

I

(Νομοθετικές πράξεις)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 549/2013 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 21ης Μαΐου 2013

για το ευρωπαϊκό σύστημα εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 338 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ⁽¹⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η χάραξη πολιτικής στην Ένωση και η παρακολούθηση των οικονομιών των κρατών μελών και της οικονομικής και νομισματικής ένωσης (ΟΝΕ) απαιτούν συγκρίσιμες, επίκαιρες και αξιόπιστες πληροφορίες για τη δομή της οικονομίας και την εξέλιξη της οικονομικής κατάστασης κάθε κράτους μέλους ή περιφέρειας.

(2) Η Επιτροπή θα πρέπει να συμβάλει στην παρακολούθηση των οικονομιών των κρατών μελών και της ΟΝΕ και, συγκεκριμένα, να υποβάλει τακτικά έκθεση στο Συμβούλιο για την επιτελούμενη στα κράτη μέλη πρόοδο όσον αφορά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους σχετικά με την ΟΝΕ.

(3) Οι πολίτες της Ένωσης χρειάζονται οικονομικούς λογαριασμούς ως βασικό εργαλείο για την ανάλυση της οικονομικής κατάστασης ενός κράτους μέλους ή μιας περιφέρειας. Για λόγους συγκρισιμότητας, οι λογαριασμοί αυτοί θα πρέπει να καταρτίζονται βάσει ενός ενιαίου συνόλου αρχών που να μην επιδέχονται διαφορετικές ερμηνείες. Οι πληροφορίες που παρέχονται θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο ακριβείς, πλήρεις και έγκαιρες, προκειμένου να εξασφαλιστεί η μέγιστη διαφάνεια σε όλους τους τομείς.

(4) Η Επιτροπή θα πρέπει να χρησιμοποιεί συγκεντρωτικά μεγέθη των εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών για διοικητικούς σκοπούς της Ένωσης και, ιδίως, για δημοσιονομικούς υπολογισμούς.

(5) Το 1970, δημοσιεύθηκε διοικητικό έγγραφο υπό τον τίτλο «Ευρωπαϊκό Σύστημα Ολοκληρωμένων Οικονομικών Λογαριασμών (ΕΣΟΛ)», το οποίο κάλυπτε τον ρυθμιζόμενο από τον παρόντα κανονισμό τομέα. Το έγγραφο αυτό εκπονήθηκε με αποκλειστική φροντίδα και ευθύνη της Στατιστικής Υπηρεσίας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και ήταν απόρροια πολυετούς συνεργασίας της εν λόγω υπηρεσίας με τις στατιστικές υπηρεσίες των κρατών μελών που αποσκοπούσε στη διαμόρφωση συστήματος τήρησης των εθνικών λογαριασμών ανταποκρινόμενου στις ανάγκες της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Αποτέλεσε δε την κοινοτική έκδοχή του συστήματος εθνικών λογαριασμών των Ηνωμένων Εθνών, το οποίο και χρησιμοποιούνταν μέχρι τότε στις Κοινότητες. Προς ενημέρωση των στοιχείων του πρώτου εκείνου κειμένου, δημοσιεύθηκε το 1979 ⁽³⁾ μια δεύτερη έκδοση του εγγράφου.

(6) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2223/96 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 1996, περί του ευρωπαϊκού συστήματος εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών της Κοινότητας ⁽⁴⁾, θέσπισε σύστημα εθνικών λογαριασμών που ανταποκρινόταν στις απαιτήσεις της οικονομικής, κοινωνικής και περιφερειακής πολιτικής της Κοινότητας. Το σύστημα αυτό ήταν, σε

⁽¹⁾ ΕΕ C 203 της 9.7.2011, σ. 3.

⁽²⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 13ης Μαρτίου 2013 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 22ας Απριλίου 2013.

⁽³⁾ Επιτροπή (Eurostat): «Ευρωπαϊκό Σύστημα Ολοκληρωμένων Οικονομικών Λογαριασμών (ΕΣΟΛ)», δεύτερη έκδοση, Στατιστική Υπηρεσία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο, 1979.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 310 της 30.11.1996, σ. 1.

γενικές γραμμές, σύμφωνα με το τότε νέο σύστημα εθνικών λογαριασμών, το οποίο είχε θεσπίσει η Επιτροπή Στατιστικής των Ηνωμένων Εθνών τον Φεβρουάριο του 1993 (ΣΕΛ 1993), ώστε τα αποτελέσματα σε όλα τα κράτη μέλη των Ηνωμένων Εθνών να είναι διεθνώς συγκρίσιμα.

- (7) Το ΣΕΛ 1993 επικαιροποιήθηκε με τη μορφή ενός νέου συστήματος εθνικών λογαριασμών (2008 ΣΕΛ) που θέσπισε η Επιτροπή Στατιστικής των Ηνωμένων Εθνών τον Φεβρουάριο του 2009 με σκοπό τη μεγαλύτερη εναρμόνιση των εθνικών λογαριασμών με το νέο οικονομικό περιβάλλον, τις εξελίξεις της μεθοδολογικής έρευνας και τις ανάγκες των χρηστών.
- (8) Το ευρωπαϊκό σύστημα λογαριασμών (ΕΣΛ 95), το οποίο θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2223/96, είναι αναγκαίο να αναθεωρηθεί για να συνεκτιμηθούν οι εξελίξεις στο ΣΕΛ, ώστε το αναθεωρημένο ευρωπαϊκό σύστημα λογαριασμών, όπως θεσπίζεται στον παρόντα κανονισμό, να αποτελεί εκδοχή του 2008 ΣΕΛ προσαρμοσμένη στις δομές των οικονομιών των κρατών μελών και τα στοιχεία της Ένωσης να είναι συγκρίσιμα με αυτά που συλλέγονται από τους κυριότερους διεθνείς εταίρους της.
- (9) Για τον σκοπό της δημιουργίας περιβαλλοντικών οικονομικών λογαριασμών ως δορυφορικών λογαριασμών στο πλαίσιο του αναθεωρημένου ευρωπαϊκού συστήματος λογαριασμών, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 691/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 2011, σχετικά με τους ευρωπαϊκούς περιβαλλοντικούς οικονομικούς λογαριασμούς⁽¹⁾, θέσπισε κοινό πλαίσιο για τη συλλογή, την κατάρτιση, τη διαβίβαση και την αξιολόγηση ευρωπαϊκών περιβαλλοντικών οικονομικών λογαριασμών.
- (10) Στην περίπτωση των περιβαλλοντικών και κοινωνικών λογαριασμών, θα πρέπει επίσης να ληφθεί πλήρως υπόψη η ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο της 20ής Αυγούστου 2009 με τίτλο το «ΑΕΠ και πέρα από αυτό — Η μέτρηση της προόδου σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο». Είναι αναγκαίο να αναληφθούν ενεργά μεθοδολογικές μελέτες και δοκιμές στοιχείων, ιδίως όσον αφορά ζητήματα σχετικά με το «ΑΕΠ και πέρα από αυτό» και τη στρατηγική «Ευρώπη 2020», με σκοπό την ανάπτυξη μιας συνολικότερης προσέγγισης για τη μέτρηση της ευημερίας και της προόδου, ώστε να υποστηριχτεί η προώθηση της έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν τα ζητήματα των περιβαλλοντικών εξωτερικότητων και των κοινωνικών ανισοτήτων. Θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη το ζήτημα των μεταβολών στην παραγωγικότητα. Κατά τον τρόπο αυτό, θα πρέπει να είναι δυνατόν να υποβληθούν στοιχεία προς συμπλήρωση του ΑΕΠ το συντομότερο δυνατόν. Η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλει το 2013 στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο τη συνέχεια της ανακοίνωσης με τίτλο το «ΑΕΠ και πέρα από αυτό» και, εάν χρειαστεί, νομοθετικές προτάσεις το 2014. Τα

στοιχεία σχετικά με τους εθνικούς και περιφερειακούς λογαριασμούς θα πρέπει να θεωρούνται ως ένα μέσο για την επίτευξη αυτών των στόχων.

- (11) Θα πρέπει να διερευνηθεί η δυνατότητα χρησιμοποίησης νέων, αυτοματοποιημένων μεθόδων συλλογής στοιχείων σε πραγματικό χρόνο.
- (12) Το αναθεωρημένο ευρωπαϊκό σύστημα λογαριασμών που έχει συσταθεί με βάση τον παρόντα κανονισμό (ΕΣΛ 2010) περιλαμβάνει μια μεθοδολογία και ένα πρόγραμμα διαβίβασης στο οποίο καθορίζονται οι λογαριασμοί και οι πίνακες που πρέπει να υποβάλλονται από όλα τα κράτη μέλη σε καθορισμένες προθεσμίες. Η Επιτροπή θα πρέπει να διαθέτει αυτούς τους λογαριασμούς και τους πίνακες στους χρήστες, σε συγκεκριμένες ημερομηνίες και, εάν συντρέχει περίπτωση, σύμφωνα με προαναγγελθέν χρονοδιάγραμμα δημοσίευσης, ιδίως όσον αφορά την παρακολούθηση της οικονομικής σύγκλισης και την επίτευξη στενού συντονισμού των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών.
- (13) Θα πρέπει να υιοθετείται μια προσέγγιση κατά τη δημοσίευση στοιχείων που θα έχει ως γνώμονα τις ανάγκες του χρήστη, ούτως ώστε να παρέχονται προσβάσιμες και χρήσιμες πληροφορίες στους πολίτες και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς της Ένωσης.
- (14) Το ΕΣΛ 2010 προορίζεται να αντικαταστήσει σταδιακά όλα τα υπόλοιπα συστήματα και να χρησιμεύσει ως πλαίσιο αναφοράς για κοινά πρότυπα, ορισμούς, ονοματολογίες και λογιστικούς κανόνες για την κατάρτιση των λογαριασμών των κρατών μελών για τους σκοπούς της Ένωσης, ώστε να παρέχονται συγκρίσιμα αποτελέσματα μεταξύ των κρατών μελών.
- (15) Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2003, για τη θέσπιση μιας κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS)⁽²⁾, όλες οι στατιστικές των κρατών μελών που διαβιβάζονται στην Επιτροπή και οι οποίες ταξινομούνται ανά εδαφικές μονάδες θα πρέπει να χρησιμοποιούν την ονοματολογία NUTS. Συνεπώς, προκειμένου να καταρτίζονται συγκρίσιμες περιφερειακές στατιστικές, οι εδαφικές μονάδες θα πρέπει να καθορίζονται σύμφωνα με την ονοματολογία NUTS.
- (16) Η διαβίβαση στοιχείων από τα κράτη μέλη, περιλαμβανομένης της διαβίβασης εμπιστευτικών δεδομένων, διέπεται από τους κανόνες που περιλαμβάνονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 223/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2009, σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές⁽³⁾. Συνεπώς, τα μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό θα πρέπει, επίσης, να εγγυώνται την προστασία των εμπιστευτικών δεδομένων και να αποτρέπουν τον κίνδυνο μη εξουσιοδοτημένης κοινοποίησης ή χρησιμοποίησης για μη στατιστικούς σκοπούς ευρωπαϊκών στατιστικών κατά την παραγωγή και διάδοσή τους.

⁽¹⁾ ΕΕ L 192 της 22.7.2011, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 154 της 21.6.2003, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ L 87 της 31.3.2009, σ. 164.

- (17) Δημιουργήθηκε ειδική ομάδα που ανέλαβε να εξετάσει περαιτέρω το ζήτημα της αντιμετώπισης των έμμεσα μετρούμενων υπηρεσιών χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης (ΥΧΔΜΕ) στους εθνικούς λογαριασμούς, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης προσαρμοσμένης στον κίνδυνο μεθόδου που να αποκλείει τον κίνδυνο από τον υπολογισμό των ΥΧΔΜΕ, ώστε να αντανakλά το αναμενόμενο μελλοντικό κόστος του αναλαμβανόμενου κινδύνου. Λαμβανομένων υπόψη των πορισμάτων της ειδικής ομάδας, ενδέχεται να χρειαστεί τροποποίηση της μεθοδολογίας για τον υπολογισμό και την κατανομή των ΥΧΔΜΕ, με κατ' εξουσιοδότηση πράξη, ώστε να παρέχονται βελτιωμένα αποτελέσματα.
- (18) Οι δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης αποτελούν επένδυση και θα πρέπει να καταγράφονται ως δημιουργία ακαθάριστου πάγιου κεφαλαίου. Ωστόσο, είναι αναγκαίο να καθοριστεί, με κατ' εξουσιοδότηση πράξη, ο μορφότυπος των στοιχείων των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης που θα καταγράφονται ως δημιουργία ακαθάριστου πάγιου κεφαλαίου, αφού επιτευχθεί ικανοποιητικός βαθμός εμπιστοσύνης ως προς την αξιοπιστία και συγκρισιμότητα των στοιχείων, μέσω μιας δοκιμαστικής διαδικασίας που θα βασίζεται στην κατάρτιση συμπληρωματικών πινάκων.
- (19) Η οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου, της 8ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών⁽¹⁾, απαιτεί τη δημοσίευση σχετικών πληροφοριών για τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις οι οποίες είναι πιθανό να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στους προϋπολογισμούς του δημοσίου, συμπεριλαμβανομένων των κρατικών εγγυήσεων, των μη εξυπηρετούμενων δανείων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη λειτουργία των δημόσιων επιχειρήσεων, όπως και για την έκτασή τους. Οι εν λόγω απαιτήσεις καθιστούν αναγκαία την επιπρόσθετη δημοσίευση σε σχέση με όσα προβλέπονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού.
- (20) Τον Ιούνιο του 2012, η Επιτροπή (Eurostat) συνέστησε ειδική ομάδα για την παρακολούθηση των συνεπειών της οδηγίας 2011/85/ΕΕ σχετικά με τη συλλογή και τη διάδοση δημοσιονομικών στοιχείων, η οποία εστιάστηκε στην εφαρμογή των απαιτήσεων που σχετίζονται με τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις και άλλες συναφείς πληροφορίες και οι οποίες είναι πιθανόν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στους προϋπολογισμούς του δημοσίου, συμπεριλαμβανομένων των κρατικών εγγυήσεων, των υποχρεώσεων δημόσιων επιχειρήσεων, των συμπράξεων μεταξύ του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα, των μη εξυπηρετούμενων δανείων και της κρατικής συμμετοχής σε επιχειρησιακά κεφάλαια. Η πλήρης εφαρμογή των εργασιών της εν λόγω ειδικής ομάδας θα συμβάλει στην ορθή ανάλυση των υποκείμενων οικονομικών σχέσεων που απορρέουν από συμβάσεις σύμπραξης δημοσίου-ιδιωτικού τομέα, περιλαμβανομένων των κινδύνων κατάρτισης, διάθεσης και ζήτησης κατά περίπτωση, καθώς και του εντοπισμού των έμμεσων χρεών από εκτός ισολογισμού υποχρεώσεις στο πλαίσιο συμπράξεων δημοσίου-ιδιωτικού τομέα, προωθώντας κατά τον τρόπο αυτό αυξημένη διαφάνεια και αξιόπιστες στατιστικές του χρέους.
- (21) Η Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής (ΕΟΠ) που συστάθηκε με την απόφαση 74/122/ΕΟΚ του Συμβουλίου⁽²⁾ διεξήγαγε εργασίες σχετικά με τη βιωσιμότητα των συντάξεων και των μεταρρυθμίσεων για τις συντάξεις. Οι εργασίες των στατιστικών αφερόντων και των εμπειρογνομόνων σε θέματα γήρανσης του πληθυσμού που συνεργάζονται υπό την αιγίδα της ΕΟΠ αφετέρου θα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο στεντού συντονισμού σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, όσον αφορά τις μακροοικονομικές υποθέσεις και άλλες αναλογιστικές παραμέτρους, προκειμένου να εξασφαλιστούν η συνοχή και η συγκρισιμότητα των αποτελεσμάτων μεταξύ των κρατών καθώς και η αποτελεσματική κοινοποίηση προς τους χρήστες και τους λοιπούς ενδιαφερομένους στοιχείων και πληροφοριών σχετικών με τις συντάξεις. Θα πρέπει επίσης να αποσαφηνιστεί ότι τα θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα στο πλαίσιο της κοινωνικής ασφάλισης δεν συνιστούν δείκτη μέτρησης της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών.
- (22) Τα στοιχεία και οι πληροφορίες για τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις των κρατών μελών παρέχονται στο πλαίσιο των εργασιών που σχετίζονται με τη διαδικασία πολυμερούς εποπείας του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης. Έως τον Ιούλιο του 2018, η Επιτροπή θα πρέπει να δημοσιεύσει έκθεση στην οποία θα εκτιμάται η ανάγκη να καθίστανται τα εν λόγω στοιχεία διαθέσιμα στο πλαίσιο του ΕΣΛ 2010.
- (23) Είναι σκόπιμο να υπογραμμιστεί η σημασία των περιφερειακών λογαριασμών των κρατών μελών όσον αφορά τις περιφερειακές, οικονομικές και κοινωνικές πολιτικές της Ένωσης για τη συνοχή καθώς και της ανάλυσης της οικονομικής αλληλεξάρτησης. Επιπλέον, αναγνωρίζεται η ανάγκη ενίσχυσης της διαφάνειας των λογαριασμών σε περιφερειακό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων των κρατικών λογαριασμών. Η Επιτροπή (Eurostat) θα πρέπει να αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή στα δημοσιονομικά στοιχεία των περιφερειών στην περίπτωση των κρατών μελών που έχουν αυτόνομες περιφέρειες ή κυβερνήσεις.
- (24) Προκειμένου να τροποποιηθεί το παράρτημα Α του παρόντος κανονισμού με σκοπό την εναρμονισμένη ερμηνεία ή τη διεθνή συγκρισιμότητά του, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει πράξεις, σύμφωνα με το άρθρο 290 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διεξαγάγει η Επιτροπή τις κατάλληλες διαβουλεύσεις κατά τις προπαρασκευαστικές της εργασίες, όπως και με την επιτροπή του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος, που συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 223/2009. Επιπλέον, σύμφωνα με τα άρθρα 127 παράγραφος 4 και 282 παράγραφος 5 της ΣΛΕΕ, είναι σημαντικό να διεξαγάγει η Επιτροπή στο πλαίσιο των προπαρασκευαστικών της εργασιών, κατά περίπτωση, διαβουλεύσεις με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στους τομείς των αρμοδιοτήτων της. Κατά την προετοιμασία και τη σύνταξη κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, η Επιτροπή θα πρέπει να διασφαλίζει την ταυτόχρονη, έγκαιρη και δέουσα διαβίβαση των σχετικών εγγράφων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.
- (25) Η πλειοψηφία των στατιστικών συγκεντρωτικών μεγεθών που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης, ιδίως σε ό,τι αφορά τις διαδικασίες υπερβολικού ελλείμματος και μακροοικονομικών ανισορροπιών, καθορίζονται με παραπομπή στο ΕΣΛ. Κατά την παροχή στοιχείων και εκθέσεων στο πλαίσιο αυτών των διαδικασιών, η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλει κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με τον αντίκτυπο στα σχετικά συγκεντρωτικά μεγέθη των μεθοδολογικών αλλαγών του ΕΣΛ 2010 που θεσπίστηκε με κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

(1) ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 41.

(2) Απόφαση 74/122/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 1974, περί συστάσεως Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής (ΕΕ L 63 της 5.3.1974, σ. 21).

- (26) Η Επιτροπή θα διενεργήσει πριν από τα τέλη Μαΐου του 2013 αξιολόγηση για το κατά πόσον έχει επιτευχθεί επαρκές επίπεδο ποιότητας των δεδομένων για την έρευνα και την ανάπτυξη τόσο στις τρέχουσες τιμές όσο και σε όγκο για τους σκοπούς των εθνικών λογαριασμών, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, προκειμένου να εξασφαλιστούν η αξιοπιστία και η συγκρισιμότητα των δεδομένων έρευνας και ανάπτυξης του ΕΣΛ.
- (27) Δεδομένου ότι η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού θα απαιτήσει σημαντικές προσαρμογές στα εθνικά στατιστικά συστήματα, η Επιτροπή θα χορηγήσει παρεκκλίσεις στα κράτη μέλη. Εν προκειμένω, το πρόγραμμα διαβίβασης στοιχείων των εθνικών λογαριασμών θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις θεμελιώδεις αλλαγές πολιτικού και στατιστικού χαρακτήρα που πραγματοποιήθηκαν σε ορισμένα κράτη μέλη κατά τη διάρκεια των περιόδων αναφοράς του προγράμματος. Οι παρεκκλίσεις που χορηγούνται από την Επιτροπή θα πρέπει να έχουν προσωρινό χαρακτήρα και να υπόκεινται σε αναθεώρηση. Η Επιτροπή θα πρέπει να παράσχει στήριξη στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη στο πλαίσιο των προσπάθειών τους να εξασφαλίσουν τις απαιτούμενες προσαρμογές των στατιστικών τους συστημάτων ώστε οι εν λόγω παρεκκλίσεις να μπορούν να τερματιστούν το συντομότερο δυνατόν.
- (28) Η επίτευξη των προθεσμιών διαβίβασης μπορεί να συνεπάγεται σημαντική πρόσθετη πίεση και περαιτέρω έξοδα για τους παρέχοντες στοιχεία και τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες της Ένωσης, με κίνδυνο την υποβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων στοιχείων. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να επιδιωχθεί ισορροπία μεταξύ των ενδεχόμενων πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων κατά τον καθορισμό των προθεσμιών διαβίβασης στοιχείων.
- (29) Για να εξασφαλιστούν ενιαίοι όροι υλοποίησης του παρόντος κανονισμού, οι εκτελεστικές αρμοδιότητες θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή⁽¹⁾.
- (30) Δεδομένου ότι ο στόχος του παρόντος κανονισμού, και συγκεκριμένα η θέσπιση αναθεωρημένου ευρωπαϊκού συστήματος λογαριασμών, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη και μπορεί ως εκ τούτου να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να θεσπίσει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, που προβλέπεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου αυτού.
- (31) Ζητήθηκε η γνώμη της επιτροπής του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος.
- (32) Ζητήθηκε η γνώμη της επιτροπής στατιστικών για θέματα νομισματικά, χρηματοπιστωτικά και ισοζυγίου πληρωμών, που συνεστήθη με την απόφαση 2006/856/ΕΚ του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2006, για τη σύσταση επιτροπής στατιστικών για θέματα νομισματικά, χρηματοπιστωτικά και ισοζυγίου πληρωμών⁽²⁾, και της επιτροπής ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος (επιτροπή ΑΕΕ), που συνεστήθη με τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1287/2003 του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2003, για την εναρμόνιση του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος σε τιμές αγοράς (κανονισμός ΑΕΕ)⁽³⁾,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο

1. Ο παρών κανονισμός θεσπίζει το Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών 2010 («ΕΣΛ 2010» ή «ΕΣΛ»).
2. Το ΕΣΛ 2010 προβλέπει:
 - α) μεθοδολογία (παράρτημα Α) σχετικά με κοινά πρότυπα, ορισμούς, ονοματολογίες και λογιστικούς κανόνες, που θα χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση συγκρίσιμων λογαριασμών και πινάκων για τις ανάγκες της Ένωσης, καθώς και τη λήψη αποτελεσμάτων όπως απαιτείται στο άρθρο 3·
 - β) πρόγραμμα (παράρτημα Β) που ορίζει τις προθεσμίες εντός των οποίων τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή (Eurostat) τους λογαριασμούς και τους πίνακες που πρέπει να καταρτίζονται σύμφωνα με τη μεθοδολογία που αναφέρεται στο στοιχείο α).
3. Με την επιφύλαξη των άρθρων 5 και 10, ο παρών κανονισμός ισχύει για όλες τις πράξεις της Ένωσης στις οποίες γίνεται μεία του ΕΣΛ ή των ορισμών του.
4. Ο παρών κανονισμός δεν υποχρεώνει κανένα κράτος μέλος να χρησιμοποιεί το ΕΣΛ 2010 για να καταρτίζει λογαριασμούς για δικές του ανάγκες.

Άρθρο 2

Μεθοδολογία

1. Η μεθοδολογία του ΕΣΛ 2010 που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο α) καθορίζεται στο παράρτημα Α.
2. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει πράξεις κατ' εξουσιοδότηση σύμφωνα με το άρθρο 7, σχετικά με τροποποιήσεις της μεθοδολογίας του ΕΣΛ 2010 προκειμένου να αποσαφηνίζει και βελτιώνει το περιεχόμενό του για τον σκοπό διασφάλισης εναρμονισμένης ερμηνείας ή διασφάλισης διεθνούς συγκρισιμότητας, εφόσον δεν αλλάζουν τις βασικές του έννοιες, δεν απαιτούν συμπληρωματικούς πόρους για μονάδες παραγωγής εντός του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος για την εφαρμογή τους και δεν προκαλούν αλλαγή των ιδίων πόρων.

⁽¹⁾ ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13.

⁽²⁾ ΕΕ L 332 της 30.11.2006, σ. 21.

⁽³⁾ ΕΕ L 181 της 19.7.2003, σ. 1.

3. Σε περίπτωση αμφιβολίας σχετικά με την ορθή εφαρμογή των λογιστικών κανόνων του ΕΣΛ 2010, το οικείο κράτος μέλος ζητεί διευκρίνιση από την Επιτροπή (Eurostat). Η Επιτροπή (Eurostat) ενεργεί ταχέως, εξετάζοντας το θέμα και κοινοποιώντας τη γνώμη της για τη διευκρίνιση που ζητήθηκε στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και σε όλα τα υπόλοιπα κράτη μέλη.

4. Τα κράτη μέλη εκτελούν τον υπολογισμό και την κατανομή των έμμεσα μετρούμενων υπηρεσιών χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης (ΥΧΔΜΕ) στους εθνικούς λογαριασμούς σύμφωνα με τη μεθοδολογία που περιγράφεται στο παράρτημα Α. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει πριν 17 Σεπτεμβρίου 2013 κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, σύμφωνα με το άρθρο 7 στο οποίο ορίζεται αναθεωρημένη μεθοδολογία για τον υπολογισμό και την κατανομή των ΥΧΔΜΕ. Κατά την άσκηση των εξουσιών της σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο, η Επιτροπή μεριμνά ώστε οι εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση πράξεις να μην επιβάλλουν σημαντική πρόσθετη διοικητική επιβάρυνση στα κράτη μέλη ή στις αντίστοιχες μονάδες.

5. Οι δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης καταγράφονται από τα κράτη μέλη ως δημιουργία ακαθάριστου πάγιου κεφαλαίου. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 7 προκειμένου να εξασφαλίζονται η αξιοπιστία και η συγκρισιμότητα των δεδομένων του ΕΣΛ 2010 των κρατών μελών όσον αφορά την έρευνα και την ανάπτυξη. Κατά την άσκηση των εξουσιών της σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο, η Επιτροπή μεριμνά ώστε οι εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση πράξεις να μην επιβάλλουν σημαντική πρόσθετη διοικητική επιβάρυνση στα κράτη μέλη ή στις αντίστοιχες μονάδες.

Άρθρο 3

Διαβίβαση δεδομένων στην Επιτροπή

1. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή (Eurostat) τους λογαριασμούς και τους πίνακες που εκτίθενται στο παράρτημα Β εντός των προθεσμιών που ορίζονται εκεί για κάθε πίνακα.

2. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή τα δεδομένα και τα μεταδεδομένα που απαιτούνται από τον παρόντα κανονισμό σύμφωνα με καθορισμένα πρότυπα ανταλλαγής και άλλες πρακτικές ρυθμίσεις.

Τα δεδομένα διαβιβάζονται ή τηλεφορτώνονται ηλεκτρονικά σε ενιαίο σημείο εισόδου στοιχείων για την Επιτροπή. Τα πρότυπα ανταλλαγής και λοιπές πρακτικές λεπτομέρειες για τη διαβίβαση δεδομένων καθορίζονται από την Επιτροπή μέσω εκτελεστικών πράξεων. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 8 παράγραφος 2.

Άρθρο 4

Αξιολόγηση ποιότητας

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, εφαρμόζονται για τη διαβίβαση των δεδομένων τα κριτήρια ποιότητας που ορίζονται στο άρθρο 12 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 223/2009 σύμφωνα με το άρθρο 3 του παρόντος κανονισμού.

2. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή (Eurostat) έκθεση για την ποιότητα των στοιχείων που διαβιβάζονται σύμφωνα με το άρθρο 3.

3. Κατά την εφαρμογή των κριτηρίων ποιότητας που αναφέρονται στην παράγραφο 1 για τα στοιχεία που καλύπτει ο παρών κανονισμός, οι λεπτομέρειες, η δομή, η περιοδικότητα και οι δείκτες αξιολόγησης των εκθέσεων ποιότητας καθορίζονται από την Επιτροπή μέσω εκτελεστικών πράξεων. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 8 παράγραφος 2.

4. Η Επιτροπή (Eurostat) αξιολογεί την ποιότητα των διαβιβαζόμενων στοιχείων.

Άρθρο 5

Ημερομηνία έναρξης εφαρμογής και πρώτης διαβίβασης των δεδομένων

1. Το ΕΣΛ 2010 εφαρμόζεται για πρώτη φορά σε στοιχεία που καταρτίζονται σύμφωνα με το παράρτημα Β και διαβιβάζονται από την 1η Σεπτεμβρίου 2014.

2. Τα στοιχεία διαβιβάζονται στην Επιτροπή (Eurostat) σύμφωνα με τις καθοριζόμενες στο παράρτημα Β προθεσμίες.

3. Σύμφωνα με την παράγραφο 1, έως την πρώτη διαβίβαση των στοιχείων σύμφωνα με το ΕΣΛ 2010, τα κράτη μέλη συνεχίζουν να αποστέλλουν στην Επιτροπή (Eurostat) τους λογαριασμούς και τους πίνακες που καταρτίζονται κατ' εφαρμογή του ΕΣΛ 95.

4. Με την επιφύλαξη του άρθρου 19 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1150/2000 του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2000, για την εφαρμογή της απόφασης 2007/436/ΕΚ, Ευρατόμ για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ⁽¹⁾, η Επιτροπή και το οικείο κράτος μέλος ελέγχουν την ορθή εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και υποβάλλουν τα σχετικά πορίσματα στην προβλεπόμενη στο άρθρο 8 παράγραφος 1 του παρόντος κανονισμού επιτροπή.

Άρθρο 6

Παραεκκλίσεις

1. Στον βαθμό που ένα εθνικό στατιστικό σύστημα χρειάζεται σημαντικές προσαρμογές για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή χορηγεί στα κράτη μέλη προσωρινές παρεκκλίσεις μέσω εκτελεστικών πράξεων. Οι εν λόγω παρεκκλίσεις λήγουν το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2020. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 8 παράγραφος 2.

⁽¹⁾ ΕΕ L 130 της 31.5.2000, σ. 1.

2. Η Επιτροπή χορηγεί παρέκκλιση δυνάμει της παραγράφου 1 μόνο για όσο διάστημα είναι απαραίτητο ώστε το οικείο κράτος μέλος να είναι σε θέση να προσαρμόσει το στατιστικό του σύστημα. Το ποσοστό του ΑΕΠ ενός κράτους μέλους εντός της Ένωσης ή εντός της ζώνης του ευρώ δεν δικαιολογεί τη χορήγηση παρέκκλισης. Εφόσον συντρέχει περίπτωση, η Επιτροπή παρέχει στήριξη στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη στο πλαίσιο των προσπαθειών τους να διασφαλίσουν τις απαιτούμενες προσαρμογές των στατιστικών τους συστημάτων.

3. Για τους σκοπούς των παραγράφων 1 και 2, το οικείο κράτος μέλος υποβάλλει δρόντως αιτιολογημένη αίτηση στην Επιτροπή το αργότερο 17 Οκτωβρίου 2013.

Η Επιτροπή, αφού διαβουλευτεί με την επιτροπή του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος, υποβάλλει, το αργότερο την 1η Ιουλίου 2018, έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή των παρεκκλίσεων που χορηγούνται ώστε να εξακριβωθεί εάν είναι ακόμη δικαιολογημένες.

Άρθρο 7

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.

2. Ανατίθενται στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφοι 2 και 5 για περίοδο πέντε ετών από 16 Ιουλίου 2013. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 2 παράγραφος 4 εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ανατίθεται στην Επιτροπή για περίοδο δύο μηνών από την 16 Ιουλίου 2013. Η Επιτροπή καταρτίζει έκθεση σχετικά με τις εξουσίες που της έχουν ανατεθεί το αργότερο εννέα μήνες πριν από τη λήξη της περιόδου των πέντε ετών. Η εξουσιοδότηση ανανεώνεται σιωπηρά για περιόδους ίδιας διάρκειας, εκτός αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο προβάλλουν αντιρρήσεις το αργότερο εντός τριών μηνών πριν από τη λήξη κάθε περιόδου.

3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο άρθρο 2 παράγραφοι 2, 4 και 5 μπορεί να ανακληθεί οποιαδήποτε στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο.

Η απόφαση ανάκλησης τερματίζει την εξουσιοδότηση που καθορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Τίθεται εν ισχύ την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που καθορίζεται στην απόφαση. Δεν θίγεται το κύρος τυχόν κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που έχουν ήδη τεθεί σε ισχύ.

4. Η Επιτροπή, μόλις εγκρίνει μια πράξη κατ' εξουσιοδότηση, την κοινοποιεί ταυτοχρόνως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

5. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη η οποία θεσπίζεται δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφοι 2, 4 και 5, τίθεται σε ισχύ μόνον εφόσον δεν διατυπωθούν αντιρρήσεις είτε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είτε

από το Συμβούλιο εντός προθεσμίας τριών μηνών από την κοινοποίηση της πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ή εάν, πριν από την παρέλευση της προθεσμίας αυτής, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν προτίθενται να προβάλουν αντιρρήσεις. Με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου, η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά τρεις μήνες.

Άρθρο 8

Επιτροπή

1. Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος που θεσπίσθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 223/2009. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

2. Οσάκις γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 9

Συνεργασία με άλλες επιτροπές

1. Για όλα τα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της επιτροπής στατιστικών για θέματα νομισματικά, χρηματοπιστωτικά και ισοζυγίου πληρωμών που θεσπίσθηκε με την απόφαση 2006/856/ΕΚ, η Επιτροπή ζητεί τη γνώμη της εν λόγω επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 2 της απόφασης αυτής.

2. Η Επιτροπή κοινοποιεί στην επιτροπή Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος («επιτροπή ΑΕΕ») που θεσπίσθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1287/2003 κάθε αναγκαία για την εκτέλεση των καθηκόντων της επιτροπής ΑΕΕ πληροφορία που αφορά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 10

Μεταβατικές διατάξεις

1. Για τους σκοπούς του προϋπολογισμού και των ιδίων πόρων, το ευρωπαϊκό σύστημα λογαριασμών, κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1287/2003 και των συναφών του νομικών πράξεων, και ιδίως του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1150/2000 και του κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1553/89 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 1989, για το ομοίμορφο οριστικό καθεστώς είσπραξης των ιδίων πόρων που προέρχονται από το φόρο επί της προστιθέμενης αξίας⁽¹⁾, εξακολουθεί να είναι το ΕΣΛ 95 όσο παραμένει σε ισχύ η απόφαση 2007/436/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 7ης Ιουνίου 2007, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων⁽²⁾.

2. Για τους σκοπούς του καθορισμού των ιδίων πόρων που βασίζονται στον ΦΠΑ, και κατ' εξαίρεση από την παράγραφο 1, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν στοιχεία που βασίζονται στο ΕΣΛ 2010, όσο παραμένει σε ισχύ η απόφαση 2007/436/ΕΚ, Ευρατόμ εάν δεν είναι διαθέσιμα τα απαιτούμενα αναλυτικά στοιχεία του ΕΣΛ 95.

⁽¹⁾ ΕΕ L 155 της 7.6.1989, σ. 9.

⁽²⁾ ΕΕ L 163 της 23.6.2007, σ. 17.

Άρθρο 11

Αναφορά έμμεσων υποχρεώσεων

Έως το 2014, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο η οποία περιέχει πληροφορίες για τις ΣΔΙΤ και άλλες έμμεσες υποχρεώσεις, συμπεριλαμβανομένων των ενδεχόμενων υποχρεώσεων, εκτός της δημόσιας διοίκησης.

Έως το 2018, η Επιτροπή υποβάλλει μια ακόμη έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στην οποία εκτιμάται σε ποιο βαθμό οι πληροφορίες περί υποχρεώσεων που δημοσιεύονται από την Επιτροπή (Eurostat) αντιπροσωπεύουν το σύνολο των έμμεσων υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων των ενδεχόμενων υποχρεώσεων, εκτός της δημόσιας διοίκησης.

Άρθρο 12

Επανεξέταση

Έως την 1η Ιουλίου 2018 και στη συνέχεια ανά πενταετία, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο, 21 Μαΐου 2013.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
M. SCHULZ

Οι εκθέσεις αυτές αξιολογούν, μεταξύ άλλων:

- α) την ποιότητα των δεδομένων για τους εθνικούς και περιφερειακούς λογαριασμούς,
- β) την αποτελεσματικότητα του παρόντος κανονισμού και της διαδικασίας παρακολούθησης που εφαρμόζεται στο ΕΣΛ 2010, και
- γ) την πρόοδο ως προς τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις και τη διαθεσιμότητα των στοιχείων του ΕΣΛ 2010.

Άρθρο 13

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Για το Συμβούλιο
Η Πρόεδρος
L. CREIGHTON

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	33
ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	33
Παγκοσμιοποίηση	35
ΧΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΣΛ 2010	35
Πλαίσιο για ανάλυση και πολιτική	35
Χαρακτηριστικά των εννοιών του ΕΣΛ 2010	37
Ταξινόμηση κατά τομέα	40
Δορυφορικοί λογαριασμοί	41
Το ΕΣΛ 2010 και το ΣΕΛ 2008	43
ΤΟ ΕΣΛ 2010 ΚΑΙ ΤΟ ΕΣΟΛ 95	43
ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΕΣΛ 2010 ΩΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	44
Οι στατιστικές μονάδες και η ομαδοποίησή τους	44
Θεσμικές μονάδες και τομείς	45
Τοπικές μονάδες οικονομικής δραστηριότητας (ΜΟΔ) και κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας	45
Μονάδες μόνιμοι κάτοικοι και μη μόνιμοι κάτοικοι· συνολική οικονομία και αλλοδαπή	45
Οι ροές και τα αποθέματα	46
Ροές	46
Συναλλαγές	46
Ιδιότητες των συναλλαγών	46
Αλληλεπιδράσεις και συναλλαγές εντός των μονάδων	46
Χρηματικές έναντι μη χρηματικών συναλλαγών	46
Συναλλαγές με και χωρίς αντιστάθμισμα	47
Αναδιάρθρωση συναλλαγών	47
Αναδρομολόγηση	47
Επιμερισμός	47
Προσδιορισμός του κύριου μέρους μιας συναλλαγής	47
Οριακές περιπτώσεις	48
Λοιπές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων	48
Λοιπές μεταβολές του όγκου περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	48
Κέρδη και ζημίες διακράτησης	48
Αποθέματα	48
Το σύστημα λογαριασμών και τα συγκεντρωτικά μεγέθη	49
Λογιστικοί κανόνες	49
Ορολογία για τις δύο πλευρές των λογαριασμών	49

Διπλογραφία/τετραπλογραφία	49
Αποτίμηση	49
Ειδικές αποτιμήσεις σχετικά με τα προϊόντα	50
Αποτίμηση σε σταθερές τιμές	50
Χρόνος καταγραφής	50
Ενοποίηση και εκκαθαριστικός συμψηφισμός	50
Ενοποίηση	50
Εκκαθαριστικός συμψηφισμός	51
Λογαριασμοί, εξισωτικά μεγέθη και συγκεντρωτικά μεγέθη	51
Ακολουθία λογαριασμών	51
Ο λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	51
Ο λογαριασμός της αλλοδαπής	51
Εξισωτικά μεγέθη	52
Συγκεντρωτικά μεγέθη	54
ΑΕγχΠ: ένα βασικό συγκεντρωτικό μέγεθος	54
Το πλαίσιο εισροών-εκροών	54
Πίνακες προσφοράς και χρήσεων	55
Συμμετρικοί πίνακες εισροών-εκροών	55
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΑΙ ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΜΟΝΑΔΩΝ	56
ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	56
ΟΙ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	58
Κεντρικά γραφεία και εταιρείες χαρτοφυλακίου (ή εταιρείες συμμετοχών)	59
Όμιλοι εταιρειών	59
Οντότητες ειδικού σκοπού	60
Θυγατρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί	60
Τεχνητές θυγατρικές	60
Μονάδες ειδικού σκοπού της γενικής κυβέρνησης	61
ΘΕΣΜΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ	61
Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες (S.11)	65
Δημόσιες μη χρηματοοικονομικές εταιρείες (S.11001)	66
Ημεδαπές ιδιωτικές μη χρηματοοικονομικές εταιρείες (S.11002)	66
Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες που ελέγχονται από την αλλοδαπή (S.11003)	66
Χρηματοοικονομικές εταιρείες (S.12)	67
Ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί	67
Επικουρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και φορείς	68

Χρηματοοικονομικές εταιρείες πλην των ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών και των επικουρικών χρηματοοικονομικών οργανισμών και φορέων	68
Θεσμικές μονάδες που περιλαμβάνονται στον τομέα των χρηματοοικονομικών εταιρειών	68
Υποτομείς χρηματοοικονομικών εταιρειών	68
Συνδυασμός υποτομέων χρηματοοικονομικών εταιρειών	69
Υποδιαίρεση υποτομέων χρηματοοικονομικών εταιρειών σε δημόσιες, ημεδαπές ιδιωτικές και χρηματοοικονομικές εταιρείες και χρηματοοικονομικές εταιρείες που ελέγχονται από την αλλοδαπή	69
Κεντρική τράπεζα (S.121)	70
Εταιρείες που δέχονται καταθέσεις, εκτός από την κεντρική τράπεζα (S.122)	70
Εταιρείες διαχείρισης διαθεσίμων (S.123)	71
Εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου, πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων (S.124)	71
Λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, εκτός από τις ασφαλιστικές εταιρείες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία (S.125)	72
Χρηματοοικονομικές εταιρείες ειδικού σκοπού που ασχολούνται με συναλλαγές τιτλοποίησης (ΧΡΕΣ)	72
Χρηματιστές που ενεργούν συναλλαγές επί χρεογράφων και παράγωγων μέσων, χρηματοοικονομικές εταιρείες που ασχολούνται με τη χορήγηση δανείων και εξειδικευμένες χρηματοοικονομικές εταιρείες	72
Επικουρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και φορείς (S.126)	73
Θυγατρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και δανειστές χρημάτων (S.127)	73
Ασφαλιστικές εταιρείες (S.128)	74
Συνταξιοδοτικά ταμεία (S.129)	75
Γενική κυβέρνηση (S.13)	76
Κεντρική κυβέρνηση (πλην οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης) (S.1311)	76
Κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους (πλην οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης) (S.1312)	76
Τοπική αυτοδιοίκηση (πλην οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης) (S.1313)	77
Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης (S.1314)	77
Νοικοκυριά (S.14)	77
Εργοδότες (περιλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων) (S.141 και S.142)	78
Μισθωτοί (S.143)	78
Αποδέκτες εισοδημάτων περιουσίας (S.1441)	78
Αποδέκτες συντάξεων (S.1442)	78
Αποδέκτες άλλων μεταβιβάσεων εισοδήματος (S.1443)	78
Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά (S.15)	79
Αλλοδαπή (S.2)	79
Ταξινόμηση των παραγωγικών μονάδων κατά τομείς σύμφωνα με τις κύριες τυποποιημένες νομικές μορφές ιδιοκτησίας	80
ΤΟΠΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΛΑΔΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	82
Η τοπική μονάδα οικονομικής δραστηριότητας	82
Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας	83
Ταξινόμηση κλάδων οικονομικής δραστηριότητας	83

ΜΟΝΑΔΕΣ ΟΜΟΙΟΓΕΝΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΟΜΟΙΟΓΕΝΕΙΣ ΚΛΑΔΟΙ	83
Η μονάδα ομοιογενούς παραγωγής	83
Ο ομοιογενής κλάδος	83
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΠΑΡΑΧΘΕΝΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	84
ΓΕΝΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	84
ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	85
Κύριες, δευτερεύουσες και βοηθητικές δραστηριότητες	86
Παραγωγή (P.1)	87
Θεσμικές μονάδες: διάκριση μεταξύ εμπορεύσιμης παραγωγής, παραγωγής για ίδια τελική χρήση και μη εμπορεύσιμης παραγωγής	89
Χρόνος καταγραφής και αποτίμησης της παραγωγής	92
Προϊόντα γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας (τομέας Α)	93
Μεταποιημένα προϊόντα (τομέας Γ): Κατασκευαστικές εργασίες (τομέας ΣΤ)	93
Υπηρεσίες χονδρικού και λιανικού εμπορίου· υπηρεσίες επισκευής μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών (τομέας Ζ)	93
Μεταφορά και αποθήκευση (τομέας Η)	94
Υπηρεσίες διαμονής και υπηρεσίες εστίασης (τομέας Ι)	95
Χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες (τομέας ΙΑ): παραγωγή της κεντρικής τράπεζας	95
Χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες (τομέας ΙΑ): χρηματοοικονομικές υπηρεσίες γενικά	95
Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες που παρέχονται έναντι άμεσης πληρωμής	95
Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες που πληρώνονται μέσω χρέωσης τόκων	96
Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες που αποτελούνται από την απόκτηση και τη διάθεση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων στις χρηματοοικονομικές αγορές	96
Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες που παρέχονται στο πλαίσιο ασφαλιστικών και συνταξιοδοτικών συστημάτων, των οποίων η δραστηριότητα χρηματοδοτείται μέσω χρέωσης ασφαλιστικών εισφορών και από την εισοδηματική απόδοση των αποταμιεύσεων	96
Υπηρεσίες διαχείρισης ακίνητης περιουσίας (τομέας ΙΒ)	98
Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές υπηρεσίες (τομέας ΙΓ): Διοικητικές υπηρεσίες και υπηρεσίες υποστήριξης (τομέας ΙΔ)	98
Υπηρεσίες δημόσιας διοίκησης και άμυνας, υπηρεσίες υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης (τομέας ΙΕ)	99
Εκπαιδευτικές υπηρεσίες (τομέας ΙΣΤ): Υπηρεσίες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα (τομέας ΙΖ)	99
Υπηρεσίες σχετικές με τις τέχνες, τη διασκέδαση και την ψυχαγωγία (τομέας ΙΗ): Άλλες υπηρεσίες (τομέας ΙΘ)	99
Ιδιωτικά νοικοκυριά ως εργοδότες (τομέας Κ)	99
ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΑΝΑΛΩΣΗ (P.2)	99
Χρόνος καταγραφής και αποτίμησης της ενδιάμεσης ανάλωσης	101
ΤΕΛΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ (P.3, P.4)	101
Τελική καταναλωτική δαπάνη (P.3)	101
Πραγματική τελική κατανάλωση (P.4)	103
Χρόνος καταγραφής και αποτίμησης της τελικής καταναλωτικής δαπάνης	105
Χρόνος καταγραφής και αποτίμησης της πραγματικής τελικής κατανάλωσης	106

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟΣ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ (P.5)	106
Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου (P.51ζ)	106
Χρόνος καταγραφής και αποτίμησης του ακαθάριστου σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου	109
Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου (P.51γ)	110
Μεταβολές αποθεμάτων (P.52)	110
Χρόνος καταγραφής και αποτίμησης των μεταβολών αποθεμάτων	111
Αποκτήσεις μείον διαθέσεις τιμαλφών (P.53)	112
ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (P.6 ΚΑΙ P.7)	113
Εξαγωγές και εισαγωγές αγαθών (P.61 και P.71)	113
Εξαγωγές και εισαγωγές υπηρεσιών (P.62 και P.72)	115
ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΥΠΑΡΧΟΝΤΩΝ ΑΓΑΘΩΝ	118
ΑΠΟΚΤΗΣΕΙΣ ΜΕΙΟΝ ΔΙΑΘΕΣΕΙΣ ΜΗ ΠΑΡΑΧΘΕΝΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (NP)	119
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΔΙΑΝΕΜΗΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	121
ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (D.1)	121
Μισθοί και ημερομίσθια (D.11)	121
Μισθοί και ημερομίσθια σε χρήμα	121
Μισθοί και ημερομίσθια σε είδος	122
Εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.12)	123
Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.121)	123
Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.122)	124
ΦΟΡΟΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ (D.2)	126
Φόροι επί προϊόντων (D.21)	126
Φόροι τύπου φόρου προστιθεμένης αξίας (ΦΠΑ) (D.211)	126
Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών εκτός από τον ΦΠΑ (D.212)	127
Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους επί εισαγωγών (D.214)	127
Λοιποί φόροι επί της παραγωγής (D.29)	128
Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών που καταβάλλονται στα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης	128
Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών: χρόνος καταγραφής και ποσά προς καταγραφή	129
ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ (D.3)	129
Επιδότησεις προϊόντων (D.31)	130
Επιδότησεις εισαγωγών (D.311)	130
Λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων (D.319)	130
Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής (D.39)	131
ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ (D.4)	132
Τόκοι (D.41)	133

Τόκοι καταθέσεων και δανείων	133
Τόκοι χρεογράφων	133
Τόκοι συναλλαγματικών και παρόμοιων βραχυπρόθεσμων μέσων	133
Τόκοι ομολόγων και ομολογιών χρέους	133
Ανταλλαγές επιτοκίων (swaps) και συμφωνίες προθεσμιακής ανταλλαγής επιτοκίων	134
Τόκοι χρηματοδοτικών μισθώσεων	134
Λοιποί τόκοι	134
Χρόνος καταγραφής	134
Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών (D.42)	135
Μερίσματα (D.421)	135
Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών (D.422)	136
Επανεπενδύόμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις (D.43)	137
Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις (D.44)	137
Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο στους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων (D.441)	137
Εισόδημα από επενδύσεις πληρωτέο σε δικαιούχους συντάξεων (D.442)	138
Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (D.443)	138
Πρόσοδος (D.45)	139
Γαιοπρόσοδος	139
Πρόσοδος από περιουσιακά στοιχεία του υπεδάφους	139
ΤΡΕΧΟΝΤΕΣ ΦΟΡΟΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ, ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ Κ.ΛΠ. (D.5)	139
Φόροι εισοδήματος (D.51)	139
Λοιποί τρέχοντες φόροι (D.59)	140
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΕΣ (D.6)	141
Καθαρές κοινωνικές εισφορές (D.61)	143
Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.611)	143
Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.612)	144
Πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών (D.613)	145
Συμπληρώματα κοινωνικών εισφορών νοικοκυριών (D.614)	145
Κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος (D.62)	146
Παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα (D.621)	146
Λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης (D.622)	146
Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα (D.623)	146
Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος (D.63)	147
Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — μη εμπορεύσιμη παραγωγή της γενικής κυβέρνησης και των ΜΚΙΕΝ (D.631)	147
Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — αγορασμένη εμπορεύσιμη παραγωγή της γενικής κυβέρνησης και των ΜΚΙΕΝ (D.632)	147

ΛΟΙΠΕΣ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ (D.7)	148
Καθαρά ασφάλιστρα για ασφαλίσεις κατά ζημιών (D.71)	148
Απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών (D.72)	149
Τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό της γενικής κυβέρνησης (D.73)	150
Τρέχουσα διεθνής συνεργασία (D.74)	150
Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις (D.75)	151
Τρέχουσες μεταβιβάσεις προς ΜΚΙΕΝ (D.751)	151
Τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ νοικοκυριών (D.752)	151
Διάφορες άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις (D.759)	151
Πρόστιμα και κυρώσεις	151
Λαχεία και τυχερά παιχνίδια	152
Πληρωμές αποζημιώσεων	152
Ίδιοι πόροι της ΕΕ που βασίζονται στον ΦΠΑ και στο Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα (ΑΕΕ) (D.76)	153
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ (D.8)	153
ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ (D.9)	154
Φόροι κεφαλαίου (D.91)	154
Επιχορηγήσεις επενδύσεων (D.92)	155
Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (D.99)	156
ΜΕΤΟΧΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΡΟΑΙΡΕΣΗΣ ΠΟΥ ΧΟΡΗΓΟΥΝΤΑΙ ΣΕ ΜΙΣΘΩΤΟΥΣ (ΧΜΔ)	157
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	159
ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	159
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, χρηματοοικονομικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις	159
Υπό αίρεση περιουσιακά στοιχεία και υπό αίρεση υποχρεώσεις	159
Κατηγορίες χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	160
Ισολογισμοί, χρηματοοικονομικός λογαριασμός και λοιπές ροές	161
Αποτίμηση	161
Καθαρή και ακαθάριστη καταγραφή	162
Ενοποίηση	162
Εκκαθαριστικός συμψηφισμός	162
Λογιστικοί κανόνες για τις χρηματοοικονομικές συναλλαγές	163
Χρηματοοικονομική συναλλαγή της οποίας η αντισταθμιστική συναλλαγή είναι τρέχουσα ή κεφαλαιακή μεταβίβαση	163
Χρηματοοικονομική συναλλαγή της οποίας η αντισταθμιστική συναλλαγή είναι εισόδημα περιουσίας	164
Χρόνος καταγραφής	164
Χρηματοοικονομικός λογαριασμός «από ποιον σε ποιον»	165

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	166
Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (F.1)	166
Νομισματικός χρυσός (F.11)	166
Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ) (F.12)	167
Μετρητά και καταθέσεις (F.2)	168
Μετρητά (F.21)	168
Καταθέσεις (F.22 και F.29)	168
Μεταβιβάσιμες καταθέσεις (F.22)	168
Λοιπές καταθέσεις (F.29)	169
Χρεόγραφα (F.3)	169
Κύρια χαρακτηριστικά των χρεογράφων	170
Ταξινόμηση κατά αρχική ληκτότητα και νόμισμα	170
Ταξινόμηση κατά είδος επιτοκίου	170
Χρεόγραφα σταθερού επιτοκίου	171
Χρεόγραφα μεταβλητού επιτοκίου	171
Χρεόγραφα μεικτού επιτοκίου	171
Ιδιωτικές τοποθετήσεις	172
Τιτλοποίηση	172
Καλυμμένα ομόλογα	172
Δάνεια (F.4)	173
Κύρια χαρακτηριστικά των δανείων	173
Ταξινόμηση των δανείων κατά αρχική ληκτότητα, νόμισμα και σκοπό δανεισμού	173
Διάκριση μεταξύ δανειακών συναλλαγών και συναλλαγών σε καταθέσεις	173
Διάκριση μεταξύ δανειακών συναλλαγών και συναλλαγών σε χρεόγραφα	173
Διάκριση μεταξύ δανειακών συναλλαγών, εμπορικών πιστώσεων και εμπορικών γραμματίων	174
Δανεισμός αξιογράφων και συμφωνίες επαναγοράς	174
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	175
Λοιπά είδη δανείων	175
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που εξαιρούνται από την κατηγορία των δανείων	175
Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές ή μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (F.5)	176
Συμμετοχικοί τίτλοι (F.51)	176
Πιστοποιητικά κατάθεσης αξιογράφων	176
Εισηγμένες μετοχές (F.511)	176
Μη εισηγμένες μετοχές (F.512)	176
Αρχική δημόσια προσφορά, εγγραφή και διαγραφή από το χρηματιστήριο και επαναγορά μετοχών	177

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που εξαιρούνται από τους μετοχικούς τίτλους . . .	177
Λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο (F.519)	177
Αποτίμηση των συναλλαγών σε συμμετοχικούς τίτλους	178
Μετοχές ή μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (F.52)	178
Μετοχές ή μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων (F.521)	178
Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων (F.522)	179
Αποτίμηση των συναλλαγών σε μετοχές ή μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου . . .	179
Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων (F.6)	179
Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών (F.61)	179
Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων (F.62)	179
Συνταξιοδοτικά δικαιώματα (F.63)	180
Υπό αίρεση συνταξιοδοτικά δικαιώματα	180
Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων (F.64)	180
Δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών (F.65)	181
Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων (F.66)	181
Τυποποιημένες εγγυήσεις και εφάπαξ εγγυήσεις	181
Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς (F.7)	182
Χρηματοοικονομικά παράγωγα (F.71)	182
Δικαιώματα προαίρεσης (options)	182
Προθεσμικά συμβόλαια (forwards)	182
Δικαιώματα προαίρεσης έναντι προθεσμιακών συμβολαίων	183
Συμφωνίες ανταλλαγής (swaps)	183
Προθεσμιακές συμβάσεις επιτοκίων (FRA)	183
Πιστωτικά παράγωγα	183
Συμβόλαια ανταλλαγής κινδύνου πιστωτικής αθέτησης	184
Χρηματοοικονομικά μέσα που δεν περιλαμβάνονται στα χρηματοοικονομικά παράγωγα	184
Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς (F.72)	184
Αποτίμηση συναλλαγών σε χρηματοοικονομικά παράγωγα και σε μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	185
Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί (F.8)	185
Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές (F.81)	186
Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές (F.89)	186
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5.1 — ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	187
Ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών κατά κατηγορία	187
Ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών κατά διαπραγματευσιμότητα	188
Δομημένα αξιόγραφα	189

Ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών κατά είδος εισοδήματος	189
Ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών κατά είδος επιτοκίου	189
Ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών κατά ληκτότητα	190
Βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη ληκτότητα	190
Αρχική ληκτότητα και εναπομένονσα ληκτότητα	190
Ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών κατά νόμισμα	190
Συνολικά μεγέθη χρήματος	190
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΛΟΙΠΕΣ ΡΟΕΣ	191
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	191
ΛΟΙΠΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	191
Λοιπές μεταβολές του όγκου περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (Κ.1 έως Κ.6)	191
Οικονομική εμφάνιση περιουσιακών στοιχείων (Κ.1)	191
Οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων (Κ.2)	192
Ζημίες λόγω μεγάλων καταστροφών (Κ.3)	192
Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση (Κ.4)	193
Λοιπές μεταβολές του όγκου που δεν ταξινομούνται αλλού (Κ.5)	193
Μεταβολές ταξινόμησης (Κ.6)	194
Μεταβολές ταξινόμησης κατά τομείς και μεταβολές της δομής των θεσμικών μονάδων (Κ.6.1)	194
Μεταβολές ταξινόμησης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων (Κ.6.2)	194
Ονομαστικά κέρδη και ζημίες διακράτησης (Κ.7)	195
Ουδέτερα κέρδη και ζημίες διακράτησης (Κ.7.1)	196
Πραγματικά κέρδη και ζημίες διακράτησης (Κ.7.2)	196
Κέρδη και ζημίες διακράτησης κατά είδος χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και υποχρέωσης	197
Νομισματικός χρυσός και ΕΤΔ (ΑΦ.1)	197
Μετρητά και καταθέσεις (ΑΦ.2)	197
Χρεόγραφα (ΑΦ.3)	197
Δάνεια (ΑΦ.4)	198
Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (ΑΦ.5) ...	198
Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων (ΑΦ.6)	198
Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς (ΑΦ.7)	198
Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί (ΑΦ.8)	198
Περιουσιακά στοιχεία εκφρασμένα σε ξένο νόμισμα	199
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ	200
ΕΙΔΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	201
Ορισμός ενός περιουσιακού στοιχείου	201

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	201
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	201
Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.1)	201
Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.2)	202
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (ΑΦ)	202
ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	205
Γενικές αρχές αποτίμησης	205
ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΑΝ)	206
Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.1)	206
Πάγια περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.11)	206
Προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας (ΑΝ.117)	206
Κόστος μεταβίβασης της κυριότητας μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων (ΑΝ.116)	207
Αποθέματα (ΑΝ.12)	207
Τιμαλφή (ΑΝ.13)	207
Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.2)	207
Φυσικοί πόροι (ΑΝ.21)	207
Γη (ΑΝ.211)	207
Ορυκτοί και ενεργειακοί πόροι (ΑΝ.212)	207
Λοιπά φυσικά περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.213, ΑΝ.214 και ΑΝ.215)	207
Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες (ΑΝ.22)	208
Αγορές μείον πωλήσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης (ΑΝ.23)	208
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ (ΑΦ)	208
Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ) (ΑΦ.1)	208
Μετρητά και καταθέσεις (ΑΦ.2)	208
Χρεόγραφα (ΑΦ.3)	208
Δάνεια (ΑΦ.4)	209
Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (ΑΦ.5)	209
Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων (ΑΦ.6)	210
Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς (ΑΦ.7)	210
Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί (ΑΦ.8)	210
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ	210
ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	211
Διαρκή καταναλωτικά αγαθά (ΑΝ.m)	211
Ξένες άμεσες επενδύσεις (ΑΦ.m1)	211
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια (ΑΦ.m2)	211

Καταγραφή μη εξυπηρετούμενων δανείων	212
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7.1 ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΑΘΕ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	213
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7.2 ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ ΑΝΟΙΓΜΑΤΟΣ ΕΩΣ ΤΟΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ ΚΛΕΙΣΙΜΑΤΟΣ	222
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 Η ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ	226
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	226
Ακολουθία λογαριασμών	226
ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ	230
Τρέχοντες λογαριασμοί	230
Λογαριασμός παραγωγής (I)	230
Λογαριασμοί διανομής και χρήσης εισοδήματος (II)	232
Λογαριασμοί πρωτογενούς διανομής εισοδήματος (II.1)	232
Λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος (II.1.1)	232
Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος (II.1.2)	236
Λογαριασμός επιχειρηματικού εισοδήματος (II.1.2.1)	242
Λογαριασμός διανομής λοιπού πρωτογενούς εισοδήματος (II.1.2.2)	242
Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος (II.2)	249
Λογαριασμός αναδιανομής εισοδήματος σε είδος (II.3)	249
Λογαριασμός χρήσης εισοδήματος (II.4)	256
Λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος (II.4.1)	256
Λογαριασμός χρήσης προσαρμοσμένου διαθέσιμου εισοδήματος (II.4.2)	256
Λογαριασμοί συσσώρευσης (III)	259
Λογαριασμός κεφαλαίου (III.1)	259
Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων (III.1.1)	259
Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (III.1.2)	259
Χρηματοοικονομικός λογαριασμός (III.2)	259
Λογαριασμός λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων (III.3)	268
Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων (III.3.1)	268
Λογαριασμός αναπροσαρμογής (III.3.2)	268
Λογαριασμός ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης (III.3.2.1)	268
Λογαριασμός πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης (III.3.2.2)	268
Ισολογισμοί (IV)	282
Ισολογισμός ανοίγματος (IV.1)	282
Μεταβολές του ισολογισμού (IV.2)	282
Ισολογισμός κλεισίματος (IV.3)	282

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ (V)	290
Τρέχοντες λογαριασμοί	290
Εξωτερικός λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών (V.I)	290
Εξωτερικός λογαριασμός πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων (V.II)	290
Εξωτερικοί λογαριασμοί συσσώρευσης (V.III)	290
Λογαριασμός κεφαλαίου (V.III.1)	290
Χρηματοοικονομικός λογαριασμός (V.III.2)	291
Λογαριασμός λοιπών μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων (V.III.3)	291
Ισολογισμοί (V.IV)	291
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (0)	303
ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ/ ΕΝΙΑΙΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	303
ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ	315
Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε αγοραίες τιμές (ΑΕγχΠ)	315
Λειτουργικό πλεόνασμα του συνόλου της οικονομίας	315
Μεικτό εισόδημα του συνόλου της οικονομίας	315
Επιχειρηματικό εισόδημα του συνόλου της οικονομίας	315
Εθνικό εισόδημα (σε αγοραίες τιμές)	315
Εθνικό διαθέσιμο εισόδημα	315
Αποταμίευση	316
Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο	316
Καθαρή χορήγηση (+) / λήψη (-) δανείων του συνόλου της οικονομίας	316
Καθαρή θέση του συνόλου της οικονομίας	316
Δαπάνες και έσοδα της γενικής κυβέρνησης	316
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΙΣΡΟΩΝ-ΕΚΡΟΩΝ	318
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	318
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	322
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ	322
ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΑΝΑΛΥΣΗΣ	323
ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΤΕΡΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΩΝ	323
Ταξινομήσεις	323
Αρχές αποτίμησης	325
Εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια	326
Φόροι μείον επιδοτήσεις παραγωγής και εισαγωγών	328
Άλλες βασικές έννοιες	330
Συμπληρωματικές πληροφορίες	331

ΠΗΓΕΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΙΣΟΣΚΕΛΙΣΗ	331
ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ	332
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10 ΜΕΓΕΘΗ ΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΟΓΚΟΥ	335
ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΟΓΚΟΥ ΣΤΟΥΣ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ ...	336
Το ολοκληρωμένο σύστημα δεικτών τιμών και όγκου	336
Άλλοι δείκτες τιμής και όγκου	337
ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΙΜΗΣ ΚΑΙ ΟΓΚΟΥ	337
Ορισμός των τιμών και των όγκων των εμπορεύσιμων προϊόντων	337
Ποιότητα, τιμή και ομοιογενή προϊόντα	338
Τιμές και όγκος	339
Νέα προϊόντα	340
Αρχές για τις μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες	341
Αρχές για την προστιθέμενη αξία και το ΑΕγχΠ	342
ΕΙΔΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ	343
Φόροι και επιδοτήσεις προϊόντων και εισαγωγών	343
Λοιποί φόροι και επιδοτήσεις της παραγωγής	344
Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου	344
Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	344
Αποθέματα παραχθέντων παγίων περιουσιακών στοιχείων και απογραφές	344
ΜΕΓΕΘΗ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	345
ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΙΜΗΣ ΚΑΙ ΟΓΚΟΥ ΓΙΑ ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ ΑΝΑ ΧΩΡΑ	346
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11 ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΙΣΡΟΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	347
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	347
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	348
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	348
Μισθωτοί	349
Αυτοαπασχολούμενοι	349
Απασχόληση και μόνιμη κατοικία	350
ΑΝΕΡΓΙΑ	351
ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	351
Θέσεις εργασίας και μόνιμη κατοικία	352
ΜΗ ΚΑΤΑΓΕΓΡΑΜΜΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	352
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΩΝ ΩΡΩΝ	352
Προσδιορισμός των πραγματικά δεδουλευμένων ωρών	352
ΙΣΟΔΥΝΑΜΟ ΠΛΗΡΟΥΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	354

ΕΙΣΡΟΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ	354
ΜΕΓΕΘΗ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ	354
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12 ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	355
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	355
ΕΙΔΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ	356
Χρόνος καταγραφής	356
Εργασίες σε εξέλιξη	356
Δραστηριότητες που εκτελούνται σε συγκεκριμένες περιόδους του έτους	357
Χαμηλής συχνότητας πληρωμές	357
Ταχείες (Flash) εκτιμήσεις	357
Ισοσκελισμός και συγκριτική προσαρμογή	357
Ισοσκελισμός	358
Συνέπεια ανάμεσα στους τριμηνιαίους και τους ετήσιους λογαριασμούς — συγκριτική προσαρμογή	358
Μετρήσεις των μεταβολών τιμών και όγκου με αλυσωτούς δείκτες	358
Εποχικές και ημερολογιακές προσαρμογές	359
Ακολουθία κατάρτισης εποχικά προσαρμοσμένων αλυσωτών μετρήσεων όγκου	360
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	361
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	361
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ	362
ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	362
Θεσμικές μονάδες	362
Τοπικές μονάδες οικονομικής δραστηριότητας και περιφερειακές παραγωγικές δραστηριότητες κατά κλάδο	363
ΜΕΘΟΔΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΟΠΟΙΗΣΗΣ	363
ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	365
Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία και ακαθάριστο εγχώριο προϊόν κατά περιφέρεια	365
Η κατανομή των υπηρεσιών χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα σε κλάδους χρήστες	365
Απασχόληση	365
Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	365
Μετάβαση από την περιφερειακή ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (ΑΠΑ) στο περιφερειακό ΑΕγχΠ	365
Ρυθμοί μεταβολής του όγκου της περιφερειακής ΑΠΑ	366
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ	366
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ ΠΟΥ ΜΕΤΡΩΝΤΑΙ ΕΜΜΕΣΑ (ΥΧΔΜΕ)	369
Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΥΧΔΜΕ ΚΑΙ Ο ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΤΟΥΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΜΕΩΝ-ΧΡΗΣΤΩΝ ΣΤΑ ΚΥΡΙΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ	369
ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΧΔΜΕ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ S.122 ΚΑΙ S.125	370
Απαιτούμενα στατιστικά δεδομένα	370

Επιτόκια αναφοράς	370
Εσωτερικό επιτόκιο αναφοράς	371
Εξωτερικά ποσοστά αναφοράς	371
Λεπτομερής υπολογισμός των ΥΧΔΜΕ κατά θεσμικό τομέα	371
Διάκριση μεταξύ ενδιάμεσης ανάλωσης και τελικής κατανάλωσης των ΥΧΔΜΕ που απευθύνονται σε νοικοκυριά	372
ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΥΧΔΜΕ	373
ΥΧΔΜΕ ΑΠΟ ΠΛΕΥΡΑ ΟΓΚΟΥ	373
ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΥΧΔΜΕ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ	374
Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	374
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15 ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ, ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΔΕΙΕΣ	375
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	375
Η ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ, ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ	375
Λειτουργικές μισθώσεις	377
Χρηματοοικονομικές μισθώσεις	377
Μίσθωση εκμετάλλευσης πόρων	378
Άδειες χρήσης φυσικών πόρων	379
Άδειες άσκησης ειδικών δραστηριοτήτων	380
Συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα	382
Συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών	382
Εμπορεύσιμες λειτουργικές μισθώσεις (ΑΝ.221)	382
Αποκλειστικά δικαιώματα σε μελλοντικά αγαθά και υπηρεσίες (ΑΝ.224)	382
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16 ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ	383
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	383
Πρωτασφάλιση	383
Αντασφάλιση	384
Οι δραστηριοποιούμενες μονάδες	385
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΩΤΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	385
Δεδουλευμένα ασφάλιστρα	385
Συμπληρωματικά ασφάλιστρα	386
Προσαρμοσμένες θεμελιωθείσες απαιτήσεις και οφειλόμενες παροχές	386
Προσαρμοσμένες θεμελιωθείσες απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών	386
Οφειλόμενες παροχές ασφαλίσεων ζωής	387
Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	387
Προσδιορισμός της ασφαλιστικής παραγωγής	388
Ασφάλιση κατά ζημιών	388

Ασφάλιση ζωής	389
Αντασφάλιση	389
ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΖΗΜΙΩΝ	389
Κατανομή της ασφαλιστικής παραγωγής μεταξύ των χρηστών	389
Ασφαλιστικές υπηρεσίες που παρέχονται προς και από την αλλοδαπή	389
Οι λογιστικές εγγραφές	390
ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ	392
ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΗ	394
ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΥΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ	395
ΠΡΟΣΟΔΟΙ	395
ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΖΗΜΙΩΝ	396
Αντιμετώπιση προσαρμοσμένων απαιτήσεων	396
Αντιμετώπιση ζημιών από μεγάλες καταστροφές	396
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 17 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ	397
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	397
Συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, κοινωνική πρόνοια και ατομικά ασφαλιστήρια συμβόλαια	397
Κοινωνικές παροχές	398
Κοινωνικές παροχές της γενικής κυβέρνησης	399
Κοινωνικές παροχές που παρέχονται από άλλες θεσμικές μονάδες	399
Συντάξεις και άλλες μορφές παροχών	399
ΠΑΡΟΧΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΕΚΤΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΩΝ	399
Μη συνταξιοδοτικά δημόσια συστήματα κοινωνικής ασφάλισης	399
Άλλα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που συνδέονται με την απασχόληση	400
Καταγραφή των αποθεματικών και των ροών ανά είδος μη συνταξιοδοτικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης	400
Δημόσια συστήματα κοινωνικής ασφάλισης	400
Άλλα μη συνταξιοδοτικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που συνδέονται με την απασχόληση	400
ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ	401
Είδη συνταξιοδοτικών συστημάτων	401
Συνταξιοδοτικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης	402
Άλλα συνταξιοδοτικά συστήματα που συνδέονται με την απασχόληση	402
Συστήματα καθορισμένων εισφορών	403
Συστήματα καθορισμένων παροχών	403
Πλασματικά συστήματα καθορισμένων εισφορών και υβριδικά συστήματα	403
Συστήματα καθορισμένων παροχών σε σύγκριση με συστήματα καθορισμένων εισφορών	403
Διαχειριστής συνταξιοδοτικού συστήματος, διευθυντής συνταξιοδοτικού συστήματος, συνταξιοδοτικά ταμεία και συνταξιοδοτικό σύστημα πολλαπλών εργοδοτών	404

Καταγραφή των αποθεματικών και των ροών ανά είδος συνταξιοδοτικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης	405
Συναλλαγές συνταξιοδοτικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης	405
Συναλλαγές άλλων συνταξιοδοτικών συστημάτων που συνδέονται με την απασχόληση	406
Συναλλαγές συνταξιοδοτικών συστημάτων καθορισμένων εισφορών	406
Άλλες ροές που σχετίζονται με τα συνταξιοδοτικά συστήματα καθορισμένων εισφορών	408
Συναλλαγές συνταξιοδοτικών συστημάτων καθορισμένων παροχών	409
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΚΕΚΤΗΜΕΝΑ ΣΕ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	412
Σχεδιασμός του συμπληρωματικού πίνακα	412
Οι στήλες του πίνακα	414
Οι σειρές του πίνακα	415
Ισολογισμοί ανοίγματος και κλεισίματος	416
Μεταβολές συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω συναλλαγών	416
Μεταβολές στα συνταξιοδοτικά δικαιώματα λόγω άλλων οικονομικών ροών	418
Σχετικοί δείκτες	419
Αναλογιστικές παραδοχές	420
Δικαιώματα που έχουν ήδη θεμελιωθεί σε μια συγκεκριμένη ημερομηνία	420
Προεξοφλητικό επιτόκιο	420
Αύξηση μισθών	420
Δημογραφικές παραδοχές	421
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 18 ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ	422
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	422
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ	423
Μόνιμη κατοικία	423
ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	423
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ, ΩΣ ΟΡΟΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ ΤΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΠΛΗΡΩΜΩΝ	423
ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΜΟΝΙΜΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ	424
ΠΟΛΥΕΔΑΦΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	424
ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ	424
ΟΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΠΛΗΡΩΜΩΝ	425
ΕΙΣΩΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΣΤΟΥΣ ΤΡΕΧΟΝΤΕΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ	425
ΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ «ΑΛΛΟΔΑΠΗ» ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ ΤΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΠΛΗΡΩΜΩΝ	426
Εξωτερικός λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	426
Αποτίμηση	429
Αγαθά για μεταποίηση	429

Διαμεσολαβητικό εμπόριο	430
Αγαθά που αποτελούν αντικείμενο διαμεσολαβητικού εμπορίου	430
Εισαγωγές και εξαγωγές ΥΧΔΜΕ	431
Ο εξωτερικός λογαριασμός πρωτογενούς και δευτερογενούς εισοδήματος	432
Ο λογαριασμός πρωτογενούς εισοδήματος	433
Εισόδημα από άμεσες επενδύσεις	433
Ο λογαριασμός δευτερογενούς εισοδήματος (τρέχουσες μεταβιβάσεις) στο ΒΡ 6	433
Ο εξωτερικός λογαριασμός κεφαλαίου	434
Εξωτερικός χρηματοοικονομικός λογαριασμός και διεθνής επενδυτική θέση (ΔΕΘ)	435
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΜΕΑ «ΑΛΛΟΔΑΠΗ»	437
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 19 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	439
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	439
ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΣΤΟΥΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ	439
Μετατροπή στοιχείων που εκφράζονται σε διάφορα νομίσματα	440
Ευρωπαϊκά όργανα	440
Ο λογαριασμός της αλλοδαπής	441
Ισοσκέλιση των συναλλαγών	442
Μεγέθη τιμών και όγκου	442
Ισολογισμοί	442
Πίνακες «Από ποιον σε ποιον»	442
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ — ΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ	443
Πόροι	443
Χρήσεις	444
Ενοποίηση	444
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 20 ΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	445
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	445
ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	445
Προσδιορισμός των μονάδων της γενικής κυβέρνησης	445
Μονάδες της γενικής κυβέρνησης	445
ΜΚΙ που κατατάσσονται στον τομέα της γενικής κυβέρνησης	446
Άλλες μονάδες της γενικής κυβέρνησης	446
Δημόσιος έλεγχος	447
Οριοθέτηση του εμπορικού/μη εμπορικού χαρακτήρα	447
Έννοια των οικονομικά σημαντικών τιμών	447
Τα κριτήρια του αγοραστή της παραγωγής ενός δημόσιου παραγωγού	448

Η παραγωγή πωλείται πρωταρχικά σε εταιρείες και νοικοκυριά	448
Η παραγωγή πωλείται μόνο σε φορείς της κεντρικής κυβέρνησης	448
Η παραγωγή πωλείται σε φορείς της κεντρικής κυβέρνησης και σε άλλους	448
Η δοκιμασία «εμπορικού/μη εμπορικού χαρακτήρα»	448
Η χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση και τα όρια του τομέα της γενικής κυβέρνησης	449
Οριακές περιπτώσεις	449
Δημόσια κεντρικά γραφεία	449
Συνταξιοδοτικά ταμεία	449
Οιονεί εταιρείες	449
Οργανισμοί αναδιάρθρωσης	450
Οργανισμοί ιδιωτικοποίησης	450
Οργανισμοί απορρόφησης απαξιωμένων περιουσιακών στοιχείων	450
Οντότητες ειδικού σκοπού	451
Κοινές επιχειρήσεις	451
Οργανισμοί ρύθμισης της αγοράς	451
Υπερεθνικές αρχές	452
Οι υποτομείς του τομέα της γενικής κυβέρνησης	452
Κεντρική κυβέρνηση	452
Κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους	452
Τοπική αυτοδιοίκηση	453
Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης	453
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	453
Πλαίσιο	453
Έσοδα	455
Φόροι και κοινωνικές εισφορές	455
Πωλήσεις	455
Λοιπά έσοδα	458
Δαπάνες	458
Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας και ενδιάμεση ανάλωση	458
Δαπάνη κοινωνικών παροχών	459
Τόκοι	459
Λοιπές τρέχουσες δαπάνες	459
Κεφαλαιουχικές δαπάνες	459
Διασύνδεση με την τελική καταναλωτική δαπάνη του τομέα της γενικής κυβέρνησης (P.3)	460
Δαπάνες της γενικής κυβέρνησης ανά λειτουργία (COFOG)	460

Εξισωτικά μεγέθη	461
Η καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (B.9)	461
Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων (B.101)	461
Χρηματοδότηση	461
Συναλλαγές επί περιουσιακών στοιχείων	462
Συναλλαγές επί υποχρεώσεων	463
Άλλες οικονομικές ροές	463
Λογαριασμός αναπροσαρμογής	463
Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων	464
Ισολογισμοί	464
Ενοποίηση	465
ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	466
Φορολογικά έσοδα	466
Χαρακτήρας των φορολογικών εσόδων	466
Εκπτώσεις φόρου	467
Ποσά προς καταγραφή	467
Μη εισπράξιμα ποσά	467
Χρόνος καταγραφής	467
Καταγραφή σε δεδουλευμένη βάση	467
Καταγραφή των φόρων σε δεδουλευμένη βάση	467
Τόκοι	468
Ομόλογα υπό το άρτιο και ομόλογα χωρίς τοκομερίδιο	469
Αξιόγραφα συνδεδεμένα με δείκτη (δεικτοποιημένα)	469
Χρηματοοικονομικά παράγωγα	469
Δικαστικές αποφάσεις	469
Στρατιωτικές δαπάνες	469
Σχέσεις της γενικής κυβέρνησης με τις δημόσιες επιχειρήσεις	470
Μετοχικές επενδύσεις σε δημόσιες επιχειρήσεις και διανομή των κερδών τους	470
Μετοχική επένδυση	470
Εισφορές κεφαλαίου	470
Επιδοτήσεις και εισφορές κεφαλαίου	470
Κανόνες που ισχύουν σε ειδικές περιπτώσεις	471
Δημοσιονομικές πράξεις	471
Διανομές δημόσιων επιχειρήσεων	471
Μερίσματα και ανάληψη κεφαλαίου	471

Φόροι και ανάληψη μετοχικού κεφαλαίου	472
Ιδιωτικοποίηση και κρατικοποίηση	472
Ιδιωτικοποίηση	472
Έμμεσες ιδιωτικοποιήσεις	472
Κρατικοποίηση	472
Συναλλαγές με την κεντρική τράπεζα	473
Αναδιάρθρωσεις, συγχωνεύσεις και αναταξινομήσεις	473
Πράξεις σχετικές με το χρέος	473
Αναδοχή χρέους, ακύρωση χρέους και διαγραφή χρέους	473
Αναδοχή και ακύρωση χρέους	473
Αναδοχή χρέους συνεπαγόμενη μεταβίβαση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	474
Διαγραφή ή μείωση χρέους	474
Άλλες μορφές αναδιάρθρωσης χρέους	475
Εξαγορά χρέους υπεράνω της αγοραίας αξίας του	475
Διασώσεις εταιρειών	475
Εγγυήσεις χρέους (δανειακές εγγυήσεις)	476
Εγγυήσεις τύπου παραγώγων	476
Τυποποιημένες εγγυήσεις	477
Μεμονωμένες εγγυήσεις	477
Τιτλοποίηση	477
Ορισμός	477
Κριτήρια για την αναγνώριση πώλησης	477
Καταγραφή ροών	478
Άλλα ζητήματα	478
Συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις	478
Πληρωμές ποσών κατ' αποκοπήν	478
Συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ)	479
Πεδίο εφαρμογής των ΣΔΙΤ	479
Οικονομική κυριότητα και απόδοση του περιουσιακού στοιχείου	479
Λογιστικά ζητήματα	480
Συναλλαγές με διεθνείς και υπερεθνικούς οργανισμούς	481
Αναπτυξιακή βοήθεια	482
Ο ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	483
Έλεγχος από τον δημόσιο τομέα	483
Κεντρικές τράπεζες	484

Δημόσιες οιονεί εταιρείες	485
Οντότητες ειδικού σκοπού και μη μόνιμοι κάτοικοι	485
Κοινές επιχειρήσεις	485
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 21 ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΜΕΤΑΞΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	486
ΟΡΙΣΜΕΝΟΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	486
Χρόνος καταγραφής	486
Λογιστική διπλογραφίας και τετραπλογραφίας	486
Αποτίμηση	486
Λογαριασμός αποτελεσμάτων και ισολογισμός	487
ΕΘΝΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ: ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	487
Η ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟΥΣ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ: ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΩΝ ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	488
Εννοιολογικές προσαρμογές	488
Προσαρμογές για την επίτευξη συνοχής με τους λογαριασμούς άλλων τομέων	488
Παραδείγματα προσαρμογών για λόγους πληρότητας	488
ΕΙΔΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	488
Κέρδη/ζημίες κτήσης	488
Παγκοσμιοποίηση	489
Συγχωνεύσεις και εξαγορές	489
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 22 ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	490
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	490
Λειτουργικές ταξινομήσεις	493
ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ	496
Λειτουργικοί δορυφορικοί λογαριασμοί	496
Ειδικοί τομεακοί λογαριασμοί	499
Ένταξη μη νομισματικών στοιχείων	503
Πρόσθετες λεπτομέρειες και συμπληρωματικές έννοιες	503
Διαφορετικές βασικές έννοιες	504
Χρήση μοντέλων και ένταξη πειραματικών αποτελεσμάτων	504
Σχεδιασμός και κατάρτιση δορυφορικών λογαριασμών	505
ΕΝΝΕΑ ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	506
Γεωργικοί λογαριασμοί	507
Περιβαλλοντικοί λογαριασμοί	507
Λογαριασμοί του τομέα της υγείας	518
Λογαριασμοί παραγωγής νοικοκυριών	520

Λογαριασμοί εργασίας και ΜΚΛ	523
Λογαριασμοί παραγωγικότητας και ανάπτυξης	525
Λογαριασμοί έρευνας και ανάπτυξης	526
Λογαριασμοί κοινωνικής προστασίας	528
Δορυφορικοί λογαριασμοί τουρισμού	531
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 23 ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ	533
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	533
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΤΟΜΕΩΝ (S)	533
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΡΟΩΝ	535
Συναλλαγές προϊόντων (P)	535
Συναλλαγές μη παραχθέντων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (Κωδικοί NP)	536
Διανεμητικές συναλλαγές (D)	537
Τρέχουσες μεταβιβάσεις σε χρήμα και είδος (D.5-D.8)	538
Συναλλαγές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (F)	539
Άλλες μεταβολές περιουσιακών στοιχείων (K)	541
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΕΙΣΩΤΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ (B)	541
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (L)	542
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (A)	542
Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (AN)	542
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (AF)	544
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	545
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια	545
Υπηρεσίες κεφαλαίου	546
Πίνακας για τις συντάξεις	546
Διαρκή καταναλωτικά αγαθά	548
Ξένες άμεσες επενδύσεις	548
Εξαρτώμενες θέσεις	548
Μετρητά και καταθέσεις	549
Ταξινόμηση των χρεογράφων με βάση την ημερομηνία λήξης τους	549
Εισηγμένα και μη εισηγμένα χρεόγραφα	549
Μακροπρόθεσμα δάνεια που λήγουν σε διάστημα μικρότερο του ενός έτους και μακροπρόθεσμα δάνεια που εξασφαλίζονται με υποθήκη	549
Μετοχές εισηγμένων και μη εισηγμένων εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	550
Καθυστερούμενοι τόκοι και καθυστερούμενες αποπληρωμές	550
Προσωπικά και συνολικά εμβάσματα	550

ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΚΛΑΔΩΝ (Α) ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (Ρ)	550
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ (COFOG)	565
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΣΚΟΠΟ (COICOP)	568
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΚΑΤΑ ΣΚΟΠΟ ΤΩΝ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ (CORN)	570
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΣΚΟΠΟ (COPP)	571
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 24 ΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	573
Πίνακας 24.1 Λογαριασμός 0: Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	573
Πίνακας 24.2 Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για το σύνολο της οικονομίας	573
Πίνακας 24.3 Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	593
Πίνακας 24.4 Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για χρηματοοικονομικές εταιρείες	607
Πίνακας 24.5 Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για τη γενική κυβέρνηση	622
Πίνακας 24.6 Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για τα νοικοκυριά	638
Πίνακας 24.7 Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά	654

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- 1.01 Το ευρωπαϊκό σύστημα εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών (εφεξής «το ΕΣΛ 2010» ή «το ΕΣΛ») είναι ένα διεθνώς συμβατό λογιστικό πλαίσιο για τη συστηματική και λεπτομερή περιγραφή μιας συνολικής οικονομίας (δηλ. περιφέρειας, χώρας ή ομάδας χωρών), των συνιστωσών της και των σχέσεων της με άλλες συνολικές οικονομίες.
- 1.02 Το προγενέστερο του ΕΣΛ 2010, το ευρωπαϊκό σύστημα εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών (το ΕΣΟΛ 95) δημοσιεύτηκε το 1996 ⁽¹⁾. Η μεθοδολογία του ΕΣΛ 2010 όπως περιγράφεται στο παρόν Παράρτημα έχει την ίδια διάρθρωση με το ΕΣΟΛ 95 όσον αφορά τα πρώτα δεκατρία κεφάλαια, αλλά, στη συνέχεια, έχει ένδεκα νέα κεφάλαια που εξετάζουν πτυχές της συστήματος οι οποίες αντικατοπτρίζουν τις εξελίξεις στη μέτρηση των σύγχρονων οικονομιών ή στη χρήση του ΕΣΟΛ 95 στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ).
- 1.03 Το παρόν εγχειρίδιο διαρθρώνεται ως εξής: Το κεφάλαιο 1 καλύπτει τα βασικά χαρακτηριστικά του συστήματος από πλευράς όρων και εννοιών, καθορίζει τις αρχές του ΕΣΛ και περιγράφει τις θεμελιώδεις στατιστικές μονάδες και τις ομαδοποιήσεις τους. Δίνει μια γενική εικόνα της ακολουθίας λογαριασμών και περιγράφει συνοπτικά τα βασικά συγκεντρωτικά μεγέθη και τον ρόλο των πινάκων προσφοράς και χρήσεων και του πλαισίου εισροών-εκροών. Το κεφάλαιο 2 περιγράφει τις θεσμικές μονάδες που χρησιμοποιούνται στη μέτρηση της οικονομίας και τον τρόπο με τον οποίο οι εν λόγω μονάδες ταξινομούνται σε τομείς και σε άλλες ομάδες, έτσι ώστε να μπορούν να γίνονται αναλύσεις. Το κεφάλαιο 3 περιγράφει όλες τις συναλλαγές που αφορούν τα προϊόντα (αγαθά και υπηρεσίες), καθώς και τα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία, στο σύστημα. Το κεφάλαιο 4 περιγράφει όλες τις οικονομικές συναλλαγές οι οποίες διανέμουν και αναδιανέμουν το εισόδημα και τον πλούτο στην οικονομία. Το κεφάλαιο 5 περιγράφει τις χρηματοοικονομικές συναλλαγές που γίνονται στην οικονομία. Το κεφάλαιο 6 περιγράφει τις μεταβολές που μπορεί να επέλθουν στην αξία των περιουσιακών στοιχείων μέσω μη οικονομικών γεγονότων ή λόγω μεταβολών των τιμών. Το κεφάλαιο 7 περιγράφει τους ισολογισμούς και το σύστημα ταξινόμησης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων. Το κεφάλαιο 8 περιγράφει την ακολουθία των λογαριασμών και τα εξισωτικά μεγέθη κάθε λογαριασμού. Το κεφάλαιο 9 περιγράφει τους πίνακες προσφοράς και χρήσεων και τον ρόλο τους στον συνδυασμό των μεγεθών του εισοδήματος, της παραγωγής και των δαπανών στην οικονομία. Επίσης περιγράφει τους πίνακες εισροών-εκροών που μπορούν να προκύψουν από τους πίνακες προσφοράς και χρήσεων. Το κεφάλαιο 10 περιγράφει την εννοιολογική βάση για τα μεγέθη τιμών και όγκου που σχετίζονται με τις ονομαστικές αξίες που βρίσκονται στους λογαριασμούς. Το κεφάλαιο 11 περιγράφει τα μεγέθη του πληθυσμού και της αγοράς εργασίας τα οποία μπορούν να χρησιμοποιούνται με τα μεγέθη των εθνικών λογαριασμών στην οικονομική ανάλυση. Το κεφάλαιο 12 περιγράφει εν συντομία τους τριμηνιαίους εθνικούς λογαριασμούς και εξηγεί τη διαφορά έμφασης των εν λόγω λογαριασμών σε σχέση με τους ετήσιους λογαριασμούς.
- 1.04 Το κεφάλαιο 13 περιγράφει τους σκοπούς, τις έννοιες και τα ζητήματα κατάρτισης ενός συνόλου περιφερειακών λογαριασμών. Το κεφάλαιο 14 καλύπτει τη μέτρηση των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών που παρέχονται από ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς και χρηματοδοτούνται μέσω της καθαρής είσπραξης τόκων· το εν λόγω κεφάλαιο αποτελεί καρπό πολυετών προσπαθειών έρευνας και ανάπτυξης που κατέβαλαν τα κράτη μέλη προκειμένου να διαθέτουν ένα μέγεθος μέτρησης το οποίο να είναι σταθερό και εναρμονισμένο σε όλα τα κράτη μέλη. Το κεφάλαιο 15 σχετικά με τις συμβάσεις, τις μισθώσεις και τις άδειες είναι απαραίτητο για την περιγραφή ενός τομέα με αυξανόμενη σημασία στους εθνικούς λογαριασμούς. Τα κεφάλαια 16 και 17 σχετικά με τις ασφάλισεις, την κοινωνική ασφάλιση και τις συντάξεις περιγράφουν τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονται οι εν λόγω ρυθμίσεις στους εθνικούς λογαριασμούς, καθώς τα ζητήματα αναδιανομής παρουσιάζουν όλο και μεγαλύτερο ενδιαφέρον λόγω της πληθυσμιακής γήρανσης. Το κεφάλαιο 18 καλύπτει τους λογαριασμούς της αλλοδαπής, που είναι το ισοδύναμο, στους εθνικούς λογαριασμούς, των λογαριασμών του συστήματος μέτρησης του ισοζυγίου πληρωμών. Το κεφάλαιο 19 σχετικά με τους ευρωπαϊκούς λογαριασμούς είναι επίσης νέο και καλύπτει πτυχές των εθνικών λογαριασμών στις οποίες οι ευρωπαϊκές θεσμικές και εμπορικές ρυθμίσεις δημιουργούν ζητήματα που απαιτούν εναρμονισμένη προσέγγιση. Το κεφάλαιο 20 περιγράφει τους λογαριασμούς της γενικής κυβέρνησης, ενός τομέα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, καθώς τα ζητήματα δημοσιονομικής σύνεσης εκ μέρους των κρατών μελών εξακολουθούν να έχουν ουσιαστική σημασία για την εφαρμογή της οικονομικής πολιτικής στην ΕΕ. Το κεφάλαιο 21 περιγράφει τη σχέση μεταξύ επιχειρηματικών και εθνικών λογαριασμών· πρόκειται για τομέα αυξανόμενου ενδιαφέροντος, αφού οι πολυεθνικές εταιρείες αντιπροσωπεύουν ένα συνεχώς αυξανόμενο μερίδιο του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕγχΠ) όλων των χωρών. Το κεφάλαιο 22 περιγράφει τη σχέση των δορυφορικών λογαριασμών με τους κύριους εθνικούς λογαριασμούς. Τα κεφάλαια 23 και 24 εξυπηρετούν σκοπούς αναφοράς· το κεφάλαιο 23 παραθέτει τις ταξινομήσεις που χρησιμοποιούνται για τους τομείς, τις δραστηριότητες και τα προϊόντα στο ΕΣΛ 2010, ενώ το κεφάλαιο 24 παραθέτει την πλήρη ακολουθία λογαριασμών για κάθε τομέα.
- 1.05 Η διάρθρωση του ΕΣΛ 2010 είναι συμβατή με τις παγκόσμιες κατευθυντήριες γραμμές για τους εθνικούς λογαριασμούς που περιγράφονται στο System of National Accounts (Σύστημα εθνικών λογαριασμών) 2008 (SNA 2008), εκτός από συγκεκριμένες διαφορές στην παρουσίαση και τον υψηλότερο βαθμό ακρίβειας σε ορισμένες έννοιες του ΕΣΛ 2010 οι οποίες χρησιμοποιούνται για ειδικούς σκοπούς της ΕΕ. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές καταρτίστηκαν από κοινού από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ), το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), τη Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Eurostat), τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) και τη Διεθνή Τράπεζα. Το ΕΣΛ 2010 επικεντρώνεται στις συνθήκες και τις ανάγκες δεδομένων της ΕΕ. Όπως το SNA 2008, το ΕΣΛ 2010 είναι εναρμονισμένο με τις έννοιες και τις ταξινομήσεις που χρησιμοποιούνται σε πολλές άλλες

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2223/96 του Συμβουλίου της 25ης Ιουνίου 1996 περί του ευρωπαϊκού συστήματος εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών της Κοινότητας (ΕΕ L 310 της 30.11.1996, σ. 1).

κοινωνικές και οικονομικές στατιστικές (για παράδειγμα, στατιστικές για την απασχόληση, στατιστικές για τη βιομηχανική παραγωγή και στατιστικές για το εξωτερικό εμπόριο). Συνεπώς, το ΕΣΛ 2010 χρησιμεύει ως το κεντρικό πλαίσιο αναφοράς για τις κοινωνικές και οικονομικές στατιστικές της ΕΕ και των κρατών μελών της.

- 1.06 Το πλαίσιο του ΕΣΛ αποτελείται από δύο βασικά σύνολα πινάκων:
- α) τους λογαριασμούς των θεσμικών τομέων·
- β) το πλαίσιο εισροών-εκροών και τους λογαριασμούς κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.
- 1.07 Οι τομεακοί λογαριασμοί παρέχουν, κατά θεσμικό τομέα, μια συστηματική περιγραφή των διαφόρων σταδίων της οικονομικής διεργασίας: παραγωγή, δημιουργία εισοδήματος, διανομή εισοδήματος, αναδιανομή εισοδήματος, χρήση εισοδήματος και χρηματοοικονομική και μη χρηματοοικονομική συσσώρευση. Οι τομεακοί λογαριασμοί περιλαμβάνουν επίσης ισολογισμούς, οι οποίοι περιγράφουν τα αποθέματα περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων και την καθαρή θέση κατά την αρχή και το τέλος της λογιστικής περιόδου.
- 1.08 Το πλαίσιο εισροών-εκροών, μέσω των πινάκων προσφοράς και χρήσεων, περιγράφει με περισσότερη λεπτομέρεια την παραγωγική διεργασία (διάρθρωση κόστους, δημιουργούμενο εισόδημα και απασχόληση) και τις ροές αγαθών και υπηρεσιών (παραγωγή, εισαγωγές, εξαγωγές, τελική κατανάλωση, ενδιάμεση ανάλωση και σχηματισμό κεφαλαίου κατά ομάδα προϊόντων). Σε αυτό το πλαίσιο αντικατοπτρίζονται δύο σημαντικές λογιστικές ταυτότητες: ότι το άθροισμα των εσόδων που δημιουργούνται σε έναν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας ισούται με την προστιθέμενη αξία που παράγεται από τον εν λόγω κλάδο· και, ότι για οποιοδήποτε προϊόν ή ομάδα προϊόντων η προσφορά είναι ίση με τη ζήτηση.
- 1.09 Το ΕΣΛ 2010 περιλαμβάνει έννοιες σχετικές με τον πληθυσμό και την απασχόληση. Τέτοιες έννοιες αφορούν τους τομεακούς λογαριασμούς, τους λογαριασμούς κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και το πλαίσιο προσφοράς και χρήσεων.
- 1.10 Το ΕΣΛ 2010 δεν περιορίζεται στους ετήσιους εθνικούς λογαριασμούς, αλλά εφαρμόζεται και για τους τριμηνιαίους λογαριασμούς καθώς και για τους λογαριασμούς που αναφέρονται σε μικρότερες ή μεγαλύτερες περιόδους. Εφαρμόζεται επίσης στους περιφερειακούς λογαριασμούς.
- 1.11 Το ΕΣΛ 2010 συνυπάρχει με το SNA 2008 λόγω των χρήσεων των μεγεθών των εθνικών λογαριασμών στην ΕΕ. Τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για την κατάρτιση και την παρουσίαση των εθνικών λογαριασμών τους, έτσι ώστε να περιγράφεται η οικονομική κατάσταση των χωρών τους. Τα κράτη μέλη καταρτίζουν επίσης ένα σύνολο λογαριασμών οι οποίοι υποβάλλονται στην Επιτροπή (Eurostat) στο πλαίσιο ενός κανονιστικού προγράμματος διαβίβασης στοιχείων τα οποία χρησιμοποιούνται σε βασικούς τομείς της κοινωνικής, οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής της Ένωσης. Τα στοιχεία αυτά χρησιμοποιούνται, π.χ., για τον καθορισμό των χρηματικών συνεισφορών των κρατών μελών στον προϋπολογισμό της ΕΕ μέσω του «τέταρτου πόρου», για την ενίσχυση των περιφερειών της ΕΕ μέσω του προγράμματος για τα διαρθρωτικά ταμεία και για την παρακολούθηση των οικονομικών επιδόσεων των κρατών μελών στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος και του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης.
- 1.12 Για να κατανέμονται οι εισφορές και οι παροχές σύμφωνα με μεγέθη που καταρτίζονται και παρουσιάζονται με αυστηρά συνεκτικό τρόπο, οι οικονομικές στατιστικές που χρησιμοποιούνται γι' αυτούς τους σκοπούς πρέπει να καταρτίζονται σύμφωνα με τις ίδιες έννοιες και τους ίδιους κανόνες. Το ΕΣΛ 2010 είναι ένας κανονισμός ο οποίος καθορίζει τους κανόνες, τις συμβάσεις, τους ορισμούς και τις ταξινομήσεις που πρέπει να εφαρμόζονται από τα κράτη μέλη κατά την παραγωγή των εθνικών λογαριασμών που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα διαβίβασης στοιχείων, όπως ορίζεται στο παράρτημα Β του παρόντος κανονισμού.
- 1.13 Λόγω των πολύ μεγάλων χρηματικών ποσών που διακυβεύονται στο σύστημα εισφορών και παροχών το οποίο διαχειρίζεται η ΕΕ, έχει πολύ μεγάλη σημασία το σύστημα μέτρησης να εφαρμόζεται με συνέπεια σε κάθε κράτος μέλος. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να υιοθετηθεί μια επιφυλακτική προσέγγιση για τις εκτιμήσεις που δεν μπορούν να παρατηρηθούν άμεσα στην αγορά, αποφεύγοντας τη χρήση διαδικασιών βασιζόμενων σε μοντέλα για την εκτίμηση των μεγεθών στους εθνικούς λογαριασμούς.
- 1.14 Οι έννοιες του ΕΣΛ 2010 είναι σε πολλές περιπτώσεις ειδικότερες και ακριβέστερες από τις έννοιες του SNA 2008, πράγμα που αποσκοπεί στη διασφάλιση της μεγαλύτερης δυνατής συνεκτικότητας μεταξύ των μεγεθών των κρατών μελών τα οποία προκύπτουν από τους εθνικούς λογαριασμούς. Η θεμελιώδης αυτή απαίτηση για αξιόπιστες και συνεκτικές εκτιμήσεις είχε ως αποτέλεσμα τον προσδιορισμό ενός βασικού συνόλου εθνικών λογαριασμών στην ΕΕ. Όταν το επίπεδο συνεκτικότητας των μετρήσεων μεταξύ των κρατών μελών είναι ανεπαρκές, οι εν λόγω εκτιμήσεις περιλαμβάνονται γενικά στους λεγόμενους «μη βασικούς λογαριασμούς», οι οποίοι καλύπτουν τους συμπληρωματικούς πίνακες και τους δορυφορικούς λογαριασμούς.
- 1.15 Παράδειγμα τομέα όπου θεωρήθηκε αναγκαίος ο επιφυλακτικός σχεδιασμός του ΕΣΛ 2010 αποτελεί ο τομέας των συνταξιοδοτικών υποχρεώσεων. Το επιχείρημα της μέτρησης των εν λόγω υποχρεώσεων με σκοπό την ενίσχυση των οικονομικών αναλύσεων είναι ισχυρό, αλλά η θεμελιώδης για την ΕΕ απαίτηση να παράγονται λογαριασμοί που να είναι συνεκτικοί τόσο διαχρονικά όσο και διαχωρικά επέβαλε την υιοθέτηση επιφυλακτικής προσέγγισης.

Παγκοσμιοποίηση

1.16 Η αυξανόμενη παγκοσμιοποίηση της οικονομίας ενίσχυσε τις διεθνείς εμπορικές συναλλαγές σε όλες τις μορφές τους και κατέστησε δυσχερέστερη για τις διάφορες χώρες την καταγραφή των εγχώριων οικονομικών τους δραστηριοτήτων στους εθνικούς λογαριασμούς τους. Η παγκοσμιοποίηση είναι η δυναμική και πολυδιάστατη διαδικασία με την οποία οι εθνικοί πόροι αποκτούν μεγαλύτερη διεθνή κινητικότητα, ενώ οι εθνικές οικονομίες αποκτούν όλο και μεγαλύτερη αλληλεξάρτηση. Το στοιχείο της παγκοσμιοποίησης που εν δυνάμει προκαλεί τα περισσότερα προβλήματα μετρήσεων για τους εθνικούς λογαριασμούς είναι το αυξανόμενο ποσοστό των διεθνών συναλλαγών που πραγματοποιούνται από πολυεθνικές εταιρείες, όπου οι διασυνοριακές συναλλαγές γίνονται μεταξύ μητρικών, θυγατρικών και συνδεδεμένων εταιρειών. Υπάρχουν, όμως, και άλλες προκλήσεις, μερικές από τις οποίες παρατίθενται στον παρακάτω λεπτομερέστερο κατάλογο:

- (1) τιμολόγηση μεταβιβάσεων μεταξύ συνδεδεμένων εταιρειών (αποτίμηση εισαγωγών και εξαγωγών)·
- (2) αύξηση των συμφωνιών υπεργολαβίας για τη μεταποίηση πρώτων υλών (tolling agreements), όπου πραγματοποιείται εμπορία αγαθών από χώρα σε χώρα χωρίς αλλαγή κυριότητας (αγαθά προς μεταποίηση), και αύξηση του διαμεσολαβητικού εμπορίου·
- (3) διεθνές εμπόριο μέσω του διαδικτύου, τόσο για τις εταιρείες όσο και για τα νοικοκυριά·
- (4) εμπορία και χρήση περιουσιακών στοιχείων πνευματικής ιδιοκτησίας σε ολόκληρο τον κόσμο·
- (5) εργαζόμενοι στην αλλοδαπή που μεταβιβάζουν σημαντικά ποσά στην οικογένειά τους στην επικράτεια της χώρας καταγωγής τους (εμβάσματα εργαζομένων ως μέρος προσωπικών μεταφορών χρημάτων)·
- (6) πολυεθνικές εταιρείες που ασκούν τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες πέρα από τα εθνικά σύνορα, ώστε να μεγιστοποιήσουν την αποδοτικότητα της παραγωγής και να ελαχιστοποιήσουν τη συνολική φορολογική τους επιβάρυνση. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε τεχνητές εταιρικές δομές που ενδέχεται να μην αντικατοπτρίζουν την οικονομική πραγματικότητα·
- (7) χρήση υπεράκτιων χρηματοοικονομικών φορέων (οντότητες ειδικού σκοπού και άλλες μορφές) για τη χρηματοδότηση παγκόσμιων δραστηριοτήτων·
- (8) επανεξαγωγές αγαθών και, στην ΕΕ, μεταφορά αγαθών μεταξύ κρατών μελών μετά την είσοδό τους στην Ένωση (οιονεί μεταφορά)·
- (9) αύξηση των ξένων άμεσων επενδύσεων και ανάγκη προσδιορισμού και κατανομής των ροών άμεσων επενδύσεων.

1.17 Όλες αυτές οι όλο και πιο συνηθισμένες πτυχές της παγκοσμιοποίησης καθιστούν την καταγραφή και την ακριβή μέτρηση των διασυνοριακών ροών μια όλο και μεγαλύτερη πρόκληση για τους εθνικούς στατιστικούς υπαλλήλους. Ακόμη και με ένα ολοκληρωμένο και αξιόπιστο σύστημα συλλογής και μέτρησης για τις καταχωρίσεις του τομέα της αλλοδαπής (και, συνεπώς, και για τους διεθνείς λογαριασμούς του ισοζυγίου πληρωμών), η παγκοσμιοποίηση θα αυξήσει την ανάγκη καταβολής πρόσθετων προσπαθειών, ώστε να διατηρηθεί η ποιότητα των εθνικών λογαριασμών για όλες τις οικονομίες και τις ομαδοποιήσεις οικονομιών.

ΧΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΣΛ 2010**Πλαίσιο για ανάλυση και πολιτική**

1.18 Το πλαίσιο του ΕΣΛ μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ανάλυση και αξιολόγηση των εξής:

α) Διάρθρωση μιας συνολικής οικονομίας. Παραδείγματα χρησιμοποιούμενων μεγεθών είναι τα ακόλουθα:

- (1) προστιθέμενη αξία και απασχόληση κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας·
- (2) προστιθέμενη αξία και απασχόληση κατά περιφέρεια·
- (3) διανεμόμενο εισόδημα κατά τομέα·
- (4) εισαγωγές και εξαγωγές κατά ομάδα προϊόντων·
- (5) τελική καταναλωτική δαπάνη κατά λειτουργική θέση και κατά ομάδα προϊόντων·
- (6) σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου και απόθεμα πάγιου κεφαλαίου κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας·
- (7) σύνθεση των αποθεμάτων και των ροών των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά είδος στοιχείου και κατά τομέα.

β) Συγκεκριμένα τμήματα ή πτυχές μιας οικονομίας. Παραδείγματα αποτελούν τα ακόλουθα:

- (1) τραπεζικό σύστημα και χρηματοοικονομικός τομέας στην εθνική οικονομία·
- (2) ρόλος της γενικής κυβέρνησης και της χρηματοοικονομικής της θέσης·
- (3) οικονομία μιας συγκεκριμένης περιφέρειας (σε σύγκριση με την οικονομία του συνόλου της χώρας)·
- (4) αποταμίευση των νοικοκυριών και επίπεδα χρέους.

γ) Διαχρονική ανάπτυξη μιας οικονομίας. Παραδείγματα αποτελούν τα ακόλουθα:

- (1) ανάλυση των ποσοστών αύξησης του ΑΕγχΠ·
- (2) ανάλυση του πληθωρισμού·
- (3) ανάλυση των εποχικών χαρακτηριστικών των δαπανών των νοικοκυριών με βάση τους τριμηνιαίους λογαριασμούς·
- (4) ανάλυση της μεταβολής της σημασίας συγκεκριμένων χρηματοοικονομικών μέσων διαχρονικά, π.χ. αυξανόμενη σημασία των χρηματοοικονομικών παραγώγων·
- (5) σύγκριση των βιομηχανικών δομών της εθνικής οικονομίας σε μακροχρόνια βάση.

δ) Συνολική οικονομία σε σχέση με άλλες οικονομίες. Παραδείγματα αποτελούν τα ακόλουθα:

- (1) σύγκριση των ρόλων και του μεγέθους της γενικής κυβέρνησης στα κράτη μέλη της ΕΕ·
- (2) ανάλυση των αλληλεξαρτήσεων μεταξύ των οικονομιών της ΕΕ·
- (3) ανάλυση της σύνθεσης και του προσορισμού των εξαγωγών της ΕΕ·
- (4) σύγκριση των ποσοστών αύξησης του ΑΕγχΠ ή του κατά κεφαλήν διαθέσιμου εισοδήματος στην ΕΕ και σε άλλες ανεπτυγμένες οικονομίες.

1.19 Για την ΕΕ και τα κράτη μέλη της, τα στοιχεία που λαμβάνονται με βάση το πλαίσιο ΕΣΛ διαδραματίζουν πολύ σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση και παρακολούθηση της κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής τους.

Στα ακόλουθα παραδείγματα παρατίθενται χρήσεις του πλαισίου ΕΣΛ:

- α) παρακολούθηση και καθοδήγηση της χάραξης μακροοικονομικών και νομισματικών πολιτικών στην ευρωζώνη, και καθορισμός κριτηρίων σύγκρισης για την οικονομική και νομισματική ένωση (ΟΝΕ) υπό τη μορφή στοιχείων των εθνικών λογαριασμών (π.χ. ποσοστά αύξησης του ΑΕγχΠ)·
- β) καθορισμός κριτηρίων για τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος: μέτρηση του δημόσιου ελλείμματος και του δημόσιου χρέους·
- γ) παροχή χρηματοοικονομικής στήριξης σε περιφέρειες της ΕΕ: για την κατανομή των χορηγούμενων κεφαλαίων στις περιφέρειες χρησιμοποιούνται στατιστικές των περιφερειακών λογαριασμών·
- δ) καθορισμός των ιδίων πόρων του προϋπολογισμού της ΕΕ. Αυτοί εξαρτώνται από τα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών με τρεις τρόπους:
 - (1) οι συνολικοί πόροι της ΕΕ καθορίζονται ως εκατοστιαίο ποσοστό του αθροίσματος των ακαθάριστων εθνικών εισοδημάτων (ΑΕΕ) των κρατών μελών·
 - (2) ο τρίτος ίδιος πόρος της ΕΕ είναι ο ίδιος πόρος ΦΠΑ. Οι συνεισφορές από τα κράτη μέλη για τον πόρο αυτόν καθορίζονται σε μεγάλο βαθμό από τα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών, επειδή τα εν λόγω στοιχεία χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του μέσου ποσοστού ΦΠΑ·

- (3) τα σχετικά μεγέθη της συνεισφοράς του κάθε κράτους μέλους για τον τέταρτο ίδιο πόρο της ΕΕ βασίζονται σε εκτιμήσεις του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματός τους. Οι εν λόγω εκτιμήσεις αποτελούν τη βάση για την πλειονότητα των πληρωμών των κρατών μελών.

Χαρακτηριστικά των εννοιών του ΕΣΛ 2010

- 1.20 Για να εξασφαλιστεί ισορροπία μεταξύ των αναγκών για στοιχεία και των δυνατοτήτων συλλογής στοιχείων, οι έννοιες του ΕΣΛ 2010 έχουν διάφορα σημαντικά χαρακτηριστικά. Τα χαρακτηριστικά είναι ότι οι λογαριασμοί είναι:

- α) διεθνώς συμβατοί·
- β) εναρμονισμένοι με άλλα κοινωνικά και οικονομικά στατιστικά συστήματα·
- γ) συνεπείς·
- δ) λειτουργικοί, δηλ. μετρήσιμοι στην πράξη·
- ε) διαφορετικοί από τις περισσότερες διοικητικές έννοιες·
- στ) παγιωμένοι και σταθεροί για μεγάλη χρονική περίοδο·
- ζ) εστιασμένοι στην περιγραφή της οικονομικής διεργασίας με νομισματικούς και εύκολα παρατηρήσιμους όρους·
- η) εφαρμόσιμοι σε διάφορες καταστάσεις και για διάφορους σκοπούς.

- 1.21 Οι έννοιες του ΕΣΛ 2010 είναι διεθνώς συμβατές γιατί:

- α) οι έννοιες του ΕΣΛ 2010 είναι συμβατές με τις έννοιες των παγκόσμιων κατευθυντήριων γραμμών για τους εθνικούς λογαριασμούς, δηλ. με τις έννοιες του SNA 2008·
- β) για τα κράτη μέλη, το ΕΣΛ 2010 αποτελεί το πρότυπο για την υποβολή στοιχείων σχετικών με τους εθνικούς λογαριασμούς σε όλους τους διεθνείς οργανισμούς·
- γ) η διεθνής συμβατότητα των εννοιών έχει ουσιαστική σημασία κατά τη σύγκριση στατιστικών διαφόρων χωρών.

- 1.22 Οι έννοιες του ΕΣΛ 2010 είναι εναρμονισμένες με τις έννοιες άλλων κοινωνικών και οικονομικών στατιστικών διότι το ΕΣΛ 2010 χρησιμοποιεί έννοιες και ταξινομήσεις (π.χ. Στατιστική ταξινόμηση των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση «NACE αναθ. 2»⁽¹⁾) οι οποίες χρησιμοποιούνται και για άλλες κοινωνικές και οικονομικές στατιστικές των κρατών μελών, π.χ. στις στατιστικές για τη βιομηχανική παραγωγή, στις στατιστικές για το εξωτερικό εμπόριο και στις στατιστικές για την απασχόληση· οι εννοιολογικές διαφορές είναι πλέον ελάχιστες. Επιπλέον, οι έννοιες και ταξινομήσεις του ΕΣΛ 2010 είναι εναρμονισμένες με τις αντίστοιχες του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Η εναρμόνιση αυτή με τις κοινωνικές και οικονομικές στατιστικές βοηθά στη σύνδεση με τα εν λόγω στοιχεία και στη σύγκριση μ' αυτά, έτσι ώστε να μπορεί να διασφαλιστεί η ποιότητα των στοιχείων των εθνικών λογαριασμών. Επιπλέον, οι πληροφορίες που περιέχονται στις συγκεκριμένες στατιστικές μπορούν να συσχετιστούν καλύτερα με τις γενικές στατιστικές σχετικά με την εθνική οικονομία.

- 1.23 Οι κοινές έννοιες που χρησιμοποιούνται σε όλο το πλαίσιο της εθνικής λογιστικής και στα άλλα συστήματα κοινωνικών και οικονομικών στατιστικών επιτρέπουν τη δημιουργία συνεκτικών μεγεθών. Έτσι, μπορούν π.χ. να υπολογιστούν τα ακόλουθα:

- α) στοιχεία για την παραγωγικότητα, όπως η προστιθέμενη αξία ανά δεδουλευμένη ώρα (για τα στοιχεία αυτά απαιτείται συνέπεια μεταξύ των εννοιών της προστιθέμενης αξίας και των δεδουλευμένων ωρών)·
- β) εθνικό διαθέσιμο εισόδημα κατά κεφαλήν (εδώ απαιτείται συνέπεια μεταξύ των εννοιών του εθνικού διαθέσιμου εισοδήματος και των μεγεθών πληθυσμού)·
- γ) σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου ως εκατοστιαίο ποσοστό του αποθέματος πάγιου κεφαλαίου (εδώ απαιτείται συνέπεια μεταξύ των ορισμών αυτών των ροών και αποθεμάτων)·

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1893/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2006 για τη θέσπιση της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE—αναθεώρηση 2 (ΕΕ L 393 της 30.12.2006, σ. 1).

δ) δημόσιο έλλειμμα και δημόσιο χρέος ως εκατοστιαία ποσοστά του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (για τα στοιχεία αυτά απαιτείται συνέπεια μεταξύ των εννοιών του δημόσιου ελλείμματος, του δημόσιου χρέους και του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος).

Χάρη σ' αυτή την εσωτερική συνέπεια των εννοιών μπορούν επίσης να γίνονται ορισμένες εκτιμήσεις βάσει υπολοίπων, π.χ. η αποταμίευση μπορεί να εκτιμάται ως η διαφορά μεταξύ του διαθέσιμου εισοδήματος και της τελικής καταναλωτικής δαπάνης.

1.24 Οι έννοιες που χρησιμοποιούνται στο ΕΣΛ 2010 εφαρμόζονται με τρόπο που διευκολύνει τη συλλογή των στοιχείων και τις μετρήσεις. Ο λειτουργικός χαρακτήρας εκφράζεται με πολλούς τρόπους στις οδηγίες κατάρτισης των λογαριασμών:

α) ορισμένες δραστηριότητες ή στοιχεία περιγράφονται μόνο όταν έχουν σημαντικό μέγεθος. Για παράδειγμα: η παραγωγή αγαθών από νοικοκυριά όπως η ύφανση ενδυμάτων και η κατασκευή κεραμικών δεν καταγράφονται ως παραγωγή, επειδή η εν λόγω παραγωγή είναι ασήμαντη για τις χώρες της ΕΕ.

β) ορισμένες έννοιες συνοδεύονται από οδηγίες σχετικά με τον τρόπο εκτίμησής τους. Για παράδειγμα, στον ορισμό της ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου γίνεται αναφορά στη γραμμική απόσβεση. Για την εκτίμηση του αποθέματος πάγιου κεφαλαίου, πρέπει να εφαρμόζεται η μέθοδος διαρκούς απογραφής όταν δεν υπάρχουν άμεσες πληροφορίες σχετικά με το απόθεμα πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Άλλο παράδειγμα είναι η αποτίμηση της παραγωγής για ίδιο λογαριασμό: καταρχήν, θα πρέπει να γίνεται σε βασικές τιμές, αλλά, αν χρειάζεται, ως προσέγγιση των βασικών τιμών μπορεί να χρησιμοποιηθεί το άθροισμα των διαφόρων στοιχείων του κόστους.

γ) έχουν υιοθετηθεί ορισμένες συμβάσεις. Για παράδειγμα, κατά σύμβαση, οι συλλογικές υπηρεσίες που παρέχονται από φορείς της γενικής κυβέρνησης ταξινομούνται όλες ως τελική καταναλωτική δαπάνη.

1.25 Ωστόσο, τα στοιχεία που χρειάζονται για τις στατιστικές σχετικά με τους εθνικούς λογαριασμούς ενδέχεται να μην μπορούν να συλλεγούν άμεσα, αφού οι έννοιες στις οποίες βασίζονται τα εν λόγω στοιχεία διαφέρουν συνήθως από τις έννοιες στις οποίες βασίζονται οι πηγές των διοικητικών στοιχείων. Χαρακτηριστικά παραδείγματα διοικητικών πηγών είναι οι επιχειρηματικοί λογαριασμοί, τα στοιχεία για διάφορα είδη φόρων (ΦΠΑ, ατομικός φόρος εισοδήματος, εισαγωγικοί δασμοί κ.λπ.), στοιχεία κοινωνικών ασφαλίσεων και στοιχεία από εποπτικά όργανα τραπεζών και ασφαλιστικών εταιρειών. Αυτά τα διοικητικά στοιχεία χρησιμοποιούνται συχνά ως εισροές για την κατάρτιση των εθνικών λογαριασμών. Γενικά, τα εν λόγω στοιχεία τροποποιούνται, ώστε να συμμορφωθούν με το ΕΣΛ.

Οι έννοιες του ΕΣΛ διαφέρουν συνήθως από τις αντίστοιχες διοικητικές έννοιες κατά τα εξής:

α) οι διοικητικές έννοιες διαφέρουν από χώρα σε χώρα. Κατά συνέπεια, με τη χρήση διοικητικών εννοιών δεν μπορεί να επιτευχθεί διεθνής συμβατότητα·

β) οι διοικητικές έννοιες μεταβάλλονται διαχρονικά. Κατά συνέπεια, με τη χρήση διοικητικών εννοιών δεν μπορεί να επιτευχθεί διαχρονική συγκρισιμότητα·

γ) οι έννοιες στις οποίες βασίζονται οι πηγές διοικητικών στοιχείων δεν είναι συνήθως συνεπείς μεταξύ των διαφόρων διοικητικών συστημάτων. Ωστόσο, η σύνδεση και η σύγκριση στοιχείων, που έχει ουσιαστική σημασία για την κατάρτιση των στοιχείων των εθνικών λογαριασμών, είναι δυνατή μόνο με ένα συνεπές σύνολο εννοιών·

δ) οι διοικητικές έννοιες δεν είναι γενικά οι βέλτιστες για την πραγματοποίηση οικονομικών αναλύσεων και για την αξιολόγηση της οικονομικής πολιτικής.

1.26 Εντούτοις, οι πηγές διοικητικών στοιχείων καλύπτουν πολύ ικανοποιητικά τις ανάγκες στοιχείων των εθνικών λογαριασμών και λοιπών στατιστικών, επειδή:

α) έννοιες και ταξινομήσεις που έχουν αρχικά δημιουργηθεί για στατιστικούς σκοπούς χρησιμοποιούνται και για διοικητικούς σκοπούς, π.χ. ταξινόμηση των δαπανών της γενικής κυβέρνησης κατά είδος·

β) οι πηγές διοικητικών στοιχείων μπορεί να λαμβάνουν ρητά υπόψη τις (ξεχωριστές) ανάγκες στοιχείων των στατιστικών· αυτό ισχύει, για παράδειγμα, στο σύστημα Intrastat για την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις παραδόσεις αγαθών μεταξύ κρατών μελών.

1.27 Οι κύριες έννοιες του ΕΣΛ είναι παγιωμένες και σταθερές για μεγάλο χρονικό διάστημα, επειδή:

α) έχουν εγκριθεί ως διεθνές πρότυπο για πολλά χρόνια·

β) στις διαδοχικές διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές για τους εθνικούς λογαριασμούς πολύ λίγες από τις βασικές έννοιες αλλάζουν.

Αυτή η νομολογική συνέχεια μειώνει την ανάγκη επανυπολογισμού των χρονολογικών σειρών. Επιπλέον, περιορίζει την έκθεση των εννοιών σε εθνικές και διεθνείς πολιτικές πιέσεις. Για τους λόγους αυτούς, τα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών έχουν χρησιμεύσει ως αντικειμενική βάση δεδομένων για την οικονομική πολιτική και την οικονομική ανάλυση.

- 1.28 Οι έννοιες του ΕΣΛ 2010 είναι εστιασμένες στην περιγραφή της οικονομικής διεργασίας με νομισματικούς και εύκολα παρατηρήσιμους όρους. Τα αποθέματα και οι ροές που δεν είναι εύκολα παρατηρήσιμα σε νομισματικούς όρους ή που δεν έχουν σαφές νομισματικό αντίστοιχο δεν καταγράφονται στο ΕΣΛ.

Η αρχή αυτή δεν εφαρμόζεται αυστηρά, επειδή θα πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη οι απαιτήσεις για συνέπεια και οι ανάγκες των χρηστών. Για παράδειγμα, απαιτείται για λόγους συνέπειας να καταγράφεται ως παραγωγή η αξία των συλλογικών υπηρεσιών που παράγονται από τη γενική κυβέρνηση, επειδή η καταβολή εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας και η αγορά κάθε είδους αγαθών και υπηρεσιών από φορείς της γενικής κυβέρνησης είναι εύκολα παρατηρήσιμα σε νομισματικούς όρους. Επιπλέον, για σκοπούς οικονομικής ανάλυσης και πολιτικής, η περιγραφή των συλλογικών υπηρεσιών της γενικής κυβέρνησης σε σχέση με την υπόλοιπη εθνική οικονομία αυξάνει τη χρησιμότητα των εθνικών λογαριασμών ως συνόλου.

- 1.29 Το πεδίο εφαρμογής των εννοιών του ΕΣΛ μπορεί να αναδειχθεί με την εξέταση ορισμένων σημαντικών οριακών περιπτώσεων.

Τα παρακάτω καταγράφονται εντός του ορίου παραγωγής του ΕΣΛ (βλ. σημεία 3.07 έως 3.09):

- α) παραγωγή ατομικών και συλλογικών υπηρεσιών από τη γενική κυβέρνηση·
- β) παραγωγή υπηρεσιών στέγασης για ίδιο λογαριασμό από ιδιοκατοίκηση·
- γ) παραγωγή αγαθών για ίδια τελική κατανάλωση, π.χ. γεωργικών προϊόντων·
- δ) κατασκευή για ίδιο λογαριασμό, περιλαμβανομένης της κατασκευής από νοικοκυριά·
- ε) παραγωγή υπηρεσιών από αμειβόμενο οικιακό προσωπικό·
- στ) εκτροφή ιχθύων σε ιχθυοτροφεία·
- ζ) παραγωγή απαγορευμένη διά νόμου, εφόσον όλες οι μονάδες που εμπλέκονται στη συναλλαγή συμμετέχουν εθελοντικά·
- η) παραγωγή τα έσοδα της οποίας δεν δηλώνονται όλα στις φορολογικές αρχές, π.χ. λαθραία παραγωγή υφασμάτων.

- 1.30 Τα παρακάτω δεν εμπίπτουν στο όριο παραγωγής του ΕΣΛ και δεν καταγράφονται στο ΕΣΛ:

- α) οικιακές και προσωπικές υπηρεσίες που παράγονται και αναλώνονται μέσα στο ίδιο νοικοκυριό, π.χ. καθαρισμός, παρασκευή γευμάτων ή φροντίδα ασθενών ή ηλικιωμένων·
- β) εθελοντικές υπηρεσίες που δεν έχουν ως αποτέλεσμα την παραγωγή αγαθών, π.χ. φροντίδα και καθαρισμός χωρίς αμοιβή·
- γ) φυσική αναπαραγωγή ιχθύων στην ανοικτή θάλασσα.

- 1.31 Το ΕΣΛ καταγράφει όλες τις εκροές που προέρχονται από παραγωγή η οποία πραγματοποιείται εντός του ορίου παραγωγής. Εντούτοις, οι εκροές (παραγωγή) των βοηθητικών δραστηριοτήτων δεν καταγράφονται. Όλες οι εισροές που αναλώνονται από μια βοηθητική δραστηριότητα αντιμετωπίζονται ως εισροές στη δραστηριότητα που υποστηρίζει. Αν μια επιχείρηση που πραγματοποιεί μόνο βοηθητικές δραστηριότητες είναι στατιστικά παρατηρήσιμη, με την έννοια ότι υπάρχουν άμεσα διαθέσιμοι ξεχωριστοί λογαριασμοί για την παραγωγή που πραγματοποιεί, ή αν βρίσκεται σε τόπο γεωγραφικά διαφορετικό από τις επιχειρήσεις που εξυπηρετεί, πρέπει να καταγραφεί ως ξεχωριστή μονάδα και να ταξινομηθεί στον κλάδο που αντιστοιχεί στην κύρια δραστηριότητά της, τόσο στους εθνικούς όσο και στους περιφερειακούς λογαριασμούς. Αν δεν υπάρχουν διαθέσιμα κατάλληλα βασικά στοιχεία, η παραγωγή της βοηθητικής δραστηριότητας μπορεί να εκτιμηθεί ως το άθροισμα των στοιχείων του κόστους.

- 1.32 Αν οι δραστηριότητες θεωρούνται παραγωγή και οι εκροές τους καταγράφονται, τότε καταγράφονται επίσης και το αντίστοιχο εισόδημα, η αντίστοιχη απασχόληση, η αντίστοιχη τελική κατανάλωση κ.λπ. Για παράδειγμα, αν η παραγωγή υπηρεσιών στέγασης για ίδιο λογαριασμό λόγω ιδιοκατοίκησης καταγράφεται ως παραγωγή, καταγράφονται επίσης το εισόδημα και η τελική καταναλωτική δαπάνη που δημιουργούνται από την εν λόγω παραγωγή για τους συγκεκριμένους ιδιοκατοίκους. Δεδομένου ότι εξ ορισμού δεν υπάρχει εισροή εργασίας για την παραγωγή των υπηρεσιών στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης, δεν καταγράφεται απασχόληση. Έτσι, διατηρείται η συνεκτικότητα με το σύστημα των στατιστικών εργασίας, όπου δεν καταγράφεται απασχόληση για ιδιοκτησία κατοικιών. Το αντίστροφο ισχύει όταν οι δραστηριότητες δεν καταγράφονται ως παραγωγή: οι οικιακές υπηρεσίες που παράγονται και αναλώνονται μέσα στο ίδιο νοικοκυριό δεν δημιουργούν εισόδημα και τελική καταναλωτική δαπάνη και, επομένως, δεν υπάρχει απασχόληση.

1.33 Το ΕΣΛ προβλέπει επίσης ορισμένες συμβάσεις, που αφορούν:

- α) αποτίμηση της παραγωγής των φορέων της γενικής κυβέρνησης·
- β) αποτίμηση της παραγωγής των ασφαλιστικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης που μετρούνται έμμεσα·
- γ) καταγραφή όλων των συλλογικών υπηρεσιών που παρέχονται από τη γενική κυβέρνηση ως τελική καταναλωτική δαπάνη και όχι ως ενδιάμεση ανάλωση.

Ταξινόμηση κατά τομέα

1.34 Οι τομεακοί λογαριασμοί δημιουργούνται με την κατανομή των μονάδων σε τομείς, πράγμα που επιτρέπει να παρουσιάζονται οι συναλλαγές και τα εξισωτικά μεγέθη των λογαριασμών κατά τομέα. Η παρουσίαση κατά τομέα αποκαλύπτει πολλά βασικά μεγέθη για σκοπούς οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής. Οι κύριοι τομείς είναι τα νοικοκυριά, η γενική κυβέρνηση, οι εταιρείες (χρηματοοικονομικές και μη χρηματοοικονομικές), τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά (ΜΚΙΕΝ) και η αλλοδαπή.

Η διάκριση μεταξύ δραστηριοτήτων παραγωγής εμπορεύσιμων προϊόντων και δραστηριοτήτων παραγωγής μη εμπορεύσιμων προϊόντων είναι σημαντική. Μια οντότητα ελεγχόμενη από τη γενική κυβέρνηση, η οποία εμφανίζεται ως εταιρεία παραγωγής εμπορεύσιμων προϊόντων, ταξινομείται στον τομέα των εταιρειών, έξω από τον τομέα της γενικής κυβέρνησης. Συνεπώς, τα επίπεδα του ελλείμματος και του χρέους της εταιρείας δεν συνυπολογίζονται στο έλλειμμα και το χρέος της γενικής κυβέρνησης.

1.35 Είναι σημαντικό να καθοριστούν σαφή και ολοκληρωμένα κριτήρια για την κατανομή των οντοτήτων σε τομείς.

Ο δημόσιος τομέας αποτελείται στην οικονομία από όλες τις θεσμικές μονάδες μόνιμους κατοίκους που ελέγχονται από τη γενική κυβέρνηση. Ο ιδιωτικός τομέας αποτελείται από όλες τις υπόλοιπες μονάδες μόνιμους κατοίκους.

Στον πίνακα 1.1 παρατίθενται τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για τη διάκριση μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, και, στον δημόσιο τομέα, για τη διάκριση μεταξύ του τομέα της γενικής κυβέρνησης και του τομέα των δημόσιων επιχειρήσεων, ενώ, στον ιδιωτικό τομέα, για τη διάκριση μεταξύ του τομέα των ΜΚΙΕΝ και του τομέα των ιδιωτικών επιχειρήσεων.

Πίνακας 1.1

Κριτήρια	Έλεγχος από τη γενική κυβέρνηση (δημόσιος τομέας)	Έλεγχος από τον ιδιωτικό τομέα (ιδιωτικός τομέας)
Μη εμπορεύσιμη παραγωγή	Γενική κυβέρνηση	ΜΚΙΕΝ
Εμπορεύσιμη παραγωγή	Δημόσιες επιχειρήσεις	Ιδιωτικές επιχειρήσεις

1.36 Ως έλεγχος ορίζεται η ικανότητα καθορισμού της γενικής πολιτικής ή προγράμματος μιας θεσμικής μονάδας. Περαιτέρω λεπτομέρειες ως προς τον ορισμό του ελέγχου δίνονται στις παραγράφους 2.35 έως 2.39.

1.37 Ο διαχωρισμός μεταξύ δραστηριοτήτων παραγωγής εμπορεύσιμων προϊόντων και δραστηριοτήτων παραγωγής μη εμπορεύσιμων προϊόντων και, συνεπώς, για τις οντότητες του δημόσιου τομέα, η κατάταξή τους στον τομέα της γενικής κυβέρνησης ή στον τομέα των δημοσίων επιχειρήσεων αποφασίζεται με βάση τον ακόλουθο κανόνα:

Μια δραστηριότητα θεωρείται δραστηριότητα παραγωγής εμπορεύσιμων προϊόντων όταν τα αντίστοιχα αγαθά και υπηρεσίες αποτελούν αντικείμενο εμπορίας υπό τους ακόλουθους όρους:

- (1) οι πωλητές ενεργούν με σκοπό τη μεγιστοποίηση των κερδών τους σε μακροπρόθεσμη βάση, πωλώντας αγαθά και υπηρεσίες ελεύθερα στην αγορά σε οποιονδήποτε είναι διατεθειμένος να πληρώσει τη ζητούμενη τιμή·
- (2) οι αγοραστές ενεργούν με σκοπό τη μεγιστοποίηση του οφέλους τους, δεδομένων των περιορισμένων πόρων τους, αγοράζοντας προϊόντα τα οποία ικανοποιούν καλύτερα τις ανάγκες τους στην προσφερόμενη τιμή·
- (3) υπάρχουν αποτελεσματικές αγορές, όπου οι πολίτες και οι αγοραστές έχουν πρόσβαση στην αγορά και πληροφορίες σχετικά μ' αυτή. Μια αγορά μπορεί να λειτουργεί αποτελεσματικά ακόμη και αν δεν πληρούνται απόλυτα οι εν λόγω όροι.

1.38 Το επίπεδο λεπτομέρειας του εννοιολογικού πλαισίου του ΕΣΛ παρέχει δυνατότητες ευελιξίας: ορισμένες έννοιες δεν εμφανίζονται ρητά στο ΕΣΛ, μπορούν όμως εύκολα να παραχθούν απ' αυτό. Παράδειγμα αποτελεί η δημιουργία νέων τομέων με αναδιάταξη των υποτομέων που ορίζονται στο ΕΣΛ.

- 1.39 Η ευελιξία εκφράζεται επίσης με τη δυνατότητα εισαγωγής πρόσθετων κριτηρίων που δεν έρχονται σε σύγκρουση με τη λογική του συστήματος. Για παράδειγμα, τα κριτήρια αυτά μπορούν να επιτρέψουν την κατάρτιση λογαριασμών για υποτομείς, με βάση το μέγεθος της απασχόλησης για τις παραγωγικές μονάδες ή το μέγεθος του εισοδήματος για τα νοικοκυριά. Για την απασχόληση, μπορεί να εισαχθεί η επιμέρους ταξινόμηση κατά επίπεδο εκπαίδευσης, ηλικία και φύλο.

Δορυφορικοί λογαριασμοί

- 1.40 Για ορισμένες ανάγκες στοιχείων θα πρέπει να καταρτίζονται ξεχωριστοί δορυφορικοί λογαριασμοί.

Παραδείγματα αποτελούν τα ακόλουθα:

- α) Μήτρες Κοινωνικής Λογιστικής (ΜΚΛ)·
- β) ρόλος του τουρισμού στην εθνική οικονομία·
- γ) ανάλυση του κόστους και της χρηματοδότησης της υγειονομικής περίθαλψης·
- δ) έρευνα και ανάπτυξη που αναγνωρίζονται ως σχηματισμός κεφαλαίου πνευματικής ιδιοκτησίας·
- ε) αναγνώριση του ανθρώπινου δυναμικού ως περιουσιακού στοιχείου στην εθνική οικονομία·
- στ) ανάλυση του εισοδήματος και των δαπανών των νοικοκυριών με βάση έννοιες με μικροοικονομικό προσανατολισμό για το εισόδημα και τις δαπάνες·
- ζ) αλληλεπίδραση μεταξύ του περιβάλλοντος και της οικονομίας·
- η) παραγωγή στο εσωτερικό των νοικοκυριών·
- θ) ανάλυση των μεταβολών της ευημερίας·
- ι) ανάλυση των διαφορών μεταξύ των στοιχείων των εθνικών λογαριασμών και των στοιχείων των επιχειρηματικών λογαριασμών και της επίδρασής τους στις χρηματιστηριακές και τις συναλλαγματικές αγορές·
- ια) εκτίμηση των φορολογικών εισόδων.

- 1.41 Οι δορυφορικοί λογαριασμοί μπορούν να εξυπηρετήσουν τέτοιες ανάγκες στοιχείων με τους ακόλουθους τρόπους:

- α) παρουσίαση περισσότερων λεπτομερειών, όπου απαιτούνται, και εξάλειψη περιττών λεπτομερειών·
- β) διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του λογιστικού πλαισίου με την προσθήκη μη νομισματικών πληροφοριών, π.χ. σχετικά με τη ρύπανση και τα περιβαλλοντικά περιουσιακά στοιχεία·
- γ) αλλαγή ορισμένων βασικών εννοιών, π.χ. με τη διεύρυνση της έννοιας του σχηματισμού κεφαλαίου μέσω της συνεκτίμησης των δαπανών για την εκπαίδευση.

- 1.42 Η μήτρα κοινωνικής λογιστικής (ΜΚΛ) είναι μια παρουσίαση με τη μορφή μητρών που εξετάζει τις διασυνδέσεις μεταξύ των πινάκων προσφοράς και χρήσεων και των τομεακών λογαριασμών. Μια ΜΚΛ παρέχει πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με το επίπεδο και τη σύνθεση της απασχόλησης, μέσω της υποδιαίρεσης του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας κατά είδος απασχολούμενου. Αυτή η υποδιαίρεση εφαρμόζεται τόσο στη χρήση της εργασίας κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, όπως εμφανίζεται στους πίνακες χρήσεων, όσο και στην προσφορά εργασίας κατά κοινωνικοοικονομική υποομάδα, όπως εμφανίζεται στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των υποτομέων του τομέα των νοικοκυριών. Έτσι, παρουσιάζεται με συστηματικό τρόπο η προσφορά και η χρήση διαφόρων κατηγοριών υπηρεσιών εργασίας.

- 1.43 Στους δορυφορικούς λογαριασμούς πρέπει να διατηρούνται όλες οι βασικές έννοιες και ταξινομήσεις του κεντρικού πλαισίου του ΕΣΛ 2010. Αλλαγές στις έννοιες θα πρέπει να γίνονται μόνο όταν αυτός είναι ο σκοπός του δορυφορικού λογαριασμού. Σε τέτοιες περιπτώσεις, ο δορυφορικός λογαριασμός θα πρέπει επίσης να περιέχει έναν πίνακα που θα δείχνει τη διασύνδεση μεταξύ των κύριων συγκεντρωτικών μεγεθών του δορυφορικού λογαριασμού και των αντίστοιχων του κεντρικού πλαισίου. Έτσι, το κεντρικό πλαίσιο διατηρεί τον ρόλο του ως πλαισίου αναφοράς, ενώ ταυτόχρονα ικανοποιούνται πιο εξειδικευμένες ανάγκες.

- 1.44 Γενικά, το κεντρικό πλαίσιο δεν περιλαμβάνει μεγέθη αποθεμάτων και ροών που δεν είναι άμεσα παρατηρήσιμα σε νομισματικούς όρους (ή χωρίς σαφές νομισματικό αντίστοιχο). Λόγω της φύσης τους, η ανάλυση αυτών των αποθεμάτων και ροών καλύπτεται συνήθως ικανοποιητικά με την κατάρτιση στατιστικών σε μη νομισματικούς όρους, π.χ.:
- α) η παραγωγή στο εσωτερικό των νοικοκυριών μπορεί να περιγραφεί με βάση τις ώρες που διατίθενται για τις εναλλακτικές χρήσεις·
 - β) η εκπαίδευση μπορεί να περιγραφεί με βάση το είδος εκπαίδευσης, τον αριθμό μαθητών, τον μέσο αριθμό ετών εκπαίδευσης πριν από την απόκτηση του πτυχίου κ.λπ.
 - γ) οι συνέπειες της ρύπανσης μπορούν να περιγραφούν με βάση τις μεταβολές του αριθμού των ζωντανών ειδών, της υγείας των δέντρων ενός δάσους, του όγκου απορριμμάτων, των ποσοστών μονοξειδίου του άνθρακα και των επιπέδων ακτινοβολίας κ.λπ.
- 1.45 Οι δορυφορικοί λογαριασμοί παρέχουν τη δυνατότητα διασύνδεσης αυτών των μη νομισματικού χαρακτήρα στατιστικών με τους εθνικούς λογαριασμούς στο κεντρικό πλαίσιο. Η χρήση των ταξινομήσεων που χρησιμοποιούνται στο κεντρικό πλαίσιο για τις εν λόγω μη νομισματικές στατιστικές επιτρέπει να γίνεται η διασύνδεση, π.χ. ταξινόμηση κατά είδος νοικοκυριού ή ταξινόμηση κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Έτσι, καταρτίζεται ένα συνεπές διευρυμένο πλαίσιο. Το πλαίσιο αυτό μπορεί κατόπιν να χρησιμεύσει ως βάση δεδομένων για την ανάλυση και την αξιολόγηση των αλληλεπιδράσεων μεταξύ των μεταβλητών του κεντρικού πλαισίου και των μεταβλητών του διευρυμένου τμήματος.
- 1.46 Το κεντρικό πλαίσιο και τα κύρια συγκεντρωτικά μεγέθη του δεν περιγράφουν τις μεταβολές της ευημερίας. Μπορούν να καταρτιστούν διευρυμένοι λογαριασμοί που να περιλαμβάνουν επίσης τις τεκμαρτές νομισματικές αξίες των ακόλουθων, π.χ., στοιχείων:
- α) οικιακές και προσωπικές υπηρεσίες που παράγονται και αναλώνονται μέσα στο ίδιο νοικοκυριό·
 - β) μεταβολές του ελεύθερου χρόνου·
 - γ) θετικά και αρνητικά στοιχεία της ζωής σε αστικές περιοχές·
 - δ) ανισότητες στη διανομή του εισοδήματος μεταξύ των ατόμων.
- 1.47 Οι διευρυμένοι λογαριασμοί μπορούν επίσης να αναταξινομήσουν την τελική δαπάνη για αναγκαία κακά (π.χ. άμυνα) ως ενδιάμεση ανάλωση, δηλ. κατανάλωση που δεν συμβάλλει στην ευημερία. Επίσης, οι ζημιές από πλημμύρες και άλλες φυσικές καταστροφές μπορούν να ταξινομηθούν ως ενδιάμεση ανάλωση, δηλ. ως μείωση της (απόλυτης) ευημερίας. Έτσι, μπορεί κάποιος να επιχειρήσει την κατασκευή ενός πολύ πρόχειρου και πολύ ατελούς δείκτη των μεταβολών της ευημερίας. Ωστόσο, η ευημερία έχει πολλές διαστάσεις, οι περισσότερες από τις οποίες δύσκολα μπορούν να εκφραστούν σε νομισματικούς όρους. Επομένως, μια καλύτερη λύση για τη μέτρηση της ευημερίας είναι η χρήση, για κάθε διάσταση, ξεχωριστών δεικτών και μονάδων μέτρησης. Οι δείκτες αυτοί μπορεί να είναι, για παράδειγμα, η παιδική θνησιμότητα, το προσδόκιμο ζωής, το ποσοστό γραμματισμού των ενηλίκων και το εθνικό κατά κεφαλήν εισόδημα. Οι δείκτες αυτοί θα μπορούσαν να ενσωματωθούν σε έναν δορυφορικό λογαριασμό.
- 1.48 Για να επιτευχθεί ένα συνεπές, διεθνώς συμβατό πλαίσιο, δεν χρησιμοποιούνται στο ΕΣΛ διοικητικές έννοιες. Πάντως, για διάφορους σκοπούς στο εσωτερικό μιας χώρας, η συγκέντρωση στοιχείων με βάση διοικητικές έννοιες μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμη. Για παράδειγμα, για την εκτίμηση των φορολογικών εσόδων απαιτούνται στατιστικές του φορολογητέου εισοδήματος. Οι στατιστικές αυτές μπορούν να παραχθούν με ορισμένες τροποποιήσεις των στατιστικών των εθνικών λογαριασμών.
- 1.49 Παρόμοια προσέγγιση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για έννοιες που χρησιμοποιούνται στην εθνική οικονομική πολιτική, π.χ. για τα ακόλουθα:
- α) την έννοια του πληθωρισμού, που χρησιμοποιείται για την αύξηση των συντάξεων, των παροχών ανεργίας ή του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας των δημοσίων υπαλλήλων·
 - β) τις έννοιες των φόρων, των κοινωνικών εισφορών, της γενικής κυβέρνησης και του συλλογικού τομέα, που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό του βέλτιστου μεγέθους του συλλογικού τομέα·
 - γ) την έννοια των «στρατηγικών» τομέων/κλάδων, που χρησιμοποιείται στην εθνική οικονομική πολιτική ή στην οικονομική πολιτική της ΕΕ·
 - δ) την έννοια των «επιχειρηματικών επενδύσεων», που χρησιμοποιείται στην εθνική οικονομική πολιτική·
 - ε) πίνακα που παρουσιάζει πλήρη καταχώριση των συντάξεων.
- Οι δορυφορικοί λογαριασμοί ή συμπληρωματικοί πίνακες μπορούν να καλύψουν τέτοιες ανάγκες στοιχείων.

Το ΕΣΛ 2010 και το SNA 2008

1.50 Το ΕΣΛ 2010 βασίζεται στις έννοιες του SNA 2008, το οποίο παρέχει κατευθυντήριες γραμμές για τους εθνικούς λογαριασμούς για όλες τις χώρες του κόσμου. Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένες διαφορές μεταξύ του ΕΣΛ 2010 και του SNA 2008:

α) διαφορές παρουσίασης:

(1) στο ΕΣΛ 2010 υπάρχουν ξεχωριστά κεφάλαια για τις συναλλαγές προϊόντων, τις διανεμητικές συναλλαγές και τις χρηματοοικονομικές συναλλαγές. Αντίθετα, στο SNA 2008 οι συναλλαγές αυτές παρουσιάζονται σε κεφάλαια διαμορφωμένα κατά λογαριασμό, π.χ. κεφάλαια για τον λογαριασμό παραγωγής, τον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος, τον λογαριασμό κεφαλαίου και τον λογαριασμό της αλλοδαπής·

(2) το ΕΣΛ 2010 περιγράφει μια έννοια παρέχοντας έναν ορισμό και έναν κατάλογο του τι περιλαμβάνεται και τι εξαιρείται. Το SNA 2008 περιγράφει συνήθως τις έννοιες πιο γενικά και εξηγεί το σκεπτικό των συνθηκών (δηλ. των κατά σύμβαση κανόνων) που χρησιμοποιούνται·

β) οι έννοιες του ΕΣΛ 2010 είναι, σε πολλές περιπτώσεις, πιο εξειδικευμένες και πιο ακριβείς από τις αντίστοιχες του SNA 2008, π.χ.:

(1) το SNA 2008 δεν περιλαμβάνει ειδικά κριτήρια για την κατηγοριοποίηση της παραγωγής σε εμπορεύσιμη, για ιδία τελική χρήση και μη εμπορεύσιμη. Ως εκ τούτου, το ΕΣΛ εισήγαγε λεπτομερέστερες διατάξεις, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί μια ομοιόμορφη προσέγγιση·

(2) το ΕΣΛ 2010 υποθέτει ότι διάφορα είδη παραγωγής αγαθών από νοικοκυριά, όπως η ύφανση και η κατασκευή επίπλων, δεν είναι σημαντικά στα κράτη μέλη και, επομένως, δεν χρειάζεται να καταγράφονται·

(3) το ΕΣΛ 2010 κάνει αναφορά σε θεσμικές ρυθμίσεις σε επίπεδο ΕΕ, όπως το σύστημα Intrastat για την καταγραφή των εντός της ΕΕ ροών των αγαθών και των συνεισφορών των κρατών μελών στην ΕΕ·

(4) το ΕΣΛ 2010 περιέχει ειδικές ταξινομήσεις για την ΕΕ, π.χ. την ταξινόμηση των προϊόντων ανά δραστηριότητα (CPA) ⁽¹⁾ για τα προϊόντα και τη NACE αναθ. 2 για τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας (και οι δύο είναι εναρμονισμένες με τις αντίστοιχες ταξινομήσεις των Ηνωμένων Εθνών)·

(5) το ΕΣΛ 2010 περιέχει μια πρόσθετη ταξινόμηση για όλες τις εξωτερικές συναλλαγές: αυτές διαιρούνται σε συναλλαγές μεταξύ μόνιμων κατοίκων της ΕΕ και σε συναλλαγές με μόνιμους κατοίκους χωρών οι οποίες δεν είναι μέλη της ΕΕ·

(6) το ΕΣΛ 2010 περιέχει μια αναδιάταξη των υποτομών του SNA 2008 για τον τομέα των χρηματοοικονομικών εταιρειών, έτσι ώστε να ικανοποιηθούν οι ανάγκες της Ευρωπαϊκής Νομισματικής Ένωσης. Το ΕΣΛ 2010 μπορεί να είναι πιο εξειδικευμένο από το SNA 2008, γιατί το ΕΣΛ 2010 ισχύει πρωτίστως για τα κράτη μέλη. Για τις ανάγκες δεδομένων της Ένωσης, το ΕΣΛ θα πρέπει επίσης να είναι πιο εξειδικευμένο.

Το ΕΣΛ 2010 και το ΕΣΟΛ 95

1.51 Το ΕΣΛ 2010 διαφέρει από το ΕΣΟΛ 95 τόσο από άποψη πεδίου εφαρμογής όσο και από άποψη εννοιών. Οι περισσότερες από τις διαφορές αυτές αντιστοιχούν στις διαφορές μεταξύ του SNA 1993 και του SNA 2008. Οι κύριες διαφορές είναι οι ακόλουθες:

α) η αναγνώριση της έρευνας και ανάπτυξης ως σχηματισμού κεφαλαίου που οδηγεί σε περιουσιακά στοιχεία πνευματικής ιδιοκτησίας. Η μεταβολή αυτή πρέπει να καταγράφεται σε δορυφορικό λογαριασμό και να περιλαμβάνεται στους βασικούς λογαριασμούς, αν η αξιοπιστία και η εναρμόνιση των σχετικών μετρήσεων μεταξύ των κρατών μελών είναι επαρκείς·

β) οι δαπάνες για οπλικά συστήματα που εντάσσονται στον γενικό ορισμό των περιουσιακών στοιχείων έχουν ταξινομηθεί ως σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου και όχι ως ενδιάμεση ανάλωση·

γ) εισήχθη η αναλυτική έννοια των υπηρεσιών κεφαλαίου για την εμπορεύσιμη παραγωγή, έτσι ώστε μπορεί να καταρτιστεί ένας συμπληρωματικός πίνακας ο οποίος θα τις εμφανίζει ως συνιστώσα της προστιθέμενης αξίας·

δ) το όριο των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων επεκτάθηκε, ώστε να διευρυνθεί η κάλυψη των συμβάσεων που αφορούν χρηματοοικονομικά παράγωγα·

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 451/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2008 για τη δημιουργία νέας στατιστικής ταξινόμησης προϊόντων ανά δραστηριότητα (CPA) και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3696/93 του Συμβουλίου (ΕΕ L 145 της 4.6.2008, σ. 65).

- ε) νέοι κανόνες για την καταγραφή των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων. Καθιερώθηκε ένας συμπληρωματικός πίνακας στους λογαριασμούς, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η καταγραφή εκτιμήσεων για όλες τις υποχρεώσεις των συνταξιοδοτικών συστημάτων, κεφαλαιοποιητικών ή διανεμητικών. Όλες οι πληροφορίες που απαιτούνται για μια πλήρη ανάλυση παρέχονται σ' αυτόν τον πίνακα, ο οποίος παρουσιάζει τις υποχρεώσεις και τις σχετικές ροές για όλα τα ιδιωτικά και δημόσια συνταξιοδοτικά συστήματα, κεφαλαιοποιητικά ή διανεμητικά, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων συνταξιοδοτικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης·
- στ) η εφαρμογή των κανόνων που διέπουν την αλλαγή της κυριότητας αγαθών έχει γίνει ενιαία, πράγμα που συνεπάγεται αλλαγές στην καταγραφή του διαμεσολαβητικού εμπορίου και των αγαθών που αποστέλλονται για μεταποίηση, τόσο στην αλλοδαπή όσο και στην εγχώρια οικονομία. Ως εκ τούτου, τα αγαθά που αποστέλλονται για μεταποίηση στην αλλοδαπή καταγράφονται σε καθαρή βάση, σε αντίθεση με το ΣΕΛ 1993 και το ΕΣΟΛ 95, όπου η εν λόγω καταγραφή γινόταν σε ακαθάριστη βάση. Η αλλαγή αυτή έχει σημαντικές συνέπειες για την καταγραφή των εν λόγω δραστηριοτήτων στο πλαίσιο προσφοράς και χρήσης·
- ζ) Δίνεται μεγαλύτερη καθοδήγηση σχετικά με τις χρηματοοικονομικές εταιρείες, γενικά, και τις οντότητες ειδικού σκοπού (ΟΕΣ), ειδικότερα. Η αντιμετώπιση των ελεγχόμενων από τη γενική κυβέρνηση ΟΕΣ που δραστηριοποιούνται στην αλλοδαπή άλλαξε, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται από τις ΟΕΣ εμφανίζονται στους λογαριασμούς της γενικής κυβέρνησης·
- η) Αποσαφηνίστηκε η αντιμετώπιση των υπερβολικών μερισμάτων που πληρώνονται από τις δημόσιες επιχειρήσεις, ήτοι πρέπει να αντιμετωπίζονται ως κατ' εξαίρεση πληρωμές και αναλήψεις από το μετοχικό κεφάλαιο·
- θ) Ορίστηκαν οι αρχές για την αντιμετώπιση των συμπράξεων μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και αναλύθηκε η αντιμετώπιση των οργανισμών αναδιάρθρωσης·
- ι) Αποσαφηνίστηκαν οι συναλλαγές μεταξύ γενικής κυβέρνησης και δημόσιων επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των συναλλαγών που γίνονται με μέσα τιτλοποίησης, έτσι ώστε να βελτιωθεί η καταγραφή στοιχείων που θα μπορούσαν να επηρεάσουν σημαντικά το δημόσιο χρέος·
- ια) Αποσαφηνίστηκε η αντιμετώπιση των εγγυήσεων δανείων και υιοθετήθηκε νέα αντιμετώπιση για τις τυποποιημένες εγγυήσεις δανείων, όπως οι εγγυήσεις εξαγωγικών πιστώσεων και οι εγγυήσεις φοιτητικών δανείων. Η νέα αντιμετώπιση προβλέπει ότι, σε συνάρτηση με την πιθανή χρήση (κατάπτωση) των εγγυήσεων, πρέπει να αναγνωριστούν στους λογαριασμούς ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση.
- 1.52 Οι διαφορές του ΕΣΛ 2010 σε σχέση με το ΕΣΟΛ 95 δεν περιορίζονται σε εννοιολογικές αλλαγές. Υπάρχουν σημαντικές διαφορές στο πεδίο εφαρμογής, με νέα κεφάλαια για τους δορυφορικούς λογαριασμούς, τους λογαριασμούς της γενικής κυβέρνησης και τους λογαριασμούς της αλλοδαπής. Υπάρχουν επίσης σημαντικές επεκτάσεις στα κεφάλαια τα σχετικά με τους τριμηνιαίους λογαριασμούς και τους περιφερειακούς λογαριασμούς.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΕΣΛ 2010 ΩΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

- 1.53 Τα κύρια χαρακτηριστικά του συστήματος είναι τα ακόλουθα:

- α) οι στατιστικές μονάδες και η ομαδοποίησή τους·
- β) οι ροές και τα αποθέματα·
- γ) το σύστημα λογαριασμών και τα συγκεντρωτικά μεγέθη·
- δ) το πλαίσιο εισροών-εκροών.

Οι στατιστικές μονάδες και η ομαδοποίησή τους

- 1.54 Το σύστημα ΕΣΛ 2010 χρησιμοποιεί δύο είδη μονάδων και δύο αντίστοιχους τρόπους υποδιαίρεσης της οικονομίας, που διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους και εξυπηρετούν ξεχωριστούς αναλυτικούς σκοπούς.
- 1.55 Ο πρώτος σκοπός, της περιγραφής του εισοδήματος, της δαπάνης και των χρηματοοικονομικών ροών, καθώς και των ισολογισμών, επιτυγχάνεται με την ομαδοποίηση των θεσμικών μονάδων σε τομείς με βάση τις κύριες λειτουργίες τους, τη συμπεριφορά τους και τους στόχους τους.
- 1.56 Ο δεύτερος σκοπός, της περιγραφής των παραγωγικών διεργασιών και της ανάλυσης των εισροών-εκροών, επιτυγχάνεται από το σύστημα με την ομαδοποίηση των τοπικών μονάδων οικονομικής δραστηριότητας (τοπικές ΜΟΔ) σε κλάδους με βάση το είδος δραστηριότητάς τους. Μια δραστηριότητα χαρακτηρίζεται από μια εισροή προϊόντων, μια παραγωγική διεργασία και μια εκροή προϊόντων.

Θεσμικές μονάδες και τομείς

1.57 Οι θεσμικές μονάδες είναι οικονομικές οντότητες που μπορούν να κατέχουν αγαθά και περιουσιακά στοιχεία, να αναλαμβάνουν υποχρεώσεις και να επιδίδονται σε οικονομικές δραστηριότητες και συναλλαγές με άλλες μονάδες. Για τους σκοπούς του συστήματος ΕΣΛ 2010, οι θεσμικές μονάδες ομαδοποιούνται σε πέντε αλληλοαποκλειόμενους εγχώριους θεσμικούς τομείς:

- α) μη χρηματοοικονομικές εταιρείες·
- β) χρηματοοικονομικές εταιρείες·
- γ) γενική κυβέρνηση·
- δ) νοικοκυριά·
- ε) μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά.

Οι πέντε αυτοί τομείς απαρτίζουν τη συνολική εγχώρια οικονομία. Επίσης, ο κάθε τομέας υποδιαιρείται σε υποτομείς. Το σύστημα ΕΣΛ 2010 επιτρέπει την κατάρτιση ενός πλήρους συνόλου λογαριασμών ροών και ισολογισμών για κάθε τομέα και κάθε υποτομέα, καθώς και για τη συνολική οικονομία. Οι μονάδες μη μόνιμοι κάτοικοι μπορούν να αλληλεπιδρούν μ' αυτούς τους πέντε εγχώριους τομείς. Επιπλέον, παρουσιάζονται οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ των πέντε εγχώριων τομέων και ενός έκτου θεσμικού τομέα: του τομέα της αλλοδαπής.

Τοπικές μονάδες οικονομικής δραστηριότητας (ΜΟΔ) και κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας

1.58 Όταν θεσμικές μονάδες ασκούν περισσότερες από μία δραστηριότητες, διαχωρίζονται με βάση το είδος της δραστηριότητας. Η έννοια της τοπικής ΜΟΔ επιτρέπει την πραγματοποίηση της εν λόγω παρουσίασης.

Μια τοπική ΜΟΔ περιλαμβάνει όλα τα μέρη μιας θεσμικής μονάδας, υπό την ιδιότητά της ως παραγωγού, που βρίσκονται στην ίδια ή σε γειτονικές τοποθεσίες και που συμβάλλουν στην άσκηση μιας δραστηριότητας σε επίπεδο τάξης (τετραψήφιο) της NACE αναθ. 2.

1.59 Για κάθε δευτερεύουσα δραστηριότητα καταγράφονται τοπικές ΜΟΔ· ωστόσο, αν δεν είναι διαθέσιμα τα λογιστικά έγγραφα που είναι αναγκαία για την ξεχωριστή περιγραφή των εν λόγω δραστηριοτήτων, μια τοπική ΜΟΔ θα συνδυάζει πολλές δευτερεύουσες δραστηριότητες. Η ομάδα όλων των τοπικών ΜΟΔ που επιδίδονται στο ίδιο ή σε παρόμοιο είδος δραστηριότητας αποτελεί έναν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.

Μια θεσμική μονάδα περιλαμβάνει μία ή περισσότερες τοπικές ΜΟΔ· μια τοπική ΜΟΔ ανήκει σε μία και μόνο μία θεσμική μονάδα.

1.60 Για την ανάλυση της παραγωγικής διεργασίας χρησιμοποιείται μια αναλυτική μονάδα παραγωγής. Η μονάδα αυτή είναι παρατηρήσιμη μόνο όταν μια τοπική ΜΟΔ παράγει ένα είδος προϊόντος, χωρίς δευτερεύουσες δραστηριότητες. Η εν λόγω μονάδα είναι γνωστή ως μονάδα ομοιογενούς παραγωγής. Οι ομαδοποιήσεις των μονάδων αυτών απαρτίζουν ομοιογενείς κλάδους.

Μονάδες μόνιμοι κάτοικοι και μη μόνιμοι κάτοικοι· συνολική οικονομία και αλλοδαπή

1.61 Η συνολική οικονομία ορίζεται με βάση τις μονάδες μόνιμους κατοίκους. Μια μονάδα θεωρείται μόνιμος κάτοικος μιας χώρας όταν έχει ένα κέντρο κυρίαρχου οικονομικού συμφέροντος στην οικονομική επικράτεια της χώρας αυτής, δηλαδή όταν επιδίδεται για μεγάλη χρονική περίοδο (τουλάχιστον ένα έτος) σε οικονομικές δραστηριότητες στην εν λόγω επικράτεια. Οι θεσμικοί τομείς που αναφέρονται στο σημείο 1.57 είναι ομάδες θεσμικών μονάδων μόνιμων κατοίκων.

1.62 Ορισμένες μονάδες μόνιμοι κάτοικοι πραγματοποιούν συναλλαγές με μονάδες μη μόνιμους κατοίκους (δηλαδή με μονάδες που είναι μόνιμοι κάτοικοι άλλων οικονομιών). Οι συναλλαγές αυτές είναι οι εξωτερικές συναλλαγές της οικονομίας και ομαδοποιούνται στον λογαριασμό της αλλοδαπής. Έτσι, η αλλοδαπή διαδραματίζει ρόλο παρόμοιο με τον ρόλο ενός θεσμικού τομέα, μολονότι οι μονάδες μη μόνιμοι κάτοικοι περιλαμβάνονται μόνο αν πραγματοποιούν συναλλαγές με θεσμικές μονάδες μόνιμους κατοίκους.

1.63 Οι πλασματικές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι, που αντιμετωπίζονται από το σύστημα ΕΣΛ 2010 ως θεσμικές μονάδες, ορίζονται ως εξής:

- α) τμήματα μονάδων μη μόνιμων κατοίκων που έχουν κέντρο κυρίαρχου οικονομικού συμφέροντος (συνήθως, που πραγματοποιούν οικονομικές συναλλαγές τουλάχιστον για ένα έτος) στην οικονομική επικράτεια της χώρας·
- β) μονάδες μη μόνιμοι κάτοικοι με την ιδιότητά τους ως ιδιοκτητών γης ή κτιρίων στην οικονομική επικράτεια της χώρας, αλλά μόνο εφόσον πρόκειται για συναλλαγές που αφορούν αυτή τη γη ή τα εν λόγω κτίρια.

Οι ροές και τα αποθέματα

1.64 Καταγράφονται δύο βασικά είδη πληροφοριών: οι ροές και τα αποθέματα.

Οι ροές αφορούν ενέργειες και αποτελέσματα γεγονότων που συμβαίνουν μέσα σε μια δεδομένη χρονική περίοδο, ενώ τα αποθέματα αφορούν θέσεις σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Ροές

1.65 Οι ροές αντανakλούν τη δημιουργία, τον μετασχηματισμό, την ανταλλαγή, τη μεταβίβαση ή την εξαφάνιση οικονομικής αξίας. Συνεπάγονται μεταβολές της αξίας των περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων μιας θεσμικής μονάδας. Οι οικονομικές ροές είναι δύο ειδών: συναλλαγές και λοιπές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων.

Οι συναλλαγές εμφανίζονται σε όλους τους λογαριασμούς και σε όλους τους πίνακες όπου εμφανίζονται ροές, με εξαίρεση τον λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων και τον λογαριασμό αναπροσαρμογής. Οι λοιπές μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων εμφανίζονται μόνο σ' αυτούς τους δύο λογαριασμούς.

Οι στοιχειώδεις συναλλαγές και λοιπές ροές ομαδοποιούνται σε έναν σχετικά μικρό αριθμό κατηγοριών, ανάλογα με τη φύση τους.

Συναλλαγές

1.66 Η συναλλαγή είναι οικονομική ροή που προκύπτει είτε από την αλληλεπίδραση μεταξύ θεσμικών μονάδων οι οποίες ενεργούν με κοινή συμφωνία είτε από ενέργεια στο εσωτερικό μιας θεσμικής μονάδας η οποία (ενέργεια) είναι χρήσιμο να αντιμετωπίζεται ως συναλλαγή, επειδή η μονάδα λειτουργεί υπό δύο διαφορετικές ιδιότητες. Οι συναλλαγές διαιρούνται σε τέσσερις κύριες ομάδες:

- α) Συναλλαγές προϊόντων: που περιγράφουν την καταγωγή (εγχώρια παραγωγή ή εισαγωγές) και τη χρήση (ενδιάμεση ανάλωση, τελική κατανάλωση, σχηματισμός κεφαλαίου —που καλύπτει την ανάλωση πάγιου κεφαλαίου— ή εξαγωγές) των προϊόντων·
- β) Διανεμητικές συναλλαγές: που περιγράφουν τον τρόπο με τον οποίο η προστιθέμενη αξία που δημιουργείται από την παραγωγή κατανέμεται στην εργασία, το κεφάλαιο και τη γενική κυβέρνηση, καθώς και την αναδιανομή του εισοδήματος και του πλούτου (φόροι εισοδήματος και περιουσίας και λοιπές μεταβιβάσεις)·
- γ) Χρηματοοικονομικές συναλλαγές: που περιγράφουν την καθαρή απόκτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή την καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων για κάθε είδος χρηματοοικονομικού μέσου. Οι συναλλαγές αυτές πραγματοποιούνται τόσο ως αντίστοιχα μη χρηματοοικονομικών συναλλαγών όσο και ως συναλλαγές που αφορούν μόνο χρηματοοικονομικά μέσα·
- δ) Συναλλαγές που δεν περιλαμβάνονται στις τρεις ανωτέρω ομάδες: αποκτήσεις μείον διαθέσεις μη παραχθέντων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ιδιότητες των συναλλαγών**Αλληλεπιδράσεις και συναλλαγές εντός των μονάδων**

1.67 Οι περισσότερες συναλλαγές είναι αλληλεπιδράσεις μεταξύ δύο ή περισσότερων θεσμικών μονάδων. Ωστόσο, το σύστημα ΕΣΛ 2010 καταγράφει ως συναλλαγές και ορισμένες ενέργειες που γίνονται εντός των θεσμικών μονάδων. Ο σκοπός της καταγραφής αυτών των εντός των μονάδων συναλλαγών είναι η παροχή μιας πιο χρήσιμης, από αναλυτική άποψη, εικόνας της παραγωγής, των τελικών χρήσεων και του κόστους.

1.68 Η ανάλωση πάγιου κεφαλαίου, που καταγράφεται ως κόστος στο σύστημα ΕΣΛ 2010, είναι μια σημαντική συναλλαγή στο εσωτερικό μονάδας. Οι περισσότερες από τις άλλες συναλλαγές στο εσωτερικό μονάδων είναι συναλλαγές προϊόντων, που κατά κανόνα καταγράφονται όταν θεσμικές μονάδες που λειτουργούν τόσο ως παραγωγοί όσο και ως τελικοί καταναλωτές επιλέγουν να αναλώσουν μέρος του προϊόντος που έχουν παραγάγει οι ίδιες. Αυτό συμβαίνει συχνά στην περίπτωση των νοικοκυριών και της γενικής κυβέρνησης.

1.69 Καταγράφεται όλη η παραγωγή για ίδιο λογαριασμό που χρησιμοποιείται για τελικές χρήσεις μέσα στην ίδια θεσμική μονάδα. Η παραγωγή για ίδιο λογαριασμό που χρησιμοποιείται για ενδιάμεση ανάλωση μέσα στην ίδια θεσμική μονάδα καταγράφεται μόνο όταν η παραγωγή και η ενδιάμεση ανάλωση πραγματοποιούνται σε διαφορετικές τοπικές ΜΟΔ στο εσωτερικό της ίδιας θεσμικής μονάδας. Το προϊόν που παράγεται και χρησιμοποιείται ως ενδιάμεση ανάλωση στο εσωτερικό της ίδιας τοπικής ΜΟΔ δεν καταγράφεται.

Χρηματικές έναντι μη χρηματικών συναλλαγών

1.70 Οι συναλλαγές είναι χρηματικές συναλλαγές, όταν οι εμπλεκόμενες μονάδες καταβάλλουν ή εισπράττουν πληρωμές ή αναλαμβάνουν υποχρεώσεις ή αποκτούν περιουσιακά στοιχεία, εκφρασμένα σε νομισματικές μονάδες.

Οι συναλλαγές που δεν περιλαμβάνουν την ανταλλαγή μετρητών ή περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκφρασμένων σε νομισματικές μονάδες είναι μη χρηματικές συναλλαγές. Οι συναλλαγές στο εσωτερικό των μονάδων είναι μη χρηματικές συναλλαγές. Μη χρηματικές συναλλαγές όπου εμπλέκονται περισσότερες από μία θεσμικές μονάδες εμφανίζονται στις συναλλαγές προϊόντων [ανταλλαγή προϊόντων (αντιπραγματισμός)], τις διανεμητικές συναλλαγές (αμοιβή σε είδος, μεταβιβάσεις σε είδος κ.λπ.) και τις λοιπές συναλλαγές (ανταλλαγή μη παραχθέντων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων). Το σύστημα ΕΣΛ 2010 καταγράφει όλες τις συναλλαγές σε νομισματικούς όρους. Επομένως, οι αξίες που θα πρέπει να καταγράφονται για τις μη χρηματικές συναλλαγές πρέπει να μετρούνται έμμεσα ή να εκτιμώνται με άλλους τρόπους.

Συναλλαγές με και χωρίς αντιστάθμιση

- 1.71 Οι συναλλαγές στις οποίες συμμετέχουν περισσότερες από μία μονάδες είναι δύο ειδών. Μπορεί να είναι «κάτι για κάτι», δηλαδή συναλλαγές με κάποιο αντιστάθμιση, ή μπορεί να είναι «κάτι για τίποτα», δηλαδή συναλλαγές χωρίς αντιστάθμιση. Οι πρώτες είναι ανταλλαγές μεταξύ θεσμικών μονάδων, δηλ. παροχή αγαθών, υπηρεσιών ή περιουσιακών στοιχείων έναντι κάποιου αντισταθμίσεως, π.χ. χρήματος. Οι δεύτερες είναι πληρωμές σε χρήμα ή σε είδος από μια θεσμική μονάδα προς άλλη χωρίς αντιστάθμιση. Συναλλαγές με αντιστάθμιση απαντούν και στις τέσσερις ομάδες συναλλαγών, ενώ οι συναλλαγές χωρίς αντιστάθμιση είναι κυρίως διανεμητικές συναλλαγές, για παράδειγμα, φόροι, παροχές κοινωνικής πρόνοιας ή δωρεές. Οι εν λόγω συναλλαγές χωρίς αντιστάθμιση ονομάζονται μεταβιβάσεις.

Αναδιάρθρωση συναλλαγών

- 1.72 Οι συναλλαγές καταγράφονται με τον ίδιο τρόπο όπως εμφανίζονται στις εμπλεκόμενες θεσμικές μονάδες. Ωστόσο, ορισμένες συναλλαγές αναδιρθώνονται έτσι ώστε να εμφανιστούν σαφέστερα οι υποκείμενες οικονομικές σχέσεις. Η αναδιάρθρωση των συναλλαγών μπορεί να γίνει με τρεις τρόπους: αναδρομολόγηση, επιμερισμό και προσδιορισμό του κύριου μέρους μιας συναλλαγής.

Αναδρομολόγηση

- 1.73 Μια συναλλαγή που εμφανίζεται για τις εμπλεκόμενες μονάδες σαν να πραγματοποιείται απευθείας μεταξύ των μονάδων Α και Γ μπορεί να καταγραφεί στους λογαριασμούς σαν να πραγματοποιείται έμμεσα μέσω μιας τρίτης μονάδας Β. Έτσι, η μία συναλλαγή μεταξύ των Α και Γ καταγράφεται ως δύο συναλλαγές: μία μεταξύ Α και Β και μία μεταξύ Β και Γ. Στην περίπτωση αυτή, η συναλλαγή υφίσταται αναδρομολόγηση.
- 1.74 Παράδειγμα αναδρομολόγησης είναι ο τρόπος που καταγράφονται στους λογαριασμούς οι εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές που καταβάλλονται απευθείας από τους εργοδότες στους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης. Το σύστημα καταγράφει αυτές τις πληρωμές ως δύο συναλλαγές: οι εργοδότες καταβάλλουν τις εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές στους εργαζομένους τους και οι εργαζόμενοι καταβάλλουν τις ίδιες εισφορές στους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης. Όπως συμβαίνει με κάθε αναδρομολόγηση, ο σκοπός είναι να αναδειχθεί η οικονομική ουσία που βρίσκεται πίσω από τη συναλλαγή, που, στην προκειμένη περίπτωση, είναι η παρουσίαση των εργοδοτικών κοινωνικών εισφορών ως εισφορών που καταβάλλονται υπέρ των εργαζομένων.
- 1.75 Ένας άλλος τύπος αναδρομολόγησης είναι να καταγράφονται οι συναλλαγές σαν να πραγματοποιούνται μεταξύ δύο ή περισσότερων θεσμικών μονάδων, μολονότι, σύμφωνα με τα εμπλεκόμενα μέρη, δεν πραγματοποιείται καμία συναλλαγή. Σχετικό παράδειγμα είναι η αντιμετώπιση του εισοδήματος περιουσίας ορισμένων ασφαλιστικών ταμείων, το οποίο παρακρατείται από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις. Το σύστημα καταγράφει αυτό το εισόδημα περιουσίας σαν να καταβάλλεται από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις στους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων, οι οποίοι, με τη σειρά τους, επιστρέφουν το ίδιο ποσό στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις ως συμπληρωματικά ασφαλιστήρια.

Επιμερισμός

- 1.76 Όταν μια συναλλαγή που εμφανίζεται για τα εμπλεκόμενα μέρη ως μία μόνο συναλλαγή καταγράφεται ως δύο ή περισσότερες συναλλαγές που ταξινομούνται διαφορετικά, η συναλλαγή υφίσταται επιμερισμό. Ο επιμερισμός δεν σημαίνει την εμπλοκή πρόσθετων μονάδων στις συναλλαγές.
- 1.77 Η πληρωμή ασφαλιστήριων για ασφαλίσεις κατά ζημιών είναι μια χαρακτηριστική περίπτωση επιμερισμένης συναλλαγής. Μολονότι οι κάτοχοι ασφαλιστήριων συμβολαίων και οι ασφαλιστές θεωρούν τις πληρωμές αυτές ως μία συναλλαγή, το σύστημα ΕΣΛ 2010 τις διαίρει σε δύο διαφορετικές συναλλαγές: πληρωμές για την παροχή υπηρεσιών ασφάλισης κατά ζημιών και καθαρά ασφαλιστήρια για ασφαλίσεις κατά ζημιών. Η καταγραφή της πώλησης ενός προϊόντος ως πώλησης του προϊόντος και πώλησης ενός εμπορικού περιθωρίου είναι άλλο ένα παράδειγμα επιμερισμού.

Προσδιορισμός του κύριου μέρους μιας συναλλαγής

- 1.78 Όταν μια μονάδα πραγματοποιεί μια συναλλαγή για λογαριασμό άλλης μονάδας (της κύριας) και χρηματοδοτείται απ' αυτή τη μονάδα, η συναλλαγή καταγράφεται αποκλειστικά στους λογαριασμούς του κύριου μέρους. Κατά κανόνα, δεν θα πρέπει κανείς να παρακάμπτει αυτή την αρχή προσπαθώντας, για παράδειγμα, να καταχωρίζει φόρους ή επιδοτήσεις στους τελικούς πληρωτές ή στους τελικούς δικαιούχους με βάση την υιοθέτηση παραδοχών.

Σχετικό παράδειγμα είναι η είσπραξη φόρων από μια μονάδα της γενικής κυβέρνησης για λογαριασμό άλλης. Ο φόρος καταχωρίζεται στη μονάδα γενικής κυβέρνησης η οποία:

- α) ασκεί την εξουσία επιβολής του φόρου (είτε ως κύρια μονάδα είτε με εξουσιοδότηση της κύριας μονάδας) και
- β) έχει την τελική διακριτική ευχέρεια να καθορίσει και να διαφοροποιήσει τον συντελεστή του φόρου.

Οριακές περιπτώσεις

- 1.79 Σύμφωνα με τον ορισμό της συναλλαγής, οποιαδήποτε αλληλεπίδραση μεταξύ θεσμικών μονάδων πρέπει να γίνεται με κοινή συμφωνία. Όταν πραγματοποιείται μια συναλλαγή με κοινή συμφωνία, εννοείται ότι οι θεσμικές μονάδες γνωρίζουν γι' αυτήν και συγκατατίθενται. Οι πληρωμές φόρων, των προστίμων και κυρώσεων γίνονται με κοινή συμφωνία υπό την έννοια ότι ο υπόχρεος είναι πολίτης που υπόκειται στη νομοθεσία της χώρας. Ωστόσο, η κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων χωρίς αποζημίωση δεν θεωρείται συναλλαγή, ακόμη και αν επιβάλλεται από τον νόμο.

Οι παράνομες οικονομικές ενέργειες θεωρούνται συναλλαγές όταν όλες οι εμπλεκόμενες μονάδες ενεργούν κατόπιν κοινής συμφωνίας. Έτσι, οι αγορές, οι πωλήσεις ή οι ανταλλαγές παράνομων ναρκωτικών ή κλοπιμαίων είναι συναλλαγές, ενώ η κλοπή δεν είναι.

Λοιπές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων

- 1.80 Οι λοιπές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων καταγράφουν τις μεταβολές που δεν είναι αποτέλεσμα συναλλαγών. Πρόκειται:

- α) είτε για λοιπές μεταβολές του όγκου περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων· οι
- β) είτε για κέρδη και ζημιές διακράτησης.

Λοιπές μεταβολές του όγκου περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

- 1.81 Οι λοιπές μεταβολές του όγκου περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων καταγράφουν τις μεταβολές που υποδιαιρούνται σε τρεις βασικές κατηγορίες:

- α) κανονική εμφάνιση και εξαφάνιση περιουσιακών στοιχείων με τρόπους διαφορετικούς από τις συναλλαγές·
- β) μεταβολές στα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις λόγω εξαιρετικών, μη αναμενόμενων γεγονότων μη οικονομικού χαρακτήρα·
- γ) μεταβολές ταξινόμησης και δομής.

- 1.82 Παραδείγματα μεταβολών της κατηγορίας που αναφέρεται στο σημείο α) της παραγράφου 1.81 είναι η ανακάλυψη ή η εξάντληση πόρων του υπεδάφους και η φυσική αύξηση μη καλλιεργούμενων βιολογικών πόρων. Παραδείγματα μεταβολών της κατηγορίας που αναφέρεται στο σημείο β) της παραγράφου 1.81 είναι οι απώλειες περιουσιακών στοιχείων λόγω φυσικών καταστροφών, πολέμου ή σοβαρών εγκληματικών ενεργειών. Η μονομερής ακύρωση χρέους και η κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων χωρίς αποζημίωση ανήκουν επίσης στην κατηγορία β). Παράδειγμα μεταβολών της κατηγορίας που αναφέρεται στο σημείο γ) της παραγράφου 1.81 είναι η αναταξινόμηση μιας θεσμικής μονάδας από έναν τομέα σε άλλον.

Κέρδη και ζημιές διακράτησης

- 1.83 Τα κέρδη και οι ζημιές διακράτησης είναι αποτέλεσμα μεταβολών των τιμών των περιουσιακών στοιχείων. Αφορούν όλα τα είδη χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, καθώς και τις υποχρεώσεις. Τα κέρδη και οι ζημιές διακράτησης προκύπτουν για τους κατόχους περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων αποκλειστικά ως αποτέλεσμα της διακράτησης των περιουσιακών στοιχείων ή των υποχρεώσεων για κάποιο χρονικό διάστημα, χωρίς να τα μετασχηματίζουν με οποιονδήποτε τρόπο.
- 1.84 Τα κέρδη και οι ζημιές διακράτησης που μετρούνται με βάση τις τρέχουσες αγοραίες τιμές καλούνται ονομαστικά κέρδη και ζημιές διακράτησης. Αυτά μπορούν να αναλυθούν σε ουδέτερα κέρδη και ζημιές διακράτησης, που αντανακλούν τις μεταβολές του γενικού επιπέδου τιμών, και σε πραγματικά κέρδη και ζημιές διακράτησης, που αντανακλούν μεταβολές των τιμών των περιουσιακών στοιχείων πάνω από τη μεταβολή του γενικού επιπέδου τιμών.

Αποθέματα

- 1.85 Τα αποθέματα είναι τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις που κατέχει κάποιος σε μια χρονική στιγμή. Τα αποθέματα καταγράφονται στην αρχή και στο τέλος κάθε λογιστικής περιόδου. Οι λογαριασμοί που παρουσιάζουν τα αποθέματα καλούνται ισολογισμοί.
- 1.86 Καταγράφονται επίσης αποθέματα για τον πληθυσμό και την απασχόληση. Εντούτοις, τα αποθέματα αυτά καταγράφονται ως μέσες τιμές για όλη τη λογιστική περίοδο. Καταγράφονται αποθέματα για όλα τα περιουσιακά στοιχεία που εμπίπτουν στα όρια του συστήματος· δηλ. για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις και για μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, τόσο παραχθέντα όσο και μη παραχθέντα. Ωστόσο, η κάλυψη περιορίζεται στα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται στην οικονομική δραστηριότητα και που υπόκεινται σε δικαιώματα κυριότητας.
- 1.87 Έτσι, δεν καταγράφονται αποθέματα για περιουσιακά στοιχεία όπως το ανθρώπινο δυναμικό και οι φυσικοί πόροι που δεν ανήκουν σε κανέναν.

Μέσα στα όριά του, το σύστημα ΕΣΛ 2010 καταγράφει διεξοδικά το σύνολο και των ροών και των αποθεμάτων. Αυτό σημαίνει ότι όλες οι μεταβολές αποθεμάτων μπορούν να εξηγηθούν πλήρως με τις καταγραφείσες ροές.

Το σύστημα λογαριασμών και τα συγκεντρωτικά μεγέθη

Λογιστικοί κανόνες

- 1.88 Ο λογαριασμός καταγράφει τις μεταβολές της αξίας μιας μονάδας ή ενός τομέα σε ανάλογα με τη φύση των οικονομικών ροών που εμφανίζονται στον λογαριασμό. Πρόκειται για πίνακα με δύο στήλες. Οι τρέχοντες λογαριασμοί είναι εκείνοι που παρουσιάζουν την παραγωγή, τη δημιουργία και την κατανομή του εισοδήματος, τη διανομή και την αναδιανομή του εισοδήματος, καθώς και τη χρήση του. Οι λογαριασμοί συσσώρευσης είναι οι λογαριασμοί κεφαλαίου και οι χρηματοοικονομικοί λογαριασμοί, καθώς και οι λοιποί λογαριασμοί μεταβολών του όγκου.

Ορολογία για τις δύο πλευρές των λογαριασμών

- 1.89 Το σύστημα ΕΣΛ 2010 χρησιμοποιεί τον όρο «πόροι» για τη δεξιά πλευρά των τρεχόντων λογαριασμών, όπου εμφανίζονται οι συναλλαγές που αυξάνουν την οικονομική αξία μιας μονάδας ή ενός τομέα. Η αριστερή πλευρά των λογαριασμών δείχνει τις «χρήσεις», δηλαδή τις συναλλαγές που μειώνουν την οικονομική αξία. Η δεξιά πλευρά των λογαριασμών συσσώρευσης καλείται «μεταβολές των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης», ενώ η αριστερή πλευρά καλείται «μεταβολές περιουσιακών στοιχείων». Οι ισολογισμοί εμφανίζονται με τις «υποχρεώσεις και την καθαρή θέση» (που είναι η διαφορά μεταξύ περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων) στη δεξιά πλευρά και τα «περιουσιακά στοιχεία» στην αριστερή. Η σύγκριση δύο διαδοχικών ισολογισμών δείχνει τις μεταβολές των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης καθώς και τις μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων.
- 1.90 Στο ΕΣΛ γίνεται διάκριση μεταξύ νομικής κυριότητας και οικονομικής κυριότητας. Το κριτήριο για την καταγραφή της μεταβίβασης αγαθών από μια μονάδα σε άλλη είναι ότι η οικονομική κυριότητα περνά από τη μία στην άλλη. Ο νόμιμος κύριος είναι η μονάδα που δικαιούται, βάσει του νόμου, να απολαμβάνει τα οφέλη που απορρέουν από την κατοχή του αγαθού. Ωστόσο, ο νόμιμος κύριος μπορεί να συμβληθεί με άλλη μονάδα ώστε η εν λόγω μονάδα να αποδεχθεί τους κινδύνους και τα οφέλη από τη χρήση των αγαθών στην παραγωγή, έναντι συμφωνηθείσας πληρωμής. Πρόκειται για συμφωνία χρηματοδοτικής μίσθωσης, στο πλαίσιο της οποίας οι πληρωμές αντικατοπτρίζουν μόνο τη διάθεση του περιουσιακού στοιχείου από τον εκμισθωτή στον μισθωτή. Για παράδειγμα, όταν μια τράπεζα έχει τη νομική κυριότητα ενός αεροσκάφους, αλλά συνάπτει σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης με αεροπορική εταιρεία για τη λειτουργία του αεροσκάφους, τότε η αεροπορική εταιρεία φέρεται ως ιδιοκτήτρια του αεροσκάφους όσον αφορά τις συναλλαγές στους λογαριασμούς. Παράλληλα, καθώς η αεροπορική εταιρεία εμφανίζεται ότι αγοράζει το αεροσκάφος, τεκμαίρεται δάνειο από την τράπεζα προς την αεροπορική εταιρεία, το οποίο αντικατοπτρίζει τα οφειλόμενα στο μέλλον ποσά για τη χρήση του αεροσκάφους.

Διπλογραφία/τετραπλογραφία

- 1.91 Για μια μονάδα ή έναν τομέα, οι εθνικοί λογαριασμοί βασίζονται στην αρχή της διπλογραφίας. Κάθε συναλλαγή πρέπει να καταγράφεται δύο φορές, μία φορά ως πόρος (ή ως μεταβολή υποχρεώσεων) και μία φορά ως χρήση (ή ως μεταβολή περιουσιακών στοιχείων). Το σύνολο των συναλλαγών που καταγράφονται ως πόροι ή μεταβολές υποχρεώσεων και το σύνολο των συναλλαγών που καταγράφονται ως χρήσεις ή μεταβολές περιουσιακών στοιχείων πρέπει να ισούνται μεταξύ τους, πράγμα που επιτρέπει τον έλεγχο της συνέπειας των λογαριασμών.
- 1.92 Οι εθνικοί λογαριασμοί —με όλες τις μονάδες και όλους τους τομείς— βασίζονται στην αρχή της τετραπλογραφίας, δεδομένου ότι οι περισσότερες συναλλαγές αφορούν δύο θεσμικές μονάδες. Κάθε συναλλαγή πρέπει να καταγράφεται δύο φορές από τα δύο μέρη που υπεισέρχονται στη συναλλαγή. Για παράδειγμα, μια κοινωνική παροχή σε χρήμα που καταβάλλεται από μονάδα της γενικής κυβέρνησης σε νοικοκυριό καταγράφεται στους λογαριασμούς της γενικής κυβέρνησης ως χρήση στο πλαίσιο των μεταβιβάσεων και ως αρνητική απόκτηση περιουσιακών στοιχείων στο πλαίσιο των μετρητών και των καταθέσεων· στους λογαριασμούς του τομέα των νοικοκυριών καταγράφεται ως πόρος στις μεταβιβάσεις και ως απόκτηση περιουσιακών στοιχείων στα μετρητά και τις καταθέσεις.
- 1.93 Οι συναλλαγές στο εσωτερικό της ίδιας μονάδας (όπως η ανάλωση προϊόντος από την ίδια μονάδα που το παρήγαγε) απαιτούν μόνο δύο εγγραφές, οι αξίες των οποίων πρέπει να υπολογίζονται κατ' εκτίμηση.

Αποτίμηση

- 1.94 Με εξαίρεση ορισμένες μεταβλητές που αφορούν τον πληθυσμό και την εργασία, το σύστημα ΕΣΛ 2010 εμφανίζει όλες τις ροές και όλα τα αποθέματα σε νομισματικούς όρους. Οι ροές και τα αποθέματα μετρούνται σύμφωνα με την ανταλλακτική αξία τους, δηλ. την αξία με την οποία οι ροές και τα αποθέματα ανταλλάσσονται ή θα μπορούσαν να ανταλλάγουν με χρήματα. Έτσι, οι αγοραίες τιμές είναι το βασικό στοιχείο αναφοράς του ΕΣΛ για την αποτίμηση.
- 1.95 Στην περίπτωση των χρηματικών συναλλαγών και των χρηματικών διαθεσίμων και χρηματικών υποχρεώσεων, οι απαιτούμενες αξίες είναι άμεσα διαθέσιμες. Στις περισσότερες άλλες περιπτώσεις η προτιμώμενη μέθοδος αποτίμησης είναι η αναφορά σε αγοραίες τιμές για ανάλογα αγαθά, υπηρεσίες ή περιουσιακά στοιχεία. Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται π.χ. για τις ανταλλαγές σε είδος (αντιπραγματισμός) και για τις υπηρεσίες στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης. Όταν δεν είναι διαθέσιμες αγοραίες τιμές για ανάλογα προϊόντα, π.χ. στην περίπτωση μη εμπορεύσιμων υπηρεσιών που παράγονται από τη γενική κυβέρνηση, γίνεται αποτίμηση με βάση το συνολικό κόστος παραγωγής. Αν δεν υπάρχει αγοραία τιμή στην οποία να γίνει αναφορά, οι ροές και τα αποθέματα μπορούν να αποτιμώνται με βάση την προεξοφλημένη παρούσα αξία των προσδοκώμενων μελλοντικών προσόδων. Η τελευταία αυτή μέθοδος πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο ως τελευταία λύση.
- 1.96 Τα αποθέματα αποτιμώνται σε τρέχουσες τιμές κατά τη χρονική στιγμή στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός και όχι τη στιγμή παραγωγής ή απόκτησης των αγαθών ή των περιουσιακών στοιχείων που απαρτίζουν τα αποθέματα. Είναι απαραίτητη η αποτίμηση των αποθεμάτων με βάση την κατ' εκτίμηση τρέχουσα αξία απόκτησης ή το τρέχον κόστος παραγωγής.

Ειδικές αποτιμήσεις σχετικά με τα προϊόντα

- 1.97 Ως αποτέλεσμα του κόστους μεταφοράς, των εμπορικών περιθωρίων και των φόρων μείον τις επιδοτήσεις επί των προϊόντων, ο παραγωγός και ο χρήστης ενός δεδομένου προϊόντος συνήθως βλέπουν διαφορετικά την αξία του. Για να συμβαδίζει όσο το δυνατόν περισσότερο με τις απόψεις των δύο μερών της συναλλαγής, το σύστημα ΕΣΛ 2010 καταγράφει όλες τις χρήσεις σε τιμές αγοραστή, που περιλαμβάνουν το κόστος μεταφοράς, τα εμπορικά περιθώρια και τους φόρους μείον τις επιδοτήσεις επί των προϊόντων, ενώ η παραγωγή καταγράφεται σε βασικές τιμές, που δεν περιλαμβάνουν τα ανωτέρω στοιχεία.
- 1.98 Οι εισαγωγές και οι εξαγωγές προϊόντων καταγράφονται με βάση την αξία τους στα σύνορα. Οι συνολικές εισαγωγές και εξαγωγές αποτιμώνται στα τελωνειακά σύνορα του εξαγωγέα ή ελεύθερα στο πλοίο (FOB). Οι αλλοδαπές υπηρεσίες μεταφορών και ασφάλισης μεταξύ των συνόρων του εισαγωγέα και του εξαγωγέα δεν περιλαμβάνονται στην αξία των εμπορευμάτων, αλλά καταγράφονται στις υπηρεσίες. Επειδή μπορεί να μην είναι δυνατή η διάθεση των αξιών FOB για λεπτομερείς αναλύσεις των προϊόντων, οι πίνακες που περιέχουν πληροφορίες για το εξωτερικό εμπόριο παρουσιάζουν τις εισαγωγές αποτιμημένες στα τελωνειακά σύνορα του εισαγωγέα (αξία CIF). Όλες οι υπηρεσίες μεταφορών και ασφάλισης μέχρι τα σύνορα του εισαγωγέα περιλαμβάνονται στην αξία των εισαγόμενων αγαθών. Αν οι υπηρεσίες αυτές αφορούν εγχώριες υπηρεσίες, στην παρουσίαση αυτή γίνεται μια συνολική προσαρμογή FOB/CIF.

Αποτίμηση σε σταθερές τιμές

- 1.99 Η αποτίμηση σε σταθερές τιμές σημαίνει την αποτίμηση των ροών και των αποθεμάτων σε μια λογιστική περίοδο με βάση τις τιμές μιας προηγούμενης περιόδου. Ο σκοπός της αποτίμησης σε σταθερές τιμές είναι η ανάλυση των διαχρονικών μεταβολών των αξιών των ροών και των αποθεμάτων σε μεταβολές της τιμής και μεταβολές του όγκου. Οι ροές και τα αποθέματα σε σταθερές τιμές εκφράζονται με βάση τον όγκο.
- 1.100 Πολλές ροές και αποθέματα, π.χ. το εισόδημα, δεν έχουν δικές τους διαστάσεις τιμής και ποσότητας. Ωστόσο, η αγοραστική δύναμη αυτών των μεταβλητών μπορεί να προσδιοριστεί με τον αποπληθωρισμό των τρεχουσών αξιών με βάση έναν κατάλληλο δείκτη τιμών, π.χ. τον δείκτη τιμών για τελικές εθνικές χρήσεις, με εξαίρεση τις μεταβολές σε αποθέματα. Οι αποπληθωρισμένες ροές και αποθέματα εκφράζονται επίσης σε πραγματικούς όρους. Παράδειγμα αποτελεί το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα.

Χρόνος καταγραφής

- 1.101 Οι ροές καταγράφονται σε δεδουλευμένη βάση: δηλαδή όταν δημιουργείται, μετασχηματίζεται ή εξαφανίζεται η οικονομική αξία, ή όταν εμφανίζονται, μετασχηματίζονται ή διαγράφονται απαιτήσεις και υποχρεώσεις.
- 1.102 Το προϊόν καταγράφεται όταν παράγεται και όχι όταν το πληρώνει ο αγοραστής. Η πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου καταγράφεται όταν αλλάζει κυριότητα το περιουσιακό στοιχείο και όχι όταν πραγματοποιείται η αντίστοιχη πληρωμή. Οι τόκοι καταγράφονται κατά τη λογιστική περίοδο την οποία αφορούν, ασχέτως του αν πραγματικά πληρώνονται ή όχι κατά την περίοδο αυτή. Η καταγραφή σε δεδουλευμένη βάση εφαρμόζεται σε όλες τις ροές, τόσο νομισματικές όσο και μη νομισματικές, καθώς και στο εσωτερικό μιας μονάδας ή μεταξύ μονάδων.
- 1.103 Ενδέχεται να κριθεί αναγκαία η ελαστική εφαρμογή αυτής της προσέγγισης για τους φόρους και τις λοιπές ροές που αφορούν τη γενική κυβέρνηση, που συχνά καταγράφονται στους λογαριασμούς της γενικής κυβέρνησης σε ταμειακή βάση. Ενδέχεται να είναι δύσκολο να γίνει ακριβής μετατροπή αυτών των ροών από ταμειακή σε δεδουλευμένη βάση και, ως εκ τούτου, μπορεί να χρησιμοποιείται μια προσεγγιστική μέθοδος.
- 1.104 Κατά παρέκκλιση από τη γενική αρχή που διέπει την καταγραφή των φόρων και των κοινωνικών εισφορών, οι πληρωτέοι στη γενική κυβέρνηση φόροι και κοινωνικές εισφορές μπορούν να καταγράφονται είτε χωρίς το τμήμα που δεν προβλέπεται να εισπραχθεί είτε με το τμήμα αυτό. Αν το εν λόγω τμήμα περιλαμβάνεται, θα πρέπει να εξουδετερώνεται στην ίδια λογιστική περίοδο με κάποια κεφαλαιακή μεταβίβαση από τη γενική κυβέρνηση προς τους σχετικούς τομείς.
- 1.105 Οι ροές πρέπει να καταγράφονται στην ίδια χρονική στιγμή για όλες τις εμπλεκόμενες θεσμικές μονάδες και σε όλους τους λογαριασμούς. Οι θεσμικές μονάδες δεν εφαρμόζουν πάντα τους ίδιους λογιστικούς κανόνες. Ακόμη και αν τους εφαρμόζουν, ενδέχεται να εμφανιστούν διαφορές στην καταγραφή για πρακτικούς λόγους, όπως η καθυστέρηση στην επικοινωνία. Κατά συνέπεια, οι συναλλαγές μπορεί να καταγράφονται σε διαφορετικούς χρόνους από τους σχετικούς συναλλασσόμενους. Αυτές οι αναντιστοιχίες πρέπει να εξαλείφονται με προσαρμογές.

Ενοποίηση και εκκαθαριστικός συμψηφισμός*Ενοποίηση*

- 1.106 Η ενοποίηση αφορά την εξάλειψη, τόσο από τις χρήσεις όσο και από τους πόρους, των συναλλαγών που πραγματοποιούνται μεταξύ μονάδων, όταν οι μονάδες αυτές ομαδοποιούνται, και την εξάλειψη των αντίστοιχων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων. Αυτό συμβαίνει συνήθως όταν συνδυάζονται οι λογαριασμοί των υποτομέων της γενικής κυβέρνησης.
- 1.107 Για λόγους αρχής, οι ροές και τα αποθέματα μεταξύ μονάδων που απαρτίζουν υποτομείς ή τομείς, δεν πρέπει να ενοποιούνται.
- 1.108 Ωστόσο, μπορούν να καταρτιστούν ενοποιημένοι λογαριασμοί για συμπληρωματικές παρουσιάσεις και αναλύσεις. Οι πληροφορίες για τις συναλλαγές αυτών των (υπο)τομέων με άλλους τομείς και η αντίστοιχη «εξωτερική» χρηματοοικονομική θέση μπορεί να έχουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον από τα συνολικά ακαθάριστα στοιχεία.

- 1.109 Επιπλέον, οι λογαριασμοί και οι πίνακες που παρουσιάζουν τη σχέση πιστωτή/οφειλέτη παρέχουν αναλυτική εικόνα της χρηματοδότησης της οικονομίας και θεωρούνται πολύ χρήσιμοι για την κατανόηση των διαύλων μέσω των οποίων τα χρηματοοικονομικά πλεονάσματα κινούνται από τους τελικούς δανειστές προς τους τελικούς δανειζόμενους.

Εκκαθαριστικός συμψηφισμός

- 1.110 Οι επιμέρους μονάδες ή τομείς μπορεί να έχουν το ίδιο είδος συναλλαγής τόσο ως χρήση όσο και ως πόρο (π.χ. πληρώνουν αλλά και εισπράττουν τόκους) και το ίδιο είδος χρηματοοικονομικού μέσου τόσο ως περιουσιακό στοιχείο όσο και ως υποχρέωση. Η προσέγγιση στο ΕΣΛ είναι η καταγραφή των μεγεθών ως ακαθάριστων, με εξαίρεση τον εκκαθαριστικό συμψηφισμό που ενυπάρχει στις ίδιες τις ταξινομήσεις.
- 1.111 Ο εκκαθαριστικός συμψηφισμός περιλαμβάνεται σωπηρά σε διάφορες κατηγορίες συναλλαγών, με πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα τις «μεταβολές αποθεμάτων», που υπογραμμίζει τον αναλυτικό χαρακτήρα του συνολικού σχηματισμού κεφαλαίου σε σχέση με την παρακολούθηση των καθημερινών προσθηκών και αφαιρέσεων. Επίσης, με ελάχιστες εξαιρέσεις, ο χρηματοοικονομικός λογαριασμός και οι λογαριασμοί λοιπών μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων καταγράφουν τις αυξήσεις των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων ως καθαρές, εμφανίζοντας τις τελικές συνέπειες αυτών των ειδών των ροών στο τέλος της λογιστικής περιόδου.

Λογαριασμοί, εξισωτικά μεγέθη και συγκεντρωτικά μεγέθη

- 1.112 Για τις μονάδες ή τις ομάδες μονάδων, διαφορετικοί λογαριασμοί καταγράφουν συναλλαγές οι οποίες συνδέονται με μια πτυχή της οικονομικής ζωής (π.χ. την παραγωγή). Στον λογαριασμό της παραγωγής, οι συναλλαγές δεν θα παρουσιάζουν ισορροπία (δηλαδή δεν θα είναι ισοσκελισμένες) μεταξύ των χρήσεων και των πόρων χωρίς την εισαγωγή ενός εξισωτικού μεγέθους. Ομοίως, μεταξύ του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων και του συνόλου των υποχρεώσεων μιας θεσμικής μονάδας ή τομέα πρέπει να εισάγεται ένα εξισωτικό μέγεθος (καθαρή θέση). Τα εξισωτικά μεγέθη είναι από τη φύση τους χρήσιμα μεγέθη μέτρησης των οικονομικών επιδόσεων. Όταν αθροίζονται για το σύνολο της οικονομίας, αποτελούν σημαντικά συγκεντρωτικά μεγέθη.

Ακολουθία λογαριασμών

- 1.113 Το σύστημα ΕΣΛ 2010 βασίζεται σε μια ακολουθία αλληλένδετων λογαριασμών. Η πλήρης ακολουθία λογαριασμών για τις θεσμικές μονάδες και τους τομείς αποτελείται από τρέχοντες λογαριασμούς, λογαριασμούς συσώρευσης και ισολογισμούς.
- 1.114 Οι τρέχοντες λογαριασμοί αφορούν την παραγωγή, τη δημιουργία, διανομή και αναδιανομή εισοδήματος και τη χρήση αυτού του εισοδήματος με τη μορφή τελικής κατανάλωσης. Οι λογαριασμοί συσώρευσης καλύπτουν τις μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων και τις μεταβολές της καθαρής θέσης (που είναι η διαφορά, για κάθε θεσμική μονάδα ή ομάδα μονάδων, μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων). Οι ισολογισμοί παρουσιάζουν τα αποθέματα των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων και την καθαρή θέση.
- 1.115 Η ακολουθία λογαριασμών για τις τοπικές ΜΟΔ και τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας περιορίζεται στους πρώτους τρέχοντες λογαριασμούς: λογαριασμό παραγωγής και λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος, όπου εξισωτικό μέγεθος είναι το λειτουργικό πλεόνασμα.

Ο λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών

- 1.116 Ο λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών εμφανίζει, για την οικονομία ως σύνολο ή για ομάδες προϊόντων, τους συνολικούς πόρους (παραγωγή και εισαγωγές) και τις συνολικές χρήσεις αγαθών και υπηρεσιών (ενδιάμεση ανάλωση, τελική κατανάλωση, μεταβολές αποθεμάτων, ακαθάριστο σχηματισμό πάγιου κεφαλαίου, αποκτήσεις μείον διαθέσεις τιμαλφών, και εξαγωγές). Ο λογαριασμός αυτός δεν είναι λογαριασμός κατά την έννοια των υπόλοιπων λογαριασμών της ακολουθίας και δεν δημιουργεί εξισωτικό μέγεθος που μεταβιβάζεται στον επόμενο λογαριασμό της ακολουθίας. Πρόκειται μάλλον για παρουσίαση, σε μορφή πίνακα, μιας λογιστικής ταυτότητας, σύμφωνα με την οποία η προσφορά είναι ίση με τη ζήτηση για όλα τα προϊόντα και τις ομάδες προϊόντων στην οικονομία.

Ο λογαριασμός της αλλοδαπής

- 1.117 Ο λογαριασμός της αλλοδαπής καλύπτει τις συναλλαγές μεταξύ θεσμικών μονάδων μόνιμων κατοίκων και μη μόνιμων κατοίκων και τα σχετικά αποθέματα περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Δεδομένου ότι στη λογιστική δομή η αλλοδαπή διαδραματίζει ρόλο παρόμοιο με τον ρόλο θεσμικού τομέα, ο λογαριασμός της αλλοδαπής καταρτίζεται από την άποψη της αλλοδαπής. Ένας πόρος της αλλοδαπής είναι χρήση για το σύνολο της οικονομίας και αντιστρόφως. Αν ένα εξισωτικό μέγεθος είναι θετικό, αυτό σημαίνει πλεόνασμα για την αλλοδαπή και έλλειμμα για το σύνολο της οικονομίας, και αντιστρόφως αν το εξισωτικό μέγεθος είναι αρνητικό.

Ο λογαριασμός της αλλοδαπής διαφέρει από τους υπόλοιπους τομεακούς λογαριασμούς κατά το ότι δεν εμφανίζει όλες τις λογιστικές συναλλαγές που πραγματοποιούνται στην αλλοδαπή, αλλά μόνο εκείνες που έχουν αντίστοιχη συναλλαγή στην εγχώρια οικονομία η οποία μετρείται.

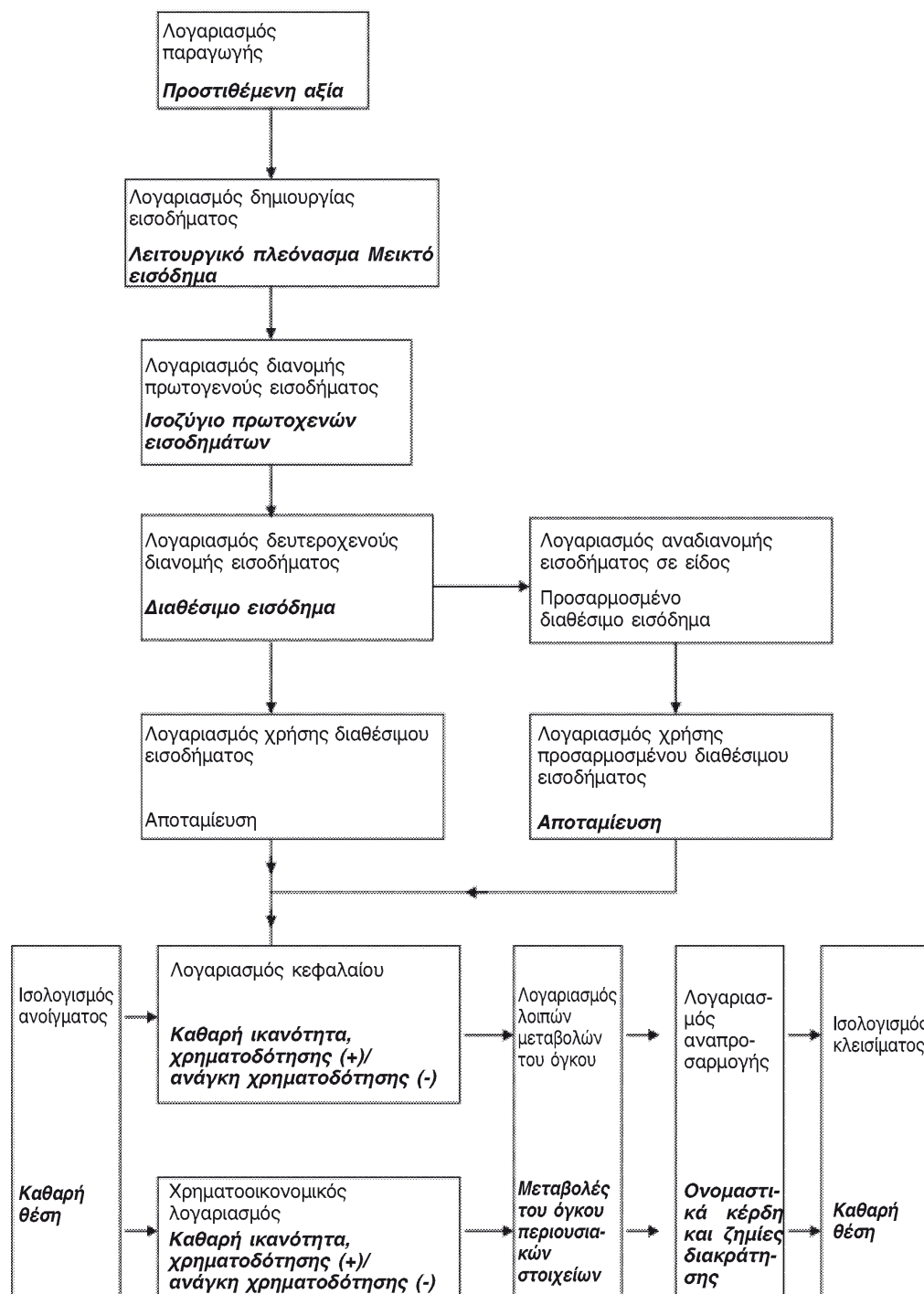
Εξισωτικά μεγέθη

- 1.118 Ένα εξισωτικό μέγεθος προκύπτει με την αφαίρεση της συνολικής αξίας των εγγραφών της μιας πλευράς ενός λογαριασμού από τη συνολική αξία της άλλης πλευράς.

Τα εξισωτικά μεγέθη ενσωματώνουν πολλές πληροφορίες και περιλαμβάνουν ορισμένες από τις πιο σημαντικές εγγραφές των λογαριασμών, όπως φαίνεται από τα ακόλουθα παραδείγματα εξισωτικών μεγεθών: προστιθέμενη αξία, λειτουργικό πλεόνασμα, διαθέσιμο εισόδημα, αποταμίευση, καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης.

Το ακόλουθο διάγραμμα παρουσιάζει την ακολουθία λογαριασμών υπό μορφή ροών (όλα τα εξισωτικά μεγέθη επισημαίνονται με έντονα στοιχεία).

Διάγραμμα της ακολουθίας λογαριασμών

- 1.119 Ο πρώτος λογαριασμός στην ακολουθία είναι ο λογαριασμός παραγωγής, ο οποίος καταγράφει την εκροή (παραγωγή) και τις εισροές της παραγωγικής διεργασίας, με εξισωτικό μέγεθος την προστιθέμενη αξία.
- 1.120 Η προστιθέμενη αξία μεταβιβάζεται στον επόμενο λογαριασμό, που είναι ο λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος. Εδώ καταγράφονται οι αμοιβές (εισόδημα εξαρτημένης εργασίας) των εργαζομένων που συμμετέχουν στην παραγωγική διεργασία, καθώς και οι φόροι που οφείλονται στη γενική κυβέρνηση λόγω της παραγωγής, έτσι ώστε το λειτουργικό πλεόνασμα (ή το μεικτό εισόδημα των αυτοαπασχολούμενων του τομέα των νοικοκυριών) να μπορεί να προκύψει ως το εξισωτικό μέγεθος για κάθε τομέα. Αυτό το στάδιο είναι αναγκαίο για να μπορεί να μετρηθεί το ποσό της προστιθέμενης αξίας που παραμένει στον τομέα ο οποίος παράγει ως λειτουργικό πλεόνασμα ή μεικτό εισόδημα.
- 1.121 Κατόπιν, η προστιθέμενη αξία, υποδιαιρούμενη μεταξύ εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας, φόρων και λειτουργικού πλεονάσματος / μεικτού εισοδήματος, μεταβιβάζεται μ' αυτή την υποδιαίρεση στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος. Η υποδιαίρεση επιτρέπει την κατανομή κάθε εισοδηματικού παράγοντα στον τομέα που εισπράττει, σε αντιδιαστολή με τον τομέα που παράγει. Για παράδειγμα, όλα τα εισοδήματα εξαρτημένης εργασίας κατανέμονται μεταξύ του τομέα των νοικοκυριών και του τομέα της αλλοδαπής, ενώ το λειτουργικό πλεόνασμα παραμένει στον τομέα των εταιρειών όπου δημιουργείται. Επίσης, στον λογαριασμό αυτό καταγράφονται οι ροές εισοδήματος περιουσίας προς τον τομέα, καθώς και οι ροές που εξέρχονται από τον τομέα. Έτσι, το εξισωτικό μέγεθος είναι το ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων που εισρέουν στον τομέα.
- 1.122 Ο επόμενος λογαριασμός, δηλαδή ο λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος, καταγράφει την αναδιανομή των εν λόγω εισοδημάτων μέσω των μεταβιβάσεων. Τα κύρια μέσα αναδιανομής είναι οι φόροι που επιβάλλονται από τη γενική κυβέρνηση στα νοικοκυριά και οι κοινωνικές παροχές προς τα νοικοκυριά. Το εξισωτικό μέγεθος είναι το διαθέσιμο εισόδημα.
- 1.123 Η κύρια ακολουθία των βασικών λογαριασμών συνεχίζεται με τον λογαριασμό χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος· έναν σημαντικό λογαριασμό για τον τομέα των νοικοκυριών, δεδομένου ότι εδώ καταγράφεται η τελική δαπάνη των νοικοκυριών, με εξισωτικό μέγεθος την αποταμίευση των νοικοκυριών.
- 1.124 Συγχρόνως, δημιουργείται ένας παράλληλος λογαριασμός, ο λογαριασμός αναδιανομής εισοδήματος σε είδος. Ο λογαριασμός αυτός έχει τον ειδικό σκοπό να παρουσιάζει τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος ως τεκμαρτή μεταβίβαση από τον τομέα της γενικής κυβέρνησης στον τομέα των νοικοκυριών, έτσι ώστε το εισόδημα των νοικοκυριών να μπορεί να αυξηθεί κατά την αξία των επιμέρους υπηρεσιών που παρέχονται από φορείς της γενικής κυβέρνησης. Στον επόμενο λογαριασμό (τον λογαριασμό χρήσης προσαρμοσμένου διαθέσιμου εισοδήματος) η χρήση του διαθέσιμου εισοδήματος από τα νοικοκυριά αυξάνει κατά το ίδιο ποσό, όπως θα συνέβαινε αν ο τομέας των νοικοκυριών αγόραζε τις επιμέρους υπηρεσίες που παρέχονται από τη γενική κυβέρνηση. Οι δύο αυτές τεκμαρτές μεταβιβάσεις εξουδετερώνονται, με εξισωτικό μέγεθος την αποταμίευση, ομοίως με την αποταμίευση στην κύρια ακολουθία λογαριασμών.
- 1.125 Η αποταμίευση μεταβιβάζεται στον λογαριασμό κεφαλαίου, όπου χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση του σχηματισμού κεφαλαίου, επιτρέποντας κεφαλαιακές μεταβιβάσεις εντός και εκτός των τομέων. Η ελλειψή ή η υπερβολική δαπάνη για την απόκτηση πραγματικών περιουσιακών στοιχείων έχει ως αποτέλεσμα το εξισωτικό μέγεθος «καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης ή καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης». Η καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης δανείων είναι πλεόνασμα που δανείζεται σε τρίτους, ενώ η καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης είναι η χρηματοδότηση ενός ελλείμματος.
- 1.126 Στο τέλος εμφανίζονται οι χρηματοοικονομικοί λογαριασμοί, όπου παρουσιάζεται λεπτομερώς η χορήγηση και λήψη δανείων κάθε τομέα, με εξισωτικό μέγεθος την καθαρή ικανότητα ή ανάγκη χρηματοδότησης. Αυτό το μέγεθος θα πρέπει να ταυτίζεται με το εξισωτικό μέγεθος «καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης» του λογαριασμού κεφαλαίου, ενώ οποιαδήποτε διαφορά πρέπει να είναι απόκλιση μέτρησης μεταξύ πραγματικής και χρηματοοικονομικής καταγραφής της οικονομικής δραστηριότητας.
- 1.127 Όσον αφορά την τελευταία γραμμή του διαγράμματος, ο λογαριασμός αριστερά είναι ο ισολογισμός ανοίγματος, ο οποίος δείχνει το επίπεδο όλων των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τόσο πραγματικών όσο και χρηματοοικονομικών, στην αρχή μιας συγκεκριμένης περιόδου. Ο πλούτος μιας οικονομίας μετρείται με την καθαρή θέση της (περιουσιακά στοιχεία μείον υποχρεώσεις), που καταγράφεται στο κάτω μέρος του ισολογισμού.
- 1.128 Από τα αριστερά προς τα δεξιά των ισολογισμών ανοίγματος καταγράφονται οι διάφορες μεταβολές που συμβαίνουν στα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις κατά την περίοδο του λογαριασμού. Ο λογαριασμός κεφαλαίου και ο χρηματοοικονομικός λογαριασμός παρουσιάζουν τις μεταβολές λόγω συναλλαγών στα πραγματικά περιουσιακά στοιχεία και στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις αντίστοιχα. Αν δεν υπήρχαν άλλες συνέπειες, αυτό θα επέτρεπε να υπολογίζεται άμεσα η θέση κλεισίματος, προσθέτοντας τις μεταβολές στη θέση ανοίγματος.
- 1.129 Ωστόσο, μπορούν να συμβούν μεταβολές εκτός του οικονομικού κύκλου παραγωγής και κατανάλωσης, οι οποίες θα επηρεάσουν τις αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων κατά την περίοδο κλεισίματος. Ένα είδος μεταβολής είναι η μεταβολή του όγκου περιουσιακών στοιχείων —πραγματικές μεταβολές στο πάγιο κεφάλαιο οι οποίες προκαλούνται από γεγονότα που δεν αποτελούν μέρος της οικονομίας. Ένα παράδειγμα θα ήταν η ζημία που προκαλείται από μια μεγάλη καταστροφή, π.χ. από έναν μεγάλο σεισμό, όπου σημαντική ποσότητα περιουσιακών στοιχείων καταστρέφεται όχι μέσω οικονομικής συναλλαγής ανταλλαγής ή μεταβίβασης. Η εν λόγω ζημία πρέπει να καταγραφεί στον λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου, ώστε να εξηγηθεί το χαμηλότερο επίπεδο περιουσιακών στοιχείων απ' αυτό που θα αναμενόταν με βάση την εξέλιξη των οικονομικών γεγονότων και μόνο. Ένας δεύτερος τρόπος με τον οποίο μπορεί να μεταβληθεί η αξία των περιουσιακών στοιχείων (και των υποχρεώσεων), όχι ως αποτέλεσμα οικονομικής συναλλαγής, είναι μέσω μιας μεταβολής της τιμής με συνέπεια κέρδη και/ή ζημιές διακρίσεως στο απόθεμα περιουσιακών στοιχείων. Η μεταβολή αυτή καταγράφεται στον λογαριασμό αναπροσαρμογής. Η συνεκτίμηση των δύο αυτών επιπλέον συνεπειών στις αξίες του αποθέματος περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων επιτρέπει την εκτίμηση των αξιών του ισολογισμού κλεισίματος ως τη θέση ανοίγματος προσαρμοσμένη με βάση τις μεταβολές των λογαριασμών των ροών της τελευταίας γραμμής του διαγράμματος.

Συγκεντρωτικά μεγέθη

1.130 Τα συγκεντρωτικά μεγέθη είναι σύνθετες αξίες οι οποίες μετρούν το αποτέλεσμα της δραστηριότητας της συνολικής οικονομίας· για παράδειγμα, παραγωγή, προστιθέμενη αξία, διαθέσιμο εισόδημα, τελική κατανάλωση, αποταμίευση, σχηματισμός κεφαλαίου κ.λπ. Μολονότι ο υπολογισμός των συγκεντρωτικών μεγεθών δεν είναι ο μοναδικός σκοπός του ΕΣΛ, τα μεγέθη αυτά είναι σημαντικά ως συνοπτικοί δείκτες για σκοπούς μακροοικονομικής ανάλυσης και για διαχρονικές ή διαχωρικές συγκρίσεις.

1.131 Διακρίνονται δύο είδη συγκεντρωτικών μεγεθών:

- α) συγκεντρωτικά μεγέθη που αναφέρονται άμεσα σε συναλλαγές στο σύστημα ΕΣΛ 2010, όπως η παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών, η τελική κατανάλωση, ο ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου, το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας κ.λπ.
- β) συγκεντρωτικά μεγέθη που αντιπροσωπεύουν εξισωτικά μεγέθη των λογαριασμών, όπως το ΑΕγχΠ σε τιμές της αγοράς, το λειτουργικό πλεόνασμα της συνολικής οικονομίας, το ΑΕΕ, το εθνικό διαθέσιμο εισόδημα, η αποταμίευση, το εξωτερικό ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και η καθαρή θέση του συνόλου της οικονομίας (εθνικός πλούτος).

1.132 Υπάρχουν σημαντικές χρήσεις για τα κατά κεφαλήν μεγέθη των εθνικών λογαριασμών. Για τα μεγάλα συγκεντρωτικά μεγέθη, όπως το ΑΕγχΠ ή το εθνικό εισόδημα ή η τελική κατανάλωση των νοικοκυριών, ο παρανομαστής που χρησιμοποιείται συνήθως είναι ο συνολικός πληθυσμός (μόνιμων κατοίκων). Όταν χρησιμοποιούνται υποτομείς στους λογαριασμούς ή σε μέρος των λογαριασμών του τομέα των νοικοκυριών, χρησιμοποιούνται επίσης στοιχεία για τον αριθμό των νοικοκυριών και τον αριθμό ατόμων που ανήκουν σε κάθε υποτομέα.

ΑΕγχΠ: ένα βασικό συγκεντρωτικό μέγεθος

1.133 Το ΑΕγχΠ είναι ένα από τα βασικά συγκεντρωτικά μεγέθη του ΕΣΛ. Το ΑΕγχΠ μετρά τη συνολική οικονομική δραστηριότητα που πραγματοποιείται σε μια οικονομική επικράτεια, η οποία (δραστηριότητα) οδηγεί σε παραγωγή που ικανοποιεί τις τελικές απαιτήσεις της οικονομίας. Υπάρχουν τρεις τρόποι μέτρησης του ΑΕγχΠ σε αγοραίες τιμές:

- (1) η προσέγγιση της παραγωγής, ως το άθροισμα των προστιθέμενων αξιών όλων των δραστηριοτήτων που παράγουν αγαθά και υπηρεσίες συν τους φόρους και μείον τις επιδοτήσεις προϊόντων·
- (2) η προσέγγιση των δαπανών, ως το σύνολο όλων των τελικών δαπανών που πραγματοποιούνται είτε για την κατανάλωση της τελικής παραγωγής της οικονομίας είτε για την αύξηση του πλούτου, συν τις εξαγωγές και μείον τις εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών·
- (3) η προσέγγιση του εισοδήματος, ως το σύνολο όλων των εισοδημάτων που αποκτώνται κατά τη διαδικασία παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών συν τους φόρους για την παραγωγή και τις εισαγωγές, μείον τις επιδοτήσεις προϊόντων.

1.134 Αυτές οι τρεις προσεγγίσεις για τη μέτρηση του ΑΕγχΠ αντικατοπτρίζουν επίσης τους διάφορους τρόπους με τους οποίους μπορεί να εξεταστεί το ΑΕγχΠ από την άποψη των συνιστωσών του. Η προστιθέμενη αξία μπορεί να υποδιαιρεθεί κατά θεσμικό τομέα και κατά είδος δραστηριότητας ή κλάδο που συμβάλλει στο σύνολο, π.χ. γεωργία, μεταποίηση, κατασκευές, υπηρεσίες κ.λπ.

Οι τελικές δαπάνες μπορούν να υποδιαιρεθούν κατά είδος: δαπάνες νοικοκυριών, τελική δαπάνη ΜΚΙΕΝ, τελική δαπάνη της γενικής κυβέρνησης, μεταβολές αποθεμάτων, σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου και εξαγωγές, μείον το κόστος των εισαγωγών.

Το συνολικό εισόδημα που αποκτάται μπορεί να υποδιαιρεθεί κατά είδος εισοδήματος: εισόδημα εξαρτημένης εργασίας και λειτουργικό πλεόνασμα.

1.135 Για να επιτευχθεί η βέλτιστη εκτίμηση του ΑΕγχΠ, μια καλή πρακτική συνίσταται στην εισαγωγή των στοιχείων αυτών των τριών προσεγγίσεων σε ένα πλαίσιο προσφοράς και χρήσεων, πράγμα που επιτρέπει τον συνδυασμό των εκτιμήσεων για την προστιθέμενη αξία και το εισόδημα κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και την εξισορρόπηση της προσφοράς και της ζήτησης για τα προϊόντα. Η ολοκληρωμένη αυτή προσέγγιση εξασφαλίζει συνεκτικότητα μεταξύ των συνιστωσών του ΑΕγχΠ και καλύτερη εκτίμηση του επιπέδου του ΑΕγχΠ απ' ό,τι αν εφαρμόζονταν μόνο μία από τις τρεις προσεγγίσεις. Αφαιρώντας την ανάλωση πάγιου κεφαλαίου από το ΑΕγχΠ, λαμβάνεται το καθαρό εγχώριο προϊόν σε αγοραίες τιμές (ΚΕγχΠ).

Το πλαίσιο εισροών-εκροών

1.136 Το πλαίσιο εισροών-εκροών (Εισ.-Εκ.) συγκεντρώνει τα συστατικά μέρη της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας (ΑΠΑ), τις εισροές και εκροές του κλάδου οικονομικής δραστηριότητας, την προσφορά και τη ζήτηση των προϊόντων καθώς και τη σύνθεση των χρήσεων και των πόρων σε όλους τους θεσμικούς τομείς της οικονομίας. Το εν λόγω πλαίσιο υποδιαιρεί την οικονομία, έτσι ώστε να παρουσιάζονται οι συναλλαγές όλων των αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας και των τελικών καταναλωτών για μια συγκεκριμένη περίοδο (π.χ. για ένα τρίμηνο). Οι πληροφορίες μπορούν να παρουσιάζονται με δύο τρόπους:

- α) με πίνακες προσφοράς και χρήσεων,
- β) με συμμετρικούς πίνακες εισροών-εκροών.

Πίνακες προσφοράς και χρήσεων

- 1.137 Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων παρουσιάζουν τη συνολική οικονομία κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας (π.χ. αυτοκινητοβιομηχανία) και κατά προϊόντα (π.χ. αθλητικά είδη). Οι πίνακες δείχνουν τις σχέσεις μεταξύ των συστατικών μερών της ΑΠΑ, των εισροών και εκροών των κλάδων, καθώς και της προσφοράς και ζήτησης προϊόντων. Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων συνδέουν τους διάφορους θεσμικούς τομείς της οικονομίας (π.χ., δημόσιες επιχειρήσεις), παρέχοντας λεπτομερή στοιχεία για τις εισαγωγές και τις εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, τις δημόσιες δαπάνες, τις δαπάνες των νοικοκυριών και των ΜΚΙΕΝ, καθώς και τον σχηματισμό κεφαλαίου.
- 1.138 Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων επιτρέπουν την εξέταση της συνεκτικότητας και της συνοχής των συστατικών των εθνικών λογαριασμών σε ένα ενιαίο λεπτομερές πλαίσιο και, ενσωματώνοντας τα συστατικά των τριών προσεγγίσεων για τη μέτρηση του ΑΕγχΠ (δηλαδή παραγωγή, εισόδημα και δαπάνες), επιτρέπουν την ενιαία εκτίμηση του ΑΕγχΠ.
- 1.139 Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων, όταν εξισορροπούνται με ολοκληρωμένο τρόπο, παρέχουν επίσης συνοχή και συνεκτικότητα, συνδέοντας τα συστατικά των ακόλουθων τριών λογαριασμών:
- (1) λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών·
 - (2) λογαριασμός παραγωγής (κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και κατά θεσμικό τομέα), και
 - (3) λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος (κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και κατά θεσμικό τομέα).

Συμμετρικοί πίνακες εισροών-εκροών

- 1.140 Οι συμμετρικοί πίνακες εισροών-εκροών προκύπτουν από τα στοιχεία των πινάκων προσφοράς και χρήσεων και από άλλες πρόσθετες πηγές και διαμορφώνουν τη θεωρητική βάση για μελλοντικές αναλύσεις.
- 1.141 Οι πίνακες αυτοί περιέχουν συμμετρικούς πίνακες (προϊόν με προϊόν ή κλάδο με κλάδο), την αντίστροφη μήτρα του Leontief και άλλες διαγνωστικές αναλύσεις, όπως πολλαπλασιαστές παραγωγής. Οι πίνακες αυτοί παρουσιάζουν ξεχωριστά την κατανάλωση των εγχωρίως παραγόμενων και των εισαγόμενων αγαθών και υπηρεσιών, παρέχοντας ένα θεωρητικό πλαίσιο για περαιτέρω διαρθρωτική ανάλυση της οικονομίας, συμπεριλαμβανομένης της σύνθεσης καθώς και του αντικτύπου των μεταβολών της τελικής ζήτησης στην οικονομία.
-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΑΙ ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΜΟΝΑΔΩΝ

- 2.01 Η οικονομία μιας χώρας είναι ένα σύστημα στο οποίο οι θεσμοί και οι άνθρωποι αλληλεπιδρούν μέσω ανταλλαγών και μεταβιβάσεων αγαθών, υπηρεσιών και μέσων πληρωμής (π.χ. χρήματα), για την παραγωγή και κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών.

Στην οικονομία, οι μονάδες που αλληλεπιδρούν είναι οικονομικές οντότητες που είναι σε θέση να κατέχουν περιουσιακά στοιχεία, να συνάπτουν υποχρεώσεις και να συμμετέχουν σε οικονομικές δραστηριότητες και σε συναλλαγές με άλλες οντότητες. Είναι γνωστές ως θεσμικές μονάδες.

Ο ορισμός των μονάδων που χρησιμοποιούνται στους εθνικούς λογαριασμούς εξυπηρετεί διάφορους σκοπούς. Πρώτον, οι μονάδες αποτελούν τα βασικά δομικά στοιχεία για τον καθορισμό των οικονομιών με γεωγραφικούς όρους π.χ. κράτη, περιφέρειες και ομαδοποιήσεις κρατών, όπως νομισματικές και πολιτικές ενώσεις. Δεύτερον, αποτελούν τα βασικά δομικά στοιχεία για την ομαδοποίησή τους σε θεσμικούς τομείς. Τρίτον, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στον καθορισμό των ροών και των αποθεμάτων που πρέπει να καταγράφονται. Οι συναλλαγές μεταξύ διαφόρων τμημάτων της ίδιας θεσμικής μονάδας, καταρχήν, δεν καταγράφονται στους εθνικούς λογαριασμούς.

- 2.02 Οι μονάδες και οι ομάδες μονάδων που χρησιμοποιούνται στους εθνικούς λογαριασμούς πρέπει να καθορίζονται σε σχέση με το είδος της οικονομικής ανάλυσης για την οποία προορίζονται και όχι με βάση τους τύπους των μονάδων που χρησιμοποιούνται συνήθως στις στατιστικές έρευνες. Οι τελευταίες αυτές μονάδες [π.χ. επιχειρήσεις, εταιρείες χαρτοφυλακίου (γνωστές και ως εταιρείες συμμετοχών), μονάδες οικονομικής δραστηριότητας, τοπικές μονάδες, υπηρεσίες της γενικής κυβέρνησης, μη κερδοσκοπικά ιδρύματα, νοικοκυριά κ.λπ.)] μπορεί να μην είναι ικανοποιητικές για τους σκοπούς των εθνικών λογαριασμών, επειδή βασίζονται σε κριτήρια νομικής, διοικητικής ή λογιστικής φύσης.

Οι στατιστικολόγοι πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους ορισμούς των μονάδων ανάλυσης, όπως καθορίζονται στο ΕΣΛ 2010, ώστε να διασφαλίζεται ότι στις έρευνες κατά τις οποίες συλλέγονται στοιχεία εισάγονται προοδευτικά όλα τα πληροφοριακά στοιχεία που απαιτούνται για τη συγκέντρωση δεδομένων με βάση τις μονάδες ανάλυσης που χρησιμοποιούνται στο ΕΣΛ 2010.

- 2.03 Ένα χαρακτηριστικό του συστήματος ΕΣΛ 2010 είναι η χρήση τύπων μονάδων που αντιστοιχούν σε τρεις τρόπους υποδιαίρεσης της οικονομίας:

1. για την ανάλυση των ροών και των θέσεων, είναι ουσιώδες να επιλέγονται μονάδες που επιτρέπουν τη μελέτη των τρόπων συμπεριφοράς που διέπουν τις σχέσεις των οικονομικών παραγόντων·
2. για την ανάλυση των διεργασιών παραγωγής, είναι ουσιώδες να επιλέγονται μονάδες που εμφανίζουν σχέσεις τεχνικοοικονομικού χαρακτήρα ή που αντικατοπτρίζουν τοπικές δραστηριότητες·
3. για να είναι δυνατές οι περιφερειακές αναλύσεις, χρειάζονται μονάδες που αντικατοπτρίζουν είδη δραστηριότητας σε τοπικό επίπεδο.

Ο πρώτος από τους τρεις αυτούς στόχους εκπληρώνεται με τον καθορισμό των θεσμικών μονάδων. Οι σχέσεις συμπεριφοράς, όπως περιγράφονται στο σημείο 1, χρειάζονται μονάδες που αντικατοπτρίζουν το σύνολο της θεσμικής οικονομικής δραστηριότητάς τους.

Οι διεργασίες παραγωγής, οι τεχνικοοικονομικές σχέσεις και οι περιφερειακές αναλύσεις που αναφέρονται στα σημεία 2 και 3 χρειάζονται μονάδες όπως οι τοπικές ΜΟΔ. Οι μονάδες αυτές περιγράφονται παρακάτω στο κεφάλαιο αυτό.

Πριν δοθούν ορισμοί αυτών των μονάδων που χρησιμοποιούνται στο ΕΣΛ 2010, πρέπει να οριστούν τα όρια της εθνικής οικονομίας.

ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

- 2.04 Οι μονάδες που συνθέτουν την οικονομία μιας χώρας και των οποίων οι ροές και τα αποθέματα καταγράφονται στο ΕΣΛ 2010 είναι εκείνες που είναι μόνιμοι κάτοικοι. Μία θεσμική μονάδα έχει τη μόνιμη κατοικία της σε μια χώρα όταν το κέντρο του κυρίαρχου οικονομικού συμφέροντός της βρίσκεται στην οικονομική επικράτεια της χώρας αυτής. Οι εν λόγω μονάδες είναι γνωστές ως μονάδες μόνιμοι κάτοικοι, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια, τη νομική μορφή τους ή από την παρουσία τους στην οικονομική επικράτεια την περίοδο που πραγματοποιούν τη συναλλαγή.

- 2.05 Η οικονομική επικράτεια απαρτίζεται από τα εξής:

- α) την περιοχή (γεωγραφική επικράτεια) που τελεί υπό την αποτελεσματική διοίκηση και τον οικονομικό έλεγχο μιας μόνο κυβέρνησης·

- β) τυχόν ελεύθερες ζώνες, περιλαμβανομένων των αποθηκών τελωνειακής αποταμίευσης και των εργοστασίων υπό τελωνειακό έλεγχο·
- γ) τον εθνικό εναέριο χώρο, τα χωρικά ύδατα και την υφαλοκρηπίδα που προεκτείνεται σε διεθνή ύδατα, όπου η χώρα έχει αποκλειστικά δικαιώματα·
- δ) τους εδαφικούς θύλακες, δηλαδή τις γεωγραφικές περιοχές που βρίσκονται στην αλλοδαπή και που χρησιμοποιούνται, σύμφωνα με διεθνείς συμβάσεις ή διακρατικές συμφωνίες, από φορείς της γενικής κυβέρνησης της χώρας (πρεσβείες, προξενία, στρατιωτικές βάσεις, επιστημονικές βάσεις κ.λπ.)·
- ε) τα κοιτάσματα πετρελαίου, φυσικού αερίου κ.λπ. που βρίσκονται σε διεθνή ύδατα έξω από την υφαλοκρηπίδα της χώρας και την εκμετάλλευση των οποίων έχουν μονάδες μόνιμοι κάτοικοι της επικράτειας, όπως ορίζεται στα στοιχεία α) έως δ).

Τα αλιευτικά σκάφη, τα λοιπά πλοία, οι πλωτές εξέδρες και τα αεροσκάφη αντιμετωπίζονται στο ΕΣΛ ακριβώς όπως οποιοσδήποτε άλλος κινητός εξοπλισμός, είτε έχουν την κυριότητα και/ή την εκμετάλλευσή τους μονάδες μόνιμοι κάτοικοι της χώρας είτε έχουν την κυριότητά τους μονάδες μη μόνιμοι κάτοικοι και την εκμετάλλευσή τους μονάδες μόνιμοι κάτοικοι. Οι συναλλαγές που αφορούν την κυριότητα (ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου) και τη χρήση (ενοίκιαση, ασφάλιση κ.λπ.) κινητού εξοπλισμού κατατάσσονται στην οικονομία της χώρας της οποίας είναι μόνιμος κάτοικος αυτός ο οποίος έχει την κυριότητα και/ή την εκμετάλλευση αντίστοιχα. Σε περιπτώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, τεκμαίρεται μεταβολή της κυριότητας.

Η οικονομική επικράτεια μπορεί να αντιστοιχεί σε μια μεγαλύτερη ή μικρότερη περιοχή απ' αυτήν που καθορίζεται παραπάνω. Παράδειγμα μεγαλύτερης περιοχής αποτελεί μια νομισματική ένωση, όπως είναι η Ευρωπαϊκή Νομισματική Ένωση· παράδειγμα μικρότερης περιοχής αποτελεί ένα τμήμα χώρας, όπως είναι η περιφέρεια.

- 2.06 Από την οικονομική επικράτεια εξαιρούνται οι εδαφικοί θύλακες μέσα στη γεωγραφική επικράτεια οι οποίοι απολαμβάνουν ετεροδικίας.

Εξαιρούνται επίσης τα τμήματα της γεωγραφικής επικράτειας της ίδιας της χώρας που χρησιμοποιούνται από τους ακόλουθους οργανισμούς:

- α) φορείς της γενικής κυβέρνησης άλλων χωρών·
- β) όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης· και
- γ) διεθνείς οργανισμούς σύμφωνα με διεθνείς διακρατικές συνθήκες.

Οι γεωγραφικές επικράτειες τις οποίες χρησιμοποιούν τα όργανα και οι οργανισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι διεθνείς οργανισμοί αποτελούν χωριστές οικονομικές επικράτειες. Χαρακτηριστικό γνώρισμα μιας τέτοιας επικράτειας είναι ότι μόνοι μόνιμοι κάτοικοι της είναι τα σχετικά όργανα.

- 2.07 «Κέντρο κυρίαρχου οικονομικού συμφέροντος» σημαίνει ότι υπάρχει κάποιος τόπος μέσα στην οικονομική επικράτεια μιας χώρας, στον οποίο ή από τον οποίο μια μονάδα πραγματοποιεί οικονομικές δραστηριότητες και συναλλαγές σε σημαντική κλίμακα, είτε επ' αόριστον είτε για ένα ορισμένο αλλά, οπωσδήποτε, μεγάλο χρονικό διάστημα (τουλάχιστον ένα έτος). Η κυριότητα γης και κτιρίων μέσα στην οικονομική επικράτεια θεωρείται επαρκής προϋπόθεση για να θεωρηθεί ότι ο ιδιοκτήτης διαθέτει ένα κέντρο κυρίαρχου οικονομικού συμφέροντος στη χώρα αυτή.

Οι επιχειρήσεις συνδέονται σχεδόν πάντα με μία μόνο οικονομία. Η φορολογία και άλλες νομικές απαιτήσεις έχουν συνήθως ως αποτέλεσμα τη χρήση χωριστής νομικής οντότητας για τις δραστηριότητες που ασκούνται στο πλαίσιο κάθε δικαιοδοσίας. Επιπλέον, προσδιορίζεται χωριστή θεσμική μονάδα για στατιστικούς σκοπούς στις περιπτώσεις που η ίδια νομική οντότητα ασκεί σημαντικές δραστηριότητες σε δύο ή περισσότερες οικονομικές επικράτειες (π.χ. στην περίπτωση υποκαταστημάτων, έγγειας ιδιοκτησίας, επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε πολλές οικονομικές επικράτειες). Χάρη στον διαχωρισμό των νομικών οντοτήτων αυτού του είδους, είναι σαφής η μόνιμη κατοικία καθεμιάς από τις νέες επιχειρήσεις που προσδιορίζονται κατά τον τρόπο αυτό. Ο όρος «κέντρο κυρίαρχου οικονομικού συμφέροντος» δεν σημαίνει ότι οντότητες που ασκούν σημαντικές δραστηριότητες σε δύο ή περισσότερες οικονομικές επικράτειες δεν πρέπει να διαχωρίζονται.

Στην περίπτωση που η επιχείρηση στερείται παντελώς φυσικής διάστασης, η μόνιμη κατοικία της καθορίζεται σύμφωνα με την οικονομική επικράτεια βάσει του δικαίου της οποίας η επιχείρηση έχει λάβει εταιρική μορφή ή έχει εγγραφεί σε μητρώο.

- 2.08 Οι μονάδες που λογίζονται μόνιμοι κάτοικοι μιας χώρας μπορούν να υποδιαφραστούν σε:

- α) μονάδες που ασχολούνται κατά κύριο λόγο με την παραγωγή, τη χρηματοδότηση, την ασφάλιση ή την αναδιανομή, όσον αφορά όλες τις συναλλαγές τους εκτός από αυτές που συνδέονται με την κυριότητα γης και κτιρίων·
- β) μονάδες που έχουν κατά κύριο λόγο σχέση με την κατανάλωση, όσον αφορά όλες τις συναλλαγές τους εκτός απ' αυτές που συνδέονται με την κυριότητα γης και κτιρίων·
- γ) όλες τις μονάδες με την ιδιότητά τους ως ιδιοκτητών γης και κτιρίων, εκτός από τους ιδιοκτήτες θυλάκων που απολαμβάνουν ετεροδικίας, οι οποίοι αποτελούν μέρος της οικονομικής επικράτειας άλλων χωρών ή είναι ανεξάρτητα κράτη.

2.09 Στην περίπτωση των μονάδων, εκτός από τα νοικοκυριά, όσον αφορά το σύνολο των συναλλαγών τους, εκτός από εκείνες που συνδέονται με την κυριότητα γης και κτιρίων, διακρίνονται οι ακόλουθες δύο κατηγορίες:

- α) δραστηριότητα που διεξάγεται αποκλειστικά στην οικονομική επικράτεια της χώρας: οι μονάδες που διεξάγουν τέτοια δραστηριότητα είναι μονάδες μόνιμοι κάτοικοι της χώρας·
- β) δραστηριότητα που διεξάγεται για ένα έτος ή περισσότερο στην οικονομική επικράτεια διαφόρων χωρών: μόνο το τμήμα της μονάδας που έχει κέντρο κυρίαρχου οικονομικού συμφέροντος στην οικονομική επικράτεια της χώρας λογίζεται ως μονάδα μόνιμος κάτοικος της εν λόγω χώρας.

Μονάδα μόνιμος κάτοικος μπορεί να είναι πλασματική μονάδα μόνιμος κάτοικος, όσον αφορά τη δραστηριότητα που διεξήχθη στη χώρα για διάστημα τουλάχιστον ενός έτους από μονάδα που είναι μόνιμος κάτοικος άλλης χώρας. Στην περίπτωση που η δραστηριότητα διεξάγεται για διάστημα μικρότερο του ενός έτους, η δραστηριότητα παραμένει τμήμα των δραστηριοτήτων της θεσμικής μονάδας-παραγωγού και, συνεπώς, δεν αναγνωρίζεται καμία χωριστή θεσμική μονάδα. Σε περίπτωση επουσιώδους δραστηριότητας, ακόμη και αν αυτή ασκείται για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους, και αν πρόκειται για εγκατάσταση εξοπλισμού στο εξωτερικό, δεν αναγνωρίζεται καμία χωριστή μονάδα και οι δραστηριότητες καταγράφονται μαζί με εκείνες της θεσμικής μονάδας-παραγωγού.

2.10 Νοικοκυριά, με εξαίρεση την ιδιότητά τους ως ιδιοκτητών γης και κτιρίων, είναι μονάδες μόνιμοι κάτοικοι της οικονομικής επικράτειας στην οποία έχουν κέντρο κυρίαρχου οικονομικού συμφέροντος. Είναι μόνιμοι κάτοικοι ανεξάρτητα από περιόδους παραμονής στο εξωτερικό μικρότερες του ενός έτους. Στα νοικοκυριά συμπεριλαμβάνονται συγκεκριμένα:

- α) οι μεθοριακοί εργαζόμενοι, δηλαδή τα άτομα που διασχίζουν τα σύνορα καθημερινά για να εργαστούν σε γειτονική χώρα·
- β) οι εποχικοί εργαζόμενοι, που ορίζονται ως άτομα που εξέρχονται από τη χώρα για αρκετούς μήνες ανάλογα με την εποχή, αλλά για διάστημα μικρότερο του ενός έτους, προκειμένου να εργαστούν σε άλλη χώρα·
- γ) οι τουρίστες, οι ασθενείς, οι φοιτητές, οι υπάλληλοι που πραγματοποιούν επισκέψεις, οι επιχειρηματίες, οι πωλητές, οι καλλιτέχνες και τα μέλη πληρωμάτων που ταξιδεύουν στο εξωτερικό·
- δ) το προσωπικό που προσλαμβάνεται επιτόπου για να εργαστεί στους εντός της γεωγραφικής επικράτειας εδαφικούς θύλακες ξένων κυβερνήσεων·
- ε) το προσωπικό των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το προσωπικό πολιτικών ή στρατιωτικών διεθνών οργανισμών που έχουν την έδρα τους σε εδαφικούς θύλακες μέσα στη γεωγραφική επικράτεια, οι οποίοι απολαύουν ετεροδικίας·
- στ) οι επίσημοι, πολιτικοί ή στρατιωτικοί, αντιπρόσωποι της κυβέρνησης της χώρας (συμπεριλαμβανομένων και των μελών των οικογενειών τους) που είναι εγκατεστημένοι σε εδαφικούς θύλακες έξω από τη γεωγραφική επικράτεια.

Οι φοιτητές θεωρούνται πάντα μόνιμοι κάτοικοι, ανεξάρτητα από τη χρονική διάρκεια των σπουδών τους στο εξωτερικό.

2.11 Όλες οι μονάδες, με την ιδιότητά τους ως ιδιοκτητών γης και/ή κτιρίων που αποτελούν τμήμα της οικονομικής επικράτειας, θεωρούνται μονάδες μόνιμοι κάτοικοι ή πλασματικές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι της χώρας στην οποία βρίσκεται η εν λόγω γη ή τα εν λόγω κτίρια.

ΟΙ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

2.12 Ορισμός: Η θεσμική μονάδα είναι μια οικονομική οντότητα που χαρακτηρίζεται από την αυτονομία της σε θέματα λήψης αποφάσεων κατά την άσκηση της κύριας λειτουργίας της. Μια μονάδα μόνιμος κάτοικος θεωρείται ότι αποτελεί θεσμική μονάδα της οικονομικής επικράτειας στην οποία έχει το κέντρο του κυρίαρχου οικονομικού συμφέροντός της αν έχει αυτονομία σε θέματα λήψης αποφάσεων και ή τηρεί πλήρη σειρά λογαριασμών ή είναι σε θέση να καταρτίζει πλήρη σειρά λογαριασμών.

Μια οντότητα, προκειμένου να έχει αυτονομία λήψης αποφάσεων σε σχέση με την κύρια λειτουργία της, πρέπει να:

- α) έχει δικαίωμα να έχει στην κυριότητά της, με πλήρη αυτονομία, αγαθά και περιουσιακά στοιχεία· είναι σε θέση να ανταλλάσσει την κυριότητα αγαθών και περιουσιακών στοιχείων σε συναλλαγές με άλλες θεσμικές μονάδες·
- β) είναι σε θέση να λαμβάνει οικονομικές αποφάσεις και να επιδίδεται σε οικονομικές δραστηριότητες, για τις οποίες είναι άμεσα υπεύθυνη και υπόλογη από νομική άποψη·
- γ) είναι σε θέση να αναλαμβάνει για δικό της λογαριασμό οικονομικές υποχρεώσεις, άλλες υποχρεώσεις ή περαιτέρω δεσμεύσεις και να συνάπτει συμβάσεις· και
- δ) είναι σε θέση να καταρτίζει πλήρη σειρά λογαριασμών, που περιλαμβάνουν λογιστικές εγγραφές που καλύπτουν το σύνολο των συναλλαγών που έχει πραγματοποιήσει κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου, καθώς και ισολογισμό περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

2.13 Όταν μια οντότητα δεν έχει τα χαρακτηριστικά μιας θεσμικής μονάδας, εφαρμόζονται οι ακόλουθες αρχές:

- α) τα νοικοκυριά θεωρείται ότι έχουν αυτονομία λήψης αποφάσεων όσον αφορά την κύρια λειτουργία τους και, επομένως, πρέπει να θεωρούνται θεσμικές μονάδες, παρά το γεγονός ότι δεν τηρούν πλήρη σειρά λογαριασμών·
- β) οι οντότητες που δεν τηρούν πλήρη σειρά λογαριασμών και δεν είναι σε θέση να καταρτίζουν πλήρη σειρά λογαριασμών όταν τους ζητηθεί, δεν είναι θεσμικές μονάδες·
- γ) οι οντότητες οι οποίες, ενώ τηρούν πλήρη σειρά λογαριασμών, δεν έχουν αυτονομία λήψης αποφάσεων, αποτελούν τμήμα των μονάδων που τις ελέγχουν·
- δ) οι οντότητες δεν χρειάζεται να δημοσιεύουν λογαριασμούς για να είναι θεσμικές μονάδες·
- ε) οι οντότητες που αποτελούν μέρος μιας ομάδας μονάδων που ασχολούνται με την παραγωγή και τηρούν πλήρη σειρά λογαριασμών θεωρούνται θεσμικές μονάδες, ακόμη και αν έχουν παραχωρήσει μέρος της αυτονομίας λήψης αποφάσεων στον κεντρικό οργανισμό (κεντρικά γραφεία) που είναι υπεύθυνος για τη γενική διεύθυνση της ομάδας· τα κεντρικά γραφεία θεωρούνται θεσμική μονάδα, χωριστή από τις μονάδες που ελέγχουν·
- στ) οι οιοιδήποτε είναι οντότητες που τηρούν πλήρη σειρά λογαριασμών και δεν έχουν ανεξάρτητη νομική προσωπικότητα. Πάντως, έχουν οικονομική και χρηματοοικονομική συμπεριφορά διαφορετική από των ιδιοκτητών τους και παρόμοια με εκείνη των εταιρειών. Θεωρείται ότι έχουν αυτονομία λήψης αποφάσεων και λογίζονται ως χωριστές θεσμικές μονάδες.

Κεντρικά γραφεία και εταιρείες χαρτοφυλακίου (ή εταιρείες συμμετοχών)

2.14 Τα κεντρικά γραφεία και οι εταιρείες χαρτοφυλακίου είναι θεσμικές μονάδες. Αναλυτικότερα:

- α) Κεντρικά γραφεία είναι μια μονάδα που ασκεί διαχειριστικό έλεγχο στις θυγατρικές εταιρείες της. Τα κεντρικά γραφεία ταξινομούνται στον κύριο τομέα μη χρηματοοικονομικών εταιρειών των θυγατρικών τους, εκτός και αν όλες ή οι περισσότερες θυγατρικές τους είναι χρηματοοικονομικές εταιρείες, οπότε αντιμετωπίζονται ως επικουρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί (S.126) του τομέα των χρηματοοικονομικών εταιρειών.

Σε περίπτωση ταυτόχρονης παρουσίας μη χρηματοοικονομικών και χρηματοοικονομικών θυγατρικών, η ταξινόμηση σε τομέα καθορίζεται από την κατηγορία που υπερισχύει με βάση την προστιθέμενη αξία.

Τα κεντρικά γραφεία περιγράφονται σύμφωνα με την Διεθνή Τυποποιημένη Ταξινόμηση των Κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας (ISIC αναθ. 4), τομέας M, τάξη 7010 (NACE αναθ. 2, M 70.10) ως εξής:

Η εν λόγω τάξη περιλαμβάνει την εποπτεία και διαχείριση άλλων μονάδων της εταιρείας ή της επιχείρησης· την ανάλυση δραστηριοτήτων στρατηγικού ή οργανωτικού σχεδιασμού και τη συμμετοχή στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της εταιρείας ή της επιχείρησης· την άσκηση επιχειρησιακού ελέγχου και τη διαχείριση της καθημερινής λειτουργίας των συνδεδεμένων μονάδων τους.

- β) Μια εταιρεία χαρτοφυλακίου που έχει στην κυριότητά της τα περιουσιακά στοιχεία θυγατρικών εταιρειών, χωρίς όμως να ασκεί διαχειριστικά καθήκοντα, θεωρείται θυγατρικός χρηματοοικονομικός οργανισμός (S.127) και ταξινομείται ως χρηματοοικονομική εταιρεία.

Οι εταιρείες χαρτοφυλακίου περιγράφονται στην ISIC αναθ. 4, τομέας K, τάξη 6420 (NACE αναθ. 2, K 64.20), ως εξής:

Η εν λόγω τάξη περιλαμβάνει τις δραστηριότητες των εταιρειών χαρτοφυλακίου, δηλαδή μονάδων που διακρατούν τα περιουσιακά στοιχεία (έχουν στην κυριότητά τους άνω του 50 % του μετοχικού κεφαλαίου) ομάδας θυγατρικών εταιρειών και των οποίων η βασική δραστηριότητα συνίσταται στο να έχουν την ομάδα στην κυριότητά τους. Οι εταιρείες χαρτοφυλακίου της εν λόγω τάξης δεν παρέχουν καμία άλλη υπηρεσία στις επιχειρήσεις στις οποίες έχουν συμμετοχή, δηλαδή δεν διοικούν ούτε διαχειρίζονται άλλες μονάδες.

Όμιλοι εταιρειών

2.15 Όταν μια μητρική εταιρεία ελέγχει πολλές θυγατρικές που ενδέχεται με τη σειρά τους να ελέγχουν τις δικές τους θυγατρικές και ούτω καθεξής, δημιουργούνται μεγάλοι όμιλοι εταιρειών. Κάθε μέλος του ομίλου αντιμετωπίζεται ως χωριστή θεσμική μονάδα εφόσον πληροί τον ορισμό της θεσμικής μονάδας.

2.16 Το πλεονέκτημα της μη αντιμετώπισης των ομίλων ως ενιαίας θεσμικής μονάδας έγκειται στο ότι οι όμιλοι δεν είναι πάντα σταθεροί με την πάροδο του χρόνου ούτε αναγνωρίζονται εύκολα στην πράξη. Μπορεί επίσης να είναι δύσκολη η συλλογή στοιχείων για τους ομίλους των οποίων οι δραστηριότητες δεν είναι στενά συνυφασμένες. Πολλοί όμιλοι είναι τόσο μεγάλοι και ανομοιογενείς που δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπίζονται ως ενιαίες μονάδες, ενώ το μέγεθος και η σύνθεσή τους μπορούν να μεταβάλλονται με την πάροδο του χρόνου λόγω συγχωνεύσεων και εξαγορών.

Οντότητες ειδικού σκοπού

- 2.17 Μια οντότητα ειδικού σκοπού (ΟΕΣ) ή εταιρεία ειδικού σκοπού (ΕΕΣ) είναι κατά κανόνα μια εταιρεία περιορισμένης ευθύνης ή μια απλή ετερόρρυθμη εταιρεία, που έχει συσταθεί με σκοπό να εκπληρώνει καθορισμένους, ειδικούς ή προσωρινούς στόχους και να απομονώνει χρηματοοικονομικούς κινδύνους που προκύπτουν από ειδικές φορολογικές ρυθμίσεις ή κανονιστικούς κινδύνους.
- 2.18 Δεν υπάρχει κοινός ορισμός για την ΟΕΣ, όμως τα ακόλουθα χαρακτηριστικά είναι συνήθη:
- α) δεν απασχολεί μισθωτούς ούτε διαθέτει μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία·
 - β) η φυσική της παρουσία περιορίζεται σ' αυτήν μιας απλής «γραμματοθυρίδας» ή πινακίδας που επιβεβαιώνει τον τόπο εγγραφής της σε μητρώο·
 - γ) συνδέεται πάντα με μια άλλη εταιρεία, συχνά ως θυγατρική της·
 - δ) είναι μόνιμος κάτοικος επικράτειας άλλης από εκείνη της μόνιμης κατοικίας των συνδεδεμένων εταιρειών. Σε περίπτωση που μια επιχείρηση στερείται παντελώς φυσικής παρουσίας, η μόνιμη κατοικία της καθορίζεται σύμφωνα με την οικονομική επικράτεια με βάση το δικαίωμα της οποίας έχει αποκτήσει εταιρική μορφή ή έχει εγγραφεί σε μητρώο·
 - ε) η διαχείρισή της ασκείται από μισθωτούς άλλης εταιρείας που μπορεί να είναι ή να μην είναι συνδεδεμένη εταιρεία. Η ΟΕΣ καταβάλλει τέλη για τις υπηρεσίες που της παρέχονται και σε αντιστάθμισμα επιβάλλει στη μητρική εταιρεία ή σε άλλη συνδεδεμένη εταιρεία τέλος για την κάλυψη αυτών των εξόδων. Πρόκειται για το μοναδικό είδος παραγωγής στο οποίο εμπλέκεται η ΟΕΣ, παρόλο που συχνά συνάπτει υποχρεώσεις εξ ονόματος του ιδιοκτήτη της και συνήθως λαμβάνει έσοδα από επενδύσεις και κέρδη κτήσης από τα περιουσιακά στοιχεία που διακρατεί.
- 2.19 Ανεξάρτητα από το αν μια οντότητα διαθέτει όλα ή κανένα από τα εν λόγω χαρακτηριστικά και ανεξάρτητα από το αν περιγράφεται ως ΟΕΣ ή με κάποιο άλλο ανάλογο τρόπο, αντιμετωπίζεται ακριβώς όπως και κάθε άλλη θεσμική μονάδα, δηλαδή ταξινομείται σε τομέα και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας με βάση την κύρια δραστηριότητά της, εκτός αν η ΟΕΣ δεν διαθέτει ανεξάρτητα δικαιώματα δράσης.
- 2.20 Συνεπώς, οι θυγατρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, οι τεχνητές θυγατρικές και οι μονάδες ειδικού σκοπού της γενικής κυβέρνησης που δεν διαθέτουν αυτονομία δράσης ταξινομούνται στον τομέα του φορέα που τις ελέγχει, εκτός αν πρόκειται για μη μόνιμους κατοίκους· στην περίπτωση αυτή, αναγνωρίζονται ξεχωριστά από τον φορέα που τους ελέγχει. Αλλά στην περίπτωση της γενικής κυβέρνησης, οι δραστηριότητες της θυγατρικής αντικατοπτρίζονται στους λογαριασμούς της γενικής κυβέρνησης.

Θυγατρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί

- 2.21 Μια εταιρεία χαρτοφυλακίου που απλώς έχει στην κυριότητά της τα περιουσιακά στοιχεία θυγατρικών αποτελεί παράδειγμα θυγατρικού χρηματοοικονομικού οργανισμού. Παραδείγματα άλλων μονάδων που αντιμετωπίζονται επίσης ως θυγατρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί είναι μονάδες με τα χαρακτηριστικά της ΟΕΣ όπως περιγράφεται παραπάνω, συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου και των συνταξιοδοτικών ταμείων, και μονάδες που χρησιμοποιούνται για την κτήση και διαχείριση της περιουσίας φυσικών προσώπων ή οικογενειών, την έκδοση χρεογράφων εξ ονόματος συνδεδεμένων εταιρειών (μια τέτοιου είδους εταιρεία μπορεί να αποκαλείται μεσάζων), και για τη διενέργεια άλλων χρηματοοικονομικών πράξεων.
- 2.22 Ο βαθμός ανεξαρτησίας από τη μητρική εταιρεία μπορεί να αποδειχθεί από την άσκηση ουσιώδους ελέγχου στα περιουσιακά στοιχεία και στις υποχρεώσεις, έως την ανάληψη κινδύνων και τον προσπορισμό οφελών που απορρέουν από τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις. Τέτοιου είδους μονάδες ταξινομούνται στον τομέα των χρηματοοικονομικών εταιρειών.
- 2.23 Μια οντότητα αυτού του είδους που δεν μπορεί να ενεργεί ανεξάρτητα από τη μητρική εταιρεία και διακρατεί απλώς με παθητικό τρόπο περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (ορισμένες φορές λέγεται ότι έχει ενεργοποιήσει τον «αυτόματο πιλότο») δεν αντιμετωπίζεται ως χωριστή θεσμική μονάδα, εκτός αν είναι μόνιμος κάτοικος άλλης οικονομίας, διαφορετικής από εκείνη της μητρικής εταιρείας. Αν είναι μόνιμος κάτοικος της ίδιας οικονομίας με τη μητρική εταιρεία, αντιμετωπίζεται ως «τεχνητή θυγατρική», όπως περιγράφεται παρακάτω.

Τεχνητές θυγατρικές

- 2.24 Μια θυγατρική, που ανήκει εξ ολοκλήρου σε μια μητρική εταιρεία, μπορεί να συσταθεί με σκοπό την παροχή υπηρεσιών στη μητρική εταιρεία ή σε άλλες εταιρείες του ίδιου ομίλου, προκειμένου να φοροδιαφεύγει, να ελαχιστοποιεί τις οικονομικές υποχρεώσεις της σε περίπτωση πτώχευσης ή να διασφαλίζει άλλα τεχνικά πλεονεκτήματα με βάση το φορολογικό ή εταιρικό δικαίωμα που ισχύει σε μια συγκεκριμένη χώρα.
- 2.25 Εν γένει, αυτά τα είδη οντοτήτων δεν ανταποκρίνονται στον ορισμό της θεσμικής μονάδας, επειδή δεν έχουν τη δυνατότητα να ενεργούν ανεξάρτητα από τη μητρική εταιρεία, και μπορεί να υπόκεινται σε περιορισμούς όσον αφορά την ικανότητά τους να διακρατούν ή να μεταβιβάζουν περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στους ισολογισμούς τους. Το επίπεδο της παραγωγής τους και η τιμή που λαμβάνουν ως αντιστάθμισμα καθορίζονται από τη μητρική εταιρεία, η οποία (πιθανώς με άλλες εταιρείες του ίδιου ομίλου) είναι ο μοναδικός τους πελάτης. Επομένως, δεν αντιμετωπίζονται ως χωριστές θεσμικές μονάδες αλλά ως αναπόσπαστο τμήμα της μητρικής εταιρείας, οι δε λογαριασμοί τους ενσωματώνονται σε εκείνους της μητρικής εταιρείας, εκτός αν είναι μόνιμοι κάτοικοι οικονομικής επικράτειας διαφορετικής από εκείνη στην οποία είναι μόνιμος κάτοικος η μητρική εταιρεία.

- 2.26 Πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ των ως άνω τεχνητών θυγατρικών και μιας μονάδας που αναλαμβάνει αποκλειστικά βοηθητικές δραστηριότητες. Το πεδίο των βοηθητικών δραστηριοτήτων περιορίζεται στο είδος των υπηρεσιών που χρειάζονται σχεδόν όλες οι επιχειρήσεις στον έναν ή στον άλλο βαθμό, όπως καθαρισμός κτιρίων, διαχείριση μισθοδοσίας ή παροχή ηλεκτρονικού εξοπλισμού (βλ. κεφάλαιο 1, σημείο 1.31).

Μονάδες ειδικού σκοπού της γενικής κυβέρνησης

- 2.27 Η γενική κυβέρνηση είναι, επίσης, δυνατόν να συγκροτήσει μονάδες ειδικού σκοπού, με χαρακτηριστικά και λειτουργίες παρεμφερείς με εκείνες των θυγατρικών χρηματοοικονομικών οργανισμών και των τεχνητών θυγατρικών. Τέτοιου είδους μονάδες δεν έχουν δικαιοδοσία να ενεργούν αυτόνομα και το πεδίο συναλλαγών τους είναι περιορισμένο. Δεν αναλαμβάνουν κινδύνους ούτε προσπορίζονται οφέλη από την κτήση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων. Τέτοιου είδους μονάδες, εάν είναι μόνιμοι κάτοικοι, αντιμετωπίζονται ως αναπόσπαστο μέρος της γενικής κυβέρνησης και όχι ως χωριστές μονάδες. Εάν δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι αντιμετωπίζονται ως χωριστές μονάδες. Τυχόν συναλλαγές που διενεργούν στην αλλοδαπή πρέπει να αντικατοπτρίζονται στις αντίστοιχες συναλλαγές με τη γενική κυβέρνηση. Ως εκ τούτου, μια μονάδα που δανείζεται στην αλλοδαπή θεωρείται στη συνέχεια ότι έχει δανείσει το ίδιο ποσό στη γενική κυβέρνηση και με τους ίδιους όρους του αρχικού δανείου.

- 2.28 Εν κατακλείδι, οι λογαριασμοί των ΟΕΣ που δεν έχουν ανεξάρτητα δικαιώματα δράσης ενοποιούνται με εκείνους της μητρικής εταιρείας, εκτός αν είναι μόνιμοι κάτοικοι σε οικονομία διαφορετική απ' αυτήν της μητρικής εταιρείας. Υπάρχει μία εξαίρεση απ' αυτόν τον γενικό κανόνα, η οποία αφορά την περίπτωση κατά την οποία μια ΟΕΣ μη μόνιμος κάτοικος συγκροτείται από τη γενική κυβέρνηση.

- 2.29 Ως πλασματικές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι νοούνται:

- α) τα τμήματα εκείνα των μονάδων μη μόνιμων κατοίκων που έχουν ένα κέντρο κυρίαρχου οικονομικού συμφέροντος στην οικονομική επικράτεια της χώρας (στις περισσότερες περιπτώσεις πρόκειται για μονάδες που δραστηριοποιούνται στην οικονομική παραγωγή για ένα ή περισσότερα έτη)·
- β) μονάδες μη μόνιμοι κάτοικοι με την ιδιότητά τους ως ιδιοκτητών γης και/ή κτιρίων στην οικονομική επικράτεια της χώρας, αλλά μόνο εφόσον πρόκειται για συναλλαγές που αφορούν αυτή τη γη ή τα εν λόγω κτίρια.

Οι πλασματικές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι, ακόμη και αν τηρούν ένα μέρος μόνο των λογαριασμών και ανεξάρτητα από το αν έχουν αυτονομία λήψης αποφάσεων, αντιμετωπίζονται ως θεσμικές μονάδες.

- 2.30 Οι ακόλουθες μονάδες θεωρούνται θεσμικές μονάδες:

- α) μονάδες που έχουν αυτονομία λήψης αποφάσεων και τηρούν πλήρη σειρά λογαριασμών όπως:

1. ιδιωτικές και δημόσιες εταιρείες·
2. συνεταιρισμοί ή συνεταιρικές επιχειρήσεις που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες·
3. δημόσιοι παραγωγοί οι οποίοι, σύμφωνα με ειδική νομοθετική ρύθμιση, αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες·
4. μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες· και
5. οργανισμοί της γενικής κυβέρνησης·

- β) μονάδες που τηρούν πλήρη σειρά λογαριασμών και οι οποίες θεωρούνται ότι έχουν αυτονομία λήψης αποφάσεων παρά το γεγονός ότι δεν αποτελούν χωριστή εταιρεία από τη μητρική τους· οιοιδήποτε εταιρείες·

- γ) μονάδες που δεν τηρούν απαραίτητως πλήρη σειρά λογαριασμών, οι οποίες όμως θεωρούνται ότι έχουν αυτονομία λήψης αποφάσεων, ήτοι:

1. νοικοκυριά·
2. πλασματικές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι.

ΘΕΣΜΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ

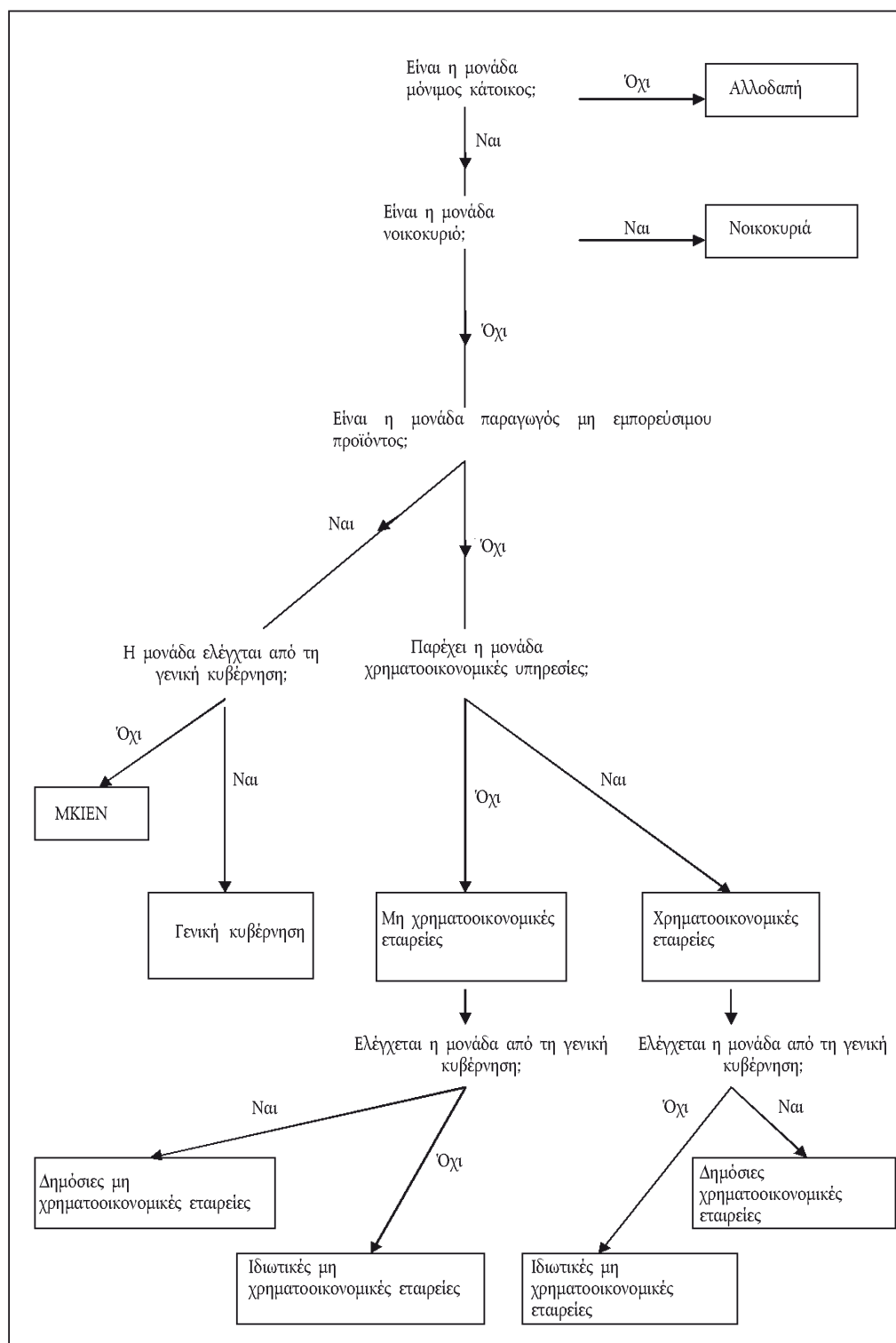
- 2.31 Η μακροοικονομική ανάλυση δεν εξετάζει τις δραστηριότητες κάθε θεσμικής μονάδας ξεχωριστά —εξετάζει τις συγκεκριμένες δραστηριότητες παρόμοιων θεσμικών μονάδων. Για τον σκοπό αυτό, οι μονάδες συγκροτούν ομάδες που ονομάζονται θεσμικοί τομείς, ορισμένοι από τους οποίους υποδιαιρούνται σε υποτομείς.

Πίνακας 2.1 — Τομείς και υποτομείς

Τομείς και υποτομείς			Δημόσιες	Ημεδαπές ιδιωτικές	Ελεγχόμενες από την αλλοδαπή
Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		S.11	S.11001	S.11002	S.11003
Χρηματοοικονομικές εταιρείες		S.12			
Νομισματικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί (NXO)	Κεντρική τράπεζα	S.121			
	Λοιποί νομισματικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί (ΛNXO)	S.122	S.12201	S.12202	S.12203
	Εταιρείες που δέχονται καταθέσεις, εκτός από την κεντρική τράπεζα	S.123	S.12301	S.12302	S.12303
Χρηματοοικονομικές εταιρείες εκτός από NXO και Ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία (ΑΕΣΤ)	Εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου, πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	S.124	S.12401	S.12402	S.12403
	Λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, εκτός από ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία	S.125	S.12501	S.12502	S.12503
	Επικουρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και φορείς	S.126	S.12601	S.12602	S.12603
	Θυγατρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και δανειστές χρημάτων	S.127	S.12701	S.12702	S.12703
Ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία (ΑΕΣΤ)	Ασφαλιστικές εταιρείες (ΑΕ)	S.128	S.12801	S.12802	S.12803
	Συνταξιοδοτικά ταμεία (ΣΤ)	S.129	S.12901	S.12902	S.12903
Γενική κυβέρνηση		S.13			
Κεντρική κυβέρνηση (πλην οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης)		S.1311			
Κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους (πλην οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης)		S.1312			
Τοπική αυτοδιοίκηση (πλην οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης)		S.1313			
Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης		S.1314			
Νοικοκυριά		S.14			
Εργοδότες και αυτοαπασχολούμενοι		S.141+ S.142			
Μισθωτοί		S.143			
Αποδέκτες εισοδημάτων περιουσίας και μεταβιβάσεων εισοδήματος		S.144			
Αποδέκτες εισοδημάτων περιουσίας		S.1441			
Αποδέκτες συντάξεων		S.1442			
Αποδέκτες άλλων μεταβιβάσεων εισοδήματος		S.1443			
Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά (MKIEN)		S.15			
Αλλοδαπή		S.2			
Κράτη μέλη, όργανα και οργανισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης		S.21			
Κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης		S.211			
Θεσμικά όργανα και οργανισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης		S.212			
Κράτη που δεν είναι μέλη της ΕΕ και διεθνείς οργανισμοί που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση		S.22			

- 2.32 Ο κάθε τομέας και υποτομέας συγκεντρώνει τις θεσμικές μονάδες που έχουν παρόμοιο τύπο οικονομικής συμπεριφοράς.

Διάγραμμα 2.1 — Ταξινόμηση μονάδων σε τομείς

- 2.33 Οι θεσμικές μονάδες ομαδοποιούνται σε τομείς με βάση το είδος της παραγωγής τους και ανάλογα με την κύρια δραστηριότητα και λειτουργία τους, που θεωρείται ενδεικτική της οικονομικής συμπεριφοράς τους.

- 2.34 Το διάγραμμα 2.1 παρουσιάζει την ταξινόμηση των μονάδων στους κύριους τομείς. Για τον καθορισμό του τομέα μιας μονάδας μόνιμου κατοίκου που δεν είναι νοικοκυριό, σύμφωνα με το διάγραμμα, πρέπει να διευκρινίζεται αν ελέγχεται από τη γενική κυβέρνηση ή όχι και αν είναι παραγωγός εμπορεύσιμου ή μη εμπορεύσιμου προϊόντος.

- 2.35 Ως έλεγχος μίας χρηματοοικονομικής ή μη χρηματοοικονομικής εταιρείας νοείται η ικανότητα καθορισμού της γενικής πολιτικής της εταιρείας, επιλέγοντας για παράδειγμα τους κατάλληλους διευθυντές, αν χρειαστεί.
- 2.36 Μια θεσμική μονάδα (εταιρεία, νοικοκυριό, μη κερδοσκοπικός οργανισμός ή μονάδα της γενικής κυβέρνησης) εξασφαλίζει τον έλεγχο μιας εταιρείας ή οιονεί εταιρείας εάν έχει στην κυριότητά της πάνω από το 50 % των μετοχών με δικαίωμα ψήφου ή εάν ελέγχει με οποιονδήποτε άλλο τρόπο πάνω από το 50 % της εκλογικής δύναμης των μετόχων.
- 2.37 Για να ελέγχει περισσότερο από το 50 % της εκλογικής δύναμης των μετόχων, μια θεσμική μονάδα δεν είναι απαραίτητο να έχει στην κυριότητά της καμία από τις μετοχές με δικαίωμα ψήφου. Μια εταιρεία Γ μπορεί να είναι θυγατρική μιας άλλης εταιρείας Β στην οποία μια τρίτη εταιρεία Α έχει την κυριότητα της πλειοψηφίας των μετοχών με δικαίωμα ψήφου. Η εταιρεία Γ θεωρείται ως θυγατρική της εταιρείας Β όταν είτε η εταιρεία Β ελέγχει περισσότερο από το ήμισυ των ψήφων των μετόχων της εταιρείας Γ είτε η εταιρεία Β είναι μέτοχος της Γ με δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειονότητα των διευθυντών της Γ.
- 2.38 Η γενική κυβέρνηση εξασφαλίζει τον έλεγχο μιας εταιρείας με ειδική νομοθετική πράξη, νομοθετικό διάταγμα ή με άλλη κανονιστική πράξη που δίνει στο Δημόσιο τη δυνατότητα να καθορίζει την πολιτική της εταιρείας. Οι ακόλουθοι δείκτες αποτελούν τους βασικούς παράγοντες που καθορίζουν αν η εταιρεία ελέγχεται από τη γενική κυβέρνηση:
- α) η γενική κυβέρνηση έχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου·
 - β) η γενική κυβέρνηση ελέγχει το διοικητικό συμβούλιο ή κάθε άλλο διευθυντικό όργανο·
 - γ) η γενική κυβέρνηση ελέγχει τον διορισμό και την απομάκρυνση των μελών του προσωπικού που κατέχουν θέσεις-κλειδιά·
 - δ) η γενική κυβέρνηση ελέγχει τις βασικές επιτροπές της οντότητας·
 - ε) η γενική κυβέρνηση έχει στην κυριότητά της μετοχή με δικαίωμα βέτο·
 - στ) ειδικές κανονιστικές ρυθμίσεις·
 - ζ) η γενική κυβέρνηση αποτελεί βασικό πελάτη της εταιρείας·
 - η) η εταιρεία δανείζεται από τη γενική κυβέρνηση.
- Ένας μόνο δείκτης μπορεί σε ορισμένες περιπτώσεις να αρκεί για την τεκμηρίωση του ελέγχου αλλά, σε άλλες περιπτώσεις, διάφοροι επιμέρους δείκτες μπορούν από κοινού να υποδηλώνουν έλεγχο.
- 2.39 Για τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες, πρέπει να συνεκτιμώνται οι ακόλουθοι πέντε δείκτες ελέγχου:
- α) διορισμός αρμοδίων·
 - β) διατάξεις των πράξεων εξουσιοδότησης·
 - γ) συμβατικές συμφωνίες·
 - δ) βαθμός χρηματοδότησης·
 - ε) βαθμός έκθεσης της γενικής κυβέρνησης σε κίνδυνο.
- Όπως συμβαίνει και με τις εταιρείες, ένας μόνο δείκτης μπορεί να αρκεί για την τεκμηρίωση του ελέγχου σε ορισμένες περιπτώσεις αλλά, σε άλλες περιπτώσεις, διάφοροι επιμέρους δείκτες μπορούν από κοινού να υποδηλώνουν έλεγχο.
- 2.40 Η διάκριση μεταξύ εμπορεύσιμου και μη εμπορεύσιμου και, συνεπώς, για τις οντότητες του δημόσιου τομέα, η ταξινόμησή τους στον τομέα της γενικής κυβέρνησης ή στον τομέα των εταιρειών, εξαρτάται από τα κριτήρια που ορίζονται στο σημείο 1.37.
- 2.41 Ένας τομέας χωρίζεται σε υποτομείς σύμφωνα με τα κριτήρια που διέπουν τον τομέα αυτό· για παράδειγμα, η γενική κυβέρνηση μπορεί να υποδιαιρείται σε κεντρική κυβέρνηση, σε κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους, σε τοπική αυτοδιοίκηση και σε οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης. Κατά τον τρόπο αυτό είναι δυνατή η ακριβέστερη περιγραφή της οικονομικής συμπεριφοράς των μονάδων.

Οι λογαριασμοί για τους τομείς και τους υποτομείς καταγράφουν όλες τις δραστηριότητες —κύριες και δευτερεύουσες— των θεσμικών μονάδων που καλύπτουν οι αντίστοιχοι τομείς.

Κάθε θεσμική μονάδα ανήκει σε έναν και μόνο τομέα ή υποτομέα.

- 2.42 Όταν η βασική δραστηριότητα της θεσμικής μονάδας είναι η παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών, πρέπει, προκειμένου να γίνει δυνατή η ταξινόμησή της σε έναν τομέα, να διευκρινίζεται εκ των προτέρων το είδος παραγωγού.
- 2.43 Ο παρακάτω πίνακας 2.2 παρουσιάζει το είδος παραγωγού και τις κύριες δραστηριότητες και λειτουργίες που χαρακτηρίζουν τον κάθε τομέα:

Πίνακας 2.2 — Είδος παραγωγού και κύριες δραστηριότητες και λειτουργίες κατά τομέα

Είδος παραγωγού	Κύρια δραστηριότητα και λειτουργία	Τομέας
Παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος	Παραγωγή εμπορεύσιμων αγαθών και μη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες (S.11)
Παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος	Χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση περιλαμβανομένων και των ασφαλίσεων Επικουρικές χρηματοοικονομικές δραστηριότητες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες (S.12)
Δημόσιος παραγωγός μη εμπορεύσιμου προϊόντος	Παραγωγή και προμήθεια λοιπών μη εμπορεύσιμων προϊόντων για συλλογική και ατομική κατανάλωση, και πραγματοποίηση συναλλαγών που αποσκοπούν στην ανακατανομή του εθνικού εισοδήματος και πλούτου	Γενική κυβέρνηση (S.13)
Παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος ή ιδιωτικός παραγωγός για ίδια τελική χρήση	Κατανάλωση Παραγωγή εμπορεύσιμου προϊόντος και παραγωγή για ίδια τελική χρήση	Νοικοκυριά (S.14) Ως καταναλωτές Ως επιχειρηματίες
Ιδιωτικός παραγωγός μη εμπορεύσιμου προϊόντος	Παραγωγή και προμήθεια μη εμπορεύσιμου προϊόντος για ατομική κατανάλωση	Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά (S.15)

- 2.44 Ο τομέας της αλλοδαπής (S.2) καλύπτει τις ροές και τις θέσεις μεταξύ μονάδων μόνιμων κατοίκων και μονάδων μη μόνιμων κατοίκων —οι μονάδες μη μόνιμοι κάτοικοι δεν χαρακτηρίζονται από παρόμοιους στόχους και είδη συμπεριφοράς, αλλά αναγνωρίζονται μόνο μέσω των ροών τους και των θέσεων τους σε σχέση με τις μονάδες μόνιμους κατοίκους.

Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες (S.11)

- 2.45 **Ορισμός:** Ο τομέας «μη χρηματοοικονομικές εταιρείες» (S.11) αποτελείται από τις θεσμικές μονάδες που είναι ανεξάρτητες νομικές οντότητες και παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος, και των οποίων η κύρια δραστηριότητα συνίσταται στην παραγωγή αγαθών και μη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Ο τομέας των μη χρηματοοικονομικών εταιρειών περιλαμβάνει επίσης και τις μη χρηματοοικονομικές οιονεί εταιρείες. [βλ. σημείο 2.13 στοιχείο στ)].
- 2.46 Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες θεσμικές μονάδες:
- ιδιωτικές και δημόσιες εταιρείες που είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος και ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή αγαθών και μη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών·
 - συνεταιρισμοί και συνεταιρικές επιχειρήσεις που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες οι οποίες είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος και ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή αγαθών και μη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών·
 - δημόσιοι παραγωγοί οι οποίοι αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες και οι οποίοι είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος και ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή αγαθών και μη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών·
 - μη κερδοσκοπικά ιδρύματα ή ενώσεις που εξυπηρετούν μη χρηματοοικονομικές εταιρείες, τα οποία αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες, είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος και ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή αγαθών και μη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών·
 - κεντρικά γραφεία που ελέγχουν ομάδα εταιρειών που είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος, εάν το κύριο είδος δραστηριότητας της ομάδας εταιρειών συνολικά —που υπολογίζεται με βάση την προστιθέμενη αξία— είναι η παραγωγή αγαθών και μη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών·

- στ) ΟΕΣ η κύρια δραστηριότητα των οποίων είναι η παροχή αγαθών ή μη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών·
- ζ) ιδιωτικές και δημόσιες οιονεί εταιρείες που είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος και ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή αγαθών και μη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών.
- 2.47 Ο όρος «μη χρηματοοικονομικές οιονεί εταιρείες» υποδηλώνει όλες τις οντότητες οι οποίες είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος και ασχολούνται κατά κύριο λόγο με την παραγωγή αγαθών και μη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και οι οποίες πληρούν τις προϋποθέσεις για να χαρακτηρίζονται οιονεί εταιρείες [βλ. σημείο 2.13, στοιχείο στ)].
- Οι μη χρηματοοικονομικές οιονεί εταιρείες πρέπει να διατηρούν αρκετά στοιχεία ώστε να είναι σε θέση να συντάσσουν πλήρη σειρά λογαριασμών, και λειτουργούν σαν να ήταν εταιρείες. Η de facto σχέση τους με τον ιδιοκτήτη τους είναι παρόμοια με τη σχέση μιας μετοχικής εταιρείας με τους μετόχους της.
- Οι μη χρηματοοικονομικές οιονεί εταιρείες που ανήκουν σε νοικοκυριά, μονάδες της γενικής κυβέρνησης ή μη κερδοσκοπικά ιδρύματα κατατάσσονται μαζί με τις μη χρηματοοικονομικές εταιρείες στον τομέα των μη χρηματοοικονομικών εταιρειών και όχι στον τομέα του ιδιοκτήτη τους.
- 2.48 Το γεγονός ότι κάποια επιχείρηση τηρεί πλήρη σειρά λογαριασμών, περιλαμβανομένων των ισολογισμών, δεν αποτελεί επαρκή προϋπόθεση για να θεωρηθεί ένας παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος θεσμική μονάδα, ως οιονεί εταιρεία. Επομένως, οι συνεταιρικές επιχειρήσεις και οι δημόσιοι παραγωγοί, εκτός από εκείνους που περιλαμβάνονται στα στοιχεία α), β), γ) και στ) του σημείου 2.46, καθώς και οι ατομικές επιχειρήσεις —ακόμη και αν τηρούν πλήρη σειρά λογαριασμών— δεν αποτελούν εν γένει χωριστές θεσμικές μονάδες, διότι δεν έχουν αυτονομία λήψης αποφάσεων, εφόσον η διαχείρισή τους τελεί υπό τον έλεγχο των νοικοκυριών, των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων ή των φορέων της γενικής κυβέρνησης στους οποίους ανήκουν.
- 2.49 Οι μη χρηματοοικονομικές εταιρείες περιλαμβάνουν πλασματικές μονάδες μόνιμους κατοίκους που αντιμετωπίζονται ως οιονεί εταιρείες.
- 2.50 Ο τομέας των μη χρηματοοικονομικών εταιρειών υποδιαιρείται σε τρεις υποτομείς:
- α) δημόσιες μη χρηματοοικονομικές εταιρείες (S.11001)·
- β) ημεδαπές ιδιωτικές μη χρηματοοικονομικές εταιρείες (S.11002)·
- γ) μη χρηματοοικονομικές εταιρείες που ελέγχονται από την αλλοδαπή (S.11003).

Υποτομέας: Δημόσιες μη χρηματοοικονομικές εταιρείες (S.11001)

- 2.51 Ορισμός: Ο υποτομέας των δημόσιων μη χρηματοοικονομικών εταιρειών περιλαμβάνει το σύνολο των μη χρηματοοικονομικών εταιρειών, των οιονεί εταιρειών και των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες και είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος και υπόκεινται σε έλεγχο από μονάδες της γενικής κυβέρνησης.
- 2.52 Οι δημόσιες οιονεί εταιρείες είναι οιονεί εταιρείες που ανήκουν απευθείας σε μονάδες της γενικής κυβέρνησης.

Υποτομέας: Ημεδαπές ιδιωτικές μη χρηματοοικονομικές εταιρείες (S.11002)

- 2.53 Ορισμός: Ο υποτομέας των ημεδαπών ιδιωτικών μη χρηματοοικονομικών εταιρειών περιλαμβάνει το σύνολο των μη χρηματοοικονομικών εταιρειών, οιονεί εταιρειών και μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες και που είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος και δεν ελέγχονται από τη γενική κυβέρνηση ή από θεσμικές μονάδες μη μόνιμους κατοίκους.

Ο υποτομέας αυτός περιλαμβάνει τις εταιρείες και οιονεί εταιρείες άμεσων ξένων επενδύσεων που δεν κατατάσσονται στον υποτομέα των μη χρηματοοικονομικών εταιρειών που ελέγχονται από την αλλοδαπή (S.11003).

Υποτομέας: Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες που ελέγχονται από την αλλοδαπή (S.11003)

- 2.54 Ορισμός: Ο υποτομέας των μη χρηματοοικονομικών εταιρειών που ελέγχονται από την αλλοδαπή αποτελείται από όλες τις μη χρηματοοικονομικές εταιρείες και οιονεί εταιρείες που ελέγχονται από θεσμικές μονάδες μη μόνιμους κατοίκους.

Ο εν λόγω υποτομέας περιλαμβάνει:

- α) όλες τις θυγατρικές εταιρειών μη μόνιμων κατοίκων·
- β) όλες τις εταιρείες που ελέγχονται από θεσμική μονάδα μη μόνιμο κάτοικο που δεν είναι εταιρεία· για παράδειγμα, μια εταιρεία που ελέγχεται από κυβέρνηση της αλλοδαπής. Περιλαμβάνει εταιρείες που ελέγχονται από ομάδα μονάδων μη μόνιμων κατοίκων που ενεργούν από κοινού·

- γ) όλα τα υποκαταστήματα ή άλλα μη εταιρικού χαρακτήρα γραφεία εταιρειών μη μόνιμων κατοίκων ή παραγωγών μη εταιρικού χαρακτήρα που είναι πλασματικές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι.

Χρηματοοικονομικές εταιρείες (S.12)

- 2.55 Ορισμός: Ο τομέας των χρηματοοικονομικών εταιρειών (S.12) περιλαμβάνει θεσμικές μονάδες που είναι ανεξάρτητες νομικές οντότητες και παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος, των οποίων η βασική δραστηριότητα συνίσταται στην παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Αυτές οι θεσμικές μονάδες περιλαμβάνουν το σύνολο των εταιρειών και οιονεί εταιρειών που δραστηριοποιούνται κυρίως στους εξής τομείς:

α) χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση (ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί)· και/ή

β) επικουρικές χρηματοοικονομικές δραστηριότητες (επικουρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και φορείς).

Περιλαμβάνονται επίσης οι θεσμικές μονάδες που παρέχουν χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, αν το μεγαλύτερο μέρος των περιουσιακών τους στοιχείων ή των υποχρεώσεων τους δεν αποτελεί αντικείμενο συναλλαγής σε ανοικτές αγορές.

- 2.56 Η χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση είναι η δραστηριότητα στα πλαίσια της οποίας μια θεσμική μονάδα αποκτά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και, ταυτόχρονα, συνάπτει υποχρεώσεις για δικό της λογαριασμό διενεργώντας χρηματοοικονομικές συναλλαγές στην αγορά. Τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις των ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών μετατρέπονται ή αναδιαμορφώνονται σε σχέση για παράδειγμα με τη λήξη, το μέγεθος, τον βαθμό κινδύνου κλπ., κατά τη διαδικασία χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης.

Οι επικουρικές χρηματοοικονομικές δραστηριότητες είναι δραστηριότητες που συνδέονται στενά με τη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση, χωρίς όμως να συνιστούν οι ίδιες χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση.

Ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί

- 2.57 Η διαδικασία χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης έγκειται στη διοχέτευση κεφαλαίων από θεσμικές μονάδες με πλεόνασμα κεφαλαίων σε θεσμικές μονάδες με έλλειψη κεφαλαίων. Ο ενδιάμεσος χρηματοοικονομικός οργανισμός δεν ενεργεί απλώς ως διαμεσολαβητής αυτών των άλλων θεσμικών μονάδων, αλλά αναλαμβάνει και ο ίδιος κινδύνους αποκτώντας χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και συνάπτοντας υποχρεώσεις για δικό του λογαριασμό.

- 2.58 Στη διαδικασία χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης μπορούν να υπεισέρχονται όλες οι κατηγορίες υποχρεώσεων, εκτός από την κατηγορία «λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί» (ΑΦ.8). Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που υπεισέρχονται στη διαδικασία χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης μπορεί να ταξινομούνται σε οποιαδήποτε κατηγορία, με εξαίρεση την κατηγορία για τα ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων (ΑΦ.6), συμπεριλαμβανομένης, όμως, της κατηγορίας «λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί». Επιπλέον, οι ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί μπορούν να επενδύουν τα κεφάλαιά τους σε μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, περιλαμβανομένων και των ακινήτων. Για να μπορεί να θεωρηθεί ενδιάμεσος χρηματοοικονομικός οργανισμός, μια εταιρεία θα πρέπει να συνάπτει υποχρεώσεις στην αγορά και να μετατρέπει κεφάλαια. Οι εταιρείες ακινήτων δεν είναι ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί.

- 2.59 Η κύρια δραστηριότητα των ασφαλιστικών εταιρειών και των συνταξιοδοτικών ταμείων έγκειται στη συγκέντρωση των υποχρεώσεων αυτών των οργανισμών είναι ασφαλιστικά, συνταξιοδοτικά και τυποποιημένα εγγυοδοτικά προγράμματα (ΑΦ.6). Σε αντιστάθμισμα των υποχρεώσεων, οι ασφαλιστικές εταιρείες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία προβαίνουν σε επενδύσεις λειτουργώντας ως ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί.

- 2.60 Οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου, στο εξής εταιρείες διαχείρισης διαθεσίμων και εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων, συνάπτουν, κατά κύριο λόγο, υποχρεώσεις μέσω της έκδοσης μετοχών ή μεριδίων των εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (ΑΦ.52). Οι εν λόγω εταιρείες μετατρέπουν τα κεφάλαια αυτά μέσω της απόκτησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και/ή ακίνητης περιουσίας. Οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου ταξινομούνται ως ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί. Οποιαδήποτε μεταβολή της αξίας των περιουσιακών στοιχείων τους και των υποχρεώσεών τους πλην των μετοχών τους αντικατοπτρίζεται στα ίδια κεφάλαια (βλ. σημείο 7.07). Δεδομένου ότι το ύψος των ιδίων κεφαλαίων ισούται με την αξία των μετοχών ή των μεριδίων των εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου, οποιαδήποτε μεταβολή της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων θα αντικατοπτρίζεται στην εμπορεύσιμη αξία αυτών των μετοχών ή μεριδίων. Οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου που επενδύουν σε ακίνητη περιουσία θεωρούνται ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί.

- 2.61 Η χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση περιορίζεται στην απόκτηση περιουσιακών στοιχείων και στη σύναψη υποχρεώσεων με το ευρύ κοινό ή με συγκεκριμένες και σχετικά μεγάλες υποομάδες του. Όταν η δραστηριότητα περιορίζεται σε μικρές ομάδες ατόμων ή σε οικογένειες, δεν πραγματοποιείται χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση.

- 2.62 Μπορεί να υπάρχουν εξαιρέσεις από τον γενικό περιορισμό της χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης σε χρηματοοικονομικές συναλλαγές που διενεργούνται στην αγορά. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν δημοτικές τράπεζες και ταμειευτήρια, που εξαρτώνται από τον σχετικό δήμο, ή εταιρείες χρηματοοικονομικής μίσθωσης που εξαρτώνται από έναν μητρικό όμιλο εταιρειών για την απόκτηση ή την επένδυση κεφαλαίων. Πάντως, για να ταξινομούνται ως ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί η εκ μέρους τους χορήγηση δανείων ή αποδοχή αποταμιεύσεων δεν θα πρέπει να εξαρτάται από τον αντίστοιχο δήμο ή μητρικό όμιλο εταιρειών.

Επικουρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και φορείς

- 2.63 Οι επικουρικές χρηματοοικονομικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν επικουρικές δραστηριότητες που αφορούν τη διενέργεια συναλλαγών σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις ή τη μετατροπή ή την αναδιαμόρφωση κεφαλαίων. Οι επικουρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και φορείς δεν αναλαμβάνουν οι ίδιοι κινδύνους μέσω της απόκτησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή μέσω της σύναψης υποχρεώσεων. Απλώς διευκολύνουν τη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση. Αν πρόκειται για κεντρικά γραφεία των οποίων όλες ή οι περισσότερες θυγατρικές είναι χρηματοοικονομικές εταιρείες, τα εν λόγω κεντρικά γραφεία θεωρούνται επικουρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και φορείς.

Χρηματοοικονομικές εταιρείες πλην των ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών και των επικουρικών χρηματοοικονομικών οργανισμών και φορέων

- 2.64 Άλλες χρηματοοικονομικές εταιρείες πλην των ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών και των επικουρικών χρηματοοικονομικών οργανισμών και φορέων είναι θεσμικές μονάδες που παρέχουν χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και των οποίων το μεγαλύτερο μέρος των περιουσιακών στοιχείων ή των υποχρεώσεων δεν αποτελεί αντικείμενο συναλλαγής σε ανοικτές αγορές.

Θεσμικές μονάδες που περιλαμβάνονται στον τομέα των χρηματοοικονομικών εταιρειών

- 2.65 Οι θεσμικές μονάδες που περιλαμβάνονται στον τομέα «χρηματοοικονομικές εταιρείες» (S.12) είναι οι ακόλουθες:
- α) οι ιδιωτικές ή δημόσιες εταιρείες που ασχολούνται κατά κύριο λόγο με τη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση και/ή με επικουρικές χρηματοοικονομικές δραστηριότητες·
 - β) οι συνεταιρισμοί και συνεταιρικές επιχειρήσεις που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες και ασχολούνται κατά κύριο λόγο με τη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση και/ή με επικουρικές χρηματοοικονομικές δραστηριότητες·
 - γ) οι δημόσιοι παραγωγοί που αναγνωρίζονται ως νομικές οντότητες και ασχολούνται κατά κύριο λόγο με τη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση και/ή με επικουρικές χρηματοοικονομικές δραστηριότητες·
 - δ) τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που αναγνωρίζονται ως νομικές οντότητες και τα οποία ασχολούνται κατά κύριο λόγο με τη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση και/ή με επικουρικές χρηματοοικονομικές δραστηριότητες ή τα οποία εξυπηρετούν χρηματοοικονομικές εταιρείες·
 - ε) τα κεντρικά γραφεία όταν όλες ή οι περισσότερες από τις θυγατρικές τους είναι χρηματοοικονομικές εταιρείες που ασχολούνται κατά κύριο λόγο με τη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση και/ή με επικουρικές χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Τα εν λόγω κεντρικά γραφεία ταξινομούνται ως επικουρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και φορείς (S.126)·
 - στ) οι εταιρείες χαρτοφυλακίου, όταν ο κύριος ρόλος τους έγκειται στην κτήση περιουσιακών στοιχείων ομίλου θυγατρικών εταιρειών. Η σύνθεση του ομίλου μπορεί να είναι χρηματοοικονομικού χαρακτήρα ή μη —αυτό δεν επηρεάζει την ταξινόμηση των εταιρειών χαρτοφυλακίου ως θυγατρικών χρηματοοικονομικών οργανισμών (S.127)·
 - ζ) οι ΟΕΣ των οποίων η κύρια δραστηριότητα έγκειται στην παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών·
 - η) τα μη εταιρικής μορφής κεφάλαια επενδύσεων χαρτοφυλακίου που περιλαμβάνουν χαρτοφυλάκια επενδύσεων τα οποία ανήκουν στην ομάδα των συμμετεχόντων και τα οποία διαχειρίζονται, κατά κανόνα, άλλες χρηματοοικονομικές εταιρείες. Τα κεφάλαια αυτά θεωρούνται θεσμικές μονάδες, ξεχωριστές από τη διαχειρίστρια χρηματοοικονομική εταιρεία·
 - θ) οι μονάδες μη εταιρικής μορφής που ασχολούνται κατά κύριο λόγο με τη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση και υπόκεινται σε ρύθμιση και εποπτεία (στις περισσότερες περιπτώσεις ταξινομούνται ως εταιρείες που δέχονται καταθέσεις με εξαίρεση την κεντρική τράπεζα, ασφαλιστικές εταιρείες ή συνταξιοδοτικά ταμεία) θεωρούνται ότι έχουν αυτονομία λήψης αποφάσεων και αυτόνομη διοίκηση χωρίς εξάρτηση από τους ιδιοκτήτες τους· η οικονομική και η χρηματοοικονομική τους συμπεριφορά μοιάζει με τη συμπεριφορά των χρηματοδοτικών εταιρειών. Στην περίπτωση αυτή, αντιμετωπίζονται ως χωριστές θεσμικές μονάδες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι τα υποκαταστήματα χρηματοοικονομικών εταιρειών μη μόνιμων κατοίκων.

Υποτομείς χρηματοοικονομικών εταιρειών

- 2.66 Ο τομέας των χρηματοοικονομικών εταιρειών υποδιαιρείται στους ακόλουθους υποτομείς:
- α) κεντρική τράπεζα (S.121)·
 - β) Εταιρείες που δέχονται καταθέσεις, εκτός από την κεντρική τράπεζα (S.122)·
 - γ) εταιρείες διαχείρισης διαθεσίμων (ΕΔΔ) (S.123)·
 - δ) εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων (S.124)·
 - ε) λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, εκτός από τις ασφαλιστικές εταιρείες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία (S.125)·
 - στ) επικουρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και φορείς (S.126)·
 - ζ) θυγατρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και δανειστές χρημάτων (S.127)·

η) ασφαλιστικές εταιρείες (S.128)· και

θ) συνταξιοδοτικά ταμεία (S.129).

Συνδυασμός υποτομέων χρηματοοικονομικών εταιρειών

- 2.67 Οι νομισματικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί (NXO), σύμφωνα με τον ορισμό της ΕΚΤ, αποτελούνται από όλες τις θεσμικές μονάδες που περιλαμβάνονται στους υποτομείς κεντρική τράπεζα (S.121), εταιρείες που δέχονται καταθέσεις εκτός από την κεντρική τράπεζα (S.122) και εταιρείες διαχείρισης διαθεσίμων (S.123).
- 2.68 Ο υποτομέας άλλοι νομισματικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί αποτελείται από εκείνους τους ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς μέσω των οποίων τα αποτελέσματα της νομισματικής πολιτικής της κεντρικής τράπεζας (S.121) μεταβιβάζονται στις άλλες οντότητες της οικονομίας. Πρόκειται για εταιρείες που δέχονται καταθέσεις εκτός από την κεντρική τράπεζα (S.122) και για εταιρείες διαχείρισης διαθεσίμων (S.123).
- 2.69 Ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί φορείς που ασχολούνται με τη συγκέντρωση των κινδύνων είναι οι ασφαλιστικές εταιρείες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία (ΑΕΣΤ). Αποτελούνται από τους υποτομείς ασφαλιστικές εταιρείες (S.128) και συνταξιοδοτικά ταμεία (S.129).
- 2.70 Οι χρηματοοικονομικές εταιρείες εκτός από NXO και ΑΕΣΤ αποτελούνται από τους υποτομείς εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων (S.124), τους άλλους ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς, εκτός από τις ασφαλιστικές εταιρείες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία (S.125), τους επικουρικούς χρηματοοικονομικούς οργανισμούς και φορείς (S.126) και τους θυγατρικούς χρηματοοικονομικούς οργανισμούς και δανειστές χρημάτων (S.127).

Υποδιαίρεση υποτομέων χρηματοοικονομικών εταιρειών σε δημόσιες, ημεδαπές ιδιωτικές και χρηματοοικονομικές εταιρείες και χρηματοοικονομικές εταιρείες που ελέγχονται από την αλλοδαπή

- 2.71 Με εξαίρεση τον υποτομέα S.121, κάθε υποτομέας υποδιαιρείται περαιτέρω σε:

α) δημόσιες χρηματοοικονομικές εταιρείες·

β) ημεδαπές ιδιωτικές χρηματοοικονομικές εταιρείες· και

γ) χρηματοοικονομικές εταιρείες που ελέγχονται από την αλλοδαπή.

Τα κριτήρια για την υποδιαίρεση αυτή είναι ακριβώς τα ίδια με εκείνα που ισχύουν για τις μη χρηματοοικονομικές εταιρείες (βλ. σημεία 2.51 έως 2.54).

Πίνακας 2.3 — Τομέας χρηματοοικονομικών εταιρειών και υποτομείς του

Τομέας και υποτομείς			Δημόσιες	Ημεδαπές ιδιωτικές	Ελεγχόμενες από την αλλοδαπή	
Χρηματοοικονομικές εταιρείες			S.12			
Νομισματικοί χρη- ματοοικονομικοί οργανισμοί (NXO)	Κεντρική τράπεζα		S.121			
	Λοιποί νομισματι- κοί χρηματοοικο- νομικοί οργανισμοί (ΛNXO)	Εταιρείες που δέχονται καταθέ- σεις, εκτός από την κεντρική τράπεζα	S.122	S.12201	S.12202	S.12203
		Εταιρείες διαχείρι- σης διαθεσίμων	S.123	S.12301	S.12302	S.12303
Χρηματοοικονομικές εταιρείες εκτός από NXO και ΑΕΣΤ	Εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου, πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσί- μων		S.124	S.12401	S.12402	S.12403
	Λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, εκτός από ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία		S.125	S.12501	S.12502	S.12503
	Επικουρικοί χρηματοοικονομικοί οργανι- σμοί και φορείς		S.126	S.12601	S.12602	S.12603
	Θυγατρικοί χρηματοοικονομικοί οργανι- σμοί και δανειστές χρημάτων		S.127	S.12701	S.12702	S.12703
Ασφαλιστικές εται- ρείες και συνταξιο- δοτικά ταμεία (ΑΕΣΤ)	Ασφαλιστικές εταιρείες (ΑΕ)		S.128	S.12801	S.12802	S.12803
	Συνταξιοδοτικά ταμεία (ΣΤ)		S.129	S.12901	S.12902	S.12903

Κεντρική Τράπεζα (S.121)

- 2.72 Ορισμός: Ο υποτομέας της κεντρικής τράπεζας (S.121) περιλαμβάνει όλες τις χρηματοοικονομικές εταιρείες και οιονεί εταιρείες, κύρια λειτουργία των οποίων είναι η έκδοση νομίσματος, η διατήρηση της εσωτερικής και εξωτερικής αξίας του νομίσματος και η τήρηση του συνόλου ή μέρους των διεθνών (συναλλαγματικών) αποθεμάτων της χώρας.
- 2.73 Οι ακόλουθοι ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί κατατάσσονται στον υποτομέα S.121:
- α) η εθνική κεντρική τράπεζα, ακόμη και αν αποτελεί μέρος ενός Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών·
 - β) οι κεντρικές νομισματικές υπηρεσίες, κρατικής βασικά προέλευσης (π.χ. υπηρεσίες που διαχειρίζονται ξένο συνάλλαγμα ή εκδίδουν νόμισμα) οι οποίες τηρούν πλήρη σειρά λογαριασμών και έχουν αυτονομία λήψης αποφάσεων σε σχέση με την κεντρική κυβέρνηση. Όταν οι δραστηριότητες αυτές διενεργούνται είτε στα πλαίσια της κεντρικής κυβέρνησης είτε στα πλαίσια της κεντρικής τράπεζας, δεν υπάρχουν χωριστές θεσμικές μονάδες.
- 2.74 Ο υποτομέας S.121 δεν περιλαμβάνει οργανισμούς και φορείς, εκτός από την κεντρική τράπεζα, οι οποίοι ρυθμίζουν ή εποπτεύουν χρηματοοικονομικές εταιρείες ή κεφαλαιαγορές. Ταξινομούνται στον υποτομέα S.126.

Εταιρείες που δέχονται καταθέσεις, εκτός από την Κεντρική Τράπεζα (S.122)

- 2.75 Ορισμός: Ο υποτομέας εταιρείες που δέχονται καταθέσεις εκτός από την κεντρική τράπεζα (S.122) περιλαμβάνει όλες τις χρηματοοικονομικές εταιρείες και οιονεί χρηματοοικονομικές εταιρείες, εκτός από εκείνες που ταξινομούνται στον υποτομέα κεντρική τράπεζα και στον υποτομέα εταιρείες διαχείρισης διαθεσίμων, που δραστηριοποιούνται κατά κύριο λόγο στη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση με κύριο αντικείμενο την αποδοχή καταθέσεων και/ή συγγενών υποκατάστατων καταθέσεων από θεσμικές μονάδες, οπότε όχι μόνο από ΝΧΟ, και τη χορήγηση, για δικό τους λογαριασμό, δανείων και/ή τη διενέργεια επενδύσεων σε χρεόγραφα.
- 2.76 Οι εταιρείες που δέχονται καταθέσεις, εκτός από την κεντρική τράπεζα, δεν μπορούν να χαρακτηριστούν απλώς «τράπεζες», γιατί μπορεί να περιλαμβάνουν ορισμένες χρηματοοικονομικές εταιρείες που δεν αυτοχαρακτηρίζονται «τράπεζες» ή ορισμένες που σε κάποιες χώρες ίσως δεν επιτρέπεται να φέρουν τον τίτλο της τράπεζας, ενώ ορισμένες άλλες χρηματοοικονομικές εταιρείες που αυτοχαρακτηρίζονται τράπεζες μπορεί να μην είναι στην πραγματικότητα εταιρείες που δέχονται καταθέσεις. Οι ακόλουθοι ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί κατατάσσονται στον υποτομέα S.122:
- α) εμπορικές τράπεζες, «γενικές» τράπεζες, τράπεζες «παντός σκοπού»·
 - β) ταμιευτήρια [περιλαμβανομένων των μικρών τοπικών ταμιευτηρίων (trustee savings banks) και των στεγαστικών ταμιευτηρίων (savings banks and loan associations)]·
 - γ) ταχυδρομικές τράπεζες και οργανισμοί ταχυδρομικών επιταγών·
 - δ) αγροτικές πιστωτικές τράπεζες, γεωργικές πιστωτικές τράπεζες·
 - ε) συνεταιριστικές πιστωτικές τράπεζες, πιστωτικές ενώσεις·
 - στ) εξειδικευμένες τράπεζες, (π.χ. εμπορικές τράπεζες, οργανισμοί έκδοσης τίτλων, ιδιωτικές τράπεζες)· και
 - ζ) οργανισμοί ηλεκτρονικού χρήματος που δραστηριοποιούνται κυρίως στη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση.
- 2.77 Οι ακόλουθοι ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί μπορούν επίσης να ταξινομηθούν στον υποτομέα S.122 αν, στα πλαίσια της λειτουργίας τους, εισπράττουν πληρωτέα κεφάλαια από το κοινό είτε με τη μορφή καταθέσεων είτε με άλλες μορφές, όπως η συνεχής έκδοση μακροπρόθεσμων χρεογράφων:
- α) εταιρείες που ασχολούνται με τη χορήγηση ενυπόθηκων δανείων [περιλαμβανομένων των κτηματικών εταιρειών (building societies), των κτηματικών τραπεζών και των ιδρυμάτων κτηματικής πίστης]·
 - β) δημοτικά πιστωτικά ιδρύματα.
- Διαφορετικά, ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί ταξινομούνται στον υποτομέα S.124.
- 2.78 Στον υποτομέα S.122 δεν περιλαμβάνονται:
- α) κεντρικά γραφεία που εποπτεύουν και διαχειρίζονται άλλες μονάδες ομάδας που αποτελείται κατεξοχήν από εταιρείες που δέχονται καταθέσεις εκτός από την κεντρική τράπεζα, χωρίς όμως να είναι τα ίδια εταιρείες που δέχονται καταθέσεις. Αυτά τα κεντρικά γραφεία ταξινομούνται στον υποτομέα S.126·

- β) μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες οι οποίες εξυπηρετούν εταιρείες που δέχονται καταθέσεις, αλλά δεν ασχολούνται με χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση. Ταξινομούνται στον υποτομέα S.126· και
- γ) οργανισμοί ηλεκτρονικού χρήματος που δεν δραστηριοποιούνται κατά κύριο λόγο στη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση.

Εταιρείες διαχείρισης διαθεσίμων (S.123)

- 2.79 **Ορισμός:** Ο υποτομέας των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων (S.123) περιλαμβάνει όλες τις χρηματοοικονομικές εταιρείες και οιονεί εταιρείες, εκτός από εκείνες που ταξινομούνται στον υποτομέα της κεντρικής τράπεζας και στον υποτομέα των πιστωτικών ιδρυμάτων, που δραστηριοποιούνται κατά κύριο λόγο στη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση. Η δραστηριότητά τους έγκειται στο να εκδίδουν μετοχές ή μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου ως παραπλήσια υποκατάστατα των καταθέσεων από θεσμικές μονάδες και στο να πραγματοποιούν, για δικό τους λογαριασμό, επενδύσεις κυρίως σε μετοχές/μερίδια κεφαλαίων διαχείρισης διαθεσίμων, χρεόγραφα βραχυπρόθεσμης λήξης και/ή καταθέσεις.
- 2.80 Οι ακόλουθοι ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί ταξινομούνται στον υποτομέα S.123: εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου που περιλαμβάνουν επενδυτικές ενώσεις (investment trusts), οργανισμούς συλλογικών μετοχικών επενδύσεων (unit trusts) και άλλα συλλογικά επενδυτικά σχήματα των οποίων οι μετοχές ή τα μερίδια είναι παραπλήσια υποκατάστατα των καταθέσεων.
- 2.81 Ο υποτομέας S.123 δεν περιλαμβάνει:
 - α) κεντρικά γραφεία που εποπτεύουν και διαχειρίζονται μια ομάδα που αποτελείται κατά κύριο λόγο από εταιρείες διαχείρισης διαθεσίμων, χωρίς όμως να είναι τα ίδια εταιρείες διαχείρισης διαθεσίμων. Ταξινομούνται στον υποτομέα S.126·
 - β) μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που είναι αναγνωρισμένα ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες που εξυπηρετούν εταιρείες διαχείρισης διαθεσίμων, αλλά δεν μετέχουν στη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση. Ταξινομούνται στον υποτομέα S.126·

Εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου, πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων (S.124)

- 2.82 **Ορισμός:** Ο υποτομέας των εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων (S.124) αποτελείται από όλα τα συλλογικά επενδυτικά σχήματα, εκτός από εκείνα που ταξινομούνται στον υποτομέα των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων, που δραστηριοποιούνται κατά κύριο λόγο στη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση. Η δραστηριότητά τους έγκειται στο να εκδίδουν μετοχές ή μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου που δεν είναι παραπλήσια υποκατάστατα των καταθέσεων και να κάνουν, για δικό τους λογαριασμό, επενδύσεις κυρίως σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία εκτός από τα βραχυπρόθεσμα περιουσιακά στοιχεία και σε μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (συνήθως ακίνητη περιουσία).
- 2.83 Οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων περιλαμβάνουν επενδυτικές ενώσεις (investment trusts), οργανισμούς συλλογικών μετοχικών επενδύσεων (unit trusts) και άλλα συλλογικά επενδυτικά σχήματα των οποίων οι μετοχές ή τα μερίδια των αμοιβαίων κεφαλαίων δεν θεωρούνται παραπλήσια υποκατάστατα των καταθέσεων.
- 2.84 Οι ακόλουθοι ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί ταξινομούνται στον υποτομέα S.124:
 - α) εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου ανοικτού τύπου των οποίων οι μετοχές ή τα μερίδια των επενδύσεων χαρτοφυλακίου, ύστερα από αίτημα των κατόχων τους, επαναγοράζονται ή εξοφλούνται άμεσα ή έμμεσα από τα περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας·
 - β) εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου κλειστού τύπου με σταθερό μετοχικό κεφάλαιο, όπου οι επενδυτές για να μπουν ή να βγουν απ' αυτές πρέπει να αγοράσουν ή να πωλήσουν υπάρχουσες μετοχές·
 - γ) εταιρείες επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία·
 - δ) αμοιβαία κεφάλαια που επενδύουν σε άλλα αμοιβαία κεφάλαια («funds of funds»)·
 - ε) αντισταθμιστικά κεφάλαια υψηλού κινδύνου (hedge funds) τα οποία καλύπτουν ένα φάσμα συλλογικών επενδυτικών σχημάτων που χαρακτηρίζονται από υψηλές ελάχιστες επενδύσεις, ευέλικτη κανονιστική ρύθμιση και πληθώρα επενδυτικών στρατηγικών.
- 2.85 Στον υποτομέα S.124 δεν περιλαμβάνονται:
 - α) συνταξιοδοτικά ταμεία που αποτελούν μέρος του υποτομέα συνταξιοδοτικών ταμείων·
 - β) κρατικά κεφάλαια ειδικού σκοπού, γνωστά ως κρατικά επενδυτικά κεφάλαια. Κρατικά κεφάλαια ειδικού σκοπού ταξινομούνται ως θυγατρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, εάν είναι χρηματοοικονομικές εταιρείες. Η ταξινόμηση ενός «κρατικού κεφαλαίου ειδικού σκοπού» είτε ως μέρος του τομέα της γενικής κυβέρνησης είτε ως μέρος του τομέα χρηματοοικονομικών εταιρειών, καθορίζεται με βάση τα κριτήρια σχετικά με τις μονάδες ειδικού σκοπού της γενικής κυβέρνησης που αναφέρονται στο σημείο 2.27·

γ) κεντρικά γραφεία που εποπτεύουν και διαχειρίζονται έναν όμιλο που απαρτίζεται κατά κύριο λόγο από εταιρείες διαχείρισης διαθεσίμων, χωρίς όμως να είναι τα ίδια εταιρείες διαχείρισης διαθεσίμων. Ταξινομούνται στον υποτομέα S.126·

δ) μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες τα οποία εξυπηρετούν ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία, αλλά δεν ασχολούνται με τη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση. Ταξινομούνται στον υποτομέα S.126.

Λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, εκτός από τις ασφαλιστικές εταιρείες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία (S.125)

- 2.86 Ορισμός: Ο υποτομέας λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, εκτός από τις ασφαλιστικές εταιρείες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία (S.125) περιλαμβάνει όλες τις χρηματοοικονομικές εταιρείες και οιονεί εταιρείες οι οποίες έχουν ως κύρια δραστηριότητα τη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση μέσω της σύναψης υποχρεώσεων υπό μορφή διαφορετική από το νόμισμα, τις καταθέσεις, ή τις μετοχές εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή σε σχέση με τα ασφαλιστικά, συνταξιοδοτικά και τυποποιημένα εγγυοδοτικά συστήματα θεσμικών μονάδων.
- 2.87 Ο υποτομέας S.125 περιλαμβάνει τους ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς που δραστηριοποιούνται κατά κύριο λόγο στη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση. Στις περισσότερες περιπτώσεις, αυτός ο μακροπρόθεσμος χαρακτήρας διακρίνει τον εν λόγω τομέα από τους υποτομείς των ΛΝΧΟ (S.122 και S.123). Η διαχωριστική γραμμή από τους υποτομείς εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου εκτός από τις εταιρείες διαχείρισης διαθεσίμων (S.124), ασφαλιστικές εταιρείες (S.128), και συνταξιοδοτικά ταμεία (S.129) μπορεί να καθοριστεί με βάση την απουσία υποχρεώσεων με τη μορφή μετοχών σε εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου που δεν θεωρούνται παραπλήσια υποκατάστατα των καταθέσεων ή ασφαλιστικών, συνταξιοδοτικών και τυποποιημένων εγγυητικών συστημάτων.
- 2.88 Ο υποτομέας ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, εκτός από τις ασφαλιστικές εταιρείες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία (S.125) υποδιαιρείται περαιτέρω σε υποτομείς που περιλαμβάνουν: χρηματοοικονομικές εταιρείες ειδικού σκοπού οι οποίες μετέχουν σε συναλλαγές τιτλοποίησης (ΧΡΕΣ), χρηματιστές που διενεργούν συναλλαγές επί χρεογράφων και παράγωγων μέσων, χρηματοοικονομικές εταιρείες που μετέχουν στη χορήγηση δανείων, και εξειδικευμένες χρηματοοικονομικές εταιρείες. Η υποδιαίρεση αυτή παρουσιάζεται στον πίνακα 2.4.

Πίνακας 2.4 — Υποτομέας λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, εκτός από ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία (S.125) και υποδιαίρεσεις του

Λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, εκτός από ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία

Χρηματοοικονομικές εταιρείες ειδικού σκοπού που ασχολούνται με συναλλαγές τιτλοποίησης (ΧΡΕΣ)

Χρηματιστές που ενεργούν συναλλαγές επί χρεογράφων και παράγωγων μέσων

Χρηματοοικονομικές εταιρείες που ασχολούνται με τη χορήγηση δανείων και

Εξειδικευμένες χρηματοοικονομικές εταιρείες.

- 2.89 Στον υποτομέα S.125 δεν περιλαμβάνονται τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες και εξυπηρετούν άλλες χρηματοοικονομικές εταιρείες εκτός από ασφαλιστικές επιχειρήσεις και συνταξιοδοτικά ταμεία, αλλά δεν ασκούν τη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση. Ταξινομούνται στον υποτομέα S.126.

Χρηματοοικονομικές εταιρείες ειδικού σκοπού που ασχολούνται με συναλλαγές τιτλοποίησης (ΧΡΕΣ)

- 2.90 Ορισμός: Οι χρηματοοικονομικές εταιρείες ειδικού σκοπού που ασχολούνται με συναλλαγές τιτλοποίησης (ΧΡΕΣ) είναι εταιρείες που διενεργούν συναλλαγές τιτλοποίησης. Οι ΧΡΕΣ που πληρούν τα κριτήρια της θεσμικής μονάδας ταξινομούνται στον τομέα S.125, διαφορετικά αντιμετωπίζονται ως αναπόσπαστο τμήμα της μητρικής εταιρείας.

Χρηματιστές που ενεργούν συναλλαγές επί χρεογράφων και παράγωγων μέσων, χρηματοοικονομικές εταιρείες που ασχολούνται με τη χορήγηση δανείων και εξειδικευμένες χρηματοοικονομικές εταιρείες

- 2.91 Οι χρηματιστές που ενεργούν συναλλαγές επί χρεογράφων και παράγωγων μέσων (για ίδιο λογαριασμό) είναι ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί που ενεργούν για ίδιο λογαριασμό.
- 2.92 Οι χρηματοοικονομικές εταιρείες που ασχολούνται με τη χορήγηση δανείων περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς που ασχολούνται με:
- α) χρηματοοικονομική μίσθωση
 - β) πίστωση για αγορές με δόσεις και χορήγηση προσωπικών ή εμπορικών δανείων ή
 - γ) χρηματοδότηση με την εξαγορά επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring).
- 2.93 Οι εξειδικευμένες χρηματοοικονομικές εταιρείες είναι ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, όπως για παράδειγμα:
- α) εταιρείες επιχειρηματικού και αναπτυξιακού κεφαλαίου·
 - β) εταιρείες χρηματοδότησης εξαγωγών/εισαγωγών· ή

γ) ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί που αποκτούν καταθέσεις και/ή παραπλήσια υποκατάστατα καταθέσεων ή εκχωρούν δάνεια έναντι μόνο νομισματικών χρηματοοικονομικών οργανισμών· οι εν λόγω ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί περιλαμβάνουν επίσης τα κεντρικά γραφεία συμφηφισμού (ΚΓΣ) που διενεργούν συναλλαγές μεταξύ των νομισματικών χρηματοοικονομικών οργανισμών για συμφωνίες επαναγοράς.

- 2.94 Κεντρικά γραφεία που εποπτεύουν και διαχειρίζονται ομάδα θυγατρικών με κύριο αντικείμενο τη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση και/ή την παροχή επικουρικών χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων ταξινομούνται στον υποτομέα S.126.

Επικουρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και φορείς (S.126)

- 2.95 Ορισμός: Ο υποτομέας «επικουρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και φορείς» (S.126) περιλαμβάνει όλες τις χρηματοοικονομικές εταιρείες ή οιονεί εταιρείες οι οποίες ασχολούνται κατά κύριο λόγο με δραστηριότητες που συνδέονται στενά με τη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση, χωρίς όμως να είναι ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί.

- 2.96 Στον υποτομέα S.126 ταξινομούνται οι παρακάτω χρηματοοικονομικές εταιρείες και οιονεί εταιρείες:

- α) οι ασφαλισιοεστίτες, οι οργανισμοί αβαριών και επιθαλάσσιας αρωγής, οι σύμβουλοι επί θεμάτων ασφαλειών και συντάξεων κ.λπ·
- β) οι μεσίτες δανείων, οι χρηματιστές που διενεργούν πράξεις επί χρεογράφων, οι σύμβουλοι επενδύσεων κ.λπ·
- γ) οι εταιρείες εισαγωγής τίτλων σε χρηματιστήριο που διαχειρίζονται την έκδοση χρεογράφων·
- δ) οι εταιρείες που έχουν ως κύρια λειτουργία την παροχή εγγύησης, με οπισθογράφηση, για γραμμάτια και παρόμοια μέσα·
- ε) εταιρείες που διαχειρίζονται παράγωγα μέσα και μέσα αντιστάθμισης κινδύνου, όπως συμβάσεις ανταλλαγής χρηματοοικονομικών μέσων (swaps), χρηματοοικονομικά δικαιώματα προαίρεσης, συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (futures) (χωρίς να τα εκδίδουν)·
- στ) εταιρείες που παρέχουν υποδομή για κεφαλαιαγορές·
- ζ) κεντρικές αρχές εποπτείας ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών και χρηματοοικονομικών αγορών, όταν πρόκειται για χωριστές θεσμικές μονάδες·
- η) διευθυντές συνταξιοδοτικών ταμείων, αμοιβαίων κεφαλαίων κ.λπ·
- θ) εταιρείες που εξασφαλίζουν αγοραπωλησίες τίτλων και ασφαλιστήριων συμβολαίων·
- ι) μη κερδοσκοπικά ιδρύματα τα οποία αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες που εξυπηρετούν χρηματοοικονομικές εταιρείες, αλλά δεν ασχολούνται με χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση [βλ. στοιχείο δ) του σημείου 2.46]·
- ια) οργανισμοί πληρωμών (που διευκολύνουν τις πληρωμές μεταξύ αγοραστή και πωλητή).

- 2.97 Ο υποτομέας S.126 περιλαμβάνει επίσης κεντρικά γραφεία των οποίων όλες οι θυγατρικές ή οι περισσότερες απ' αυτές είναι χρηματοοικονομικές εταιρείες.

Θυγατρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και δανειστές χρημάτων (S.127)

- 2.98 Ορισμός: Ο υποτομέας θυγατρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και δανειστές χρημάτων (S.127) περιλαμβάνει το σύνολο των χρηματοοικονομικών εταιρειών και οιονεί εταιρειών που δεν ασχολούνται με τη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση ούτε με την παροχή επικουρικών χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και των οποίων το μεγαλύτερο μέρος των περιουσιακών στοιχείων ή των υποχρεώσεων δεν αποτελεί αντικείμενο συναλλαγής στις ανοικτές αγορές.

- 2.99 Ειδικότερα, στον υποτομέα S.127 ταξινομούνται οι παρακάτω χρηματοοικονομικές εταιρείες και οιονεί εταιρείες:

- α) μονάδες που είναι νομικές οντότητες όπως εταιρείες καταπιστευματικής διαχείρισης (trusts), κτηματομεσιτικά γραφεία, οργανισμοί πληρωμών ή εταιρείες χωρίς φυσική παρουσία («brass plate» companies)·
- β) εταιρείες χαρτοφυλακίου που έχουν στην κυριότητά τους πάνω από το 50 % του μετοχικού κεφαλαίου μιας ομάδας θυγατρικών εταιρειών και των οποίων η βασική δραστηριότητα έγκειται στο να έχουν την ομάδα στην κυριότητά τους, χωρίς να παρέχουν οιαδήποτε άλλη υπηρεσία στις επιχειρήσεις στις οποίες ανήκει το μετοχικό κεφάλαιο (δηλαδή ούτε διοικούν ούτε διαχειρίζονται άλλες μονάδες)·
- γ) ΟΕΣ που θεωρούνται θεσμικές μονάδες και αντλούν κεφάλαια από τις ανοικτές αγορές για να τα χρησιμοποιήσει η μητρική τους εταιρεία·

δ) μονάδες που παρέχουν χρηματοοικονομικές υπηρεσίες αποκλειστικά από δικά τους κεφάλαια ή κεφάλαια από χορηγίες σε ένα φάσμα πελατών και αναλαμβάνουν τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο για οφειλέτες που αθετούν τις υποχρεώσεις τους. Σχετικά παραδείγματα είναι: οι δανειστές χρήματος, οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται στη χορήγηση δανείων σε φοιτητές ή για το εξωτερικό εμπόριο από κεφάλαια που έχουν καταβάλει χορηγοί, όπως φορείς της γενικής κυβέρνησης ή μη κερδοσκοπικά ιδρύματα και εταιρείες ενεχυροδανεισμού (prawnshops) που δραστηριοποιούνται κυρίως στη χορήγηση δανείων·

ε) κρατικά κεφάλαια ειδικού σκοπού, γνωστά ως κρατικά επενδυτικά κεφάλαια (sovereign wealth funds), εάν ταξινομούνται ως χρηματοοικονομικές εταιρείες.

Ασφαλιστικές εταιρείες (S.128)

2.100 Ορισμός: Ο υποτομέας «ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία» (S.128) περιλαμβάνει όλες τις χρηματοοικονομικές εταιρείες και οιονεί εταιρείες που ασχολούνται κατά κύριο λόγο με τη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση ως συνέπεια της συγκέντρωσης των κινδύνων κυρίως με τη μορφή της άμεσης ασφάλισης ή της αντασφάλισης (βλ. σημείο 2.59).

2.101 Οι ασφαλιστικές εταιρείες παρέχουν υπηρεσίες:

α) ασφαλίσεων ζωής και ασφαλίσεων κατά ζημιών σε επιμέρους μονάδες ή ομάδες μονάδων·

β) αντασφάλισης σε άλλες ασφαλιστικές εταιρείες.

2.102 Υπηρεσίες ασφαλιστικών εταιρειών για ασφαλίσεις κατά ζημιών μπορούν να παρέχονται με τη μορφή ασφάλισης:

α) πυρός (π.χ. εμπορική και ιδιωτική ιδιοκτησία)·

β) αστικής ευθύνης (ζημίας)·

γ) μηχανοκίνητων οχημάτων (idia ζημία και αστική ευθύνη)·

δ) πλοίων, αεροσκαφών και μεταφορών (συμπεριλαμβανομένων των ενεργειακών κινδύνων)·

ε) ατυχήματος και ασθενείας· ή

στ) χρηματοοικονομικής ασφάλισης (παροχή γενικών εγγυήσεων ή εγγυήσεων καλής εκτέλεσης).

Εταιρείες χρηματοοικονομικής ασφάλισης ή πιστωτικής ασφάλισης, γνωστές επίσης ως τράπεζες εγγυήσεων, παρέχουν γενικές εγγυήσεις ή εγγυήσεις καλής εκτέλεσης για την υποστήριξη πράξεων τιτλοποίησης και άλλων πιστωτικών προϊόντων.

2.103 Οι ασφαλιστικές εταιρείες είναι κυρίως οντότητες εταιρικής ή αλληλασφαλιστικής μορφής. Οι εταιρικές οντότητες ανήκουν στους μετόχους και πολλές απ' αυτές είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο. Οι αλληλασφαλιστικές οικονομικές οντότητες ανήκουν στους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων και αποδίδουν τα κέρδη τους στους ασφαλισμένους που έχουν συμμετοχή στα κέρδη, με τη μορφή μερισμάτων ή πριμ. Οι «θυγατρικές» ασφαλιστικές εταιρείες ανήκουν συνήθως σε μη χρηματοοικονομικές εταιρείες και κατά κύριο λόγο ασφαλίζουν τους κινδύνους των μετόχων τους.

Πλαίσιο 2.1 — Τύποι ασφάλισης

Τύπος ασφάλισης		Τομέας/Υποτομέας
Πρωτασφάλιση	Ασφάλιση ζωής Ο κάτοχος ασφαλιστήριου συμβολαίου καταβάλλει εφάπαξ ή τακτικές πληρωμές σε ασφαλιστή ο οποίος εις αντάλλαγμα εγγυάται στον κάτοχο την καταβολή του ποσού που έχει συμφωνηθεί ή ετήσιας προσόδου σε μια δεδομένη ημερομηνία ή πριν απ' αυτήν.	Ασφαλιστικές εταιρείες
	Ασφάλιση κατά ζημιών Ασφάλιση για την κάλυψη κινδύνων ατυχήματος, ασθενείας, πυρός, πίστωσης κ.λπ.	Ασφαλιστικές εταιρείες
Αντασφάλιση	Ασφάλιση που αγοράζει ένας ασφαλιστής προκειμένου να προστατευτεί από απροσδόκητα μεγάλο αριθμό απαιτήσεων ή εξαιρετικά επαχθείς απαιτήσεις.	Ασφαλιστικές εταιρείες

Τύπος ασφάλισης			Τομέας/Υποτομέας
Κοινωνικές ασφαλίσεις	Δημόσια κοινωνική ασφάλιση (κοινωνική ασφάλεια)	Συντάξεις κοινωνικής ασφάλισης	Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης
	Η γενική κυβέρνηση υποχρεώνει τους συμμετέχοντες να ασφαλιστούν έναντι ορισμένων κοινωνικών κινδύνων.	Άλλη κοινωνική ασφάλιση	
	Συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που συνδέονται με την απασχόληση, εκτός από τα δημόσια συστήματα κοινωνικής ασφάλισης Οι εργοδότες μπορούν να θέσουν ως όρο απασχόλησης οι εργαζόμενοι να ασφαλιζονται έναντι ορισμένων κοινωνικών κινδύνων.	Συνταξιοδοτικά συστήματα που συνδέονται με την απασχόληση Άλλα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που συνδέονται με την απασχόληση	Τομέας του εργοδότη, ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία ή μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά

2.104 Ο υποτομέας S.128 δεν περιλαμβάνει:

- α) θεσμικές μονάδες που πληρούν και τα δύο κριτήρια που απαριθμούνται στο σημείο 2.117. Ταξινομούνται στον υποτομέα S.1314·
- β) κεντρικά γραφεία που εποπτεύουν και διαχειρίζονται ομάδα που απαρτίζεται κατά κύριο λόγο από ασφαλιστικές εταιρείες, χωρίς όμως να είναι τα ίδια ασφαλιστικές εταιρείες. Ταξινομούνται στον υποτομέα S.126·
- γ) μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες που εξυπηρετούν ασφαλιστικές εταιρείες, αλλά δεν δραστηριοποιούνται στη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση. Ταξινομούνται στον υποτομέα S.126.

Συνταξιοδοτικά ταμεία (S.129)

- 2.105 Ορισμός: Ο υποτομέας συνταξιοδοτικά ταμεία (S.129) περιλαμβάνει όλες τις χρηματοοικονομικές εταιρείες και οιονεί εταιρείες που ασχολούνται κατά κύριο λόγο με τη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση ως συνέπεια της συγκέντρωσης των κινδύνων και των αναγκών των ασφαλισμένων (κοινωνική ασφάλιση). Τα συνταξιοδοτικά ταμεία ως συστήματα κοινωνικής ασφάλισης παρέχουν εισόδημα κατά τη συνταξιοδότηση και, πολλές φορές, επιδόματα θανάτου και αναπηρίας.
- 2.106 Ο υποτομέας S.129 αποτελείται μόνο από εκείνα τα συνταξιοδοτικά ταμεία κοινωνικής ασφάλισης που είναι χωριστές θεσμικές μονάδες από τις μονάδες που τα δημιουργούν. Τέτοιου είδους αυτόνομα συνταξιοδοτικά ταμεία έχουν αυτονομία λήψης αποφάσεων και τηρούν πλήρη σειρά λογαριασμών. Τα μη αυτόνομα συνταξιοδοτικά ταμεία δεν είναι θεσμικές μονάδες, αλλά συνεχίζουν να ανήκουν στη θεσμική μονάδα η οποία τα δημιουργεί.
- 2.107 Χαρακτηριστικά παραδείγματα ατόμων που συμμετέχουν σε συστήματα συνταξιοδοτικών ταμείων είναι οι μισθωτοί μιας επιχείρησης ή μιας ομάδας επιχειρήσεων, οι μισθωτοί μιας επαγγελματικής κατηγορίας ή ενός κλάδου οικονομικής δραστηριότητας και άτομα που ασκούν το ίδιο επάγγελμα. Οι παροχές που περιλαμβάνονται στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο είναι δυνατόν:
- α) να καταβάλλονται μετά τον θάνατο του ασφαλισμένου στον επιζώντα σύζυγο και στα τέκνα·
 - β) να καταβάλλονται μετά τη συνταξιοδότηση· ή
 - γ) να αρχίσουν να καταβάλλονται από τη στιγμή που ο ασφαλισμένος καθίσταται ανάπηρος.
- 2.108 Σε ορισμένες χώρες, όλα τα εν λόγω είδη κινδύνων είναι δυνατόν να ασφαίζονται τόσο από ασφαλιστικές εταιρείες του κλάδου ζωής όσο και από συνταξιοδοτικά ταμεία. Σε άλλες χώρες, ορισμένα τα εν λόγω είδη κινδύνων πρέπει υποχρεωτικά να ασφαίζονται από ασφαλιστικές εταιρείες του κλάδου ζωής. Σε αντίθεση με τις ασφαλιστικές εταιρείες του κλάδου ζωής, τα συνταξιοδοτικά ταμεία είναι υποχρεωμένα (από τον νόμο) να περιορίζουν τη δραστηριότητά τους σε συγκεκριμένες ομάδες μισθωτών ή αυτοαπασχολούμενων.
- 2.109 Τα συστήματα συνταξιοδοτικών ταμείων μπορούν να οργανώνονται από εργοδότες ή από τη γενική κυβέρνηση. Μπορούν επίσης να οργανώνονται από ασφαλιστικές εταιρείες για λογαριασμό των μισθωτών· ή μπορούν να συγκροτούνται χωριστές θεσμικές μονάδες για να διακρατούν και να διαχειρίζονται τα περιουσιακά στοιχεία που πρέπει να χρησιμοποιούνται για την κάλυψη των συνταξιοδοτικών απαιτήσεων και τη διανομή των συντάξεων.
- 2.110 Στον υποτομέα S.129 δεν περιλαμβάνονται:
- α) θεσμικές μονάδες που πληρούν και τα δύο κριτήρια που απαριθμούνται στο σημείο 2.117. Ταξινομούνται στον υποτομέα S.1314·

β) κεντρικά γραφεία που εποπτεύουν και διαχειρίζονται ομάδα που απαρτίζεται κατά κύριο λόγο από συνταξιοδοτικά ταμεία, χωρίς όμως να είναι τα ίδια συνταξιοδοτικά ταμεία. Ταξινομούνται στον υποτομέα S.126·

γ) μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες που εξυπηρετούν συνταξιοδοτικά ταμεία, αλλά δεν δραστηριοποιούνται στη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση. Ταξινομούνται στον υποτομέα S.126.

Γενική κυβέρνηση (S.13)

2.111 Ορισμός: Ο τομέας της γενικής κυβέρνησης (S.13) περιλαμβάνει όλες τις θεσμικές μονάδες που είναι παραγωγοί λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος των οποίων η παραγωγή προορίζεται για ατομική και συλλογική κατανάλωση και που χρηματοδοτούνται κυρίως από υποχρεωτικές πληρωμές εκ μέρους μονάδων που ανήκουν σε άλλους τομείς, καθώς και τις θεσμικές μονάδες που ασχολούνται κυρίως με την αναδιανομή του εθνικού εισοδήματος και πλούτου.

2.112 Οι θεσμικές μονάδες που περιλαμβάνονται στον τομέα S.13 είναι για παράδειγμα οι ακόλουθες:

α) μονάδες της γενικής κυβέρνησης που έχουν συσταθεί μέσω νομικής διαδικασίας με σκοπό να έχουν δικαιοδοσία επί άλλων μονάδων στην οικονομική επικράτεια και να διαχειρίζονται και χρηματοδοτούν μια ομάδα δραστηριοτήτων, κυρίως παρέχοντας μη εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες υπέρ του κοινωνικού συνόλου·

β) μια εταιρεία ή οιονεί εταιρεία που είναι μονάδα της γενικής κυβέρνησης, εάν η παραγωγή της είναι κατά κύριο λόγο μη εμπορεύσιμη και ελέγχει μια μονάδα της γενικής κυβέρνησης·

γ) μη κερδοσκοπικά ιδρύματα τα οποία αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες, που είναι παραγωγοί μη εμπορεύσιμου προϊόντος και ελέγχονται από τη γενική κυβέρνηση·

δ) αυτόνομα συνταξιοδοτικά ταμεία, στα οποία υπάρχει εκ του νόμου η υποχρέωση καταβολής εισφορών και των οποίων τα κεφάλαια τα διαχειρίζεται η γενική κυβέρνηση όσον αφορά τον καθορισμό και την έγκριση εισφορών και παροχών.

2.113 Ο τομέας της γενικής κυβέρνησης υποδιαιρείται σε τέσσερις υποτομείς:

α) κεντρική κυβέρνηση (πλην οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης) (S.1311)·

β) κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους (πλην οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης) (S.1312)·

γ) τοπική αυτοδιοίκηση (πλην οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης) (S.1313)·

δ) οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης (S.1314).

Κεντρική κυβέρνηση (πλην οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης) (S.1311)

2.114 Ορισμός: Ο υποτομέας αυτός περιλαμβάνει όλες τις διοικητικές υπηρεσίες του κράτους και τους λοιπούς κεντρικούς φορείς, η αρμοδιότητα των οποίων εκτείνεται κατά κανόνα σε όλη την οικονομική επικράτεια, εκτός από τη διοίκηση των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης.

Στον υποτομέα S.1311 περιλαμβάνονται τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που ελέγχονται και κατά κύριο λόγο χρηματοδοτούνται από την κεντρική κυβέρνηση και η αρμοδιότητα των οποίων εκτείνεται σε ολόκληρη την οικονομική επικράτεια.

Οι οργανισμοί που ρυθμίζουν την αγορά και διανέμουν αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο επιδοτήσεις ταξινομούνται στο S.1311. Οι οργανισμοί αυτοί που ασχολούνται αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο με την αγορά, την αποθήκευση και την πώληση αγροτικών προϊόντων ή τροφίμων ταξινομούνται στο S.11.

Κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους (πλην οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης) (S.1312)

2.115 Ορισμός: Ο υποτομέας αυτός περιλαμβάνει εκείνες τις μορφές της δημόσιας διοίκησης που αποτελούν χωριστές θεσμικές μονάδες και που ασκούν ορισμένες από τις κυβερνητικές λειτουργίες, εκτός από τη διοίκηση οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης, σε επίπεδο κατώτερο από το επίπεδο της κεντρικής κυβέρνησης και ανώτερο από το επίπεδο των κρατικών θεσμών μονάδων που υπάρχουν σε τοπικό επίπεδο.

Στον υποτομέα S.1312 περιλαμβάνονται τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που ελέγχονται από τοπικές κυβερνήσεις και των οποίων η αρμοδιότητα περιορίζεται στην οικονομική επικράτεια αυτών των τοπικών κυβερνήσεων.

Τοπική αυτοδιοίκηση (πλην οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης) (S.1313)

- 2.116 Ορισμός: Ο υποτομέας «τοπική αυτοδιοίκηση» περιλαμβάνει εκείνες τις μορφές της δημόσιας διοίκησης η αρμοδιότητα των οποίων εκτείνεται σε μέρος μόνο της οικονομικής επικράτειας, εκτός από τα τοπικά γραφεία των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης.

Στον υποτομέα S.1313 περιλαμβάνονται τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα τα οποία ελέγχονται και κατά κύριο λόγο χρηματοδοτούνται από τοπικές κυβερνήσεις και η αρμοδιότητα των οποίων περιορίζεται στην οικονομική επικράτεια των τοπικών αυτών κυβερνήσεων.

Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης (S.1314)

- 2.117 Ορισμός: Ο υποτομέας των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης περιλαμβάνει όλες τις θεσμικές μονάδες (κεντρικές, ομόσπονδων κρατών και τοπικές), η κύρια δραστηριότητα των οποίων είναι να προσφέρουν κοινωνικές παροχές και οι οποίες πληρούν και τα δύο παρακάτω κριτήρια:

- α) με νόμο ή με κανονιστική ρύθμιση ορισμένες ομάδες πληθυσμού υποχρεώνονται να συμμετέχουν στο σύστημα ή να καταβάλλουν εισφορές· και
- β) η γενική κυβέρνηση είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση του οργανισμού, όσον αφορά τον καθορισμό ή την έγκριση των εισφορών και των παροχών, ανεξάρτητα από τον ρόλο της ως εποπτικού φορέα ή εργοδότη.

Συνήθως δεν υπάρχει άμεση σχέση μεταξύ του ύψους των εισφορών που καταβάλλει ένα άτομο και του κινδύνου στον οποίο αυτό το άτομο εκτίθεται.

Νοικοκυριά (S.14)

- 2.118 Ορισμός: Ο τομέας των νοικοκυριών (S.14) περιλαμβάνει φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων με την ιδιότητά τους ως καταναλωτών και ως επιχειρηματιών που παράγουν εμπορεύσιμα αγαθά και χρηματοοικονομικές ή μη υπηρεσίες (παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος), με την προϋπόθεση ότι η παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών δεν είναι δραστηριότητες χωριστών μονάδων που κατατάσσονται στις οιονεί εταιρείες. Περιλαμβάνει επίσης τα φυσικά πρόσωπα ή τις ομάδες φυσικών προσώπων με την ιδιότητά τους ως παραγωγών αγαθών και μη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών αποκλειστικά για δική τους τελική χρήση.

Τα νοικοκυριά ως καταναλωτές μπορούν να οριστούν ως μικρές ομάδες ατόμων τα οποία ζουν κάτω από την ίδια στέγη, συγχωνεύουν μέρος ή και το σύνολο του εισοδήματος και της περιουσίας τους και καταναλώνουν ορισμένα είδη αγαθών και υπηρεσιών συλλογικά (κυρίως, στέγαση και διατροφή).

Τα κυριότερα εισοδήματα των νοικοκυριών είναι τα ακόλουθα:

- α) εισόδημα εξαρτημένης εργασίας·
- β) εισόδημα περιουσίας·
- γ) μεταβιβάσεις από άλλους τομείς·
- δ) έσοδα από τη διάθεση εμπορεύσιμων προϊόντων· και
- ε) τεκμαρτά έσοδα από την παραγωγή προϊόντων για ίδια τελική κατανάλωση.

- 2.119 Ο τομέας των νοικοκυριών περιλαμβάνει:

- α) φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων η κύρια δραστηριότητα των οποίων είναι η κατανάλωση·
- β) άτομα που ζουν μόνιμα σε ιδρύματα και τα οποία έχουν ελάχιστη ή καμία αυτονομία δράσης ή λήψης αποφάσεων σε οικονομικά θέματα (π.χ. μέλη θρησκευτικών ταγμάτων που ζουν σε μοναστήρια, ασθενείς που νοσηλεύονται για μεγάλο χρονικό διάστημα σε νοσοκομεία, κρατούμενοι που εκτίουν μακροχρόνιες ποινές, ηλικιωμένα άτομα που ζουν μόνιμα σε οίκους ευγηρίας). Τα άτομα αυτά αντιμετωπίζονται ως χωριστή θεσμική μονάδα: ένα μόνο νοικοκυριό·
- γ) φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων των οποίων βασικό χαρακτηριστικό είναι η κατανάλωση και τα οποία παράγουν αγαθά και μη χρηματοοικονομικές υπηρεσίες για αποκλειστικά δική τους τελική χρήση· μόνο δύο κατηγορίες υπηρεσιών που παράγονται για ίδια τελική κατανάλωση συμπεριλαμβάνονται στο σύστημα: υπηρεσίες ιδιοκατοικούμενων κατοικιών και οικιακές υπηρεσίες που παρέχονται έναντι αμοιβής·
- δ) ατομικές επιχειρήσεις και συνεταιρικές επιχειρήσεις χωρίς ανεξάρτητη νομική προσωπικότητα, εκτός από όσες κατατάσσονται στις οιονεί εταιρείες και είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος· και

ε) μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά, τα οποία δεν έχουν ανεξάρτητη νομική οντότητα ή έχουν μεν, αλλά δεν είναι ιδιαίτερα σημαντικά.

2.120 Στο ΕΣΛ 2010, ο τομέας των νοικοκυριών υποδιαιρείται στους ακόλουθους υποτομείς:

α) εργοδότες (S.141) και αυτοαπασχολούμενοι (S.142)·

β) μισθωτοί (S.143)·

γ) αποδέκτες εισοδημάτων περιουσίας (S.1441)·

δ) αποδέκτες συντάξεων (S.1442)·

ε) αποδέκτες άλλων μεταβιβάσεων εισοδήματος (S.1443).

2.121 Η κατάταξη των νοικοκυριών στους επιμέρους υποτομείς γίνεται με βάση τη μεγαλύτερη κατηγορία εισοδήματος (εισόδημα εργοδοτών, εισόδημα από εξαρτημένη εργασία μισθωτών κ.λπ.) του νοικοκυριού ως συνόλου. Όταν, στα πλαίσια του ίδιου νοικοκυριού, υπάρχουν περισσότερα από ένα εισοδήματα μιας δεδομένης κατηγορίας, η κατάταξη πρέπει να βασίζεται στο συνολικό εισόδημα του νοικοκυριού στα πλαίσια κάθε κατηγορίας.

Εργοδότες (περιλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων) (S.141 και S.142)

2.122 Ορισμός: Ο υποτομέας των εργοδοτών (περιλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων) περιλαμβάνει την ομάδα των νοικοκυριών για την οποία τα (μεικτά) εισοδήματα (B.3) που συγκεντρώνουν οι ιδιοκτήτες οικογενειακών επιχειρήσεων μη εταιρικής μορφής από τη δραστηριότητά τους ως παραγωγών εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών, με ή χωρίς αμειβόμενο προσωπικό, αποτελούν τη σημαντικότερη πηγή εισοδήματος για το νοικοκυριό ως σύνολο, ακόμη και αν το εισόδημα αυτό δεν υπερβαίνει πάντοτε το ήμισυ του συνολικού εισοδήματος του νοικοκυριού.

Μισθωτοί (S.143)

2.123 Ορισμός: Ο υποτομέας «μισθωτοί» περιλαμβάνει την ομάδα νοικοκυριών για την οποία τα εισοδήματα που προέρχονται από εισόδημα εξαρτημένης εργασίας μισθωτών (D.1) αποτελούν τη σημαντικότερη πηγή εισοδήματος για το νοικοκυριό ως σύνολο.

Αποδέκτες εισοδημάτων περιουσίας (S.1441)

2.124 Ορισμός: Ο υποτομέας «αποδέκτες εισοδημάτων περιουσίας» περιλαμβάνει την ομάδα νοικοκυριών για τα οποία το εισόδημα από περιουσία (D.4) αποτελεί τη σημαντικότερη πηγή εισοδήματος για το νοικοκυριό ως σύνολο.

Αποδέκτες συντάξεων (S.1442)

2.125 Ορισμός: Ο υποτομέας «αποδέκτες συντάξεων» περιλαμβάνει την ομάδα νοικοκυριών για την οποία τα εισοδήματα που προέρχονται από συντάξεις αποτελούν τη σημαντικότερη πηγή εισοδήματος για το νοικοκυριό ως σύνολο.

Τα νοικοκυριά-αποδέκτες συντάξεων είναι νοικοκυριά των οποίων η σημαντικότερη πηγή εισοδήματος προέρχεται από συντάξεις γήρατος ή άλλες συντάξεις, περιλαμβανομένων των συντάξεων από προηγούμενους εργοδότες.

Αποδέκτες άλλων μεταβιβάσεων εισοδήματος (S.1443)

2.126 Ορισμός: Ο υποτομέας αποδέκτες άλλων μεταβιβάσεων περιλαμβάνει την ομάδα νοικοκυριών για την οποία τα εισοδήματα που προέρχονται από άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις αποτελούν τη σημαντικότερη πηγή εισοδήματος για το νοικοκυριό ως σύνολο.

Ο όρος «άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις» περιλαμβάνει όλες τις τρέχουσες μεταβιβάσεις εκτός από το εισόδημα περιουσίας, τις συντάξεις και το εισόδημα ατόμων που ζουν μόνιμα σε ιδρύματα.

2.127 Εάν δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τη σχετική συμβολή των πηγών εισοδήματος του νοικοκυριού ως συνόλου, προκειμένου να χρησιμοποιήσει για σκοπούς κατάταξης, χρησιμοποιείται για την κατάταξη το εισόδημα του ατόμου αναφοράς. Το άτομο αναφοράς ενός νοικοκυριού είναι κανονικά το άτομο με το μεγαλύτερο εισόδημα. Αν ούτε η τελευταία αυτή πληροφορία είναι διαθέσιμη, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κατάταξη των νοικοκυριών σε υποτομείς το εισόδημα του ατόμου που δηλώνει ότι είναι το άτομο αναφοράς.

2.128 Για την κατάταξη των νοικοκυριών σε υποτομείς μπορούν να χρησιμοποιηθούν άλλα κριτήρια, όπως κατανομή των νοικοκυριών ως επιχειρηματιών κατά δραστηριότητα: αγροτικά νοικοκυριά και μη αγροτικά νοικοκυριά.

Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά (S.15)

2.129 **Ορισμός:** Ο τομέας των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά (MKIEN) (S.15) αποτελείται από μη κερδοσκοπικά ιδρύματα τα οποία είναι χωριστές νομικές οντότητες, εξυπηρετούν νοικοκυριά και είναι ιδιωτικοί παραγωγοί μη εμπορεύσιμων προϊόντος. Οι κύριοι πόροι τους προέρχονται από προαιρετικές εισφορές —σε χρήμα ή σε είδος— νοικοκυριών με την ιδιότητά τους ως καταναλωτών, από πληρωμές εκ μέρους της γενικής κυβέρνησης, καθώς και από εισόδημα περιουσίας.

2.130 Αν τα ιδρύματα αυτά δεν είναι πολύ σημαντικά, δεν περιλαμβάνονται στον τομέα MKIEN αλλά στον τομέα των νοικοκυριών (S.14), επειδή οι συναλλαγές τους δεν μπορούν να διαχωριστούν από τις μονάδες του εν λόγω τομέα. Τα MKIEN μη εμπορεύσιμων προϊόντων που ελέγχονται από τη γενική κυβέρνηση ταξινομούνται στον τομέα της γενικής κυβέρνησης (S.13).

Ο τομέας των MKIEN περιλαμβάνει τα παρακάτω κύρια είδη MKIEN που παρέχουν μη εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες σε νοικοκυριά:

α) συνδικάτα, επαγγελματικές και επιστημονικές εταιρείες, ενώσεις καταναλωτών, πολιτικά κόμματα, εκκλησίες ή θρησκευτικές εταιρείες (όπου συμπεριλαμβάνονται και αυτές που χρηματοδοτούνται, αλλά δεν ελέγχονται από κυβερνήσεις), καθώς και κοινωνικές, πολιτιστικές, ψυχαγωγικές και αθλητικές λέσχες και

β) φιλανθρωπικά ιδρύματα και οργανισμούς αρωγής και παροχής βοήθειας που χρηματοδοτούνται με προαιρετικές μεταβιβάσεις σε χρήμα ή σε είδος από άλλες θεσμικές μονάδες.

Ο τομέας S.15 περιλαμβάνει τα φιλανθρωπικά ιδρύματα και τους οργανισμούς αρωγής ή παροχής βοήθειας που εξυπηρετούν μονάδες μη μόνιμους κατοίκους, ενώ δεν περιλαμβάνει τους οργανισμούς στους οποίους η ιδιότητα του μέλους παρέχει δικαίωμα πρόσβασης σε προκαθορισμένο σύνολο αγαθών και υπηρεσιών.

Αλλοδαπή (S.2)

2.131 **Ορισμός:** Ο τομέας αλλοδαπή (S.2) αποτελεί ομάδα μονάδων χωρίς χαρακτηριστικές λειτουργίες και πόρους. Αποτελείται από μονάδες μη μόνιμους κατοίκους, στο μέτρο που διενεργούν συναλλαγές με θεσμικές μονάδες μόνιμους κατοίκους ή έχουν άλλους οικονομικούς δεσμούς με μονάδες μόνιμους κατοίκους. Οι λογαριασμοί του τομέα αυτού παρέχουν μια συνολική εικόνα των οικονομικών σχέσεων που συνδέουν την εθνική οικονομία με την αλλοδαπή. Περιλαμβάνονται τα όργανα της ΕΕ και των διεθνών οργανισμών.

2.132 Η αλλοδαπή δεν αποτελεί τομέα για τον οποίο πρέπει να τηρείται πλήρης σειρά λογαριασμών, αν και συχνά είναι χρήσιμο να αντιμετωπίζεται ως τομέας. Οι τομείς προκύπτουν από την κατάτμηση της συνολικής οικονομίας ώστε να λαμβάνονται περισσότερο ομοιογενείς ομάδες θεσμικών μονάδων μόνιμων κατοίκων, που είναι παρόμοιες από άποψη οικονομικής συμπεριφοράς, στόχων και λειτουργιών. Αυτό δεν συμβαίνει με τον τομέα της αλλοδαπής: στον τομέα αυτό καταγράφονται οι συναλλαγές και λοιπές ροές των μη χρηματοοικονομικών και χρηματοοικονομικών εταιρειών, των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων, των νοικοκυριών και του τομέα της γενικής κυβέρνησης με θεσμικές μονάδες μη μόνιμους κατοίκους, καθώς και οι λοιπές οικονομικές σχέσεις μεταξύ μόνιμων κατοίκων και μη μόνιμων κατοίκων, π.χ. απαιτήσεις μόνιμων κατοίκων έναντι μη μόνιμων κατοίκων.

2.133 Οι λογαριασμοί της αλλοδαπής περιλαμβάνουν μόνο συναλλαγές που διενεργούνται μεταξύ θεσμικών μονάδων μόνιμων κατοίκων και μονάδων μη μόνιμων κατοίκων με τις ακόλουθες εξαιρέσεις:

α) οι υπηρεσίες μεταφορών (έως τα σύνορα της χώρας εξαγωγής) που παρέχονται από μονάδες μόνιμους κατοίκους, όσον αφορά εισαγόμενα αγαθά, καταχωρίζονται στους λογαριασμούς της αλλοδαπής στις εισαγωγές φοβ, παρά το γεγονός ότι παράγονται από μονάδες μόνιμους κατοίκους·

β) οι συναλλαγές σε περιουσιακά στοιχεία της αλλοδαπής μεταξύ μόνιμων κατοίκων που ανήκουν σε διαφορετικούς τομείς της εγχώριας οικονομίας, εμφανίζονται στους αναλυτικούς χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς της αλλοδαπής. Οι εν λόγω συναλλαγές δεν επηρεάζουν τη χρηματοοικονομική θέση της χώρας έναντι της αλλοδαπής· επηρεάζουν τις χρηματοοικονομικές σχέσεις των επιμέρους τομέων με την αλλοδαπή·

γ) συναλλαγές που αφορούν υποχρεώσεις της χώρας και που πραγματοποιούνται ανάμεσα σε μη μόνιμους κατοίκους που ανήκουν σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές καταχωρίζονται στους λογαριασμούς της αλλοδαπής κατά γεωγραφική διαίρεση. Παρά το γεγονός ότι οι συναλλαγές αυτές δεν επηρεάζουν τις συνολικές υποχρεώσεις της χώρας προς την αλλοδαπή, επηρεάζουν τις υποχρεώσεις της προς διάφορες περιοχές του κόσμου.

2.134 Ο τομέας αλλοδαπή (S.2) υποδιαιρείται στα ακόλουθα:

α) κράτη μέλη και όργανα και οργανισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης (S.21):

1. κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (S.211)·

2. όργανα και οργανισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης (S.212)·

β) κράτη που δεν είναι μέλη της ΕΕ και διεθνείς οργανισμοί που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι της ΕΕ (S.22).

Ταξινόμηση των παραγωγικών μονάδων κατά τομείς σύμφωνα με τις κύριες τυποποιημένες νομικές μορφές ιδιοκτησίας

2.135 Η επόμενη επισκόπηση και τα σημεία 2.31 έως 2.44 παρουσιάζουν συνοπτικά τις αρχές που διέπουν την ταξινόμηση των παραγωγικών μονάδων σε τομείς, χρησιμοποιώντας την τυποποιημένη ορολογία για την περιγραφή των κύριων κατηγοριών θεσμικών φορέων.

2.136 Οι ιδιωτικές ή δημόσιες κεφαλαιουχικές εταιρείες που είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος ταξινομούνται ως εξής:

α) όσοι ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή αγαθών και μη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών: στον τομέα S.11 (μη χρηματοοικονομικές εταιρείες)·

β) όσοι ασχολούνται κυρίως με τη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση και με επικουρικές χρηματοοικονομικές δραστηριότητες: στον τομέα S.12 (χρηματοοικονομικές εταιρείες).

2.137 Οι συνεταιρισμοί και οι συνεταιρικές επιχειρήσεις που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες και που είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος ταξινομούνται ως εξής:

α) όσοι ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή αγαθών και μη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών: στον τομέα S.11 (μη χρηματοοικονομικές εταιρείες)·

β) όσοι ασχολούνται κυρίως με τη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση και με επικουρικές χρηματοοικονομικές δραστηριότητες: στον τομέα S.12 (χρηματοοικονομικές εταιρείες).

2.138 Οι δημόσιοι παραγωγοί οι οποίοι, σύμφωνα με ειδική νομοθετική ρύθμιση, αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες και είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος ταξινομούνται ως εξής:

α) όσοι ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή αγαθών και μη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών: στον τομέα S.11 (μη χρηματοοικονομικές εταιρείες)·

β) όσοι ασχολούνται κυρίως με τη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση και με επικουρικές χρηματοοικονομικές δραστηριότητες: στον τομέα S.12 (χρηματοοικονομικές εταιρείες).

2.139 Οι δημόσιοι παραγωγοί που δεν αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες και είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος ταξινομούνται ως εξής:

α) αν είναι οιονεί εταιρείες:

1. όσοι ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή αγαθών και μη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών: στον τομέα S.11 (μη χρηματοοικονομικές εταιρείες)·

2. όσες ασχολούνται κυρίως με τη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση και με επικουρικές χρηματοοικονομικές δραστηριότητες: στον τομέα S.12 (χρηματοοικονομικές εταιρείες)·

β) αν δεν είναι οιονεί εταιρείες: στον τομέα S.13 (γενική κυβέρνηση), εφόσον εξακολουθούν να αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των μονάδων που τις ελέγχουν.

2.140 Οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί (ενώσεις και ιδρύματα) που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες ταξινομούνται ως εξής:

α) όσοι είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή αγαθών και μη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών: στον τομέα S.11 (μη χρηματοοικονομικές εταιρείες)·

β) όσοι ασχολούνται κυρίως με τη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση και με επικουρικές χρηματοοικονομικές δραστηριότητες: στον τομέα S.12 (χρηματοοικονομικές εταιρείες)·

γ) όσοι είναι παραγωγοί μη εμπορεύσιμου προϊόντος:

1. στον τομέα S.13 (γενική κυβέρνηση), αν είναι δημόσιοι παραγωγοί που ελέγχονται από τη γενική κυβέρνηση·

2. στον τομέα S.15 (μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά), αν είναι ιδιωτικοί παραγωγοί.

2.141 Οι ατομικές επιχειρήσεις και οι συνεταιρικές επιχειρήσεις που δεν αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες και είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος ταξινομούνται ως εξής:

α) αν είναι οιονεί εταιρείες:

1. όσοι ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή αγαθών και μη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών: στον τομέα S.11 (μη χρηματοοικονομικές εταιρείες)·
2. όσες ασχολούνται κυρίως με τη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση και με επικουρικές χρηματοοικονομικές δραστηριότητες: στον τομέα S.12 (χρηματοοικονομικές εταιρείες)·

β) αν δεν είναι οιονεί εταιρείες, κατατάσσονται στον τομέα S.14 (νοικοκυριά).

2.142 Τα κεντρικά γραφεία ταξινομούνται ως εξής:

- α) στον τομέα S.11 (μη χρηματοοικονομικές εταιρείες), εάν το κύριο είδος δραστηριότητας της ομάδας των εταιρειών που είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος, ως συνόλου, είναι η παραγωγή αγαθών και μη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών [βλ. στοιχείο ε) του σημείου 2.46]·
- β) στον τομέα S.12 (χρηματοοικονομικές εταιρείες), εάν το κύριο είδος δραστηριότητας της ομάδας των εταιρειών ως συνόλου είναι η χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση [βλ. στοιχείο ε) του σημείου 2.65].

Οι εταιρείες χαρτοφυλακίου που διακρατούν περιουσιακά στοιχεία μιας ομάδας θυγατρικών εταιρειών, αντιμετωπίζονται πάντα ως χρηματοοικονομικές εταιρείες. Οι εταιρείες χαρτοφυλακίου διακρατούν τα περιουσιακά στοιχεία μιας ομάδας εταιρειών, αλλά δεν αναλαμβάνουν δραστηριότητες διαχείρισης όσον αφορά την ομάδα αυτή.

2.143 Ο πίνακας 2.5 παρουσιάζει σχηματικά τις διάφορες περιπτώσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω.

Πίνακας 2.5 — Ταξινόμηση των παραγωγικών μονάδων κατά τομείς σύμφωνα με τις κύριες τυποποιημένες νομικές μορφές ιδιοκτησίας

Είδος παραγωγού Τυποποιημένη νομική περιγραφή	Παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος (αγαθά και μη χρηματοοικονομικές υπηρεσίες)	Παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος (χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση)	Παραγωγοί μη εμπορεύσιμου προϊόντος	
			Δημόσιοι παραγωγοί	Ιδιωτικοί παραγωγοί
Ιδιωτικές και δημόσιες κεφαλαιουχικές εταιρείες	S.11 μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	S.12 χρηματοοικονομικές εταιρείες		
Συνεταιρισμοί και συνεταιρικές επιχειρήσεις που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες	S.11 μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	S.12 χρηματοοικονομικές εταιρείες		
Δημόσιοι παραγωγοί οι οποίοι, σύμφωνα με ειδική νομοθετική ρύθμιση, αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες	S.11 μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	S.12 χρηματοοικονομικές εταιρείες		
Δημόσιοι παραγωγοί που δεν αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες	Με χαρακτηριστικά οιονεί εταιρειών	S.11 μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	S.12 χρηματοοικονομικές εταιρείες	
	Λοιπές		S.13 γενική κυβέρνηση	
Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες	S.11 μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	S.12 χρηματοοικονομικές εταιρείες	S.13 γενική κυβέρνηση	S.15 μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά

Είδος παραγωγού Τυποποιημένη νομική περιγραφή		Παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος (αγαθά και μη χρηματοοικονομικές υπηρεσίες)	Παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος (χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση)	Παραγωγοί μη εμπορεύσιμου προϊόντος	
				Δημόσιοι παραγωγοί	Ιδιωτικοί παραγωγοί
Συνεταιρικές επι- χειρήσεις που δεν αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες	Με χαρακτηρι- στικά οιονεί εταιρειών	S.11 μη χρηματοοικο- νομικές εταιρείες	S.12 χρηματοοι- κονομικές εται- ρείες		
	Λοιπές	S.14 νοικοκυριά	S.14 νοικοκυριά		
Ατομικές επιχειρή- σεις					
Κεντρικά γραφεία για τα οποία εάν το κύριο είδος δραστηριότητας του ομίλου εται- ρειών που ελέγ- χουν αφορά την παραγωγή:	αγαθών και μη χρηματοοικονο- μικών υπηρεσιών	S.11 μη χρηματοοικο- νομικές εταιρείες			
	χρηματοπιστωτι- κών υπηρεσιών		S.12 χρηματοοι- κονομικές εται- ρείες		

ΤΟΠΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΛΑΔΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

- 2.144 Οι περισσότερες θεσμικές μονάδες που παράγουν αγαθά και υπηρεσίες ασχολούνται με διάφορες δραστηριότητες ταυτόχρονα. Μπορούν να δραστηριοποιούνται σε μια κύρια δραστηριότητα, σε ορισμένες δευτερεύουσες δραστηριότητες και σε ορισμένες βοηθητικές δραστηριότητες.
- 2.145 Μια δραστηριότητα θεωρείται ότι ασκείται όταν από τον συνδυασμό πόρων, όπως ο εξοπλισμός, η εργασία, οι παραγωγικές τεχνικές, τα δίκτυα ή τα προϊόντα πληροφοριών δημιουργούνται συγκεκριμένα αγαθά ή υπηρεσίες. Μια δραστηριότητα χαρακτηρίζεται από μια εισροή προϊόντων, μια παραγωγική διεργασία και μια εκροή προϊόντων.
- Οι δραστηριότητες μπορούν να καθορίζονται με αναφορά σε ένα συγκεκριμένο επίπεδο της NACE αναθ. 2.
- 2.146 Όταν μια μονάδα έχει περισσότερες από μία δραστηριότητες, όλες οι δραστηριότητες που δεν είναι βοηθητικές (βλ. κεφάλαιο 3, σημείο 3.12) κατατάσσονται ανάλογα με την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία. Στη συνέχεια, μπορεί να γίνει διάκριση μεταξύ της κύριας δραστηριότητας και των δευτερευουσών δραστηριοτήτων, με βάση την κύρια παραγόμενη ακαθάριστη προστιθέμενη αξία.
- 2.147 Για να αναλυθούν οι ροές που εμφανίζονται κατά την παραγωγική διεργασία και τη χρήση των αγαθών και των υπηρεσιών, πρέπει να επιλεγούν μονάδες που δίνουν έμφαση σε σχέσεις τεχνικοοικονομικής μορφής. Η απαίτηση αυτή σημαίνει ότι, κατά κανόνα, οι θεσμικές μονάδες πρέπει να καταταγούν σε μικρότερες και περισσότερο ομοιογενείς από την άποψη του είδους παραγωγής μονάδες. Οι τοπικές μονάδες οικονομικής δραστηριότητας αποσκοπούν στην κάλυψη αυτής της απαίτησης ως λειτουργική προσέγγιση προσανατολισμένη προς την πρακτική.

Η τοπική μονάδα οικονομικής δραστηριότητας

- 2.148 Ορισμός: Η τοπική μονάδα οικονομικής δραστηριότητας (τοπική ΜΟΔ) είναι το τμήμα μιας μονάδας οικονομικής δραστηριότητας (ΜΟΔ) που αντιστοιχεί σε μια τοπική μονάδα. Η τοπική ΜΟΔ ονομάζεται «κατάστημα» στο ΣΕΛ 2008 και στην ISIC αναθ. 4. Η ΜΟΔ περιλαμβάνει όλα τα τμήματα μιας θεσμικής μονάδας υπό την ιδιότητα της ως παραγωγού, που συμβάλλουν στην άσκηση μιας δραστηριότητας σε επίπεδο τάξης (τετραψήφιοι κωδικοί) της NACE αναθ. 2 και αντιστοιχεί σε μία ή περισσότερες λειτουργικές υποδιαιρέσεις της θεσμικής μονάδας. Το σύστημα πληροφοριών της θεσμικής μονάδας πρέπει να είναι σε θέση να παρουσιάζει ή να υπολογίζει, για κάθε τοπική ΜΟΔ, τουλάχιστον την αξία της παραγωγής, την ενδιάμεση ανάλωση, το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, το πλεόνασμα εκμετάλλευσης, το απασχολούμενο προσωπικό και τις ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου.

Η τοπική μονάδα είναι μια θεσμική μονάδα, ή μέρος θεσμικής μονάδας, η οποία παράγει αγαθά ή υπηρεσίες, εγκατεστημένη σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή.

Η τοπική ΜΟΔ μπορεί να αντιστοιχεί σε θεσμική μονάδα με την ιδιότητα του παραγωγού· από την άλλη πλευρά, δεν μπορεί ποτέ να ανήκει σε δύο διαφορετικές θεσμικές μονάδες.

- 2.149 Αν μια θεσμική μονάδα που παράγει αγαθά ή υπηρεσίες περιλαμβάνει μία κύρια δραστηριότητα και, επίσης, μία ή περισσότερες δευτερεύουσες δραστηριότητες, υποδιαιρείται σε ανάλογο αριθμό ΜΟΔ, ενώ οι δευτερεύουσες δραστηριότητες κατατάσσονται σε κατηγορίες διαφορετικές από αυτήν της κύριας δραστηριότητας. Οι βοηθητικές δραστηριότητες δεν διαχωρίζονται από την κύρια ή τις δευτερεύουσες δραστηριότητες. Όμως οι ΜΟΔ που υπάγονται σε συγκεκριμένη κατηγορία του συστήματος ταξινόμησης ενδέχεται να παράγουν προϊόντα εκτός της ομοιογενούς ομάδας, στα πλαίσια δευτερευουσών δραστηριοτήτων που συνδέονται μ' αυτές και οι οποίες δεν μπορούν να προσδιοριστούν χωριστά από τα διαθέσιμα λογιστικά έγγραφα. Επομένως, μια ΜΟΔ μπορεί να ασκεί μία ή περισσότερες δευτερεύουσες δραστηριότητες.

Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας

2.150 Ορισμός: Ένας κλάδος οικονομικής δραστηριότητας αποτελείται από μια ομάδα τοπικών ΜΟΔ που ασχολούνται με την ίδια ή με παρόμοια δραστηριότητα. Στο λεπτομερέστερο επίπεδο ταξινόμησης, ένας κλάδος οικονομικής δραστηριότητας αποτελείται από όλες τις τοπικές ΜΟΔ που υπάγονται σε συγκεκριμένη τάξη (τετραψήφιοι κωδικοί) της NACE αναθ. 2 και οι οποίες, επομένως, ασχολούνται με την ίδια δραστηριότητα, όπως αυτή ορίζεται στη NACE αναθ. 2.

Οι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας περιλαμβάνουν τόσο τις τοπικές ΜΟΔ που παράγουν εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες όσο και τις τοπικές ΜΟΔ που παράγουν μη εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες. Ένας κλάδος οικονομικής δραστηριότητας αποτελείται εξ ορισμού από μια ομάδα τοπικών ΜΟΔ που ασχολούνται με το ίδιο είδος παραγωγικής δραστηριότητας, ανεξαρτήτως του αν οι θεσμικές μονάδες στις οποίες ανήκουν παράγουν εμπορεύσιμα ή μη εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες ή όχι.

2.151 Οι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας μπορούν να ταξινομηθούν σε τρεις κατηγορίες:

α) κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας που παράγουν εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες (εμπορικοί κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας) και αγαθά και υπηρεσίες για ίδια τελική χρήση. Οι υπηρεσίες που προσρίζονται για ίδια τελική χρήση αφορούν μόνο τις υπηρεσίες στέγασης που παράγονται από ιδιοκατοίκουσες και τις οικιακές υπηρεσίες που παρέχονται από αμειβόμενο προσωπικό·

β) κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας που παράγουν μη εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες της γενικής κυβέρνησης: κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας μη εμπορεύσιμων προϊόντων της γενικής κυβέρνησης·

γ) κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας που παράγουν μη εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά: κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας μη εμπορεύσιμου προϊόντος μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά.

Ταξινόμηση κλάδων οικονομικής δραστηριότητας

2.152 Η ταξινόμηση που χρησιμοποιείται για την ομαδοποίηση των τοπικών ΜΟΔ σε κλάδους οικονομικής δραστηριότητας είναι η NACE αναθ. 2.

ΜΟΝΑΔΕΣ ΟΜΟΙΟΓΕΝΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΟΜΟΙΟΓΕΝΕΙΣ ΚΛΑΔΟΙ

2.153 Για την ανάλυση της διεργασίας παραγωγής, η πλέον κατάλληλη μονάδα για την ανάλυση αυτή, είναι η μονάδα ομοιογενούς παραγωγής. Η εν λόγω μονάδα έχει μία και μόνη δραστηριότητα που καθορίζεται από τις εισροές της, τη συγκεκριμένη διεργασία παραγωγής και το παραγόμενο προϊόν.

Η μονάδα ομοιογενούς παραγωγής

2.154 Ορισμός: Η μονάδα ομοιογενούς παραγωγής μία και μόνη δραστηριότητα η οποία προσδιορίζεται από τις εισροές της, από μια συγκεκριμένη παραγωγική διεργασία, καθώς και από το παραγόμενο προϊόν της. Τα προϊόντα που αποτελούν τις εισροές και το αποτέλεσμα της παραγωγής της διακρίνονται από τα φυσικά χαρακτηριστικά τους και από τον βαθμό επεξεργασίας τους, αλλά και από την τεχνική παραγωγής που χρησιμοποιείται: μπορούν να προσδιορίζονται με βάση μία ταξινόμηση προϊόντων (Ταξινόμηση των προϊόντων με βάση τη δραστηριότητα — CPA). Η CPA είναι ταξινόμηση προϊόντων τα στοιχεία της οποίας είναι διαρθρωμένα με βάση το κριτήριο της βιομηχανικής προέλευσης, η οποία βιομηχανική προέλευση ορίζεται στη NACE αναθ. 2.

Ο ομοιογενής κλάδος

2.155 Ορισμός: Ο ομοιογενής κλάδος αποτελείται από μια ομάδα μονάδων ομοιογενούς παραγωγής. Το σύνολο των δραστηριοτήτων που περιλαμβάνει ένας ομοιογενής κλάδος προσδιορίζεται με βάση μια ταξινόμηση προϊόντων. Ο ομοιογενής κλάδος παράγει τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που καθορίζονται στην ταξινόμηση και μόνον αυτά.

2.156 Οι ομοιογενείς κλάδοι είναι μονάδες που έχουν σχεδιαστεί για σκοπούς οικονομικής ανάλυσης. Οι μονάδες ομοιογενούς παραγωγής δεν μπορούν κανονικά να παρατηρούνται απευθείας· τα στοιχεία που συλλέγονται από τις μονάδες που χρησιμοποιούνται σε στατιστικές έρευνες πρέπει να αναδιευθετούνται, ούτως ώστε να σχηματίζουν ομοιογενείς κλάδους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΠΑΡΑΧΘΕΝΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

3.01 Ορισμός: Τα προϊόντα είναι όλα τα αγαθά και οι υπηρεσίες που δημιουργούνται μέσα στο όριο παραγωγής. Ορισμός της παραγωγικής δραστηριότητας παρατίθεται στο σημείο 3.07.

3.02 Στο ΕΣΛ διακρίνονται οι ακόλουθες κύριες κατηγορίες συναλλαγών προϊόντων:

Κατηγορίες συναλλαγών	Κωδικός
Παραγωγή	P.1
Ενδιάμεση ανάλωση	P.2
Τελική καταναλωτική δαπάνη	P.3
Πραγματική τελική κατανάλωση	P.4
Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	P.5
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	P.6
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	P.7

3.03 Οι συναλλαγές προϊόντων καταγράφονται ως εξής:

- α) στον λογαριασμό αγαθών και υπηρεσιών, η παραγωγή και οι εισαγωγές καταγράφονται ως πόροι, ενώ οι λοιπές συναλλαγές προϊόντων καταγράφονται ως χρήσεις·
- β) στον λογαριασμό παραγωγής, η παραγωγή καταγράφεται ως πόρος και η ενδιάμεση ανάλωση καταγράφεται ως χρήση· η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία είναι το εξισωτικό μέγεθος αυτών των δύο συναλλαγών προϊόντων·
- γ) στον λογαριασμό χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος, η τελική καταναλωτική δαπάνη καταγράφεται ως χρήση·
- δ) στον λογαριασμό χρήσης προσαρμοσμένου διαθέσιμου εισοδήματος, η πραγματική τελική κατανάλωση καταγράφεται ως χρήση·
- ε) στον λογαριασμό κεφαλαίου, ο μεικτός σχηματισμός κεφαλαίου καταγράφεται ως χρήση (μεταβολή των μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων)·
- στ) στον εξωτερικό λογαριασμό αγαθών και υπηρεσιών, οι εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών καταγράφονται ως πόρος, ενώ οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών καταγράφονται ως χρήσεις.

Πολλά κύρια εξισωτικά μεγέθη των λογαριασμών, όπως η προστιθέμενη αξία, το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, το εθνικό εισόδημα και το διαθέσιμο εισόδημα, ορίζονται με βάση τις συναλλαγές προϊόντων. Ο ορισμός των συναλλαγών προϊόντων καθορίζει τα εν λόγω εξισωτικά μεγέθη.

3.04 Στον πίνακα προσφοράς (βλέπε σημείο 1.136), η παραγωγή και οι εισαγωγές καταγράφονται ως στοιχεία της προσφοράς. Στον πίνακα χρήσης, η ενδιάμεση ανάλωση, ο ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου, η τελική καταναλωτική δαπάνη και οι εξαγωγές καταγράφονται ως χρήσεις. Στον συμμετρικό πίνακα εισροών-εκροών, η παραγωγή και οι εισαγωγές καταγράφονται ως προσφορά και οι άλλες συναλλαγές προϊόντων καταγράφονται ως χρήσεις.

3.05 Η προσφορά προϊόντων αποτιμάται σε βασικές τιμές (οι βασικές τιμές ορίζονται στο σημείο 3.44). Οι χρήσεις προϊόντων αποτιμώνται σε τιμές αγοραστές (οι τιμές αγοραστές ορίζονται στο σημείο 3.06). Για ορισμένους τύπους προσφοράς και χρήσεων, π.χ. για εισαγωγές και εξαγωγές αγαθών, χρησιμοποιούνται πιο εξειδικευμένες αρχές αποτίμησης.

3.06 Ορισμός: Η τιμή αγοραστές είναι η τιμή που πληρώνει πραγματικά ο αγοραστής για τα προϊόντα. Στην τιμή αγοραστές περιλαμβάνονται τα εξής:

- α) φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων (εξαιρούνται όμως οι φόροι οι οποίοι εκπίπτουν, π.χ. ο ΦΠΑ επί των προϊόντων)·
- β) μεταφορικά τα οποία καταβάλλει ξεχωριστά ο αγοραστής για να εξασφαλιστεί η παράδοση στον απαιτούμενο τόπο και χρόνο·

γ) τυχόν εκπτώσεις για αγορά μεγάλων ποσοτήτων ή αγορά εκτός περιόδου αιχμής σε μειωμένη τιμή σε σχέση με τις κανονικές τιμές.

Στην τιμή αγοραστή δεν περιλαμβάνονται τα εξής:

α) τόκοι ή άλλες επιβαρύνσεις που προστίθενται λόγω της παροχής πίστωσης·

β) πρόσθετες επιβαρύνσεις που οφείλονται σε καθυστερημένη πληρωμή, όπου ως καθυστερημένη πληρωμή νοείται η μη πληρωμή εντός της προθεσμίας που είχε οριστεί κατά τη στιγμή της αγοράς.

Αν ο χρόνος χρήσης δεν συμπίπτει με τον χρόνο αγοράς, θα πρέπει να γίνουν προσαρμογές της αξίας έτσι ώστε να ληφθούν υπόψη οι μεταβολές των τιμών λόγω της παρόδου του χρόνου (συμμετρικά με τις μεταβολές των τιμών αποθεμάτων). Οι τροποποιήσεις αυτές είναι σημαντικές αν οι τιμές των προϊόντων παρουσίασαν αξιοσημείωτες μεταβολές μέσα σε ένα έτος.

ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

3.07 **Ορισμός:** Η παραγωγική δραστηριότητα είναι μια δραστηριότητα που πραγματοποιείται υπό τον έλεγχο, την ευθύνη και τη διαχείριση μιας θεσμικής μονάδας η οποία χρησιμοποιεί εισροές εργασίας, κεφαλαίου και αγαθών και υπηρεσιών για την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών.

Η παραγωγική δραστηριότητα δεν καλύπτει τις καθαρά φυσικές διεργασίες οι οποίες δεν έχουν καμία ανθρώπινη συμμετοχή ή καθοδήγηση, όπως, για παράδειγμα, η χωρίς ανθρώπινο έλεγχο αύξηση των αποθεμάτων ιχθύων σε διεθνή ύδατα (όμως, η ιχθυοκαλλιέργεια συμπεριλαμβάνεται στην παραγωγική δραστηριότητα).

3.08 Στην παραγωγική δραστηριότητα περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

α) η παραγωγή όλων των ατομικών ή συλλογικών αγαθών και υπηρεσιών που διατίθενται σε άλλες μονάδες, εκτός από τον παραγωγό·

β) η παραγωγή για ίδιο λογαριασμό όλων των αγαθών τα οποία κρατούν οι παραγωγοί για ίδια τελική κατανάλωση ή για ακαθάριστο σχηματισμό πάγιου κεφαλαίου.

Παραδείγματα παραγωγής για ίδιο λογαριασμό με σκοπό τον ακαθάριστο σχηματισμό πάγιου κεφαλαίου είναι η παραγωγή πάγιων περιουσιακών στοιχείων όπως οι κατασκευές, η ανάπτυξη λογισμικού και η μεταλλευτική έρευνα για ίδιο ακαθάριστο σχηματισμό πάγιου κεφαλαίου. Η έννοια του ακαθάριστου σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου περιγράφεται στις παραγράφους 3.124-3.138.

Η παραγωγή αγαθών για ίδιο λογαριασμό από νοικοκυριά αφορά κατά κανόνα τα ακόλουθα:

1. ανέγερση κατοικιών για ίδιο λογαριασμό·

2. παραγωγή και αποθήκευση γεωργικών προϊόντων·

3. επεξεργασία γεωργικών προϊόντων, όπως η παραγωγή αλεύρου με άλεση, η συντήρηση καρπών με ξήρανση κι εμφιάλωση, η παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων, όπως βουτύρου και τυριού, και η παραγωγή μπίρας, κρασιού και οινόπνευμάτων·

4. παραγωγή άλλων πρωτογενών προϊόντων, όπως εξόρυξη αλατιού, εξόρυξη τύρφης και μεταφορά νερού·

5. άλλα είδη επεξεργασίας, όπως παραγωγή υφασμάτων, παραγωγή κεραμικών και κατασκευή επίπλων·

γ) η παραγωγή υπηρεσιών στέγασης για ίδιο λογαριασμό από ιδιοκατοικούντες·

δ) οι οικιακές και προσωπικές υπηρεσίες που παράγονται με την απασχόληση αμειβόμενου οικιακού προσωπικού·

ε) Οι εθελοντικές δραστηριότητες που έχουν ως αποτέλεσμα αγαθά. Παραδείγματα τέτοιων δραστηριοτήτων είναι η κατασκευή μιας κατοικίας, ενός ναού ή άλλου κτιρίου. Οι εθελοντικές δραστηριότητες που δεν έχουν ως αποτέλεσμα αγαθά, π.χ. η φροντίδα και ο καθαρισμός χωρίς αμοιβή, εξαιρούνται.

Οι δραστηριότητες που αναφέρονται ανωτέρω στα στοιχεία α) έως ε) περιλαμβάνονται στην παραγωγική δραστηριότητα ακόμη και αν είναι παράνομες ή δεν έχουν καταγραφεί στις φορολογικές αρχές, στους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, στις στατιστικές και σε άλλες δημόσιες αρχές.

Η παραγωγή αγαθών για ίδιο λογαριασμό από νοικοκυριά καταγράφεται αν αυτός ο τύπος παραγωγής είναι σημαντικός, δηλαδή όταν είναι σημαντικός, από ποσοτική άποψη, σε σχέση με τη συνολική προσφορά του αγαθού αυτού σε μια χώρα.

Τα μόνα αγαθά που παράγονται για ίδιο λογαριασμό από νοικοκυριά είναι η ανέγερση κατοικιών και η παραγωγή, αποθήκευση και επεξεργασία γεωργικών προϊόντων.

3.09 Στην παραγωγική δραστηριότητα δεν περιλαμβάνεται η παραγωγή οικιακών και προσωπικών υπηρεσιών που παράγονται και καταναλώνονται μέσα στο ίδιο νοικοκυριό. Παραδείγματα οικιακών υπηρεσιών που παράγονται από τα ίδια τα νοικοκυριά και δεν περιλαμβάνονται είναι τα εξής:

- α) καθαρισμός, διακόσμηση και συντήρηση της κατοικίας, αν πρόκειται για δραστηριότητες που είναι κοινές και για τους ενοίκους·
- β) καθαρισμός, συντήρηση και επισκευή οικιακών διαρκών καταναλωτικών αγαθών·
- γ) παρασκευή και σερβίρισμα γευμάτων·
- δ) φροντίδα, εκπαίδευση και κατάρτιση παιδιών·
- ε) φροντίδα ασθενών, αναπήρων ή ηλικιωμένων· και
- στ) μεταφορά μελών του νοικοκυριού ή αγαθών τους.

Στην παραγωγική δραστηριότητα περιλαμβάνονται οι οικιακές και προσωπικές υπηρεσίες που παράγονται με την απασχόληση αμειβόμενου οικιακού προσωπικού και οι υπηρεσίες στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης.

Κύριες, δευτερεύουσες και βοηθητικές δραστηριότητες

3.10 **Ορισμός:** Κύρια δραστηριότητα μιας τοπικής ΜΟΔ είναι η δραστηριότητα της οποίας η προστιθέμενη αξία υπερβαίνει την προστιθέμενη αξία κάθε άλλης δραστηριότητας που πραγματοποιείται στην ίδια μονάδα. Η ταξινόμηση της κύριας δραστηριότητας καθορίζεται με βάση τη NACE αναθ. 2, πρώτα στο ανώτατο επίπεδο ταξινόμησης και στη συνέχεια σε πιο αναλυτικά επίπεδα.

3.11 **Ορισμός:** Δευτερεύουσα δραστηριότητα είναι η δραστηριότητα που πραγματοποιείται σε μια τοπική ΜΟΔ παράλληλα με την κύρια δραστηριότητα. Η παραγωγή που προκύπτει από τη δευτερεύουσα δραστηριότητα είναι δευτερεύουσα παραγωγή.

3.12 **Ορισμός:** Βοηθητική δραστηριότητα είναι μια δραστηριότητα η παραγωγή της οποίας προορίζεται για χρήση μέσα σε μια επιχείρηση.

Μια βοηθητική δραστηριότητα είναι μια δραστηριότητα υποστήριξης που πραγματοποιείται μέσα σε μια επιχείρηση για να δημιουργηθούν οι συνθήκες υπό τις οποίες μπορούν να πραγματοποιηθούν οι κύριες ή δευτερεύουσες δραστηριότητες των τοπικών ΜΟΔ. Όλες οι εισροές που αναλώνονται από μια βοηθητική δραστηριότητα —υλικά, εργασία, ανάλωση πάγιου κεφαλαίου κ.λπ.— αντιμετωπίζονται ως εισροές προς την κύρια ή τη δευτερεύουσα δραστηριότητα την οποία υποστηρίζει αυτή η βοηθητική δραστηριότητα.

Παραδείγματα βοηθητικών δραστηριοτήτων είναι τα εξής:

- α) αγορές·
- β) πωλήσεις·
- γ) μάρκετινγκ·
- δ) λογιστική·
- ε) επεξεργασία δεδομένων·
- στ) μεταφορές·
- ζ) αποθήκευση·
- η) συντήρηση·
- θ) καθαρισμός· και
- ι) υπηρεσίες ασφάλειας.

Οι επιχειρήσεις μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα στην άσκηση βοηθητικών δραστηριοτήτων και στην αγορά σχετικών υπηρεσιών από εξειδικευμένους παρόχους υπηρεσιών.

Ο σχηματισμός κεφαλαίου για ίδιο λογαριασμό δεν αποτελεί βοηθητική δραστηριότητα.

- 3.13 Οι βοηθητικές δραστηριότητες δεν απομονώνονται για να αποτελέσουν μεμονωμένες οντότητες και δεν διαχωρίζονται από την κύρια ή τις δευτερεύουσες δραστηριότητες ή οντότητες που εξυπηρετούν. Συνεπώς, οι βοηθητικές δραστηριότητες πρέπει να εντάσσονται στην τοπική ΜΟΔ που εξυπηρετούν.

Οι βοηθητικές δραστηριότητες μπορεί να ασκούνται σε ξεχωριστές τοποθεσίες, που βρίσκονται σε περιφέρεια διαφορετική απ' αυτήν της τοπικής ΜΟΔ που εξυπηρετούν. Η αυστηρή εφαρμογή του κανόνα που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο για τη γεωγραφική κατανομή των βοηθητικών δραστηριοτήτων θα οδηγούσε στην υποεκτίμηση των συγκεκριμένων μεγεθών στις περιφέρειες όπου είναι συγκεντρωμένες οι βοηθητικές δραστηριότητες. Επομένως, σύμφωνα με την αρχή της κατοικίας, οι βοηθητικές δραστηριότητες πρέπει να υπάγονται στην περιφέρεια όπου βρίσκονται· παραμένουν στον ίδιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας με την τοπική ΜΟΔ που εξυπηρετούν.

Παραγωγή (P.1)

- 3.14 Ορισμός: Παραγωγή είναι το σύνολο των προϊόντων που δημιουργούνται κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου.

Ως παραδείγματα παραγωγής μπορούν να αναφερθούν τα εξής:

- α) αγαθά και υπηρεσίες τα οποία παρέχει μια τοπική ΜΟΔ σε άλλη τοπική ΜΟΔ που ανήκει στην ίδια θεσμική μονάδα·
- β) αγαθά τα οποία παράγει μια τοπική ΜΟΔ τα οποία παραμένουν στα αποθέματα κατά το τέλος της περιόδου κατά την οποία παράγονται, όποια και αν είναι η χρήση τους αργότερα. Τα αγαθά και οι υπηρεσίες που παράγονται και αναλώνονται κατά την ίδια λογιστική περίοδο και στο εσωτερικό της ίδιας τοπικής ΜΟΔ δεν επισημαίνονται ξεχωριστά. Δεν καταγράφονται ως μέρος της παραγωγής ή της ενδιάμεσης ανάλωσης αυτής της τοπικής ΜΟΔ.

- 3.15 Όταν μια θεσμική μονάδα περιλαμβάνει περισσότερες από μία τοπικές ΜΟΔ, η παραγωγή της θεσμικής μονάδας είναι το άθροισμα της παραγωγής των ΜΟΔ που την απαρτίζουν, περιλαμβανομένης και της παραγωγής που διακινείται μεταξύ των επιμέρους τοπικών ΜΟΔ.

- 3.16 Το ΕΣΛ 2010 διακρίνει τρία είδη παραγωγής:

- α) εμπορεύσιμη παραγωγή (P.11)·
- β) παραγωγή για ιδία τελική χρήση (P.12)·
- γ) μη εμπορεύσιμη παραγωγή (P.13).

Η διάκριση αυτή εφαρμόζεται επίσης σε τοπικές ΜΟΔ και θεσμικές μονάδες:

- α) παραγωγούς εμπορεύσιμου προϊόντος·
- β) παραγωγούς για ιδία τελική χρήση·
- γ) παραγωγούς μη εμπορεύσιμου προϊόντος.

Η διάκριση μεταξύ εμπορεύσιμου προϊόντος, παραγωγής για ιδία τελική χρήση και μη εμπορεύσιμου προϊόντος είναι θεμελιώδους επειδή:

- α) επηρεάζει την αποτίμηση της παραγωγής και των συναφών εννοιών, όπως η προστιθέμενη αξία, το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν και η τελική καταναλωτική δαπάνη της γενικής κυβέρνησης και των ΜΚΙΕΝ·
- β) επηρεάζει την ταξινόμηση των θεσμικών μονάδων κατά τομέα, π.χ. ποιες μονάδες περιλαμβάνονται στον τομέα της γενικής κυβέρνησης και ποιες όχι.

Η διάκριση καθορίζει τις αρχές αποτίμησης που θα εφαρμοστούν στην παραγωγή. Η εμπορεύσιμη παραγωγή και η παραγωγή που προορίζεται για ιδία τελική χρήση αποτιμώνται σε βασικές τιμές. Η συνολική παραγωγή των παραγωγών μη εμπορεύσιμου προϊόντος αποτιμάται με άθροιση των επιμέρους στοιχείων του κόστους παραγωγής. Η παραγωγή μιας θεσμικής μονάδας αποτιμάται ως το άθροισμα της παραγωγής των τοπικών ΜΟΔ της και, επομένως, εξαρτάται και αυτή από τη διάκριση μεταξύ εμπορεύσιμου προϊόντος, παραγωγής για ιδία τελική χρήση και μη εμπορεύσιμου προϊόντος.

Η διάκριση χρησιμοποιείται επίσης για την ταξινόμηση των θεσμικών μονάδων κατά τομέα. Οι παραγωγοί μη εμπορεύσιμου προϊόντος ταξινομούνται στον τομέα της γενικής κυβέρνησης ή στον τομέα των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά.

Οι διακρίσεις ορίζονται από πάνω προς τα κάτω, δηλαδή η διάκριση ορίζεται πρώτα για τις θεσμικές μονάδες, μετά για τις τοπικές ΜΟΔ και, τέλος, για την παραγωγή τους.

Σε επίπεδο προϊόντος, η παραγωγή ταξινομείται σε εμπορεύσιμη παραγωγή, σε παραγωγή για ιδία τελική χρήση και σε μη εμπορεύσιμη παραγωγή, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της θεσμικής μονάδας και της τοπικής ΜΟΔ που παράγει το εν λόγω προϊόν.

- 3.17 *Ορισμός:* Η εμπορεύσιμη παραγωγή αποτελείται από την παραγωγή που διατίθεται στην αγορά ή που προορίζεται για διάθεση στην αγορά.
- 3.18 Η εμπορεύσιμη παραγωγή περιλαμβάνει τα ακόλουθα:
- α) προϊόντα που πωλούνται σε οικονομικά σημαντικές τιμές·
 - β) προϊόντα που ανταλλάσσονται·
 - γ) προϊόντα που χρησιμοποιούνται για πληρωμές σε είδος (περιλαμβανομένου του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας σε είδος και του μεικτού εισοδήματος σε είδος)·
 - δ) προϊόντα που παρέχονται από μια τοπική ΜΟΔ σε άλλη που ανήκει στην ίδια θεσμική μονάδα για να χρησιμοποιηθούν ως ενδιάμεσες εισροές ή για τελικές χρήσεις·
 - ε) προϊόντα που προστίθενται στα αποθέματα έτοιμων προϊόντων και συνεχιζόμενες εργασίες που προορίζονται για κάποια από τις ανωτέρω χρήσεις (περιλαμβανομένης και της φυσικής αύξησης ζωικών και φυτικών προϊόντων και των ημιτελών κατασκευών των οποίων οι αγοραστές είναι άγνωστοι).
- 3.19 *Ορισμός:* Οικονομικά σημαντικές τιμές είναι οι τιμές που έχουν ουσιαστικό αντίκτυπο στην ποσότητα των προϊόντων που επιθυμούν να προσφέρουν οι παραγωγοί και στην ποσότητα των προϊόντων που επιθυμούν να αγοράσουν οι αγοραστές. Οι τιμές αυτές προκύπτουν όταν ισχύουν και οι δύο ακόλουθοι όροι:
- α) ο παραγωγός έχει κίνητρο για να προσαρμόσει την προσφορά, είτε με στόχο να αποκομίσει κέρδος μακροπρόθεσμα είτε, τουλάχιστον, να καλύψει το κόστος κεφαλαίου και το λοιπό κόστος· και
 - β) οι καταναλωτές είναι ελεύθεροι να αγοράζουν ή να μην αγοράζουν και επιλέγουν με βάση τις τιμές που χρεώνονται.
- Οικονομικά μη σημαντικές τιμές χρεώνονται συνήθως για την είσπραξη κάποιων εσόδων ή την επίτευξη κάποιας μείωσης της υπερβολικής ζήτησης που μπορεί να προκύψει όταν οι υπηρεσίες παρέχονται εντελώς δωρεάν.
- Η οικονομικά σημαντική τιμή ενός προϊόντος ορίζεται σε σχέση με τη θεσμική μονάδα και την τοπική ΜΟΔ που έχει παραγάγει το προϊόν. Για παράδειγμα, όλη η παραγωγή επιχειρήσεων μη εταιρικής μορφής που ανήκουν σε νοικοκυριά η οποία πωλείται σε άλλες θεσμικές μονάδες πωλείται σε οικονομικά σημαντικές τιμές, πρέπει συνεπώς να θεωρείται ως εμπορεύσιμη παραγωγή. Όσον αφορά την παραγωγή άλλων θεσμικών μονάδων, ελέγχεται η ικανότητα ανάληψης δραστηριότητας παραγωγής εμπορεύσιμου προϊόντος σε οικονομικά σημαντικές τιμές, ιδίως μέσω ενός ποσοτικού κριτηρίου (του κριτηρίου του 50 %), χρησιμοποιώντας τον λόγο των πωλήσεων προς το κόστος παραγωγής. Για να είναι παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος, η μονάδα πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον το 50 % του κόστους της με τις πωλήσεις της σε μια σταθερή πολυετή περίοδο.
- 3.20 *Ορισμός:* Η παραγωγή που προορίζεται για ίδια τελική χρήση περιλαμβάνει τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που κρατούνται είτε για ίδια τελική κατανάλωση είτε για σχηματισμό κεφαλαίου από την ίδια θεσμική μονάδα.
- 3.21 Τα προϊόντα που κρατούνται για ίδια τελική κατανάλωση μπορούν να παραχθούν μόνο από τον τομέα των νοικοκυριών. Παραδείγματα προϊόντων που κρατούνται για ίδια τελική κατανάλωση είναι τα εξής:
- α) γεωργικά προϊόντα τα οποία κρατούν οι αγρότες·
 - β) υπηρεσίες στέγασης που παράγονται από ιδιοκατοικούντες·
 - γ) οικιακές υπηρεσίες που παράγονται με την απασχόληση αμειβόμενου οικιακού προσωπικού.
- 3.22 Τα προϊόντα που χρησιμοποιούνται για ίδιο σχηματισμό κεφαλαίου μπορούν να παραχθούν από οποιονδήποτε τομέα. Παραδείγματα τέτοιων προϊόντων είναι:
- α) εργαλειομηχανές που παράγονται από επιχειρήσεις μηχανολογικών κατασκευών·
 - β) κατοικίες ή επεκτάσεις κατοικιών, που παράγονται από νοικοκυριά·
 - γ) κατασκευές για ίδιο λογαριασμό, όπου περιλαμβάνονται κοινές κατασκευές από ομάδες νοικοκυριών·
 - δ) λογισμικό για ίδιο λογαριασμό·
 - ε) έρευνα και ανάπτυξη για ίδιο λογαριασμό. Οι δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη πρέπει να καταγράφονται ως σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου μόνο όταν έχει επιτευχθεί επαρκώς υψηλό επίπεδο αξιοπιστίας και συγκρισιμότητας των εκτιμήσεων στα κράτη μέλη.

- 3.23 **Ορισμός:** Μη εμπορεύσιμη παραγωγή είναι η παραγωγή που παρέχεται σε άλλες μονάδες δωρεάν ή σε τιμές που δεν είναι οικονομικά σημαντικές.

Η μη εμπορεύσιμη παραγωγή (P.13) υποδιαιρείται σε δύο στοιχεία: «Πληρωμές για μη εμπορεύσιμη παραγωγή» (P.131), που αποτελείται από διάφορες αμοιβές και επιβαρύνσεις, και «Λοιπή μη εμπορεύσιμη παραγωγή» (P.132), που αποτελεί παραγωγή η οποία παρέχεται δωρεάν.

Η μη εμπορεύσιμη παραγωγή παράγεται για τους εξής λόγους:

- α) Ενδέχεται να είναι από τεχνικής πλευράς αδύνατος ο εξαναγκασμός των ατόμων να πληρώσουν για συλλογικές υπηρεσίες, επειδή η κατανάλωση αυτών των υπηρεσιών δεν είναι δυνατόν να παρακολουθείται και να ελέγχεται. Η παραγωγή συλλογικών υπηρεσιών οργανώνεται από κρατικές μονάδες και χρηματοδοτείται από κεφάλαια διαφορετικά από τα έσοδα που προκύπτουν από τις πωλήσεις, και κυρίως από τη φορολογία ή από άλλα εισοδήματα της γενικής κυβέρνησης.
- β) Μονάδες της γενικής κυβέρνησης και ΜΚΙΕΝ μπορούν επίσης να παράγουν και να παρέχουν σε επιμέρους νοικοκυριά αγαθά ή υπηρεσίες για τα οποία θα μπορούσαν να επιβάλλουν χρέωση, αλλά δεν το κάνουν για λόγους κοινωνικής ή οικονομικής πολιτικής. Τέτοια παραδείγματα είναι η παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης ή υγείας, δωρεάν ή σε τιμές που δεν είναι οικονομικά σημαντικές.
- 3.24 **Ορισμός:** Παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος είναι τοπικές ΜΟΔ ή θεσμικές μονάδες των οποίων το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής είναι εμπορεύσιμη παραγωγή.
- Αν μια τοπική ΜΟΔ ή μια θεσμική μονάδα είναι παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος, η κύρια παραγωγή της είναι εξ ορισμού εμπορεύσιμη, δεδομένου ότι η έννοια της εμπορεύσιμης παραγωγής ορίζεται αφού έχει πρώτα εφαρμοστεί η διάκριση εμπορεύσιμη παραγωγή, παραγωγή για ιδία τελική χρήση και μη εμπορεύσιμη παραγωγή, στην τοπική ΜΟΔ και τη θεσμική μονάδα από την οποία προέρχεται η συγκεκριμένη παραγωγή.
- 3.25 **Ορισμός:** Παραγωγοί για ιδία τελική χρήση είναι τοπικές ΜΟΔ ή θεσμικές μονάδες των οποίων το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής προορίζεται για ιδία τελική χρήση μέσα στην ίδια θεσμική μονάδα.
- 3.26 **Ορισμός:** Παραγωγοί μη εμπορεύσιμου προϊόντος είναι τοπικές ΜΟΔ ή θεσμικές μονάδες των οποίων το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής παρέχεται δωρεάν ή σε οικονομικά μη σημαντικές τιμές.

Θεσμικές μονάδες: διάκριση μεταξύ εμπορεύσιμης παραγωγής, παραγωγής για ιδία τελική χρήση και μη εμπορεύσιμης παραγωγής

- 3.27 Για τις θεσμικές μονάδες ως παραγωγούς, η διάκριση μεταξύ εμπορεύσιμης παραγωγής, παραγωγής για ιδία τελική χρήση και μη εμπορεύσιμης παραγωγής παρουσιάζεται συνοπτικά στον πίνακα 3.1. Παρουσιάζεται επίσης η ταξινόμηση κατά τομείς.

Πίνακας 3.1 — Διάκριση μεταξύ παραγωγών εμπορεύσιμου προϊόντος, παραγωγών για ιδία τελική χρήση και παραγωγών μη εμπορεύσιμου προϊόντος για θεσμικές μονάδες

Είδος θεσμικής μονάδας		Κατάταξη		
Ιδιωτική ή δημόσια;	ΜΚΙ ή όχι;	Παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος;	Είδος παραγωγού	Τομέας (τομείς)
1. Ιδιωτικοί παραγωγοί	1.1 Επιχειρήσεις μη εταιρικής μορφής που ανήκουν σε νοικοκυριά (εξαιρούνται οι επιχειρήσεις οιονεί εταιρικής μορφής που ανήκουν σε νοικοκυριά)		1.1 = Εμπορεύσιμη ή για ιδία τελική χρήση	Νοικοκυριά
	1.2 Λοιποί ιδιωτικοί παραγωγοί (περιλαμβάνονται οι επιχειρήσεις οιονεί εταιρικής μορφής που ανήκουν σε νοικοκυριά)	1.2.1 Ιδιωτικά ΜΚΙ	1.2.1.1 Ναι	1.2.1.1 = Εταιρείες Εμπορεύσιμη
			1.2.1.2 Όχι	1.2.1.2 = Μη εμπορεύσιμη ΜΚΙΕΝ
	1.2.2 Λοιποί ιδιωτικοί παραγωγοί που δεν είναι ΜΚΙ		1.2.2 = Εμπορεύσιμη	Εταιρείες
2. Δημόσιοι παραγωγοί		2.1 Ναι	2.1 = Εμπορεύσιμη	Εταιρείες
		2.2 Όχι	2.2 = Μη εμπορεύσιμη	Γενική κυβέρνηση

- 3.28 Ο πίνακας 3.1 δείχνει ότι, για να προσδιοριστεί αν μια θεσμική μονάδα θα πρέπει να ταξινομείται ως παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος, παραγωγός για ίδια τελική χρήση ή παραγωγός μη εμπορεύσιμου προϊόντος, εφαρμόζονται διαδοχικά διάφορες διακρίσεις. Η πρώτη διάκριση είναι μεταξύ ιδιωτικών και δημόσιων παραγωγών. Δημόσιος παραγωγός είναι ένας παραγωγός που ελέγχεται από τη γενική κυβέρνηση, όπου η έννοια του ελέγχου ορίζεται στο σημείο 2.38.
- 3.29 Όπως δείχνει ο πίνακας 3.1, ιδιωτικοί παραγωγοί εμφανίζονται σε όλους τους τομείς εκτός από τη γενική κυβέρνηση. Αντίθετα, δημόσιοι παραγωγοί εμφανίζονται μόνο στους τομείς των μη χρηματοοικονομικών εταιρειών, των χρηματοοικονομικών εταιρειών και στον τομέα της γενικής κυβέρνησης.
- 3.30 Μια ειδική κατηγορία ιδιωτικών παραγωγών είναι αυτή των επιχειρήσεων μη εταιρικής μορφής που ανήκουν σε νοικοκυριά. Αυτές είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος ή παραγωγοί για ίδια τελική χρήση. Το δεύτερο συμβαίνει στην περίπτωση παραγωγής υπηρεσιών στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης και της παραγωγής αγαθών για ίδιο λογαριασμό. Όλες οι επιχειρήσεις μη εταιρικής μορφής που ανήκουν σε νοικοκυριά ταξινομούνται στον τομέα των νοικοκυριών, εκτός από επιχειρήσεις οιονεί εταιρικής μορφής που ανήκουν σε νοικοκυριά. Αυτές είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος και ταξινομούνται στους τομείς των μη χρηματοοικονομικών εταιρειών και των χρηματοοικονομικών εταιρειών.
- 3.31 Για τους υπόλοιπους ιδιωτικούς παραγωγούς, γίνεται διάκριση μεταξύ ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων και λοιπών ιδιωτικών παραγωγών.

Ορισμός: Ένα μη κερδοσκοπικό ίδρυμα (ΜΚΙ) ορίζεται ως νομικό πρόσωπο ή κοινωνικός οργανισμός που λειτουργεί με σκοπό την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών, το καθεστώς των οποίων δεν τους επιτρέπει να είναι πηγή εισοδήματος, κέρδους ή άλλου οικονομικού οφέλους για τις μονάδες που τα δημιουργούν, τα ελέγχουν ή τα χρηματοδοτούν. Όταν οι παραγωγικές δραστηριότητες τους δημιουργούν πλεονάσματα, τα εν λόγω πλεονάσματα δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ιδιοποίησης από άλλες θεσμικές μονάδες.

Ένα ιδιωτικό ΜΚΙ ταξινομείται στους τομείς των μη χρηματοοικονομικών εταιρειών και των χρηματοοικονομικών εταιρειών, αν είναι παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος.

Ένα ιδιωτικό ΜΚΙ ταξινομείται στον τομέα ΜΚΙΕΝ αν είναι παραγωγός μη εμπορεύσιμου προϊόντος, εκτός αν βρίσκεται υπό τον έλεγχο της γενικής κυβέρνησης. Αν ένα ιδιωτικό ΜΚΙ βρίσκεται υπό τον έλεγχο της γενικής κυβέρνησης, ταξινομείται στον τομέα της γενικής κυβέρνησης.

Όλοι οι άλλοι ιδιωτικοί παραγωγοί που δεν είναι ΜΚΙ είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος. Ταξινομούνται στους τομείς των μη χρηματοοικονομικών εταιρειών και των χρηματοοικονομικών εταιρειών.

- 3.32 Για να γίνεται η διάκριση μεταξύ εμπορεύσιμης και μη εμπορεύσιμης παραγωγής και μεταξύ παραγωγών εμπορεύσιμου και μη εμπορεύσιμου προϊόντος, πρέπει να χρησιμοποιούνται διάφορα κριτήρια. Τα εν λόγω κριτήρια εμπορεύσιμης / μη εμπορεύσιμης παραγωγής (βλ. σημείο 3.19 για τον ορισμό των οικονομικά σημαντικών τιμών) αποσκοπούν στην εκτίμηση της ύπαρξης συνθηκών αγοράς και επαρκούς εμπορικής συμπεριφοράς από τον παραγωγό. Σύμφωνα με το ποσοτικό κριτήριο εμπορεύσιμης / μη εμπορεύσιμης παραγωγής, τα προϊόντα που πωλούνται σε οικονομικά σημαντικές τιμές θα πρέπει να καλύπτουν τουλάχιστον το μεγαλύτερο μέρος του κόστους παραγωγής με τις πωλήσεις τους.
- 3.33 Κατά την εφαρμογή του εν λόγω ποσοτικού κριτηρίου εμπορεύσιμης / μη εμπορεύσιμης παραγωγής, το κόστος πωλήσεων και παραγωγής ορίζεται ως εξής:

α) Ως πωλήσεις νοούνται οι πωλήσεις εξαιρουμένων των φόρων επί των προϊόντων αλλά συμπεριλαμβανομένων όλων των πληρωμών που γίνονται από τη γενική κυβέρνηση ή τα όργανα της Ένωσης και χορηγούνται σε κάθε είδους παραγωγό που επιδίδεται σε δραστηριότητες αυτού του είδους· συνεπώς, περιλαμβάνονται όλες οι πληρωμές που συνδέονται με τον όγκο ή την αξία της παραγωγής, εξαιρούνται όμως οι πληρωμές που προορίζονται για την κάλυψη ενός γενικού ελλείμματος ή τη ρύθμιση οφελών.

Αυτός ο ορισμός των πωλήσεων αντιστοιχεί με τον ορισμό της παραγωγής σε βασικές τιμές με τις ακόλουθες εξαιρέσεις:

1. η παραγωγή σε βασικές τιμές ορίζεται αφού πρώτα έχει αποφασιστεί αν η παραγωγή είναι εμπορεύσιμη ή μη εμπορεύσιμη: οι πωλήσεις χρησιμοποιούνται μόνο για την αποτίμηση της εμπορεύσιμης παραγωγής· η μη εμπορεύσιμη παραγωγή αποτιμάται με βάση το κόστος παραγωγής·
 2. οι πληρωμές που γίνονται από τη γενική κυβέρνηση για να καλυφθεί ένα συνολικό έλλειμμα δημόσιων επιχειρήσεων και οιονεί επιχειρήσεων συνιστούν μέρος των λοιπών επιδοτήσεων προϊόντων όπως ορίζονται στο στοιχείο γ) της παραγράφου 4.35. Κατά συνέπεια, η εμπορεύσιμη παραγωγή σε βασικές τιμές περιλαμβάνει τις πληρωμές από τη γενική κυβέρνηση για την κάλυψη ενός γενικού ελλείμματος.
- β) Στις πωλήσεις δεν περιλαμβάνονται άλλες πηγές εσόδων, όπως τα κέρδη κτήσης (παρόλο που θα μπορούσαν να αποτελούν κανονικό και αναμενόμενο μέρος των επιχειρηματικών εσόδων), οι επιχορηγήσεις επενδύσεων, άλλες κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (π.χ. απαλλαγή από χρέη) και αγορά συμμετοχικών τίτλων.

γ) Για τους σκοπούς του κριτηρίου αυτού, το κόστος παραγωγής ισούται με το άθροισμα της ενδιάμεσης ανάλωσης, του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας, της ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου, άλλων φόρων επί της παραγωγής και των δαπανών κεφαλαίου. Δεν αφαιρούνται οι λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής. Για να εξασφαλιστεί η συνέπεια των εννοιών των πωλήσεων και του κόστους παραγωγής κατά την εφαρμογή του ποσοτικού κριτηρίου εμπορεύσιμης / μη εμπορεύσιμης παραγωγής, το κόστος παραγωγής δεν περιλαμβάνει όλο το κόστος που προκύπτει για σχηματισμό κεφαλαίου για ίδιο λογαριασμό. Για λόγους απλούστευσης, οι δαπάνες κεφαλαίου είναι γενικά δυνατόν να υπολογίζονται κατά προσέγγιση με βάση τις καθαρές πραγματικές πληρωμές τόκου. Εντούτοις, για τους παραγωγούς χρηματοοικονομικών υπηρεσιών λαμβάνεται υπόψη η επιβάρυνση των τόκων, δηλαδή πραγματοποιείται διόρθωση για τις υπηρεσίες χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα (ΥΧΔΜΕ).

Το ποσοτικό κριτήριο εμπορεύσιμης / μη εμπορεύσιμης παραγωγής εφαρμόζεται εξετάζοντας μια σειρά ετών. Αν υπάρχουν μικρής σημασίας διακυμάνσεις του μεγέθους των πωλήσεων από το ένα έτος στο άλλο, δεν απαιτείται αναταξινόμηση των θεσμικών μονάδων (και των τοπικών ΜΟΔ και της παραγωγής τους).

3.34 Οι πωλήσεις μπορεί να αποτελούνται από πολλά στοιχεία: Για παράδειγμα, στην περίπτωση των υπηρεσιών υγείας ενός νοσοκομείου, οι πωλήσεις μπορούν να αντιστοιχούν με τα ακόλουθα:

α) αγορές από μισθωτούς, που πρέπει να καταγράφονται ως εισόδημα σε είδος πληρωτέο στους μισθωτούς τους και τελική καταναλωτική δαπάνη των εν λόγω μισθωτών·

β) αγορές από ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες·

γ) αγορές από οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης και από τη γενική κυβέρνηση, που ταξινομούνται ως κοινωνικές παροχές σε είδος·

δ) αγορές από νοικοκυριά χωρίς επιστροφή της δαπάνης (τελική καταναλωτική δαπάνη).

Μόνο οι λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής και οι δωρεές (π.χ. από φιλανθρωπικά ιδρύματα) που εισπράττονται δεν αντιμετωπίζονται ως πωλήσεις.

Επίσης, ως ενδεικτικό παράδειγμα, οι πωλήσεις υπηρεσιών μεταφορών από μια επιχείρηση μπορούν να αποτελούνται από ενδιάμεση ανάλωση παραγωγών, εισόδημα σε είδος που παρέχεται από εργοδότες, κοινωνικές παροχές σε είδος που παρέχονται από φορέα της γενικής κυβέρνησης και αγορές από νοικοκυριά χωρίς επιστροφή της δαπάνης.

3.35 Τα ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν επιχειρήσεις είναι ειδική περίπτωση. Χρηματοδοτούνται συνήθως από εισφορές ή συνδρομές από τη σχετική ομάδα επιχειρήσεων. Οι συνδρομές αντιμετωπίζονται όχι ως μεταβιβάσεις αλλά ως πληρωμές για παροχή υπηρεσιών, δηλαδή ως πωλήσεις. Επομένως, αυτά τα ΜΚΙ είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος και ταξινομούνται στον τομέα των μη χρηματοοικονομικών ή των χρηματοοικονομικών εταιρειών.

3.36 Κατά την εφαρμογή του κριτηρίου σύγκρισης των πωλήσεων και του κόστους παραγωγής ιδιωτικών ή δημόσιων ΜΚΙ, η ένταξη στις πωλήσεις όλων των πληρωμών που συνδέονται με τον όγκο της παραγωγής μπορεί να είναι παραπλανητική σε ορισμένες συγκεκριμένες περιπτώσεις. Αυτό μπορεί να ισχύει, για παράδειγμα, σε σχέση με τη χρηματοδότηση των ιδιωτικών και των δημόσιων σχολείων. Οι πληρωμές από τη γενική κυβέρνηση μπορεί να συνδέονται με τον αριθμό των μαθητών, αλλά μπορεί και να είναι αντικείμενο διαπραγμάτευσης με τη γενική κυβέρνηση. Σε μια τέτοια περίπτωση, οι εν λόγω πληρωμές δεν καταγράφονται ως πωλήσεις, αν και είναι δυνατόν να συνδέονται σαφώς με ένα μέτρο του όγκου της παραγωγής, π.χ. τον αριθμό των μαθητών. Αυτό σημαίνει ότι ένα σχολείο που χρηματοδοτείται κυρίως με τέτοιες πληρωμές είναι παραγωγός μη εμπορεύσιμου προϊόντος.

3.37 Οι δημόσιοι παραγωγοί μπορεί να είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος ή παραγωγοί μη εμπορεύσιμου προϊόντος. Οι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος ταξινομούνται στους τομείς των μη χρηματοδοτικών και των χρηματοοικονομικών εταιρειών. Αν η θεσμική μονάδα είναι παραγωγός μη εμπορεύσιμου προϊόντος, ταξινομείται στον τομέα της γενικής κυβέρνησης.

3.38 Οι τοπικές ΜΟΔ ως παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος και ως παραγωγοί για ίδια τελική χρήση δεν μπορούν να παρέχουν μη εμπορεύσιμη παραγωγή. Κατά συνέπεια, η παραγωγή τους μπορεί να καταγράφεται μόνο ως εμπορεύσιμη ή ως παραγωγή για ίδια τελική χρήση και να αξιολογείται αντιστοίχως (βλ. σημεία 3.42 έως 3.53).

3.39 Οι τοπικές ΜΟΔ ως παραγωγοί μη εμπορεύσιμου προϊόντος μπορούν να παρέχουν, ως δευτερεύουσα παραγωγή, εμπορεύσιμη παραγωγή και παραγωγή για ίδια τελική χρήση. Η παραγωγή για ίδια τελική χρήση αποτελείται από σχηματισμό κεφαλαίου για ίδιο λογαριασμό. Η εμφάνιση εμπορεύσιμης παραγωγής θα πρέπει καταρχήν να καθορίζεται εφαρμόζοντας τα ποιοτικά και τα ποσοτικά κριτήρια εμπορεύσιμης / μη εμπορεύσιμης παραγωγής στα επιμέρους προϊόντα. Αυτή η δευτερεύουσα εμπορεύσιμη παραγωγή από παραγωγούς μη εμπορεύσιμου προϊόντος μπορεί να υπάρχει, για παράδειγμα, όταν κρατικά νοσοκομεία χρεώνουν οικονομικά σημαντικές τιμές για ορισμένες από τις υπηρεσίες που παρέχουν.

3.40 Ως άλλα παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν οι πωλήσεις αντιγράφων από κρατικά μουσεία και οι πωλήσεις προγόνων καιρού από μετεωρολογικές υπηρεσίες.

- 3.41 Οι παραγωγοί μη εμπορεύσιμου προϊόντος μπορεί επίσης να έχουν έσοδα από την πώληση της μη εμπορεύσιμης παραγωγής τους σε οικονομικά μη σημαντικές τιμές, π.χ. τα έσοδα μουσείου από την πώληση εισιτηρίων. Τα έσοδα αυτά αφορούν τη μη εμπορεύσιμη παραγωγή. Πάντως, αν και τα δύο είδη εσόδων (έσοδα από εισιτήρια και έσοδα από τις πωλήσεις αφισών και καρτών) είναι δύσκολο να διακριθούν, μπορούν να αντιμετωπίζονται όλα είτε ως έσοδα από εμπορεύσιμη παραγωγή είτε ως έσοδα από μη εμπορεύσιμη παραγωγή. Η επιλογή μεταξύ των δύο εναλλακτικών καταγραφών θα πρέπει να εξαρτάται από την υποτιθέμενη σχετική σημασία των δύο ειδών εσόδων (έσοδα από εισιτήρια σε σχέση με έσοδα από την πώληση αφισών και καρτών).

Χρόνος καταγραφής και αποτίμησης της παραγωγής

- 3.42 Η παραγωγή πρέπει να καταγράφεται και να αποτιμάται όταν εξέρχεται από την παραγωγική διεργασία.
- 3.43 Όλη η παραγωγή πρέπει να αποτιμάται σε βασικές τιμές, αλλά ισχύουν ειδικές συνθήκες για τα ακόλουθα:
- α) αποτίμηση μη εμπορεύσιμης παραγωγής·
 - β) αποτίμηση συνολικής παραγωγής ενός παραγωγού μη εμπορεύσιμου προϊόντος (τοπική ΜΟΔ)·
 - γ) αποτίμηση της συνολικής παραγωγής μιας θεσμικής μονάδας της οποίας μια τοπική ΜΟΔ είναι παραγωγός μη εμπορεύσιμου προϊόντος.
- 3.44 **Ορισμός:** Η βασική τιμή είναι η τιμή που εισπράττει ο παραγωγός από τον αγοραστή για μια μονάδα αγαθού ή υπηρεσίας που παράγει, αφού αφαιρεθούν οι ενδεχόμενοι φόροι (δηλαδή φόροι επί των προϊόντων) που είναι καταβλητέοι για την εν λόγω μονάδα ως συνέπεια της παραγωγής ή της πώλησής της, και προστεθούν οι τυχόν επιδοτήσεις (δηλαδή επιδοτήσεις προϊόντων) που χορηγούνται στη μονάδα αυτή ως συνέπεια της παραγωγής ή της πώλησής της. Εξαιρούνται τυχόν μεταφορικά έξοδα τα οποία χρεώνονται ξεχωριστά από τον παραγωγό. Εξαιρούνται επίσης τα κέρδη και οι ζημιές κτήσης για χρηματοοικονομικά και μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.
- 3.45 Η παραγωγή για ίδια τελική χρήση (P.12) αποτιμάται σε βασικές τιμές παρόμοιων προϊόντων που πωλούνται στην αγορά. Κατ' αυτό τον τρόπο δημιουργείται καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα ή μεικτό εισόδημα για την εν λόγω παραγωγή. Ένα παράδειγμα είναι οι υπηρεσίες στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης που δημιουργούν καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα. Αν οι βασικές τιμές παρόμοιων προϊόντων δεν είναι διαθέσιμες, η παραγωγή για ίδια τελική χρήση θα πρέπει να αποτιμάται με βάση το κόστος παραγωγής με μια ανατίμηση (εκτός από τους παραγωγούς μη εμπορεύσιμου προϊόντος) για το καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα ή το μεικτό εισόδημα.
- 3.46 Οι προσθήκες σε συνεχιζόμενες εργασίες αποτιμώνται με βάση την τρέχουσα βασική τιμή του έτοιμου προϊόντος.
- 3.47 Για να εκτιμηθεί από πριν η αξία παραγωγής που θεωρείται ως συνεχιζόμενες εργασίες, η αξία βασίζεται στο πραγματικό κόστος που εμφανίζεται, με μια ανατίμηση (εκτός από τους παραγωγούς μη εμπορεύσιμου προϊόντος) για το εκτιμώμενο λειτουργικό πλεόνασμα ή το εκτιμώμενο μεικτό εισόδημα. Οι προσωρινές εκτιμήσεις αντικαθίστανται στη συνέχεια από τις εκτιμήσεις που θα προκύψουν με την κατανομή της πραγματικής αξίας (όταν θα είναι γνωστή) των έτοιμων προϊόντων κατά την περίοδο των συνεχιζόμενων εργασιών.
- Η αξία της παραγωγής έτοιμων προϊόντων είναι το άθροισμα των αξιών:
- α) των έτοιμων προϊόντων που πωλούνται ή ανταλλάσσονται·
 - β) των εισαγωγών έτοιμων προϊόντων σε αποθέματα, μείον τις αποσύρσεις·
 - γ) των έτοιμων προϊόντων για ίδια τελική χρήση.
- 3.48 Για κτίρια και κατασκευές που αγοράζονται ημιτελή, η αξία εκτιμάται με βάση το προσωρινό κόστος, περιλαμβανομένης και μιας ανατίμησης για το λειτουργικό πλεόνασμα ή το μεικτό εισόδημα. Η ανατίμηση αυτή προκύπτει όταν η αξία μπορεί να εκτιμηθεί με βάση τις τιμές παρόμοιων κτιρίων και κατασκευών. Τα ποσά των τμηματικών πληρωμών μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως προσέγγιση των αξιών του μεικτού σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου που έχει πραγματοποιήσει ο αγοραστής σε κάθε στάδιο, με την υπόθεση ότι δεν υπάρχουν προκαταβολές ή καθυστερημένες πληρωμές.
- Αν τα έργα για μια κατασκευή για ίδιο λογαριασμό δεν έχουν ολοκληρωθεί σε μια λογιστική περίοδο, η αξία της παραγωγής εκτιμάται εφαρμόζοντας την ακόλουθη μέθοδο. Υπολογίζεται ο λόγος μεταξύ του κόστους που προέκυψε την τρέχουσα περίοδο και του συνολικού κόστους όλου του χρονικού διαστήματος της κατασκευής. Ο λόγος αυτός εφαρμόζεται στην εκτίμηση της συνολικής παραγωγής στην τρέχουσα βασική τιμή. Αν δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί η αξία της έτοιμης κατασκευής στην τρέχουσα βασική τιμή, η αποτίμηση γίνεται μέσω του συνολικού κόστους παραγωγής με μια ανατίμηση (εκτός από τους παραγωγούς μη εμπορεύσιμου προϊόντος) για το καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα ή το μεικτό εισόδημα. Αν μέρος ή το σύνολο της εργασίας παρέχεται δωρεάν, όπως μπορεί να συμβαίνει στην περίπτωση κοινών κατασκευών από νοικοκυριά, στο κατ' εκτίμηση συνολικό κόστος παραγωγής συμπεριλαμβάνεται μια εκτίμηση του κόστους εργασίας που θα προέκυπτε αν είχε χρησιμοποιηθεί αμειβόμενο εργατικό δυναμικό, χρησιμοποιώντας τα ημερομίσθια που προσφέρονται για παρόμοιες εργασίες.

- 3.49 Η συνολική παραγωγή ενός παραγωγού μη εμπορεύσιμου προϊόντος (τοπικής ΜΟΔ) αποτιμάται με βάση το συνολικό κόστος παραγωγής, π.χ. ως άθροισμα των ακόλουθων:

- α) ενδιάμεση ανάλωση (P.2)·
- β) εισόδημα εξαρτημένης εργασίας (αμοιβές εργαζομένων) (D.1)·
- γ) ανάλωση πάγιου κεφαλαίου (P.51γ)·
- δ) λοιποί φόροι επί της παραγωγής (D.29) μείον λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής (D.39).

Οι πληρωμές τόκων (εξαιρουμένων των ΥΧΔΜΕ) δεν περιλαμβάνονται στο κόστος της μη εμπορεύσιμης παραγωγής. Επίσης, το κόστος της μη εμπορεύσιμης παραγωγής δεν περιλαμβάνει τεκμαρτή καθαρή απόδοση κεφαλαίου ούτε τεκμαρτό ενοίκιο για την αξία ενοικίασης των κτιρίων που δεν προορίζονται για κατοικία, τα οποία ανήκουν στον παραγωγό και χρησιμοποιούνται για μη εμπορεύσιμη παραγωγή.

- 3.50 Η συνολική παραγωγή μιας θεσμικής μονάδας είναι το άθροισμα της συνολικής παραγωγής των τοπικών ΜΟΔ που την απαρτίζουν. Αυτό ισχύει επίσης και για θεσμικές μονάδες που είναι παραγωγοί μη εμπορεύσιμου προϊόντος.
- 3.51 Αν δεν υπάρχει δευτερεύουσα εμπορεύσιμη παραγωγή από παραγωγούς μη εμπορεύσιμου προϊόντος, η μη εμπορεύσιμη παραγωγή αποτιμάται με βάση το κόστος παραγωγής. Στην περίπτωση ύπαρξης δευτερεύουσας εμπορεύσιμης παραγωγής από παραγωγούς μη εμπορεύσιμου προϊόντος, η μη εμπορεύσιμη παραγωγή αποτιμάται ως υπολειμματικό στοιχείο, δηλαδή ως το συνολικό κόστος της παραγωγής μείον τα έσοδα των παραγωγών από την εμπορεύσιμη παραγωγή.
- 3.52 Η εμπορεύσιμη παραγωγή των παραγωγών μη εμπορεύσιμου προϊόντος αποτιμάται σε βασικές τιμές. Η συνολική παραγωγή μιας τοπικής ΜΟΔ που παράγει μη εμπορεύσιμο προϊόν και καλύπτει την εμπορεύσιμη παραγωγή, τη μη εμπορεύσιμη παραγωγή και την παραγωγή για ιδία τελική χρήση αποτιμάται με βάση το συνολικό κόστος παραγωγής. Η αξία της εμπορεύσιμης παραγωγής της προκύπτει από τα έσοδα που αποκομίζει από τις πωλήσεις των εμπορεύσιμων προϊόντων, ενώ η αξία της μη εμπορεύσιμης παραγωγής της προκύπτει ως υπολειμματικό στοιχείο, και συγκεκριμένα ως η διαφορά μεταξύ αφενός της αξίας της συνολικής παραγωγής και αφετέρου της αξίας της εμπορεύσιμης παραγωγής και της παραγωγής για ιδία τελική χρήση. Η αξία των εσόδων της από την πώληση μη εμπορεύσιμων αγαθών ή υπηρεσιών σε τιμές που δεν είναι οικονομικά σημαντικές δεν εμφανίζεται σ' αυτούς τους υπολογισμούς —είναι μέρος της αξίας της μη εμπορεύσιμης παραγωγής της.
- 3.53 Ακολουθεί, με τη σειρά των τομέων CPA, κατάλογος εξαιρέσεων και αποσαφηνίσεων όσον αφορά τον χρόνο καταγραφής και την αποτίμηση της παραγωγής.

Προϊόντα γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας (τομέας Α)

- 3.54 Η παραγωγή γεωργικών προϊόντων καταγράφεται σαν να παραγόταν συνεχώς σε όλη τη διάρκεια της περιόδου παραγωγής (και όχι απλώς κατά τη στιγμή της συγκομιδής των φυτικών προϊόντων ή της σφαγής των ζώων).

Οι αναπτυσσόμενες καλλιέργειες, τα δέντρα προς υλοτομία και τα αποθέματα ψαριών ή ζώων που εκτρέφονται για διατροφική χρήση αντιμετωπίζονται ως αποθέματα συνεχιζόμενων εργασιών κατά τη διάρκεια της διεργασίας και μετατρέπονται σε αποθέματα έτοιμων προϊόντων όταν η διεργασία ολοκληρωθεί.

Στην παραγωγή δεν περιλαμβάνονται τυχόν μεταβολές σε μη καλλιεργούμενους βιολογικούς πόρους, για παράδειγμα αύξηση των ζώων, των πτηνών, των ψαριών που ζουν σε άγρια κατάσταση ή αύξηση των μη καλλιεργούμενων δασών.

Μεταποιημένα προϊόντα (τομέας Γ)· Κατασκευαστικές εργασίες (τομέας ΣΤ)

- 3.55 Αν η κατασκευή ενός κτιρίου ή άλλης κατασκευής καλύπτει περισσότερες από μία λογιστικές περιόδους, η παραγωγή κάθε περιόδου αντιμετωπίζεται σαν να πωλείται στον αγοραστή στο τέλος της περιόδου, δηλαδή καταγράφεται ως σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου από τον αγοραστή και όχι ως συνεχιζόμενες εργασίες του κατασκευαστικού κλάδου. Η παραγωγή αντιμετωπίζεται σαν να πωλείται στον αγοραστή σταδιακά. Αν η σύμβαση προβλέπει τμηματικές πληρωμές, ως προσέγγιση της αξίας της παραγωγής μπορεί να χρησιμοποιηθεί η αξία των τμηματικών πληρωμών που γίνονται σε κάθε περίοδο. Αν υπάρχει αβεβαιότητα ως προς τον τελικό αγοραστή, το ημιτελές προϊόν που παράγεται σε κάθε περίοδο καταγράφεται ως συνεχιζόμενες εργασίες.

Υπηρεσίες χονδρικού και λιανικού εμπορίου· υπηρεσίες επισκευής μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών (τομέας Ζ)

- 3.56 Η παραγωγή των υπηρεσιών χονδρικού και λιανικού εμπορίου μετριέται με βάση τα εμπορικά κέρδη που επιτυγχάνουν για τα αγαθά που αγοράζουν προς μεταπώληση.

Ορισμός: Εμπορικό κέρδος είναι η διαφορά μεταξύ της πραγματικής ή της τεκμαρτής τιμής πώλησης που εμφανίζεται για ένα αγαθό που αγοράζεται προς μεταπώληση και της τιμής που θα έπρεπε να πληρώσει ο διανομέας για να αντικαταστήσει το αγαθό αυτό τη στιγμή που πωλείται ή που διατίθεται με οποιονδήποτε άλλο τρόπο.

Τα εμπορικά κέρδη που επιτυγχάνονται για ορισμένα αγαθά μπορεί να είναι αρνητικά, αν οι τιμές πώλησής τους μειωθούν. Τα εμπορικά κέρδη είναι αρνητικά όταν τα αγαθά δεν πωλούνται, αλλά μένουν αδιάθετα ή κλέπτονται. Τα εμπορικά κέρδη για αγαθά που παρέχονται σε εργαζομένους ως εισόδημα εξαρτημένης εργασίας σε είδος ή αποσύρονται για τελική κατανάλωση από τους ιδιοκτήτες ισούνται με το μηδέν.

Τα κέρδη και οι ζημιές κτήσης δεν περιλαμβάνονται στο εμπορικό κέρδος.

Η παραγωγή ενός χονδρεμπόρου ή λιανεμπόρου προκύπτει από την ακόλουθη ταυτότητα:

αξία της παραγωγής =

αξία των πωλήσεων

συν την αξία των αγαθών που αγοράζονται προς μεταπώληση και χρησιμοποιούνται για ενδιάμεση ανάλωση, το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας (αμοιβές εργαζομένων) σε είδος ή το μεικτό εισόδημα σε είδος,

μείον την αξία των αγαθών που αγοράζονται προς μεταπώληση,

συν την αξία των προσθήκων σε αποθέματα αγαθών προς μεταπώληση,

μείον την αξία των αγαθών που αποσύρονται από αποθέματα αγαθών προς μεταπώληση,

μείον την αξία επαναλαμβανόμενων ζημιών λόγω κανονικών ποσοστών απώλειας, κλοπής ή τυχαίας ζημίας.

Μεταφορά και αποθήκευση (τομέας Η)

3.57 Η παραγωγή των υπηρεσιών μεταφορών μετριέται με βάση την αξία των εισπρακτέων ποσών για τη μεταφορά αγαθών ή επιβατών. Η μεταφορά για ιδία χρήση μέσα σε μια τοπική ΜΟΔ θεωρείται βοηθητική δραστηριότητα και δεν επισημαίνεται ούτε καταγράφεται ξεχωριστά.

3.58 Η παραγωγή των υπηρεσιών αποθήκευσης μετριέται ως η αξία μιας προσθήκης σε συνεχιζόμενες εργασίες. Οι αυξήσεις στην τιμή των αγαθών που βρίσκονται στα αποθέματα δεν θα πρέπει να θεωρούνται συνεχιζόμενες εργασίες και παραγωγή, αλλά να αντιμετωπίζονται ως κέρδη κτήσης. Αν η αύξηση της αξίας αντικατοπτρίζει αύξηση της τιμής χωρίς μεταβολή της ποιότητας, τότε δεν υπάρχει περαιτέρω παραγωγή κατά την εν λόγω περίοδο επιπλέον του κόστους αποθήκευσης ή της ρητής αγοράς υπηρεσίας αποθήκευσης. Ωστόσο, η αύξηση της αξίας θεωρείται παραγωγή στις εξής τρεις περιπτώσεις:

- α) η ποιότητα του αγαθού μπορεί να βελτιωθεί με την πάροδο του χρόνου, όπως συμβαίνει π.χ. για το κρασί· μόνο σε περιπτώσεις στις οποίες η ωρίμαση είναι τμήμα της κανονικής παραγωγικής διεργασίας η βελτίωση της ποιότητας του αγαθού θεωρείται παραγωγή·
- β) εποχικοί παράγοντες επηρεάζουν την προσφορά ή τη ζήτηση ενός συγκεκριμένου αγαθού και οδηγούν σε τακτικές, προβλέψιμες διακυμάνσεις της τιμής εντός του έτους, ακόμη και αν οι φυσικές του ποσότητες δεν έχουν μεταβληθεί·
- γ) η παραγωγική διεργασία είναι αρκετά μακρά ώστε να εφαρμόζονται συντελεστές παρούσας αξίας για τις εργασίες που πραγματοποιούνται πολύ νωρίτερα από την παράδοση.

3.59 Οι περισσότερες μεταβολές των τιμών των αγαθών που βρίσκονται στα αποθέματα δεν είναι προσθήκες σε συνεχιζόμενες εργασίες. Για να εκτιμηθεί η αύξηση της αξίας αποθηκευμένων αγαθών επιπλέον του κόστους αποθήκευσης, είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί η αναμενόμενη αύξηση της αξίας πέραν του γενικού ποσοστού του πληθωρισμού σε μια προκαθορισμένη περίοδο. Τυχόν κέρδη που προκύπτουν εκτός της προκαθορισμένης περιόδου εξακολουθούν να καταγράφονται ως κέρδη ή ζημιές κτήσης.

Στις υπηρεσίες αποθήκευσης δεν περιλαμβάνονται τυχόν μεταβολές των τιμών λόγω της κτήσης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, τιμαλφών ή άλλων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων όπως η γη και τα κτίρια.

3.60 Η παραγωγή των υπηρεσιών ταξιδιωτικών πρακτορείων μετριέται με βάση την αξία των ποσών που χρεώνουν τα πρακτορεία (αμοιβές ή προμήθειες) και όχι με βάση το σύνολο των δαπανών που καταβάλλουν οι ταξιδιώτες στο πρακτορείο, συμπεριλαμβανομένων των χρεώσεων μεταφοράς από τρίτους.

3.61 Η παραγωγή των υπηρεσιών διοργανωτών οργανωμένων ταξιδιών μετριέται με βάση το σύνολο των δαπανών που καταβάλλουν οι ταξιδιώτες στους διοργανωτές.

3.62 Η διάκριση μεταξύ των υπηρεσιών ταξιδιωτικών πρακτορείων και των υπηρεσιών διοργανωτών οργανωμένων ταξιδιών είναι ότι οι υπηρεσίες ταξιδιωτικών πρακτορείων συνίστανται μόνο στη διαμεσολάβηση για λογαριασμό του ταξιδιώτη, ενώ οι υπηρεσίες των διοργανωτών οργανωμένων ταξιδιών δημιουργούν ένα νέο προϊόν, δηλαδή ένα οργανωμένο ταξίδι, που έχει διάφορες συνιστώσες όπως η μετακίνηση, η διαμονή και η ψυχαγωγία.

Υπηρεσίες διαμονής και υπηρεσίες εστίασης (τομέας I)

- 3.63 Η αξία της παραγωγής των υπηρεσιών των ξενοδοχείων, των εστιατορίων και των καφενείων/καφετεριών περιλαμβάνει την αξία των τροφίμων, των ποτών κ.λπ. που καταναλώνονται.

Χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες (τομέας ΙΑ): παραγωγή της κεντρικής τράπεζας

Η κεντρική τράπεζα παρέχει τις ακόλουθες υπηρεσίες:

- α) υπηρεσίες νομισματικής πολιτικής·
- β) υπηρεσίες χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης·
- γ) εποπτικές υπηρεσίες για την επίβλεψη χρηματοοικονομικών εταιρειών.

Η παραγωγή της κεντρικής τράπεζας μετρίεται ως το άθροισμα των επιμέρους στοιχείων κόστους της.

Χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες (τομέας ΙΑ): χρηματοοικονομικές υπηρεσίες γενικά

Οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες αποτελούνται από τις ακόλουθες υπηρεσίες:

- α) χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση (συμπεριλαμβανομένων των ασφαλιστικών εταιρειών και των ταμείων συντάξεων)·
 - β) υπηρεσίες επικουρικών χρηματοοικονομικών οργανισμών και φορέων· και
 - γ) λοιπές χρηματοοικονομικές υπηρεσίες.
- 3.64 Η χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση είναι διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου και μετατροπή ρευστότητας. Οι εταιρείες που συμμετέχουν σε τέτοιες δραστηριότητες αποκτούν κεφάλαια, π.χ., δεχόμενες καταθέσεις και εκδίδοντας γραμμάτια, ομολογίες και άλλα χρεόγραφα. Οι εταιρείες χρησιμοποιούν αυτά τα κεφάλαια καθώς και τα ίδια κεφάλαιά τους για να αποκτήσουν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία χορηγώντας δάνεια σε τρίτους και αγοράζοντας γραμμάτια, ομολογίες ή άλλα χρεόγραφα. Η χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση περιλαμβάνει τις υπηρεσίες ασφαλιστικών εταιρειών και ταμείων συντάξεων.
- 3.65 Οι επικουρικές χρηματοοικονομικές δραστηριότητες διευκολύνουν τη διαχείριση του κινδύνου και τη μετατροπή ρευστότητας. Οι επικουρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και φορείς ενεργούν εξ ονόματος άλλων μονάδων και δεν αναλαμβάνουν οι ίδιοι κινδύνους επωμιζόμενοι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις ή αποκτώντας χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ως μέρος μιας υπηρεσίας διαμεσολάβησης.
- 3.66 Στις άλλες χρηματοοικονομικές υπηρεσίες περιλαμβάνονται υπηρεσίες παρακολούθησης, όπως η παρακολούθηση της αγοράς μετοχών και ομολογιών, υπηρεσίες ασφάλειας, όπως η φύλαξη ακριβών κοσμημάτων και σημαντικών εγγράφων, και υπηρεσίες εμπορικών συναλλαγών, όπως οι αγοραπωλησίες ξένου συναλλάγματος και η διαπραγμάτευση τίτλων.
- 3.67 Οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες παράγονται σχεδόν αποκλειστικά από χρηματοοικονομικούς οργανισμούς λόγω της αυστηρής εποπτείας των εν λόγω υπηρεσιών. Για παράδειγμα, αν ένας λιανέμπορος θέλει να προσφέρει πιστωτικές διευκολύνσεις στους πελάτες του, οι πιστωτικές διευκολύνσεις προσφέρονται συνήθως από θυγατρική χρηματοοικονομική εταιρεία του λιανεμπόρου ή από άλλον εξειδικευμένο χρηματοοικονομικό οργανισμό.
- 3.68 Η πληρωμή των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών πραγματοποιείται άμεσα ή έμμεσα. Μερικές συναλλαγές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων μπορεί να ενέχουν τόσο άμεσες όσο και έμμεσες χρεώσεις. Η παροχή και η χρέωση των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών πραγματοποιείται με τέσσερις κύριους τρόπους:
- α) χρηματοοικονομικές υπηρεσίες που παρέχονται έναντι άμεσης πληρωμής·
 - β) χρηματοοικονομικές υπηρεσίες που πληρώνονται μέσω χρέωσης τόκων·
 - γ) χρηματοοικονομικές υπηρεσίες που παρέχονται για την απόκτηση και τη διάθεση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων στις χρηματοοικονομικές αγορές·
 - δ) χρηματοοικονομικές υπηρεσίες που παρέχονται στο πλαίσιο ασφαλιστικών και συνταξιοδοτικών συστημάτων, των οποίων η δραστηριότητα χρηματοδοτείται μέσω χρέωσης ασφαλιστικών εισφορών και από την εισοδηματική απόδοση των αποταμιεύσεων.

Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες που παρέχονται έναντι άμεσης πληρωμής

- 3.69 Αυτές οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες παρέχονται έναντι συγκεκριμένης πληρωμής και καλύπτουν ευρύ φάσμα υπηρεσιών που είναι δυνατόν να παρέχονται από διάφορα είδη χρηματοοικονομικών οργανισμών. Τα παρακάτω παραδείγματα παρουσιάζουν τη φύση των υπηρεσιών που χρεώνονται άμεσα:
- α) οι τράπεζες επιβάλλουν χρέωση (τέλος) στα νοικοκυριά για την εγγραφή υποθήκης, τη διαχείριση χαρτοφυλακίου επενδύσεων και τη διαχείριση περιουσίας·
 - β) οι εξειδικευμένοι οργανισμοί επιβάλλουν χρέωση στις μη χρηματοοικονομικές εταιρείες για την οργάνωση της εξαγοράς μιας επιχείρησης ή για τη διαχείριση της αναδιάρθρωσης ενός ομίλου εταιρειών·

- γ) οι εταιρείες πιστωτικών καρτών χρεώνουν συνήθως στις μονάδες που δέχονται πιστωτικές κάρτες ένα ποσοστό επί κάθε πώλησης·
- δ) ο κάτοχος πιστωτικής κάρτας επιβαρύνεται με πληρωμή συγκεκριμένου ποσού, συνήθως μία φορά τον χρόνο, για την κατοχή κάρτας·

Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες που πληρώνονται μέσω χρέωσης τόκων

- 3.70 Για παράδειγμα, στη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση, ένας χρηματοοικονομικός οργανισμός, π.χ. μια τράπεζα, δέχεται καταθέσεις από μονάδες που επιθυμούν να εισπράττουν τόκους από κεφάλαια τα οποία δεν χρησιμοποιούν άμεσα και τα δανείζει σε άλλες μονάδες των οποίων τα κεφάλαια δεν επαρκούν για την κάλυψη των αναγκών τους. Έτσι, η τράπεζα παρέχει έναν μηχανισμό που επιτρέπει στην πρώτη μονάδα να δανείζει τη δεύτερη. Καθένα από τα δύο μέρη πληρώνει αμοιβή στην τράπεζα για την παρεχόμενη υπηρεσία: η μονάδα που δανείζει κεφάλαια πληρώνει αποδεχόμενη επιτόκιο χαμηλότερο του επιτοκίου «αναφοράς», ενώ η μονάδα που δανείζεται κεφάλαια πληρώνει αποδεχόμενη επιτόκιο υψηλότερο του επιτοκίου «αναφοράς». Η διαφορά μεταξύ του επιτοκίου που πληρώνουν οι δανειζόμενοι στις τράπεζες και του επιτοκίου που καταβάλλεται πραγματικά στους καταθέτες αποτελεί χρέωση για ΥΧΔΜΕ.
- 3.71 Το ποσό των κεφαλαίων που δανείζει ένας χρηματοοικονομικός οργανισμός σπανίως αντιστοιχεί επακριβώς στο ποσό που έχει κατατεθεί σ' αυτόν. Μέρος των χρημάτων μπορεί να έχει κατατεθεί, αλλά να μην έχει χορηγηθεί ακόμη ως δάνειο. Μερικά δάνεια μπορεί να χρηματοδοτούνται από ίδια κεφάλαια της τράπεζας και όχι από δανεισθέντα κεφάλαια. Ανεξαρτήτως της πηγής χρηματοδότησης, παρέχεται μια υπηρεσία για τα προσφερόμενα δάνεια και καταθέσεις. Για όλα τα δάνεια και όλες τις καταθέσεις τεκμαίρονται ΥΧΔΜΕ. Οι εν λόγω έμμεσες χρεώσεις εφαρμόζονται μόνο στα δάνεια που παρέχονται από χρηματοοικονομικούς οργανισμούς και στις καταθέσεις που γίνονται σ' αυτούς.
- 3.72 Το επιτόκιο αναφοράς βρίσκεται μεταξύ των τραπεζικών επιτοκίων για τις καταθέσεις και για τα δάνεια. Δεν αντιστοιχεί στον αριθμητικό μέσο όρο των επιτοκίων που ισχύουν για τα δάνεια ή τις καταθέσεις. Μια ενδεδειγμένη επιλογή είναι το επιτόκιο που εφαρμόζεται για τα διατραπεζικά δάνεια. Ωστόσο, χρειάζονται διαφορετικά επιτόκια αναφοράς για κάθε νόμισμα στο οποίο εκφράζονται τα δάνεια και οι καταθέσεις, ιδίως όταν συμμετέχει χρηματοοικονομικός οργανισμός που δεν είναι μόνιμος κάτοικος.

Οι ΥΧΔΜΕ περιγράφονται αναλυτικά στο κεφάλαιο 14.

Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες που αποτελούνται από την απόκτηση και τη διάθεση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων στις χρηματοοικονομικές αγορές

- 3.73 Όταν ένας χρηματοοικονομικός οργανισμός προσφέρει ένα χρεόγραφο (π.χ. μια συναλλαγματική ή μια ομολογία) προς πώληση, χρεώνονται έξοδα λειτουργίας (δηλ. μια προμήθεια). Η τιμή αγοράς (ζητούμενη τιμή) ισούται με την εκτιμώμενη αγοραία αξία του χρεογράφου συν ένα περιθώριο. Μια άλλη χρέωση επιβάλλεται όταν πωλείται ένα χρεόγραφο, οπότε η τιμή που προσφέρεται στον πωλητή (προσφερόμενη τιμή) ισούται με την αγοραία αξία μείον ένα περιθώριο. Περιθώρια μεταξύ των τιμών αγοράς και πώλησης εφαρμόζονται και σε περίπτωση αγοραπωλησίας συμμετοχικών τίτλων, μεριδίων εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου και ξένων νομισμάτων. Τα εν λόγω περιθώρια αφορούν την παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών.

Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες που παρέχονται στο πλαίσιο ασφαλιστικών και συνταξιοδοτικών συστημάτων, των οποίων η δραστηριότητα χρηματοδοτείται μέσω χρέωσης ασφαλιστικών εισφορών και από την εισοδηματική απόδοση των αποταμιεύσεων

- 3.74 Οι ακόλουθες χρηματοοικονομικές υπηρεσίες εμπίπτουν στον ανωτέρω τίτλο. Καθεμία απ' αυτές έχει ως αποτέλεσμα την αναδιανομή των κεφαλαίων.
- α) Ασφαλίσεις κατά ζημιών. Βάσει ενός ασφαλιστικού συμβολαίου ασφάλισης κατά ζημιών, η ασφαλιστική εταιρεία λαμβάνει ασφάλιστρα από τον πελάτη και τα κρατάει έως ότου προβληθεί απαίτηση ή έως ότου λήξει η περίοδος ασφάλισης. Η ασφαλιστική εταιρεία επενδύει τα ασφάλιστρα, και το εισόδημα περιουσίας που προκύπτει αποτελεί μια πρόσθετη πηγή χρηματοδότησης. Το εισόδημα περιουσίας αντιπροσωπεύει εισόδημα που χάνει ο πελάτης και θεωρείται σιωπηρό συμπληρωματικό ασφάλιστρο του πραγματικού ασφαλιστρού. Η ασφαλιστική εταιρεία ορίζει το επίπεδο των πραγματικών ασφαλιστρών σε τέτοιο ύψος ώστε το άθροισμα των ασφαλιστρών και του εισοδήματος περιουσίας που αποκτήθηκε από τα ασφάλιστρα, μείον τις αναμενόμενες απαιτήσεις, να αφήνει περιθώριο το οποίο θα παρακρατήσει η ασφαλιστική εταιρεία ως παραγωγή της ασφαλιστικής εταιρείας.

Η παραγωγή των ασφαλίσεων κατά ζημιών υπολογίζεται ως:

το σύνολο των δεδουλευμένων ασφαλιστρών

συν τα σιωπηρά συμπληρωματικά ασφάλιστρα (που ισούνται με το εισόδημα περιουσίας το οποίο αποκτήθηκε από τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά)

μείον τις προσαρμοσμένες θεμελιωθείσες απαιτήσεις.

Η ασφαλιστική εταιρεία έχει στη διάθεσή της αποθεματικά που αποτελούνται από μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα (πραγματικά ασφάλιστρα που αφορούν την επόμενη λογιστική περίοδο) και εκκρεμείς απαιτήσεις. Οι εκκρεμείς απαιτήσεις καλύπτουν απαιτήσεις που δεν έχουν ακόμη δηλωθεί, απαιτήσεις που έχουν δηλωθεί αλλά δεν έχουν ακόμη εκκαθαριστεί ή απαιτήσεις που έχουν δηλωθεί και εκκαθαριστεί αλλά δεν έχουν ακόμη πληρωθεί. Αυτά τα αποθεματικά καλούνται τεχνικά αποθεματικά και χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία εισοδήματος από επενδύσεις. Τα κέρδη και οι ζημιές κτήσης δεν αποτελούν εισόδημα από επενδύσεις των τεχνικών ασφαλιστικών αποθεματικών. Τα τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά μπορούν να επενδύονται σε δευτερεύουσες δραστηριότητες της ασφαλιστικής εταιρείας, π.χ. στην ενοικίαση κατοικιών ή γραφείων. Το καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα αυτών των δευτερευουσών δραστηριοτήτων είναι εισόδημα από επένδυση τεχνικών ασφαλιστικών αποθεματικών.

Το ενδεδειγμένο επίπεδο απαιτήσεων που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της παραγωγής καλείται «προσαρμοσμένες απαιτήσεις» και είναι δυνατόν να καθοριστεί με δύο τρόπους. Η μέθοδος των προσδοκίων εκτιμά το επίπεδο των προσαρμοσμένων απαιτήσεων από ένα υπόδειγμα που βασίζεται στο είδος των απαιτήσεων που πληρώθηκαν από την εταιρεία στο παρελθόν. Η δεύτερη μέθοδος χρησιμοποιεί λογιστικές πληροφορίες: οι προσαρμοσμένες απαιτήσεις προκύπτουν εκ των υστέρων ως πραγματικές θεμελιωθείσες απαιτήσεις συν τις μεταβολές των εξισωτικών προβλέψεων, δηλαδή των κεφαλαίων που αποθεματοποιούνται για την αντιμετώπιση απρόβλεπτα υψηλών απαιτήσεων. Όταν οι εξισωτικές προβλέψεις δεν επαρκούν για την επαναφορά των προσαρμοσμένων απαιτήσεων στο φυσιολογικό επίπεδο, προστίθενται στη μέτρηση των προσαρμοσμένων απαιτήσεων εισφορές από ίδια κεφάλαια. Ένα κύριο χαρακτηριστικό και των δύο μεθόδων είναι ότι οι απρόβλεπτα υψηλές απαιτήσεις δεν συνεπάγονται ασταθείς και αρνητικές εκτιμήσεις της παραγωγής.

Οι μεταβολές των τεχνικών αποθεματικών και των εξισωτικών προβλέψεων που οφείλονται σε αλλαγές των χρηματοοικονομικών κανόνων καταγράφονται ως λοιπές μεταβολές του όγκου των περιουσιακών στοιχείων· δεν έχουν σχέση με τον υπολογισμό της παραγωγής. Αν, λόγω έλλειψης πληροφοριών, και οι δύο μέθοδοι εκτίμησης των προσαρμοσμένων απαιτήσεων είναι αδύνατο να εφαρμοστούν, ενδέχεται να είναι αναγκαίο να εκτιμηθεί η παραγωγή βάσει του συνολικού κόστους, συμπεριλαμβανομένου ενός ποσού που αντιστοιχεί στα κανονικά κέρδη.

Στην περίπτωση ασφάλισης με συμμετοχή στα κέρδη, αφαιρείται η μεταβολή των αποθεματικών ασφάλισης με συμμετοχή στα κέρδη ώστε να προκύψει η παραγωγή.

- β) Ένα συμβόλαιο ασφάλισης ζωής αποτελεί ένα είδος προγράμματος αποταμίευσης. Για ορισμένο αριθμό ετών, ο κάτοχος του ασφαλιστήριου συμβολαίου καταβάλλει ασφαλιστρα στην ασφαλιστική εταιρεία με αντάλλαγμα την υπόσχεση παροχών σε ορισμένη μελλοντική ημερομηνία. Οι παροχές αυτές είναι δυνατόν να εκφράζονται με τη μορφή μαθηματικού τύπου που συνδέεται με τα καταβληθέντα ασφαλιστρα ή να εξαρτώνται από το επίπεδο επιτυχούς επένδυσης των κεφαλαίων από την ασφαλιστική εταιρεία. Η μέθοδος υπολογισμού της παραγωγής για τις ασφαλίσεις ζωής ακολουθεί τις ίδιες γενικές αρχές που ισχύουν για τις ασφαλίσεις κατά ζημιών. Εντούτοις, λόγω των χρονικών διαστημάτων που μεσολαβούν μεταξύ του χρόνου εισπραξης των ασφαλιστρών και του χρόνου καταβολής των παροχών, πρέπει να προβλέπονται ειδικά ποσά για τις μεταβολές των τεχνικών αποθεματικών. Η παραγωγή των ασφαλίσεων ζωής προκύπτει από τα εξής:

Εισπραχθέντα ασφαλιστρα,

συν συμπληρωματικά ασφαλιστρα, μείον οφειλόμενες παροχές,

μείον αυξήσεις (συν μειώσεις) των τεχνικών αποθεματικών των ασφαλίσεων ζωής.

Τα ασφαλιστρα καθορίζονται κατά τον ίδιο ακριβώς τρόπο για τις ασφαλίσεις ζωής και για τις ασφαλίσεις κατά ζημιών. Τα συμπληρωματικά ασφαλιστρα είναι σημαντικότερα για τις ασφαλίσεις ζωής παρά για τις ασφαλίσεις κατά ζημιών. Οι παροχές καταγράφονται όταν χορηγούνται ή όταν καταβάλλονται. Για τις ασφαλίσεις ζωής δεν είναι αναγκαίο να πραγματοποιείται προσαρμοσμένη εκτίμηση των παροχών, δεδομένου ότι στις πληρωμές στο πλαίσιο της ασφάλισης ζωής δεν υπάρχει η ίδια απρόβλεπτη μεταβλητότητα. Τα τεχνικά αποθεματικά των ασφαλίσεων ζωής αυξάνονται κάθε χρόνο λόγω των νέων ασφαλιστρών που πληρώνονται και του νέου εισοδήματος από επενδύσεις που αποδίδεται στους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων (αλλά δεν εκταμιεύεται απ' αυτούς) και μειώνονται λόγω των παροχών που καταβάλλονται. Έτσι, το επίπεδο της παραγωγής των ασφαλίσεων ζωής είναι δυνατόν να εκφραστεί ως η διαφορά μεταξύ του συνολικού εισοδήματος από επενδύσεις που προκύπτει από τα τεχνικά αποθεματικά των ασφαλίσεων ζωής μείον το τμήμα του εν λόγω εισοδήματος από επενδύσεις το οποίο πράγματι αποδίδεται στους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων και προστίθεται στα τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά.

Όποτε η εν λόγω μέθοδος δεν είναι εφικτή για λόγους σχετικών με τα δεδομένα ή δεν παρέχει χρήσιμα αποτελέσματα, η παραγωγή των ασφαλίσεων ζωής υπολογίζεται, επίσης, ως το σύνολο του κόστους παραγωγής συν το ποσό για τα «κανονικά κέρδη».

- γ) Η παραγωγή αντασφαλίσεων πρέπει να καθορίζεται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο όπως οι ασφαλίσεις κατά ζημιών, είτε οι αντασφαλίσεις αφορούν κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων ζωής είτε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων κατά ζημιών.
- δ) Η παραγωγή της λειτουργίας ενός συστήματος κοινωνικής ασφάλισης εξαρτάται από τον τρόπο με τον οποίο αυτή είναι οργανωμένη. Τα ακόλουθα αποτελούν παραδείγματα τρόπων οργάνωσης αυτών των συστημάτων:
1. Τα γενικά δημόσια συστήματα κοινωνικής ασφάλισης (ακριβέστερος όρος: συστήματα κοινωνικής ασφάλειας) είναι συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που καλύπτουν την ευρύτερη κοινότητα και επιβάλλονται και ελέγχονται από την κυβέρνηση. Ο σκοπός τους είναι η χορήγηση παροχών στους πολίτες σε περίπτωση συνταξιοδότησης, αναπηρίας ή θανάτου, ασθένειας, εργατικού ατυχήματος, ανεργίας, οικογενειακής και υγειονομικής περιθαλψίας κ.λπ. Αν γίνεται διάκριση μεταξύ ξεχωριστών μονάδων, η παραγωγή τους καθορίζεται με τον ίδιο τρόπο όπως το σύνολο της μη εμπορεύσιμης παραγωγής, δηλ. ως το σύνολο του κόστους. Αν δεν γίνεται διάκριση μεταξύ ξεχωριστών μονάδων, η παραγωγή της κοινωνικής ασφάλισης περιλαμβάνεται στην παραγωγή του επιπέδου της γενικής κυβέρνησης στο οποίο λειτουργεί η κοινωνική ασφάλιση.
 2. Όταν ένας εργοδότης εφαρμόζει το δικό του σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, η αξία της παραγωγής καθορίζεται ως το σύνολο του κόστους, συμπεριλαμβανομένης μιας εκτίμησης για την απόδοση κάθε πάγιου κεφαλαίου το οποίο χρησιμοποιείται για τη λειτουργία του συστήματος. Η αξία της παραγωγής μετρείται με τον ίδιο τρόπο όταν ο εργοδότης δημιουργεί ξεχωριστό συνταξιοδοτικό ταμείο για τη διαχείριση του συστήματος.

3. Όταν ο εργοδότης χρησιμοποιεί ασφαλιστική εταιρεία για την εξ ονόματός του διαχείριση του συστήματος, η αξία της παραγωγής είναι τα τέλη που χρεώνονται από την ασφαλιστική εταιρεία.
4. Για τα συστήματα πολλών εργοδοτών, η αξία της παραγωγής μετρίεται όπως και για τα συμβόλαια ασφάλισης ζωής: ισούται με το εισόδημα από επενδύσεις που λαμβάνουν τα συστήματα μείον το ποσό που προστίθεται στα αποθεματικά.
- ε) Η μέτρηση της παραγωγής των συστημάτων τυποποιημένων εγγυήσεων δανείων εξαρτάται από τον τύπο του παραγωγού. Αν ένα σύστημα τυποποιημένων εγγυήσεων δανείων λειτουργεί ως παραγωγός εμπορεύσιμης παραγωγής, η αξία της παραγωγής υπολογίζεται κατά τον ίδιο τρόπο με τις ασφαλίσεις κατά ζημιών. Αν το σύστημα λειτουργεί ως παραγωγός μη εμπορεύσιμης παραγωγής, η αξία της παραγωγής υπολογίζεται ως το σύνολο του κόστους.

Υπηρεσίες διαχείρισης ακίνητης περιουσίας (τομέας IB)

- 3.75 Η παραγωγή των υπηρεσιών στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης αποτιμάται με βάση την εκτιμώμενη αξία του ενοικίου που θα πλήρωνε ο ένοικος για την ίδια κατοικία, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως η τοποθεσία, τα πλεονεκτήματα της περιοχής κ.λπ., καθώς και το μέγεθος και την ποιότητα της ίδιας της κατοικίας. Για κλειστούς χώρους στάθμευσης ξεχωριστούς από την κατοικία, τους οποίους χρησιμοποιεί ο ιδιοκτήτης για σκοπούς τελικής κατανάλωσης σχετικούς με τη χρήση της κατοικίας, πρέπει να γίνεται ο ίδιος τεκμαρτός υπολογισμός. Η μισθωτική αξία ιδιόκτητων κατοικιών στο εξωτερικό, π.χ. κατοικίες για διακοπές, δεν θα πρέπει να καταγράφεται ως μέρος της εγχώριας παραγωγής, αλλά ως εισαγωγές υπηρεσιών, και το αντίστοιχο καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα ως πρωτογενές εισόδημα που προέρχεται από την αλλοδαπή. Για ιδιοκατοίκηση κατοικιών που ανήκουν σε μη μόνιμους κατοίκους, γίνονται ανάλογες εγγραφές. Για ιδιοκατοίκηση διαμερισμάτων χρονομεριστικής μίσθωσης, καταγράφεται ένα ποσοστό της χρέωσης για έξοδα λειτουργίας.
- 3.76 Για να εκτιμηθεί η αξία των υπηρεσιών στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης, χρησιμοποιείται η μέθοδος της διαστρωμάτωσης. Το απόθεμα κατοικιών διαστρωματοποιείται ανά τοποθεσία, είδος κατοικίας και άλλους παράγοντες που επηρεάζουν το ενοίκιο. Για να εκτιμηθεί η μισθωτική αξία του συνολικού αποθέματος κατοικιών, χρησιμοποιούνται πληροφορίες σχετικά με τα πραγματικά μισθώματα ενοικιαζόμενων κατοικιών. Το μέσο πραγματικό ενοίκιο ανά στρώμα εφαρμόζεται στο σύνολο των κατοικιών του συγκεκριμένου αυτού στρώματος. Αν οι πληροφορίες για τα μισθώματα προέρχονται από δειγματοληπτικές έρευνες, η αναγωγή στο συνολικό απόθεμα ενοικιαζόμενων κατοικιών αφορά τόσο ένα μέρος των ενοικιασμένων όσο και όλες τις ιδιοκατοικούμενες κατοικίες. Η λεπτομερής διαδικασία για τον καθορισμό ενός ενοικίου ανά στρώμα εφαρμόζεται, συνήθως, για ένα έτος βάσης και στη συνέχεια παρεκβάλλεται στις μεταγενέστερες περιόδους.
- 3.77 Το ενοίκιο που εφαρμόζεται στις ιδιοκατοικούμενες κατοικίες όταν χρησιμοποιείται η μέθοδος της διαστρωμάτωσης ορίζεται ως το ενοίκιο της ιδιωτικής αγοράς που καταβάλλεται για το δικαίωμα χρήσης μιας ανεπίπλωτης κατοικίας. Για τον καθορισμό των τεκμαρτών ενοικίων χρησιμοποιούνται τα ενοίκια των ανεπίπλωτων κατοικιών από όλα τα συμβόλαια της ιδιωτικής αγοράς. Περιλαμβάνονται και τα ενοίκια της ιδιωτικής αγοράς που βρίσκονται σε χαμηλό επίπεδο λόγω κρατικής ρύθμισης. Αν η πηγή πληροφόρησης είναι ο ενοικιαστής, το παρατηρούμενο ενοίκιο διορθώνεται προσθέτοντας σ' αυτό κάθε ειδικό επίδομα ενοικίου, το οποίο καταβάλλεται απευθείας στον εκμισθωτή. Αν το μέγεθος του δείγματος για τα παρατηρούμενα ενοίκια, όπως καθορίζονται ανωτέρω, δεν είναι αρκετά μεγάλο, για τον υπολογισμό των τεκμαρτών ενοικίων μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν τα παρατηρούμενα ενοίκια για επιπλωμένες κατοικίες, με την προϋπόθεση ότι προσαρμόζονται ώστε να εξαιρεθεί η δαπάνη για τη χρήση των επίπλων. Κατ' εξαίρεση, μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν προσαυξημένα τα ενοίκια των κατοικιών κρατικής ιδιοκτησίας. Δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τα χαμηλά ενοίκια για τις κατοικίες που ενοικιάζονται σε συγγενείς ή σε υπαλλήλους.
- 3.78 Η μέθοδος της διαστρωμάτωσης χρησιμοποιείται για την «αναγωγή» στο σύνολο των ενοικιαζόμενων κατοικιών. Το μέσο ενοίκιο για τον υπολογισμό των τεκμαρτών ενοικίων, όπως περιγράφεται πιο πάνω, μπορεί να μην είναι κατάλληλο για ορισμένα τμήματα της αγοράς ενοικίων. Για παράδειγμα, τα προσαρμοσμένα με μείωση ενοίκια για τις επιπλωμένες κατοικίες ή τα προσαυξημένα ενοίκια κατοικιών κρατικής ιδιοκτησίας δεν είναι κατάλληλα για τις αντίστοιχες πραγματικά ενοικιαζόμενες κατοικίες. Στην περίπτωση αυτή, απαιτούνται ξεχωριστά στρώματα για τις πραγματικά ενοικιαζόμενες επιπλωμένες ή κοινωνικές κατοικίες σε συνδυασμό με τα κατάλληλα μέσα ενοίκια.
- 3.79 Αν δεν υπάρχει αρκετά μεγάλη αγορά ενοικιαζόμενων κατοικιών, όταν η στεγαστική αγορά χαρακτηρίζεται από ιδιοκατοικούμενες κατοικίες, για τις ιδιοκατοικούμενες κατοικίες εφαρμόζεται η μέθοδος του κόστους για τον χρήστη. Σύμφωνα με τη μέθοδο του κόστους για τον χρήστη, η παραγωγή των υπηρεσιών στέγασης είναι το σύνολο της ενδιάμεσης ανάληψης, της ανάληψης πάγιου κεφαλαίου, των λοιπών φόρων μείον τις επιδοτήσεις παραγωγής και του καθαρού λειτουργικού πλεονάσματος (ΚΛΠ).

Το ΚΛΠ υπολογίζεται με την εφαρμογή ενός σταθερού πραγματικού ετήσιου ποσοστού απόδοσης στην καθαρή αξία του αποθέματος των ιδιοκατοικούμενων κατοικιών σε τρέχουσες τιμές (κόστος αντικατάστασης).
- 3.80 Το προϊόν των υπηρεσιών ακινήτων για μη οικιστικά κτίρια μετρίεται με βάση την αξία των πληρωτέων μισθωμάτων.

Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές υπηρεσίες (τομέας ΙΓ)· Διοικητικές υπηρεσίες και υπηρεσίες υποστήριξης (τομέας ΙΔ)

- 3.81 Η παραγωγή των υπηρεσιών λειτουργικής μίσθωσης, όπως η εκμίσθωση μηχανημάτων ή εξοπλισμού, μετρίεται με βάση την αξία των πληρωθέντων μισθωμάτων. Η λειτουργική μίσθωση διαφέρει από τη χρηματοδοτική μίσθωση: η χρηματοδοτική μίσθωση χρηματοδοτεί την απόκτηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων, μέσω δανείου που χορηγεί ο εκμισθωτής στον μισθωτή. Οι πληρωμές χρηματοδοτικής μίσθωσης αποτελούνται από την εξόφληση του αρχικού κεφαλαίου και των τόκων, με μια μικρή χρέωση για τις παρασχεθείσες άμεσες υπηρεσίες (βλ. κεφάλαιο 15: Συμβόλαια, μισθώσεις και άδειες).

3.82 Η έρευνα και ανάπτυξη (Ε&Α) είναι η δημιουργική εργασία που αναλαμβάνεται σε συστηματική βάση με σκοπό την αύξηση των αποθεμάτων γνώσεων και τη χρήση αυτών των αποθεμάτων γνώσεων για την επινόηση ή την ανάπτυξη νέων προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης των προηγούμενων εκδόσεων ή των χαρακτηριστικών υφιστάμενων προϊόντων, ή για την ανακάλυψη ή την ανάπτυξη νέων ή αποτελεσματικότερων διεργασιών παραγωγής. Όταν το μέγεθος της Ε&Α είναι σημαντικό σε σχέση με την κύρια δραστηριότητα, καταγράφεται ως δευτερεύουσα δραστηριότητα της τοπικής ΜΟΔ. Όποτε είναι δυνατό, διακρίνεται μια ξεχωριστή τοπική ΜΟΔ για Ε&Α.

3.83 Η παραγωγή των υπηρεσιών Ε&Α μετριέται ως εξής:

- α) η Ε&Α από εξειδικευμένα εμπορικά ερευνητικά εργαστήρια ή ιδρύματα αποτιμάται με βάση τα έσοδα από πωλήσεις, συμβάσεις, προμήθειες, αμοιβές κ.λπ., με τον συνήθη τρόπο·
- β) η παραγωγή Ε&Α που προορίζεται για χρήση στην ίδια επιχείρηση αποτιμάται με βάση τις εκτιμώμενες βασικές τιμές που θα πλήρωνε η μονάδα αν η έρευνα είχε ανατεθεί σε υπεργολάβους. Αν δεν υπάρχει αγορά υπεργολάβων Ε&Α παρόμοιας φύσης, η παραγωγή αποτιμάται ως το συνολικό κόστος παραγωγής με μια ανατίμηση (με εξαίρεση τους παραγωγούς μη εμπορεύσιμου προϊόντος) για το ΚΛΠ ή το μεικτό εισόδημα·
- γ) η Ε&Α από μονάδες της γενικής κυβέρνησης, πανεπιστήμια και μη κερδοσκοπικά ερευνητικά ιδρύματα αποτιμάται ως το συνολικό κόστος παραγωγής. Τα έσοδα από τις πωλήσεις Ε&Α από παραγωγούς μη εμπορεύσιμης Ε&Α πρέπει να καταγράφονται ως έσοδα από δευτερεύουσα εμπορεύσιμη παραγωγή.

Η δαπάνη για Ε&Α διακρίνεται από τη δαπάνη για εκπαίδευση και κατάρτιση. Η δαπάνη για Ε&Α δεν περιλαμβάνει το κόστος της ανάπτυξης λογισμικού ως κύριας ή δευτερεύουσας δραστηριότητας.

Υπηρεσίες δημόσιας διοίκησης και άμυνας, υπηρεσίες υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης (τομέας ΙΕ)

3.84 Οι υπηρεσίες δημόσιας διοίκησης, οι υπηρεσίες άμυνας και οι υπηρεσίες υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης παρέχονται ως μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες και αποτιμώνται με τον ανάλογο τρόπο.

Εκπαιδευτικές υπηρεσίες (τομέας ΙΣΤ)· Υπηρεσίες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα (τομέας ΙΖ)

3.85 Για τις υπηρεσίες εκπαίδευσης και υγείας, γίνεται σαφής διάκριση μεταξύ των παραγωγών εμπορεύσιμου προϊόντος και των παραγωγών μη εμπορεύσιμου προϊόντος, καθώς και μεταξύ της εμπορεύσιμης και της μη εμπορεύσιμης παραγωγής τους. Για παράδειγμα, για ορισμένους τύπους εκπαίδευσης και ιατρικής περίθαλψης μπορεί να ζητούνται συμβολικές αμοιβές από φορείς της γενικής κυβέρνησης (ή από άλλους φορείς λόγω ειδικών επιδοτήσεων), όμως για άλλες εκπαιδευτικές υπηρεσίες και για ειδικές μορφές υγειονομικής περίθαλψης αυτοί οι φορείς μπορεί να χρεώνουν σύμφωνα με τις τιμές της αγοράς. Ένα άλλο παράδειγμα είναι η παροχή του ίδιου τύπου υπηρεσίας (π.χ. τριτοβάθμια εκπαίδευση) αφενός από φορείς της γενικής κυβέρνησης και αφετέρου από εμπορικά ιδρύματα.

Οι υπηρεσίες εκπαίδευσης και υγείας δεν περιλαμβάνουν δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης· οι υπηρεσίες υγείας δεν περιλαμβάνουν την εκπαίδευση για υγειονομική περίθαλψη π.χ. από πανεπιστημιακά νοσοκομεία.

Υπηρεσίες σχετικές με τις τέχνες, τη διασκέδαση και την ψυχαγωγία (τομέας ΙΗ)· Άλλες υπηρεσίες (τομέας ΙΘ)

3.86 Η παραγωγή βιβλίων, εγγραφών ήχου και εικόνας, κινηματογραφικών ταινιών, λογισμικού, ταινιών ήχου, δίσκων κ.λπ. είναι μια διεργασία με δύο βαθμίδες που μετριέται αντιστοίχως ως εξής:

1. το προϊόν της παραγωγής πρωτοτύπων —που είναι προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας— μετριέται με βάση την εισπραττόμενη τιμή σε περίπτωση πώλησης ή, αν δεν πωλείται, με βάση τη βασική τιμή που καταβάλλεται για παρόμοια πρωτότυπα, το κόστος παραγωγής (συμπεριλαμβανομένης μιας ανατίμησης για το ΚΛΠ) ή την προεξοφλημένη αξία των μελλοντικών εισπράξεων που αναμένονται από τη χρήση τους στην παραγωγή·
2. ο ιδιοκτήτης αυτού του περιουσιακού στοιχείου μπορεί να το χρησιμοποιήσει άμεσα ή να παραγάγει αντίγραφα σε μεταγενέστερες περιόδους. Αν ο ιδιοκτήτης έχει εκχωρήσει άδεια σε άλλους παραγωγούς να χρησιμοποιήσουν το πρωτότυπο για παραγωγή, οι αμοιβές, προμήθειες, δικαιώματα κ.λπ. που εισπράττει από την εκχώρηση των αδειών είναι η παραγωγή του από τις υπηρεσίες. Πάντως, η πώληση του πρωτοτύπου είναι αρνητικός σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου.

Ιδιωτικά νοικοκυριά ως εργοδότες (τομέας Κ)

3.87 Η παραγωγή οικιακών υπηρεσιών με την απασχόληση αμειβόμενου οικιακού προσωπικού αποτιμάται με βάση την καταβολή εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας· στο εισόδημα αυτό περιλαμβάνονται τυχόν αμοιβές σε είδος, όπως τροφή ή στέγη.

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΑΝΑΛΩΣΗ (Ρ.2)

3.88 Ορισμός: Η ενδιάμεση ανάλωση αποτελείται από τα αγαθά και τις υπηρεσίες που αναλώνονται ως εισροές για μια παραγωγική διεργασία, εξαιρουμένων των πάγιων περιουσιακών στοιχείων των οποίων η ανάλωση καταγράφεται ως ανάλωση πάγιου κεφαλαίου. Αυτά τα αγαθά και οι υπηρεσίες είτε μετασχηματίζονται είτε εξαντλούνται τελείως κατά την παραγωγική διεργασία.

3.89 Στην ενδιάμεση ανάλωση περιλαμβάνονται οι ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) αγαθά και υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται ως εισροές σε βοηθητικές δραστηριότητες. Χαρακτηριστικές περιπτώσεις είναι οι αγορές, οι πωλήσεις, το μάρκετινγκ, οι υπηρεσίες λογιστηρίου, η επεξεργασία δεδομένων, η μεταφορά, η αποθήκευση, η συντήρηση, η ασφάλεια κ.λπ. Αυτά τα αγαθά και οι υπηρεσίες δεν διακρίνονται από αυτά που αναλώνονται από τις κύριες (ή τις δευτερεύουσες) δραστηριότητες μιας τοπικής ΜΟΔ·
- β) αγαθά και υπηρεσίες που λαμβάνονται από άλλη τοπική ΜΟΔ της ίδιας θεσμικής μονάδας·
- γ) μίσθωση πάγιων περιουσιακών στοιχείων, π.χ. λειτουργική μίσθωση μηχανημάτων, αυτοκινήτων, λογισμικού και ψυχαγωγικών πρωτοτύπων·
- δ) τέλη για βραχυπρόθεσμες συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες που καταγράφονται ως μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία· δεν περιλαμβάνεται η άμεση αγορά μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων αυτού του είδους·
- ε) συνδρομές, εισφορές μελών ή τέλη που καταβάλλονται σε μη κερδοσκοπικές επιχειρηματικές ενώσεις (βλ. σημείο 3.35)·

στ) στοιχεία που δεν αντιμετωπίζονται ως ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου, όπως:

- 1. φθηνά εργαλεία που χρησιμοποιούνται για κοινές εργασίες, όπως πριόνια, φτυάρια, μαχαίρια, τσεκούρια, σφυριά, κατσαβίδια, κλειδιά σύσφιξης και άλλα εργαλεία χειρός· μικροσυσκευές, όπως αριθμομηχανές τσέπης. Όλες οι δαπάνες για τέτοια διαρκή αγαθά καταγράφονται ως ενδιάμεση ανάλωση·
- 2. η συνήθης, τακτική συντήρηση και επισκευή πάγιων περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή·
- 3. υπηρεσίες κατάρτισης προσωπικού, έρευνας της αγοράς και παρόμοιες δραστηριότητες που αγοράζονται από εξωτερική μονάδα ή παρέχονται από ξεχωριστή τοπική ΜΟΔ της ίδιας θεσμικής μονάδας·
- 4. οι δαπάνες για Ε&Α θα καταγράφονται ως σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου μόνο όταν έχει επιτευχθεί υψηλό επίπεδο αξιοπιστίας και συγκρισιμότητας των εκτιμήσεων στα κράτη μέλη·
- ζ) δαπάνες εκ μέρους εργαζομένων, οι οποίες επιστρέφονται από τον εργοδότη, για είδη απαραίτητα για την παραγωγή του εργοδότη, π.χ. στο πλαίσιο συμβατικής υποχρέωσης αγοράς εργαλείων ή προστατευτικών ενδυμάτων για ίδιο λογαριασμό·
- η) δαπάνη εκ μέρους εργοδοτών για όφελος τόσο δικό τους όσο και των εργαζομένων τους, γιατί είναι απαραίτητη για την παραγωγή. Παραδείγματα αποτελούν τα ακόλουθα:
 - 1. αποζημίωση εργαζομένων για ταξίδια, χωρισμό από την οικογένεια, μετακόμιση και δαπάνες ψυχαγωγίας που προκύπτουν στο πλαίσιο εκτέλεσης των καθηκόντων τους·
 - 2. πρόσθετες παροχές στον τόπο εργασίας.

Κατάλογος σχετικών δαπανών παρατίθεται στα σημεία που αφορούν το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας (D.1) (βλ. σημείο 4.07)·

- θ) κόστος υπηρεσιών ασφάλισης κατά ζημιών που πληρώνεται από τοπικές ΜΟΔ (βλ. κεφάλαιο 16: Ασφαλίσεις). Για να καταγραφεί ως ενδιάμεση ανάλωση μόνο το κόστος των υπηρεσιών, εκπίπτουν από τα καταβληθέντα ασφάλιστρα π.χ. οι πληρωθείσες απαιτήσεις και η καθαρή μεταβολή των αναλογιστικών (μαθηματικών) αποθεματικών. Η καθαρή μεταβολή των αναλογιστικών αποθεματικών κατανέμεται στις τοπικές ΜΟΔ ως ποσοστό των καταβληθέντων ασφαλιστρών·
- ι) ΥΧΔΜΕ από παραγωγούς μόνιμους κατοίκους·
- ια) η μη εμπορεύσιμη παραγωγή της κεντρικής τράπεζας θα πρέπει να αποδίδεται, στο σύνολό της, στην ενδιάμεση ανάλωση των λοιπών ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών.

3.90 Η ενδιάμεση ανάλωση δεν περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- α) στοιχεία που αντιμετωπίζονται ως ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου, όπως τα ακόλουθα παραδείγματα:
 - 1. τιμαλφή·
 - 2. μεταλλευτικές έρευνες·

3. εκτεταμένες βελτιώσεις που υπερβαίνουν τα όρια των απαιτήσεων της απλής διατήρησης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων σε καλή κατάσταση λειτουργίας. Παραδείγματα είναι οι ανακαινίσεις, οι ανακατασκευές ή οι επεκτάσεις·
 4. λογισμικό που αγοράζεται άμεσα ή παράγεται για ίδιο λογαριασμό·
 5. πολεμικά όπλα και σχετικός εξοπλισμός βολής ή εκτόξευσης·
- β) δαπάνες που αντιμετωπίζονται ως αγορά μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων. Παραδείγματα είναι οι μακρο-πρόθεσμες συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες (βλ. κεφάλαιο 15)·
- γ) δαπάνες εργοδοτών που αντιμετωπίζονται ως μισθοί και ημερομίσθια σε είδος·
- δ) χρήση, από μονάδες παραγωγούς εμπορεύσιμου προϊόντος ή παραγωγούς για ίδιο λογαριασμό, συλλογικών υπηρεσιών που παρέχονται από μονάδες της γενικής κυβέρνησης (που αντιμετωπίζονται ως συλλογική καταναλωτική δαπάνη της γενικής κυβέρνησης)·
- ε) αγαθά και υπηρεσίες που παράγονται και αναλώνονται στην ίδια λογιστική περίοδο και μέσα στην ίδια τοπική ΜΟΔ (επίσης αυτά δεν καταγράφονται ως παραγωγή)·
- στ) πληρωμές για την απόκτηση κρατικών αδειών και τέλη που αντιμετωπίζονται ως φόροι επί της παραγωγής·
- ζ) πληρωμές για άδειες χρήσης φυσικών πόρων (π.χ. γης) που αντιμετωπίζονται ως μισθώματα, δηλαδή ως πληρωμή εισοδήματος περιουσίας.

Χρόνος καταγραφής και αποτίμησης της ενδιάμεσης ανάλωσης

- 3.91 Τα προϊόντα που χρησιμοποιούνται για ενδιάμεση ανάλωση καταγράφονται και αποτιμώνται τη στιγμή που εισέρχονται στην παραγωγική διεργασία. Αποτιμώνται με βάση τις τιμές αγοραστές για παρόμοια αγαθά κατά την περίοδο χρήσης.
- 3.92 Οι παραγωγικές μονάδες δεν καταγράφουν άμεσα τη χρήση αγαθών για παραγωγή. Καταγράφουν τις αγορές που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν ως εισροές, μείον την αύξηση των ποσοτήτων των αγαθών αυτών που τηρούνται ως αποθέματα.

ΤΕΛΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ (P.3, P.4)

- 3.93 Χρησιμοποιούνται δύο έννοιες τελικής κατανάλωσης:

- α) η τελική καταναλωτική δαπάνη (P.3)·
- β) η πραγματική τελική κατανάλωση (P.4).

Η τελική καταναλωτική δαπάνη είναι η δαπάνη για αγαθά και υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται από τα νοικοκυριά, τα ΜΚΙΕΝ και τη γενική κυβέρνηση για την ικανοποίηση ατομικών και συλλογικών αναγκών. Αντίθετα, η πραγματική τελική κατανάλωση αφορά την απόκτηση καταναλωτικών αγαθών και υπηρεσιών από τους τομείς αυτούς. Η διαφορά μεταξύ αυτών των δύο εννοιών έγκειται στην αντιμετώπιση ορισμένων αγαθών και υπηρεσιών που χρηματοδοτούνται από τη γενική κυβέρνηση ή από ΜΚΙΕΝ, αλλά παρέχονται στα νοικοκυριά ως κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος.

Τελική καταναλωτική δαπάνη (P.3)

- 3.94 **Ορισμός:** Η τελική καταναλωτική δαπάνη αποτελείται από τις δαπάνες θεσμικών μονάδων μόνιμων κατοίκων για αγαθά ή υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται για την άμεση ικανοποίηση ατομικών αναγκών ή επιθυμιών ή των συλλογικών αναγκών των μελών της κοινότητας.
- 3.95 Η τελική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών περιλαμβάνει τα ακόλουθα παραδείγματα:
- α) υπηρεσίες στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης·
 - β) εισόδημα σε είδος, όπως:
 1. αγαθά και υπηρεσίες που λαμβάνουν οι εργαζόμενοι ως εισόδημα σε είδος·
 2. αγαθά ή υπηρεσίες που παράγονται ως προϊόν επιχειρήσεων μη εταιρικής μορφής οι οποίες ανήκουν σε νοικοκυριά και τα οποία κρατούνται για κατανάλωση από τα μέλη του νοικοκυριού. Παραδείγματα είναι τρόφιμα και άλλα γεωργικά προϊόντα, υπηρεσίες στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης και οικιακές υπηρεσίες που παράγονται με την απασχόληση αμεμβόμενου οικιακού προσωπικού (υπηρέτες, μάγειροι, κηπουροί, οδηγοί κ.λπ.)·

γ) είδη που δεν αντιμετωπίζονται ως ενδιάμεση ανάλωση, όπως:

1. υλικά για μικροεπισκευές και εσωτερική διακόσμηση κατοικιών, του είδους που πραγματοποιείται τόσο από ενοικιαστές όσο και από ιδιοκτήτες·
2. υλικά για επισκευές και συντήρηση διαρκών καταναλωτικών αγαθών, συμπεριλαμβανομένων των οχημάτων·

δ) είδη που δεν αντιμετωπίζονται ως σχηματισμός κεφαλαίου, και ιδίως διαρκή καταναλωτικά αγαθά τα οποία εξακολουθούν να εκπληρώνουν τη λειτουργία τους για περισσότερες από μία λογιστικές περιόδους· περιλαμβάνεται η μεταβίβαση της κυριότητας ορισμένων διαρκών καταναλωτικών αγαθών από μια επιχείρηση σε ένα νοικοκυριό·

ε) χρηματοοικονομικές υπηρεσίες που χρεώνονται άμεσα και το τμήμα των ΥΧΔΜΕ που χρησιμοποιείται από τα νοικοκυριά για σκοπούς τελικής κατανάλωσης·

στ) ασφαλιστικές υπηρεσίες όσον αφορά το ποσό της σιωπηρής αμοιβής των υπηρεσιών·

ζ) υπηρεσίες χρηματοδότησης συντάξεων όσον αφορά το ποσό της σιωπηρής αμοιβής των υπηρεσιών·

η) πληρωμές νοικοκυριών για άδειες κ.λπ., που θεωρούνται αγορές υπηρεσιών (βλ. σημεία 4.79 και 4.80)·

θ) αγορά παραγωγής σε οικονομικά μη σημαντικές τιμές, π.χ. εισιτήρια μουσείων.

3.96 Η τελική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών δεν περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

α) κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος, όπως δαπάνες που αρχικά βαρύνουν τα νοικοκυριά αλλά αργότερα επιστρέφονται από ασφαλιστικά ταμεία, π.χ. ορισμένες ιατρικές δαπάνες·

β) στοιχεία που αντιμετωπίζονται ως ενδιάμεση ανάλωση ή ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου, όπως:

1. δαπάνες νοικοκυριών που κατέχουν επιχειρήσεις μη εταιρικής μορφής, όταν οφείλονται σε επιχειρηματικούς λόγους, π.χ. για διαρκή αγαθά όπως οχήματα, έπιπλα ή ηλεκτρικές συσκευές (ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου), καθώς και για μη διαρκή αγαθά όπως καύσιμα (ενδιάμεση ανάλωση)·
2. δαπάνες που πραγματοποιούν οι ένοικοι ιδιόκτητων κατοικιών για έργα διακόσμησης, συντήρησης και επισκευής των κατοικιών, τα οποία συνήθως δεν πραγματοποιούνται από ενοίκους μισθωμένων κατοικιών (που αντιμετωπίζονται ως ενδιάμεση ανάλωση για την παραγωγή υπηρεσιών στέγασης)·
3. αγορά κατοικιών (που αντιμετωπίζεται ως ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου)·
4. δαπάνη για τιμαφή (που αντιμετωπίζεται ως ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου)·

γ) στοιχεία που αντιμετωπίζονται ως απόκτηση μη παραχθέντος περιουσιακού στοιχείου, και ιδιαίτερα η αγορά γης·

δ) όλες οι πληρωμές από νοικοκυριά που θα πρέπει να θεωρηθούν φόροι (βλέπε σημεία 4.79 και 4.80)·

ε) συνδρομές και εισφορές μελών που καταβάλλονται από νοικοκυριά σε ΜΚΙΕΝ, όπως εργατικά συνδικάτα, επαγγελματικές εταιρείες, ενώσεις καταναλωτών, εκκλησίες και κοινωνικές, πολιτιστικές, ψυχαγωγικές και αθλητικές λέσχες·

στ) εθελοντικές μεταβιβάσεις, σε χρήμα ή σε είδος, από νοικοκυριά σε φιλανθρωπικές οργανώσεις και οργανισμούς παροχής βοήθειας.

3.97 Η τελική καταναλωτική δαπάνη των ΜΚΙΕΝ περιλαμβάνει δύο ξεχωριστές κατηγορίες:

α) την αξία των αγαθών και των υπηρεσιών που παράγουν τα ΜΚΙΕΝ εκτός από τον σχηματισμό κεφαλαίου για ίδιο λογαριασμό και εκτός από τις δαπάνες που πραγματοποιούν τα νοικοκυριά και άλλες μονάδες·

β) τις δαπάνες των ΜΚΙΕΝ για αγαθά ή υπηρεσίες που παράγονται από παραγωγούς εμπορεύσιμου προϊόντος και τα οποία παρέχονται —χωρίς μετασχηματισμό— σε νοικοκυριά για κατανάλωση, ως κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος.

3.98 Η τελική καταναλωτική δαπάνη (P.3) της γενικής κυβέρνησης περιλαμβάνει δύο κατηγορίες δαπανών, παρόμοιες με τις δαπάνες των ΜΚΙΕΝ:

α) την αξία των αγαθών και των υπηρεσιών που παράγονται από την ίδια τη γενική κυβέρνηση (P.1) εκτός από τον σχηματισμό κεφαλαίου για ίδιο λογαριασμό (που αντιστοιχεί στο P.12), την εμπορεύσιμη παραγωγή (P.11) και τις πληρωμές για μη εμπορεύσιμη παραγωγή (P.131).

β) τις αγορές, από τη γενική κυβέρνηση, αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται από παραγωγούς εμπορεύσιμου προϊόντος και τα οποία παρέχονται σε νοικοκυριά, χωρίς μετασχηματισμό, ως κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος (D.632). Η γενική κυβέρνηση πληρώνει τα αγαθά και τις υπηρεσίες που παρέχουν οι πωλητές στα νοικοκυριά.

3.99 Οι εταιρείες δεν πραγματοποιούν τελικές καταναλωτικές δαπάνες. Οι εκ μέρους τους αγορές αγαθών ή υπηρεσιών που χρησιμοποιούν τα νοικοκυριά για τελική κατανάλωση είτε χρησιμοποιούνται για ενδιάμεση ανάλωση είτε παρέχονται στους εργαζομένους τους ως εισόδημα εξαρτημένης εργασίας σε είδος, δηλαδή τεκμαρτή τελική καταναλωτική δαπάνη νοικοκυριών.

Πραγματική τελική κατανάλωση (P.4)

3.100 *Ορισμός:* Η πραγματική τελική κατανάλωση περιλαμβάνει τα αγαθά ή τις υπηρεσίες τα οποία αποκτούν θεσμικές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι για την άμεση ικανοποίηση ανθρώπινων αναγκών, ατομικών ή συλλογικών.

3.101 *Ορισμός:* Τα αγαθά και οι υπηρεσίες για ατομική κατανάλωση («ατομικά αγαθά και υπηρεσίες») είναι αγαθά και υπηρεσίες που αποκτώνται από ένα νοικοκυριό και χρησιμοποιούνται για την ικανοποίηση των αναγκών και των επιθυμιών των μελών αυτού του νοικοκυριού. Τα ατομικά αγαθά και υπηρεσίες έχουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

α) είναι δυνατόν να παρατηρηθεί και να καταγραφεί η απόκτηση των αγαθών και των υπηρεσιών από ένα επιμέρους νοικοκυριό ή ένα μέλος του, καθώς και ο χρόνος κατά τον οποίο πραγματοποιήθηκε η απόκτηση.

β) το νοικοκυριό έχει συμφωνήσει για την προμήθεια των αγαθών και των υπηρεσιών και αναλαμβάνει οποιαδήποτε δράση είναι απαραίτητη για να καταναλώσει τα αγαθά και τις υπηρεσίες, για παράδειγμα, με τη φοίτηση σε σχολείο ή τη μετάβαση σε κλινική.

γ) τα αγαθά και οι υπηρεσίες είναι τέτοια ώστε η απόκτησή τους από ένα νοικοκυριό ή άτομο, ή ενδεχομένως από μια ομάδα ατόμων, να αποκλείει την απόκτησή τους από άλλα νοικοκυριά ή άτομα.

3.102 *Ορισμός:* Οι συλλογικές υπηρεσίες είναι υπηρεσίες για συλλογική κατανάλωση που παρέχονται ταυτόχρονα σε όλα τα μέλη της κοινότητας ή όλα τα μέλη ενός ιδιαίτερου τμήματος της κοινότητας, π.χ. σε όλα τα νοικοκυριά που ζουν σε μια συγκεκριμένη περιοχή. Οι συλλογικές υπηρεσίες έχουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

α) μπορούν να παρασχεθούν ταυτόχρονα σε όλα τα μέλη της κοινότητας ή σε συγκεκριμένα τμήματα της κοινότητας, π.χ. σ' αυτά που ζουν σε μια συγκεκριμένη περιοχή ή τοποθεσία.

β) η χρήση των υπηρεσιών αυτών είναι συνήθως παθητική και δεν προϋποθέτει τη συμφωνία ή την ενεργό συμμετοχή όλων των σχετικών ατόμων.

γ) η παροχή μιας συλλογικής υπηρεσίας σε ένα άτομο δεν μειώνει την ποσότητα που είναι διαθέσιμη για άλλους στην ίδια κοινότητα ή στο ίδιο τμήμα μιας κοινότητας.

3.103 Όλες οι τελικές καταναλωτικές δαπάνες των νοικοκυριών είναι ατομικές. Όλα τα αγαθά και οι υπηρεσίες που παρέχονται από ΜΚΙΕΝ αντιμετωπίζονται ως ατομικά.

3.104 Για τα αγαθά και τις υπηρεσίες που παρέχονται από μονάδες της γενικής κυβέρνησης, το όριο μεταξύ ιδιωτικών και συλλογικών αγαθών και υπηρεσιών χαράσσεται με βάση την ταξινόμηση των κρατικών λειτουργιών (COFOG).

Όλες οι κρατικές δαπάνες για τελική κατανάλωση στο πλαίσιο των ακόλουθων τίτλων αντιμετωπίζονται ως δαπάνες για ατομική κατανάλωση:

α) 7.1 Προϊόντα, συσκευές και εξοπλισμός ιατρικής

7.2 Υπηρεσίες για εξωτερικούς ασθενείς

- 7.3 Νοσοκομειακές υπηρεσίες
 - 7.4 Υπηρεσίες δημόσιας υγείας
 - β) 8.1 Ψυχαγωγικές και αθλητικές υπηρεσίες
 - 8.2 Πολιτιστικές υπηρεσίες
 - γ) 9.1 Προσχολική και πρωτοβάθμια εκπαίδευση
 - 9.2 Δευτεροβάθμια εκπαίδευση
 - 9.3 Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμιου επιπέδου
 - 9.4 Τριτοβάθμια εκπαίδευση
 - 9.5 Εκπαίδευση που δεν μπορεί να ταξινομηθεί βάσει του επιπέδου
 - 9.6 Επικουρικές προς την εκπαίδευση υπηρεσίες
 - δ) 10.1 Ασθένεια και αναπηρία
 - 10.2 Γήρας
 - 10.3 Επιζώντες
 - 10.4 Οικογένεια και τέκνα
 - 10.5 Ανεργία
 - 10.6 Στέγαση
 - 10.7 Κοινωνικός αποκλεισμός που δεν περιλαμβάνεται αλλού.
- 3.105 Εναλλακτικά, η ατομική καταναλωτική δαπάνη της γενικής κυβέρνησης αντιστοιχεί στο τμήμα 14 της ταξινόμησης της ατομικής κατανάλωσης με βάση τον σκοπό (Coicop), που περιλαμβάνει τις ακόλουθες ομάδες:
- 14.1 Στέγαση (αντιστοιχεί στην ομάδα 10.6 της COFOG)
 - 14.2 Υγεία (αντιστοιχεί στις ομάδες 7.1 έως 7.4 της COFOG)
 - 14.3 Αναψυχή και πολιτισμός (αντιστοιχεί στις ομάδες 8.1 και 8.2 της COFOG)
 - 14.4 Εκπαίδευση (αντιστοιχεί στις ομάδες 9.1 έως 9.6 της COFOG)
 - 14.5 Κοινωνική προστασία (αντιστοιχεί στις ομάδες 10.1 έως 10.5 και στην ομάδα 10.7 της COFOG).
- 3.106 Η συλλογική καταναλωτική δαπάνη είναι το υπόλοιπο της τελικής καταναλωτικής δαπάνης της γενικής κυβέρνησης.
- Αποτελούνται από τις εξής ομάδες της COFOG:
- α) γενικές δημόσιες υπηρεσίες (τμήμα 1)
 - β) άμυνα (τμήμα 2)
 - γ) δημόσια τάξη και ασφάλεια (τμήμα 3)
 - δ) οικονομικές υποθέσεις (τμήμα 4)
 - ε) προστασία του περιβάλλοντος (τμήμα 5)
 - στ) στέγαση και υποδομή κοινής ωφέλειας (τμήμα 6)

ζ) γενική διοίκηση, ρύθμιση, διάδοση γενικών πληροφοριών και στατιστικών (όλα τα τμήματα)

η) έρευνα και ανάπτυξη (όλα τα τμήματα).

3.107 Οι σχέσεις μεταξύ των διαφόρων εννοιών της κατανάλωσης που χρησιμοποιούνται μπορούν να συνοψιστούν στον πίνακα 3.2:

Πίνακας 3.2 — Τομέας που πραγματοποιεί τη δαπάνη

	Γενική κυβέρνηση	MKIEN	Νοικοκυριά	Σύνολο αποκτήσεων
Ατομική κατανάλωση	X (= Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος)	X (= Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος)	X	Πραγματική ατομική τελική κατανάλωση
Συλλογική κατανάλωση	X	0	0	Πραγματική συλλογική τελική κατανάλωση της γενικής κυβέρνησης
Σύνολο	Τελική καταναλωτική δαπάνη της γενικής κυβέρνησης	Τελική καταναλωτική δαπάνη των MKIEN	Δαπάνες νοικοκυριών για τελική κατανάλωση	Πραγματική τελική κατανάλωση = συνολική τελική καταναλωτική δαπάνη
X: Έχει εφαρμογή 0: Δεν έχει εφαρμογή				

3.108 Η τελική καταναλωτική δαπάνη των MKIEN είναι στο σύνολό της ατομική. Η συνολική πραγματική τελική κατανάλωση ισούται με το άθροισμα της πραγματικής τελικής κατανάλωσης των νοικοκυριών και της πραγματικής τελικής κατανάλωσης της γενικής κυβέρνησης.

3.109 Δεν υπάρχουν κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος προς και από την αλλοδαπή (αν και υπάρχουν τέτοιες μεταβιβάσεις με νομισματικούς όρους). Η συνολική πραγματική τελική κατανάλωση ισούται με τη συνολική τελική καταναλωτική δαπάνη.

Χρόνος καταγραφής και αποτίμησης της τελικής καταναλωτικής δαπάνης

3.110 Η δαπάνη για ένα αγαθό καταγράφεται τη στιγμή που αλλάζει η κυριότητά του· η δαπάνη για μια υπηρεσία καταγράφεται όταν ολοκληρωθεί η παροχή της υπηρεσίας.

3.111 Η δαπάνη για αγαθά που αποκτώνται στο πλαίσιο αγοράς με δόσεις ή παρόμοιας πιστωτικής συμφωνίας, καθώς και στο πλαίσιο χρηματοδοτικής μίσθωσης, καταγράφεται κατά τη στιγμή της παράδοσης των αγαθών, ακόμη και αν δεν γίνεται αλλαγή της κυριότητας σ' αυτό το χρονικό σημείο.

3.112 Η κατανάλωση για ίδιο λογαριασμό καταγράφεται όταν παράγεται το προϊόν που κρατείται για ίδια τελική κατανάλωση.

3.113 Η τελική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών καταγράφεται σε τιμές αγοραστή. Αυτή είναι η τιμή που πληρώνει πραγματικά ο αγοραστής για τα προϊόντα τη στιγμή της αγοράς. Λεπτομερέστερος ορισμός δίνεται στο σημείο 3.06.

3.114 Τα αγαθά και οι υπηρεσίες που παρέχονται ως εισόδημα εξαρτημένης εργασίας σε είδος αποτιμώνται σε βασικές τιμές όταν παράγονται από τον εργοδότη και σε τιμές αγοραστή για τον εργοδότη όταν αγοράζονται από τον εργοδότη.

3.115 Αγαθά ή υπηρεσίες που κρατούνται για ιδιοκατανάλωση αποτιμώνται σε βασικές τιμές.

3.116 Η τελική καταναλωτική δαπάνη της γενικής κυβέρνησης ή των MKIEN για προϊόντα που παράγονται από τους ίδιους καταγράφονται τη στιγμή που παράγονται, που είναι επίσης και η στιγμή της παροχής των υπηρεσιών αυτών από τη γενική κυβέρνηση ή τα MKIEN. Για την τελική καταναλωτική δαπάνη για αγαθά και υπηρεσίες που παρέχονται μέσω παραγωγών εμπορεύσιμου προϊόντος, ο χρόνος παράδοσης είναι ο χρόνος καταγραφής.

3.117 Η τελική καταναλωτική δαπάνη της γενικής κυβέρνησης (P.3) ή των MKIEN ισούται με το άθροισμα της επιμέρους παραγωγής τους (P.1), συν τη δαπάνη για προϊόντα που παρέχονται σε νοικοκυριά μέσω παραγωγών εμπορεύσιμου προϊόντος, μέρος των κοινωνικών μεταβιβάσεων σε είδος (D.632), μείον τις πληρωμές από άλλες μονάδες, την εμπορεύσιμη παραγωγή (P.11) και τις πληρωμές για μη εμπορεύσιμη παραγωγή (P.13), μείον τον σχηματισμό κεφαλαίου για ίδιο λογαριασμό (P.12).

Χρόνος καταγραφής και αποτίμησης της πραγματικής τελικής κατανάλωσης

- 3.118 Τα αγαθά και οι υπηρεσίες αποκτώνται από θεσμικές μονάδες όταν αυτές γίνονται οι νέοι ιδιοκτήτες των αγαθών και όταν ολοκληρώνεται η παροχή των υπηρεσιών σ' αυτές.
- 3.119 Οι αποκτήσεις (πραγματική τελική κατανάλωση) αποτιμώνται σε τιμές αγοραστή για τις μονάδες που πραγματοποιούν τις δαπάνες.
- 3.120 Οι μεταβιβάσεις σε είδος, εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος, από τη γενική κυβέρνηση και από ΜΚΙΕΝ αντιμετωπίζονται σαν να ήταν μεταβιβάσεις σε χρήμα. Κατά συνέπεια, οι αξίες των αγαθών ή των υπηρεσιών καταγράφονται ως δαπάνες από τις θεσμικές μονάδες ή τους τομείς που τα αποκτούν.
- 3.121 Οι αξίες των δύο συγκεντρωτικών μεγεθών, δηλαδή της τελικής καταναλωτικής δαπάνης και της πραγματικής τελικής κατανάλωσης, είναι οι ίδιες. Τα αγαθά και οι υπηρεσίες που αποκτώνται από νοικοκυριά μόνιμους κατοίκους μέσω κοινωνικών μεταβιβάσεων σε είδος αποτιμώνται με βάση τις ίδιες τιμές με τις οποίες αποτιμώνται στα συγκεντρωτικά μεγέθη των δαπανών.

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟΣ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ (P.5)

- 3.122 Ο ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου αποτελείται από τα ακόλουθα:
- α) ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου (P.51ζ):
 - 1. ανάλωση πάγιου κεφαλαίου (P.51γ)·
 - 2. καθαρός σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου (P.51ιδ)·
 - β) μεταβολές αποθεμάτων (P.52)·
 - γ) αποκτήσεις μείον διαθέσεις τιμαλφών (P.53).
- 3.123 Ο ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου μετριέται ως ακαθάριστη ανάλωση πάγιου κεφαλαίου. Ο καθαρός σχηματισμός κεφαλαίου υπολογίζεται με την αφαίρεση της ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου από τον ακαθάριστο σχηματισμό κεφαλαίου.

Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου (P.51ζ)

- 3.124 Ορισμός: Ο ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου (P.51) αποτελείται από τις αποκτήσεις, μείον τις διαθέσεις, εκ μέρους παραγωγών μόνιμων κατοίκων, πάγιων περιουσιακών στοιχείων κατά τη διάρκεια μιας δεδομένης περιόδου, συν ορισμένες προσθήκες στην αξία μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων που επιτυγχάνονται με την παραγωγική δραστηριότητα του παραγωγού ή των θεσμικών μονάδων. Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία είναι παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή για διάστημα μεγαλύτερο του έτους.
- 3.125 Ο ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου αποτελείται από θετικά και αρνητικά μεγέθη:
- α) θετικά μεγέθη:
 - 1. νέα ή υπάρχοντα πάγια περιουσιακά στοιχεία που αγοράζονται·
 - 2. πάγια περιουσιακά στοιχεία που παράγονται και κρατούνται από τον παραγωγό για ίδια χρήση (περιλαμβανομένης και της παραγωγής, για ίδιο λογαριασμό, πάγιων περιουσιακών στοιχείων που δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί ή ωριμάσει πλήρως)·
 - 3. νέα ή υπάρχοντα πάγια περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται με ανταλλαγή·
 - 4. νέα ή υπάρχοντα πάγια περιουσιακά στοιχεία που λαμβάνονται ως κεφαλαιακές μεταβιβάσεις σε είδος·
 - 5. νέα ή υπάρχοντα πάγια περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποκτά ο χρήστης με χρηματοδοτική μίσθωση·
 - 6. μεγάλης κλίμακας βελτιώσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία και υπάρχοντα ιστορικά μνημεία·
 - 7. φυσική αύξηση των φυσικών περιουσιακών στοιχείων τα οποία παρέχουν προϊόντα επανειλημμένως·
 - β) αρνητικά μεγέθη (δηλαδή διάθεση πάγιων περιουσιακών στοιχείων που καταγράφεται ως αρνητική απόκτηση):
 - 1. πώληση υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων·

2. διάθεση υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων για ανταλλαγή·

3. διάθεση υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων με τη μορφή κεφαλαιακών μεταβιβάσεων σε είδος.

3.126 Το σκέλος της διάθεσης πάγιων περιουσιακών στοιχείων δεν περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

α) ανάλωση πάγιου κεφαλαίου (που περιλαμβάνει τις προβλεπόμενες συνήθεις ζημιές)·

β) εξαιρετικές ζημιές, όπως αυτές που οφείλονται σε ξηρασία ή άλλες φυσικές καταστροφές, που καταγράφονται ως λοιπή μεταβολή του όγκου των περιουσιακών στοιχείων.

3.127 Διακρίνονται οι ακόλουθοι τύποι ακαθάριστου σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου:

1. κατοικιών·

2. άλλων κτιρίων και κατασκευών, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι εκτεταμένες βελτιώσεις της γης·

3. μηχανημάτων και εξοπλισμού, π.χ. πλοίων, αυτοκινήτων και υπολογιστών·

4. οπλικών συστημάτων·

5. καλλιεργούμενων βιολογικών πόρων, π.χ. δέντρων και ζωικού κεφαλαίου·

6. κόστους μεταβίβασης της κυριότητας μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων, π.χ. γης, συμβάσεων, μισθώσεων και αδειών·

7. Ε&Α, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής δωρεάν διαθέσιμης Ε&Α. Οι δαπάνες για Ε&Α θα αντιμετωπίζονται ως σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου μόνον όταν έχει επιτευχθεί υψηλό επίπεδο αξιοπιστίας και συγκρισιμότητας των εκτιμήσεων στα κράτη μέλη της ΕΕ·

8. εξόρυξης και αξιολόγησης ορυκτών·

9. λογισμικού υπολογιστών και βάσεων δεδομένων·

10. ψυχαγωγικών, λογοτεχνικών ή καλλιτεχνικών πρωτοτύπων·

11. άλλων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

3.128 Οι εκτεταμένες βελτιώσεις της γης περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

α) ανάκτηση γης από τη θάλασσα με την κατασκευή αναχωμάτων, τοίχων ή φραγμάτων για τον σκοπό αυτό·

β) αποψίλωση δασών, εκβραχισμούς κ.λπ., έτσι ώστε η γη να μπορεί να χρησιμοποιηθεί για παραγωγή για πρώτη φορά·

γ) αποξήρανση ελών ή άρδευση ερήμων με την κατασκευή αναχωμάτων, τάφρων και αρδευτικών διωρύγων· πρόληψη πλημμυρών ή διάβρωσης από τη θάλασσα ή από ποταμούς με την κατασκευή κυματοθραυστών, τοίχων ή αντι-πλημμυρικών φραγμάτων.

Οι δραστηριότητες αυτές μπορεί να οδηγήσουν στη δημιουργία σημαντικών νέων κατασκευών όπως τοίχων, αντιπλημμυρικών φραγμάτων και αναχωμάτων, αυτά όμως δεν χρησιμοποιούνται άμεσα για την παραγωγή άλλων αγαθών και υπηρεσιών αλλά για την απόκτηση περισσότερης ή καλύτερης γης, και στην παραγωγή χρησιμοποιείται η γη, που αποτελεί μη παραχθέν περιουσιακό στοιχείο. Για παράδειγμα, ένα φράγμα που κατασκευάζεται για την παραγωγή ηλεκτρισμού εξυπηρετεί διαφορετικό σκοπό από ένα φράγμα που έχει κατασκευαστεί για να εμποδίζει την κατάκλυση της γης από τη θάλασσα. Μόνο η κατασκευή φραγμάτων του δεύτερου είδους ταξινομείται ως βελτίωση της γης.

3.129 Ο ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου περιλαμβάνει τις εξής οριακές περιπτώσεις:

α) αποκτήσεις πλωτών κατοικιών, φορτηγίδων, αυτοκινούμενων και ρυμουλκούμενων τροχήσπιτων που χρησιμοποιούνται ως κατοικίες νοικοκυριών, και τυχόν συναφείς κατασκευές όπως κλειστοί χώροι στάθμευσης·

β) κατασκευές και εξοπλισμός που χρησιμοποιούνται από τον στρατό·

γ) ελαφρά όπλα και θωρακισμένα οχήματα που χρησιμοποιούνται από μη στρατιωτικές μονάδες·

- δ) μεταβολές ζωικού κεφαλαίου που χρησιμοποιείται για την παραγωγή επί πολλά έτη, όπως ζώα αναπαραγωγής, γαλακτοφόρες αγελάδες, πρόβατα που χρησιμοποιούνται για παραγωγή μαλλίου και ζώα ελξης·
- ε) μεταβολές δέντρων που καλλιεργούνται για περισσότερα από ένα έτη, όπως καρποφόρα δέντρα, άμπελοι, καυστοσουκόδενδρα, φοινικόδενδρα κ.λπ·
- στ) βελτιώσεις υπάρχοντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων εκτός από τη συνήθη συντήρηση και επισκευή·
- ζ) απόκτηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων με χρηματοδοτική μίσθωση·
- η) τελικές δαπάνες αποκατάστασης, δηλαδή μεγάλες δαπάνες που συνδέονται με τη λήξη εργασιών, π.χ. δαπάνες παροπλισμού εργοστασίων πυρηνικής ενέργειας ή δαπάνες καθαρισμού χώρων υγειονομικής ταφής.

3.130 Ο ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου δεν περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- α) συναλλαγές που συμπεριλαμβάνονται στην ενδιάμεση ανάλωση, όπως:
 - 1. αγορά μικρών εργαλείων για παραγωγικούς σκοπούς·
 - 2. συνήθης συντήρηση και επισκευές·
 - 3. απόκτηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων προς χρησιμοποίηση βάσει σύμβασης λειτουργικής μίσθωσης (βλ. και κεφάλαιο 15: Συμβόλαια, μισθώσεις και άδειες). Για την επιχείρηση που χρησιμοποιεί το πάγιο περιουσιακό στοιχείο, τα μισθώματα αντιμετωπίζονται ως ενδιάμεση ανάλωση. Για τον ιδιοκτήτη του περιουσιακού στοιχείου, το κόστος της απόκτησης καταγράφεται ως σχηματισμός ακαθάριστου πάγιου κεφαλαίου·
- β) συναλλαγές που καταγράφονται ως μεταβολές αποθεμάτων:
 - 1. ζώα που εκτρέφονται για σφαγή, περιλαμβανομένων και των πουλερικών·
 - 2. δέντρα που καλλιεργούνται για παραγωγή ξυλείας (συνεχιζόμενες εργασίες)·
- γ) μηχανήματα και εξοπλισμός που αποκτούν τα νοικοκυριά για σκοπούς τελικής κατανάλωσης·
- δ) κέρδη και ζημιές κτήσης από πάγια περιουσιακά στοιχεία·
- ε) ζημιές πάγιων περιουσιακών στοιχείων από μεγάλες καταστροφές, π.χ. καταστροφή καλλιεργούμενων περιουσιακών στοιχείων και ζωικού κεφαλαίου από ασθένειες για την οποία συνήθως δεν υπάρχει ασφαλιστική κάλυψη, ή ζημιές λόγω ασυνήθιστων πλημμυρών, ζημιές από ανέμους ή πυρκαγιές δασών·
- στ) κεφάλαια που τίνονται κατά μέρος ή αποθεματοποιούνται χωρίς καμία δέσμευση για την πραγματική αγορά ή την κατασκευή συγκεκριμένου κεφαλαιουχικού αγαθού, π.χ. ένα δημόσιο ταμείο για έργα υποδομών.

3.131 Ο ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου με τη μορφή βελτιώσεων σε υπάρχοντα πάγια περιουσιακά στοιχεία καταγράφεται ως απόκτηση νέων πάγιων περιουσιακών στοιχείων του ίδιου είδους.

3.132 Τα προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας είναι αποτέλεσμα έρευνας και ανάπτυξης, μελέτης ή καινοτομίας που οδηγεί στη δημιουργία γνώσης, η δε χρήση τους περιορίζεται από τον νόμο ή από άλλα μέσα προστασίας.

Παραδείγματα περιουσιακών στοιχείων πνευματικής ιδιοκτησίας είναι τα ακόλουθα:

- α) αποτελέσματα της Ε&Α·
- β) αποτελέσματα μεταλλευτικών ερευνών, που υπολογίζονται με βάση το κόστος των πραγματικών δοκιμαστικών γεωτρήσεων, αεροπορικών ή άλλων ερευνών, το κόστος μεταφοράς κ.λπ·
- γ) λογισμικό για υπολογιστές και μεγάλες βάσεις δεδομένων που θα χρησιμοποιηθούν στην παραγωγή για διάστημα μεγαλύτερο του έτους·
- δ) ψυχαγωγικά, λογοτεχνικά ή καλλιτεχνικά πρωτότυπα χειρογράφων, μοντέλων, ταινιών, εγγραφών ήχου κ.λπ.

3.133 Τόσο για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία όσο και για τα μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, το κόστος μεταβίβασης της κυριότητας που βαρύνει τον νέο ιδιοκτήτη αποτελείται από τα ακόλουθα:

- α) επιβαρύνσεις λόγω της παράδοσης του περιουσιακού στοιχείου (νέου ή υπάρχοντος) στον απαιτούμενο τόπο και χρόνο, όπως κόστος μεταφοράς, κόστος εγκατάστασης, κόστος συναρμολόγησης κ.λπ.
- β) επαγγελματικές αμοιβές ή επιβαρύνσεις, όπως αμοιβές για τοπογράφους, μηχανικούς, δικηγόρους, εκτιμητές κ.λπ. και προμήθειες που καταβλήθηκαν σε κτηματομεσίτες, διοργανωτές δημοπρασιών κ.λπ.
- γ) φόρους που πρέπει να πληρώσει ο νέος ιδιοκτήτης για τη μεταβίβαση της κυριότητας του περιουσιακού στοιχείου. Αυτοί οι φόροι είναι φόροι επί των υπηρεσιών των μεσαζόντων και τυχόν φόροι για τη μεταβίβαση της κυριότητας, όχι όμως φόροι επί του περιουσιακού στοιχείου που αγοράζεται.

Όλα αυτά τα στοιχεία κόστους πρέπει να καταγράφονται ως ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου από τον νέο ιδιοκτήτη.

Χρόνος καταγραφής και αποτίμησης του ακαθάριστου σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου

3.134 Ο ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου καταγράφεται όταν η κυριότητα των πάγων περιουσιακών στοιχείων μεταβιβάζεται στη θεσμική μονάδα που προτίθεται να τα χρησιμοποιήσει για παραγωγή.

Ο κανόνας αυτός τροποποιείται:

- α) για τη χρηματοδοτική μίσθωση, όταν τεκμαίρεται μεταβίβαση της κυριότητας από τον εκμισθωτή στον μισθωτή.
- β) για τον σχηματισμό πάγιου κεφαλαίου για ίδιο λογαριασμό, που καταγράφεται κατά την παραγωγή του.

3.135 Ο ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου αποτιμάται σε τιμές αγοραστή, όπου συμπεριλαμβάνονται το κόστος εγκατάστασης και το λοιπό κόστος μεταβίβασης της κυριότητας. Όταν παράγεται για ίδιο λογαριασμό, αποτιμάται στις βασικές τιμές παρόμοιων πάγων περιουσιακών στοιχείων και, αν δεν υπάρχουν διαθέσιμες τέτοιες τιμές, με βάση το κόστος παραγωγής, με μια ανατίμηση (με εξαίρεση τους παραγωγούς μη εμπορεύσιμου προϊόντος) για το καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα ή το μεικτό εισόδημα.

3.136 Οι αποκτήσεις προϊόντων πνευματικής ιδιοκτησίας αποτιμώνται με διάφορους τρόπους:

- α) για μεταλλευτική έρευνα: με βάση το κόστος των πραγματικών δοκιμαστικών γεωτρήσεων και το κόστος που απαιτείται για να είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν δοκιμές, όπως αεροπορικές ή άλλες έρευνες.
- β) για λογισμικό υπολογιστή: με βάση τις τιμές αγοραστή, όταν αγοράζεται από την αγορά, ή την κατ' εκτίμηση βασική τιμή ή, αν η βασική τιμή δεν είναι διαθέσιμη, με βάση το κόστος παραγωγής, με μια ανατίμηση για το καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα (με εξαίρεση τους παραγωγούς μη εμπορεύσιμου προϊόντος), όταν αναπτύσσεται στο εσωτερικό της μονάδας.
- γ) ψυχαγωγικά, λογοτεχνικά ή καλλιτεχνικά πρωτότυπα: με βάση την τιμή που κατέβαλε ο αγοραστής κατά την πώληση ή, αν δεν υπήρξε πώληση, γίνονται δεκτές οι ακόλουθες μέθοδοι εκτίμησης:
 - i) με βάση τη βασική τιμή που καταβάλλεται για παρόμοια πρωτότυπα.
 - ii) με βάση το συνολικό κόστος παραγωγής, με μια ανατίμηση (με εξαίρεση τους παραγωγούς μη εμπορεύσιμου προϊόντος) για το καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα ή
 - iii) με βάση την προεξοφληθείσα αξία των εσόδων που αναμένονται.

3.137 Οι διαθέσεις υπαρχόντων πάγων περιουσιακών στοιχείων αποτιμώνται με βάση τις βασικές τιμές μείον το τυχόν κόστος μεταβίβασης της κυριότητας που βαρύνει τον πωλητή.

3.138 Το κόστος μεταβίβασης της κυριότητας μπορεί να αφορά τόσο τα παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία, που περιλαμβάνουν και τα πάγια περιουσιακά στοιχεία, όσο και τα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία, όπως η γη.

Το κόστος αυτό περιλαμβάνεται στην τιμή αγοραστή στην περίπτωση των παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων. Διαχωρίζεται από τις ίδιες τις αγορές και τις πωλήσεις στην περίπτωση της γης και των λοιπών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων και καταγράφεται σε ξεχωριστή θέση στην ταξινόμηση του ακαθάριστου σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου.

Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου (P.51γ)

- 3.139 **Ορισμός:** Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου (P.51γ) είναι η μείωση της αξίας των πάγιων περιουσιακών στοιχείων λόγω της κανονικής φθοράς και της απαρχαιώσης. Η εκτίμηση της μείωσης της αξίας περιλαμβάνει μια πρόβλεψη για τις απώλειες αγαθών πάγιου κεφαλαίου ως αποτέλεσμα τυχαιών ζημιών έναντι των οποίων μπορεί να υπάρξει ασφάλιση. Η ανάλωση πάγιου κεφαλαίου καλύπτει το αναμενόμενο τελικό κόστος αποκατάστασης, όπως οι δαπάνες παροπλισμού εργοστασίων πυρηνικής ενέργειας ή πλωτών εξεδρών άντλησης πετρελαίου, ή οι δαπάνες καθαρισμού χώρων υγειονομικής ταφής. Αυτό το τελικό κόστος αποκατάστασης καταγράφεται ως ανάλωση πάγιου κεφαλαίου στο τέλος της ωφέλιμης ζωής, όταν το τελικό κόστος αποκατάστασης καταγράφεται ως ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου.
- 3.140 Η ανάλωση πάγιου κεφαλαίου υπολογίζεται για όλα τα πάγια περιουσιακά στοιχεία (πλην των ζώων), συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, των εκτεταμένων βελτιώσεων της γης και του κόστους μεταβίβασης της κυριότητας όσον αφορά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία.
- 3.141 Η ανάλωση πάγιου κεφαλαίου διακρίνεται από την απόσβεση που δικαιολογείται για φορολογικούς σκοπούς ή την απόσβεση που εμφανίζεται στους λογαριασμούς των επιχειρήσεων. Η ανάλωση πάγιου κεφαλαίου εκτιμάται με βάση τα αποθέματα πάγιων περιουσιακών στοιχείων και την πιθανή μέση διάρκεια οικονομικής ζωής των διαφόρων κατηγοριών αυτών των στοιχείων. Για τον υπολογισμό των αποθεμάτων πάγιων περιουσιακών στοιχείων εφαρμόζεται η μέθοδος της διαρκούς απογραφής (ΜΔΑ), όταν δεν υπάρχουν άμεσες πληροφορίες για τα αποθέματα πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Τα αποθέματα πάγιων περιουσιακών στοιχείων αποτιμώνται σε τιμές αγοραστή της τρέχουσας περιόδου.
- 3.142 Οι απώλειες πάγιων περιουσιακών στοιχείων ως αποτέλεσμα τυχαιών ζημιών έναντι των οποίων μπορεί να υπάρξει ασφάλιση λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της μέσης ωφέλιμης ζωής των εν λόγω αγαθών. Για το σύνολο της οικονομίας οι τυχαιές ζημιές σε μια δεδομένη λογιστική περίοδο είναι ίσες, ή σχεδόν ίσες, με τον μέσο όρο. Για τις επιμέρους μονάδες και ομάδες μονάδων μπορεί να υπάρξει διαφορά ανάμεσα στις πραγματικές ζημιές και τον μέσο όρο των τυχαιών ζημιών. Στην περίπτωση αυτή, για τους τομείς, τυχόν διαφορά καταγράφεται στις λοιπές μεταβολές του όγκου των πάγιων περιουσιακών στοιχείων.
- 3.143 Η ανάλωση πάγιου κεφαλαίου υπολογίζεται σύμφωνα με τη μέθοδο της «ευθείας γραμμής», κατά την οποία γίνεται απόσβεση της αξίας ενός πάγιου περιουσιακού στοιχείου με σταθερό ρυθμό για όλη τη διάρκεια ζωής του αγαθού.
- 3.144 Σε μερικές περιπτώσεις χρησιμοποιείται η γεωμετρική μέθοδος απόσβεσης, αν αυτό απαιτείται από τη μορφή που έχει η μείωση της αποδοτικότητας ενός πάγιου περιουσιακού στοιχείου. Η απόσβεση του κόστους μεταβίβασης της κυριότητας πραγματοποιείται με τη μορφή ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου κατά το έτος απόκτησης ή διάθεσης.
- 3.145 Στο σύστημα λογαριασμών, η ανάλωση πάγιου κεφαλαίου καταγράφεται κάτω από κάθε εξισωτικό μέγεθος που εμφανίζεται ακαθάριστο και καθαρό. Η «ακαθάριστη» εγγραφή σημαίνει ότι δεν αφαιρείται η ανάλωση πάγιου κεφαλαίου, ενώ η «καθαρή» εγγραφή σημαίνει ότι αφαιρείται η ανάλωση πάγιου κεφαλαίου.

Μεταβολές αποθεμάτων (P.52)

- 3.146 **Ορισμός:** Οι μεταβολές των αποθεμάτων μετρούνται με βάση την αξία των εισόδων στα αποθέματα, μείον την αξία των εξόδων από τα αποθέματα και την αξία τυχόν απωλειών των αγαθών που ανήκουν στα αποθέματα.
- 3.147 Επαναλαμβανόμενες απώλειες μπορεί να εμφανιστούν λόγω φυσικής φθοράς ή τυχαιών ζημιών ή κλοπών σε κάθε είδους αγαθά που βρίσκονται σε αποθέματα, όπως:
- α) απώλειες υλικών και προμηθειών·
 - β) απώλειες στην περίπτωση συνεχιζόμενων εργασιών·
 - γ) απώλειες έτοιμων προϊόντων·
 - δ) απώλειες αγαθών προς μεταπώληση (π.χ. κλοπές σε καταστήματα).
- 3.148 Τα αποθέματα αποτελούνται από τις ακόλουθες κατηγορίες:
- α) υλικά και προμήθειες:

τα υλικά και οι προμήθειες αποτελούνται από όλα τα προϊόντα που τηρούνται ως αποθέματα με σκοπό να χρησιμοποιηθούν ως ενδιάμεσες εισροές στην παραγωγή· περιλαμβάνονται τα αποθέματα αγαθών που κατέχει το κράτος. Είδη όπως ο χρυσός, τα διαμάντια κ.λπ. περιλαμβάνονται όταν προορίζονται για βιομηχανική χρήση ή άλλη παραγωγική χρήση·
 - β) συνεχιζόμενες εργασίες:

οι συνεχιζόμενες εργασίες αποτελούνται από παραγόμενα προϊόντα που δεν είναι ακόμη έτοιμα. Καταγράφονται στα αποθέματα του παραγωγού τους. Παραδείγματα των διαφόρων μορφών που μπορούν να λάβουν είναι τα ακόλουθα:

 - 1. αναπτυσσόμενες καλλιέργειες·

2. δέντρα και ζωικό κεφάλαιο σε ωρίμαση·
3. ημιτελείς κατασκευές (εκτός απ' αυτές που παράγονται στο πλαίσιο σύμβασης πώλησης που έχει συμφωνηθεί εξ αρχής ή για ίδιο λογαριασμό· και τα δύο αυτά παραδείγματα αντιμετωπίζονται ως σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου)·
4. ημιτελή λοιπά πάγια περιουσιακά στοιχεία, π.χ. πλοία και πλωτές εξέδρες άντλησης πετρελαίου·
5. ημιτελής έρευνα για νομικά θέματα ή για παροχή συμβουλών·
6. ημιτελείς παραγωγές ταινιών·
7. ημιτελή προγράμματα υπολογιστών.

Οι συνεχιζόμενες εργασίες καταγράφονται για κάθε παραγωγική διεργασία που δεν έχει ολοκληρωθεί στο τέλος της δεδομένης περιόδου. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία στην περίπτωση τριμηνιαίων λογαριασμών, π.χ. γεωργικές καλλιέργειες που δεν ολοκληρώνονται μέσα σε ένα τρίμηνο.

Οι μειώσεις των συνεχιζόμενων εργασιών σημειώνονται όταν ολοκληρώνεται η παραγωγική διεργασία. Στο σημείο αυτό, οι συνεχιζόμενες εργασίες μετασχηματίζονται σε έτοιμο προϊόν·

γ) έτοιμα προϊόντα:

τα έτοιμα προϊόντα ως τμήμα αποθεμάτων αποτελούνται από παραγωγή την οποία ο παραγωγός της δεν προτίθεται να επεξεργαστεί περαιτέρω πριν τη διαθέσει σε άλλες θεσμικές μονάδες·

δ) αγαθά προς μεταπώληση:

τα αγαθά προς μεταπώληση είναι αγαθά που αποκτώνται με σκοπό τη μεταπώλησή τους χωρίς μεταβολή από την κατάσταση στην οποία βρίσκονται.

Χρόνος καταγραφής και αποτίμησης των μεταβολών αποθεμάτων

- 3.149 Ο χρόνος καταγραφής και αποτίμησης των μεταβολών αποθεμάτων συμβαδίζει με τις άλλες συναλλαγές προϊόντων. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για την ενδιάμεση ανάλωση (π.χ. υλικά και προμήθειες), την παραγωγή (π.χ. συνεχιζόμενες εργασίες και παραγωγή από αποθήκευση γεωργικών προϊόντων) και τον ακαθάριστο σχηματισμό πάγιου κεφαλαίου (π.χ. συνεχιζόμενες εργασίες). Αν γίνεται επεξεργασία των αγαθών στο εξωτερικό με αλλαγή της οικονομικής κυριότητας, τα αγαθά πρέπει να περιλαμβάνονται στις εξαγωγές (και, αργότερα, στις εισαγωγές). Η εξαγωγή αντανakλάται από μια συνακόλουθη μείωση των αποθεμάτων και η σχετική εισαγωγή αργότερα καταγράφεται ως αύξηση των αποθεμάτων, εφόσον τα αγαθά δεν πωλούνται ή δεν χρησιμοποιούνται αμέσως.
- 3.150 Κατά τη μέτρηση των μεταβολών των αποθεμάτων, τα αγαθά που εισάγονται στα αποθέματα αποτιμώνται τη χρονική στιγμή της εισόδου, ενώ τα αγαθά που αποσύρονται αποτιμώνται τη χρονική στιγμή της απόσυρσης.
- 3.151 Οι τιμές που χρησιμοποιούνται για την αποτίμηση των αγαθών στις μεταβολές των αποθεμάτων έχουν ως εξής:
- α) η παραγωγή έτοιμων αγαθών που μεταφέρονται στα αποθέματα του παραγωγού αποτιμάται με τις τιμές που θα είχαν τα αγαθά αν πωλούνταν την ίδια στιγμή, σε τρέχουσες βασικές τιμές·
 - β) οι προσθήκες σε συνεχιζόμενες εργασίες αποτιμώνται ανάλογα με την εκτιμώμενη τρέχουσα βασική τιμή του έτοιμου προϊόντος·
 - γ) οι μειώσεις των συνεχιζόμενων εργασιών λόγω εργασιών που αποσύρονται από τα αποθέματα όταν ολοκληρωθεί η παραγωγή αποτιμώνται σε τρέχουσες βασικές τιμές του ημιτελούς προϊόντος·
 - δ) τα αγαθά που εξέρχονται από τα αποθέματα για πώληση αποτιμώνται σε βασικές τιμές·
 - ε) τα αγαθά προς μεταπώληση που εισέρχονται στα αποθέματα χονδρεμπόρων και λιανεμπόρων κ.λπ. αποτιμώνται με βάση τις πραγματικές ή τις εκτιμώμενες τιμές αγοραστή που κατέβαλε ο έμπορος·
 - στ) τα αγαθά προς μεταπώληση που αποσύρονται από τα αποθέματα αποτιμώνται με βάση τις τιμές αγοραστή με τις οποίες μπορούν να αντικατασταθούν κατά τη στιγμή που αποσύρονται και όχι με την τιμή που είχαν όταν αποκτήθηκαν.

3.152 Οι απώλειες λόγω υλικής φθοράς, ασφαλισμών τυχαίων ζημιών ή κλοπών καταγράφονται και αποτιμώνται ως εξής:

- α) για υλικά και προμήθειες: ως υλικά και προμήθειες που αποσύρονται πραγματικά για να χρησιμοποιηθούν στην παραγωγή (ενδιάμεση ανάλωση)·
- β) για συνεχιζόμενες εργασίες: που αξιολογούνται ως αφαίρεση από τις προσθήκες που οφείλονται στην παραγωγική δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε κατά την ίδια περίοδο·
- γ) για έτοιμα προϊόντα και αγαθά προς μεταπώληση: αντιμετωπίζονται ως αποσύρσεις σε τρέχουσες τιμές μη φθαρμένων αγαθών.

3.153 Όπου δεν υπάρχουν πληροφορίες, χρησιμοποιούνται οι ακόλουθες μέθοδοι προσέγγισης για την εκτίμηση των μεταβολών των αποθεμάτων:

- α) όταν οι μεταβολές του όγκου των αποθεμάτων είναι τακτικές, μια αποδεκτή μέθοδος προσέγγισης είναι να πολλαπλασιάζεται η μεταβολή του όγκου των αποθεμάτων με τις μέσες τιμές της περιόδου. Οι τιμές αγοραστή χρησιμοποιούνται για τα αποθέματα που τηρούν οι χρήστες ή οι χονδρέμποροι ή οι λιανέμποροι· οι βασικές τιμές χρησιμοποιούνται για τα αποθέματα που τηρούν οι παραγωγοί τους·
- β) όταν οι τιμές των σχετικών αγαθών παραμένουν σταθερές, οι διακυμάνσεις του όγκου των αποθεμάτων δεν συνεπάγονται ακυρότητα της προσέγγισης, δηλαδή της εκτίμησης της μεταβολής των αποθεμάτων με πολλαπλασιασμό της μεταβολής του όγκου επί τη μέση τιμή·
- γ) αν τόσο ο όγκος όσο και οι τιμές των αποθεμάτων παρουσιάζουν σημαντική μεταβολή κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου, απαιτούνται πιο πολύπλοκες μέθοδοι προσέγγισης. Για παράδειγμα, τριμηνιαία αποτίμηση των μεταβολών των αποθεμάτων ή χρήση πληροφοριών σχετικά με την κατανομή των διακυμάνσεων κατά τη λογιστική περίοδο (οι διακυμάνσεις μπορεί να είναι μεγαλύτερες κατά το τέλος του ημερολογιακού έτους, κατά την εποχή της συγκομιδής κ.λπ.)·
- δ) αν υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με τις αξίες κατά την αρχή και κατά το τέλος της περιόδου (π.χ. στην περίπτωση του χονδρικού ή του λιανικού εμπορίου, όπου συχνά υπάρχουν αποθέματα πολλών διαφορετικών προϊόντων), χωρίς όμως να υπάρχουν ξεχωριστές πληροφορίες σχετικά με τις τιμές και τους όγκους, εκτιμώνται οι μεταβολές του όγκου μεταξύ της αρχής και του τέλους της περιόδου. Ένας τρόπος εκτίμησης της μεταβολής των όγκων είναι η χρησιμοποίηση σταθερών τιμών των συντελεστών ανακύκλωσης αποθεμάτων κατά τύπο προϊόντος.

Οι εποχικές μεταβολές των τιμών μπορεί να αντανakλούν μεταβολή της ποιότητας, π.χ. τιμές εκποίησης ή τιμές εκτός εποχής για φρούτα και λαχανικά. Αυτές οι αλλαγές της ποιότητας αντιμετωπίζονται ως αλλαγές του όγκου.

Αποκτήσεις μείον διαθέσεις τιμαλφών (P.53)

3.154 Ορισμός: Τα τιμαλφή είναι μη χρηματοοικονομικά αγαθά που δεν χρησιμοποιούνται κυρίως για παραγωγή ή κατανάλωση, δεν παρουσιάζουν (φυσική) φθορά διαχρονικά κάτω από κανονικές συνθήκες και τα οποία αγοράζονται και κρατούνται κυρίως ως αποθετήρια αξίας.

3.155 Τα τιμαλφή περιλαμβάνουν τους ακόλουθους τύπους αγαθών:

- α) πολύτιμους λίθους και μέταλλα όπως διαμάντια, μη νομισματικός χρυσός, λευκόχρυσος, άργυρος κ.λπ.·
- β) παλαιά αντικείμενα (αντίκες) και άλλα έργα τέχνης, όπως πίνακες, γλυπτά κ.λπ.·
- γ) άλλα τιμαλφή, όπως κοσμήματα κατασκευασμένα από πολύτιμους λίθους και μέταλλα και συλλεκτικά είδη.

3.156 Αυτοί οι τύποι αγαθών καταγράφονται ως απόκτηση ή διάθεση τιμαλφών στα ακόλουθα παραδείγματα:

- α) απόκτηση ή διάθεση μη νομισματικού χρυσού, αργύρου κ.λπ. από κεντρικές τράπεζες και άλλους ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς·
- β) απόκτηση ή διάθεση των αγαθών αυτών από επιχειρήσεις των οποίων η κύρια ή η δευτερεύουσα δραστηριότητα δεν αφορά την παραγωγή ή την αγοραπωλησία τέτοιων αγαθών. Η απόκτηση ή η διάθεση δεν περιλαμβάνεται στην ενδιάμεση ανάλωση ή στον σχηματισμό πάγιου κεφαλαίου των επιχειρήσεων αυτών·
- γ) απόκτηση ή διάθεση τέτοιων αγαθών από νοικοκυριά. Οι αποκτήσεις αυτές δεν περιλαμβάνονται στην τελική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών.

Στο ΕΣΛ, κατά συνθήκη, και οι ακόλουθες περιπτώσεις καταγράφονται ως απόκτηση ή διάθεση τιμαλφών:

- α) η απόκτηση ή η διάθεση των αγαθών αυτών από κοσμηματοπωλεία και εμπόρους τέχνης (σύμφωνα με τον γενικό ορισμό των τιμαλφών, η απόκτηση των αγαθών αυτών από κοσμηματοπωλεία και εμπόρους τέχνης θα πρέπει να καταγράφεται ως μεταβολές αποθεμάτων)·
- β) η απόκτηση ή η διάθεση των αγαθών αυτών από μουσεία (σύμφωνα με τον γενικό ορισμό των τιμαλφών, η απόκτηση των αγαθών αυτών από ένα μουσείο θα πρέπει να καταγράφεται ως σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου).

Με τη συνθήκη αυτή αποφεύγεται η συχνή αναταξινόμηση μεταξύ των τριών κύριων τύπων σχηματισμού κεφαλαίου, δηλαδή μεταξύ των αποκτήσεων μείον των διαθέσεων τιμαλφών, του σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου και των μεταβολών αποθεμάτων, π.χ. στην περίπτωση συναλλαγών τέτοιων αγαθών μεταξύ νοικοκυριών και εμπορών τέχνης.

- 3.157 Η παραγωγή τιμαλφών αποτιμάται σε βασικές τιμές. Όλες οι άλλες αποκτήσεις τιμαλφών αποτιμώνται με βάση τις τιμές αγοραστή που καταβλήθηκαν, περιλαμβανομένων και των αμοιβών ή προμηθειών μεσαζόντων. Περιλαμβάνουν το εμπορικό κέρδος όταν αγοράζονται από μεσάζοντες. Οι διαθέσεις τιμαλφών αποτιμώνται με βάση τις τιμές που εισπράττουν οι πωλητές, μετά την αφαίρεση τυχόν αμοιβών ή προμηθειών που καταβλήθηκαν σε μεσάζοντες ή άλλους ενδιαμέσους. Οι αποκτήσεις μείον διαθέσεις τιμαλφών μεταξύ τομέων μόνιμων κατοίκων αλληλοεξουδετερώνονται, έτσι ώστε να παραμένουν μόνο τα εμπορικά κέρδη των μεσαζόντων.

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (P.6 ΚΑΙ P.7)

- 3.158 *Ορισμός:* Οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αποτελούνται από συναλλαγές αγαθών και υπηρεσιών (πωλήσεις, ανταλλαγές και δωρεές) από μόνιμους κατοίκους προς μη μόνιμους κατοίκους.
- 3.159 *Ορισμός:* Οι εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αποτελούνται από συναλλαγές αγαθών και υπηρεσιών (αγορές, ανταλλαγές και δωρεές) από μη μόνιμους κατοίκους προς μόνιμους κατοίκους.
- 3.160 Οι εξαγωγές και οι εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών δεν περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:
- α) ενδοεπιχειρησιακό εμπόριο, δηλαδή:
 - 1. παραδόσεις σε μη μόνιμους κατοίκους από εταιρείες μη μόνιμους κατοίκους που είναι θυγατρικές εταιρειών μόνιμων κατοίκων, π.χ. πωλήσεις στο εξωτερικό από αλλοδαπές θυγατρικές πολυεθνικής εταιρείας που ανήκει σε μόνιμους κατοίκους ή ελέγχεται από μόνιμους κατοίκους·
 - 2. παραδόσεις σε μόνιμους κατοίκους από εταιρείες μόνιμους κατοίκους που είναι θυγατρικές εταιρειών μη μόνιμων κατοίκων, π.χ. πωλήσεις από εγχώριες θυγατρικές αλλοδαπής πολυεθνικής εταιρείας·
 - β) ροές πρωτογενούς εισοδήματος από και προς την αλλοδαπή, όπως αμοιβές εργαζομένων (εισόδημα εξαρτημένης εργασίας), τόκοι και έσοδα από άμεσες επενδύσεις. Τα έσοδα από άμεσες επενδύσεις μπορεί να περιλαμβάνουν ένα μη απομονώσιμο μέρος που αφορά την παροχή διαφόρων υπηρεσιών, π.χ. κατάρτιση εργαζομένων, υπηρεσίες διοίκησης επιχειρήσεων και χρήση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών σημάτων·
 - γ) διασυνοριακή πώληση ή αγορά χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων, όπως γη.

- 3.161 Οι εισαγωγές και οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών διακρίνονται σε:

- α) παραδόσεις εντός της ΕΕ·
- β) εισαγωγές και εξαγωγές εκτός της ΕΕ.

Και οι δύο τύποι αναφέρονται ως εισαγωγές και εξαγωγές.

Εξαγωγές και εισαγωγές αγαθών (P.61 και P.71)

- 3.162 Οι εισαγωγές και οι εξαγωγές αγαθών πραγματοποιούνται όταν υπάρχουν αλλαγές της οικονομικής κυριότητας αγαθών μεταξύ μόνιμων κατοίκων και μη μόνιμων κατοίκων. Αυτό ισχύει ασχέτως του αν συμβαίνουν ή όχι αντίστοιχες υλικές διασυνοριακές μετακινήσεις αγαθών.
- 3.163 Για παραδόσεις μεταξύ μητρικών και θυγατρικών επιχειρήσεων (υποκατάστημα ή θυγατρική ή αλλοδαπή θυγατρική): τεκμαίρεται αλλαγή της οικονομικής κυριότητας όταν υπάρχει παράδοση αγαθών μεταξύ μητρικών και θυγατρικών επιχειρήσεων. Αυτό ισχύει μόνο όταν η επιχείρηση που λαμβάνει τα αγαθά αναλαμβάνει την ευθύνη για τη λήψη αποφάσεων όσον αφορά τα επίπεδα προσφοράς και τιμών στα οποία η παραγωγή της διοχετεύεται στην αγορά.

- 3.164 Στα ακόλουθα παραδείγματα πραγματοποιούνται εξαγωγές αγαθών, αν και τα αγαθά δεν διασχίζουν τα σύνορα της χώρας:
- α) αγαθά που παράγονται από μόνιμες μόνιμους κατοίκους που λειτουργούν σε διεθνή ύδατα πωλούνται απευθείας σε μη μόνιμους κατοίκους σε ξένες χώρες. Παραδείγματα τέτοιων αγαθών είναι το πετρέλαιο, το φυσικό αέριο, τα προϊόντα αλιείας, τα προϊόντα που περισυλλέγονται από ναυάγια·
 - β) εξοπλισμός μεταφορών ή άλλος κινητός εξοπλισμός που δεν είναι δεσμευμένος σε έναν συγκεκριμένο τόπο·
 - γ) αγαθά που χάνονται ή καταστρέφονται μετά την αλλαγή της κυριότητας πριν να διασχίσουν τα σύνορα της χώρας εξαγωγής·
 - δ) διαμεσολαβητικό εμπόριο, όταν δηλαδή ένας μόνιμος κάτοικος αγοράζει ένα αγαθό από έναν μη μόνιμο κάτοικο και στη συνέχεια το μεταπωλεί σε άλλο μη μόνιμο κάτοικο, χωρίς το αγαθό να εισέλθει στην οικονομία του εμπόρου.
- Τα ανάλογα ισχύουν και για τις εισαγωγές αγαθών.
- 3.165 Οι εισαγωγές και οι εξαγωγές αγαθών περιλαμβάνουν συναλλαγές μεταξύ μόνιμων και μη μόνιμων κατοίκων όσον αφορά τα ακόλουθα:
- α) μη νομισματικό χρυσό·
 - β) άργυρο σε ράβδους, διαμάντια και άλλα πολύτιμα μέταλλα και λίθους·
 - γ) χαρτονομίσματα και κέρματα εκτός κυκλοφορίας και μη εκδοθέντα χρεόγραφα (που αποτιμώνται ως αγαθά και όχι στην αξία όψεώς τους)·
 - δ) ηλεκτρισμό, φυσικό αέριο και νερό·
 - ε) διασυνοριακή μετακίνηση ζωικού κεφαλαίου·
 - στ) ταχυδρομικά δέματα·
 - ζ) εξαγωγές από φορείς της γενικής κυβέρνησης, όπου περιλαμβάνονται αγαθά που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις και δάνεια·
 - η) αγαθά που μεταβιβάζονται προς ή από την κυριότητα ενός οργανισμού ρυθμιστικών αποθεμάτων·
 - θ) αγαθά που παραδίδονται από μια επιχείρηση μόνιμο κάτοικο σε θυγατρικές της μη μόνιμους κατοίκους, εκτός από τα αγαθά προς επεξεργασία·
 - ι) αγαθά που παραδίδονται σε μια επιχείρηση μόνιμο κάτοικο από θυγατρικές της μη μόνιμους κατοίκους, εκτός από τα αγαθά προς επεξεργασία·
 - ια) λαθραία αγαθά ή προϊόντα που δεν δηλώνονται για καταβολή φόρων όπως εισαγωγικών δασμών και ΦΠΑ·
 - ιβ) άλλες μη καταγραφόμενες παραδόσεις, όπως δώρα και είδη με αξία μικρότερη από ένα καθορισμένο κατώτατο όριο.
- 3.166 Οι εισαγωγές και οι εξαγωγές αγαθών δεν περιλαμβάνουν τα ακόλουθα αγαθά, αν και αυτά μπορεί να διασχίζουν τα σύνορα:
- α) αγαθά που διαμετακομίζονται μέσα από μια χώρα·
 - β) αγαθά που αποστέλλονται προς ή από πρεσβείες, στρατιωτικές βάσεις ή άλλους θυλάκους μιας χώρας μέσα στα εθνικά σύνορα άλλης χώρας·
 - γ) εξοπλισμό μεταφορών και άλλο κινητό εξοπλισμό που εξέρχεται προσωρινά από μια χώρα, χωρίς αλλαγή οικονομικής κυριότητας, π.χ. κατασκευαστικό εξοπλισμό που χρησιμοποιείται για εγκαταστάσεις ή κατασκευές στο εξωτερικό·
 - δ) εξοπλισμό και άλλα αγαθά που αποστέλλονται στο εξωτερικό για επεξεργασία, συντήρηση ή επισκευή· αυτό ισχύει και για τα αγαθά που έχουν υποστεί επεξεργασία κατά παραγγελία στο εξωτερικό, όταν επέρχεται σημαντική υλική μεταβολή των αγαθών·
 - ε) άλλα αγαθά που εξέρχονται από μια χώρα προσωρινά και τα οποία κατά κανόνα επιστρέφουν σε λιγότερο από ένα έτος στην αρχική τους κατάσταση και χωρίς αλλαγή οικονομικής κυριότητας.
- Ως παραδείγματα αναφέρονται αγαθά που αποστέλλονται στο εξωτερικό για εκδόσεις ή ψυχαγωγική χρήση, αγαθά που διατίθενται στο πλαίσιο λειτουργικής μίσθωσης, περιλαμβανομένων των πολυετών μισθώσεων, και αγαθά που επιστρέφονται χωρίς να έχουν πωληθεί σε μη μόνιμο κάτοικο·
- στ) αποστελλόμενα αγαθά, που χάνονται ή καταστρέφονται αφού διασχίσουν τα σύνορα και πριν πραγματοποιηθεί η αλλαγή κυριότητας.

3.167 Οι εισαγωγές και οι εξαγωγές αγαθών καταγράφονται τη στιγμή της μεταβίβασης της κυριότητας των αγαθών. Η αλλαγή κυριότητας θεωρείται ότι πραγματοποιείται τη στιγμή που τα συναλλασσόμενα μέρη την καταγράφουν στα βιβλία τους ή τους λογαριασμούς τους. Η στιγμή αυτή μπορεί να μη συμπίπτει με τα διάφορα στάδια της συμβατικής διαδικασίας, όπως:

- α) τον χρόνο δέσμευσης (ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης)·
- β) τον χρόνο παροχής των αγαθών και των υπηρεσιών και απόκτησης απαίτησης πληρωμής (ημερομηνία μεταβίβασης)·
- γ) τον χρόνο ικανοποίησης της απαίτησης (ημερομηνία πληρωμής).

3.168 Οι εισαγωγές και οι εξαγωγές αγαθών πρέπει να αποτιμώνται «ελεύθερα στο πλοίο» (FOB) στα σύνορα της χώρας εξαγωγής. Η αξία αυτή είναι:

- α) η αξία των αγαθών σε βασικές τιμές·
- β) συν τις σχετικές υπηρεσίες μεταφοράς και διανομής μέχρι το σημείο των συνόρων, περιλαμβανομένου και του κόστους φόρτωσης σε μεταφορικό μέσο για περαιτέρω μεταφορά·
- γ) συν τυχόν φόρους μείον επιδοτήσεις επί των εξαγόμενων αγαθών· για παραδόσεις εντός της ΕΕ περιλαμβάνεται ο ΦΠΑ και άλλοι φόροι επί των αγαθών που έχουν πληρωθεί στη χώρα εξαγωγής.

Στους πίνακες προσφοράς και χρήσης και τον συμμετρικό πίνακα εισροών-εκροών, οι εισαγωγές αγαθών για επιμέρους ομάδες προϊόντων αποτιμώνται με βάση την τιμή κόστους-ασφάλειας-ναύλου (CIF) στα σύνορα της χώρας εισαγωγής.

3.169 *Ορισμός:* Η τιμή CIF είναι η τιμή ενός αγαθού που παραδίδεται στα σύνορα της χώρας εισαγωγής ή η τιμή μιας υπηρεσίας που παρέχεται σε μόνιμο κάτοικο, πριν από την πληρωμή τυχόν εισαγωγικών δασμών ή άλλων φόρων εισαγωγής ή εμπορικών και μεταφορικών κερδών στο εσωτερικό της χώρας.

3.170 Μπορεί να είναι απαραίτητη η χρήση υποκατάστατων μεταβλητών ή άλλων σχετικών μέτρων υποκατάστασης της αξίας FOB σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως:

- α) η ανταλλαγή αγαθών αποτιμάται με βάση τις βασικές τιμές που θα είχαν εισπραχθεί αν τα αγαθά είχαν πωληθεί έναντι μετρητών·
- β) συναλλαγές μεταξύ μητρικών και θυγατρικών επιχειρήσεων: κατά κανόνα, χρησιμοποιούνται οι πραγματικές αξίες μεταβίβασης. Ωστόσο, αν αυτές διαφέρουν πολύ από τις αγοραίες τιμές, αντικαθίστανται από ένα εκτιμώμενο ισοδύναμο αγοραίας τιμής·
- γ) αγαθά που μεταβιβάζονται στο πλαίσιο χρηματοδοτικής μίσθωσης: τα αγαθά αποτιμώνται με βάση την τιμή αγοραστική που πλήρωσε ο εκμισθωτής και όχι τη σωρευτική αξία των μισθωμάτων που καταβάλλονται·
- δ) οι εισαγωγές αγαθών εκτιμώνται με βάση τελωνειακά δεδομένα (για εμπόριο εκτός ΕΕ) ή πληροφοριών INTRASTAT (για εμπόριο εντός της ΕΕ). Οι δύο αυτές πηγές δεδομένων δεν εφαρμόζουν αποτίμηση FOB· χρησιμοποιούν, αντιστοίχως, την αξία CIF στα σύνορα της ΕΕ και τις αξίες CIF στα εθνικά σύνορα. Εφόσον οι αξίες FOB χρησιμοποιούνται μόνο στο πιο συγκεντρωτικό επίπεδο και οι αξίες CIF χρησιμοποιούνται σε επίπεδο ομάδας προϊόντων, οι τροποποιήσεις αυτές θα πρέπει να εφαρμόζονται μόνο στο πιο συγκεντρωτικό επίπεδο. Η τροποποίηση είναι γνωστή ως «αναπροσαρμογή CIF/FOB»·
- ε) οι εισαγωγές και οι εξαγωγές αγαθών εκτιμώνται με βάση πληροφορίες από έρευνες ή διάφορες κατά περίπτωση πληροφορίες. Σε τέτοιες περιπτώσεις προκύπτει η συνολική αξία των πωλήσεων, χωρισμένη κατά προϊόν. Η εκτίμηση βασίζεται στις τιμές αγοραστική και όχι στην αξία FOB.

Εξαγωγές και εισαγωγές υπηρεσιών (P.62 και P.72)

3.171 *Ορισμός:* Οι εξαγωγές υπηρεσιών αποτελούνται από όλες τις υπηρεσίες που παρέχονται από μόνιμους κατοίκους σε μη μόνιμους κατοίκους.

3.172 *Ορισμός:* Οι εισαγωγές υπηρεσιών αποτελούνται από όλες τις υπηρεσίες που παρέχονται από μη μόνιμους κατοίκους σε μόνιμους κατοίκους.

3.173 Στις εξαγωγές υπηρεσιών περιλαμβάνονται οι ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) μεταφορά εξαχθέντων αγαθών μετά την έξοδό τους από τα σύνορα της χώρας εξαγωγής, όταν πραγματοποιείται από μεταφορέα μόνιμο κάτοικο (περιπτώσεις 2 και 3 του πίνακα 3.3)·

β) μεταφορά εισαχθέντων αγαθών από μεταφορέα μόνιμο κάτοικο:

1. μέχρι τα σύνορα της χώρας εξαγωγής, όταν τα αγαθά αποτιμώνται σε FOB για να αντισταθμιστεί η αξία της μεταφοράς που περιλαμβάνεται στην αξία FOB (περίπτωση 3 του πίνακα 3.4)·
2. μέχρι τα σύνορα της χώρας εισαγωγής, όταν τα αγαθά αποτιμώνται σε CIF για να αντισταθμιστεί η αξία της μεταφοράς που περιλαμβάνεται στην αξία CIF (περιπτώσεις 3 και 2 CIF του πίνακα 3.4)·

γ) μεταφορά αγαθών από μόνιμους κατοίκους για λογαριασμό μη μόνιμων κατοίκων, που δεν αφορά εισαγωγές ή εξαγωγές αγαθών (π.χ. μεταφορά αγαθών που δεν εξέρχονται από τη χώρα ως εξαγωγές ή μεταφορά αγαθών έξω από την επικράτεια της χώρας)·

δ) μεταφορές επιβατών για λογαριασμό μη μόνιμων κατοίκων από εταιρείες μεταφοράς επιβατών μόνιμους κατοίκους·

ε) δραστηριότητες επεξεργασίας και επισκευών για λογαριασμό μη μόνιμων κατοίκων· αυτές οι δραστηριότητες πρέπει να καταγράφονται καθαρές, δηλαδή ως εξαγωγή υπηρεσιών μη περιλαμβανομένης της αξίας των αγαθών που υφίστανται επεξεργασία ή επισκευή·

στ) εγκατάσταση εξοπλισμού στο εξωτερικό, όταν ένα έργο έχει από τη φύση του περιορισμένη διάρκεια·

ζ) χρηματοοικονομικές υπηρεσίες που παρέχονται από μόνιμους κατοίκους σε μη μόνιμους κατοίκους, περιλαμβανομένων τόσο της ρητά αναφερόμενης όσο και της σιωπηρής αμοιβής των υπηρεσιών, όπως οι ΥΧΔΜΕ·

η) ασφαλιστικές υπηρεσίες που παρέχονται από μόνιμους κατοίκους προς μη μόνιμους κατοίκους όσον αφορά το ποσό της σιωπηρής αμοιβής των υπηρεσιών·

θ) δαπάνες από τουρίστες μη μόνιμους κατοίκους και από άτομα που ταξιδεύουν για επιχειρηματικούς λόγους. Οι δαπάνες ταξινομούνται ως υπηρεσίες· για τους σκοπούς των πινάκων προσφοράς και χρήσης και των συμμετρικών πινάκων εισροών-εκροών, είναι απαραίτητη η ανάλυση κατά συνιστώσα προϊόντων·

ι) δαπάνες από μη μόνιμους κατοίκους για υγειονομικές και εκπαιδευτικές υπηρεσίες παρεχόμενες από μόνιμους κατοίκους· εδώ περιλαμβάνεται η παροχή των υπηρεσιών αυτών τόσο μέσα στην επικράτεια της χώρας όσο και στο εξωτερικό·

ια) υπηρεσίες στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης για παραθεριστικές κατοικίες που ανήκουν σε μη μόνιμους κατοίκους (βλ. σημείο 3.77)·

ιβ) δικαιώματα και τέλη εκμετάλλευσης ή χρήσης, που πληρώνουν μη μόνιμοι κάτοικοι σε μόνιμους κατοίκους, οι εισπράξεις των οποίων αφορούν την εκχώρηση άδειας για τη χρήση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, όπως διπλώματα ευρεσιτεχνίας, δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, εμπορικά σήματα, βιομηχανικές διεργασίες, δικαιόχρηση κ.λπ., και τη χρήση, μέσω συμφωνιών εκχώρησης άδειας, παραχθέντων πρωτοτύπων όπως χειρόγραφα, πίνακες ζωγραφικής κ.λπ.

3.174 Δεδομένου ότι υπάρχουν αντίστοιχες εισαγωγές υπηρεσιών, πανομοιότυπες με τον κατάλογο των εξαγωγών υπηρεσιών του σημείου 3.173, περαιτέρω περιγραφή απαιτείται μόνο για τις ακόλουθες εισαγωγές υπηρεσιών.

3.175 Οι εισαγωγές υπηρεσιών μεταφορών περιλαμβάνουν τα ακόλουθα παραδείγματα:

α) μεταφορά εξαγόμενων αγαθών μέχρι τα σύνορα της χώρας εξαγωγής, όταν πραγματοποιείται από μεταφορέα μη μόνιμο κάτοικο, για να αντισταθμιστεί η αξία μεταφοράς που περιλαμβάνεται στην αξία FOB των εξαγόμενων αγαθών (περίπτωση 4 του πίνακα 3.3)·

β) μεταφορά εισαγόμενων αγαθών από μεταφορέα μη μόνιμο κάτοικο:

1. από τα σύνορα της χώρας εξαγωγής ως ξεχωριστή υπηρεσία μεταφοράς, όταν τα εισαγόμενα αγαθά αποτιμώνται σε FOB (περιπτώσεις 4 και 5 FOB του πίνακα 3.4)·
2. από τα σύνορα της χώρας εισαγωγής ως ξεχωριστή υπηρεσία μεταφοράς, όταν τα εισαγόμενα αγαθά αποτιμώνται σε CFI (στην περίπτωση αυτή η αξία της υπηρεσίας μεταφοράς μεταξύ των συνόρων της χώρας εξαγωγής και της χώρας εισαγωγής περιλαμβάνεται ήδη στην αξία CIF του αγαθού· περίπτωση 4 του πίνακα 3.4)·

γ) μεταφορά αγαθών από μη μόνιμους κατοίκους για λογαριασμό μόνιμων κατοίκων, που δεν αφορά εισαγωγές ή εξαγωγές αγαθών (π.χ. διαμετακόμιση αγαθών ή μεταφορά έξω από την επικράτεια της χώρας).

δ) διεθνείς ή εγχώριες μεταφορές επιβατών για λογαριασμό μόνιμων κατοίκων από εταιρείες μεταφοράς επιβατών μη μόνιμους κατοίκους.

Οι εισαγωγές υπηρεσιών μεταφορών δεν περιλαμβάνουν τη μεταφορά εξαγόμενων αγαθών μετά την έξοδο των αγαθών από τα σύνορα της χώρας εξαγωγής, όταν πραγματοποιείται από μεταφορέα μη μόνιμο κάτοικο (περιπτώσεις 5 και 6 του πίνακα 3.3). Οι εξαγωγές αγαθών αποτιμώνται σε FOB και, επομένως, όλες οι σχετικές μεταφορικές υπηρεσίες πρέπει να θεωρούνται ως συναλλαγές μεταξύ μη μόνιμων κατοίκων, δηλαδή μεταξύ ενός μεταφορέα μη μόνιμου κατοίκου και ενός εισαγωγέα μη μόνιμου κατοίκου. Αυτό ισχύει ακόμη και αν αυτές οι υπηρεσίες μεταφορών πληρώνονται από τον εξαγωγέα στα πλαίσια συμβάσεων εξαγωγής CIF.

3.176 Οι εισαγωγές από την άποψη των απευθείας αγορών στο εξωτερικό από μόνιμους κατοίκους καλύπτουν όλες τις αγορές αγαθών και υπηρεσιών που πραγματοποιούνται από μόνιμους κατοίκους όταν αυτοί ταξιδεύουν στο εξωτερικό για επαγγελματικούς ή προσωπικούς λόγους. Πρέπει να διακριθούν δύο κατηγορίες, γιατί χρειάζονται διαφορετική αντιμετώπιση:

α) όλες οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για επαγγελματικούς λόγους από άτομα που ταξιδεύουν για επαγγελματικούς λόγους είναι μέρος της ενδιάμεσης ανάλωσης.

β) όλες οι λοιπές δαπάνες, από άτομα που ταξιδεύουν για επαγγελματικούς λόγους ή από άλλα άτομα που ταξιδεύουν, είναι μέρος της τελικής καταναλωτικής δαπάνης των νοικοκυριών.

3.177 Οι εισαγωγές και οι εξαγωγές υπηρεσιών καταγράφονται τη στιγμή κατά την οποία παρέχονται. Η στιγμή αυτή συμπίπτει με τη στιγμή κατά την οποία παράγονται οι υπηρεσίες. Οι εισαγωγές υπηρεσιών αποτιμώνται σε τιμές αγοραστή και οι εξαγωγές υπηρεσιών σε βασικές τιμές.

Πίνακας 3.3 — Αντιμετώπιση της μεταφοράς εξαγόμενων αγαθών

Επικράτεια της χώρας		Ενδιάμεση επικράτεια		Επικράτεια χώρας εισαγωγής	
1. μεταφορέας μόνιμος κάτοικος ⇒		2. μεταφορέας μόνιμος κάτοικος ⇒		3. μεταφορέας μόνιμος κάτοικος ⇒	
4. μεταφορέας μη μόνιμος κάτοικος ⇒		5. μεταφορέας μη μόνιμος κάτοικος ⇒		6. μεταφορέας μη μόνιμος κάτοικος ⇒	
Εξαγωγές αγαθών (FOB)		Εξαγωγές υπηρεσιών		Εισαγωγές αγαθών (CIF/FOB)	
1.	x	—	—	—	—
2.	—	x	—	—	—
3.	—	x	—	—	—
4.	x	—	—	—	x
5.	—	—	—	—	—
6.	—	—	—	—	—

3.178 Επεξήγηση για την ανάγνωση του πίνακα: Το πρώτο μέρος αυτού του πίνακα δείχνει ότι υπάρχουν έξι δυνατότητες μεταφοράς εξαγόμενων αγαθών, αναλόγως του αν ο μεταφορέας είναι μόνιμος κάτοικος ή όχι και αναλόγως του πού πραγματοποιείται η μεταφορά: από έναν τόπο στην επικράτεια της χώρας προς τα σύνορα της χώρας, από τα σύνορα της χώρας στα σύνορα της χώρας εισαγωγής ή από τα σύνορα της χώρας εισαγωγής σε έναν τόπο στο εξωτερικό της χώρας εισαγωγής. Στο δεύτερο μέρος του πίνακα, για καθεμία απ' αυτές τις έξι δυνατότητες, αναφέρεται αν το κόστος μεταφοράς πρέπει να καταγράφεται ως εξαγωγές αγαθών, εξαγωγές υπηρεσιών, εισαγωγές αγαθών ή εισαγωγές υπηρεσιών.

Πίνακας 3.4 — Αντιμετώπιση της μεταφοράς εισαγόμενων αγαθών

Επικράτεια της χώρας		Ενδιάμεση επικράτεια		Επικράτεια χώρας εξαγωγής	
1. μεταφορέας μόνιμος κάτοικος =		2. μεταφορέας μόνιμος κάτοικος =		3. μεταφορέας μόνιμος κάτοικος =	
4. μεταφορέας μη μόνιμος κάτοικος =		5. μεταφορέας μη μόνιμος κάτοικος =		6. μεταφορέας μη μόνιμος κάτοικος =	

	Αποτίμηση εισαγόμενων αγαθών	Εισαγωγές αγαθών	Εισαγωγές υπηρεσιών	Εξαγωγές αγαθών (FOB)	Εξαγωγές υπηρεσιών
1.	CIF/FOB	—	—	—	—
2.	FOB CIF	— x	— —	— —	— x
3.	CIF/FOB	x	—	—	x
4.	CIF/FOB	—	x	—	—
5.	FOB CIF	— x	x —	— —	— —
6.	CIF/FOB	x	—	—	—

3.179 Επεξήγηση για την ανάγνωση του πίνακα: Το πρώτο μέρος αυτού του πίνακα δείχνει ότι υπάρχουν έξι δυνατότητες μεταφοράς εισαγόμενων αγαθών, αναλόγως του αν ο μεταφορέας είναι μόνιμος κάτοικος ή όχι και αναλόγως του πού πραγματοποιείται η μεταφορά: από έναν τόπο στη χώρα εξαγωγής προς τα σύνορα της χώρας εξαγωγής, από τα σύνορα της χώρας εξαγωγής προς τα σύνορα της χώρας εισαγωγής και από τα σύνορα της χώρας σε έναν τόπο στην επικράτεια της χώρας. Στο δεύτερο μέρος του πίνακα, για καθεμία απ' αυτές τις έξι δυνατότητες, αναφέρεται αν το κόστος μεταφοράς πρέπει να καταγράφεται ως εισαγωγές αγαθών, εισαγωγές υπηρεσιών, εξαγωγές αγαθών ή εξαγωγές υπηρεσιών. Σε ορισμένες περιπτώσεις (περιπτώσεις 2 και 5), η καταγραφή αυτή εξαρτάται από την αρχή αποτίμησης που εφαρμόζεται για τα εισαγόμενα αγαθά. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η μετάβαση από την αποτίμηση των εισαγόμενων αγαθών σε CIF προς την αποτίμηση σε FOB συνίσταται στα ακόλουθα:

- α) αναπροσαρμογή CIF/FOB, δηλαδή από 2 CIF σε 2 FOB (μειώνει τις συνολικές εισαγωγές και εξαγωγές)·
- β) αναταξινόμηση CIF/FOB, δηλαδή από 5 CIF σε 5 FOB (οι συνολικές εισαγωγές και εξαγωγές παραμένουν αμετάβλητες).

ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΥΠΑΡΧΟΝΤΩΝ ΑΓΑΘΩΝ

3.180 Ορισμός: Υπάρχοντα αγαθά είναι τα αγαθά που είχαν ήδη έναν χρήστη (εκτός από τα αποθέματα).

3.181 Τα υπάρχοντα αγαθά περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- α) υπάρχοντα κτίρια και άλλα πάγια κεφαλαιουχικά αγαθά που έχουν πωληθεί από παραγωγικές μονάδες σε άλλες μονάδες:
 - 1. για να επαναχρησιμοποιηθούν όπως είναι·
 - 2. για να κατεδαφιστούν ή να διαλυθούν· τα προϊόντα που προκύπτουν μετατρέπονται συνήθως σε πρώτες ύλες (π.χ. παλαιοσίδηρος) που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή νέων αγαθών (π.χ. χάλυβα)·
 - β) τιμαφή που πωλούνται από μια μονάδα σε άλλη·
 - γ) διαρκή καταναλωτικά αγαθά που έχουν πωληθεί από νοικοκυριά σε άλλες μονάδες:
 - 1. για να επαναχρησιμοποιηθούν όπως είναι·
 - 2. για να διαλυθούν και να μετατραπούν σε υλικά διάλυσης·
 - δ) μη διαρκή αγαθά (π.χ. απορρίμματα χαρτιού, ράκη, ρούχα, παλιά μπουκάλια κ.λπ.) που έχουν πωληθεί από οποιαδήποτε μονάδα, είτε για να επαναχρησιμοποιηθούν είτε για να γίνουν πρώτη ύλη για την κατασκευή νέων αγαθών.
- Η μεταβίβαση υπαρχόντων αγαθών καταγράφεται ως αρνητική δαπάνη (απόκτηση) για τον πωλητή και ως θετική δαπάνη (απόκτηση) για τον αγοραστή.

3.182 Αυτός ο ορισμός των υπαρχόντων αγαθών έχει τις ακόλουθες συνέπειες:

- α) όταν η πώληση ενός υπάρχοντος πάγιου περιουσιακού στοιχείου ή τιμαλφούς πραγματοποιείται μεταξύ δύο παραγωγών μόνιμων κατοίκων, η θετική αξία και η αρνητική αξία που καταγράφονται για τον ακαθάριστο σχηματισμό πάγιου κεφαλαίου αλληλοεξουδετερώνονται όσον αφορά το σύνολο της οικονομίας, με εξαίρεση το κόστος μεταβίβασης της κυριότητας·

- β) όταν ένα υπάρχον ακίνητο πάγιο περιουσιακό στοιχείο (π.χ. κτίριο) πωλείται σε έναν μη μόνιμο κάτοικο, αυτός αντιμετωπίζεται σαν να αγοράζει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, δηλαδή μετοχικό κεφάλαιο μιας πλασματικής μονάδας μόνιμου κατοίκου. Αυτή η πλασματική μονάδα μόνιμος κάτοικος θεωρείται στη συνέχεια ότι αγοράζει το πάγιο περιουσιακό στοιχείο. Η πώληση και η αγορά του πάγιου περιουσιακού στοιχείου πραγματοποιείται μεταξύ μονάδων μόνιμων κατοίκων·
- γ) όταν εξάγεται ένα υπάρχον κινητό πάγιο περιουσιακό στοιχείο, π.χ. πλοίο ή αεροσκάφος, δεν καταγράφεται θετικός ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου στην οικονομία για αντιστάθμιση του αρνητικού ακαθάριστου σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου του πωλητή·
- δ) τα διαρκή αγαθά, όπως τα οχήματα, μπορούν να ταξινομηθούν ως πάγια περιουσιακά στοιχεία είτε ως διαρκή καταναλωτικά αγαθά, ανάλογα με τον ιδιοκτήτη και τον σκοπό για τον οποίο χρησιμοποιούνται. Αν η κυριότητα ενός τέτοιου αγαθού μεταβιβαστεί από μια επιχείρηση σε ένα νοικοκυριό για να χρησιμοποιηθεί για τελική κατανάλωση, καταγράφεται αρνητικός ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου για την επιχείρηση και θετική καταναλωτική δαπάνη για το νοικοκυριό. Όταν η κυριότητα ενός τέτοιου αγαθού μεταβιβάζεται από ένα νοικοκυριό σε μια επιχείρηση, καταγράφεται ως αρνητική ακαθάριστη τελική καταναλωτική δαπάνη για το νοικοκυριό και ως θετικός ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου για την επιχείρηση·
- ε) οι συναλλαγές υπαρχόντων τιμαλφών πρέπει να καταγράφονται ως απόκτηση τιμαλφούς (θετικός ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου) από τον αγοραστή και ως διάθεση τιμαλφούς (αρνητικός ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου) από τον πωλητή. Στην περίπτωση συναλλαγής με την αλλοδαπή, πρέπει να καταγράφεται η εισαγωγή ή η εξαγωγή ενός αγαθού. Η πώληση ενός τιμαλφούς από ένα νοικοκυριό δεν πρέπει να καταγράφεται ως αρνητική τελική καταναλωτική δαπάνη·
- στ) όταν υπάρχοντα διαρκή αγαθά στρατιωτικής προέλευσης πωλούνται στο εξωτερικό από τη γενική κυβέρνηση, αυτό καταγράφεται ως εξαγωγή αγαθών και ως αρνητικός σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου από τη γενική κυβέρνηση.
- 3.183 Οι συναλλαγές για υπάρχοντα αγαθά καταγράφονται τη στιγμή που αλλάζει η κυριότητά τους. Οι αρχές αποτίμησης που εφαρμόζονται είναι αυτές που αντιστοιχούν στους σχετικούς τύπους συναλλαγών προϊόντων.

ΑΠΟΚΤΗΣΕΙΣ ΜΕΙΟΝ ΔΙΑΘΕΣΕΙΣ ΜΗ ΠΑΡΑΧΘΕΝΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (NP)

- 3.184 Ορισμός: Τα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία αποτελούνται από περιουσιακά στοιχεία που δεν έχουν παραχθεί μέσα στο όριο παραγωγής και τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών.
- 3.185 Διακρίνονται τρεις κατηγορίες αποκτήσεων μείον διαθέσεων μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων:
- α) αποκτήσεις μείον διαθέσεις φυσικών πόρων (NP.1)·
 - β) αποκτήσεις μείον διαθέσεις συμβάσεων, μισθώσεων και αδειών (NP.2)·
 - γ) αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill, φήμη και πελατεία) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης (NP.3).
- 3.186 Οι φυσικοί πόροι περιλαμβάνουν τις ακόλουθες κατηγορίες:
- α) εδαφική έκταση·
 - β) ορυκτοί και ενεργειακοί πόροι·
 - γ) μη καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι·
 - δ) υδάτινοι πόροι·
 - ε) ραδιοφάσμα·
 - στ) άλλοι φυσικοί πόροι.

Οι φυσικοί πόροι δεν περιλαμβάνουν το παραχθέν περιουσιακό στοιχείο «καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι». Η αγορά ή η πώληση καλλιεργούμενων βιολογικών πόρων δεν καταγράφεται ως απόκτηση μείον διάθεση φυσικών πόρων· καταγράφεται ως σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου. Επίσης, οι πληρωμές για την προσωρινή χρήση φυσικών πόρων δεν καταγράφονται ως απόκτηση φυσικών πόρων· καταγράφονται ως μίσθωμα, δηλαδή ως εισόδημα περιουσίας (βλ. κεφάλαιο 15: Συμβόλαια, μισθώσεις και άδειες).

- 3.187 Η γη ορίζεται ως το ίδιο το έδαφος, περιλαμβανομένης της κάλυψης του εδάφους και των συναφών επιφανειακών υδάτων. Τα συναφή επιφανειακά ύδατα περιλαμβάνουν τυχόν εσωτερικά ύδατα (ταμιευτήρες, λίμνες, ποταμούς κ.λπ.) επί των οποίων μπορούν να ασκηθούν δικαιώματα κυριότητας.

3.188 Τα ακόλουθα στοιχεία δεν περιλαμβάνονται στον τίτλο «γη»:

- α) κτίρια ή άλλες κατασκευές που βρίσκονται επάνω στη γη ή τη διατρέχουν (για παράδειγμα, οδοί και σήραγγες)·
- β) αμπελώνες, σπυρώνες ή άλλες φυτείες δέντρων και καλλιεργειών κ.λπ.·
- γ) περιουσιακά στοιχεία του υπεδάφους·
- δ) μη καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι·
- ε) υδάτινοι πόροι του υπεδάφους.

Τα στοιχεία α) και β) είναι παραχθέντα πάγια περιουσιακά στοιχεία, ενώ τα στοιχεία γ), δ) και ε) είναι τύποι μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων.

3.189 Οι αποκτήσεις και οι διαθέσεις γης και άλλων φυσικών πόρων αποτιμώνται στις τρέχουσες αγοραίες τιμές που ισχύουν τη στιγμή που πραγματοποιούνται οι αποκτήσεις/διαθέσεις. Οι συναλλαγές φυσικών πόρων καταγράφονται με την ίδια αξία στους λογαριασμούς τόσο του αγοραστή όσο και του πωλητή. Η αξία αυτή δεν περιλαμβάνει το κόστος μεταβίβασης της κυριότητας του φυσικού πόρου. Το κόστος αυτό αντιμετωπίζεται ως ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου.

3.190 Οι συμβάσεις, οι μισθώσεις και οι άδειες ως μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία αποτελούνται από τις ακόλουθες κατηγορίες:

- α) εμπορεύσιμες λειτουργικές μισθώσεις·
- β) άδειες χρήσης φυσικών πόρων, π.χ. ποσόστωση αλιείας·
- γ) άδειες άσκησης ειδικών δραστηριοτήτων, π.χ. άδειες εκπομπών και άδειες λειτουργίας περιορισμένου αριθμού καζίνο ή άδειες λειτουργίας ταξί σε μια ορισμένη περιοχή·
- δ) αποκλειστικά δικαιώματα σε μελλοντικά αγαθά και υπηρεσίες, π.χ. συμβόλαιο ποδοσφαιριστή και αποκλειστικά δικαιώματα εκδότη να εκδίδει τα νέα έργα ενός διάσημου συγγραφέα.

3.191 Οι συμβάσεις, οι μισθώσεις και οι άδειες ως κατηγορία μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων δεν περιλαμβάνουν τη λειτουργική μίσθωση τέτοιων περιουσιακών στοιχείων· οι πληρωμές για τη λειτουργική μίσθωση καταγράφονται ως ενδιάμεση ανάλωση.

Η αξία των αποκτήσεων και των διαθέσεων συμβάσεων, μισθώσεων και αδειών δεν περιλαμβάνει το σχετικό κόστος μεταβίβασης της κυριότητας. Το κόστος μεταβίβασης της κυριότητας είναι συνιστώσα του ακαθάριστου σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου.

3.192 *Ορισμός:* Η αξία της υπεραξίας (goodwill, φήμη και πελατεία) και των περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης είναι η διαφορά μεταξύ της αξίας που καταβάλλεται για μια επιχείρηση στο πλαίσιο της λειτουργίας της και του άθροισματος των περιουσιακών της στοιχείων μείον το άθροισμα των υποχρεώσεών της. Για τον υπολογισμό της συνολικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων μείον τις υποχρεώσεις, κάθε επιμέρους περιουσιακό στοιχείο και υποχρέωση προσδιορίζεται και αποτιμάται ξεχωριστά.

3.193 Η υπεραξία (goodwill, φήμη και πελατεία) καταγράφεται μόνο όταν η αξία της τεκμηριώνεται από μια εμπορική συναλλαγή, για παράδειγμα μέσω της πώλησης ολόκληρης της εταιρείας. Όταν τα προσδιορισθέντα περιουσιακά στοιχεία εμπορικής φύσης πωλούνται ατομικά και ξεχωριστά από το σύνολο της εταιρείας, η πώληση αυτή καταγράφεται στο παρόν στοιχείο.

3.194 Οι αποκτήσεις μείον τις διαθέσεις μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων καταγράφονται στον λογαριασμό κεφαλαίου των τομέων, του συνόλου της οικονομίας και της αλλοδαπής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΔΙΑΝΕΜΗΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

- 4.01 **Ορισμός:** Οι διανεμητικές συναλλαγές είναι οι συναλλαγές με τις οποίες η προστιθέμενη αξία που δημιουργείται από την παραγωγή κατανέμεται στην εργασία, στο κεφάλαιο και στη κυβέρνηση, καθώς και οι συναλλαγές με τις οποίες αναδιανέμονται το εισόδημα και ο πλούτος.

Γίνεται διάκριση μεταξύ τρεχουσών και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων· οι κεφαλαιακές μεταβιβάσεις αναδιανέμουν την αποταμίευση ή τον πλούτο και όχι το εισόδημα.

ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (D.1)

- 4.02 **Ορισμός:** Το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας (D.1) ορίζεται ως το σύνολο των αμοιβών, σε χρήμα ή σε είδος, που καταβάλλεται από έναν εργοδότη σε έναν εργαζόμενο σε αντάλλαγμα για την εργασία που πρόσφερε ο εργαζόμενος κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου.

Το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας αποτελείται από τα ακόλουθα στοιχεία:

α) μισθοί και ημερομίσθια (D.11):

— μισθοί και ημερομίσθια σε χρήμα,

— μισθοί και ημερομίσθια σε είδος·

β) εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.12):

— πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.121):

— πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές (D.1211),

— πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές (D.1212)·

— τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.122):

— τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές (D.1221),

— τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές (D.1222).

Μισθοί και ημερομίσθια (D.11)**Μισθοί και ημερομίσθια σε χρήμα**

- 4.03 Οι μισθοί και τα ημερομίσθια σε χρήμα περιλαμβάνουν τις κοινωνικές εισφορές, τους φόρους εισοδήματος και άλλες πληρωμές που καταβάλλονται από τον εργαζόμενο, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που παρακρατούνται από τον εργοδότη και καταβάλλονται απευθείας σε συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, φορολογικές αρχές κ.λπ. για λογαριασμό του εργαζομένου.

Οι μισθοί και τα ημερομίσθια σε χρήμα περιλαμβάνουν τα ακόλουθα είδη αμοιβών:

α) βασικούς μισθούς και ημερομίσθια που καταβάλλονται σε τακτά διαστήματα·

β) προσαυξημένες πληρωμές, όπως αποδοχές για υπερωρίες, νυχτερινή εργασία, εργασία το σαββατοκύριακο και εργασία υπό δυσμενείς ή επικίνδυνες συνθήκες·

γ) επιδόματα κόστους ζωής, τοπικά επιδόματα και επιδόματα εκπαιρισμού·

δ) πριμ ή άλλες έκτακτες πληρωμές που συνδέονται με τις συνολικές επιδόσεις της επιχείρησης και που καταβάλλονται στο πλαίσιο προγραμμάτων παροχής κινήτρων· πριμ παραγωγικότητας ή κερδοφορίας, δώρα Χριστουγέννων και νέου έτους, εκτός από τις κοινωνικές παροχές προς τους μισθωτούς [βλ. στοιχείο γ) του σημείου 4.07]· «13ος και 14ος» μισθός, γνωστός και ως ετήσια συμπληρωματική αμοιβή·

ε) επιδόματα για τη μετακίνηση προς και από την εργασία, εκτός από επιδόματα ή αποζημιώσεις εργαζομένων για ταξίδια, χωρισμό από την οικογένεια, μετακόμιση και δαπάνες ψυχαγωγίας που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης των καθηκόντων τους [βλ. στοιχείο α) του σημείου 4.07]·

- στ) πληρωμές για επίσημες αργίες ή ετήσιες άδειες·
- ζ) προμήθειες, φιλοδομήματα, έξοδα παραστάσεως και αμοιβές διευθυντών που καταβάλλονται στους εργαζομένους·
- η) πληρωμές των εργοδοτών προς τους εργαζομένους στο πλαίσιο προγραμμάτων αποταμίευσης·
- θ) έκτακτες πληρωμές σε εργαζομένους που φεύγουν από την επιχείρηση, όπου οι πληρωμές αυτές δεν συνδέονται με συλλογική σύμβαση·
- ι) στεγαστικά επιδόματα που καταβάλλονται σε χρήμα από τους εργοδότες στους εργαζομένους.

Μισθοί και ημερομίσθια σε είδος

4.04. Ορισμός: Οι μισθοί και τα ημερομίσθια σε είδος είναι αγαθά και υπηρεσίες ή άλλες μη χρηματικές παροχές που παρέχονται δωρεάν ή σε μειωμένη τιμή από τους εργοδότες και τα οποία οι εργαζόμενοι μπορούν να χρησιμοποιήσουν όταν και όπως επιθυμούν, για την ικανοποίηση των αναγκών ή επιθυμιών των ιδίων των εργαζομένων ή άλλων μελών των νοικοκυριών τους.

4.05 Παραδείγματα μισθών και ημερομισθίων σε είδος:

- α) γεύματα και ποτά, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που καταναλώνονται κατά τη διάρκεια επαγγελματικών ταξιδιών αλλά εξαιρουμένων των ειδικών γευμάτων ή ποτών που είναι απαραίτητα λόγω εξαιρετικών συνθηκών εργασίας. Οι μειωμένες τιμές που προσφέρονται σε δωρεάν ή επιδοτούμενα εστιατόρια στον τόπο εργασίας ή με δελτία γευμάτων (vouchers) πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στους μισθούς και τα ημερομίσθια σε είδος·
- β) υπηρεσίες στέγασης ή διαμονής, σε ιδιότητα ή νοικιασμένα κτίρια, του τύπου που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από όλα τα μέλη του νοικοκυριού του εργαζομένου·
- γ) στολές ή άλλα ειδικά είδη ρουχισμού τα οποία οι εργαζόμενοι συχνά επιλέγουν να φορούν και εκτός του τόπου εργασίας, καθώς και στην εργασία·
- δ) υπηρεσίες οχημάτων ή άλλων διαρκών αγαθών που παρέχονται για την προσωπική χρήση των εργαζομένων·
- ε) αγαθά και υπηρεσίες που παράγονται ως εκροές από τις παραγωγικές διεργασίες των εργοδοτών, όπως δωρεάν ταξίδια για τους εργαζομένους σε σιδηροδρόμους ή αεροπορικές εταιρείες, δωρεάν κάρβουνα για ανθρακωρύχους ή δωρεάν τρόφιμα για εργαζομένους στη γεωργία·
- στ) παροχή εγκαταστάσεων για αθλητισμό, ψυχαγωγία ή διακοπές για τους εργαζομένους και τις οικογένειές τους·
- ζ) μεταφορά προς και από τον τόπο εργασίας, εκτός αν πραγματοποιείται εντός του χρόνου εργασίας· στάθμευση αυτοκινήτων αν, σε διαφορετική περίπτωση, θα ήταν επί πληρωμή·
- η) υπηρεσίες παιδικής φροντίδας για τα παιδιά των εργαζομένων·
- θ) πληρωμές προς όφελος των εργαζομένων, οι οποίες καταβάλλονται από εργοδότες σε συμβούλια (επιτροπές) επιχειρήσεων ή παρόμοιους φορείς·
- ι) μετοχές που διανέμονται δωρεάν στους εργαζομένους·
- ια) δάνεια σε εργαζομένους με μειωμένο επιτόκιο. Η αξία αυτής της παροχής εκτιμάται ως το ποσό που θα έπρεπε να καταβάλει ο εργαζόμενος αν εφαρμόζονταν το επιτόκιο της αγοράς, μείον το ποσό του πράγματι καταβληθέντος τόκου. Η παροχή καταγράφεται στους μισθούς και τα ημερομίσθια στον λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος, ενώ η αντίστοιχη τεκμαρτή πληρωμή τόκου από τον εργαζόμενο στον εργοδότη καταγράφεται στον λογαριασμό πρωτογενούς διανομής εισοδήματος·
- ιβ) δικαιώματα προνομιακής αγοράς μετοχών εταιρείας (μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης), όταν ο εργοδότης δίνει το δικαίωμα σε εργαζόμενο να αγοράσει μετοχές σε καθορισμένη τιμή σε μεταγενέστερη ημερομηνία (βλ. σημεία 4.168 έως 4.178)·
- ιγ) έσοδα που παράγονται από αδήλωτες δραστηριότητες στον τομέα των επιχειρήσεων και μεταβιβάζονται στους εργαζομένους που συμμετέχουν στις δραστηριότητες αυτές για δική τους χρήση.

4.06 Τα αγαθά και οι υπηρεσίες που παρέχονται στους εργαζομένους ως μισθοί και ημερομίσθια σε είδος αποτιμώνται σε βασικές τιμές όταν παράγονται από τον εργοδότη και σε τιμές αγοραστική όταν αγοράζονται από τον εργοδότη. Όταν παρέχονται δωρεάν, η συνολική αξία των μισθών και των ημερομισθίων σε είδος υπολογίζεται σύμφωνα με τις βασικές τιμές (ή τις τιμές αγοραστική του εργοδότη, όταν αγοράζονται από τον εργοδότη) των σχετικών αγαθών και υπηρεσιών. Η εν λόγω αξία μειώνεται κατά το ποσό που καταβάλλεται από τον εργαζόμενο όταν τα αγαθά και οι υπηρεσίες παρέχονται σε μειωμένες τιμές και όχι δωρεάν.

4.07 Οι μισθοί και τα ημερομίσθια δεν περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

α) δαπάνες των εργοδοτών που είναι αναγκαίες για την παραγωγική διεργασία των εργοδοτών. Σχετικά παραδείγματα είναι τα εξής:

1. επιδόματα ή αποζημιώσεις εργαζομένων για ταξίδια, χωρισμό από την οικογένεια, μετακόμιση και έξοδα ψυχιαγωγίας που προκύπτουν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους·
2. δαπάνες για τη βελτίωση των συνθηκών στον χώρο εργασίας, ιατρικές εξετάσεις που απαιτούνται λόγω της φύσης της εργασίας και παροχή ρουχισμού εργασίας που χρησιμοποιείται κατά την εργασία·
3. υπηρεσίες στέγασης στον τόπο εργασίας, του είδους που δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τα νοικοκυριά των εργαζομένων, όπως οικίσκοι, κοιτώνες, ξενώνες εργαζομένων και παραπήγματα·
4. ειδικά γεύματα ή ποτά που είναι απαραίτητα λόγω εξαιρετικών συνθηκών εργασίας·
5. επιδόματα που καταβάλλονται στους εργαζομένους για την αγορά εργαλείων, εξοπλισμού ή ειδικού ρουχισμού που απαιτούνται για την εργασία τους, ή το τμήμα των μισθών και των ημερομισθίων το οποίο, στο πλαίσιο των συμβάσεων εργασίας τους, οι εργαζόμενοι υποχρεούνται να διαθέτουν για τέτοιες αγορές. Στον βαθμό που οι εργαζόμενοι οι οποίοι είναι υποχρεωμένοι δυνάμει της σύμβασης εργασίας τους να αγοράζουν εργαλεία, εξοπλισμό, ειδικό ρουχισμό κ.λπ. δεν αποζημιώνονται πλήρως, οι υπολειπόμενες δαπάνες που πραγματοποιούν αφαιρούνται από το ποσό που λαμβάνουν ως μισθούς και ημερομίσθια και η ενδιάμεση ανάλωση των εργοδοτών αυξάνεται αντιστοίχως.

Οι δαπάνες για αγαθά και υπηρεσίες που οι εργοδότες υποχρεούνται να παρέχουν στους εργαζομένους τους έτσι ώστε αυτοί να είναι σε θέση να πραγματοποιούν την εργασία τους αντιμετωπίζονται ως ενδιάμεση ανάλωση από τους εργοδότες·

- β) τα ποσά των μισθών και ημερομισθίων που οι εργοδότες καταβάλλουν προσωρινά στους εργαζομένους τους σε περίπτωση ασθένειας, μητρότητας, τραυματισμού σε εργατικό ατύχημα, αναπηρίας κ.λπ. Οι πληρωμές αυτές αντιμετωπίζονται ως λοιπές μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης (D.6222), ενώ τα ίδια ποσά καταγράφονται στις τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.1222)·
- γ) λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης που συνδέονται με την απασχόληση, με τη μορφή επιδομάτων παιδιών, επιδομάτων συζύγων, οικογενειακών, εκπαιδευτικών ή άλλων επιδομάτων που αφορούν τα συντηρούμενα μέλη οικογενειών, και με τη μορφή της παροχής δωρεάν ιατρικών υπηρεσιών (εκτός από αυτές που είναι απαραίτητες λόγω της φύσης της εργασίας) προς τους εργαζομένους ή τις οικογενειές τους·
- δ) φόρους που βαρύνουν τον εργοδότη και συνδέονται με τις δαπάνες για μισθούς και ημερομίσθια —για παράδειγμα, φόρος μισθωτών υπηρεσιών. Αυτοί οι φόροι που βαρύνουν τις επιχειρήσεις αποτιμώνται είτε ως ποσοστό των καταβαλλόμενων μισθών και ημερομισθίων είτε ως σταθερό ποσό ανά απασχολούμενο. Οι φόροι αυτοί αντιμετωπίζονται ως λοιποί φόροι επί της παραγωγής·
- ε) πληρωμές σε εξωτερικούς εργαζομένους για εργασία με το κομμάτι. Όταν ο εξωτερικός εργαζόμενος εισπράττει εισόδημα που είναι συνάρτηση της αξίας των εκρών κάποιας παραγωγικής διεργασίας για την οποία είναι υπεύθυνος, ανεξαρτήτως αν εισέφερε πολλή ή λίγη εργασία, τότε ο εργαζόμενος θεωρείται αυτοαπασχολούμενος.

Εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.12)

4.08 Ορισμός: Οι εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές είναι κοινωνικές εισφορές που καταβάλλουν οι εργοδότες σε οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης ή σε άλλα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που συνδέονται με την απασχόληση, με σκοπό να εξασφαλίσουν κοινωνικές παροχές για τους εργαζομένους τους.

Ποσό ίσο με την αξία των κοινωνικών εισφορών που καταβάλλουν οι εργοδότες για να εξασφαλίσουν το δικαίωμα των εργαζομένων τους σε κοινωνικές παροχές καταγράφεται στο εισόδημα εξαρτημένης εργασίας. Οι εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές μπορεί να είναι πραγματικές ή τεκμαρτές.

Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.121)

4.09 Ορισμός: Οι πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.121) είναι οι πληρωμές που πραγματοποιούνται από τους εργοδότες προς όφελος των εργαζομένων τους σε ασφαλιστικούς φορείς (οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης και άλλα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που συνδέονται με την απασχόληση). Οι πληρωμές αυτές καλύπτουν εισφορές που προβλέπονται από τον νόμο ή από συμβάσεις καθώς και εθελοντικές εισφορές σχετικά με την ασφάλιση έναντι κοινωνικών κινδύνων ή αναγκών.

Αυτές οι εργοδοτικές εισφορές, αν και καταβάλλονται απευθείας από τους εργοδότες στους ασφαλιστικούς φορείς, αντιμετωπίζονται ως συνιστώσα του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας των εργαζομένων. Στη συνέχεια, καταγράφεται ότι οι εργαζόμενοι καταβάλλουν τις εισφορές στους ασφαλιστικούς φορείς.

Οι πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές αποτελούνται από δύο κατηγορίες: τις εισφορές που αφορούν τις συντάξεις και τις εισφορές για άλλες παροχές, οι οποίες καταγράφονται ξεχωριστά στους ακόλουθους τίτλους:

- α) πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές (D.1211)·
- β) πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές (D.1212).

Οι πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές αντιστοιχούν σε εισφορές που αφορούν κοινωνικούς κινδύνους και ανάγκες πλην των συντάξεων, όπως ασθένεια, μητρότητα, τραυματισμό σε εργατικό ατύχημα, αναπηρία, απόλυση κ.λπ. των εργαζομένων.

Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.122)

4.10 Ορισμός: Οι τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.122) αντιπροσωπεύουν το αντίστοιχο άλλων παροχών κοινωνικής ασφάλισης (D.622) (μείον τυχόν ενδεχόμενες κοινωνικές εισφορές εργαζομένων) που καταβάλλονται απευθείας από τους εργοδότες προς τους εργαζομένους τους ή τους πρώην εργαζομένους τους και άλλους δικαιούχους, χωρίς να παρεμβάλλεται ασφαλιστική εταιρεία ή αυτόνομο συνταξιοδοτικό ταμείο και χωρίς να δημιουργείται ειδικό ταμείο ή ξεχωριστό αποθεματικό για τον σκοπό αυτό.

Οι τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

- α) Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές (D.1221)

Τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης κατατάσσονται, όσον αφορά τις συντάξεις, σε συστήματα καθορισμένων εισφορών και σε συστήματα καθορισμένων παροχών.

Τα συστήματα καθορισμένων εισφορών είναι συστήματα στα οποία οι παροχές καθορίζονται με βάση τις εισφορές που καταβάλλονται σ' αυτά και την απόδοση των επενδυόμενων κεφαλαίων. Τη στιγμή της συνταξιοδότησης ο εργαζόμενος είναι εκείνος που αναλαμβάνει όλους τους κινδύνους σχετικά με τις πληρωτέες παροχές. Για τα συστήματα αυτά δεν υπάρχουν τεκμαρτές εισφορές, εκτός αν ο εργοδότης διαχειρίζεται ο ίδιος το σύστημα. Στην περίπτωση αυτή, το κόστος λειτουργίας του συστήματος θεωρείται τεκμαρτή εισφορά πληρωτέα στον εργαζόμενο ως μέρος του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας. Το εν λόγω ποσό καταγράφεται επίσης ως τελική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών για χρηματοοικονομικές υπηρεσίες.

Τα συστήματα καθορισμένων παροχών είναι συστήματα στα οποία οι παροχές που καταβάλλονται στα μέλη καθορίζονται με βάση τους κανόνες των συστημάτων, δηλαδή με τη χρήση ενός τύπου για τον προσδιορισμό της πληρωμής ή μιας ελάχιστης πληρωμής. Σ' ένα τυπικό σύστημα καθορισμένων παροχών τόσο ο εργοδότης όσο και ο εργαζόμενος καταβάλλουν εισφορές· η εισφορά του εργαζομένου είναι υποχρεωτική και αποτελεί ποσοστό του τρέχοντος μισθού του. Το κόστος που συνεπάγεται η εξασφάλιση των προαναφερόμενων παροχών βαρύνει τον εργοδότη. Ο εργοδότης είναι εκείνος που αναλαμβάνει τον κίνδυνο καταβολής των παροχών.

Στο σύστημα καθορισμένων παροχών η τεκμαρτή εισφορά που βαρύνει τον εργοδότη υπολογίζεται με τον ακόλουθο τρόπο:

Η τεκμαρτή εισφορά που βαρύνει τον εργοδότη ισούται με

την αύξηση της παροχής που αντιστοιχεί στην τρέχουσα περίοδο απασχόλησης

μείον το ποσό της πραγματικής εργοδοτικής εισφοράς

μείον το ποσό οποιασδήποτε εισφοράς του εργαζομένου

συν το κόστος λειτουργίας του συστήματος.

Ορισμένα συστήματα μπορούν να χαρακτηριστούν μη ανταποδοτικά, επειδή δεν καταβάλλονται πραγματικές εισφορές ούτε από τον εργοδότη ούτε από τον εργαζόμενο. Ωστόσο, υπολογίζεται τεκμαρτή εισφορά του εργοδότη, η οποία καταλογίζεται με τον προαναφερόμενο τρόπο.

Όταν τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που χορηγούνται από τα συστήματα των δημόσιων υπαλλήλων δεν καταγράφονται στον βασικό πυρήνα των λογαριασμών, οι τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές της γενικής κυβέρνησης πρέπει να υπολογίζονται με βάση αναλογιστικούς υπολογισμούς. Όπου οι αναλογιστικοί υπολογισμοί δεν μπορούν να εξασφαλίσουν επαρκές επίπεδο αξιοπιστίας, και σε αυτές τις περιπτώσεις μόνο είναι δυνατόν να εφαρμοστούν δύο άλλες προσεγγίσεις προκειμένου να εκτιμηθούν οι τεκμαρτές συνταξιοδοτικές εργοδοτικές εισφορές της γενικής κυβέρνησης ως εξής:

1. με βάση εύλογο ποσοστό των μισθών και ημερομισθίων που καταβάλλονται στους εν ενεργεία εργαζομένους ή

2. ως ίσες με τη διαφορά μεταξύ των τρεχουσών πληρωτέων παροχών και των πραγματικών πληρωτέων εισφορών (τόσο από τους εργαζομένους όσο και από τη κυβέρνηση ως εργοδότη).

β) Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές (D.1222)

Το γεγονός ότι ορισμένες κοινωνικές παροχές καταβάλλονται απευθείας από τους εργοδότες και όχι μέσω των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης ή άλλων ασφαλιστικών οργανισμών δεν εμποδίζει την καταγραφή τους ως κοινωνικών παροχών. Επειδή το κόστος αυτών των παροχών αποτελεί μέρος του εργατικού κόστους που βαρύνει τους εργοδότες, περιλαμβάνεται κι αυτό στο εισόδημα εξαρτημένης εργασίας. Ως εκ τούτου, τεκμαίρεται για τους εργαζομένους αυτούς αμοιβή αξίας ίσης με το ποσό των κοινωνικών εισφορών που χρειάζονται για να εξασφαλιστεί το δικαίωμα στις αντίστοιχες κοινωνικές παροχές. Τα ποσά αυτά συνυπολογίζουν τυχόν πραγματικές εισφορές που καταβάλλονται από τον εργοδότη ή τον εργαζόμενο και εξαρτώνται όχι μόνο από το ύψος των παροχών που καταβάλλονται σήμερα αλλά και από τον τρόπο με τον οποίο είναι πιθανό να εξελιχθούν οι υποχρεώσεις των εργοδοτών στο μέλλον στο πλαίσιο τέτοιων συστημάτων ως αποτέλεσμα παραγόντων όπως οι αναμενόμενες αλλαγές του αριθμού, της ηλικιακής κατανομής και του προσδόκιμου ζωής των σημερινών και των πρώην εργαζομένων τους. Οι αξίες που τεκμαίρονται για τις εισφορές βασίζονται στο ίδιο είδος αναλογιστικών υπολογισμών που καθορίζουν τα επίπεδα ασφαλιστών που χρεώνουν οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις.

Ωστόσο, στην πράξη, μπορεί να είναι δύσκολο να υπολογιστούν με ακρίβεια τα ποσά των εν λόγω τεκμαρτών εισφορών. Ο εργοδότης μπορεί να κάνει δικές του εκτιμήσεις, ενδεχομένως με βάση τις εισφορές που καταβάλλονται για παρόμοια χρηματοδοτούμενα συστήματα, έτσι ώστε να υπολογίσει τις πιθανές υποχρεώσεις του στο μέλλον· αυτές οι εκτιμήσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν όταν καταστούν διαθέσιμες. Μια άλλη αποδεκτή μέθοδος είναι να χρησιμοποιηθεί ένα εύλογο ποσοστό των μισθών και ημερομισθίων που καταβάλλονται στους σημερινούς εργαζομένους. Διαφορετικά, η μόνη πρακτική εναλλακτική λύση είναι η χρήση μη χρηματοδοτούμενων μη συνταξιοδοτικών κοινωνικών παροχών που καταβάλλονται από τον εργοδότη κατά την ίδια λογιστική περίοδο ως εκτίμηση της τεκμαρτής αμοιβής που θα απαιτηθεί για να καλυφθούν οι τεκμαρτές εισφορές. Οι παροχές που πράγματι καταβάλλονται την τρέχουσα περίοδο συνιστούν αποδεκτή εκτίμηση των εισφορών και των συναφών τεκμαρτών αμοιβών.

- 4.11 Στους λογαριασμούς των τομέων, το κόστος των άμεσων κοινωνικών παροχών εμφανίζεται, πρώτον, στις χρήσεις του λογαριασμού δημιουργίας εισοδήματος, ως συστατικό του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας και, δεύτερον, στις χρήσεις του λογαριασμού δευτερογενούς διανομής εισοδήματος, ως κοινωνικές παροχές. Για να ισοσκελιστεί ο δεύτερος λογαριασμός, υποτίθεται ότι τα νοικοκυριά των εργαζομένων επιστρέφουν στους τομείς των εργοδοτών τις τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές οι οποίες χρηματοδοτούν, μαζί με τις ενδεχόμενες κοινωνικές εισφορές των εργαζομένων, τις άμεσες κοινωνικές παροχές που λαμβάνουν οι εργαζόμενοι από τους εν λόγω ιδίους εργοδότες. Ο νοητός αυτός κύκλος ροών είναι παρόμοιος με εκείνον των πραγματικών εργοδοτικών κοινωνικών εισφορών, οι οποίες περνούν από τον λογαριασμό των νοικοκυριών και, στη συνέχεια, θεωρείται ότι καταβάλλονται απ' αυτά στους ασφαλιστικούς οργανισμούς.

4.12 Χρόνος καταγραφής του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας:

- α) οι μισθοί και τα ημερομίσθια (D.11) καταγράφονται στην περίοδο κατά την οποία πραγματοποιείται η εργασία. Ωστόσο, τα επιμίσθια ad hoc ή οι άλλες έκτακτες πληρωμές, όπως ο 13ος μισθός, καταγράφονται τη στιγμή που πρέπει να καταβληθούν. Ο χρόνος καταγραφής των μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης που χορηγούνται στους εργαζομένους κατανέμεται στην περίοδο που μεσολαβεί μεταξύ της ημερομηνίας χορήγησης και της ημερομηνίας κτήσης του δικαιώματος. Αν τα στοιχεία είναι ανεπαρκή, η αξία του δικαιώματος προαίρεσης καταγράφεται την ημερομηνία κτήσης του·

- β) οι πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.121) καταγράφονται στην περίοδο κατά την οποία πραγματοποιείται η εργασία·

- γ) οι τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.122) καταγράφονται σύμφωνα με τις ακόλουθες κατηγορίες:

1. εκείνες που αντιπροσωπεύουν το αντίστοιχο υποχρεωτικών άμεσων κοινωνικών εισφορών καταγράφονται στην περίοδο κατά την οποία πραγματοποιείται η εργασία·
2. εκείνες που αντιπροσωπεύουν το αντίστοιχο εθελοντικών άμεσων κοινωνικών παροχών καταγράφονται όταν παρέχονται οι παροχές αυτές.

4.13 Το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας αποτελείται από τις ακόλουθες συνιστώσες:

- α) την αμοιβή εργαζομένων μόνιμων κατοίκων από εργοδότες μόνιμους κατοίκους·
- β) την αμοιβή εργαζομένων μόνιμων κατοίκων από εργοδότες μη μόνιμους κατοίκους·
- γ) την αμοιβή εργαζομένων μη μόνιμων κατοίκων από εργοδότες μόνιμους κατοίκους.

Τα στοιχεία που απαριθμούνται στα στοιχεία α) έως γ) καταγράφονται ως εξής:

1. η αμοιβή εργαζομένων μόνιμων και μη μόνιμων κατοίκων από εργοδότες μόνιμους κατοίκους συγκεντρώνει τα στοιχεία που απαριθμούνται στα στοιχεία α) και γ) και καταγράφεται ως χρήσεις στον λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος των τομέων και των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας στους οποίους ανήκουν οι εργοδότες·

2. η αμοιβή των εργαζομένων μόνιμων κατοίκων από εργοδότες μόνιμους και μη μόνιμους κατοίκους συγκεντρώνει τα στοιχεία που απαριθμούνται στα στοιχεία α) και β) και καταγράφεται ως πόροι στον λογαριασμό κατανομής του πρωτογενούς εισοδήματος των νοικοκυριών·
3. για το στοιχείο που αναφέρεται στο στοιχείο β), αμοιβή εργαζομένων μόνιμων κατοίκων από εργοδότες μη μόνιμους κατοίκους, καταγράφεται ως χρήσεις στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων·
4. για το στοιχείο που αναφέρεται στο στοιχείο γ), αμοιβή εργαζομένων μη μόνιμων κατοίκων από εργοδότες μόνιμους κατοίκους, καταγράφεται ως πόροι στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

ΦΟΡΟΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ (D.2)

4.14 Ορισμός: Οι φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών (D.2) αποτελούνται από υποχρεωτικές, μονομερείς πληρωμές, σε χρήμα ή σε είδος, οι οποίες εισπράττονται από τη γενική κυβέρνηση ή από τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σχετίζονται με την παραγωγή και την εισαγωγή αγαθών και υπηρεσιών, την απασχόληση εργατικού δυναμικού, την ιδιοκτησία ή χρήση γης, κτιρίων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή. Αυτοί οι φόροι είναι πληρωτέοι ανεξάρτητα από τα κέρδη που πραγματοποιούνται.

4.15 Οι φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών αποτελούνται από τις ακόλουθες συνιστώσες:

α) φόρους επί προϊόντων (D.21):

1. φόρους τύπου φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) (D.211)·
2. φόρους και δασμούς επί εισαγωγών, εκτός από τον ΦΠΑ (D.212):
 - δασμούς επί εισαγωγών (D.2121),
 - φόρους επί εισαγωγών εκτός από ΦΠΑ και δασμούς (D.2122)·
3. φόρους επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους επί εισαγωγών (D.214)·

β) λοιπούς φόρους επί της παραγωγής (D.29).

Φόροι επί προϊόντων (D.21)

4.16 Ορισμός: Οι φόροι επί προϊόντων (D.21) είναι φόροι πληρωτέοι ανά μονάδα συγκεκριμένου αγαθού ή υπηρεσίας που παράγεται ή αποτελεί αντικείμενο συναλλαγών. Ο φόρος μπορεί να είναι ένα συγκεκριμένο χρηματικό ποσό ανά μονάδα ποσότητας ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας ή μπορεί να υπολογίζεται ως συγκεκριμένο ποσοστό της τιμής ανά μονάδα ή της αξίας των αγαθών και των υπηρεσιών που παράγονται ή είναι αντικείμενο συναλλαγών. Οι φόροι που υπολογίζονται για ένα προϊόν, ανεξαρτήτως του ποια θεσμική μονάδα πληρώνει τον φόρο, συμπεριλαμβάνονται στους φόρους επί προϊόντων, εκτός αν συμπεριλαμβάνονται ρητώς σε άλλο τίτλο.

Φόροι τύπου φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) (D.211)

4.17 Ορισμός: Ο φόρος τύπου φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι φόρος επί αγαθών ή υπηρεσιών ο οποίος εισπράττεται σταδιακά από τις επιχειρήσεις και τελικά χρεώνεται πλήρως στον τελικό αγοραστή.

Ο παρών τίτλος περιλαμβάνει τον φόρο προστιθέμενης αξίας που εισπράττεται από τη γενική κυβέρνηση και επιβάλλεται σε εγχώρια και εισαγόμενα προϊόντα, καθώς και άλλους εκπεστέους φόρους που επιβάλλονται βάσει κανόνων παρόμοιων μ' αυτούς που διέπουν τον ΦΠΑ. Όλοι οι φόροι τύπου φόρου προστιθέμενης αξίας αναφέρονται στο εξής ως: ΦΠΑ. Το κοινό χαρακτηριστικό των ΦΠΑ είναι ότι οι παραγωγοί υποχρεούνται να καταβάλλουν στο κράτος μόνο τη διαφορά μεταξύ του ΦΠΑ επί των πωλήσεων τους και του ΦΠΑ επί των αγορών τους για ενδιάμεση ανάλωση και ακαθάριστο σχηματισμό πάγιου κεφαλαίου.

Ο ΦΠΑ καταγράφεται καθαρός, με την έννοια ότι:

- α) οι εκροές αγαθών και υπηρεσιών και οι εισαγωγές αποτιμώνται χωρίς να περιλαμβάνεται ο τιμολογηθείς ΦΠΑ·
- β) οι αγορές αγαθών και υπηρεσιών καταγράφονται συμπεριλαμβανομένου του μη εκπεστέου ΦΠΑ. Κατά την καταγραφή του, ο ΦΠΑ θεωρείται ότι βαρύνει τους αγοραστές, όχι τους πωλητές, και μάλιστα μόνο τους αγοραστές που δεν είναι σε θέση να εξασφαλίσουν την έκπτωσή του. Το μεγαλύτερο μέρος του ΦΠΑ καταγράφεται ως καταβληθέν για τελικές χρήσεις, και κυρίως για κατανάλωση νοικοκυριών.

Για το σύνολο της οικονομίας, ο ΦΠΑ είναι ίσος με τη διαφορά μεταξύ του συνολικού τιμολογηθέντος ΦΠΑ και του συνολικού εκπεστέου ΦΠΑ (βλ. σημείο 4.27).

Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών εκτός από τον ΦΠΑ (D.212)

4.18 Ορισμός: Οι φόροι και δασμοί επί εισαγωγών εκτός από τον ΦΠΑ (D.212) περιλαμβάνουν υποχρεωτικές πληρωμές που εισπράττονται από τη γενική κυβέρνηση ή τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για εισαγόμενα αγαθά, εκτός από τον ΦΠΑ, ώστε να επιτραπεί η ελεύθερη κυκλοφορία των αγαθών αυτών στην οικονομική επικράτεια, και για υπηρεσίες που παρέχονται σε μονάδες μόνιμους κατοίκους από μονάδες μη μόνιμους κατοίκους

Οι υποχρεωτικές πληρωμές περιλαμβάνουν τα εξής:

α) δασμούς επί εισαγωγών (D.2121): αποτελούνται από τελωνειακούς δασμούς ή άλλες επιβαρύνσεις επί εισαγωγών, που καταβάλλονται με βάση τελωνειακά δασμολόγια για αγαθά συγκεκριμένου τύπου, όταν τα αγαθά αυτά εισέρχονται για χρήση στην οικονομική επικράτεια της χώρας όπου θα γίνει η χρήση·

β) φόρους επί εισαγωγών, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς επί εισαγωγών (D.2122).

Ο τίτλος αυτός περιλαμβάνει τα εξής:

1. εισφορές για τα εισαγόμενα γεωργικά προϊόντα·
2. νομισματικά εξισωτικά ποσά που επιβάλλονται στις εισαγωγές·
3. ειδικούς φόρους κατανάλωσης και ειδικούς φόρους για ορισμένα εισαγόμενα προϊόντα, με τον όρο ότι αυτοί οι φόροι και δασμοί για παρόμοια προϊόντα εγχώριας προέλευσης καταβάλλονται από τον ίδιο τον παραγωγικό κλάδο·
4. γενικούς φόρους επί πωλήσεων οι οποίοι καταβάλλονται για εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών·
5. φόρους για συγκεκριμένες υπηρεσίες που παρέχονται από επιχειρήσεις μη μόνιμους κατοίκους σε μονάδες μόνιμους κατοίκους στο εσωτερικό της οικονομικής επικράτειας·
6. κέρδη δημόσιων επιχειρήσεων που ασκούν μονοπώλιο όσον αφορά τις εισαγωγές ορισμένων αγαθών ή υπηρεσιών, τα οποία μεταβιβάζονται στο κράτος.

Οι καθαροί φόροι και δασμοί επί εισαγωγών, εκτός από τον ΦΠΑ, υπολογίζονται με αφαίρεση των επιδοτήσεων εισαγωγών (D.311) από τους φόρους και δασμούς επί εισαγωγών, εκτός από τον ΦΠΑ (D.212).

Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους επί εισαγωγών (D.214)

4.19 Ορισμός: Οι φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους επί εισαγωγών (D.214), αποτελούνται από φόρους επί αγαθών και υπηρεσιών οι οποίοι καταβάλλονται ως αποτέλεσμα της παραγωγής, της εξαγωγής, της πώλησης, της μεταβίβασης, της εκμίσθωσης ή της παράδοσης αυτών των αγαθών ή των υπηρεσιών, ή ως αποτέλεσμα της χρήσης τους για ίδια κατανάλωση ή ίδιο σχηματισμό κεφαλαίου.

4.20 Ειδικότερα, ο τίτλος αυτός περιλαμβάνει τα εξής:

α) ειδικούς φόρους κατανάλωσης και άλλους φόρους κατανάλωσης (εκτός από αυτούς που συμπεριλαμβάνονται στους φόρους και δασμούς επί εισαγωγών)·

β) φόρους χαρτοσήμου επί της πώλησης συγκεκριμένων προϊόντων, όπως τα οινοπνευματώδη ποτά ή ο καπνός, και επί νομικών εγγράφων ή επιταγών·

γ) φόρους επί χρηματοοικονομικών και κεφαλαιακών συναλλαγών, που καταβάλλονται με την αγορά ή πώληση μη χρηματοοικονομικών και χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του ξένου συναλλάγματος. Οι φόροι αυτοί πρέπει να καταβάλλονται όταν αλλάζει η κυριότητα γης ή άλλων περιουσιακών στοιχείων, εκτός αν αυτή η αλλαγή κυριότητας είναι αποτέλεσμα κεφαλαιακών μεταβιβάσεων (κυρίως κληρονομιών και δωρεών). Αντιμετωπίζονται ως φόροι επί των υπηρεσιών μεσαζόντων·

δ) τέλη ταξινόμησης αυτοκινήτων·

ε) φόρους ψυχαγωγίας·

στ) φόρους επί λαχείων, τυχερών παιχνιδιών και στοιχημάτων, εκτός από τους φόρους επί των κερδών·

ζ) φόρους επί ασφαλιστρών·

η) λοιπούς φόρους επί συγκεκριμένων υπηρεσιών: ξενοδοχεία ή διαμονή, υπηρεσίες στέγασης, εστιατόρια, μεταφορές, επικοινωνία, διαφήμιση·

- θ) γενικούς φόρους πωλήσεων ή φόρους κύκλου εργασιών (εκτός από τους φόρους τύπου ΦΠΑ): σ' αυτούς περιλαμβάνονται οι φόροι χονδρικών και λιανικών πωλήσεων κατασκευαστών, οι φόροι αγορών και οι φόροι κύκλου εργασιών·
- ι) κέρδη δημοσιονομικών μονοπωλίων που μεταβιβάζονται στο κράτος, εκτός από αυτά που ασκούν μονοπώλιο όσον αφορά τις εισαγωγές συγκεκριμένων αγαθών ή υπηρεσιών (που περιλαμβάνονται στο D.2122). Τα δημοσιονομικά μονοπώλια είναι δημόσιες επιχειρήσεις στις οποίες έχει χορηγηθεί νόμιμο μονοπώλιο όσον αφορά την παραγωγή ή τη διανομή ενός συγκεκριμένου είδους αγαθού ή υπηρεσίας με σκοπό την είσπραξη εσόδων και όχι την προώθηση των συμφερόντων της κρατικής οικονομικής ή κοινωνικής πολιτικής. Όταν σε μια δημόσια επιχείρηση χορηγούνται μονοπωλιακές εξουσίες στο πλαίσιο συγκεκριμένης οικονομικής ή κοινωνικής πολιτικής λόγω της ειδικής φύσης του αγαθού ή της υπηρεσίας ή της τεχνολογίας παραγωγής —για παράδειγμα, οργανισμοί κοινής ωφέλειας, ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες, σιδηρόδρομοι κ.λπ.—, οι εξουσίες αυτές δεν θεωρείται ότι συνιστούν δημοσιονομικό μονοπώλιο·
- ια) δασμούς επί εξαγωγών και νομισματικά εξισωτικά ποσά που εισπράττονται κατά τις εξαγωγές.
- 4.21 Οι καθαροί φόροι επί προϊόντων υπολογίζονται με αφαίρεση των επιδοτήσεων προϊόντων (D.31) από τους φόρους επί προϊόντων (D.21).
- Λοιποί φόροι επί της παραγωγής (D.29)**
- 4.22 **Ορισμός:** Οι λοιποί φόροι επί της παραγωγής (D.29) αποτελούνται από όλους τους φόρους που βαρύνουν τις επιχειρήσεις ως αποτέλεσμα της παραγωγικής διεργασίας, ανεξαρτήτως της ποσότητας ή της αξίας των αγαθών και των υπηρεσιών που παράγονται ή πωλούνται.
- Οι λοιποί φόροι επί της παραγωγής μπορούν να υπολογίζονται με βάση τη γη, τα πάγια περιουσιακά στοιχεία ή το εργατικό δυναμικό που χρησιμοποιείται κατά την παραγωγική διεργασία ή με βάση ορισμένες δραστηριότητες ή συναλλαγές.
- 4.23 Οι λοιποί φόροι επί της παραγωγής (D.29) περιλαμβάνουν τα εξής:
- α) φόρους ιδιοκτησίας ή χρήσης γης, κτιρίων ή άλλων κατασκευών που χρησιμοποιούνται από επιχειρήσεις για την παραγωγή (συμπεριλαμβανομένων των ιδιοκτητών ιδιοκατοικούμενων κατοικιών)·
 - β) φόρους επί της χρήσης πάγιων περιουσιακών στοιχείων (π.χ. οχημάτων, μηχανημάτων και εξοπλισμού) για παραγωγικούς σκοπούς, ανεξάρτητα από το αν τα στοιχεία αυτά είναι ιδιόκτητα ή μισθωμένα·
 - γ) φόρους επί της συνολικής μισθολογικής κατάστασης και φόρους μισθωτών υπηρεσιών·
 - δ) φόρους επί διεθνών συναλλαγών (π.χ. ταξίδια στο εξωτερικό, εμβάσματα στο εξωτερικό ή παρόμοιες συναλλαγές με μη μόνιμους κατοίκους) για παραγωγικούς σκοπούς·
 - ε) φόρους που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις για την απόκτηση επιχειρηματικών και επαγγελματικών αδειών, αν οι άδειες αυτές χορηγούνται αυτομάτως με την πληρωμή του οφειλόμενου ποσού. Σ' αυτή την περίπτωση, είναι πιθανό να αποτελούν απλώς μέσο συγκέντρωσης εσόδων, ακόμη κι αν το κράτος μπορεί να χορηγήσει, σε αντάλλαγμα, πιστοποιητικό ή έγκριση. Ωστόσο, αν το κράτος χρησιμοποιεί την έκδοση των αδειών για την άσκηση κάποιας αμιγώς κανονιστικής λειτουργίας, π.χ. όταν διενεργεί ελέγχους όσον αφορά την καταλληλότητα ή την ασφάλεια των εγκαταστάσεων, την αξιοπιστία ή την ασφάλεια του χρησιμοποιούμενου εξοπλισμού, των επαγγελματικών προσόντων του απασχολούμενου προσωπικού ή της ποιότητας ή του επιπέδου των παραγόμενων αγαθών ή των παρεχόμενων υπηρεσιών ως προϋπόθεση για τη χορήγηση μιας τέτοιας άδειας, οι πληρωμές αντιμετωπίζονται ως αγορά παρεχόμενων υπηρεσιών, εκτός αν τα ποσά που απαιτούνται για τις άδειες είναι δυσανάλογα μεγάλα σε σχέση με το κόστος των ελέγχων που διενεργεί το κράτος·
 - στ) φόρους για τη ρύπανση που προκαλείται από παραγωγικές δραστηριότητες. Οι φόροι αυτοί αποτελούνται από φόρους που επιβάλλονται για την εκπομπή ή την απόρριψη επιβλαβών αερίων, υγρών ή άλλων βλαβερών ουσιών στο περιβάλλον. Δεν περιλαμβάνουν πληρωμές για την αποκομιδή και την απόρριψη απορριμμάτων ή βλαβερών ουσιών από δημόσιες αρχές, οι οποίες συνιστούν ενδιάμεση ανάλωση των επιχειρήσεων·
 - ζ) υποαντιστάθμιση του ΦΠΑ η οποία οφείλεται στο σύστημα ενιαίου συντελεστή, που εφαρμόζεται συχνά στη γεωργία.
- 4.24 Στους λοιπούς φόρους επί της παραγωγής δεν περιλαμβάνονται φόροι επί της προσωπικής χρήσης οχημάτων κ.λπ. από νοικοκυριά, οι οποίοι καταγράφονται στο πλαίσιο των τρεχόντων φόρων εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.

Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών που καταβάλλονται στα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- 4.25 Οι φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών που καταβάλλονται στα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιλαμβάνουν τους ακόλουθους φόρους οι οποίοι συλλέγονται από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών για λογαριασμό των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης: εισπράξεις από την κοινή γεωργική πολιτική: εισφορές για τα εισαγόμενα γεωργικά προϊόντα, νομισματικά εξισωτικά ποσά που εισπράττονται κατά τις εξαγωγές και τις εισαγωγές, εισφορές στην παραγωγή ζάχαρης και φόρος επί της ισογλυκόζης, φόροι συνυπευθυνότητας για το γάλα και τα δημητριακά· εισπράξεις από το εμπόριο με τρίτες χώρες: τελωνιακοί δασμοί που επιβάλλονται με βάση το ενοποιημένο δασμολόγιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Taric).

Οι φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών που καταβάλλονται στα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν περιλαμβάνουν τον τρίτο ίδιο πόρο, που έχει ως βάση τον ΦΠΑ και ο οποίος περιλαμβάνεται στις άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις υπό τον τίτλο «Ίδιοι πόροι της ΕΕ που βασίζονται στον ΦΠΑ και στο ΑΕΕ» (D.76) (βλ. σημείο 4.140).

Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών: χρόνος καταγραφής και ποσά προς καταγραφή

4.26 Καταγραφή των φόρων επί της παραγωγής και των εισαγωγών: οι φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών καταγράφονται όταν πραγματοποιούνται οι δραστηριότητες, οι συναλλαγές ή τα λοιπά γεγονότα που δημιουργούν την υποχρέωση καταβολής φόρων.

4.27 Ορισμένες οικονομικές δραστηριότητες, συναλλαγές ή γεγονότα που παράγουν υποχρέωση καταβολής φόρων διαφεύγουν την προσοχή των φορολογικών αρχών. Αυτές οι δραστηριότητες, συναλλαγές ή γεγονότα δεν δημιουργούν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις με τη μορφή υποχρεώσεων πληρωμής ή δικαιωμάτων εισπραξης. Τα ποσά που καταγράφονται είναι μόνο τα ποσά που τεκμηριώνονται από φορολογικές αποτιμήσεις, δηλώσεις ή άλλα μέσα που δημιουργούν υποχρεώσεις με τη μορφή υποχρεώσεων πληρωμής εκ μέρους των φορολογουμένων. Δεν γίνονται εκτιμήσεις για φόρους που δεν τεκμηριώνονται από φορολογικές αποτιμήσεις.

Οι φόροι που καταγράφονται στους λογαριασμούς προέρχονται από δύο πηγές: ποσά που δικαιολογούνται από αποτιμήσεις και δηλώσεις ή εισπράξεις μετρητών.

α) Αν χρησιμοποιούνται αποτιμήσεις και δηλώσεις, τα ποσά αναπροσαρμόζονται με συντελεστή που αντικατοπτρίζει τα αποτιμηθέντα και δηλωθέντα ποσά που δεν εισπράχθηκαν ποτέ. Εναλλακτικά, καταγράφεται κεφαλαιακή μεταβίβαση (D.995), όπως περιγράφεται στο στοιχείο ι) του σημείου 4.165, στους σχετικούς τομείς ίση προς την ίδια αναπροσαρμογή. Οι συντελεστές εκτιμώνται με βάση την εμπειρία του παρελθόντος και τις τρέχουσες προβλέψεις όσον αφορά τα αποτιμηθέντα και δηλωθέντα ποσά που δεν εισπράχθηκαν ποτέ. Οι συντελεστές αυτοί είναι ειδικοί για τις διάφορες κατηγορίες φόρων.

β) Αν χρησιμοποιούνται εισπράξεις μετρητών, τα σχετικά ποσά αναπροσαρμόζονται χρονικά έτσι ώστε να καταγράφονται όταν πραγματοποιήθηκαν οι δραστηριότητες που δημιουργούν την υποχρέωση καταβολής φόρου. Η αναπροσαρμογή αυτή βασίζεται στη μέση διαφορά χρόνου μεταξύ της δραστηριότητας και της εισπραξης του φόρου σε μετρητά.

4.28 Η συνολική αξία των φόρων που καταγράφονται περιλαμβάνει τους τόκους που χρεώνονται για καθυστερημένη καταβολή φόρων και τα πρόστιμα που επιβάλλονται από τις φορολογικές αρχές όταν οι εν λόγω τόκοι και πρόστιμα δεν μπορούν να προσδιοριστούν χωριστά. Η συνολική αξία των φόρων περιλαμβάνει τις επιβαρύνσεις που επιβάλλονται σχετικά με την εισπράξη ή την ανάκτηση οφειλόμενων φόρων. Από τη συνολική αξία των φόρων αφαιρείται το ποσό τυχόν φορολογικών ελαφρύνσεων που χορηγούνται από τη γενική κυβέρνηση για λόγους οικονομικής πολιτικής, καθώς και τυχόν επιστροφών φόρων λόγω της καταβολής ποσού μεγαλύτερου από το οφειλόμενο.

4.29 Στο σύστημα λογαριασμών, οι φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών (D.2) καταγράφονται ως εξής:

α) στις χρήσεις, στον λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος της συνολικής οικονομίας·

β) στους πόρους, στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος του τομέα της γενικής κυβέρνησης και στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

Οι φόροι επί των προϊόντων καταγράφονται ως πόροι στον λογαριασμό αγαθών και υπηρεσιών της συνολικής οικονομίας. Αυτό καθιστά εφικτό τον ισοσκελισμό των πόρων των αγαθών και υπηρεσιών —που αποτιμώνται χωρίς να συμπεριλαμβάνονται οι φόροι επί των προϊόντων— με τις χρήσεις, που αποτιμώνται συμπεριλαμβανομένων αυτών των φόρων.

Οι λοιποί φόροι επί της παραγωγής (D.29) καταγράφονται στις χρήσεις, στον λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας ή των τομέων που καταβάλλουν τους φόρους αυτούς.

ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ (D.3)

4.30 Ορισμός: Οι επιδοτήσεις (D.3) είναι τρέχουσες μονομερείς πληρωμές που καταβάλλονται από τη γενική κυβέρνηση ή από τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε παραγωγούς μόνιμους κατοίκους.

Στόχοι της παροχής επιδοτήσεων είναι, π.χ., οι ακόλουθοι:

α) να επηρεαστούν τα επίπεδα παραγωγής·

β) να επηρεαστούν οι τιμές των προϊόντων· ή

γ) να επηρεαστεί η αμοιβή των συντελεστών της παραγωγής.

Οι παραγωγοί μη εμπορεύσιμου προϊόντος μπορούν να λάβουν λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής μόνο αν αυτές οι πληρωμές εξαρτώνται από γενικούς κανονισμούς που εφαρμόζονται τόσο σε παραγωγούς εμπορεύσιμου προϊόντος όσο και σε παραγωγούς μη εμπορεύσιμου προϊόντος.

Οι επιδοτήσεις προϊόντων δεν καταγράφονται για μη εμπορεύσιμη παραγωγή (P.13).

4.31 Οι επιδοτήσεις που χορηγούνται από τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης καλύπτουν μόνο τρέχουσες μεταβιβάσεις που πραγματοποιούνται απευθείας απ' αυτά προς παραγωγικές μονάδες μόνιμους κατοίκους.

4.32 Οι επιδοτήσεις ταξινομούνται ως εξής:

α) επιδοτήσεις προϊόντων (D.31):

1. επιδοτήσεις εισαγωγών (D.311),

2. λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων (D.319).

β) λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής (D.39).

Επιδοτήσεις προϊόντων (D.31)

4.33 **Ορισμός:** Οι επιδοτήσεις προϊόντων (D.31) είναι επιδοτήσεις που καταβάλλονται ανά μονάδα αγαθού ή υπηρεσίας που παράγεται ή εισάγεται

Το ποσό των επιδοτήσεων προϊόντων μπορεί να προσδιοριστεί με τους ακόλουθους τρόπους:

α) συγκεκριμένο χρηματικό ποσό ανά μονάδα ποσότητας ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας·

β) συγκεκριμένο ποσοστό της τιμής ανά μονάδα·

γ) η διαφορά μεταξύ συγκεκριμένης τιμής-στόχου και της αγοραίας τιμής που καταβάλλει ο αγοραστής.

Η επιδότηση προϊόντος συνήθως καθίσταται πληρωτέα όταν το αγαθό παράγεται, πωλείται ή εισάγεται, αλλά μπορεί επίσης να καταστεί πληρωτέα και σε άλλες περιπτώσεις, όπως όταν το αγαθό μεταβιβάζεται, εκμισθώνεται, παραδίδεται ή χρησιμοποιείται για ίδια κατανάλωση ή για ίδιο σχηματισμό κεφαλαίου.

Οι επιδοτήσεις προϊόντων αφορούν μόνο εμπορεύσιμη παραγωγή (P.11) ή παραγωγή για ίδια τελική χρήση (P.12).

Επιδοτήσεις εισαγωγών (D.311)

4.34 **Ορισμός:** Οι επιδοτήσεις εισαγωγών (D.311) είναι επιδοτήσεις αγαθών και υπηρεσιών οι οποίες πρέπει να καταβάλλονται όταν τα αγαθά διασχίζουν τα σύνορα για χρήση στην οικονομική επικράτεια ή όταν οι υπηρεσίες παρέχονται σε θεσμικές μονάδες μόνιμους κατοίκους.

Οι επιδοτήσεις εισαγωγών περιλαμβάνουν τις ζημίες που υφίστανται, λόγω συγκεκριμένης κρατικής πολιτικής, κρατικοί εμπορικοί οργανισμοί, των οποίων η αποστολή είναι να αγοράζουν προϊόντα από μη μόνιμους κατοίκους και στη συνέχεια να τα πωλούν σε χαμηλότερες τιμές σε μόνιμους κατοίκους.

Λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων (D.319)

4.35 Οι λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων (D.319) περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

α) επιδοτήσεις προϊόντων που χρησιμοποιούνται στο εσωτερικό: πρόκειται για επιδοτήσεις που καταβάλλονται σε παραγωγούς μόνιμους κατοίκους για την παραγωγή τους η οποία χρησιμοποιείται ή καταναλώνεται στο εσωτερικό της οικονομικής επικράτειας·

β) ζημίες κρατικών εμπορικών οργανισμών που η αποστολή τους είναι να αγοράζουν τα προϊόντα παραγωγών μόνιμων κατοίκων και στη συνέχεια να τα πωλούν σε χαμηλότερες τιμές σε μόνιμους κατοίκους ή σε μη μόνιμους κατοίκους, όταν είναι αποτέλεσμα συγκεκριμένης κρατικής οικονομικής ή κοινωνικής πολιτικής·

γ) επιδοτήσεις σε δημόσιες εταιρείες και οιονεί εταιρείες για αντιστάθμιση των συνεχών ζημιών τις οποίες υφίστανται όσον αφορά τις παραγωγικές δραστηριότητές τους, επειδή χρεώνουν τιμές που είναι χαμηλότερες από το μέσο κόστος παραγωγής, λόγω συγκεκριμένης κρατικής ή ευρωπαϊκής οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής·

δ) άμεσες επιδοτήσεις εξαγωγών που καταβάλλονται απευθείας σε παραγωγούς μόνιμους κατοίκους όταν τα αγαθά εξέρχονται από την οικονομική επικράτεια ή όταν οι υπηρεσίες παρέχονται σε μη μόνιμους κατοίκους —με εξαίρεση τις επιστροφές, στα τελωνειακά σύνορα, φόρων προϊόντων που είχαν καταβληθεί πριν και την απαλλαγή από φόρους οι οποίοι θα έπρεπε να καταβληθούν αν τα αγαθά προορίζονταν για πώληση ή χρήση στο εσωτερικό της οικονομικής επικράτειας.

Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής (D.39)

- 4.36 Ορισμός: Οι λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής (D.39) αποτελούνται από επιδοτήσεις πλην επιδοτήσεων προϊόντων τις οποίες μπορεί να εισπράττουν οι παραγωγικές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι ως συνέπεια της ενασχόλησής τους με την παραγωγή.

Για τη μη εμπορεύσιμη παραγωγή τους, οι παραγωγοί μη εμπορεύσιμου προϊόντος μπορούν να εισπράξουν λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής μόνο αν αυτές οι πληρωμές από τη γενική κυβέρνηση εξαρτώνται από γενικούς κανονισμούς που ισχύουν τόσο για παραγωγούς εμπορεύσιμου προϊόντος όσο και για παραγωγούς μη εμπορεύσιμου προϊόντος.

- 4.37 Οι λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής (D.39) περιλαμβάνουν τα ακόλουθα παραδείγματα:

- α) επιδοτήσεις του μισθολογίου ή του εργατικού δυναμικού, ήτοι πρόκειται για επιδοτήσεις που καταβάλλονται με βάση το συνολικό μισθολόγιο ή το σύνολο του εργατικού δυναμικού ή την απασχόληση συγκεκριμένων κατηγοριών ατόμων, όπως άτομα με σωματική αναπηρία ή άτομα που ήταν άνεργα για μεγάλα χρονικά διαστήματα, ή το κόστος επιμορφωτικών προγραμμάτων που διοργανώνονται ή χρηματοδοτούνται από επιχειρήσεις·
- β) επιδοτήσεις για τη μείωση της ρύπανσης: πρόκειται για τρέχουσες επιδοτήσεις που αποσκοπούν στην κάλυψη μέρους ή του συνόλου του κόστους μιας πρόσθετης επεξεργασίας που πραγματοποιείται με σκοπό τη μείωση ή την εξάλειψη της απόρριψης ρυπογόνων ουσιών στο περιβάλλον·
- γ) επιχορηγήσεις για ελάφρυνση από τόκους προς παραγωγικές μονάδες μόνιμους κατοίκους, ακόμη και όταν στοχεύουν στην ενθάρρυνση του σχηματισμού κεφαλαίου. Όταν μια επιχορήγηση εξυπηρετεί διπλό σκοπό, δηλαδή την απόσβεση ενός χρέους και την πληρωμή των τόκων για το χρέος αυτό, και όταν δεν είναι δυνατόν να γίνει διαχωρισμός μεταξύ των δύο στοιχείων, το σύνολο της επιχορήγησης αντιμετωπίζεται ως επιχορήγηση επενδύσεων. Οι επιδοτήσεις επιτοκίου είναι τρέχουσες συναλλαγές σχεδιασμένες για να μειώνουν το λειτουργικό κόστος των παραγωγών. Στους λογαριασμούς αντιμετωπίζονται ως επιδοτήσεις προς τους παραγωγούς που επωφελούνται απ' αυτές, ακόμη και όταν η διαφορά του τόκου καταβάλλεται απευθείας από το κράτος στο πιστωτικό ίδρυμα που είχε χορηγήσει το δάνειο·
- δ) υπεραντιστάθμιση του ΦΠΑ λόγω του συστήματος ενιαίου συντελεστή, που εφαρμόζεται, π.χ., συχνά στη γεωργία.

- 4.38 Τα ακόλουθα δεν αντιμετωπίζονται ως επιδοτήσεις (D.3):

- α) τρέχουσες μεταβιβάσεις από τη γενική κυβέρνηση προς τα νοικοκυριά με την ιδιότητά τους ως καταναλωτών. Αυτές αντιμετωπίζονται είτε ως κοινωνικές παροχές (D.62 ή D.63) είτε ως διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις (D.75)·
- β) τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ διαφόρων τμημάτων της γενικής κυβέρνησης με την ιδιότητά τους ως παραγωγών μη εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών, εκτός από λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής (D.39). Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις καταγράφονται ως τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό της γενικής κυβέρνησης (D.73)·
- γ) επιχορηγήσεις επενδύσεων (D.92)·
- δ) έκτακτες πληρωμές σε οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, στον βαθμό που οι πληρωμές αυτές αποσκοπούν στην αύξηση των μαθηματικών (αναλογιστικών) αποθεματικών των ταμείων αυτών. Οι πληρωμές αυτές καταγράφονται ως λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (D.99)·
- ε) μεταβιβάσεις από τη γενική κυβέρνηση προς μη χρηματοοικονομικές εταιρείες και οιονεί εταιρείες για την κάλυψη ζημιών που έχουν συσσωρευθεί σε διάστημα αρκετών οικονομικών ετών ή έκτακτων ζημιών λόγω παραγόντων που δεν ελέγχονται από την επιχείρηση, οι οποίες καταγράφονται ως λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (D.99)·
- στ) ακύρωση χρεών προς τη γενική κυβέρνηση τα οποία βαρύνουν παραγωγικές μονάδες (χρεών, π.χ., που οφείλονται σε δάνεια από έναν δημόσιο οργανισμό προς μια μη χρηματοοικονομική επιχείρηση η οποία έχει συσσωρεύσει ζημιές χρήσης σε διάστημα αρκετών οικονομικών ετών). Αυτές οι συναλλαγές αντιμετωπίζονται στους λογαριασμούς ως λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (D.99)·
- ζ) πληρωμές που πραγματοποιούνται από τη γενική κυβέρνηση ή από την αλλοδαπή για ζημιές ή απώλειες σε κεφαλαιουχικά αγαθά ως αποτέλεσμα πολέμων, άλλων πολιτικών γεγονότων ή εθνικών καταστροφών. Οι πληρωμές αυτές καταγράφονται ως λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (D.99)·
- η) μετοχές και λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι που αγοράζονται από τη γενική κυβέρνηση και οι οποίες εμφανίζονται στον τίτλο «Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου» (AF.5)·
- θ) πληρωμές που πραγματοποιούνται από φορέα της γενικής κυβέρνησης ο οποίος έχει αναλάβει την ευθύνη για αφύσικη συνταξιοδοτική επιβάρυνση μια δημόσιας επιχείρησης. Οι πληρωμές αυτές καταγράφονται στις διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις (D.75)·

- ι) πληρωμές που πραγματοποιούνται από τη γενική κυβέρνηση προς παραγωγούς εμπορεύσιμων προϊόντων, για να εξοφληθούν, στο σύνολό τους ή εν μέρει, αγαθά και υπηρεσίες που αυτοί οι παραγωγοί εμπορεύσιμων προϊόντων παρέχουν, άμεσα και ατομικά, σε νοικοκυριά στο πλαίσιο κοινωνικών κινδύνων ή αναγκών (βλ. σημείο 4.84) και τα οποία δικαιούνται τα νοικοκυριά. Οι πληρωμές αυτές περιλαμβάνονται στην ατομική καταναλωτική δαπάνη της γενικής κυβέρνησης (P.31) και στη συνέχεια στις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος —εμπορεύσιμη παραγωγή αγορασμένη από τη γενική κυβέρνηση και τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά (MKIEN) (D.632) και στην πραγματική ατομική κατανάλωση των νοικοκυριών (P.41).
- 4.39 Χρόνος καταγραφής: Οι επιδοτήσεις (D.3) καταγράφονται όταν πραγματοποιείται η συναλλαγή ή το γεγονός (παραγωγή, πώληση, εισαγωγή κ.λπ.) για τα οποία χορηγείται η επιδότηση.
- Ειδικές περιπτώσεις είναι οι εξής:
- α) οι επιδοτήσεις που έχουν τη μορφή της διαφοράς μεταξύ της τιμής αγοράς και της τιμής πώλησης που χρεώνει ένας δημόσιος εμπορικός οργανισμός καταγράφονται τη στιγμή της αγοράς των αγαθών από τον οργανισμό·
- β) οι επιδοτήσεις που προορίζονται να καλύψουν τη ζημία ενός παραγωγού καταγράφονται τη στιγμή κατά την οποία ο φορέας της γενικής κυβέρνησης αποφασίζει να καλύψει τη ζημία.
- 4.40 Οι επιδοτήσεις (D.3) καταγράφονται ως:
- α) αρνητικές χρήσεις στον λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος της συνολικής οικονομίας·
- β) αρνητικοί πόροι στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος του τομέα της γενικής κυβέρνησης και στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.
- Οι επιδοτήσεις προϊόντων καταγράφονται ως αρνητικοί πόροι στον λογαριασμό αγαθών και υπηρεσιών της συνολικής οικονομίας.
- Οι λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής (D.39) καταγράφονται ως πόροι στους λογαριασμούς δημιουργίας εισοδήματος των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας ή των τομέων που τις εισπράττουν.
- Συνέπειες ενός συστήματος πολλαπλών συναλλαγματικών ισοτιμιών για τους φόρους επί της παραγωγής και των εισαγωγών και για τις επιδοτήσεις: οι πολλαπλές συναλλαγματικές ισοτιμίες δεν εφαρμόζονται σήμερα μεταξύ των κρατών μελών. Σε ένα τέτοιο σύστημα:
- α) οι προκύπτοντες φόροι επί των εισαγωγών αντιμετωπίζονται ως φόροι επί των εισαγωγών, εκτός από ΦΠΑ και εισαγωγικούς δασμούς (D.2122)·
- β) οι προκύπτοντες φόροι επί των εξαγωγών αντιμετωπίζονται ως φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους εισαγωγής (D.214)·
- γ) οι προκύπτουσες επιδοτήσεις εισαγωγών αντιμετωπίζονται ως επιδοτήσεις εισαγωγών (D.311)·
- δ) οι προκύπτουσες επιδοτήσεις εξαγωγών αντιμετωπίζονται ως λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων (D.319).

ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ (D.4)

- 4.41 Ορισμός: Το εισόδημα περιουσίας (D.4) είναι το εισόδημα που εισπράττεται όταν οι ιδιοκτήτες χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και φυσικών πόρων τα θέτουν στη διάθεση άλλων θεσμικών μονάδων. Το εισόδημα που καταβάλλεται για τη χρήση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων καλείται εισόδημα από επενδύσεις, ενώ εκείνο που καταβάλλεται για τη χρήση φυσικών πόρων καλείται μίσθωμα. Το εισόδημα περιουσίας είναι το άθροισμα του εισοδήματος από επενδύσεις και των μισθωμάτων.
- Το εισόδημα περιουσίας ταξινομείται ως εξής:
- α) τόκοι (D.41)·
- β) διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών (D.42):
1. μερίσματα (D.421)·
 2. αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών (D.422)·
- γ) επανεπενδυόμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις (D.43)·
- δ) λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις (D.44):
1. εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων (D.441)·

2. εισόδημα από επενδύσεις πληρωτέο σε δικαιούχους συντάξεων (D.442)·

3. εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (D.443)·

ε) μισθώματα (D.45).

Τόκοι (D.41)

4.42 **Ορισμός:** Οι τόκοι (D.41) είναι εισόδημα περιουσίας που εισπράττεται από τους ιδιοκτήτες ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου επειδή το θέτουν στη διάθεση άλλης θεσμικής μονάδας. Αυτό εφαρμόζεται στα ακόλουθα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία:

α) καταθέσεις (AF.2)·

β) χρεόγραφα (AF.3)·

γ) δάνεια (AF.4)·

δ) λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί (AF.8).

Τα έσοδα από τη διακράτηση και την κατανομή ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων (ΕΤΔ) και από λογαριασμούς σε λογιστικό χρυσό αντιμετωπίζονται ως τόκοι. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δημιουργούν τόκους είναι απαιτήσεις των πιστών έναντι των οφειλετών. Οι πιστωτές δανείζουν χρήματα στους οφειλέτες, γεγονός που οδηγεί στη δημιουργία ενός από τα παραπάνω χρηματοοικονομικά μέσα.

Τόκοι καταθέσεων και δανείων

4.43 Τα ποσά των τόκων δανείων και καταθέσεων που είναι πληρωτέα σε χρηματοοικονομικούς οργανισμούς και εισπρακτέα από τους οργανισμούς αυτούς περιλαμβάνουν προσαρμογή κατά ένα περιθώριο που αντιπροσωπεύει τεκμαρτή πληρωμή για τις υπηρεσίες που παρασχέθηκαν από τους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς κατά τη χορήγηση δανείων και την αποδοχή καταθέσεων. Η καταβολή ή η εισπραξη διαιρείται στο μέρος που αντιστοιχεί στην υπηρεσία και στο μέρος που καλύπτει την έννοια του τόκου στους εθνικούς λογαριασμούς. Οι πραγματικές πληρωμές ή εισπράξεις τόκων προς ή από χρηματοοικονομικούς οργανισμούς, που περιγράφονται ως τραπεζικοί τόκοι, πρέπει να επιμεριστούν ώστε η έννοια του τόκου στους εθνικούς λογαριασμούς και τα έσοδα παροχής υπηρεσιών να μπορούν να καταγράφονται ξεχωριστά. Τα ποσά των τόκων στους εθνικούς λογαριασμούς τα οποία καταβάλλονται από τους δανειολήπτες στους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς είναι χαμηλότερα από τους τραπεζικούς τόκους κατά την εκτιμώμενη αξία των πληρωτέων επιβαρύνσεων, ενώ τα ποσά των τόκων στους εθνικούς λογαριασμούς τα οποία εισπράττονται από τους καταθέτες είναι υψηλότερα από τους τραπεζικούς τόκους κατά το ποσό των πληρωτέων εξόδων για την παροχή υπηρεσιών. Η αξία των επιβαρύνσεων καταγράφεται ως πώληση υπηρεσιών στους λογαριασμούς παραγωγής των χρηματοοικονομικών οργανισμών και ως χρήση στους λογαριασμούς των πελατών τους.

Τόκοι χρεογράφων

4.44 Οι τόκοι χρεογράφων περιλαμβάνουν τους τόκους συναλλαγματικών και παρόμοιων βραχυπρόθεσμων μέσων, καθώς και τους τόκους ομολόγων και ομολογιών χρέους.

Τόκοι συναλλαγματικών και παρόμοιων βραχυπρόθεσμων μέσων

4.45 Η διαφορά μεταξύ της αξίας όψεως και της τιμής που καταβάλλεται κατά τη στιγμή της έκδοσης (δηλαδή της προεξόφλησης) δίνει το ύψος του τόκου που καταβάλλεται κατά τη διάρκεια ζωής της συναλλαγματικής. Η αύξηση της αξίας μιας συναλλαγματικής λόγω της συσσώρευσης δεδουλευμένων τόκων δεν αποτελεί κέρδος κτήσης, γιατί οφείλεται σε αύξηση του αρχικού κεφαλαίου και όχι σε μεταβολή της τιμής του περιουσιακού στοιχείου. Οι λοιπές μεταβολές της αξίας της συναλλαγματικής αντιμετωπίζονται ως κέρδη/ζημιές κτήσης.

Τόκοι ομολόγων και ομολογιών χρέους

4.46 Τα ομόλογα και οι ομολογίες είναι μακροπρόθεσμα χρεόγραφα που δίνουν στον κάτοχό τους το απεριόριστο δικαίωμα σε ένα σταθερό ή συμβατικά καθορισμένο μεταβλητό εισόδημα με τη μορφή τοκομεριδίων, ή σε ένα ρητώς αναφερόμενο σταθερό ποσό σε καθορισμένη ημερομηνία ή ημερομηνίες οπότε εξοφλείται το χρεόγραφο, ή και στα δύο.

α) Ομόλογα χωρίς τοκομερίδιο (zero-coupon): δεν γίνονται πληρωμές τοκομεριδίων. Οι τόκοι που βασίζονται στη διαφορά μεταξύ της τιμής εξόφλησης και της τιμής έκδοσης πρέπει να είναι κατανεμημένοι σε όλη τη διάρκεια μέχρι τη λήξη του ομολόγου. Οι δεδουλευμένοι τόκοι κάθε έτους επανεπενδύονται στο ομόλογο από τον κάτοχό του και έτσι καταγράφονται στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό αντισταθμιστικές εγγραφές ίσες με την αξία των δεδουλευμένων τόκων ως απόκτηση μεγαλύτερου μέρους του ομολόγου από τον κάτοχό του και ως περαιτέρω έκδοση μεγαλύτερου μέρους του ομολόγου από τον εκδότη ή τον οφειλέτη (δηλαδή ως αύξηση του «όγκου» του αρχικού ομολόγου)·

β) Λοιπά ομόλογα, συμπεριλαμβανομένων των ομολόγων πολύ μεγάλης έκπτωσης. Οι τόκοι έχουν δύο συνιστώσες:

1. το ύψος του χρηματικού εισοδήματος που εισπράττεται από πληρωμές τοκομεριδίων σε κάθε περίοδο·

2. το ποσό των δεδουλευμένων τόκων κάθε περιόδου που αποδίδεται στη διαφορά μεταξύ της τιμής εξόφλησης και της τιμής έκδοσης, το οποίο υπολογίζεται με τον ίδιο τρόπο που χρησιμοποιείται για τα ομόλογα χωρίς τοκομερίδιο·

γ) Τιμαριθμοποιημένα χρεόγραφα:

1. το ύψος των πληρωμών τοκομεριδίων και/ή του αρχικού κεφαλαίου συνδέεται με τον γενικό δείκτη τιμών. Η μεταβολή της αξίας του αρχικού κεφαλαίου μεταξύ της αρχής και του τέλους μιας συγκεκριμένης λογιστικής περιόδου λόγω της μεταβολής του σχετικού δείκτη αντιμετωπίζεται ως δεδουλευμένοι τόκοι για την περίοδο αυτή, επιπλέον των τυχόν καταβλητέων τόκων για την ίδια περίοδο·
2. τα ποσά που καταβάλλονται στη λήξη συνδέονται με μικρό δείκτη ο οποίος περιλαμβάνει κίνητρο κέρδους κτήσης. Οι δεδουλευμένοι τόκοι πρέπει να προσδιορίζονται με τον καθορισμό του ύψους των δεδουλευμένων τη στιγμή της έκδοσης. Κατά συνέπεια, οι τόκοι είναι η διαφορά μεταξύ της τιμής έκδοσης και των προσδοκιών της αγοράς, στην αρχή, για όλες τις πληρωμές που πρέπει να καταβάλει ο οφειλέτης· τα ποσά αυτά καταγράφονται ως δεδουλευμένοι τόκοι που σχηματίζονται κατά τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου. Με την εν λόγω προσέγγιση καταγράφεται, την ημερομηνία έκδοσης, η απόδοση κατά τη λήξη ως εισόδημα και ενσωματώνονται έτσι τα αποτελέσματα της τιμαριθμικής αναπροσαρμογής που προβλέπονται κατά τη στιγμή της δημιουργίας του μέσου. Οποιαδήποτε παρέκκλιση του υποκείμενου δείκτη από την αρχικώς αναμενόμενη πορεία οδηγεί σε κέρδη ή ζημιές κτήσης που, κανονικά, δεν θα εξαλειφθούν κατά τη διάρκεια ζωής του μέσου.

Οι δεδουλευμένοι τόκοι που οφείλονται στη τιμαριθμική αναπροσαρμογή επανεπενδύονται στην πράξη στον τίτλο και πρέπει να καταγράφονται στους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς του κατόχου και του εκδότη.

Ανταλλαγές επιτοκίων (swaps) και συμφωνίες προθεσμιακής ανταλλαγής επιτοκίων

- 4.47 Η πληρωμή που προκύπτει από οποιονδήποτε τύπο συμφωνίας ανταλλαγής καταγράφεται ως συναλλαγή σε χρηματοοικονομικά παράγωγα στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό, και όχι ως τόκος καταγραφόμενος στο εισόδημα περιουσίας. Οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο συμφωνιών προθεσμιακής ανταλλαγής επιτοκίων καταγράφονται ως συναλλαγές σε χρηματοοικονομικά παράγωγα στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό, και δεν καταγράφονται ως εισόδημα περιουσίας.

Τόκοι χρηματοδοτικών μισθώσεων

- 4.48 Η χρηματοδοτική μίσθωση είναι μια μέθοδος χρηματοδότησης π.χ. για την αγορά μηχανημάτων και εξοπλισμού. Ο εκμισθωτής αγοράζει τον εξοπλισμό και ο μισθωτής αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλλει μισθώματα που δίνουν τη δυνατότητα στον εκμισθωτή, κατά τη διάρκεια της σύμβασης, να ανακτήσει το κόστος που υπέστη, μαζί με τους χαμένους τόκους επί των χρημάτων που χρησιμοποιήθηκαν για την αγορά του εξοπλισμού.

Ο εκμισθωτής θεωρείται ότι χορηγεί στον μισθωτή δάνειο ισόποσο με την αξία της τιμής αγοράς που καταβλήθηκε για το περιουσιακό στοιχείο· το δάνειο αυτό εξοφλείται κατά τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης. Επομένως, το μίσθωμα που καταβάλλει ο μισθωτής σε κάθε περίοδο θεωρείται ότι έχει δύο συνιστώσες: την εξόφληση μέρους του αρχικού κεφαλαίου και την καταβολή τόκων. Το επιτόκιο του τεκμαρτού δανείου καθορίζεται με βάση το συνολικό ποσό που καταβάλλεται για μισθώματα κατά τη διάρκεια ζωής της μίσθωσης σε σχέση με την τιμή αγοράς του περιουσιακού στοιχείου. Το μέρος του μισθώματος που αντιπροσωπεύει τους τόκους μειώνεται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης όσο εξοφλείται το αρχικό κεφάλαιο. Το αρχικό δάνειο του μισθωτή, καθώς και οι μεταγενέστερες δόσεις για την εξόφληση του αρχικού κεφαλαίου, καταγράφονται στους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς του εκμισθωτή και του μισθωτή. Οι πληρωμές τόκων καταγράφονται ως τόκοι στον λογαριασμό πρωτογενούς διανομής εισοδήματος.

Λοιποί τόκοι

- 4.49 Στους λοιπούς τόκους περιλαμβάνονται οι εξής:

- α) τόκοι που χρεώνονται για υπεραναλήψεις από τραπεζικούς λογαριασμούς·
- β) επιπλέον τόκοι που καταβάλλονται για καταθέσεις που παραμένουν για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από αυτό που είχε αρχικώς συμφωνηθεί· και
- γ) πληρωμές σε κατόχους ομολόγων που καθορίζονται με κλήρωση.

Χρόνος καταγραφής

- 4.50 Οι τόκοι καταγράφονται με βάση τον χρόνο που δημιουργείται η υποχρέωση πληρωμής, δηλαδή, οι τόκοι καταγράφονται ως δεδουλευμένοι διαχρονικά με υποχρέωση πληρωμής στον πιστωτή με βάση το ποσό του αρχικού κεφαλαίου. Οι δεδουλευμένοι τόκοι για κάθε λογιστική περίοδο πρέπει να καταγράφονται είτε καταβάλλονται πραγματικά είτε προστίθενται στο αρχικό κεφάλαιο. Όταν δεν καταβάλλονται, η αύξηση του αρχικού κεφαλαίου καταγράφεται στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό ως απόκτηση χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου εκ μέρους του πιστωτή και ισόποση ανάληψη υποχρέωσης από τον οφειλέτη.
- 4.51 Οι τόκοι καταγράφονται πριν από την αφαίρεση των φόρων με τους οποίους βαρύνονται. Οι εισπραχθέντες και καταβληθέντες τόκοι καταγράφονται συμπεριλαμβανομένων των επιχορηγήσεων για μείωση των τόκων, ανεξάρτητα από το αν οι επιχορηγήσεις αυτές καταβάλλονται απευθείας στους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς ή στους δικαιούχους (βλ. σημείο 4.37).

Δεδομένου ότι η αξία των υπηρεσιών που παρέχονται από ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς δεν κατανέμεται στους διάφορους πελάτες, οι πραγματικές πληρωμές ή εισπράξεις τόκων προς ή από ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς αναπροσαρμόζονται για να εξαλειφθούν τα περιθώρια που αντιπροσωπεύουν τις σιωπηρές επιβαρύνσεις που χρεώνουν οι ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί. Τα ποσά των τόκων που καταβάλλουν οι δανειστές στους ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς πρέπει να μειώνονται κατά τις εκτιμώμενες αξίες των πληρωτέων επιβαρύνσεων και, αντιθέτως, τα ποσά των τόκων που είναι εισπρακτέα από τους καταθέτες πρέπει να αυξάνονται. Οι αξίες των χρεώσεων αντιμετωπίζονται ως πληρωμές για υπηρεσίες που παρέχονται από τους ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς στους πελάτες τους και όχι ως πληρωμές τόκων.

4.52 Στο σύστημα λογαριασμών, οι τόκοι καταγράφονται ως:

- α) πόροι και χρήσεις στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των τομέων·
- β) πόροι και χρήσεις στον λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων της αλλοδαπής.

Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών (D.42)

Μερίσματα (D.421)

4.53 Ορισμός: Τα μερίσματα (D.421) είναι μια μορφή εισοδήματος περιουσίας στο οποίο αποκτούν δικαίωμα οι ιδιοκτήτες μετοχών (AF.5), επειδή, π.χ., έδσαν τα χρήματά τους στη διάθεση επιχειρήσεων.

Η συγκέντρωση μετοχικού κεφαλαίου με την έκδοση μετοχών είναι ένας τρόπος άντλησης κεφαλαίων. Σε αντίθεση με το δανειακό κεφάλαιο, το μετοχικό κεφάλαιο δεν δημιουργεί σταθερή υποχρέωση από νομισματική άποψη και δεν δίνει στους κατόχους των μετοχών μιας επιχείρησης δικαιώματα σε σταθερό ή προκαθορισμένο εισόδημα. Μέρισμα είναι κάθε διανομή κερδών από εταιρείες στους μετόχους ή τους ιδιοκτήτες τους.

4.54 Τα μερίσματα περιλαμβάνουν επίσης τα εξής:

- α) μετοχές που χορηγούνται στους μετόχους ως πληρωμή μερίσματος για το οικονομικό έτος. Δεν περιλαμβάνονται οι έκτακτες εκδόσεις μετοχών που αντιπροσωπεύουν την κεφαλαιοποίηση ιδίων κεφαλαίων με τη μορφή αποθεμάτων και μη διανεμηθέντων κερδών και εξασφαλίζουν στους μετόχους νέες μετοχές σε αναλογία με τις μετοχές που ήδη κατείχαν·
- β) το εισόδημα που καταβάλλεται στη γενική κυβέρνηση από δημόσιες επιχειρήσεις οι οποίες είναι αναγνωρισμένες ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες που δεν έχουν ιδρυθεί ως εταιρικές επιχειρήσεις·
- γ) το εισόδημα που παράγεται από αδήλωτες δραστηριότητες και μεταβιβάζεται στους ιδιοκτήτες εταιρειών που συμμετέχουν στις εν λόγω δραστηριότητες για δική τους χρήση.

4.55 Τα μερίσματα (D.421) αποκλείουν τα υπερβολικά μερίσματα.

Τα υπερβολικά μερίσματα είναι μερίσματα που κρίνονται σημαντικά σε σχέση με το πρόσφατο επίπεδο των μερισμάτων και των κερδών. Για να αξιολογηθεί κατά πόσον ένα μέρισμα είναι σημαντικό, εφαρμόζεται η έννοια του διανεμητέου εισοδήματος. Το διανεμητέο εισόδημα μιας εταιρείας ισούται με το επιχειρηματικό εισόδημα συν όλες τις εισπρακτέες τρέχουσες μεταβιβάσεις μείον όλες τις πληρωτέες τρέχουσες μεταβιβάσεις και μείον την προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων. Ο λόγος των μερισμάτων προς το διανεμητέο εισόδημα κατά το πρόσφατο παρελθόν χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας του τρέχοντος επιπέδου των μερισμάτων. Αν το επίπεδο των μερισμάτων που δηλώνεται είναι κατά πολύ υψηλότερο, τα μερίσματα που ευθύνονται για την υπέρβαση αντιμετωπίζονται ως χρηματοοικονομικές συναλλαγές και ταξινομούνται ως «υπερβολικά μερίσματα». Αυτά τα υπερβολικά μερίσματα αντιμετωπίζονται ως ανάληψη κεφαλαίου των ιδιοκτητών από την εταιρεία (F.5). Η αντιμετώπιση αυτή εφαρμόζεται στις εταιρείες, είτε έχουν συσταθεί ως εταιρείες ή ως οιονεί εταιρείες και είτε υπόκεινται σε έλεγχο από το εξωτερικό ή σε εγχώριο ιδιωτικό έλεγχο.

4.56 Στην περίπτωση των δημόσιων επιχειρήσεων, τα υπερβολικά μερίσματα είναι σημαντικές και μη τακτές πληρωμές ή πληρωμές που υπερβαίνουν το επιχειρηματικό εισόδημα της οικείας λογιστικής περιόδου, οι οποίες χρηματοδοτούνται από συσσωρευμένα αποθεματικά ή πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων. Τα υπερβολικά μερίσματα των δημόσιων επιχειρήσεων πρέπει να καταγράφονται ως ανάληψη κεφαλαίου (F.5) για τη διαφορά μεταξύ των πληρωμών και του επιχειρηματικού εισοδήματος της οικείας λογιστικής περιόδου (βλ. σημείο 20.206).

Τα ενδιάμεσα μερίσματα περιγράφονται στο σημείο 20.207.

4.57 Χρόνος καταγραφής: Αν και τα μερίσματα αντιπροσωπεύουν ένα μέρος του εισοδήματος που έχει δημιουργηθεί κατά τη διάρκεια μιας περιόδου, τα μερίσματα δεν καταγράφονται σε δεδουλευμένη βάση (δηλ. με βάση τον χρόνο που δημιουργείται η υποχρέωση πληρωμής). Για σύντομο χρονικό διάστημα μετά τη δήλωση του μερίσματος αλλά προτού καταστεί πράγματι πληρωτέο, οι μετοχές μπορούν να πωληθούν χωρίς το μέρισμα, γεγονός που σημαίνει ότι το μέρισμα εξακολουθεί να είναι πληρωτέο σε αυτόν που κατείχε τις μετοχές την ημερομηνία δήλωσης του μερίσματος και όχι σε αυτόν που τις κατέχει την ημερομηνία κατά την οποία πρέπει να πραγματοποιηθεί η πληρωμή. Ως εκ τούτου, η μετοχή που πωλείται χωρίς το μέρισμα αξίζει λιγότερο από τη μετοχή που πωλείται χωρίς αυτόν τον περιορισμό. Ο χρόνος της καταγραφής των μερισμάτων είναι το χρονικό σημείο κατά το οποίο η τιμή της μετοχής αρχίζει να εισάγεται σε χρηματιστήριο χωρίς το μέρισμα και όχι σε τιμή που περιλαμβάνει το μέρισμα.

Τα μερίσματα καταγράφονται ως:

- α) χρήσεις στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των τομέων στους οποίους ταξινομούνται οι εταιρείες·
- β) πόροι στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των τομέων στους οποίους ταξινομούνται οι μέτοχοι·
- γ) χρήσεις και πόροι στον λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων της αλλοδαπής.

Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών (D.422)

- 4.58 Ορισμός: Οι αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών (D.422) είναι τα ποσά τα οποία αποσύρουν οι επιχειρηματίες για δική τους χρήση από τα κέρδη των οιονεί εταιρειών που ανήκουν σ' αυτούς.

Οι αναλήψεις αυτές καταγράφονται πριν από την αφαίρεση τρεχόντων φόρων εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ., οι οποίοι θεωρείται πάντοτε ότι καταβάλλονται από τους ιδιοκτήτες των επιχειρήσεων.

Όταν μια οιονεί εταιρεία έχει εμπορικό κέρδος, η μονάδα στην οποία ανήκει αυτή η εταιρεία μπορεί να επιλέξει να αφήσει μέρος ή το σύνολο του κέρδους στην εταιρεία, ιδίως για επενδυτικούς σκοπούς. Το εισόδημα, που παραμένει στην εταιρεία, εμφανίζεται ως αποταμίευση από την οιονεί εταιρεία και μόνο τα κέρδη που αποσύρουν πραγματικά οι ιδιοκτήτριες μονάδες καταγράφονται στους λογαριασμούς υπό τον τίτλο «Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών».

- 4.59 Όταν πραγματοποιούνται κέρδη στην αλλοδαπή από υποκαταστήματα, αντιπροσωπείες κ.λπ. επιχειρήσεων μόνιμων κατοίκων, στον βαθμό που αυτά τα υποκαταστήματα κ.λπ. αντιμετωπίζονται ως μονάδες μη μόνιμοι κάτοικοι, τα έσοδα που παραμένουν σ' αυτά εμφανίζονται ως επανεπενδυόμενα έσοδα από ξένες άμεσες επενδύσεις (D.43). Μόνο το εισόδημα που πράγματι μεταφέρεται στη μητρική επιχείρηση αντιμετωπίζεται στους λογαριασμούς ως ανάληψη από το εισόδημα οιονεί εταιρειών που προέρχεται από την αλλοδαπή. Οι ίδιες αρχές εφαρμόζονται όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ υποκαταστημάτων, αντιπροσωπειών κ.λπ. που λειτουργούν στην οικονομική επικράτεια και της μητρικής εταιρείας μη μόνιμου κατοίκου στην οποία ανήκουν.

- 4.60 Οι αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών περιλαμβάνουν το καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα που εισπράττεται από μόνιμους κατοίκους ως ιδιοκτήτες γης και κτιρίων στην αλλοδαπή ή από μη μόνιμους κατοίκους ως ιδιοκτήτες γης και κτιρίων στην σχετική οικονομική επικράτεια. Όσον αφορά τις συναλλαγές σε γη και κτίρια που πραγματοποιούνται στην οικονομική επικράτεια μιας χώρας από μονάδες μη μόνιμους κατοίκους, δημιουργούνται πλασματικές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι, στις οποίες οι ιδιοκτήτες μη μόνιμοι κάτοικοι κατέχουν το μετοχικό κεφάλαιο.

Η αξία μίσθωσης ιδιόκτητων κατοικιών στο εξωτερικό καταγράφεται ως εισαγωγή υπηρεσιών και το αντίστοιχο καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα ως πρωτογενές εισόδημα που εισπράττεται από την αλλοδαπή· η αξία μίσθωσης ιδιόκτητων κατοικιών που ανήκουν σε μη μόνιμους κατοίκους καταγράφεται ως εξαγωγή υπηρεσιών και το αντίστοιχο καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα ως πρωτογενές εισόδημα που καταβάλλεται στην αλλοδαπή.

Οι αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών περιλαμβάνουν εισοδήματα τα οποία δημιουργούνται από αδήλωτες δραστηριότητες οιονεί εταιρειών και τα οποία μεταβιβάζονται στους ιδιοκτήτες που συμμετέχουν σε αυτές τις δραστηριότητες για δική τους χρήση.

- 4.61 Οι αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών δεν περιλαμβάνουν ποσά που εισπράττουν οι ιδιοκτήτες τους από:

- α) την πώληση υπαρχόντων πάγιων κεφαλαιουχικών αγαθών·
- β) την πώληση γης και άλλων μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων·
- γ) αναλήψεις μετοχικού κεφαλαίου.

Τα ποσά αυτά αντιμετωπίζονται ως αναλήψεις από το μετοχικό κεφάλαιο στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό, αφού αντιστοιχούν σε μερική ή ολική ρευστοποίηση της συμμετοχής στην οιονεί εταιρεία. Αν η οιονεί εταιρεία ανήκει στο κράτος και αν λειτουργεί συνεχώς με λειτουργικό έλλειμμα λόγω συνειδητής κρατικής οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, τυχόν τακτικές μεταβιβάσεις χρημάτων από το κράτος προς την επιχείρηση για την κάλυψη των ζημιών της αντιμετωπίζονται ως επιδοτήσεις.

- 4.62 Χρόνος καταγραφής: Οι αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών καταγράφονται όταν πραγματοποιούνται από τους ιδιοκτήτες.

- 4.63 Στο σύστημα λογαριασμών, οι αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών εμφανίζονται ως:

- α) χρήσεις στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των τομέων στους οποίους ταξινομούνται οι οιονεί εταιρείες·

β) πόροι στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των τομέων των ιδιοκτητών·

γ) χρήσεις και πόροι στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

Επανεπενδύόμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις (D.43)

4.64 Ορισμός: Τα επανεπενδύόμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις (D.43) ισούνται με το λειτουργικό πλεόνασμα της επιχείρησης ξένων άμεσων επενδύσεων.

συν τυχόν εισπρακτέα εισοδήματα περιουσίας ή εισπρακτέες τρέχουσες μεταβιβάσεις,

μείον τυχόν πληρωτέα εισοδήματα περιουσίας ή πληρωτέες τρέχουσες μεταβιβάσεις, συμπεριλαμβανομένων των πραγματικών εμβασμάτων (μεταβιβάσεων) σε ξένους άμεσους επενδυτές και των τυχόν πληρωτέων τρεχόντων φόρων εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ. της επιχείρησης ξένων άμεσων επενδύσεων

4.65 Μια επιχείρηση ξένων άμεσων επενδύσεων είναι μια επιχείρηση εταιρικής ή μη εταιρικής μορφής στην οποία ένας επενδυτής μόνιμος κάτοικος άλλης οικονομίας κατέχει τουλάχιστον το 10 % των κοινών μετοχών ή των ψήφων, αν πρόκειται για επιχείρηση εταιρικής μορφής, ή το ισοδύναμο, αν πρόκειται για επιχείρηση μη εταιρικής μορφής. Οι επιχειρήσεις ξένων άμεσων επενδύσεων περιλαμβάνουν τις οντότητες που χαρακτηρίζονται ως θυγατρικές, συνδεδεμένες εταιρείες και παραρτήματα. Θυγατρική είναι η επιχείρηση στην οποία ο επενδυτής κατέχει περισσότερο από το 50 %· συνδεδεμένη είναι η επιχείρηση στην οποία ο επενδυτής κατέχει το πολύ 50 %· και παράρτημα είναι η επιχείρηση μη εταιρικής μορφής πλήρους ή από κοινού ιδιοκτησίας. Η σχέση ξένης άμεσης επένδυσης μπορεί να είναι άμεση ή έμμεση, αν είναι αποτέλεσμα αλυσίδας ιδιοκτησίας. Οι «επιχειρήσεις ξένων άμεσων επενδύσεων» είναι έννοια ευρύτερη από τις «εταιρείες που ελέγχονται από την αλλοδαπή».

4.66 Μπορεί να γίνει πραγματική διανομή του επιχειρηματικού εισοδήματος των επιχειρήσεων ξένων άμεσων επενδύσεων με τη μορφή μερισμάτων ή αναλήψεων από το εισόδημα οιονεί εταιρειών. Επιπλέον, τα μη διανεμόμενα κέρδη αντιμετωπίζονται σαν να είχαν διανεμηθεί και μεταβιβαστεί στους ξένους άμεσους επενδυτές ανάλογα με την κατοχή μετοχών της επιχείρησης απ' αυτούς και στη συνέχεια σαν να είχαν επανεπενδυθεί απ' αυτούς μέσω αυξήσεων του κεφαλαίου στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό. Τα επανεπενδύόμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις μπορεί να είναι είτε θετικά είτε αρνητικά.

4.67 Χρόνος καταγραφής: Τα επανεπενδύόμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις καταγράφονται όταν εισπράττονται.

Στο σύστημα λογαριασμών, τα επανεπενδύόμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις καταγράφονται ως:

α) χρήσεις και πόροι στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των τομέων·

β) χρήσεις και πόροι στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις (D.44)

Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο στους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων (D.441)

4.68 Ορισμός: Το εισόδημα από επενδύσεις που είναι αποδοτέο στους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων αντιστοιχεί στα συνολικά πρωτογενή εισοδήματα που εισπράττονται από την επένδυση τεχνικών ασφαλιστικών αποθεματικών. Τα αποθεματικά είναι εκείνα για τα οποία η ασφαλιστική εταιρεία αναγνωρίζει αντίστοιχη υποχρέωση έναντι των κατόχων ασφαλιστήριων συμβολαίων.

Τα τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά επενδύονται από ασφαλιστικές εταιρείες σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή γη (απ' όπου εισπράττεται καθαρό εισόδημα περιουσίας, δηλαδή μετά την αφαίρεση τυχόν καταβληθέντων τόκων) ή σε κτίρια (που παράγουν καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα).

Το εισόδημα από επενδύσεις που είναι αποδοτέο σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων καταγράφεται ξεχωριστά για τους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων ζωής, αφενός, και τους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων κατά ζημιών, αφετέρου.

Για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια κατά ζημιών, η ασφαλιστική εταιρεία έχει υποχρέωση έναντι του κατόχου του ασφαλιστήριου συμβολαίου ίση με το ποσό του ασφαλιστρού που καταβλήθηκε στην εταιρεία αλλά δεν είναι ακόμη δεδουλευμένο, με την αξία τυχόν οφειλόμενων απαιτήσεων οι οποίες όμως δεν έχουν ακόμη καταβληθεί, και με αποθεματικό για απαιτήσεις που δεν έχουν ακόμη κοινοποιηθεί ή έχουν κοινοποιηθεί αλλά δεν έχουν ακόμη εκκαθαριστεί. Για την υποχρέωση αυτή, η ασφαλιστική εταιρεία έχει στην κατοχή της τεχνικά αποθεματικά. Το εισόδημα από επενδύσεις επί αυτών των αποθεματικών αντιμετωπίζεται ως εισόδημα αποδοτέο στους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων και, στη συνέχεια, διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος και επιστρέφεται στην ασφαλιστική εταιρεία ως συμπληρωματικό ασφάλιστρο στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος.

Για μια θεσμική μονάδα που εφαρμόζει πρόγραμμα τυποποιημένων εγγυήσεων δανείων έναντι καταβολής τελών, θα μπορούσε επίσης να εισπράττεται εισόδημα από επενδύσεις επί των αποθεματικών του προγράμματος και αυτό πρέπει επίσης να παρουσιάζεται ως διανεμόμενο στις μονάδες που καταβάλλουν τα τέλη (οι οποίες δεν μπορεί να είναι οι ίδιες μονάδες που επωφελούνται από τις εγγυήσεις) και να αντιμετωπίζεται ως συμπληρωματικό τέλος στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος.

Για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής και τις προσόδους, οι ασφαλιστικές εταιρείες έχουν υποχρεώσεις έναντι των κατόχων ασφαλιστήριων συμβολαίων και των εισοδηματιών οι οποίες είναι ίσες με την παρούσα αξία των αναμενόμενων απαιτήσεων. Για τις εν λόγω υποχρεώσεις, οι ασφαλιστικές εταιρείες έχουν κεφάλαια που ανήκουν στους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων, τα οποία αποτελούνται από τα μερίσματα που διανέμονται για ασφαλίσεις με συμμετοχή στα κέρδη, καθώς και από την καταβολή, τόσο στους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων όσο και στους εισοδηματίες, μελλοντικών μερισμάτων και άλλων απαιτήσεων. Τα εν λόγω κεφάλαια επενδύονται σε διάφορα χρηματοοικονομικά και μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.

Τα μερίσματα που διανέμονται στους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων ζωής καταγράφονται ως εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων και αντιμετωπίζονται ως συμπληρωματικά ασφάλιστρα που καταβάλλονται από τους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων στις ασφαλιστικές εταιρείες.

Το εισόδημα από επενδύσεις που είναι αποδοτέο σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων ζωής καταγράφεται ως πληρωτέο από την ασφαλιστική εταιρεία και εισπρακτέο από τα νοικοκυριά στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος. Σε αντίθεση με την περίπτωση των ασφαλίσεων κατά ζημιών ή των συντάξεων, το ποσό μεταφέρεται στην αποταμίευση και, στη συνέχεια, καταγράφεται ως χρηματοοικονομική συναλλαγή, και ιδίως ως αύξηση των υποχρεώσεων των ασφαλιστικών εταιρειών ζωής, συν τα νέα ασφάλιστρα, μείον τα έξοδα παροχής υπηρεσιών και μείον τις πληρωτέες παροχές.

Εισόδημα από επενδύσεις πληρωτέο σε δικαιούχους συντάξεων (D.442)

- 4.69 Τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα απορρέουν από έναν από τους δύο διαφορετικούς τύπους συνταξιοδοτικών συστημάτων. Πρόκειται για τα συστήματα καθορισμένων εισφορών και τα συστήματα καθορισμένων παροχών.

Το σύστημα καθορισμένων εισφορών είναι το σύστημα στο πλαίσιο του οποίου οι εισφορές τόσο των εργοδοτών όσο και των εργαζομένων επενδύονται εξ ονόματος των εργαζομένων ως μελλοντικών συνταξιούχων. Δεν είναι διαθέσιμη καμία άλλη πηγή χρηματοδότησης των συντάξεων και τα κεφάλαια δεν χρησιμοποιούνται για κανέναν άλλο σκοπό. Το εισόδημα από επενδύσεις που είναι πληρωτέο για δικαιώματα που απορρέουν από καθορισμένες εισφορές ισούται με το εισόδημα από επενδύσεις επί των κεφαλαίων συν το τυχόν εισόδημα που εισπράττεται από τη μίσθωση γης ή κτιρίων που ανήκουν στο συνταξιοδοτικό ταμείο.

Το χαρακτηριστικό γνώρισμα ενός συστήματος καθορισμένων παροχών είναι ότι χρησιμοποιείται ένας τύπος για τον καθορισμό του επιπέδου των πληρωμών που πρέπει να πραγματοποιηθούν στους συνταξιούχους. Αυτό το χαρακτηριστικό καθιστά εφικτό τον καθορισμό του επιπέδου των δικαιωμάτων ως την παρούσα αξία όλων των μελλοντικών πληρωμών, η οποία υπολογίζεται με βάση αναλογιστικές υποθέσεις σχετικά με τη διάρκεια ζωής και με βάση οικονομικές υποθέσεις σχετικά με το επιτόκιο ή το προεξοφλητικό επιτόκιο. Η παρούσα αξία των δικαιωμάτων που υπάρχουν κατά την έναρξη του έτους αυξάνει, επειδή η ημερομηνία κατά την οποία καθίστανται τα δικαιώματα πληρωτέα είναι ένα έτος νωρίτερα. Αυτή η αύξηση θεωρείται εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο στους συνταξιούχους στην περίπτωση συστήματος καθορισμένων παροχών. Το ποσό της αύξησης δεν επηρεάζεται ούτε από το κατά πόσον το συνταξιοδοτικό σύστημα έχει όντως επαρκή κεφάλαια για να ικανοποιήσει όλες τις υποχρεώσεις ούτε από το είδος της αύξησης των κεφαλαίων, είτε πρόκειται, π.χ., για εισόδημα από επενδύσεις είτε για κέρδη κτήσης.

Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (D.443)

- 4.70 Το εισόδημα από επενδύσεις που είναι αποδοτέο σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβαίων κεφαλαίων και των επενδυτικών εταιρειών ανοιχτού τύπου (unit trusts), αποτελείται από τις ακόλουθες ξεχωριστές συνιστώσες:

- μερίσματα αποδοτέα σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (D.4431),
- μη διανεμόμενα κέρδη αποδοτέα σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (D.4432).

Η συνιστώσα των μερισμάτων καταγράφεται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο όπως τα μερίσματα για μεμονωμένες εταιρείες, όπως περιγράφεται παραπάνω. Η συνιστώσα των μη διανεμόμενων κερδών καταγράφεται με βάση τις ίδιες αρχές με εκείνες που περιγράφονται για τις επιχειρήσεις ξένων άμεσων επενδύσεων, αλλά υπολογίζεται χωρίς τα τυχόν επανεπενδύσιμα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις. Τα υπόλοιπα μη διανεμόμενα κέρδη αποδίδονται στους μετόχους της εταιρείας επενδύσεων χαρτοφυλακίου, γεγονός που σημαίνει ότι η επενδυτική εταιρεία δεν πραγματοποιεί αποταμίευση, και επανεπενδύονται στο επενδύσιμο κεφάλαιο από τους μετόχους της εταιρείας επενδύσεων χαρτοφυλακίου στο πλαίσιο συναλλαγής που καταγράφεται στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό.

Το εισόδημα περιουσίας που εισπράττεται από αμοιβαία κεφάλαια καταγράφεται ως εισόδημα περιουσίας των μετόχων, ακόμη και αν δεν διανέμεται αλλά επανεπενδύεται εξ ονόματός τους.

Οι μέτοχοι πληρώνουν έμμεσα, επί των μετοχών τους σε οργανισμό αμοιβαίων κεφαλαίων, τις εταιρείες διαχείρισης για τη διαχείριση των επενδύσεών τους. Αυτό το τέλος παροχής υπηρεσιών είναι δαπάνη των μετόχων και όχι δαπάνη του αμοιβαίου κεφαλαίου.

Χρόνος καταγραφής: Τα λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις καταγράφονται τη στιγμή της είσπραξής τους.

- 4.71 Στο σύστημα λογαριασμών, τα λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις καταγράφονται ως:

- α) πόροι στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των κατόχων ασφαλιστήριων συμβολαίων και των μετόχων εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου·

β) χρήσεις στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των ασφαλιστών, των συνταξιοδοτικών ταμείων και των εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου·

γ) πόροι και χρήσεις στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

Πρόσδοος (D.45)

4.72 Ορισμός: Πρόσδοος είναι το εισόδημα που εισπράττεται από τον ιδιοκτήτη φυσικού πόρου σε αντάλλαγμα για τη διάθεση του φυσικού πόρου σε άλλη θεσμική μονάδα.

Υπάρχουν δύο διαφορετικά είδη προσόδου από φυσικούς πόρους: η γαιοπρόσδοος και η πρόσδοος από πόρους του υπεδάφους. Οι πρόσδοοι από άλλους φυσικούς πόρους, όπως το φάσμα ραδιοσυχνοτήτων, ακολουθούν το ίδιο σκεπτικό.

Η διαφορά μεταξύ προσόδου και μισθώματος έγκειται στο ότι η πρόσδοος είναι μια μορφή εισοδήματος περιουσίας, ενώ το μίσθωμα είναι πληρωμή για την παροχή υπηρεσιών. Τα μισθώματα είναι πληρωμές που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο λειτουργικής μίσθωσης, με σκοπό τη χρήση ενός πάγιου περιουσιακού στοιχείου που ανήκει σε άλλη μονάδα. Η πρόσδοος είναι πληρωμή που πραγματοποιείται στο πλαίσιο μίσθωσης εκμετάλλευσης πόρων, με σκοπό την πρόσβαση σε φυσικούς πόρους.

Γαιοπρόσδοος

Η πρόσδοος που εισπράττει ο ιδιοκτήτης γης από τον μισθωτή είναι μια μορφή εισοδήματος περιουσίας. Η γαιοπρόσδοος περιλαμβάνει επίσης την πρόσδοο που καταβάλλεται στους ιδιοκτήτες εσωτερικών υδάτων και ποταμών για το δικαίωμα εκμετάλλευσης των νερών αυτών για ψυχαγωγικούς ή άλλους σκοπούς, συμπεριλαμβανομένης της αλιείας.

Ο ιδιοκτήτης γης, λόγω αυτής του της ιδιότητας, καταβάλλει έγχειους φόρους και αναλαμβάνει δαπάνες συντήρησης. Αυτοί οι φόροι και οι δαπάνες συντήρησης αντιμετωπίζονται ως πληρωτέοι από το άτομο που έχει το δικαίωμα χρήσης της γης, το οποίο θεωρείται ότι τους αφαιρεί από το μίσθωμα που θα έπρεπε κανονικά να καταβάλει στον ιδιοκτήτη της γης. Το μίσθωμα που μειώνεται, ως εκ τούτου, με την αφαίρεση των φόρων ή των άλλων δαπανών που βαρύνουν τον ιδιοκτήτη της γης ονομάζεται «μίσθωμα μετά τους φόρους».

4.73 Η γαιοπρόσδοος δεν περιλαμβάνει τα μισθώματα για κτίρια και για κατοικίες που βρίσκονται πάνω στη συγκεκριμένη έκταση γης· τα μισθώματα αυτά αντιμετωπίζονται ως πληρωμή για εμπορεύσιμη υπηρεσία η οποία παρέχεται από τον ιδιοκτήτη στον μισθωτή του κτιρίου ή της κατοικίας και καταγράφονται στους λογαριασμούς ως ενδιάμεση ή τελική κατανάλωση του μισθωτή. Αν δεν υπάρχει αντικειμενική βάση για τον διαχωρισμό της πληρωμής μεταξύ γαιοπρόσδοου και μισθώματος των κτιρίων που βρίσκονται πάνω στη μισθωμένη γη, το συνολικό ποσό αντιμετωπίζεται ως γαιοπρόσδοος, αν η αξία της γης εκτιμάται ότι υπερβαίνει την αξία των κτιρίων που βρίσκονται πάνω σ' αυτή, και ως μίσθωμα, στην αντίθετη περίπτωση.

Πρόσδοος από περιουσιακά στοιχεία του υπεδάφους

4.74 Ο τίτλος αυτός περιλαμβάνει τα ποσοστά που πρέπει να καταβάλλονται στους ιδιοκτήτες κοιτασμάτων μεταλλευμάτων ή ορυκτών καυσίμων (άνθρακα, πετρελαίου ή φυσικού αερίου), είτε είναι ιδιώτες είτε μονάδες της γενικής κυβέρνησης, που τα εκμισθώνουν σε άλλες θεσμικές μονάδες, επιτρέποντάς τους να εκμεταλλεύονται ή να εξορύσσουν τα κοιτάσματα αυτά για καθορισμένη χρονική περίοδο.

4.75 Χρόνος καταγραφής των προσόδων: Οι πρόσδοοι καταγράφονται στην περίοδο κατά την οποία πρέπει να καταβάλλονται.

4.76 Στο σύστημα λογαριασμών, οι πρόσδοοι καταγράφονται:

α) στους πόρους και τις χρήσεις στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των τομέων·

β) στους πόρους και τις χρήσεις στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών συναλλαγών.

ΤΡΕΧΟΝΤΕΣ ΦΟΡΟΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ, ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ Κ.ΛΠ. (D.5)

4.77 Ορισμός: Οι τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ. (D.5) καλύπτουν όλες τις υποχρεωτικές, μονομερείς πληρωμές, σε μετρητά ή σε είδος, που επιβάλλονται περιοδικά από τη γενική κυβέρνηση και από την αλλοδαπή στο εισόδημα και την περιουσία των θεσμικών μονάδων, καθώς και ορισμένους περιοδικούς φόρους που δεν αποτιμώνται ούτε με βάση το εισόδημα ούτε με βάση την περιουσία.

Οι τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ. διακρίνονται σε:

α) φόρους εισοδήματος (D.51)·

β) λοιπούς τρέχοντες φόρους (D.59).

Φόροι εισοδήματος (D.51)

4.78 Ορισμός: Οι φόροι εισοδήματος (D.51) είναι φόροι επί εισοδημάτων, κερδών και κερδών κεφαλαίου. Αποτιμώνται με βάση τα πραγματικά ή τα τεκμαρτά εισοδήματα ατόμων, νοικοκυριών, εταιρειών ή ΜΚΙ. Περιλαμβάνουν φόρους που αποτιμώνται με βάση την κατοχή περιουσίας, γης ή ακινήτων, όταν η κατοχή αυτή χρησιμοποιείται ως βάση για την εκτίμηση του εισοδήματος των ιδιοκτητών τους.

Οι φόροι εισοδήματος περιλαμβάνουν:

- α) φόρους επί ατομικών εισοδημάτων ή εισοδημάτων νοικοκυριών, όπως είναι τα εισοδήματα από απασχόληση, περιουσία, επιχειρηματική δραστηριότητα, συντάξεις κ.λπ., και συμπεριλαμβανομένων των φόρων που παρακρατούνται από τους εργοδότες, π.χ. στην περίπτωση παρακράτησης του φόρου στην πηγή. Περιλαμβάνονται επίσης οι φόροι επί του εισοδήματος των ιδιοκτητών επιχειρήσεων μη εταιρικής μορφής·
- β) φόρους επί των εισοδημάτων ή των κερδών επιχειρήσεων·
- γ) φόρους επί κερδών κτήσης·
- δ) φόρους επί των κερδών από λαχεία ή τυχερά παιχνίδια, οι οποίοι καταβάλλονται με βάση τα ποσά που εισπράττουν οι κερδισμένοι, και οι οποίοι διακρίνονται από τους φόρους επί του κύκλου εργασιών των παραγωγών που διοργανώνουν τυχερά παιχνίδια ή λαχεία, οι οποίοι αντιμετωπίζονται ως φόροι επί προϊόντων.

Λοιποί τρέχοντες φόροι (D.59)

4.79 Οι λοιποί τρέχοντες φόροι (D.59) περιλαμβάνουν:

- α) τρέχοντες φόρους επί κεφαλαίων, που είναι φόροι πληρωτέοι επί της ιδιοκτησίας ή της χρήσης γης ή κτιρίων από τους ιδιοκτήτες, και τρέχοντες φόρους με βάση την καθαρή περιουσία και άλλα περιουσιακά στοιχεία, π.χ. κοσμήματα —με εξαίρεση τους φόρους που αναφέρονται στον τίτλο D.29 (οι οποίοι καταβάλλονται από τις επιχειρήσεις λόγω της ενασχόλησής τους με την παραγωγή) και στον τίτλο D.51 (φόροι εισοδήματος)·
- β) κεφαλικούς φόρους, που επιβάλλονται ανά ενήλικο άτομο ή ανά νοικοκυριό, ανεξάρτητα από το εισόδημα ή την περιουσία·
- γ) φόρους επί των δαπανών, που καταβάλλονται με βάση τις συνολικές δαπάνες απόμων ή νοικοκυριών·
- δ) πληρωμές από νοικοκυριά για άδειες κατοχής ή χρήσης, για μη επαγγελματικούς σκοπούς, οχημάτων, σκαφών ή αεροσκαφών, ή για άδειες κυνηγιού, σκοποβολής ή αλιείας κ.λπ. για ψυχαγωγικούς σκοπούς. Η διάκριση μεταξύ του φόρου και της αγοράς υπηρεσιών από το κράτος καθορίζεται σύμφωνα με τα ίδια κριτήρια με εκείνα που εφαρμόζονται στην περίπτωση πληρωμών από επιχειρήσεις κυρίως αν η έκδοση αδειών συνεπάγεται ελάχιστη ή μηδενική εργασία από την πλευρά του κράτους, επειδή οι άδειες χορηγούνται αυτομάτως με την πληρωμή του οφειλόμενου ποσού, είναι πιθανό να συνιστούν απλώς ένα μέσο για την είσπραξη εσόδων, ακόμη κι αν το κράτος μπορεί να παρέχει ένα είδος πιστοποιητικού ή άδειας σε αντάλλαγμα. Σ' αυτές τις περιπτώσεις η πληρωμή τους αντιμετωπίζεται ως φόρος. Αν όμως το κράτος χρησιμοποιεί την έκδοση αδειών για την άσκηση ιδιαίτερης κανονιστικής λειτουργίας (όπως ο έλεγχος των ικανοτήτων ή των προσόντων του σχετικού ατόμου), οι πληρωμές αντιμετωπίζονται ως αγορά υπηρεσιών από το κράτος και όχι ως πληρωμές φόρων, εκτός αν οι πληρωμές είναι σαφώς δυσανάλογες με το κόστος της παροχής των υπηρεσιών·
- ε) φόρους επί διεθνών συναλλαγών, π.χ. ταξίδια στο εξωτερικό, εμβάσματα από και προς το εξωτερικό, ξένες επενδύσεις κ.λπ., εκτός απ' αυτούς που βαρύνουν τους παραγωγούς και από τους δασμούς εισαγωγής που βαρύνουν τα νοικοκυριά.

4.80 Οι τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ. δεν περιλαμβάνουν:

- α) φόρους κληρονομιάς ή φόρους επί δωρεών μεταξύ ζώντων, που θεωρείται ότι επιβάλλονται στο κεφάλαιο των αποδεκτών και εμφανίζονται στον τίτλο «Φόροι κεφαλαίου» (D.91)·
- β) περιστασιακές ή εξαιρετικές εισφορές επί των κεφαλαίων ή της περιουσίας, που καταγράφονται ως φόροι κεφαλαίου (D.91)·
- γ) φόρους επί της γης, των κτιρίων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν σε επιχειρήσεις ή μισθώνονται απ' αυτές και χρησιμοποιούνται απ' αυτές για παραγωγικούς σκοπούς, δεδομένου ότι οι φόροι αυτοί αντιμετωπίζονται ως λοιποί φόροι επί της παραγωγής (D.29)·
- δ) πληρωμές από νοικοκυριά για άδειες εκτός από τις άδειες χρήσης οχημάτων, σκαφών ή αεροσκαφών ή τις άδειες κυνηγιού, σκοποβολής ή αλιείας για ψυχαγωγικούς σκοπούς· άδειες οδήγησης ή άδειες κυβερνήτη αεροσκάφους, άδειες κατοχής πυροβόλων όπλων και κρατικά τέλη, όπως τέλη εισόδου σε μουσεία ή βιβλιοθήκες, τέλη αποκομιδής απορριμμάτων, πληρωμές για την έκδοση διαβατηρίου, τέλη αεροδρομίου, δικαστικά έξοδα κ.λπ. που, τις περισσότερες φορές, αντιμετωπίζονται ως αγορά υπηρεσιών που παρέχονται από το κράτος, αν πληρούν τα κριτήρια που καθορίζονται στο στοιχείο δ) του σημείου 4.79 ώστε να καταγράφονται ως υπηρεσίες.

4.81 Η συνολική αξία των φόρων περιλαμβάνει τους τόκους υπερημερίας που χρεώνονται για καθυστερημένη καταβολή φόρων και τα πρόστιμα που επιβάλλονται από τις φορολογικές αρχές, αν δεν υπάρχουν στοιχεία βάσει των οποίων να γίνει εκτίμηση των εν λόγω τόκων και προστίμων χωριστά· περιλαμβάνει επίσης τις επιβαρύνσεις που επιβάλλονται για την ανάκτηση και την αποτίμηση οφειλόμενων φόρων, μείον το ποσό τυχόν ελαφρύνσεων που χορηγούνται από τη γενική κυβέρνηση στο πλαίσιο της οικονομικής πολιτικής και τυχόν επιστροφών λόγω πληρωμών μεγαλύτερων από τις οφειλές.

Επειδή οι επιδοτήσεις και οι κοινωνικές παροχές παρέχονται ενίοτε μέσω του φορολογικού συστήματος με τη μορφή εκπτώσεων φόρου, καθίσταται ακόμη πιο επιτακτική η ανάγκη διασύνδεσης των συστημάτων πληρωμών με τον φοροεπισπρακτικό μηχανισμό. Οι εκπτώσεις φόρου αντιπροσωπεύουν φορολογικές ελαφρύνσεις και, ως εκ τούτου, μειώνουν τη φοροδοτική υποχρέωση του δικαιούχου.

Αν το σύστημα εκπτώσεων φόρου έχει ως αποτέλεσμα ο δικαιούχος να εισπράττει το επιπλέον ποσό όταν η ελάφρυνση είναι μεγαλύτερη από την υποχρέωση, τότε το σύστημα αυτό είναι σύστημα πληρωτέων εκπτώσεων φόρου. Στο πλαίσιο ενός συστήματος πληρωτέων εκπτώσεων φόρου, οι πληρωμές μπορούν να καταβάλλονται τόσο σε μη υποκείμενους σε φόρο όσο και σε φορολογούμενους. Στο πλαίσιο ενός συστήματος πληρωτέων εκπτώσεων φόρου, το συνολικό ποσό της έκπτωσης φόρου καταγράφεται ως κρατική δαπάνη και όχι ως μείωση των φορολογικών εσόδων.

Αντιθέτως, ορισμένα συστήματα εκπτώσεων φόρου είναι συστήματα μη πληρωτέων εκπτώσεων φόρου, στο πλαίσιο των οποίων οι εκπτώσεις φόρου περιορίζονται στο μέγεθος της υποχρέωσης καταβολής φόρου. Στο πλαίσιο ενός συστήματος μη πληρωτέων εκπτώσεων φόρου, όλες οι εκπτώσεις φόρου ενσωματώνονται στο φορολογικό σύστημα και μειώνουν τα κρατικά φορολογικά έσοδα.

- 4.82 Οι τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ. καταγράφονται όταν πραγματοποιούνται οι δραστηριότητες, οι συναλλαγές ή τα άλλα γεγονότα που δημιουργούν την υποχρέωση πληρωμής.

Ωστόσο, ορισμένες οικονομικές δραστηριότητες, συναλλαγές ή γεγονότα, που σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία θα έπρεπε να επιβάλλουν στις σχετικές μονάδες την υποχρέωση καταβολής φόρων, διαφεύγουν συνεχώς την προσοχή των φορολογικών αρχών. Θα ήταν μη ρεαλιστικό να υποτεθεί ότι αυτές οι δραστηριότητες, οι συναλλαγές ή τα γεγονότα δημιουργούν χρηματοοικονομικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις με τη μορφή υποχρεώσεων πληρωμής ή δικαιωμάτων εισπράξης. Τα ποσά που πρέπει να καταγράφονται καθορίζονται με βάση τα πληρωτέα ποσά, όταν αυτά τεκμηριώνονται από φορολογικές αποτιμήσεις, δηλώσεις ή άλλα μέσα που δημιουργούν υποχρεώσεις με τη μορφή σαφών υποχρεώσεων πληρωμής εκ μέρους των φορολογουμένων. Οι ελλείποντες φόροι δεν καταλογίζονται, αν δεν τεκμηριώνονται από φορολογικές αποτιμήσεις.

Οι φόροι που καταγράφονται στους λογαριασμούς προέρχονται από δύο πηγές: ποσά που τεκμηριώνονται από αποτιμήσεις και δηλώσεις, και εισπράξεις μετρητών.

α) Αν χρησιμοποιούνται αποτιμήσεις και δηλώσεις, τα ποσά αναπροσαρμόζονται με συντελεστή που αντικατοπτρίζει τα αποτιμηθέντα και δηλωθέντα ποσά που δεν εισπράχθηκαν ποτέ. Εναλλακτικά, καταγράφεται κεφαλαιακή μεταβίβαση στους σχετικούς τομείς ίση με την ίδια αναπροσαρμογή. Οι συντελεστές εκτιμώνται με βάση την εμπειρία του παρελθόντος και τις τρέχουσες προβλέψεις όσον αφορά τα αποτιμηθέντα και δηλωθέντα ποσά που δεν εισπράχθηκαν ποτέ. Οι συντελεστές αυτοί είναι ειδικόι για τις διάφορες κατηγορίες φόρων.

β) Αν χρησιμοποιούνται εισπράξεις μετρητών, τα σχετικά ποσά αναπροσαρμόζονται χρονικά, έτσι ώστε να καταγράφονται όταν πραγματοποιούνται οι δραστηριότητες, οι συναλλαγές ή τα άλλα γεγονότα που δημιουργούν την υποχρέωση καταβολής φόρου (ή όταν καθορίζεται το ποσό του φόρου, στην περίπτωση ορισμένων φόρων εισοδήματος). Η αναπροσαρμογή αυτή βασίζεται στο μέσο χρονικό διάστημα μεταξύ της πραγματοποίησης των δραστηριοτήτων, συναλλαγών ή λοιπών γεγονότων (ή του καθορισμού του ποσού του φόρου) και της εισπράξης του φόρου σε μετρητά.

Όταν παρακρατούνται στην πηγή από τον εργοδότη, οι τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ. περιλαμβάνονται στους μισθούς και στα ημερομίσθια, ακόμη κι αν ο εργοδότης δεν τους μεταβίβασε στη γενική κυβέρνηση. Ο τομέας των νοικοκυριών φαίνεται ότι πληρώνει ολόκληρο το ποσό στη γενική κυβέρνηση. Τα ποσά που στην πραγματικότητα δεν πληρώθηκαν εξουδετερώνονται στο πλαίσιο του τίτλου D.995 ως κεφαλαιακή μεταβίβαση από τη γενική κυβέρνηση στους τομείς των εργοδοτών.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, η υποχρέωση πληρωμής φόρων εισοδήματος μπορεί να καθοριστεί μόνο σε λογιστική περίοδο μεταγενέστερη απ' αυτή κατά την οποία παράγεται το εισόδημα. Επομένως, χρειάζεται ένας βαθμός ευελιξίας όσον αφορά τον χρόνο καταγραφής των φόρων αυτών. Οι φόροι εισοδήματος που παρακρατούνται στην πηγή, όπως οι φόροι που παρακρατούνται από τους εργοδότες και οι τακτικές προκαταβολές φόρων εισοδήματος, μπορούν να καταγράφονται κατά τις περιόδους στις οποίες καταβάλλονται, ενώ η τυχόν τελική υποχρέωση καταβολής φόρου εισοδήματος μπορεί να καταγράφεται στην περίοδο κατά την οποία καθορίζεται η υποχρέωση αυτή.

Οι τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ. καταγράφονται ως:

- α) χρήσεις στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των τομέων στους οποίους ταξινομούνται οι φορολογούμενοι·
- β) πόροι στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος της γενικής κυβέρνησης·
- γ) χρήσεις και πόροι στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΕΣ (D.6)

- 4.83 **Ορισμός:** Οι κοινωνικές παροχές είναι μεταβιβάσεις προς νοικοκυριά, σε μετρητά ή σε είδος, που αποσκοπούν στην ανακούφισή τους από το χρηματοοικονομικό βάρος ορισμένων κινδύνων ή αναγκών· οι εν λόγω μεταβιβάσεις πραγματοποιούνται μέσω συλλογικά οργανωμένων συστημάτων ή έξω από το πλαίσιο τέτοιων συστημάτων από κρατικούς οργανισμούς και ΜΚΙΕΝ. Οι κοινωνικές παροχές περιλαμβάνουν πληρωμές από τη γενική κυβέρνηση προς παραγωγούς οι οποίες συνιστούν ατομικές παροχές προς νοικοκυριά στο πλαίσιο της προστασίας τους έναντι κοινωνικών κινδύνων ή αναγκών.

- 4.84 Ο κατάλογος των κινδύνων ή των αναγκών που μπορούν να δικαιολογήσουν κοινωνικές παροχές καθορίζεται ως εξής:

- α) ασθένεια·
- β) αναπηρία, ανικανότητα·

- γ) επαγγελματικό ατύχημα ή ασθένεια·
- δ) γήρας·
- ε) επιζώντες·
- στ) μητρότητα·
- ζ) οικογένεια·
- η) προώθηση της απασχόλησης·
- θ) ανεργία·
- ι) στέγαση·
- ια) εκπαίδευση·
- ιβ) γενική ανέχεια (ένδεια).

Στην περίπτωση της στέγασης, οι πληρωμές από δημόσιους οργανισμούς σε ενοίκους για τη μείωση των ενοικίων τους είναι κοινωνικές παροχές, με εξαίρεση τυχόν ειδικές παροχές που καταβάλλουν οι δημόσιες αρχές ως εργοδότες.

4.85 Οι κοινωνικές παροχές περιλαμβάνουν:

- α) τρέχουσες και κατ' αποκοπήν μεταβιβάσεις από συστήματα που εισπράττουν εισφορές, καλύπτουν το σύνολο ή μεγάλο μέρος της κοινωνίας και επιβάλλονται και ελέγχονται από μονάδες της γενικής κυβέρνησης (δημόσια συστήματα κοινωνικής ασφάλισης)·
- β) τρέχουσες και κατ' αποκοπήν μεταβιβάσεις από συστήματα που οργανώνονται από εργοδότες για λογαριασμό των εργαζομένων τους, των πρώην εργαζομένων τους ή των συντηρούμενων μελών των οικογενειών τους (άλλα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που συνδέονται με την απασχόληση). Οι εισφορές μπορεί να καταβάλλονται από τους εργαζομένους και/ή τους εργοδότες· μπορεί επίσης να καταβάλλονται και από αυτοαπασχολούμενους·
- γ) τρέχουσες μεταβιβάσεις από μονάδες της γενικής κυβέρνησης και ΜΚΙΕΝ οι οποίες δεν εξαρτώνται από προηγούμενες πληρωμές εισφορών και οι οποίες συνδέονται, γενικώς, με αποτίμηση του διαθέσιμου εισοδήματος. Οι μεταβιβάσεις αυτές είναι κοινώς γνωστές ως κοινωνική πρόνοια.

4.86 Στις κοινωνικές παροχές δεν περιλαμβάνονται:

- α) αποζημιώσεις με βάση ασφαλιστήρια συμβόλαια που έχουν συναφθεί αποκλειστικά με πρωτοβουλία του ασφαλισμένου, ανεξάρτητα από τον εργοδότη του ή τη γενική κυβέρνηση·
- β) αποζημιώσεις με βάση ασφαλιστήρια συμβόλαια που έχουν συναφθεί με αποκλειστικό σκοπό την εξασφάλιση έκπτωσης, ακόμη και αν οι συμβάσεις αυτές βασίζονται σε συλλογική σύμβαση.

4.87 Για να θεωρείται ένα ατομικό ασφαλιστήριο συμβόλαιο τμήμα ενός συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, τα ενδεχόμενα ή οι περιστάσεις κατά των οποίων ασφαρίζονται οι συμμετέχοντες πρέπει να αντιστοιχούν στους κινδύνους ή τις ανάγκες του σημείου 4.84 και, επιπλέον, να ικανοποιείται ένας ή περισσότεροι από τους ακόλουθους όρους:

- α) η συμμετοχή στο σύστημα είναι υποχρεωτική είτε διά νόμου είτε δυνάμει των όρων και των συνθηκών απασχόλησης ενός εργαζομένου ή μιας ομάδας εργαζομένων·
- β) το σύστημα είναι συλλογικό και λειτουργεί προς όφελος μιας καθορισμένης ομάδας εργαζομένων, είτε είναι εργαζόμενοι είτε αυτοαπασχολούμενοι είτε χωρίς απασχόληση, και η συμμετοχή περιορίζεται στα μέλη αυτής της ομάδας·
- γ) ο εργοδότης καταβάλλει εισφορές (πραγματικές ή τεκμαρτές) στο σύστημα για λογαριασμό του εργαζομένου, ανεξάρτητα από το αν ο ίδιος ο εργαζόμενος καταβάλλει επίσης εισφορά.

4.88 Ορισμός: Τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης είναι συστήματα στα οποία οι ασφαλισμένοι υποχρεούνται ή ενθαρρύνονται, από τους εργοδότες τους ή από τη γενική κυβέρνηση, να ασφαλιστούν από ορισμένα ενδεχόμενα ή περιστάσεις που μπορεί να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στην ευημερία των ιδίων ή των συντηρουμένων μελών των οικογενειών τους. Στα συστήματα αυτά, οι κοινωνικές εισφορές καταβάλλονται από εργαζομένους ή άλλους, ή από εργοδότες για λογαριασμό των εργαζομένων τους, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται το δικαίωμα για παροχές κοινωνικής ασφάλισης, κατά την τρέχουσα περίοδο ή σε μεταγενέστερες περιόδους, για τους εργαζομένους ή τους άλλους συνεισφέροντες στο σύστημα, τα συντηρούμενα μέλη των οικογενειών τους ή τους επιζώντες τους.

Τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης οργανώνονται για ομάδες απασχολούμενων ή είναι διαθέσιμα διά νόμου σε όλους τους απασχολούμενους ή σε καθορισμένες κατηγορίες απασχολούμενων, συμπεριλαμβανομένων των μη απασχολούμενων καθώς και των μισθωτών. Τα συστήματα αυτά καλύπτουν το φάσμα από ιδιωτικά συστήματα που έχουν καταρτιστεί για επιλεγμένες ομάδες εργαζομένων που απασχολούνται από έναν μόνο εργοδότη έως συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που καλύπτουν όλο το εργατικό δυναμικό μιας χώρας. Η συμμετοχή στα συστήματα αυτά μπορεί να είναι προαιρετική για τους οικείους εργαζομένους, αλλά, συνήθως, είναι υποχρεωτική. Για παράδειγμα, η συμμετοχή σε συστήματα που οργανώνονται από μεμονωμένους εργοδότες μπορεί να απαιτείται από τους όρους και τις συνθήκες απασχόλησης που έχουν συμφωνηθεί συλλογικά μεταξύ των εργοδοτών και των εργαζομένων τους.

4.89 Τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης διακρίνονται σε δύο είδη:

- α) το πρώτο είδος αποτελείται από συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που καλύπτουν το σύνολο ή μεγάλα τμήματα της κοινωνίας και τα οποία επιβάλλονται, ελέγχονται και χρηματοδοτούνται από μονάδες της γενικής κυβέρνησης. Οι συντάξεις που καταβάλλονται στο πλαίσιο αυτών των συστημάτων μπορεί να σχετίζονται ή να μη σχετίζονται με το μισθολογικό επίπεδο του δικαιούχου ή με την προϋπηρεσία του. Οι μη συνταξιοδοτικές παροχές συνδέονται λιγότερο συχνά με το μισθολογικό επίπεδο·
- β) το δεύτερο είδος αποτελείται από άλλα συστήματα που συνδέονται με την απασχόληση. Τα συστήματα αυτά απορρέουν από τη σχέση εργοδότη-εργαζομένου και προβλέπουν την παροχή συνταξιοδοτικών και, ενδεχομένως, και άλλων δικαιωμάτων που αποτελούν μέρος των συνθηκών απασχόλησης, όταν η ευθύνη για την καταβολή παροχών δεν βαρύνει τη γενική κυβέρνηση βάσει των διατάξεων που διέπουν την κοινωνική ασφάλιση.

4.90 Τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που οργανώνονται από μονάδες της γενικής κυβέρνησης για τους δικούς τους εργαζομένους και όχι για τον ευρύτερο ενεργό πληθυσμό ταξινομούνται ως άλλα συστήματα που συνδέονται με την απασχόληση και όχι ως συστήματα κοινωνικής ασφάλισης.

Καθαρές κοινωνικές εισφορές (D.61)

4.91 **Ορισμός:** Οι καθαρές κοινωνικές εισφορές είναι οι πραγματικές ή τεκμαρτές εισφορές που καταβάλλουν τα νοικοκυριά στα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης προκειμένου να εξασφαλίσουν το δικαίωμα καταβολής κοινωνικών παροχών. Οι καθαρές κοινωνικές εισφορές (D.61) αποτελούνται από:

Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.611)

συν Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.612)

συν Πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών (D.613)

συν συμπληρώματα κοινωνικών εισφορών νοικοκυριών (D.614)

μείον Λειτουργικές δαπάνες συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης (D.61SC).

Οι λειτουργικές δαπάνες συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης είναι τα τέλη παροχής υπηρεσιών που χρεώνονται από τις μονάδες οι οποίες διαχειρίζονται τα συστήματα. Εδώ εμφανίζονται ως μέρος του υπολογισμού των καθαρών κοινωνικών εισφορών (D.61)· δεν είναι αναδιανεμητικές συναλλαγές αλλά μέρος της παραγωγής και της καταναλωτικής δαπάνης.

Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.611)

4.92 Οι πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.611) αντιστοιχούν με τη ροή D.121.

Οι πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές καταβάλλονται από τους εργοδότες σε συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και σε άλλα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που συνδέονται με την απασχόληση, με σκοπό να εξασφαλίσουν κοινωνικές παροχές για τους εργαζομένους τους.

Δεδομένου ότι οι πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές καταβάλλονται προς όφελος των εργαζομένων, η αξία τους καταγράφεται ως μια από τις συνιστώσες του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας μαζί με τους μισθούς και τα ημερομίσθια σε μετρητά ή σε είδος. Στη συνέχεια, οι κοινωνικές εισφορές καταγράφονται ως καταβληθείσες από τους εργαζομένους ως τρέχουσες μεταβιβάσεις στα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και άλλα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που συνδέονται με την απασχόληση.

Αυτός ο τίτλος διαιρείται σε δύο κατηγορίες:

α) οι πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές (D.6111) αντιστοιχούν στη ροή D.1211·

β) οι πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές (D.6112) αντιστοιχούν στη ροή D.1212.

- 4.93 Οι πληρωμές των πραγματικών κοινωνικών εισφορών μπορεί να είναι υποχρεωτικές δυνάμει νόμου ή κανονισμού, ή μπορεί να καταβάλλονται ως αποτέλεσμα συλλογικών συμβάσεων σε συγκεκριμένο κλάδο ή συμφωνιών μεταξύ εργοδότη και εργαζομένων σε μια συγκεκριμένη επιχείρηση, ή επειδή συμπεριλαμβάνονται στην ίδια τη σύμβαση απασχόλησης. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι εισφορές μπορεί να είναι προαιρετικές.

Αυτές οι προαιρετικές εισφορές καλύπτουν:

- α) κοινωνικές εισφορές τις οποίες καταβάλλουν σε οργανισμό κοινωνικής ασφάλισης πρόσωπα που δεν υπόκεινται σ' αυτές διά νόμου·
 - β) κοινωνικές εισφορές που καταβάλλονται σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις (ή συνταξιοδοτικά ταμεία που ταξινομούνται στον ίδιο τομέα) ως τμήμα συστημάτων συμπληρωματικής ασφάλισης που οργανώνονται από επιχειρήσεις προς όφελος των εργαζομένων τους και στα οποία οι εργαζόμενοι εντάσσονται εθελοντικά·
 - γ) εισφορές σε συστήματα πρόνοιας όπου δικαίωμα εγγραφής έχουν οι μισθωτοί ή οι αυτοαπασχολούμενοι.
- 4.94 Χρόνος καταγραφής: οι πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.611) καταγράφονται όταν πραγματοποιείται η εργασία η οποία δημιουργεί την υποχρέωση καταβολής των εισφορών.
- 4.95 Οι πληρωτές στη γενική κυβέρνηση κοινωνικές εισφορές που καταγράφονται στους λογαριασμούς προέρχονται από δύο πηγές: ποσά που δικαιολογούνται από αποτιμήσεις και δηλώσεις ή εισπράξεις μετρητών.

- α) Αν χρησιμοποιούνται αποτιμήσεις και δηλώσεις, τα ποσά αναπροσαρμόζονται με συντελεστή που αντικατοπτρίζει τα αποτιμηθέντα και δηλωθέντα ποσά που δεν εισπράχθηκαν ποτέ. Εναλλακτικά, θα μπορούσε να καταγραφεί κεφαλαιακή μεταβίβαση στους σχετικούς τομείς ίση με την ίδια αναπροσαρμογή. Οι συντελεστές εκτιμώνται με βάση την εμπειρία του παρελθόντος και τις τρέχουσες προβλέψεις όσον αφορά τα αποτιμηθέντα και δηλωθέντα ποσά που δεν εισπράχθηκαν ποτέ. Οι συντελεστές αυτοί είναι ειδικοί για το κάθε είδος κοινωνικών εισφορών.
- β) Αν χρησιμοποιούνται εισπράξεις μετρητών, τα σχετικά ποσά αναπροσαρμόζονται χρονικά, έτσι ώστε να καταγράφονται όταν πραγματοποιείται η δραστηριότητα που δημιουργεί την υποχρέωση καταβολής κοινωνικών εισφορών (ή όταν δημιουργείται η υποχρέωση αυτή). Η αναπροσαρμογή αυτή μπορεί να βασίζεται στο μέσο χρονικό διάστημα μεταξύ της πραγματοποίησης της δραστηριότητας (ή της δημιουργίας της υποχρέωσης) και της εισπράξης των μετρητών.

Όταν παρακρατούνται στην πηγή από τον εργοδότη, οι πληρωτές στη γενική κυβέρνηση κοινωνικές εισφορές περιλαμβάνονται στους μισθούς και στα ημερομίσθια, ανεξάρτητα από το αν ο εργοδότης τις μεταβίβασε στη γενική κυβέρνηση. Έτσι, ο τομέας των νοικοκυριών φαίνεται ότι πληρώνει ολόκληρο το ποσό στον τομέα της γενικής κυβέρνησης. Τα ποσά που στην πραγματικότητα δεν πληρώθηκαν εξουδετερώνονται στο πλαίσιο του τίτλου D.995 ως κεφαλαιακή μεταβίβαση από τη γενική κυβέρνηση στους τομείς των εργοδοτών.

- 4.96 Οι πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές καταγράφονται ως:

- α) χρήσεις στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των νοικοκυριών·
- β) χρήσεις στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων (στην περίπτωση νοικοκυριών μη μόνιμων κατοίκων)·
- γ) πόροι στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των ασφαλιστικών επιχειρήσεων ή εργοδοτών μόνιμων κατοίκων·
- δ) πόροι στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων (στην περίπτωση ασφαλιστικών επιχειρήσεων ή εργοδοτών μη μόνιμων κατοίκων).

Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.612)

- 4.97 Ορισμός: Οι τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.612) αντιπροσωπεύουν το αντίστοιχο των κοινωνικών παροχών (μείον ενδεχόμενες κοινωνικές εισφορές εργαζομένων) που καταβάλλεται άμεσα από τους εργοδότες (δηλαδή που δεν συνδέεται με τις πραγματικές εργοδοτικές εισφορές) προς τους εργαζομένους τους ή τους πρώην εργαζομένους τους και άλλους δικαιούχους.

Οι εν λόγω εισφορές αντιστοιχούν στη ροή D.122, όπως περιγράφεται στον τίτλο «Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας». Η αξία τους πρέπει να βασίζεται σε αναλογιστικούς υπολογισμούς ή να υπολογίζεται με βάση εύλογο ποσοστό μισθών και ημερομισθίων που καταβάλλονται σε ήδη εργαζομένους ή να είναι ίση με τις μη χρηματοδοτούμενες μη συνταξιοδοτικές κοινωνικές παροχές που είναι πληρωτέες από την επιχείρηση κατά την ίδια λογιστική περίοδο.

Οι τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.612) διαίρούνται σε δύο κατηγορίες:

- α) τις τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές (D.6121), που αντιστοιχούν στη ροή D.1221·

β) τις τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές (D.1222), που αντιστοιχούν στη ροή D.1222.

4.98 Χρόνος καταγραφής: οι τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές που αντιπροσωπεύουν το αντίστοιχο των υποχρεωτικών άμεσων κοινωνικών παροχών καταγράφονται στην περίοδο κατά την οποία πραγματοποιείται η εργασία. Οι τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές που αντιπροσωπεύουν το αντίστοιχο των προαιρετικών άμεσων κοινωνικών παροχών καταγράφονται όταν χορηγούνται οι παροχές.

4.99 Οι τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές καταγράφονται ως:

α) χρήσεις στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των νοικοκυριών και στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων·

β) πόροι στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των τομέων στους οποίους ανήκουν οι εργοδότες ή οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις μόνιμοι κάτοικοι και στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

Πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών (D.613)

4.100 Ορισμός: Οι πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών είναι κοινωνικές εισφορές που καταβάλλονται για δικό τους λογαριασμό από τους μισθωτούς, τους αυτοαπασχολούμενους ή τους μη απασχολούμενους στα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης.

Οι πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών (D.613) διαίρούνται σε δύο κατηγορίες:

α) τις πραγματικές συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών (D.6131)·

β) τις πραγματικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών (D.6132).

Χρόνος καταγραφής: οι πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών καταγράφονται σε δεδουλευμένη βάση, δηλ. με βάση τον χρόνο που δημιουργείται η υποχρέωση πληρωμής. Για όσους εργάζονται, ο χρόνος αυτός είναι όταν πραγματοποιείται η εργασία η οποία δημιουργεί την υποχρέωση καταβολής των εισφορών. Για τα άτομα χωρίς απασχόληση, οι εν λόγω εισφορές καταγράφονται τη στιγμή κατά την οποία πρέπει να καταβληθούν.

Στο σύστημα λογαριασμών, οι πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών καταγράφονται:

α) στις χρήσεις στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των νοικοκυριών και στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων·

β) στους πόρους στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των τομέων στους οποίους ανήκουν οι εργοδότες και στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

Συμπληρώματα κοινωνικών εισφορών νοικοκυριών (D.614)

4.101 Ορισμός: Τα συμπληρώματα κοινωνικών εισφορών νοικοκυριών αποτελούνται από το εισόδημα περιουσίας που αποκτάται κατά τη λογιστική περίοδο επί του αποθέματος συνταξιοδοτικών και μη συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων.

Αυτός ο τίτλος διαίρεται σε δύο κατηγορίες:

α) τα συμπληρώματα συνταξιοδοτικών εισφορών νοικοκυριών (D.6141)·

β) τα συμπληρώματα μη συνταξιοδοτικών εισφορών νοικοκυριών (D.6142). Ο τίτλος D.6142 αντιστοιχεί στα συμπληρώματα εισφορών νοικοκυριών που αφορούν κοινωνικούς κινδύνους και ανάγκες πλην των συντάξεων, όπως ασθένεια, μητρότητα, τραυματισμό σε εργατικό ατύχημα, αναπηρία, απόλυση κ.λπ.

Τα συμπληρώματα κοινωνικών εισφορών νοικοκυριών περιλαμβάνονται στο εισόδημα περιουσίας που καταβάλλεται από τους διαχειριστές των συνταξιοδοτικών ταμείων στα νοικοκυριά στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος (Εισόδημα από επενδύσεις πληρωτέο σε δικαιούχους συντάξεων — D.442).

Δεδομένου ότι, στην πράξη, το εν λόγω εισόδημα παρακρατείται από τους διαχειριστές των συνταξιοδοτικών ταμείων, αντιμετωπίζεται στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος ως επιστρεφόμενο από τα νοικοκυριά στα συνταξιοδοτικά ταμεία με τη μορφή συμπληρωμάτων κοινωνικών εισφορών νοικοκυριών.

Χρόνος καταγραφής: τα συμπληρώματα κοινωνικών εισφορών νοικοκυριών καταγράφονται σε δεδουλευμένη βάση.

Κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος (D.62)

4.102 Ο τίτλος D.62 αποτελείται από τρεις επιμέρους τίτλους:

Παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα (D.621)·

Λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης (D.622)·

Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα (D.623).

Παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα (D.621)

4.103 Ορισμός: Οι παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα είναι παροχές κοινωνικής ασφάλισης πληρωτέες σε χρήμα προς τα νοικοκυριά από τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης. Οι επιστροφές εξαιρούνται και αντιμετωπίζονται ως κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος (D.632).

Οι παροχές αυτές χορηγούνται στο πλαίσιο συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης.

Μπορούν να διακρίνονται σε:

- συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα (D.6211)·
- μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα (D.6212).

Λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης (D.622)

4.104 Ορισμός: Οι λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης αντιστοιχούν σε παροχές πληρωτέες από εργοδότες στο πλαίσιο άλλων συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης που συνδέονται με την απασχόληση. Οι λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης που συνδέονται με την απασχόληση είναι κοινωνικές παροχές (σε χρήμα ή σε είδος) πληρωτέες από τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης πλην της δημόσιας κοινωνικής ασφάλισης στους συνεισφέροντες στο σύστημα, στα συντηρούμενα μέλη των οικογενειών τους ή στους επιζώντες τους.

Κατά κανόνα, περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- α) συνέχιση της πληρωμής κανονικού ή μειωμένου μισθού σε περιόδους απουσίας από την εργασία λόγω ασθένειας, ατυχήματος, μητρότητας κ.λπ.
- β) πληρωμή οικογενειακών, εκπαιδευτικών ή άλλων επιδομάτων σχετικών με συντηρούμενα μέλη οικογενειών·
- γ) πληρωμή συντάξεων σε πρώην εργαζομένους ή στους επιζώντες των οικογενειών τους, και πληρωμή εφάπαξ επιδομάτων σε εργαζομένους ή στους επιζώντες των οικογενειών τους στην περίπτωση απόλυσης, ανικανότητας, θανάτου από ατύχημα κ.λπ. (αν συνδέονται με συλλογικές συμβάσεις)·
- δ) γενικές ιατρικές υπηρεσίες που δεν σχετίζονται με την εργασία του μισθωτού·
- ε) εγκαταστάσεις ανάρρωσης και γηροκομεία.

Οι λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης (D.622) μπορούν να διακρίνονται σε:

- λοιπές συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης (D.6221)·
- λοιπές μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης (D.6222).

Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα (D.623)

4.105 Ορισμός: Οι παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα είναι τρέχουσες μεταβιβάσεις πληρωτέες σε νοικοκυριά από μονάδες της γενικής κυβέρνησης ή ΜΚΙΕΝ με σκοπό την κάλυψη των ίδιων αναγκών με τις ανάγκες που καλύπτουν οι παροχές κοινωνικής ασφάλισης, αλλά οι οποίες δεν πραγματοποιούνται στο πλαίσιο συστήματος κοινωνικής ασφάλισης που απαιτεί συμμετοχή, συνήθως μέσω κοινωνικών εισφορών.

Ως εκ τούτου, οι παροχές αυτές αποκλείουν όλες τις παροχές που καταβάλλονται από τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης. Οι παροχές κοινωνικής πρόνοιας μπορούν να καθίστανται πληρωτέες στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) δεν υπάρχει σύστημα κοινωνικής ασφάλισης που να καλύπτει τις υπό εξέταση περιστάσεις·
- β) παρά την ύπαρξη συστήματος ή συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, τα υπό εξέταση νοικοκυριά δεν συμμετέχουν και δεν είναι επιλέξιμα για παροχές κοινωνικής ασφάλισης·

γ) οι παροχές κοινωνικής ασφάλισης κρίνονται ανεπαρκείς για την κάλυψη των υπό εξέταση αναγκών, αφού οι παροχές κοινωνικής πρόνοιας καταβάλλονται επιπλέον·

δ) στο πλαίσιο γενική κοινωνικής πολιτικής.

Οι παροχές αυτές δεν περιλαμβάνουν τις τρέχουσες μεταβιβάσεις που καταβάλλονται λόγω γεγονότων ή περιστάσεων που κανονικά δεν καλύπτονται από συστήματα κοινωνικής ασφάλισης (δηλαδή μεταβιβάσεις λόγω φυσικών καταστροφών, που καταγράφονται στις λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις ή στις λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις).

4.106 Χρόνος καταγραφής των κοινωνικών παροχών εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος (D.62):

α) οι παροχές σε χρήμα καταγράφονται όταν θεμελιώνεται η απαίτηση για λήψη των παροχών·

β) οι παροχές σε είδος καταγράφονται όταν παρέχονται οι υπηρεσίες ή όταν αλλάζει η κυριότητα των αγαθών που παρέχονται απευθείας σε νοικοκυριά από παραγωγούς μη εμπορεύσιμου προϊόντος.

4.107 Οι κοινωνικές παροχές εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος (D.62) καταγράφονται ως:

α) χρήσεις στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των τομέων που χορηγούν τις παροχές·

β) χρήσεις στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων (στην περίπτωση παροχών που χορηγούνται από την αλλοδαπή)·

γ) πόροι στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των νοικοκυριών·

δ) πόροι στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων (στην περίπτωση των παροχών που χορηγούνται σε νοικοκυριά μη μόνιμους κατοίκους).

Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος (D.63)

4.108 **Ορισμός:** Οι κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος (D.63) είναι επιμέρους αγαθά και υπηρεσίες που παρέχονται δωρεάν ή σε τιμές που δεν είναι οικονομικά σημαντικές σε επιμέρους νοικοκυριά από μονάδες της γενικής κυβέρνησης και ΜΚΙΕΝ, είτε αγοράζονται στην αγορά είτε παράγονται ως μη εμπορεύσιμο προϊόν από μονάδες της γενικής κυβέρνησης ή ΜΚΙΕΝ. Χρηματοδοτούνται από φορολογικά έσοδα, από άλλα κρατικά εισοδήματα ή εισφορές κοινωνικής ασφάλισης ή από δωρεές και εισόδημα περιουσίας στην περίπτωση των ΜΚΙΕΝ.

Οι υπηρεσίες που παρέχονται σε νοικοκυριά δωρεάν ή σε τιμές που δεν είναι οικονομικά σημαντικές περιγράφονται ως ατομικές υπηρεσίες, για να διακρίνονται από τις συλλογικές υπηρεσίες που παρέχονται στο σύνολο ή σε μεγάλα τμήματα της κοινωνίας, όπως η άμυνα και ο φωτισμός οδών. Οι ατομικές υπηρεσίες είναι, κυρίως, υπηρεσίες εκπαίδευσης και υγείας, αν και συχνά παρέχονται επίσης και άλλα είδη υπηρεσιών, όπως στεγαστικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες.

4.109 Οι κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος (D.63) διακρίνονται σε:

Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — μη εμπορεύσιμη παραγωγή της γενικής κυβέρνησης και των ΜΚΙΕΝ (D.631)

Ορισμός: Οι κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — μη εμπορεύσιμη παραγωγή της γενικής κυβέρνησης και των ΜΚΙΕΝ (D.631) είναι επιμέρους αγαθά και υπηρεσίες που παρέχονται απευθείας στους δικαιούχους από παραγωγούς μη εμπορεύσιμου προϊόντος. Τυχόν πληρωμές που πραγματοποιούνται από τα ίδια τα νοικοκυριά θα πρέπει να αφαιρούνται.

Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — αγορασμένη εμπορεύσιμη παραγωγή της γενικής κυβέρνησης και των ΜΚΙΕΝ (D.632)

Ορισμός: Οι κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — αγορασμένη εμπορεύσιμη παραγωγή της γενικής κυβέρνησης και των ΜΚΙΕΝ (D.632) είναι επιμέρους αγαθά και υπηρεσίες που:

α) πραγματοποιούνται με τη μορφή επιστροφών, από οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, εγκεκριμένων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν από νοικοκυριά για συγκεκριμένα αγαθά και υπηρεσίες, ή

β) παρέχονται απευθείας στους δικαιούχους από παραγωγούς εμπορεύσιμου προϊόντος από τους οποίους η γενική κυβέρνηση αγοράζει τα αντίστοιχα αγαθά και υπηρεσίες.

Τυχόν πληρωμές που πραγματοποιούνται από τα ίδια τα νοικοκυριά πρέπει να αφαιρούνται.

Όταν ένα νοικοκυριό αγοράζει αγαθό ή υπηρεσία για το οποίο ή την οποία στη συνέχεια αποζημιώνεται, συνολικά ή κατά ένα μέρος, από ένα ταμείο κοινωνικής ασφάλισης, το νοικοκυριό μπορεί να θεωρηθεί ότι ενεργεί για λογαριασμό του οργανισμού κοινωνικής ασφάλισης. Στην πραγματικότητα, το νοικοκυριό παρέχει βραχυπρόθεσμη πίστωση στο ταμείο κοινωνικής ασφάλισης, η οποία ρευστοποιείται μόλις αποζημιωθεί το νοικοκυριό.

Το ποσό της δαπάνης που επιστρέφεται καταγράφεται ως καταβληθέν απευθείας από τον οργανισμό κοινωνικής ασφάλισης τη στιγμή που το νοικοκυριό πραγματοποιεί την αγορά, ενώ η μόνη δαπάνη που καταγράφεται για το νοικοκυριό είναι η τυχόν διαφορά μεταξύ της τιμής αγορασής που καταβάλλεται και του ποσού που επιστρέφεται. Έτσι, το ποσό της δαπάνης που επιστρέφεται δεν αντιμετωπίζεται ως τρέχουσα μεταβίβαση σε χρήμα από τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης προς τα νοικοκυριά.

- 4.110 Παραδείγματα κοινωνικών μεταβιβάσεων σε είδος (D.63) είναι, π.χ., ιατρικές ή οδοντιατρικές θεραπείες, χειρουργικές δαπάνες, διαμονή σε νοσοκομείο, διορθωτικά γυαλιά ή φακοί επαφής, ιατρικές συσκευές ή εξοπλισμός και παρόμοια αγαθά ή υπηρεσίες στο πλαίσιο της αντιμετώπισης κοινωνικών κινδύνων ή αναγκών.

Άλλα παραδείγματα που δεν καλύπτονται από συστήματα κοινωνικής ασφάλισης είναι η κοινωνική στέγαση, τα στεγαστικά επιδόματα, οι παιδικοί σταθμοί, η επαγγελματική κατάρτιση, οι μειώσεις στα κόμιστρα των συγκοινωνιών (με την προϋπόθεση ότι χορηγούνται για κοινωνικούς σκοπούς) και παρόμοια αγαθά και υπηρεσίες στο πλαίσιο της αντιμετώπισης κοινωνικών κινδύνων ή αναγκών. Εκτός του πλαισίου κοινωνικών κινδύνων ή αναγκών, όταν το κράτος παρέχει σε επιμέρους νοικοκυριά αγαθά και υπηρεσίες όπως ψυχαγωγικές, πολιτιστικές ή αθλητικές υπηρεσίες δωρεάν ή σε τιμές που δεν είναι οικονομικά σημαντικές, οι υπηρεσίες αυτές αντιμετωπίζονται ως κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — μη εμπορεύσιμη παραγωγή της γενικής κυβέρνησης και των ΜΚΙΕΝ (D.631).

- 4.111 Χρόνος καταγραφής: Οι κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος (D.63) καταγράφονται τη στιγμή που παρέχονται οι υπηρεσίες ή τη στιγμή κατά την οποία αλλάζει η κυριότητα των αγαθών που παρέχονται απευθείας στα νοικοκυριά από παραγωγούς.

Οι κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος (D.63) καταγράφονται:

- α) στις χρήσεις στον λογαριασμό αναδιανομής εισοδήματος σε είδος των τομέων που χορηγούν τις παροχές·
- β) στους πόρους στον λογαριασμό αναδιανομής εισοδήματος σε είδος των νοικοκυριών.

Η κατανάλωση των αγαθών και των υπηρεσιών που μεταβιβάζονται καταγράφεται στον λογαριασμό χρήσης προσαρμοσμένου διαθέσιμου εισοδήματος.

Δεν υπάρχουν κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος με την αλλοδαπή (αυτές καταγράφονται στο D.62, κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος).

ΛΟΙΠΕΣ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ (D.7)

Καθαρά ασφάλιστρα για ασφαλίσεις κατά ζημιών (D.71)

- 4.112 Ορισμός: Τα καθαρά ασφάλιστρα για ασφαλίσεις κατά ζημιών (D.71) είναι ασφάλιστρα που καταβάλλονται στο πλαίσιο ασφαλιστήριων συμβολαίων που συνάπτονται από θεσμικές μονάδες. Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που συνάπτονται από επιμέρους νοικοκυριά είναι αυτά που συνάπτονται με δική τους πρωτοβουλία και για δικό τους όφελος, ανεξάρτητα από τους εργοδότες τους ή το κράτος, και έξω από τα πλαίσια οποιουδήποτε συστήματος κοινωνικής ασφάλισης. Τα καθαρά ασφάλιστρα για ασφαλίσεις κατά ζημιών περιλαμβάνουν τόσο τα πραγματικά ασφάλιστρα που καταβάλλουν οι κάτοχοι των συμβολαίων για να εξασφαλίσουν ασφαλιστική κάλυψη κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου (δεδουλευμένα ασφάλιστρα) όσο και τα συμπληρωματικά ασφάλιστρα που καταβάλλονται από το εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων, έπειτα από αφαίρεση των εξόδων λειτουργίας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων που διαχειρίζονται τα ασφαλιστήρια συμβόλαια.

Τα καθαρά ασφάλιστρα για ασφαλίσεις κατά ζημιών είναι τα ποσά που είναι διαθέσιμα για την παροχή κάλυψης έναντι διαφόρων γεγονότων ή ατυχημάτων που έχουν ως αποτέλεσμα ζημιές σε αγαθά ή ιδιοκτησία ή βλάβες σε άτομα ως αποτέλεσμα φυσικών ή ανθρώπινων αιτιών, όπως π.χ. πυρκαγιών, πλημμυρών, πτώσεων αεροσκαφών, συγκρούσεων, κλοπών, βίαιων πράξεων, ατυχημάτων, ασθενειών κ.λπ., ή έναντι οικονομικών ζημιών που οφείλονται σε γεγονότα όπως ασθένεια, ανεργία, ατυχήματα κ.λπ.

Τα καθαρά ασφάλιστρα για ασφαλίσεις κατά ζημιών διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

- α) καθαρά ασφάλιστρα για πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών (D.711)·
- β) καθαρά ασφάλιστρα για αντασφαλίσεις κατά ζημιών (D.712).

- 4.113 Χρόνος καταγραφής: Τα καθαρά ασφάλιστρα για ασφαλίσεις κατά ζημιών καταγράφονται όταν καθίστανται δεδουλευμένα.

Τα ασφάλιστρα από τα οποία αφαιρούνται τα λειτουργικά έξοδα είναι τα μέρη των συνολικών ασφαλιστρών που καταβάλλονται την τρέχουσα περίοδο ή προηγούμενες περιόδους, τα οποία καλύπτουν τους κινδύνους που υπάρχουν κατά την τρέχουσα περίοδο.

Τα δεδουλευμένα ασφάλιστρα κατά την τρέχουσα περίοδο πρέπει να διακρίνονται από τα οφειλόμενα ασφάλιστρα κατά την τρέχουσα περίοδο, τα οποία είναι πιθανό να καλύπτουν κινδύνους μελλοντικών περιόδων, καθώς και κινδύνους της τρέχουσας περιόδου.

Τα καθαρά ασφάλιστρα για ασφαλίσεις κατά ζημιών καταγράφονται ως:

- α) χρήσεις στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των μόνιμων κατοίκων κατόχων ασφαλιστήριων συμβολαίων·
- β) χρήσεις στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων (για μη μόνιμους κατοίκους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων)·
- γ) πόροι στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των ασφαλιστικών επιχειρήσεων μόνιμων κατοίκων·
- δ) πόροι στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων (για ασφαλιστικές επιχειρήσεις μη μόνιμους κατοίκους).

Απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών (D.72)

- 4.114 Ορισμός: Οι απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών (D.72) είναι οι απαιτήσεις που οφείλονται δυνάμει ασφαλιστήριων συμβολαίων κατά ζημιών, δηλαδή, τα ποσά που είναι υποχρεωμένες να καταβάλλουν οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις για την αποκατάσταση βλαβών ή ζημιών προσώπων ή αγαθών (συμπεριλαμβανομένων των πάγιων κεφαλαιουχικών αγαθών).

Αυτός ο τίτλος διαίρεται σε δύο κατηγορίες:

- α) τις απαιτήσεις από πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών (D.721)·
- β) τις απαιτήσεις από αντασφαλίσεις κατά ζημιών (D.722).

- 4.115 Οι απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών δεν περιλαμβάνουν πληρωμές που αποτελούν κοινωνικές παροχές.

Η καταβολή μιας αποζημίωσης που προκύπτει από ασφάλιση κατά ζημίας θεωρείται μεταβίβαση προς τον δικαιούχο. Οι πληρωμές αυτές θεωρούνται τρέχουσες μεταβιβάσεις, ακόμη και αν αφορούν μεγάλα ποσά λόγω τυχαίας καταστροφής ενός πάγιου περιουσιακού στοιχείου ή σοβαρών προσωπικών βλαβών.

Οι εξαιρετικά υψηλές απαιτήσεις, π.χ. την επομένη μιας καταστροφής, μπορεί να αντιμετωπίζονται όχι ως τρέχουσες μεταβιβάσεις αλλά ως κεφαλαιακές μεταβιβάσεις [βλ. στοιχείο ια) του σημείου 4.165].

Τα ποσά που εισπράττουν οι δικαιούχοι δεν προορίζονται συνήθως για κάποιον συγκεκριμένο σκοπό, ενώ τα αγαθά ή τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν πάθει ζημιές ή έχουν καταστραφεί δεν πρέπει αναγκαστικά να επισκευαστούν ή να αντικατασταθούν.

Υποχρεώσεις καταβολής αποζημιώσεων προκύπτουν λόγω βλαβών ή ζημιών που προκαλούν οι κάτοχοι ασφαλιστήριων συμβολαίων στην περιουσία τρίτων ή σε άλλα πρόσωπα. Στις περιπτώσεις αυτές, οι αποζημιώσεις καταγράφονται ως καταβαλλόμενες άμεσα από την ασφαλιστική εταιρεία σ' αυτούς που έχουν υποστεί τις ζημιές και όχι έμμεσα μέσω του κατόχου του ασφαλιστήριου συμβολαίου.

- 4.116 Τα καθαρά ασφάλιστρα και απαιτήσεις για αντασφαλίσεις υπολογίζονται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο όπως και τα ασφάλιστρα και απαιτήσεις κατά ζημιών. Στον βαθμό που η δραστηριότητα των αντασφαλίσεων είναι συγκεντρωμένη σε ελάχιστες χώρες, τα περισσότερα συμβόλαια αντασφάλισης συνάπτονται με μονάδες μη μόνιμους κατοίκους.

Ορισμένες μονάδες, ιδίως μονάδες της γενικής κυβέρνησης, μπορούν να παρέχουν εγγύηση έναντι οφειλτέ που αθετεί τις υποχρεώσεις του σε συνθήκες που έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά με τις ασφαλίσεις κατά ζημιών. Αυτό συμβαίνει όταν εκδίδονται πολλές εγγυήσεις του ίδιου είδους και είναι πιθανό να γίνει ρεαλιστική εκτίμηση του συνολικού επιπέδου της αδυναμίας πληρωμής. Στις περιπτώσεις αυτές, τα καταβαλλόμενα τέλη (και το εισόδημα περιουσίας που εισπράττεται επ' αυτών) αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο όπως τα ασφάλιστρα για πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών, ενώ οι καταπτώσεις στο πλαίσιο των τυποποιημένων εγγυήσεων δανείων αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο όπως οι απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών.

- 4.117 Χρόνος καταγραφής: Οι απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών καταγράφονται όταν συμβαίνει το ατύχημα ή οποιοδήποτε άλλο γεγονός που καλύπτεται από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

Οι εν λόγω απαιτήσεις καταγράφονται ως:

- α) χρήσεις στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των ασφαλιστικών επιχειρήσεων μόνιμων κατοίκων·
- β) χρήσεις στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων (για τις ασφαλιστικές εταιρείες μη μόνιμους κατοίκους)·

- γ) πόροι στον λογαριασμό δευτερεύουσας διανομής εισοδήματος των δικαιούχων τομέων·
- δ) πόροι στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων (για δικαιούχους μη μόνιμους κατοίκους).

Τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό της γενικής κυβέρνησης (D.73)

4.118 **Ορισμός:** Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό της γενικής κυβέρνησης (D.73) περιλαμβάνουν τις μεταβιβάσεις ανάμεσα στους διάφορους υποτομείς της γενικής κυβέρνησης (κεντρική κυβέρνηση, κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους, τοπική αυτοδιοίκηση και οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης), εκτός από τους φόρους, τις επιδοτήσεις, τις επιχορηγήσεις επενδύσεων και τις λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις.

Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό της γενικής κυβέρνησης (D.73) δεν περιλαμβάνουν τις συναλλαγές για λογαριασμό άλλης μονάδας· καταγράφονται μόνο μία φορά στους λογαριασμούς, στους πόρους της μονάδας δικαιούχου για λογαριασμό της οποίας πραγματοποιείται η συναλλαγή (βλ. σημείο 1.78). Αυτό συμβαίνει ιδίως όταν ένας δημόσιος φορέας (π.χ. μια υπηρεσία της κεντρικής κυβέρνησης) εισπράττει φόρους, μέρος ή το σύνολο των οποίων μεταβιβάζεται αυτομάτως σε άλλο δημόσιο φορέα (π.χ. σε αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης). Στις περιπτώσεις αυτές, οι φόροι που προορίζονται για τον άλλο δημόσιο φορέα εμφανίζονται ως εισπραχθέντες απευθείας από τον φορέα αυτόν και όχι ως τρέχουσα μεταβίβαση στο εσωτερικό της γενικής κυβέρνησης. Η λύση εφαρμόζεται ιδίως στην περίπτωση των φόρων που προορίζονται για άλλον δημόσιο φορέα και λαμβάνουν τη μορφή επιπρόσθετων επιβαρύνσεων που επιβάλλονται στους φόρους που εισπράττονται από την κεντρική κυβέρνηση. Οι καθυστερήσεις στη μεταβίβαση των φόρων από την πρώτη κρατική μονάδα στη δεύτερη καταγράφονται στο «Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί» στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό.

Οι μεταβιβάσεις εισπραχθέντων φόρων που αποτελούν μέρος συνολικής μεταβίβασης από την κεντρική κυβέρνηση σε άλλο κρατικό φορέα περιλαμβάνονται στις τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό της γενικής κυβέρνησης. Οι μεταβιβάσεις αυτές δεν αντιστοιχούν σε καμία συγκεκριμένη κατηγορία φόρων και δεν γίνονται αυτομάτως αλλά κυρίως μέσω ορισμένων ταμείων (επαρχιακών ταμείων και ταμείων τοπικής αυτοδιοίκησης), σύμφωνα με κλίμακες διανομής καθορισμένες από την κεντρική κυβέρνηση.

- 4.119 **Χρόνος καταγραφής:** Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό της γενικής κυβέρνησης καταγράφονται όταν προβλέπεται η πραγματοποίησή τους με βάση τους ισχύοντες κανονισμούς.
- 4.120 Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό της γενικής κυβέρνησης καταγράφονται ως χρήσεις και πόροι στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των υποτομέων της γενικής κυβέρνησης. Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό της γενικής κυβέρνησης είναι εσωτερικές ροές του τομέα της γενικής κυβέρνησης και δεν εμφανίζονται στον ενοποιημένο λογαριασμό του τομέα ως σύνολο.

Τρέχουσα διεθνής συνεργασία (D.74)

4.121 **Ορισμός:** Η τρέχουσα διεθνής συνεργασία (D.74) περιλαμβάνει όλες τις μεταβιβάσεις σε χρήμα ή σε είδος μεταξύ της γενικής κυβέρνησης και άλλων κυβερνήσεων ή διεθνών οργανισμών στην αλλοδαπή, εκτός από τις επιχορηγήσεις επενδύσεων και τις λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις.

4.122 Ο τίτλος D.74 καλύπτει:

- α) τις εισφορές της γενικής κυβέρνησης προς διεθνείς οργανισμούς (εκτός από τους φόρους που καταβάλλουν τα κράτη σε υπερεθνικούς οργανισμούς των οποίων είναι μέλη)·
- β) τις τρέχουσες μεταβιβάσεις τις οποίες εισπράττει η γενική κυβέρνηση από τα όργανα ή τους οργανισμούς που αναφέρονται στο στοιχείο α). Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις που πραγματοποιούν απευθείας τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς όφελος παραγωγικών μονάδων εμπορεύσιμου προϊόντος μόνιμων κατοίκων καταγράφονται ως επιδοτήσεις που καταβάλλονται από την αλλοδαπή·
- γ) τις τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ κρατών είτε σε χρήμα (π.χ. πληρωμές που προορίζονται να καλύψουν ελλείμματα προϋπολογισμών ξένων χωρών ή υπερπόντιων εδαφών) είτε σε είδος (π.χ. αξία δωρεάν αποστολών τροφίμων, στρατιωτικού εξοπλισμού, έκτακτης βοήθειας λόγω φυσικών καταστροφών με τη μορφή τροφίμων, ρουχισμού, φαρμάκων κ.λπ.)·
- δ) μισθούς και ημερομίσθια που καταβάλλει ένα κράτος, ένα όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή ένας διεθνής οργανισμός σε συμβούλους ή τεχνικούς εμπειρογνώμονες οι οποίοι τίθενται στη διάθεση των αναπτυσσόμενων χωρών.

Η τρέχουσα διεθνής συνεργασία περιλαμβάνει μεταβιβάσεις μεταξύ της γενικής κυβέρνησης και διεθνών οργανισμών που βρίσκονται στην ίδια χώρα, δεδομένου ότι οι διεθνείς οργανισμοί δεν θεωρούνται θεσμικές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι των χωρών στις οποίες είναι εγκατεστημένοι.

4.123 **Χρόνος καταγραφής:** Ο χρόνος κατά τον οποίο πρέπει να πραγματοποιούνται οι μεταβιβάσεις σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς, στην περίπτωση υποχρεωτικών μεταβιβάσεων, ή ο χρόνος κατά τον οποίο πραγματοποιούνται οι μεταβιβάσεις, στην περίπτωση προαιρετικών μεταβιβάσεων.

4.124 Η τρέχουσα διεθνής συνεργασία καταγράφεται ως:

- α) χρήσεις και πόροι στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος του τομέα της γενικής κυβέρνησης·
- β) χρήσεις και πόροι στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις (D.75)

Τρέχουσες μεταβιβάσεις προς ΜΚΙΕΝ (D.751)

4.125 **Ορισμός:** Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις προς ΜΚΙΕΝ περιλαμβάνουν όλες τις προαιρετικές εισφορές (εκτός από τα κληροδοτήματα), τις συνδρομές μελών και την οικονομική βοήθεια που δέχονται τα ΜΚΙΕΝ από νοικοκυριά (συμπεριλαμβανομένων των νοικοκυριών μη μόνιμων κατοίκων) και, σε μικρότερο βαθμό, από άλλες μονάδες.

4.126 Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις προς ΜΚΙΕΝ περιλαμβάνουν τα εξής:

- α) τακτικές συνδρομές που καταβάλλουν τα νοικοκυριά σε συνδικαλιστικές οργανώσεις και πολιτικούς, αθλητικούς, πολιτιστικούς, θρησκευτικούς και παρόμοιους οργανισμούς που καταχωρίζονται στον τομέα ΜΚΙΕΝ·
- β) προαιρετικές εισφορές (εκτός από κληροδοτήματα) από νοικοκυριά, από επιχειρήσεις εταιρικής μορφής και από την αλλοδαπή σε ΜΚΙΕΝ, συμπεριλαμβανομένων των μεταβιβάσεων σε είδος με τη μορφή δωρεάν χορήγησης τροφίμων, ρουχισμού, κουβερτών, φαρμάκων κ.λπ. σε φιλανθρωπικές οργανώσεις για διανομή σε νοικοκυριά μόνιμους κατοίκους ή μη μόνιμους κατοίκους. Έτσι αντιμετωπίζονται τα καταναλωτικά αγαθά, καθώς οι μεγάλες δωρεές (τιμαλφή που αντιμετωπίζονται ως μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία) καταγράφονται στις λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (D.99) [βλ. στοιχείο ε) του σημείου 4.165].

Η δωρεά ανεπιθύμητων ή μεταχειρισμένων αντικειμένων από νοικοκυριά δεν καταγράφεται ως μεταβίβαση·

- γ) βοήθεια και επιχορηγήσεις από τη γενική κυβέρνηση, εκτός από μεταβιβάσεις που γίνονται με σκοπό τη χρηματοδότηση κεφαλαιουχικών δαπανών, οι οποίες εγγράφονται στις επιχορηγήσεις επενδύσεων.

Από τις τρέχουσες μεταβιβάσεις προς ΜΚΙΕΝ εξαιρούνται οι πληρωμές συνδρομών μελών ή εισφορών σε ΜΚΙ που παράγουν εμπορεύσιμες υπηρεσίες και τα οποία εξυπηρετούν επιχειρήσεις, όπως εμπορικά επιμελητήρια ή επαγγελματικές ενώσεις, που θεωρούνται πληρωμές για την παροχή υπηρεσιών.

4.127 Χρόνος καταγραφής: οι τρέχουσες μεταβιβάσεις προς ΜΚΙΕΝ καταγράφονται όταν πραγματοποιούνται.

4.128 Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις προς ΜΚΙΕΝ καταγράφονται ως:

- α) χρήσεις στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των τομέων που συνεισφέρουν·
- β) χρήσεις στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων·
- γ) πόροι στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος του τομέα ΜΚΙΕΝ.

Τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ νοικοκυριών (D.752)

4.129 **Ορισμός:** Τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ νοικοκυριών (D.752) είναι όλες οι τρέχουσες μεταβιβάσεις σε χρήμα ή σε είδος που καταβάλλονται ή εισπράττονται από νοικοκυριά μόνιμους κατοίκους προς ή από άλλα νοικοκυριά μόνιμους κατοίκους ή μη μόνιμους κατοίκους. Ειδικότερα, περιλαμβάνουν εμβάσματα από μετανάστες ή εργαζομένους μόνιμα εγκατεστημένους στο εξωτερικό (ή που εργάζονται στο εξωτερικό για ένα έτος ή περισσότερο) προς μέλη των οικογενειών τους που ζουν στη χώρα καταγωγής τους, ή από γονείς σε παιδιά που βρίσκονται σε άλλο τόπο.

4.130 Χρόνος καταγραφής: οι τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ νοικοκυριών καταγράφονται κατά τη στιγμή που πραγματοποιούνται οι μεταβιβάσεις.

4.131 Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ νοικοκυριών καταγράφονται ως:

- α) χρήσεις και πόροι στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των νοικοκυριών·
- β) χρήσεις και πόροι στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

Διάφορες άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις (D.759)

Πρόστιμα και κυρώσεις

4.132 **Ορισμός:** Τα πρόστιμα και οι κυρώσεις που επιβάλλονται σε θεσμικές μονάδες από δικαστήρια ή οιονεί δικαστικούς οργανισμούς αντιμετωπίζονται ως διάφορες άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις (D.759).

4.133 Στις διάφορες άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις (D.759) δεν περιλαμβάνονται τα εξής:

- α) πρόστιμα και κυρώσεις που επιβάλλονται από φορολογικές αρχές για την αποφυγή ή την καθυστέρηση πληρωμής φόρων που δεν μπορούν να διαχωριστούν από τους ίδιους τους φόρους και παραμένουν ταξινομημένα ως φόροι·
- β) πληρωμές για την απόκτηση αδειών, δεδομένου ότι οι πληρωμές αυτές είναι είτε φόροι είτε πληρωμές για παροχή υπηρεσιών από μονάδες της γενικής κυβέρνησης.

4.134 Χρόνος καταγραφής: τα πρόστιμα και οι κυρώσεις καταγράφονται όταν προκύπτει η υποχρέωση πληρωμής.

Λαχεία και τυχερά παιχνίδια

4.135 Ορισμός: Τα ποσά που καταβάλλονται για λαχεία ή που παίζονται σε στοιχήματα αποτελούνται από δύο στοιχεία: την πληρωμή ενός κόστους λειτουργίας για τη μονάδα που διοργανώνει το λαχείο ή το τυχερό παιχνίδι και μια υπολειμματική τρέχουσα μεταβίβαση που καταβάλλεται στους κερδισμένους.

Αυτό το κόστος λειτουργίας μπορεί να είναι σημαντικό και να καλύπτει φόρους επί της παραγωγής υπηρεσιών τυχερών παιχνιδιών. Στο πλαίσιο του συστήματος θεωρείται ότι οι μεταβιβάσεις πραγματοποιούνται απευθείας μεταξύ των συμμετεχόντων στο λαχείο ή στο τυχερό παιχνίδι, δηλαδή μεταξύ των νοικοκυριών. Όταν συμμετέχουν νοικοκυριά μη μόνιμοι κάτοικοι, μπορεί να προκύψουν σημαντικές καθαρές μεταβιβάσεις μεταξύ του τομέα των νοικοκυριών και της αλλοδαπής.

Χρόνος καταγραφής: οι υπολειμματικές τρέχουσες μεταβιβάσεις καταγράφονται όταν πραγματοποιούνται.

Πληρωμές αποζημιώσεων

4.136 Ορισμός: Οι πληρωμές αποζημιώσεων είναι τρέχουσες μεταβιβάσεις που καταβάλλονται από θεσμικές μονάδες σε άλλες θεσμικές μονάδες ως αποζημίωση για βλάβες σε πρόσωπα ή ζημιές σε περιουσία, πλην των πληρωμών για απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών. Οι πληρωμές αποζημιώσεων είναι υποχρεωτικές, έπειτα από απόφαση δικαστηρίου, ή προαιρετικές, αν έχουν συμφωνηθεί εξωδικαστικά. Η κατηγορία αυτή καλύπτει προαιρετικές πληρωμές από μονάδες της γενικής κυβέρνησης ή ΜΚΙΕΝ προς αποζημίωση προσωπικών βλαβών ή ζημιών που προκλήθηκαν από φυσικές καταστροφές, εκτός απ' αυτές που ταξινομούνται ως κεφαλαιακές μεταβιβάσεις.

4.137 Χρόνος καταγραφής: Οι πληρωμές αποζημιώσεων καταγράφονται όταν πραγματοποιούνται (προαιρετικές πληρωμές) ή όταν καθίστανται απαιτητές (υποχρεωτικές πληρωμές).

4.138 Άλλες μορφές διαφόρων άλλων τρεχουσών μεταβιβάσεων:

- α) τρέχουσες μεταβιβάσεις από ΜΚΙΕΝ προς τη γενική κυβέρνηση που δεν είναι φόροι·
- β) πληρωμές από τη γενική κυβέρνηση σε δημόσιες επιχειρήσεις που ταξινομούνται στις μη χρηματοοικονομικές εταιρείες και οιονεί εταιρείες με σκοπό την κάλυψη αφύσικων επιβαρύνσεων λόγω συντάξεων·
- γ) επιδόματα για εκπαιδευτικά ταξίδια και βραβεία που χορηγούνται σε νοικοκυριά μόνιμους κατοίκους και μη μόνιμους κατοίκους από τη γενική κυβέρνηση ή από ΜΚΙΕΝ·
- δ) πριμ αποταμιεύσεων που παρέχονται κατά διαστήματα από τη γενική κυβέρνηση σε νοικοκυριά ως επιβράβευση των αποταμιεύσεών τους κατά τη διάρκεια της περιόδου·
- ε) πληρωμές από νοικοκυριά για δαπάνες που έγιναν για λογαριασμό τους από οργανισμούς κοινωνικής πρόνοιας·
- στ) τρέχουσες μεταβιβάσεις από ΜΚΙΕΝ προς την αλλοδαπή·
- ζ) χορηγίες από εταιρείες, αν οι πληρωμές αυτές δεν μπορούν να θεωρηθούν αγορές διαφημιστικού υλικού ή άλλων υπηρεσιών (π.χ. μεταβιβάσεις για ευαγείς σκοπούς ή υποτροφίες)·
- η) τρέχουσες μεταβιβάσεις από τη γενική κυβέρνηση προς νοικοκυριά με την ιδιότητά τους ως καταναλωτών, αν δεν καταγράφονται ως κοινωνικές παροχές·
- θ) η αντισταθμιστική μεταβίβαση από την κεντρική τράπεζα στους ΝΧΟ (S.122 και S.125) για την κάλυψη της ενδιάμεσης ανάλωσης του μέρους της παραγωγής της κεντρικής τράπεζας που δεν αποδίδεται απευθείας (βλ. κεφάλαιο 14: ΥΧΔΜΕ).

4.139 Χρόνος καταγραφής: οι μεταβιβάσεις του σημείου 4.138 καταγράφονται όταν πραγματοποιούνται, εκτός από τις μεταβιβάσεις από ή προς τη γενική κυβέρνηση, που καταγράφονται όταν καθίστανται απαιτητές.

Οι διάφορες άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις εμφανίζονται ως:

- α) πόροι και χρήσεις στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος όλων των τομέων·

β) πόροι και χρήσεις στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

Ίδιοι πόροι της ΕΕ που βασίζονται στον ΦΠΑ και στο Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα (ΑΕΕ) (D.76)

4.140 **Ορισμός:** Ο τρίτος και ο τέταρτος ίδιος πόρος της ΕΕ (D.76), που βασίζονται στον ΦΠΑ και στο ΑΕΕ, είναι τρέχουσες μεταβιβάσεις που καταβάλλονται από τη γενική κυβέρνηση κάθε κράτους μέλους στα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο τρίτος ίδιος πόρος της ΕΕ, που βασίζεται στον ΦΠΑ (D.761), και ο τέταρτος ίδιος πόρος της ΕΕ, που βασίζεται στο ΑΕΕ (D.762), είναι συνεισφορές στον προϋπολογισμό των οργάνων της Ένωσης. Το επίπεδο της συνεισφοράς κάθε κράτους μέλους βασίζεται στα επίπεδα της δικής τους βάσης ΦΠΑ και του δικού τους ΑΕΕ.

Ο τίτλος D.76 περιλαμβάνει επίσης διάφορες μη φορολογικές συνεισφορές του κράτους προς τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (D.763).

Χρόνος καταγραφής: Ο τρίτος και ο τέταρτος ίδιος πόρος της ΕΕ, που βασίζονται στον ΦΠΑ και στο ΑΕΕ, καταγράφονται όταν καθίστανται απαιτητοί προς καταβολή.

Ο τρίτος και ο τέταρτος ίδιος πόρος της ΕΕ, που βασίζονται στον ΦΠΑ και στο ΑΕΕ, καταγράφονται ως:

α) χρήσεις στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος της γενικής κυβέρνησης·

β) πόροι στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ (D.8)

4.141 **Ορισμός:** Η προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων (D.8) αντιπροσωπεύει την προσαρμογή που απαιτείται ώστε να εμφανίζεται στις αποταμιεύσεις των νοικοκυριών η μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων επί των οποίων τα νοικοκυριά έχουν βέβαιη απαίτηση. Η μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων προέρχεται από εισφορές και παροχές που καταγράφονται στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος.

4.142 Αφού τα νοικοκυριά αντιμετωπίζονται στους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς και στους ισολογισμούς του συστήματος ως κατέχοντα τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα, είναι απαραίτητο ένα στοιχείο προσαρμογής για να εξασφαλιστεί ότι τυχόν πλεόνασμα των συνταξιοδοτικών εισφορών σε σχέση με τις καταβληθείσες συντάξεις δεν επηρεάζει την αποταμίευση των νοικοκυριών.

Για να εξουδετερωθεί το αποτέλεσμα αυτό, μια προσαρμογή ίση με:

τη συνολική αξία των πραγματικών και τεκμαρτών κοινωνικών εισφορών που αφορούν συντάξεις και οι οποίες είναι πληρωτέες σε συνταξιοδοτικά συστήματα στα οποία τα νοικοκυριά έχουν σαφή απαίτηση

συν τη συνολική αξία των πληρωτέων συμπληρωματικών εισφορών που προέρχονται από το εισόδημα περιουσίας που είναι αποδοτέο σε δικαιούχους συνταξιοδοτικών συστημάτων

μείον την αξία των σχετικών εξόδων λειτουργίας

μείον τη συνολική αξία των συντάξεων που καταβάλλονται ως παροχές κοινωνικής ασφάλισης από συνταξιοδοτικά συστήματα

προστίθεται στο διαθέσιμο εισόδημα ή στο προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών στους λογαριασμούς χρήσης εισοδήματος πριν από τον προσδιορισμό της αποταμίευσης.

Έτσι, η αποταμίευση των νοικοκυριών είναι ίδια με εκείνη που θα καταγραφόταν αν οι συνταξιοδοτικές εισφορές και οι εισπραττόμενες συντάξεις δεν είχαν καταγραφεί ως τρέχουσες μεταβιβάσεις στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος. Αυτό το στοιχείο προσαρμογής είναι απαραίτητο για να συμβαδίζει η αποταμίευση των νοικοκυριών με τη μεταβολή των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων τους που καταγράφονται στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό του συστήματος. Φυσικά, απαιτούνται και προσαρμογές προς την αντίθετη κατεύθυνση στους λογαριασμούς χρήσης εισοδήματος των μονάδων που είναι υπεύθυνες για την καταβολή των συντάξεων.

4.143 **Χρόνος καταγραφής:** Η προσαρμογή καταγράφεται σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα των ροών που την απαρτίζουν.

4.144 Η προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων καταγράφεται ως:

α) χρήσεις στους λογαριασμούς χρήσης εισοδήματος των τομέων στους οποίους ταξινομούνται οι μονάδες που είναι υπεύθυνες για την καταβολή συντάξεων·

β) χρήσεις στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων (στην περίπτωση θεσμικών μονάδων μη μόνιμων κατοίκων)·

γ) πόροι στους λογαριασμούς χρήσης εισοδήματος του τομέα των νοικοκυριών·

δ) πόροι στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων (στην περίπτωση νοικοκυριών μη μόνιμων κατοίκων).

ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ (D.9)

4.145 *Ορισμός:* Οι κεφαλαιακές μεταβιβάσεις προϋποθέτουν την απόκτηση ή τη διάθεση περιουσιακού στοιχείου ή περιουσιακών στοιχείων από το ένα τουλάχιστον μέρος της συναλλαγής. Ανεξάρτητα από το αν οι μεταβιβάσεις πραγματοποιούνται σε χρήμα ή σε είδος, έχουν ως αποτέλεσμα αντίστοιχη μεταβολή των χρηματοοικονομικών ή μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που εμφανίζονται στους ισολογισμούς ενός ή και των δύο μερών της συναλλαγής

4.146 Με τον όρο «κεφαλαιακή μεταβίβαση σε είδος» νοείται η μεταβίβαση της κυριότητας ενός περιουσιακού στοιχείου (εκτός από αποθέματα και μετρητά) ή η ακύρωση υποχρέωσης από πιστωτή, χωρίς αντίστοιχη ανταπόδοση.

Με τον όρο «κεφαλαιακή μεταβίβαση σε χρήμα» νοείται η μεταβίβαση μετρητών που συγκέντρωσε ο πρώτος συμβαλλόμενος με τη διάθεση ενός ή περισσότερων περιουσιακών στοιχείων (εκτός από αποθέματα), ή που ο δεύτερος συμβαλλόμενος αναμένεται ή υποχρεούται να χρησιμοποιήσει για την απόκτηση ενός ή περισσότερων περιουσιακών στοιχείων (εκτός από αποθέματα). Ο δεύτερος συμβαλλόμενος, δηλαδή ο αποδέκτης, είναι υποχρεωμένος να χρησιμοποιήσει τα μετρητά για την απόκτηση ενός ή περισσότερων περιουσιακών στοιχείων, ως προϋπόθεση για την πραγματοποίηση της μεταβίβασης.

Η αξία μεταβίβασης ενός μη χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου αποτιμάται με βάση την εκτιμώμενη τιμή στην οποία το περιουσιακό στοιχείο, είτε είναι καινούργιο είτε είναι μεταχειρισμένο, θα μπορούσε να πωληθεί στην αγορά συν τυχόν κόστος μεταφοράς, κόστος εγκατάστασης ή άλλα έξοδα μεταβίβασης της κυριότητας που βαρύνουν τον δότη, αλλά εξαιρουμένων τυχόν τέτοιων επιβαρύνσεων που βαρύνουν τον αποδέκτη. Οι μεταβιβάσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αποτιμώνται με τον ίδιο τρόπο όπως οι άλλες αποκτήσεις ή διαθέσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων.

4.147 Οι κεφαλαιακές μεταβιβάσεις καλύπτουν τους φόρους κεφαλαίου (D.91), τις επιχορηγήσεις επενδύσεων (D.92) και τις λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (D.99).

Φόροι κεφαλαίου (D.91)

4.148 *Ορισμός:* Οι φόροι κεφαλαίου (D.91) είναι φόροι που επιβάλλονται σε μη τακτά και ελάχιστα συχνά διαστήματα στις αξίες των περιουσιακών στοιχείων ή στην καθαρή θέση των θεσμικών μονάδων ή τις αξίες των περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται μεταξύ θεσμικών μονάδων λόγω κληρονομιών, δωρεών μεταξύ προσώπων ή άλλων μεταβιβάσεων.

4.149 Οι φόροι κεφαλαίου (D.91) περιλαμβάνουν:

α) φόρους επί κεφαλαιακών μεταβιβάσεων: φόρους κληρονομιάς και φόρους δωρεών μεταξύ προσώπων, οι οποίοι επιβάλλονται στο κεφάλαιο των δικαιούχων. Δεν περιλαμβάνονται οι φόροι επί πωλήσεων περιουσιακών στοιχείων·

β) έκτακτους φόρους κεφαλαίου: περιστασιακούς και έκτακτους φόρους στα περιουσιακά στοιχεία ή στην καθαρή αξία των θεσμικών μονάδων. Οι εν λόγω φόροι συμπεριλαμβάνουν τα τέλη υπεραξίας, δηλαδή τους φόρους επί της αύξησης της αξίας της γεωργικής γης λόγω της έγκρισης άδειας με σκοπό την ανάπτυξη της γης για εμπορικούς ή οικιστικούς σκοπούς.

Οι φόροι επί κερδών κεφαλαίου δεν καταγράφονται ως φόροι κεφαλαίου αλλά ως τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.

4.150 Οι φόροι που καταγράφονται στους λογαριασμούς προέρχονται από δύο πηγές: ποσά που δικαιολογούνται από αποτιμήσεις και δηλώσεις ή εισπράξεις μετρητών.

α) Αν χρησιμοποιούνται αποτιμήσεις και δηλώσεις, τα ποσά αναπροσαρμόζονται με συντελεστή που αντικατοπτρίζει τα αποτιμηθέντα και δηλωθέντα ποσά που δεν εισπράχθηκαν ποτέ. Εναλλακτικά, καταγράφεται κεφαλαιακή μεταβίβαση στους σχετικούς τομείς ίση με την ίδια αναπροσαρμογή. Οι συντελεστές εκτιμώνται με βάση την προηγούμενη εμπειρία και τις τρέχουσες προβλέψεις όσον αφορά τα αποτιμηθέντα και δηλωθέντα ποσά που δεν εισπράχθηκαν ποτέ. Οι συντελεστές αυτοί είναι ειδικοί για τις διάφορες κατηγορίες φόρων.

β) Αν χρησιμοποιούνται εισπράξεις μετρητών, τα σχετικά ποσά αναπροσαρμόζονται χρονικά έτσι ώστε να καταγράφονται όταν πραγματοποιούνται οι δραστηριότητες που δημιουργούν την υποχρέωση καταβολής φόρου ή, αν αυτό το χρονικό σημείο δεν είναι γνωστό, όταν καθορίζεται το ποσό του φόρου. Η αναπροσαρμογή αυτή βασίζεται στο μέσο χρονικό διάστημα μεταξύ της πραγματοποίησης της δραστηριότητας (ή του καθορισμού του ποσού του φόρου) και της εισπράξης του φόρου σε μετρητά.

4.151 Οι φόροι κεφαλαίου καταγράφονται ως:

α) μεταβολές των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης (–) στον λογαριασμό κεφαλαίου των τομέων στους οποίους ταξινομούνται οι φορολογούμενοι·

β) μεταβολές των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης (+) στον λογαριασμό κεφαλαίου της γενικής κυβέρνησης·

γ) μεταβολές των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης στον λογαριασμό κεφαλαίου της αλλοδαπής.

Επιχορηγήσεις επενδύσεων (D.92)

4.152 Ορισμός: Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων (D.92) είναι κεφαλαιακές μεταβιβάσεις σε χρήμα ή σε είδος από τη γενική κυβέρνηση ή από την αλλοδαπή προς άλλες θεσμικές μονάδες μόνιμους ή μη μόνιμους κατοίκους, με σκοπό τη χρηματοδότηση μέρους ή του συνόλου του κόστους της απόκτησης πάγιων στοιχείων του ενεργητικού εκ μέρους τους.

Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων από την αλλοδαπή περιλαμβάνουν αυτές που καταβάλλονται απευθείας από τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης [π.χ. μεταβιβάσεις από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)].

4.153 Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων σε είδος είναι μεταβιβάσεις μεταφορικού εξοπλισμού, μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού από τη γενική κυβέρνηση σε άλλες μονάδες μόνιμους ή μη μόνιμους κατοίκους, καθώς και η απευθείας χορήγηση κτιρίων ή άλλων κατασκευών σε μονάδες μόνιμους ή μη μόνιμους κατοίκους.

4.154 Η αξία των επενδύσεων (σχηματισμού) κεφαλαίου που πραγματοποιούνται από τη γενική κυβέρνηση προς όφελος άλλων τομέων της οικονομίας καταγράφεται ως επιχορηγήσεις επενδύσεων, όταν ο αποδέκτης είναι αναγνωρίσιμος και αποκτά την κυριότητα του κεφαλαίου. Σε τέτοιες περιπτώσεις, οι επενδύσεις κεφαλαίου καταγράφονται ως μεταβολή περιουσιακών στοιχείων στον λογαριασμό κεφαλαίου του αποδέκτη και χρηματοδοτούνται με επιχορήγηση επενδύσεων που καταγράφεται ως μεταβολή των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης του ίδιου λογαριασμού.

4.155 Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων (D.92) περιλαμβάνουν τόσο εφάπαξ πληρωμές που προορίζονται να χρηματοδοτήσουν επενδύσεις κεφαλαίου κατά την ίδια περίοδο, όσο και τμηματικές πληρωμές που αφορούν επενδύσεις κεφαλαίου που πραγματοποιήθηκαν σε προγενέστερη περίοδο. Αυτά τα τμήματα των ετήσιων πληρωμών από τη γενική κυβέρνηση στις επιχειρήσεις που αντιπροσωπεύουν την εξόφληση χρεών τα οποία συνάπτουν οι επιχειρήσεις με σκοπό την υλοποίηση κρατικών προγραμμάτων επενδύσεων κεφαλαίου αντιμετωπίζονται ως επιχορηγήσεις επενδύσεων.

4.156 Οι επιδοτήσεις επιτοκίου που πραγματοποιεί η γενική κυβέρνηση δεν περιλαμβάνονται στις επιχορηγήσεις επενδύσεων. Η ανάλυση μέρους των τόκων από τις δημόσιες αρχές είναι τρέχουσα διανεμητική συναλλαγή. Ωστόσο, όταν η επιχορήγηση εξυπηρετεί τον διπλό σκοπό της χρηματοδότησης, αφενός, της εξόφλησης του δανείου που έχει συναφθεί και, αφετέρου, της πληρωμής των τόκων του κεφαλαίου που έχει δοθεί ως δάνειο, και όταν δεν είναι δυνατόν να διαχωριστούν τα δύο αυτά στοιχεία, όλη η επιχορήγηση αντιμετωπίζεται στους λογαριασμούς ως επιχορήγηση επένδυσης.

4.157 Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων σε μη χρηματοοικονομικές εταιρείες και οιονεί εταιρείες περιλαμβάνουν, εκτός από τις επιχορηγήσεις σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, επιχορηγήσεις κεφαλαίου σε δημόσιες επιχειρήσεις που αναγνωρίζονται ως θεσμικές μονάδες, με την προϋπόθεση ότι ο δημόσιος φορέας που πραγματοποιεί την επιχορήγηση δεν διατηρεί απαίτηση κατά της δημόσιας επιχείρησης.

4.158 Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων στον τομέα των νοικοκυριών περιλαμβάνουν επιχορηγήσεις για την αγορά εξοπλισμού και για τον εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων, εκτός από τις εταιρείες και οιονεί εταιρείες, και επιχορηγήσεις σε νοικοκυριά για την κατασκευή, αγορά και βελτίωση κατοικιών.

4.159 Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων στη γενική κυβέρνηση περιλαμβάνουν τις πληρωμές (εκτός από τις χορηγήσεις για επιδότηση επιτοκίου) που πραγματοποιούνται προς υποτομείς της γενικής κυβέρνησης με σκοπό τη χρηματοδότηση επενδύσεων κεφαλαίου. Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων που γίνονται στο εσωτερικό της γενικής κυβέρνησης είναι εσωτερικές ροές του τομέα της γενικής κυβέρνησης και δεν εμφανίζονται σε ενοποιημένο λογαριασμό για τον τομέα ως σύνολο. Παραδείγματα επιχορηγήσεων επενδύσεων στο εσωτερικό της γενικής κυβέρνησης είναι οι μεταβιβάσεις από την κεντρική κυβέρνηση στην τοπική αυτοδιοίκηση με συγκεκριμένο σκοπό τη χρηματοδότηση ακαθάριστων επενδύσεων πάγιου κεφαλαίου. Οι μεταβιβάσεις που προορίζονται για διάφορους μη καθορισμένους σκοπούς καταγράφονται ως τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό της γενικής κυβέρνησης, ακόμη και αν χρησιμοποιούνται για την κάλυψη δαπανών για επενδύσεις κεφαλαίου.

4.160 Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων σε μη κερδοσκοπικά ιδρύματα από τη γενική κυβέρνηση και από την αλλοδαπή διακρίνονται από τις τρέχουσες μεταβιβάσεις σε μη κερδοσκοπικά ιδρύματα με χρησιμοποίηση των κριτηρίων του σημείου 4.159.

4.161 Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων προς την αλλοδαπή περιορίζονται στις μεταβιβάσεις που πραγματοποιούνται με τον συγκεκριμένο σκοπό της χρηματοδότησης επενδύσεων κεφαλαίου μονάδων μη μόνιμων κατοίκων. Συμπεριλαμβάνουν, π.χ., τις μη ανταποδοτικές μεταβιβάσεις για την κατασκευή γεφυρών, οδών, εργοστασίων, νοσοκομείων ή σχολείων σε αναπτυσσόμενες χώρες ή την κατασκευή κτιρίων διεθνών οργανισμών. Μπορεί να αποτελούνται από τμηματικές πληρωμές κατά τη διάρκεια περιόδου, όπως και από εφάπαξ πληρωμές. Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει επίσης την παροχή πάγιων κεφαλαιουχικών αγαθών δωρεάν ή σε μειωμένες τιμές.

4.162 Χρόνος καταγραφής: Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων σε χρήμα καταγράφονται όταν πρέπει να καταβληθεί η πληρωμή. Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων σε είδος καταγράφονται όταν μεταβιβάζεται η κυριότητα του συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου.

4.163 Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων καταγράφονται ως:

α) μεταβολές των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης (–) στον λογαριασμό κεφαλαίου της γενικής κυβέρνησης·

β) μεταβολές των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης (+) στον λογαριασμό κεφαλαίου των τομέων που λαμβάνουν τις επιχορηγήσεις·

γ) μεταβολές των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης στον λογαριασμό κεφαλαίου της αλλοδαπής.

Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (D.99)

4.164 Ορισμός: Οι λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (D.99) καλύπτουν μεταβιβάσεις, εκτός από επιχορηγήσεις επενδύσεων και φόρους κεφαλαίου, οι οποίες δεν αναδιανέμουν το εισόδημα, αλλά αναδιανέμουν τις αποταμιεύσεις ή την περιουσία ανάμεσα στους διάφορους τομείς ή υποτομείς της οικονομίας ή της αλλοδαπής. Οι εν λόγω μεταβιβάσεις μπορούν να πραγματοποιούνται σε χρήμα ή σε είδος (περιπτώσεις αναδοχής χρέους ή ακύρωσης χρέους) και αντιστοιχούν σε προαιρετικές μεταβιβάσεις περιουσίας.

4.165 Οι λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (D.99) καλύπτουν τις ακόλουθες συναλλαγές:

α) αποζημιώσεις από τη γενική κυβέρνηση ή την αλλοδαπή προς ιδιοκτήτες κεφαλαιουχικών αγαθών τα οποία καταστράφηκαν ή υπέστησαν ζημιές λόγω πράξεων πολέμου, άλλων πολιτικών γεγονότων ή φυσικών καταστροφών (πλημμυρών κ.λπ.)·

β) μεταβιβάσεις από τη γενική κυβέρνηση προς μη χρηματοοικονομικές εταιρείες και οιονεί εταιρείες για την κάλυψη ζημιών που έχουν συσσωρευθεί σε διάστημα αρκετών οικονομικών ετών ή εξαιρετικών ζημιών λόγω παραγόντων που δεν ελέγχονται από την επιχείρηση (ακόμη και στην περίπτωση εισφοράς κεφαλαίου)·

γ) μεταβιβάσεις μεταξύ υποτομέων της γενικής κυβέρνησης οι οποίες έχουν σχεδιαστεί να καλύπτουν απρόβλεπτες δαπάνες ή συσσωρευμένα ελλείμματα. Οι μεταβιβάσεις αυτές μεταξύ υποτομέων της γενικής κυβέρνησης είναι ροές στο εσωτερικό του τομέα της γενικής κυβέρνησης και δεν εμφανίζονται σε ενοποιημένο λογαριασμό του τομέα ως σύνολο·

δ) μη περιοδικά πριμ αποταμιεύσεων που παρέχονται από τη γενική κυβέρνηση σε νοικοκυριά ως επιβράβευση των αποταμιεύσεων τους κατά τη διάρκεια αρκετών ετών·

ε) κληροδοτήματα, μεγάλες δωρεές μεταξύ προσώπων και δωρεές μεταξύ μονάδων που ανήκουν σε διαφορετικούς τομείς, συμπεριλαμβανομένων κληρονομιών ή μεγάλων δωρεών σε μη κερδοσκοπικά ιδρύματα (ΜΚΙ). Δωρεές σε ΜΚΙ είναι, π.χ., δωρεές σε πανεπιστήμια με σκοπό την κάλυψη του κόστους για την κατασκευή νέων φοιτητικών εστιών, βιβλιοθηκών, εργαστηρίων κ.λπ.·

στ) η αντισταθμιστική συναλλαγή της ακύρωσης χρεών έπεται από συμφωνία μεταξύ θεσμικών μονάδων που ανήκουν σε διαφορετικούς τομείς ή υποτομείς (π.χ. ακύρωση, από τη γενική κυβέρνηση, χρέους που οφείλεται από ξένη χώρα· πληρωμές για την κάλυψη εγγυήσεων που απαλλάσσουν αθετούντες οφειλέτες από τις υποχρεώσεις τους) —εκτός από την ιδιαίτερη περίπτωση των πληρωτέων στον τομέα της γενικής κυβέρνησης φόρων και κοινωνικών εισφορών [βλ. στοιχείο ι)]. Οι ακυρώσεις αυτές, που γίνονται με αμοιβαία συμφωνία, αντιμετωπίζονται ως κεφαλαιακή μεταβίβαση από τον πιστωτή στον οφειλέτη, αξίας ίσης με το οφειλόμενο χρέος κατά τη στιγμή της ακύρωσης. Ομοίως, η αντισταθμιστική συναλλαγή της αναδοχής χρέους καθώς και η πραγματοποίηση άλλων παρόμοιων συναλλαγών (ενεργοποίηση εγγυήσεων σχετικά με συστήματα μη τυποποιημένων εγγυήσεων ή αναδιάρθρωση του χρέους όταν μέρος του χρέους εξαλείφεται ή μεταβιβάζεται) είναι επίσης κεφαλαιακή μεταβίβαση. Ωστόσο, εξαιρούνται τα ακόλουθα:

1. ακύρωση χρηματοοικονομικών απαιτήσεων από τον ιδιοκτήτη οιονεί εταιρείας και αναδοχή υποχρεώσεων για λογαριασμό οιονεί εταιρείας από τον ιδιοκτήτη της. Η περίπτωση αυτή αντιμετωπίζεται ως συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (F.5)·

2. ακύρωση ή αναδοχή, από τη γενική κυβέρνηση, χρεών δημόσιας επιχείρησης που παύει να υπάρχει ως θεσμική μονάδα στο σύστημα. Αυτή η περίπτωση καταγράφεται στον λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων (K.5)·

3. ακύρωση ή αναδοχή, από τη γενική κυβέρνηση, χρεών δημόσιας επιχείρησης στο πλαίσιο συνεχιζόμενης διαδικασίας ιδιωτικοποίησης που θα ολοκληρωθεί βραχυπρόθεσμα. Η περίπτωση αυτή αντιμετωπίζεται ως συναλλαγή σε συμμετοχικούς τίτλους και μετοχές εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (F.5).

Η διαγραφή χρέους δεν είναι συναλλαγή μεταξύ θεσμικών μονάδων και, ως εκ τούτου, δεν καταγράφεται ούτε στον λογαριασμό κεφαλαίου ούτε στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό. Αν ο πιστωτής αποφασίσει τη διαγραφή χρέους, αυτή καταγράφεται στον λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων του πιστωτή και του οφειλέτη. Οι προβλέψεις για επισφαλή δάνεια θεωρούνται λογιστικές εγγραφές που είναι εσωτερικές για τη θεσμική παραγωγική μονάδα και δεν καταγράφονται παρά μόνο στην περίπτωση αναμενόμενων ζημιών από μη εξυπηρετούμενα δάνεια, που καταγράφονται ως υπομνήματα στους ισολογισμούς. Επίσης, η μονομερής αποκήρυξη χρέους από οφειλέτη δεν είναι συναλλαγή και δεν καταγράφεται·

ζ) το τμήμα εκείνο των ρευστοποιηθέντων κερδών (ή ζημιών) κεφαλαίου το οποίο αναδιανέμεται σε άλλον τομέα όπως, για παράδειγμα, τα κέρδη κεφαλαίου που αναδιανέμονται από ασφαλιστικές επιχειρήσεις σε νοικοκυριά. Ωστόσο, οι αντισταθμιστικές συναλλαγές των μεταβιβάσεων, προς τη γενική κυβέρνηση, των εσόδων από ιδιωτικοποίηση που γίνεται έμμεσα (π.χ. μέσω μιας εταιρείας holding) καταγράφονται ως χρηματοοικονομικές συναλλαγές σε συμμετοχικούς τίτλους και μετοχές εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (F.5) και δεν έχουν άμεσο αντίκτυπο στο επίπεδο καθαρής ικανότητας χρηματοδότησης / ανάγκης χρηματοδότησης της γενικής κυβέρνησης·

- η) μεγάλες πληρωμές για αποζημίωση ζημιών ή βλαβών που δεν καλύπτονται από ασφαλιστήρια συμβόλαια [εκτός από πληρωμές από τη γενική κυβέρνηση ή από την αλλοδαπή που περιγράφονται στο στοιχείο α)]. Οι πληρωμές επιδικάζονται με απόφαση δικαστηρίου ή διακανονίζονται εξωδικαστικά. Παραδείγματα τέτοιων πληρωμών είναι οι πληρωμές αποζημιώσεων για βλάβες που οφείλονται σε μεγάλες εκρήξεις, διαρροές πετρελαίου, παρενέργειες φαρμάκων κ.λπ.
- θ) έκτακτες πληρωμές σε οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης που πραγματοποιούνται από εργοδότες (συμπεριλαμβανομένης της γενικής κυβέρνησης) ή από τη γενική κυβέρνηση (στο πλαίσιο της κοινωνικής λειτουργίας της), στον βαθμό που οι πληρωμές αυτές προορίζονται να αυξήσουν τα μαθηματικά (αναλογιστικά) αποθεματικά των ταμείων αυτών. Η συνοδευτική προσαρμογή από οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης προς νοικοκυριά καταγράφεται επίσης ως λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (D.99).
- ι) όταν οι πληρωτέοι στη γενική κυβέρνηση φόροι και κοινωνικές εισφορές καταγράφονται με βάση αποτιμήσεις και δηλώσεις, το μέρος που δεν θεωρείται πιθανό να εισπραχθεί εξουδετερώνεται στην ίδια λογιστική περίοδο. Αυτό γίνεται με την καταγραφή άλλης κεφαλαιακής μεταβίβασης (D.99), ως εγγραφή στο D.995, μεταξύ γενικής κυβέρνησης και των σχετικών τομέων. Αυτή η ροή D.995 αναλύεται περαιτέρω σύμφωνα με την κωδικοποίηση των διαφόρων σχετικών φόρων και κοινωνικών εισφορών:
- ια) οι παροχές ασφάλισης την επομένη μιας καταστροφής: έπειτα από μια καταστροφή, η συνολική αξία των αποζημιώσεων που σχετίζονται με την καταστροφή, όπως λαμβάνονται από πληροφορίες του ασφαλιστικού κλάδου, καταγράφεται ως κεφαλαιακή μεταβίβαση από τις ασφαλιστικές εταιρείες στους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων. Αν ο ασφαλιστικός κλάδος δεν μπορεί να παράσχει πληροφορίες για τις αποζημιώσεις που σχετίζονται με την καταστροφή, οι εν λόγω αποζημιώσεις εκτιμώνται ως η διαφορά μεταξύ των πραγματικών αποζημιώσεων και των προσαρμοσμένων αποζημιώσεων την περίοδο της καταστροφής.
- ιβ) συλλογικά σχηματισμένα περιουσιακά στοιχεία για τα οποία η ευθύνη συντήρησης αναλαμβάνεται από φορέα της γενικής κυβέρνησης.
- 4.166 Ο χρόνος καταγραφής προσδιορίζεται ως εξής:
- α) οι λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις σε χρήμα καταγράφονται όταν πρέπει να καταβληθεί η πληρωμή.
- β) οι λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις σε είδος καταγράφονται όταν μεταβιβάζεται η κυριότητα του περιουσιακού στοιχείου ή όταν ακυρώνεται η υποχρέωση από τον πιστωτή.
- 4.167 Οι λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις εμφανίζονται στις μεταβολές των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης στον λογαριασμό κεφαλαίου των τομέων και της αλλοδαπής.

ΜΕΤΟΧΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΡΟΑΙΡΕΣΗΣ ΠΟΥ ΧΟΡΗΓΟΥΝΤΑΙ ΣΕ ΜΙΣΘΩΤΟΥΣ (ΧΜΔ)

- 4.168 Μια ιδιαίτερη μορφή εισοδήματος σε είδος είναι η πρακτική ενός εργοδότη να δίνει στον εργαζόμενο το δικαίωμα να αγοράσει μετοχές σε καθορισμένη τιμή σε μεταγενέστερη ημερομηνία. Μια χορήγηση μετοχικού δικαιώματος προαίρεσης σε εργαζομένους μοιάζει με χρηματοοικονομικό παράγωγο και ο εργαζόμενος μπορεί να επιλέξει να μην κάνει χρήση του δικαιώματος αυτού, είτε επειδή η τιμή της μετοχής είναι πλέον χαμηλότερη από την τιμή στην οποία μπορεί να κάνει χρήση του δικαιώματος είτε επειδή έχει αποχωρήσει από τη συγκεκριμένη θέση εργασίας στον εν λόγω εργοδότη και έχει, επομένως, απολέσει αυτό το δικαίωμα.
- 4.169 Κατά κανόνα, ο εργοδότης ενημερώνει τους εργαζομένους του για την απόφαση να δοθεί δικαίωμα προνομιακής αγοράς μετοχών της εταιρείας σε συγκεκριμένη τιμή (στην τιμή άσκησης) έπειτα από ορισμένο χρονικό διάστημα και υπό ορισμένες συνθήκες (π.χ., ότι ο εργαζόμενος εξακολουθεί να εργάζεται στην επιχείρηση ή σε συνάρτηση με τις επιδόσεις της επιχείρησης). Ο χρόνος καταγραφής του χορηγούμενου μετοχικού δικαιώματος προαίρεσης στους εθνικούς λογαριασμούς πρέπει να καθοριστεί με ακρίβεια. «Ημερομηνία χορήγησης του δικαιώματος» είναι η ημερομηνία κατά την οποία παρέχεται το δικαίωμα στον εργαζόμενο, «ημερομηνία κτήσης» του είναι η συντομότερη ημερομηνία κατά την οποία μπορεί να γίνει χρήση του δικαιώματος και «ημερομηνία άσκησης» του είναι η ημερομηνία κατά την οποία το δικαίωμα ασκείται στην πράξη (ή λήγει).
- 4.170 Σύμφωνα με τις λογιστικές συστάσεις του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), η επιχείρηση αποτιμά ορθά τα δικαιώματα προαίρεσης κατά την ημερομηνία χορήγησης πολλαπλασιάζοντας την τιμή άσκησης των μετοχών τη στιγμή εκείνη επί τον αριθμό των δικαιωμάτων προαίρεσης που αναμένεται να ασκηθούν κατά την ημερομηνία κτήσης και διαιρώντας το γινόμενο διά του αριθμού των ετών υπηρεσίας που αναμένεται να έχουν συμπληρωθεί κατά την ημερομηνία κτήσης.
- 4.171 Στο ΕΣΛ, αν δεν υπάρχει ούτε διαπιστωθείσα αγοραία τιμή ούτε εκτίμηση εκ μέρους της επιχείρησης που να ευθυγραμμίζεται με τις συστάσεις που μόλις δόθηκαν, η αποτίμηση των δικαιωμάτων προαίρεσης μπορεί να γίνει με βάση υπόδειγμα αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης. Ο σκοπός αυτών των υποδειγμάτων όσον αφορά την αξία του δικαιώματος προαίρεσης είναι η συνεκτίμηση δύο στοιχείων. Το πρώτο στοιχείο είναι η προβολή του ποσού κατά το οποίο η αγοραία τιμή των υπό εξέταση μετοχών θα υπερβεί την τιμή άσκησης κατά την ημερομηνία κτήσης. Το δεύτερο στοιχείο είναι η προσδοκία ότι η τιμή θα αυξηθεί περαιτέρω μεταξύ της ημερομηνίας κτήσης και της ημερομηνίας άσκησης.
- 4.172 Πριν από την άσκηση του δικαιώματος προαίρεσης, ο διακανονισμός μεταξύ του εργοδότη και του εργαζομένου έχει τη μορφή χρηματοοικονομικού παραγώγου και εμφανίζεται ως τέτοιο στους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς και των δύο μερών.
- 4.173 Κατά την ημερομηνία χορήγησης πρέπει να γίνεται εκτίμηση της αξίας των μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης που χορηγούνται στους εργαζομένους. Το ποσό αυτό πρέπει να ενσωματώνεται στο εισόδημα εξαρτημένης εργασίας και να κατανέμεται στο διάστημα που μεσολαβεί από την ημερομηνία χορήγησης έως την ημερομηνία κτήσης, αν είναι δυνατόν. Σε αντίθετη περίπτωση, η αξία του δικαιώματος προαίρεσης πρέπει να καταγράφεται κατά την ημερομηνία κτήσης.

- 4.174 Το κόστος διαχείρισης των προγραμμάτων χορήγησης μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης σε εργαζομένους βαρύνει τον εργοδότη και αντιμετωπίζεται ως τμήμα της ενδιάμεσης ανάλωσης, όπως και οποιαδήποτε άλλη διοικητική υπηρεσία συνδέεται με το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας.
- 4.175 Αν και η αξία του μετοχικού δικαιώματος προαίρεσης αντιμετωπίζεται ως εισόδημα, κανένα εισόδημα από επενδύσεις δεν συνδέεται με προγράμματα χορήγησης μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης σε εργαζομένους.
- 4.176 Στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό, η απόκτηση μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης από νοικοκυριά συμπίπτει με το αντίστοιχο μέρος του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας με αντίστοιχη υποχρέωση του εργοδότη.
- 4.177 Κατ' αρχήν, τυχόν μεταβολή στην αξία μεταξύ της ημερομηνίας χορήγησης και της ημερομηνίας κτήσης πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μέρος του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας, ενώ τυχόν μεταβολή στην αξία μεταξύ της ημερομηνίας κτήσης και της ημερομηνίας άσκησης δεν αντιμετωπίζεται ως εισόδημα εξαρτημένης εργασίας αλλά ως κέρδος ή ζημία κτήσης. Στην πράξη, είναι πολύ απίθανο να αναθεωρηθούν, μεταξύ της ημερομηνίας χορήγησης και της ημερομηνίας άσκησης, οι εκτιμήσεις του κόστους που συνεπάγονται για τους εργοδότες τα μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούν στους μισθωτούς τους. Ως εκ τούτου, για ρεαλιστικούς λόγους, η συνολική αύξηση μεταξύ της ημερομηνίας χορήγησης και της ημερομηνίας άσκησης αντιμετωπίζεται ως κέρδος ή ζημία κτήσης. Η αύξηση στην αξία της τιμής της μετοχής πάνω από την τιμή άσκησης είναι κέρδος κτήσης για τον εργαζόμενο και ζημία κτήσης για τον εργοδότη και αντιστρόφως.
- 4.178 Όταν ο εργαζόμενος ασκεί το μετοχικό δικαίωμα προαίρεσης, η εγγραφή στον ισολογισμό εξαφανίζεται και αντικαθίσταται από την αξία των τίτλων (μετοχών) που έχουν αποκτηθεί. Αυτή η αλλαγή στην ταξινόμηση πραγματοποιείται μέσω συναλλαγών στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό και όχι μέσω του λογαριασμού λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων.
-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

- 5.01 Ορισμός: Οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές (F) είναι συναλλαγές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (AF) και υποχρεώσεων μεταξύ θεσμικών μονάδων μόνιμων κατοίκων και μεταξύ αυτών και θεσμικών μονάδων μη μόνιμων κατοίκων.
- 5.02 Χρηματοοικονομική συναλλαγή μεταξύ θεσμικών μονάδων είναι η ταυτόχρονη δημιουργία ή εκκαθάριση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και της αντίστοιχης υποχρέωσης ή η μεταβολή της κυριότητας ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή η ανάληψη μιας υποχρέωσης.

ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, χρηματοοικονομικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις

- 5.03 Ορισμός: Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτελούνται από όλες τις χρηματοοικονομικές απαιτήσεις, τις συμμετοχές σε κεφάλαιο και τη συνιστώσα χρυσού σε ράβδους του νομισματικού χρυσού.
- 5.04 Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία είναι αποθετήρια αξιών που αντιπροσωπεύουν οφέλη ή σειρές οφελών που αποκομίζει ο οικονομικός κύριος από τη διακράτηση ή χρήση των περιουσιακών στοιχείων για ένα χρονικό διάστημα. Συνιστούν μέσο μεταφοράς αξιών από τη μία λογιστική περίοδο στην άλλη. Τα οφέλη αποδίδονται μέσω πληρωμών, οι οποίες είναι συνήθως μετρητά (AF.21) και μεταβιβάσιμες καταθέσεις (AF.22).
- 5.05 Ορισμός: Χρηματοοικονομική απαίτηση είναι το δικαίωμα του πιστωτή να εισπράξει πληρωμή ή σειρά πληρωμών από τον οφειλέτη.
- Οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις είναι χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με αντίστοιχες υποχρεώσεις. Οι συμμετοχικοί τίτλοι και οι μετοχές ή τα μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (AF.5) αντιμετωπίζονται ως χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο με αντίστοιχη υποχρέωση, ακόμη και αν η απαίτηση του κατόχου από την εταιρεία δεν είναι σταθερό ποσό.
- 5.06 Ορισμός: Υποχρεώσεις δημιουργούνται όταν ο οφειλέτης είναι υποχρεωμένος να καταβάλει πληρωμή ή σειρά πληρωμών στον πιστωτή.
- 5.07 Η συνιστώσα χρυσού σε ράβδους του νομισματικού χρυσού που διατηρούν οι νομισματικές αρχές ως αποθεματικό περιουσιακό στοιχείο αντιμετωπίζεται ως χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, ακόμη και αν ο κάτοχος δεν έχει απαιτήσεις από άλλες οριζόμενες μονάδες. Δεν υπάρχει αντίστοιχη υποχρέωση για τον χρυσό σε ράβδους.

Υπό αίρεση περιουσιακά στοιχεία και υπό αίρεση υποχρεώσεις

- 5.08 Ορισμός: Τα υπό αίρεση περιουσιακά στοιχεία και οι υπό αίρεση υποχρεώσεις είναι συμφωνίες βάσει των οποίων ένα μέρος είναι υποχρεωμένο να καταβάλει πληρωμή ή σειρά πληρωμών σε άλλη μονάδα μόνον όπου ισχύουν ορισμένοι ειδικοί όροι.

Επειδή τα υπό αίρεση περιουσιακά στοιχεία και οι υπό αίρεση υποχρεώσεις δεν δημιουργούν υποχρεώσεις άνευ όρων, δεν θεωρούνται χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις.

- 5.09 Τα υπό αίρεση περιουσιακά στοιχεία και οι υπό αίρεση υποχρεώσεις περιλαμβάνουν:
- α) εφάπαξ εγγυήσεις πληρωμής από τρίτους, επειδή η πληρωμή απαιτείται μόνον αν αθετηθεί τις υποχρεώσεις του ο οφειλέτης·
 - β) δανειακές δεσμεύσεις, που παρέχουν εγγύηση ότι θα διατεθούν τα κεφάλαια, αλλά δεν υφίσταται χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο έως ότου χορηγηθούν πράγματι τα κεφάλαια·
 - γ) πιστωτικές επιστολές, που αποτελούν υποσχέσεις πληρωμής η οποία θα καταβληθεί εφόσον υποβληθούν ορισμένα έγγραφα που ορίζονται σε σύμβαση·
 - δ) πιστωτικά όρια, που είναι υποσχέσεις χορήγησης δανείων σε συγκεκριμένο πελάτη μέχρι ενός συγκεκριμένου ορίου·
 - ε) εγγυημένες διευκολύνσεις έκδοσης χρεογράφων (NIF), που παρέχουν στον δυνητικό οφειλέτη την εγγύηση ότι θα μπορεί να πωλήσει βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα, γνωστά ως γραμμάτια, και ότι η τράπεζα που εκδίδει τη διευκόλυνση θα αγοράσει όσα γραμμάτια δεν πωληθούν στην αγορά ή θα χορηγήσει αντίστοιχες προκαταβολές· και
 - στ) συνταξιοδοτικά δικαιώματα που αποκτώνται στο πλαίσιο διανεμητικών εργοδοτικών συνταξιοδοτικών συστημάτων καθορισμένων παροχών, τα οποία διοικούνται από φορείς της γενικής κυβέρνησης, ή στο πλαίσιο δημόσιων συνταξιοδοτικών ταμείων κοινωνικής ασφάλισης. Αυτά τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα καταγράφονται στον συμπληρωματικό πίνακα για τα κεκτημένα σε συγκεκριμένη ημερομηνία συνταξιοδοτικά δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης και όχι στους βασικούς λογαριασμούς.

- 5.10 Τα υπό αίρεση περιουσιακά στοιχεία και οι υπό αίρεση υποχρεώσεις δεν περιλαμβάνουν:
- α) αποθεματικά ασφαλιστικών συστημάτων, συνταξιοδοτικών συστημάτων και συστημάτων τυποποιημένων εγγυήσεων (AF.6)·
 - β) χρηματοοικονομικά παράγωγα (AF.7), στις περιπτώσεις που οι ίδιες οι συμβάσεις έχουν αγοραία αξία, επειδή είναι εμπορεύσιμες ή μπορούν να αντισταθμιστούν στην αγορά.
- 5.11 Παρόλο που τα υπό αίρεση περιουσιακά στοιχεία και οι υπό αίρεση υποχρεώσεις δεν καταγράφονται στους λογαριασμούς, είναι σημαντικά για τη χάραξη πολιτικής και την ανάλυση και χρειάζεται να συλλέγονται στοιχεία γι' αυτά και να υποβάλλονται ως συμπληρωματικά δεδομένα. Ακόμη και αν, τελικά, μπορεί να μην οφείλονται πληρωμές για υπό αίρεση περιουσιακά στοιχεία και υπό αίρεση υποχρεώσεις, ένα υψηλό επίπεδο υπό αίρεση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων αποτελεί ίσως ένδειξη ενός μη επιθυμητού επιπέδου κινδύνου από την πλευρά των μονάδων που τα προσφέρουν.

Πλαίσιο 5.1 — Αντιμετώπιση των εγγυήσεων στο σύστημα

- B5.1.1. Ορισμός: Οι εγγυήσεις είναι συμφωνίες βάσει των οποίων ο εγγυητής δεσμεύεται απέναντι στον δανειστή ότι, αν ο δανειζόμενος αθετήσει τις υποχρεώσεις του, ο εγγυητής θα επανορθώσει τη ζημία που, διαφορετικά, θα υφίστατο ο δανειστής.

Πολλές φορές καταβάλλεται προμήθεια για την παροχή εγγύησης.

- B5.1.2. Διακρίνονται τρία διαφορετικά είδη εγγυήσεων. Αυτά ισχύουν μόνο για εγγυήσεις που παρέχονται για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία. Δεν προτείνεται ειδική αντιμετώπιση για τις εγγυήσεις υπό μορφή εγγυήσεων κατασκευαστή ή υπό άλλες μορφές. Τα τρία είδη εγγυήσεων είναι τα εξής:

- α) εγγυήσεις που παρέχονται μέσω χρηματοοικονομικού παραγώγου, όπως συμφωνίες ανταλλαγής κινδύνων αθέτησης. Τα παράγωγα αυτά βασίζονται στον κίνδυνο αδυναμίας πληρωμής χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αναφοράς και δεν συνδέονται με ατομικά δάνεια ή χρεόγραφα·
- β) τυποποιημένες εγγυήσεις, που εκδίδονται σε μεγάλο αριθμό, συνήθως αρκετά μικρών ποσών. Τέτοια παραδείγματα είναι οι εγγυήσεις εξαγωγικών πιστώσεων ή οι εγγυήσεις φοιτητικών δανείων. Ακόμη και αν ο βαθμός της πιθανότητας να καταπέσει οποιαδήποτε απ' αυτές τις τυποποιημένες εγγυήσεις είναι αβέβαιος, το γεγονός ότι υπάρχουν πολλές παρόμοιες εγγυήσεις σημαίνει ότι μπορεί να γίνει μια αξιόπιστη εκτίμηση του αριθμού των περιπτώσεων κατάπτωσης της εγγύησης. Οι τυποποιημένες εγγυήσεις θεωρείται ότι δημιουργούν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και όχι υπό αίρεση περιουσιακά στοιχεία·
- γ) εφάπαξ εγγυήσεις, όταν ο συναφής κίνδυνος δεν μπορεί να υπολογιστεί με οποιαδήποτε ακρίβεια, λόγω απουσίας συγκρίσιμων περιπτώσεων. Η χορήγηση εφάπαξ εγγύησης θεωρείται υπό αίρεση περιουσιακό στοιχείο ή υπό αίρεση υποχρέωση και δεν καταγράφεται ως χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση.

Κατηγορίες χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

- 5.12 Διακρίνονται οκτώ κατηγορίες χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων:

- AF.1 Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ)
- AF.2 Μετρητά και καταθέσεις
- AF.3 Χρεόγραφα
- AF.4 Δάνεια
- AF.5 Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές ή μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
- AF.6 Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων
- AF.7 Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς
- AF.8 Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί.

- 5.13 Σε κάθε χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αντιστοιχεί μια υποχρέωση, με εξαίρεση τη συνιστώσα χρυσού σε ράβδους του νομισματικού χρυσού που διατηρούν οι νομισματικές αρχές ως αποθεματικό περιουσιακό στοιχείο που ταξινομείται στην κατηγορία νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (F.1). Με αυτή την εξαίρεση, διακρίνονται οκτώ κατηγορίες υποχρεώσεων που είναι αντίστοιχες με τις κατηγορίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.

- 5.14 Η ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών αντιστοιχεί στην ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων. Διακρίνονται οκτώ κατηγορίες χρηματοοικονομικών συναλλαγών σχετικά με:
- F.1 Νομισματικό χρυσό και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα
 - F.2 Μετρητά και καταθέσεις
 - F.3 Χρεόγραφα
 - F.4 Δάνεια
 - F.5 Συμμετοχικούς τίτλους και μετοχές ή μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
 - F.6 Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων
 - F.7 Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς
 - F.8 Λοιπούς εισπρακτέους/πληρωτέους λογαριασμούς.
- 5.15 Δεδομένης της συμμετρίας των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων, χρησιμοποιείται ο όρος «μέσο» για να χαρακτηρίσει τόσο την πλευρά του περιουσιακού στοιχείου όσο και την πλευρά της υποχρέωσης των χρηματοοικονομικών συναλλαγών. Η χρησιμοποίησή του δεν συνεπάγεται οποιαδήποτε επέκταση του πεδίου κάλυψης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με τη συμπερίληψη σε αυτό στοιχείων εκτός ισολογισμού, που περιγράφονται μερικές φορές ως χρηματοοικονομικά μέσα στις νομισματικές και χρηματοοικονομικές στατιστικές.

Ισολογισμοί, χρηματοοικονομικός λογαριασμός και λοιπές ροές

- 5.16 Στον ισολογισμό καταγράφονται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που διακρατούνται και οι υποχρεώσεις που εκκρεμούν μια ορισμένη χρονική στιγμή. Οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές έχουν ως αποτέλεσμα μεταβολές στους ισολογισμούς ανοίγματος και κλεισίματος. Ωστόσο, οι μεταβολές μεταξύ του ισολογισμού ανοίγματος και του ισολογισμού κλεισίματος προκύπτουν επίσης και από άλλες ροές, οι οποίες δεν συνιστούν αλληλεπιδράσεις μεταξύ θεσμικών μονάδων με κοινή συμφωνία. Οι λοιπές ροές που συνδέονται με χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις αναλύονται σε αναπροσαρμογές της αξίας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, και σε μεταβολές του όγκου των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που δεν οφείλονται σε χρηματοοικονομικές συναλλαγές. Οι αναπροσαρμογές της αξίας καταγράφονται στον λογαριασμό αναπροσαρμογής και οι μεταβολές του όγκου στον λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων.
- 5.17 Ο χρηματοοικονομικός λογαριασμός είναι ο τελικός λογαριασμός στην ακολουθία λογαριασμών που καταγράφουν συναλλαγές. Ο χρηματοοικονομικός λογαριασμός δεν έχει εξισωτικό μέγεθος το οποίο μεταφέρεται σε άλλο λογαριασμό. Το εξισωτικό μέγεθος του χρηματοοικονομικού λογαριασμού, δηλαδή η καθαρή απόκτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων μείον την καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων, είναι η καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) ή η καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (−) (B.9F).
- 5.18 Το εξισωτικό μέγεθος του χρηματοοικονομικού λογαριασμού είναι εννοιολογικά ταυτόσημο με το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού κεφαλαίου. Στην πράξη, παρατηρείται συνήθως μια αναντιστοιχία μεταξύ τους, γιατί υπολογίζονται με βάση διαφορετικά στατιστικά δεδομένα.

Αποτίμηση

- 5.19 Οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές καταγράφονται με τις αξίες συναλλαγής, δηλαδή με τις αξίες, σε εθνικό νόμισμα, με τις οποίες δημιουργούνται, ρευστοποιούνται, ανταλλάσσονται ή αναλαμβάνονται τα σχετικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και/ή υποχρεώσεις μεταξύ θεσμικών μονάδων, βάσει αποκλειστικά εμπορικών κριτηρίων.
- 5.20 Οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές και οι αντισταθμιστικές τους χρηματοοικονομικές ή μη χρηματοοικονομικές συναλλαγές καταγράφονται με την ίδια αξία συναλλαγής. Υπάρχουν τρεις περιπτώσεις:
- α) η χρηματοοικονομική συναλλαγή δημιουργεί πληρωμή σε εθνικό νόμισμα: η αξία της συναλλαγής ισούται με το ποσό που ανταλλάσσεται·
 - β) η χρηματοοικονομική συναλλαγή είναι συναλλαγή σε ξένο νόμισμα και η αντισταθμιστική συναλλαγή δεν είναι συναλλαγή σε εθνικό νόμισμα: η αξία της συναλλαγής ισούται με το ποσό σε εθνικό νόμισμα με βάση την αγοραία ισοτιμία που ισχύει τη στιγμή της πληρωμής· και
 - γ) ούτε η χρηματοοικονομική συναλλαγή ούτε η αντισταθμιστική συναλλαγή είναι συναλλαγές μετρητών ή άλλων μέσων πληρωμής: η αξία συναλλαγής προσδιορίζεται με βάση την τρέχουσα αγοραία αξία των σχετικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και/ή υποχρεώσεων.

- 5.21 Η αξία συναλλαγής αναφέρεται σε μια συγκεκριμένη χρηματοοικονομική συναλλαγή και την αντισταθμιστική της συναλλαγή. Από εννοιολογική άποψη, η αξία συναλλαγής θα πρέπει να διακρίνεται από μια αξία που βασίζεται σε μια τιμή που προσφέρεται στην αγορά, μια λογική αγοραία τιμή, ή οποιαδήποτε τιμή που αποσκοπεί να εκφράσει τη γενικότητα των τιμών για μια κατηγορία παρόμοιων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και/ή υποχρεώσεων. Πάντως, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η αντισταθμιστική συναλλαγή μιας χρηματοοικονομικής συναλλαγής είναι, για παράδειγμα, μεταβίβαση, και επομένως η χρηματοοικονομική συναλλαγή μπορεί να πραγματοποιείται με κριτήρια άλλα πλυν των αποκλειστικά εμπορικών κριτηρίων, η αξία της συναλλαγής προσδιορίζεται με βάση την τρέχουσα αγοραία αξία των σχετικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και/ή υποχρεώσεων.
- 5.22 Η αξία συναλλαγής δεν περιλαμβάνει χρέωση υπηρεσιών, αμοιβές, προμήθειες ή παρόμοιες πληρωμές για υπηρεσίες που παρέχονται κατά την πραγματοποίηση των συναλλαγών· αυτά τα στοιχεία θα πρέπει να καταγράφονται ως πληρωμές για παροχή υπηρεσιών. Εξαιρούνται επίσης οι φόροι επί των χρηματοοικονομικών συναλλαγών, οι οποίοι αντιμετωπίζονται ως φόροι επί υπηρεσιών που εντάσσονται στους φόρους επί προϊόντων. Όταν μια χρηματοοικονομική συναλλαγή προϋποθέτει νέα έκδοση υποχρεώσεων, η αξία συναλλαγής ισούται με το ποσό της αναλαμβανόμενης υποχρέωσης, μη συμπεριλαμβανομένων τυχόν προκαταβληθέντων τόκων. Κατά τον ίδιο τρόπο, όταν εξαλείφεται μια υποχρέωση, η αξία συναλλαγής τόσο για τον πιστωτή όσο και για τον οφειλέτη πρέπει να αντιστοιχεί στη μείωση της υποχρέωσης.

Καθαρή και ακαθάριστη καταγραφή

- 5.23 **Ορισμός:** Καθαρή καταγραφή των χρηματοοικονομικών συναλλαγών σημαίνει ότι οι αποκτήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων εμφανίζονται αφού αφαιρεθούν οι διαθέσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και ότι οι αναλήψεις υποχρεώσεων εμφανίζονται αφού αφαιρεθούν οι εξοφλήσεις υποχρεώσεων.

Οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές μπορεί να εμφανίζονται καθαρές για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με διαφορετικά χαρακτηριστικά και διαφορετικούς πιστωτές και οφειλές, υπό τον όρο ότι εντάσσονται στην ίδια κατηγορία ή υποκατηγορία.

- 5.24 **Ορισμός:** Η ακαθάριστη καταγραφή των χρηματοοικονομικών συναλλαγών σημαίνει ότι οι αποκτήσεις και οι διαθέσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων εμφανίζονται χωριστά, όπως και οι αναλήψεις υποχρεώσεων και οι εξοφλήσεις υποχρεώσεων.

Η ακαθάριστη καταγραφή των χρηματοοικονομικών συναλλαγών εμφανίζει το ίδιο ποσό καθαρής ικανότητας χρηματοδότησης και καθαρής ανάγκης χρηματοδότησης σαν να καταγράφονταν καθαρές οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές.

Οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές θα πρέπει να καταγράφονται ακαθάριστες όταν γίνονται λεπτομερείς αναλύσεις της κεφαλαιαγοράς.

Ενοποίηση

- 5.25 **Ορισμός:** Η ενοποίηση στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό αναφέρεται στη διαδικασία συμψηφισμού μεταξύ των συναλλαγών σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μιας ορισμένης ομάδας θεσμικών μονάδων και των αντισταθμιστικών συναλλαγών σε υποχρεώσεις της ίδιας ομάδας θεσμικών μονάδων.

Η ενοποίηση μπορεί να επιτελεστεί στο επίπεδο της συνολικής οικονομίας, των θεσμικών τομέων και των υποτομέων. Ο χρηματοοικονομικός λογαριασμός της αλλοδαπής είναι ενοποιημένος εξ ορισμού, επειδή καταγράφονται σε αυτόν μόνο οι συναλλαγές των θεσμικών μονάδων μη μόνιμων κατοίκων με τις θεσμικές μονάδες μόνιμους κατοίκους.

- 5.26 Τα ενδεικνυόμενα επίπεδα ενοποίησης διαφέρουν ανάλογα με το εκάστοτε είδος ανάλυσης. Για παράδειγμα, η ενοποίηση του χρηματοοικονομικού λογαριασμού για τη συνολική οικονομία δίνει έμφαση στις χρηματοοικονομικές συναλλαγές της οικονομίας με θεσμικές μονάδες μη μόνιμους κατοίκους, επειδή όλες οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές μεταξύ θεσμικών μονάδων μόνιμων κατοίκων «καθαρίζονται» με την ενοποίηση. Η ενοποίηση σε επίπεδο τομέων επιτρέπει την παρακολούθηση των συνολικών χρηματοοικονομικών συναλλαγών μεταξύ τομέων με καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης και τομέων με καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης. Η ενοποίηση σε επίπεδο υποτομέων για τις χρηματοοικονομικές εταιρείες μπορεί να παράσχει πολύ περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση και να επιτρέψει, παραδείγματος χάριν, την ταυτοποίηση των συναλλαγών των νομισματικών χρηματοοικονομικών οργανισμών με άλλες χρηματοοικονομικές εταιρείες, καθώς και με άλλους τομείς μόνιμους κατοίκους και με θεσμικές μονάδες μη μόνιμους κατοίκους. Ένας άλλος τομέας στον οποίο μπορεί να είναι διαφωτιστική η ενοποίηση σε επίπεδο υποτομέων είναι ο τομέας της γενικής κυβέρνησης, επειδή οι συναλλαγές μεταξύ των διαφόρων υποτομέων της κυβέρνησης δεν αποκλείονται.
- 5.27 Κατά κανόνα οι λογιστικές εγγραφές στο ΕΣΛ 2010 δεν ενοποιούνται, επειδή ο ενοποιημένος χρηματοοικονομικός λογαριασμός απαιτεί πληροφορίες για την αντίστοιχη ομαδοποίηση θεσμικών μονάδων. Αυτό απαιτεί δεδομένα χρηματοοικονομικών συναλλαγών στη βάση «από ποιον σε ποιον». Για παράδειγμα, για να γίνει ενοποίηση των υποχρεώσεων της γενικής κυβέρνησης, πρέπει να γίνει διάκριση, στους κατόχους υποχρεώσεων της γενικής κυβέρνησης, μεταξύ γενικής κυβέρνησης και άλλων θεσμικών μονάδων.

Εκκαθαριστικός συμψηφισμός

- 5.28 **Ορισμός:** Ο εκκαθαριστικός συμψηφισμός είναι η ενοποίηση σε επίπεδο μίας θεσμικής μονάδας, διαδικασία με την οποία οι λογιστικές εγγραφές και από τις δύο πλευρές του λογαριασμού για την ίδια συναλλαγή συμψηφίζονται. Ο εκκαθαριστικός συμψηφισμός θα πρέπει να αποφεύγεται, εκτός αν δεν υπάρχουν σχετικά πρωτογενή στοιχεία.

- 5.29 Διακρίνονται διάφοροι βαθμοί εκκαθαριστικού συμψηφισμού, καθώς οι συναλλαγές στην πλευρά των υποχρεώσεων αφαιρούνται από τις συναλλαγές στην πλευρά των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων για την ίδια κατηγορία ή υποκατηγορία χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.
- 5.30 Όταν μια υπηρεσία θεσμικής μονάδας αγοράζει ομόλογα που εκδίδει άλλη υπηρεσία της ίδιας θεσμικής μονάδας, ο χρηματοοικονομικός λογαριασμός της μονάδας δεν καταγράφει τη συναλλαγή ως απόκτηση απαίτησης μιας υπηρεσίας από άλλη υπηρεσία. Η συναλλαγή καταγράφεται ως απόσβεση υποχρεώσεων και όχι ως απόκτηση ενοποιημένων περιουσιακών στοιχείων. Αυτά τα χρηματοοικονομικά μέσα εμφανίζονται ως εκκαθαρισμένα. Ο εκκαθαριστικός συμψηφισμός θα πρέπει να αποφεύγεται όταν είναι απαραίτητο να εμφανίζεται το χρηματοοικονομικό μέσο τόσο στην πλευρά των περιουσιακών στοιχείων όσο και στην πλευρά των υποχρεώσεων για να τηρείται η παρουσίαση που επιβάλλει ο νόμος.
- 5.31 Ο εκκαθαριστικός συμψηφισμός ίσως είναι αναπόφευκτος για συναλλαγές μιας θεσμικής μονάδας σε χρηματοοικονομικά παράγωγα, όπου συνήθως δεν υπάρχουν χωριστά δεδομένα για τις συναλλαγές περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων. Είναι σκόπιμο να εκκαθαρίζονται αυτές οι συναλλαγές, επειδή η αξία μιας θέσης χρηματοοικονομικών παραγώγων μπορεί να αλλάξει πρόσημο, δηλαδή να μεταβληθεί από περιουσιακό στοιχείο σε υποχρέωση, επειδή η αξία του «υποκείμενου» μέσου του παράγωγου συμβολαίου αλλάζει σε σχέση με την τιμή του συμβολαίου.

Λογιστικοί κανόνες για τις χρηματοοικονομικές συναλλαγές

- 5.32 Η τετραπλογραφία αποτελεί λογιστική πρακτική στην οποία κάθε συναλλαγή στην οποία συμμετέχουν δύο θεσμικές μονάδες καταγράφεται δύο φορές από κάθε μονάδα. Για παράδειγμα, οι ανταλλαγές αγαθών με μετρητά μεταξύ επιχειρήσεων θα εγγραφούν και στον λογαριασμό παραγωγής και στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό για την κάθε μονάδα. Η λογιστική τετραπλογραφία εξασφαλίζει συμμετρία στις εκδόσεις των εμπλεκόμενων θεσμικών μονάδων και, συνεπώς, συνέπεια στους λογαριασμούς.
- 5.33 Η χρηματοοικονομική συναλλαγή έχει πάντοτε αντισταθμιστική συναλλαγή. Αυτή η αντισταθμιστική συναλλαγή μπορεί να είναι επίσης χρηματοοικονομική συναλλαγή ή μη χρηματοοικονομική συναλλαγή.
- 5.34 Αν και η συναλλαγή και η αντισταθμιστική της συναλλαγή είναι χρηματοοικονομικές συναλλαγές, μεταβάλλουν το χαρτοφυλάκιο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων και μπορεί να μεταβάλουν τα σύνολα τόσο των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων όσο και των υποχρεώσεων των θεσμικών μονάδων, ωστόσο δεν μεταβάλλουν την καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης ή την καθαρή θέση.
- 5.35 Η αντισταθμιστική συναλλαγή μιας χρηματοοικονομικής συναλλαγής μπορεί να είναι μη χρηματοοικονομική συναλλαγή, όπως συναλλαγή προϊόντων, διανεμητική συναλλαγή ή συναλλαγή μη παραχθέντων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η αντισταθμιστική συναλλαγή μιας χρηματοοικονομικής συναλλαγής δεν είναι χρηματοοικονομική συναλλαγή, μεταβάλλεται η καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης των θεσμικών μονάδων.

Χρηματοοικονομική συναλλαγή της οποίας η αντισταθμιστική συναλλαγή είναι τρέχουσα ή κεφαλαιακή μεταβίβαση

- 5.36 Η αντισταθμιστική συναλλαγή μιας χρηματοοικονομικής συναλλαγής μπορεί να είναι μεταβίβαση. Στην περίπτωση αυτή, η χρηματοοικονομική συναλλαγή συνεπάγεται μεταβολή της κυριότητας ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή ανάληψη υποχρέωσης ως οφειλής, γνωστή και ως αναδοχή χρέους, ή ταυτόχρονη εκκαθάριση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και της αντίστοιχης υποχρέωσης, γνωστή και ως διαγραφή χρέους ή απαλλαγή από την υποχρέωση εξόφλησης χρέους. Η αναδοχή χρέους και η διαγραφή χρέους συνιστούν κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (D.9) και καταγράφονται στον λογαριασμό κεφαλαίου.
- 5.37 Αν ο ιδιοκτήτης μιας οιονεί εταιρείας αναλαμβάνει υποχρεώσεις ή διαγράφει χρηματοοικονομικές απαιτήσεις έναντι της οιονεί εταιρείας, η αντισταθμιστική συναλλαγή της αναδοχής χρέους ή της διαγραφής χρέους είναι συναλλαγή συμμετοχικών τίτλων (F.51). Ωστόσο, εάν η πράξη προορίζεται να καλύψει συσσωρευμένες ζημιές ή μια εξαιρετικά σοβαρή ζημία ή γίνεται στο πλαίσιο συνεχών ζημιών, τότε η πράξη ταξινομείται ως μη χρηματοοικονομική συναλλαγή —κεφαλαιακή μεταβίβαση ή τρέχουσα μεταβίβαση.
- 5.38 Αν η γενική κυβέρνηση διαγράψει ή αναδεχθεί χρέος από δημόσια επιχείρηση που παύει να υπάρχει ως θεσμική μονάδα στο σύστημα, δεν καταγράφεται συναλλαγή στον λογαριασμό κεφαλαίου ούτε στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό. Σε αυτή την περίπτωση καταγράφεται μια ροή στον λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων.
- 5.39 Αν η γενική κυβέρνηση διαγράψει ή αναδεχθεί χρέος από δημόσια επιχείρηση στο πλαίσιο διαδικασίας ιδιωτικοποίησης που θα ολοκληρωθεί σε βραχυπρόθεσμη προοπτική, η αντισταθμιστική συναλλαγή είναι συναλλαγή συμμετοχικών τίτλων (F.51) μέχρι του συνολικού ποσού των εσόδων από την ιδιωτικοποίηση. Με άλλα λόγια, η γενική κυβέρνηση, διαγράφοντας ή αναδεχόμενη χρέος από δημόσια επιχείρηση, θεωρείται ότι αυξάνει προσωρινά το ποσοστό συμμετοχής της στην επιχείρηση. Ιδιωτικοποίηση σημαίνει παραχώρηση του ελέγχου της εν λόγω δημόσιας επιχείρησης με την πώληση συμμετοχικών τίτλων. Μια τέτοια διαγραφή ή αναδοχή χρέους οδηγεί σε αύξηση των ιδίων κεφαλαίων της δημόσιας επιχείρησης, ακόμη κι αν δεν έχουν εκδοθεί συμμετοχικοί τίτλοι.

- 5.40 Η ακύρωση ή η μείωση επισφαλών χρεών από πιστωτές και η μονομερής διαγραφή μιας υποχρέωσης από έναν οφειλέτη, γνωστή και ως άρνηση εξόφλησης χρέους, δεν αποτελούν συναλλαγές, γιατί δεν αφορούν αλληλεπιδράσεις μεταξύ θεσμικών μονάδων με κοινή συμφωνία. Η ακύρωση ή η μείωση επισφαλών χρεών από πιστωτές καταγράφεται στον λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων.

Χρηματοοικονομική συναλλαγή της οποίας η αντισταθμιστική συναλλαγή είναι εισόδημα περιουσίας

- 5.41 Η αντισταθμιστική συναλλαγή μιας χρηματοοικονομικής συναλλαγής μπορεί να είναι εισόδημα περιουσίας.
- 5.42 Ο τόκος (D.41) είναι εισπρακτέος από τους πιστωτές και πληρωτέος από τους οφειλότες ορισμένων ειδών χρηματοοικονομικών απαιτήσεων που ταξινομούνται στις κατηγορίες νομισματικού χρυσού και ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων (AF.1), μετρητών και καταθέσεων (AF.2), χρεογράφων (AF.3), δανείων (AF.4) και λοιπών εισπρακτέων/πληρωτέων λογαριασμών (AF.8).
- 5.43 Ο τόκος καταγράφεται ως δεδουλευμένος διαχρονικά, εισπρακτέος από τον πιστωτή, με βάση το ύψος του εναπομένου κεφαλαίου. Η αντισταθμιστική συναλλαγή μιας εγγραφής τόκου (D.41) είναι χρηματοοικονομική συναλλαγή που δημιουργεί χρηματοοικονομική απαίτηση του πιστωτή έναντι του οφειλέτη. Η συσσώρευση τόκων καταγράφεται στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό μαζί με το χρηματοοικονομικό μέσο με το οποίο συνδέεται. Το αποτέλεσμα αυτής της χρηματοοικονομικής συναλλαγής είναι ότι ο τόκος επανεπενδύεται. Η πραγματική πληρωμή τόκου δεν καταγράφεται ως τόκος (D.41) αλλά ως συναλλαγή μετρητών και καταθέσεων (F.2), η οποία αντιστοιχεί σε ισοδύναμη αποπληρωμή του σχετικού περιουσιακού στοιχείου, μειώνοντας την καθαρή χρηματοοικονομική απαίτηση του πιστωτή έναντι του οφειλέτη.
- 5.44 Όταν οι δεδουλευμένοι τόκοι δεν καταβάλλονται όταν είναι πληρωτέοι, δημιουργούνται τόκοι υπερημερίας. Επειδή καταγράφονται οι δεδουλευμένοι τόκοι, οι τόκοι υπερημερίας δεν μεταβάλλουν το σύνολο των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων.
- 5.45 Το εισόδημα εταιρειών περιλαμβάνει μερίσματα (D.421), αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών (D.422), επανεπενδυόμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις (D.43) και μη διανεμόμενα κέρδη εγχώριων επιχειρήσεων. Το αποτέλεσμα της αντισταθμιστικής χρηματοοικονομικής συναλλαγής στην περίπτωση των επανεπενδυόμενων κερδών είναι ότι το εισόδημα περιουσίας επανεπενδύεται στην επιχείρηση άμεσων επενδύσεων.
- 5.46 Τα μερίσματα καταγράφονται ως εισόδημα από επενδύσεις κατά τη χρονική στιγμή που οι μετοχές αρχίζουν να αποτελούν αντικείμενο συναλλαγών στο χρηματιστήριο χωρίς μέρισμα. Το ίδιο ισχύει για τις αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών. Διαφορετική καταγραφή γίνεται για εξαιρετικά μεγάλα μερίσματα ή αναλήψεις που υπερβαίνουν κατά πολύ, σύμφωνα με τις πρόσφατες εμπειρίες, το ύψος του εισοδήματος που είναι διαθέσιμο προς διανομή στους ιδιοκτήτες της εταιρείας. Η επιπλέον αυτή διανομή καταγράφεται ως ανάληψη συμμετοχικών τίτλων στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό και όχι ως εισόδημα από επενδύσεις.
- 5.47 Το εισόδημα περιουσίας που εισπράττεται από εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου, από το οποίο έχει αφαιρεθεί μέρος των εξόδων διαχείρισης, και το οποίο (εισόδημα) αποδίδεται στους μετόχους, ακόμη και αν δεν διανέμεται σε αυτούς, καταγράφεται στο εισόδημα περιουσίας, με αντισταθμιστική εγγραφή στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό στη θέση «μετοχές ή μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου». Το αποτέλεσμα είναι ότι το εισόδημα που αποδίδεται στους μετόχους αλλά δεν διανέμεται αντιμετωπίζεται ως επανεπενδυόμενο στην εταιρεία.
- 5.48 Εισόδημα από επενδύσεις αποδίδεται στους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων (D.44), στους κατόχους συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων και στους κατόχους μετοχών εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου. Ανεξαρτήτως του ποσού που διανέμεται στην πραγματικότητα από την ασφαλιστική εταιρεία, το συνταξιοδοτικό ταμείο ή την εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου, το πλήρες ποσό του εισοδήματος από επενδύσεις που λαμβάνει η ασφαλιστική εταιρεία, το ταμείο ή η εταιρεία χαρτοφυλακίου καταγράφεται ως διανεμηθέν στους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων ή στους κατόχους μετοχών. Το ποσό που δεν διανέμεται στην πραγματικότητα καταγράφεται στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό ως επανεπένδυση.

Χρόνος καταγραφής

- 5.49 Οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές και οι αντισταθμιστικές τους συναλλαγές καταγράφονται την ίδια χρονική στιγμή.
- 5.50 Όταν η αντισταθμιστική συναλλαγή μιας χρηματοοικονομικής συναλλαγής είναι μη χρηματοοικονομική συναλλαγή, και οι δύο καταγράφονται όταν πραγματοποιείται η μη χρηματοοικονομική συναλλαγή. Για παράδειγμα, όταν οι πωλήσεις αγαθών ή υπηρεσιών συνδυάζονται εμπορικές πιστώσεις, αυτή η χρηματοοικονομική συναλλαγή πρέπει να καταγράφεται όταν πραγματοποιούνται οι εγγραφές στον σχετικό μη χρηματοοικονομικό λογαριασμό, όταν μεταβιβάζεται η κυριότητα των αγαθών ή όταν παρέχεται η υπηρεσία.
- 5.51 Όταν η αντισταθμιστική συναλλαγή μιας χρηματοοικονομικής συναλλαγής είναι χρηματοοικονομική συναλλαγή, υπάρχουν τρεις περιπτώσεις:
- α) και οι δύο χρηματοοικονομικές συναλλαγές είναι συναλλαγές σε μετρητά ή άλλα μέσα πληρωμής, οπότε καταγράφονται όταν πραγματοποιείται η πρώτη πληρωμή·
- β) μόνο μία από τις δύο χρηματοοικονομικές συναλλαγές είναι συναλλαγή σε μετρητά ή άλλα μέσα πληρωμής, οπότε καταγράφονται όταν πραγματοποιείται η πληρωμή· και

- γ) καμία από τις δύο χρηματοοικονομικές συναλλαγές δεν είναι συναλλαγή σε μετρητά ή άλλα μέσα πληρωμής, οπότε καταγράφονται όταν πραγματοποιείται η πρώτη χρηματοοικονομική συναλλαγή.

Χρηματοοικονομικός λογαριασμός «από ποιον σε ποιον»

- 5.52 Ο χρηματοοικονομικός λογαριασμός «από ποιον σε ποιον» ή χρηματοοικονομικός λογαριασμός κατά οφειλέτη/πιστωτή αποτελεί προέκταση του μη ενοποιημένου χρηματοοικονομικού λογαριασμού. Πρόκειται για τριδιάστατη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών, στην οποία εμφανίζονται και τα δύο μέρη μιας συναλλαγής, καθώς και η φύση του χρηματοοικονομικού μέσου της συναλλαγής.

Η παρουσίαση αυτή παρέχει πληροφορίες για τις σχέσεις οφειλέτη/πιστωτή και συνάδει με τον χρηματοοικονομικό ισολογισμό «από ποιον σε ποιον». Δεν παρέχει πληροφορίες για τις θεσμικές μονάδες στις οποίες πωλήθηκαν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή από τις οποίες αγοράστηκαν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία. Αυτό ισχύει επίσης για τις αντίστοιχες συναλλαγές υποχρεώσεων. Ο χρηματοοικονομικός λογαριασμός «από ποιον σε ποιον» είναι επίσης γνωστός ως πίνακας ροής κεφαλαίων.

- 5.53 Με βάση τη λογιστική αρχή της τετραπλογραφίας, ο χρηματοοικονομικός λογαριασμός «από ποιον σε ποιον» έχει τρεις διαστάσεις: την κατηγορία χρηματοοικονομικού μέσου, τον τομέα του οφειλέτη και τον τομέα του πιστωτή. Ο χρηματοοικονομικός λογαριασμός «από ποιον σε ποιον» απαιτεί πίνακες τριών διαστάσεων, που να καλύπτουν τις αναλύσεις κατά χρηματοοικονομικό μέσο, οφειλέτη και πιστωτή. Οι πίνακες αυτοί παρουσιάζουν τις χρηματοοικονομικές συναλλαγές με διασταυρωμένη ταξινόμηση κατά τομέα-οφειλέτη και τομέα-πιστωτή, όπως φαίνεται στον πίνακα 5.1.
- 5.54 Ο πίνακας για την κατηγορία χρηματοοικονομικών μέσων «χρεόγραφα» δείχνει ότι, ως αποτέλεσμα των συναλλαγών που έγιναν κατά την περίοδο αναφοράς, τα χρεόγραφα που αποκτήθηκαν, αφαιρουμένων των διαθέσεων, από νοικοκυριά και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά (275) αντιπροσωπεύουν απαιτήσεις από μη χρηματοοικονομικές εταιρείες (65), χρηματοοικονομικές εταιρείες (43), τη γενική κυβέρνηση (124), και την αλλοδαπή (43). Ο πίνακας δείχνει ότι, ως αποτέλεσμα των συναλλαγών που έγιναν κατά την περίοδο αναφοράς, οι μη χρηματοοικονομικές εταιρείες ανέλαβαν υποχρεώσεις, αφαιρουμένων των εξαγορών, με τη μορφή χρεογράφων που έφτασαν τις 147: οι υποχρεώσεις τους σε αυτή τη μορφή προς άλλες μη χρηματοοικονομικές εταιρείες αυξήθηκαν κατά 30, προς χρηματοοικονομικές εταιρείες κατά 23, προς τη γενική κυβέρνηση κατά 5, προς τα νοικοκυριά και τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά κατά 65 και προς την αλλοδαπή κατά 24. Δεν εκδόθηκαν χρεόγραφα από νοικοκυριά και από μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά. Λόγω της ενοποιημένης παρουσίασης της αλλοδαπής, δεν εμφανίζονται συναλλαγές μεταξύ θεσμικών μονάδων μη μόνιμων κατοίκων. Παρόμοιοι πίνακες μπορούν να καταρτιστούν για όλες τις κατηγορίες χρηματοοικονομικών μέσων.

Πίνακας 5.1 — Χρηματοοικονομικός λογαριασμός «από ποιον σε ποιον» για χρεόγραφα

Τομέας-οφειλέτης Τομέας-πιστωτής		Καθαρή ανάλυση χρεογράφων από						
		Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά	Εθνική οικονομία	Αλλοδαπή	Σύνολο
Καθαρή απόκτηση χρεογράφων από	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	30	11	67		108	34	142
	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	23	22	25		70	12	82
	Γενική κυβέρνηση	5	2	6		13	19	32
	Νοικοκυριά και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά	65	43	124		232	43	275
	Εθνική οικονομία	123	78	222		423	108	531
	Αλλοδαπή	24	28	54		106		106
	Σύνολο	147	106	276		529	108	637

- 5.55 Ο χρηματοοικονομικός λογαριασμός «από ποιον σε ποιον» δίνει τη δυνατότητα να αναλυθεί το ποιος χρηματοδοτεί ποιον, μέχρι ποιο ποσό και με ποιο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο. Δίνει τις απαντήσεις σε ερωτήματα όπως:
- α) Ποιοι είναι οι αντίστοιχοι τομείς για τα καθαρά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν ή για τις καθαρές υποχρεώσεις που αναλήφθηκαν από έναν θεσμικό τομέα;
 - β) Ποιες είναι οι εταιρείες στις οποίες συμμετέχει η γενική κυβέρνηση;
 - γ) Τι ποσά αντιπροσωπεύουν τα χρεόγραφα που αποκτούν οι τομείς μόνιμοι κάτοικοι και η αλλοδαπή (αφού αφαιρεθούν οι διαθέσεις), τα οποία εκδόθηκαν (χωρίς τις εξαγορές) από τη γενική κυβέρνηση, από χρηματοοικονομικές ή μη χρηματοοικονομικές εταιρείες και από την αλλοδαπή;

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

Οι ακόλουθοι ορισμοί και περιγραφές αφορούν χρηματοοικονομικά μέσα. Όταν καταγράφεται μια συναλλαγή, χρησιμοποιείται ο κωδικός F. Όταν καταγράφεται το επίπεδο αποθεμάτων ή η θέση ενός περιουσιακού στοιχείου ή μιας υποχρέωσης, τότε ο κωδικός είναι AF.

Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (F.1)

- 5.56 Η κατηγορία «νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ)» (F.1) αποτελείται από δύο υποκατηγορίες:
- α) νομισματικός χρυσός (F.11)· και
 - β) ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ) (F.12).

Νομισματικός χρυσός (F.11)

- 5.57 Ορισμός: Ο νομισματικός χρυσός είναι χρυσός του οποίου τίτλους κατέχουν οι νομισματικές αρχές και ο οποίος κρατείται ως αποθεματικό περιουσιακό στοιχείο.
- Περιλαμβάνει τον χρυσό σε ράβδους και τους λογαριασμούς σε λογιστικό χρυσό με μη μόνιμους κατοίκους που παρέχουν το δικαίωμα απαίτησης παράδοσης χρυσού.
- 5.58 Οι νομισματικές αρχές περιλαμβάνουν την κεντρική τράπεζα και ιδρύματα της κεντρικής κυβέρνησης που πραγματοποιούν πράξεις οι οποίες αποδίδονται συνήθως στην κεντρική τράπεζα. Οι πράξεις αυτές περιλαμβάνουν την έκδοση χρήματος, τη διατήρηση και τη διαχείριση αποθεματικών περιουσιακών στοιχείων και τη λειτουργία ταμείων συναλλαγματικής σταθεροποίησης.
- 5.59 Το ότι υπόκεινται στον ουσιαστικό έλεγχο των νομισματικών αρχών σημαίνει ότι:
- α) οι μονάδες μόνιμοι κάτοικοι μπορούν να συναλλάσσονται με μη μόνιμους κατοίκους με αντικείμενο αυτές τις απαιτήσεις μόνο με τους όρους που καθορίζουν οι νομισματικές αρχές ή με τη ρητή έγκρισή τους
 - β) οι νομισματικές αρχές έχουν πρόσβαση, έπειτα από αίτησή τους, σε αυτές τις απαιτήσεις έναντι μη μόνιμων κατοίκων για να καλύψουν τις ανάγκες χρηματοδότησης του ισοζυγίου πληρωμών και άλλους συναφείς σκοπούς και
 - γ) υπάρχει προηγούμενος νόμος ή άλλη νομικά δεσμευτική ρύθμιση που επιβεβαιώνει τα ανωτέρω στοιχεία α) και β).
- 5.60 Όλος ο νομισματικός χρυσός περιλαμβάνεται σε αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία ή κρατείται από διεθνείς χρηματοοικονομικούς οργανισμούς. Οι συνιστώσες του είναι:
- α) ο χρυσός σε ράβδους (συμπεριλαμβανομένου του νομισματικού χρυσού σε λογαριασμούς αυτούσιου χρυσού)· και
 - β) οι λογαριασμοί λογιστικού χρυσού με μη μόνιμους κατοίκους.
- 5.61 Ο χρυσός σε ράβδους που περιλαμβάνεται στον νομισματικό χρυσό είναι το μοναδικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο για το οποίο δεν υπάρχει αντισταθμιστική υποχρέωση. Έχει τη μορφή κερμάτων, πλακών ή ράβδων καθαρότητας τουλάχιστον 995 μερών ανά 1 000. Ο χρυσός σε ράβδους που δεν διατηρείται ως αποθεματικό περιουσιακό στοιχείο είναι μη χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και περιλαμβάνεται στον μη νομισματικό χρυσό.
- 5.62 Οι λογαριασμοί αυτούσιου χρυσού προσφέρουν κυριότητα ενός συγκεκριμένου τεμαχίου χρυσού. Η κυριότητα του χρυσού ανήκει στην οντότητα που τον παρέδωσε για ασφαλή φύλαξη. Οι λογαριασμοί αυτοί προσφέρουν κατά κανόνα δυνατότητες αγοράς, αποθήκευσης και πώλησης. Οι λογαριασμοί αυτούσιου χρυσού, όταν διατηρούνται ως αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία, ταξινομούνται ως νομισματικός χρυσός και, επομένως, ως χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο. Όταν δεν διατηρούνται ως αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία, οι λογαριασμοί αυτούσιου χρυσού αντιπροσωπεύουν κυριότητα ενός εμπορεύματος, συγκεκριμένα του μη νομισματικού χρυσού.

- 5.63 Σε αντίθεση με τους λογαριασμούς αυτούσιου χρυσού, οι λογαριασμοί λογιστικού χρυσού αντιπροσωπεύουν απαίτηση έναντι του διαχειριστή του λογαριασμού να παραδώσει χρυσό. Οι λογαριασμοί λογιστικού χρυσού, όταν διατηρούνται ως αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία, ταξινομούνται ως νομισματικός χρυσός και, επομένως, ως χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο. Οι λογαριασμοί λογιστικού χρυσού, όταν δεν διατηρούνται ως αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία, ταξινομούνται ως καταθέσεις.
- 5.64 Οι συναλλαγές νομισματικού χρυσού συνίστανται συνήθως σε αγορές και πωλήσεις νομισματικού χρυσού μεταξύ νομισματικών αρχών ή μεταξύ ορισμένων διεθνών χρηματοοικονομικών οργανισμών. Δεν μπορούν να υπάρξουν συναλλαγές σε νομισματικό χρυσό με συμμετοχή θεσμικών μονάδων πλην των προαναφερόμενων. Οι αγορές νομισματικού χρυσού καταγράφονται στους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς των νομισματικών αρχών ως αύξηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και οι πωλήσεις καταγράφονται ως μείωση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Οι αντισταθμιστικές εγγραφές καταγράφονται αντιστοίχως ως μείωση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή ως αύξηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων της αλλοδαπής.
- 5.65 Αν οι νομισματικές αρχές προσδίδουν μη νομισματικό χρυσό στα διαθέσιμα νομισματικού χρυσού τους (για παράδειγμα, αγοράζοντας χρυσό από την αγορά) ή αν αποδεσμεύσουν νομισματικό χρυσό από τα διαθέσιμά τους για μη νομισματική χρήση (για παράδειγμα, πωλώντας χρυσό στην αγορά), θεωρείται ότι προβαίνουν σε νομισματοποίηση ή απονομισματοποίηση χρυσού, αντιστοίχως. Η νομισματοποίηση ή απονομισματοποίηση χρυσού δεν συνοδεύεται από εγγραφές στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό αλλά από εγγραφές στον λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων ως μεταβολή στην ταξινόμηση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, δηλαδή ως αναταξινόμηση του χρυσού από τιμαλφές (ΑΝ.13) σε νομισματικό χρυσό (ΑΦ.11) (σημεία 6.22-6.24). Η απονομισματοποίηση χρυσού είναι αναταξινόμηση του νομισματικού χρυσού σε τιμαλφές.
- 5.66 Οι καταθέσεις, τα δάνεια και τα αξιόγραφα που είναι εκφρασμένα σε χρυσό αντιμετωπίζονται ως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία πλην νομισματικού χρυσού και ταξινομούνται μαζί με παρόμοια περιουσιακά στοιχεία σε ξένο νόμισμα στην κατάλληλη κατηγορία. Οι ανταλλαγές (swaps) χρυσού είναι μορφές συμφωνιών επαναγοράς (repos) χρεογράφων σε νομισματικό ή μη νομισματικό χρυσό. Προϋποθέτουν την ανταλλαγή χρυσού για κατάθεση με τη συμφωνία ότι η συναλλαγή θα αντιστραφεί σε συμφωνημένη μελλοντική ημερομηνία και σε συμφωνημένη τιμή χρυσού. Σύμφωνα με τη γενική πρακτική που ακολουθείται στην καταγραφή αντίστροφων συναλλαγών, ο παραλήπτης χρυσού δεν καταγράφει τον χρυσό στον ισολογισμό του, ενώ ο προμηθευτής χρυσού δεν αφαιρεί τον χρυσό από τον ισολογισμό του. Οι ανταλλαγές (swaps) χρυσού καταγράφονται ως εγγυημένα δάνεια και από τις δύο πλευρές, στα οποία η εγγύηση είναι ο χρυσός. Οι ανταλλαγές (swaps) νομισματικού χρυσού πραγματοποιούνται μεταξύ νομισματικών αρχών ή μεταξύ νομισματικών αρχών και άλλων μερών, ενώ οι ανταλλαγές (swaps) μη νομισματικού χρυσού είναι παρόμοιες συναλλαγές χωρίς τη συμμετοχή νομισματικών αρχών.
- 5.67 Τα δάνεια χρυσού συνίστανται στην παράδοση χρυσού για δεδομένη χρονική περίοδο. Όσον αφορά άλλες αντίστροφες συναλλαγές, η νομική κυριότητα του χρυσού μεταβιβάζεται, αλλά οι κίνδυνοι και τα κέρδη από τις μεταβολές της τιμής του χρυσού παραμένουν στον δανειστή. Οι δανειστές χρυσού συχνά χρησιμοποιούν τις συναλλαγές αυτές για να καλύπτουν τις πωλήσεις τους σε τρίτα μέρη σε περιόδους έλλειψης χρυσού. Στον αρχικό κύριο καταβάλλεται ένα τέλος, που καθορίζεται από την αξία του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου και τη διάρκεια της αντίστροφης συναλλαγής, για τη χρήση του χρυσού.
- 5.68 Ο νομισματικός χρυσός είναι χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο· επομένως, οι προμήθειες για δάνεια χρυσού είναι πληρωμές για τη θέση ενός περιουσιακού στοιχείου στη διάθεση άλλης θεσμικής μονάδας. Οι προμήθειες που συνδέονται με δάνεια νομισματικού χρυσού αντιμετωπίζονται ως τόκος. Αυτό ισχύει επίσης, ως συνθήκη για λόγους ευκολίας, για τις προμήθειες που καταβάλλονται για δάνεια μη νομισματικού χρυσού.

ΕΤΔ (F.12)

- 5.69 Ορισμός: Τα ΕΤΔ είναι διεθνή αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία που δημιουργούνται από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) και κατανέμονται στα μέλη του ως συμπλήρωμα των υφιστάμενων αποθεματικών περιουσιακών στοιχείων.
- 5.70 Το τμήμα ειδικών τραπεζικών δικαιωμάτων του ΔΝΤ διαχειρίζεται αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία, χορηγώντας ΕΤΔ στις χώρες μέλη του ΔΝΤ και σε ορισμένους διεθνείς οργανισμούς, οι οποίοι είναι γνωστοί συλλογικά ως «συμμετέχοντες».
- 5.71 Η δημιουργία ΕΤΔ μέσω της χορήγησής τους και η εξαφάνισή τους μέσω των ακυρώσεών τους αποτελούν συναλλαγές. Οι χορηγήσεις ΕΤΔ καταγράφονται ακαθάριστες, ως απόκτηση περιουσιακού στοιχείου, στους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς των νομισματικών αρχών του εκάστοτε συμμετέχοντος και ως ανάληψη υποχρέωσης από την αλλοδαπή.
- 5.72 Οι κάτοχοι ΕΤΔ είναι αποκλειστικά επίσημοι φορείς, που είναι κεντρικές τράπεζες και ορισμένοι διεθνείς οργανισμοί, και τα ΕΤΔ μεταβιβάζονται μεταξύ των συμμετεχόντων και άλλων επίσημων κατόχων. Η κατοχή ΕΤΔ αντιπροσωπεύει το εξασφαλισμένο και χωρίς περιορισμούς δικαίωμα κάθε κατόχου να αποκτήσει άλλα αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία, ιδίως ξένο συνάλλαγμα, από άλλα μέλη του ΔΝΤ.
- 5.73 Τα ΕΤΔ είναι περιουσιακά στοιχεία με αντίστοιχες υποχρεώσεις, αλλά τα περιουσιακά στοιχεία αντιπροσωπεύουν απαιτήσεις από τους συμμετέχοντες συλλογικά και όχι από το ΔΝΤ. Ένας συμμετέχων μπορεί να πουλήσει ορισμένα ή όλα τα ΕΤΔ που κατέχει σε άλλον συμμετέχοντα και να λάβει σε αντάλλαγμα άλλα αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία, ιδίως ξένο συνάλλαγμα.

Μετρητά και καταθέσεις (F.2)

- 5.74 Ορισμός: Τα μετρητά και οι καταθέσεις είναι τα μετρητά σε κυκλοφορία και οι καταθέσεις τόσο σε εθνικό όσο και σε ξένο νόμισμα.
- 5.75 Υπάρχουν τρεις υποκατηγορίες χρηματοοικονομικών συναλλαγών σε σχέση με μετρητά και καταθέσεις:
- α) μετρητά (F.21)·
 - β) μεταβιβάσιμες καταθέσεις (F.22)· και
 - γ) λοιπές καταθέσεις (F.29).

Μετρητά (F.21)

- 5.76 Ορισμός: Τα μετρητά είναι τραπεζογραμμάτια και κέρματα, που έχουν εκδοθεί ή εγκριθεί από νομισματικές αρχές.
- 5.77 Τα μετρητά περιλαμβάνουν:
- α) τραπεζογραμμάτια και κέρματα που έχουν εκδοθεί από τις νομισματικές αρχές μόνιμους κατοίκους ως εθνικό νόμισμα σε κυκλοφορία, το οποίο κατέχουν μόνιμοι κάτοικοι και μη μόνιμοι κάτοικοι· και
 - β) τραπεζογραμμάτια και κέρματα που έχουν εκδοθεί από νομισματικές αρχές μη μόνιμους κατοίκους ως ξένο νόμισμα σε κυκλοφορία, το οποίο κατέχουν μόνιμοι κάτοικοι.
- 5.78 Τα μετρητά δεν περιλαμβάνουν:
- α) τραπεζογραμμάτια και κέρματα που δεν είναι σε κυκλοφορία, για παράδειγμα το απόθεμα ιδίων τραπεζογραμματίων μιας κεντρικής τράπεζας ή αποθέματα τραπεζογραμματίων που κατέχει μια κεντρική τράπεζα για περιπτώσεις ανάγκης· και
 - β) αναμνηστικά κέρματα που δεν χρησιμοποιούνται συνήθως για την πραγματοποίηση πληρωμών. Ταξινομούνται ως τιμαλφή.

Πλαίσιο 5.2 — Μετρητά που εκδίδονται από το Ευρωσύστημα

- B5.2.1 Τα τραπεζογραμμάτια και κέρματα του ευρώ που εκδίδονται από το Ευρωσύστημα αποτελούν το εθνικό νόμισμα των κρατών μελών της ευρωζώνης. Παρόλο που αντιμετωπίζονται ως εθνικό νόμισμα, τα διαθέσιμα σε ευρονόμισμα των μόνιμων κατοίκων κάθε συμμετέχοντος κράτους μέλους συνιστούν υποχρεώσεις της κεντρικής τράπεζας μόνιμου κατοίκου μόνο στον βαθμό του θεωρητικού της μεριδίου στη συνολική έκδοση, βάσει του μεριδίου της στο κεφάλαιο της ΕΚΤ. Συνέπεια αυτού είναι ότι στην ευρωζώνη, από εθνική σκοπιά, μέρος των διαθεσίμων των μόνιμων κατοίκων σε εθνικό νόμισμα μπορεί να αποτελεί χρηματοοικονομική απαίτηση από μη μόνιμους κατοίκους.
- B5.2.2 Τα μετρητά που εκδίδονται από το Ευρωσύστημα περιλαμβάνουν τραπεζογραμμάτια και κέρματα. Τα τραπεζογραμμάτια εκδίδονται από το Ευρωσύστημα· τα κέρματα εκδίδονται από τις κεντρικές κυβερνήσεις της ευρωζώνης, αν και κατά συνθήκη αντιμετωπίζονται ως υποχρεώσεις των εθνικών κεντρικών τραπεζών που, ως αντιστάθμισμα, έχουν μια πλασματική απαίτηση από τη γενική κυβέρνηση. Τα τραπεζογραμμάτια και κέρματα σε ευρώ μπορούν να τα κατέχουν μόνιμοι ή μη μόνιμοι κάτοικοι της ευρωζώνης.

Καταθέσεις (F.22 και F.29)

- 5.79 Ορισμός: Οι καταθέσεις είναι τυποποιημένες, μη διαπραγματεύσιμες συμβάσεις με το ευρύτερο κοινό, οι οποίες προσφέρονται από εταιρείες που δέχονται καταθέσεις και, σε ορισμένες περιπτώσεις, από την κεντρική κυβέρνηση ως οφειλές και επιτρέπουν την τοποθέτηση και τη μεταγενέστερη ανάληψη του ποσού του κεφαλαίου από τον πιστωτή. Οι καταθέσεις συνεπάγονται, συνήθως, την επιστροφή ολόκληρου του ποσού του κεφαλαίου από τον οφειλέτη στον επενδυτή.

Μεταβιβάσιμες καταθέσεις (F.22)

- 5.80 Ορισμός: Οι μεταβιβάσιμες καταθέσεις είναι καταθέσεις ανταλλάξιμες, κατόπιν αίτησης, με μετρητά στο άρτιο, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν απευθείας για πληρωμή με επιταγή, τραπεζική, εντολή σε τρεχούμενο λογαριασμό, άμεση χρέωση/πίστωση ή άλλου είδους διευκόλυνση άμεσης πληρωμής, χωρίς κανενός είδους κύρωση ή περιορισμό.
- 5.81 Οι μεταβιβάσιμες καταθέσεις αντιπροσωπεύουν κατά κύριο λόγο υποχρεώσεις εταιρειών μόνιμων κατοίκων που δέχονται καταθέσεις, μερικές φορές της κεντρικής κυβέρνησης, και θεσμικών μονάδων μη μόνιμων κατοίκων. Στις μεταβιβάσιμες καταθέσεις περιλαμβάνονται οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:
- α) διατραπεζικές θέσεις μεταξύ νομισματικών χρηματοοικονομικών οργανισμών·
 - β) καταθέσεις στην κεντρική τράπεζα, από εταιρείες που δέχονται καταθέσεις, οι οποίες ξεπερνούν το ποσό των αποθεμάτων που είναι υποχρεωμένες να διατηρούν και τις οποίες μπορούν να χρησιμοποιήσουν χωρίς προειδοποίηση ή περιορισμό·

- γ) καταθέσεις τις οποίες αναλαμβάνουν άλλοι νομισματικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί έναντι της κεντρικής τράπεζας με τη μορφή λογαριασμών λογιστικού χρυσού που δεν είναι νομισματικός χρυσός και επίσης αντίστοιχες καταθέσεις με τη μορφή λογαριασμών πολύτιμων μετάλλων·
 - δ) καταθέσεις σε ξένο νόμισμα βάσει συμφωνιών ανταλλαγής (swaps)·
 - ε) η θέση αποθεματικού στο ΔΝΤ, που αποτελεί το «αποθεματικό μερίδιο», δηλαδή το ΕΤΔ ή τα ποσά ξένου νομίσματος που μπορεί να λάβει μια χώρα μέλος από το ΔΝΤ σε πολύ σύντομη προθεσμία, και άλλες απαιτήσεις από το ΔΝΤ, άμεσα διαθέσιμες στη χώρα μέλος, συμπεριλαμβανομένης της χορήγησης δανείου στο ΔΝΤ από την αναφέρουσα χώρα βάσει των γενικών συμφωνιών δανεισμού (ΓΣΔ) και των νέων συμφωνιών δανεισμού (ΝΣΔ).
- 5.82 Οι λογαριασμοί μεταβιβάσιμων καταθέσεων μπορεί να προσφέρουν διευκολύνσεις υπερανάληψης. Αν έχει γίνει υπερανάληψη από τον λογαριασμό, η ανάληψη μέχρι το μηδέν είναι η ανάληψη από κατάθεση και το ποσό της υπερανάληψης είναι χορήγηση δανείου.
- 5.83 Όλοι οι τομείς μόνιμοι κάτοικοι και η αλλοδαπή μπορούν να έχουν μεταβιβάσιμες καταθέσεις.
- 5.84 Οι μεταβιβάσιμες καταθέσεις μπορεί να υποδιαιρούνται κατά νόμισμα σε μεταβιβάσιμες καταθέσεις εκφρασμένες σε εθνικό νόμισμα και μεταβιβάσιμες καταθέσεις εκφρασμένες σε ξένα νομίσματα.

Λοιπές καταθέσεις (F.29)

- 5.85 Ορισμός: Οι λοιπές καταθέσεις είναι καταθέσεις διαφορετικές από τις μεταβιβάσιμες καταθέσεις. Οι λοιπές καταθέσεις δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για πληρωμές παρά μόνο κατά τη λήξη τους ή μετά από μια συμφωνημένη περίοδο προειδοποίησης, δεδομένου ότι δεν είναι ανταλλάξιμες με μετρητά ή με μεταβιβάσιμες καταθέσεις χωρίς κάποιο σημαντικό περιορισμό ή κύρωση.
- 5.86 Οι λοιπές καταθέσεις περιλαμβάνουν:
- α) προθεσμιακές καταθέσεις, οι οποίες είναι καταθέσεις που δεν είναι άμεσα διαθέσιμες, αλλά καθίστανται διαθέσιμες μετά από συμφωνημένη προθεσμία λήξης. Η διαθεσιμότητά τους υπόκειται σε συγκεκριμένη χρονική προθεσμία ή είναι εξοφλητέες εφόσον τηρηθεί μια προειδοποιητική προθεσμία ανάληψης. Περιλαμβάνουν, επίσης, καταθέσεις στην κεντρική τράπεζα τις οποίες διατηρούν εταιρείες που δέχονται καταθέσεις με τη μορφή υποχρεωτικών αποθεμάτων, στον βαθμό που οι καταθέτες δεν μπορούν να τις ρευστοποιήσουν χωρίς υποχρέωση προειδοποίησης ή χωρίς περιορισμό·
 - β) καταθέσεις ταμειυτηρίου, βιβλιάρια ταμειυτηρίου, μη διαπραγματεύσιμα πιστοποιητικά ταμειυτηρίου ή μη διαπραγματεύσιμα πιστοποιητικά καταθέσεων προθεσμίας·
 - γ) καταθέσεις από πρόγραμμα ή σύμβαση αποταμίευσης. Οι καταθέσεις αυτές συνεπάγονται συχνά υποχρέωση του καταθέτη να πραγματοποιεί τακτικές πληρωμές για μια δεδομένη περίοδο, ενώ το κεφάλαιο όπως και οι τόκοι είναι διαθέσιμα μόνο μετά την πάροδο προκαθορισμένης χρονικής περιόδου. Οι καταθέσεις αυτές συνδυάζονται μερικές φορές με τη χορήγηση, στο τέλος της περιόδου αποταμίευσης, δανείων που είναι ανάλογα με τη συσσωρευθείσα αποταμίευση, με σκοπό την αγορά ή την κατασκευή κατοικίας·
 - δ) αποδεικτικά καταθέσεων που εκδίδονται από στεγαστικά ταμειυτήρια, κτηματικές εταιρείες, πιστωτικές ενώσεις, παρόμοιους οργανισμούς, κ.λπ. τα οποία μερικές φορές αποκαλούνται μετοχές και είναι εξοφλητέα κατόπιν αίτησης ή εφόσον τηρηθεί σχετικά σύντομη προειδοποιητική προθεσμία, αλλά δεν είναι μεταβιβάσιμα·
 - ε) εξοφλητέες πληρωμές κερδών συναφείς με χρηματοοικονομικά παράγωγα, που είναι υποχρεώσεις νομισματικών χρηματοοικονομικών οργανισμών·
 - στ) βραχυπρόθεσμες συμφωνίες επαναγοράς (repos) που είναι υποχρεώσεις νομισματικών χρηματοοικονομικών οργανισμών· και
 - ζ) υποχρεώσεις προς το ΔΝΤ που αποτελούν μέρος διεθνών συναλλαγματικών αποθεμάτων και δεν υλοποιούνται με δάνεια· συνίστανται στη χρήση πιστώσεων που χορηγεί το ΔΝΤ στο πλαίσιο του λογαριασμού γενικών πόρων του. Αυτό το στοιχείο μετρά την ποσότητα του νομίσματος μιας χώρας μέλους την οποία κατέχει το ΔΝΤ και την οποία το μέλος είναι υποχρεωμένο να επαναγοράσει.
- 5.87 Οι λοιπές καταθέσεις δεν περιλαμβάνουν τα διαπραγματεύσιμα πιστοποιητικά καταθέσεων και τα διαπραγματεύσιμα πιστοποιητικά ταμειυτηρίου, τα οποία ταξινομούνται στα χρεόγραφα (AF.3).
- 5.88 Οι λοιπές καταθέσεις μπορεί να υποδιαιρούνται κατά νόμισμα σε λοιπές καταθέσεις εκφρασμένες σε εθνικό νόμισμα και σε λοιπές καταθέσεις εκφρασμένες σε ξένα νομίσματα.

Χρεόγραφα (F.3)

- 5.89 Ορισμός: Τα χρεόγραφα είναι διαπραγματεύσιμα χρηματοοικονομικά μέσα που πιστοποιούν τη σύναψη χρέους.

Κύρια χαρακτηριστικά των χρεογράφων

- 5.90 Τα χρεόγραφα έχουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:
- α) ημερομηνία έκδοσης, που είναι η ημερομηνία κατά την οποία εκδόθηκε το χρεόγραφο·
 - β) τιμή έκδοσης, που είναι η τιμή στην οποία αγοράζονται τα χρεόγραφα από τους επενδυτές την πρώτη φορά που εκδίδονται·
 - γ) ημερομηνία εξαγοράς ή ημερομηνία λήξης, που είναι η ημερομηνία κατά την οποία οφείλεται η τελευταία συμβατικά προγραμματισμένη πληρωμή για την εξόφληση του κεφαλαίου·
 - δ) τιμή εξαγοράς ή αξία όψης, που είναι το ποσό που θα πρέπει να καταβληθεί από τον εκδότη στον κάτοχο κατά τη λήξη·
 - ε) αρχική ληκτότητα, που είναι η περίοδος από την ημερομηνία έκδοσης έως την τελευταία συμβατικά προγραμματισμένη πληρωμή·
 - στ) εναπομένουσα ή υπολειπόμενη ληκτότητα, που είναι η περίοδος από την ημερομηνία αναφοράς έως την τελευταία συμβατικά προγραμματισμένη πληρωμή·
 - ζ) επιτόκιο τοκομεριδίου που πληρώνει ο εκδότης στους κατόχους των χρεογράφων· το επιτόκιο του τοκομεριδίου μπορεί να είναι σταθερό για όλη τη διάρκεια του χρεογράφου ή μεταβλητό ανάλογα με τον πληθωρισμό, με τα επιτόκια ή με τις τιμές των περιουσιακών στοιχείων. Τα γραμμάτια και τα χρεόγραφα άνευ τοκομεριδίων δεν προσφέρουν τόκο·
 - η) ημερομηνίες τοκομεριδίων, κατά τις οποίες ο εκδότης πληρώνει το τοκομερίδιο στους κατόχους των χρεογράφων·
 - θ) η τιμή έκδοσης, η τιμή εξαγοράς και το επιτόκιο του τοκομεριδίου μπορούν να εκφράζονται (ή να καταβάλλονται) είτε σε εθνικό νόμισμα είτε σε ξένα νομίσματα· και
 - ι) αναφορά του βαθμού φερεγγυότητας των χρεογράφων, που αξιολογεί τη φερεγγυότητα μεμονωμένων εκδόσεων χρεογράφων. Η βαθμολόγηση γίνεται από αναγνωρισμένους οργανισμούς αξιολόγησης.
- Όσον αφορά το στοιχείο γ) του πρώτου εδαφίου, η ημερομηνία λήξης μπορεί να συμπίπτει με τη μετατροπή ενός χρεογράφου σε μετοχή. Σε αυτό το πλαίσιο, μετατρεψιμότητα σημαίνει ότι ο κάτοχος μπορεί να ανταλλάξει χρεόγραφο με κοινές μετοχές του εκδότη. Ανταλλαξιμότητα σημαίνει ότι ο κάτοχος μπορεί να ανταλλάξει το χρεόγραφο με μετοχές εταιρείας διαφορετικής από τον εκδότη. Τίτλοι αόριστης διάρκειας, που δεν έχουν δηλωμένη ημερομηνία λήξης, ταξινομούνται ως χρεόγραφα.

- 5.91 Τα χρεόγραφα περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που μπορεί να περιγράφονται σύμφωνα με διάφορες ταξινομήσεις: κατά ληκτότητα, τομέα και υποτομέα κατοχής ή έκδοσης, νόμισμα και είδος επιτοκίου.

Ταξινόμηση κατά αρχική ληκτότητα και νόμισμα

- 5.92 Οι συναλλαγές χρεογράφων υποδιαιρούνται σύμφωνα με την αρχική ληκτότητα σε δύο υποκατηγορίες:
- α) βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα (F.31)· και
 - β) μακροπρόθεσμα χρεόγραφα (F.32).
- 5.93 Τα χρεόγραφα μπορούν να εκφράζονται είτε σε εθνικό νόμισμα είτε σε ξένα νομίσματα. Μπορεί να είναι σκόπιμη μια περαιτέρω ανάλυση των χρεογράφων που εκφράζονται σε διάφορα ξένα νομίσματα, η οποία θα διαφέρει ανάλογα με τη σχετική σημασία των επιμέρους ξένων νομισμάτων για μια οικονομία.
- 5.94 Τα χρεόγραφα των οποίων τόσο το κεφάλαιο όσο και το τοκομερίδιο συνδέονται με ξένο νόμισμα ταξινομούνται ως εκφρασμένα στο εν λόγω ξένο νόμισμα.

Ταξινόμηση κατά είδος επιτοκίου

- 5.95 Τα χρεόγραφα μπορούν να ταξινομηθούν κατά είδος επιτοκίου. Διακρίνονται τρεις ομάδες χρεογράφων:
- α) χρεόγραφα σταθερού επιτοκίου·
 - β) χρεόγραφα μεταβλητού επιτοκίου· και
 - γ) χρεόγραφα μεικτού επιτοκίου.

Χρεόγραφα σταθερού επιτοκίου

5.96 Τα χρεόγραφα σταθερού επιτοκίου καλύπτουν:

- α) απλά χρεόγραφα, που εκδίδονται και εξαγοράζονται στο άρτιο·
- β) χρεόγραφα που εκδίδονται υπό το άρτιο ή υπέρ το άρτιο σε σχέση με την ονομαστική (στο άρτιο) αξία τους. Ως παραδείγματα αναφέρονται τα γραμμάτια του Δημοσίου, τα εμπορικά χρεόγραφα, τα υποσχετικά γραμμάτια, οι αποδοχές συναλλαγματικών, οι οπισθογραφήσεις συναλλαγματικών και τα πιστοποιητικά καταθέσεων·
- γ) οι ομολογίες μεγάλης έκπτωσης, με μικρή απόδοση τόκου, οι οποίες εκδίδονται σε τιμή σημαντικά χαμηλότερη από την αξία τους στο άρτιο·
- δ) ομολογίες άνευ τοκομεριδίων, που είναι χρεόγραφα εφάπαξ πληρωμής, χωρίς πληρωμή τοκομεριδίων. Η ομολογία πωλείται σε τιμή υπό το άρτιο και το κεφάλαιο εξοφλείται κατά τη λήξη ή, μερικές φορές, σε δόσεις. Οι ομολογίες άνευ τοκομεριδίων μπορούν να δημιουργηθούν από χρεόγραφα σταθερού επιτοκίου από τα οποία αφαιρούνται τα κουπόνια τοκομεριδίων, δηλαδή διαχωρίζονται τα τοκομερίδια από την τελική πληρωμή του κεφαλαίου του χρεογράφου και αποτελούν αντικείμενο εμπορικών συναλλαγών ανεξάρτητα·
- ε) τα Separate Trading of Registered Interest and Principal Securities (STRIPS), ή «απογυμνωμένα» χρεόγραφα, που είναι χρεόγραφα στα οποία το κομμάτι της πληρωμής τόκου έχει διαχωριστεί από το κομμάτι της πληρωμής κεφαλαίου, ώστε να μπορούν να πωλούνται χωριστά·
- στ) χρεόγραφα αόριστης διάρκειας, ανακλητά και μη ανακλητά, και χρεόγραφα με χρεολυτικό απόθεμα·
- ζ) μετατρέψιμα ομόλογα, τα οποία, κατ' επιλογή του κατόχου, μπορούν να μετατραπούν σε συμμετοχικό τίτλο του εκδότη, οπότε πλέον ταξινομούνται ως μετοχές· και
- η) Ανταλλάξιμα ομόλογα, με ενσωματωμένο δικαίωμα ανταλλαγής του χρεογράφου με μετοχή εταιρείας διαφορετικής από τον εκδότη, συνήθως θυγατρικής ή εταιρείας στην οποία ο εκδότης έχει μερίδιο, σε μελλοντική ημερομηνία και με συμφωνημένους όρους.

5.97 Τα χρεόγραφα σταθερού επιτοκίου περιλαμβάνουν επίσης άλλα χρεόγραφα, όπως ομολογίες μετατρέψιμες σε μετοχές, εξαρτημένες ομολογίες, μη συμμετοχικές προνομιούχες μετοχές, που παρέχουν ένα σταθερό εισόδημα αλλά δεν προβλέπουν συμμετοχή στη διανομή της υπολειμματικής αξίας μιας εταιρείας κατά τη διάλυσή της, και τα συνδεδεμένα μέσα.

Χρεόγραφα μεταβλητού επιτοκίου

5.98 Στα χρεόγραφα μεταβλητού επιτοκίου η πληρωμή τόκων και/ή κεφαλαίου συνδέεται με τα εξής:

- α) με έναν γενικό δείκτη τιμών προϊόντων και υπηρεσιών (όπως ο δείκτης τιμών καταναλωτή)·
- β) με επιτόκιο· ή
- γ) με την τιμή περιουσιακού στοιχείου.

5.99 Τα χρεόγραφα μεταβλητού επιτοκίου ταξινομούνται συνήθως ως μακροπρόθεσμα χρεόγραφα, εκτός αν η αρχική τους ληκτότητα είναι ετήσια ή κάτω του έτους.

5.100 Τα χρεόγραφα που συνδέονται με τον πληθωρισμό και με τις τιμές περιουσιακών στοιχείων περιλαμβάνουν τα χρεόγραφα που εκδίδονται ως ομόλογα συνδεδεμένα με τον δείκτη του πληθωρισμού και ως ομόλογα συνδεδεμένα με εμπορεύματα. Τα κουπόνια τοκομεριδίων και/ή η αξία εξαγοράς ενός ομολόγου συνδεδεμένου με εμπόρευμα συνδέονται με την τιμή του εμπορεύματος. Τα χρεόγραφα των οποίων ο τόκος συνδέεται με τη διαβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας άλλου δανειολήπτη ταξινομούνται ως συνδεδεμένα με δείκτη (δεικτοποιημένα) χρεόγραφα, επειδή οι διαβαθμίσεις της πιστοληπτικής ικανότητας δεν αλλάζουν διαρκώς, ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς.

5.101 Στα χρεόγραφα που συνδέονται με επιτόκιο, ο συμβατικός ονομαστικός τόκος και/ή η αξία εξαγοράς μεταβάλλονται σε όρους εθνικού νομίσματος. Κατά την ημερομηνία της έκδοσης, ο εκδότης δεν μπορεί να γνωρίζει την αξία των πληρωμών τόκων και των αποπληρωμών του αρχικού κεφαλαίου.

Χρεόγραφα μεικτού επιτοκίου

5.102 Τα χρεόγραφα μεικτού επιτοκίου έχουν και ένα σταθερό και ένα μεταβλητό επιτόκιο τοκομεριδίου σε όλη τη διάρκεια τους και ταξινομούνται ως χρεόγραφα μεταβλητού επιτοκίου. Καλύπτουν χρεόγραφα τα οποία έχουν:

- α) ένα σταθερό και ένα μεταβλητό τοκομερίδιο ταυτόχρονα·
- β) ένα σταθερό ή ένα μεταβλητό τοκομερίδιο έως ένα χρονικό σημείο αναφοράς και στη συνέχεια, από το σημείο αναφοράς έως την ημερομηνία λήξης, ένα μεταβλητό ή ένα σταθερό τοκομερίδιο· ή

γ) πληρωμές τοκομεριδίων οι οποίες προκαθορίζονται για όλη τη διάρκεια των χρεογράφων, αλλά δεν είναι σταθερές διαχρονικά. Ονομάζονται χρεόγραφα κλιμακωτών τοκομεριδίων (stepped debt securities).

Ιδιωτικές τοποθετήσεις

5.103 Τα χρεόγραφα περιλαμβάνουν επίσης ιδιωτικές τοποθετήσεις. Οι ιδιωτικές τοποθετήσεις συνεπάγονται την πώληση χρεογράφων απευθείας από τον εκδότη σε έναν μικρό αριθμό επενδυτών. Η πιστοληπτική αξιοπιστία των εκδοτών αυτών των χρεογράφων δεν αξιολογείται συνήθως από οργανισμούς πιστοληπτικής αξιολόγησης, και τα χρεόγραφα, κατά γενικό κανόνα, δεν μεταπωλούνται ούτε ανατιμώνται, γεγονός που σημαίνει ότι η δευτερογενής αγορά δεν έχει βάθος. Ωστόσο, οι περισσότερες ιδιωτικές τοποθετήσεις καλύπτουν το κριτήριο της διαπραγματευσιμότητας και ταξινομούνται ως χρεόγραφα.

Τιτλοποίηση

5.104 Ορισμός: Τιτλοποίηση είναι η έκδοση χρεογράφων για τα οποία οι πληρωμές τοκομεριδίων ή κεφαλαίου υποστηρίζονται από συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία ή από μελλοντικές ροές εσόδων. Μπορούν να τιτλοποιηθούν διάφορα περιουσιακά στοιχεία ή μελλοντικές ροές εσόδων, όπως, μεταξύ άλλων: στεγαστικά και εμπορικά ενυπόθηκα δάνεια· καταναλωτικά δάνεια· εταιρικά δάνεια· δάνεια φορέων της γενικής κυβέρνησης· ασφαλιστήρια συμβόλαια· πιστωτικά παράγωγα· και μελλοντικά έσοδα.

5.105 Η τιτλοποίηση περιουσιακών στοιχείων ή μελλοντικών ροών εσόδων αποτελεί σημαντική χρηματοοικονομική καινοτομία, η οποία οδήγησε στη δημιουργία και εκτεταμένη χρήση νέων χρηματοοικονομικών εταιρειών, για τη διευκόλυνση της δημιουργίας, εμπορίας και έκδοσης χρεογράφων. Η τιτλοποίηση προέκυψε ως συνδυαστικό αποτέλεσμα διαφόρων εκτιμήσεων. Για τις εταιρείες, οι εκτιμήσεις αυτές είναι, μεταξύ άλλων: φθηνότερη χρηματοδότηση σε σχέση με τις προσφερόμενες τραπεζικές διευκολύνσεις· μείωση των απαιτήσεων υποχρεωτικού κεφαλαίου· μεταβίβαση διαφόρων ειδών κινδύνου, όπως του πιστωτικού ή του ασφαλιστικού κινδύνου· και διαφοροποίηση των πηγών χρηματοδότησης.

5.106 Τα προγράμματα τιτλοποίησης ποικίλλουν τόσο στο πλαίσιο της ίδιας αγοράς χρεογράφων όσο και από αγορά σε αγορά. Τα προγράμματα αυτά μπορούν να ομαδοποιηθούν σε δύο γενικότερες κατηγορίες:

α) προγράμματα τιτλοποίησης σύμφωνα με τα οποία μια χρηματοοικονομική εταιρεία προβαίνει σε τιτλοποίηση περιουσιακών στοιχείων και μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων που έχουν δοθεί ως ασφάλεια από τον αρχικό κάτοχο. Αυτή η διαδικασία είναι γνωστή ως τιτλοποίηση με γνήσια πώληση· και

β) προγράμματα τιτλοποίησης σύμφωνα με τα οποία μια χρηματοοικονομική εταιρεία προβαίνει σε τιτλοποίηση περιουσιακών στοιχείων και μεταβίβαση μόνο του πιστωτικού κινδύνου, χρησιμοποιώντας συμφωνίες ανταλλαγής κινδύνων αθέτησης (δηλαδή ο αρχικός κύριος διατηρεί τα περιουσιακά στοιχεία, αλλά μεταβιβάζει τον πιστωτικό κίνδυνο). Αυτή η διαδικασία είναι γνωστή ως συνθετική τιτλοποίηση.

5.107 Όσον αφορά το πρόγραμμα που αναφέρεται στο στοιχείο α) του σημείου 5.106, δημιουργείται μια εταιρεία τιτλοποίησης για τη διακράτηση των τιτλοποιημένων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων που τιτλοποιήθηκαν από τον αρχικό κάτοχο και για την έκδοση χρεογράφων με ασφάλεια αυτά τα περιουσιακά στοιχεία.

5.108 Είναι σημαντικό να προσδιορίζεται, **ιδίως**, κατά πόσον η χρηματοοικονομική εταιρεία που επιδίδεται σε τιτλοποίηση περιουσιακών στοιχείων διαχειρίζεται ενεργά το χαρτοφυλάκιο της εκδίδοντας χρεόγραφα και δεν λειτουργεί απλώς και μόνο ως καταπιστευτική δομή που παθητικά διαχειρίζεται περιουσιακά στοιχεία ή διακρατεί χρεόγραφα. Όπου η χρηματοοικονομική εταιρεία είναι ο νόμιμος κύριος χαρτοφυλακίου περιουσιακών στοιχείων, εκδίδει χρεόγραφα που εμφανίζουν συμμετοχή στο χαρτοφυλάκιο, τηρεί πλήρη σειρά λογαριασμών, τότε ενεργεί ως ενδιάμεσος χρηματοοικονομικός οργανισμός, που ταξινομείται στους λοιπούς ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς. Οι χρηματοοικονομικές εταιρείες που επιδίδονται στην τιτλοποίηση περιουσιακών στοιχείων διακρίνονται από τις οντότητες που δημιουργούνται αποκλειστικά για την κατοχή ειδικών χαρτοφυλακίων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και απαιτήσεων. Οι συγκεκριμένες αυτές οντότητες συνδυάζονται με τη μητρική τους εταιρεία, αν είναι μόνιμοι κάτοικοι της ίδιας χώρας με αυτήν. Ωστόσο, αν πρόκειται για οντότητες μη μόνιμους κατοίκους, αντιμετωπίζονται ως χωριστές θεσμικές μονάδες και ταξινομούνται ως θυγατρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί.

5.109 Στην περίπτωση του προγράμματος τιτλοποίησης που αναφέρεται στο στοιχείο β) του σημείου 5.106, ο αρχικός κύριος των περιουσιακών στοιχείων ή αγοραστής της προστασίας, μέσω συμφωνιών ανταλλαγής κινδύνων αθέτησης, μεταβιβάζει τον πιστωτικό κίνδυνο που συνδέεται με μια ομάδα διαφοροποιημένων περιουσιακών στοιχείων αναφοράς σε εταιρεία τιτλοποίησης, αλλά διατηρεί τα περιουσιακά στοιχεία καθ'αυτά ο ίδιος. Τα έσοδα από την έκδοση χρεογράφων τοποθετούνται σε κατάθεση ή άλλη ασφαλή επένδυση, όπως ομόλογα με διαβάθμιση AAA, και ο δεδουλευμένος τόκος της κατάθεσης, μαζί με το ασφαλιστρο των συμφωνιών ανταλλαγής κινδύνων αθέτησης, χρηματοδοτεί τον τόκο επί των χρεογράφων που εκδόθηκαν. Αν συμβεί αθέτηση πληρωμής, το κεφάλαιο που οφείλεται στους κατόχους των ABS μειώνεται και πρώτα πλήττονται τα ελάσσονος εξοφλητικής προτεραιότητας τμήματα τιτλοποίησης. Οι πληρωμές τοκομεριδίων και κεφαλαίου μπορεί επίσης να αλλάξουν πορεία από τους επενδυτές των χρεογράφων προς τον αρχικό κύριο της ασφάλειας, ώστε να καλυφθεί η ζημία που προκύπτει από την αθέτηση πληρωμής.

5.110 Αξίογραφο εγγυημένο από δεξαμενή περιουσιακών στοιχείων σημαίνει χρεόγραφο του οποίου το κεφάλαιο και/ή ο τόκος πληρώνεται αποκλειστικά από τις ταμειακές ροές που παράγει μια συγκεκριμένη ομάδα χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.

Καλυμμένα ομόλογα

5.111 Ορισμός: Τα καλυμμένα ομόλογα είναι χρεόγραφα που εκδίδονται ή είναι πλήρως εγγυημένα από μια χρηματοοικονομική εταιρεία. Σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής της εκδότριας ή εγγυήτριας χρηματοοικονομικής εταιρείας, οι κάτοχοι των ομολόγων έχουν απαίτηση πρώτης προτεραιότητας έναντι του χαρτοφυλακίου κάλυψης, επιπλέον της κανονικής απαίτησής τους έναντι της χρηματοοικονομικής εταιρείας.

Δάνεια (F.4)

5.112 Ορισμός: Δάνεια δημιουργούνται όταν οι πιστωτές δανείζουν χρήματα στους οφειλότες.

Κύρια χαρακτηριστικά των δανείων

5.113 Τα δάνεια χαρακτηρίζονται από τα ακόλουθα:

- α) οι όροι που διέπουν ένα δάνειο είτε ορίζονται από τη χρηματοοικονομική εταιρεία που χορηγεί το δάνειο είτε είναι αντικείμενο διαπραγματεύσεως μεταξύ του δανειστή και του δανειζόμενου, απευθείας ή μέσω ενός μεσίτη·
- β) η πρωτοβουλία λήψης δανείου προέρχεται συνήθως από τον δανειζόμενο· και
- γ) το δάνειο είναι ένα άνευ όρων χρέος προς τον πιστωτή, το οποίο πρέπει να εξοφληθεί στη λήξη του και το οποίο είναι τοκοφόρο.

5.114 Τα δάνεια μπορεί να είναι χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις όλων των τομέων μόνιμων κατοίκων και της αλλοδαπής. Οι εταιρείες που δέχονται καταθέσεις καταγράφουν συνήθως τις βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις ως καταθέσεις και όχι ως δάνεια.

Ταξινόμηση των δανείων κατά αρχική ληκτότητα, νόμισμα και σκοπό δανεισμού

5.115 Οι συναλλαγές σε δάνεια μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σύμφωνα με δύο τύπους αρχικής ληκτότητας:

- α) βραχυπρόθεσμα δάνεια (F.41) βραχυπρόθεσμης αρχικής ληκτότητας, στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα δάνεια που είναι αποπληρωτέα σε πρώτη ζήτηση· και
- β) μακροπρόθεσμα δάνεια (F.42) με μακροπρόθεσμη αρχική ληκτότητα.

5.116 Τα δάνεια δύνανται να υποδιαιρεθούν περαιτέρω, για σκοπούς ανάλυσης, σε μικρότερες κατηγορίες ως εξής:

- α) δάνεια που εκφράζονται σε εθνικό νόμισμα· και
- β) δάνεια που εκφράζονται σε ξένα νομίσματα.

Για τα νοικοκυριά, μια χρήσιμη υποκατηγοριοποίηση είναι η εξής:

- α) δάνεια για κατανάλωση (καταναλωτικά δάνεια)·
- β) δάνεια για αγορά κατοικίας (στεγαστικά δάνεια)· και
- γ) λοιπά δάνεια.

Διάκριση μεταξύ δανειακών συναλλαγών και συναλλαγών σε καταθέσεις

5.117 Η διαφορά μεταξύ δανειακών συναλλαγών (F.4) και συναλλαγών σε καταθέσεις (F.22) είναι ότι ο οφειλτής προσφέρει μια τυποποιημένη μη διαπραγματεύσιμη σύμβαση στην περίπτωση του δανείου, όχι όμως και στην περίπτωση της κατάθεσης.

5.118 Τα βραχυπρόθεσμα δάνεια που χορηγούνται σε εταιρείες που δέχονται καταθέσεις ταξινομούνται ως μεταβιβάσιμες καταθέσεις ή ως λοιπές καταθέσεις, ενώ τα βραχυπρόθεσμα δάνεια που λαμβάνονται από θεσμικές μονάδες πλην των εταιρειών που δέχονται καταθέσεις ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμα δάνεια.

5.119 Οι τοποθετήσεις κεφαλαίων μεταξύ εταιρειών που δέχονται καταθέσεις καταγράφονται πάντοτε ως καταθέσεις.

Διάκριση μεταξύ δανειακών συναλλαγών και συναλλαγών σε χρεόγραφα

5.120 Η διαφορά μεταξύ δανειακών συναλλαγών (F.4) και συναλλαγών σε χρεόγραφα (F.3) είναι ότι τα δάνεια είναι μη διαπραγματεύσιμα χρηματοοικονομικά μέσα, ενώ τα χρεόγραφα είναι διαπραγματεύσιμα χρηματοοικονομικά μέσα.

5.121 Στις περισσότερες περιπτώσεις, τα δάνεια τεκμηριώνονται συνήθως από ένα μόνο έγγραφο και οι δανειακές συναλλαγές πραγματοποιούνται μεταξύ ενός πιστωτή και ενός οφειλτή. Αντίθετα, οι εκδόσεις χρεογράφων αποτελούνται από μεγάλο αριθμό ταυτόσημων εγγράφων, από τα οποία το καθένα τεκμηριώνει ένα στρογγυλό ποσό και όλα μαζί απαρτίζουν το συνολικό δανειζόμενο ποσό.

5.122 Υπάρχει δευτερογενής αγορά δανείων. Στις περιπτώσεις που τα δάνεια γίνονται διαπραγματεύσιμα σε μια οργανωμένη αγορά, θα πρέπει να αναταξινομούνται από δάνεια σε χρεόγραφα, υπό τον όρο ότι υπάρχει απόδειξη της αγοραπωλησίας στη δευτερογενή αγορά, καθώς και της ύπαρξης ειδικών διαπραγματευτών και συχνών δημοσιεύσεων της τιμής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, για παράδειγμα με τη διαφορά μεταξύ τιμής αγοράς και τιμής πώλησης. Συνήθως γίνεται ρητή μετατροπή του αρχικού δανείου.

- 5.123 Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι χρηματοοικονομικές εταιρείες προσφέρουν τυποποιημένα δάνεια, τα οποία συχνά χορηγούνται σε νοικοκυριά. Οι χρηματοοικονομικές εταιρείες καθορίζουν τους όρους, και τα νοικοκυριά έχουν ως μοναδική δυνατότητα επιλογής να δεχτούν ή να μη δεχτούν. Οι όροι των μη τυποποιημένων δανείων εντούτοις είναι συνήθως αποτέλεσμα διαπραγματεύσεων μεταξύ του πιστωτή και του οφειλέτη. Αυτό είναι σημαντικό κριτήριο που διευκολύνει τη διάκριση μεταξύ μη τυποποιημένων δανείων και χρεογράφων. Στις δημόσιες εκδόσεις χρεογράφων, οι όροι της έκδοσης καθορίζονται από τον δανειζόμενο, ενδεχομένως μετά από διαβουλεύσεις με την τράπεζα που είναι ο κύριος ανάδοχος της έκδοσης. Αντίθετα, στις ιδιωτικές εκδόσεις χρεογράφων, ο πιστωτής και ο οφειλέτης διαπραγματεύονται τους όρους έκδοσης.

Διάκριση μεταξύ δανειακών συναλλαγών, εμπορικών πιστώσεων και εμπορικών γραμματίων

- 5.124 Εμπορική πίστωση είναι μια πίστωση που παρέχουν απευθείας οι προμηθευτές αγαθών και υπηρεσιών στους πελάτες τους. Εμπορική πίστωση προκύπτει όταν η πληρωμή για αγαθά και υπηρεσίες δεν γίνεται ταυτόχρονα με την αλλαγή κυριότητας ενός αγαθού ή με την παροχή μιας υπηρεσίας.
- 5.125 Η εμπορική πίστωση διακρίνεται από τα δάνεια για τη χρηματοδότηση του εμπορίου, τα οποία ταξινομούνται ως δάνεια. Τα εμπορικά γραμμάτια που εκδίδονται για έναν πελάτη από προμηθευτή αγαθών ή υπηρεσιών, τα οποία στη συνέχεια προεξοφλεί ο προμηθευτής από χρηματοοικονομική εταιρεία, καθίστανται απαίτηση τρίτου μέρους από τον πελάτη.

Δανεισμός αξιογράφων και συμφωνίες επαναγοράς

- 5.126 Ορισμός: Δανεισμός αξιογράφων είναι η προσωρινή μεταβίβαση αξιογράφων από τον δανειοδότη στον δανειολήπτη. Μπορεί να ζητηθεί από τον δανειολήπτη αξιογράφων να παράσχει περιουσιακά στοιχεία ως ασφάλεια για τον δανειοδότη αξιογράφων σε μορφή μετρητών ή αξιογράφων. Η νομική κυριότητα μεταβιβάζεται από τη μία πλευρά της συναλλαγής στην άλλη, έτσι ώστε τόσο τα χρεόγραφα που αποτελέσαν αντικείμενο της δανειοληψίας όσο και η ασφάλεια να μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο πώλησης ή επαναδανεισμού.
- 5.127 Ορισμός: Η συμφωνία επαναγοράς αξιογράφων (repo) είναι μια συμφωνία παροχής αξιογράφων όπως τα χρεόγραφα ή οι μετοχές αντί μετρητών ή άλλων μέσων πληρωμής, με τη δέσμευση επαναγοράς είτε των ίδιων αξιογράφων είτε παρόμοιων σε καθορισμένη τιμή. Η δέσμευση για την επαναγορά μπορεί είτε να είναι σε συγκεκριμένη ημερομηνία στο μέλλον είτε να είναι «ανοικτής» ληκτότητας.
- 5.128 Ο δανεισμός αξιογράφων με ασφάλεια σε μετρητά και οι συμφωνίες επαναγοράς (repos) είναι διαφορετικοί όροι που περιγράφουν χρηματοοικονομικές συμφωνίες με το ίδιο οικονομικό αποτέλεσμα κυρίως το αποτέλεσμα ενός ασφαλούς δανείου, αφού και οι δύο συνεπάγονται την παροχή αξιογράφων ως ασφάλειας για ένα δάνειο ή μια κατάθεση, ενώ, βάσει της χρηματοοικονομικής συμφωνίας, μια εταιρεία που δέχεται καταθέσεις πωλεί τα αξιόγραφα. Τα διαφορετικά χαρακτηριστικά των δύο συμφωνιών εμφανίζονται στον πίνακα 5.2.

Πίνακας 5.2 — Κύρια χαρακτηριστικά του δανεισμού αξιογράφων και των συμφωνιών επαναγοράς

Χαρακτηριστικό	Δανεισμός αξιογράφων		Συμφωνίες επαναγοράς (repos)	
	Ασφάλεια σε μετρητά	Χωρίς ασφάλεια σε μετρητά	Ειδικά αξιόγραφα	Γενική ασφάλεια
Επίσημη μέθοδος ανταλλαγής	Δανεισμός αξιογράφων με συμφωνία του δανειζομένου να τα επιστρέψει στον δανειστή		Πώληση αξιογράφων και δέσμευση επαναγοράς τους βάσει των όρων της κύριας συμφωνίας	
Μορφή ανταλλαγής	Αξιόγραφα αντί μετρητών	Αξιόγραφα αντί άλλης ασφάλειας (αν υπάρχει)	Αξιόγραφα αντί μετρητών	Μετρητά αντί αξιογράφων
Αντάλλαγμα που δίνεται στον προμηθευτή	Ασφάλεια σε μετρητά (δανειζόμενος αξιόγραφα)	Αξιογράφων (όχι αξιογράφων με ασφάλεια) (δανειστής αξιογράφων)	Μετρητά	Μετρητά
Αντάλλαγμα που καταβάλλεται ως	Προμήθεια	Προμήθεια	Επιτόκιο επαναγοράς	Επιτόκιο επαναγοράς

- 5.129 Τα αξιόγραφα που παρέχονται στο πλαίσιο του δανεισμού αξιογράφων και των συμφωνιών επαναγοράς θεωρείται ότι δεν έχουν αλλάξει οικονομική κυριότητα, επειδή ο δανειστής εξακολουθεί να είναι ο δικαιούχος του εισοδήματος που αποφέρει το αξιόγραφο και να υπόκειται στους κινδύνους ή στα οφέλη οποιασδήποτε αλλαγής στην τιμή του αξιογράφου.
- 5.130 Η προμήθεια και η είσπραξη χρημάτων στο πλαίσιο μιας συμφωνίας επαναγοράς αξιογράφων ή δανεισμού αξιογράφων με ασφάλεια σε μετρητά δεν συνεπάγεται νέα έκδοση χρεογράφων. Η παροχή κεφαλαίων σε θεσμικές μονάδες πλην των νομισματικών χρηματοοικονομικών οργανισμών αντιμετωπίζεται ως δάνειο· για τις εταιρείες που λαμβάνουν καταθέσεις αντιμετωπίζεται ως κατάθεση.

- 5.131 Αν ο δανεισμός αξιόγραφων δεν συνεπάγεται την προμήθεια μετρητών, δηλαδή, αν τα αξιόγραφα ανταλλάσσονται με αξιόγραφα ή αν το ένα μέρος προμηθεύει αξιόγραφο χωρίς ασφάλεια, δεν υπάρχει συναλλαγή σε δάνεια, καταθέσεις ή αξιόγραφα.
- 5.132 Οι αιτήσεις κάλυψης των διαφορών αποτίμησης με την καταβολή μετρητών στο πλαίσιο μιας συμφωνίας επαναγοράς (repo) ταξινομούνται ως δάνεια.
- 5.133 Οι ανταλλαγές (swaps) χρυσού είναι παρόμοιες με τις συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων (repos) με τη διαφορά ότι η ασφάλεια είναι ο χρυσός. Προϋποθέτουν την ανταλλαγή χρυσού με καταθέσεις σε ξένο συνάλλαγμα με τη συμφωνία ότι η συναλλαγή θα αντιστραφεί σε συμφωνημένη μελλοντική ημερομηνία και σε συμφωνημένη τιμή χρυσού. Η συναλλαγή καταγράφεται ως εγγυημένο δάνειο ή ως κατάθεση.

Χρηματοδοτικές μισθώσεις

- 5.134 Ορισμός: Η χρηματοδοτική μίσθωση είναι μια σύμβαση βάσει της οποίας ο εκμισθωτής, ως νόμιμος κύριος ενός περιουσιακού στοιχείου, μεταβιβάζει τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας ενός περιουσιακού στοιχείου στον μισθωτή. Σε μια χρηματοδοτική μίσθωση, ο εκμισθωτής θεωρείται ότι παρέχει δάνειο στον μισθωτή, με το οποίο ο μισθωτής αποκτά το περιουσιακό στοιχείο. Στη συνέχεια, το μισθωμένο περιουσιακό στοιχείο εμφανίζεται στον ισολογισμό του μισθωτή και όχι του εκμισθωτή· το αντίστοιχο δάνειο εμφανίζεται ως περιουσιακό στοιχείο του εκμισθωτή και υποχρέωση του μισθωτή.
- 5.135 Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις διακρίνονται από άλλα είδη μισθώσεων, επειδή οι κίνδυνοι και τα οφέλη της κυριότητας μεταβιβάζονται από τον νόμιμο κύριο του αγαθού στον χρήστη του αγαθού. Άλλα είδη μισθώσεων είναι i) η λειτουργική μίσθωση· ii) η μίσθωση εκμετάλλευσης πόρων. Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες, όπως ορίζονται στο κεφάλαιο 15, μπορούν επίσης να θεωρηθούν ως μισθώσεις.

Λοιπά είδη δανείων

- 5.136 Η κατηγορία των δανείων περιλαμβάνει τα ακόλουθα:
- α) υπερανάλιψη από λογαριασμούς μεταβιβάσιμων καταθέσεων, κατά την οποία το ποσό της υπερανάλιψης δεν αντιμετωπίζεται ως αρνητική μεταβιβάσιμη κατάθεση·
 - β) υπερανάλιψεις από άλλους τρέχοντες λογαριασμούς, π.χ. εσωτερικά υπόλοιπα μεταξύ μη χρηματοοικονομικών εταιρειών και των θυγατρικών τους, μη συμπεριλαμβανομένων όμως των υπολοίπων που είναι υποχρεώσεις νομισματικών χρηματοοικονομικών οργανισμών και που ταξινομούνται στις υποκατηγορίες των καταθέσεων·
 - γ) χρηματοοικονομικές απαιτήσεις εργαζομένων λόγω της συμμετοχής τους στα κέρδη της επιχείρησης·
 - δ) εξοφλητέες πληρωμές κερδών συναφείς με χρηματοοικονομικά παράγωγα, που είναι υποχρεώσεις θεσμικών μονάδων πλην των νομισματικών χρηματοοικονομικών οργανισμών·
 - ε) δάνεια που είναι αντιστάθμιση τραπεζικών συναλλαγματικών·
 - στ) ενυπόθηκα δάνεια·
 - ζ) καταναλωτική πίστη (καταναλωτικά δάνεια)·
 - η) ανανεώσιμες πιστώσεις·
 - θ) δάνεια με δόσεις·
 - ι) δάνεια που καταβάλλονται ως εγγύηση για την εκπλήρωση ορισμένων υποχρεώσεων·
 - ια) εγγυήσεις καταθέσεων ως χρηματοοικονομικές απαιτήσεις ανασφαλιστικών εταιρειών από εκχωρούσες εταιρείες·
 - ιβ) χρηματοοικονομικές απαιτήσεις από το ΔΝΤ που τεκμηριώνονται από δάνεια στον λογαριασμό γενικών πόρων του ΔΝΤ, συμπεριλαμβανομένης της χορήγησης δανείων βάσει των γενικών συμφωνιών δανεισμού (ΓΣΔ) και των νέων συμφωνιών δανεισμού (ΝΣΔ)· και
 - ιγ) υποχρεώσεις προς το ΔΝΤ, που τεκμηριώνονται από πιστώσεις του ΔΝΤ ή δάνεια στο πλαίσιο της διευκόλυνσης για τη μείωση της φτώχειας και την ανάπτυξη (PRGF).
- 5.137 Η ειδική περίπτωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων εξετάζεται στο κεφάλαιο 7.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που εξαιρούνται από την κατηγορία των δανείων

- 5.138 Η κατηγορία των δανείων δεν περιλαμβάνει:
- α) λοιπούς εισπρακτέους/πληρωτέους λογαριασμούς (ΑΦ.8), περιλαμβανομένων των εμπορικών πιστώσεων και προκαταβολών (ΑΦ.81)· και

- β) χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που προκύπτουν από την κυριότητα ακίνητων περιουσιακών στοιχείων, όπως γης και κατασκευών, από μη μόνιμους κατοίκους. Αυτά ταξινομούνται στους λοιπούς συμμετοχικούς τίτλους (AF.519).

Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές ή μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (F.5)

- 5.139 **Ορισμός:** Οι συμμετοχικοί τίτλοι και οι μετοχές ή τα μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου είναι υπολειμματικές απαιτήσεις επί των περιουσιακών στοιχείων των θεσμικών μονάδων που εξέδωσαν τις μετοχές ή τα μερίδια.
- 5.140 Οι συμμετοχικοί τίτλοι και οι μετοχές ή τα μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου υποδιαιρούνται σε δύο υποκατηγορίες:
- α) συμμετοχικοί τίτλοι (F.51)· και
- β) μετοχές ή μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (F.52).

Συμμετοχικοί τίτλοι (F.51)

- 5.141 **Ορισμός:** Οι συμμετοχικοί τίτλοι είναι χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν απαιτήσεις επί της υπολειμματικής αξίας μιας εταιρείας, αφού ικανοποιηθούν όλες οι άλλες απαιτήσεις.
- 5.142 Η κυριότητα τίτλων συμμετοχής σε νομικές οντότητες τεκμηριώνεται συνήθως από μετοχές, πιστοποιητικά κατάθεσης αξιογράφων, συμμετοχές ή παρόμοια έγγραφα. Πιστοποιητικά κατάθεσης αξιογράφων.

Πιστοποιητικά κατάθεσης αξιογράφων

- 5.143 **Ορισμός:** Τα πιστοποιητικά κατάθεσης αξιογράφων αντιπροσωπεύουν κυριότητα τίτλων εισηγμένων σε άλλες οικονομίες· η κυριότητα πιστοποιητικών κατάθεσης αξιογράφων αντιμετωπίζεται ως άμεση κυριότητα των αντίστοιχων αξιογράφων. Το αποθετήριο εκδίδει πιστοποιητικά κατάθεσης εισηγμένα σε ένα χρηματιστήριο που αντιπροσωπεύουν κυριότητα αξιογράφων εισηγμένων σε άλλο χρηματιστήριο. Τα πιστοποιητικά κατάθεσης αξιογράφων διευκολύνουν τις συναλλαγές αξιογράφων σε οικονομίες διαφορετικές από την οικονομία στην οποία είναι εισηγμένα. Τα υποκείμενα αξιόγραφα μπορεί να είναι μετοχές ή χρεόγραφα.
- 5.144 Οι συμμετοχικοί τίτλοι υποδιαιρούνται ως εξής:
- α) εισηγμένες μετοχές (F.511)·
- β) μη εισηγμένες μετοχές (F.512)· και
- γ) λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι (F.519).
- 5.145 Τόσο οι εισηγμένες όσο και οι μη εισηγμένες μετοχές είναι διαπραγματεύσιμες και περιγράφονται ως μετοχικοί τίτλοι.

Εισηγμένες μετοχές (F.511)

- 5.146 **Ορισμός:** Οι εισηγμένες μετοχές είναι συμμετοχικοί τίτλοι που έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο. Το χρηματιστήριο αυτό μπορεί να είναι αναγνωρισμένο χρηματιστήριο ή οποιαδήποτε άλλη μορφή δευτερογενούς αγοράς. Η ύπαρξη δημοσιευμένων τιμών για τις μετοχές που είναι εισηγμένες σε χρηματιστήριο σημαίνει ότι οι τρέχουσες αγοραίες τιμές είναι συνήθως άμεσα διαθέσιμες.

Μη εισηγμένες μετοχές (F.512)

- 5.147 **Ορισμός:** Οι μη εισηγμένες μετοχές είναι μετοχικοί τίτλοι που δεν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο.
- 5.148 Οι μετοχικοί τίτλοι περιλαμβάνουν τις ακόλουθες μετοχές που εκδίδονται από μη εισηγμένες εταιρείες περιορισμένης ευθύνης:
- α) μετοχές κεφαλαίου, που καθιστούν τους κατόχους τους συγκυρίους της εταιρείας και τους επιτρέπουν να συμμετέχουν τόσο στα συνολικά διανεμόμενα κέρδη όσο και στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία σε περίπτωση εκκαθάρισης·
- β) μετοχές επικαρπίας, των οποίων το κεφάλαιο έχει εξοφληθεί, αλλά οι οποίες κρατούνται από τους κατόχους τους, που εξακολουθούν να είναι συγκύριοι της εταιρείας και να δικαιούνται συμμετοχή στα κέρδη που απομένουν όταν καταβληθούν τα μερίσματα του υπόλοιπου εγγεγραμμένου κεφαλαίου, καθώς και συμμετοχή σε όλα πλεονάσματα τυχόν απομείνουν κατά την εκκαθάριση, δηλαδή στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία μείον το υπόλοιπο εγγεγραμμένο κεφάλαιο·
- γ) μερισματούχες μετοχές, που ονομάζονται επίσης ιδρυτικοί τίτλοι και μετοχές συμμετοχής στα κέρδη, οι οποίες δεν αποτελούν μέρος του εγγεγραμμένου κεφαλαίου. Οι μερισματούχες μετοχές δεν καθιστούν τους κατόχους τους συγκυρίους της εταιρείας και, επομένως, οι κάτοχοι δεν έχουν δικαίωμα συμμετοχής στην εξόφληση του εγγεγραμμένου κεφαλαίου, δικαίωμα στην απόδοση του κεφαλαίου αυτού, δικαίωμα ψήφου κατά τις συνελεύσεις των μετόχων κ.λπ. Ωστόσο, δίνουν στους κατόχους το δικαίωμα να λάβουν ένα ποσοστό από όλα κέρδη εναπομένουν μετά την καταβολή των μερισμάτων του εγγεγραμμένου κεφαλαίου, καθώς και κλάσμα από όλα πλεονάσματα απομένουν κατά την εκκαθάριση·

- δ) συμμετοχικές προνομιούχες μετοχές, που δίνουν το δικαίωμα στους κατόχους τους να συμμετάσχουν στη διανομή της υπολειμματικής αξίας κατά την εκκαθάριση μιας εταιρείας. Οι κάτοχοι έχουν επίσης το δικαίωμα να συμμετάσχουν ή να λάβουν πρόσθετα μερίσματα που υπερβαίνουν το σταθερό ποσοστό μερίσματος. Τα πρόσθετα μερίσματα πληρώνονται συνήθως κατ' αναλογία προς τα συνήθη μερίσματα που δηλώνονται. Σε περίπτωση εκκαθάρισης, οι κάτοχοι συμμετοχικών προνομιούχων μετοχών έχουν δικαίωμα να λάβουν μερίδιο επί των υπόλοιπων, τυχόν, εσόδων, που λαμβάνουν οι κάτοχοι κοινών μετοχών, και τους επιστρέφονται όσα πλήρωσαν για τις μετοχές τους.

Αρχική δημόσια προσφορά, εγγραφή και διαγραφή από το χρηματιστήριο και επαναγορά μετοχών

- 5.149 Η αρχική δημόσια προσφορά (Initial Public Offering — IPO), που αναφέρεται επίσης ως «προσφορά» ή «είσοδος», είναι η διαδικασία κατά την οποία μια εταιρεία εκδίδει τίτλους για το κοινό για πρώτη φορά. Συχνά οι τίτλοι αυτοί εκδίδονται από μικρότερες, νεότερες εταιρείες, για σκοπούς χρηματοδότησης, ή από μεγάλες επιχειρήσεις με σκοπό την είσοδο στο χρηματιστήριο. Σε μια IPO ο εκδότης μπορεί να εξασφαλίσει τη βοήθεια ανάδοχης οντότητας για την έκδοση τίτλων, η οποία βοηθά να αποφασιστεί ποιο είδος μετοχικών τίτλων θα εκδοθεί, ποια είναι η καλύτερη τιμή προσφοράς και ποιος ο κατάλληλος χρόνος εισαγωγής στην αγορά.
- 5.150 Εγγραφή στο χρηματιστήριο σημαίνει ότι οι μετοχές της εταιρείας εγγράφονται στον κατάλογο αξιών του χρηματιστηρίου οι οποίες αποτελούν επίσημως αντικείμενο εμπορίας στο χρηματιστήριο. Συνήθως η εκδίδουσα εταιρεία είναι εκείνη που ζητά την εγγραφή, αλλά σε μερικές χώρες μπορεί το χρηματιστήριο να εγγράψει μια εταιρεία, παραδείγματος χάριν επειδή η μετοχή της αποτελεί ήδη αντικείμενο δραστηρίας εμπορίας μέσω ανεπίσημων διαύλων. Οι απαιτήσεις για την αρχική εγγραφή περιλαμβάνουν συνήθως: την υποβολή ολιγοετούς ιστορικού οικονομικών καταστάσεων· την προσφορά ικανού μέρους ποσού για αγορά από το ευρύ κοινό, τόσο σε απόλυτους όρους όσο και ως ποσοστό επί του συνόλου των μετοχών που βρίσκονται σε κυκλοφορία· τέλος, εγκεκριμένο ενημερωτικό δελτίο, στο οποίο περιλαμβάνονται συνήθως γνώμες ανεξάρτητων αξιολογητών. Διαγραφή από το χρηματιστήριο είναι η πρακτική της αφαίρεσης των μετοχών μιας εταιρείας από τον κατάλογο των εισηγμένων στο χρηματιστήριο αξιών. Αυτό συμβαίνει όταν μια εταιρεία παύσει τη δραστηριότητά της, κηρύξει πτώχευση, δεν ικανοποιεί πλέον τους κανόνες εγγραφής στο χρηματιστήριο ή έχει καταστεί οιονεί εταιρεία ή επιχείρηση μη εταιρικής μορφής, συχνά ως αποτέλεσμα συγχώνευσης ή εξαγοράς. Η εγγραφή στο χρηματιστήριο καταγράφεται ως έκδοση εισηγμένων μετοχών και ως εξαγορά μη εισηγμένων μετοχών, ενώ η διαγραφή από το χρηματιστήριο καταγράφεται ως εξαγορά εισηγμένων μετοχών και ως έκδοση μη εισηγμένων μετοχών, κατά περίπτωση.
- 5.151 Οι εταιρείες μπορούν να εξαγοράζουν τους μετοχικούς τίτλους τους με τη διαδικασία της εξαγοράς ιδίων μετοχών, που είναι γνωστή και ως επαναγορά μετοχών. Η εξαγορά ιδίων μετοχών καταγράφεται ως χρηματοοικονομική συναλλαγή, που παρέχει μετρητά στους υπάρχοντες μετόχους έναντι ενός μέρους των μετοχών της εταιρείας που βρίσκονται σε κυκλοφορία. Με άλλα λόγια, μετρητά έναντι της μείωσης του αριθμού των μετοχών που βρίσκονται σε κυκλοφορία. Η εταιρεία είτε αποσύρει τις μετοχές είτε τις διατηρεί ως «απόθεμα εξαγορασμένων μετοχών», διαθέσιμες για επανέκδοση.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που εξαιρούνται από τους μετοχικούς τίτλους

- 5.152 Οι μετοχικοί τίτλοι δεν περιλαμβάνουν:
- α) μετοχές που προσφέρονται για πώληση, αλλά δεν αγοράστηκαν κατά την έκδοση. Οι μετοχές αυτές δεν καταγράφονται·
 - β) ομολογίες χρέους και τίτλους δανειακών υποχρεώσεων μετατρέψιμους σε μετοχές. Ταξινομούνται ως χρεόγραφα (ΑΦ.3) έως τη στιγμή της μετατροπής τους·
 - γ) τους συμμετοχικούς τίτλους εταίρων με απεριόριστη ευθύνη σε μετοχικές εταιρείες. Ταξινομούνται ως λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι·
 - δ) επενδύσεις φορέων της γενικής κυβέρνησης στο κεφάλαιο διεθνών οργανισμών που έχουν συσταθεί νομικά ως εταιρείες μετοχικού κεφαλαίου. Ταξινομούνται ως λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι (ΑΦ.519)·
 - ε) εκδόσεις δωρεάν μετοχών, δηλαδή δωρεάν έκδοση νέων μετοχών σε μετόχους ανάλογα με τον αριθμό των μετοχών που οι ίδιοι κατέχουν. Μια τέτοια έκδοση, που δεν αλλάζει ούτε τις υποχρεώσεις της εταιρείας έναντι των μετόχων ούτε το ποσοστό των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας που κατέχει ο κάθε μέτοχος, δεν αποτελεί χρηματοοικονομική συναλλαγή. Οι εκδόσεις κατάτμησης μετοχών επίσης δεν καταγράφονται.

Λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο (F.519)

- 5.153 Ορισμός: Οι λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι περιλαμβάνουν όλες τις μορφές συμμετοχής σε κεφάλαιο πλην αυτών που περιλαμβάνονται στις υποκατηγορίες «εισηγμένες μετοχές» (ΑΦ.511) και «μη εισηγμένες μετοχές» (ΑΦ.512).

- 5.154 Οι λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι περιλαμβάνουν:

- α) όλες τις μορφές συμμετοχής στο κεφάλαιο εταιρειών που δεν είναι μετοχές, μεταξύ άλλων τα εξής:
 1. τη συμμετοχή απεριόριστως ευθυνόμενων εταίρων στο κεφάλαιο συνεταιρικών επιχειρήσεων εταιρικής μορφής·
 2. τη συμμετοχή στο κεφάλαιο εταιρειών περιορισμένης ευθύνης, των οποίων οι ιδιοκτήτες είναι εταίροι και όχι μέτοχοι·

3. το κεφάλαιο που έχει επενδυθεί σε απλές συνεταιρικές επιχειρήσεις ή σε ετερόρρυθμες εταιρείες, που είναι αναγνωρισμένες ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες·
4. το κεφάλαιο που έχει επενδυθεί σε συνεταιρισμούς που είναι αναγνωρισμένοι ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες·
- β) επένδυση της γενικής κυβέρνησης στο κεφάλαιο δημόσιων επιχειρήσεων, των οποίων το κεφάλαιο δεν διαιρείται σε μετοχές και οι οποίες δυνάμει ειδικής νομοθεσίας αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες·
- γ) επένδυση της γενικής κυβέρνησης στο κεφάλαιο της κεντρικής τράπεζας·
- δ) επενδύσεις της κυβέρνησης στο κεφάλαιο διεθνών και υπερεθνικών οργανισμών, με εξαίρεση το ΔΝΤ, ακόμη και αν αυτοί έχουν συσταθεί από νομική άποψη ως εταιρείες μετοχικού κεφαλαίου (π.χ. η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων)·
- ε) τους χρηματοοικονομικούς πόρους της ΕΚΤ που προέρχονται από συνεισφορές των εθνικών κεντρικών τραπεζών·
- στ) το κεφάλαιο που έχει επενδυθεί σε χρηματοοικονομικές και μη χρηματοοικονομικές οιονεί εταιρείες. Το ύψος των επενδύσεων αυτών αντιστοιχεί στις νέες επενδύσεις σε χρήμα ή σε είδος, μείον τυχόν αναλήψεις κεφαλαίου·
- ζ) τις χρηματοοικονομικές απαιτήσεις που έχουν μονάδες μη μόνιμοι κάτοικοι έναντι πλασματικών μονάδων μόνιμων κατοίκων και αντιστρόφως.

Αποτίμηση των συναλλαγών σε συμμετοχικούς τίτλους

- 5.155 Οι νέες μετοχές καταγράφονται στην αξία έκδοσης, που ισούται με την ονομαστική τους αξία συν το πριμ έκδοσης.
- 5.156 Οι συναλλαγές μετοχών που βρίσκονται σε κυκλοφορία καταγράφονται στη συναλλακτική τους αξία. Όταν η συναλλακτική αξία δεν είναι γνωστή, υπολογίζεται κατά προσέγγιση με βάση την τιμή χρηματιστηρίου ή την αγοραία τιμή για εισηγμένες μετοχές, και με βάση την ισοδύναμη αγοραία αξία για μη εισηγμένες μετοχές.
- 5.157 Οι μετοχές που προσφέρονται αντί μερισμάτων (μερίσματα υπό μορφή μετοχών) είναι μετοχές που αποτιμώνται με την τιμή που προκύπτει από την πρόταση μερισμάτων εκ μέρους του εκδότη.
- 5.158 Οι εκδόσεις δωρεάν μετοχών δεν καταγράφονται. Ωστόσο, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η έκδοση δωρεάν μετοχών συνεπάγεται μεταβολές στη συνολική αγοραία αξία των μετοχών μιας εταιρείας, οι μεταβολές της αγοραίας αξίας καταγράφονται στον λογαριασμό αναπροσαρμογής.
- 5.159 Η συναλλακτική αξία των συμμετοχικών τίτλων (F.51) είναι το ποσό των χρημάτων που μεταβιβάζεται από τους ιδιοκτήτες στις εταιρείες ή τις οιονεί εταιρείες. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορούν να μεταβιβαστούν χρήματα μέσω της ανάληψης υποχρεώσεων της εταιρείας ή της οιονεί εταιρείας.

Μετοχές ή μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (F.52)

- 5.160 Ορισμός: Οι μετοχές εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου είναι μετοχές εταιρείας επενδύσεων χαρτοφυλακίου αν ο επενδυτικός οργανισμός έχει εταιρική δομή. Αν ο επενδυτικός οργανισμός έχει καταπιστευτική δομή, είναι γνωστές ως μερίδια. Οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου είναι επιχειρήσεις συλλογικών επενδύσεων μέσω των οποίων οι επενδυτές συγκεντρώνουν κεφάλαια για επενδύσεις σε χρηματοοικονομικά και/ή μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.
- 5.161 Οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου ονομάζονται επίσης εταιρείες αμοιβαίων κεφαλαίων, οργανισμοί συλλογικών μετοχικών επενδύσεων (unit trusts), επενδυτικές ενώσεις (investment trusts) και επιχειρήσεις συλλογικών επενδύσεων σε μεταβιβάσιμους τίτλους (UCITS)· μπορεί να είναι ανοικτού, ημιανοικτού ή κλειστού τύπου.
- 5.162 Οι μετοχές των εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου μπορεί να είναι εισηγμένες ή μη εισηγμένες. Όταν δεν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο, είναι συνήθως εξοφλητές σε πρώτη ζήτηση, σε αξία που αντιστοιχεί στο μερίδιό τους στα ίδια κεφάλαια της χρηματοοικονομικής εταιρείας. Αυτά τα ίδια κεφάλαια ανατιμώνται τακτικά με βάση τις αγοραίες τιμές των διαφόρων συνιστωσών τους.
- 5.163 Οι μετοχές εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου υποδιαίρονται στα εξής:
μετοχές ή μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων (F.521)· και
μετοχές /μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων (F.522).

Μετοχές ή μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων (F.521)

- 5.164 Ορισμός: Οι μετοχές ή τα μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων είναι μετοχές που εκδίδονται από εταιρείες διαχείρισης διαθεσίμων. Οι μετοχές ή τα μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων μπορεί να είναι μεταβιβάσιμα και συχνά θεωρούνται ως παραπλήσια υποκατάστατα των καταθέσεων.

Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων (F.522)

- 5.165 Ορισμός: Οι λοιπές μετοχές ή μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου, πλην των μετοχών ή μεριδίων εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων, αντιπροσωπεύουν απαίτηση επί ενός τμήματος της αξίας μιας εταιρείας επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων. Αυτές οι μετοχές και μερίδια εκδίδονται από εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου.
- 5.166 Οι λοιπές μη εισηγμένες μετοχές ή μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου, πλην των μετοχών ή εταιρειών κεφαλαίων διαχείρισης διαθεσίμων, είναι συνήθως εξοφλητέες σε πρώτη ζήτηση, σε αξία που αντιστοιχεί στο μερίδιό τους στα ίδια κεφάλαια της χρηματοοικονομικής εταιρείας. Αυτά τα ίδια κεφάλαια ανατιμώνται τακτικά με βάση τις αγοραίες τιμές των διαφόρων συνιστωσών τους.

Αποτίμηση των συναλλαγών σε μετοχές ή μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου

- 5.167 Οι συναλλαγές σε μετοχές ή μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου περιλαμβάνουν την αξία των καθαρών συνεισφορών στην εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου.

Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων (F.6)

- 5.168 Τα ασφαλιστικά συστήματα, τα συνταξιοδοτικά συστήματα και τα συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων χωρίζονται σε έξι υποκατηγορίες:
- α) τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών (F.61)·
 - β) δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων (F.62)
 - γ) συνταξιοδοτικά δικαιώματα (F.63)·
 - δ) απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διοικητές συνταξιοδοτικών συστημάτων (F.64)·
 - ε) δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών (F.65)· και
 - στ) προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων (F.66).

Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών (F.61)·

- 5.169 Ορισμός: Τα τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών είναι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις των κατόχων ασφαλιστήριων συμβολαίων κατά ζημιών από εταιρείες ασφαλίσεων κατά ζημιών σε σχέση με μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα και με θεμελιωμένες απαιτήσεις αποζημίωσης.
- 5.170 Οι συναλλαγές τεχνικών αποθεματικών ασφαλίσεων κατά ζημιών για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα και θεμελιωμένες απαιτήσεις αποζημίωσης αφορούν κινδύνους όπως τα ατυχήματα, η ασθένεια και η πυρκαγιά, καθώς και την αντασφάλιση.
- 5.171 Τα μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα είναι ασφάλιστρα που έχουν πληρωθεί, αλλά η περίοδος την οποία καλύπτουν δεν έχει παρέλθει ακόμη. Τα ασφάλιστρα καταβάλλονται συνήθως στην αρχή της περιόδου που καλύπτεται από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο. Με βάση την αρχή του δεδουλευμένου, τα ασφάλιστρα καθίστανται δεδουλευμένα σταδιακά, καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου που καλύπτει το ασφαλιστήριο συμβόλαιο, και, επομένως, η αρχική πληρωμή σημαίνει προπληρωμή ή προκαταβολή.
- 5.172 Οι εκκρεμείς απαιτήσεις είναι απαιτήσεις που οφείλονται αλλά δεν έχουν ακόμη εκκαθαριστεί, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων στις οποίες αμφισβητείται το ποσό ή δεν έχει ακόμη δηλωθεί το συμβάν που οδήγησε στην απαίτηση. Οι απαιτήσεις που οφείλονται αλλά δεν έχουν ακόμη εκκαθαριστεί αντιστοιχούν στα αποθεματικά έναντι εκκρεμών απαιτήσεων αποζημίωσης, που είναι ποσά τα οποία προσδιορίζονται από τις ασφαλιστικές εταιρείες για την κάλυψη όσων αναμένεται να πληρώσουν λόγω γεγονότων που συνέβησαν, αλλά για τα οποία δεν έχουν ακόμη εκκαθαριστεί οι αποζημιώσεις.
- 5.173 Οι ασφαλιστές μπορούν να προβλέψουν και άλλα τεχνικά αποθεματικά, όπως τα εξισωτικά αποθεματικά. Ωστόσο, αυτά αναγνωρίζονται ως υποχρεώσεις και αντίστοιχα περιουσιακά στοιχεία μόνον όταν συμβαίνει ένα γεγονός που δημιουργεί υποχρέωση. Διαφορετικά, τα εξισωτικά αποθεματικά είναι εσωτερικές λογιστικές εγγραφές του ασφαλιστή που αντιπροσωπεύουν αποταμίευση για την κάλυψη έκτακτων συμβάντων και όχι υφιστάμενες απαιτήσεις των κατόχων ασφαλιστήριων συμβολαίων.

Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων (F.62)

- 5.174 Ορισμός: Τα δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων συνίστανται σε χρηματοοικονομικές απαιτήσεις που έχουν οι κάτοχοι ασφαλιστήριων συμβολαίων και οι δικαιούχοι προσόδων από εταιρείες που προσφέρουν ασφάλιση ζωής.
- 5.175 Τα δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων χρησιμοποιούνται για τη χορήγηση παροχών στους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων με τη λήξη του συμβολαίου ή για την αποζημίωση των δικαιούχων κατά τον θάνατο του κατόχου του ασφαλιστήριου συμβολαίου και, επομένως, τηρούνται χωριστά από τα κεφάλαια των μετόχων. Τα αποθεματικά με τη μορφή προσόδων βασίζονται στον αναλογιστικό υπολογισμό της παρούσας αξίας των υποχρεώσεων πληρωμής μελλοντικού εισοδήματος έως τον θάνατο των δικαιούχων.
- 5.176 Οι συναλλαγές δικαιωμάτων ασφαλίσεων ζωής και προσόδων αποτελούνται από προσθήκες μείον αφαιρέσεις.

- 5.177 Οι προσθήκες, σε όρους χρηματοοικονομικών συναλλαγών, συνίστανται στα ακόλουθα:
- α) πραγματικά δεδουλευμένα ασφάλιστρα κατά την τρέχουσα λογιστική περίοδο· και
 - β) συμπληρωματικά ασφάλιστρα, που αντιστοιχούν στο εισόδημα από την επένδυση των δικαιωμάτων το οποίο αποδίδεται στους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων, έπειτα από αφαίρεση των εξόδων λειτουργίας.
- 5.178 Οι αφαιρέσεις περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:
- α) τα ποσά που οφείλονται στους κατόχους συμβολαίων μεικτής ασφάλισης ζωής και παρόμοιων ασφαλιστήριων συμβολαίων· και
 - β) τις πληρωμές που οφείλονται για ασφαλιστήρια συμβόλαια που εξαγοράζονται πριν από τη λήξη.
- 5.179 Στην περίπτωση σύναψης ομαδικής ασφάλισης από μια εταιρεία για λογαριασμό των εργαζομένων της, οι εργαζόμενοι, και όχι ο εργοδότης, είναι οι δικαιούχοι, εφόσον θεωρούνται ως οι κάτοχοι των ασφαλιστήριων συμβολαίων.

Συνταξιοδοτικά δικαιώματα (F.63)

- 5.180 Ορισμός: Τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικές απαιτήσεις που έχουν οι νυν και οι πρώην εργαζόμενοι:
- α) από τους εργοδότες τους· ή
 - β) από ένα σύστημα που ορίζεται από τον εργοδότη για την καταβολή συντάξεων ως μέρος μιας συμφωνίας αμοιβών μεταξύ του εργοδότη και του εργαζομένου· ή
 - γ) από έναν ασφαλιστή.
- 5.181 Οι συναλλαγές συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων αποτελούνται από προσθήκες μείον αφαιρέσεις, που θα πρέπει να διακρίνονται από τα ονομαστικά κέρδη και ζημίες κτήσης που προέρχονται από τα κεφάλαια που επενδύουν τα ασφαλιστικά ταμεία.
- 5.182 Οι προσθήκες, σε όρους χρηματοοικονομικών συναλλαγών, συνίστανται στα ακόλουθα:
- α) πραγματικές εισφορές σε συνταξιοδοτικά συστήματα που είναι πληρωτέες από εργαζομένους, εργοδότες, αυτοαπασχολούμενους ή λοιπές θεσμικές μονάδες για λογαριασμό ατόμων ή νοικοκυριών που έχουν απαιτήσεις έναντι των συστημάτων και εισπράττονται κατά την τρέχουσα λογιστική περίοδο· και
 - β) συμπληρωματικές εισφορές που αντιστοιχούν στο εισόδημα που εισπράττεται από την επένδυση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων του συνταξιοδοτικού συστήματος, το οποίο (εισόδημα) αποδίδεται στα νοικοκυριά που συμμετέχουν, αφού αφαιρεθούν οι λειτουργικές δαπάνες της περιόδου διαχείρισης του συστήματος.
- 5.183 Οι αφαιρέσεις περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:
- α) κοινωνικές παροχές που ισούνται με τα ποσά που είναι πληρωτέα σε συνταξιούχους ή στα συντηρούμενα μέλη των οικογενειών τους με τη μορφή τακτικών πληρωμών ή άλλων παροχών· και
 - β) κοινωνικές παροχές που αποτελούνται από τυχόν εφάπαξ ποσά που είναι πληρωτέα σε άτομα μόλις συνταξιοδοτούνται.

Υπό αίρεση συνταξιοδοτικά δικαιώματα

- 5.184 Η κατηγορία των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων δεν περιλαμβάνει τα υπό αίρεση συνταξιοδοτικά δικαιώματα που δημιουργούνται από θεσμικές μονάδες ταξινομημένες ως διανεμητικά εργοδοτικά συνταξιοδοτικά συστήματα καθορισμένων παροχών της γενικής κυβέρνησης ή ως δημόσια συνταξιοδοτικά ταμεία κοινωνικής ασφάλισης. Οι συναλλαγές τους δεν καταγράφονται πλήρως και οι λοιπές ροές και τα αποθέματά τους δεν καταγράφονται στους βασικούς λογαριασμούς, αλλά στον συμπληρωματικό πίνακα για τα κεκτημένα σε συγκεκριμένη ημερομηνία συνταξιοδοτικά δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης. Τα υπό αίρεση συνταξιοδοτικά δικαιώματα δεν είναι υποχρεώσεις των υποτομών της κεντρικής κυβέρνησης, της κυβέρνησης ομόσπονδου κρατιδίου, της τοπικής αυτοδιοίκησης ή των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης ούτε είναι χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία των μελλοντικών δικαιούχων.

Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων (F.64)

- 5.185 Ένας εργοδότης μπορεί να αναθέσει σε τρίτο μέρος, βάσει σύμβασης, να φροντίσει το συνταξιοδοτικό ταμείο για τους εργαζομένους του. Αν ο εργοδότης εξακολουθήσει να καθορίζει τους όρους του συνταξιοδοτικού συστήματος και να έχει την ευθύνη για οποιοδήποτε έλλειμμα στη χρηματοδότηση, καθώς και το δικαίωμα να παρακρατήσει τυχόν χρηματικό πλεόνασμα, ο εργοδότης ορίζεται ως διευθυντής του συνταξιοδοτικού συστήματος και η μονάδα που εργάζεται υπό τη διεύθυνσή του ορίζεται ως διαχειριστής του συνταξιοδοτικού συστήματος. Αν η συμφωνία μεταξύ του εργοδότη και του τρίτου μέρους είναι τέτοια ώστε ο εργοδότης να μεταβιβάζει τους κινδύνους και τις ευθύνες για οποιοδήποτε έλλειμμα χρηματοδότησης στο τρίτο μέρος με αντάλλαγμα το δικαίωμα του τρίτου μέρους να παρακρατήσει τυχόν πλεόνασμα, το τρίτο μέρος καθίσταται διευθυντής και διαχειριστής μαζί του προγράμματος.

- 5.186 Όταν διευθυντής του συνταξιοδοτικού συστήματος είναι μονάδα διαφορετική από τον διαχειριστή, και το ποσό που εισέρχεται στο συνταξιοδοτικό ταμείο υπολείπεται της αύξησης των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, καταγράφεται απαίτηση του συνταξιοδοτικού ταμείου έναντι του διευθυντή του συνταξιοδοτικού συστήματος. Όπου το ποσό που εισέρχεται στο συνταξιοδοτικό ταμείο υπερβαίνει την αύξηση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, το συνταξιοδοτικό ταμείο οφείλει να καταβάλει ένα ποσό στον διευθυντή του συνταξιοδοτικού ταμείου.

Δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών (F.65)

- 5.187 Το πλεόνασμα των καθαρών εισφορών επί των παροχών αντιπροσωπεύει αύξηση της υποχρέωσης του ασφαλιστικού συστήματος προς τους δικαιούχους. Το στοιχείο αυτό εμφανίζεται ως προσαρμογή στον λογαριασμό χρήσης εισοδήματος. Ως αύξηση υποχρέωσης, εμφανίζεται επίσης στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό. Το στοιχείο αυτό είναι πιθανό να εμφανιστεί σπάνια μόνο, οπότε, για ρεαλιστικούς λόγους, οι μεταβολές σε τέτοια δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών μπορούν να περιλαμβάνονται στα δικαιώματα συνταξιοδοτικών παροχών.

Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων (F.66)

- 5.188 Ορισμός: Οι προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων είναι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις των κατόχων τυποποιημένων εγγυήσεων έναντι των θεσμικών μονάδων που τις παρέχουν.
- 5.189 Οι προβλέψεις που συνδέονται με καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων είναι προπληρωμές καθαρών προμηθειών και προβλέψεις για την κάλυψη εκκρεμών καταπτώσεων τυποποιημένων εγγυήσεων. Όπως και οι προβλέψεις για προπληρωμένα ασφάλιστρα και αποθεματικά, οι προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων περιλαμβάνουν μη δεδουλευμένες προμήθειες (ασφάλιστρα) και καταπτώσεις (απαιτήσεις) που δεν έχουν ακόμη εκκαθαριστεί.
- 5.190 Οι τυποποιημένες εγγυήσεις είναι εγγυήσεις που εκδίδονται σε μεγάλο αριθμό, συνήθως αρκετά μικρών ποσών, και έχουν ταυτόσημα χαρακτηριστικά. Οι συμφωνίες αυτές περιλαμβάνουν τρία μέρη, τον δανειολήπτη, τον δανειστή και τον εγγυητή. Είτε ο δανειολήπτης είτε ο δανειστής μπορούν να συνάψουν σύμβαση με τον εγγυητή να εξοφλήσει τον δανειστή, αν ο δανειολήπτης αθετήσει τις υποχρεώσεις του. Σχετικά παραδείγματα είναι οι εγγυήσεις εξαγωγικών πιστώσεων ή οι εγγυήσεις φοιτητικών δανείων.
- 5.191 Παρόλο που δεν είναι δυνατόν να καθοριστεί η πιθανότητα αθέτησης των υποχρεώσεων ενός συγκεκριμένου δανειολήπτη, είναι συνηθισμένο να υπολογίζεται πόσοι δανειολήπτες από μια ομάδα δανειοληπτών με παρόμοια χαρακτηριστικά θα αθετήσουν τις υποχρεώσεις τους. Ο εγγυητής, περίπου όπως και ο ασφαλιστής κατά ζημιών, εργάζεται σε εμπορική βάση και προσδοκά ότι θα πληρωθούν όλες οι προμήθειες, συν το εισόδημα περιουσίας που θα αποκτηθεί από τις προμήθειες και τα τυχόν αποθεματικά, ώστε να καλύψει τις αναμενόμενες αθετήσεις και το συναφές κόστος και να έχει κάποιο κέρδος. Συνεπώς, οι εγγυήσεις αυτές, που περιγράφονται ως τυποποιημένες εγγυήσεις, αντιμετωπίζονται με τρόπο παρόμοιο με τις ασφαλίσεις κατά ζημιών.
- 5.192 Οι τυποποιημένες εγγυήσεις καλύπτουν εγγυήσεις διαφόρων χρηματοοικονομικών μέσων, όπως οι καταθέσεις, τα χρεόγραφα, τα δάνεια και οι εμπορικές πιστώσεις. Συνήθως παρέχονται από χρηματοοικονομική εταιρεία, που μπορεί να είναι —αλλά και να μην είναι— ασφαλιστική εταιρεία, αλλά επίσης από τη γενική κυβέρνηση.
- 5.193 Όταν μια θεσμική μονάδα προσφέρει τυποποιημένες εγγυήσεις, χρεώνει προμήθειες και αναλαμβάνει υποχρεώσεις για να ανταποκριθεί στην κατάπτωση της εγγύησης. Η αξία των υποχρεώσεων στους λογαριασμούς του εγγυητή ισούται με την παρούσα αξία των αναμενόμενων καταπτώσεων στο πλαίσιο των υφιστάμενων εγγυήσεων, καθαρή από τυχόν ποσά που προσδοκά να ανακτήσει ο εγγυητής από τους αθετούντες δανειολήπτες. Η υποχρέωση ονομάζεται προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων.
- 5.194 Μια εγγύηση μπορεί να καλύπτει πολυετή περίοδο. Η προμήθεια μπορεί να καταβάλλεται ετησίως ή εκ των προτέρων. Καταρχήν, η προμήθεια αντιπροσωπεύει δεδουλευμένες επιβαρύνσεις για κάθε χρόνο της εγγύησης· όσο ελαττώνεται η χρονική περίοδος τόσο μειώνεται η υποχρέωση (με την υπόθεση ότι ο δανειολήπτης εξοφλεί σε δόσεις). Επομένως, η καταγραφή γίνεται όπως και με τις προσόδους, δηλαδή καταβάλλεται η προμήθεια και ταυτόχρονα μειώνεται η μελλοντική υποχρέωση.
- 5.195 Η φύση του συστήματος τυποποιημένων εγγυήσεων έγκειται στην ύπαρξη πολλών εγγυήσεων του ίδιου τύπου, αν και δεν έχουν όλες την ίδια ακριβώς χρονική διάρκεια ούτε την ίδια ημερομηνία έναρξης ή λήξης.
- 5.196 Οι καθαρές προμήθειες υπολογίζονται ως εισπρακτέες προμήθειες συν συμπληρωματικές προμήθειες (που ισούνται με το εισόδημα περιουσίας που αποδίδεται στη μονάδα που πληρώνει την προμήθεια για την εγγύηση) μείον διοικητικά κ.λπ. έξοδα. Αυτές οι καθαρές προμήθειες μπορούν να καταβάλλονται από οποιονδήποτε τομέα της οικονομίας και να εισπράττονται από τον τομέα στον οποίο ταξινομείται ο εγγυητής. Οι καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων πληρώνονται από τον εγγυητή και εισπράττονται από τον δανειστή του χρηματοοικονομικού μέσου που καλύπτεται από εγγύηση, είτε η προμήθεια έχει καταβληθεί από τον δανειστή είτε από τον δανειολήπτη. Οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές αναφέρονται στη διαφορά μεταξύ της καταβολής προμηθειών για νέες εγγυήσεις και των καταπτώσεων στο πλαίσιο υφιστάμενων εγγυήσεων.

Τυποποιημένες εγγυήσεις και εφάπαξ εγγυήσεις

- 5.197 Οι τυποποιημένες εγγυήσεις διακρίνονται από τις εφάπαξ εγγυήσεις βάσει δύο κριτηρίων:
- οι τυποποιημένες εγγυήσεις χαρακτηρίζονται από συχνά επαναλαμβανόμενες συναλλαγές με παρόμοια χαρακτηριστικά και συγκέντρωση των κινδύνων· και
 - οι εγγυητές μπορούν να εκτιμήσουν τη μέση ζημία με βάση τις διαθέσιμες στατιστικές.

Οι εφάπαξ εγγυήσεις είναι εξατομικευμένες και οι εγγυητές δεν μπορούν να υπολογίσουν με αξιοπιστία τον κίνδυνο καταπτώσεων. Η χορήγηση εφάπαξ εγγύησης είναι έκτακτη περίπτωση και δεν καταγράφεται. Εξαίρεσεις αποτελούν ορισμένες εγγυήσεις που παρέχονται από τη γενική κυβέρνηση και περιγράφονται στο κεφάλαιο 20.

Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς (F.7)

5.198 Τα χρηματοοικονομικά παράγωγα και τα μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς χωρίζονται σε δύο υποκατηγορίες:

- α) χρηματοοικονομικά παράγωγα (F.71)· και
- β) μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς (F.72).

Χρηματοοικονομικά παράγωγα (F.71)

5.199 **Ορισμός:** Τα χρηματοοικονομικά παράγωγα είναι χρηματοοικονομικά μέσα που συνδέονται με ένα συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό μέσο ή δείκτη ή εμπόρευμα, μέσω του οποίου είναι δυνατή η αγοραπωλησία συγκεκριμένων χρηματοοικονομικών κινδύνων αυτόνομα σε χρηματοοικονομικές αγορές. Τα χρηματοοικονομικά παράγωγα πληρούν τους ακόλουθους όρους:

- α) συνδέονται με συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό ή μη χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, ομάδα περιουσιακών στοιχείων ή δείκτη·
- β) είναι διαπραγματεύσιμα ή μπορούν να αντισταθμιστούν στην αγορά· και
- γ) δεν έχει προκαταβληθεί αρχικό κεφάλαιο που θα πρέπει να επιστραφεί.

5.200 Τα χρηματοοικονομικά μέσα χρησιμοποιούνται για διάφορους σκοπούς, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης κινδύνου, της αντιστάθμισης κινδύνου, της πρόκρισης συναλλαγής (αρμπιτράζ) μεταξύ αγορών, της κερδοσκοπίας και του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας. Τα χρηματοοικονομικά παράγωγα δίνουν τη δυνατότητα στα μέρη να εμπορευτούν συγκεκριμένους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, όπως τον κίνδυνο του επιτοκίου, τον νομισματικό κίνδυνο, τον κίνδυνο συμμετοχικών τίτλων και τιμών εμπορευμάτων και τον πιστωτικό κίνδυνο, με άλλες οντότητες, που επιθυμούν να αναλάβουν τους κινδύνους αυτούς, συνήθως χωρίς να γίνεται αγοραπωλησία πρωτογενούς περιουσιακού στοιχείου. Έτσι, τα χρηματοοικονομικά παράγωγα αναφέρονται ως δευτερογενή περιουσιακά στοιχεία.

5.201 Η αξία ενός χρηματοοικονομικού παραγώγου καθορίζεται από την τιμή του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου: την τιμή αναφοράς. Η τιμή αναφοράς μπορεί να συνδέεται με ένα χρηματοοικονομικό ή μη χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, με επιτόκιο, με συναλλαγματική ισοτιμία, με άλλο παράγωγο ή με τη διαφορά μεταξύ δύο τιμών. Το παράγωγο συμβόλαιο μπορεί να αναφέρεται επίσης σε δείκτη, σε καλάθι τιμών ή σε άλλα στοιχεία, όπως η αγοραπωλησία εκπομπών ή οι καιρικές συνθήκες.

5.202 Τα χρηματοοικονομικά παράγωγα μπορούν να υποδιαιρεθούν σε κατηγορίες κατά μέσο όπως τα δικαιώματα προαίρεσης (options), τα προθεσμιακά συμβόλαια (forwards) και τα πιστωτικά παράγωγα, ή κατά εμπορικό κίνδυνο, όπως οι συμφωνίες ανταλλαγής νομισμάτων, ανταλλαγής επιτοκίων κ.λπ.

Δικαιώματα προαίρεσης (options)

5.203 **Ορισμός:** Τα δικαιώματα προαίρεσης (options) δίνουν στον κάτοχο του δικαιώματος προαίρεσης το δικαίωμα αλλά όχι την υποχρέωση να αγοράσει από τον εκδότη του δικαιώματος προαίρεσης ή να πουλήσει σ' αυτόν ένα περιουσιακό στοιχείο σε προκαθορισμένη τιμή σε δεδομένο χρονικό διάστημα ή δεδομένη ημερομηνία.

Το δικαίωμα αγοράς ονομάζεται δικαίωμα προαίρεσης για αγορά και το δικαίωμα πώλησης ονομάζεται δικαίωμα προαίρεσης για πώληση.

5.204 Ο αγοραστής του δικαιώματος προαίρεσης καταβάλλει ένα τίμημα (τιμή του δικαιώματος προαίρεσης) για τη δέσμευση του εκδότη του δικαιώματος να πουλήσει ή να αγοράσει το συγκεκριμένο ποσό του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου στη συμφωνημένη τιμή. Το τίμημα είναι χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο του κατόχου του δικαιώματος προαίρεσης και υποχρέωση του εκδότη του δικαιώματος προαίρεσης. Το τίμημα μπορεί να θεωρηθεί εννοιολογικά ότι περιλαμβάνει χρέωση για παροχή υπηρεσίας, η οποία θα πρέπει να καταγράφεται χωριστά. Ωστόσο, αν δεν υπάρχουν λεπτομερή στοιχεία, θα πρέπει όσο το δυνατόν να αποφεύγεται να γίνονται υποθέσεις κατά τον υπολογισμό του στοιχείου της παροχής υπηρεσίας.

5.205 Τα παραστατικά μελλοντικής αγοράς αξιογράφων (warrants) είναι μορφή δικαιωμάτων προαίρεσης. Δίνουν στον κάτοχο το δικαίωμα αλλά όχι την υποχρέωση να αγοράσει από τον εκδότη του παραστατικού ορισμένο αριθμό μετοχών ή ομολόγων με συγκεκριμένους όρους, για συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Υπάρχουν επίσης παραστατικά συναλλάγματος, που έχουν ως βάση το ποσό ενός νομίσματος που απαιτείται για την αγορά άλλου νομίσματος, και διасυναλλαγματικά παραστατικά συναλλάγματος που συνδέονται με τρίτα νομίσματα, καθώς επίσης παραστατικά δείκτη, καλάθιού και εμπορευμάτων.

5.206 Το παραστατικό μπορεί να είναι αποσπασίμο και εμπορεύσιμο χωριστά από το χρεόγραφο. Ως εκ τούτου, καταγράφονται καταρχήν δύο ξεχωριστά χρηματοοικονομικά μέσα, το παραστατικό ως χρηματοοικονομικό παράγωγο και το ομόλογο ως χρεόγραφο. Τα παραστατικά με ενσωματωμένα παράγωγα ταξινομούνται σύμφωνα με τα πρωτογενή χαρακτηριστικά τους.

Προθεσμιακά συμβόλαια (forwards)

5.207 **Ορισμός:** Τα προθεσμιακά συμβόλαια (forwards) είναι χρηματοοικονομικά συμβόλαια βάσει των οποίων δύο μέρη συμφωνούν να ανταλλάξουν μια καθορισμένη ποσότητα του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου σε συμφωνημένη τιμή (τιμή άσκησης) και σε καθορισμένη ημερομηνία.

- 5.208 Τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (futures) είναι προθεσμιακά συμβόλαια που αποτελούν αντικείμενο εμπορίας σε οργανωμένες χρηματιστηριακές αγορές. Τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης διακονούνται συνήθως με την καταβολή μετρητών ή με την παροχή κάποιου άλλου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και όχι με την παράδοση του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου και, γι' αυτό, αποτιμώνται και αγοράζονται ή πωλούνται χωριστά από το υποκείμενο στοιχείο. Τα συνήθη συμβόλαια προθεσμιακού τύπου περιλαμβάνουν τις συμφωνίες ανταλλαγής (swaps) και τις προθεσμιακές συμβάσεις επιτοκίων (FRA).

Δικαιώματα προαίρεσης έναντι προθεσμιακών συμβολαίων

- 5.209 Τα δικαιώματα προαίρεσης μπορούν να συγκριθούν με τα προθεσμιακά συμβόλαια ως εξής:
- α) Στην αρχή, δεν υπάρχει συνήθως εκ των προτέρων πληρωμή για ένα προθεσμιακό συμβόλαιο, το δε παράγωγο συμβόλαιο ξεκινά με μηδενική αξία· στην περίπτωση του συμβολαίου δικαιώματος προαίρεσης πληρώνεται μια τιμή όταν συνάπτεται το συμβόλαιο και, στην αρχή, το συμβόλαιο αποτιμάται στο ύψος της τιμής.
 - β) Όπως οι αγοραίες τιμές, έτσι και τα επιτόκια ή οι συναλλαγματικές ισοτιμίες αλλάζουν στον χρόνο που διαρκεί ένα προθεσμιακό συμβόλαιο· το συμβόλαιο μπορεί να αποκτήσει θετική αξία για το ένα συμβαλλόμενο μέρος (ως περιουσιακό στοιχείο) και αντίστοιχη αρνητική αξία (ως υποχρέωση) για το άλλο μέρος. Οι θέσεις αυτές μπορούν να αντιστραφούν μεταξύ των μερών, βάσει των εξελίξεων της αγοράς για το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο σε σχέση με την τιμή άσκησης που προβλέπεται στο συμβόλαιο. Το χαρακτηριστικό αυτό καθιστά αδύνατο τον χωριστό προσδιορισμό των συναλλαγών για τα περιουσιακά στοιχεία και για τις υποχρεώσεις. Σε αντίθεση με άλλα χρηματοοικονομικά μέσα, οι συναλλαγές προθεσμιακών συμβολαίων μεταφέρονται, επομένως, καθαρές στα περιουσιακά στοιχεία και στις υποχρεώσεις. Στα συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης, ο αγοραστής είναι πάντοτε ο πιστωτής και ο εκδότης είναι πάντοτε ο οφειλέτης.
 - γ) Κατά τη λήξη, η εξόφληση είναι άνευ όρων για ένα προθεσμιακό συμβόλαιο, ενώ για ένα συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης αποφασίζεται από τον αγοραστή του δικαιώματος. Ορισμένα συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης εξαγοράζονται αυτομάτως όταν γίνονται θετικά κατά τη λήξη τους.

Συμφωνίες ανταλλαγής (swaps)

- 5.210 Ορισμός: Οι συμφωνίες ανταλλαγής είναι συμβατικές συμφωνίες μεταξύ δύο μερών που συμφωνούν να ανταλλάξουν, διαχρονικά και σύμφωνα με προκαθορισμένους κανόνες, ροές πληρωμών για ένα συμφωνημένο θεωρητικό ποσό κεφαλαίου. Οι συνήθεστοροι τύποι είναι οι συμφωνίες ανταλλαγής επιτοκίων, οι συμφωνίες ανταλλαγής ξένου συναλλάγματος και οι συμφωνίες ανταλλαγής νομισμάτων.
- 5.211 Οι συμφωνίες ανταλλαγής επιτοκίων είναι ανταλλαγές επιτοκίων διαφορετικού χαρακτήρα επί ενός θεωρητικού ποσού κεφαλαίου, το οποίο δεν ανταλλάσσεται ποτέ. Παραδείγματα τύπων επιτοκίων που ανταλλάσσονται είναι το σταθερό επιτόκιο, το κυμαινόμενο επιτόκιο και τα επιτόκια που έχουν εκφραστεί σε ένα νόμισμα. Η εκκαθάριση γίνεται συχνά συμψηφιστικά και τοις μετρητοίς και αντιπροσωπεύει την τρέχουσα διαφορά μεταξύ των δύο επιτοκίων που ορίζονται στο συμβόλαιο και τα οποία εφαρμόζονται στο συμφωνημένο θεωρητικό κεφάλαιο.
- 5.212 Οι ανταλλαγές ξένου συναλλάγματος είναι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα σε ισοτιμία που ορίζεται στο συμβόλαιο.
- 5.213 Οι ανταλλαγές νομισμάτων έχουν να κάνουν με την ανταλλαγή χρηματορροών που συνδέονται με πληρωμές τόκων και με ανταλλαγή ποσών αρχικού κεφαλαίου σε συμφωνημένη συναλλαγματική ισοτιμία κατά τη λήξη του συμβολαίου.

Προθεσμιακές συμβάσεις επιτοκίων (FRA)

- 5.214 Ορισμός: Οι FRA είναι συμβατικές συμφωνίες στις οποίες δύο μέρη, για να προστατευθούν από μεταβολές του επιτοκίου, συμφωνούν για έναν πληρωτέο τόκο, σε μια συγκεκριμένη ημερομηνία εξόφλησης, με βάση ένα θεωρητικό ποσό κεφαλαίου που δεν ανταλλάσσεται ποτέ. Οι FRA εκκαθαρίζονται συμψηφιστικά και τοις μετρητοίς με τρόπο παρόμοιο όπως και οι ανταλλαγές επιτοκίων. Οι πληρωμές σχετίζονται με τη διαφορά μεταξύ του επιτοκίου της προθεσμιακής σύμβασης επιτοκίου και του αγοραίου επιτοκίου που επικρατεί τη στιγμή της εξόφλησης.

Πιστωτικά παράγωγα

- 5.215 Ορισμός: Τα πιστωτικά παράγωγα είναι χρηματοοικονομικά παράγωγα των οποίων πρωταρχικός σκοπός είναι η εμπορία του πιστωτικού κινδύνου.
- Τα πιστωτικά παράγωγα έχουν σχεδιαστεί για την αγοραπωλησία του κινδύνου αδυναμίας πληρωμής δανείων και χρεογράφων. Τα πιστωτικά παράγωγα μπορούν να λάβουν τη μορφή προθεσμιακού συμβολαίου ή τη μορφή συμβολαίου δικαιωμάτων προαίρεσης και, όπως άλλα χρηματοοικονομικά παράγωγα, συνάπτονται συχνά βάσει τυποποιημένων νομικών συμφωνιών, που διευκολύνουν την αγοράία αποτίμησης. Ο πιστωτικός κίνδυνος μεταφέρεται από τον πωλητή του κινδύνου, που αγοράζει προστασία, στον αγοραστή του κινδύνου, που πουλάει προστασία, αντί τιμήματος.
- 5.216 Ο αγοραστής του κινδύνου καταβάλλει μετρητά στον πωλητή του κινδύνου σε περίπτωση αθέτησης πληρωμής. Το πιστωτικό παράγωγο μπορεί επίσης να εξοφληθεί με την παράδοση χρεογράφων μέσω της μονάδας που αθέτησε την υποχρέωσή της.
- 5.217 Είδη πιστωτικών παραγώγων είναι τα δικαιώματα προαίρεσης για πιστωτική αθέτηση, τα συμβόλαια ανταλλαγής κινδύνου πιστωτικής αθέτησης και οι συμφωνίες ανταλλαγής συνολικής απόδοσης. Ο δείκτης συμβολαίων ανταλλαγής κινδύνου πιστωτικής αθέτησης, ως δείκτης πιστωτικών παραγώγων τα οποία αγοράζονται και πωλούνται, αντικατοπτρίζει την εξέλιξη των τιμών των συμβολαίων αυτών.

Συμβόλαια ανταλλαγής κινδύνου πιστωτικής αθέτησης

5.218 Ορισμός: Τα συμβόλαια ανταλλαγής κινδύνου πιστωτικής αθέτησης (CDS) είναι συμβόλαια ασφάλισης κατά του πιστωτικού κινδύνου. Αποσκοπούν να καλύψουν τις απώλειες των πιστωτών (των αγοραστών CDS) όταν:

- α) συμβαίνει ένα πιστωτικό γεγονός σε σχέση με μια μονάδα αναφοράς και όχι σε σύνδεση με ένα συγκεκριμένο χρεόγραφο ή δάνειο. Το πιστωτικό γεγονός που επηρεάζει την προβληματική μονάδα αναφοράς μπορεί να είναι αθέτηση υποχρέωσης αλλά επίσης αδυναμία πληρωμής οποιασδήποτε υποχρέωσης (που πληροί τα κριτήρια) η οποία έχει καταστεί απαιτητή, όπως σε περιπτώσεις αναδιάρθρωσης χρέους, παραβίασης συμβολαίου κ.λπ.
- β) ένα συγκεκριμένο χρεωστικό μέσο, συνήθως χρεόγραφο ή δάνειο, δεν εξυπηρετείται. Όπως συμβαίνει με τις συμβάσεις ανταλλαγής (swap), ο αγοραστής του συμβολαίου CDS (θεωρείται ως πωλητής του κινδύνου) πραγματοποιεί σειρά πληρωμών ασφαλιστρών στον πωλητή CDS (θεωρείται ως αγοραστής του κινδύνου).

5.219 Όταν δεν υπάρχει αθέτηση υποχρέωσης της συνδεδεμένης μονάδας ή μη εξυπηρέτηση του χρεωστικού μέσου, ο πωλητής του κινδύνου εξακολουθεί να καταβάλλει ασφάλιστρα έως τη λήξη της σύμβασης. Αν υπάρχει αθέτηση ή μη εξυπηρέτηση, ο αγοραστής του κινδύνου αποζημιώνει τον πωλητή του κινδύνου για τη ζημία και ο πωλητής του κινδύνου παύει να καταβάλλει ασφάλιστρα.

Χρηματοοικονομικά μέσα που δεν περιλαμβάνονται στα χρηματοοικονομικά παράγωγα

5.220 Τα χρηματοοικονομικά παράγωγα δεν περιλαμβάνουν:

- α) το υποκείμενο μέσο στο οποίο βασίζεται το χρηματοοικονομικό παράγωγο.
- β) τα δομημένα χρεόγραφα που συνδυάζουν ένα χρεόγραφο ή καλάθι χρεογράφων με ένα χρηματοοικονομικό παράγωγο ή με καλάθι χρηματοοικονομικών παραγώγων, αν τα παράγωγα είναι διαχωρίσιμα από το χρεόγραφο, το δε κεφάλαιο που αρχικά επενδύθηκε είναι μεγάλο σε σύγκριση με τη μελλοντική απόδοση των ενσωματωμένων χρηματοοικονομικών παραγώγων. Ως χρηματοοικονομικά παράγωγα ταξινομούνται τα χρηματοοικονομικά μέσα στα οποία επενδύονται μικρά ποσά σε σχέση με τις μελλοντικές προσόδους και τα οποία εμπεριέχουν απόλυτο κίνδυνο. Ομοίως ταξινομούνται τα χρηματοοικονομικά μέσα στα οποία η συνιστώσα του χρεογράφου και η συνιστώσα του χρηματοοικονομικού παραγώγου διαχωρίζονται μεταξύ τους.
- γ) τις συναφείς με χρηματοοικονομικά παράγωγα εξοφλητέες πληρωμές κερδών, που ταξινομούνται στις λοιπές καταθέσεις ή στα δάνεια, ανάλογα με τις θεσμικές μονάδες που αφορούν. Ωστόσο, οι μη εξοφλητέες πληρωμές κερδών, που μειώνουν ή εξαλείφουν τις θέσεις του περιουσιακού στοιχείου / της υποχρέωσης που μπορεί να εμφανιστούν στη διάρκεια ενός συμβολαίου, αντιμετωπίζονται ως διακανονισμοί βάσει του συμβολαίου και ταξινομούνται ως συναλλαγές χρηματοοικονομικών παραγώγων.
- δ) τα δευτερογενή μέσα που δεν είναι διαπραγματεύσιμα και δεν μπορούν να αντισταθμιστούν στην αγορά και
- ε) τις συμφωνίες ανταλλαγών χρυσού, που είναι της ίδιας φύσης με τις συμφωνίες επαναγοράς (repos) αξιολαβών.

Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς (F.72)

5.221 Ορισμός: Τα μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς είναι συμφωνίες που πραγματοποιούνται σε μια δεδομένη ημερομηνία, με βάση τις οποίες ένας υπάλληλος μπορεί να αγοράσει δεδομένο αριθμό μετοχών του αποδέκτη του εργοδότη σε δηλωμένη τιμή είτε σε δηλωμένο χρόνο είτε σε χρονική περίοδο που ακολουθεί αμέσως μετά την ημερομηνία κατοχύρωσης.

Χρησιμοποιείται η ακόλουθη ορολογία:

Η ημερομηνία της συμφωνίας είναι η «ημερομηνία χορήγησης» του δικαιώματος.

Η συμφωνημένη τιμή αγοράς είναι η «τιμή άσκησης» του δικαιώματος.

Η συμφωνημένη πρώτη ημερομηνία αγοράς είναι η «ημερομηνία κτήσης» του δικαιώματος.

Η περίοδος μετά την ημερομηνία κτήσης κατά την οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί η αγορά είναι η «περίοδος άσκησης» του δικαιώματος.

5.222 Οι συναλλαγές μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς καταγράφονται στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό ως αντισταθμιστική συναλλαγή του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας που αντιπροσωπεύεται από την αξία του μετοχικού δικαιώματος προαίρεσης. Η αξία του μετοχικού δικαιώματος προαίρεσης εκτείνεται σε όλο το διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας χορήγησης και της ημερομηνίας κτήσης του δικαιώματος: αν δεν υπάρχουν αναλυτικά στοιχεία, θα πρέπει να καταγραφούν κατά την ημερομηνία κτήσης. Στη συνέχεια, οι συναλλαγές καταγράφονται την ημερομηνία άσκησης ή, αν είναι εμπορεύσιμες και αποτελούν πράγματι αντικείμενο εμπορίας, μεταξύ της ημερομηνίας κτήσης και του τέλους της περιόδου άσκησης.

Αποτίμηση συναλλαγών σε χρηματοοικονομικά παράγωγα και σε μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς

- 5.223 Η αγοραπωλησία δικαιωμάτων προαίρεσης στη δευτερογενή αγορά και η εκκαθάριση δικαιωμάτων προαίρεσης πριν από την παράδοση συνεπάγονται χρηματοοικονομικές συναλλαγές. Αν ένα δικαίωμα προαίρεσης φτάσει στην καταληκτική του ημερομηνία, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ή να μη χρησιμοποιηθεί. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το δικαίωμα προαίρεσης χρησιμοποιείται, μπορεί να καταβληθεί μια πληρωμή από τον εκδότη του δικαιώματος προαίρεσης προς τον κάτοχο του δικαιώματος προαίρεσης, ίση με τη διαφορά μεταξύ της ισχύουσας αγοραίας τιμής του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου και της τιμής άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης, ή, ως εναλλακτική λύση, μπορεί να πραγματοποιηθεί και να καταγραφεί αγορά ή πώληση του υποκείμενου χρηματοοικονομικού ή μη χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου στην ισχύουσα αγοραία τιμή και μια αντισταθμιστική πληρωμή μεταξύ του κατόχου του δικαιώματος προαίρεσης και του εκδότη του, ίση με την τιμή άσκησης. Η διαφορά μεταξύ της επικρατούσας αγοραίας τιμής του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου και της τιμής άσκησης είναι, και στις δύο περιπτώσεις, ίση με την αξία ρευστοποίησης του δικαιώματος προαίρεσης, δηλαδή την τιμή του δικαιώματος προαίρεσης κατά την καταληκτική ημερομηνία. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το δικαίωμα προαίρεσης δεν ασκείται, δεν πραγματοποιείται συναλλαγή. Ωστόσο, ο εκδότης του δικαιώματος προαίρεσης αποκομίζει κέρδος κτήσης, ο δε κάτοχος του δικαιώματος προαίρεσης υφίσταται ζημία κτήσης (και στις δύο περιπτώσεις ίση με την τιμή που καταβάλλεται όταν συνάπτεται το συμβόλαιο), που θα πρέπει να καταγραφεί στον λογαριασμό αναπροσαρμογής.
- 5.224 Οι συναλλαγές που καταγράφονται για τα χρηματοοικονομικά παράγωγα περιλαμβάνουν τυχόν αγοραπωλησία των συμβολαίων, καθώς και την καθαρή αξία των διακανονισμών που πραγματοποιούνται. Μπορεί επίσης να είναι αναγκαία η καταγραφή συναλλαγών συναφών με την κατάρτιση παραγώγων συμβολαίων. Ωστόσο, σε πολλές περιπτώσεις, τα δύο μέρη συνάπτουν ένα παράγωγο συμβόλαιο χωρίς πληρωμή του ενός μέρους στο άλλο· στις περιπτώσεις αυτές η αξία της συναλλαγής για την κατάρτιση του συμβολαίου είναι μηδενική και τίποτε δεν καταγράφεται στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό.
- 5.225 Τυχόν εμφανείς προμήθειες που καταβάλλονται σε μεσίτες ή εισπράττονται από μεσίτες ή άλλους ενδιαμέσους για τη διευθέτηση δικαιωμάτων προαίρεσης, προθεσμιακών αγορών, ανταλλαγών (swaps) και λοιπών συμβολαίων παραγώγων αντιμετωπίζονται ως πληρωμές για την παροχή υπηρεσιών στους κατάλληλους λογαριασμούς. Τα συμβαλλόμενα μέρη μιας ανταλλαγής δεν θεωρείται ότι παρέχουν υπηρεσίες αμοιβαία, όμως κάθε πληρωμή σε τρίτους για τη διευθέτηση της ανταλλαγής αντιμετωπίζεται ως πληρωμή για την παροχή υπηρεσίας. Βάσει μιας συμφωνίας ανταλλαγής, όπου ανταλλάσσονται αρχικά κεφάλαια, οι αντίστοιχες ροές πρέπει να καταγράφονται ως συναλλαγές του υποκείμενου μέσου· οι ροές άλλων πληρωμών πρέπει να καταγράφονται στην κατηγορία «χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς» (F7). Αν και η τιμή που καταβάλλεται στον πωλητή ενός δικαιώματος προαίρεσης μπορεί εννοιολογικά να θεωρηθεί ότι περιλαμβάνει μια χρέωση για παροχή υπηρεσίας, στην πράξη δεν είναι συνήθως δυνατόν να διακριθεί η συνιστώσα της παροχής υπηρεσίας. Επομένως, η συνολική τιμή πρέπει να καταγράφεται ως αγορά χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου από τον αγοραστή και ως ανάληψη υποχρέωσης από τον πωλητή.
- 5.226 Όταν τα συμβόλαια δεν αφορούν την ανταλλαγή αρχικών κεφαλαίων, δεν καταγράφεται καμία συναλλαγή κατά την έναρξη. Και στις δύο περιπτώσεις, δημιουργείται σωπηρώς στο σημείο αυτό ένα χρηματοοικονομικό παράγωγο με μηδενική αρχική αξία. Στη συνέχεια, η αξία της ανταλλαγής θα είναι ίση με ένα από τα εξής:
- α) για τα ποσά αρχικών κεφαλαίων, με την τρέχουσα αγοραία αξία της διαφοράς μεταξύ των αναμενόμενων μελλοντικών αγοραίων αξιών των ποσών που θα επανανταλλάγουν και των ποσών που ορίζονται στο συμβόλαιο· και
 - β) για τις λοιπές πληρωμές, με την τρέχουσα αγοραία αξία των μελλοντικών ροών που ορίζονται στη σύμβαση.
- 5.227 Οι μεταβολές της αξίας του χρηματοοικονομικού παραγώγου διαχρονικά καταγράφονται στον λογαριασμό αναπροσαρμογής.
- 5.228 Οποιαδήποτε επανανταλλαγή αρχικών κεφαλαίων πραγματοποιηθεί αργότερα θα διέπεται από τους όρους και τις συνθήκες του συμβολαίου ανταλλαγής και μπορεί να συνεπάγεται την ανταλλαγή χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σε τιμή διαφορετική από την επικρατούσα αγοραία τιμή των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων. Η αντισταθμιστική πληρωμή μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών του συμβολαίου ανταλλαγής θα είναι αυτή που ορίζεται από το συμβόλαιο. Στην περίπτωση αυτή, η διαφορά μεταξύ της αγοραίας τιμής και της συμβατικής τιμής είναι ίση με την αξία ρευστοποίησης του περιουσιακού στοιχείου / της υποχρέωσης, όπως θα ισχύει στην ημερομηνία λήξης, και καταγράφεται ως συναλλαγή χρηματοοικονομικών παραγώγων και μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς (F.7). Συνολικά, οι συναλλαγές χρηματοοικονομικών παραγώγων και μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς πρέπει να αντιστοιχούν στο συνολικό κέρδος ή ζημία αναπροσαρμογής για όλη τη διάρκεια του συμβολαίου ανταλλαγής. Η αντιμετώπιση αυτή είναι ανάλογη με αυτήν που ορίζεται για τα δικαιώματα προαίρεσης τα οποία φτάνουν στην καταληκτική τους ημερομηνία.
- 5.229 Για μια θεσμική μονάδα, η συμφωνία ανταλλαγής ή η προθεσμιακή σύμβαση επιτοκίων καταγράφεται στο στοιχείο «χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς» στην πλευρά των περιουσιακών στοιχείων, αν έχει καθαρή θετική αξία. Αν η ανταλλαγή έχει καθαρή αρνητική αξία, καταγράφεται επίσης στην πλευρά των περιουσιακών στοιχείων κατά συνθήκη, ώστε να αποφεύγεται η συνεχής μετατόπιση μεταξύ περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων. Επομένως, οι αρνητικές καθαρές πληρωμές αυξάνουν την καθαρή αξία.

Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί (F.8)

- 5.230 Ορισμός: Οι λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί είναι χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που δημιουργούνται ως αντισταθμίσεις σε συναλλαγές στις οποίες υπάρχει χρονική διαφορά μεταξύ των εν λόγω συναλλαγών και των αντίστοιχων πληρωμών.
- 5.231 Οι λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί περιλαμβάνουν συναλλαγές χρηματοοικονομικών απαιτήσεων που προέρχονται από την πρόωρη ή καθυστερημένη πληρωμή συναλλαγών αγαθών ή υπηρεσιών, διανεμητικών συναλλαγών ή χρηματοοικονομικών συναλλαγών στη δευτερογενή αγορά.

- 5.232 Οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές σε λοιπούς εισπρακτέους/πληρωτέους λογαριασμούς περιλαμβάνουν:
- α) τις εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές (F.81)· και
 - β) τους λοιπούς εισπρακτέους/πληρωτέους λογαριασμούς, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές (F.89).

Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές (F.81)

- 5.233 Ορισμός: Οι εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές είναι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις που προκύπτουν από την απευθείας χορήγηση πίστωσης από προμηθευτές αγαθών και υπηρεσιών στους πελάτες τους και από προκαταβολές για εργασίες εν εξελίξει ή για εργασίες που πρόκειται να αναληφθούν, έχουν δε τη μορφή προπληρωμής εκ μέρους των πελατών για αγαθά και υπηρεσίες που δεν έχουν ακόμη παραδοθεί.
- 5.234 Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές προκύπτουν όταν η πληρωμή για αγαθά και υπηρεσίες δεν γίνεται ταυτόχρονα με την αλλαγή κυριότητας ενός αγαθού ή με την παροχή μιας υπηρεσίας. Αν γίνει πληρωμή πριν από την αλλαγή κυριότητας, τότε είναι προκαταβολή.
- 5.235 Οι δεδουλευμένες ΥΧΔΜΕ που δεν έχουν ακόμη πληρωθεί περιλαμβάνονται στο αντίστοιχο χρηματοοικονομικό μέσο, συνήθως τον τόκο, ενώ η προπληρωμή ασφαλιστών περιλαμβάνεται στα τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά (F.61)· σε καμία από τις δύο περιπτώσεις δεν υπάρχει εγγραφή στις εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές.
- 5.236 Η υποκατηγορία «εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές» περιλαμβάνει:
- α) χρηματοοικονομικές απαιτήσεις σχετικές με την παράδοση αγαθών ή υπηρεσιών για τα οποία δεν έχει πραγματοποιηθεί πληρωμή·
 - β) εμπορικές πιστώσεις τις οποίες έχουν δεχθεί εταιρείες αγοράς απαιτήσεων (φάκτορινγκ), εκτός αν θεωρούνται ως δάνειο·
 - γ) μισθώματα κτιρίων που καθίστανται πληρωτέα με την πάροδο του χρόνου· και
 - δ) πληρωμές υπερημερίας σχετικές με την πληρωμή αγαθών και υπηρεσιών, όταν δεν τεκμηριώνονται από δάνειο.
- 5.237 Οι εμπορικές πιστώσεις πρέπει να διακρίνονται από τη χρηματοδότηση του εμπορίου με τη μορφή εμπορικών γραμματίων και από τις πιστώσεις που παρέχονται από τρίτους για τη χρηματοδότηση του εμπορίου.
- 5.238 Οι εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές δεν περιλαμβάνουν τα δάνεια για τη χρηματοδότηση των εμπορικών πιστώσεων. Αυτά ταξινομούνται ως δάνεια.
- 5.239 Οι εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές μπορούν να υποδιαιβευθούν, με βάση την αρχική τους ληκτότητα, σε βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές.

Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές (F.89)

- 5.240 Ορισμός: Οι λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί είναι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις που προκύπτουν από χρονικές διαφορές μεταξύ διανεμητικών συναλλαγών ή χρηματοοικονομικών συναλλαγών στη δευτερογενή αγορά και των αντίστοιχων πληρωμών.
- 5.241 Οι λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικές απαιτήσεις που δημιουργούνται ως αποτέλεσμα της χρονικής διαφοράς μεταξύ συναλλαγών και πληρωμών που γίνονται, όσον αφορά, για παράδειγμα, τα ακόλουθα:
- α) μισθούς και ημερομίσθια·
 - β) φόρους και κοινωνικές εισφορές·
 - γ) μερίσματα·
 - δ) μισθώματα· και
 - ε) αγορά και πώληση αξιογράφων.
- 5.242 Οι δεδουλευμένοι και οι καθυστερούμενοι τόκοι καταγράφονται μαζί με το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση στο οποίο ή στην οποία αντιστοιχούν και όχι ως λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί. Αν οι δεδουλευμένοι τόκοι δεν καταγράφονται σαν να επανεπενδύονται στο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, ταξινομούνται στους λοιπούς εισπρακτέους/πληρωτέους λογαριασμούς.
- 5.243 Όσον αφορά τις προμήθειες για δανεισμό αξιογράφων και για δάνεια χρυσού, που αντιμετωπίζονται ως τόκος, οι αντίστοιχες εγγραφές περιλαμβάνονται στους λοιπούς εισπρακτέους/πληρωτέους λογαριασμούς, και όχι στο μέσο με το οποίο συνδέονται.

5.244 Οι λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί δεν περιλαμβάνουν:

- α) στατιστικές αναντιστοιχίες διαφορετικές από τις χρονικές διαφορές μεταξύ συναλλαγών αγαθών και υπηρεσιών, διανεμητικών συναλλαγών ή χρηματοοικονομικών συναλλαγών και των αντίστοιχων πληρωμών.
- β) τις πρόωρες ή καθυστερημένες πληρωμές στην περίπτωση της δημιουργίας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή της εξαγοράς απαιτήσεων, πλην εκείνων που ταξινομούνται στους λοιπούς εισπρακτέους/πληρωτέους λογαριασμούς. Αυτές οι πρόωρες ή καθυστερημένες πληρωμές ταξινομούνται στην κατηγορία του σχετικού μέσου.
- γ) τα ποσά των πληρωτέων στη γενική κυβέρνηση φόρων και κοινωνικών εισφορών τα οποία πρέπει να περιλαμβάνονται στους λοιπούς εισπρακτέους/πληρωτέους λογαριασμούς παραλείπουν το μέρος των εν λόγω φόρων και κοινωνικών εισφορών που δεν προβλέπεται να εισπραχθεί και το οποίο, ως εκ τούτου, αντιπροσωπεύει μια απαίτηση της γενικής κυβέρνησης που δεν έχει αξία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5.1

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

5.A1.01 Οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές μπορούν να ταξινομηθούν με βάση διάφορα κριτήρια: κατά είδος χρηματοοικονομικού μέσου, διαπραγματευσιμότητα, είδος εισοδήματος, ληκτότητα, νόμισμα και είδος τόκου.

Ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών κατά κατηγορία

5.A1.02 Οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές ταξινομούνται σε κατηγορίες και υποκατηγορίες όπως φαίνεται στον πίνακα 5.3. Η ταξινόμηση αυτή των συναλλαγών σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις αντιστοιχεί στην ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Πίνακας 5.3 — Ταξινόμηση χρηματοοικονομικών συναλλαγών

Κατηγορία	Κωδικός		
Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	F.1		
Νομισματικός χρυσός		F.11	
Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ)		F.12	
Μετρητά και καταθέσεις	F.2		
Μετρητά		F.21	
Μεταβιβάσιμες καταθέσεις		F.22	
Λοιπές καταθέσεις		F.29	
Χρεόγραφα	F.3		
Βραχυπρόθεσμα		F.31	
Μακροπρόθεσμα		F.32	
Δάνεια	F.4		
Βραχυπρόθεσμα		F.41	
Μακροπρόθεσμα		F.42	
Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές ή μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	F.5		
Συμμετοχικοί τίτλοι		F.51	
Εισηγμένες μετοχές			F.511
Μη εισηγμένες μετοχές			F.512
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι			F.519
Μετοχές ή μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου		F.52	

Κατηγορία	Κωδικός		
Μετοχές ή μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων			F.521
Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων			F.522
Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	F.6		
Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών		F.61	
Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων		F.62	
Συνταξιοδοτικά δικαιώματα		F.63	
Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων		F.64	
Δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών		F.65	
Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων		F.66	
Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	F.7		
Χρηματοοικονομικά παράγωγα πλην των μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς		F.71	
Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς		F.72	
Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	F.8		
Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές		F.81	
Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές		F.89	

5.A1.03 Η ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών και των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων βασίζεται κυρίως στον βαθμό ρευστότητας, στη διαπραγματευσιμότητα και στα νομικά χαρακτηριστικά των χρηματοοικονομικών μέσων. Οι ορισμοί των κατηγοριών είναι γενικά ανεξάρτητοι από την ταξινόμηση των θεσμικών μονάδων. Η ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων μπορεί να αναλυθεί περαιτέρω με τη διασταυρωμένη ταξινόμηση κατά θεσμική μονάδα. Ως παράδειγμα μπορεί να αναφερθεί η διασταυρωμένη ταξινόμηση των μεταβιβάσιμων καταθέσεων μεταξύ εταιρειών που δέχονται καταθέσεις, πλην της κεντρικής τράπεζας, ως διαπραγματευτικών θέσεων.

Ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών κατά διαπραγματευσιμότητα

5.A1.04 Οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις μπορούν να διακριθούν ως προς το κατά πόσον είναι ή δεν είναι διαπραγματεύσιμες. Μια απαίτηση είναι διαπραγματεύσιμη αν η κυριότητα της μπορεί να μεταβιβαστεί εύκολα από μια μονάδα σε άλλη με παράδοση ή οπισθογράφηση ή με αντιστάθμιση, αν πρόκειται για χρηματοοικονομικό παράγωγο. Ενώ κάθε χρηματοοικονομικό μέσο μπορεί να αποτελέσει εν δυνάμει αντικείμενο εμπορίας, τα διαπραγματεύσιμα μέσα έχουν σχεδιαστεί για να αποτελέσουν αντικείμενο εμπορίας σε μια οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά ή στην ελεύθερη (έξωχρηματιστηριακή) αγορά, αν και η εμπορία καθ'αυτή δεν αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση διαπραγματευσιμότητας. Οι απαραίτητες προϋποθέσεις διαπραγματευσιμότητας είναι:

- μεταβιβασιμότητα ή αντισταθμισιμότητα, όταν πρόκειται για χρηματοοικονομικά παράγωγα·
- τυποποίηση που συχνά τεκμηριώνεται από την υποκαταστασιμότητα και την επιλεξιμότητα ενός κωδικού ISIN· και
- το γεγονός ότι ο κάτοχος ενός περιουσιακού στοιχείου δεν διατηρεί το δικαίωμα αναγωγής κατά προηγούμενων κατόχων.

5.A1.05 Τα αξιόγραφα, τα χρηματοοικονομικά παράγωγα και τα μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς (AF.7) είναι διαπραγματεύσιμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις. Τα αξιόγραφα περιλαμβάνουν τα χρεόγραφα (AF.3), τις εισηγμένες μετοχές (AF.511), τις μη εισηγμένες μετοχές (AF.512) και τις μετοχές εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (AF.52). Τα χρηματοοικονομικά παράγωγα και τα μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς δεν ταξινομούνται ως αξιόγραφα, ακόμη και αν είναι διαπραγματεύσιμα χρηματοοικονομικά μέσα. Συνδέονται με συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά ή μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή δείκτες, μέσω των οποίων είναι δυνατή η αγοραπωλησία χρηματοοικονομικών κινδύνων σε χρηματοοικονομικές αγορές αυτόνομα.

5.A1.06 Ο νομισματικός χρυσός και τα ΕΤΔ (AF.1), τα μετρητά και οι καταθέσεις (AF.2), τα δάνεια (AF.4), οι λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι (AF.519), τα ασφαλιστικά συστήματα, τα συνταξιοδοτικά συστήματα και τα συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων (AF.6) και οι λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί (AF.8) δεν είναι διαπραγματεύσιμα.

Δομημένα αξιόγραφα

5.A1.07 Τα δομημένα αξιόγραφα συνδυάζουν κατά κανόνα ένα αξιόγραφο ή καλάθι αξιογράφων με ένα χρηματοοικονομικό παράγωγο ή με καλάθι χρηματοοικονομικών παραγώγων. Χρηματοοικονομικά μέσα που δεν είναι δομημένα αξιόγραφα είναι, για παράδειγμα, οι δομημένες καταθέσεις που συνδυάζουν χαρακτηριστικά καταθέσεων και χαρακτηριστικά χρηματοοικονομικών παραγώγων. Ενώ τα χρεόγραφα συνεπάγονται, κατά κανόνα, στην αρχή την πληρωμή ενός αρχικού κεφαλαίου που θα πρέπει να αποπληρωθεί, τα χρηματοοικονομικά παράγωγα δεν συνεπάγονται κάτι τέτοιο.

Ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών κατά είδος εισοδήματος

5.A1.08 Οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές ταξινομούνται κατά είδος εισοδήματος που παράγουν. Η σύνδεση εισοδήματος και αντίστοιχων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων διευκολύνει τον υπολογισμό των ποσοστών απόδοσης. Ο πίνακας 5.4 παρουσιάζει την αναλυτική ταξινόμηση κατά συναλλαγή και είδος εισοδήματος. Ενώ ο νομισματικός χρυσός και τα ΕΤΔ, οι καταθέσεις, τα χρεόγραφα, τα δάνεια και οι λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί δημιουργούν τόκο, οι συμμετοχικοί τίτλοι αποφέρουν κυρίως μερίσματα, επανεπενδύσιμα κέρδη ή αναλήψεις από εισόδημα οιονεί εταιρειών. Το εισόδημα από επενδύσεις αποδίδεται στους κατόχους μετοχών εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου και στους κατόχους τεχνικών ασφαλιστικών αποθεματικών. Η αμοιβή που συνδέεται με τη συμμετοχή σε χρηματοοικονομικό παράγωγο δεν καταγράφεται ως εισόδημα, επειδή δεν υπάρχει αρχικό κεφάλαιο.

Πίνακας 5.4 — Ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών κατά είδος εισοδήματος

Χρηματοοικονομικές συναλλαγές	Κωδικός	Είδος εισοδήματος	Κωδικός
Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	F.1	Τόκοι	D.41
Μετρητά	F.21	Κανένα	
Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	F.22	Τόκοι	D.41
Λοιπές καταθέσεις	F.29	Τόκοι	D.41
Χρεόγραφα	F.3	Τόκοι	D.41
Δάνεια	F.4	Τόκοι	D.41
Συμμετοχικοί τίτλοι	F.51	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	D.42
		Επανεπενδύσιμα κέρδη	D.43
Εισηγμένες και μη εισηγμένες μετοχές	F.511	Μερίσματα	D.421
	F.512	Επανεπενδύσιμα κέρδη	D.43
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	F.519	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	D.422
		Επανεπενδύσιμα κέρδη	D.43
		Μερίσματα	D.421
Μετοχές ή μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	F.52	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέ σε μετόχους εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	D.443
Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	F.6	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέ σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων	D.441
		Εισόδημα από επενδύσεις πληρωτέο σε δικαιούχους συντάξεων	D.442
Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	F.7	Κανένα	
Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	F.8	Τόκοι	D.41

Ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών κατά είδος επιτοκίου

5.A1.09 Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις που δημιουργούν τόκο μπορούν να αναλυθούν κατά είδος επιτοκίου σε σταθερού επιτοκίου κυρίως, μεταβλητού επιτοκίου ή μεικτού επιτοκίου.

- 5.A1.10 Για τα χρηματοοικονομικά μέσα με σταθερό επιτόκιο, οι ονομαστικές πληρωμές τόκων που καταβάλλονται βάσει της σύμβασης είναι σταθερές, στο νόμισμα στο οποίο εκφράζονται, για τη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου ή για ορισμένο αριθμό ετών. Την ημέρα της έναρξης, από τη σκοπιά του οφειλέτη, ο χρόνος και η αξία των πληρωμών τόκων και κεφαλαίου είναι γνωστά.
- 5.A1.11 Για τα χρηματοοικονομικά μέσα με μεταβλητό επιτόκιο, οι πληρωμές τόκων και κεφαλαίου συνδέονται με ένα επιτόκιο, έναν γενικό δείκτη τιμών για αγαθά και υπηρεσίες ή μια τιμή περιουσιακού στοιχείου. Η τιμή αναφοράς κυμαίνεται ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς.
- 5.A1.12 Τα χρηματοοικονομικά μέσα μεικτού επιτοκίου έχουν και ένα σταθερό και ένα μεταβλητό επιτόκιο σε όλη τη διάρκειά τους και ταξινομούνται ως χρηματοοικονομικά μέσα μεταβλητού επιτοκίου.

Ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών κατά ληκτότητα

- 5.A1.13 Για την ανάλυση των επιτοκίων, των αποδόσεων των περιουσιακών στοιχείων, της ρευστότητας ή της ικανότητας εξυπηρέτησης χρέους, μπορεί να απαιτηθεί ανάλυση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων κατά περιόδους ληκτότητας.

Βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη ληκτότητα

- 5.A1.14 Ορισμός: Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση με βραχυπρόθεσμη ληκτότητα αποπληρώνεται σε πρώτη ζήτηση, αιτήσει του πιστωτή, ή σε έναν χρόνο ή λιγότερο. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση με μακροπρόθεσμη ληκτότητα εξοφλείται σε κάποια ημερομηνία πέραν του έτους ή δεν δηλώνεται η λήξη του.

Αρχική ληκτότητα και εναπομένουσα ληκτότητα

- 5.A1.15 Ορισμός: Η αρχική ληκτότητα των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων ορίζεται ως το διάστημα από την ημερομηνία έκδοσης έως την ημερομηνία της τελευταίας προγραμματισμένης πληρωμής. Η εναπομένουσα ληκτότητα των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων ορίζεται ως το διάστημα από την ημερομηνία αναφοράς έως την ημερομηνία της τελευταίας προγραμματισμένης πληρωμής.
- 5.A1.16 Η έννοια της αρχικής ληκτότητας βοηθά να κατανοηθεί η δραστηριότητα έκδοσης χρεογράφων. Γι' αυτό τον λόγο, τα χρεόγραφα και τα δάνεια χωρίζονται κατά αρχική ληκτότητα σε βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα χρεόγραφα και δάνεια.
- 5.A1.17 Η εναπομένουσα ληκτότητα είναι καταλληλότερη για την ανάλυση των θέσεων χρέους και των δυνατοτήτων εξυπηρέτησης χρέους.

Ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών κατά νόμισμα

- 5.A1.18 Πολλές από τις κατηγορίες, υποκατηγορίες και υποτίτλους των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων μπορούν να αναλυθούν με βάση τα νομίσματα στα οποία εκφράζονται.
- 5.A1.19 Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις εκφρασμένα σε ένα καλάθι νομισμάτων, για παράδειγμα ΕΤΔ, και χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις εκφρασμένα σε χρυσό. Η διάκριση μεταξύ εθνικού νομίσματος και ξένων νομισμάτων είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για τα μετρητά και τις καταθέσεις (ΑΦ.2), τα χρεόγραφα (ΑΦ.3) και τα δάνεια (ΑΦ.4).
- 5.A1.20 Το νόμισμα πληρωμής μπορεί να είναι διαφορετικό από το νόμισμα στο οποίο είναι εκφρασμένα τα διάφορα μέσα. Νόμισμα πληρωμής είναι το νόμισμα στο οποίο μετατρέπονται η αξία των θέσεων και οι ροές χρηματοοικονομικών μέσων όπως τα αξιόγραφα κάθε φορά που γίνεται εκκαθάριση.

Συνολικά μεγέθη χρήματος

- 5.A1.21 Η ανάλυση της νομισματικής πολιτικής μπορεί να απαιτήσει τον καθορισμό συνολικών μεγεθών χρήματος όπως τα M1, M2 και M3 στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό. Τα συνολικά μεγέθη χρήματος δεν ορίζονται στο ΕΣΛ 2010.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΛΟΙΠΕΣ ΡΟΕΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- 6.01 Οι λοιπές ροές είναι μεταβολές της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων οι οποίες δεν προκύπτουν από συναλλαγές. Ο λόγος για τον οποίο αυτές οι ροές δεν είναι συναλλαγές συνδέεται με το γεγονός ότι δεν πληρούν ένα ή περισσότερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των συναλλαγών, για παράδειγμα, οι εμπλεκόμενες θεσμικές μονάδες μπορεί να μην ενεργούν με αμοιβαία συμφωνία, όπως στην περίπτωση της κατάσχεσης περιουσιακών στοιχείων χωρίς αποζημίωση ή η μεταβολή είναι αποτέλεσμα ενός φυσικού γεγονότος όπως ένας σεισμός και όχι ενός αποκλειστικά οικονομικού γεγονότος. Μπορεί επίσης η αξία ενός περιουσιακού στοιχείου που είναι εκπεφρασμένη σε ξένο νόμισμα να μεταβληθεί λόγω μεταβολής της συναλλαγματικής ισοτιμίας.

ΛΟΙΠΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

- 6.02 Ορισμός: Οι λοιπές μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων είναι οικονομικές ροές, διαφορετικές απ' αυτές που είναι αποτέλεσμα συναλλαγών που καταγράφονται στον λογαριασμό κεφαλαίου και στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό, οι οποίες μεταβάλλουν την αξία των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων

Διακρίνονται δύο είδη λοιπών μεταβολών. Το πρώτο είδος είναι οι μεταβολές του όγκου των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων. Το δεύτερο είδος είναι οι μεταβολές λόγω ονομαστικών κερδών και ζημιών κτήσης.

Λοιπές μεταβολές του όγκου περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (Κ.1 έως Κ.6)

- 6.03 Στον λογαριασμό κεφαλαίου, τα παραχθέντα και τα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία μπορούν να εισέρχονται σε έναν τομέα και να εξέρχονται απ' αυτόν μέσω της απόκτησης ή της διάθεσης περιουσιακών στοιχείων, μέσω της ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου ή μέσω προσθηκών, αναλήψεων και επαναλαμβανόμενων ζημιών όσον αφορά τα αποθέματα. Στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις εισέρχονται στο σύστημα όταν ο οφειλέτης αποδέχεται τη μελλοντική υποχρέωση να εξοφλήσει τον πιστωτή και εξέρχονται από το σύστημα όταν αυτή η υποχρέωση έχει εκπληρωθεί.

- 6.04 Οι λοιπές μεταβολές του όγκου των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων περιλαμβάνουν ροές που επιτρέπουν σε περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις να εισέρχονται στους λογαριασμούς ή να εξέρχονται απ' αυτούς με άλλους τρόπους και όχι μέσω συναλλαγών —π.χ. εισοδοι και εξοδοι λόγω ανακάλυψης, εξάντλησης και υποβάθμισης φυσικών περιουσιακών στοιχείων.

Οι λοιπές μεταβολές του όγκου των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων περιλαμβάνουν επίσης τις συνέπειες εξαιρετικών, απρόβλεπτων εξωτερικών γεγονότων που δεν είναι οικονομικής φύσης, καθώς και μεταβολές που προκύπτουν από αναταξινόμηση ή αναδιάρθρωση θεσμικών μονάδων ή περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

- 6.05 Οι λοιπές μεταβολές του όγκου των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων καλύπτουν έξι κατηγορίες:

- α) οικονομική εμφάνιση περιουσιακών στοιχείων (Κ.1)·
- β) οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων (Κ.2)·
- γ) ζημιές λόγω μεγάλων καταστροφών (Κ.3)·
- δ) κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση (Κ.4)·
- ε) λοιπές μεταβολές του όγκου που δεν ταξινομούνται αλλού (Κ.5)· και
- στ) μεταβολές ταξινόμησης (Κ.6).

Οικονομική εμφάνιση περιουσιακών στοιχείων (Κ.1)

- 6.06 Η οικονομική εμφάνιση περιουσιακών στοιχείων είναι η αύξηση του όγκου των παραχθέντων και των μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων η οποία δεν είναι αποτέλεσμα παραγωγής. Εδώ περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- α) ιστορικά μνημεία, π.χ. κτίσματα ή τοποθεσίες με ιδιαίτερη αρχαιολογική, ιστορική ή πολιτιστική σημασία, όταν η αξία τους αναγνωρίζεται πρώτη φορά στον ισολογισμό·
- β) τιμαφή, όπως πολύτιμοι λίθοι, παλαιά αντικείμενα (αντίκες) και αντικείμενα τέχνης, όταν αναγνωρίζεται πρώτη φορά η μεγάλη αξία ή η καλλιτεχνική σημασία ενός αντικειμένου που δεν είναι ήδη καταγεγραμμένο στον ισολογισμό·
- γ) ανακάλυψη εκμεταλλεύσιμων πόρων στο υπέδαφος, όπως είναι τα βεβαιωμένα αποθέματα άνθρακα, πετρελαίου, φυσικού αερίου, μεταλλευμάτων ή μη μεταλλικών ορυκτών. Η περίπτωση αυτή καλύπτει επίσης τις προς τα άνω επανεκτιμήσεις της αξίας των αποθεμάτων, όταν η εκμετάλλευση καθίσταται οικονομικά βιώσιμη λόγω της τεχνολογικής προόδου ή μεταβολών των σχετικών τιμών·

- δ) φυσική αύξηση μη καλλιεργούμενων βιολογικών πόρων, όπως φυσικών δρυμών και ιχθυαποθεμάτων, όταν η αύξηση αυτών των οικονομικών περιουσιακών στοιχείων δεν υπόκειται στον άμεσο έλεγχο, την ευθύνη και τη διαχείριση μιας θεσμικής μονάδας και, επομένως, δεν αντιμετωπίζεται ως παραγωγή·
- ε) μεταφορές λοιπών φυσικών πόρων στην οικονομική δραστηριότητα, ήτοι φυσικοί πόροι που αλλάζουν καθεστώς ώστε να χαρακτηρίζονται οικονομικά περιουσιακά στοιχεία. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν η αρχική εκμετάλλευση παρθένων δασών, η αλλαγή καθεστώτος μιας έκτασης από ακαλλιεργήτη ή άγονη γη σε γη που μπορεί να χρησιμοποιηθεί στο πλαίσιο της οικονομίας, η ανάκτηση γης και η αρχική χρέωση για την άντληση υδάτων. Οι φυσικοί πόροι μπορεί επίσης να αποκτήσουν αξία λόγω οικονομικής δραστηριότητας που ασκείται στη γύρω περιοχή, π.χ. η αξία της γης μπορεί να αυξηθεί λόγω της ανάπτυξης ή της δημιουργίας παρακείμενης οδού προσπέλασης. Το κόστος των εγγείων βελτιώσεων καταγράφεται ως ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου, αλλά οποιοδήποτε πλεόνασμα προκύπτει από την αύξηση της αξίας της γης σε σχέση με την αξία των εγγείων βελτιώσεων καταγράφεται ως οικονομική εμφάνιση·
- στ) μεταβολές ποιότητας φυσικών περιουσιακών στοιχείων λόγω μεταβολών των οικονομικών χρήσεων. Οι μεταβολές ποιότητας καταγράφονται ως μεταβολές του όγκου. Οι μεταβολές ποιότητας που καταγράφονται εδώ εμφανίζονται ως το αντίστοιχο των μεταβολών οικονομικής χρήσης που παρουσιάζονται ως μεταβολές ταξινόμησης (βλ. σημείο 6.21). Για παράδειγμα, η αναταξινόμηση καλλιεργούμενης γης σε γη που βρίσκεται κάτω από κτίρια μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της αξίας καθώς και τη μεταβολή της ταξινόμησης. Σε αυτή την περίπτωση, το περιουσιακό στοιχείο εμπίπτει ήδη στην έννοια των περιουσιακών στοιχείων και αυτό που θεωρείται εμφάνιση περιουσιακού στοιχείου είναι η μεταβολή της ποιότητας του περιουσιακού στοιχείου λόγω της μεταβολής της οικονομικής χρήσης. Άλλο παράδειγμα είναι η αύξηση της αξίας των γαλακτοφόρων αγελάδων όταν αποστέλλονται για σφαγή νωρίτερα από το αναμενόμενο·
- ζ) αρχική εμφάνιση αξίας από τη χορήγηση μεταβιβάσιμων συμβάσεων, μισθώσεων ή αδειών. Η αξία που εμπεριέχεται σε αυτές τις συμβάσεις, μισθώσεις ή άδειες αντιπροσωπεύει ένα περιουσιακό στοιχείο όταν η αξία του δικαιώματος που παρέχουν υπερβαίνει τα πληρωτέα τέλη και ο κάτοχος μπορεί να τη ρευστοποιήσει μεταβιβάζοντάς το σε τρίτους· και
- η) μεταβολές της υπεραξίας (goodwill, «φήμης και πελατείας») και της αξίας των περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης, η οποία υλοποιείται όταν θεσμικές μονάδες πωλούνται σε τιμές που υπερβαίνουν τα ίδια κεφάλαιά τους (βλ. σημείο 7.07). Το πλεόνασμα της τιμής αγοράς σε σχέση με τα ίδια κεφάλαια αναφέρεται ως αποκτηθείσα υπεραξία και αποκτηθέντα περιουσιακά στοιχεία εμπορικής φύσης. Η υπεραξία που δεν τεκμηριώνεται από πώληση/αγορά δεν θεωρείται οικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

Οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων (Κ.2)

6.07 Η οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- α) εξάντληση φυσικών πόρων, η οποία καλύπτει τη μείωση της αξίας των αποθεμάτων περιουσιακών στοιχείων του υπεδάφους και την εξάντληση μη καλλιεργούμενων βιολογικών πόρων που περιλαμβάνονται στην έννοια των περιουσιακών στοιχείων (βλ. σημείο 6.06 στοιχείο ε) ως αποτέλεσμα συγκομιδής, αποψίλωσης δάσους ή χρήσης πέραν των βιώσιμων επιπέδων εξόρυξης/άντλησης. Πολλές από τις πιθανές εγγραφές σε αυτή την κατηγορία είναι το αντίθετο των εγγραφών που περιγράφονται στο σημείο 6.06 στοιχεία γ) έως στ)·
- β) λοιπή οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων, η οποία περιλαμβάνει τα ακόλουθα:
- i) την απομείωση της αξίας της αγορασθείσας υπεραξίας και των αγορασθέντων περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης· και
- ii) τη λήξη ισχύος των πλεονεκτημάτων που δόθηκαν με μεταβιβάσιμες συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες.

Ζημιές λόγω μεγάλων καταστροφών (Κ.3)

6.08 Οι ζημιές λόγω μεγάλων καταστροφών που καταγράφονται ως λοιπές μεταβολές του όγκου προκύπτουν από μεγάλης κλίμακας, διακεκριμένα και αναγνωρίσιμα γεγονότα που καταστρέφουν οικονομικά περιουσιακά στοιχεία.

6.09 Στα γεγονότα αυτά περιλαμβάνονται οι μεγάλοι σεισμοί, οι εκρήξεις ηφαιστείων, τα παλιρροϊκά κύματα, οι εξαιρετικά σφοδροί τυφώνες, οι ξηρασίες και άλλες φυσικές καταστροφές, οι πολεμικές ενέργειες, οι ταραχές και άλλα πολιτικά γεγονότα, καθώς και τεχνολογικά ατυχήματα όπως εκτεταμένες διαρροές τοξικών ουσιών ή διαφυγή ραδιενεργών σωματιδίων στην ατμόσφαιρα. Παραδείγματα τέτοιων γεγονότων είναι τα εξής:

- α) υποβάθμιση της ποιότητας της γης εξαιτίας ασυνήθων πλημμυρών ή ζημιών από ανέμους·
- β) καταστροφή καλλιεργούμενων περιουσιακών στοιχείων από ξηρασία ή εμφάνιση ασθένειας·
- γ) καταστροφή κτιρίων, εξοπλισμού ή τιμαλών από δασικές πυρκαγιές ή σεισμούς· και
- δ) τυχαία καταστροφή μετρητών ή χρεογράφων πληρωτέων στον κομιστή εξαιτίας φυσικών καταστροφών ή πολιτικών γεγονότων, ή καταστροφή αποδεικτικών στοιχείων κυριότητας.

Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση (Κ.4)

- 6.10 Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση πραγματοποιούνται όταν φορείς της γενικής κυβέρνησης ή άλλες θεσμικές μονάδες λαμβάνουν στην κατοχή τους περιουσιακά στοιχεία άλλων θεσμικών μονάδων, περιλαμβανομένων και μονάδων που είναι μη μόνιμοι κάτοικοι, χωρίς πλήρη αποζημίωση, για λόγους διαφορετικούς από την πληρωμή φόρων, προστίμων ή παρόμοιων εισφορών. Η κατάσχεση περιουσίας που σχετίζεται με εγκληματική δραστηριότητα θεωρείται πρόστιμο. Το τμήμα τέτοιων μονομερών κατασχέσεων για το οποίο δεν καταβάλλεται αποζημίωση καταγράφεται ως λοιπή μεταβολή του.
- 6.11 Οι αγωγές κατάσχεσης και οι επανακτήσεις περιουσιακών στοιχείων από πιστωτές δεν καταγράφονται ως κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση διότι, είτε ρητά είτε βάσει της γενικότερης συναντίληψης, η συμφωνία μεταξύ των μερών προβλέπει αυτές τις διαδικασίες.

Λοιπές μεταβολές του όγκου που δεν ταξινομούνται αλλού (Κ.5)

- 6.12 Οι λοιπές μεταβολές του όγκου που δεν ταξινομούνται αλλού (Κ.5) είναι οι επιπτώσεις απροσδόκητων γεγονότων στην οικονομική αξία των περιουσιακών στοιχείων.
- 6.13 Ως παραδείγματα άλλων μεταβολών του όγκου μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων οι οποίες δεν ταξινομούνται αλλού μπορούν να αναφερθούν τα εξής:
- α) απρόβλεπτη απαρχαίωση. Οι υποθέσεις (παραδοχές) που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου δεν καλύπτουν την απρόβλεπτη απαρχαίωση των πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Το ποσό που περιλαμβάνεται για την αναμενόμενη απαρχαίωσή τους μπορεί να μην καλύπτει την πραγματική απαρχαίωση. Επομένως, πρέπει να γίνουν εγγραφές που θα αντιστοιχούν στη μείωση της αξίας των πάγιων περιουσιακών στοιχείων λόγω, π.χ., της εισαγωγής βελτιωμένης τεχνολογίας·
 - β) διαφορές μεταξύ, αφενός, των προβλέψεων που περιλαμβάνονται στην ανάλωση πάγιου κεφαλαίου για την κάλυψη συνήθων ζημιών και, αφετέρου, των πραγματικών ζημιών. Η ανάλωση πάγιου κεφαλαίου δεν καλύπτει τις απρόβλεπτες ζημιές και, συνεπώς, το ποσό που εκτιμάται για τις κανονικά αναμενόμενες ζημιές μπορεί να είναι μικρότερο ή μεγαλύτερο από τις πραγματικές ζημιές. Επομένως, πρέπει να γίνουν προσαρμογές για να καλυφθεί η απρόβλεπτη μείωση ή αύξηση της αξίας των πάγιων περιουσιακών στοιχείων λόγω αυτών των γεγονότων. Οι ζημιές για τις οποίες γίνονται προσαρμογές σε αυτή την περίπτωση δεν είναι αρκετά σημαντικές ώστε να θεωρηθεί ότι οφείλονται σε μεγάλες καταστροφές·
 - γ) υποβάθμιση πάγιων περιουσιακών στοιχείων που δεν προβλέπεται στην ανάλωση πάγιου κεφαλαίου. Αυτή καλύπτει τη μείωση της αξίας πάγιων περιουσιακών στοιχείων από, π.χ., τις απρόβλεπτες συνέπειες οξέων που υπάρχουν στην ατμόσφαιρα και στη βροχή πάνω σε επιφάνειες κτιρίων ή αμαξώματα οχημάτων·
 - δ) εγκατάλειψη εγκαταστάσεων παραγωγής προτού ολοκληρωθούν ή προτού τεθούν σε οικονομική χρήση·
 - ε) εξαιρετικές ζημιές σε αποθέματα (π.χ. από πυρκαγιά, από ληστείες ή από επιδρομή εντόμων σε αποθήκες δημητριακών), οι οποίες δεν θεωρούνται ζημιές λόγω μεγάλων καταστροφών.
- 6.14 Όσον αφορά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις, ως παραδείγματα άλλων μεταβολών του όγκου που δεν ταξινομούνται αλλού μπορούν να αναφερθούν τα εξής:
- α) απώλειες μετρητών ή χρεογράφων πληρωτέων στον κομιστή για λόγους (όπως πυρκαγιά ή κλοπή) που δεν θεωρούνται ζημία οφειλόμενη σε μεγάλη καταστροφή, και απόσπρωση μετρητών από την κυκλοφορία διότι δεν είναι πλέον ανταλλάξιμα, με εξαίρεση τα ποσά για τα οποία έγινε αλλαγή ταξινόμησης από μετρητά σε τιμαλφή·
 - β) μεταβολές χρηματοοικονομικών απαιτήσεων που προκύπτουν από διαγραφές επισφαλών απαιτήσεων. Αυτές δεν μπορούν να περιληφθούν στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό, διότι δεν υφίσταται αμοιβαία συμφωνία μεταξύ των μερών. Πιο συγκεκριμένα, ένας πιστωτής ενδέχεται να αποφασίσει ότι κάποια χρηματοοικονομική απαίτηση δεν μπορεί πλέον να εισπραχθεί, π.χ. λόγω πτώχευσης ή εκκαθάρισης, και αφαιρεί την απαίτηση από τον ισολογισμό του. Η εκ μέρους του πιστωτή αναγνώριση του γεγονότος ότι η απαίτηση δεν είναι εισπράξιμη καταγράφεται ως λοιπή μεταβολή του όγκου των περιουσιακών στοιχείων. Η αντίστοιχη υποχρέωση πρέπει επίσης να αφαιρεθεί από τον ισολογισμό του οφειλέτη, ώστε να διατηρηθεί το ισοζύγιο στους λογαριασμούς της συνολικής οικονομίας. Εξαίρεση από αυτή τη γενική αρχή γίνεται για φόρους και κοινωνικές εισφορές που οφείλονται στη γενική κυβέρνηση [βλ. σημείο 6.15 στοιχείο δ)]·
 - γ) μεταβολές στα δικαιώματα ασφάλισης ζωής, στα δικαιώματα ετήσιων προσόδων και στα συνταξιοδοτικά δικαιώματα λόγω μεταβολών στις δημογραφικές παραδοχές·
 - δ) προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων, όταν οι αναμενόμενες καταπτώσεις υπερβαίνουν τις αναμενόμενες εισπράξεις και ανακτήσεις.
- 6.15 Από τις λοιπές μεταβολές του όγκου που δεν ταξινομούνται αλλού εξαιρούνται τα ακόλουθα:
- α) μεταβολές χρηματοοικονομικών απαιτήσεων που προκύπτουν από υποτιμήσεις οι οποίες αντανάκλουν τις πραγματικές αγοραίες αξίες εμπορεύσιμων χρηματοοικονομικών απαιτήσεων: αυτές εγγράφονται στον λογαριασμό αναπροσαρμογής·

- β) διαγραφή χρέους με αμοιβαία συμφωνία μεταξύ του οφειλέτη και του πιστωτή (διαγραφή χρέους ή απαλλαγή από χρέος): αυτή καταγράφεται ως συναλλαγή μεταξύ του πιστωτή και του οφειλέτη (βλ. σημείο 4.165 στοιχείο στ)).
- γ) άρνηση εξόφλησης χρέους: η μονομερής διαγραφή μιας υποχρέωσης εκ μέρους ενός οφειλέτη δεν αναγνωρίζεται.
- δ) φόροι και κοινωνικές εισφορές που οφείλονται στη γενική κυβέρνηση, για τα οποία η γενική κυβέρνηση αναγνωρίζει μονομερώς ότι δεν υπάρχει πιθανότητα να εισπραχθούν (βλ. σημεία 1.57, 4.27 και 4.82).

Μεταβολές ταξινόμησης (Κ.6)

- 6.16 Οι μεταβολές ταξινόμησης περιλαμβάνουν μεταβολές της ταξινόμησης κατά τομείς και μεταβολές της δομής των θεσμικών μονάδων, καθώς και μεταβολές της ταξινόμησης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων.

Μεταβολές ταξινόμησης κατά τομείς και μεταβολές της δομής των θεσμικών μονάδων (Κ.61)

- 6.17 Η αναταξινόμηση μιας θεσμικής μονάδας από έναν τομέα σε άλλον συνεπάγεται τη μεταφορά ολόκληρου του ισολογισμού της. Για παράδειγμα, αν μια θεσμική μονάδα ταξινομημένη στον τομέα των νοικοκυριών καθίσταται οικονομικά διακριτή σε σχέση με τον ιδιοκτήτη της, μπορεί να χαρακτηριστεί οιονεί εταιρεία και να αναταξινομηθεί στον τομέα των μη χρηματοοικονομικών εταιρειών.
- 6.18 Οι μεταβολές ταξινόμησης κατά τομείς συνεπάγονται τη μεταφορά ολόκληρου του ισολογισμού από έναν τομέα ή υποτομέα σε άλλο. Η μεταφορά μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την ενοποίηση ή την αποενοποίηση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, η οποία επίσης περιλαμβάνεται σε αυτή την κατηγορία.
- 6.19 Οι μεταβολές της δομής θεσμικών μονάδων καλύπτουν την εμφάνιση και την εξαφάνιση ορισμένων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που προκύπτουν από την αναδιάρθρωση εταιρειών. Όταν μια εταιρεία εξαφανίζεται ως ανεξάρτητο νομικό πρόσωπο επειδή απορροφάται από μία ή περισσότερες άλλες εταιρείες, όλες οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις, περιλαμβανομένων των μετοχών και των λοιπών συμμετοχικών τίτλων, που υπήρχαν μεταξύ αυτής της εταιρείας και των εταιρειών που την απορρόφησαν, εξαφανίζονται από το σύστημα. Ωστόσο, η αγορά μετοχών και λοιπών συμμετοχικών τίτλων μιας εταιρείας στο πλαίσιο συγχώνευσης καταγράφεται ως χρηματοοικονομική συναλλαγή μεταξύ της αγοράστριας εταιρείας και των προηγούμενων ιδιοκτητών της. Η αντικατάσταση των υπαρχουσών μετοχών με μετοχές της αγοράστριας εταιρείας ή μιας νέας εταιρείας καταγράφεται ως εξαγορά μετοχών συνοδευόμενη από την έκδοση νέων μετοχών. Οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις που υπήρχαν μεταξύ της εταιρείας που απορροφήθηκε και τρίτων παραμένουν αμετάβλητες και μεταβιβάζονται στην εταιρεία που την απορρόφησε.
- 6.20 Αντιστοίχως, όταν μια εταιρεία διαίρεται με νομική πράξη σε δύο ή περισσότερες θεσμικές μονάδες, η εμφάνιση χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων καταγράφεται ως μεταβολές στην ταξινόμηση κατά τομείς και στη δομή.

Μεταβολές ταξινόμησης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων (Κ.62)

- 6.21 Μεταβολές ταξινόμησης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων συμβαίνουν όταν τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις εμφανίζονται σε μία κατηγορία στον ισολογισμό ανοίγματος και σε άλλη κατηγορία στον ισολογισμό κλεισίματος. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν οι μεταβολές της χρήσης γης και η μετατροπή κατοικιών σε κτίρια για εμπορική χρήση ή αντιστρόφως. Στην περίπτωση της γης, και οι δύο εγγραφές (μία αρνητική εγγραφή για την παλιά κατηγορία και μία θετική εγγραφή για τη νέα κατηγορία) γίνονται με την ίδια αξία. Οποιαδήποτε μεταβολή της αξίας της γης που οφείλεται σ' αυτή την αλλαγή χρήσης καταγράφεται ως μεταβολή του όγκου και όχι ως αναπροσαρμογή στην τρέχουσα αξία και, επομένως, ως οικονομική εμφάνιση περιουσιακών στοιχείων ή οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων.
- 6.22 Η εμφάνιση ή η εξαφάνιση νομισματικού χρυσού που διατηρείται με τη μορφή ράβδων χρυσού δεν μπορεί να προκύψει μέσω χρηματοοικονομικής συναλλαγής, αλλά εγγράφεται στο σύστημα ή διαγράφεται απ' αυτό μέσω των λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων.
- 6.23 Ειδική περίπτωση μεταβολής της ταξινόμησης αποτελεί η μεταβολή που αφορά τον χρυσό σε ράβδους. Ο χρυσός σε ράβδους μπορεί να αποτελεί χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που είναι γνωστό ως νομισματικός χρυσός ή τιμαλφές που είναι γνωστό ως μη νομισματικός χρυσός, αναλόγως του κατόχου και του κινήτρου κατοχής. Η νομιματοποίηση είναι η μεταβολή ταξινόμησης του χρυσού σε ράβδους από τα μη νομισματικά στοιχεία στα νομισματικά. Η απονομιοματοποίηση είναι η μεταβολή ταξινόμησης του χρυσού σε ράβδους από τα νομισματικά στοιχεία στα μη νομισματικά.
- 6.24 Οι πράξεις σε σχέση με τον χρυσό σε ράβδους καταγράφονται ως εξής:
- α) Όταν μια νομισματική αρχή πωλεί χρυσό σε ράβδους που αποτελεί αποθεματικό περιουσιακό στοιχείο σε θεσμική μονάδα μη μόνιμο κάτοικο που δεν είναι νομισματική αρχή ή σε θεσμική μονάδα μόνιμο κάτοικο, τότε καταγράφεται μια συναλλαγή σε μη νομισματικό χρυσό. Η απονομιοματοποίηση του χρυσού ως μεταβολή της ταξινόμησης του χρυσού σε ράβδους από τα νομισματικά στα μη νομισματικά στοιχεία γίνεται αμέσως πριν από τη συναλλαγή και καταγράφεται ως λοιπές μεταβολές του όγκου των περιουσιακών στοιχείων της νομισματικής αρχής.

β) Όταν μια νομισματική αρχή αγοράζει χρυσό σε ράβδους από θεσμική μονάδα μη μόνιμο ή μόνιμο κάτοικο για τα αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία της και ο χρυσός αυτός δεν είναι ήδη αποθεματικό περιουσιακό στοιχείο, τότε καταγράφεται μια συναλλαγή σε μη νομισματικό χρυσό. Η νομισματοποίηση του χρυσού ως μεταβολή της ταξινόμησης του χρυσού σε ράβδους από τα μη νομισματικά στα νομισματικά στοιχεία γίνεται αμέσως μετά τη συναλλαγή και καταγράφεται ως λοιπές μεταβολές του όγκου των περιουσιακών στοιχείων της νομισματικής αρχής.

γ) Όταν αγοραστής και πωλητής είναι νομισματικές αρχές διαφορετικών οικονομιών και κατέχουν αμφότερες τον χρυσό σε ράβδους ως μέρος των αποθεματικών περιουσιακών στοιχείων τους, τότε υπάρχει συναλλαγή σε ράβδους χρυσού η οποία καταγράφεται στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό.

δ) Στις άλλες περιπτώσεις, ο χρυσός σε ράβδους είναι πάντοτε μη νομισματικός και, ως εκ τούτου, καταγράφονται συναλλαγές σε μη νομισματικό χρυσό.

Οι ανωτέρω περιπτώσεις που αφορούν νομισματική αρχή εφαρμόζονται επίσης στην περίπτωση διεθνούς χρηματοοικονομικού οργανισμού.

6.25 Οι μεταβολές ταξινόμησης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων δεν περιλαμβάνουν τη μετατροπή χρεογράφων σε μετοχές, η οποία καταγράφεται ως δύο χρηματοοικονομικές συναλλαγές.

Ονομαστικά κέρδη και ζημιές κτήσης (Κ.7)

6.26 Στον λογαριασμό αναπροσαρμογής καταγράφονται τα ονομαστικά κέρδη και οι ονομαστικές ζημιές κτήσης που σημειώνονται κατά τη διάρκεια μιας λογιστικής περιόδου για τους κατόχους περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων λόγω μεταβολών στο επίπεδο και στη δομή των τιμών τους. Τα ονομαστικά κέρδη και ζημιές κτήσης (Κ.7) περιλαμβάνουν τα ουδέτερα κέρδη και ζημιές κτήσης (Κ.71) και τα πραγματικά κέρδη και ζημιές κτήσης (Κ.72).

6.27 Ορισμός: Τα ονομαστικά κέρδη και ζημιές κτήσης (Κ.7) επί περιουσιακού στοιχείου είναι οι αυξήσεις ή οι μειώσεις της αξίας αυτού του στοιχείου για τον οικονομικό κύριο του συνεπεία αυξήσεων ή μειώσεων της τιμής του. Τα ονομαστικά κέρδη και ζημιές κτήσης επί χρηματοοικονομικής υποχρέωσης είναι οι μειώσεις ή οι αυξήσεις της αποτίμησης της υποχρέωσης συνεπεία μειώσεων ή αυξήσεων της τιμής της.

6.28 Κέρδος κτήσης προκύπτει από την αύξηση της αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου ή από τη μείωση της αξίας μιας υποχρέωσης. Ζημία κτήσης προκύπτει από τη μείωση της αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου ή από την αύξηση της αξίας μιας υποχρέωσης.

6.29 Τα ονομαστικά κέρδη και ζημιές κτήσης που εγγράφονται στον λογαριασμό αναπροσαρμογής είναι αυτά που προέρχονται από περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις, ασχέτως του αν ρευστοποιούνται ή όχι. Το κέρδος κτήσης θεωρείται ότι ρευστοποιείται όταν το σχετικό περιουσιακό στοιχείο πωλείται, εξαγοράζεται, χρησιμοποιείται ή διατίθεται με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, ή όταν εξοφλείται η υποχρέωση. Μη ρευστοποιημένο κέρδος είναι αυτό που προκύπτει από περιουσιακό στοιχείο το οποίο εξακολουθεί να διακρατεί ο κάτοχος ή από υποχρέωση που εξακολουθεί να εκκρεμεί στο τέλος της λογιστικής περιόδου. Το ρευστοποιημένο κέρδος νοείται συνήθως ως το κέρδος που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια ολόκληρης της περιόδου κατά την οποία το περιουσιακό στοιχείο διακρατείται από τον κάτοχο ή κατά την οποία εκκρεμεί η υποχρέωση, ασχέτως του αν η περίοδος αυτή συμπίπτει με τη λογιστική περίοδο ή όχι. Ωστόσο, δεδομένου ότι τα κέρδη και οι ζημιές κτήσης εγγράφονται με βάση την αρχή του δεδουλευμένου, η διάκριση μεταξύ ρευστοποιημένων και μη ρευστοποιημένων κερδών και ζημιών, αν και είναι χρήσιμη για ορισμένους σκοπούς, δεν εμφανίζεται στις ταξινομήσεις και στους λογαριασμούς.

6.30 Τα κέρδη και οι ζημιές κτήσης περιλαμβάνουν τα κέρδη και τις ζημιές που προέρχονται από όλα τα είδη μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων. Συνεπώς, καλύπτονται επίσης κέρδη και ζημιές κτήσης που προέρχονται από αποθέματα κάθε είδους προϊόντων τα οποία είναι στην κατοχή των παραγωγών, περιλαμβανομένων και των συνεχιζόμενων εργασιών.

6.31 Ονομαστικά κέρδη και ζημιές κτήσης μπορεί να προκύψουν από περιουσιακά στοιχεία που διακρατούνται ή υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου και όχι μόνο από περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που εμφανίζονται στους ισολογισμούς ανοίγματος και/ή κλεισίματος. Τα ονομαστικά κέρδη και ζημιές κτήσης που προκύπτουν για τον κάτοχο συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου ή συγκεκριμένης υποχρέωσης —ή μιας δεδομένης ποσότητας ενός συγκεκριμένου είδους περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης— μεταξύ δύο χρονικών στιγμών ορίζονται ως «η τρέχουσα αξία αυτού του περιουσιακού στοιχείου ή αυτής της υποχρέωσης κατά τη μεταγενέστερη χρονική στιγμή μείον την τρέχουσα αξία αυτού του περιουσιακού στοιχείου ή αυτής της υποχρέωσης κατά την προγενέστερη χρονική στιγμή», με την προϋπόθεση ότι το ίδιο το περιουσιακό στοιχείο ή η ίδια η υποχρέωση δεν υφίσταται ποιοτική ή ποσοτική μεταβολή σ' αυτό το χρονικό διάστημα.

6.32 Το ονομαστικό κέρδος κτήσης (G) που προκύπτει για μια δεδομένη ποσότητα q ενός περιουσιακού στοιχείου μεταξύ των χρονικών στιγμών o και t μπορεί να εκφραστεί ως εξής: $G = (p_t - p_o) \times q$,

όπου p_o και p_t είναι οι τιμές του περιουσιακού στοιχείου κατά τις χρονικές στιγμές o και t αντίστοιχως. Για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις με σταθερή τρέχουσα αξία στο εθνικό νόμισμα, οι τιμές p_o και p_t ισούνται εξ ορισμού με τη μονάδα και το ονομαστικό κέρδος κτήσης είναι πάντοτε μηδενικό.

6.33 Για τον υπολογισμό των ονομαστικών κερδών και ζημιών κτήσης, οι αποκτήσεις και οι διαθέσεις περιουσιακών στοιχείων πρέπει να αποτιμώνται με τον ίδιο τρόπο που εγγράφονται στον λογαριασμό κεφαλαίου και τον χρηματοοικονομικό λογαριασμό, ενώ τα αποθέματα περιουσιακών στοιχείων πρέπει να αποτιμώνται με τον ίδιο τρόπο που εγγράφονται στον ισολογισμό. Στην περίπτωση πάγιων περιουσιακών στοιχείων, η αξία της απόκτησης είναι το ποσό που καταβάλλει ο αγοραστής στον παραγωγό ή στον πωλητή, συν το συναφές κόστος μεταβίβασης κυριότητας που βαρύνει τον αγοραστή. Η αξία της διάθεσης ενός υπάρχοντος πάγιου περιουσιακού στοιχείου είναι το ποσό που εισπράττει ο πωλητής από τον αγοραστή μείον το κόστος μεταβίβασης κυριότητας που βαρύνει τον πωλητή.

6.34 Εξαίρεση από την περίπτωση που περιγράφεται στο σημείο 6.33 αποτελεί η περίπτωση κατά την οποία το καταβληθέν τίμημα διαφέρει από την αγοραία αξία του περιουσιακού στοιχείου. Στην περίπτωση αυτή τεκμαίρεται κεφαλαιακή μεταβίβαση για τη διαφορά μεταξύ του καταβληθέντος τιμήματος και της αγοραίας αξίας, και η απόκτηση εγγράφεται στην αγοραία αξία. Αυτό συμβαίνει ιδίως σε συναλλαγές που γίνονται στο πλαίσιο μη εμπορικών τομέων.

6.35 Διακρίνονται τέσσερις διαφορετικές περιπτώσεις που οδηγούν σε ονομαστικά κέρδη και ζημιές κτήσης:

- α) περιουσιακό στοιχείο που διακρατείται καθ' όλη τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου: το ονομαστικό κέρδος κτήσης που προκύπτει κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου ισούται με την αξία στον ισολογισμό κλεισίματος μείον την αξία στον ισολογισμό ανοίγματος μείον οποιαδήποτε ανάλωση πάγιου κεφαλαίου κατά τη λογιστική περίοδο. Οι αξίες αυτές είναι οι εκτιμώμενες αξίες που θα είχαν τα περιουσιακά στοιχεία αν αποκτώντο τη χρονική στιγμή που καταρτίζονται οι ισολογισμοί. Το ονομαστικό κέρδος δεν ρευστοποιείται·
- β) περιουσιακό στοιχείο που διακρατείται στην αρχή της περιόδου και πωλείται κατά τη διάρκεια της περιόδου: το ονομαστικό κέρδος κτήσης που προκύπτει ισούται με την αξία διάθεσης μείον την αξία στον ισολογισμό ανοίγματος μείον οποιαδήποτε ανάλωση πάγιου κεφαλαίου κατά τη λογιστική περίοδο η οποία (ανάλωση) γίνεται πριν από την πώληση. Το ονομαστικό κέρδος ρευστοποιείται·
- γ) περιουσιακό στοιχείο που αποκτάται κατά τη διάρκεια της περιόδου και εξακολουθεί να διακρατείται στο τέλος της περιόδου: το ονομαστικό κέρδος κτήσης που προκύπτει ισούται με την αξία στον ισολογισμό κλεισίματος μείον την αξία απόκτησης μείον οποιαδήποτε ανάλωση πάγιου κεφαλαίου κατά τη λογιστική περίοδο. Το ονομαστικό κέρδος δεν ρευστοποιείται· και
- δ) περιουσιακό στοιχείο που αποκτάται και διατίθεται κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου: το ονομαστικό κέρδος κτήσης που προκύπτει ισούται με την αξία διάθεσης μείον την αξία απόκτησης μείον οποιαδήποτε ανάλωση πάγιου κεφαλαίου προέκυψε κατά τη λογιστική περίοδο στο διάστημα μεταξύ απόκτησης και διάθεσης. Το ονομαστικό κέρδος ρευστοποιείται.

6.36 Τα ονομαστικά κέρδη και ζημιές κτήσης που περιλαμβάνονται είναι αυτά που προκύπτουν από περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις, είτε ρευστοποιούνται είτε όχι. Εγγράφονται στον λογαριασμό αναπροσαρμογής των σχετικών τομέων, του συνόλου της οικονομίας και της αλλοδαπής.

Ουδέτερα κέρδη και ζημιές κτήσης (Κ.71)

6.37 Ορισμός: Τα ουδέτερα κέρδη και ζημιές κτήσης (Κ.71) που προκύπτουν από ένα περιουσιακό στοιχείο ή από μια υποχρέωση είναι η αξία των κερδών και ζημιών κτήσης που προκύπτουν αν η τιμή του περιουσιακού στοιχείου ή της υποχρέωσης μεταβάλλεται, με την πάροδο του χρόνου, με την ίδια αναλογία όπως το γενικό επίπεδο τιμών.

6.38 Τα ουδέτερα κέρδη και ζημιές κτήσης επισημαίνονται για να διευκολυνθεί ο υπολογισμός των πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης, που αναδιανέμουν την πραγματική αγοραστική δύναμη μεταξύ των τομέων.

6.39 Έστω ότι ο γενικός δείκτης τιμών συμβολίζεται ως r . Το ουδέτερο κέρδος κτήσης (NG) που προκύπτει από μια δεδομένη ποσότητα q ενός περιουσιακού στοιχείου μεταξύ των χρονικών στιγμών o και t υπολογίζεται με τον τύπο:

$$NG = p_o \times q \left(r_t / r_o - 1 \right),$$

όπου $p_o \times q$ είναι η τρέχουσα αξία του περιουσιακού στοιχείου κατά τη χρονική στιγμή o και r_t / r_o ο συντελεστής μεταβολής του γενικού δείκτη τιμών μεταξύ των χρονικών στιγμών o και t . Ο ίδιος όρος r_t / r_o εφαρμόζεται για όλα τα περιουσιακά στοιχεία και όλες τις υποχρεώσεις.

6.40 Ο γενικός δείκτης τιμών που πρέπει να εφαρμόζεται για τον υπολογισμό των ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης είναι ένας δείκτης τιμών τελικής δαπάνης.

6.41 Τα ουδέτερα κέρδη και ζημιές κτήσης εγγράφονται στον λογαριασμό ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης, ο οποίος είναι επιμέρους λογαριασμός του λογαριασμού αναπροσαρμογής των τομέων, του συνόλου της οικονομίας και της αλλοδαπής.

Πραγματικά κέρδη και ζημιές κτήσης (Κ.72)

6.42 Ορισμός: Τα πραγματικά κέρδη και ζημιές κτήσης (Κ.72) προκύπτουν από ένα περιουσιακό στοιχείο ή από μια υποχρέωση και είναι η διαφορά μεταξύ των ονομαστικών και των ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης που προκύπτουν απ' αυτό το περιουσιακό στοιχείο ή απ' αυτή την υποχρέωση.

6.43 Το πραγματικό κέρδος κτήσης (RG) που προκύπτει από μια δεδομένη ποσότητα q ενός περιουσιακού στοιχείου μεταξύ των χρονικών στιγμών o και t υπολογίζεται με τον ακόλουθο τύπο:

$$RG = G - NG$$

$$\text{ή } RG = (p_t / p_o - r_t / r_o) \times p_o \times q$$

- 6.44 Συνεπώς, οι αξίες των πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης που προκύπτουν από περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις εξαρτώνται από τις κινήσεις των τιμών τους κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, σε σχέση και με τις κινήσεις άλλων τιμών, κατά μέσο όρο, όπως μετρούνται με τον γενικό δείκτη τιμών.
- 6.45 Τα πραγματικά κέρδη και ζημιές κτήσης εγγράφονται στον λογαριασμό πραγματικών κερδών και ζημιών διακράτησης, ο οποίος είναι επιμέρους λογαριασμός του λογαριασμού αναπροσαρμογής.

Κέρδη και ζημιές κτήσης κατά είδος χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και υποχρέωσης

Νομισματικός χρυσός και ΕΤΔ (ΑF.1)

- 6.46 Δεδομένου ότι η τιμή του νομισματικού χρυσού συνήθως ορίζεται σε δολάρια ΗΠΑ, η αξία του νομισματικού χρυσού υπόκειται σε ονομαστικά κέρδη και ζημιές κτήσης λόγω των μεταβολών της συναλλαγματικής ισοτιμίας αλλά και της τιμής του ίδιου του χρυσού.
- 6.47 Δεδομένου ότι τα ΕΤΔ αντιπροσωπεύουν ένα καλάθι νομισμάτων, η αξία τους σε εθνικό νόμισμα, και επομένως η αξία των κερδών και ζημιών κτήσης, κυμαίνεται ανάλογα με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες των νομισμάτων του καλαθιού έναντι του εθνικού νομίσματος.

Μετρητά και καταθέσεις (ΑF.2)

- 6.48 Οι τρέχουσες αξίες των μετρητών και των καταθέσεων που εκφράζονται σε εθνικό νόμισμα παραμένουν διαχρονικά σταθερές. Η «τιμή» ενός τέτοιου περιουσιακού στοιχείου ισούται πάντοτε με τη μονάδα, ενώ η ποσότητα είναι ο αριθμός των μονάδων του νομίσματος στο οποίο είναι εκφρασμένα. Τα ονομαστικά κέρδη και ζημιές κτήσης τέτοιων περιουσιακών στοιχείων είναι πάντοτε μηδενικά. Για τον λόγο αυτό, η διαφορά μεταξύ των αξιών των αποθεμάτων ανοίγματος και κλεισίματος αυτών των περιουσιακών στοιχείων, με εξαίρεση τις λοιπές μεταβολές του όγκου αντανάκλαται πλήρως στις αξίες των συναλλαγών επί των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων. Πρόκειται για μια σπάνια περίπτωση όπου είναι κατά κανόνα δυνατόν να υπολογιστούν οι συναλλαγές με βάση τις μεταβολές των αριθμητικών στοιχείων του ισολογισμού.
- 6.49 Οι τόκοι που σωρεύονται επί των καταθέσεων εγγράφονται στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό ως ταυτόχρονη επανεπένδυση με τη μορφή καταθέσεων.
- 6.50 Η διακράτηση ξένου νομίσματος και καταθέσεων εκφρασμένων σε άλλα νομίσματα περιλαμβάνει τα ονομαστικά κέρδη και ζημιές κτήσης που οφείλονται σε μεταβολές των συναλλαγματικών ισοτιμιών.
- 6.51 Για να υπολογιστούν τα ουδέτερα και τα πραγματικά κέρδη και ζημιές κτήσης που προκύπτουν από περιουσιακά στοιχεία με σταθερή τρέχουσα αξία, χρειάζονται δεδομένα για τον χρόνο και τις αξίες των συναλλαγών, καθώς και για τις αξίες στον ισολογισμό ανοίγματος και στον ισολογισμό κλεισίματος. Έστω, για παράδειγμα, ότι γίνεται κατάθεση και στη συνέχεια ανάληψη ενός ποσού εντός της λογιστικής περιόδου, ενώ το γενικό επίπεδο τιμών ανεβαίνει. Το ουδέτερο κέρδος από την κατάθεση είναι θετικό και το πραγματικό κέρδος αρνητικό, αφού το ποσό εξαρτάται από τη χρονική διάρκεια κατά την οποία η κατάθεση παραμένει ανείσπρακτη, καθώς και από το ποσοστό του πληθωρισμού. Είναι αδύνατον να εγγραφούν τέτοιες πραγματικές ζημιές χωρίς δεδομένα σχετικά με την αξία των συναλλαγών κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου και με τους χρόνους κατά τους οποίους πραγματοποιήθηκαν.
- 6.52 Γενικά, μπορεί να εξαχθεί κατά τεκμήριο το συμπέρασμα ότι αν η συνολική απόλυτη αξία των θετικών και αρνητικών συναλλαγών είναι μεγάλη σε σχέση με τα επίπεδα των ισολογισμών ανοίγματος και κλεισίματος, οι κατά προσέγγιση εκτιμήσεις των ουδέτερων και των πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης από χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις με σταθερές τρέχουσες αξίες που προέρχονται μόνο από δεδομένα του ισολογισμού μπορεί να μην είναι πολύ ικανοποιητικές. Ακόμη και η εγγραφή των αξιών των χρηματοοικονομικών συναλλαγών σε ακαθάριστη βάση, δηλ. η ξεχωριστή εγγραφή των καταθέσεων και των αναλήψεων για να γίνεται διάκριση από τη συνολική αξία των καταθέσεων μείον τις αναλήψεις, μπορεί να μην επαρκεί χωρίς πληροφορίες σχετικά με τους χρόνους των καταθέσεων.

Χρεόγραφα (ΑF.3)

- 6.53 Όταν εκδίδεται μακροπρόθεσμο χρεόγραφο, π.χ. ένα ομόλογο, υπέρ ή υπό το άρτιο, συμπεριλαμβανομένων των ομολόγων πολύ μεγάλης έκπτωσης και των ομολόγων χωρίς τοκομερίδιο, η διαφορά μεταξύ της τιμής έκδοσης και της τιμής όψης ή εξαγοράς κατά τη λήξη δείχνει τον τόκο τον οποίο υποχρεούται να καταβάλει ο εκδότης κατά τη διάρκεια ζωής του χρεογράφου. Ο τόκος αυτός εγγράφεται ως εισόδημα περιουσίας πληρωτέο από τον εκδότη του μακροπρόθεσμου χρεογράφου και εισπρακτέο από τον κάτοχο του χρεογράφου, επιπλέον των τυχόν τοκομεριδίων που καταβάλλει πραγματικά ο εκδότης σε καθορισμένα χρονικά διαστήματα κατά τη διάρκεια ζωής του χρεογράφου.
- 6.54 Οι τόκοι που σωρεύονται εγγράφονται στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό ως ταυτόχρονη επανεπένδυση στο χρεόγραφο από τον κάτοχο του χρεογράφου. Επομένως, εγγράφονται στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό ως απόκτηση περιουσιακού στοιχείου που προστίθεται στο υπάρχον περιουσιακό στοιχείο. Έτσι, η βαθμιαία αύξηση της αγοραίας αξίας ενός μακροπρόθεσμου χρεογράφου που αποδίδεται στη συσσώρευση δεδουλευμένων επανεπενδυθέντων τόκων αντανάκλα την αύξηση του οφειλόμενου αρχικού κεφαλαίου —δηλαδή, του μεγέθους του περιουσιακού στοιχείου. Πρόκειται ουσιαστικά για ποσοτική αύξηση ή αύξηση του όγκου και όχι για αύξηση τιμής. Δεν δημιουργεί κέρδος κτήσης για τον κάτοχο του μακροπρόθεσμου χρεογράφου ή ζημία κτήσης για τον εκδότη. Τα χρεόγραφα μεταβάλλονται ποιοτικά με την πάροδο του χρόνου όσο πλησιάζουν στη λήξη τους και πρέπει οπωσδήποτε να αναγνωριστεί ότι οι αυξήσεις της αξίας τους λόγω της συσσώρευσης δεδουλευμένων τόκων δεν είναι μεταβολές της τιμής και δεν δημιουργούν κέρδη κτήσης.

- 6.55 Ωστόσο, οι τιμές των μακροπρόθεσμων χρεογράφων σταθερού επιτοκίου μεταβάλλονται επίσης όταν μεταβάλλονται τα αγοραία επιτόκια, ενώ οι τιμές κυμαίνονται αντίστροφα προς τις κινήσεις του επιτοκίου. Οι συνέπειες μιας δεδομένης μεταβολής του επιτοκίου στην τιμή ενός μεμονωμένου μακροπρόθεσμου χρεογράφου είναι μικρότερες όσο πιο κοντά στη λήξη του βρίσκεται το χρεόγραφο. Οι μεταβολές των τιμών των μακροπρόθεσμων χρεογράφων που μπορούν να αποδοθούν σε μεταβολές των αγοραίων επιτοκίων αποτελούν μεταβολές της τιμής και όχι της ποσότητας. Επομένως, δημιουργούν ονομαστικά κέρδη και ζημιές κτήσης τόσο για τους εκδότες όσο και για τους κατόχους των χρεογράφων. Τυχόν αύξηση των επιτοκίων δημιουργεί ονομαστικό κέρδος κτήσης για τον εκδότη του χρεογράφου και ισόποση ονομαστική ζημία κτήσης για τον κάτοχο, και αντίστροφα σε περίπτωση μείωσης των επιτοκίων.
- 6.56 Στα χρεόγραφα μεταβλητού επιτοκίου οι πληρωμές τοκομεριδίων ή αρχικού κεφαλαίου συνδέονται με έναν γενικό δείκτη τιμών για αγαθά και υπηρεσίες, όπως είναι ο δείκτης τιμών καταναλωτή, με ένα επιτόκιο όπως είναι το EURIBOR, το LIBOR ή ένας συντελεστής απόδοσης ομολόγων, ή με μια τιμή περιουσιακού στοιχείου.
- Όταν τα ποσά των πληρωμών τοκομεριδίων και/ή του οφειλόμενου αρχικού κεφαλαίου συνδέονται με έναν γενικό ή ευρύ δείκτη τιμών, η μεταβολή της αξίας του οφειλόμενου αρχικού κεφαλαίου μεταξύ της έναρξης και της λήξης μιας συγκεκριμένης λογιστικής περιόδου λόγω της κίνησης του σχετικού δείκτη αντιμετωπίζεται ως τόκος που σωρεύεται κατά την περίοδο αυτή, επιπλέον του τυχόν καταβλητέου τόκου για την περίοδο αυτή.
- Όταν η δεικτοποίηση των πληρωτέων στη λήξη ποσών περιέχει κίνητρο κέρδους κτήσης (συνήθως πρόκειται για δεικτοποίηση βάσει ενός μοναδικού, στενά καθορισμένου στοιχείου), οποιαδήποτε απόκλιση του υποκείμενου δείκτη από την αρχικώς αναμενόμενη πορεία οδηγεί σε κέρδη ή ζημιές κτήσης που κανονικά δεν θα εξαλειφθούν κατά τη διάρκεια ζωής του τίτλου.
- 6.57 Ονομαστικά κέρδη και ζημιές κτήσης μπορεί να προκύψουν και από βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα ακριβώς όπως προκύπτουν από μακροπρόθεσμα χρεόγραφα. Ωστόσο, δεδομένου ότι τα βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα έχουν πολύ πιο σύντομη προθεσμία λήξης, τα κέρδη κτήσης που δημιουργούνται από μεταβολές του επιτοκίου είναι γενικά πολύ μικρότερα απ' αυτά που προκύπτουν από μακροπρόθεσμα χρεόγραφα με την ίδια αξία όψης.

Δάνεια (AF.4)

- 6.58 Η ίδια κατάσταση που ισχύει για τα μετρητά και τις καταθέσεις ισχύει και για τα δάνεια που δεν αποτελούν αντικείμενο αγοραπωλησιών. Ωστόσο, όταν ένα υπάρχον δάνειο πωλείται σε άλλη θεσμική μονάδα, η υποτίμηση του δανείου, δηλαδή η διαφορά μεταξύ της τιμής αποπληρωμής και της τιμής συναλλαγής, εγγράφεται στον λογαριασμό αναπροσαρμογής του πωλητή και του αγοραστή κατά τη στιγμή της συναλλαγής.

Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (AF.5)

- 6.59 Οι μετοχές που χορηγούνται ως δώρο αυξάνουν τον αριθμό των υφιστάμενων μετοχών και την ονομαστική αξία των εκδιδόμενων μετοχών, αλλά δεν μεταβάλλουν από μόνες τους την αγοραία αξία του συνόλου των μετοχών. Αυτό ισχύει και για τη διανομή μετοχών αντί μερίσματος, που είναι μια αναλογική διανομή πρόσθετων μεριδίων του μετοχικού κεφαλαίου μιας εταιρείας στους κατόχους των κοινών μετοχών. Οι μετοχές που χορηγούνται ως δώρο και η διανομή μετοχών αντί μερίσματος δεν εμφανίζονται καθόλου στους λογαριασμούς. Ωστόσο, οι εκδόσεις αυτού του είδους είναι σχεδιασμένες για να βελτιώνουν τη ρευστότητα των μετοχών στην αγορά και, επομένως, μπορεί να οδηγήσουν σε αύξηση της συνολικής αγοραίας αξίας των μετοχών που έχουν εκδοθεί. Οποιαδήποτε μεταβολή αυτού του είδους εγγράφεται ως ονομαστικό κέρδος κτήσης.

Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων (AF.6)

- 6.60 Όταν τα αποδεματικά και τα δικαιώματα για ασφαλιστικά προγράμματα, συνταξιοδοτικά προγράμματα και προγράμματα τυποποιημένων εγγυήσεων εκφράζονται σε εθνικό νόμισμα, δεν υπάρχουν ονομαστικά κέρδη και ζημιές κτήσης, όπως δεν υπάρχουν ούτε για τα μετρητά, τις καταθέσεις και τα δάνεια. Τα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούν οι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί για να ανταποκριθούν στις δεσμεύσεις τους υπόκεινται σε κέρδη και ζημιές κτήσης.
- 6.61 Οι υποχρεώσεις προς κατόχους και δικαιούχους ασφαλιστήριων συμβολαίων μεταβάλλονται ως αποτέλεσμα συναλλαγών, λοιπών μεταβολών του όγκου και αναπροσαρμογών στην τρέχουσα αξία. Οι αναπροσαρμογές στην τρέχουσα αξία οφείλονται σε μεταβολές των βασικών πρότυπων παραδοχών στους αναλογιστικούς υπολογισμούς. Οι παραδοχές αυτές είναι το προεξοφλητικό επιτόκιο, το ύψος των αμοιβών και το ποσοστό του πληθωρισμού.

Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς (AF.7)

- 6.62 Η αξία των χρηματοοικονομικών παραγώγων μπορεί να μεταβάλλεται λόγω μεταβολών της αξίας του υποκείμενου τίτλου, μεταβολών της κινητικότητας της τιμής του υποκείμενου τίτλου ή επειδή πλησιάζει η ημερομηνία εκτέλεσης ή λήξης. Όλες αυτού του είδους οι μεταβολές της αξίας των χρηματοοικονομικών παραγώγων και των μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς πρέπει να θεωρούνται μεταβολές της τιμής και να εγγράφονται ως αναπροσαρμογή στην τρέχουσα αξία.

Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί (AF.8)

- 6.63 Η ίδια κατάσταση που ισχύει για τα μετρητά, τις καταθέσεις και τα δάνεια σε εθνικό νόμισμα ισχύει και για τους λοιπούς εισπρακτέους/πληρωτέους λογαριασμούς που δεν αποτελούν αντικείμενο αγοραπωλησιών. Ωστόσο, όταν μια υπάρχουσα εμπορική πίστωση πωλείται σε άλλη θεσμική μονάδα, η διαφορά μεταξύ της τιμής αποπληρωμής και της τιμής συναλλαγής εγγράφεται ως αναπροσαρμογή στην τρέχουσα αξία κατά τη στιγμή της συναλλαγής. Παρ' όλα αυτά, επειδή η εμπορική πίστωση έχει γενικά βραχυπρόθεσμο χαρακτήρα, η πώληση μιας εμπορικής πίστωσης μπορεί να συνεπάγεται τη δημιουργία νέου χρηματοοικονομικού τίτλου.

Περιουσιακά στοιχεία εκφρασμένα σε ξένο νόμισμα

6.64 Η αξία περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων εκφρασμένων σε ξένο νόμισμα μετριέται με την τρέχουσα αγοραία αξία τους σε ξένο νόμισμα, η οποία μετατρέπεται σε εθνικό νόμισμα με βάση την τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία. Επομένως, μπορεί να προκύψουν ονομαστικά κέρδη και ζημιές κτήσης από μεταβολές τόσο της τιμής του περιουσιακού στοιχείου όσο και της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Η συνολική αξία των ονομαστικών κερδών και ζημιών κτήσης που σωρεύονται κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου υπολογίζεται αφαιρώντας την αξία των συναλλαγών και των λοιπών μεταβολών του όγκου από τη διαφορά μεταξύ των αξιών του ισολογισμού ανοίγματος και του ισολογισμού κλεισίματος. Για τον σκοπό αυτό, οι συναλλαγές επί περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων εκφρασμένων σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο εθνικό νόμισμα χρησιμοποιώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν κατά τη στιγμή που πραγματοποιούνται οι συναλλαγές, ενώ οι αξίες του ισολογισμού ανοίγματος και του ισολογισμού κλεισίματος μετατρέπονται χρησιμοποιώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που επικρατούν κατά τις ημερομηνίες με τις οποίες σχετίζονται οι ισολογισμοί. Αυτό σημαίνει ότι η συνολική αξία των συναλλαγών ως καθαρών αποκτήσεων —αποκτήσεις μείον διαθέσεις— εκφρασμένων σε ξένο νόμισμα μετατρέπεται, στην πραγματικότητα, χρησιμοποιώντας μια σταθμισμένη μέση συναλλαγματική ισοτιμία στην οποία οι συντελεστές στάθμισης λαμβάνουν τις αξίες των συναλλαγών που πραγματοποιούνται σε διαφορετικές ημερομηνίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

- 7.01 **Ορισμός:** Ο ισολογισμός είναι μια κατάσταση, που καταρτίζεται για μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή, των αξιών των περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν στην οικονομική κυριότητα μιας θεσμικής μονάδας ή μιας ομάδας μονάδων και των υποχρεώσεων της εν λόγω θεσμικής μονάδας ή ομάδας μονάδων.
- 7.02 Το εξισωτικό μέγεθος ενός ισολογισμού καλείται καθαρή θέση (B.90). Τα αποθέματα των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που καταγράφονται στον ισολογισμό αποτιμώνται με βάση τις κατάλληλες τιμές, οι οποίες είναι συνήθως οι αγοραίες τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός, αλλά για ορισμένες κατηγορίες χρησιμοποιούνται οι ονομαστικές αξίες. Ο ισολογισμός καταρτίζεται για θεσμικούς τομείς και υποτομείς μόνιμους κατοίκους, για το σύνολο της εθνικής οικονομίας και για την αλλοδαπή.
- 7.03 Ο ισολογισμός συμπληρώνει την ακολουθία λογαριασμών, παρουσιάζοντας το τελικό αποτέλεσμα των εγγραφών των λογαριασμών παραγωγής, διανομής και χρήσης εισοδήματος, καθώς και των λογαριασμών συσώρευσης, στο απόθεμα του πλούτου μιας οικονομίας.
- 7.04 Για τους θεσμικούς τομείς το εξισωτικό μέγεθος του ισολογισμού είναι η καθαρή θέση.
- 7.05 Για το σύνολο της εθνικής οικονομίας το εξισωτικό μέγεθος αναφέρεται συχνά ως εθνικός πλούτος: πρόκειται για τη συνολική αξία των μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των καθαρών χρηματοοικονομικών στοιχείων σε σχέση με την αλλοδαπή.
- 7.06 Ο ισολογισμός για την αλλοδαπή καταρτίζεται με τον ίδιο τρόπο που καταρτίζονται οι ισολογισμοί για τους θεσμικούς τομείς και υποτομείς μόνιμους κατοίκους. Αποτελείται εξ ολοκλήρου από τις θέσεις των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων των μη μόνιμων κατοίκων έναντι των μόνιμων κατοίκων. Στην έκτη έκδοση του εγχειριδίου ισοζυγίου πληρωμών (BPM6) ο αντίστοιχος ισολογισμός που καταρτίζεται από τη σκοπιά των μόνιμων κατοίκων έναντι των μη μόνιμων κατοίκων ονομάζεται διεθνής επενδυτική θέση.
- 7.07 Τα ίδια κεφάλαια ορίζονται ως το άθροισμα της καθαρής θέσης (B.90) και της αξίας των συμμετοχικών τίτλων και των μετοχών εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (AF.5) που εμφανίζονται ως υποχρεώσεις στον ισολογισμό.
- 7.08 Για τους τομείς και τους υποτομείς των μη χρηματοοικονομικών εταιρειών και των χρηματοοικονομικών εταιρειών, τα ίδια κεφάλαια αποτελούν έναν χρήσιμο δείκτη από αναλυτική άποψη ανάλογο με την καθαρή θέση.
- 7.09 Η καθαρή θέση των εταιρειών είναι συνήθως διαφορετική από την αξία των μετοχών και λοιπών συμμετοχικών τίτλων που έχουν εκδοθεί. Η καθαρή θέση των οιονεί εταιρειών είναι μηδενική, επειδή η αξία του κεφαλαίου που κατέχει ο ιδιοκτήτης θεωρείται ότι ισούται με τα περιουσιακά στοιχεία μείον τις μη μετοχικές υποχρεώσεις. Επομένως, η καθαρή θέση των επιχειρήσεων άμεσων επενδύσεων μόνιμων κατοίκων, που είναι θυγατρικές εταιρειών μη μόνιμων κατοίκων και αντιμετωπίζονται ως οιονεί εταιρείες, είναι μηδενική.
- 7.10 Το εξισωτικό μέγεθος του χρηματοοικονομικού ισολογισμού ονομάζεται χρηματοοικονομική καθαρή θέση (BF.90).
- 7.11 Ο ισολογισμός αναφέρεται στην αξία των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Οι ισολογισμοί καταρτίζονται στην αρχή και στο τέλος κάθε λογιστικής περιόδου. Ο ισολογισμός ανοίγματος στην αρχή της περιόδου είναι ίδιος με τον ισολογισμό κλεισίματος που καταγράφεται στο τέλος της προηγούμενης περιόδου.
- 7.12 Μια βασική λογιστική ταυτότητα συνδέει την αξία των αποθεμάτων ενός συγκεκριμένου είδους περιουσιακού στοιχείου όπως εμφανίζεται στον ισολογισμό ανοίγματος και τον ισολογισμό κλεισίματος ως εξής:

Η αξία των αποθεμάτων ενός συγκεκριμένου είδους περιουσιακού στοιχείου στον ισολογισμό ανοίγματος

Συν	συναλλαγές	η συνολική αξία του περιουσιακού αυτού στοιχείου το οποίο αποκτάται σε συναλλαγές που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου
Μείον		η συνολική αξία του περιουσιακού αυτού στοιχείου το οποίο διατίθεται σε συναλλαγές που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου
Μείον		ανάλωση πάγιου κεφαλαίου (κατά περίπτωση)
Συν	λοιπές μεταβολές του όγκου των περιουσιακών στοιχείων	άλλες θετικές μεταβολές του όγκου που επηρεάζουν το περιουσιακό στοιχείο
Μείον		άλλες αρνητικές μεταβολές του όγκου που επηρεάζουν το περιουσιακό στοιχείο

Συν	επανεκτιμήσεις	αξία των ονομαστικών κερδών κτήσης που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της περιόδου λόγω μεταβολής της τιμής του περιουσιακού στοιχείου
Μείον		αξία των ονομαστικών ζημιών κτήσης που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της περιόδου λόγω μεταβολής της τιμής του περιουσιακού στοιχείου

ισούται με την αξία των αποθεμάτων του περιουσιακού αυτού στοιχείου στον ισολογισμό κλεισίματος.

Μπορεί, επίσης, να καταρτιστεί πίνακας ο οποίος συνδέει την αξία των αποθεμάτων ενός συγκεκριμένου είδους υποχρέωσης στον ισολογισμό ανοίγματος και τον ισολογισμό κλεισίματος.

- 7.13 Οι λογιστικές διασυνδέσεις μεταξύ του ισολογισμού ανοίγματος και του ισολογισμού κλεισίματος μέσω συναλλαγών, λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων, καθώς και των κερδών και των ζημιών κτήσης παρουσιάζονται σχηματικά στο παράρτημα 7.2.

ΕΙΔΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Ορισμός ενός περιουσιακού στοιχείου

- 7.14 Τα περιουσιακά στοιχεία που καταγράφονται στους ισολογισμούς είναι οικονομικά περιουσιακά στοιχεία.
- 7.15 Ορισμός: Ένα οικονομικό περιουσιακό στοιχείο είναι αποθετήριο (μέσο αποθήκευσης) αξίας που αντιπροσωπεύει τα οφέλη τα οποία αποκομίζει ο οικονομικός κύριος από τη διακράτηση ή τη χρήση του στοιχείου για ένα χρονικό διάστημα. Συνιστά μέσο μεταφοράς αξίας από τη μία λογιστική περίοδο στην άλλη.
- 7.16 Τα οικονομικά οφέλη αποτελούνται από τα πρωτογενή εισοδήματα, όπως το λειτουργικό πλεόνασμα, όταν ο οικονομικός κύριος χρησιμοποιεί το περιουσιακό στοιχείο ο ίδιος, ή το εισόδημα περιουσίας, όταν επιτρέπει σε τρίτους να το χρησιμοποιούν. Τα οφέλη προέρχονται από τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου και την αξία που προκύπτει από τη διάθεση ή την κατάργηση του περιουσιακού στοιχείου, συμπεριλαμβανομένων των κερδών και των ζημιών κτήσης.
- 7.17 Ο οικονομικός κύριος ενός περιουσιακού στοιχείου δεν είναι απαραίτητα και ο νόμιμος κύριος. Ο οικονομικός κύριος είναι η θεσμική μονάδα που έχει το δικαίωμα να διεκδικήσει τα οφέλη που συνδέονται με τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου αποδεχόμενη τους σχετικούς κινδύνους.
- 7.18 Μια γενική επισκόπηση της ταξινόμησης και της κάλυψης των οικονομικών περιουσιακών στοιχείων παρουσιάζεται στον πίνακα 7.1. Ο αναλυτικός ορισμός κάθε κατηγορίας περιουσιακών στοιχείων παρουσιάζεται στο παράρτημα 7.1.

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

- 7.19 Στην έννοια των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων δεν περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:
- α) το ανθρώπινο κεφάλαιο·
 - β) τα φυσικά περιουσιακά στοιχεία που δεν θεωρούνται οικονομικά περιουσιακά στοιχεία (π.χ. ο αέρας, το νερό των ποταμών)·
 - γ) τα διαρκή καταναλωτικά αγαθά· και
 - δ) τα υπό αίρεση περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις, που δεν είναι χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (βλ. σημείο 7.31).

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

- 7.20 Στους ισολογισμούς διακρίνονται δύο κύριες κατηγορίες εγγραφών: τα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (δηλώνονται με τα αρχικά ΑΝ) και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (δηλώνονται με τα αρχικά ΑΕ).
- 7.21 Τα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαίρούνται σε παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (δηλώνονται ως ΑΝ.1) και μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (δηλώνονται ως ΑΝ.2).

Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.1)

- 7.22 Ορισμός: Τα παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.1) είναι προϊόντα που προκύπτουν από παραγωγικές διεργασίες.
- 7.23 Η ταξινόμηση των παραχθέντων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (ΑΝ.1) είναι σχεδιασμένη έτσι ώστε τα περιουσιακά στοιχεία να διακρίνονται με βάση τον ρόλο τους στην παραγωγή. Αποτελείται από: τα πάγια περιουσιακά στοιχεία τα οποία χρησιμοποιούνται επανειλημμένα ή συνεχώς στην παραγωγή για περισσότερο από ένα έτος· τα αποθέματα που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή ως ενδιάμεση ανάλωση, πωλούνται ή διατίθενται με άλλους τρόπους· και τα τιμαλφή. Τα τιμαλφή δεν χρησιμοποιούνται καταρχήν για την παραγωγή ή την κατανάλωση, αλλά αγοράζονται και κρατούνται κυρίως ως αποθετήρια αξίας.

Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.2)

- 7.24. Ορισμός: Τα μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.2) είναι οικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δημιουργήθηκαν με άλλους τρόπους εκτός από τις παραγωγικές διεργασίες. Αποτελούνται από φυσικά περιουσιακά στοιχεία, συμβάσεις, μισθώσεις, άδειες, υπεραξία (goodwill) και περιουσιακά στοιχεία εμπορικής φύσης.
- 7.25 Η ταξινόμηση των μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων είναι σχεδιασμένη έτσι ώστε τα περιουσιακά στοιχεία να διακρίνονται με βάση τον τρόπο δημιουργίας τους. Ορισμένα απ' αυτά τα περιουσιακά στοιχεία υπάρχουν στη φύση, ενώ άλλα, που είναι γνωστά ως δημιουργήματα της κοινωνίας, δημιουργούνται με νομικές ή λογιστικές πράξεις.
- 7.26 Η επιλογή των φυσικών περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στον ισολογισμό καθορίζεται, σύμφωνα με τον γενικό ορισμό του οικονομικού περιουσιακού στοιχείου, από το αν τα περιουσιακά στοιχεία υπόκεινται σε πραγματική οικονομική κυριότητα και μπορούν να αποφέρουν οικονομικά οφέλη στους κυρίους τους, με γνώμονα την υπάρχουσα τεχνολογία, τη γνώση, τις οικονομικές ευκαιρίες, τους διαθέσιμους πόρους και το σύνολο των σχετικών τιμών. Εξαιρούνται τα φυσικά περιουσιακά στοιχεία για τα οποία δεν έχουν θεσπιστεί δικαιώματα κυριότητας, όπως η ανοικτή θάλασσα ή ο αέρας.
- 7.27 Οι συμβάσεις, οι μισθώσεις και οι άδειες θεωρούνται μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μόνο όταν μια νομική συμφωνία αποφέρει στον κάτοχο οικονομικά οφέλη επιπλέον των πληρωτέων ποσών στο πλαίσιο της συμφωνίας και ο κάτοχος μπορεί, τόσο από νομική άποψη όσο και στην πράξη, να υλοποιήσει τα οφέλη αυτά μεταβιβάζοντάς τα σε τρίτους.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (ΑΦ)

- 7.28. Ορισμός: Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (ΑΦ) είναι οικονομικά περιουσιακά στοιχεία και περιλαμβάνουν όλες τις χρηματοοικονομικές απαιτήσεις, τους συμμετοχικούς τίτλους και τη συνιστώσα χρυσού σε ράβδους του νομισματικού χρυσού (σημείο 5.03). Υποχρεώσεις δημιουργούνται όταν οι οφειλότες είναι υποχρεωμένοι να καταβάλουν πληρωμή ή σειρά πληρωμών στον πιστωτή (σημείο 5.06).
- 7.29 Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία είναι αποθετήρια αξιών που αντιπροσωπεύουν οφέλη ή σειρές οφελών που αποκομίζει ο οικονομικός κύριος από τη διακράτηση ή τη χρήση των περιουσιακών στοιχείων για ένα χρονικό διάστημα. Συνιστούν μέσο μεταφοράς αξίας από τη μία λογιστική περίοδο στην άλλη. Τα οφέλη ανταλλάσσονται μέσω πληρωμών (σημείο 5.04).
- 7.30 Σε κάθε χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αντιστοιχεί μια υποχρέωση, με εξαίρεση τη συνιστώσα χρυσού σε ράβδους του νομισματικού χρυσού, που ταξινομείται στην κατηγορία νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΑΦ.1).
- 7.31 Τα υπό αίρεση περιουσιακά στοιχεία και οι υπό αίρεση υποχρεώσεις είναι συμφωνίες βάσει των οποίων ένα μέρος είναι υποχρεωμένο να καταβάλει πληρωμή ή σειρά πληρωμών σε άλλη μονάδα, μόνον εφόσον ισχύουν ορισμένοι ειδικοί όροι (σημείο 5.08). Δεν είναι χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις.
- 7.32 Η ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων αντιστοιχεί στην ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών (σημείο 5.14). Οι ορισμοί των κατηγοριών και των υποκατηγοριών των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων, καθώς και οι συμπληρωματικές εξηγήσεις, παρέχονται στο κεφάλαιο 5 και δεν επαναλαμβάνονται εδώ, αλλά το παράρτημα 7.1 περιλαμβάνει μια σύνοψη όλων των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που ορίζονται στο σύστημα.

Πίνακας 7.1 — Ταξινόμηση περιουσιακών στοιχείων

ΑΝ.	ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΑΝ.1 + ΑΝ.2)
ΑΝ.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
ΑΝ.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία ⁽¹⁾
ΑΝ.111	Κατοικίες
ΑΝ.112	Λοιπά κτίρια και κατασκευές
ΑΝ.1121	Κτίρια πλην κατοικιών
ΑΝ.1122	Λοιπές κατασκευές
ΑΝ.1123	Έγγυες βελτιώσεις
ΑΝ.113	Μηχανήματα και εξοπλισμός
ΑΝ.1131	Εξοπλισμός μεταφορών

ΑΝ.	ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΑΝ.1 + ΑΝ.2)
ΑΝ.1132	Εξοπλισμός ΤΠΕ
ΑΝ.1139	Λοιπά μηχανήματα και εξοπλισμός
ΑΝ.114	Οπλικά συστήματα
ΑΝ.115	Καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι
ΑΝ.1151	Ζωικοί πόροι που παρέχουν προϊόντα επανειλημμένως
ΑΝ.1152	Δέντρα, καλλιέργειες και φυτικοί πόροι που παρέχουν προϊόντα επανειλημμένως
ΑΝ.117	Προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας
ΑΝ.1171	Έρευνα και ανάπτυξη
ΑΝ.1172	Μεταλλευτικές έρευνες και αξιολογήσεις
ΑΝ.1173	Λογισμικό υπολογιστών και βάσεις δεδομένων
ΑΝ.11731	Λογισμικό υπολογιστών
ΑΝ.11732	Βάσεις δεδομένων
ΑΝ.1174	Ψυχαγωγικά, λογοτεχνικά ή καλλιτεχνικά πρωτότυπα
ΑΝ.1179	Άλλα προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας
ΑΝ.12	Αποθέματα
ΑΝ.121	Υλικά και προμήθειες
ΑΝ.122	Εργασίες σε εξέλιξη
ΑΝ.1221	Εργασίες σε εξέλιξη σε καλλιεργούμενα βιολογικά περιουσιακά στοιχεία
ΑΝ.1222	Λοιπές εργασίες σε εξέλιξη
ΑΝ.123	Έτοιμα προϊόντα
ΑΝ.124	Στρατιωτικά αποθέματα
ΑΝ.125	Αγαθά προς μεταπώληση
ΑΝ.13	Τιμαλφή
ΑΝ.131	Πολύτιμα μέταλλα και πολύτιμοι λίθοι
ΑΝ.132	Παλαιά αντικείμενα (αντίκες) και λοιπά αντικείμενα τέχνης
ΑΝ.133	Λοιπά τιμαλφή
ΑΝ.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
ΑΝ.21	Φυσικοί πόροι
ΑΝ.211	Γη
ΑΝ.2111	Γη που βρίσκεται κάτω από κτίρια και κατασκευές
ΑΝ.2112	Καλλιεργούμενη γη
ΑΝ.2113	Γη για ψυχαγωγική χρήση και συναφή επιφανειακά ύδατα
ΑΝ.2119	Λοιπή γη και συναφή επιφανειακά ύδατα

ΑΝ.	ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΑΝ.1 + ΑΝ.2)
ΑΝ.212	Ορυκτοί και ενεργειακοί πόροι
ΑΝ.213	Μη καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι
ΑΝ.214	Υδάτινοι πόροι
ΑΝ.215	Άλλοι φυσικοί πόροι
ΑΝ.2151	Ραδιοφάσμα
ΑΝ.2159	Λοιπά
ΑΝ.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες
ΑΝ.221	Εμπορεύσιμες λειτουργικές μισθώσεις
ΑΝ.222	Άδειες χρήσης φυσικών πόρων
ΑΝ.223	Άδειες άσκησης ειδικών δραστηριοτήτων
ΑΝ.224	Αποκλειστικά δικαιώματα σε μελλοντικά αγαθά και υπηρεσίες
ΑΝ.23	Αγορές μείον πωλήσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης

(¹) Υπομνηματικό στοιχείο: ΑΝ.π: Διαρκή καταναλωτικά αγαθά.

ΑΦ	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (¹) (ΑΦ.1 + ΑΦ.2 + ΑΦ.3 + ΑΦ.4 + ΑΦ.5 + ΑΦ.6 + ΑΦ.7 + ΑΦ.8)
ΑΦ.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ)
ΑΦ.11	Νομισματικός χρυσός
ΑΦ.12	Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ)
ΑΦ.2	Μετρητά και καταθέσεις
ΑΦ.21	Μετρητά
ΑΦ.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις
ΑΦ.29	Λοιπές καταθέσεις
ΑΦ.3	Χρεόγραφα
ΑΦ.31	Βραχυπρόθεσμα
ΑΦ.32	Μακροπρόθεσμα
ΑΦ.4	Δάνεια
ΑΦ.41	Βραχυπρόθεσμα
ΑΦ.42	Μακροπρόθεσμα
ΑΦ.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές ή μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
ΑΦ.51	Συμμετοχικοί τίτλοι
ΑΦ.511	Εισηγμένες μετοχές
ΑΦ.512	Μη εισηγμένες μετοχές
ΑΦ.519	Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι

ΑΦ	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ⁽¹⁾ (ΑΦ.1 + ΑΦ.2 + ΑΦ.3 + ΑΦ.4 + ΑΦ.5 + ΑΦ.6 + ΑΦ.7 + ΑΦ.8)
ΑΦ.52	Μετοχές ή μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
ΑΦ.521	Μετοχές/μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων
ΑΦ.522	Μετοχές / μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων
ΑΦ.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων
ΑΦ.61	Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών
ΑΦ.62	Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων
ΑΦ.63	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα
ΑΦ.64	Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων
ΑΦ.65	Δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών
ΑΦ.66	Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων
ΑΦ.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς
ΑΦ.71	Χρηματοοικονομικά παράγωγα
ΑΦ.72	Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς
ΑΦ.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί
ΑΦ.81	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές
ΑΦ.89	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές

(¹) Υπομνηματικά στοιχεία: ΑΦ.μ1: Επιχειρήσεις ξένων άμεσων επενδύσεων• ΑΦ.μ2: Μη εξυπηρετούμενα δάνεια.

ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Γενικές αρχές αποτίμησης

- 7.33 Κάθε στοιχείο στον ισολογισμό αποτιμάται σαν να είχε αποκτηθεί κατά την ημερομηνία στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις αποτιμώνται στις αγοραίες τιμές κατά την ημερομηνία στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός.
- 7.34 Οι αξίες που καταγράφονται πρέπει να αντικατοπτρίζουν τις τιμές που παρατηρούνται στην αγορά κατά την ημερομηνία στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός. Αν δεν είναι δυνατόν να παρατηρηθούν τιμές στην αγορά, όπως π.χ. αν υπάρχει αγορά αλλά δεν έχουν πωληθεί πρόσφατα σ' αυτήν περιουσιακά στοιχεία, πρέπει να γίνουν εκτιμήσεις σχετικά με το ποια θα ήταν η τιμή αν τα περιουσιακά στοιχεία είχαν αποκτηθεί στην αγορά κατά την ημερομηνία στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός.
- 7.35 Οι αγοραίες τιμές είναι συνήθως γνωστές για πολλά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις, την υπάρχουσα ακίνητη περιουσία (κτίρια και λοιπές κατασκευές καθώς και γη στην οποία βρίσκονται), τον υπάρχοντα μεταφορικό εξοπλισμό, τις καλλιέργειες και το ζωικό κεφάλαιο, καθώς και για τα προσφάτως παραχθέντα πάγια περιουσιακά στοιχεία και αποθέματα.
- 7.36 Τα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχουν παραχθεί για ίδιο λογαριασμό πρέπει να αποτιμώνται στις βασικές τιμές ή, αν δεν είναι γνωστές οι βασικές τιμές, στις βασικές τιμές παρόμοιων αγαθών ή, αν αυτό δεν είναι δυνατόν, σε τιμές κόστους.
- 7.37 Εκτός από τις τιμές που παρατηρούνται στην αγορά, τις εκτιμήσεις που βασίζονται στις παρατηρούμενες τιμές ή τα σχετικά στοιχεία κόστους, οι αξίες των μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων είναι δυνατόν να υπολογίζονται και με βάση:
- α) την αναπροσαρμογή της αξίας και τη συσσώρευση των αποκτήσεων μείον τις διαθέσεις κατά τη διάρκεια ζωής των περιουσιακών στοιχείων· ή
 - β) την παρούσα —δηλ. την προεξοφληθείσα— αξία των μελλοντικών οικονομικών οφελών.

7.38 Η αγοραία αποτίμηση αποτελεί τη βασική αρχή για την αποτίμηση θέσεων (και συναλλαγών) σε χρηματοοικονομικά μέσα. Τα χρηματοοικονομικά μέσα είναι ταυτόσημα με τις χρηματοοικονομικές απαιτήσεις. Είναι χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με αντίστοιχες υποχρεώσεις. Η αγοραία αξία είναι η αξία στην οποία τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποκτώνται ή διατίθενται, μεταξύ δύο μερών που ενεργούν με τη θέλησή τους, βάσει αποκλειστικά εμπορικών κριτηρίων, χωρίς προμήθειες, αμοιβές και φόρους. Για τον καθορισμό της αγοραίας αξίας τα συναλλασσόμενα μέρη λαμβάνουν, επίσης, υπόψη τους δεδουλευμένους τόκους.

7.39 Η ονομαστική αποτίμηση αντικατοπτρίζει το σύνολο των κεφαλαίων που έχουν καταβληθεί αρχικά, συν τις τυχόν μεταγενέστερες προκαταβολές, μείον τις τυχόν αποπληρωμές, συν τους τυχόν δεδουλευμένους τόκους. Η ονομαστική αξία δεν είναι ίδια με την αξία όψεως.

α) Η ονομαστική αξία σε εθνικό νόμισμα ενός χρηματοοικονομικού μέσου που εκφράζεται σε ξένο νόμισμα περιλαμβάνει τα κέρδη ή τις ζημιές κτήσης που προκύπτουν από τις μεταβολές των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Η αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα πρέπει να μετατρέπεται στο εθνικό νόμισμα σύμφωνα με την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός. Η ισοτιμία αυτή θα πρέπει να είναι ο μέσος όρος μεταξύ των τιμών αγοράς και πώλησης για πράξεις σε ξένο συνάλλαγμα.

β) Για τα χρηματοοικονομικά μέσα όπως τα χρεόγραφα, που συνδέονται με μικρούς (κλαδικούς) δείκτες, η ονομαστική αξία μπορεί επίσης να περιλαμβάνει τα κέρδη ή τις ζημιές κτήσης που προκύπτουν από τις μεταβολές των δεικτών.

γ) Σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή, η αγοραία αξία ενός χρηματοοικονομικού μέσου μπορεί να αποκλίνει από την ονομαστική του αξία λόγω των αναπροσαρμογών που προκύπτουν από τις μεταβολές της αγοραίας τιμής. Οι μεταβολές της αγοραίας τιμής οφείλονται στις γενικές συνθήκες της αγοράς, όπως είναι οι αλλαγές στα επιτόκια της αγοράς, οι ειδικές συνθήκες, όπως οι αλλαγές στην πιστοληπτική αξιοπιστία του εκδότη ενός χρεογράφου, και οι αλλαγές στη γενική ρευστότητα της αγοράς και στην ειδική ρευστότητα που συνδέεται με το χρεόγραφο.

δ) Επομένως, για τις θέσεις ισχύει η ακόλουθη βασική εξίσωση:

Αγοραία αξία = Ονομαστική αξία + Αναπροσαρμογές που προκύπτουν από τις μεταβολές της αγοραίας τιμής.

7.40 Για ορισμένα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία η αναπροσαρμοσμένη αρχική τιμή απόκτησης μηδενίζεται κατά τη διάρκεια της προσδοκώμενης ζωής του περιουσιακού στοιχείου. Η αξία ενός τέτοιου περιουσιακού στοιχείου, σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή, υπολογίζεται με βάση την τρέχουσα τιμή απόκτησης μείον τη συσσωρευμένη αξία αυτών των μειώσεων.

7.41 Τα περισσότερα πάγια περιουσιακά στοιχεία μπορούν να εγγραφούν στους ισολογισμούς σε τρέχουσες τιμές αγοραστικής μειωμένες κατά τη συσσωρευμένη ανάλωση πάγιου κεφαλαίου· ο τρόπος αυτός είναι γνωστός ως μειωμένο κόστος αντικατάστασης. Το άθροισμα των μειωμένων αξιών όλων των πάγιων περιουσιακών στοιχείων χαρακτηρίζεται ως καθαρό απόθεμα κεφαλαίου. Το μεικτό απόθεμα κεφαλαίου περιλαμβάνει τις αξίες της συσσωρευμένης ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου.

ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΑΝ)

Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.1)

Πάγια περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.11)

7.42 Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία καταγράφονται σε αγοραίες τιμές, αν αυτό είναι δυνατόν (ή σε βασικές τιμές στην περίπτωση παραγωγής νέων περιουσιακών στοιχείων για ίδιο λογαριασμό) ή, αν αυτό δεν είναι δυνατόν, σε τρέχουσες τιμές αγοραστικής κατά την απόκτηση, μειωμένες κατά τη συσσωρευμένη ανάλωση πάγιου κεφαλαίου. Το κόστος αγοραστικής για τη μεταβίβαση της κυριότητας πάγιων περιουσιακών στοιχείων, μειωμένο ανάλογα λόγω της ανάλωσης του πάγιου κεφαλαίου κατά τη διάρκεια της περιόδου για την οποία ο αγοραστής αναμένει να διατηρήσει στην κατοχή του το οικονομικό περιουσιακό στοιχείο, περιλαμβάνεται στην αξία του ισολογισμού.

Προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας (ΑΝ.117)

7.43 Οι μεταλλευτικές έρευνες και αξιολογήσεις (κατηγορία ΑΝ.1172) αποτιμώνται είτε με βάση τα συσσωρευμένα ποσά που καταβάλλονται σε άλλες θεσμικές μονάδες που διενεργούν τις έρευνες και τις αξιολογήσεις είτε με βάση το κόστος που προκύπτει από έρευνες που διενεργούνται για ίδιο λογαριασμό. Το τμήμα των ερευνών που διενεργήθηκαν στο παρελθόν το οποίο δεν έχει ακόμη αποσβεστεί πλήρως θα πρέπει να ανατιμάται με βάση τις τιμές και το κόστος της τρέχουσας περιόδου.

7.44 Τα πρωτότυπα των προϊόντων πνευματικής ιδιοκτησίας, όπως το λογισμικό και πρωτότυπα που αφορούν ψυχαγωγικές, λογοτεχνικές ή καλλιτεχνικές δραστηριότητες, πρέπει να αποτιμώνται στην τιμή απόκτησης κατά τη διαπραγμάτευσή τους στην αγορά. Η αρχική αξία υπολογίζεται με άθροιση του κόστους παραγωγής τους, το οποίο έχει αναπροσαρμοστεί ανάλογα με τις τιμές της τρέχουσας περιόδου. Αν δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί η αξία με τη μέθοδο αυτή, υπολογίζεται η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών εσόδων από τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου.

Κόστος μεταβίβασης της κυριότητας μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων (AN.116)

- 7.45 Το κόστος από τη μεταβίβαση της κυριότητας μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων, εκτός της γης, εμφανίζεται χωριστά στον λογαριασμό κεφαλαίου και αντιμετωπίζεται ως ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου, αλλά στους ισολογισμούς το κόστος αυτό ενσωματώνεται στην αξία του περιουσιακού στοιχείου με το οποίο συνδέεται ακόμη και αν πρόκειται για μη παραχθέν περιουσιακό στοιχείο. Επομένως, το κόστος μεταβίβασης κυριότητας δεν εμφανίζεται χωριστά στους ισολογισμούς. Το κόστος από τη μεταβίβαση ιδιοκτησίας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αντιμετωπίζεται ως ενδιάμεση ανάλωση, όπου τα περιουσιακά αυτά στοιχεία αποκτώνται από εταιρείες ή το κράτος, ως τελική κατανάλωση, όπου τα περιουσιακά αυτά στοιχεία αποκτώνται από νοικοκυριά, και ως εξαγωγές υπηρεσιών, όπου τα περιουσιακά αυτά στοιχεία αποκτώνται από μη μόνιμους κατοίκους.

Αποθέματα (AN.12)

- 7.46 Τα αποθέματα θα πρέπει να αποτιμώνται με βάση τις τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός, και όχι τις τιμές με τις οποίες αποτιμήθηκαν τα προϊόντα όταν εισήχθησαν στα αποθέματα.
- 7.47 Τα αποθέματα υλικών και προμηθειών αποτιμώνται σε τιμές αγοραστή, ενώ τα αποθέματα έτοιμων προϊόντων και συνεχιζόμενων εργασιών αποτιμώνται σε βασικές τιμές. Τα αποθέματα αγαθών που προορίζονται για μεταπώληση χωρίς περαιτέρω επεξεργασία από διανομείς αποτιμώνται στις τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός, χωρίς να συνυπολογίζεται το τυχόν κόστος μεταφοράς που επιβαρύνει τους χονδρεμπόρους ή τους λιανοπωλητές. Για τα αποθέματα συνεχιζόμενων εργασιών, η αξία του ισολογισμού κλεισίματος υπολογίζεται εφαρμόζοντας το κλάσμα του συνολικού κόστους παραγωγής που έχει προκύψει μέχρι το τέλος της περιόδου στη βασική τιμή ενός παρόμοιου έτοιμου προϊόντος κατά την ημερομηνία στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός. Αν η βασική τιμή των έτοιμων προϊόντων δεν είναι γνωστή, υπολογίζεται με βάση την αξία του κόστους παραγωγής, με μια ανατίμηση για το προσδοκώμενο καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα ή το κατ' εκτίμηση καθαρό μεικτό εισόδημα.
- 7.48 Οι καλλέργειες μιας χρήσης (εκτός από την ξυλεία) που δεν έχουν συγκομιστεί ακόμη και το ζωικό κεφάλαιο που προορίζεται για σφαγή ή μπορούν να αποτιμηθούν με βάση τις τιμές ανάλογων προϊόντων στις αγορές. Η μη υλοτομηθείσα ξυλεία αποτιμάται με την προεξόφληση των μελλοντικών προσόδων από την πώληση της ξυλείας σε τρέχουσες τιμές, αν αφαιρεθούν οι δαπάνες για την ωρίμαση των δέντρων, την υλοτομία κ.λπ.

Τιμαλφή (AN.13)

- 7.49 Τα τιμαλφή, όπως τα έργα τέχνης, τα παλαιά αντικείμενα (αντίκες), τα κοσμήματα, οι πολύτιμοι λίθοι, ο μη νομισματικός χρυσός και τα λοιπά πολύτιμα μέταλλα αποτιμώνται σε τρέχουσες τιμές. Αν υπάρχουν οργανωμένες αγορές για τέτοιου είδους περιουσιακά στοιχεία, θα πρέπει να αποτιμώνται με βάση τις πραγματικές ή τις κατ' εκτίμηση τιμές που θα καταβάλλονταν γι' αυτά, αφού αφαιρεθούν οι τυχόν αμοιβές ή προμήθειες μεσαζόντων, αν είχαν αγοραστεί στην αγορά κατά την ημερομηνία στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός. Σε άλλη περίπτωση, θα πρέπει να αποτιμώνται με βάση τις αγοραίες τιμές, αναπροσαρμοσμένες στο τρέχον επίπεδο τιμών.

Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (AN.2)**Φυσικοί πόροι (AN.21)****Γη (AN.211)**

- 7.50 Στον ισολογισμό, η γη αποτιμάται με βάση την τρέχουσα αγοραία τιμή της. Οποιαδήποτε δαπάνη για έγγεις βελτιώσεις καταγράφεται ως ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου και η πρόσθετη αξία που απορρέει εξαιρείται από την αξία της γης που εμφανίζεται στον ισολογισμό και αντ' αυτού εμφανίζεται σε χωριστή κατηγορία περιουσιακών στοιχείων για έγγεις βελτιώσεις (AN.1123).
- 7.51 Η γη αποτιμάται στην κατ' εκτίμηση τιμή στην οποία θα πωλούνταν στην αγορά, αφαιρουμένου του κόστους της μεταβίβασης κυριότητας για μια μελλοντική πώληση. Όταν μια μεταβίβαση πραγματοποιείται πραγματικά, καταγράφεται κατά συνθήκη ως ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου και το κόστος εξαιρείται από την αξία της γης που καταγράφεται στον ισολογισμό και αντ' αυτού καταγράφεται ως περιουσιακό στοιχείο AN.1123. Αυτό μηδενίζεται μέσω της ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου κατά τη διάρκεια της περιόδου στην οποία ο ιδιοκτήτης αναμένεται να χρησιμοποιήσει τη γη.
- 7.52 Αν η αξία της γης δεν μπορεί να χωριστεί από την αξία των κτιρίων ή των άλλων κατασκευών που βρίσκονται πάνω της, τα συνδυασμένα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να ταξινομούνται μαζί στην κατηγορία του περιουσιακού στοιχείου που έχει τη μεγαλύτερη αξία.

Ορυκτοί και ενεργειακοί πόροι (AN.212)

- 7.53 Τα αποθέματα ορυκτών που έχουν εντοπιστεί στην επιφάνεια της γης ή στο υπέδαφος και τα οποία είναι εκμεταλλεύσιμα από οικονομική άποψη με δεδομένη την τρέχουσα τεχνολογία και τις σχετικές τιμές αποτιμώνται με βάση την παρούσα αξία των προσδοκώμενων καθαρών προσόδων που θα προκύψουν από την εμπορική εκμετάλλευση των περιουσιακών στοιχείων.

Λοιπά φυσικά περιουσιακά στοιχεία (AN.213, AN.214 και AN.215)

- 7.54 Επειδή είναι απίθανο να είναι γνωστές οι παρατηρούμενες αγοραίες τιμές για τους μη καλλιεργούμενους βιολογικούς πόρους (AN.213), τους υδάτινους πόρους (AN.214) και τους λοιπούς φυσικούς πόρους (AN.215), οι πόροι αυτοί αποτιμώνται συνήθως στην παρούσα αξία των μελλοντικών προσόδων που προσδοκούνται απ' αυτούς.

Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες (AN.22)

7.55 Ορισμός: Οι συμβάσεις, οι μισθώσεις και οι άδειες καταγράφονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Οι όροι της σύμβασης, της μίσθωσης ή της άδειας καθορίζουν μια τιμή για τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου ή την παροχή μιας υπηρεσίας η οποία είναι διαφορετική απ' αυτήν που επικρατεί στην αγορά· και

β) Ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης μπορεί να καλύψει τη διαφορά της τιμής.

Οι συμβάσεις, οι μισθώσεις και οι άδειες μπορούν να αποτιμηθούν λαμβάνοντας από την αγορά πληροφορίες για τις μεταβιβάσεις των μέσων που εκχωρούν τα δικαιώματα ή μπορούν να εκτιμηθούν με την παρούσα αξία των μελλοντικών προσόδων που προσδοκούνται απ' αυτές κατά την ημερομηνία στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός σε σύγκριση με την κατάσταση της στιγμής έναρξης ισχύος της νομικής συμφωνίας.

7.56 Η κατηγορία αυτή καλύπτει περιουσιακά στοιχεία τα οποία μπορεί να προκύπτουν από εμπορεύσιμες λειτουργικές μισθώσεις, άδειες χρήσης φυσικών πόρων, άδειες άσκησης ειδικών δραστηριοτήτων και αποκλειστικά δικαιώματα για μελλοντικά αγαθά και υπηρεσίες.

7.57 Η αξία του περιουσιακού στοιχείου ισούται με την καθαρή παρούσα αξία της διαφοράς της τρέχουσας τιμής από την τιμή που καθορίζεται στη συμφωνία. Αν τα υπόλοιπα στοιχεία παραμένουν ίδια, η αξία αυτή θα μειώνεται όσο η συμφωνία πλησιάζει στη λήξη της. Οι μεταβολές στην αξία του περιουσιακού στοιχείου που οφείλονται στις μεταβολές της τρέχουσας τιμής καταγράφονται ως ονομαστικά κέρδη και ζημιές κτήσης.

7.58 Οι εμπορεύσιμες λειτουργικές μισθώσεις καταγράφονται ως περιουσιακά στοιχεία μόνο όταν ο μισθωτής ασκεί το δικαίωμά του να εισπράξει τη διαφορά τιμής.

Αγορές μείον πωλήσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης (AN.23)

7.59 Η αξία ισολογισμού της υπεραξίας [γνωστής και ως φήμης και πελατείας (goodwill)] και των περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης είναι η διαφορά της τιμής που καταβλήθηκε κατά τη στιγμή πώλησης μιας θεσμικής μονάδας από την αξία που έχει καταγραφεί για τα ίδια κεφάλαιά της, αναπροσαρμοσμένη για τις τυχόν επακόλουθες μειώσεις, καθώς η αρχική αξία μειώνεται ως οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων (Κ.2). Το ποσοστό της μείωσης είναι σύμφωνο με τα εμπορικά λογιστικά πρότυπα.

7.60 Τα περιουσιακά στοιχεία εμπορικής φύσης περιλαμβάνουν στοιχεία όπως εμπορικές επωνυμίες, τίτλους εφημερίδων και περιοδικών, εμπορικά σήματα, λογότυπα και ονόματα τομέων.

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ (AF)

7.61 Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις ως εμπορεύσιμα (διαπραγματεύσιμα) χρηματοοικονομικά μέσα, όπως είναι τα χρεόγραφα, οι συμμετοχικοί τίτλοι, οι μετοχές ή τα μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου, αποτιμώνται στην αγοραία αξία. Τα χρηματοοικονομικά μέσα που δεν είναι εμπορεύσιμα αποτιμώνται στην ονομαστική αξία (βλ. σημεία 7.38 και 7.39). Τα αντίστοιχα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις έχουν τις ίδιες αξίες στον ισολογισμό. Στις αξίες δεν περιλαμβάνονται οι προμήθειες, οι αμοιβές και οι φόροι. Οι προμήθειες, οι αμοιβές και οι φόροι καταγράφονται ως υπηρεσίες που παρέχονται κατά την πραγματοποίηση των συναλλαγών.

Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ) (AF.1)

7.62 Ο νομισματικός χρυσός (AF.11) πρέπει να αποτιμάται με βάση την τιμή που καθορίζεται στις οργανωμένες αγορές χρυσού.

7.63 Η αξία των ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων (ΕΤΔ — AF.12) καθορίζεται σε καθημερινή βάση από το ΔΝΤ, ενώ οι ισοτιμίες έναντι των εθνικών νομισμάτων προκύπτουν από τις τιμές των αγορών ξένου συναλλάγματος.

Μετρητά και καταθέσεις (AF.2)

7.64 Για τα μετρητά (χαρτονομίσματα και κέρματα — AF.21), η αποτίμηση είναι η ονομαστική αξία του νομίσματος.

7.65 Για τις καταθέσεις (AF.22, AF.29), οι αξίες που καταγράφονται στον ισολογισμό είναι οι ονομαστικές αξίες.

7.66 Τα μετρητά και οι καταθέσεις σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται σε εθνικό νόμισμα με βάση τη μέση τιμή της συναλλαγματικής ισοτιμίας αγοράς και πώλησης που ισχύει κατά την ημερομηνία στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός.

Χρεόγραφα (AF.3)

7.67 Τα χρεόγραφα καταγράφονται στην αγοραία αξία.

- 7.68 Τα βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα (ΑΦ.31) αποτιμώνται στην αγοραία αξία. Αν οι αγοραίες αξίες δεν είναι γνωστές και με την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχουν συνθήκες υψηλού πληθωρισμού ή υψηλών ονομαστικών επιτοκίων, η αγοραία αξία μπορεί να υπολογιστεί κατά προσέγγιση με βάση την ονομαστική αξία για:

- α) τα βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα που εκδίδονται στο άρτιο· και
- β) τα βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα που πωλούνται σε τιμή κατώτερη της ονομαστικής τους αξίας (υπό το άρτιο).

- 7.69 Τα μακροπρόθεσμα χρεόγραφα (ΑΦ.32) αποτιμώνται στην αγοραία αξία, είτε πρόκειται για ομολογίες για τις οποίες καταβάλλονται τακτικά τόκοι είτε για «υφαιρετικές» ομολογίες (δηλ. για ομολογίες πολύ χαμηλού επιτοκίου που προσφέρονται σε τιμή πολύ χαμηλότερη από την ονομαστική τους αξία) ή ομολογίες άνευ τοκομεριδίου, για τις οποίες καταβάλλεται ελάχιστος ή μηδενικός τόκος.

Δάνεια (ΑΦ.4)

- 7.70 Οι αξίες που καταγράφονται στους ισολογισμούς τόσο των πιστωτών όσο και των οφειλετών είναι οι ονομαστικές αξίες, ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για εξυπηρετούμενα ή μη εξυπηρετούμενα δάνεια.

Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (ΑΦ.5)

- 7.71 Οι εισηγμένες μετοχές (ΑΦ.511) αποτιμώνται στην αγοραία αξία τους. Η ίδια αξία χρησιμοποιείται τόσο για την πλευρά των περιουσιακών στοιχείων όσο και για την πλευρά των υποχρεώσεων, αν και οι μετοχές και οι λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι δεν αποτελούν, από νομική άποψη, υποχρέωση για τον εκδότη τους, αλλά δικαίωμα κυριότητας σε μια μετοχή στην αξία ρευστοποίησης μιας εταιρείας, το ύψος της οποίας δεν είναι γνωστό εκ των προτέρων.

- 7.72 Οι εισηγμένες μετοχές αποτιμώνται με βάση μια αντιπροσωπευτική μέση αγοραία τιμή που παρατηρείται στο χρηματιστήριο ή σε άλλες οργανωμένες χρηματοοικονομικές αγορές.

- 7.73 Οι αξίες των μη εισηγμένων στο χρηματιστήριο μετοχών (ΑΦ.512), οι οποίες δεν αποτελούν αντικείμενο αγοραπωλησιών σε οργανωμένες αγορές, πρέπει να εκτιμώνται με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:

- α) είτε με βάση την αξία των εισηγμένων μετοχών κατά περίπτωση·
- β) είτε με βάση την αξία των ιδίων κεφαλαίων· ή
- γ) με προεξόφληση των μελλοντικών κερδών εφαρμόζοντας τον κατάλληλο λόγο αγοραίας τιμής / κερδών στα εξομολυμένα πρόσφατα κέρδη της θεσμικής μονάδας.

Πάντως, στην εκτίμηση αυτή θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορές μεταξύ των εισηγμένων και των μη εισηγμένων μετοχών, και ιδιαίτερα η ρευστότητά τους καθώς και η καθαρή θέση που έχει συσσωρευτεί κατά τη διάρκεια ζωής της εταιρείας και ο κλάδος δραστηριότητάς της.

- 7.74 Η μέθοδος εκτίμησης που θα χρησιμοποιηθεί εξαρτάται από τις διαθέσιμες βασικές στατιστικές. Για παράδειγμα, μπορεί να λαμβάνονται υπόψη δεδομένα για δραστηριότητες συγχωνεύσεων που αφορούν μετοχές που δεν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο. Αν η αξία των ιδίων κεφαλαίων των μη εισηγμένων σε χρηματιστήρια εταιρειών κινείται ανάλογα, κατά μέσο όρο και σε αναλογία με το ονομαστικό τους κεφάλαιο, με εκείνη παρόμοιων εταιρειών με εισηγμένες μετοχές, τότε η αξία του ισολογισμού μπορεί να υπολογιστεί με τη χρήση ενός μαθηματικού λόγου. Ο λόγος αυτός συγκρίνει την αξία των ιδίων κεφαλαίων των μη εισηγμένων εταιρειών με εκείνη των εισηγμένων εταιρειών:

αξία μη εισηγμένων μετοχών = αγοραία τιμή παρόμοιων εισηγμένων μετοχών × (ίδια κεφάλαια μη εισηγμένων εταιρειών) / (ίδια κεφάλαια παρόμοιων εισηγμένων εταιρειών).

- 7.75 Ο λόγος της τιμής της μετοχής προς τα ίδια κεφάλαια μπορεί να διαφέρει ανάλογα με τον κλάδο δραστηριότητας. Είναι προτιμότερο να υπολογίζεται η τρέχουσα τιμή των μετοχών που δεν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο για τον κάθε κλάδο ξεχωριστά. Μπορεί να υπάρχουν και άλλες διαφορές μεταξύ των εταιρειών που έχουν εισαχθεί στο χρηματιστήριο και αυτών που δεν έχουν εισαχθεί, διαφορές που ενδέχεται να έχουν συνέπειες στη μέθοδο εκτίμησης.

- 7.76 Οι λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι (ΑΦ.519) είναι συμμετοχικοί τίτλοι που δεν έχουν τη μορφή χρεογράφων. Μπορεί να περιλαμβάνουν τίτλους συμμετοχής σε οιονεί εταιρείες (όπως υποκαταστήματα, επενδυτικές ενώσεις, εταιρείες περιορισμένης ευθύνης και άλλες συμπράξεις), δημόσιους οργανισμούς, κεφάλαια μη εταιρικής μορφής και πλασματικές μονάδες (συμπεριλαμβάνονται οι πλασματικές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι που δημιουργούνται για να αντικατοπτρίζουν κυριότητα μη μόνιμων κατοίκων σε ακίνητα και φυσικούς πόρους). Η συμμετοχή στο κεφάλαιο διεθνών οργανισμών η οποία δεν έχει τη μορφή μετοχών ταξινομείται στους λοιπούς συμμετοχικούς τίτλους.

- 7.77 Οι λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι των οιονεί εταιρειών αποτιμώνται σύμφωνα με τα ίδια κεφάλαιά τους, επειδή η καθαρή θέση τους είναι κατά συνθήκη μηδενική. Για τις άλλες μονάδες πρέπει να χρησιμοποιείται η καταλληλότερη μέθοδος αποτίμησης από εκείνες που χρησιμοποιούνται για τις μη εισηγμένες μετοχές.

- 7.78 Εταιρείες που εκδίδουν μετοχές ή μερίδια μπορούν συμπληρωματικά να έχουν και λοιπούς συμμετοχικούς τίτλους.
- 7.79 Οι μετοχές ή τα μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (AF.52) αποτιμώνται στην αγοραία τιμή αν είναι εισηγμένα σε χρηματιστήριο. Αν δεν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο, η εκτίμηση της αγοραίας αξίας μπορεί να γίνεται με τον τρόπο που περιγράφεται για τις μη εισηγμένες μετοχές. Αν είναι εξαγοράσιμα από την ίδια την εταιρεία επενδύσεων, αποτιμώνται στην αξία εξαγοράς τους.

Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων (AF.6)

- 7.80 Τα ποσά που καταγράφονται για τα τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών (AF.61) περιλαμβάνουν τα καταβληθέντα αλλά μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα συν τα ποσά που αποθεματοποιούνται για την αντιμετώπιση εκκρεμών απαιτήσεων. Οι εκκρεμείς απαιτήσεις αντιπροσωπεύουν την παρούσα αξία των ποσών που αναμένεται ότι θα καταβληθούν για την κάλυψη απαιτήσεων, συμπεριλαμβανομένων των αμφισβητούμενων απαιτήσεων, καθώς και μια πρόβλεψη για την κάλυψη απαιτήσεων που αφορούν περιστατικά τα οποία έχουν συμβεί, αλλά δεν έχουν ακόμη δηλωθεί.
- 7.81 Τα ποσά που καταγράφονται για τα δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων (AF.62) αντιπροσωπεύουν τα αποθεματικά που απαιτούνται για την αντιμετώπιση όλων των αναμενόμενων μελλοντικών απαιτήσεων.
- 7.82 Τα ποσά που καταγράφονται για τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα (AF.63) εξαρτώνται από το είδος του συνταξιοδοτικού συστήματος.
- 7.83 Στα συνταξιοδοτικά συστήματα καθορισμένων παροχών το επίπεδο των συνταξιοδοτικών παροχών που υπόσχεται στους συμμετέχοντες εργαζομένους το σύστημα καθορίζεται βάσει ενός τύπου ο οποίος συμφωνείται εκ των προτέρων. Η υποχρέωση ενός συνταξιοδοτικού συστήματος καθορισμένων παροχών ισούται με την παρούσα αξία των παροχών τις οποίες υπόσχεται.
- 7.84 Στα συστήματα καθορισμένων εισφορών οι παροχές που καταβάλλονται εξαρτώνται από την απόδοση των περιουσιακών στοιχείων που αποκτώνται από το συνταξιοδοτικό σύστημα. Η υποχρέωση ενός συστήματος καθορισμένων εισφορών είναι η τρέχουσα αγοραία αξία των περιουσιακών στοιχείων του ταμείου. Η καθαρή θέση του ταμείου είναι πάντοτε μηδενική.
- 7.85 Η αξία που καταγράφεται όσον αφορά τις προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων (AF.66) είναι το αναμενόμενο επίπεδο απαιτήσεων μείον την αξία των τυχόν αναμενόμενων ανακτήσεων.

Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς (AF.7)

- 7.86 Τα χρηματοοικονομικά παράγωγα (AF.71) θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στον ισολογισμό στην τρέχουσα αγοραία αξία τους. Αν δεν υπάρχουν δεδομένα σχετικά με την αγοραία τιμή, για παράδειγμα στην περίπτωση δικαιωμάτων προαίρεσης (options) που πωλούνται εξωχρηματιστηριακά, τα παράγωγα πρέπει να αποτιμώνται είτε με βάση το ποσό που απαιτείται για την εξαγορά ή την αντιστάθμιση της σύμβασης είτε με βάση το ύψος της τιμής που καταβάλλεται.
- 7.87 Για τα δικαιώματα προαίρεσης, ο εκδότης του δικαιώματος προαίρεσης θεωρείται ότι έχει αναλάβει αντίστοιχη υποχρέωση που αντιπροσωπεύει το κόστος εξαγοράς των δικαιωμάτων από τον κάτοχό τους.
- 7.88 Η αγοραία αξία των δικαιωμάτων προαίρεσης και των προθεσμιακών συμβολαίων (forwards) μπορεί να αλλάζει μεταξύ θετικής (περιουσιακό στοιχείο) και αρνητικής (υποχρέωση) θέσης ανάλογα με τις μεταβολές της τιμής των υποκείμενων στοιχείων και, κατά συνέπεια, τα εν λόγω δικαιώματα και συμβόλαια μπορεί να είναι άλλοτε περιουσιακά στοιχεία και άλλοτε υποχρεώσεις για τους εκδότες και τους κατόχους. Ορισμένα από τα δικαιώματα προαίρεσης και τα προθεσμιακά συμβόλαια λειτουργούν με κατάθεση περιθωρίου, όπου τα κέρδη και οι ζημιές καταγράφονται καθημερινά στις περιπτώσεις αυτές η αξία ισολογισμού θα είναι μηδενική.
- 7.89 Τα μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς (AF.72) αποτιμώνται με βάση την εύλογη αξία των μετοχών που χορηγήθηκαν. Η εύλογη αξία υπολογίζεται την ημέρα χορήγησης του δικαιώματος με βάση την αγοραία αξία αντίστοιχων εμπορεύσιμων δικαιωμάτων προαίρεσης ή, αν αυτή δεν είναι διαθέσιμη, με βάση ένα υπόδειγμα αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης.

Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί (AF.8)

- 7.90 Οι εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές (AF.81) και οι λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί εκτός εμπορικών πιστώσεων και προκαταβολών (AF.89) που προκύπτουν από χρονικές διαφορές μεταξύ διανεμητικών συναλλαγών, όπως είναι οι φόροι, οι κοινωνικές εισφορές, τα μερίσματα, τα μισθώματα, οι μισθοί και τα ημερομίσθια και οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές, αποτιμώνται, τόσο για τους πιστωτές όσο και για τους οφειλότες, στην ονομαστική τους αξία. Από τα πληρωτέα ποσά φόρων και κοινωνικών εισφορών της κατηγορίας AF.89 πρέπει να εξαιρούνται τα ποσά που δεν προβλέπεται να εισπραχθούν επειδή αντιπροσωπεύουν απαίτηση της γενικής κυβέρνησης που δεν έχει αξία.

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

- 7.91 Ο χρηματοοικονομικός ισολογισμός εμφανίζει, στην αριστερή του πλευρά, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και, στη δεξιά του πλευρά, τις υποχρεώσεις. Το εξισωτικό μέγεθος του χρηματοοικονομικού ισολογισμού είναι χρηματοοικονομική καθαρή θέση (BF.90).

- 7.92 Ο χρηματοοικονομικός ισολογισμός ενός τομέα ή υποτομέα μόνιμου κατοίκου μπορεί να είναι ενοποιημένος ή μη ενοποιημένος. Ο μη ενοποιημένος χρηματοοικονομικός ισολογισμός εμφανίζει όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις των θεσμικών μονάδων που εντάσσονται στον τομέα ή στον υποτομέα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στις οποίες το αντίστοιχο περιουσιακό στοιχείο ή η αντίστοιχη υποχρέωση κρατείται στο εσωτερικό του εν λόγω τομέα ή υποτομέα. Από τον ενοποιημένο χρηματοοικονομικό ισολογισμό διαγράφονται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που έχουν αντίστοιχα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις στον ίδιο τομέα ή υποτομέα. Ο χρηματοοικονομικός ισολογισμός για την αλλοδαπή είναι εξ ορισμού ενοποιημένος. Κατά κανόνα, οι λογιστικές εγγραφές στο σύστημα δεν ενοποιούνται. Επομένως, ο χρηματοοικονομικός ισολογισμός ενός τομέα ή υποτομέα μόνιμου κατοίκου πρέπει να εμφανίζεται σε μη ενοποιημένη βάση.
- 7.93 Ο χρηματοοικονομικός ισολογισμός «από ποιον σε ποιον» (ισολογισμός κατά οφειλέτη/πιστωτή) είναι επέκταση του χρηματοοικονομικού ισολογισμού, που παρουσιάζει, επιπλέον, μια ανάλυση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά οφειλέτη τομέα και μια ανάλυση των υποχρεώσεων κατά πιστωτή τομέα. Επομένως, παρέχει πληροφορίες για τις σχέσεις οφειλετών/πιστωτών και είναι συνεπής με τον χρηματοοικονομικό λογαριασμό κατά οφειλέτη/πιστωτή.

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- 7.94 Για να εμφανιστούν στοιχεία που παρουσιάζουν ειδικότερο αναλυτικό ενδιαφέρον για συγκεκριμένους τομείς, συμπεριλαμβάνονται στους ισολογισμούς τρία είδη υπομνηματικών στοιχείων ως υποστηρικτικά στοιχεία:

- α) διαρκή καταναλωτικά αγαθά (AN.m)·
- β) ξένες άμεσες επενδύσεις (AF.m1)·
- γ) μη εξυπηρετούμενα δάνεια (AF.m2).

Διαρκή καταναλωτικά αγαθά (AN.m)

- 7.95 Ορισμός: Τα διαρκή καταναλωτικά αγαθά είναι διαρκή αγαθά που χρησιμοποιούνται επανειλημμένα από νοικοκυριά για χρονικά διαστήματα μεγαλύτερα του έτους για τελική κατανάλωση. Περιλαμβάνονται στους ισολογισμούς ως υπομνηματικά στοιχεία. Εξαιρούνται από τον κύριο ισολογισμό επειδή καταγράφονται ως χρήσεις στον λογαριασμό χρήσης εισοδήματος του τομέα των νοικοκυριών και θεωρείται ότι καταναλώνονται κατά την περίοδο του λογαριασμού και όχι ότι αναλώνονται βαθμιαία.
- 7.96 Τα αποθέματα των διαρκών καταναλωτικών αγαθών τα οποία κατέχονται από νοικοκυριά ως τελικούς καταναλωτές —εξοπλισμός μεταφορών (AN.1131) και λοιπά μηχανήματα και εξοπλισμός (AN.1139)— αποτιμώνται σε αγοραίες τιμές στο υπομνηματικό στοιχείο, χωρίς τις συσσωρευμένες επιβαρύνσεις που αντιστοιχούν στην αλώση πάγιου κεφαλαίου. Πλήρης κατάλογος των υποομάδων και των στοιχείων των διαρκών καταναλωτικών αγαθών παρέχεται στο κεφάλαιο 23.
- 7.97 Ορισμένα διαρκή καταναλωτικά αγαθά, όπως τα οχήματα, ταξινομούνται είτε ως πάγια περιουσιακά στοιχεία είτε ως διαρκή καταναλωτικά αγαθά, ανάλογα με τον τομέα στον οποίο ταξινομείται ο ιδιοκτήτης και τον σκοπό για τον οποίο χρησιμοποιούνται. Για παράδειγμα, ένα όχημα μπορεί να χρησιμοποιείται εν μέρει από μια οιονεί εταιρεία για παραγωγή και εν μέρει από ένα νοικοκυριό για τελική κατανάλωση. Τα μεγέθη που θα εμφανίζονται στον ισολογισμό για τον τομέα των μη χρηματοοικονομικών εταιρειών (S.11) πρέπει να αντανακλούν την αναλογία της χρήσης που αποδίδεται στην οιονεί εταιρεία. Παρόμοιο παράδειγμα υπάρχει για τον τομέα των εργοδοτών (συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολουμένων) (S.141 + S.142). Η αναλογία που αποδίδεται στον τομέα των νοικοκυριών (S.14) ως τελικών καταναλωτών πρέπει να καταγράφεται στο υπομνηματικό στοιχείο, χωρίς τις συσσωρευμένες επιβαρύνσεις που αντιστοιχούν στην αλώση πάγιου κεφαλαίου.

Ξένες άμεσες επενδύσεις (AF.m1)

- 7.98 Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που αποτελούν άμεσες επενδύσεις καταγράφονται ανάλογα με τη φύση της επένδυσης στις κατηγορίες: δάνεια (AF.4), συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (AF.5) ή λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί (AF.8). Το ποσό των άμεσων επενδύσεων που συμπεριλαμβάνεται σε καθεμία από τις κατηγορίες αυτές καταγράφεται ως ξεχωριστό υπομνηματικό στοιχείο.

Μη εξυπηρετούμενα δάνεια (AF.m2)

- 7.99 Τα δάνεια καταγράφονται στον ισολογισμό στην ονομαστική τους αξία.
- 7.100 Ορισμένα δάνεια τα οποία δεν έχουν εξυπηρετηθεί για αρκετό καιρό περιλαμβάνονται ως υπομνηματικό στοιχείο στον ισολογισμό του πιστωτή. Τα δάνεια αυτά χαρακτηρίζονται μη εξυπηρετούμενα δάνεια.
- 7.101 Ορισμός: Ένα δάναιο χαρακτηρίζεται μη εξυπηρετούμενο όταν α) οι πληρωμές των τόκων ή του κεφαλαίου υπερβαίνουν κατά 90 ημέρες και πλέον την προθεσμία καταβολής τους· β) οι πληρωτέοι τόκοι 90 και πλέον ημερών έχουν κεφαλαιοποιηθεί, αναχρηματοδοτηθεί ή καθυστερήσει βάσει συμφωνίας· ή γ) οι πληρωμές δεν έχουν καθυστερήσει περισσότερο από 90 ημέρες, αλλά υπάρχουν άλλοι σοβαροί λόγοι (όπως η χρεοκοπία του οφειλέτη) που θέτουν υπό αμφισβήτηση την πλήρη καταβολή των οφειλών.
- 7.102 Ο ορισμός αυτός του μη εξυπηρετούμενου δανείου πρέπει να ερμηνεύεται λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συμβάσεις σχετικά με το πότε ένα δάναιο κρίνεται ως μη εξυπηρετούμενο. Όταν ένα δάναιο ταξινομηθεί ως μη εξυπηρετούμενο, παραμένει ταξινομημένο στην ίδια κατηγορία (το ίδιο ή οποιαδήποτε δάνεια αντικατάστασης) έως ότου καταβληθούν οι πληρωμές ή αποσβεστεί το κεφάλαιο γι' αυτό ή για επακόλουθα δάνεια που αντικαθιστούν το αρχικό.

7.103 Για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια απαιτούνται δύο υπομνηματικά στοιχεία:

- α) η ονομαστική αξία των δανείων αυτών, όπως καταγράφεται στον κύριο ισολογισμό· και
- β) η αντίστοιχη αγοραία αξία των δανείων αυτών.

7.104 Η καλύτερη προσέγγιση στην αντίστοιχη αγοραία αξία είναι η εύλογη αξία, η οποία είναι «η αξία που προσεγγίζει την αξία που θα προέκυπτε από μια εμπορική συναλλαγή μεταξύ δύο μερών». Η εύλογη αξία μπορεί να προσδιοριστεί με βάση τις συναλλαγές σε συγκρίσιμα μέσα ή με βάση την προεξοφληθείσα παρούσα αξία των χρηματικών ροών, η οποία μπορεί να είναι διαθέσιμη από τον ισολογισμό του πιστωτή. Αν η εύλογη αξία δεν είναι γνωστή, πρέπει να χρησιμοποιηθεί για το υπομνηματικό στοιχείο η δεύτερη καλύτερη προσέγγιση και να εμφανιστεί η ονομαστική αξία μείον τις αναμενόμενες ζημιές από τη μη εξυπηρέτηση του δανείου.

Καταγραφή μη εξυπηρετούμενων δανείων

7.105 Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια των τομέων της γενικής κυβέρνησης και των χρηματοοικονομικών εταιρειών καταγράφονται ως υπομνηματικά στοιχεία, μαζί με άλλους τομείς που έχουν σημαντικά ποσά. Αν είναι σημαντικά, τα δάνεια προς και από την αλλοδαπή καταγράφονται επίσης ως υπομνηματικά στοιχεία.

7.106 Στον πίνακα που ακολουθεί περιγράφονται οι θέσεις και οι ροές που έχουν καταγραφεί για μη εξυπηρετούμενα δάνεια, ώστε να δοθεί πληρέστερη εικόνα σχετικά με τα αποθέματα, τις συναλλαγές, τις αναταξινομήσεις και τις αποσβέσεις.

7.107 Το παράδειγμα παρουσιάζει ένα ανεξόφλητο ποσό δανείων με ονομαστική αξία 1 000 σε t-1, από τα οποία 500 είναι εξυπηρετούμενα και 500 είναι μη εξυπηρετούμενα. Το μεγαλύτερο μέρος των μη εξυπηρετούμενων δανείων, 400, καλύπτεται από προβλέψεις για ζημιές από δάνεια, ενώ τα 100 δεν καλύπτονται. Στο δεύτερο μέρος του πίνακα παρέχονται λεπτομερείς συμπληρωματικές πληροφορίες για την αντίστοιχη αγοραία αξία των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Αυτή προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας και των προβλέψεων για ζημιές από δάνεια. Στο t – 1 θεωρείται ότι είναι 375. Κατά την περίοδο από t – 1 έως t, μέρη των δανείων αναταξινομούνται από εξυπηρετούμενα ή μη καλυπτόμενα ακόμη σε μη εξυπηρετούμενα και αντιστρόφως ή αποσβεσθέντα. Οι ροές εμφανίζονται στις αντίστοιχες στήλες του πίνακα. Όσον αφορά τις προβλέψεις για ζημιές από δάνεια εμφανίζονται και οι ονομαστικές αξίες και οι αντίστοιχες αγοραίες αξίες.

7.108 Οι εκτιμήσεις των προβλέψεων για ζημιές από δάνεια πρέπει να γίνονται στο πλαίσιο των λογιστικών προτύπων, του νομικού καθεστώτος και των κανόνων φορολόγησης που ισχύουν για τις μονάδες, που μπορεί να οδηγήσουν σε ανομοιογενή μάλλον αποτελέσματα όσον αφορά τα ποσά και τη διάρκεια των προβλέψεων για ζημιές από δάνεια. Το γεγονός αυτό δυσχεραίνει την καταγραφή των μη εξυπηρετούμενων δανείων στους κύριους λογαριασμούς και οδηγεί στην καταγραφή τους ως υπομνηματικών στοιχείων. Είναι προτιμότερο να παρέχονται οι αντίστοιχες αγοραίες αξίες ως υπομνηματικά στοιχεία, επιπλέον των ονομαστικών αξιών των εξυπηρετούμενων και μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Καταγραφή μη εξυπηρετούμενων δανείων

Θέσεις	Απόθεμα	Συναλλαγή	Αναταξινόμηση	Απόσβεση	Απόθεμα
	t – 1	περίοδος t – 1 έως t			t
Ονομαστική αξία					
Δάνεια	1 000	200	0	– 90	1 110
Εξυπηρετούμενα δάνεια	500	200	– 50		650
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια	500		50	– 90	460
Καλυπτόμενα από προβλέψεις για ζημιές από δάνεια	400		70	– 90	380
Μη καλυπτόμενα ακόμη από προβλέψεις για ζημιές από δάνεια	100		– 20		80
Αντίστοιχη αγοραία αξία					
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια	375		24	– 51	348
= Ονομαστική αξία	500		50	– 90	460
- Προβλέψεις για ζημιές από δάνεια	125		26	– 39	112
από τα οποία μη καλυπτόμενα ακόμη	100		– 20		80

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7.1

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΑΘΕ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Ταξινόμηση περιουσιακών στοιχείων	Περίληψη
Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ)	Μη χρηματοοικονομικά στοιχεία επί των οποίων ασκούνται δικαιώματα ατομικής ή συλλογικής ιδιοκτησίας από θεσμικές μονάδες και από τα οποία οι ιδιοκτήτες τους μπορεί να έχουν οικονομικά οφέλη κατέχοντάς τα, χρησιμοποιώντας τα ή επιτρέποντάς σε άλλους να τα χρησιμοποιούν για μια χρονική περίοδο. Αποτελούνται από πάγια περιουσιακά στοιχεία, αποθέματα, τιμαλφή, δημιουργήματα της κοινωνίας και προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας.
Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.1)	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία είναι προϊόντα παραγωγικών διεργασιών. Τα παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτελούνται από πάγια περιουσιακά στοιχεία, αποθέματα και τιμαλφή, όπως ορίζονται παρακάτω.
Πάγια περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.11)	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται επανειλημμένα ή συνεχώς σε παραγωγικές διεργασίες για περισσότερο από ένα έτος. Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία αποτελούνται από κατοικίες, λοιπά κτίρια και κατασκευές, μηχανήματα και εξοπλισμό, οπτικά συστήματα, καλλιεργούμενους βιολογικούς πόρους και προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας, όπως ορίζονται παρακάτω.
Κατοικίες (ΑΝ.111)	Κτίρια που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά ή κυρίως ως κατοικίες, περιλαμβανομένων τυχόν συναφών κατασκευών, όπως κλειστών χώρων στάθμευσης, και όλων των μόνιμων εγκαταστάσεων που τοποθετούνται συνήθως σε κατοικίες. Περιλαμβάνονται επίσης πλωτές κατοικίες, φορτηγίδες, αυτοκινούμενα τροχήσπιτα και ρυμουλκούμενα τροχήσπιτα που χρησιμοποιούνται ως κύριες κατοικίες νοικοκυριών, καθώς και δημόσια μνημεία (βλ. ΑΝ.1121) που χαρακτηρίζονται κυρίως ως κατοικίες. Περιλαμβάνεται επίσης το κόστος της εκκαθάρισης και της προετοιμασίας του εργοταξίου. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν τα οικιστικά κτίρια, όπως τα κτίρια μονοκατοικιών και διπλοκατοικιών και τα λοιπά οικιστικά κτίρια που προορίζονται για μη παροδική διαμονή. Οι ημιτελείς κατοικίες περιλαμβάνονται, αν ο τελικός χρήστης θεωρείται ότι τις έχει ήδη υπό την ιδιοκτησία του, είτε επειδή η κατασκευή γίνεται για ίδιο λογαριασμό είτε επειδή τεκμηριώνεται από την ύπαρξη σύμβασης πώλησης/αγοράς. Οι κατοικίες που αγοράζονται για στρατιωτικό προσωπικό συμπεριλαμβάνονται, γιατί χρησιμοποιούνται, όπως και οι κατοικίες που αγοράζονται από μη στρατιωτικές μονάδες, για την παραγωγή υπηρεσιών στέγασης. Η αξία των κατοικιών καταγράφεται χωρίς την αξία της γης που βρίσκεται κάτω από τις κατοικίες, η οποία περιλαμβάνεται στην κατηγορία «γη» (ΑΝ.211), αν ταξινομείται ξεχωριστά.
Λοιπά κτίρια και κατασκευές (ΑΝ.112)	Στην κατηγορία «λοιπά κτίρια και κατασκευές» περιλαμβάνονται άλλα κτίρια εκτός των κατοικιών, άλλες κατασκευές και έγγειες βελτιώσεις, όπως ορίζονται παρακάτω. Τα ημιτελή κτίρια και κατασκευές συμπεριλαμβάνονται, αν ο τελικός χρήστης θεωρείται ότι τα έχει υπό την ιδιοκτησία του, είτε επειδή η κατασκευή γίνεται για ίδιο λογαριασμό είτε επειδή τεκμηριώνεται από την ύπαρξη σύμβασης πώλησης/αγοράς. Περιλαμβάνονται και τα κτίρια και κατασκευές που αγοράζονται για στρατιωτικούς σκοπούς. Η αξία των λοιπών κτιρίων και κατασκευών καταγράφεται χωρίς την αξία της γης που βρίσκεται κάτω από αυτά, η οποία περιλαμβάνεται στην κατηγορία «γη» (ΑΝ.211), αν ταξινομείται ξεχωριστά.
Κτίρια πλην κατοικιών (ΑΝ.1121)	Κτίρια που δεν χρησιμοποιούνται για κατοικίες, στα οποία συμπεριλαμβάνονται οι εγκαταστάσεις και ο εξοπλισμός που είναι αναπόσπαστο μέρος της συναφούς κατασκευής καθώς και το κόστος εκκαθάρισης και προετοιμασίας του εργοταξίου. Περιλαμβάνονται επίσης τα δημόσια μνημεία (βλ. ΑΝ.1122) που χαρακτηρίζονται κυρίως ως μη οικιστικά κτίρια. Τα δημόσια μνημεία προσδιορίζονται βάσει της ιδιαίτερης ιστορικής, εθνικής, περιφερειακής, τοπικής, θρησκευτικής ή συμβολικής τους σπουδαιότητας. Περιγράφονται ως δημόσια λόγω του ότι είναι προσβάσιμα από το ευρύ κοινό και όχι λόγω του ότι ανήκουν στην κυριότητα του δημόσιου τομέα. Οι επισκέπτες συχνά πληρώνουν τέλη εισόδου για την πρόσβαση σ' αυτά. Η ανάλωση πάγιου κεφαλαίου για τα νέα μνημεία ή για σημαντικές βελτιώσεις σε υπάρχοντα μνημεία πρέπει να υπολογίζεται με βάση την παραδοχή της μεγάλης ωφέλιμης ζωής. Άλλα παραδείγματα κτιρίων πλην κατοικιών είναι οι αποθήκες και τα βιομηχανικά κτίρια, τα εμπορικά κτίρια, τα κτίρια για δημόσια αναψυχή, τα ξενοδοχεία, τα εστιατόρια, τα εκπαιδευτικά κτίρια, τα υγειονομικά κτίρια κ.λπ.

Ταξινόμηση περιουσιακών στοιχείων	Περίληψη
Λοιπές κατασκευές (AN.1122)	Κατασκευές εκτός από τις κατοικίες, όπου συμπεριλαμβάνεται το κόστος των οδών, των υπονόμων και της εκκαθάρισης και προετοιμασίας των εργοταξίων. Συμπεριλαμβάνονται επίσης τα δημόσια μνημεία που δεν έχουν ταξινομηθεί ως κατοικίες ή κτίρια πλιν κατοικιών, τα φρέατα, οι σήραγγες και οι άλλες κατασκευές που συνδέονται με την εξόρυξη ορυκτών και ενεργειακών πόρων, καθώς και η κατασκευή κυματοθραυστών, αναχωμάτων και αντι-πλημμυρικών φραγμάτων που αποσκοπούν στη βελτίωση της γειτνιάζουσας γης, η οποία όμως δεν αποτελεί αναπόσπαστο μέρος τους. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν οι αυτοκινητόδρομοι, οι οδοί, οι σιδηρόδρομοι και οι διάδρομοι αεροδρομίων, οι γέφυρες, οι υπερυψωμένοι αυτοκινητόδρομοι, οι σήραγγες και οι υπόγειες διαβάσεις· οι πλωτές οδοί, οι λιμένες, τα φράγματα και τα λοιπά υδραυλικά έργα· οι σωληναγωγοί μεγάλων αποστάσεων, οι γραμμές επικοινωνίας και οι αγωγοί ηλεκτρισμού· οι τοπικοί σωληναγωγοί και καλώδια, τα βοηθητικά έργα· οι κατασκευές για ορυχεία και βιομηχανίες· και οι κατασκευές για αθλητισμό και αναψυχή.
Έγχειες βελτιώσεις (AN.1123)	Η αξία των ενεργειών που οδηγούν σε σημαντικές βελτιώσεις όσον αφορά την ποσότητα, την ποιότητα ή την παραγωγικότητα της γης ή προλαμβάνουν την υποβάθμιση της. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν η αύξηση της αξίας του περιουσιακού στοιχείου που προκύπτει από την εκχέρωση της γης, τη διαμόρφωση της επιφάνειας της γης, τη δημιουργία φρεάτων και έργων υδροληψίας. Επίσης, περιλαμβάνεται το κόστος μεταβίβασης της κυριότητας γης που δεν έχει ακόμη αποσβεστεί.
Μηχανήματα και εξοπλισμός (AN.113)	Εξοπλισμός μεταφορών, εξοπλισμός τεχνολογίας της πληροφορίας και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) και λοιπά μηχανήματα και εξοπλισμός, όπως ορίζονται παρακάτω, εκτός απ' αυτά που αγοράζονται από νοικοκυριά για τελική κατανάλωση. Μπορούν να εξαιρεθούν τα εργαλεία που είναι σχετικά φτηνά και αγοράζονται με σχετικά σταθερό ρυθμό, όπως τα εργαλεία χειρός. Εξαιρούνται επίσης τα μηχανήματα και ο εξοπλισμός που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος κτιρίων και τα οποία συμπεριλαμβάνονται στις κατοικίες και τα μη οικιστικά κτίρια. Εξαιρούνται τα ημιτελή μηχανήματα και εξοπλισμός, εκτός αν παράγονται για ίδια χρήση, επειδή ο τελικός χρήστης θεωρείται ότι γίνεται ιδιοκτήτης τους μόνο κατά την παράδοση. Συμπεριλαμβάνονται τα μηχανήματα και ο εξοπλισμός που αγοράζονται για στρατιωτικούς σκοπούς, εκτός των οπλικών συστημάτων. Μηχανήματα και εξοπλισμός όπως οχήματα, έπιπλα, εξοπλισμός κουζίνας, ηλεκτρονικοί υπολογιστές, εξοπλισμός επικοινωνιών κ.λπ. που αγοράζονται από νοικοκυριά για τελική κατανάλωση δεν αντιμετωπίζονται ως περιουσιακά στοιχεία. Αντίθετα, περιλαμβάνονται στο υπομηματικό στοιχείο «διαρκή καταναλωτικά αγαθά» στον ισολογισμό των νοικοκυριών. Πλωτές κατοικίες, φορτηγίδες, αυτοκινούμενα τροχήσπιτα και ρυμουλκούμενα τροχήσπιτα που χρησιμοποιούνται από νοικοκυριά ως κύρια κατοικία συμπεριλαμβάνονται στις κατοικίες.
Εξοπλισμός μεταφορών (AN.1131)	Εξοπλισμός για μεταφορά ανθρώπων και αντικειμένων. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν τα προϊόντα, εκτός των ανταλλακτικών, που περιλαμβάνονται στη διαίρεση 29: μηχανοκίνητα οχήματα, ρυμουλκούμενα και ημιρυμουλκούμενα, και τη διαίρεση 30: άλλος εξοπλισμός μεταφορών, της ταξινόμησης προϊόντων κατά δραστηριότητα 2008 (CPA 2008).
Εξοπλισμός ΤΠΕ (AN.1132)	Εξοπλισμός τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ): συσκευές με ηλεκτρονικό σύστημα ελέγχου και τα ηλεκτρονικά εξαρτήματα που χρησιμοποιούνται στις συσκευές. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν τα προϊόντα που περιλαμβάνονται στην ομάδα 261: ηλεκτρονικά εξαρτήματα και πλακέτες, και στην ομάδα 262: ηλεκτρονικοί υπολογιστές και περιφερειακός εξοπλισμός, της CPA 2008.
Λοιπά μηχανήματα και εξοπλισμός (AN.1139)	Μηχανήματα και εξοπλισμός που δεν ταξινομούνται αλλού. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν προϊόντα, εκτός από ανταλλακτικά και υπηρεσίες εγκατάστασης, επισκευής και συντήρησης, που περιλαμβάνονται στη διαίρεση 26: ηλεκτρονικοί υπολογιστές, ηλεκτρονικά και οπτικά προϊόντα (εκτός από τις ομάδες 261 και 262), τη διαίρεση 27: ηλεκτρολογικός εξοπλισμός, τη διαίρεση 28: μηχανήματα και είδη εξοπλισμού π.δ.κ.α., τη διαίρεση 31: έπιπλα, και τη διαίρεση 32: άλλα προϊόντα μεταποίησης, της CPA 2008.
Οπλικά συστήματα (AN.114)	Οχήματα και άλλος εξοπλισμός όπως πολεμικά πλοία, υποβρύχια, στρατιωτικά αεροπλάνα, τεθωρακισμένα οχήματα, οχήματα μεταφοράς και εκτόξευσης πυραύλων κ.λπ. Τα περισσότερα όπλα μιας χρήσης που εκτοξεύονται από τα εν λόγω οχήματα ή εξοπλισμό αντιμετωπίζονται ως στρατιωτικά αποθέματα (βλ. AN.124), όμως ορισμένα άλλα, όπως οι βαλλιστικοί πύραυλοι μεγάλης καταστροφικής ισχύος, τα οποία θεωρείται ότι παρέχουν διαρκή υπηρεσία αποτροπής των εχθρών, ταξινομούνται ως πάγια περιουσιακά στοιχεία.

Ταξινόμηση περιουσιακών στοιχείων	Περίληψη
Καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι (ΑΝ.115)	Ζωικό κεφάλαιο για αναπαραγωγή, γαλακτοκομία, έλξη κ.λπ., και αμπελώνες, οπωρώνες και λοιπές φυτείες δέντρων που παράγουν προϊόντα επανειλημμένως και τα οποία υπόκεινται στον άμεσο έλεγχο, την αρμοδιότητα και τη διαχείριση θεσμικών μονάδων, όπως ορίζονται παρακάτω. Τα ανώριμα καλλιεργούμενα περιουσιακά στοιχεία εξαιρούνται, εκτός αν παράγονται για ίδια χρήση.
Ζωικοί πόροι που παρέχουν προϊόντα επανειλημμένως (ΑΝ.1151)	Ζώα των οποίων η φυσική αύξηση και αναπαραγωγή υπόκεινται στον άμεσο έλεγχο, την αρμοδιότητα και τη διαχείριση θεσμικών μονάδων. Περιλαμβάνονται τα ζώα αναπαραγωγής (συμπεριλαμβανομένων των ψαριών και των πουλερικών), τα βοοειδή γαλακτοπαραγωγής, τα ζώα έλξης, τα πρόβατα ή τα άλλα ζώα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή μαλλιού, καθώς και τα ζώα που χρησιμοποιούνται για μεταφορές, αγώνες ή ψυχαγωγία.
Δέντρα, καλλιέργειες και φυτικοί πόροι που παρέχουν προϊόντα επανειλημμένως (ΑΝ.1152)	Δέντρα (συμπεριλαμβανομένων των αμπελιών και των θάμνων) τα οποία καλλιεργούνται για τα προϊόντα που παράγουν επί σειρά ετών, περιλαμβανομένων και αυτών που καλλιεργούνται για την παραγωγή φρούτων και ακρόδρυων, χυμών και ρητίνης και προϊόντων από φλοιό και φύλλα, των οποίων η φυσική αύξηση και αναπαραγωγή υπόκεινται στον άμεσο έλεγχο, την αρμοδιότητα και τη διαχείριση θεσμικών μονάδων.
Προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας (ΑΝ.117)	Πάγια περιουσιακά στοιχεία που αποτελούνται από τα αποτελέσματα έρευνας και ανάπτυξης, τα αποτελέσματα μεταλλευτικών ερευνών και αξιολογήσεων, λογισμικό ηλεκτρονικών υπολογιστών και βάσεις δεδομένων, ψυχαγωγικά, λογοτεχνικά ή καλλιτεχνικά πρωτότυπα και λοιπά προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας, όπως ορίζονται παρακάτω, και τα οποία προορίζονται για χρήση διάρκειας μεγαλύτερης του έτους.
Έρευνα και ανάπτυξη (ΑΝ.1171)	Αποτελείται από την αξία των δαπανών για τη δημιουργική εργασία που αναλαμβάνεται σε συστηματική βάση με σκοπό την αύξηση των αποθεμάτων γνώσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνώσεων για τον άνθρωπο, τον πολιτισμό και την κοινωνία, και τη χρήση αυτών των αποθεμάτων γνώσεων για την επινόηση νέων εφαρμογών. Η αξία προσδιορίζεται με βάση τα οικονομικά οφέλη που αναμένονται για το μέλλον. Αν η αξία δεν μπορεί να εκτιμηθεί εύλογα, αποτιμάται, κατά συνθήκη, ως το άθροισμα των επιμέρους στοιχείων κόστους, συμπεριλαμβανομένου του κόστους για την ανεπιτυχή έρευνα και ανάπτυξη. Η έρευνα και ανάπτυξη η οποία δεν αποφέρει όφελος στον ιδιοκτήτη της δεν ταξινομείται ως περιουσιακό στοιχείο, αλλά, αντίθετα, καταγράφεται ως ενδιάμεση ανάλωση.
Μεταλλευτικές έρευνες και αξιολογήσεις (ΑΝ.1172)	Η αξία των δαπανών για έρευνες για πετρέλαιο και φυσικό αέριο, καθώς και για κοιτάσματα άλλων, μη πετρελαϊκών ορυκτών, και τις επακόλουθες αξιολογήσεις των ευρημάτων. Οι δαπάνες αυτές περιλαμβάνουν το κόστος των ενεργειών πριν από τη λήψη άδειας, το κόστος έκδοσης άδειας και απόκτησης εξοπλισμού, το κόστος μελετών σκοπιμότητας και το κόστος των δοκιμαστικών γεωτρήσεων, καθώς και το κόστος αεροπορικών και λοιπών ερευνών, το κόστος μεταφοράς κ.λπ., που απαιτούνται για την πραγματοποίηση των δοκιμών.
Λογισμικό υπολογιστών (ΑΝ.11731)	Προγράμματα υπολογιστών, περιγραφές προγραμμάτων και υλικό υποστήριξης για λογισμικό τόσο συστημάτων όσο και εφαρμογών. Συμπεριλαμβάνονται η αρχική ανάπτυξη και οι επακόλουθες επεκτάσεις του λογισμικού, καθώς και η απόκτηση αντιγράφων που ταξινομούνται ως περιουσιακά στοιχεία της κατηγορίας ΑΝ.11731.
Βάσεις δεδομένων (ΑΝ.11732)	Αρχεία δεδομένων οργανωμένα με τέτοιο τρόπο ώστε να επιτρέπουν την αποδοτική πρόσβαση και χρήση των δεδομένων σε σχέση με τους διατιθέμενους πόρους. Για τις βάσεις δεδομένων που έχουν δημιουργηθεί αποκλειστικά για ίδια χρήση, η αποτίμηση γίνεται με βάση το κόστος, από το οποίο πρέπει να εξαιρεθεί το κόστος για το σύστημα διαχείρισης της βάσης δεδομένων και για την απόκτηση των δεδομένων.
Ψυχαγωγικά, λογοτεχνικά ή καλλιτεχνικά πρωτότυπα (ΑΝ.1174)	Πρωτότυπα κινηματογραφικών ταινιών, ηχογραφήσεων, χειρογράφων, ταινιών, μοντέλων κ.λπ., που αποτελούν καταγραφές ή υλοποίηση θεατρικών παραστάσεων, ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών προγραμμάτων, μουσικών εκτελέσεων, αθλητικών εκδηλώσεων, λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών προϊόντων κ.λπ. Περιλαμβάνονται έργα που παράγονται για ίδιο λογαριασμό. Σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως στις κινηματογραφικές ταινίες, μπορεί να υπάρχουν πολλά πρωτότυπα.
Άλλα προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας (ΑΝ.1179)	Νέες πληροφορίες, εξειδικευμένες γνώσεις κ.λπ., που δεν ταξινομούνται αλλού, των οποίων η χρήση για παραγωγικούς σκοπούς περιορίζεται στις μονάδες που έχουν εξασφαλίσει δικαιώματα ιδιοκτησίας ή σε άλλες μονάδες στις οποίες έχει χορηγηθεί ειδική άδεια.

Ταξινόμηση περιουσιακών στοιχείων	Περιλήψη
Αποθέματα (ΑΝ.12)	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία που αποτελούνται από αγαθά και υπηρεσίες που δημιουργήθηκαν κατά την τρέχουσα περίοδο ή σε προηγούμενες περιόδους και τα οποία κρατούνται για πώληση, για χρήση στην παραγωγή ή για άλλη χρήση αργότερα. Αποτελούνται από υλικά και προμήθειες, εργασίες σε εξέλιξη, έτοιμα προϊόντα και προϊόντα προς μεταπώληση, όπως ορίζονται παρακάτω. Συμπεριλαμβάνονται όλα τα αποθέματα που τηρούνται από τη γενική κυβέρνηση, όπου περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, αποθέματα στρατηγικών υλικών, δημητριακών και λοιπών αγαθών που έχουν ιδιαίτερη σημασία για τη χώρα.
Υλικά και προμήθειες (ΑΝ.121)	Αγαθά τα οποία οι ιδιοκτήτες τους σκοπεύουν να χρησιμοποιήσουν ως ενδιάμεσες εισροές για τις δικές τους παραγωγικές εργασίες και όχι να τα μεταπωλήσουν.
Εργασίες σε εξέλιξη (ΑΝ.122)	Αγαθά και υπηρεσίες που είναι εν μέρει ολοκληρωμένες, αλλά συνήθως δεν διατίθενται σε άλλες μονάδες χωρίς περαιτέρω επεξεργασία ή δεν έχουν ακόμη ωριμάσει, και των οποίων η παραγωγική διεργασία θα συνεχιστεί σε μεταγενέστερη περίοδο από τον ίδιο παραγωγό. Εξαιρούνται οι εν μέρει ολοκληρωμένες κατασκευές τις οποίες ο τελικός ιδιοκτήτης θεωρείται ότι τις έχει ήδη υπό την κυριότητά του, είτε επειδή η παραγωγή είναι για ίδια χρήση είτε επειδή η κυριότητα τεκμηριώνεται από την ύπαρξη σύμβασης πώλησης/αγοράς. Η κατηγορία ΑΝ.122 αποτελείται από εργασίες σε εξέλιξη σε καλλιεργούμενα περιουσιακά στοιχεία και από λοιπές εργασίες σε εξέλιξη, όπως ορίζονται παρακάτω.
Εργασίες σε εξέλιξη σε καλλιεργούμενα βιολογικά περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.1221)	Ζωικό κεφάλαιο που εκτρέφεται για προϊόντα τα οποία παράγονται μόνο με τη σφαγή, όπως πουλερικά και ψάρια που καλλιεργούνται για εμπορικούς σκοπούς, δέντρα και λοιπή βλάστηση που παρέχουν προϊόντα μόνο μία φορά με την καταστροφή τους, καθώς και μη ώριμα καλλιεργούμενα περιουσιακά στοιχεία που παρέχουν προϊόντα επανειλημμένως.
Λοιπές εργασίες σε εξέλιξη (ΑΝ.1222)	Άλλα αγαθά εκτός από καλλιεργούμενα περιουσιακά στοιχεία και υπηρεσίες που έχουν εν μέρει υποστεί επεξεργασία, κατασκευαστεί ή συναρμολογηθεί από τον παραγωγό, αλλά τα οποία συνήθως δεν πωλούνται, αποστέλλονται ή μεταβιβάζονται σε άλλους χωρίς περαιτέρω επεξεργασία.
Έτοιμα προϊόντα (ΑΝ.123)	Αγαθά που είναι έτοιμα για πώληση ή αποστολή εκ μέρους του παραγωγού.
Στρατιωτικά αποθέματα (ΑΝ.124)	Πυρομαχικά, πύραυλοι, βλήματα, βόμβες και άλλα στρατιωτικά προϊόντα μιας χρήσης που εκτοξεύονται από όπλα ή οπλικά συστήματα. Εξαιρούνται ορισμένα είδη πυραύλων μεγάλης καταστροφικής ισχύος (βλ. ΑΝ.114).
Αγαθά προς μεταπώληση (ΑΝ.125)	Αγαθά τα οποία αγοράζουν οι επιχειρήσεις, όπως οι χονδρέμποροι και οι λιανοπωλητές, με σκοπό τη μεταπώληση χωρίς περαιτέρω επεξεργασία (δηλαδή χωρίς μεταποίηση, εκτός από την παρουσίασή τους με τρόπους που να τα κάνουν ελκυστικά για τον πελάτη).
Τιμαλή (ΑΝ.13)	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία που δεν χρησιμοποιούνται κυρίως για παραγωγή ή για κατανάλωση, που αναμένεται ότι θα ανατιμηθούν ή τουλάχιστον ότι δεν θα μειωθεί η πραγματική αξία τους, που δεν φθείρονται διαχρονικά κάτω από κανονικές συνθήκες και τα οποία αγοράζονται και κρατούνται κυρίως ως αποθετήρια (μέσα αποθήκευσης) αξίας. Τα τιμαλή περιλαμβάνουν πολύτιμα μέταλλα και πολύτιμους λίθους, παλαιά αντικείμενα (αντίκες) και άλλα αντικείμενα τέχνης, καθώς και λοιπά τιμαλή, όπως ορίζονται παρακάτω.
Πολύτιμα μέταλλα και πολύτιμοι λίθοι (ΑΝ.131)	Πολύτιμα μέταλλα και πολύτιμοι λίθοι που δεν κρατούνται από επιχειρήσεις για χρήση ως εισροές σε παραγωγικές διεργασίες.
Παλαιά αντικείμενα (αντίκες) και λοιπά αντικείμενα τέχνης (ΑΝ.132)	Πίνακες ζωγραφικής, έργα γλυπτικής κ.λπ., που αναγνωρίζονται ως έργα τέχνης και παλαιά αντικείμενα (αντίκες).
Λοιπά τιμαλή (ΑΝ.133)	Τιμαλή που δεν ταξινομούνται αλλού, όπως συλλογές και κοσμήματα μεγάλης αξίας κατασκευασμένα με πολύτιμους λίθους και πολύτιμα μέταλλα.
Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.2)	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δημιουργούνται με άλλους τρόπους πλην των παραγωγικών διεργασιών. Τα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία αποτελούνται από φυσικούς πόρους, συμβάσεις, μισθώσεις, άδειες, υπεραξία (goodwill) και περιουσιακά στοιχεία εμπορικής φύσης, όπως ορίζονται παρακάτω.

Ταξινόμηση περιουσιακών στοιχείων	Περίληψη
Φυσικοί πόροι (ΑΝ.21)	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία που εμφανίζονται στη φύση και για τα οποία μπορούν να ασκηθούν και να μεταβιβαστούν δικαιώματα κυριότητας. Εξαιρούνται τα περιβαλλοντικά περιουσιακά στοιχεία για τα οποία δεν υπάρχουν και δεν μπορούν να ασκηθούν δικαιώματα κυριότητας, όπως η ανοιχτή θάλασσα ή ο αέρας. Αποτελούνται από γη, ορυκτούς και ενεργειακούς πόρους, μη καλλιεργούμενους βιολογικούς πόρους, υδάτινους πόρους και άλλους φυσικούς πόρους, όπως ορίζονται παρακάτω.
Γη (ΑΝ.211)	Το έδαφος, περιλαμβανομένου του επιφανειακού εδάφους και τυχόν συναφών επιφανειακών υδάτων, επί του οποίου ασκούνται δικαιώματα κυριότητας. Εξαιρούνται τυχόν κτίρια ή άλλες κατασκευές που βρίσκονται πάνω του ή το διατρέχουν, καλλιέργειες, δέντρα και ζώα· περιουσιακά στοιχεία του υπεδάφους· μη καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι και υπόγειοι υδάτινοι πόροι.
Ορυκτοί και ενεργειακοί πόροι (ΑΝ.212)	Βεβαιωμένα αποθέματα κοιτασμάτων ορυκτών που βρίσκονται στην επιφάνεια της γης ή στο υπέδαφος και τα οποία είναι οικονομικώς εκμεταλλεύσιμα, με γνώμονα τη σημερινή τεχνολογία και τις σχετικές τιμές. Τα δικαιώματα κυριότητας επί περιουσιακών στοιχείων του υπεδάφους διαχωρίζονται συνήθως από τα δικαιώματα κυριότητας επί της ίδιας της γης. Η κατηγορία ΑΝ.212 αποτελείται από τα γνωστά αποθέματα άνθρακα, πετρελαίου, φυσικού αερίου ή άλλων καυσίμων, μεταλλευμάτων και μη μεταλλικών ορυκτών.
Μη καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι (ΑΝ.213)	Ζώα, δέντρα, καλλιέργειες και φυτικοί πόροι που παράγουν προϊόντα εφάπαξ ή επανειλημμένως, επί των οποίων ασκούνται δικαιώματα κυριότητας, αλλά των οποίων η φυσική αύξηση και/ή η αναπαραγωγή δεν υπόκεινται στον άμεσο έλεγχο, την αρμοδιότητα και τη διαχείριση θεσμικών μονάδων. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν τα παρθένα δάση και τα αλιευτικά πεδία που βρίσκονται μέσα στην επικράτεια της χώρας. Θα πρέπει να περιλαμβάνονται μόνο οι πόροι που είναι σήμερα, ή πιθανώς θα είναι σύντομα, εκμεταλλεύσιμοι για οικονομικούς σκοπούς.
Υδάτινοι πόροι (ΑΝ.214)	Υδροφόροι ορίζοντες και λοιποί υδάτινοι πόροι του εδάφους, εφόσον η σπανιότητά τους οδηγεί στην επιβολή δικαιωμάτων κυριότητας και/ή χρήσης, αγοραίας αποτίμησης και κάποιας μορφής οικονομικού ελέγχου.
Άλλοι φυσικοί πόροι (ΑΝ.215)	Η κατηγορία αυτή καλύπτει το ηλεκτρομαγνητικό ραδιοφάσμα (ΑΝ.2151) και άλλους φυσικούς πόρους (ΑΝ.2159) που δεν ταξινομούνται αλλού.
Ραδιοφάσμα (ΑΝ.2151)	Το ηλεκτρομαγνητικό φάσμα. Οι μισθώσεις ή άδειες για τη χρήση του φάσματος ταξινομούνται αλλού (ΑΝ.222), αν ανταποκρίνονται στον ορισμό του περιουσιακού στοιχείου.
Λοιπά (ΑΝ.2159)	Λοιποί φυσικοί πόροι που δεν ταξινομούνται αλλού.
Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες (ΑΝ.22)	Συμβατικές συμφωνίες για την άσκηση δραστηριοτήτων όταν η συμφωνία αποφέρει οικονομικά οφέλη στον κάτοχο επιπλέον των πληρωτέων αμοιβών και ο κάτοχος μπορεί, από νομική άποψη ή στην πράξη, να υλοποιήσει τα εν λόγω οφέλη. Το περιουσιακό στοιχείο που καταγράφεται στην κατηγορία ΑΝ.22 αντιπροσωπεύει την αξία του ενδεχόμενου υλοποιήσιμου κέρδους κτήσης, όταν η αγοραία τιμή για τη χρήση ενός περιουσιακού στοιχείου ή την παροχή μιας υπηρεσίας υπερβαίνει την ισχύουσα τιμή της σύμβασης, της μίσθωσης ή της άδειας ή την τιμή που θα μπορούσε να επιτευχθεί ελλείψει σύμβασης, μίσθωσης ή άδειας. Η κατηγορία «συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες» αποτελείται από περιουσιακά στοιχεία τα οποία μπορεί να προκύπτουν από εμπορεύσιμες λειτουργικές μισθώσεις, άδειες χρήσης φυσικών πόρων, άδειες άσκησης ειδικών δραστηριοτήτων και αποκλειστικά δικαιώματα για μελλοντικά αγαθά και υπηρεσίες.
Εμπορεύσιμες λειτουργικές μισθώσεις (ΑΝ.221)	Δικαιώματα κυριότητας τρίτων που συνδέονται με μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία εκτός των φυσικών πόρων, όταν η μίσθωση αποφέρει οικονομικά οφέλη στον κάτοχο επιπλέον των πληρωτέων αμοιβών και ο κάτοχος μπορεί, από νομική άποψη ή στην πράξη, να υλοποιήσει τα εν λόγω οφέλη μέσω της μεταβίβασής τους. Το περιουσιακό στοιχείο που καταγράφεται στον κωδικό ΑΝ.221 είναι η αξία που αντιπροσωπεύει για τον κάτοχο η μεταβίβαση των δικαιωμάτων χρήσης για το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο, δηλ. το ποσό κατά το οποίο η τιμή μεταβίβασης που επιτυγχάνεται υπερβαίνει το πληρωτέο στον εκδότη της άδειας ποσό. Ως παράδειγμα μπορεί να αναφερθεί η περίπτωση μισθωτή κτιρίου ο οποίος καταβάλλει ένα καθορισμένο μίσθωμα, αλλά η αγοραία τιμή του μισθώματος είναι υψηλότερη. Αν ο μισθωτής είναι σε θέση να υλοποιήσει τη διαφορά της τιμής μέσω υπενοικίασης, τότε τα δικαιώματα για την υλοποίηση της αξίας αντιπροσωπεύουν ένα περιουσιακό στοιχείο εμπορεύσιμης λειτουργικής μίσθωσης.

Ταξινόμηση περιουσιακών στοιχείων	Περίληψη
Άδειες χρήσης φυσικών πόρων (ΑΝ.222)	Οι άδειες και οι μισθώσεις που αφορούν τη χρήση φυσικών πόρων για ένα περιορισμένο χρονικό διάστημα κατά το οποίο δεν εξαντλείται η οικονομική αξία του περιουσιακού στοιχείου, όταν η συμφωνία αποφέρει οικονομικά οφέλη στον κάτοχο επιπλέον των πληρωτέων αμοιβών και ο κάτοχος μπορεί, από νομική άποψη ή στην πράξη, να υλοποιήσει τα εν λόγω οφέλη, για παράδειγμα μέσω της μεταβίβασής τους. Ο φυσικός πόρος εξακολουθεί να καταγράφεται στον ισολογισμό του ιδιοκτήτη, και ένα ξεχωριστό περιουσιακό στοιχείο, το οποίο αντιπροσωπεύει την αξία της μεταβίβασης των δικαιωμάτων χρήσης του πόρου για τον κάτοχο, αναγνωρίζεται ως άδεια χρήσης των φυσικών πόρων. Το περιουσιακό στοιχείο που καταγράφεται είναι η αξία που αντιπροσωπεύει για τον κάτοχο η μεταβίβαση των δικαιωμάτων χρήσης, δηλ. το ποσό κατά το οποίο η τιμή μεταβίβασης που επιτυγχάνεται υπερβαίνει το πληρωτέο στον εκδότη της άδειας ποσό. Ως παράδειγμα μπορεί να αναφερθεί η περίπτωση μισθωτή γης ο οποίος καταβάλλει ένα καθορισμένο μίσθωμα, αλλά η αγοραία τιμή του μισθώματος είναι υψηλότερη. Αν ο μισθωτής είναι σε θέση να υλοποιήσει τη διαφορά της τιμής μέσω υπενοικίασης, τότε τα δικαιώματα για την υλοποίηση της αξίας αντιπροσωπεύουν ένα περιουσιακό στοιχείο.
Άδειες άσκησης ειδικών δραστηριοτήτων (ΑΝ.223)	Μεταβιβάσιμες άδειες —εκτός από εκείνες που αφορούν τη χρήση φυσικών πόρων ή τη χρήση περιουσιακού στοιχείου που ανήκει στον εκδότη της άδειας— που περιορίζουν τον αριθμό των μονάδων που ασχολούνται με μια δραστηριότητα και επιτρέπουν στους κατόχους να αποκτούν οιονεί μονοπωλιακά κέρδη. Το περιουσιακό στοιχείο που καταγράφεται είναι η αξία που αντιπροσωπεύει για τον κάτοχο η μεταβίβαση των δικαιωμάτων χρήσης, δηλ. το ποσό κατά το οποίο η τιμή μεταβίβασης που επιτυγχάνεται υπερβαίνει το πληρωτέο στον εκδότη της άδειας ποσό. Ο κάτοχος της άδειας πρέπει να μπορεί, από νομική άποψη και στην πράξη, να μεταβιβάσει τα δικαιώματα της άδειας σε τρίτο μέρος.
Αποκλειστικά δικαιώματα σε μελλοντικά αγαθά και υπηρεσίες (ΑΝ.224)	Μεταβιβάσιμα συμβατικά δικαιώματα για την αποκλειστική χρήση αγαθών ή υπηρεσιών. Ένα μέρος έχει μια σύμβαση για την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών σε μια καθορισμένη τιμή από ένα δεύτερο μέρος και είναι σε θέση, από νομική άποψη και στην πράξη, να μεταβιβάσει την υποχρέωση του δεύτερου μέρους σε ένα τρίτο μέρος. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν η μεταβιβάσιμη αξία ενός ποδοσφαιριστή ο οποίος έχει συμβόλαιο με έναν ποδοσφαιρικό σύλλογο και η μεταβιβάσιμη αξία των αποκλειστικών δικαιωμάτων για την έκδοση λογοτεχνικών έργων ή την παρουσίαση μουσικών παραστάσεων. Το περιουσιακό στοιχείο που καταγράφεται στον κωδικό ΑΝ.224 είναι η αξία που αντιπροσωπεύει για τον κάτοχο η μεταβίβαση του αποκλειστικού δικαιώματος.
Αγορές μείον πωλήσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης (ΑΝ.23)	Η διαφορά μεταξύ της αξίας που καταβάλλεται για μια θεσμική μονάδα στο πλαίσιο της λειτουργίας της και του αθροίσματος των περιουσιακών της στοιχείων, μείον το άθροισμα των υποχρεώσεών της, για κάθε στοιχείο που έχει προσδιοριστεί και αποτιμηθεί ξεχωριστά. Επομένως, η αξία της υπεραξίας περιλαμβάνει οτιδήποτε αποφέρει μακροπρόθεσμο όφελος το οποίο δεν έχει προσδιοριστεί ξεχωριστά ως περιουσιακό στοιχείο, καθώς και την αξία του γεγονότος ότι όλα τα περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιούνται ως σύνολο και δεν είναι απλώς μια συλλογή ξεχωριστών περιουσιακών στοιχείων. Η κατηγορία ΑΝ.23 περιλαμβάνει, επίσης, τα προσδιορισθέντα περιουσιακά στοιχεία εμπορικής φύσης, όπως εμπορικές επωνυμίες, τίτλους εφημερίδων και περιοδικών, εμπορικά σήματα, λογότυπους και ονόματα τομέων, όταν πωλούνται μεμονωμένα και ξεχωριστά από το σύνολο μιας εταιρείας.
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (ΑΦ.)	Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία είναι οικονομικά περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνουν όλες τις χρηματοοικονομικές απαιτήσεις, τις συμμετοχές σε κεφάλαιο και τη συνιστώσα χρυσού σε ράβδους του νομισματικού χρυσού. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία είναι αποθετήρια αξιών και αντιπροσωπεύουν τα οφέλη που συγκεντρώνει ο οικονομικός κύριος από τη διακράτησή τους για ένα χρονικό διάστημα. Συνιστούν μέσο μεταφοράς αξιών από τη μία λογιστική περίοδο στην άλλη. Τα οφέλη ή η σειρά οφελών ανταλλάσσονται μέσω πληρωμών. Τα μέσα πληρωμών περιλαμβάνουν τον νομισματικό χρυσό, τα ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα, τα μετρητά και τις μεταβιβάσιμες καταθέσεις. Οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις, που ονομάζονται και χρηματοοικονομικά μέσα, είναι χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με αντίστοιχες υποχρεώσεις. Οι υποχρεώσεις δημιουργούνται όταν ο οφειλέτης είναι υποχρεωμένος να καταβάλει πληρωμή ή σειρά πληρωμών στον πιστωτή.

Ταξινόμηση περιουσιακών στοιχείων	Περίληψη
Νομισματικός χρυσός και ΕΤΔ (ΑΦ.1)	Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που καταγράφονται στην κατηγορία αυτή έχουν αντίστοιχες υποχρεώσεις στο σύστημα, εκτός από τη συνιστώσα χρυσού σε ράβδους του νομισματικού χρυσού.
Νομισματικός χρυσός (ΑΦ.11)	Χρυσός για τον οποίο κατέχουν τίτλους οι νομισματικές αρχές ή άλλοι οι οποίοι υπόκεινται στον ουσιαστικό έλεγχο των νομισματικών αρχών και ο οποίος διατηρείται ως αποθεματικό περιουσιακό στοιχείο. Περιλαμβάνει τον χρυσό σε ράβδους (καθώς και τον νομισματικό χρυσό σε λογαριασμούς αυτούσιου χρυσού) και τους λογαριασμούς σε λογιστικό χρυσό με μη μόνιμους κατοίκους που παρέχουν το δικαίωμα απαίτησης παράδοσης χρυσού.
Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ) (ΑΦ.12)	Διεθνή αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία που δημιουργούνται από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) και κατανέμονται στα μέλη του ως συμπλήρωμα των υπάρχοντων αποθεματικών περιουσιακών στοιχείων.
Μετρητά και καταθέσεις (ΑΦ.2)	Μετρητά που βρίσκονται σε κυκλοφορία και καταθέσεις σε εθνικό και σε ξένο νόμισμα.
Μετρητά (ΑΦ.21)	Τα μετρητά είναι τραπεζογραμμάτια και κέρματα, που έχουν εκδοθεί ή εγκρίνει από νομισματικές αρχές.
Μεταβιβάσιμες καταθέσεις (ΑΦ.22)	Καταθέσεις μετατρέψιμες, κατόπιν αίτησης, σε νόμισμα στο άρτιο, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν απευθείας για πληρωμή με επιταγή, τραβηκτική, εντολή σε τρεχούμενο λογαριασμό, άμεση χρέωση/πίστωση ή άλλου είδους διευκόλυνση άμεσης πληρωμής, χωρίς κανενός είδους κύρωση ή περιορισμό.
Διατραπεζικές θέσεις (ΑΦ.221)	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις μεταξύ τραπεζών.
Λοιπές μεταβιβάσιμες καταθέσεις (ΑΦ.229)	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις εκτός των διατραπεζικών θέσεων.
Λοιπές καταθέσεις (ΑΦ.29)	Οι λοιπές καταθέσεις είναι καταθέσεις διαφορετικές από τις μεταβιβάσιμες καταθέσεις. Οι λοιπές καταθέσεις δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για πληρωμές παρά μόνο κατά τη λήξη τους ή μετά από μια συμφωνημένη περίοδο προειδοποίησης, δεδομένου ότι δεν είναι ανταλλάξιμες με μετρητά ή με μεταβιβάσιμες καταθέσεις χωρίς κάποιο σημαντικό περιορισμό ή κύρωση.
Χρεόγραφα (ΑΦ.3)	Διαπραγματεύσιμα χρηματοοικονομικά μέσα που πιστοποιούν τη σύναψη χρέους. Η διαπραγματευσιμότητα αναφέρεται στο γεγονός ότι η νομική τους κυριότητα είναι δυνατόν να μεταβιβαστεί άμεσα από τον έναν κάτοχο σε άλλον με παράδοση ή οπισθογράφηση. Για να χαρακτηριστεί διαπραγματεύσιμο, ένα χρεόγραφο πρέπει να έχει σχεδιαστεί για ενδεχόμενη αγοραπωλησία σε οργανωμένη χρηματοοικονομική αγορά ή στην ελεύθερη αγορά, αν και δεν απαιτείται απόδειξη της πραγματικής αγοραπωλησίας.
Βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα (ΑΦ.31)	Χρεόγραφα η αρχική ληκτότητα των οποίων είναι το πολύ ένα έτος και χρεόγραφα εξοφλητέα όταν ζητηθεί από τον πιστωτή.
Μακροπρόθεσμα χρεόγραφα (ΑΦ.32)	Χρεόγραφα η αρχική ληκτότητα των οποίων είναι μεγαλύτερη του ενός έτους ή χωρίς δηλωμένη ημερομηνία λήξης.
Δάνεια (ΑΦ.4)	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δημιουργούνται όταν οι πιστωτές δανείζουν χρήματα στους οφειλότες, είτε απευθείας είτε μέσω μεσιτών, γεγονός το οποίο τεκμηριώνεται με μη διαπραγματεύσιμα έγγραφα ή δεν τεκμηριώνεται με έγγραφα.
Βραχυπρόθεσμα δάνεια (ΑΦ.41)	Δάνεια, η αρχική ληκτότητα των οποίων είναι το πολύ ένα έτος και δάνεια εξοφλητέα όταν ζητηθεί από τον πιστωτή.
Μακροπρόθεσμα δάνεια (ΑΦ.42)	Δάνεια, η αρχική ληκτότητα των οποίων είναι μεγαλύτερη του ενός έτους ή χωρίς δηλωμένη ημερομηνία λήξης.
Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (ΑΦ.5)	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αντιπροσωπεύουν δικαιώματα κυριότητας σε εταιρείες ή οιονεί εταιρείες. Αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δίνουν γενικά στους κατόχους τους το δικαίωμα να εισπράττουν μερίδιο από τα κέρδη των εταιρειών ή των οιονεί εταιρειών και μερίδιο από τα ίδια κεφάλαια τους στην περίπτωση ρευστοποίησης.
Συμμετοχικοί τίτλοι (ΑΦ.51)	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αναγνωρίζουν απαιτήσεις επί της υπολειμματικής αξίας μιας εταιρείας ή οιονεί εταιρείας, αφού ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις όλων των πιστωτών.

Ταξινόμηση περιουσιακών στοιχείων	Περίληψη
Εισηγμένες μετοχές (AF.511)	Συμμετοχικοί τίτλοι που έχουν εισαχθεί σε χρηματοοικονομική αγορά. Τέτοιου είδους χρηματοοικονομική αγορά μπορεί να είναι ένα αναγνωρισμένο χρηματιστήριο ή οποιαδήποτε άλλη μορφή δευτερογενούς αγοράς. Η ύπαρξη καθορισμένων τιμών για τις μετοχές που είναι εισηγμένες σε χρηματιστήριο σημαίνει ότι οι τρέχουσες αγοραίες τιμές είναι συνήθως άμεσα διαθέσιμες.
Μη εισηγμένες μετοχές (AF.512)	Συμμετοχικοί τίτλοι με τιμές που δεν έχουν εισαχθεί σε αναγνωρισμένο χρηματιστήριο ή σε άλλης μορφής δευτερογενή αγορά.
Λοιπές μετοχές (AF.519)	Όλες οι μορφές συμμετοχικών τίτλων εκτός απ' αυτές που περιλαμβάνονται στις υποκατηγορίες AF.511 και AF.512.
Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (AF.52)	Μετοχές, αν χρησιμοποιείται εταιρική δομή, ή μερίδια, αν χρησιμοποιείται καταπιστευτική δομή. Εκδίδονται από εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου, οι οποίες είναι επιχειρήσεις συλλογικών επενδύσεων μέσω των οποίων οι επενδυτές συγκεντρώνουν κεφάλαια για επενδύσεις σε χρηματοοικονομικά και/ή μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.
Μετοχές/μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων (AF.521)	Οι μετοχές/μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων εκδίδονται από εταιρείες αμοιβαίων κεφαλαίων οι οποίες είναι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου που επενδύουν αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο σε βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα, όπως είναι τα κρατικά χρεόγραφα, τα πιστοποιητικά καταθέσεων προθεσμίας και τα βραχυπρόθεσμα αξιόγραφα, καθώς επίσης και σε μακροπρόθεσμα χρεόγραφα με βραχυπρόθεσμη υπολειμματική ληκτότητα. Οι μετοχές/μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων μπορεί να είναι μεταβιβάσιμα και συχνά θεωρούνται ως παραπλήσια υποκατάστατα των καταθέσεων.
Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου, πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων (AF.522)	Οι μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου, πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων, αντιπροσωπεύουν απαίτηση επί ενός τμήματος της αξίας μιας εταιρείας επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων. Οι μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου, πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων, εκδίδονται από εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου οι οποίες επενδύουν σε ένα φάσμα περιουσιακών στοιχείων, μεταξύ των οποίων και σε χρεόγραφα, συμμετοχικούς τίτλους, επενδύσεις που συνδέονται με εμπορεύματα, ακίνητα, μετοχές άλλων εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου και σε δομημένα περιουσιακά στοιχεία.
Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων (AF.6)	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατόχων ή δικαιούχων ασφαλιστήριων συμβολαίων και υποχρεώσεις των ασφαλιστικών εταιρειών, των συνταξιοδοτικών ταμείων ή των εκδοτών τυποποιημένων εγγυήσεων.
Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών (AF.61)	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αντιπροσωπεύουν απαιτήσεις των κατόχων ασφαλιστήριων συμβολαίων από τις εταιρείες ασφάλισης κατά ζημιών με τη μορφή καταβληθέντων μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων και θεμελιωθεισών απαιτήσεων αποζημίωσης.
Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων (AF.62)	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αντιπροσωπεύουν απαιτήσεις των κατόχων ασφαλιστήριων συμβολαίων και προσόδων από τα τεχνικά αποθεματικά των ασφαλιστικών εταιρειών ζωής.
Συνταξιοδοτικά δικαιώματα (AF.63)	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχουν τόσο οι νυν όσο και οι μελλοντικοί συνταξιούχοι είτε έναντι του διευθυντή του συνταξιοδοτικού τους συστήματος, δηλ. των εργοδοτών τους, ή ενός συστήματος που ορίζεται από τον εργοδότη για την καταβολή συντάξεων ως μέρος μιας συμφωνίας αποζημίωσης μεταξύ του εργοδότη και του εργαζομένου είτε έναντι ενός ασφαλιστή ζωής (ή ασφαλιστή κατά ζημιών).
Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων (AF.64)	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αντιπροσωπεύουν τις απαιτήσεις των συνταξιοδοτικών ταμείων από τους διευθυντές των συνταξιοδοτικών συστημάτων για τυχόν ελλείμματα, και χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αντιπροσωπεύουν τις απαιτήσεις του διευθυντή του συνταξιοδοτικού ταμείου από τα συνταξιοδοτικά ταμεία για τυχόν πλεονάσματα, π.χ. όταν το εισόδημα από επενδύσεις υπερβαίνει την αύξηση των δικαιωμάτων και η διαφορά είναι καταβλητέα στον διευθυντή του συστήματος.
Δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών (AF.65)	Το πλεόνασμα των καθαρών εισφορών επί των παροχών ως αύξηση της υποχρέωσης του συνταξιοδοτικού συστήματος έναντι των δικαιούχων.
Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων (AF.66)	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχουν οι κάτοχοι τυποποιημένων εγγυήσεων έναντι των εταιρειών που παρέχουν τυποποιημένες εγγυήσεις.
Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς (AF.7)	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που συνδέονται με ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, ένα μη χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή έναν δείκτη, μέσω των οποίων είναι δυνατή η αγοραπωλησία συγκεκριμένων χρηματοοικονομικών κινδύνων αυτόνομα σε χρηματοοικονομικές αγορές.

Ταξινόμηση περιουσιακών στοιχείων	Περίληψη
Χρηματοοικονομικά παράγωγα (AF.71)	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία όπως δικαιώματα προαίρεσης, προθεσμιακά συμβόλαια και πιστωτικά παράγωγα. Τα δικαιώματα προαίρεσης (AF.711), τόσο τα εμπορεύσιμα όσο και τα πουλούμενα στην ελεύθερη (εξωχρηματοπιστηριακή) αγορά, είναι συμβόλαια που παρέχουν στον κάτοχό τους το δικαίωμα, όχι όμως και την υποχρέωση, να αγοράσουν (δικαίωμα προαίρεσης για αγορά) από τον εκδότη του δικαιώματος ή να του πουλήσουν (δικαίωμα προαίρεσης για πώληση) ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή ένα μη χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (το υποκείμενο μέσο) σε μια προκαθορισμένη τιμή (τιμή άσκησης), μέσα σε ένα δεδομένο χρονικό διάστημα (αμερικανικό δικαίωμα προαίρεσης) ή σε μια δεδομένη ημερομηνία (ευρωπαϊκό δικαίωμα προαίρεσης). Με αφετηρία τις βασικές αυτές στρατηγικές έχουν αναπτυχθεί πολλές σύνθετες στρατηγικές, όπως η εκμετάλλευση πτωτικών διαφορών (ανοιγμάτων) αγοράς/πώλησης (bear call/put spreads), η εκμετάλλευση ανοδικών διαφορών (ανοιγμάτων) αγοράς/πώλησης (bull call/put spreads) ή η εκμετάλλευση διαφορών (ανοιγμάτων) που προκύπτουν από συμβόλαια τύπου «πεταλούδας» (butterfly options spreads). Από αυτούς τους τύπους δικαιωμάτων προαίρεσης έχουν προέλθει τα εξωτικά δικαιώματα προαίρεσης με σύνθετες δομές πληρωμών. Τα προθεσμιακά συμβόλαια (AF.712) είναι χρηματοοικονομικά συμβόλαια άνευ όρων στο πλαίσιο των οποίων δύο αντισυμβαλλόμενοι συμφωνούν να ανταλλάξουν μια καθορισμένη ποσότητα του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου (χρηματοοικονομικού ή μη χρηματοοικονομικού) σε μια συμφωνημένη συμβατική τιμή (τιμή άσκησης) κατά την καθορισμένη ημερομηνία. Τα πιστωτικά παράγωγα παίρνουν τη μορφή οιονεί προθεσμιακών συμβολαίων και οιονεί δικαιωμάτων προαίρεσης, πρωταρχικός στόχος των οποίων είναι η αγοραπωλησία του πιστωτικού κινδύνου. Έχουν σχεδιαστεί για την αγοραπωλησία του κινδύνου μη πληρωμής δανείων και χρεογράφων. Όπως και άλλα χρηματοοικονομικά παράγωγα, πολλές φορές καταρτίζονται βάσει τυποποιημένων νομικών συμβάσεων και περιλαμβάνουν διαδικασίες ενεχυρίασης και εγγυοδοσίας περιθωρίου, πράγμα που παρέχει ένα μέσο για την αποτίμηση μιας αγοραίας αξίας. Η μεταβίβαση των πιστωτικών κινδύνων πραγματοποιείται μεταξύ του πωλητή του κινδύνου (αποδέκτης του χρεογράφου) και του αγοραστή του κινδύνου (πωλητής του χρεογράφου) βάσει μιας τιμής. Σε περίπτωση μη πληρωμής της οφειλής, ο αγοραστής του κινδύνου πληρώνει μετρητά στον πωλητή του κινδύνου.
Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς (AF.72)	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με τη μορφή συμφωνιών που συνάπτονται σε μια δεδομένη ημερομηνία (την ημερομηνία «χορήγησης» του δικαιώματος), με βάση τις οποίες ένας μισθωτός μπορεί να αγοράσει έναν δεδομένο αριθμό μετοχών του εργοδότη σε μια καθορισμένη τιμή (την τιμή «άσκησης») είτε σε καθορισμένο χρόνο (την ημερομηνία «κτήσης» του δικαιώματος) είτε μέσα σε μια χρονική περίοδο (την περίοδο «άσκησης» του δικαιώματος) που ακολουθεί αμέσως μετά την ημερομηνία κτήσης του δικαιώματος.
Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί (AF.8)	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δημιουργούνται ως αντίστοιχο μιας χρηματοοικονομικής ή μιας μη χρηματοοικονομικής συναλλαγής σε περιπτώσεις κατά τις οποίες υπάρχει χρονική διαφορά μεταξύ της συναλλαγής και της αντίστοιχης πληρωμής.
Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές (AF.81)	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που προκύπτουν από την απευθείας χορήγηση πίστωσης από προμηθευτές αγαθών και υπηρεσιών στους πελάτες τους και από προκαταβολές για εργασίες σε εξέλιξη ή για εργασίες που πρόκειται να αναληφθούν και με τη μορφή προπληρωμής εκ μέρους των πελατών για αγαθά και υπηρεσίες που δεν έχουν ακόμη παραδοθεί.
Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές (AF.89)	Χρηματοοικονομικές απαιτήσεις που προκύπτουν από τη χρονική διαφορά μεταξύ της πραγματοποίησης διανεμητικών συναλλαγών ή χρηματοοικονομικών συναλλαγών στη δευτερογενή αγορά και της αντίστοιχης πληρωμής.
Υπομνηματικά στοιχεία	Το σύστημα έχει τρία υπομνηματικά στοιχεία, τα οποία εμφανίζουν περιουσιακά στοιχεία που δεν επισημαίνονται ξεχωριστά στο κεντρικό πλαίσιο και τα οποία παρουσιάζουν ιδιαίτερο αναλυτικό ενδιαφέρον.
Διαρκή καταναλωτικά αγαθά (AN.m)	Διαρκή καταναλωτικά αγαθά που αγοράζονται από νοικοκυριά για τελική κατανάλωση (δηλαδή, αυτά που δεν χρησιμοποιούνται από τα νοικοκυριά ως αποθετήρια αξίας ή από επιχειρήσεις μη εταιρικής μορφής οι οποίες ανήκουν σε νοικοκυριά για παραγωγική χρήση).
Ξένες άμεσες επενδύσεις (AF.m1)	Οι ξένες άμεσες επενδύσεις προϋποθέτουν μια μακροπρόθεσμη σχέση που αντανάκλα τον στόχο της απόκτησης διαρκούς συμφέροντος από μια θεσμική μονάδα μόνιμο κάτοικο μιας οικονομίας (ο «άμεσος επενδυτής») σε μια θεσμική μονάδα μόνιμο κάτοικο άλλης οικονομίας. Σκοπός του άμεσου επενδυτή είναι η άσκηση σημαντικής επιρροής στη διαχείριση της μονάδας στην οποία επενδύει.
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια (AF.m2)	Ένα δάνειο χαρακτηρίζεται ως μη εξυπηρετούμενο όταν η καταβολή των τόκων ή του κεφαλαίου έχει καθυστερήσει τουλάχιστον κατά 90 ημέρες ή οι πληρωτέοι τόκοι 90 και πλέον ημερών έχουν κεφαλαιοποιηθεί, αναχρηματοδοτηθεί ή καθυστερήσει βάσει συμφωνίας ή οι πληρωμές δεν έχουν καθυστερήσει περισσότερο από 90 ημέρες, αλλά υπάρχουν άλλοι σοβαροί λόγοι (όπως η χρεοκοπία του οφειλέτη) που θέτουν υπό αμφισβήτηση την πλήρη καταβολή των οφειλών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7.2

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ ΑΝΟΙΓΜΑΤΟΣ ΕΩΣ ΤΟΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ ΚΛΕΙΣΙΜΑΤΟΣ

Το παράρτημα 7.2 παρουσιάζει έναν πίνακα από τον ισολογισμό ανοίγματος έως τον ισολογισμό κλεισίματος, με τις λεπτομέρειες κάθε κατηγορίας περιουσιακών στοιχείων όσον αφορά τους διάφορους τρόπους με τους οποίους αλλάζει η αξία ισολογισμού: συναλλαγές ή λοιπές μεταβολές του όγκου των περιουσιακών στοιχείων και κέρδη και ζημίες κτήσης.

Ταξινόμηση περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων και καθαρής θέσης	IV.1 Ισολογισμός ανοίγματος	III.1 και III.2 Συναλλαγές	III.3.1 Λοιπές μεταβολές του όγκου	III.3.2 Κέρδη και ζημίες κτήσης		IV.3 Ισολογισμός κλεισίματος
				III.3.2.1 Ουδέτερα κέρδη και ζημίες κτή- σης	III.3.2.2 Πραγματικά κέρδη και ζημίες κτή- σης	
Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	AN.	P.5, NP	K.1, K.2, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.
Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	AN.1	P.5	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.1
Πάγια περιουσιακά στοιχεία ⁽¹⁾	AN.11	P.51g, P.51c	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.11
Κατοικίες	AN.111	P.51g, P.51c	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.111
Λοιπά κτίρια και κατασκευές	AN.112	P.51g, P.51c	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.112
Μηχανήματα και εξοπλισμός	AN.113	P.51g, P.51c	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.113
Οπλικά συστήματα	AN.114	P.51g, P.51c	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.114
Καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι	AN.115	P.51g, P.51c	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.115
Προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας	AN.117	P.51g, P.51c	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.117
Αποθέματα κατά είδος αποθέματος	AN.12	P.52	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.12
Τιμαλφή	AN.13	P.53	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.13
Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	AN.2	NP	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.2
Φυσικοί πόροι	AN.21	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.21
Γη	AN.211	NP.1	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.211
Ορυκτοί και ενεργειακοί πόροι	AN.212	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.212

Ταξινόμηση περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων και καθαρής θέσης	IV.1 Ισολογισμός ανοίγματος	III.1 και III.2 Συναλλαγές	III.3.1 Λοιπές μεταβολές του όγκου	III.3.2 Κέρδη και ζημίες κτήσης		IV.3 Ισολογισμός κλεισίματος
				III.3.2.1 Ουδέτερα κέρδη και ζημίες κτήσης	III.3.2.2 Πραγματικά κέρδη και ζημίες κτήσης	
Μη καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι	AN.213	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.213
Υδάτινοι πόροι	AN.214	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.214
Άλλοι φυσικοί πόροι	AN.215	NP.1	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.215
Ραδιοφάσμα	AN.2151	NP.1	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.2151
Λοιπά	AN.2159	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.2159
Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	AN.22	NP.2	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.22
Αγορές μείον πωλήσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	AN.23	NP.3	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.23
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις ⁽²⁾	AF	F	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.
Νομισματικός χρυσός και ΕΤΔ	AF.1	F.1	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.1
Μετρητά και καταθέσεις	AF.2	F.2	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.2
Χρεόγραφα	AF.3	F.3	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.3
Δάνεια	AF.4	F.4	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.4
Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές / μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	AF.5	F.5	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.5
Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	AF.6	F.6	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.6
Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	AF.7	F.7	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.7
Λοιποί εισπρακτέοι/ πληρωτέοι λογαριασμοί	AF.8	F.8	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.8
Καθαρή θέση	B.90	B.101	B.102	B.1031	B.1032	B.90

(1) Υπομνηματικό στοιχείο: AN.m: Διαρκή καταναλωτικά αγαθά.

(2) Υπομνηματικά στοιχεία: AF.m1: Άμεσες ξένες επενδύσεις• AF.m2: Μη εξυπηρετούμενα δάνεια.

Εξισωτικά μεγέθη

B.10	Μεταβολές της καθαρής θέσης
B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων
B.102	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων
B.103	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών και ζημιών κτήσης
B.1031	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης
B.1032	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης
B.90	Καθαρή θέση

Συναλλαγές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

F.	Συναλλαγές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων
F.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα
F.2	Μετρητά και καταθέσεις
F.3	Χρεόγραφα
F.4	Δάνεια
F.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
F.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων
F.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς
F.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί

Συναλλαγές αγαθών και υπηρεσιών

P.5	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου
P.51g	Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου
P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου (–)
P.511	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων
P.5111	Αποκτήσεις νέων πάγιων περιουσιακών στοιχείων
P.5112	Αποκτήσεις υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων
P.5113	Διαθέσεις υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων
P.512	Κόστος μεταβίβασης της κυριότητας μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
P.52	Μεταβολές αποθεμάτων
P.53	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις τιμαλφών

Λοιπές εγγραφές συσσώρευσης

NP	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
NP.1	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις φυσικών πόρων
NP.2	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις συμβάσεων, μισθώσεων και αδειών
NP.3	Αγορές μείον πωλήσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης
K.1	Οικονομική εμφάνιση περιουσιακών στοιχείων
K.2	Οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
K.21	Εξάντληση φυσικών πόρων
K.22	Άλλη οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
K.3	Ζημίες λόγω μεγάλων καταστροφών
K.4	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση
K.5	Άλλες μεταβολές όγκου π.δ.κ.α.
K.6	Μεταβολές ταξινόμησης
K.61	Μεταβολές ταξινόμησης κατά τομείς και μεταβολές δομής
K.62	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων
K.7	Ονομαστικά κέρδη και ζημίες κτήσης
K.71	Ουδέτερα κέρδη και ζημίες κτήσης
K.72	Πραγματικά κέρδη και ζημίες κτήσης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Η ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- 8.01 Το παρόν κεφάλαιο παραθέτει τα λεπτομερή στοιχεία των λογαριασμών και των ισολογισμών στην ακολουθία λογαριασμών των εθνικών λογαριασμών. Παραθέτει, επίσης, τις αλληλεπιδράσεις της εγχώριας οικονομίας με την αλλοδαπή με την ίδια ακολουθία. Στο παρόν κεφάλαιο περιγράφεται, ακόμη, ο λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών, που αντικατοπτρίζει τη λογιστική ταυτότητα που υποστηρίζει την προσφορά και χρήση αγαθών και υπηρεσιών. Τέλος, παρουσιάζεται το ολοκληρωμένο σύνολο οικονομικών λογαριασμών στο οποίο κάθε τομέας εμφανίζεται στον ίδιο λογαριασμό με μια συγκεντρωτική μορφή λογιστικών εγγραφών.

Ακολουθία λογαριασμών

- 8.02 Το ΕΣΛ καταγράφει τις ροές και τα αποθέματα σε ένα μεθοδικό σύνολο λογαριασμών που περιγράφουν τον οικονομικό κύκλο από την παραγωγή και τη δημιουργία του εισοδήματος ως τη διανομή και την αναδιανομή του και τη χρήση του για τελική κατανάλωση. Τέλος, το ΕΣΛ καταγράφει τη χρήση αυτού που απομένει με τη μορφή αποταμίευσης, ώστε να παρουσιάσει τη συσσώρευση μη χρηματοοικονομικών και χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.

- 8.03 Καθένας από τους λογαριασμούς παρουσιάζει πόρους και χρήσεις που εξισορροπούνται με την εισαγωγή εξισωτικού μεγέθους, συνήθως στην πλευρά χρήσεων του λογαριασμού. Το εξισωτικό μέγεθος μεταφέρεται στον επόμενο λογαριασμό ως η πρώτη εγγραφή στην πλευρά των πόρων.

Η διαρθρωμένη καταγραφή των συναλλαγών σύμφωνα με μια λογική ανάλυση της οικονομικής ζωής παρέχει τα συγκεντρωτικά μεγέθη που απαιτούνται για τη μελέτη ενός θεσμικού τομέα ή υποτομέα ή του συνόλου της οικονομίας. Η ανάλυση των λογαριασμών προορίζεται να αποκαλύψει τις πιο σημαντικές οικονομικές πληροφορίες, ενώ το εξισωτικό μέγεθος κάθε λογαριασμού είναι βασικό στοιχείο στις πληροφορίες που αποκαλύπτονται.

- 8.04 Οι λογαριασμοί χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες:

- α) οι τρέχοντες λογαριασμοί καλύπτουν την παραγωγή και τη σχετική δημιουργία, διανομή και αναδιανομή εισοδήματος, καθώς και τη χρήση του με τη μορφή τελικής κατανάλωσης. Το εισόδημα που δεν χρησιμοποιείται άμεσα για τελική κατανάλωση αποκαλύπτεται στο εξισωτικό μέγεθος της αποταμίευσης, το οποίο μεταφέρεται στους λογαριασμούς συσσώρευσης ως η πρώτη εγγραφή στην πλευρά των πόρων του λογαριασμού κεφαλαίου.
- β) οι λογαριασμοί συσσώρευσης αναλύουν τις μεταβολές των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού των μονάδων και επιτρέπουν την καταγραφή των μεταβολών της καθαρής θέσης (της διαφοράς μεταξύ των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού).
- γ) οι ισολογισμοί παρουσιάζουν το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού στην αρχή και το τέλος της λογιστικής περιόδου, καθώς και την καθαρή θέση. Οι ροές για κάθε στοιχείο του ενεργητικού και του παθητικού που καταγράφονται στους λογαριασμούς συσσώρευσης εμφανίζονται ξανά στον λογαριασμό μεταβολών του ισολογισμού.

- 8.05 Η ακολουθία λογαριασμών εφαρμόζεται στις θεσμικές μονάδες, στους θεσμικούς τομείς και υποτομείς και στο σύνολο της οικονομίας.

- 8.06 Τα εξισωτικά μεγέθη καταρτίζονται τόσο ακαθάριστα όσο και καθαρά. Είναι ακαθάριστα αν υπολογίζονται πριν από την αφαίρεση της ανάλωσης πάλιου κεφαλαίου και καθαρά αν υπολογίζονται μετά την αφαίρεση. Τα εξισωτικά μεγέθη εισοδήματος ενδείκνυται να εκφράζονται σε καθαρή τιμή, διότι η ανάλωση κεφαλαίου είναι απορρόφηση διαθέσιμου εισοδήματος που πρέπει να ικανοποιηθεί αν θέλουμε να διατηρηθεί το απόθεμα κεφαλαίου της οικονομίας.

- 8.07 Οι λογαριασμοί παρουσιάζονται με δύο τρόπους:

- α) με τη μορφή ολοκληρωμένων οικονομικών λογαριασμών, που εμφανίζουν τους λογαριασμούς για όλους τους θεσμικούς τομείς, το σύνολο της οικονομίας και την αλλοδαπή σε έναν πίνακα.
- β) με τη μορφή μιας ακολουθίας λογαριασμών, που παρέχουν πιο λεπτομερείς πληροφορίες. Οι πίνακες που εμφανίζουν την παρουσίαση του κάθε λογαριασμού παρατίθενται στο τμήμα του παρόντος κεφαλαίου με τίτλο «Ακολουθία λογαριασμών».

- 8.08 Ο πίνακας 8.1 παρουσιάζει συνοπτικά τους λογαριασμούς, τα εξισωτικά μεγέθη και τα κύρια συγκεντρωτικά μεγέθη: ο κωδικός για τα κύρια συγκεντρωτικά μεγέθη δεν παρουσιάζεται στον πίνακα, αλλά είναι ίδιος με τον κωδικό για τα εξισωτικά μεγέθη, αλλά με την προσθήκη ενός αστερίσκου μετά τον αριθμό. Για παράδειγμα, για το ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, ο κωδικός είναι B.5g, ενώ ο ισοδύναμος κωδικός του κύριου συγκεντρωτικού μεγέθους «Ακαθάριστο εθνικό εισόδημα» είναι B.5*g.

- 8.09 Τα εξισωτικά μεγέθη παρουσιάζονται στον πίνακα με την ακαθάριστη μορφή τους και επισημαίνονται με τη χρησιμοποίηση του «g» στον κωδικό. Για κάθε τέτοιον κωδικό υπάρχει μια καθαρή μορφή, όπου η εκτίμηση για ανάλωση κεφαλαίου έχει αφαιρεθεί. Για παράδειγμα, το μέγεθος «Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη» έχει κωδικό B.1g, ενώ το καθαρό ισοδύναμο («Προστιθέμενη αξία, καθαρή»), όπου η ανάλωση κεφαλαίου έχει αφαιρεθεί, είναι B.1n.

Πίνακας 8.1 — Συνοπτική παρουσίαση των λογαριασμών, των εξισωτικών μεγεθών και των κύριων συγκεντρωτικών μεγεθών

Λογαριασμοί									Εξισωτικά μεγέθη		Κύρια συγκεντρωτικά μεγέθη
Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για τους θεσμικούς τομείς											
Τρέχοντες λογαριασμοί	I.	Λογαριασμός παραγωγής	I.	Λογαριασμός παραγωγής					B.1g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη	Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕγχΠ)
	II.	Λογαριασμοί διανομής και χρήσης εισοδήματος	II.1	Λογαριασμοί πρωτογενούς διανομής εισοδήματος	II.1.1	Λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος			B.2g B.3g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο Μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο	
					II.1.2	Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος	II.1.2.1	Λογαριασμός επιχειρηματικού εισοδήματος	B.4g	Επιχειρηματικό εισόδημα, ακαθάριστο	
							II.1.2.2	Λογαριασμός διανομής λοιπού πρωτογενούς εισοδήματος	B.5g	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, ακαθάριστων	Ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ)
			II.2	Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος					B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	Ακαθάριστο εθνικό διαθέσιμο εισόδημα
			II.3	Λογαριασμός αναδιανομής εισοδήματος σε είδος					B.7g	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	
			II.4	Λογαριασμός χρήσης εισοδήματος	II.4.1	Λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος			B.8g	Αποταμίευση, ακαθάριστη	Ακαθάριστη εθνική αποταμίευση
					II.4.2	Λογαριασμός χρήσης προσαρμοσμένου διαθέσιμου εισοδήματος					
Λογαριασμοί συσσώρευσης	III.	Λογαριασμοί συσσώρευσης	III.1	Λογαριασμός κεφαλαίου	III.1.1	Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων			B.101	Μεταβολή καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	
					III.1.2	Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοοικονομικών στοιχείων			B.9	Καθαρή χορήγηση (+) / λήψη (-) δανείων	
			III.2	Χρηματοοικονομικός λογαριασμός					B.9	Καθαρή χορήγηση (+) / λήψη (-) δανείων	

Λογαριασμοί									Εξισωτικά μεγέθη		Κύρια συγκεντρωτικά μεγέθη
			III.3	Λογαριασμός λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων	III.3.1	Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων			B.102	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων	
					III.3.2	Λογαριασμοί αναπροσαρμογής			B.103	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης	
							III.3.2.1	Λογαριασμός ουδέτερων κερδών/ζημιών κτήσης	B.1031	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδετέρων κερδών/ζημιών κτήσης	
							III.3.2.2	Λογαριασμός πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης	B.1032	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης	
Ισολογισμοί	IV.	Ισολογισμοί	IV.1	Ισολογισμός ανοίγματος					B.90	Καθαρή θέση	Εθνική καθαρή θέση
			IV.2	Μεταβολές του ισολογισμού					B.10	Μεταβολές της καθαρής θέσης, συνολικές	Μεταβολές της εθνικής καθαρής θέσης
			IV.3	Ισολογισμός κλεισίματος					B.90	Καθαρή θέση	Εθνική καθαρή θέση

Πίνακας 8.1 — Συνοπτική παρουσίαση των λογαριασμών, των εξισωτικών μεγεθών και των κύριων συγκεντρωτικών μεγεθών (συνέχεια)

Λογαριασμοί									Εξισωτικά μεγέθη		Κύρια συγκεντρωτικά μεγέθη
Λογαριασμός συναλλαγών											
	0.	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών									
Λογαριασμός της αλλοδαπής (λογαριασμός εξωτερικών συναλλαγών)											
Τρέχων λογαριασμός	V.	Λογαριασμός αλλοδαπής	V.I	Εξωτερικός λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών					B.11	Εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών	Εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών
			V.II	Εξωτερικός λογαριασμός πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων					B.12	Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο	Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο
Λογαριασμοί συσσώρευσης			V.III	Εξωτερικοί λογαριασμοί συσσώρευσης	V.III.1	Λογαριασμός κεφαλαίου	V.III.1.1	Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω τρέχοντος εξωτερικού ισοζυγίου και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω του τρέχοντος εξωτερικού ισοζυγίου και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	

Λογαριασμοί								Εξισωτικά μεγέθη		Κύρια συγκεντρωτικά μεγέθη	
						V.III.1.2	Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοοικονομικών στοιχείων	B.9	Καθαρή χορήγηση (+) / λήψη (-) δανείων		
					V.III.2	Χρηματοοικονομικός λογαριασμός		B.9	Καθαρή χορήγηση (+) / λήψη (-) δανείων	Καθαρή χορήγηση (+) / λήψη (-) δανείων	
					V.III.3	Λογαριασμός λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων	V.III.3.1	Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων	B.102	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων	
							V.III.3.2	Λογαριασμοί αναπροσαρμογής	B.103	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης	
Ισολογισμοί			V.IV	Εξωτερικός λογαριασμός περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	V.IV.1	Ισολογισμός ανοίγματος		B.90	Καθαρή θέση	Καθαρή εξωτερική χρηματοοικονομική θέση	
					V.IV.2	Μεταβολές του ισολογισμού		B.10	Μεταβολές της καθαρής θέσης		
					V.IV.3	Ισολογισμός κλεισίματος		B.90	Καθαρή θέση	Καθαρή εξωτερική χρηματοοικονομική θέση	

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ**Τρέχοντες λογαριασμοί****Λογαριασμός παραγωγής (I)**

- 8.10 Ο λογαριασμός παραγωγής (I) δείχνει τις συναλλαγές που σχετίζονται με την ίδια την παραγωγική διαδικασία. Καταρτίζεται για θεσμικούς τομείς και για κλάδους. Στους πόρους του περιλαμβάνονται τα παραγόμενα προϊόντα και στις χρήσεις του περιλαμβάνεται η ενδιάμεση ανάλωση.
- 8.11 Ο λογαριασμός παραγωγής αποκαλύπτει ένα από τα πιο σημαντικά εξισωτικά μεγέθη του συστήματος —την προστιθέμενη αξία ή την αξία που παράγεται από οποιαδήποτε μονάδα που επιδίδεται σε μια παραγωγική δραστηριότητα— και ένα συγκεντρωτικό μέγεθος με ζωτική σημασία: το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν. Η προστιθέμενη αξία είναι οικονομικά σημαντική τόσο για τους θεσμικούς τομείς όσο και για τους κλάδους.
- 8.12 Η προστιθέμενη αξία (το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού) μπορεί να υπολογιστεί πριν ή μετά την ανάλωση πάγιου κεφαλαίου, δηλαδή ακαθάριστη ή καθαρή. Δεδομένου ότι η παραγωγή αποτιμάται σε βασικές τιμές και η ενδιάμεση ανάλωση αποτιμάται σε τιμές αγοραστή, η προστιθέμενη αξία δεν περιλαμβάνει τους φόρους μείον τις επιδοτήσεις προϊόντων.
- 8.13 Ο λογαριασμός παραγωγής στο επίπεδο του συνόλου της οικονομίας περιλαμβάνει στους πόρους, εκτός από την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών, τους φόρους μείον τις επιδοτήσεις προϊόντων. Έτσι, δίνει τη δυνατότητα να ληφθεί το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (σε αγοραίες τιμές) ως εξισωτικό μέγεθος. Ο κωδικός για το εν λόγω βασικό συγκεντρωτικό εξισωτικό μέγεθος, την προστιθέμενη αξία σε επίπεδο συνολικής οικονομίας προσαρμοσμένη σε αγοραίες τιμές, είναι B.1*g κι αυτό είναι το ΑΕγχΠ σε αγοραίες τιμές. Ο κωδικός του καθαρού εγχώριου προϊόντος (ΚΕγχΠ) είναι B.1*n.
- 8.14 Οι υπηρεσίες χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης που μετρούνται έμμεσα (ΥΧΔΜΕ) κατανέμονται στους χρήστες ως δαπάνες. Ως εκ τούτου, ένα μέρος των πληρωμών τόκων σε ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς πρέπει να αναταξινομηθεί ως πληρωμές για υπηρεσίες και να κατανεμηθεί ως παραγωγή των παρόχων υπηρεσιών χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης. Εμφανίζεται μια ισοδύναμη αξία ως κατανάλωση των χρηστών. Η αξία του ΑΕγχΠ επηρεάζεται από το ποσό των ΥΧΔΜΕ που κατανέμεται στην τελική κατανάλωση, τις εξαγωγές και τις εισαγωγές.

Πίνακας 8.2 — Λογαριασμός Ι: Λογαριασμός παραγωγής

Χρήσεις										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	MKIE	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη
3 604	3 604								P.1	Παραγωγή
3 077	3 077								P.11	Εμπορεύσιμη παραγωγή
147	147								P.12	Παραγωγή για ίδια τελική χρήση
380	380								P.13	Μη εμπορεύσιμη παραγωγή
1 883			1 883	17	115	222	52	1 477	P.2	Ενδιάμεση ανάλωση
133	133								D.21-D.31	Φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων
1 854			1 854	15	155	126	94	1 331	B.1g/B.1*g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη / ακαθάριστο εγχώριο προϊόν
222			222	3	23	27	12	157	P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου
1 632			1 632	12	132	99	82	1 174	B.1n/B.1*n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή / καθαρό εγχώριο προϊόν
Πόροι										
			S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών	
	Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη		Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	MKIE	Συνολική οικονομία	Λογαριασμός αλλοδαπής	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών
P.1	Παραγωγή		2 808	146	348	270	32	3 604		
P.11	Εμπορεύσιμη παραγωγή		2 808	146	0	123	0	3 077		
P.12	Παραγωγή για ίδια τελική χρήση		0	0	0	147	0	147		
P.13	Μη εμπορεύσιμη παραγωγή				348		32	380		
P.2	Ενδιάμεση ανάλωση									1 883
D.21-D.31	Φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων							133		
B.1g/B.1*g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη / ακαθάριστο εγχώριο προϊόν									
P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου									
B.1n/B.1*n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή / καθαρό εγχώριο προϊόν									

Λογαριασμοί διανομής και χρήσης εισοδήματος (II)

- 8.15 Η διανομή και η χρήση του εισοδήματος αναλύονται σε τέσσερις βαθμίδες: πρωτογενής διανομή, δευτερογενής διανομή, αναδιανομή σε είδος και χρήση του εισοδήματος.

Η πρώτη βαθμίδα αφορά την παραγωγή εισοδήματος που προκύπτει απευθείας από την παραγωγική διεργασία και τη διανομή του στους συντελεστές της παραγωγής (εργασία, κεφάλαιο) και τη γενική κυβέρνηση (μέσω φόρων στην παραγωγή και στις εισαγωγές και επιδοτήσεων). Δίνει τη δυνατότητα προσδιορισμού του λειτουργικού πλεονάσματος (ή του ακαθάριστου εισοδήματος στην περίπτωση των νοικοκυριών) και του πρωτογενούς εισοδήματος.

Η δεύτερη βαθμίδα παρακολουθεί την αναδιανομή του εισοδήματος μέσω των μεταβιβάσεων, εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος και τις κεφαλαιακές μεταβιβάσεις. Η βαθμίδα αυτή μας παρέχει το διαθέσιμο εισόδημα ως εξισωτικό μέγεθος.

Για την τρίτη βαθμίδα, οι μεμονωμένες υπηρεσίες που παρέχονται από την κυβέρνηση και τα ΜΚΙΕΝ στην κοινωνία αντιμετωπίζονται ως μέρος της τελικής κατανάλωσης των νοικοκυριών, ενώ τεκμαίρεται για τα νοικοκυριά ένα αντίστοιχο εισόδημα. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω δύο λογαριασμών με προσαρμοσμένα μεγέθη. Θεσπίζεται ο λεγόμενος λογαριασμός αναδιανομής εισοδήματος σε είδος, ο οποίος παρουσιάζει στους πόρους το τεκμαρτό πρόσθετο εισόδημα των νοικοκυριών και αντίστοιχη χρήση για την κυβέρνηση και τα ΜΚΙΕΝ ως τεκμαρτή μεταφορά από τους εν λόγω τομείς. Αυτό δίνει εξισωτικό μέγεθος που καλείται προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, το οποίο, για το σύνολο της οικονομίας ισούται με το διαθέσιμο εισόδημα, αλλά διαφέρει για τους τομείς των Νοικοκυριών, της Γενικής Κυβέρνησης και των ΜΚΙΕΝ.

Στην τέταρτη βαθμίδα, το διαθέσιμο εισόδημα μεταφέρεται στον επόμενο λογαριασμό, τον λογαριασμό χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος, όπου παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίο αναλώνεται το εισόδημα, αφήνοντας την αποταμίευση ως εξισωτικό μέγεθος. Όταν οι επιμέρους υπηρεσίες αναγνωρίζονται ως κατανάλωση των νοικοκυριών μέσω του λογαριασμού αναδιανομής εισοδήματος σε είδος, ο λογαριασμός χρήσης προσαρμοσμένου διαθέσιμου εισοδήματος δείχνει τον τρόπο με τον οποίο αναλώνεται από νοικοκυριά αυτό το προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα στις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος που λαμβάνονται από την κυβέρνηση και τα ΜΚΙΕΝ, προσθέτοντας στην τελική κατανάλωση των νοικοκυριών την αξία των κοινωνικών μεταβιβάσεων σε είδος για να προκύψει η λεγόμενη πραγματική τελική κατανάλωση. Η κατανάλωση της κυβέρνησης και των ΜΚΙΕΝ μειώνεται κατά ίσο και αντίθετο ποσό, έτσι ώστε, όταν υπολογίζεται η αποταμίευση για τους τομείς της κυβέρνησης, των ΜΚΙΕΝ και των νοικοκυριών, η διορθωμένη πρακτική να δίνει το ίδιο εξισωτικό μέγεθος αποταμίευσης για κάθε τομέα, όπως και η συνήθης πρακτική.

Λογαριασμοί πρωτογενούς διανομής εισοδήματος (II.1)**Λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος (II.1.1)**

Η διάταξη του λογαριασμού δημιουργίας εισοδήματος κατά θεσμικό τομέα εμφανίζεται στον πίνακα 8.3.

- 8.16 Ο λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος παρουσιάζεται επίσης και κατά κλάδους, στις στήλες των πινάκων προσφοράς και χρήσης.
- 8.17 Ο λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος παρουσιάζει τις συναλλαγές πρωτογενούς εισοδήματος από την άποψη των τομέων απ' όπου προέρχεται το εισόδημα και όχι των τομέων για τους οποίους προορίζεται (το εισόδημα).
- 8.18 Δείχνει τον τρόπο με τον οποίο η προστιθέμενη αξία καλύπτει το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας και τους λοιπούς πόρους (μείον τις επιδοτήσεις) επί της παραγωγής. Το εξισωτικό μέγεθος είναι το λειτουργικό πλεόνασμα, που είναι το πλεόνασμα (ή το έλλειμμα) των παραγωγικών δραστηριοτήτων πριν να ληφθούν υπόψη οι τόκοι, τα μισθώματα ή οι επιβαρύνσεις τα οποία η παραγωγική μονάδα:
- α) πρέπει να καταβάλει για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή φυσικούς πόρους —που έχει δανειστεί ή ενοικιάσει·
 - β) πρέπει να λαμβάνει για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή φυσικούς πόρους των οποίων είναι ιδιοκτήτης.
- 8.19 Στην περίπτωση των επιχειρήσεων μη μετοχικής μορφής του τομέα των νοικοκυριών, το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού δημιουργίας εισοδήματος περιέχει σιωπηρά ένα στοιχείο που αντιστοιχεί στην αμοιβή για την εργασία που πραγματοποιεί ο ιδιοκτήτης ή μέλη της οικογένειάς του. Αυτό το εισόδημα της αυτοαπασχόλησης συνδυάζει χαρακτηριστικά μισθών και ημερομισθίων με χαρακτηριστικά κέρδους που προέκυψε από επιχειρηματική δραστηριότητα. Το εισόδημα αυτό, που δεν είναι ούτε μισθοί με την αυστηρή έννοια του όρου ούτε μόνο κέρδη, αναφέρεται ως «μεικτό εισόδημα».
- 8.20 Στην περίπτωση της παροχής υπηρεσιών στέγασης από ιδιοκατοικούντα νοικοκυριά για ίδιο λογαριασμό, το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού δημιουργίας εισοδήματος είναι το λειτουργικό πλεόνασμα (και όχι το μεικτό εισόδημα).

Πίνακας 8.3 — Λογαριασμός Π.1.1: Λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος

Χρήσεις										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	MKIE	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη
									B.1g/B.1*g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη / ακαθάριστο εγχώριο προϊόν
									B.1n/B.1*n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή / καθαρό εγχώριο προϊόν
1 150			1 150	11	11	98	44	986	D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας
950			950	6	11	63	29	841	D.11	Μισθοί και ημερομίσθια
200			200	5	0	55	5	145	D.12	Εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές
181			181	4	0	51	4	132	D.121	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές
168			168	4	0	48	4	122	D.1211	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές
13			13	0	0	3	0	10	D.1212	Πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές
19			19	1	0	4	1	13	D.122	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές
18			18	1	0	4	1	12	D.1221	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές
1			1	0	0	0	0	1	D.1222	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές
235		0	235						D.2	Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών
141		0	141						D.21	Φόροι επί προϊόντων
121		0	121						D.211	Φόροι τύπου φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ)
17		0	17						D.212	Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών, εκτός από τον ΦΠΑ
17		0	17						D.2121	Εισαγωγικοί δασμοί
0		0	0						D.2122	Φόροι επί εισαγωγών, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς
3		0	3						D.214	Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους εισαγωγής
94		0	94	1	0	1	4	88	D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής
- 44		0	- 44						D.3	Επιδότησεις
- 8		0	- 8						D.31	Επιδότησεις προϊόντων

[illegible]

[illegible]

Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος (II.1.2)

- 8.21 Σε αντίθεση με τον λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος, ο λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος αφορά τις μονάδες και τους θεσμικούς τομείς μόνιμους κατοίκους ως αποδέκτες και όχι ως παραγωγούς πρωτογενούς εισοδήματος.
- 8.22 «Πρωτογενές εισόδημα» είναι το εισόδημα που εισπράττουν οι μονάδες μόνιμοι κάτοικοι λόγω της άμεσης συμμετοχής τους στην παραγωγική διεργασία και το εισόδημα που πρέπει να εισπράττει ο ιδιοκτήτης ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή φυσικού πόρου σε αντάλλαγμα για την παροχή του περιουσιακού στοιχείου ή τη διάθεση του φυσικού πόρου σε άλλη θεσμική μονάδα.
- 8.23 Για τον τομέα των νοικοκυριών, το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας (D.1) ως πόρος στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος δεν είναι ίδιο με την εγγραφή D.1 ως χρήση στον λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος. Στον λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος των νοικοκυριών, η εγγραφή στην πλευρά της χρήσης δείχνει τα ποσά που καταβάλλονται στο προσωπικό που απασχολείται στην οικογενειακή επιχείρηση. Στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των νοικοκυριών, η εγγραφή στην πλευρά των πόρων δείχνει το σύνολο του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας που αποκτάται από τον τομέα των νοικοκυριών λόγω απασχόλησης σε επιχειρήσεις, σε φορείς της γενικής κυβέρνησης κ.λπ. Έτσι, η εγγραφή στον λογαριασμό διανομής για τα νοικοκυριά είναι πολύ μεγαλύτερη από την εγγραφή στον λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος του τομέα των νοικοκυριών.
- 8.24 Ο λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος (II.1.2) μπορεί να υπολογιστεί μόνο για τους θεσμικούς τομείς και υποτομείς γιατί, στην περίπτωση των κλάδων, δεν είναι δυνατή η ανάλυση ορισμένων ροών που συνδέονται με τη χρηματοδότηση (χορήγηση ή λήψη δανείων κεφαλαίου) και με περιουσιακά στοιχεία.
- 8.25 Ο λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος αναλύεται σε λογαριασμό επιχειρηματικού εισοδήματος (II.1.2.1) και σε λογαριασμό διανομής λοιπού πρωτογενούς εισοδήματος (II.1.2.2).

Πίνακας 8.4 — Λογαριασμός Π.1.2: Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος

Χρήσεις										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	MKIEΠ	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη
									B.2g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο
									B.3g	Μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο
									B.2n	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό
									B.3n	Μεικτό εισόδημα, καθαρό
6		6							D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας
6		6							D.11	Μισθοί και ημερομίσθια
0		0							D.12	Εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές
0		0							D.121	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές
0		0							D.1211	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές
0		0							D.1212	Πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές
0		0							D.122	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές
0		0							D.1221	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές
0		0							D.1222	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές
0									D.2	Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών
0									D.21	Φόροι επί προϊόντων
0									D.211	Φόροι τύπου φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ)
0									D.212	Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών, εκτός από τον ΦΠΑ
0									D.2121	Εισαγωγικοί δασμοί
0									D.2122	Φόροι επί εισαγωγών, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς

Χρήσεις										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	MKIE	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη
0									D.214	Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους εισαγωγής
0									D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής
0									D.3	Επιδότησεις
0									D.31	Επιδότησεις προϊόντων
0									D.311	Επιδότησεις εισαγωγών
0									D.319	Λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων
0									D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής
435		44	391	6	41	42	168	134	D.4	Εισόδημα περιουσίας
230		13	217	6	14	35	106	56	D.41	Τόκοι
79		17	62	0			15	47	D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών
67		13	54				15	39	D.421	Μερίσματα
12		4	8				0	8	D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών
14		14	0				0	0	D.43	Επανεπενδύμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις
47		0	47				47		D.44	Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις
25		0	25				25		D.441	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων
8		0	8				8		D.442	Εισόδημα από επενδύσεις πληρωτέο σε δικαιούχους συντάξεων

Χρήσεις										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	MKIE	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη
14		0	14				14		D.443	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
6		0	6				6		D.4431	Μερίσματα αποδοτέα σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
8		0	8				8		D.4432	Μη διανεμόμενα κέρδη αποδοτέα σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
653			65	0	27	7	0	31	D.45	Μισθώματα
1 864			1 864	4	1 381	198	27	254	B.5g/B.5*g	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, ακαθάριστο / Εθνικό εισόδημα, ακαθάριστο
1 642			1 642	1	1 358	171	15	97	B.5n/B.5*n	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, καθαρό / Εθνικό εισόδημα, καθαρό

Πίνακας 8.4 — Λογαριασμός Π.1.2: Διανομή πρωτογενούς εισοδήματος (συνέχεια)

Πόροι										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		
	Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	MKIE	Συνολική οικονομία	Λογαριασμός αλλοδαπής	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Σύνολο
B.2g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο	292	46	27	84	3	452			452
B.3g	Μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο				61		61			61
B.2n	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	135	34	0	69	0	238			238
B.3n	Μεικτό εισόδημα, καθαρό				53		53			53
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας				1 154		1 154	2		1 156

Πόροι										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		
	Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	ΜΚΙΕΝ	Συνολική οικονομία	Λογαριασμός αλλοδαπής	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Σύνολο
D.11	Μισθοί και ημερομίσθια				954		954	2		956
D.12	Εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές				200		200	0		200
D.121	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές				181		181	0		181
D.1211	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές				168		168	0		168
D.1212	Πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές				13		13	0		13
D.122	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές				19		19	0		19
D.1221	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές				18		18	0		18
D.1222	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές				1		1	0		1
D.2	Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών			235			235			235
D.21	Φόροι επί προϊόντων			141			141			141
D.211	Φόροι τύπου φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ)			121			121			121
D.212	Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών, εκτός από τον ΦΠΑ			17			17			17
D.2121	Εισαγωγικοί δασμοί			17			17			17
D.2122	Φόροι επί εισαγωγών, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς			0			0			0
D.214	Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους εισαγωγής			3			3			3
D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής			94			94			94
D.3	Επιδότησεις			- 44			- 44			- 44
D.31	Επιδότησεις προϊόντων			- 8			- 8			- 8
D.311	Επιδότησεις εισαγωγών			0			0			0

Λογαριασμός επιχειρηματικού εισοδήματος (II.1.2.1)

- 8.26 Σκοπός του λογαριασμού επιχειρηματικού εισοδήματος είναι ο καθορισμός ενός εξισωτικού μεγέθους που αντιστοιχεί στην έννοια του τρέχοντος κέρδους πριν από τη διανομή και τον φόρο εισοδήματος, όπως χρησιμοποιείται συνήθως στη λογιστική των επιχειρήσεων.
- 8.27 Στην περίπτωση της γενικής κυβέρνησης και των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά, ο λογαριασμός αυτός αφορά μόνο τις δραστηριότητές τους που σχετίζονται με εμπορεύσιμα προϊόντα.
- 8.28 Το επιχειρηματικό εισόδημα αντιστοιχεί στο λειτουργικό πλεόνασμα ή στο μεικτό εισόδημα (στην πλευρά των πόρων):
- συν το εισπρακτέο εισόδημα περιουσίας που σχετίζεται με χρηματοοικονομικά ή άλλα περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στην επιχείρηση (στην πλευρά των πόρων)·
- μείον τους πληρωτέους τόκους για χρέη της επιχείρησης, τα πληρωτέα λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις και τα πληρωτέα μισθώματα για γη και λοιπούς φυσικούς πόρους που έχει μισθώσει η επιχείρηση (στην πλευρά των χρήσεων).
- Το πληρωτέο εισόδημα περιουσίας με τη μορφή μερισμάτων, αναλήψεων από το εισόδημα οιονεί εταιρειών ή επανεπενδύμενων κερδών από άμεσες ξένες επενδύσεις δεν αφαιρείται από το επιχειρηματικό εισόδημα.

Λογαριασμός διανομής λοιπού πρωτογενούς εισοδήματος (II.1.2.2)

- 8.29 Σκοπός του λογαριασμού διανομής λοιπού πρωτογενούς εισοδήματος είναι η επιστροφή στην έννοια του πρωτογενούς εισοδήματος από την έννοια του επιχειρηματικού εισοδήματος. Επομένως, περιλαμβάνει τα στοιχεία του πρωτογενούς εισοδήματος που δεν περιλαμβάνονται στον λογαριασμό επιχειρηματικού εισοδήματος:
- α) στην περίπτωση των εταιρειών, διανεμηθέντα μερίσματα, αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών και επανεπενδύμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις (στην πλευρά των χρήσεων)·
- β) στην περίπτωση των νοικοκυριών:
1. πληρωτέο εισόδημα περιουσίας, εκτός από τα πληρωτέα μισθώματα και τόκους που σχετίζονται με την επιχειρηματική δραστηριότητα (στην πλευρά των χρήσεων)·
 2. εισόδημα εξαρτημένης εργασίας (στην πλευρά των πόρων)·
 3. εισπρακτέο εισόδημα περιουσίας, εκτός από το εισπρακτέο εισόδημα που σχετίζεται με τη δραστηριότητα της επιχείρησης (στην πλευρά των πόρων)·
- γ) στην περίπτωση της γενικής κυβέρνησης:
1. πληρωτέο εισόδημα περιουσίας, εκτός από το εισόδημα που σχετίζεται με δραστηριότητες παραγωγής εμπορεύσιμων προϊόντων (στην πλευρά των χρήσεων)·
 2. φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών (στην πλευρά των πόρων)·
 3. εισπρακτέο εισόδημα περιουσίας, εκτός από το εισπρακτέο εισόδημα που σχετίζεται με δραστηριότητες παραγωγής εμπορεύσιμων προϊόντων (στην πλευρά των πόρων).

Πίνακας 8.5 — Λογαριασμός Π.1.2.1: Επιχειρηματικό εισόδημα

Χρήσεις										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	MKIE	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη
									B.2g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο
									B.3g	Μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο
									B.2n	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό
									B.3n	Μεικτό εισόδημα, καθαρό
240			240				153	87	D.4	Εισόδημα περιουσίας
162			162				106	56	D.41	Τόκοι
									D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών
									D.421	Μερίσματα
									D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών
									D.43	Επανεπενδύμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις
47			47				47		D.44	Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις
25			25				25		D.441	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων
8			8				8		D.442	Εισόδημα από επενδύσεις πληρωτέο σε δικαιούχους συντάξεων
14			14				14		D.443	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
31			31				0	31	D.45	Μισθώματα
343			343				42	301	B.4g	Επιχειρηματικό εισόδημα, ακαθάριστο
174			174				30	144	B.4n	Επιχειρηματικό εισόδημα, καθαρό

Πίνακας 8.5 — Λογαριασμός Π.1.2.1: Επιχειρηματικό εισόδημα (συνέχεια)

Πόροι										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		
	Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	ΜΚΙΕΝ	Συνολική οικονομία	Λογαριασμός αλλοδαπής	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Σύνολο
B.2g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο	292	46	27	84	3	452			452
B.3g	Μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο				61		61			61
B.2n	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	135	34	0	69	0	238			238
B.3n	Μεικτό εισόδημα, καθαρό				53		53			53
D.4	Εισόδημα περιουσίας	96	149				245			245
D.41	Τόκοι	33	106				139			139
D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	10	25				35			35
D.421	Μερίσματα	10	25				35			35
D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών						0			0
D.43	Επανεπενδυόμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις	4	7				11			11
D.44	Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις	8	8				16			16
D.441	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων	5					5			5
D.442	Εισόδημα από επενδύσεις πληρωτέο σε δικαιούχους συντάξεων						0			0
D.443	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	3	8				11			11
D.45	Μισθώματα	41	3				44			44
B.4g	Επιχειρηματικό εισόδημα, ακαθάριστο									
B.4n	Επιχειρηματικό εισόδημα, καθαρό									

Πίνακας 8.5 — Λογαριασμοί Π.1.2.2: Διανομή λοιπού πρωτογενούς εισοδήματος

Χρήσεις										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	ΜΚΙΕΝ	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη
									B.4g	Επιχειρηματικό εισόδημα, ακαθάριστο
									B.4n	Επιχειρηματικό εισόδημα, καθαρό
6		6							D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας
6		6							D.11	Μισθοί και ημερομίσθια
									D.12	Εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές
									D.121	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές
									D.122	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές
									D.2	Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών
									D.21	Φόροι επί προϊόντων
									D.211	Φόροι τύπου φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ)
									D.212	Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών, εκτός από τον ΦΠΑ
									D.2121	Εισαγωγικοί δασμοί
									D.2122	Φόροι επί εισαγωγών, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς
									D.214	Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους εισαγωγής
									D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής
									D.3	Επιδότησεις
									D.31	Επιδότησεις προϊόντων
									D.311	Επιδότησεις εισαγωγών

Χρήσεις										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	MKIE	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη
									D.319	Λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων
									D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής
214		63	151	6	41	42	15	47	D.4	Εισόδημα περιουσίας
68		13	55	6	14	35			D.41	Τόκοι
98		36	62				15	47	D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών
54		0	54				15	39	D.421	Μερίσματα
44		36	8					8	D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών
14		14	0						D.43	Επανεπενδύόμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις
									D.44	Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις
									D.441	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων
									D.442	Εισόδημα από επενδύσεις πληρωτέο σε δικαιούχους συντάξεων
									D.443	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
34			34	0	27	7			D.45	Μισθώματα
1 864			1 864	4	1 381	198	27	254	B.5g/B.5*g	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, ακαθάριστο / Εθνικό εισόδημα, ακαθάριστο
1 642			1 642	1	1 358	171	15	97	B.5n/B.5*n	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, καθαρό / Εθνικό εισόδημα, καθαρό

Πίνακας 8.5 — Λογαριασμοί Π.1.2.2: Διανομή λοιπού πρωτογενούς εισοδήματος (συνέχεια)

Πόροι										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		
	Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	ΜΚΙΕΝ	Συνολική οικονομία	Λογαριασμός αλλοδαπής	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Σύνολο
B.4g	Εισόδημα περιουσίας, ακαθάριστο	301	42				343			343
B.4n	Επιχειρηματικό εισόδημα, καθαρό	144	30				174			174
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας				1 154		1 154	2		1 156
D.11	Μισθοί και ημερομίσθια				954		954	2		956
D.12	Εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές				200		200			200
D.121	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές				181		181			181
D.122	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές				19		19			19
D.2	Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών			235			235			235
D.21	Φόροι επί προϊόντων			141			141			141
D.211	Φόροι τύπου φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ)			121			121			121
D.212	Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών, εκτός από τον ΦΠΑ			17			17			17
D.2121	Εισαγωγικοί δασμοί			17			17			17
D.2122	Φόροι επί εισαγωγών, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς			0			0			0
D.214	Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους εισαγωγής			3			3			3
D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής			94			94			94
D.3	Επιδοτήσεις			– 44			– 44			– 44
D.31	Επιδοτήσεις προϊόντων			– 8			– 8			– 8

[illegible]

Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος (II.2)

- 8.30 Ο λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος δείχνει τον τρόπο με τον οποίο κατανέμεται, μέσω αναδιανομής, το υπόλοιπο του πρωτογενούς εισοδήματος ενός θεσμικού τομέα: τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ., κοινωνικές εισφορές και παροχές (εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος) και άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις.
- 8.31 Το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού είναι το διαθέσιμο εισόδημα, το οποίο εκφράζει τις τρέχουσες συναλλαγές και είναι το ποσό που είναι διαθέσιμο για τελική κατανάλωση ή αποταμίευση.
- 8.32 Οι κοινωνικές εισφορές καταγράφονται στην πλευρά των χρήσεων του λογαριασμού δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των νοικοκυριών και στην πλευρά των πόρων του λογαριασμού δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των θεσμικών τομέων που είναι αρμόδιοι για τη διαχείριση των κοινωνικών ασφαλίσεων. Όταν είναι πληρωτέες από εργοδότες για τους μισθωτούς τους, περιλαμβάνονται πρώτα στο εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, στην πλευρά των χρήσεων του λογαριασμού δημιουργίας εισοδήματος των εργοδοτών, δεδομένου ότι αποτελούν μέρος του μισθολογικού κόστους. Καταγράφονται επίσης, ως εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, στην πλευρά των πόρων του λογαριασμού διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των νοικοκυριών, αφού αντιστοιχούν σε καταβολές προς τα νοικοκυριά.

Οι κοινωνικές εισφορές που εμφανίζονται στην πλευρά των χρήσεων του λογαριασμού δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των νοικοκυριών είναι καθαρές, δηλαδή δεν περιλαμβάνουν τις λειτουργικές δαπάνες των συνταξιοδοτικών ταμείων και των λοιπών ασφαλιστικών εταιρειών, των οποίων μέρος ή σύνολο των πόρων αποτελείται από πραγματικές κοινωνικές εισφορές.

Στον πίνακα για τις λειτουργικές δαπάνες συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης παρουσιάζεται ένα στοιχείο προσαρμογής. Οι καθαρές κοινωνικές εισφορές (D.61) καταγράφονται απαλλαγμένες από τις δαπάνες αυτές, αλλά, καθώς είναι δύσκολο να γίνει κατανομή τους στις συνιστώσες του D.61, οι εν λόγω εισφορές παρουσιάζονται στον πίνακα ακαθάριστες από τις εν λόγω δαπάνες. Έτσι, το D.61 είναι το άθροισμα των συνιστωσών του, μείον αυτό το στοιχείο προσαρμογής.

Λογαριασμός αναδιανομής εισοδήματος σε είδος (II.3)

- 8.33 Η αναδιανομή του εισοδήματος σε είδος δίνει μια ευρύτερη εικόνα του εισοδήματος των νοικοκυριών συμπεριλαμβάνοντας τις ροές που αντιστοιχούν στη χρήση των επιμέρους αγαθών και υπηρεσιών που δέχονται δωρεάν τα νοικοκυριά από την γενική κυβέρνηση και τα ΜΚΙΕΝ, δηλαδή τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος. Αυτό διευκολύνει τις διαχρονικές συγκρίσεις, όταν υπάρχουν διαφορές ή μεταβολές των οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών, και συμπληρώνει την ανάλυση του ρόλου της γενικής κυβέρνησης στην αναδιανομή του εισοδήματος.
- 8.34 Οι κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος καταγράφονται στην πλευρά των πόρων του λογαριασμού αναδιανομής εισοδήματος σε είδος, στην περίπτωση των νοικοκυριών, και στην πλευρά των χρήσεων, στην περίπτωση της γενικής κυβέρνησης και των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά.
- 8.35 Το εξισωτικό μέγεθος στον λογαριασμό αναδιανομής εισοδήματος σε είδος είναι το προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, που είναι η πρώτη εγγραφή στην πλευρά των πόρων του λογαριασμού χρήσης προσαρμοσμένου διαθέσιμου εισοδήματος (II.4.2).

Πίνακας 8.6 — Λογαριασμός Π.2: Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος

Χρήσεις										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	MKIE	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη
									B.5g/B.5*g	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, ακαθάριστο / Εθνικό εισόδημα, ακαθάριστο
									B.5n/B.5*n	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, καθαρό / Εθνικό εισόδημα, καθαρό
1 229		17	1 212	7	582	248	277	98		Τρέχουσες μεταβιβάσεις
213		1	212	0	178	0	10	24	D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.
204		1	203	0	176	0	7	20	D.51	Φόροι εισοδήματος
9			9	0	2	0	3	4	D.59	Λοιποί τρέχοντες φόροι
333		0	333		333				D.61	Καθαρές κοινωνικές εισφορές
181		0	181		181				D.611	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές
168		0	168		168				D.6111	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές
13		0	13		13				D.6112	Πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές
19		0	19		19				D.612	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές
18		0	18		18				D.6121	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές
1		0	1		1				D.6122	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές
129		0	129		129				D.613	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών
115		0	115		115				D.6131	Πραγματικές συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών
14		0	14		14				D.6132	Πραγματικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών
10		0	10		10				D.614	πρόσθετες/ συμπληρωματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών
8		0	8		8				D.6141	Πρόσθετες/ συμπληρωματικές συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών

Χρήσεις										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	MKIE	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη
2		0	2		2				D.6142	Πρόσθετες/ Συμπληρωματικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών
- 6		0	- 6		- 6				D.61SC	Λειτουργικές δαπάνες συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης
384		0	384	5	0	112	205	62	D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος
53		0	53			53			D.621	Παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα
45		0	45			45			D.6211	Συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα
8		0	8			8			D.6212	Μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα
279		0	279	5	0	7	205	62	D.622	Λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης
250		0	250	3	0	5	193	49	D.6221	Λοιπές συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης
29		0	29	2	0	2	12	13	D.6222	Λοιπές μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης
52			52			52			D.623	Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα
299		16	283	2	71	136	62	12	D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις
58		2	56	0	31	4	13	8	D.71	Καθαρά ασφάλιστρα για ασφαλίσεις κατά ζημιών
44		1	43	0	31	4	0	8	D.711	Καθαρά ασφάλιστρα για πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών
14		1	13				13		D.712	Καθαρά ασφάλιστρα για αντασφαλίσεις κατά ζημιών
60		12	48				48		D.72	Απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών
45		0	45				45		D.721	Απαιτήσεις από πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών
15		12	3				3		D.722	Απαιτήσεις από αντασφαλίσεις κατά ζημιών
96		0	96			96			D.73	Τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό της γενικής κυβέρνησης
23		1	22			22			D.74	Τρέχουσα διεθνής συνεργασία

Χρήσεις										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	MKIE	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη
53		1	52	2	40	5	1	4	D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις
36		0	36	0	29	5	1	1	D.751	Τρέχουσες μεταβιβάσεις προς MKIE
8		1	7		7				D.752	Τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ νοικοκυριών
9		0	9	2	4	0	0	3	D.759	Διάφορες άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις
9			9			9			D.76	Ίδιοι πόροι της ΕΕ που βασίζονται στον ΦΠΑ και στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ)
1 826			1 826	37	1 219	317	25	228	B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο
1 604			1 604	34	1 196	290	13	71	B.6n	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό

Πίνακας 8.6 — Λογαριασμός Π.2: Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος (συνέχεια)

Πόροι										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		
	Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	MKIE	Συνολική οικονομία	Λογαριασμός αλλοδαπής	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Σύνολο
B.5g/B.5*g	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, ακαθάριστο / Εθνικό εισόδημα, ακαθάριστο	254	27	198	1 381	4	1 864			1 864
B.5n/B.5*n	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, καθαρό / Εθνικό εισόδημα, καθαρό	97	15	171	1 358	1	1 642			1 642
	Τρέχουσες μεταβιβάσεις	72	275	367	420	40	1 174	55		1 229
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.			213			213	0		213
D.51	Φόροι εισοδήματος			204			204	0		204
D.59	Λοιποί τρέχοντες φόροι			9			9			9
D.61	Καθαρές κοινωνικές εισφορές	66	212	50	0	5	333	0		333

Πόροι										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		
	Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	MKIE	Συνολική οικονομία	Λογαριασμός αλλοδαπής	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Σύνολο
D.611	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	31	109	38	0	3	181	0		181
D.6111	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	27	104	35	0	2	168	0		168
D.6112	Πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	4	5	3	0	1	13	0		13
D.612	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	12	2	4	0	1	19	0		19
D.6121	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	12	1	4	0	1	18	0		18
D.6122	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	0	1	0	0	0	1	0		1
D.613	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών	25	94	9	0	1	129	0		129
D.6131	Πραγματικές συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	19	90	6	0	0	115	0		115
D.6132	Πραγματικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	6	4	3	0	1	14	0		14
D.614	Πρόσθετες/ Συμπληρωματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών		10				10	0		10
D.6141	Πρόσθετες/ συμπληρωματικές συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών		8				8	0		8
D.6142	Πρόσθετες/ Συμπληρωματικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών		2				2	0		2
D.61SC	Λειτουργικές δαπάνες συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης	2	3		1		6	0		6
D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος				384		384	0		384
D.621	Παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα				53		53	0		53
D.6211	Συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα				45		45	0		45
D.6212	Μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα				8		8	0		8
D.622	Λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης				279		279	0		279

[illegible]

Πίνακας 8.7 — Λογαριασμός Π.3: Λογαριασμός αναδιανομής εισοδήματος σε είδος

Χρήσεις										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	MKIE	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη
									B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο
									B.6n	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό
215			215	31		184			D.63	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος
211			211	31		180			D.631	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — μη εμπορεύσιμη παραγωγή
4			4			4			D.632	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — αγορασμένη εμπορεύσιμη παραγωγή
1 826			1 826	6	1 434	133	25	228	B.7g	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο
1 604			1 604	3	1 411	106	13	71	B.7n	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό

Πόροι										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1		
	Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη		Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	MKIE	Συνολική οικονομία	Λογαριασμός αλλοδαπής	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών
B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο		228	25	317	1 219	37	1 826		
B.6n	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό		71	13	290	1 196	34	1 604		
D.63	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος					215		215		
D.631	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — μη εμπορεύσιμη παραγωγή					211		211		
D.632	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — αγορασμένη εμπορεύσιμη παραγωγή					4		4		
B.7g	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο									
B.7n	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό									

Λογαριασμός χρήσης εισοδήματος (II.4)

- 8.36 Για τους θεσμικούς τομείς με τελική κατανάλωση, ο λογαριασμός χρήσης εισοδήματος δείχνει τον τρόπο με τον οποίο κατανέμεται το διαθέσιμο εισόδημα (ή το προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα) μεταξύ της τελικής καταναλωτικής δαπάνης (ή της πραγματικής τελικής κατανάλωσης) και της αποταμίευσης.
- 8.37 Στο σύστημα, τελική κατανάλωση έχουν μόνο η Γενική Κυβέρνηση, τα ΜΚΙΕΝ και τα Νοικοκυριά. Επιπλέον, ο λογαριασμός χρήσης εισοδήματος περιλαμβάνει, για τα νοικοκυριά και για τα συνταξιοδοτικά ταμεία, ένα στοιχείο προσαρμογής (D.8 — Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων) που αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο καταγράφονται οι συναλλαγές μεταξύ νοικοκυριών και συνταξιοδοτικών ταμείων. Αυτό εξηγείται στο κεφάλαιο για τις διανεμητικές συναλλαγές, σημείο 4.141.

Λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος (II.4.1)

- 8.38 Ο λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος περιλαμβάνει την έννοια της τελικής καταναλωτικής δαπάνης που χρηματοδοτείται από τους διάφορους σχετικούς τομείς: νοικοκυριά, γενική κυβέρνηση και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά.
- 8.39 Το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος είναι η αποταμίευση.

Λογαριασμός χρήσης προσαρμοσμένου διαθέσιμου εισοδήματος (II.4.2)

- 8.40 Ο λογαριασμός αυτός συνδέεται με τον λογαριασμό αναδιανομής εισοδήματος σε είδος (II.3). Ο λογαριασμός χρήσης προσαρμοσμένου διαθέσιμου εισοδήματος περιλαμβάνει την έννοια της πραγματικής τελικής κατανάλωσης, που αντιστοιχεί στην αξία των αγαθών και των υπηρεσιών τα οποία έχουν στην πραγματικότητα στη διάθεσή τους τα νοικοκυριά για τελική κατανάλωση, ακόμη και αν η απόκτησή τους χρηματοδοτείται από τη γενική κυβέρνηση ή από μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά.

Κατά συνέπεια, η πραγματική τελική κατανάλωση της γενικής κυβέρνησης και των ΜΚΙΕΝ αντιστοιχεί μόνο στη συλλογική τελική κατανάλωση.

- 8.41 Στο επίπεδο της συνολικής οικονομίας, η τελική καταναλωτική δαπάνη και η πραγματική τελική κατανάλωση είναι ίσες. Διαφέρει μόνο η διανομή στους θεσμικούς τομείς. Το ίδιο ισχύει για το διαθέσιμο εισόδημα και το προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα.
- 8.42 Η αποταμίευση είναι το εξισωτικό μέγεθος και για τις δύο παραλλαγές του λογαριασμού χρήσης εισοδήματος. Η αξία της είναι η ίδια για όλους τους τομείς, ανεξαρτήτως του αν υπολογίζεται αφαιρώντας την τελική καταναλωτική δαπάνη από το διαθέσιμο εισόδημα ή αφαιρώντας την πραγματική τελική κατανάλωση από το προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα.
- 8.43 Αποταμίευση είναι το (θετικό ή αρνητικό) ποσό που προκύπτει από τις τρέχουσες συναλλαγές και το οποίο αποτελεί τον συνδετικό δεσμό με τους λογαριασμούς συσσώρευσης. Αν η αποταμίευση είναι θετική, το εισόδημα που δεν δαπανάται χρησιμοποιείται για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων ή για την εξόφληση υποχρεώσεων. Αν η αποταμίευση είναι αρνητική, ρευστοποιούνται ορισμένα περιουσιακά στοιχεία ή αυξάνουν ορισμένες υποχρεώσεις.

Πίνακας 8.8 — Λογαριασμός Π.4.1: Λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος

Χρήσεις										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	MKIE	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη
									B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο
									B.6n	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό
1 399			1 399	32	1 015	352			P.3	Τελική καταναλωτική δαπάνη
1 230			1 230	31	1 015	184			P.31	Ατομική καταναλωτική δαπάνη
169			169	1		168			P.32	Συλλογική καταναλωτική δαπάνη
11		0	11	0		0	11	0	D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων
427			427	5	215	– 35	14	228	B.8g	Αποταμίευση, ακαθάριστη
205			205	2	192	– 62	2	71	B.8n	Αποταμίευση, καθαρή
– 13		– 13							B.12	Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο

Πόροι										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1		
	Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη		Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	MKIE	Συνολική οικονομία	Λογαριασμός αλλοδαπής	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών
B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο		228	25	317	1 219	37	1 826		1 826
B.6n	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό		71	13	290	1 196	34	1 604		1 604
P.3	Τελική καταναλωτική δαπάνη									1 399
P.31	Ατομική καταναλωτική δαπάνη									1 230
P.32	Συλλογική καταναλωτική δαπάνη									169
D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων					11		11	0	11
B.8g	Αποταμίευση, ακαθάριστη									
B.8n	Αποταμίευση, καθαρή									
B.12	Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο									

Πίνακας 8.9 — Λογαριασμός Π.4.2: Λογαριασμός χρήσης προσαρμοσμένου διαθέσιμου εισοδήματος

Χρήσεις										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	ΜΚΙΕΝ	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη
									B.7g	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο
									B.7n	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό
1 399			1 399	1	1 230	168			P.4	Πραγματική τελική κατανάλωση
1 230			1 230		1 230				P.41	Πραγματική ατομική κατανάλωση
169			169	1		168			P.42	Πραγματική συλλογική κατανάλωση
11		0	11	0		0	11	0	D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων
427			427	5	215	– 35	14	228	B.8g	Αποταμίευση, ακαθάριστη
205			205	2	192	– 62	2	71	B.8n	Αποταμίευση, καθαρή
– 13		– 13							B.12	Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο

Πόροι										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1		
	Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη		Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	ΜΚΙΕΝ	Συνολική οικονομία	Λογαριασμός αλλοδαπής	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών
B.7g	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο		228	25	133	1 434	6	1 826		
B.7n	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό		71	13	106	1 411	3	1 604		
P.4	Πραγματική τελική κατανάλωση									1 399
P.41	Πραγματική ατομική κατανάλωση									1 230
P.42	Πραγματική συλλογική κατανάλωση									169
D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων					11		11	0	
B.8g	Αποταμίευση, ακαθάριστη									
B.8n	Αποταμίευση, καθαρή									
B.12	Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο									

Λογαριασμοί συσσώρευσης (III)

- 8.44 Οι λογαριασμοί συσσώρευσης είναι λογαριασμοί ρών. Καταγράφουν τα διάφορα αίτια των μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων των μονάδων και τη μεταβολή της καθαρής θέσης τους.
- 8.45 Οι μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων καταγράφονται στην αριστερή πλευρά των λογαριασμών (συν ή πλην), ενώ οι μεταβολές των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης στη δεξιά πλευρά (συν ή πλην).

Λογαριασμός κεφαλαίου (III.1)

- 8.46 Ο λογαριασμός κεφαλαίου καταγράφει τις αποκτήσεις μείον τις διαθέσεις μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων από μονάδες μόνιμους κατοίκους και μετρά τη μεταβολή της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης (τελικό εξισωτικό μέγεθος των τρεχόντων λογαριασμών) και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων.
- 8.47 Ο λογαριασμός κεφαλαίου δίνει τη δυνατότητα να προσδιοριστεί ο βαθμός στον οποίο οι αποκτήσεις μείον διαθέσεις μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων χρηματοδοτήθηκαν από αποταμίευση και από κεφαλαιακές μεταβιβάσεις. Δείχνει την καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης, που αντιστοιχεί στο ποσό που διαθέτει μια μονάδα ή ένας τομέας για να χρηματοδοτήσει, άμεσα ή έμμεσα, άλλες μονάδες ή τομείς, ή την καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης, που αντιστοιχεί στο ποσό που αναγκάζεται να δανειστεί μια μονάδα ή ένας τομέας από άλλες μονάδες ή άλλους τομείς.

Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων (III.1.1)

- 8.48 Ο λογαριασμός αυτός δίνει τη δυνατότητα να προσδιοριστεί η μεταβολή της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων, που αντιστοιχεί στην καθαρή αποταμίευση συν τις εισπρακτέες κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, μείον τις πληρωτέες κεφαλαιακές μεταβιβάσεις.

Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (III.1.2)

- 8.49 Ο λογαριασμός αυτός καταγράφει τις αποκτήσεις μείον τις διαθέσεις μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, με στόχο την επάνοδο από την έννοια της μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων στην καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης ή ανάγκη χρηματοδότησης.

Χρηματοοικονομικός λογαριασμός (III.2)

- 8.50 Ο χρηματοοικονομικός λογαριασμός καταγράφει, ανά είδος χρηματοοικονομικού μέσου, τις μεταβολές των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που απαρτίζουν την καθαρή χορήγηση (+) / λήψη (-) δανείων. Καθώς αυτές θα πρέπει να αντιστοιχούν στα εξισωτικά μεγέθη χρηματοοικονομικού πλεονάσματος ή ελλείμματος του λογαριασμού κεφαλαίου, που μεταφέρονται στον λογαριασμό αυτόν ως πρώτη εγγραφή στην πλευρά των μεταβολών των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης, δεν υπάρχει εξισωτικό μέγεθος στον λογαριασμό αυτό.
- 8.51 Η ταξινόμηση των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που χρησιμοποιείται στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό είναι πανομοιότυπη με την ταξινόμηση που χρησιμοποιείται και στους ισολογισμούς.

Πίνακας 8.10. — Λογαριασμός ΙΙΙ.1.1: Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων

Μεταβολές ενεργητικού										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	MKIE	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη
									B.8n	Αποταμίευση, καθαρή
									B.12	Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο
									D.9r	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες
									D.91r	Φόροι κεφαλαίου, εισπρακτέοι
									D.92r	Επιχορηγήσεις επενδύσεων, εισπρακτέες
									D.99r	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες
									D.9p	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες
									D.91p	Φόροι κεφαλαίου, πληρωτέοι
									D.92p	Επιχορηγήσεις επενδύσεων, πληρωτέες
									D.99p	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες
192		– 29	221	20	236	– 81	– 16	62	B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		
	Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	MKIE	Συνολική οικονομία	Λογαριασμός αλλοδαπής	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Σύνολο
B.8n	Αποταμίευση, καθαρή	71	2	– 62	192	2	205			205
B.12	Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο							– 13		– 13
D.9r	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες	33	0	6	23	0	62	4		66

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		
	Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	MKIE	Συνολική οικονομία	Λογαριασμός αλλοδαπής	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Σύνολο
D.91r	Φόροι κεφαλαίου, εισπρακτέοι			2			2			2
D.92r	Επιχορηγήσεις επενδύσεων, εισπρακτέες	23	0	0	0	0	23	4		27
D.99r	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες	10		4	23		37			37
D.9p	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες	- 16	- 7	- 34	- 5	- 3	- 65	- 1		- 66
D.91p	Φόροι κεφαλαίου, πληρωτέοι	0	0	0	- 2	0	- 2	0		- 2
D.92p	Επιχορηγήσεις επενδύσεων, πληρωτέες			- 27			- 27			- 27
D.99p	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες	- 16	- 7	- 7	- 3	- 3	- 36	- 1		- 37
B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	88	- 5	- 90	210	- 1	202	- 10		192

Πίνακας 8.11. — Λογαριασμός III.1.2: Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοοικονομικών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	MKIE	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη
									B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων
414			414	5	55	38	8	308	P.5g	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου
192			192	2	32	11	- 4	151	P.5n	Καθαρός σχηματισμός κεφαλαίου
376			376	5	48	35	8	280	P.51g	Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου
359			359	5	48	35	8	263	P.511	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων
358			358	5	45	38	8	262	P.5111	Αποκτήσεις νέων πάγιων περιουσιακών στοιχείων
9			9	1	3	0	0	5	P.5112	Αποκτήσεις υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων
- 8			- 8	- 1	0	- 3		- 4	P.5113	Διαθέσεις υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων
17			17					17	P.512	Κόστος μεταβίβασης της κυριότητας μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων

[illegible]

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		
	Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	MKIE	Συνολική οικονομία	Λογαριασμός αλλοδαπής	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Σύνολο
P.5111	Αποκτήσεις νέων πάγιων περιουσιακών στοιχείων								358	358
P.5112	Αποκτήσεις υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων								9	9
P.5113	Διαθέσεις υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων								- 8	- 8
P.512	Κόστος μεταβίβασης της κυριότητας μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων								17	17
P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου								- 222	- 222
P.52	Μεταβολές αποθεμάτων								28	28
P.53	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις τιμαλφών								10	10
NP	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων								0	0
NP.1	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις φυσικών πόρων								0	0
NP.2	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις συμβάσεων, μισθώσεων και αδειών									
NP.3	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης									
B.9	Καθαρή χορήγηση (+) / λήψη (-) δανείων(-)									

Πίνακας 8.12 — Λογαριασμός III.2: Χρηματοοικονομικός λογαριασμός

Μεταβολές ενεργητικού										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	MKIE	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη
									B.9	Καθαρή χορήγηση (+) / λήψη (-) δανείων(-)
483		47	436	2	189	- 10	172	83	F	Καθαρή απόκτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού									
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	MKIEΝ	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματο-οικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη
0		1	– 1				– 1		F.1 Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα
0		1	– 1				– 1		F.11 Νομισματικός χρυσός
0		0	0				0		F.12 Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα
100		11	89	2	64	– 26	10	39	F.2 Μετρητά και καταθέσεις
36		3	33	1	10	2	15	5	F.21 Μετρητά
28		2	26	1	27	– 27	– 5	30	F.22 Μεταβιβάσιμες καταθέσεις
– 5			– 5				– 5		F.221 Διατραπεζικές θέσεις
33		2	31	1	27	– 27	0	30	F.229 Λοιπές μεταβιβάσιμες καταθέσεις
36		6	30	0	27	– 1	0	4	F.29 Λοιπές καταθέσεις
95		9	86	– 1	10	4	66	7	F.3 Χρεόγραφα
29		2	27	0	3	1	13	10	F.31 Βραχυπρόθεσμα
66		7	59	– 1	7	3	53	– 3	F.32 Μακροπρόθεσμα
82		4	78	0	3	3	53	19	F.4 Δάνεια
25		3	22	0	3	1	4	14	F.41 Βραχυπρόθεσμα
57		1	56	0	0	2	49	5	F.42 Μακροπρόθεσμα
119		12	107	0	66	3	28	10	F.5 Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
103		12	91	0	53	3	25	10	F.51 Συμμετοχικοί τίτλοι
87		10	77	0	48	1	23	5	F.511 Εισηγμένες μετοχές
9		2	7	0	2	1	1	3	F.512 Μη εισηγμένες μετοχές
7		0	7	0	3	1	1	2	F.519 Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι

Μεταβολές ενεργητικού										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	MKIE	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματο-οικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη
16		0	16	0	13	0	3	0	F.52	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
7		0	7	0	5	0	2	0	F.521	Μετοχές/μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων
9		0	9	0	8	0	1	0	F.522	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων
48		0	48	0	39	1	7	1	F.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων
7		0	7	0	4	0	2	1	F.61	Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών
22		0	22	0	22	0	0	0	F.62	Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων
11		0	11		11				F.63	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα
3		0	3				3		F.64	Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων
2		0	2		2				F.65	Δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών
3		0	3	0	0	1	2	0	F.66	Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων
14		0	14	0	3	0	8	3	F.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς
12		0	12	0	1	0	8	3	F.71	Χρηματοοικονομικά παράγωγα
5		0	5	0	1	0	3	1	F.711	Δικαιώματα προαίρεσης (options)
7		0	7	0	0	0	5	2	F.712	Προθεσμιακά συμβόλαια (forwards)
2			2		2			0	F.72	Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς
25		10	15	1	4	5	1	4	F.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί
15		8	7		3	1		3	F.81	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές
10		2	8	1	1	4	1	1	F.89	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές

Πίνακας 8.12 — Λογαριασμός ΙΙΙ.2: Χρηματοοικονομικός λογαριασμός (συνέχεια)

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		
	Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	ΜΚΙΕΝ	Συνολική οικονομία	Λογαριασμός αλλοδαπής	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Σύνολο
B.9	Καθαρή χορήγηση (+) / λήψη (-) δανείων	- 56	- 1	- 103	174	- 4	10	- 10		0
F	Καθαρή ανάληψη χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	139	173	93	15	6	426	57		483
F.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα									
F.11	Νομισματικός χρυσός									
F.12	Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα							0		0
F.2	Μετρητά και καταθέσεις		65	37			102	- 2		100
F.21	Μετρητά			35			35	1		36
F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις		26	2			28	0		28
F.221	Διατραπεζικές θέσεις		- 5				- 5			- 5
F.229	Λοιπές μεταβιβάσιμες καταθέσεις		31	2			33			33
F.29	Λοιπές καταθέσεις		39				39	- 3		36
F.3	Χρεόγραφα	6	30	38	0	0	74	21		95
F.31	Βραχυπρόθεσμα	2	18	4	0	0	24	5		29
F.32	Μακροπρόθεσμα	4	12	34	0	0	50	16		66
F.4	Δάνεια	21	0	9	11	6	47	35		82
F.41	Βραχυπρόθεσμα	4	0	3	2	2	11	14		25
F.42	Μακροπρόθεσμα	17	0	6	9	4	36	21		57
F.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	83	22				105	14		119
F.51	Συμμετοχικοί τίτλοι	83	11				94	9		103
F.511	Εισηγμένες μετοχές	77	7				84	3		87

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		
	Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	MKIE	Συνολική οικονομία	Λογαριασμός αλλοδαπής	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Σύνολο
F.512	Μη εισηγμένες μετοχές	3	4				7	2		9
F.519	Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	3					3	4		7
F.52	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου		11				11	5		16
F.521	Μετοχές/μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων		5				5	2		7
F.522	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων		6				6	3		9
F.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων		48	0			48	0		48
F.61	Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών		7				7	0		7
F.62	Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων		22				22	0		22
F.63	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα		11				11	0		11
F.64	Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων		3				3	0		3
F.65	Δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών		2				2	0		2
F.66	Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων		3	0			3	0		3
F.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	3	8	0	0	0	11	3		14
F.71	Χρηματοοικονομικά παράγωγα	2	7	0	0	0	9	3		12
F.711	Δικαιώματα προαίρεσης (options)	2	2	0	0	0	4	1		5
F.712	Προθεσμιακά συμβόλαια (forwards)	0	5	0	0	0	5	2		7
F.72	Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	1	1				2			2
F.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	26		9	4		39	- 14		25
F.81	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	6	0	6	4	0	16	- 1		15
F.89	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	20	0	3	0	0	23	- 13		10

Λογαριασμός λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων (III.3)

8.52 Ο λογαριασμός λοιπών μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων καταγράφει τις μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων των μονάδων, εκτός από αυτές που συνδέονται με την αποταμίευση και τις εθελοντικές μεταβιβάσεις περιουσίας, που καταγράφονται στον λογαριασμό κεφαλαίου και τον χρηματοοικονομικό λογαριασμό. Διαιρείται στον λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων (III.3.1) και στον λογαριασμό αναπροσαρμογής (III.3.2).

Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων (III.3.1)

8.53 Οι κινήσεις που καταγράφονται στον λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων επηρεάζουν την καθαρή θέση των ισολογισμών μονάδων, τομέων και υποτομέων. Η μεταβολή αυτή, που καλείται μεταβολή της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων, είναι το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού.

Λογαριασμός αναπροσαρμογής (III.3.2.)

8.54 Ο λογαριασμός αναπροσαρμογής καταγράφει τις μεταβολές της αξίας περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων λόγω μεταβολών των τιμών τους.

Για ένα δεδομένο περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, η μεταβολή αυτή μετριέται είτε ως:

- α) διαφορά μεταξύ της αξίας του στο τέλος της λογιστικής περιόδου και της αξίας του στην αρχή της λογιστικής περιόδου ή κατά την ημερομηνία κατά την οποία εγγράφεται για πρώτη φορά στον ισολογισμό· είτε
- β) διαφορά μεταξύ της αξίας του κατά την ημερομηνία κατά την οποία διαγράφεται από τον ισολογισμό και της αξίας του στην αρχή της λογιστικής περιόδου ή κατά την ημερομηνία κατά την οποία εγγράφεται για πρώτη φορά στον ισολογισμό.

Η διαφορά αυτή καλείται «ονομαστικό κέρδος (ή ζημία) κτήσης».

Ένα ονομαστικό κέρδος κτήσης αντιστοιχεί στη θετική ανατίμηση ενός περιουσιακού στοιχείου ή στην αρνητική ανατίμηση μιας (χρηματοοικονομικής) υποχρέωσης.

Μια ονομαστική ζημία κτήσης αντιστοιχεί στην αρνητική ανατίμηση ενός περιουσιακού στοιχείου ή στη θετική ανατίμηση μιας (χρηματοοικονομικής) υποχρέωσης.

8.55 Οι ροές που καταγράφονται στον λογαριασμό αναπροσαρμογής μεταβάλλουν την καθαρή θέση των ισολογισμών των σχετικών μονάδων. Η μεταβολή αυτή, που καλείται «μεταβολή της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών και ζημιών κτήσης», είναι το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού. Εγγράφεται στην πλευρά των μεταβολών των παθητικού και της καθαρής θέσης.

8.56 Ο λογαριασμός αναπροσαρμογής αναλύεται σε δύο επιμέρους λογαριασμούς: τον λογαριασμό ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης (III.3.2.1) και τον λογαριασμό πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης (III.3.2.2).

Λογαριασμός ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης (III.3.2.1)

8.57 Ο λογαριασμός ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης καταγράφει τις μεταβολές της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων σε αναλογία με τις μεταβολές του γενικού επιπέδου τιμών. Οι μεταβολές αυτές αντιστοιχούν στην αναπροσαρμογή που είναι απαραίτητη για να διατηρηθεί η γενική αγοραστική δύναμη των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων. Ο γενικός δείκτης τιμών που πρέπει να εφαρμόζεται για τον υπολογισμό αυτό είναι ο δείκτης τιμών των εθνικών τελικών χρήσεων, εκτός από τις μεταβολές των αποθεμάτων.

Λογαριασμός πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης (III.3.2.2)

8.58 Τα πραγματικά κέρδη και ζημιές κτήσης μετρούν τη διαφορά μεταξύ των ονομαστικών κερδών και ζημιών κτήσης και των ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης.

8.59 Αν τα ονομαστικά κέρδη κτήσης χωρίς τις ονομαστικές ζημιές κτήσης για ένα δεδομένο περιουσιακό στοιχείο υπερβαίνουν τα ουδέτερα κέρδη κτήσης χωρίς τις ουδέτερες ζημιές κτήσης, υπάρχει πραγματικό κέρδος κτήσης από το περιουσιακό στοιχείο για τη μονάδα που το κατέχει. Το κέρδος αυτό αντανακλά το γεγονός ότι η πραγματική τιμή του περιουσιακού στοιχείου αυξήθηκε, κατά μέσο όρο, ταχύτερα από το γενικό επίπεδο τιμών. Αντιστρόφως, μείωση της σχετικής τιμής του περιουσιακού στοιχείου δημιουργεί πραγματική ζημία κτήσης για τη μονάδα που το κατέχει.

Κατ' αναλογία, αύξηση της σχετικής τιμής μιας υποχρέωσης δημιουργεί πραγματική ζημία κτήσης στο πλαίσιο των υποχρεώσεων, ενώ μείωση της σχετικής τιμής μιας υποχρέωσης δημιουργεί πραγματικό κέρδος κτήσης στο πλαίσιο αυτό.

Πίνακας 8.13 — Λογαριασμός III.3.1: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού								
Σύνολο	S.1 Συνολική οικονομία	S.15 ΜΚΙΕΝ	S.14 Νοικοκυριά	S.13 Γενική κυβέρνηση	S.12 Χρηματοοικονομικές εταιρείες	S.11 Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Λοιπές ροές
33	33	0	0	7	0	26	K.1	Οικονομική εμφάνιση περιουσιακών στοιχείων
3	3			3			AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
30	30	0	0	4	0	26	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
26	26			4		22	AN.21	Φυσικοί πόροι
4	4					4	AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες
0	0						AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης
- 11	- 11	0	0	- 2	0	- 9	K.2	Οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
- 8	- 8	0	0	- 2	0	- 6	K.21	Εξάντληση φυσικών πόρων
- 8	- 8			- 2		- 6	AN.21	Φυσικοί πόροι
- 3	- 3	0	0	0	0	- 3	K.22	Άλλη οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
0	0						AN.21	Φυσικοί πόροι
- 1	- 1					- 1	AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες
- 2	- 2					- 2	AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης
- 11	- 11	0	0	- 6	0	- 5	K.3	Ζημίες λόγω μεγάλων καταστροφών
- 9	- 9			- 4		- 5	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
- 2	- 2			- 2			AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
0	0						AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις
0	0	0	0	5	0	- 5	K.4	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση
0	0			1		- 1	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
0	0			4		- 4	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Μεταβολές ενεργητικού								
Σύνολο	S.1 Συνολική οικονομία	S.15 ΜΚΙΕΝ	S.14 Νοικοκυριά	S.13 Γενική κυβέρνηση	S.12 Χρηματοοικονομικές εταιρείες	S.11 Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Λοιπές ροές
0	0				–		AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
2	2	0	0	0	1	1	K.5	Άλλες μεταβολές όγκου π.δ.κ.α.
1	1					1	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
0	0						AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
1	1				1		AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις
0	0	0	0	– 4	– 2	6	K.6	Μεταβολές ταξινόμησης
2	2	0	0	– 4	0	6	K.61	Μεταβολές ταξινόμησης κατά τομείς και μεταβολές δομής
0	0			– 3		3	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
0	0			– 1		1	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
2	2					2	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις
– 2	– 2	0	0	0	– 2	0	K.62	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων
– 2	– 2				– 2		AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
0	0			0	0	0	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
0	0			0	0	0	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις
13	13	0	0	0	– 1	14		Λοιπές μεταβολές του όγκου
– 7	– 7	0	0	– 3	– 2	– 2	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
– 2	– 2			– 3		1	AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία
– 3	– 3					– 3	AN.12	Αποθέματα
– 2	– 2				– 2		AN.13	Τιμαλφή
17	17	0	0	3	0	14	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
9	9	0	0	1	– 2	10	AN.21	Φυσικοί πόροι
6	6			2		4	AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες

Μεταβολές ενεργητικού								
Σύνολο	S.1 Συνολική οικονομία	S.15 ΜΚΙΕΝ	S.14 Νοικοκυριά	S.13 Γενική κυβέρνηση	S.12 Χρηματοοικονομικές εταιρείες	S.11 Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Λοιπές ροές
0	0					0	AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης
3	3	0	0	0	1	2	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
0	0				0	0	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα
0	0				0	0	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις
0	0				0	0	AF.3	Χρεόγραφα
					0	0	AF.4	Δάνεια
2	2					2	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
1	1				1		AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων
0	0						AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς
0	0						AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί
							B.102	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων

Πίνακας 8.13 — Λογαριασμός ΙΙΙ.3.1: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων (συνέχεια)

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης								
	Λοιπές ροές	S.11 Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	S.12 Χρηματοοικονομικές εταιρείες	S.13 Γενική κυβέρνηση	S.14 Νοικοκυριά	S.15 ΜΚΙΕΝ	S.1 Συνολική οικονομία	Σύνολο
K.1	Οικονομική εμφάνιση περιουσιακών στοιχείων							
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία							
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία							
AN.21	Φυσικοί πόροι							
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες							

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης								
	Λοιπές ροές	S.11 Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	S.12 Χρηματοοικονομικές εταιρείες	S.13 Γενική κυβέρνηση	S.14 Νοικοκυριά	S.15 ΜΚΙΕΝ	S.1 Συνολική οικονομία	Σύνολο
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης							
K.2	Οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων							
K.21	Εξάντληση φυσικών πόρων							
AN.21	Φυσικοί πόροι							
K.22	Άλλη οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων							
AN.21	Φυσικοί πόροι							
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες							
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης							
K.3	Ζημιές λόγω μεγάλων καταστροφών							
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία							
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία							
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις							
K.4	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση							
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία							
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία							
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία							
K.5	Άλλες μεταβολές όγκου π.δ.κ.α.	0	0	0	1	0	1	1
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία							
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία							
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	0	0	0	1	0	1	1
K.6	Μεταβολές ταξινόμησης	0	0	2	0	0	2	2

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης								
	Λοιπές ροές	S.11 Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	S.12 Χρηματοοικονομικές εταιρείες	S.13 Γενική κυβέρνηση	S.14 Νοικοκυριά	S.15 ΜΚΙΕΝ	S.1 Συνολική οικονομία	Σύνολο
K.61	Μεταβολές ταξινόμησης κατά τομείς και μεταβολές δομής	2	0	2	0	0	2	2
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία							
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία							
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	0	0	2	0	0	2	2
K.62	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0	0	0	0	0	0	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία							
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία							
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	0	0	0	0	0	0	0
	Λοιπές μεταβολές του όγκου	0	0	2	1	0	3	3
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία							
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία							
AN.12	Αποθέματα							
AN.13	Τιμαλφή							
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία							
AN.21	Φυσικοί πόροι							
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες							
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης							
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	0	2	1	0	3	3
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα							
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις							
AF.3	Χρεόγραφα							
AF.4	Δάνεια						0	0

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης

	Λοιπές ροές	S.11 Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	S.12 Χρηματοοικονομικές εταιρείες	S.13 Γενική κυβέρνηση	S.14 Νοικοκυριά	S.15 ΜΚΙΕΝ	S.1 Συνολική οικονομία	Σύνολο
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου			2			2	2
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων				1		1	1
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς							
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί							
B.102	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων	14	- 1	- 2	- 1	0	10	10

Πίνακας 8.14. — Λογαριασμός ΙΙΙ.3.2: Λογαριασμός αναπροσαρμογής

Μεταβολές ενεργητικού

	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	ΜΚΙΕΝ	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Λοιπές ροές
									K.7	Ονομαστικά κέρδη/ζημιές κτήσης
280			280	8	80	44	4	144	AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
126			126	5	35	21	2	63	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
111			111	5	28	18	2	58	AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία
7			7		2	1		4	AN.12	Αποθέματα
8			8		5	2		1	AN.13	Τιμαλφή
154			154	3	45	23	2	81	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
152			152	3	45	23	1	80	AN.21	Φυσικοί πόροι
2			2				1	1	AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες
									AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης

[illegible]

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		
	Λοιπές ροές	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	ΜΚΙΕΝ	Συνολική οικονομία	Λογαριασμός αλλοδαπής	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Σύνολο
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία									
AN.12	Αποθέματα									
AN.13	Τιμαλφή									
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία									
AN.21	Φυσικοί πόροι									
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες									
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης									
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	18	51	7	0	0	76	15		91
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα							12		12
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις									
AF.3	Χρεόγραφα	1	34	7			42	2		44
AF.4	Δάνεια									
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	17	17				34	1		35
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων									
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς									
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί									
B.103	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης	134	10	38	96	10	288	4		292

Πίνακας 8.14 — Λογαριασμός ΠΙ.3.2.1: Λογαριασμός ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	ΜΚΙΕΝ	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Λοιπές ροές και εξισωτικά μεγέθη
									K.71	Ουδέτερα κέρδη και ζημιές κτήσης
198			198	6	56	32	3	101	AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
121			121	5	34	20	2	60	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
111			111	5	28	18	2	58	AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία
4			4		2	1		1	AN.12	Αποθέματα
6			6		4	1		1	AN.13	Τιμαλφή
77			77	1	22	12	1	41	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
76			76	1	22	12	1	40	AN.21	Φυσικοί πόροι
1			1					1	AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες
									AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης
148		12	136	3	36	8	71	18	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις
16			16			2	14		AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα
32		2	30	2	17	3		8	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις
28		3	25	1	4		18	2	AF.3	Χρεόγραφα
29		1	28			3	24	1	AF.4	Δάνεια
28		2	26		9		14	3	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
8		1	7		5		1	1	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων
0			0						AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς

Μεταβολές ενεργητικού										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	MKIE	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Λοιπές ροές και εξισωτικά μεγέθη
7		3	4		1			3	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί
									B.1031	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδετέρων κερδών/ζημιών κτήσης

Πίνακας 8.14 — Λογαριασμός III.3.2.1: Λογαριασμός ουδετέρων κερδών και ζημιών κτήσης (συνέχεια)

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		
Κωδικός	Λοιπές ροές και εξισωτικά μεγέθη	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	MKIE	Συνολική οικονομία	Λογαριασμός αλλοδαπής	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Σύνολο
K.71	Ουδέτερα κέρδη και ζημιές κτήσης									
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία									
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία									
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία									
AN.12	Αποθέματα									
AN.13	Τιμαλφή									
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία									
AN.21	Φυσικοί πόροι									
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες									
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης									
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	37	68	13	5	3	126	22		148
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα							16		16
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	1	26	2		1	30	2		32

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		
Κωδικός	Λοιπές ροές και εξισωτικά μεγέθη	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	MKIE	Συνολική οικονομία	Λογαριασμός αλλοδαπής	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Σύνολο
AF.3	Χρεόγραφα	1	21	4			26	2		28
AF.4	Δάνεια	18		7	3	1	29			29
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	14	14				28			28
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων		7				7	1		8
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς									
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	3			2	1	6	1		7
B.1031	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδέτερων κερδών/ζημιών κτήσης	82	6	27	87	6	208	6		214

Πίνακας 8.14 — Λογαριασμός III.3.2.2: Λογαριασμός πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	MKIE	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Λοιπές ροές και εξισωτικά μεγέθη
									K.72	Πραγματικά κέρδη και ζημιές κτήσης
82			82	2	24	12	1	43	AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
5			5	0	1	1	0	3	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
				0	0	0	0	0	AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία
3			3	0	0	0	0	3	AN.12	Αποθέματα
2			2	0	1	1	0	0	AN.13	Τιμαλφή
77			77	2	23	11	1	40	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
76			76	2	23	11	0	40	AN.21	Φυσικοί πόροι

[illegible]

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		
	Λοιπές ροές και εξισωτικά μεγέθη	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	MKIE	Συνολική οικονομία	Λογαριασμός αλλοδαπής	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Σύνολο
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία									
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία									
AN.12	Αποθέματα									
AN.13	Τιμαλφή									
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία									
AN.21	Φυσικοί πόροι									
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες									
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης									
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	- 19	- 17	- 6	- 5	- 3	- 50	- 7		- 57
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0	0	0	0	0	0	- 4		- 4
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	- 1	- 26	- 2	0	- 1	- 30	- 2		- 32
AF.3	Χρεόγραφα	0	13	3	0	0	16	0		16
AF.4	Δάνεια	- 18	0	- 7	- 3	- 1	- 29	0		- 29
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	3	3	0	0	0	6	1		7
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων		- 7				- 7	- 1		- 8
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0	0	0	0	0	0	0		0
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	- 3	0	0	- 2	- 1	- 6	- 1		- 7
B.1032	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης	52	4	11	9	4	80	- 2		78

Ισολογισμοί (IV)

8.60 Στόχος των ισολογισμών είναι να δώσουν μια εικόνα των περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης των μονάδων στην αρχή και στο τέλος της λογιστικής περιόδου, καθώς και των μεταβολών μεταξύ ισολογισμών. Η ακολουθία έχει ως εξής:

- α) ισολογισμός ανοίγματος (IV.1)·
- β) μεταβολές του ισολογισμού (IV.2)·
- γ) ισολογισμός κλεισίματος (IV.3).

Ισολογισμός ανοίγματος (IV.1)

8.61 Ο ισολογισμός ανοίγματος καταγράφει την αξία των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που έχουν οι μονάδες στην αρχή της λογιστικής περιόδου.

Τα στοιχεία αυτά ταξινομούνται με βάση την ταξινόμηση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Αποτιμώνται σε τρέχουσες τιμές της αρχής της λογιστικής περιόδου. Η διαφορά μεταξύ περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων —που είναι το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού— είναι η καθαρή θέση στην αρχή της λογιστικής περιόδου.

Μεταβολές του ισολογισμού (IV.2)

8.62 Ο λογαριασμός μεταβολών του ισολογισμού καταγράφει τις μεταβολές της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου και παρουσιάζει συγκεντρωτικά τα ποσά που καταγράφονται στους διάφορους λογαριασμούς συσσώρευσης, δηλαδή τη μεταβολή της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίων, τη μεταβολή της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων και τη μεταβολή της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών και ζημιών κτήσης.

Ισολογισμός κλεισίματος (IV.3)

8.63 Ο ισολογισμός κλεισίματος καταγράφει την αξία των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που έχουν οι μονάδες στο τέλος της λογιστικής περιόδου. Τα στοιχεία αυτά ταξινομούνται με βάση την ταξινόμηση που χρησιμοποιείται και στον λογαριασμό ανοίγματος και αποτιμώνται σε τρέχουσες τιμές του τέλους της περιόδου.

Η διαφορά μεταξύ περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων είναι η καθαρή θέση στο τέλος της λογιστικής περιόδου.

8.64 Η αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή μιας υποχρέωσης στον ισολογισμό κλεισίματος είναι ίση με το άθροισμα της αξίας του στον ισολογισμό ανοίγματος και του ποσού που έχει καταγραφεί για το ίδιο στοιχείο στον λογαριασμό μεταβολών του ισολογισμού.

Πίνακας 8.15 — Λογαριασμός IV.1: Ισολογισμοί — ισολογισμός ανοίγματος

Ενεργητικό										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	MKIEΝ	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Αποθέματα και μεταβολές ενεργητικού
4 621			4 621	159	1 429	789	93	2 151	AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
2 818			2 818	124	856	497	67	1 274	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
2 579			2 579	121	713	467	52	1 226	AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία
114			114	1	48	22		43	AN.12	Αποθέματα
125			125	2	95	8	15	5	AN.13	Τιμαλφή
1 803			1 803	35	573	292	26	877	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
1 781			1 781	35	573	286	23	864	AN.21	Φυσικοί πόροι
22			22			6	3	13	AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες
0			0					3	AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης
9 036		805	8 231	172	3 260	396	3 421	982	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις
770			770			80	690		AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα
1 587		105	1 482	110	840	150		382	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις
1 388		125	1 263	25	198		950	90	AF.3	Χρεόγραφα
1 454		70	1 384	8	24	115	1 187	50	AF.4	Δάνεια
2 959		345	2 614	22	1 749	12	551	280	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
496		26	470	4	391	20	30	25	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων
21		0	21	0	3	0	13	5	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς
361		134	227	3	55	19		150	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί
									B.90	Καθαρή θέση

Πίνακας 8.15 — Λογαριασμός IV.1: Ισολογισμοί — ισολογισμός ανοίγματος (συνέχεια)

Παθητικό και καθαρή θέση										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		
	Αποθέματα και μεταβολές παθητικού	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	MKIE	Συνολική οικονομία	Λογαριασμός αλλοδαπής	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Σύνολο
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία									
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία									
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία									
AN.12	Αποθέματα									
AN.13	Τιμαλφή									
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία									
AN.21	Φυσικοί πόροι									
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες									
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης									
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	3 221	3 544	687	189	121	7 762	1 274		9 036
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα						0	770		770
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	40	1 281	102	10	38	1 471	116		1 587
AF.3	Χρεόγραφα	44	1 053	212	2		1 311	77		1 388
AF.4	Δάνεια	897		328	169	43	1 437	17		1 454
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	1 987	765	4			2 756	203		2 959
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	12	435	19		5	471	25		496
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	4	10				14	7		21
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	237		22	8	35	302	59		361
B90	Καθαρή θέση	- 88	- 30	498	4 500	210	5 090	- 469		4 621

Πίνακας 8.15 — Λογαριασμός IV.2: Ισολογισμοί — μεταβολές ισολογισμού

Μεταβολές ενεργητικού										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	MKIEΝ	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Αποθέματα και μεταβολή περιουσιακών στοιχείων
482			482	11	115	57	– 4	301	AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
294			294	7	67	29	– 4	195	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
246			246	7	53	23	– 2	165	AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία
32			32	0	4	1	0	27	AN.12	Αποθέματα
16			16	0	10	5	– 2	3	AN.13	Τιμαλφή
186			186	4	48	28	0	106	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
178			178	4	48	26	– 1	101	AN.21	Φυσικοί πόροι
8			8	0	0	2	1	5	AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες
0			0	0	0	0	0	0	AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης
577		54	523	4	205	– 9	230	93	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις
12		1	11	0	0	1	10	0	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα
100		11	89	2	64	– 26	10	39	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις
139		13	126	0	16	4	96	10	AF.3	Χρεόγραφα
82		4	78	0	3	3	53	19	AF.4	Δάνεια
156		15	141	1	76	3	44	17	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
49		0	49	0	39	1	8	1	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων
14		0	14	0	3	0	8	3	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς

Μεταβολές ενεργητικού										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	MKIEΝ	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Αποθέματα και μεταβολή περιουσιακών στοιχείων
25		10	15	1	4	5	1	4	ΑΕ.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί
									Β.10	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω:
									Β.101	αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων
									Β.102	Λοιπές μεταβολές του όγκου των περιουσιακών στοιχείων
									Β.103	Ονομαστικά κέρδη/ζημιές κτήσης
									Β.1031	ουδέτερων κερδών/ζημιών κτήσης
									Β.1032	πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης

Πίνακας 8.15 — Λογαριασμός IV. 2: Ισολογισμοί — μεταβολές ισολογισμού (συνέχεια)

[illegible]

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		
	Αποδέματα και μεταβολές υποχρεώσεων	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	MKIE	Συνολική οικονομία	Λογαριασμός αλλοδαπής	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Σύνολο
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες									
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης									
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	157	224	102	16	6	505	72		577
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα							12		12
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0	65	37	0	0	102	- 2		100
AF.3	Χρεόγραφα	7	64	45	0	0	116	23		139
AF.4	Δάνεια	21	0	9	11	6	47	35		82
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	100	39	2	0	0	141	15		156
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0	48	0	1	0	49	0		49
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	3	8	0	0	0	11	3		14
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	26	0	9	4	0	39	- 14		25
B.10	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω:	237	2	- 54	304	9	500	- 6		494
B.101	αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	88	- 5	90	210	- 1	202	- 10		192
B.102	Λοιπές μεταβολές του όγκου των περιουσιακών στοιχείων	14	- 1	- 2	- 1	0	10			10
B.103	Ονομαστικά κέρδη/ζημιές κτήσης	134	10	38	96	10	288	4		292
B.1031	ουδέτερων κερδών/ζημιών κτήσης	82	6	27	87	6	208	6		214
B.1032	πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης	52	4	11	9	4	80	- 2		78

Πίνακας 8.15 — Λογαριασμός IV.3: Ισολογισμοί — λογαριασμός κλεισίματος

Ενεργητικό										
	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Σύνολο	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Λογαριασμός αλλοδαπής	Συνολική οικονομία	MKIE	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματο-οικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Αποθέματα και μεταβολές ενεργητικού
5 101			5 101	170	1 544	846	89	2 452	AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
3 112			3 112	131	923	526	63	1 469	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
2 825			2 825	128	766	490	50	1 391	AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία
146			146	1	52	23	0	70	AN.12	Αποθέματα
141			141	2	105	13	13	8	AN.13	Τιμαφή
1 989			1 989	39	621	320	26	983	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
1 959			1 959	39	621	312	22	965	AN.21	Φυσικοί πόροι
30			30	0	0	8	4	18	AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες
3			0	0	0	0	0	0	AN.23	Αποκτήσεις μείων διαθέσιμες υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης
9 613		859	8 754	176	3 465	387	3 651	1 075	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις
782		1	781	0	0	81	700	0	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα
1 687		116	1 571	112	904	124	10	421	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις
1 527		138	1 389	25	214	4	1 046	100	AF.3	Χρεόγραφα
1 536		74	1 462	8	27	118	1 240	69	AF.4	Δάνεια
3 115		360	2 755	23	1 825	15	595	297	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
545		26	519	4	430	21	38	26	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων
35			35	0	6	0	21	8	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς
386		144	242	4	59	24	1	154	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί
									B.90	Καθαρή θέση

Πίνακας 8.15 — Λογαριασμός IV.3: Ισολογισμοί — ισολογισμός κλεισίματος (συνέχεια)

Παθητικό και καθαρή θέση										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγραφές των παρακάτω λογαριασμών		
	Λοιπές ροές και εξισωτικά μεγέθη	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	ΜΚΙΕΝ	Συνολική οικονομία	Λογαριασμός αλλοδαπής	Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Σύνολο
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία									
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία									
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία									
AN.12	Αποθέματα									
AN.13	Τιμαλφή									
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία									
AN.21	Φυσικοί πόροι									
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες									
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης									
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	3 378	3 768	789	205	127	8 267	1 346		9 613
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα							782		782
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	40	1 346	139	10	38	1 573	114		1 687
AF.3	Χρεόγραφα	51	1 117	257	2	0	1 427	100		1 527
AF.4	Δάνεια	918	0	337	180	49	1 484	52		1 536
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	2 087	804	6	0	0	2 897	218		3 115
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	12	483	19	1	5	520	25		545
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	7	18	0	0	0	25	10		35
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	263	0	31	12	35	341	45		386
B.90	Καθαρή θέση	149	- 28	444	4 804	219	5 590	- 475		5 115

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ (V)

- 8.65 Οι λογαριασμοί της αλλοδαπής καταγράφουν τις συναλλαγές μεταξύ μονάδων μόνιμων κατοίκων και μονάδων μη μόνιμων κατοίκων. Η αλλοδαπή δεν αποτελεί θεσμικό τομέα, διαδραματίζει όμως παρόμοιο ρόλο στη δομή του συστήματος.
- 8.66 Η ακολουθία των λογαριασμών της αλλοδαπής ακολουθεί το πρότυπο των λογαριασμών των θεσμικών τομέων, δηλαδή:
- α) τρέχοντες λογαριασμοί·
 - β) λογαριασμοί συσσώρευσης·
 - γ) ισολογισμοί.
- 8.67 Οι λογαριασμοί που απαριθμούνται στα στοιχεία α) έως γ) του σημείου 8.66 καταρτίζονται από τη σκοπιά της αλλοδαπής. Έτσι, αυτό που είναι πόρος για την αλλοδαπή είναι χρήση για το σύνολο της οικονομίας και αντίστροφα. Κατ' αναλογία, ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που ανήκει στην αλλοδαπή είναι υποχρέωση για το σύνολο της οικονομίας και αντίστροφα. Εξαιρέση αποτελεί ο χρυσός που διατηρείται ως αποθεματικό περιουσιακό στοιχείο, το οποίο, παρά το ότι δεν έχει αντίστοιχη υποχρέωση, καταγράφεται στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό, εξαιτίας του ρόλου του στις διεθνείς πληρωμές.

Τρέχοντες λογαριασμοί**Εξωτερικός λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών (V.I)**

- 8.68 Οι εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών καταγράφονται στην πλευρά των πόρων του λογαριασμού, ενώ οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών καταγράφονται στην πλευρά των χρήσεων. Η διαφορά μεταξύ πόρων και χρήσεων είναι το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού, που καλείται «εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών». Αν είναι θετικό, υπάρχει πλεόνασμα για την αλλοδαπή και έλλειμμα για το σύνολο της οικονομίας, και, αν είναι αρνητικό, αντίστροφα.
- 8.69 Οι εισαγωγές και οι εξαγωγές αποτιμώνται στα τελωνειακά σύνορα της εξαγούσας χώρας. Για τις εξαγωγές, οι αξίες πρέπει να καταγράφονται σε τιμές «ελεύθερο επί του πλοίου» (FOB). Οι αξίες των εισαγωγών πρέπει να καταγράφονται σε τιμές που περιλαμβάνουν «κόστος, ασφάλιση και ναύλο» (CIF) μεταξύ της χώρας καταγωγής και της εισάγουσας χώρας, δηλαδή σε βάση CIF. Για να μειωθεί η αξία των εισαγωγών σε βάση ελεύθερο επί του πλοίου, που εκφράζει την αξία στα σύνορα της χώρας καταγωγής, το στοιχείο CIF πρέπει να αφαιρεθεί από την αξία των αγαθών που μετρείται στο σημείο εισόδου της εισάγουσας χώρας. Στη συνέχεια, το στοιχείο CIF κατανέμεται στις κατάλληλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, είτε ως εισαγωγές στην περίπτωση μονάδων μη μόνιμων κατοίκων είτε ως εγχώρια παραγωγή στην περίπτωση μονάδων μόνιμων κατοίκων που παρέχουν τις εν λόγω υπηρεσίες.

Όταν οι υπηρεσίες μεταφορών και ασφάλισης που συμπεριλαμβάνονται στην αξία FOB εισαγόμενων αγαθών (δηλαδή μεταξύ του εργοστασίου και των συνόρων της χώρας εξαγωγής) παρέχονται από μονάδες μόνιμους κατοίκους, πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στην αξία των εξαγωγών υπηρεσιών από την οικονομία που εισάγει τα αγαθά. Αντίστροφα, όταν οι υπηρεσίες μεταφορών και ασφάλισης που περιλαμβάνονται στην αξία FOB εξαγόμενων αγαθών παρέχονται από μονάδες μη μόνιμους κατοίκους, πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στην αξία των εισαγωγών υπηρεσιών από την οικονομία που εξάγει τα αγαθά.

Εξωτερικός λογαριασμός πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων (V.II)

- 8.70 Σκοπός του εξωτερικού λογαριασμού πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων είναι ο προσδιορισμός του τρέχοντος εξωτερικού ισοζυγίου, το οποίο, στη δομή του συστήματος, αντιστοιχεί με την αποταμίευση των θεσμικών τομέων. Ο λογαριασμός αυτός είναι μια συμπυκνωμένη έκδοση της ακολουθίας λογαριασμών των θεσμικών τομέων που εκτείνεται από τον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος μέχρι τον λογαριασμό χρήσης εισοδήματος.
- 8.71 Στην πλευρά των πόρων, ο εξωτερικός λογαριασμός πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων εμφανίζει το εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών. Καταγράφει επίσης στην πλευρά των πόρων ή στην πλευρά των χρήσεων όλες τις διανεμητικές συναλλαγές που μπορεί να αφορούν την αλλοδαπή, εκτός από τις κεφαλαιακές μεταβιβάσεις.

Εξωτερικοί λογαριασμοί συσσώρευσης (V.III)**Λογαριασμός κεφαλαίου (V.III.1)**

- 8.72 Ο λογαριασμός κεφαλαίου της αλλοδαπής καταγράφει τις αποκτήσεις μείον τις διαθέσεις μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων από μονάδες μη μόνιμους κατοίκους και μετρά τις μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω του τρέχοντος εξωτερικού ισοζυγίου και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων.
- 8.73 Το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού κεφαλαίου είναι η καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης ή ανάγκη χρηματοδότησης της αλλοδαπής. Έχει ίση τιμή, αλλά αντίθετο πρόσημο, με το άθροισμα της καθαρής ικανότητας χρηματοδότησης ή ανάγκης χρηματοδότησης των θεσμικών τομέων μόνιμων κατοίκων.

Χρηματοοικονομικός λογαριασμός (V.III.2)

- 8.74 Η διάταξη του χρηματοοικονομικού λογαριασμού της αλλοδαπής είναι όμοια με τη διάταξη του χρηματοοικονομικού λογαριασμού των θεσμικών τομέων.

Λογαριασμός λοιπών μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων (V.III.3)

- 8.75 Όπως και για τους θεσμικούς τομείς, προσδιορίζονται διαδοχικά οι μεταβολές της καθαρής αξίας λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων και λόγω ονομαστικών κερδών και ζημιών κτήσης, ενώ τα κέρδη και οι ζημιές κτήσης αναλύονται σε ουδέτερα και πραγματικά κέρδη και ζημιές κτήσης.
- 8.76 Η απουσία παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων από τους λογαριασμούς συσσώρευσης και τους ισολογισμούς της αλλοδαπής οφείλεται σε μια συνθήκη σύμφωνα με την οποία δημιουργείται μια πλασματική θεσμική μονάδα, όπου η αλλοδαπή θεωρείται ότι έχει αποκτήσει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο —και αντίστροφα για τα περιουσιακά στοιχεία που κατέχουν σε άλλες οικονομίες οι μονάδες μόνιμοι κάτοικοι.

Ισολογισμοί (V.IV)

- 8.77 Οι ισολογισμοί της αλλοδαπής περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις. Στην πλευρά των περιουσιακών στοιχείων, καταγράφουν επίσης τις συνολικές αποκτήσεις μείον διαθέσιμες νομισματικού χρυσού και ειδικών τραπεζικών δικαιωμάτων μεταξύ μονάδων μη μόνιμων κατοίκων και μονάδων μόνιμων κατοίκων.

Πίνακας 8.16 — Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για την αλλοδαπή (λογαριασμός εξωτερικών συναλλαγών)

V.I: Εξωτερικός λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών

Χρήσεις			Πόροι		
P.6	Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	540	P.7	Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	499
P.61	Εξαγωγές αγαθών	462	P.71	Εισαγωγές αγαθών	392
P.62	Εξαγωγές υπηρεσιών	78	P.72	Εισαγωγές υπηρεσιών	107
B.11	Εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών	- 41			

Πίνακας 8.16 — Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για την αλλοδαπή (λογαριασμός εξωτερικών συναλλαγών) (συνέχεια)

V.II: Εξωτερικός λογαριασμός πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων

Χρήσεις			Πόροι		
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	6	B.11	Εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών	- 41
D.11	Μισθοί και ημερομίσθια	6			
			D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	2
D.2	Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών	0	D.11	Μισθοί και ημερομίσθια	2
D.21	Φόροι επί προϊόντων	0	D.12	Κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	0
D.211	Φόροι τύπου φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ)	0	D.121	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	0
D.212	Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών, εκτός από τον ΦΠΑ	0	D.122	Τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	0
D.2121	Εισαγωγικοί δασμοί	0			
D.2122	Φόροι επί εισαγωγών, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς	0	D.2	Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών	
D.214	Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους εισαγωγής		D.21	Φόροι επί προϊόντων	0
D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	0	D.211	Φόροι τύπου φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ)	0

Χρήσεις			Πόροι		
			D.212	Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών, εκτός από τον ΦΠΑ	0
D.3	Επιδότησεις	0	D.2121	Εισαγωγικοί δασμοί	0
D.31	Επιδότησεις προϊόντων	0	D.2122	Φόροι επί εισαγωγών, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς	0
D.311	Επιδότησεις εισαγωγών	0	D.214	Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους εισαγωγής	0
D.319	Λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων	0			
D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	0	D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	0
D.4	Εισόδημα περιουσίας	44	D.3	Επιδότησεις	0
D.41	Τόκοι	13	D.31	Επιδότησεις προϊόντων	0
D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	17	D.311	Επιδότησεις εισαγωγών	0
D.421	Μερίσματα	13	D.319	Λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων	0
D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	4	D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	0
D.43	Επανεπενδύσιμα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις	14			
D.44	Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις	0	D.4	Εισόδημα περιουσίας	38
			D.41	Τόκοι	21
	Τρέχουσες μεταβιβάσεις	17	D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	17
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.	1	D.421	Μερίσματα	14
D.51	Φόροι εισοδήματος	1	D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	3
D.59	Λοιποί τρέχοντες φόροι	0	D.43	Επανεπενδύσιμα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις	0
D.61	Καθαρές κοινωνικές εισφορές	0	D.44	Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις	0
D.611	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	0			
D.6111	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	0		Τρέχουσες μεταβιβάσεις	55
D.6112	Πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	0	D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.	0
D.612	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	0	D.51	Φόροι εισοδήματος	0
D.6121	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	0	D.59	Λοιποί τρέχοντες φόροι	
D.6122	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	0	D.61	Καθαρές κοινωνικές εισφορές	0
D.613	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών	0	D.611	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	0

Χρήσεις			Πόροι		
D.6131	Πραγματικές συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	0	D.6111	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	0
D.6132	Πραγματικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	0	D.6112	Πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	0
D.614	Πρόσθετες/ Συμπληρωματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών	0	D.612	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	0
D.6141	Πρόσθετες/ συμπληρωματικές συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	0	D.6121	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	0
D.6142	Πρόσθετες/ Συμπληρωματικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	0	D.6122	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	0
D.61SC	Λειτουργικές δαπάνες συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης	0	D.613	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών	0
D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	0	D.6131	Πραγματικές συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	0
D.621	Παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα	0	D.6132	Πραγματικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	0
D.6211	Συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα	0	D.614	Πρόσθετες/ Συμπληρωματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών	0
D.6212	Μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα	0	D.6141	Πρόσθετες/ συμπληρωματικές συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	0
D.622	Λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	0	D.6142	Πρόσθετες/ Συμπληρωματικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	0
D.6221	Λοιπές συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	0	D.61SC	Λειτουργικές δαπάνες συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης	0
D.6222	Λοιπές μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	0	D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	0
D.623	Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα		D.621	Παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα	0
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	16	D.6211	Συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα	0
D.71	Καθαρά ασφαλιστρα για ασφαλίσεις κατά ζημιών	2	D.6212	Μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα	0
D.711	Καθαρά ασφαλιστρα για πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών	1	D.622	Λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	0
D.712	Καθαρά ασφαλιστρα για αντασφαλίσεις κατά ζημιών	1	D.6221	Λοιπές συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	0
D.72	Απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών	12	D.6222	Λοιπές μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	0
D.721	Απαιτήσεις από πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών	0	D.623	Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα	0
D.722	Απαιτήσεις από αντασφαλίσεις κατά ζημιών	12	D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	55
D.73	Τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό της γενικής κυβέρνησης	0	D.71	Καθαρά ασφαλιστρα για ασφαλίσεις κατά ζημιών	11
D.74	Τρέχουσα διεθνής συνεργασία	1	D.711	Καθαρά ασφαλιστρα για πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών	0

Χρήσεις			Πόροι		
D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	1	D.712	Καθαρά ασφαλιστρα για αντασφαλίσεις κατά ζημιών	11
D.751	Τρέχουσες μεταβιβάσεις προς ΜΚΙΕΝ	0	D.72	Απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών	3
D.752	Τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ νοικοκυριών	1	D.721	Απαιτήσεις από πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών	3
D.759	Διάφορες άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις	0	D.722	Απαιτήσεις από αντασφαλίσεις κατά ζημιών	0
			D.73	Τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό της γενικής κυβέρνησης	0
D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων	0	D.74	Τρέχουσα διεθνής συνεργασία	22
			D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	10
			D.751	Τρέχουσες μεταβιβάσεις προς ΜΚΙΕΝ	0
			D.752	Τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ νοικοκυριών	7
			D.759	Διάφορες άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις	3
			D.76	Ίδιοι πόροι της ΕΕ που βασίζονται στον ΦΠΑ και στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ)	9
			D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων	0
B.12	Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο	- 13			

Πίνακας 8.16 — Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για την αλλοδαπή (λογαριασμός εξωτερικών συναλλαγών) (συνέχεια)

V.III: Λογαριασμοί συσσώρευσης

V.III.1: Λογαριασμοί κεφαλαίου

V.III.1.1: Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω του τρέχοντος εξωτερικού ισοζυγίου και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
			B.12	Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο	- 13
			D.9r	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες	4
			D.91r	Φόροι κεφαλαίου, εισπρακτέοι	
			D.92r	Επιχορηγήσεις επενδύσεων, εισπρακτέες	4
			D.99r	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες	
			D.9p	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες	- 1
			D.91p	Φόροι κεφαλαίου, πληρωτέοι	
			D.92p	Επιχορηγήσεις επενδύσεων, πληρωτέες	
			D.99p	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες	- 1
B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω του τρέχοντος εξωτερικού ισοζυγίου και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	- 10			

V.III.1.2: Απόκτηση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
NP	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0	B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω του τρέχοντος εξωτερικού ισοζυγίου και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	- 10
NP.1	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις φυσικών πόρων	0			
NP.2	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις συμβάσεων, μισθώσεων και αδειών	0			
NP.3	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0			
B.9	Καθαρή χορήγηση (+) / λήψη (-) δανείων	- 10			

Πίνακας 8.16 — Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για την αλλοδαπή (λογαριασμός εξωτερικών συναλλαγών) (συνέχεια)

V.III.2: Χρηματοοικονομικός λογαριασμός

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
F	Καθαρή απόκτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	47	F	Καθαρή απόκτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	57
F.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	1	F.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
F.11	Νομισματικός χρυσός	1	F.11	Νομισματικός χρυσός	
F.12	Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0	F.12	Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0
F.2	Μετρητά και καταθέσεις	11	F.2	Μετρητά και καταθέσεις	- 2
F.21	Μετρητά	3	F.21	Μετρητά	1
F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	2	F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	0
F.221	Διατραπεζικές θέσεις		F.221	Διατραπεζικές θέσεις	
F.229	Λοιπές μεταβιβάσιμες καταθέσεις	2	F.229	Λοιπές μεταβιβάσιμες καταθέσεις	
F.29	Λοιπές καταθέσεις	6	F.29	Λοιπές καταθέσεις	- 3
F.3	Χρεόγραφα	9	F.3	Χρεόγραφα	21
F.31	Βραχυπρόθεσμα	2	F.31	Βραχυπρόθεσμα	5
F.32	Μακροπρόθεσμα	7	F.32	Μακροπρόθεσμα	16
F.4	Δάνεια	4	F.4	Δάνεια	35
F.41	Βραχυπρόθεσμα	3	F.41	Βραχυπρόθεσμα	14
F.42	Μακροπρόθεσμα	1	F.42	Μακροπρόθεσμα	21
F.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	12	F.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	14
F.51	Συμμετοχικοί τίτλοι	12	F.51	Συμμετοχικοί τίτλοι	9
F.511	Εισηγμένες μετοχές	10	F.511	Εισηγμένες μετοχές	3
F.512	Μη εισηγμένες μετοχές	2	F.512	Μη εισηγμένες μετοχές	2

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
F.519	Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	0	F.519	Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	4
F.52	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0	F.52	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	5
F.521	Μετοχές/μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	0	F.521	Μετοχές/μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	2
F.522	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	0	F.522	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	3
F.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0	F.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0
F.61	Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών	0	F.61	Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών	0
F.62	Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων	0	F.62	Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων	0
F.63	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα	0	F.63	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα	0
F.64	Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων	0	F.64	Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων	0
F.65	Δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών	0	F.65	Δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών	0
F.66	Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων	0	F.66	Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων	0
F.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0	F.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	3
F.71	Χρηματοοικονομικά παράγωγα	0	F.71	Χρηματοοικονομικά παράγωγα	3
F.711	Δικαιώματα προαίρεσης (options)	0	F.711	Δικαιώματα προαίρεσης (options)	1
F.712	Προθεσμιακά συμβόλαια (forwards)	0	F.712	Προθεσμιακά συμβόλαια (forwards)	2
F.72	Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς		F.72	Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	
F.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	10	F.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	- 14
F.81	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	8	F.81	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	- 1
F.89	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	2	F.89	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	- 13

Πίνακας 8.16 — Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για την αλλοδαπή (λογαριασμός εξωτερικών συναλλαγών) (συνέχεια)

V.III.3: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων

V.III.3.1: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων

	Λοιπές ροές				
K.1	Οικονομική εμφάνιση περιουσιακών στοιχείων	0	K.1	Οικονομική εμφάνιση περιουσιακών στοιχείων	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0

AN.21	Φυσικοί πόροι	0	AN.21	Φυσικοί πόροι	0
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0	AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαδόσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AN.23	Αποκτήσεις μείον διαδόσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0
K.2	Οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0	K.2	Οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0
K.21	Εξάντληση φυσικών πόρων	0	K.21	Εξάντληση φυσικών πόρων	0
AN.21	Φυσικοί πόροι	0	AN.21	Φυσικοί πόροι	0
K.22	Άλλη οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0	K.22	Άλλη οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0
AN.21	Φυσικοί πόροι	0	AN.21	Φυσικοί πόροι	0
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0	AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαδόσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AN.23	Αποκτήσεις μείον διαδόσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0
K.3	Ζημιές λόγω μεγάλων καταστροφών	0	K.3	Ζημιές λόγω μεγάλων καταστροφών	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	0	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	0
K.4	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0	K.4	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
K.5	Άλλες μεταβολές όγκου π.δ.κ.α.	0	K.5	Άλλες μεταβολές όγκου π.δ.κ.α.	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	0	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	0
K.6	Μεταβολές ταξινόμησης	0	K.6	Μεταβολές ταξινόμησης	0
K.61	Μεταβολές ταξινόμησης κατά τομείς και μεταβολές δομής	0	K.61	Μεταβολές ταξινόμησης κατά τομείς και μεταβολές δομής	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	0	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	0
K.62	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0	K.62	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0

AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	0	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	0
	Λοιπές μεταβολές του όγκου	0		Λοιπές μεταβολές του όγκου	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	0	AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	0
AN.12	Αποθέματα	0	AN.12	Αποθέματα	0
AN.13	Τιμαλφή	0	AN.13	Τιμαλφή	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.21	Φυσικοί πόροι	0	AN.21	Φυσικοί πόροι	0
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0	AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
AF.3	Χρεόγραφα	0	AF.3	Χρεόγραφα	0
AF.4	Δάνεια	0	AF.4	Δάνεια	0
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0
	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων	0		Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων	0

Πίνακας 8.16 — Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για την αλλοδαπή (λογαριασμός εξωτερικών συναλλαγών) (συνέχεια)

V.III.3: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων

V.III.3.2: Λογαριασμός αναπροσαρμογής

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.7	Ονομαστικά κέρδη (+)/ζημίες (-) κτήσης		K.7	Ονομαστικά κέρδη (+)/ζημίες (-) κτήσης	
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία		AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	15
AN.21	Φυσικοί πόροι		AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	12
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες		AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης		AF.3	Χρεόγραφα	2

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	7	AF.4	Δάνεια	0
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	1
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις		AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0
AF.3	Χρεόγραφα	4	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AF.4	Δάνεια	0	AF.8	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	0
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	3			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	0			
			B.103	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης	4

V.III.3.2.1: Λογαριασμός ουδέτερων κερδών/ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.71	Ουδέτερα κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης		K.71	Ουδέτερα κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης	
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία		AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	22
AN.21	Φυσικοί πόροι		AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	16
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες		AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	2
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαδόσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης		AF.3	Χρεόγραφα	2
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	12	AF.4	Δάνεια	0
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα		AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	2	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	1
AF.3	Χρεόγραφα	3	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AF.4	Δάνεια	1	AF.8	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	1
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	2			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	1			

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	3			
			B.1031	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδετέρων κερδών/ζημιών κτήσης	6

V.III.3.2.2: Λογαριασμός πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.72	Πραγματικά κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης		K.72	Πραγματικά κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης	
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία		AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	- 7
AN.21	Φυσικοί πόροι		AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	- 4
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες		AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	- 2
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης		AF.3	Χρεόγραφα	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	- 5	AF.4	Δάνεια	0
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	1
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	- 2	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	- 1
AF.3	Χρεόγραφα	1	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AF.4	Δάνεια	- 1	AF.8	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	- 1
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	1			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	- 1			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς				
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	- 3			
			B.1032	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης	- 2

Πίνακας 8.16 — Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για την αλλοδαπή (λογαριασμός εξωτερικών συναλλαγών) (συνέχεια)

V.IV: Εξωτερικός λογαριασμός περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

V.IV.1: Ισολογισμός ανοίγματος

Ενεργητικό			Παθητικό και καθαρή θέση		
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AF	Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	1 274
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	770

Ενεργητικό			Παθητικό και καθαρή θέση		
AN.21	Φυσικοί πόροι	0	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	116
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0	AF.3	Χρεόγραφα	77
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.4	Δάνεια	17
			AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	203
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	805	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	25
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα		AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	7
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	105	AF.8	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	59
AF.3	Χρεόγραφα	125			
AF.4	Δάνεια	70			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	345			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	26			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	134			
			B.90	Καθαρή θέση	- 469

V.IV.2: Μεταβολές του ισολογισμού

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία		AF	Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	72
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία		AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	12
AN.21	Φυσικοί πόροι		AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	- 2
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες		AF.3	Χρεόγραφα	23
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης		AF.4	Δάνεια	35
			AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	15
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	54	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	1	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	3
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	11	AF.8	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	- 14
AF.3	Χρεόγραφα	13			
AF.4	Δάνεια	4			

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	15			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	10			
			B.10	Μεταβολές της καθαρής θέσης Λόγω:	- 6
			B.101	τρέχοντος εξωτερικού ισοζυγίου και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	- 10
			B.102	Λοιπές μεταβολές του όγκου των περιουσιακών στοιχείων	0
			B.103	Ονομαστικά κέρδη/ζημιές κτήσης	4
			B.1031	ουδέτερων κερδών/ζημιών κτήσης	6
			B.1032	πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης	- 2

V.IV.3: Ισολογισμός κλεισίματος

Ενεργητικό			Παθητικό και καθαρή θέση		
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία		AF	Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	1 346
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία		AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα	782
AN.21	Φυσικοί πόροι		AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	114
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες		AF.3	Χρεόγραφα	100
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης		AF.4	Δάνεια	52
			AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	218
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	859	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	25
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα	1	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	10
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	116	AF.8	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	45
AF.3	Χρεόγραφα	138			
AF.4	Δάνεια	74			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	360			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	26			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς				
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	144			
			B.90	Καθαρή θέση	- 475

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (0)

- 8.78 Σκοπός του λογαριασμού αγαθών και υπηρεσιών είναι να δείξει, κατά ομάδα προϊόντων και για το σύνολο της οικονομίας, την προσφορά προϊόντων και τις χρήσεις τους. Ο λογαριασμός δεν αποτελεί μέρος της ακολουθίας λογαριασμών αλλά μάλλον μια υποστηρικτική ένδειξη των σχέσεων μεταξύ της προσφοράς και της χρήσης προϊόντων στην οικονομία. Αντιπροσωπεύει, σε συγκεντρωτικό επίπεδο, την αντιστοίχιση προσφοράς και χρήσης προϊόντων στις σειρές των πινάκων προσφοράς και χρήσεων.
- 8.79 Έτσι, ο λογαριασμός αυτός παρουσιάζει, κατά ομάδα προϊόντων και για το σύνολο της οικονομίας, τους πόρους (παραγωγή και εισαγωγές) και τις χρήσεις αγαθών και υπηρεσιών (ενδιάμεση ανάλωση, τελική κατανάλωση, ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου, μεταβολές αποθεμάτων, αποκτήσεις μείον διαθέσεις τιμαλφών και εξαγωγές).
- 8.80 Δεδομένου ότι η παραγωγή αποτιμάται σε βασικές τιμές και οι χρήσεις σε τιμές αγοραστή, οι φόροι (μείον επιδοτήσεις) επί προϊόντων πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στην πλευρά των πόρων.
- 8.81 Οι χρήσεις καταγράφονται στη δεξιά πλευρά του λογαριασμού αγαθών και υπηρεσιών και οι πόροι στην αριστερή πλευρά, δηλαδή στην αντίθετη πλευρά από αυτές που χρησιμοποιούνται στους τρέχοντες λογαριασμούς για τις θεσμικές μονάδες, διότι οι ροές προϊόντων είναι τα αντίστοιχα των νομισματικών ροών.
- 8.82 Ο λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών είναι εξ ορισμού ισοσκελισμένος και, επομένως, δεν έχει εξισωτικό μέγεθος.

Πίνακας 8.17 — Λογαριασμός 0: Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών

Πόροι			Χρήσεις		
P.1	Παραγωγή	3 604	P.2	Ενδιάμεση ανάλωση	1 883
P.11	Εμπορεύσιμη παραγωγή	3 077	P.3	Τελική καταναλωτική δαπάνη	1 399
P.12	Παραγωγή για ιδία τελική χρήση	147	P.31	Ατομική καταναλωτική δαπάνη	1 230
P.13	Μη εμπορεύσιμη παραγωγή	380	P.32	Συλλογική καταναλωτική δαπάνη	169
D.21	Φόροι επί προϊόντων	141	P.5g	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	414
D.31	Επιδότησεις προϊόντων	- 8	P.511	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων	359
P.7	Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	499	P.5111	Αποκτήσεις νέων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	358
P.71	Εισαγωγές αγαθών	392	P.5112	Απόκτηση υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	9
P.72	Εισαγωγές υπηρεσιών	107	P.5113	Διαθέσεις υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	- 8
			P.512	Κόστος μεταβίβασης της κυριότητας μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	17
			P.52	Μεταβολές αποθεμάτων	28
			P.53	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις τιμαλφών	10
			P.6	Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	540
			P.61	Εξαγωγές αγαθών	462
			P.62	Εξαγωγές υπηρεσιών	78

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ/ ΕΝΙΑΙΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

- 8.83 Οι ενοποιημένοι/ ενιαίοι οικονομικοί λογαριασμοί παρέχουν μια συνοπτική επισκόπηση των λογαριασμών μιας οικονομίας, κυρίως τρεχόντων λογαριασμών, λογαριασμών συσσώρευσης και ισολογισμών.

Συγκεντρώνουν στον ίδιο πίνακα τους λογαριασμούς όλων των θεσμικών τομέων, του συνόλου της οικονομίας και της αλλοδαπής και ισοσκελίζουν όλες τις ροές και όλα τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις. Επίσης, δίνουν τη δυνατότητα άμεσης ανάγνωσης των συγκεντρωτικών μεγεθών.

- 8.84 Στον πίνακα ενοποιημένων/ ενιαίων οικονομικών λογαριασμών οι χρήσεις, τα περιουσιακά στοιχεία και οι μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων καταγράφονται στην αριστερή πλευρά, ενώ οι πόροι, οι υποχρεώσεις, οι μεταβολές των υποχρεώσεων και η καθαρή θέση καταγράφονται στη δεξιά πλευρά.
- 8.85 Για να είναι ο πίνακας αναγνώσιμος και κατανοητός ώστε να δίνει μια εικόνα της συνολικής οικονομικής διεργασίας, τα επίπεδα συγκεντρώνωσης που χρησιμοποιούνται είναι τα υψηλότερα δυνατά ώστε να καθιστούν κατανοητή τη δομή του συστήματος.
- 8.86 Οι στήλες του πίνακα αντιπροσωπεύουν τους θεσμικούς τομείς, δηλαδή: μη χρηματοοικονομικές εταιρείες, χρηματοοικονομικές εταιρείες, γενική κυβέρνηση, μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς που εξυπηρετούν νοικοκυριά και νοικοκυριά. Υπάρχει, επίσης, μια στήλη για το σύνολο της οικονομίας, μια στήλη για την αλλοδαπή και μια στήλη που ισοσκελίζει τη χρήση και τους πόρους αγαθών και υπηρεσιών.
- 8.87 Οι σειρές του πίνακα αντιπροσωπεύουν τις διάφορες κατηγορίες συναλλαγών, περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τα εξισωτικά μεγέθη και ορισμένα συγκεντρωτικά μεγέθη.

Πίνακας 8.18 — Ενοποιημένοι/ Ενιαίοι οικονομικοί λογαριασμοί

Τρέχοντες λογαριασμοί

Λογαριασμοί	Χρήσεις										Συναλλαγές και λοιπές ροές, αποθέματα και εξισωτικά μεγέθη
	Σύνολο	Αγαθά και υπηρεσίες (πόροι)	Αλλοδαπή	S.1 Συνολική οικονομία	S.15 ΜΚΙΕΝ	S.14 Νοικοκυριά	S.13 Γενική κυβέρνηση	S.12 Χρηματοοικονομικές εταιρείες	S.11 Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		
1. Λογαριασμός παραγωγής / Εξωτερικός λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	499	499								P.7	Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών
	540		540							P.6	Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών
	3 604	3 604								P.1	Παραγωγή
	1 883			1 883	17	115	222	52	1 477	P.2	Ενδιάμεση ανάλωση
	133	133								D.21-D.31	Φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων
	1 854			1 854	15	155	126	94	1 331	B.1g/B.1*g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη / Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν
	222			222	3	23	27	12	157	P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου
	1 632			1 632	12	132	99	82	1 174	B.1n/B.1*n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή / Καθαρό εγχώριο προϊόν
	- 41		- 41							B.11	Εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών
II.1.1 Λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος	1 150			1 150	11	11	98	44	986	D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας
	191		0	191						D.2-D.3	Φόροι μείον επιδοτήσεις παραγωγής και εισαγωγών
	133		0	133						D.21-D.31	Φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων
	58		0	58	1	- 1	1	4	53	D.29-D.39	Λοιποί φόροι μείον επιδοτήσεις παραγωγής
	452			452	3	84	27	46	292	B.2g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο
	61			61		61				B.3g	Μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο
	238			238	0	69	0	34	135	B.2n	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό
	53			53		53				B.3n	Μεικτό εισόδημα, καθαρό

Χρήσεις											
				S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Λογαριασμοί	Σύνολο	Αγαθά και υπηρεσίες (πόροι)	Αλλοδαπή	Συνολική οικονομία	MKIEN	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Συναλλαγές και λοιπές ροές, αποθέματα και εξισωτικά μεγέθη
Π.1.2 Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος	435		44	391	6	41	42	168	134	D.4	Εισόδημα περιουσίας
	1 864			1 864	4	1 381	198	27	254	B.5g/B.5*g	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, ακαθάριστο / Εθνικό εισόδημα, ακαθάριστο
	1 642			1 642	1	1 358	171	15	97	B.5n/B.5*n	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, καθαρό / Εθνικό εισόδημα, καθαρό
Π.2 Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος	213		1	212	0	178	0	10	24	D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.
	333		0	333		333				D.61	Καθαρές κοινωνικές εισφορές
	384		0	384	5	0	112	205	62	D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από μεταβιβάσεις σε είδος
	299		16	283	2	71	136	62	12	D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις
	1 826			1 826	37	1 219	317	25	228	B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο
	1 604			1 604	34	1 196	290	13	71	B.6n	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό
Π.3 Λογαριασμός αναδιανομής εισοδήματος σε είδος	215			215	31		184			D.63	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος
	1 826			1 826	6	1 434	133	25	228	B.7g	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο
	1 604			1 604	3	1 411	106	13	71	B.7n	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό
Π.4 Λογαριασμός χρήσης εισοδήματος										B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο
										B.6n	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό
	1 399			1 399	1	1 230	168			P.4	Πραγματική τελική κατανάλωση
	1 399			1 399	32	1 015	352			P.3	Τελική καταναλωτική δαπάνη
	11		0	11	0		0	11	0	D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων
	427			427	5	215	- 35	14	228	B.8g	Αποταμίευση, ακαθάριστη
	205			205	2	192	- 62	2	71	B.8n	Αποταμίευση, καθαρή
	- 13		- 13							B.12	Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο

Πόροι											
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				
	Συναλλαγές και λοιπές ροές, αποθέματα και εξισωτικά μεγέθη	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	ΜΚΙΕΝ	Συνολική οικονομία	Αλλοδαπή	Αγαθά και υπηρεσίες (χρήσεις)	Σύνολο	Λογαριασμοί
P.7	Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών							499		499	I. Λογαριασμός παραγωγής / Εξωτερικός λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών
P.6	Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών								540	540	
P.1	Παραγωγή	2 808	146	348	270	32	3 604			3 604	
P.2	Ενδιάμεση ανάλωση								1 883	1 883	
D.21-D.31	Φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων						133			133	
B.1g/B.1*g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη / Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν	1 331	94	126	155	15	1 854			1 854	II.1.1. Λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος
P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου	157	12	27	23	3	222			222	II.1.2 Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος διανομής πρωτογενούς εισοδήματος
B.1n/B.1*n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή / Καθαρό εγχώριο προϊόν	1 174	82	99	132	12	1 632			1 632	
B.11	Εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών							- 41		- 41	
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας				1 154		1 154	2		1 156	
D.2-D.3	Φόροι μείον επιδοτήσεις παραγωγής και εισαγωγών			191			191	0		191	
D.21-D.31	Φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων			133			133	0		133	
D.29-D.39	Λοιποί φόροι μείον επιδοτήσεις παραγωγής			58			58	0		58	
B.2g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο	292	46	27	84	3	452			452	
B.3g	Μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο				61		61			61	
B.2n	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	135	34	0	69	0	238			238	
B.3n	Μεικτό εισόδημα, καθαρό				53		53			53	
D.4	Εισόδημα περιουσίας	96	149	22	123	7	397	38		435	

Πόροι											
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				
	Συναλλαγές και λοιπές ροές, αποθέματα και εξισωτικά μεγέθη	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	ΜΚΙΕΝ	Συνολική οικονομία	Αλλοδαπή	Αγαθά και υπηρεσίες (χρήσεις)	Σύνολο	Λογαριασμοί
B.5g	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, ακαθάριστο / Εθνικό εισόδημα, ακαθάριστο	254	27	198	1 381	4	1 864			1 864	II.2 Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος
B.5n/B.5*n	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, καθαρό/Εθνικό εισόδημα, καθαρό	97	15	171	1 358	1	1 642			1 642	
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.			213			213	0		213	
D.61	Καθαρές κοινωνικές εισφορές	66	213	50	0	4	333	0		333	
D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος				384		384	0		384	
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	6	62	104	36	36	244	55		299	
B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	228	25	317	1 219	37	1 826			1 826	II.3 Λογαριασμός αναδιανομής εισοδήματος σε είδος
B.6n	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	71	13	290	1 196	34	1 604			1 604	
D.63	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος				215		215			215	
B.7g	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	228	25	133	1 434	6	1 826			1 826	II.4 Λογαριασμός χρήσης εισοδήματος
B.7n	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	71	13	106	1 411	3	1 604			1 604	
B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	228	25	317	1 219	37	1 826			1 826	
B.6n	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	71	13	290	1 196	34	1 604			1 604	
P.4	Πραγματική τελική κατανάλωση								1 399	1 399	
P.3	Τελική καταναλωτική δαπάνη								1 399	1 399	
D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων				11		11	0		11	
B.8g	Αποταμίευση, ακαθάριστη										
B.8n	Αποταμίευση, καθαρή										
B.12	Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο										

Πίνακας 8.18 — Ενοποιημένοι/ Ενιαίοι οικονομικοί λογαριασμοί

Λογαριασμοί συσσώρευσης

Μεταβολές ενεργητικού											
Λογαριασμοί	Σύνολο	Αγαθά και υπηρεσίες (πόροι)	Αλλοδαπή	S.1 Συνολική οικονομία	S.15 ΜΚΙΕΝ	S.14 Νοικοκυριά	S.13 Γενική κυβέρνηση	S.12 Χρηματοοικονομικές εταιρείες	S.11 Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Συναλλαγές και λοιπές ροές, αποθέματα και εξισωτικά μεγέθη
III.1.1 Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων										B.8n	Αποταμίευση, καθαρή
										B.12	Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο
										D.9r	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες
										D.9p	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες (-)
	192		- 29	221	20	236	- 81	- 16	62	B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων
III.1.2 Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	414			414	5	55	38	8	308	P.5g	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου
	- 222			- 222	- 3	- 23	- 27	- 12	- 157	P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου (-)
	28			28	0	2	0	0	26	P.52	Μεταβολές αποθεμάτων
	10			10	0	5	3	0	2	P.53	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις τιμαλφών
	0		0	0	1	4	2	0	- 7	NP	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
	0		- 10	10	- 4	174	- 103	- 1	- 56	B.9	Καθαρή χορήγηση (+) / λήψη (-) δανείων
III.2 Χρηματοοικονομικός λογαριασμός	483		47	436	2	189	- 10	172	83	F	Καθαρή απόκτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων
	0		1	- 1			0	- 1		F.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα
	100		11	89	2	64	- 26	10	39	F.2	Μετρητά και καταθέσεις
	95		9	86	- 1	10	4	66	7	F.3	Χρεόγραφα
	82		4	78	0	3	3	53	19	F.4	Δάνεια
	119		12	107	0	66	3	28	10	F.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
	48		0	48	0	39	1	7	1	F.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων
	14		0	14	0	3	0	8	3	F.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς
	25		10	15	1	4	5	1	4	F.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί

Μεταβολές ενεργητικού											
Λογαριασμοί	Σύνολο	Αγαθά και υπηρεσίες (πόροι)	Αλλοδαπή	S.1 Συνολική οικονομία	S.15 MKIEN	S.14 Νοικοκυριά	S.13 Γενική κυβέρνηση	S.12 Χρηματοοικονομικές εταιρείες	S.11 Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Συναλλαγές και λοιπές ροές, αποθέματα και εξισωτικά μεγέθη
III.3.1 Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων	33			33	0	0	7	0	26	K.1	Οικονομική εμφάνιση περιουσιακών στοιχείων
	- 11			- 11	0	0	- 2		- 9	K.2	Οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
	- 11			- 11	0	0	- 6	0	- 5	K.3	Ζημίες λόγω μεγάλων καταστροφών
	0			0	0	0	5	0	- 5	K.4	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση
	2			2	0	2	0	1	1	K.5	Άλλες μεταβολές όγκου π.δ.κ.α.
	0			0	0	0	- 4	- 2	6	K.6	Μεταβολές ταξινόμησης
	13			13	0	0	0	- 1	14		Συνολικές λοιπές μεταβολές όγκου
											Από τις οποίες
	- 7			- 7	0	0	- 3	- 2	- 2	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
III.3.2 Λογαριασμός αναπροσαρμογής	17			17	0	0	3	0	14	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
	3			3	0	0	0	1	2	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις
										B.102	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων
										K.7	Ονομαστικά κέρδη/ζημίες κτήσης
	280			280	8	80	44	4	144	AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
	126			126	5	35	21	2	63	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
	154		0	154	3	45	23	2	81	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
	91		7	84	2	16	1	57	8	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις
										B.103	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών (+) / ζημιών (-) κτήσης

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης

		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				
	Συναλλαγές και λοιπές ροές, αποθέματα και εξισωτικά μεγέθη	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	MKIE	Συνολική οικονομία	Αλλοδαπή	Αγαθά και υπηρεσίες (χρήσεις)	Σύνολο	Λογαριασμοί
B.8n	Αποταμίευση, καθαρή	71	2	- 62	192	2	205			205	II.1.1 Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων
B.12	Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο							- 13		- 13	
D.9r	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτές	33	0	6	23	0	62	4		66	
D.9p	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτές (-)	- 16	- 7	- 34	- 5	- 3	- 65	- 1		- 66	
B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	88	- 5	- 90	210	- 1	202	- 10		192	II.1.2 Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων
P.5g	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου								414	414	
P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου (-)								- 222		
P.52	Μεταβολές αποθεμάτων								28	28	
P.53	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις τιμαλφών								10	10	
NP	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων								0		
B.9	Καθαρή χορήγηση (+) / λήψη (-) δανείων	- 56	- 1	- 103	174	- 4	10	- 10		0	III.2 Χρηματοοικονομικός λογαριασμός
F	Καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων	139	173	93	15	6	426	57		483	
F.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεηκτικά δικαιώματα										
F.2	Μετρητά και καταθέσεις		65	37			102	- 2		100	
F.3	Χρεόγραφα	6	30	38	0	0	74	21		95	
F.4	Δάνεια	21	0	9	11	6	47	35		82	
F.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	83	22				105	14		119	
F.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων		48	0			48	0		48	
F.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	3	8	0	0	0	11	3		14	
F.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	26		9	4		39	- 14		25	

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης											
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				
	Συναλλαγές και λοιπές ροές, αποθέματα και εξισωτικά μεγέθη	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	ΜΚΙΕΝ	Συνολική οικονομία	Αλλοδαπή	Αγαθά και υπηρεσίες (χρήσεις)	Σύνολο	Λογαριασμοί
K.1	Οικονομική εμφάνιση περιουσιακών στοιχείων										II.3.1 Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων
K.2	Οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων										
K.3	Ζημίες λόγω μεγάλων καταστροφών										
K.4	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση										
K.5	Άλλες μεταβολές όγκου π.δ.κ.α.	0	0	0	1	0	1			1	
K.6	Μεταβολές ταξινόμησης	0	0	2	0	0	2			2	
	Συνολικές λοιπές μεταβολές όγκου	0	0	2	1	0	3			3	
	Από τις οποίες										
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία										
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία										
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	0	0	2	1	0	3			3	II.3.2 Λογαριασμός αναπροσαρμογής
B.102	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων	14	- 1	- 2	- 1	0	10			10	
K.7	Ονομαστικά κέρδη/ζημίες κτήσης										
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία										
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία										
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία										
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	18	51	7	0	0	76	15		91	
B.103	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών (+) / ζημιών (-) κτήσης	134	10	38	96	10	288	4		292	

Πίνακας 8.18 — Ενοποιημένοι/ Ενιαίοι οικονομικοί λογαριασμοί

Ισολογισμοί
Ενεργητικό

				S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Λογαριασμοί	Σύνολο	Αγαθά και υπηρεσίες (πόροι)	Αλλοδαπή	Συνολική οικονομία	MKIEΝ	Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Συναλλαγές και λοιπές ροές, αποθέματα και εξιστωτικά μεγέθη
IV.1 Ισολογισμός ανοίγματος	4 621			4 621	159	1 429	789	93	2 151	AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
	2 818			2 818	124	856	497	67	1 274	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
	1 803			1 803	35	573	292	26	877	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
	9 036		805	8 231	172	3 260	396	3 421	982	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις
										B.90	Καθαρή θέση
IV.2 Μεταβολές του ισολογισμού											Συνολικές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων
	480			480	11	115	57	- 4	301	AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
	294			294	7	67	29	- 4	195	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
	186			186	4	48	28	0	106	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
	577		54	523	4	205	- 9	230	93	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις
										B.10	Μεταβολές της καθαρής θέσης, συνολικές
										B.101	Αποταμίευση και κεφαλαιακές μεταβιβάσεις
										B.102	Λοιπές μεταβολές του όγκου των περιουσιακών στοιχείων
										B.103	Ονομαστικά κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης
IV.3 Ισολογισμός κλεισίματος	5 101			5 101	170	1 544	846	89	2 452	AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
	3 112			3 112	131	923	526	63	1 469	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
	1 989			1 989	39	621	320	26	983	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
	9 613		859	8 754	176	3 465	387	3 651	1 075	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις
										B.90	Καθαρή θέση

Παθητικό και καθαρή θέση

		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				
	Συναλλαγές και λοιπές ροές, αποθέματα και εξισωτικά μεγέθη	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά	MKIEΝ	Συνολική οικονομία	Αλλοδαπή	Αγαθά και υπηρεσίες (χρήσεις)	Σύνολο	Λογαριασμοί
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία										IV.1 Ισολογισμός ανοίγματος
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία										
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία										
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	3 221	3 544	687	189	121	7 762	1 274		9 036	
B.90	Καθαρή θέση	- 88	- 30	498	4 500	210	5 090	- 469		4 621	
	Συνολικές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων										IV.2 Μεταβολές του ισολογισμού
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία										
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία										
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία										
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	157	224	102	16	6	505	72		577	
B.10	Μεταβολές της καθαρής θέσης, συνολικές	237	4	- 54	304	9	500	- 6		494	
B.101	Αποταμίευση και κεφαλαιακές μεταβιβάσεις	88	- 5	- 90	210	- 1	202	- 10		192	
B.102	Λοιπές μεταβολές του όγκου των περιουσιακών στοιχείων	14	- 1	- 2	- 1	0	10			10	
B.103	Ονομαστικά κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης	134	10	38	96	10	288	4		292	
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία										IV.3 Ισολογισμός κλεισίματος
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία										
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία										
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	3 378	3 768	789	205	127	8 267	1 346		9 613	
B.90	Καθαρή θέση	149	- 26	444	4 804	219	5 590	- 475		5 115	

ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ

- 8.88 Τα μακροοικονομικά μεγέθη είναι συνοπτικοί δείκτες του αποτελέσματος της δραστηριότητας του συνόλου της οικονομίας και βασικά μεγέθη για τη διεξαγωγή μακροοικονομικών αναλύσεων και για τη διενέργεια διαχρονικών και διατοπικών συγκρίσεων.

Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε αγοραίες τιμές (ΑΕγχΠ)

- 8.89 Το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε αγοραίες τιμές είναι το τελικό αποτέλεσμα της παραγωγικής δραστηριότητας των παραγωγικών μονάδων μόνιμων κατοίκων. Μπορεί να προσδιοριστεί με τρεις τρόπους:

- α) προσέγγιση παραγωγής: το ΑΕγχΠ είναι το άθροισμα της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας των διαφόρων θεσμικών τομέων ή των διαφόρων βιομηχανικών κλάδων συν τους φόρους και μείον τις επιδοτήσεις προϊόντων (που δεν κατανέμονται σε τομείς και κλάδους). Είναι επίσης το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού παραγωγής του συνόλου της οικονομίας·
- β) προσέγγιση δαπανών: το ΑΕγχΠ είναι το άθροισμα των τελικών χρήσεων αγαθών και υπηρεσιών από θεσμικές μονάδες μόνιμους κατοίκους (τελική κατανάλωση και ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου), συν εξαγωγές και μείον εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών·
- γ) προσέγγιση εισοδήματος: το ΑΕγχΠ είναι το άθροισμα των χρήσεων στον λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος του συνόλου της οικονομίας (εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών μείον επιδοτήσεις, ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα και μεικτό εισόδημα του συνόλου της οικονομίας).

- 8.90 Αφαιρώντας την ανάλωση πάγιου κεφαλαίου από το ΑΕγχΠ, έχουμε το καθαρό εγχώριο προϊόν σε αγοραίες τιμές (ΚΕγχΠ).

Λειτουργικό πλεόνασμα του συνόλου της οικονομίας

- 8.91 Το ακαθάριστο (ή καθαρό) λειτουργικό πλεόνασμα του συνόλου της οικονομίας είναι το άθροισμα των ακαθάριστων (ή καθαρών) λειτουργικών πλεονασμάτων των διαφόρων κλάδων ή των διαφόρων θεσμικών τομέων.

Μεικτό εισόδημα του συνόλου της οικονομίας

- 8.92 Το ακαθάριστο (ή καθαρό) μεικτό εισόδημα του συνόλου της οικονομίας είναι το ίδιο με το ακαθάριστο (ή καθαρό) μεικτό εισόδημα του τομέα των νοικοκυριών.

Επιχειρηματικό εισόδημα του συνόλου της οικονομίας

- 8.93 Το ακαθάριστο (ή καθαρό) επιχειρηματικό εισόδημα του συνόλου της οικονομίας είναι το άθροισμα του ακαθάριστου (ή καθαρού) επιχειρηματικού εισοδήματος των διαφόρων τομέων.

Εθνικό εισόδημα (σε αγοραίες τιμές)

- 8.94 Το ακαθάριστο (ή καθαρό) εθνικό εισόδημα (σε αγοραίες τιμές) αντιπροσωπεύει το συνολικό εισπρακτέο πρωτογενές εισόδημα των θεσμικών μονάδων μόνιμων κατοίκων: εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών μείον επιδοτήσεις, εισόδημα περιουσίας (εισπρακτέο μείον πληρωτέο), (ακαθάριστο ή καθαρό) λειτουργικό πλεόνασμα και (ακαθάριστο ή καθαρό) μεικτό εισόδημα.

Το ακαθάριστο εθνικό εισόδημα σε αγοραίες τιμές ισούται με το ΑΕγχΠ μείον το πληρωτέο πρωτογενές εισόδημα από θεσμικές μονάδες μόνιμους κατοίκους σε θεσμικές μονάδες μη μόνιμους κατοίκους, συν το πρωτογενές εισόδημα που εισπράττουν θεσμικές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι από την αλλοδαπή.

Το εθνικό εισόδημα δεν είναι έννοια της παραγωγής αλλά έννοια εισοδήματος, που έχει μεγαλύτερη σημασία αν εκφράζεται ως καθαρό, δηλαδή αφού αφαιρεθεί η ανάλωση πάγιου κεφαλαίου.

Εθνικό διαθέσιμο εισόδημα

- 8.95 Το ακαθάριστο (ή καθαρό) εθνικό διαθέσιμο εισόδημα είναι το άθροισμα των ακαθάριστων (ή καθαρών) διαθέσιμων εισοδημάτων των θεσμικών τομέων. Το ακαθάριστο (ή καθαρό) εθνικό διαθέσιμο εισόδημα ισούται με το ακαθάριστο (ή καθαρό) εθνικό εισόδημα (σε αγοραίες τιμές), μείον τις τρέχουσες μεταβιβάσεις (τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ., κοινωνικές εισφορές, κοινωνικές παροχές και λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις) που καταβάλλονται σε μονάδες μη μόνιμους κατοίκους, συν τις τρέχουσες μεταβιβάσεις που εισπράττουν οι μονάδες μόνιμοι κάτοικοι από την αλλοδαπή.

Αποταμίευση

- 8.96 Αυτό το συγκεντρωτικό μέγεθος μετρά το μερίδιο του εθνικού διαθέσιμου εισοδήματος που δεν χρησιμοποιείται για δαπάνες τελικής κατανάλωσης. Η ακαθάριστη (ή καθαρή) εθνική αποταμίευση είναι το άθροισμα των ακαθάριστων (ή καθαρών) αποταμιεύσεων των διαφόρων θεσμικών τομέων.

Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο

- 8.97 Το εξισωτικό μέγεθος του εξωτερικού λογαριασμού πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων αντιπροσωπεύει το πλεόνασμα (αν είναι αρνητικό) ή το έλλειμμα (αν είναι θετικό) του συνόλου της οικονομίας στις τρέχουσες συναλλαγές της (εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών, πρωτογενή εισοδήματα, τρέχουσες μεταβιβάσεις) με την αλλοδαπή.

Καθαρή χορήγηση (+) / λήψη (-) δανείων του συνόλου της οικονομίας

- 8.98 Η καθαρή χορήγηση (+) / λήψη (-) δανείων του συνόλου της οικονομίας είναι το άθροισμα της καθαρής ικανότητας χρηματοδότησης ή ανάγκης χρηματοδότησης των θεσμικών τομέων. Αντιπροσωπεύει τους καθαρούς πόρους που διαθέτει το σύνολο της οικονομίας στην αλλοδαπή (αν είναι θετική) ή δέχεται από την αλλοδαπή (αν είναι αρνητική). Η Καθαρή χορήγηση (+) / λήψη (-) δανείων του συνόλου της οικονομίας είναι ίση, αλλά με αντίθετο πρόσημο, με την Καθαρή λήψη (-) / χορήγηση (+) δανείων της αλλοδαπής.

Καθαρή θέση του συνόλου της οικονομίας

- 8.99 Η καθαρή θέση του συνόλου της οικονομίας είναι το άθροισμα των καθαρών θέσεων των θεσμικών τομέων. Αντιπροσωπεύει την αξία των μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων του συνόλου της οικονομίας μείον το ισοζύγιο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της αλλοδαπής.

Δαπάνες και έσοδα της γενικής κυβέρνησης

Οι δαπάνες και τα έσοδα της γενικής κυβέρνησης ορίζονται σε αναφορά με έναν κατάλογο κατηγοριών του ΕΣΛ.

- 8.100 Οι δαπάνες της κυβέρνησης περιλαμβάνουν τις ακόλουθες κατηγορίες του ΕΣΛ, που καταγράφονται στην πλευρά των χρήσεων των λογαριασμών της γενικής κυβέρνησης, με εξαίρεση το D.3, που καταγράφεται στην πλευρά των πόρων των λογαριασμών της γενικής κυβέρνησης:

- P.2 Ενδίαμεση ανάλωση
- P.5 Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου
- D.1 Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας
- D.29 Λοιποί φόροι επί της παραγωγής, πληρωτέοι
- D.3 Επιδοτήσεις, πληρωτέες
- D.4 Εισόδημα περιουσίας, πληρωτέο
- D.5 Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.
- D.62 Κοινωνικές παροχές εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος
- D.632 Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — αγορασμένη εμπορεύσιμη παραγωγή
- D.7 Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις
- D.8 Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων
- D.9p Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες
- NP Αποκτήσεις μείον διαθέσεις μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων

Τα έσοδα της γενικής κυβέρνησης περιλαμβάνουν τις ακόλουθες κατηγορίες του ΕΣΛ, που καταγράφονται στην πλευρά των πόρων των λογαριασμών της γενικής κυβέρνησης, με εξαίρεση το D.39, που καταγράφεται στην πλευρά των χρήσεων των λογαριασμών της γενικής κυβέρνησης:

- P.11 Εμπορεύσιμη παραγωγή
- P.12 Παραγωγή για ιδία τελική χρήση
- P.131 Πληρωμές για μη εμπορεύσιμη παραγωγή
- D.2 Φόροι επί των προϊόντων και των εισαγωγών, εισπρακτέοι
- D.39 Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής, εισπρακτέες
- D.4 Εισόδημα περιουσίας, εισπρακτέο
- D.5 Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.
- D.61 Καθαρές κοινωνικές εισφορές
- D.7 Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις
- D.9r Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες

Εξ ορισμού, η διαφορά μεταξύ των εσόδων της γενικής κυβέρνησης και των δαπανών της γενικής κυβέρνησης είναι η καθαρή χορήγηση (+) / λήψη (-) δανείων της γενικής κυβέρνησης

Οι συναλλαγές D.41 (τόκοι), D.73 (τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό της γενικής κυβέρνησης), D.92 (επιχορηγήσεις επενδύσεων) και D.99 (λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις) είναι ενοποιημένες. Οι λοιπές συναλλαγές δεν είναι ενοποιημένες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΙΣΡΟΩΝ-ΕΚΡΟΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

9.01 Σκοπός του παρόντος κεφαλαίου είναι να παράσχει μια γενική εικόνα των πινάκων προσφοράς και χρήσεων και του πλαισίου εισροών-εκροών.

9.02 Ο πυρήνας του πλαισίου εισροών-εκροών είναι οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων σε τρέχουσες τιμές και σε τιμές του προηγούμενου έτους. Το πλαίσιο συμπληρώνεται με τους συμμετρικούς πίνακες εισροών-εκροών, οι οποίοι προκύπτουν από τους πίνακες προσφοράς και χρήσεων με τη χρησιμοποίηση υποθέσεων (παραδοχών) ή συμπληρωματικών στοιχείων.

Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων και οι συμμετρικοί πίνακες εισροών-εκροών μπορούν να επεκταθούν και να τροποποιηθούν για ειδικούς σκοπούς, όπως για την κατάρτιση λογαριασμών παραγωγικότητας, λογαριασμών εργασίας, τριμηνιαίων λογαριασμών, περιφερειακών και περιβαλλοντικών λογαριασμών σε νομισματικούς ή φυσικούς όρους.

9.03 Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων είναι μήτρες που περιγράφουν τις αξίες των συναλλαγών σε προϊόντα για την εθνική οικονομία, κατηγοριοποιημένες κατά είδος προϊόντος και κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Οι πίνακες αυτοί δείχνουν:

- α) τη δομή του κόστους παραγωγής και το εισόδημα που δημιουργείται κατά την παραγωγική διαδικασία·
- β) τις ροές αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται στο εσωτερικό της εθνικής οικονομίας·
- γ) τις ροές αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ της εγχώριας οικονομίας και της αλλοδαπής· για την ανάλυση σε ευρωπαϊκό πλαίσιο, χρειάζεται να γίνει διάκριση μεταξύ των ροών εντός της ΕΕ και των ροών με χώρες εκτός της ΕΕ.

9.04 Ένας πίνακας προσφοράς παρουσιάζει την προσφορά αγαθών και υπηρεσιών κατά προϊόν και κατά κλάδο παραγωγής και διακρίνει της προσφοράς μεταξύ των εγχώριων κλάδων οικονομικής δραστηριότητας και των εισαγωγών. Σχηματική περιγραφή πίνακα προσφοράς παρουσιάζεται στον πίνακα 9.1.

Πίνακας 9.1 — Σχηματική περιγραφή πίνακα προσφοράς

Προμήθειες	Κλάδοι παραγωγής	Αλλοδαπή	Σύνολα
Προϊόντα	Αξίες παραγωγής	Αξίες εισαγωγών	Συνολική προσφορά ανά προϊόν
Σύνολα	Συνολική παραγωγή του κλάδου οικονομικής δραστηριότητας	Σύνολο εισαγωγών	Συνολική προσφορά

9.05 Ένας πίνακας χρήσεων παρουσιάζει τη χρήση αγαθών και υπηρεσιών κατά προϊόν και κατά είδος χρήσης. Οι χρήσεις που παρουσιάζονται στις στήλες είναι οι εξής:

- α) Ενδιάμεση ανάλωση κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας·
- β) Δαπάνες για τελική κατανάλωση: νοικοκυριά, κυβέρνηση και ΜΚΙΕΝ·
- γ) Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου· και
- δ) Εξαγωγές.

Στις στήλες για την ενδιάμεση ανάλωση κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, ο πίνακας παρουσιάζει τις συνιστώσες της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας, ως εξής:

- α) εισόδημα εξαρτημένης εργασίας·
- β) λοιποί φόροι μείον επιδοτήσεις παραγωγής·
- γ) καθαρό μεικτό εισόδημα, καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα και ανάλωση πάγιου κεφαλαίου.

Σχηματική περιγραφή πίνακα χρήσεων παρουσιάζεται στον πίνακα 9.2 παρακάτω.

Πίνακας 9.2 — Σχηματική περιγραφή πίνακα χρήσεων

Χρήσεις	Κλάδοι δραστηριότητας	Τελική κατανάλωση	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	Αλλοδαπή	Σύνολο
Προϊόντα					
Σύνολο	Ενδιάμεση ανάλωση	Τελική κατα- νάλωση	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	Εξαγωγές	Τελική χρήση
Συνιστώσες προστιθέμενης αξίας	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας Λοιποί φόροι μείον επιδοτήσεις παραγωγής Καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου				

9.06 Στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων ισχύουν οι ακόλουθες ταυτότητες:

- α) για κάθε κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, η παραγωγή είναι ίση με την ενδιάμεση ανάλωση συν την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία·
- β) για κάθε προϊόν, η προσφορά είναι ίση με το σύνολο όλων των χρήσεων, που παρουσιάζεται σε συμμετρικές σειρές στο πλαίσιο προσφοράς και χρήσεων.

Η ταυτότητα αυτή είναι έγκυρη μόνο όταν η προσφορά και οι χρήσεις αποτιμώνται με την ίδια βάση, δηλαδή αμφότερες σε τιμές αγοραστή ή αμφότερες σε βασικές τιμές (βλ. σημεία 9.30 έως 9.33).

Αντιστοίχως, για κάθε προϊόν:

Η προσφορά σε τιμές αγοραστή είναι ίση με

την παραγωγή του προϊόντος σε βασικές τιμές

συν τις εισαγωγές σε βασικές τιμές

συν τα εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια

συν τους φόρους μείον επιδοτήσεις προϊόντων

οι οποίοι ισούνται με τη χρήση του προϊόντος σε τιμές αγοραστή, η οποία ισούται με την

ενδιάμεση ζήτηση του προϊόντος

συν τη δαπάνη για τελική κατανάλωση

συν τον ακαθάριστο σχηματισμό κεφαλαίου

συν τις εξαγωγές

Στο επίπεδο της συνολικής οικονομίας, η συνολική ενδιάμεση ζήτηση είναι ίση με τη συνολική ενδιάμεση ανάλωση, ενώ το σύνολο των εμπορικών και μεταφορικών περιθωρίων είναι μηδέν για τη συνολική οικονομία, επειδή εξισώνονται με την παραγωγή των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας που αποκομίζουν αυτά τα περιθώρια· συνεπώς, αυτή η ταυτότητα μπορεί να εκφραστεί ως εξής:

Παραγωγή + εισαγωγές + φόροι επί προϊόντων μείον επιδοτήσεις προϊόντων = Ενδιάμεση ανάλωση + τελική κατανάλωση + σχηματισμός ακαθάριστου κεφαλαίου + εξαγωγές

συνεπώς

Παραγωγή – ενδιάμεση κατανάλωση + φόροι επί προϊόντων μείον επιδοτήσεις προϊόντων

= τελική κατανάλωση + σχηματισμός ακαθάριστου κεφαλαίου + εξαγωγές μείον εισαγωγές

πράγμα που καθιστά εμφανές ότι οι προσεγγίσεις με βάση την παραγωγή και τη δαπάνη για τη μέτρηση του ΑΕγχΠ είναι ισοδύναμες.

γ) Η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία είναι η διαφορά μεταξύ παραγωγής και ενδιάμεσης κατανάλωσης κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Ισούται με το άθροισμα των δημιουργούμενων εισοδημάτων. Συνεπώς, η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία είναι ίση με το άθροισμα του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας, της ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου, του καθαρού λειτουργικού πλεονάσματος / μεικτού εισοδήματος και των λοιπών φόρων μείον τις επιδοτήσεις παραγωγής. Έτσι, είναι δυνατόν να ελεγχθεί η συνοχή της προσέγγισης με βάση το εισόδημα με την προσέγγιση με βάση την παραγωγή για τη μέτρηση του ΑΕγχΠ.

9.07 Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων είναι το κεντρικό πλαίσιο για τις αναλύσεις κλάδων οικονομικής δραστηριότητας, όπως την ανάλυση της παραγωγής, της προστιθέμενης αξίας, του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας, της απασχόλησης, του λειτουργικού πλεονάσματος / μεικτού εισοδήματος, των φόρων (μείον τις επιδοτήσεις) επί της παραγωγής, του ακαθάριστου σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου, της ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου και του αποθέματος κεφαλαίου.

9.08 Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων περιέχουν τις ροές των ακόλουθων λογαριασμών:

- α) του λογαριασμού αγαθών και υπηρεσιών·
- β) του λογαριασμού παραγωγής·
- γ) του λογαριασμού δημιουργίας εισοδήματος.

Οι εν λόγω λογαριασμοί δείχνουν τη δημιουργία εισοδήματος καθώς και την προσφορά και χρήση αγαθών και υπηρεσιών κατά θεσμικό τομέα. Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων μπορούν να συμπληρώσουν αυτές τις πληροφορίες με την παρουσίαση της κατανομής κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και με την παρουσίαση των μεταβολών όγκου και τιμής. Οι πληροφορίες κατά θεσμικό τομέα στους λογαριασμούς τομέων και οι πληροφορίες κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων μπορούν να συνδεθούν με πίνακα σταυροειδούς ταξινόμησης, όπως αυτός που παρουσιάζεται στον πίνακα 9.3 παρακάτω.

Πίνακας 9.3 — Πίνακας που συνδέει τον πίνακα προσφοράς και χρήσεων με τους λογαριασμούς τομέων

	Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας (NACE)	Σύνολο
Τομέας		
S.11 Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		
Ενδιάμεση ανάλωση		
Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία		
Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας		
Λοιποί φόροι μείον επιδοτήσεις για την παραγωγή		
Κατανάλωση πάγιου κεφαλαίου		
Καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα/ μεικτό εισόδημα		
Παραγωγή		
Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου		
Αποθέματα πάγων περιουσιακών στοιχείων		
Απασχόληση		
S.12 Χρηματοοικονομικές εταιρείες		
Ενδιάμεση ανάλωση		
...		
Απασχόληση		
S.13 Γενική κυβέρνηση		
S.14 Νοικοκυριά		

	Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας (NACE)	Σύνολο
S.142 Αυτοαπασχολούμενοι		
Υπηρεσίες στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης		
S.15 MKIEN		
Σύνολα τομέων		
Ενδιάμεση ανάλωση		
...		
Απασχόληση		

9.09 Στον πίνακα 9.4 παρουσιάζεται ένας συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών, που αποτελεί μια μήτρα η οποία δείχνει πώς η προσφορά καλύπτει τις χρήσεις, χρησιμοποιώντας μια ταξινόμηση της παραγωγής «προϊόν κατά προϊόν» ή «κλάδος κατά κλάδο» και τις αναλυτικές συναλλαγές ενδιάμεσης ανάλωσης καθώς και τις τελικές χρήσεις. Υπάρχει μια σημαντική εννοιολογική διαφορά μεταξύ ενός συμμετρικού πίνακα εισροών-εκροών και ενός πίνακα χρήσεων: στον πίνακα χρήσεων οι εγγραφές δείχνουν τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται τα προϊόντα κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην ενδιάμεση ανάλωση, ενώ στον συμμετρικό πίνακα εισροών-εκροών υπάρχουν δύο εναλλακτικές μορφές παρουσίασης:

- οι εγγραφές δείχνουν τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται τα προϊόντα ως ενδιάμεση ανάλωση για την κατασκευή προϊόντων, ή
- οι εγγραφές δείχνουν τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιείται η παραγωγή των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας στην ενδιάμεση ανάλωση άλλων κλάδων οικονομικής δραστηριότητας για τη δημιουργία της παραγωγής των κλάδων.

Αντιστοίχως, σε έναν συμμετρικό πίνακα εισροών-εκροών χρησιμοποιείται είτε μια ταξινόμηση προϊόντων είτε μια ταξινόμηση κλάδων οικονομικής δραστηριότητας τόσο για τις σειρές όσο και για τις στήλες.

Πίνακας 9.4 — Σχηματική περιγραφή συμμετρικού πίνακα εισροών-εκροών, για προϊόντα

	Παραγόμενα προϊόντα	Τελική κατανάλωση	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	Αλλοδαπή	Σύνολο
Χρησιμοποιούμενα προϊόντα	Ενδιάμεση κατανάλωση	Τελική ανά-λωση νοικοκυριών, MKIEN και κυβέρνησης	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	Εξαγωγές	
Σύνολα					
Συνιστώσες ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας					
Αλλοδαπή					
Σύνολο					

9.10 Οι περισσότερες στατιστικές πληροφορίες που μπορούν να ληφθούν από παραγωγικές μονάδες αναφέρονται στα είδη των προϊόντων που παρήγαγαν και πώλησαν και, συνήθως με λιγότερες λεπτομέρειες, στα είδη των προϊόντων που αγόρασαν και χρησιμοποίησαν. Ο μορφότυπος των πινάκων προσφοράς και χρήσεων είναι σχεδιασμένος έτσι ώστε να ταιριάζει με στατιστικές πληροφορίες αυτού του είδους (π.χ. χρησιμοποιούμενα προϊόντα κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας).

9.11 Αντίθετα, σπάνια διατίθενται πληροφορίες του τύπου «προϊόν κατά προϊόν» ή «κλάδος κατά κλάδο», όπως απαιτείται για τον συμμετρικό πίνακα εισροών-εκροών. Για παράδειγμα, από τις έρευνες των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας προκύπτουν συνήθως πληροφορίες σχετικά με τα είδη των προϊόντων που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή και σχετικά με τα προϊόντα που παράγονται και πωλούνται. Συνήθως δεν διατίθενται πληροφορίες σχετικά με τις εισροές που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή συγκεκριμένων προϊόντων.

9.12 Οι πληροφορίες που διατάσσονται με τη μορφή πινάκων προσφοράς και χρήσεων είναι η σωστή αφετηρία για την κατάρτιση συμμετρικών πινάκων εισροών-εκροών, που έχουν πιο αναλυτική μορφή. Οι πληροφορίες του τύπου «κλάδος οικονομικής δραστηριότητας κατά προϊόν» στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων μπορούν να μετατραπούν σε συμμετρικούς πίνακες με την προσθήκη συμπληρωματικών πληροφοριών σχετικά με τις δομές των εισροών ή με την υιοθέτηση της υπόθεσης ότι οι δομές των εισροών ή τα μερίδια αγοράς κατά προϊόν ή κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας είναι πανομοιότυπα.

9.13 Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων και το πλαίσιο εισροών-εκροών συνδυάζουν τρεις διαφορετικούς ρόλους:

- περιγραφή,
- στατιστικό εργαλείο,
- εργαλείο ανάλυσης.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

9.14 Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων παρέχουν συστηματική περιγραφή της δημιουργίας εισοδήματος, της προσφοράς προϊόντων και των χρήσεων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Οι εξελίξεις των εισροών και εκροών των παραγωγικών διεργασιών των επιμέρους κλάδων οικονομικής δραστηριότητας παρουσιάζονται στο πλαίσιο της εθνικής οικονομίας, δηλαδή σε σχέση με τις παραγωγικές διεργασίες άλλων εγχώριων κλάδων οικονομικής δραστηριότητας και της αλλοδαπής καθώς και σε σχέση με την τελική καταναλωτική δαπάνη.

Σημαντικός ρόλος των πινάκων προσφοράς και χρήσεων είναι να παρουσιάζουν τις μεταβολές στη δομή της οικονομίας, δηλαδή μεταβολές όσον αφορά τη σπουδαιότητα διαφόρων κλάδων οικονομικής δραστηριότητας, αλλαγές στις εισροές που χρησιμοποιούνται και στα προϊόντα που παράγονται, καθώς και αλλαγές στη σύνθεση της τελικής καταναλωτικής δαπάνης, στον ακαθάριστο σχηματισμό κεφαλαίου, στις εισαγωγές και τις εξαγωγές. Οι αλλαγές αυτές μπορεί να αντικατοπτρίζουν εξελίξεις όπως την παγκοσμιοποίηση, την υπεργολαβία, την καινοτομία και τις μεταβολές στο κόστος εργασίας, στους φόρους, στις τιμές του πετρελαίου και στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων σε τιμές του προηγούμενου έτους χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση στατιστικών για την αύξηση του όγκου του ΑΕγχΠ, καθώς και για την περιγραφή μεταβολών της οικονομικής δομής σε ονομαστικούς όρους ή από άποψη όγκου. Επίσης, οι πίνακες αυτοί παρέχουν ένα πλαίσιο για την παρουσίαση των μεταβολών των εθνικών τιμών και των μεταβολών του κόστους εργασίας.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ

9.15 Με τη χρήση πληροφοριών σχετικά με την παραγωγή, τη δαπάνη και το εισόδημα για την κατάρτιση των πινάκων προσφοράς και χρήσεων και με τον συνδυασμό αντιφατικών εκτιμήσεων δημιουργείται αξιόπιστη και ισορροπημένη σειρά εθνικών λογαριασμών, περιλαμβανομένων των εκτιμήσεων βασικών συγκεντρωτικών μεγεθών όπως το ΑΕγχΠ σε τρέχουσες τιμές και τιμές του προηγούμενου έτους.

9.16 Για τη μέτρηση του ΑΕγχΠ σε αγοραίες τιμές, μπορούν να εφαρμοστούν τρεις βασικές προσεγγίσεις: η προσέγγιση με βάση την παραγωγή, η προσέγγιση με βάση τις δαπάνες και η προσέγγιση με βάση το εισόδημα. Αυτές οι τρεις διαφορετικές προσεγγίσεις χρησιμοποιούνται και στην κατάρτιση των πινάκων προσφοράς και χρήσεων ως ακολούθως:

- α) Σύμφωνα με την προσέγγιση που έχει ως βάση την παραγωγή, το ΑΕγχΠ σε αγοραίες τιμές είναι ίσο με την παραγωγή σε βασικές τιμές μείον την ενδιάμεση ανάλωση σε τιμές αγοραστή συν τους φόρους (μείον τις επιδοτήσεις) επί των προϊόντων.
- β) Σύμφωνα με την προσέγγιση που έχει ως βάση τις δαπάνες, το ΑΕγχΠ σε αγοραίες τιμές είναι ίσο με το σύνολο των κατηγοριών τελικής χρήσης μείον τις εισαγωγές: τελική καταναλωτική δαπάνη + σχηματισμός κεφαλαίου + εξαγωγές – εισαγωγές
- γ) Σύμφωνα με την προσέγγιση που έχει ως βάση το εισόδημα, το ΑΕγχΠ σε αγοραίες τιμές είναι ίσο με το άθροισμα του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας, της ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου, των λοιπών φόρων μείον τις επιδοτήσεις παραγωγής και του καθαρού λειτουργικού πλεονάσματος / μεικτού εισοδήματος, συν τους φόρους μείον τις επιδοτήσεις επί των προϊόντων.

Ενιαία εκτίμηση του ΑΕγχΠ σε αγοραίες τιμές προκύπτει όταν οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων είναι ισοσκελισμένοι.

9.17 Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων είναι, ειδικότερα, χρήσιμοι για την εκτίμηση του ΑΕγχΠ σε αγοραίες τιμές σύμφωνα με την προσέγγιση που έχει ως βάση την παραγωγή και την προσέγγιση που έχει ως βάση τις δαπάνες. Σημαντικές πηγές στοιχείων για το θέμα αυτό είναι οι έρευνες σε επιχειρήσεις και όλα τα είδη διοικητικών στοιχείων, π.χ. φορολογικά μητρώα για τον ΦΠΑ και ειδικοί φόροι κατανάλωσης. Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων χρησιμοποιούνται επίσης για τον συνδυασμό πληροφοριών που προκύπτουν από τις προσεγγίσεις που έχουν ως βάση την παραγωγή και τις δαπάνες με τον υπολογισμό και την ισοσκέλιση της προσφοράς και των χρήσεων σε επίπεδο προϊόντος. Με τη μέθοδο αυτή, η προσφορά ενός συγκεκριμένου προϊόντος υπολογίζεται και καταχωρίζεται σε διάφορες χρήσεις, π.χ. στην τελική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών, στην ενδιάμεση ανάλωση και στις εξαγωγές. Η μέθοδος βάσει του εισοδήματος δεν παρέχει την ίδια ισχυρή βάση ισοσκέλισης, επειδή το λειτουργικό πλεόνασμα και το μεικτό εισόδημα εκτιμώνται συνήθως ως υπολοιπο με βάση τις πληροφορίες από τις δύο άλλες προσεγγίσεις. Ωστόσο η μέθοδος βάσει εισοδήματος βελτιώνει την ισοσκέλιση των πινάκων προσφοράς και χρήσεων όταν η δομή του παράγοντα «συνιστώσες εισοδήματος» μπορεί να εκτιμηθεί. Η συνοχή των πινάκων προσφοράς και χρήσεων με τους τομεακούς λογαριασμούς μπορεί να ελεγχθεί μέσω διασύνδεσης των πινάκων, όπως φαίνεται στον πίνακα 9.3. Αυτή η αντιπαράθεση μπορεί να βοηθήσει στην εκτίμηση του ΑΕγχΠ σε αγοραίες τιμές, συγκρίνοντας τα στοιχεία από τους λογαριασμούς αποτελεσμάτων χρήσης (κερδών-ζημιών) των εταιρειών με τις αντίστοιχες εκτιμήσεις του σχετικού κλάδου οικονομικής δραστηριότητας.

9.18 Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων εξυπηρετούν διάφορους στατιστικούς σκοπούς.

- α) Επισήμανση κενών και ασυνεπειών στις πηγές στοιχείων·

- β) Πραγματοποίηση εκτιμήσεων μέσω υπολοίπων, π.χ. εκτίμηση της τελικής κατανάλωσης συγκεκριμένων προϊόντων ως υπολοίπων, ύστερα από την καταχώριση άλλων χρήσεων των προϊόντων·
- γ) Πραγματοποίηση εκτιμήσεων με την παρεκβολή των αριθμητικών στοιχείων μιας περιόδου βάσης σε μεταγενέστερες περιόδους για τις οποίες διατίθενται λιγότερο αξιόπιστες πληροφορίες. Π.χ. με βάση τα αναλυτικά στοιχεία προσφοράς και χρήσεων για ένα έτος αναφοράς και σύγκρισης μπορούν να εκτιμηθούν τα ετήσια αριθμητικά στοιχεία και αργότερα, με παρεκβολή από την περίοδο αναφοράς, μπορούν να εκτιμηθούν τα τριμηνιαία αριθμητικά στοιχεία·
- δ) Έλεγχος και βελτίωση της συνέπειας, της αληθοφάνειας και της πληρότητας των αριθμητικών στοιχείων των πινάκων προσφοράς και χρήσεων και των παραγώγων αριθμητικών στοιχείων, όπως είναι αυτά που εμφανίζονται στους λογαριασμούς παραγωγής. Για τον σκοπό αυτό, η διαδικασία ισοσκελίσης δεν περιορίζεται στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων σε τρέχουσες τιμές:
1. με τη βοήθεια των πινάκων, όπως του πίνακα 9.3, που δείχνει τη διασύνδεση με τους τομεακούς λογαριασμούς, μπορεί να γίνει άμεση σύγκριση μεταξύ των εκτιμήσεων παραγωγής, δαπάνης και εισοδήματος που προέρχονται από το σύστημα προσφοράς και χρήσεων και των εκτιμήσεων που προέρχονται από ανεξάρτητες πηγές, που χρησιμοποιούνται στους τομεακούς λογαριασμούς. Η εξέλιξη των ασυνεπειών στο στάδιο αυτό εξασφαλίζει ότι, μετά τη διαδικασία ισοσκελίσης της προσφοράς και χρήσεων, θα υπάρχει συνοχή μεταξύ των πινάκων προσφοράς και χρήσεων και των τομεακών λογαριασμών·
 2. η κατάρτιση συμμετρικών πινάκων εισροών-εκροών από τους πίνακες προσφοράς και χρήσεων μπορεί να συμβάλει στην αποκάλυψη ασυνεπειών και ελλείψεων στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων·
 3. με την κατάρτιση πινάκων προσφοράς και χρήσεων σε τρέχουσες τιμές και από άποψη όγκου για δύο ή περισσότερα έτη μπορούν να ισοσκελίζονται ταυτόχρονα οι εκτιμήσεις των μεταβολών όγκου, αξίας και τιμών: σε σύγκριση με την κατάρτιση και την ισοσκελίση πινάκων προσφοράς και χρήσεων για ένα μόνο έτος σε τρέχουσες τιμές, αυτό βελτιώνει σημαντικά την αποτελεσματικότητα του πλαισίου προσφοράς και χρήσεων·
- ε) Με τη στάθμιση και τον υπολογισμό αριθμητικών δεικτών και μεγεθών μέτρησης τιμών και όγκου, π.χ. του ΑΕγχΠ μέσω του αποπληθωρισμού των τελικών χρήσεων κατά προϊόν ή του ΑΕγχΠ μέσω της εφαρμογής της μεθόδου του διπλού αποπληθωρισμού κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Ο αποπληθωρισμός πραγματοποιείται στο χαμηλότερο δυνατό επίπεδο ενοποίησης των συναλλαγών, σε συνοχή με αξιόπιστες εκτιμήσεις των διακυμάνσεων των τιμών για τους ακόλουθους λόγους:
1. σε γενικές γραμμές, οι δείκτες τιμών και όγκου θα είναι πιο αντιπροσωπευτικοί σε χαμηλό επίπεδο ενοποίησης·
 2. η αλλαγή ποιότητας μπορεί να μετρηθεί καλύτερα σε χαμηλότερο επίπεδο ενοποίησης, π.χ. μπορούν να ληφθούν υπόψη οι μεταβολές στη σύνθεση της προσφοράς ή των χρήσεων μιας ομάδας προϊόντων·
 3. οι διαθέσιμοι δείκτες τιμών που προέρχονται από στατιστικές τιμών είναι συχνά του τύπου Laspeyres. Η αντίρρηση ότι εφαρμόζονται αντί του θεωρητικά πιο κατάλληλου τύπου Paasche είναι λιγότερο σοβαρή αν χρησιμοποιούνται σε χαμηλό επίπεδο ενοποίησης.

Η ισοσκελίση της προσφοράς και χρήσεων ενός προϊόντος είναι ευκολότερη όταν ο αριθμός των επιμέρους προϊόντων είναι υψηλότερος και τα πρωτογενή στοιχεία διατίθενται σ' αυτό το επίπεδο ανάλυσης. Η ποιότητα των ισοσταθμισμένων αποτελεσμάτων θα είναι καλύτερη· αυτό ισχύει ειδικότερα όταν υπάρχουν ελλείψεις στοιχείων.

ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

- 9.19 Σημαντικό, από αναλυτική άποψη, πλεονέκτημα των πινάκων εισροών-εκροών είναι ότι καθιστούν δυνατή τη μέτρηση όχι μόνο των επιδράσεων πρώτου επιπέδου, όταν υπάρχουν (π.χ. αλλαγές στις τιμές της ενέργειας ή του κόστους εργασίας), αλλά και των επιδράσεων δεύτερου επιπέδου ή ακόμη και πιο έμμεσων επιδράσεων. Για παράδειγμα, μια σημαντική αύξηση των τιμών της ενέργειας δεν θα επηρεάσει μόνο τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας που κάνουν εντατική χρήση ενέργειας, αλλά και τους κλάδους που χρησιμοποιούν τα προϊόντα των ενεργοβόρων αυτών κλάδων οικονομικής δραστηριότητας. Αυτές οι έμμεσες επιδράσεις μπορεί να έχουν καθοριστική σημασία, επειδή μερικές φορές είναι πιο σημαντικές από τις άμεσες επιδράσεις.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΤΕΡΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΩΝ

Ταξινόμησης

- 9.20 Η ταξινόμηση που χρησιμοποιείται για τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων και στους πίνακες εισροών-εκροών είναι η NACE, ενώ η ταξινόμηση που χρησιμοποιείται για τα προϊόντα είναι η CPA· οι ταξινομήσεις αυτές είναι πλήρως ευθυγραμμισμένες μεταξύ τους: σε κάθε επίπεδο ενοποίησης, η CPA παρουσιάζει τα κύρια προϊόντα των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας σύμφωνα με τη NACE.

- 9.21 Στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων η ταξινόμηση των προϊόντων είναι τουλάχιστον εξίσου λεπτομερής με την ταξινόμηση των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας, π.χ. το τριψήφιο επίπεδο CPA και το διψήφιο επίπεδο της NACE.
- 9.22 Οι ταξινομήσεις κλάδων οικονομικής δραστηριότητας και προϊόντων μπορούν να βασίζονται σε τρεις διαφορετικούς τύπους κριτηρίων: κριτήρια προσφοράς, κριτήρια ζήτησης και κριτήρια μεγέθους. Για την ανάλυση της παραγωγικότητας, τα προϊόντα και οι παραγωγοί τους ταξινομούνται καταρχήν κατά είδος παραγωγικής διεργασίας. Για την ανάλυση της ζήτησης, τα προϊόντα ταξινομούνται με βάση την ομοιότητα του σκοπού (π.χ. τα αγαθά πολυτελείας κατατάσσονται στην ίδια ομάδα) ή με βάση την ομοιότητα της εμπορικής σχέσης (όπως είναι π.χ. το είδος του σημείου πώλησης). Για την ανάλυση των εισροών-εκροών χρησιμοποιείται η ίδια ταξινόμηση προϊόντων ή κλάδων οικονομικής δραστηριότητας για την προσφορά και τη ζήτηση. Η ταξινόμηση ορίζεται με τρόπο ώστε το μέγεθος κάθε τάξης να μην αποτελεί πολύ μικρό ή πολύ μεγάλο μέρος της εθνικής οικονομίας. Για τις διεθνείς ταξινομήσεις, αυτό συνεπάγεται ότι η ποσοτική σημασία των περισσότερων τάξεων είναι ουσιαστική σε πολλές χώρες.
- 9.23 Οι ταξινομήσεις των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας και των προϊόντων στους εθνικούς λογαριασμούς βασίζονται αναγκαστικά σε μείγμα αυτών των κριτηρίων καθώς και σε προγενέστερες εμπειρίες. Ορίζονται κυρίως από την άποψη του παραγωγού και, συνεπώς, είναι λιγότερο κατάλληλες για την ανάλυση της προσφοράς και ζήτησης. Αυτοί που καταρτίζουν και αυτοί που χρησιμοποιούν στοιχεία των εθνικών λογαριασμών σχετικά με τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας και τα προϊόντα θα πρέπει να έχουν καλή γνώση του τι πράγματι συμπεριλαμβάνεται ή αποκλείεται σε κάθε ομάδα και των επιπτώσεών τους. Για παράδειγμα, ο κλάδος «διαχείριση ακίνητης περιουσίας» περιλαμβάνει τις υπηρεσίες στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης, ενώ ο ασφαλιστικός κλάδος δεν περιλαμβάνει τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης.
- 9.24 Τοπικές ΜΟΔ στο εσωτερικό ενός κλάδου δραστηριότητας μπορεί να έχουν διαφορετικές διαδικασίες παραγωγής. Οι διαφορές αυτές μπορεί να αντανακλούν ουσιαστικές διαφορές σε επίπεδο κάθετης ολοκλήρωσης, π.χ. ανάθεση βοηθητικών δραστηριοτήτων (όπως των υπηρεσιών καθαρισμού, μεταφορών, διοίκησης και εστίασης) σε τρίτους, μίσθωση μηχανών, πρόσληψη εργατικού δυναμικού μέσω πρακτορείων προσωρινής απασχόλησης, καθώς και σε επίπεδο εμπορίας. Επίσης, μπορεί να αντανακλούν διαφορές μεταξύ των νόμιμων και των παράνομων παραγωγών ή μεταξύ των παραγωγών από διαφορετικές περιφέρειες.
- 9.25 Λόγω της μεταβαλλόμενης οικονομικής σημασίας των διαφόρων κλάδων οικονομικής δραστηριότητας και προϊόντων, των μεταβολών στις διεργασίες παραγωγής και της εμφάνισης νέων προϊόντων, οι ταξινομήσεις των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας και των προϊόντων πρέπει να επικαιροποιούνται τακτικά. Ωστόσο, πρέπει να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ της προσαρμογής στις οικονομικές εξελίξεις και της ανάγκης να παραμείνουν διαχρονικά συγκρίσιμα τα στοιχεία, σε συνδυασμό με το κόστος που συνεπάγονται τέτοιου είδους σημαντικές μεταβολές για τους παραγωγούς και τους χρήστες των στοιχείων.
- 9.26 Η ταξινόμηση των προϊόντων στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων είναι γενικά πιο αναλυτική από την ταξινόμηση των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας. Αυτό οφείλεται σε τέσσερις κύριους λόγους:
- α) τα διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με τα προϊόντα είναι συχνά πολύ πιο αναλυτικά από τα στοιχεία για τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας·
 - β) η χαρακτηριστική παραγωγή ενός κλάδου οικονομικής δραστηριότητας μπορεί να υπόκειται σε πολύ διαφορετικά φορολογικά καθεστώτα και τιμές, π.χ. σε περίπτωση άνισης μεταχείρισης ως προς την τιμή. Η κατάρτιση και η ανάλυση των στοιχείων ευνοούνται από τη διάκριση μεταξύ των διαφόρων προϊόντων·
 - γ) για την επίτευξη αποπληθωρισμού υψηλής ποιότητας και την εκτίμηση των μεγεθών από άποψη όγκου, οι ομάδες προϊόντων είναι ομοιογενείς και συνδέονται σωστά με τους διαθέσιμους αποπληθωριστές τιμών·
 - δ) για να εξασφαλιστεί μια διαφανής διαδικασία κατάρτισης των στοιχείων, χρειάζονται ξεχωριστά προϊόντα για να αποκαλύπτονται ορισμένες σημαντικές ειδικές συμβάσεις των εθνικών λογαριασμών, όπως οι υπηρεσίες στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης, ο ασφαλιστικός τομέας και η εμπορεύσιμη ή μη εμπορεύσιμη παραγωγή μονάδων της γενικής κυβέρνησης.
- 9.27 Η διάκριση μεταξύ εμπορεύσιμης παραγωγής, παραγωγής για ιδία τελική χρήση και μη εμπορεύσιμης παραγωγής θα πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο για τη συνολική παραγωγή κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας· η διάκριση αυτή δεν είναι απαραίτητη για κάθε ομάδα προϊόντων.
- 9.28 Η διάκριση μεταξύ παραγωγών εμπορεύσιμων προϊόντων, παραγωγών για ιδία τελική χρήση και παραγωγών μη εμπορεύσιμων προϊόντων χρησιμοποιείται για τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας όταν υπάρχουν τέτοιου είδους διαφορετικοί παραγωγοί. Γενικά, η διάκριση αυτή θα πρέπει συνεπώς να χρησιμοποιείται μόνο για την επιμέρους ταξινόμηση ενός πολύ περιορισμένου αριθμού κλάδων οικονομικής δραστηριότητας, π.χ. της υγειονομικής περίθαλψης και της εκπαίδευσης.
- 9.29 Για την ανάλυση της οικονομίας των κρατών μελών από ευρωπαϊκή άποψη ή για την κατάρτιση πινάκων προσφοράς και χρήσεων για ολόκληρη την ΕΕ, οι εισαγωγές και οι εξαγωγές υποδιαιρούνται σε:
- α) εντός της ΕΕ ροές, όπου διακρίνονται οι ροές εντός της Ευρωπαϊκής Νομισματικής Ένωσης από ροές με άλλα κράτη μέλη·
 - β) εισαγωγές και εξαγωγές από και προς χώρες εκτός ΕΕ.

Αρχές αποτίμησης

9.30 Στον πίνακα προσφοράς, οι ροές αγαθών και υπηρεσιών αποτιμώνται σε βασικές τιμές. Στον πίνακα χρήσεων, οι ροές αγαθών και υπηρεσιών αποτιμώνται σε τιμές αγοραστή. Για να υπάρξει συνεπής αποτίμηση για τους πίνακες προσφοράς και χρήσεων, στον πίνακα 9.5 παρουσιάζεται η μετάβαση από την προσφορά σε βασικές τιμές προς την προσφορά σε τιμές αγοραστή. Επειδή η προσφορά είναι ίση με τη χρήση των προϊόντων, ισχύουν τώρα δύο ταυτότητες:

α) η προσφορά σε τιμές αγοραστή ισούται με τη χρήση σε τιμές αγοραστή·

β) η προσφορά σε βασικές τιμές ισούται με τη χρήση σε βασικές τιμές.

9.31 Η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία καταγράφεται σε βασικές τιμές. Είναι η παραγωγή, αποτιμώμενη σε βασικές τιμές, μείον την ενδιάμεση ανάλωση, αποτιμώμενη σε τιμές αγοραστή.

9.32 Η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε τιμές κόστους συντελεστών παραγωγής δεν χρησιμοποιείται ως έννοια στο ΕΣΛ. Μπορεί να υπολογιστεί από την προστιθέμενη αξία σε βασικές τιμές, αφαιρώντας τους λοιπούς φόρους (μείον επιδοτήσεις) επί της παραγωγής.

9.33 Για τη μετάβαση από την προσφορά σε βασικές τιμές προς την προσφορά σε τιμές αγοραστή απαιτούνται τα ακόλουθα:

α) ανακατανομή των εμπορικών περιθωρίων·

β) ανακατανομή των μεταφορικών περιθωρίων·

γ) πρόσθεση των φόρων επί των προϊόντων (εκτός από τον ΦΠΑ που εκπίπτει)·

δ) αφαίρεση των επιδοτήσεων των προϊόντων.

Παρόμοια μετάβαση ισχύει για τη μετατροπή της χρήσης από τιμές αγοραστή σε χρήση σε βασικές τιμές· ωστόσο, αυτή προκύπτει τελικά από την αφαίρεση των φόρων επί των προϊόντων και την πρόσθεση των επιδοτήσεων για τα προϊόντα. Οι πίνακες 9.8 και 9.9 παρουσιάζουν τη μετάβαση πιο αναλυτικά. Οι πίνακες αυτοί εξυπηρετούν επίσης αναλυτικούς σκοπούς, π.χ. ανάλυση των τιμών και ανάλυση των συνεπειών που έχουν οι μεταβολές των συντελεστών των φόρων επί των προϊόντων.

9.34 Έτσι, από τη διαδικασία ισοσκελίσης προκύπτουν οι ακόλουθοι πίνακες:

α) οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων 9.5 και 9.6 παρουσιάζουν τα τελικά αποτελέσματα της ισοσκελίσης προσφοράς και χρήσεων κατά προϊόν σε τιμές αγοραστή·

β) οι πίνακες σχετικά με τα εμπορικά και τα μεταφορικά περιθώρια (πίνακας 9.7) και τους φόρους (μείον τις επιδοτήσεις) επί των προϊόντων (πίνακας 9.8).

Πίνακας 9.5 — Πίνακας προσφοράς σε βασικές τιμές, και μετατροπή σε τιμές αγοραστή

Προμήθειες	Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας (NACE) 1 – 2 – 3 – 4 – ...	Αλλοδαπή	Συνολική προσφορά σε βασικές τιμές	Εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια	Φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων	Συνολική προσφορά σε τιμές αγοραστή
Προϊόντα (CPA)	Παραγωγή κατά προϊόν και κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	Εισαγωγές κατά προϊόν (CIF)	Συνολική προσφορά κατά προϊόν			
1						
2						
3						
4						
Σύνολο	Συνολική παραγωγή κατά κλάδο			0		
Εμπορεύσιμη παραγωγή				0		
Παραγωγή για ιδία τελική χρήση		0		0		
Μη εμπορεύσιμη παραγωγή		0		0		

Πίνακας 9.6 — Πίνακας χρήσεων σε τιμές αγοραστή

Χρήσεις	Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας (NACE) 1 – 2 – 3 – 4 – ...	Τελική κατανάλωση	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	Αλλοδαπή	Σύνολο
Προϊόντα (CPA) 1 2 3 4 ...	Ενδιάμεση ανάλωση προϊόντων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	Τελική καταναλωτική δαπάνη κατά προϊόν και κατά α) νοικοκυριά β) ΜΚΙΕΝ γ) κυβέρνηση	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου κατά προϊόν και κατά α) ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου β) μεταβολές τιμαλφών γ) μεταβολές αποθεμάτων	Εξαγωγές κατά προϊόν (FOB)	Συνολική χρήση κατά προϊόν
Σύνολο	Συνολική ενδιάμεση ανάλωση κατά κλάδο	Συνολική τελική κατανάλωση	Συνολικός ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	Συνολικές εξαγωγές	Συνολική χρήση προϊόντων
Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας Λοιποί φόροι μείον επιδοτήσεις παραγωγής Κατανάλωση πάγιου κεφαλαίου Καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα Μεικτό εισόδημα	Συνιστώσες της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας				
Σύνολο	Συνολικές εισροές κατά κλάδο				
Συμπληρωματικές πληροφορίες Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου Απόδεμα πάγιου κεφαλαίου Απασχόληση					

Εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια

Πίνακας 9.7 — Εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια — προσφορά

	Εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια στην προσφορά προϊόντων			
	Χονδρικό εμπόριο	Λιανικό εμπόριο	Μεταφορά	Εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια
Προϊόντα (CPA) 1 2 3 4				Εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια στη συνολική προσφορά κατά προϊόν
Σύνολο	Σύνολο χονδρικού εμπορίου	Σύνολο λιανικού εμπορίου	Σύνολο μεταφορών	Συνολικά περιθώρια στην προσφορά κατά προϊόν

Πίνακας 9.7 — Εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια — χρήση (συνέχεια)

Εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια για τη χρήση προϊόντων						
		Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας (NACE) 1 - 2 - 3 - 4 - ...	Τελική κατανάλωση	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	Εξαγωγές	Εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια
Προϊόντα (CPA)		Εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια στην ενδιάμεση ανάλωση κατά προϊόν και κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	Εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια στην τελική καταναλωτική δαπάνη κατά προϊόν και κατά α) νοικοκυριά β) ΜΚΙΕΝ γ) κυβέρνηση	Εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια στον ακαθάριστο σχηματισμό κεφαλαίου κατά προϊόν και κατά α) ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου β) μεταβολές τιμαλφών γ) μεταβολές αποθεμάτων	Εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια για εξαγωγές	Εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια στη συνολική χρήση κατά προϊόν
Σύνολο		Εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια στην ενδιάμεση ανάλωση, συνολικά κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	Εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια στην τελική κατανάλωση	Συνολικά εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια στον ακαθάριστο σχηματισμό κεφαλαίου	Συνολικά εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια για εξαγωγές	Συνολικά περιθώρια στη χρήση κατά προϊόν

9.35 Μέρος της μετάβασης των πινάκων προσφοράς από βασικές τιμές σε τιμές αγοραστή, καθώς και η μετάβαση των πινάκων χρήσεων από τιμές αγοραστή σε βασικές τιμές, είναι η ανακατανομή των εμπορικών περιθωρίων. Η αποτίμηση σε βασικές τιμές σημαίνει ότι τα εμπορικά περιθώρια καταγράφονται ως μέρος του εμπορίου προϊόντων, ενώ η αποτίμηση σε τιμές αγοραστή σημαίνει ότι τα εμπορικά περιθώρια κατανέμονται στα προϊόντα τα οποία αφορούν. Η ίδια κατάσταση ισχύει για τα μεταφορικά περιθώρια.

9.36 Το σύνολο των εμπορικών περιθωρίων κατά προϊόν ισούται με το σύνολο των εμπορικών περιθωρίων των εμπορικών κλάδων οικονομικής δραστηριότητας συν τα εμπορικά περιθώρια των λοιπών κλάδων οικονομικής δραστηριότητας. Η ίδια ταυτότητα ισχύει για τα μεταφορικά περιθώρια.

9.37 Τα μεταφορικά περιθώρια περιλαμβάνουν όλες τις δαπάνες μεταφοράς που πληρώνονται ξεχωριστά από τον αγοραστή και που συμπεριλαμβάνονται στη χρήση των προϊόντων σε τιμές αγοραστή αλλά όχι στις βασικές τιμές της παραγωγής ενός παραγωγού ή στα εμπορικά περιθώρια των εμπόρων χονδρικής ή λιανικής πώλησης. Συγκεκριμένα, αυτά τα μεταφορικά περιθώρια περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- α) τη μεταφορά των αγαθών από τον τόπο όπου παράγονται στον τόπο όπου τα παραλαμβάνει ο αγοραστής, σε περίπτωση που ο παραγωγός πληρώνει έναν τρίτο για τη μεταφορά και υπό τον όρο ότι το ποσό αυτό τιμολογείται ξεχωριστά στον αγοραστή·
- β) τη μεταφορά των αγαθών που έχει οργανωθεί από τον κατασκευαστή ή από τον έμπορο χονδρικής και λιανικής πώλησης, έτσι ώστε ο αγοραστής να πρέπει να πληρώσει ξεχωριστά το κόστος μεταφοράς, ακόμη και αν η μεταφορά πραγματοποιείται από τον ίδιο τον κατασκευαστή ή τον έμπορο χονδρικής και λιανικής πώλησης.

9.38 Όλες οι άλλες δαπάνες της μεταφοράς αγαθών δεν καταγράφονται ως μεταφορικά περιθώρια, π.χ.:

- α) αν ο κατασκευαστής μεταφέρει ο ίδιος τα αγαθά, αυτές οι δαπάνες μεταφοράς περιλαμβάνονται στις βασικές τιμές της παραγωγής του κατασκευαστή· αυτή η μεταφορά αποτελεί βοηθητική δραστηριότητα και το επιμέρους κόστος της μεταφοράς δεν αναγνωρίζεται ως μεταφορικό κόστος·
- β) αν ο κατασκευαστής μεριμνήσει για τη μεταφορά των αγαθών χωρίς ξεχωριστό τιμολόγιο για τις μεταφορικές υπηρεσίες, αυτές οι δαπάνες μεταφοράς συμπεριλαμβάνονται στις βασικές τιμές της παραγωγής του κατασκευαστή· αυτές οι δαπάνες μεταφοράς είναι αναγνωρίσιμες και καταγράφονται ως μέρος της ενδιάμεσης ανάλωσης του κατασκευαστή·
- γ) αν οι έμποροι χονδρικής και λιανικής πώλησης μεριμνήσουν για τη μεταφορά των αγαθών από τον τόπο όπου τα παρέλαβαν στον τόπο όπου τα παραλαμβάνει άλλος αγοραστής, οι σχετικές δαπάνες συμπεριλαμβάνονται στο εμπορικό περιθώριο αν η μεταφορά δεν χρεώνεται ξεχωριστά στον αγοραστή. Επίσης, όπως και για τους κατασκευαστές, οι δαπάνες αυτές αποτελούν βοηθητική δραστηριότητα των εμπόρων χονδρικής και λιανικής πώλησης ή αγορά ενδιάμεσης υπηρεσίας, οπότε εντάσσονται στα εμπορικά περιθώρια αλλά όχι στα μεταφορικά περιθώρια·

δ) αν ένα νοικοκυριό αγοράζει αγαθά για σκοπούς τελικής κατανάλωσης και φροντίζει για τη μεταφορά τους από κάποιον τρίτο, οι σχετικές δαπάνες μεταφοράς καταγράφονται ως τελική καταναλωτική δαπάνη για υπηρεσίες μεταφορών και δεν συμπεριλαμβάνονται στα εμπορικά ή τα μεταφορικά περιθώρια.

9.39 Ο πίνακας 9.7 παρουσιάζει μια κάπως απλουστευμένη εικόνα μιας μήτρας εμπορικών και μεταφορικών περιθωρίων, για τους ακόλουθους λόγους:

α) Κατά τη μετατροπή των χρήσεων πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ χονδρικού και λιανικού εμπορίου, έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορές των τιμών τους. Κατά την κατάρτιση των πινάκων πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι οι έμποροι χονδρικής πώλησης πωλούν απευθείας τόσο στα νοικοκυριά όσο και σε κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, π.χ. έπιπλα, και ότι οι έμποροι λιανικής πώλησης πωλούν σε κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, π.χ. σε καφενεία και εστιατόρια, καθώς και σε νοικοκυριά.

β) Κατά τον υπολογισμό και την ανάλυση των εμπορικών περιθωρίων επί των προϊόντων που εντάσσονται στην τελική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών, μπορούν να διακρίνονται επίσης, για κάθε ομάδα προϊόντων, οι πιο σημαντικοί δίαυλοι διανομής, έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορές των τιμών τους· η διάκριση μεταξύ χονδρικού και λιανικού εμπορίου δεν είναι επαρκώς λεπτομερής. Για παράδειγμα, τα νοικοκυριά μπορούν να αγοράζουν αγαθά και υπηρεσίες σε υπεραγορές, παντοπωλεία, ανθοπωλεία, πολυκαταστήματα, να τα αγοράζουν στο εξωτερικό ή να τα λαμβάνουν ως εισόδημα σε είδος. Για ορισμένα προϊόντα οι δευτερεύουσες πωλήσεις είναι σημαντικές, όπως στην περίπτωση των πωλήσεων τσιγάρων σε καφενεία, εστιατόρια και πρατήρια βενζίνης. Οι πωλήσεις εμπόρων λιανικής πώλησης προσαρμόζονται, ώστε να προκύψει η αξία των πωλήσεων στα νοικοκυριά, π.χ. οι πωλήσεις σε επιχειρήσεις, σε φορείς της γενικής κυβέρνησης και σε τουρίστες πρέπει να αφαιρούνται. Βεβαίως, τέτοιες διακρίσεις μπορούν να γίνουν μόνο αν οι διαθέσιμες πηγές στοιχείων παρέχουν επαρκείς πληροφορίες για την εκτίμηση της σημασίας κάθε δίαυλου διανομής. Ακόμη και για έναν και τον αυτό έμπορο ή μεταφορέα τα διάφορα προϊόντα έχουν, γενικά, διαφορετικά περιθώρια. Τα στοιχεία για τα περιθώρια κατά είδος προϊόντος είναι τα πιο κατάλληλα και χρησιμοποιούνται όταν διατίθενται.

γ) Για τον υπολογισμό των μεταφορικών περιθωρίων είναι χρήσιμη η διάκριση κατά είδος μεταφοράς, π.χ. σιδηροδρομικές, εναέριας, θαλάσσιας, οδικές μεταφορές, καθώς και μεταφορές εσωτερικής ναυσιπλοΐας.

Φόροι μείον επιδοτήσεις παραγωγής και εισαγωγών

9.40 Οι φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών αποτελούνται από τα ακόλουθα:

α) φόρους επί προϊόντων (D.21):

1. φόρους τύπου φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) (D.211)·
2. φόρους και δασμούς επί εισαγωγών, εκτός από τον ΦΠΑ (D.212):
3. φόρους επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους εισαγωγής (D.214)·

β) λοιπούς φόρους επί της παραγωγής (D.29).

Παρόμοιες κατηγορίες διακρίνονται για τις επιδοτήσεις.

9.41 Η προσφορά στις βασικές τιμές περιλαμβάνει τους άλλους φόρους μείον τις επιδοτήσεις επί της παραγωγής. Για να πραγματοποιηθεί η μετάβαση από βασικές τιμές σε τιμές αγοραστή, προστίθενται οι διάφοροι φόροι επί των προϊόντων και αφαιρούνται οι επιδοτήσεις των προϊόντων.

Πίνακας 9.8 — Φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων

Φόροι μείον επιδοτήσεις επί της προσφοράς

	Φόροι μείον επιδοτήσεις επί της προσφοράς προϊόντων							Συνολικοί φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων
	ΦΠΑ	Φόροι εισαγωγών		Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	Επιδότησεις εισαγωγών		Λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων	
Προϊόντα (CPA)								Φόροι μείον επιδοτήσεις της συνολικής προσφοράς κατά προϊόν και κατά χρήση
1								
2								
3								
4								
Σύνολα								

Πίνακας 9.8 — Φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων (συνέχεια)

Φόροι μείον επιδοτήσεις χρήσεων

	Συνολικοί φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων	Φόροι μείον επιδοτήσεις χρήσεων προϊόντων
		Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας (NACE) 1 – 2 – 3 – 4 –
Προϊόντα (CPA)	Φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων για τελικές χρήσεις:	Φόροι μείον επιδοτήσεις ενδιάμεσης ανάλωσης προϊόντων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας
1	Τελική κατανάλωση	
2	α) νοικοκυριά	
3	β) ΜΚΙΕΝ	
4	γ) κυβέρνηση	
	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου:	
	δ) ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου	
	ε) μεταβολές τιμαλφών	
	στ) μεταβολές αποθεμάτων	
	Εξαγωγές	

9.42 Ο πίνακας 9.8 σχετικά με τους φόρους μείον επιδοτήσεις προϊόντων είναι απλουστευμένος με τους εξής τρόπους:

- α) για τη χρήση προϊόντων δεν γίνεται διάκριση μεταξύ των διαφόρων τύπων φόρων επί προϊόντων, ενώ οι επιδοτήσεις δεν εμφανίζονται ξεχωριστά· για την προσφορά προϊόντων διακρίνονται μόνο τρία είδη φόρων επί των προϊόντων και δύο είδη επιδοτήσεων. Γενικά, είναι χρήσιμο να παρουσιάζεται ξεχωριστά κάθε σημαντικό είδος φόρων και επιδοτήσεων επί των προϊόντων και κατόπιν να κατανέμεται το σύνολο στις διάφορες ομάδες προϊόντων·
- β) στους διάφορους διαύλους διανομής μπορεί να ισχύουν διαφορετικοί συντελεστές φόρων και επιδοτήσεων· συνεπώς, και οι διαύλοι αυτοί πρέπει να διακρίνονται μεταξύ τους, όταν υπάρχουν σχετικές και επαρκείς πληροφορίες.

9.43 Οι φόροι και οι επιδοτήσεις επί των προϊόντων είναι τα ποσά που πρέπει να πληρώνονται μόνο όταν τεκμηριώνονται από φορολογικές αποτιμήσεις, δηλώσεις κ.λπ. ή τα ποσά που καταβάλλονται πραγματικά. Για την κατάρτιση των πινάκων προσφοράς και χρήσεων, οι φόροι και οι επιδοτήσεις επί των προϊόντων εκτιμώνται συνήθως κατά προϊόν, εφαρμόζοντας τους επίσημους συντελεστές φόρων ή επιδοτήσεων στις διάφορες ροές ζήτησης. Κατόπιν, θα πρέπει να γίνεται αξιολόγηση των διαφορών με τις φορολογικές αποτιμήσεις ή με τα ποσά που καταβλήθηκαν πραγματικά.

- α) Ορισμένες από τις διαφορές αυτές δείχνουν ότι η αρχική εκτίμηση των φόρων επί προϊόντων στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων δεν συνάδει με τους ορισμούς του ΕΣΛ:

1. γι' αυτό, σε περίπτωση φοροαπαλλαγής, η αρχική εκτίμηση των φόρων επί προϊόντων μειώνεται·
2. σε περίπτωση κρυφών οικονομικών δραστηριοτήτων ή αποφυγής της πληρωμής φόρων επί των προϊόντων, π.χ. όταν η πληρωμή των φόρων είναι υποχρεωτική αλλά δεν υπάρχει φορολογική αποτίμηση, η εκτίμηση των φόρων επί προϊόντων μειώνεται.

- β) Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι διαφορές μπορεί επίσης να δείχνουν ότι η αρχική εκτίμηση των φόρων και των επιδοτήσεων επί των προϊόντων είναι εσφαλμένη, π.χ. επειδή η παραγωγή κάποιου προϊόντος έχει υποεκτιμηθεί. Τότε, μπορούν να πραγματοποιηθούν τροποποιήσεις των εκτιμήσεων των ροών αγαθών και υπηρεσιών.

9.44 Ο ΦΠΑ μπορεί να εκπίπτει, να μην εκπίπτει ή απλώς να μην εφαρμόζεται:

- α) ο ΦΠΑ που εκπίπτει εφαρμόζεται στο μεγαλύτερο μέρος της ενδιάμεσης ανάλωσης, στο μεγαλύτερο μέρος του ακαθάριστου σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου και σε ένα μέρος των μεταβολών των αποθεμάτων·
- β) ο ΦΠΑ που δεν εκπίπτει συχνά εφαρμόζεται στην τελική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών, σε μέρος του ακαθάριστου σχηματισμού κεφαλαίου, όπως στις νέες ιδιοκατοικούμενες κατοικίες, σε μέρος των μεταβολών των αποθεμάτων και σε μέρος της ενδιάμεσης ανάλωσης, π.χ. στην ενδιάμεση ανάλωση των μονάδων της γενικής κυβέρνησης και των χρηματοοικονομικών εταιρειών·

γ) ο ΦΠΑ δεν εφαρμόζεται κατά κανόνα στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1. στις εξαγωγές σε χώρες εκτός της ΕΕ·
2. στην πώληση αγαθών ή υπηρεσιών με μηδενικό ποσοστό ΦΠΑ ασχέτως της χρήσης τους· ωστόσο, το μηδενικό ποσοστό του ΦΠΑ συνεπάγεται ότι ο ΦΠΑ που καταβάλλεται κατά την αγορά μπορεί να ανακτηθεί· συνεπώς, η ενδιάμεση ανάληψη και ο ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου αυτών των παραγωγών διορθώνεται με το ποσό του ανακτηθέντος ΦΠΑ·
3. σε όλους τους παραγωγούς που εξαιρούνται από την υποχρέωση εγγραφής σε φορολογικά μητρώα ΦΠΑ, όπως είναι μικρές επιχειρήσεις ή οι θρησκευτικές οργανώσεις· στην εν λόγω περίπτωση, το δικαίωμα ανάκτησης του ΦΠΑ που καταβάλλεται κατά την αγορά είναι γενικά περιορισμένο.

9.45 Ο ΦΠΑ καταγράφεται σε καθαρή μορφή: η προσφορά αποτιμάται σε βασικές τιμές, δηλαδή χωρίς να περιλαμβάνεται ο τιμολογηθείς ΦΠΑ· οι ενδιάμεσες και οι τελικές χρήσεις καταγράφονται σε τιμές αγοραστή, δηλαδή χωρίς να περιλαμβάνεται ο ΦΠΑ που εκπίπτει.

Άλλες βασικές έννοιες

9.46 Στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων, χρησιμοποιούνται δύο μεγέθη προσαρμογής για την εξάλειψη της τυχόν διαφοράς μεταξύ της αποτίμησης των εισαγωγών στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων και της αποτίμησης που υπάρχει στους λογαριασμούς των θεσμικών τομέων.

Στον πίνακα προσφοράς, για να επιτευχθεί συγκρίσιμη αποτίμηση με την εγχώρια παραγωγή στην ίδια ομάδα προϊόντων, οι εισαγωγές αγαθών αποτιμώνται σε τιμές CIF. Η τιμή CIF περιλαμβάνει τις υπηρεσίες μεταφοράς και ασφάλισης που παρέχονται από μόνιμους κατοίκους, όπως μεταφορά για ίδιο λογαριασμό ή μεταφορά από εξειδικευμένους μεταφορείς μόνιμους κατοίκους. Για να επιτευχθεί συνεκτική αποτίμηση μεταξύ των εισαγωγών και των εξαγωγών, οι εξαγωγές υπηρεσιών πρέπει να περιλαμβάνουν αυτή την τιμή.

Στους λογαριασμούς των θεσμικών τομέων, οι εισαγωγές αγαθών αποτιμώνται σε τιμές FOB, δηλαδή όπως στην αποτίμηση που χρησιμοποιείται για τις εξαγωγές αγαθών. Ωστόσο, στην περίπτωση της αποτίμησης FOB η αξία των υπηρεσιών μεταφοράς και ασφάλισης που παρέχονται από μόνιμους κατοίκους, η οποία περιλαμβάνεται στην εξαγωγή υπηρεσιών, θα είναι μικρότερη, επειδή καλύπτει μόνο τις εν λόγω υπηρεσίες που παρέχονται εντός της χώρας εξαγωγής. Έτσι, το αποτέλεσμα της χρησιμοποίησης διαφορετικών αρχών αποτίμησης είναι ότι οι καθαρές συνολικές εισαγωγές είναι οι ίδιες, αλλά ότι τόσο οι συνολικές εισαγωγές όσο και οι συνολικές εξαγωγές είναι μεγαλύτερες για την αποτίμηση σε τιμές CIF.

Οι διαφορές μεταξύ των δύο αρχών αποτίμησης μπορούν να γίνουν εξαλειφθούν στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων με την εισαγωγή μεγεθών προσαρμογής τόσο για τις εισαγωγές όσο και για τις εξαγωγές. Τα μεγέθη προσαρμογής θα πρέπει να ισούνται με την αξία των υπηρεσιών μεταφοράς και ασφάλισης που παρέχονται από μόνιμους κατοίκους και οι οποίες ενσωματώνονται στην τιμή CIF αλλά όχι στην τιμή FOB, δηλαδή των υπηρεσιών που αφορούν τη μεταφορά και την ασφάλιση από τα σύνορα της χώρας εξαγωγής μέχρι τα σύνορα της χώρας εισαγωγής. Αυτά τα μεγέθη προσαρμογής, όταν ενσωματωθούν στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων, δεν χρειάζονται ιδιαίτερη μεταχείριση κατά τους υπολογισμούς εισροών-εκροών.

9.47 Η μεταβίβαση υπαρχόντων αγαθών καταγράφεται στον πίνακα χρήσεων ως αρνητική δαπάνη για τον πωλητή και θετική δαπάνη για τον αγοραστή. Για τη σχετική ομάδα προϊόντων, η μεταβίβαση υπάρχοντος αγαθού είναι αναταξινόμηση μεταξύ των χρήσεων. Μόνο το κόστος συναλλαγής δεν αντιμετωπίζεται ως αναταξινόμηση: καταγράφεται ως χρήση υπηρεσιών, π.χ. ως επιχειρηματικές ή επαγγελματικές υπηρεσίες. Για λόγους περιγραφής και ανάλυσης, μπορεί να είναι χρήσιμο να παρουσιάζεται ξεχωριστά το σχετικό μέγεθος της μεταβίβασης υπαρχόντων αγαθών για ορισμένες ομάδες προϊόντων, π.χ. η σημασία των μεταχειρισμένων αυτοκινήτων στην αγορά νέων και μεταχειρισμένων αυτοκινήτων ή ο ρόλος του ανακυκλωμένου χαρτιού στην προσφορά χαρτικών προϊόντων.

9.48 Για τη σωστή κατανόηση των πινάκων προσφοράς και χρήσεων, πρέπει να υπομνηστούν ορισμένες από τις λογιστικές συμβάσεις που χρησιμοποιούνται στο ΕΣΛ:

α) Οι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας συνιστούν μια ομάδα τοπικών μονάδων οικονομικής δραστηριότητας (ΜΟΔ) που ασχολούνται με την ίδια ή με παρόμοια δραστηριότητα. Σημαντικό χαρακτηριστικό των πινάκων προσφοράς και χρήσεων είναι ότι καταγράφουν τις δευτερεύουσες δραστηριότητες ξεχωριστά. Αυτό σημαίνει ότι οι ΜΟΔ δεν χρειάζεται να είναι ομοιογενείς ως προς τις παραγωγικές δραστηριότητές τους. Η έννοια των ΜΟΔ εξηγείται πιο λεπτομερώς στο κεφάλαιο 2. Πλήρως ομοιογενείς μονάδες παραγωγής χρησιμοποιούνται στους συμμετρικούς πίνακες εισροών-εκροών του τύπου «προϊόν κατά προϊόν».

β) Αν μια επιχείρηση που ασχολείται με καθαρά βοηθητικές δραστηριότητες είναι στατιστικά παρατηρήσιμη, με την έννοια ότι υπάρχουν εύκολα διαθέσιμοι ξεχωριστοί λογαριασμοί για τις παραγωγικές της δραστηριότητες, ή αν βρίσκεται σε διαφορετική γεωγραφική τοποθεσία από τις επιχειρήσεις που εξυπηρετεί, καταγράφεται ως ξεχωριστή μονάδα και καταχωρίζεται στον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας που αντιστοιχεί στην κύρια δραστηριότητά της, τόσο στους εθνικούς όσο και στους περιφερειακούς λογαριασμούς. Αν δεν υπάρχουν διαθέσιμα κατάλληλα βασικά στοιχεία, η παραγωγή της βοηθητικής δραστηριότητας μπορεί να εκτιμηθεί ως το άθροισμα των στοιχείων του κόστους.

Αν δεν πληρούνται αυτοί οι δύο όροι, όλες οι εισροές που αναλώνονται από μια βοηθητική δραστηριότητα, όπως υλικά, εργασία και ανάληψη πάγιου κεφαλαίου, αντιμετωπίζονται ως εισροές στην κύρια ή τη δευτερεύουσα δραστηριότητα την οποία υποστηρίζουν.

- γ) Τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που παράγονται και αναλώνονται κατά την ίδια λογιστική περίοδο και στο εσωτερικό της ίδιας τοπικής ΜΟΔ (ΤΜΟΔ) δεν επισημαίνονται ξεχωριστά. Επομένως, δεν καταγράφονται ως μέρος της παραγωγής ή της ενδιάμεσης ανάλωσης αυτής της τοπικής ΜΟΔ.
- δ) Μικρές εργασίες επεξεργασίας, συντήρησης, αποκατάστασης ή επισκευής για λογαριασμό άλλων τοπικών ΜΟΔ πρέπει να καταγράφονται καθαρές, δηλαδή χωρίς να συμπεριλαμβάνεται η αξία των σχετικών αγαθών.
- ε) Εισαγωγές και εξαγωγές συμβαίνουν όταν υπάρχει αλλαγή κυριότητας μεταξύ μόνιμων κατοίκων και μη μόνιμων κατοίκων. Η φυσική διακίνηση αγαθών διαμέσου των εθνικών συνόρων δεν συνεπάγεται από μόνη της εισαγωγή ή εξαγωγή αυτών των αγαθών. Τα αγαθά που αποστέλλονται στο εξωτερικό για επεξεργασία δεν καταγράφονται ως εξαγωγές και εισαγωγές. Αντίθετα, η αγορά αγαθών από μη μόνιμους κατοίκους ή η μεταπώληση αγαθών σε μη μόνιμους κατοίκους, χωρίς να εισέρχονται τα αγαθά στην οικονομία του εμπορίου, καταγράφονται ως εξαγωγές και εισαγωγές στους λογαριασμούς του παραγωγού και του τελικού αγοραστή, ενώ στους λογαριασμούς της οικονομίας του εμπορίου καταγράφεται καθαρή εξαγωγή αγαθών στο πλαίσιο διαμεσολαβητικού εμπορίου.
- στ) Τα διαρκή αγαθά μπορούν να νοικιάζονται ή να εκχωρούνται στο πλαίσιο λειτουργικής μίσθωσης. Στις περιπτώσεις αυτές, καταγράφονται ως σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου και απόδεμα πάγιου κεφαλαίου στον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας του ιδιοκτήτη τους· στον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας του χρήστη καταγράφεται ενδιάμεση ανάλωση με βάση το ύψος του καταβαλλόμενου μισθώματος.
- ζ) Τα άτομα που εργάζονται μέσω πρακτορείων προσωρινής απασχόλησης καταγράφονται ως απασχολούμενοι στον κλάδο των εν λόγω πρακτορείων και όχι στους κλάδους στους οποίους εργάζονται πραγματικά. Κατά συνέπεια, στους δεύτερους κλάδους, οι προμήθειες που καταβάλλονται στο πρακτορείο για την προσφορά εργατικού δυναμικού καταγράφονται ως ενδιάμεση ανάλωση και όχι ως εισόδημα εξαρτημένης εργασίας. Το εργατικό δυναμικό που εκχωρείται βάσει σύμβασης υπεργολαβίας αντιμετωπίζεται ως παροχή υπηρεσιών.
- η) Οι έννοιες «απασχόληση» και «εισόδημα εξαρτημένης εργασίας» έχουν ευρύ περιεχόμενο:
1. Η απασχόληση για κοινωνικούς λόγους υπολογίζεται επίσης ως απασχόληση· αυτό ισχύει, π.χ., για θέσεις απασχόλησης για αναπήρους, σχέδια απασχόλησης για άτομα που είναι άνεργα για μεγάλο χρονικό διάστημα και προγράμματα απασχόλησης για νέους που αναζητούν εργασία. Κατά συνέπεια, τα εν λόγω άτομα είναι εργαζόμενοι (μισθωτοί) και εισπράττουν εισόδημα εξαρτημένης εργασίας και όχι κοινωνικές παροχές, αν και η παραγωγικότητά τους μπορεί να είναι χαμηλότερη από την παραγωγικότητα των λοιπών εργαζομένων.
 2. Στην απασχόληση περιλαμβάνονται περιπτώσεις στις οποίες τα σχετικά άτομα δεν χρειάζεται να εργάζονται, π.χ. άτομα που έχουν απολυθεί αλλά εισπράττουν για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο πληρωμές από τον πρώην εργοδότη τους. Ωστόσο, η απασχόληση από την άποψη των δεδουλευμένων ωρών εργασίας δεν στρεβλώνεται από τη σύμβαση αυτή, εφόσον στην πραγματικότητα δεν πραγματοποιείται καμία ώρα εργασίας.

Συμπληρωματικές πληροφορίες

9.49 Ο πίνακας χρήσεων 9.6 περιέχει συμπληρωματικές πληροφορίες: ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου, αποθέματα πάγιων περιουσιακών στοιχείων και απασχόληση κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Η κατανομή σε μισθωτούς και σε αυτοαπασχολούμενους αποτελεί πολύτιμη συμπληρωματική πληροφορία. Οι πληροφορίες σχετικά με τον ακαθάριστο σχηματισμό πάγιου κεφαλαίου και τα αποθέματα πάγιων περιουσιακών στοιχείων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας χρειάζονται για τον υπολογισμό της ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και για την καταγραφή του ΦΠΑ που δεν εκπίπτει επί του ακαθάριστου σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου. Η παρουσίαση της απασχόλησης κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας είναι σημαντική για την κατάρτιση των στοιχείων:

- συχνά για τον υπολογισμό των ακαθάριστων αξιών της παραγωγής, του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας, της ενδιάμεσης ανάλωσης και του μεικτού εισοδήματος χρησιμοποιούνται στοιχεία σχετικά με την απασχόληση,
- βασικοί δείκτες όπως η παραγωγή, το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας και το μεικτό εισόδημα ανά μονάδα εργασίας (π.χ. ανά δεδουλευμένη ώρα), μπορούν να συγκριθούν διαχρονικά και κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας για τον έλεγχο της αληθοφάνειας των εκτιμήσεων,
- συμβάλλει στην εξασφάλιση της συνοχής μεταξύ των αξιών κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και των στοιχείων απασχόλησης κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Για παράδειγμα, χωρίς τη ρητή σύνδεση με τα στοιχεία απασχόλησης, η διαδικασία ισοσκελισής μπορεί να καταλήξει σε αλλαγές στις αξίες κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας χωρίς αντίστοιχες αλλαγές στα στοιχεία απασχόλησης.

Η προσθήκη πληροφοριών σχετικά με την απασχόληση κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας είναι επίσης χρήσιμη για την ανάλυση της απασχόλησης και της παραγωγικότητας.

ΠΗΓΕΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΙΣΟΣΚΕΛΙΣΗ

9.50 Για τον υπολογισμό της παραγωγής κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και κατά προϊόν, οι σημαντικότερες πηγές στοιχείων είναι συνήθως οι οικονομικές έρευνες στις επιχειρήσεις, οι έρευνες παραγωγής και οι ετήσιες εκδόσεις ή οι επιχειρηματικοί λογαριασμοί μεγάλων επιχειρήσεων. Οι έρευνες είναι γενικά διεξοδικές για τις μεγάλες επιχειρήσεις, ενώ για τις εταιρείες μικρού μεγέθους πραγματοποιείται δειγματοληπτική έρευνα. Για ορισμένες ειδικές δραστηριότητες, μπορεί να είναι χρήσιμη η λήψη πληροφοριών από διάφορες πηγές στοιχείων, π.χ. εμποτικούς φορείς, λογαριασμούς τοπικής και κεντρικής κυβέρνησης ή οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης.

9.51 Αυτά τα στοιχεία χρησιμεύουν για την εκπόνηση μιας πρώτης ατελούς σειράς πινάκων προσφοράς και χρήσεων. Αυτοί ισοσταθμίζονται σε διάφορες φάσεις. Η ισοσκέλιση με το χέρι, σε χαμηλό επίπεδο ενοποίησης, επιτρέπει τη διενέργεια σημαντικών ελέγχων όσον αφορά τα λάθη που περιέχονται στις πηγές στοιχείων και τα λάθη του συστήματος και, ταυτόχρονα, δίνει τη δυνατότητα να πραγματοποιηθούν τροποποιήσεις των βασικών στοιχείων, ώστε να διορθωθούν τα λάθη που οφείλονται σε εννοιολογικές διαφορές και σε μονάδες που λείπουν. Αν η διαδικασία αντιπαραβολής και εξάλειψης των διαφορών πραγματοποιηθεί σε υψηλότερο επίπεδο συγκέντρωσης, με τη χρήση αυτόματης διαδικασίας ισοσκέλισης ή πολύ αυστηρής διαδοχικής διαδικασίας ισοσκέλισης, οι περισσότεροι από τους εν λόγω ελέγχους δεν γίνονται, αφού τα λάθη αλληλοεξουδετερώνονται και οι αιτίες τους δεν μπορούν να εντοπιστούν.

ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

9.52 Για την ανάλυση μπορούν να χρησιμοποιηθούν τρία είδη πινάκων:

- πίνακες προσφοράς και χρήσεων,
- συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών του τύπου «κλάδος οικονομικής δραστηριότητας κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας»,
- συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών του τύπου «προϊόν κατά προϊόν».

Συμμετρικοί πίνακες εισροών-εκροών μπορούν να προκύψουν από πίνακες προσφοράς και χρήσεων, σε τρέχουσες τιμές αλλά και σε τιμές του προηγούμενου έτους.

9.53 Στον πίνακα χρήσεων 9.6 δεν φαίνεται αν τα αγαθά και οι υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται είναι εγχώρια παραγωγής ή εισάγονται. Οι πληροφορίες αυτές είναι απαραίτητες για αναλύσεις στις οποίες παίζει κάποιο ρόλο η διασύνδεση μεταξύ της προσφοράς και της χρήσης αγαθών και υπηρεσιών στο εσωτερικό της εθνικής οικονομίας. Παράδειγμα είναι η ανάλυση των συνεπειών που έχουν οι μεταβολές των εξαγωγών ή της τελικής καταναλωτικής δαπάνης στις εισαγωγές, στην εγχώρια παραγωγή και σε συναφείς μεταβλητές όπως η απασχόληση. Συνεπώς, είναι χρήσιμο για το πλαίσιο εισροών-εκροών να υπάρχουν χωριστοί πίνακες χρήσεων για τα εισαγόμενα προϊόντα αφενός και για τα αγαθά και υπηρεσίες εγχώρια παραγωγής αφετέρου.

9.54 Ο πίνακας χρήσεων για τα εισαγόμενα προϊόντα καταρτίζεται αξιοποιώντας όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τις χρήσεις των εισαγωγών· π.χ. για ορισμένα προϊόντα μπορεί να είναι γνωστές οι κυριότερες εισαγωγικές επιχειρήσεις, ενώ για ορισμένους παραγωγούς μπορεί να υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με το ύψος των εισαγωγών. Ωστόσο, κατά κανόνα, είναι σπάνιες οι άμεσες στατιστικές πληροφορίες σχετικά με τη χρήση των εισαγωγών. Επομένως, οι πληροφορίες αυτές πρέπει συνήθως να συμπληρώνονται με υποθέσεις όσον αφορά την κατανομή κάθε ομάδας προϊόντων στις αντίστοιχες χρήσεις.

9.55 Στη συνέχεια, μπορεί να καταρτιστεί ο πίνακας χρήσεων για τα αγαθά και τις υπηρεσίες εγχώρια παραγωγής, αφαιρώντας τον πίνακα χρήσεων για τα εισαγόμενα προϊόντα από τον πίνακα χρήσεων για το σύνολο της οικονομίας.

9.56 Θεωρητικά υπάρχουν τέσσερα βασικά μοντέλα για τη μετατροπή του πίνακα προσφοράς και χρήσεων σε συμμετρικό πίνακα εισροών-εκροών. Τα εν λόγω μοντέλα βασίζονται σε υποθέσεις που αφορούν είτε την τεχνολογία είτε τη σταθερή δομή πωλήσεων. Συχνότερα χρησιμοποιείται η υπόθεση της τεχνολογίας παραγωγής του προϊόντος: κάθε προϊόν παράγεται με τον δικό του ειδικό τρόπο, ανεξάρτητα από τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στον οποίο παράγεται. Αυτή η υπόθεση χρησιμοποιείται για την κατάρτιση πίνακα εισροών-εκροών προϊόντος κατά προϊόν. Το δεύτερο σύνθετο μοντέλο χρησιμοποιεί την υπόθεση που στηρίζεται στη σταθερή δομή πωλήσεων του προϊόντος (υπόθεση μεριδίου αγοράς): κάθε προϊόν έχει τη δική του ειδική δομή πωλήσεων, ανεξάρτητα από τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στον οποίο παράγεται· αυτή η προσέγγιση χρησιμοποιείται συχνά για την κατάρτιση πίνακα εισροών-εκροών του τύπου «κλάδος κατά κλάδο». Είναι δυνατόν να χρησιμοποιούνται και υβριδικά μοντέλα που συνδυάζουν τις δύο αυτές υποθέσεις. Τα μοντέλα που βασίζονται είτε στην υπόθεση της τεχνολογίας του κλάδου οικονομικής δραστηριότητας είτε στην υπόθεση της σταθερής δομής πωλήσεων του κλάδου οικονομικής δραστηριότητας έχουν μικρότερη πρακτική σημασία λόγω της χαμηλής πιθανότητας να εφαρμοστούν στην πράξη. Ανάλυση των εναλλακτικών μοντέλων και διαδικασιών μετατροπής παρουσιάζεται στο κεφάλαιο 11 του Εγχειριδίου πινάκων προσφοράς και χρήσεων και πινάκων εισροών-εκροών της Eurostat (έκδοση 2008) ⁽¹⁾.

9.57 Η επιλογή της καλύτερης υπόθεσης που θα πρέπει να εφαρμοστεί σε κάθε περίπτωση δεν είναι εύκολη. Εξαρτάται από τη δομή των εθνικών κλάδων οικονομικής δραστηριότητας, π.χ. από τον βαθμό εξειδίκευσης, και από την ομοιογένεια των εθνικών τεχνολογιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή προϊόντων εντός της ίδιας ομάδας προϊόντος και κυρίως από το πόσο λεπτομερή είναι τα βασικά στοιχεία.

Συχνά η απλή εφαρμογή της υπόθεσης της τεχνολογίας παραγωγής του προϊόντος δίνει αποτελέσματα που είναι απαράδεκτα, διότι οι συντελεστές εισροών-εκροών που παράγονται είναι μερικές φορές απίθανοι ή και αδύνατοι, καθώς παίρνουν τη μορφή αρνητικών συντελεστών. Οι απίθανοι συντελεστές μπορεί να οφείλονται σε σφάλματα μέτρησης και στην ανομοιογένεια του «καλαθιού» προϊόντων του κλάδου οικονομικής δραστηριότητας του οποίου το μεταφερόμενο προϊόν είναι το κύριο προϊόν. Το πρόβλημα αυτό μπορεί να αντιμετωπιστεί μέσω της πραγματοποίησης διορθώσεων με βάση συμπληρωματικές πληροφορίες ή με την αξιοποίηση εμπεριστατωμένων γνώσεων και πείρας στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό. Μια άλλη λύση είναι να εφαρμοστεί η εναλλακτική υπόθεση της σταθερής δομής πωλήσεων του προϊόντος. Στην πράξη, η χρήση μεικτών υποθέσεων που βασίζονται στην τεχνολογία σε συνδυασμό με συμπληρωματικές πληροφορίες αποδείχθηκε ότι είναι χρήσιμη προσέγγιση για την κατάρτιση συμμετρικών πινάκων εισροών-εκροών.

⁽¹⁾ Eurostat, Εγχειρίδιο της Eurostat πινάκων προσφοράς και χρήσεων και πινάκων εισροών-εκροών (Eurostat Manual of Supply, Use and Input-Output Tables) (έκδοση 2008), 2008, (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>).

9.58 Ο συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών μπορεί να κατανεμηθεί σε δύο πίνακες:

α) μια μήτρα που παρουσιάζει τη χρήση των εισαγωγών· ο μορφότυπος του πίνακα αυτού είναι ο ίδιος με τον μορφότυπο του πίνακα εισαγωγών που υποστηρίζει τους πίνακες προσφοράς και χρήσεων, με τη διαφορά ότι χρησιμοποιείται μια συμμετρική δομή με την ίδια ταξινόμηση και στους δύο άξονες·

β) έναν συμμετρικό πίνακα εισροών-εκροών για την εγχώρια παραγωγή.

Ο δεύτερος πίνακας θα πρέπει να χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των συσσωρευμένων συντελεστών, δηλαδή της αντίστροφης μήτρας του Leontief. Η αντίστροφη μήτρα του Leontief είναι το αντίστροφο της διαφοράς μεταξύ της μοναδιαίας μήτρας I και της μήτρας τεχνικών συντελεστών που προκύπτει από τη μήτρα εγχώριας παραγωγής που χρησιμοποιείται ως ενδιάμεση ανάλυση. Η αντίστροφη μήτρα Leontief μπορεί επίσης να προκύψει για τις εισαγωγές. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να υποτεθεί ότι οι εισαγωγές έχουν παραχθεί με τον ίδιο τρόπο όπως τα ανταγωνιζόμενα εγχώρια προϊόντα.

9.59 Πίνακες προσφοράς και χρήσεων και συμμετρικοί πίνακες εισροών-εκροών μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν ως εργαλεία οικονομικής ανάλυσης. Οι δύο τύποι πινάκων έχουν διαφορετικά πλεονεκτήματα. Οι συμμετρικοί πίνακες εισροών-εκροών διατίθενται εύκολα για τον υπολογισμό όχι μόνο άμεσων αλλά και έμμεσων καθώς και σωρευτικών επιπτώσεων. Επίσης μπορεί να είναι καλής ποιότητας όταν έχουν χρησιμοποιηθεί εμπειρογνομosυνη και διάφορα είδη στατιστικών πληροφοριών στην κατάρτιση των πινάκων από τους πίνακες προσφοράς και χρήσεων.

9.60 Οι πίνακες του τύπου «κλάδος οικονομικής δραστηριότητας κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας» είναι χρήσιμοι για αναλύσεις που αφορούν τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, π.χ. φορολογική μεταρρύθμιση, ανάλυση αντικτύπου, φορολογική πολιτική και νομισματική πολιτική· επίσης βρίσκονται πιο κοντά στις διάφορες πηγές στατιστικών στοιχείων. Οι πίνακες του τύπου «προϊόν κατά προϊόν» είναι κατάλληλοι για αναλύσεις σχετικά με ομοιογενείς μονάδες παραγωγής, π.χ. παραγωγικότητα, σύγκριση των δομών κόστους, επιπτώσεις στην απασχόληση, ενεργειακή πολιτική και περιβαλλοντική πολιτική.

9.61 Ωστόσο, οι αναλυτικές ιδιότητες των πινάκων «προϊόν κατά προϊόν» και των πινάκων «κλάδος οικονομικής δραστηριότητας κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας» δεν διαφέρουν σημαντικά. Οι διαφορές μεταξύ των πινάκων αυτών οφείλονται στην ύπαρξη ενός γενικά περιορισμένου όγκου δευτερεύουσας παραγωγής. Στην πράξη, οι αναλυτικές χρήσεις των πινάκων εισροών-εκροών προϋποθέτουν έμμεσα την ύπαρξη μίας και μόνης τεχνολογίας για κάθε κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, ανεξάρτητα από τον τρόπο με τον οποίο έχουν καταρτιστεί αρχικά οι πίνακες. Επιπλέον, στην πράξη, κάθε πίνακας του τύπου «προϊόν κατά προϊόν» είναι αναδιαρθρωμένος πίνακας του τύπου «κλάδος οικονομικής δραστηριότητας κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας», επειδή εξακολουθεί να περιέχει όλα τα χαρακτηριστικά των θεσμικών ΜΟΔ και των επιχειρήσεων των πινάκων προσφοράς και χρήσεων.

9.62 Γενικά, οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων και οι συμμετρικοί πίνακες εισροών-εκροών εξυπηρετούν πολλούς ειδικούς τύπους ανάλυσης, όπως π.χ. τους εξής:

α) ανάλυση της παραγωγής, της δομής του κόστους και της παραγωγικότητας·

β) ανάλυση τιμών·

γ) ανάλυση της απασχόλησης·

δ) ανάλυση της δομής του σχηματισμού κεφαλαίου, της τελικής κατανάλωσης, των εξαγωγών κ.λπ·

ε) ανάλυση της οικονομικής ανάπτυξης με χρήση των μεριδίων σωρευμένου κόστους για την κατανομή των εισαγωγών στις διάφορες τελικές χρήσεις·

στ) ανάλυση της συμβολής των εξαγωγών σε άλλες ομάδες χωρών στην οικονομική ανάπτυξη και στην απασχόληση·

ζ) ανάλυση των απαιτούμενων εισαγωγών ενέργειας·

η) ανάλυση του αντικτύπου των νέων τεχνολογιών·

θ) ανάλυση του αντικτύπου που έχουν οι μεταβολές των φορολογικών συντελεστών (π.χ. του ΦΠΑ) ή η καθιέρωση εθνικού ελάχιστου μισθού·

ι) ανάλυση της σχέσης μεταξύ της εγχώριας παραγωγής και του περιβάλλοντος, π.χ. εστίαση στη χρήση συγκεκριμένων προϊόντων, όπως καύσιμα, χαρτί και γυαλί, ή στην εκπομπή ρύπων.

Ένα μακρομοντέλο μπορεί επίσης να περιλαμβάνει μόνο τα μερίδια σωρευμένου κόστους, υπολογιζόμενα από τους πίνακες εισροών-εκροών. Με τον τρόπο αυτό, οι πληροφορίες που προκύπτουν από τον πίνακα εισροών-εκροών σχετικά με τις άμεσες και τις έμμεσες επιδράσεις, π.χ. η σημασία του κόστους εργασίας ή των εισαγωγών ενέργειας για την ιδιωτική κατανάλωση ή τις εξαγωγές, ενσωματώνονται στο μακρομοντέλο και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για αναλύσεις και προβλέψεις.

9.63 Για να εξυπηρετήσουν πιο συγκεκριμένους σκοπούς, οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων και οι συμμετρικοί πίνακες εισροών-εκροών μπορούν να τροποποιηθούν με την εισαγωγή εναλλακτικών και συμπληρωματικών ταξινομήσεων. Τα πιο σημαντικά παραδείγματα είναι τα ακόλουθα:

- α) λεπτομερέστερες ταξινομήσεις προϊόντων και κλάδων οικονομικής δραστηριότητας με βάση εθνικές ταξινομήσεις ή για να ληφθούν υπόψη ειδικοί σκοποί, π.χ. για την ανάλυση του ρόλου της έρευνας και ανάπτυξης στην εθνική οικονομία·
- β) πιο λεπτομερής γεωγραφική ανάλυση των εισαγωγών και των εξαγωγών, π.χ. εμπόριο εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με επιμέρους ταξινόμηση κατά χώρα, και εμπόριο με τρίτες χώρες, με επιμέρους ταξινόμηση κατά οικονομικές περιφέρειες και ορισμένες συγκεκριμένες χώρες, όπως οι ΗΠΑ, η Κίνα, η Ινδία και η Ιαπωνία·
- γ) ταξινόμηση των εισαγωγών σε:

- 1. εισαγωγές προϊόντων που παράγονται επίσης και στο εσωτερικό («ανταγωνιστικές εισαγωγές»)·
- 2. εισαγωγές προϊόντων που δεν παράγονται στο εσωτερικό («συμπληρωματικές εισαγωγές»).

Είναι εύλογο να υποθέσει κανείς ότι τα δύο αυτά είδη εισαγωγών θα έχουν διαφορετικές συνέπειες και σημασία για την εθνική οικονομία. Οι ανταγωνιστικές εισαγωγές μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ανάλυσης (και οικονομικής πολιτικής), εφόσον μπορούν να υποκαταστήσουν την εγχώρια παραγωγή· επομένως, μπορούν να ενσωματωθούν ως ξεχωριστή κατηγορία δυνητικής τελικής χρήσης στους πίνακες χρήσεων. Για τις συμπληρωματικές εισαγωγές, π.χ. στην περίπτωση αιφνίδιας αύξησης των τιμών της ενέργειας, οι αναλύσεις θα επικεντρώνονται κυρίως στον αντίκτυπο που θα έχουν οι μεταβολές των τιμών τους στην εθνική οικονομία·

- δ) ταξινόμηση του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας με βάση κριτήρια όπως το επίπεδο εκπαίδευσης, η μερική ή πλήρης απασχόληση, η ηλικία και το φύλο. Η ταξινόμηση αυτή θα μπορούσε επίσης να εφαρμοστεί στις συμπληρωματικές πληροφορίες για την απασχόληση. Με τον τρόπο αυτό, οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για αναλύσεις της αγοράς εργασίας·

- ε) ανάλυση του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας στα ακόλουθα:

- 1. μισθούς και ημερομίσθια, συμπεριλαμβάνοντας κοινωνικές εισφορές εργαζομένων·
- 2. εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές.

Αυτή η υποδιαίρεση επιτρέπει την ανάλυση του ρόλου των κοινωνικών εισφορών στο κόστος εργασίας και τη μετακύλιση αυτής της επιβάρυνσης προς το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα·

- στ) ταξινόμηση της τελικής κατανάλωσης κατά σκοπό. Οι σχετικές ταξινομήσεις είναι: για τα νοικοκυριά η COICOP, για τα ΜΚΙΕΝ η COPNI και για τη γενική κυβέρνηση η COFOG. Η λειτουργική ταξινόμηση των δαπανών αυτών επιτρέπει την αξιολόγηση των συνεπειών κάθε λειτουργίας στην υπόλοιπη οικονομία. Για παράδειγμα, μπορεί να αξιολογηθεί με τον τρόπο αυτό η σημασία των δημόσιων και των ιδιωτικών δαπανών για υγειονομική περίθαλψη, μεταφορές και εκπαίδευση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΜΕΤΕΘΗ ΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΟΓΚΟΥ

- 10.01 Σε ένα σύστημα οικονομικών λογαριασμών, όλες οι ροές και τα αποθέματα εκφράζονται σε νομισματικές μονάδες. Η νομισματική μονάδα είναι ο μόνος κοινός παρονομαστής που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αποτίμηση των πολύ διαφορετικών συναλλαγών που καταγράφονται στους λογαριασμούς και για την κατάρτιση εξισωτικών μεγεθών που έχουν κάποιο νόημα.

Το πρόβλημα της χρήσης της νομισματικής μονάδας ως μονάδας μέτρησης είναι ότι η μονάδα αυτή ούτε είναι σταθερή ούτε αποτελεί διεθνές πρότυπο. Ένα σημαντικό ζήτημα στην οικονομική ανάλυση είναι η μέτρηση της οικονομικής ανάπτυξης από άποψη όγκου μεταξύ διαφορετικών περιόδων. Στην περίπτωση αυτή είναι απαραίτητο να διακρίθουν, στις μεταβολές της αξίας ορισμένων συγκεντρωτικών οικονομικών μεγεθών, οι μεταβολές που οφείλονται αποκλειστικά στις μεταβολές της τιμής από τις υπόλοιπες, που αποκαλούνται μεταβολές του «όγκου».

Η οικονομική ανάλυση ασχολείται επίσης με συγκρίσεις ανά χώρα, δηλαδή μεταξύ διαφορετικών εθνικών οικονομιών. Αυτές επικεντρώνονται σε διεθνείς συγκρίσεις του επιπέδου παραγωγής και εισοδήματος από άποψη όγκου, αλλά και το επίπεδο των τιμών παρουσιάζει ενδιαφέρον. Επομένως, είναι απαραίτητο να αναλυθούν στις επιμέρους συνιστώσες τους οι διαφορές της αξίας των συγκεντρωτικών οικονομικών μεγεθών μεταξύ ζευγών ή ομάδων χωρών, έτσι ώστε να εμφανίζονται χωριστά οι διαφορές του όγκου και οι διαφορές της τιμής.

- 10.02 Όταν πρόκειται για χρονικές συγκρίσεις ροών και αποθεμάτων, πρέπει να δίνεται ίση σημασία στην ακριβή μέτρηση των μεταβολών των τιμών και των όγκων. Βραχυπρόθεσμα, η παρατήρηση των μεταβολών των τιμών παρουσιάζει το ίδιο ενδιαφέρον με τη μέτρηση του όγκου της προσφοράς και της ζήτησης. Σε πιο μακροπρόθεσμη βάση, η μελέτη της οικονομικής ανάπτυξης πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις κινήσεις των σχετικών τιμών των διαφόρων ειδών αγαθών και υπηρεσιών.

Ο πρωταρχικός στόχος δεν είναι μόνο η δημιουργία συνολικών μεγεθών μέτρησης των μεταβολών των τιμών και των όγκων για τα κύρια συγκεντρωτικά μεγέθη του συστήματος, αλλά και η κατάρτιση ενός συνόλου ανεξάρτητων μεγεθών μέτρησης που θα επιτρέπουν τη διενέργεια συστηματικών και λεπτομερών αναλύσεων του πληθωρισμού, της οικονομικής ανάπτυξης και των διακυμάνσεων.

- 10.03 Ο γενικός κανόνας για τις συγκρίσεις ανά χώρα είναι ότι θα πρέπει να γίνονται ακριβείς μετρήσεις τόσο των συνιστωσών του όγκου όσο και των συνιστωσών της τιμής των συγκεντρωτικών οικονομικών μεγεθών. Δεδομένου ότι η απόκλιση μεταξύ των τύπων του Laspeyres και του Paasche είναι συχνά σημαντική στις συγκρίσεις ανά χώρα, ο τύπος του δείκτη του Fisher είναι ο μόνος αποδεκτός για τον σκοπό αυτό.

- 10.04 Οι οικονομικοί λογαριασμοί έχουν το πλεονέκτημα ότι παρέχουν ένα κατάλληλο πλαίσιο για την κατασκευή ενός συστήματος δεικτών όγκου και τιμής, ενώ επίσης εξασφαλίζεται η συνέπεια των στατιστικών δεδομένων. Τα πλεονεκτήματα μιας λογιστικής προσέγγισης μπορούν να παρουσιαστούν συνοπτικά ως εξής:

- α) σε εννοιολογικό επίπεδο, η χρήση ενός λογιστικού πλαισίου που καλύπτει ολόκληρο το οικονομικό σύστημα απαιτεί τον συνεπή καθορισμό των τιμών και των φυσικών μονάδων για τα διάφορα προϊόντα και τις διάφορες ροές του συστήματος. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο, οι έννοιες τιμής και όγκου για μια δεδομένη ομάδα προϊόντων ορίζονται με τον ίδιο τρόπο τόσο στους πόρους όσο και στις χρήσεις·
- β) σε στατιστικό επίπεδο, η χρήση του πλαισίου οικονομικών λογαριασμών επιβάλλει λογιστικούς περιορισμούς που πρέπει να τηρούνται τόσο σε τρέχουσες τιμές όσο και από άποψη όγκου και συνεπάγεται συνήθως ορισμένες αναπροσαρμογές για να εξασφαλιστεί η συνέπεια των δεδομένων τιμής και όγκου·
- γ) επιπλέον η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος δεικτών τιμής και όγκου στο πλαίσιο ενός συστήματος οικονομικών λογαριασμών εξασφαλίζει πρόσθετες δυνατότητες ελέγχου για τον αρμόδιο για τους εθνικούς λογαριασμούς. Αν υποθέσουμε ότι υπάρχει ένα ισοσκελισμένο σύστημα πινάκων προσφοράς και χρήσης σε τρέχουσες τιμές, η κατασκευή τέτοιων ισοσκελισμένων πινάκων από άποψη όγκου σημαίνει ότι μπορεί αυτόματα να καταρτιστεί ένα σύστημα σωπηρών δεικτών τιμών. Η εξέταση της αληθοφάνειας αυτών των παραγώγων δεικτών μπορεί να οδηγήσει στην αναθεώρηση και τη διόρθωση των δεδομένων από άποψη όγκου ή ακόμη, σε ορισμένες περιπτώσεις, των αξιών σε τρέχουσες τιμές·
- δ) η λογιστική προσέγγιση επιτρέπει τη μέτρηση των μεταβολών των τιμών και του όγκου ορισμένων εξισωτικών μεγεθών των λογαριασμών, τα οποία προκύπτουν εξ ορισμού από τα λοιπά στοιχεία των λογαριασμών.

- 10.05 Παρά τα πλεονεκτήματα ενός ολοκληρωμένου συστήματος που βασίζεται στον ισοσκελισμό, τόσο συνολικά όσο και κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, των συναλλαγών αγαθών και υπηρεσιών, πρέπει να αναγνωριστεί ότι οι δείκτες τιμών και όγκου που προκύπτουν απ' αυτό δεν καλύπτουν όλες τις ανάγκες και δεν απαντούν σε όλες τις δυνατές ερωτήσεις όσον αφορά το ζήτημα της μεταβολής των τιμών ή του όγκου. Οι λογιστικοί περιορισμοί και η επιλογή των τύπων για τους δείκτες τιμής και όγκου, αν και έχουν ουσιαστική σημασία για την κατασκευή ενός συνεκτικού συστήματος, μπορεί ορισμένες φορές να αποτελέσουν εμπόδιο. Υπάρχει επίσης ανάγκη πληροφόρησης για πιο σύντομες περιόδους, όπως μήνες ή τρίμηνα. Σε τέτοιες περιπτώσεις, μπορεί να είναι χρήσιμες άλλες μορφές δεικτών τιμής και όγκου.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΟΓΚΟΥ ΣΤΟΥΣ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ

10.06 Μεταξύ των ροών που εμφανίζονται στους οικονομικούς λογαριασμούς σε τρέχουσες τιμές, υπάρχουν ορισμένες, που αφορούν κυρίως προϊόντα, όπου η διάκριση μεταξύ των μεταβολών της τιμής και του όγκου είναι παρόμοια μ' αυτήν που γίνεται σε μικροοικονομικό επίπεδο. Για πολλές άλλες ροές του συστήματος, η διάκριση είναι πολύ λιγότερο σαφής.

Όταν οι ροές στους λογαριασμούς καλύπτουν μια ομάδα στοιχειωδών συναλλαγών αγαθών και υπηρεσιών, στις οποίες η αξία είναι ισοδύναμη με το γινόμενο ενός αριθμού φυσικών μονάδων και της αντίστοιχης τιμής μονάδας, αρκεί μόνο να είναι γνωστή η ανάλυση της εν λόγω ροής στις συνιστώσες της για να προσδιοριστούν οι διαχρονικές μεταβολές της τιμής και του όγκου.

Όταν μια ροή περιλαμβάνει ορισμένες συναλλαγές σχετικές με τη διανομή και τη χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση καθώς και εξισωτικά μεγέθη όπως η προστιθέμενη αξία, είναι δύσκολο ή ακόμη και αδύνατον να διαχωριστούν άμεσα οι τρέχουσες τιμές σε συνιστώσες τιμής και όγκου και, επομένως, πρέπει να χρησιμοποιηθούν ειδικές λύσεις.

Υπάρχει επίσης ανάγκη μέτρησης της πραγματικής αγοραστικής δύναμης ορισμένων συγκεντρωτικών μεγεθών, όπως το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών ή το εθνικό εισόδημα. Αυτό μπορεί να γίνει για παράδειγμα με τον αποπληθωρισμό τους μέσω ενός δείκτη τιμών των αγαθών και των υπηρεσιών που μπορούν να αγορασθούν μ' αυτά.

10.07 Ο στόχος και η διαδικασία που ακολουθείται για τη μέτρηση της πραγματικής αγοραστικής δύναμης του κατ' εκτίμηση εισοδήματος διαφέρει από τις διαδικασίες που ακολουθούνται για τον αποπληθωρισμό των αγαθών και των υπηρεσιών και των εξισωτικών μεγεθών. Για τις ροές αγαθών και υπηρεσιών μπορεί να καταρτιστεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα δεικτών τιμής και όγκου που παρέχει ένα συνεκτικό πλαίσιο για τη μέτρηση της οικονομικής ανάπτυξης. Η αποτίμηση των ροών εισοδήματος σε πραγματικούς όρους χρησιμοποιεί δείκτες τιμών των ροών οι οποίοι δεν συνδέονται στενά με τη ροή εισοδήματος. Επομένως, η επιλογή τιμής για την αύξηση του εισοδήματος μπορεί να διαφέρει ανάλογα με τους στόχους της ανάλυσης: δεν προσδιορίζεται ενιαία τιμή στο ολοκληρωμένο σύστημα δεικτών τιμών και όγκου.

Το ολοκληρωμένο σύστημα δεικτών τιμών και όγκου

10.08 Η συστηματική διαίρεση των μεταβολών των τρεχουσών αξιών στις συνιστώσες «μεταβολές της τιμής» και «μεταβολές του όγκου» περιορίζεται στις ροές που αντιπροσωπεύουν συναλλαγές, και οι οποίες καταγράφονται στους λογαριασμούς αγαθών και υπηρεσιών, καθώς και στο αντίστοιχο πλαίσιο προσφοράς και χρήσεων. Η διαίρεση αυτή γίνεται τόσο για τα δεδομένα που αφορούν επιμέρους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας και προϊόντα όσο και γι' αυτά που αφορούν το σύνολο της οικονομίας. Οι ροές που αντιπροσωπεύουν εξισωτικά μεγέθη, π.χ. προστιθέμενη αξία, δεν μπορούν να διακριθούν άμεσα σε συνιστώσες τιμής και όγκου· αυτό μπορεί να γίνει μόνο έμμεσα, χρησιμοποιώντας τις σχετικές ροές των συναλλαγών.

Η χρήση του λογιστικού πλαισίου επιβάλλει έναν διπλό περιορισμό στον υπολογισμό των δεδομένων:

- α) ο ισοσκελισμός του λογαριασμού αγαθών και υπηρεσιών πρέπει, για δύο οποιαδήποτε διαδοχικά έτη, να επιτυγχάνεται τόσο σε σταθερές τιμές όσο και από άποψη όγκου·
- β) κάθε ροή στο επίπεδο του συνόλου της οικονομίας πρέπει να ισούται με το άθροισμα των αντίστοιχων ροών των διαφόρων επιμέρους κλάδων οικονομικής δραστηριότητας.

Ένας τρίτος περιορισμός, που δεν είναι ενδογενές στοιχείο της χρήσης ενός λογιστικού πλαισίου, αλλά έχει εισαχθεί επίτηδες, είναι ότι κάθε μεταβολή της αξίας των συναλλαγών πρέπει να αποδίδεται είτε σε μια μεταβολή τιμής είτε σε μια μεταβολή όγκου ή σε συνδυασμό των δύο.

Αν πληρούνται οι εν λόγω τρεις προϋποθέσεις, η αποτίμηση των λογαριασμών αγαθών και υπηρεσιών και των λογαριασμών παραγωγής από άποψη όγκου σημαίνει ότι μπορεί να καταρτιστεί ένα ολοκληρωμένο σύνολο δεικτών τιμής και όγκου.

10.09 Τα στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την κατάρτιση ενός τέτοιου ολοκληρωμένου συνόλου είναι τα ακόλουθα:

Συναλλαγές σε προϊόντα

Παραγωγή	P.1
Εμπορεύσιμη παραγωγή	P.11
Παραγωγή για ίδια τελική χρήση	P.12
Μη εμπορεύσιμη παραγωγή	P.13
Ενδιάμεση ανάλωση	P.2

Τελική καταναλωτική δαπάνη	P.3
Τελική ατομική καταναλωτική δαπάνη	P.31
Τελική συλλογική καταναλωτική δαπάνη	P.32
Πραγματική τελική κατανάλωση	P.4
Πραγματική τελική ατομική κατανάλωση	P.41
Πραγματική τελική συλλογική κατανάλωση	P.42
Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	P.5
Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου	P.51
Μεταβολή αποθεμάτων	P.52
Αποκτήσεις μείον διαθέσεις τιμαλφών	P.53
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	P.6
Εξαγωγές αγαθών	P.61
Εξαγωγές υπηρεσιών	P.62
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	P.7
Εισαγωγές αγαθών	P.71
Εισαγωγές υπηρεσιών	P.72
Φόροι και επιδοτήσεις επί προϊόντων	
Φόροι επί προϊόντων, εξαιρουμένου του ΦΠΑ	D.212 και D.214
Επιδότησεις επί προϊόντων	D.31
ΦΠΑ επί προϊόντων	D.211
Εξισωτικά μεγέθη	
Προστιθέμενη αξία	B.1
Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν	B.1*g

Άλλοι δείκτες τιμής και όγκου

- 10.10 Εκτός από τα μεγέθη μέτρησης τιμών και όγκου που εξετάζονται ανωτέρω, μπορούν επίσης να υποδιαιρεθούν σε συνιστώσες τιμής και όγκου και τα ακόλουθα συγκεντρωτικά μεγέθη. Τα εν λόγω μεγέθη μέτρησης έχουν διάφορους στόχους.

Τα αποθέματα κατά την αρχή και κατά το τέλος κάθε περιόδου, αντιστοίχως, θα πρέπει ίσως να υπολογίζονται από άποψη όγκου, έτσι ώστε να προκύπτουν τα συγκεντρωτικά μεγέθη του ισολογισμού. Το απόθεμα παραχθέντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων πρέπει να υπολογίζεται από άποψη όγκου, για να μπορούν να γίνουν εκτιμήσεις των ποσοστών απόδοσης κεφαλαίου, καθώς και για να υπάρχει μια βάση για την εκτίμηση της ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου από άποψη όγκου. Το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας μπορεί να υπολογίζεται από άποψη όγκου με σκοπό τη μέτρηση της παραγωγικότητας και, σε ορισμένες περιπτώσεις επίσης, όταν εκτιμώνται οι εκροές χρησιμοποιώντας δεδομένα όγκου για τις εισροές. Κατά τον υπολογισμό του κόστους από άποψη όγκου, η ανάλωση πάγιου κεφαλαίου, οι λοιποί φόροι επί της παραγωγής και οι λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής πρέπει επίσης να εκτιμώνται από άποψη όγκου.

- 10.11 Το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας είναι στοιχείο του εισοδήματος. Για να μετρηθεί η αγοραστική δύναμη, το εισόδημα μπορεί να αποτιμηθεί σε πραγματικούς όρους, μέσω του αποπληθωρισμού με ένα δείκτη που θα αντανάκλαζε τις τιμές των προϊόντων τα οποία αγοράζουν οι εργαζόμενοι. Επίσης, και άλλα στοιχεία του εισοδήματος, όπως το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών και το εθνικό εισόδημα, μπορούν να μετρηθούν σε πραγματικούς όρους με τον ίδιο γενικό τρόπο.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΙΜΗΣ ΚΑΙ ΟΓΚΟΥ

Ορισμός των τιμών και των όγκων των εμπορεύσιμων προϊόντων

- 10.12 Δείκτες τιμής και όγκου μπορούν να παράγονται μόνο για μεταβλητές που εμπεριέχουν στοιχεία τιμής και ποσότητας. Οι έννοιες της τιμής και της ποσότητας συνδέονται στενά με την έννοια των ομοιογενών προϊόντων, δηλ. των προϊόντων για τα οποία είναι δυνατόν να οριστούν μονάδες που θεωρούνται ισοδύναμες και οι οποίες, επομένως, μπορούν να ανταλλάσσονται για την ίδια νομισματική αξία. Κατά συνέπεια, η τιμή ενός ομοιογενούς προϊόντος είναι δυνατόν να οριστεί ως το χρηματικό ποσό για το οποίο μπορεί να ανταλλαγεί κάθε μονάδα προϊόντος.

Για κάθε ροή ομοιογενούς προϊόντος, π.χ. παραγωγή, είναι επομένως δυνατόν να οριστεί η τιμή (p), η ποσότητα (q) που αντιστοιχεί στον αριθμό μονάδων και η αξία (v) που ορίζεται από τον τύπο:

$$v = p \times q$$

Ποιότητα, τιμή και ομοιογενή προϊόντα

- 10.13 Ένας άλλος τρόπος ορισμού του ομοιογενούς προϊόντος είναι να θεωρηθεί ότι αυτό αποτελείται από μονάδες της ίδιας ποιότητας.

Τα ομοιογενή προϊόντα παίζουν ουσιαστικό ρόλο στους εθνικούς λογαριασμούς. Πράγματι, η παραγωγή αποτιμάται στη βασική τιμή που καθορίζεται από την αγορά τη στιγμή που πραγματοποιείται, δηλαδή πολύ συχνά πριν από την πώληση. Επομένως, οι παραγόμενες μονάδες δεν πρέπει να αποτιμώνται στην τιμή στην οποία θα πωληθούν στην πραγματικότητα, αλλά στην τιμή στην οποία πωλούνται οι ισοδύναμες μονάδες κατά τη στιγμή της παραγωγής των σχετικών μονάδων. Αυτό είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί με ακρίβεια μόνον όσον αφορά τα ομοιογενή προϊόντα.

- 10.14 Στην πράξη, όμως, δύο μονάδες ενός προϊόντος με ταυτόσημα φυσικά χαρακτηριστικά μπορούν να πωλούνται σε διαφορετικές τιμές για δύο λόγους:

α) Δύο μονάδες με ταυτόσημα φυσικά χαρακτηριστικά μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν είναι ισοδύναμες αν πωλούνται σε διαφορετικούς τόπους, σε διαφορετικές περιόδους ή σύμφωνα με διαφορετικούς όρους. Στην περίπτωση αυτή, οι μονάδες πρέπει να θεωρείται ότι αντιστοιχούν σε διαφορετικά ομοιογενή προϊόντα.

β) Δύο μονάδες με ταυτόσημα φυσικά χαρακτηριστικά μπορούν να πωλούνται σε διαφορετικές τιμές είτε λόγω έλλειψης πληροφόρησης, είτε λόγω επιβολής περιορισμών ως προς την ελευθερία αγοράς, είτε λόγω ύπαρξης παράλληλων αγορών. Στην περίπτωση αυτή, οι μονάδες πρέπει να θεωρείται ότι ανήκουν στο ίδιο ομοιογενές προϊόν.

Κατά συνέπεια, ως ομοιογενές προϊόν μπορεί να οριστεί το προϊόν το σύνολο των μονάδων του οποίου θα πωλείται στην ίδια τιμή υπό συνθήκες τέλει ανταγωνισμού. Αν δεν υπάρχουν συνθήκες τέλει ανταγωνισμού, η τιμή του ομοιογενούς προϊόντος καθορίζεται από τη μέση τιμή των μονάδων του. Επομένως, στους εθνικούς λογαριασμούς, για κάθε ομοιογενές προϊόν υπάρχει μία και μοναδική τιμή, ώστε να είναι δυνατόν να εφαρμόζονται οι γενικοί κανόνες αποτίμησης των προϊόντων.

- 10.15 Η έλλειψη πληροφόρησης σημαίνει ότι οι αγοραστές μπορεί να μην είναι πάντα σωστά πληροφορημένοι όσον αφορά τις υπάρχουσες διαφορές της τιμής, με αποτέλεσμα να διατρέχουν τον κίνδυνο να αγοράσουν άθελά τους σε υψηλότερες τιμές. Αυτό, ή το αντίστροφο, μπορεί να συμβαίνει επίσης σε περιπτώσεις όπου οι επιμέρους αγοραστές και πωλητές διαπραγματεύονται ή παζαρεύουν τις τιμές. Εξάλλου, η διαφορά μεταξύ της μέσης τιμής ενός αγαθού που αγοράζεται σε μια αγορά ή ένα παζάρι, όπου συνήθως γίνονται τέτοιες διαπραγματεύσεις, και της τιμής του ίδιου αγαθού όταν πωλείται σε άλλου είδους κατάσταση λιανικής πώλησης, όπως πολυκατάστημα, θα πρέπει κανονικά να θεωρείται ότι αντανάκλα διαφορές της ποιότητας λόγω διαφορετικών συνθηκών πώλησης.

- 10.16 Διάκριση στην τιμολόγηση υπάρχει όταν οι πωλητές μπορούν να είναι σε θέση να χρεώνουν διαφορετικές τιμές σε διαφορετικές κατηγορίες αγοραστών για τα ίδια αγαθά και υπηρεσίες που πωλούνται υπό τις ίδιες ακριβώς συνθήκες. Στις περιπτώσεις αυτές, υπάρχει περιορισμένη ή δεν υπάρχει καθόλου ελευθερία επιλογής εκ μέρους ενός αγοραστή που ανήκει σε μια ειδική κατηγορία. Η αρχή που εφαρμόζεται είναι ότι οι διακυμάνσεις της τιμής θα πρέπει να θεωρούνται ως τιμολογιακές διακρίσεις όταν χρεώνονται διαφορετικές τιμές για ίδιες μονάδες που πωλούνται υπό τις ίδιες ακριβώς συνθήκες σε μια σαφώς ξεχωριστή αγορά, όταν δηλαδή χρεώνονται διαφορετικές τιμές για το ίδιο ομοιογενές προϊόν. Οι διακυμάνσεις της τιμής λόγω τέτοιων διακρίσεων δεν αποτελούν διαφορές του όγκου.

Η δυνατότητα επαναπώλησης αγαθών σε μια δεδομένη αγορά σημαίνει ότι οι διακρίσεις τιμολόγησης για τα προϊόντα αυτού του είδους μπορεί, στις περισσότερες περιπτώσεις, να θεωρηθεί ασήμαντη. Οι διαφορές τιμών που ενδέχεται να εμφανίζονται για ορισμένα αγαθά μπορούν συνήθως να αποδοθούν σε έλλειψη πληροφόρησης ή στην ύπαρξη παράλληλων αγορών.

Σε κλάδους παροχής υπηρεσιών, π.χ. στις μεταφορές, οι παραγωγοί μπορεί να χρεώνουν χαμηλότερες τιμές σε ομάδες ατόμων που κατά κανόνα έχουν χαμηλότερα εισοδήματα, όπως συνταξιούχους ή φοιτητές. Αν αυτοί είναι ελεύθεροι να ταξιδεύουν όποτε θέλουν, αυτό θα πρέπει να θεωρείται ως τιμολογιακή διάκριση. Εντούτοις, αν χρεώνονται με χαμηλότερα κόμιστρα υπό τον όρο ότι θα ταξιδεύουν μόνο σε ορισμένες χρονικές περιόδους, κατά κανόνα εκτός περιόδου αιχμής, τότε τους προσφέρεται μεταφορά χαμηλότερης ποιότητας, δεδομένου ότι η μεταφορά υπό όρους και η μεταφορά άνευ όρων μπορούν να θεωρηθούν ως διαφορετικά ομοιογενή προϊόντα.

- 10.17 Παράλληλες αγορές μπορεί να υπάρχουν για διάφορους λόγους. Οι αγοραστές μπορεί να μην είναι σε θέση να αγοράζουν όση ποσότητα θα ήθελαν σε χαμηλή τιμή, γιατί δεν υπάρχει επαρκής προσφορά διαθέσιμη στην τιμή αυτή, ενώ μπορεί να υπάρχει μια δευτερεύουσα, παράλληλη αγορά, με υψηλότερες τιμές. Υπάρχει επίσης η δυνατότητα να υπάρχει μια παράλληλη αγορά, όπου οι πωλητές χρεώνουν χαμηλότερες τιμές επειδή μπορεί να αποφεύγουν ορισμένους φόρους.

- 10.18 Έτσι, αν η ποιότητα καθορίζεται από όλα τα κοινά χαρακτηριστικά του συνόλου των μονάδων ενός ομοιογενούς προϊόντος, οι διαφορές της ποιότητας αντικατοπτρίζονται από τους ακόλουθους παράγοντες:

α) φυσικά χαρακτηριστικά·

- β) παραδόσεις σε διαφορετικές τοποθεσίες·
- γ) παραδόσεις σε διαφορετικές ώρες της ημέρας ή σε διαφορετικές περιόδους του έτους·
- δ) διαφορές των όρων πώλησης ή των συνθηκών ή του περιβάλλοντος όπου παρέχονται τα αγαθά ή οι υπηρεσίες.

Τιμές και όγκος

- 10.19 Η εισαγωγή της έννοιας του όγκου στους εθνικούς λογαριασμούς βασίζεται στην επιθυμία να εξαιρεθεί η επίπτωση που έχει η διακύμανση των τιμών στην εξέλιξη των αξιών που εκφράζονται σε νομισματικές μονάδες, οπότε εμφανίζεται ως γενικευμένη χρήση της έννοιας της ποσότητας για ομάδες προϊόντων. Στην πραγματικότητα, για ένα συγκεκριμένο ομοιογενές προϊόν, η εξίσωση $v = p \times q$ επιτρέπει την ανάλυση της διαχρονικής μεταβολής μιας αξίας σε μεταβολή της τιμής και σε μεταβολή της ποσότητας. Στην πράξη, όμως, υπάρχει υπερβολικά μεγάλος αριθμός ομοιογενών προϊόντων που χρειάζονται ξεχωριστό υπολογισμό, με αποτέλεσμα οι αρμόδιοι των εθνικών λογαριασμών να υποχρεούνται να εργαστούν σε πιο συγκεντρωτικό επίπεδο. Σ' αυτό το συγκεντρωτικό επίπεδο, όμως, η εξίσωση $v = p \times q$ παύει πλέον να είναι χρήσιμη, δεδομένου ότι, μολονότι είναι δυνατή η άθροιση αξιών, δεν έχει νόημα η άθροιση ποσοτήτων με σκοπό τον υπολογισμό των τιμών.
- 10.20 Υπάρχει, πάντως, ένας απλός τρόπος να αναλυθεί η μεταβολή της αξίας μιας δέσμης ομοιογενών προϊόντων μεταξύ δύο περιόδων, από τις οποίες η μία θεωρείται περίοδος βάσης και η άλλη τρέχουσα περίοδος. Η συνέπεια της μεταβολής της τιμής μπορεί να αντισταθμιστεί με τον υπολογισμό της αξίας που θα είχε η δέσμη προϊόντων αν δεν είχε υπάρξει μεταβολή των τιμών, δηλαδή εφαρμόζοντας τις τιμές της περιόδου βάσης στις ποσότητες της τρέχουσας περιόδου. Η αξία αυτή σε τιμές της περιόδου βάσης ορίζει την έννοια του όγκου.

Κατ' αυτό τον τρόπο, η αξία μιας δέσμης προϊόντων κατά την τρέχουσα περίοδο μπορεί να παρουσιαστεί ως:

$$v^1 = \sum_i p_i^1 \times q_i^1$$

όπου ο εκθέτης 1 αναφέρεται στην τρέχουσα περίοδο και ο δείκτης i σε ένα συγκεκριμένο ομοιογενές προϊόν. Επομένως, ο όγκος της δέσμης προϊόντων για την τρέχουσα περίοδο ορίζεται σε σχέση με την περίοδο βάσης, με τον τύπο:

$$Volume = \sum_i p_i^0 \times q_i^1$$

όπου ο εκθέτης 0 αναφέρεται στην περίοδο βάσης. Μέσω σύγκρισης του όγκου της δέσμης προϊόντων για την τρέχουσα περίοδο και της συνολικής τους αξίας για την περίοδο βάσης, είναι δυνατόν να μετρηθεί μια μεταβολή που δεν επηρεάζεται από τυχόν διακύμανση των τιμών. Έτσι, είναι δυνατόν να υπολογιστεί ένας δείκτης όγκου με τον τύπο:

$$IVol^1 = \frac{\sum_i p_i^0 \times q_i^1}{\sum_i p_i^0 \times q_i^0}$$

Ο δείκτης όγκου που ορίζεται κατ' αυτό τον τρόπο είναι δείκτης ποσοτήτων «Laspeyres», στον οποίο κάθε βασικός δείκτης σταθμίζεται μέσω της αναλογίας του βασικού προϊόντος επί της συνολικής αξίας της περιόδου βάσης.

Αφού οριστεί η έννοια του όγκου, είναι δυνατόν να οριστεί κατ' αναλογία, μέσω της εξίσωσης $v = p \times q$, όχι μια τιμή αλλά ένας δείκτης τιμών. Συνεπώς, ο δείκτης τιμών ορίζεται μέσω του λόγου μεταξύ της αξίας για την τρέχουσα περίοδο και του όγκου, δηλαδή με τον τύπο:

$$IP^1 = \frac{\sum_i p_i^1 \times q_i^1}{\sum_i p_i^0 \times q_i^1}$$

Αυτός είναι ένας δείκτης τιμών Paasche στον οποίο κάθε δείκτης τιμών βάσης σταθμίζεται μέσω της αναλογίας του βασικού προϊόντος επί της συνολικής αξίας της τρέχουσας περιόδου.

Οι δείκτες όγκου και τιμών που ορίζονται κατ' αυτό τον τρόπο επαληθεύουν την εξίσωση:

$$\text{Δείκτης αξίας} = \text{Δείκτης τιμής} \times \text{Δείκτης όγκου}$$

Η εξίσωση αυτή είναι μια γενικότερη μορφή της εξίσωσης $v = p \times q$ και επιτρέπει να αναλύεται σε μεταβολή του όγκου και σε μεταβολή της τιμής οποιαδήποτε μεταβολή στην αξία μιας δέσμης προϊόντων.

Κατά τον υπολογισμό του όγκου, οι ποσότητες σταθμίζονται μέσω των τιμών της περιόδου βάσης, οπότε το αποτέλεσμα εξαρτάται από τη διάρθρωση των τιμών. Κατά κανόνα, οι μεταβολές στη διάρθρωση των τιμών είναι λιγότερο σημαντικές για σύντομες περιόδους παρά για μακρές περιόδους. Κατά συνέπεια, ο υπολογισμός του όγκου πραγματοποιείται μόνο για δύο διαδοχικά έτη, δηλαδή ο όγκος υπολογίζεται σε τιμές του προηγούμενου έτους.

Για τις συγκρίσεις μεγαλύτερων χρονικών διαστημάτων, οι δείκτες όγκου Laspeyres και οι δείκτες τιμών Paasche υπολογίζονται πρώτα σε σχέση με το προηγούμενο έτος και στη συνέχεια καθορίζονται οι αλυσιδωτοί δείκτες.

- 10.21 Τα κύρια πλεονεκτήματα της χρήσης δεικτών τιμών Paasche και δεικτών όγκου Laspeyres είναι η απλή ερμηνεία και ο απλός υπολογισμός τους, καθώς και η ιδιότητα της προσθετικότητας στα ισοζύγια προσφοράς και χρήσης.
- 10.22 Οι αλυσιδωτοί δείκτες έχουν το μειονέκτημα ότι οδηγούν σε όγκους χωρίς προσθετικότητα, οπότε δεν μπορούν να χρησιμοποιούνται στις διαδικασίες ισοσκελισμού των προϊόντων με βάση πίνακες προσφοράς και χρήσης.
- 10.23 Τα μη προσθετικά δεδομένα όγκων που υπολογίζονται με αλυσιδωτούς δείκτες δημοσιεύονται χωρίς καμία αναπροσαρμογή. Η μέθοδος αυτή είναι διαφανής και δείχνει στους χρήστες την έκταση του προβλήματος. Αυτό δεν αποκλείει τη δυνατότητα να υπάρχουν περιπτώσεις κατά τις οποίες οι αρμόδιοι για την κατάρτιση των δεδομένων μπορεί να κρίνουν ότι είναι καλύτερο να εξαλειφθούν οι ασυμφωνίες για να βελτιωθεί η συνολική συνέπεια των δεδομένων. Όταν οι αξίες του έτους αναφοράς υπολογίζονται με προβολή μέσω αλυσιδωτών δεικτών όγκου, θα πρέπει να εξηγείται στους χρήστες γιατί δεν υπάρχει προσθετικότητα στους πίνακες.
- 10.24 Στην πράξη, επειδή είναι αδύνατη η μέτρηση των τιμών και των ποσοτήτων για όλα τα ομοιογενή προϊόντα μιας οικονομίας, οι δείκτες όγκου ή τιμών υπολογίζονται χρησιμοποιώντας δείγματα αντιπροσωπευτικών ομοιογενών προϊόντων, με βάση την ιδέα ότι οι όγκοι ή οι τιμές των προϊόντων που δεν περιλαμβάνονται στο δείγμα μεταβάλλονται κατά τον ίδιο τρόπο που μεταβάλλεται ο μέσος όρος του δείγματος. Επομένως, είναι αναγκαίο να χρησιμοποιείται μια όσο το δυνατόν πιο αναλυτική ταξινόμηση των προϊόντων, έτσι ώστε το κάθε προϊόν που επιλέγεται να έχει τη μέγιστη δυνατή ομοιογένεια, ασχέτως του βαθμού λεπτομέρειας που χρησιμοποιείται στην παρουσίαση των αποτελεσμάτων.
- 10.25 Δεδομένου ότι η εξίσωση συνδέει τους δείκτες της αξίας, της τιμής και του όγκου, χρειάζεται να υπολογιστούν μόνο δύο δείκτες. Συνήθως, ο δείκτης αξίας προκύπτει με απλή σύγκριση των συνολικών αξιών για την τρέχουσα περίοδο και την περίοδο βάσης. Στη συνέχεια πρέπει να επιλέγεται αν θα υπολογιστεί δείκτης τιμών ή δείκτης όγκου. Στις περισσότερες περιπτώσεις, η υπόθεση (παραδοχή) της παράλληλης μεταβολής που διέπει τη μέθοδο αποδεικνύεται περισσότερο από τις τιμές παρά από τους όγκους, επειδή οι τιμές διαφορετικών προϊόντων συχνά επηρεάζονται σημαντικά από ορισμένους κοινούς παράγοντες, όπως το κόστος των πρώτων υλών και των μισθών. Στην περίπτωση αυτή, ο δείκτης τιμών υπολογίζεται χρησιμοποιώντας ένα δείγμα προϊόντων σταθερής διαχρονικής ποιότητας, όπου η ποιότητα δεν καθορίζεται μόνον από τα φυσικά χαρακτηριστικά του προϊόντος, αλλά και από τους όρους της πώλησης, όπως εξηγήθηκε ανωτέρω. Κατ' αυτό τον τρόπο όλες οι διακυμάνσεις της συνολικής αξίας που προκαλούνται από τις διαρθρωτικές μεταβολές μεταξύ των διαφόρων προϊόντων θα εμφανίζονται ως διακυμάνσεις του όγκου και όχι των τιμών.

Σε μερικές περιπτώσεις, όμως, θα είναι ευκολότερο να υπολογίζεται δείκτης όγκου και να χρησιμοποιείται για την εξαγωγή δείκτη τιμών. Περιστασιακά, ίσως και να είναι προτιμότερο ο δείκτης αξίας να υπολογίζεται με βάση ένα δείκτη τιμών και ένα δείκτη όγκου.

Νέα προϊόντα

- 10.26 Η μέθοδος του υπολογισμού των δεικτών τιμών και όγκου που περιγράφηκε ανωτέρω προϋποθέτει ότι τα προϊόντα υφίστανται και τα δύο διαδοχικά έτη. Στην πραγματικότητα, όμως, πολλά προϊόντα εμφανίζονται και εξαφανίζονται από έτος σε έτος, γεγονός που πρέπει να απεικονίζεται στους δείκτες τιμών και όγκου. Όταν ο όγκος καθορίζεται χρησιμοποιώντας τις τιμές του προηγούμενου έτους, δεν υπάρχουν ιδιαίτερες δυσχέρειες στην περίπτωση προϊόντων που υπήρχαν το προηγούμενο έτος, αλλά δεν υφίστανται πλέον κατά το τρέχον έτος, επειδή απλώς τους αποδίδεται μηδενική ποσότητα για το τρέχον έτος. Το πρόβλημα είναι πιο σύνθετο στην περίπτωση νέων προϊόντων, δεδομένου ότι για το προηγούμενο έτος δεν είναι δυνατόν να μετρηθεί η τιμή ενός προϊόντος που δεν υπάρχει.

Στην περίπτωση αυτή, υπάρχουν δύο είδη προσεγγίσεων για την εκτίμηση της τιμής για το προηγούμενο έτος: σύμφωνα με την πρώτη, θεωρείται ότι η τιμή του νέου προϊόντος μεταβάλλεται όπως η τιμή παρόμοιων προϊόντων, ενώ σύμφωνα με τη δεύτερη επιχειρείται απευθείας υπολογισμός της τιμής που θα είχε το νέο προϊόν αν είχε υπάρξει κατά την περίοδο βάσης. Στην πρώτη προσέγγιση χρησιμοποιείται απλώς ένας δείκτης τιμών που υπολογίζεται με βάση ένα δείγμα ομοιογενών προϊόντων στα οποία υπάρχουν επί δύο διαδοχικά έτη, και, στην πράξη, αυτή είναι η μέθοδος που χρησιμοποιείται για τα περισσότερα νέα προϊόντα, επειδή γενικά ο αριθμός τους είναι τόσο μεγάλος που δεν μπορούν να προσδιοριστούν ρητά, ιδίως όταν ο ορισμός των ομοιογενών προϊόντων εφαρμόζεται με τη στενή έννοια. Σύμφωνα με τη δεύτερη προσέγγιση, οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται συχνότερα είναι η ηδονική μέθοδος, που συνίσταται στον καθορισμό της τιμής ενός προϊόντος με βάση τα κύρια χαρακτηριστικά του, και η μέθοδος βάσει εισροών, που χρησιμοποιεί το κόστος ενός προϊόντος για τον υπολογισμό της τιμής του.

Το ζήτημα των νέων προϊόντων έχει ιδιαίτερη σημασία σε ορισμένους τομείς. Πολλά κεφαλαιουχικά αγαθά παράγονται ως μοναδικά είδη και, επομένως, εμφανίζονται ως νέα προϊόντα. Αυτό συμβαίνει και για πολλές υπηρεσίες που δεν παρέχονται ποτέ με τον ίδιο ακριβώς τρόπο, π.χ. τις υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης.

- 10.27 Για τις συναλλαγές υπηρεσιών είναι συχνά πιο δύσκολο να προσδιοριστούν τα χαρακτηριστικά που καθορίζουν τις φυσικές μονάδες και μπορεί να προκύψουν διαφορές απόψεων σχετικά με τα κριτήρια που θα χρησιμοποιηθούν. Η δυσκολία αυτή μπορεί να αφορά σημαντικούς κλάδους όπως τις υπηρεσίες χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης, το χονδρικό και λιανικό εμπόριο, την παροχή υπηρεσιών σε επιχειρήσεις, την εκπαίδευση, την έρευνα και την ανάπτυξη, την υγειονομική περίθαλψη ή την ψυχαγωγία. Η επιλογή φυσικών μονάδων για τις δραστηριότητες αυτές παρουσιάζεται στο *Εγχειρίδιο για τα μεγέθη μέτρησης τιμών και όγκου στους εθνικούς λογαριασμούς* ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Eurostat, *Εγχειρίδιο για τα μεγέθη μέτρησης τιμών και όγκου στους εθνικούς λογαριασμούς (Handbook on price and volume measures in national accounts)*, 2001 (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>).

Αρχές για τις μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες

10.28 Η κατάρτιση ενός περιεκτικού συστήματος δεικτών τιμών και όγκου που να καλύπτει όλη την προσφορά και τις χρήσεις αγαθών και υπηρεσιών παρουσιάζει ιδιαίτερη δυσκολία όσον αφορά τη μέτρηση της παραγωγής μη εμπορεύσιμων υπηρεσιών. Οι υπηρεσίες αυτές διαφέρουν από τις εμπορεύσιμες υπηρεσίες κατά το ότι δεν πωλούνται σε αγοραία τιμή και ότι η αξία τους σε τρέχουσες τιμές υπολογίζεται ως το άθροισμα των σχετικών στοιχείων κόστους. Τα εν λόγω στοιχεία κόστους είναι η ενδιάμεση ανάλωση, το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, οι λοιποί φόροι μείον επιδοτήσεις παραγωγής και η ανάλωση πάγιου κεφαλαίου.

10.29 Εφόσον δεν υπάρχει μονάδα αγοραίας τιμής, το μοναδιαίο κόστος μιας μη εμπορεύσιμης υπηρεσίας μπορεί να θεωρηθεί ως το ισοδύναμο της τιμής. Πράγματι, η τιμή ενός εμπορεύσιμου προϊόντος αντιστοιχεί στη δαπάνη που οφείλει να πραγματοποιήσει ο αγοραστής για να λάβει το προϊόν υπό την κατοχή του, ενώ το μοναδιαίο κόστος μιας μη εμπορεύσιμης υπηρεσίας αντιστοιχεί στη δαπάνη που οφείλει να πραγματοποιήσει η κοινωνία για να χρησιμοποιήσει την υπηρεσία. Έτσι, όταν είναι δυνατόν να καθοριστούν μονάδες ποσότητας για τις μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες, είναι επίσης δυνατόν να εφαρμοστούν οι γενικές αρχές υπολογισμού των δεικτών όγκου και τιμής που αναφέρονται ανωτέρω.

Γενικά, υπάρχει δυνατότητα καθορισμού μονάδων ποσότητας για τις μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες οι οποίες αναλώνονται σε ατομική βάση, όπως οι υπηρεσίες εκπαίδευσης και οι υπηρεσίες υγείας, πράγμα που σημαίνει ότι στην περίπτωση αυτών των υπηρεσιών πρέπει να εφαρμόζονται συστηματικά οι γενικές αρχές.

Η μέθοδος που συνίσταται στον υπολογισμό του όγκου μέσω της εφαρμογής των μοναδιαίων στοιχείων κόστους του προηγούμενου έτους στις ποσότητες του τρέχοντος έτους καλείται μέθοδος βάσει εκροών.

10.30 Είναι δύσκολο, όμως, να καθοριστούν μονάδες ποσότητας για συλλογικές μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες, όπως είναι για παράδειγμα οι υπηρεσίες που συνδέονται με τη γενική κυβέρνηση, τη δικαιοσύνη ή την άμυνα. Στην περίπτωση αυτή, επομένως, πρέπει να χρησιμοποιούνται άλλες μέθοδοι κατ' αναλογία με τη γενική μέθοδο. Η μέθοδος αυτή ορίζει τον όγκο με βάση τιμές του προηγούμενου έτους, δηλαδή ορίζει τον όγκο ως τη δαπάνη που θα είχαν πραγματοποιήσει οι αγοραστές αν οι τιμές δεν είχαν μεταβληθεί. Ο τελευταίος αυτός ορισμός μπορεί να χρησιμοποιείται όταν δεν είναι δυνατόν να καθοριστεί μια μονάδα ποσότητας, υπό την προϋπόθεση ότι δεν εφαρμόζεται για μια μονάδα προϊόντος αλλά για τη δαπάνη συνολικά. Επειδή η αξία μιας μη εμπορεύσιμης υπηρεσίας καθορίζεται από τα σχετικά στοιχεία κόστους, είναι κατά συνέπεια δυνατόν να υπολογιστεί ο όγκος μέσω της αξίας των στοιχείων κόστους σε τιμές της περιόδου βάσης, δηλαδή μέσω της αξίας, σε τιμές της περιόδου βάσης, της ενδιάμεσης ανάλωσης, του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας, των άλλων φόρων μείον τις επιδοτήσεις παραγωγής και της ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου. Η μέθοδος αυτή είναι γνωστή ως μέθοδος βάσει εισροών. Ο υπολογισμός του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας, της ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου, των φόρων και των επιδοτήσεων της παραγωγής με όρους όγκου, εξετάζεται στις επόμενες παραγράφους.

Ακόμη και στην ευνοϊκότερη περίπτωση των μη εμπορεύσιμων υπηρεσιών που αναλώνονται σε ατομική βάση, όπως οι υπηρεσίες εκπαίδευσης και οι υπηρεσίες υγείας, δεν είναι πάντα εύκολη η διάκριση των ομοιογενών προϊόντων. Πράγματι, τα χαρακτηριστικά αυτών των υπηρεσιών σπανίως καθορίζονται με επαρκή ακρίβεια ώστε να είναι δυνατόν να κριθεί με βεβαιότητα αν δύο διαφορετικές μονάδες υπηρεσιών μπορούν να θεωρηθούν ισοδύναμες, αν δηλαδή πρέπει να θεωρηθούν ότι αντιστοιχούν σε ένα και το αυτό ομοιογενές προϊόν ή σε δύο ξεχωριστά προϊόντα. Οι αρμόδιοι των εθνικών λογαριασμών μπορούν να βασίζονται σε δύο κριτήρια ισοδυναμίας:

α) Το κριτήριο του μοναδιαίου κόστους: δύο μονάδες μη εμπορεύσιμων υπηρεσιών θεωρούνται ισοδύναμες αν έχουν το ίδιο μοναδιαίο κόστος. Το κριτήριο αυτό βασίζεται στην ιδέα ότι, σε συλλογικό επίπεδο, εκείνοι που χρησιμοποιούν τις δημόσιες υπηρεσίες είναι εκείνοι που αποφασίζουν γι' αυτές και τις πληρώνουν. Για παράδειγμα, οι πολίτες αποφασίζουν για τις δημόσιες υπηρεσίες μέσω των εκπροσώπων τους και τις πληρώνουν μέσω φορολογίας τους. Υπ' αυτές τις συνθήκες, δεν μπορεί να αναμένεται από τους πολίτες να πληρώνουν διαφορετικές τιμές για μονάδες υπηρεσιών που θεωρούν ισοδύναμες. Συνεπώς, σύμφωνα με το κριτήριο αυτό, δύο μονάδες υπηρεσιών με διαφορετικό κόστος πρέπει να θεωρείται ότι αντιστοιχούν σε διαφορετικά προϊόντα, ενώ ένα μη εμπορεύσιμο ομοιογενές προϊόν χαρακτηρίζεται από το ενιαίο ύψος του μοναδιαίου του κόστους.

β) Το κριτήριο του αποτελέσματος: δύο μονάδες μη εμπορεύσιμων υπηρεσιών θεωρούνται ισοδύναμες αν παρέχουν το ίδιο αποτέλεσμα. Το κριτήριο αυτό βασίζεται στην ιδέα ότι δύο μονάδες υπηρεσιών που θεωρούνται ισοδύναμες από τους πολίτες μπορεί, εντούτοις, να παράγονται με διαφορετικό κόστος, δεδομένου ότι οι πολίτες δεν ελέγχουν πλήρως την παραγωγική διαδικασία αυτών των υπηρεσιών. Το κριτήριο του μοναδιαίου κόστους παύει να είναι κατάλληλο στην περίπτωση αυτή και πρέπει να αντικατασταθεί από ένα κριτήριο που να αντιστοιχεί στη χρησιμότητα των μη εμπορεύσιμων υπηρεσιών για την κοινωνία.

Επειδή το κριτήριο του αποτελέσματος φαίνεται συχνά καταλληλότερο, ολοκληρώθηκαν πολλές εργασίες για την ανάπτυξη μεθόδων που βασίζονται σ' αυτό το κριτήριο, ενώ η έρευνα για τη βελτίωσή τους συνεχίζεται. Στην πράξη, οι μέθοδοι αυτές συχνά συνεπάγονται την εισαγωγή, στον υπολογισμό του όγκου, διορθωτικών συντελεστών που εφαρμόζονται στις ποσότητες· στην περίπτωση αυτή ονομάζονται μέθοδοι με ρητή διόρθωση για λόγους ποιότητας.

Η κυριότερη δυσκολία εφαρμογής αυτών των μεθόδων συνδέεται με τον ορισμό και τη μέτρηση του αποτελέσματος. Πράγματι, η μέτρηση του αποτελέσματος προϋποθέτει την ύπαρξη καθορισμένων στόχων, κάτι που δεν είναι και τόσο απλό στον τομέα των μη εμπορεύσιμων υπηρεσιών. Για παράδειγμα, ποιοι είναι οι στόχοι των υπηρεσιών δημόσιας υγείας; η βελτίωση της κατάστασης της δημόσιας υγείας ή η παράταση του βίου; Και τα δύο φυσικά· τότε, όμως, πώς

σταθμίζονται οι διάφοροι στόχοι, όταν δεν είναι ισοδύναμοι; Για παράδειγμα, ποια είναι η καλύτερη θεραπεία, εκείνη που δίνει στον ασθενή τη δυνατότητα να ζήσει άλλον ένα χρόνο με καλή υγεία ή εκείνη που του επιτρέπει να ζήσει άλλα δύο χρόνια με κακή υγεία; Επιπροσθέτως, οι εκτιμήσεις του αποτελέσματος είναι συχνά αμφιλεγόμενες. Έτσι, σε πολλές χώρες, επανέρχονται περιοδικά διαμάχες όσον αφορά τη βελτίωση ή την επιδείνωση των σχολικών επιδόσεων των μαθητών.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, δεδομένων των εννοιολογικών δυσχερειών και της έλλειψης συναίνεσης ως προς τις μεθόδους βάσει εκρών που υφίστανται προσαρμογή για να αντανakλούν την ποιότητα (με βάση το αποτέλεσμα), οι μέθοδοι αυτές εξαιρούνται από το κεντρικό πλαίσιο, προκειμένου να διαφυλάσσεται η συγκρισιμότητα των αποτελεσμάτων. Οι μέθοδοι αυτές εφαρμόζονται προαιρετικά μόνο για τους πρόσθετους πίνακες, ενώ η σχετική έρευνα συνεχίζεται. Έτσι, στον τομέα των μη εμπορεύσιμων υπηρεσιών υγείας και εκπαίδευσης, οι εκτιμήσεις της παραγωγής και της ανάλωσης από άποψη όγκου πρέπει να υπολογίζονται με βάση άμεσες μετρήσεις της παραγωγής —μη προσαρμοσμένες με βάση τις διακυμάνσεις της ποιότητας—, με στάθμιση των ποσοτήτων που παρήχθησαν με τα μοναδιαία στοιχεία κόστους που είχαν οι εν λόγω υπηρεσίες το προηγούμενο έτος, χωρίς να γίνει σε αυτές καμία διόρθωση που θα συνεκτιμούσε την ποιότητα. Οι μέθοδοι αυτές πρέπει να εφαρμόζονται σε επαρκώς αναλυτικό επίπεδο. Το ελάχιστο επίπεδο ορίζεται στο Εγχειρίδιο της Eurostat για τα μεγέθη μέτρησης τιμών και όγκου στους εθνικούς λογαριασμούς.

Παρόλο που η χρήση μεθόδων βάσει εισροών πρέπει γενικώς να αποφεύγεται, είναι δυνατόν στον τομέα της υγείας, να εφαρμόζεται η μέθοδος βάσει εισροών όταν η ποικιλία των υπηρεσιών είναι τέτοια ώστε ο καθορισμός ομοιογενών προϊόντων να καθίσταται στην πράξη αδύνατος. Επιπροσθέτως, οι εκτιμήσεις των εθνικών λογαριασμών πρέπει να συνοδεύονται από επεξηγηματικές πληροφορίες που να επιστούν την προσοχή των χρηστών στις μεθόδους μέτρησης.

Αρχές για την προστιθέμενη αξία και το ΔΕΥΧΠ

- 10.31 Η προστιθέμενη αξία, που είναι το εξισωτικό μέγεθος στον λογαριασμό παραγωγής, είναι το μόνο εξισωτικό μέγεθος που αποτελεί μέρος του ολοκληρωμένου συστήματος δεικτών τιμών και όγκου. Πρέπει πάντως να τονιστούν τα πολύ ειδικά χαρακτηριστικά αυτού του μεγέθους, καθώς και η σημασία των σχετικών του δεικτών όγκου και τιμών.

Σε αντίθεση με τις διάφορες ροές αγαθών και υπηρεσιών, η προστιθέμενη αξία δεν αντιπροσωπεύει καμία συγκεκριμένη κατηγορία συναλλαγών. Επομένως, δεν μπορεί να αναλυθεί άμεσα σε συνιστώσα τιμής και συνιστώσα όγκου.

- 10.32 Ορισμός: Η προστιθέμενη αξία από άποψη όγκου ορίζεται ως η διαφορά μεταξύ της παραγωγής από άποψη όγκου και της ενδιάμεσης ανάλωσης από άποψη όγκου.

$$VA = \sum P(0) Q(1) - \sum p(0) q(1)$$

όπου P και Q είναι τιμές και ποσότητες της παραγωγής και p και q είναι τιμές και ποσότητες της ενδιάμεσης ανάλωσης. Η θεωρητικά ορθή μέθοδος για τον υπολογισμό της προστιθέμενης αξίας από άποψη όγκου είναι με διπλό αποπληθωρισμό, δηλαδή ξεχωριστό αποπληθωρισμό των δύο ροών του λογαριασμού παραγωγής (παραγωγή και ενδιάμεση ανάλωση) και υπολογισμό του υπολοίπου αυτών των δύο επανεκτιμημένων ροών.

- 10.33 Σε ορισμένες περιπτώσεις, όταν τα στατιστικά δεδομένα εξακολουθούν να είναι ελλιπή ή ανεπαρκώς αξιόπιστα, μπορεί να είναι απαραίτητη η χρήση ενός μοναδικού δείκτη. Αν υπάρχουν ικανοποιητικά δεδομένα σχετικά με την προστιθέμενη αξία σε τρέχουσες τιμές, μια εναλλακτική λύση για τον διπλό αποπληθωρισμό είναι ο άμεσος αποπληθωρισμός της τρέχουσας προστιθέμενης αξίας με ένα δείκτη τιμών της παραγωγής. Αυτό προϋποθέτει ότι υιοθετείται η υπόθεση ότι οι τιμές της ενδιάμεσης ανάλωσης μεταβάλλονται με τον ίδιο ρυθμό που μεταβάλλονται οι τιμές της παραγωγής. Μια άλλη πιθανή διαδικασία είναι η προβολή της προστιθέμενης αξίας του έτους βάσης με ένα δείκτη όγκου της παραγωγής. Αυτός ο δείκτης όγκου μπορεί να υπολογιστεί είτε άμεσα από ποσοτικά στοιχεία είτε με τον αποπληθωρισμό της τρέχουσας αξίας της παραγωγής με έναν κατάλληλο δείκτη τιμών. Η μέθοδος αυτή υποθέτει στην πραγματικότητα ότι οι μεταβολές του όγκου είναι οι ίδιες για την παραγωγή και για την ενδιάμεση ανάλωση.

Για ορισμένους κλάδους εμπορεύσιμων και μη εμπορεύσιμων υπηρεσιών, όπως οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, οι επιχειρηματικές υπηρεσίες ή η άμυνα, μπορεί να μην είναι δυνατόν να υπάρχουν ικανοποιητικές εκτιμήσεις των μεταβολών της τιμής ή του όγκου για την παραγωγή. Στις περιπτώσεις αυτές οι κινήσεις της προστιθέμενης αξίας από άποψη όγκου μπορούν να εκτιμηθούν μέσω των μεταβολών του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας σε λόγους αμοιβών του προηγούμενου έτους και της ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου από άποψη όγκου. Οι υπεύθυνοι για την κατάρτιση των δεδομένων μπορεί να αναγκαστούν να χρησιμοποιήσουν τέτοια μέσα, ακόμη και αν δεν υπάρχει βάσιμος λόγος που να δικαιολογεί την υπόθεση ότι η παραγωγικότητα της εργασίας παραμένει αμετάβλητη βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα.

- 10.34 Επομένως, από την ίδια τη φύση τους, οι δείκτες όγκου και τιμών για την προστιθέμενη αξία είναι διαφορετικοί από τους αντίστοιχους δείκτες για τις ροές αγαθών και υπηρεσιών.

Τα ίδια ισχύουν για τους δείκτες τιμών και όγκου των συγκεντρωτικών εξισωτικών μεγεθών όπως το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν. Η αξία του τελευταίου ισοδυναμεί με το άθροισμα όλων των προστιθέμενων αξιών όλων των κλάδων, δηλαδή με ένα άθροισμα εξισωτικών μεγεθών, συν φόρους μείον επιδοτήσεις προϊόντων, ενώ, από άλλη άποψη, μπορεί να θεωρηθεί ότι αντιπροσωπεύει το εξισωτικό μέγεθος μεταξύ των συνολικών τελικών χρήσεων και των εισαγωγών.

ΕΙΔΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ

- 10.35 Το ολοκληρωμένο σύστημα δεικτών τιμών και όγκου, αν και ουσιαστικά περιορίζεται σε συναλλαγές σχετικές με αγαθά και υπηρεσίες, δεν αποκλείει τη δυνατότητα υπολογισμού μεγεθών μέτρησης των μεταβολών της τιμής και του όγκου για ορισμένες άλλες συναλλαγές.

Φόροι και επιδοτήσεις προϊόντων και εισαγωγών

- 10.36 Η προαναφερθείσα δυνατότητα υπάρχει, ιδιαίτερα, στην περίπτωση των φόρων και των επιδοτήσεων που συνδέονται άμεσα με την ποσότητα ή την αξία των αγαθών και των υπηρεσιών που είναι αντικείμενο ορισμένων συναλλαγών. Στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων, οι αξίες των εν λόγω φόρων και επιδοτήσεων εμφανίζονται σαφώς. Εφαρμόζοντας τους κανόνες που περιγράφονται παρακάτω, είναι δυνατός ο καθορισμός μεγεθών μέτρησης της τιμής και του όγκου για τις κατηγορίες των φόρων και των επιδοτήσεων που καταγράφονται στους λογαριασμούς αγαθών και υπηρεσιών, και συγκεκριμένα:

α) φόροι επί προϊόντων, εκτός από τον ΦΠΑ (D.212 και D.214)·

β) επιδοτήσεις προϊόντων (D.31)·

γ) ΦΠΑ επί των προϊόντων (D.211).

- 10.37 Η πιο απλή περίπτωση είναι οι φόροι που αντιπροσωπεύουν ένα σταθερό ποσό ανά μονάδα ποσότητας του προϊόντος που είναι αντικείμενο της συναλλαγής. Η αξία των εσόδων από έναν τέτοιο φόρο εξαρτάται από τα ακόλουθα:

α) ποσότητα των προϊόντων που υπεισέρχονται στη συναλλαγή·

β) ποσό που εισπράττεται ανά μονάδα, δηλαδή τιμή φορολόγησης.

Η ανάλυση της μεταβολής της αξίας στις δύο συνιστώσες της δεν παρουσιάζει ουσιαστικά καμιά δυσκολία. Η διακύμανση του όγκου καθορίζεται από τη μεταβολή των ποσοτήτων των φορολογούμενων προϊόντων· η διακύμανση της τιμής αντιστοιχεί στη μεταβολή του ποσού που εισπράττεται ανά μονάδα, δηλαδή στη μεταβολή της τιμής φορολόγησης.

- 10.38 Μια πιο συνήθης περίπτωση είναι αυτή κατά την οποία ο φόρος αντιπροσωπεύει ένα ορισμένο ποσοστό της αξίας της συναλλαγής. Στην περίπτωση αυτή, η αξία των εσόδων από έναν τέτοιο φόρο εξαρτάται από τα ακόλουθα:

α) ποσότητα των προϊόντων που υπεισέρχονται στη συναλλαγή·

β) τιμή των προϊόντων που υπεισέρχονται στη συναλλαγή·

γ) φορολογικός συντελεστής (εκατοστιαίος).

Στην περίπτωση αυτή, η τιμή φορολόγησης καθορίζεται εφαρμόζοντας τον φορολογικό συντελεστή στην τιμή του προϊόντος. Η μεταβολή της αξίας των προσόδων από έναν φόρο αυτού του είδους μπορεί επίσης να διαιρεθεί στη μεταβολή του όγκου που προσδιορίζεται από τη μεταβολή των ποσοτήτων των φορολογούμενων προϊόντων, και στη μεταβολή της τιμής που αντιστοιχεί στη μεταβολή της τιμής φορολόγησης ($\beta \times \gamma$).

- 10.39 Το ύψος των φόρων επί προϊόντων εκτός από τον ΦΠΑ (D.212 και D.214) μετριέται, από άποψη όγκου, εφαρμόζοντας στις ποσότητες των παραγόμενων ή εισαγόμενων προϊόντων τις τιμές φορολόγησης του έτους βάσης ή εφαρμόζοντας στην αξία της παραγωγής ή των εισαγωγών, ανατιμημένη σε τιμές του έτους βάσης, τους φορολογικούς συντελεστές του έτους βάσης. Πρέπει να προσεχθεί το γεγονός ότι οι τιμές φορολόγησης μπορεί να διαφέρουν από χρήση σε χρήση. Αυτό λαμβάνεται υπόψη στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων.

- 10.40 Με τον ίδιο τρόπο, το ύψος των επιδοτήσεων προϊόντων (D.31) μετριέται, από άποψη όγκου, εφαρμόζοντας στις ποσότητες των παραγόμενων ή εισαγόμενων προϊόντων τις τιμές επιδότησης του έτους βάσης ή εφαρμόζοντας στην αξία της παραγωγής ή των εισαγωγών, ανατιμημένη σε τιμές του έτους βάσης, τα ποσοστά επιδοτήσεων του έτους βάσης, λαμβάνοντας υπόψη τα διαφορετικά ποσοστά επιδοτήσεων για τις διάφορες επιμέρους χρήσεις.

- 10.41 Ο ΦΠΑ επί των προϊόντων (D.11) υπολογίζεται καθαρός τόσο για το σύνολο της οικονομίας όσο και για τους επιμέρους κλάδους και τους λοιπούς χρήστες και αναφέρεται μόνο στον ΦΠΑ που δεν εκπίπτει. Αυτός ορίζεται ως η διαφορά μεταξύ του ΦΠΑ που τιμολογείται στα προϊόντα και του ΦΠΑ που εκπίπτει από τους χρήστες αυτών των προϊόντων. Ως εναλλακτική λύση, είναι επίσης δυνατόν να καθοριστεί ο ΦΠΑ επί των προϊόντων ως το άθροισμα όλων των μη εκπεστέων ποσών που πρέπει να καταβληθούν από τους χρήστες.

Ο ΦΠΑ που δεν εκπίπτει μπορεί να υπολογιστεί από άποψη όγκου με την εφαρμογή των συντελεστών ΦΠΑ που ίσχυαν κατά το προηγούμενο έτος στις ροές, εκφρασμένες σε τιμές του προηγούμενου έτους. Έτσι, οποιαδήποτε αλλαγή του συντελεστή ΦΠΑ για το τρέχον έτος θα αντανakλάται στον δείκτη τιμών και όχι στον δείκτη όγκου του ΦΠΑ που δεν εκπίπτει.

Το τμήμα του ΦΠΑ που εκπίπτει στον τιμολογηθέντα και, επομένως, στον ΦΠΑ που δεν εκπίπτει μπορεί να μεταβληθεί:

- α) είτε λόγω μεταβολής του δικαιώματος έκπτωσης του ΦΠΑ λόγω τροποποίησης των φορολογικών νόμων ή κανονισμών, που ισχύει με ή χωρίς χρονική υστέρηση·
- β) είτε λόγω μεταβολής της διάρθρωσης των χρήσεων του προϊόντος (π.χ. αύξηση του μέρους των χρήσεων για τις οποίες μπορεί να εκπέσει ο ΦΠΑ).

Μια μεταβολή του ύψους του ΦΠΑ που εκπίπτει λόγω μεταβολής του δικαιώματος έκπτωσης του ΦΠΑ θα αντιμετωπίζεται, με τη μέθοδο που περιγράφεται εδώ, ως μεταβολή της τιμής φορολόγησης-το ίδιο ισχύει και για μια μεταβολή του συντελεστή του τιμολογημένου ΦΠΑ.

Εξάλλου, μια μεταβολή του ύψους του ΦΠΑ που εκπίπτει λόγω μεταβολής της διάρθρωσης των χρήσεων του προϊόντος αποτελεί μεταβολή του όγκου του ΦΠΑ που εκπίπτει, που θα πρέπει να αντανακλάται στον δείκτη όγκου του ΦΠΑ επί προϊόντων.

Λοιποί φόροι και επιδοτήσεις της παραγωγής

- 10.42 Η αντιμετώπιση των λοιπών φόρων (D.29) και επιδοτήσεων (D.39) της παραγωγής δημιουργεί μια ιδιαίτερη δυσκολία, στον βαθμό που, εξ ορισμού, δεν είναι δυνατή η απευθείας απόδοσή τους σε παραγόμενες μονάδες. Στην περίπτωση των μη εμπορεύσιμων υπηρεσιών το πρόβλημα αυτό επιδεινώνεται από το γεγονός ότι οι υπηρεσίες αυτές χρησιμοποιούνται μόνον όταν δεν είναι δυνατόν να καθοριστούν μονάδες ποσότητας. Ωστόσο, το πρόβλημα αυτό είναι γενικά δυνατόν να παρακαμφθεί αν οι λοιποί φόροι και επιδοτήσεις της παραγωγής καθοριστούν από άποψη όγκου στο ποσό που θα είχαν αυξηθεί αν δεν είχε υπάρξει μεταβολή των φορολογικών κανόνων και των τιμών συνολικά σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Για παράδειγμα, οι φόροι περιουσίας ή χρήσης ενός περιουσιακού στοιχείου μπορούν να αποτιμώνται από άποψη όγκου με την εφαρμογή, στην τρέχουσα περίοδο, των κανόνων και της τιμής των περιουσιακών στοιχείων του προηγούμενου έτους.

Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου

- 10.43 Ο υπολογισμός μεγθών μέτρησης όγκου για την ανάλωση πάγιου κεφαλαίου δεν δημιουργεί ιδιαίτερα προβλήματα όταν υπάρχουν ικανοποιητικά δεδομένα σχετικά με τη σύνθεση του αποθέματος πάγιων κεφαλαιουχικών αγαθών. Η μέθοδος διαρκούς απογραφής, που χρησιμοποιείται στις περισσότερες χώρες, προϋποθέτει ήδη, για την εκτίμηση της ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου σε τρέχουσες τιμές, πρώτα την ανάγκη υπολογισμού του αποθέματος πάγιων κεφαλαιουχικών αγαθών από άποψη όγκου. Για τη μετάβαση από την αποτίμηση στο κόστος απόκτησης προς την αποτίμηση σε κόστος αντικατάστασης, χρειάζεται πρώτα να αποτιμηθούν σε ομοιογενή βάση, δηλαδή σε τιμές του έτους βάσης, κεφαλαιουχικά αγαθά που αγοράστηκαν σε διάστημα διαφορετικών περιόδων. Επομένως, οι δείκτες τιμής και όγκου που καταρτίζονται μ' αυτή τη διαδικασία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον υπολογισμό της αξίας της ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου από άποψη όγκου και του σχετικού δείκτη τιμών.

Όταν δεν υπάρχει διαρκής απογραφή του αποθέματος πάγιων κεφαλαιουχικών αγαθών, η μεταβολή της ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου από άποψη όγκου μπορεί να προσδιοριστεί αποπληθωρίζοντας τα δεδομένα σε τρέχουσες τιμές με βάση δείκτες τιμών που προκύπτουν από δεδομένα σχετικά με τον ακαθάριστο σχηματισμό πάγιου κεφαλαίου κατά προϊόν. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ηλικιακή δομή των αγορασθέντων κεφαλαιουχικών αγαθών.

Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας

- 10.44 Για τη μέτρηση του όγκου των εισροών εργασίας, ως μονάδα ποσότητας του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας μπορεί να θεωρηθεί μία ώρα εργασίας ενός δεδομένου τύπου και επιπέδου προσόντων. Όπως συμβαίνει και με τα αγαθά και τις υπηρεσίες, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι υπάρχουν διαφορετικές ποιότητες εργασίας και να υπολογιστούν ποσοτικές σχέσεις για κάθε ξεχωριστό είδος εργασίας. Η τιμή που αναφέρεται σε κάθε είδος εργασίας είναι η αμοιβή που καταβάλλεται ανά ώρα, η οποία μπορεί να ποικίλλει, φυσικά, από το ένα είδος εργασίας στο άλλο. Ένα μέτρο του όγκου της εργασίας που πραγματοποιήθηκε μπορεί να υπολογιστεί ως σταθμικός μέσος των ποσοτικών σχέσεων για τα διάφορα είδη εργασίας, σταθμισμένα με βάση τις αξίες του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας κατά το προηγούμενο έτος ή το έτος βάσης. Ως εναλλακτική μέθοδος, μπορεί να υπολογιστεί ένας δείκτης μισθολογικής διαβάθμισης για την εργασία, υπολογίζοντας ένα σταθμικό μέσο των αναλογικών μεταβολών των ωρομισθίων για τα διάφορα είδη εργασίας, χρησιμοποιώντας πάλι ως μέσο στάθμισης το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας. Αν υπολογίζεται έμμεσα ένας δείκτης όγκου τύπου Laspeyres, μέσω του αποπληθωρισμού των μεταβολών του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας σε τρέχουσες τιμές με ένα δείκτη της μέσης μεταβολής του ωρομισθίου, ο τελευταίος δείκτης θα πρέπει να είναι τύπου Paasche.

Αποθέματα παραχθέντων παγίων περιουσιακών στοιχείων και απογραφές

- 10.45 Οι όγκοι στις τιμές του προηγούμενου έτους απαιτούνται τόσο για τα αποθέματα παραχθέντων παγίων περιουσιακών στοιχείων όσο και για τις απογραφές. Για τα πρώτα, δεδομένα όπως αυτά που απαιτούνται για τον υπολογισμό των ρυθμών απόδοσης κεφαλαίου είναι διαθέσιμα αν χρησιμοποιείται η μέθοδος της διαρκούς απογραφής. Σε άλλες περιπτώσεις μπορούν να συλλεγούν από τους παραγωγούς πληροφορίες για τις αξίες των αποθεμάτων περιουσιακών στοιχείων και να αποπληθωριστούν με βάση τους δείκτες τιμών που χρησιμοποιούνται για τον σχηματισμό πάγιου κεφαλαίου, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικιακή δομή των αποθεμάτων.

Οι μεταβολές των αποθεμάτων μετρούνται με βάση την αξία των εισόδων στα αποθέματα μείον την αξία των εξόδων από τα αποθέματα, και την αξία τυχόν επερχόμενων ζημιών των αγαθών που βρίσκονται στα αποθέματα κατά τη διάρκεια μιας δεδομένης περιόδου. Οι όγκοι στις τιμές του προηγούμενου έτους μπορούν να εξαχθούν μέσω του αποπληθωρισμού αυτών των συνιστωσών. Στην πράξη, πάντως, σπανίως είναι πραγματικά γνωστές οι εισοδοί στα αποθέματα και οι εξοδοί από τα αποθέματα, ενώ συχνά η μόνη διαθέσιμη πληροφορία είναι η αξία των αποθεμάτων στην αρχή και στο τέλος της περιόδου. Στις περιπτώσεις αυτές, συχνά θα είναι αναγκαίο να γίνουν υποθέσεις ως προς τις τακτικές εισόδους και εξόδους στη διάρκεια της τρέχουσας περιόδου, έτσι ώστε η μέση τιμή για την περίοδο να θεωρηθεί κατάλληλη τόσο για τις εισόδους όσο και για τις εξόδους. Υπό αυτές τις συνθήκες, ο υπολογισμός της διακύμανσης των αποθεμάτων με τη διαφορά μεταξύ των αξιών των εισόδων και των εξόδων καθίσταται ίδιος με τον υπολογισμό της διαφοράς μεταξύ των αξιών των αρχικών και των τελικών αποθεμάτων. Η διακύμανση των αποθεμάτων από άποψη όγκου μπορεί, στη συνέχεια, να υπολογιστεί με αποπληθωρισμό των αρχικών και των τελικών αποθεμάτων ώστε να ευθυγραμμιστούν με τη μέση τιμή της περιόδου βάσης. Όταν οι διακυμάνσεις των αποθεμάτων είναι γνωστές από άποψη ποσότητας, είναι δυνατόν, και πάλι μέσω υποθέσεων ως προς τις τακτικές εισόδους και εξόδους, να υπολογίζεται ο όγκος της διακύμανσης των αποθεμάτων με εφαρμογή της μέσης τιμής της περιόδου βάσης στη διακύμανση των αποθεμάτων από άποψη ποσότητας.

ΜΕΓΕΘΗ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

10.46 Γενικά, δεν είναι δυνατόν να διαιρεθούν οι ροές εισοδήματος σε συνιστώσες τιμής και ποσότητας και για τον λόγο αυτό δεν μπορούν να οριστούν τα μεγέθη μέτρησης των τιμών και του όγκου με τον ίδιο τρόπο όπως οι ροές και τα αποθέματα προϊόντων. Οι ροές εισοδήματος μπορούν να μετρηθούν σε πραγματικούς όρους μόνο αν καταρτιστεί ένα επιλεγμένο «καλάθι» αγαθών και υπηρεσιών για τα οποία δαπανάται κατά κανόνα το εισόδημα και χρησιμοποιηθεί ο δείκτης τιμών του καλαθιού αυτού ως αποπληθωριστής των τρεχόντων εισοδημάτων. Η επιλογή είναι πάντοτε αυθαίρετη με την έννοια ότι το εισόδημα σπάνια δαπανάται συγκεκριμένα για αγορές κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου. Ένα μέρος του εισοδήματος μπορεί να αποταμιευθεί για αγορές σε μεταγενέστερες περιόδους, ή, εναλλακτικά, οι αγορές κατά την τρέχουσα περίοδο μπορούν να χρηματοδοτηθούν κατά ένα μέρος από προηγούμενες αποταμιεύσεις.

10.47 Το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε τιμές του προηγούμενου έτους μετρά τη συνολική παραγωγή (μείον την ενδιάμεση ανάλωση), από άποψη όγκου, για το σύνολο της οικονομίας. Το συνολικό πραγματικό εισόδημα των μόνιμων κατοίκων επιρεάζεται όχι μόνο αυτόν τον όγκο παραγωγής αλλά και από την αναλογία με την οποία οι εξαγωγές μπορούν να ανταλλαθούν με εισαγωγές από την αλλοδαπή. Αν βελτιωθούν οι όροι εμπορίου, απαιτούνται λιγότερες εξαγωγές για να αγοραστεί ένας δεδομένος όγκος εισαγωγών, έτσι ώστε για ένα δεδομένο επίπεδο εγχώριας παραγωγής τα αγαθά και οι υπηρεσίες μπορούν να αναδιανεμηθούν από τις εξαγωγές προς την κατανάλωση ή τον σχηματισμό κεφαλαίου.

Το πραγματικό ακαθάριστο εγχώριο εισόδημα μπορεί να υπολογιστεί προσθέτοντας το λεγόμενο κέρδος χρήσης στα στοιχεία του όγκου του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος. Το κέρδος —ή, ενδεχομένως, η ζημία— χρήσης ορίζεται ως:

$$T = \frac{X - M}{P} - \left[\frac{X}{P_x} - \frac{M}{P_m} \right]$$

δηλαδή το τρέχον ισοζύγιο εξαγωγών μείον τις εισαγωγές, αποπληθωρισμένο με έναν δείκτη τιμών P , μείον τη διαφορά μεταξύ της αποπληθωρισμένης αξίας των εξαγωγών και της αποπληθωρισμένης αξίας των εισαγωγών. Η επιλογή ενός κατάλληλου αποπληθωριστή P για τα τρέχοντα εμπορικά ισοζύγια θα πρέπει να γίνεται από τις στατιστικές αρχές μιας χώρας λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν στη χώρα αυτή. Στις περιπτώσεις που υπάρχει αβεβαιότητα όσον αφορά την επιλογή του αποπληθωριστή, ένας κατάλληλος αποπληθωριστής ενδέχεται να είναι ένας μέσος όρος των δεικτών τιμών εισαγωγών και εξαγωγών.

Διάφορα συγκεντρωτικά μεγέθη πραγματικού εισοδήματος επισημαίνονται και ορίζονται με τον τρόπο που παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν από άποψη όγκου

συν το κέρδος ή τη ζημία χρήσης από μεταβολές των όρων εμπορίου

ίσον με πραγματικό ακαθάριστο εγχώριο εισόδημα

συν πραγματικά πρωτογενή εισοδήματα εισπρακτέα από την αλλοδαπή

μείον πραγματικά πρωτογενή εισοδήματα πληρωτέα στην αλλοδαπή

ίσον με πραγματικό ακαθάριστο εθνικό εισόδημα

συν πραγματικές τρέχουσες μεταβιβάσεις εισπρακτέες από την αλλοδαπή

μείον πραγματικές τρέχουσες μεταβιβάσεις πληρωτέες στην αλλοδαπή

ίσον με πραγματικό ακαθάριστο εθνικό διαθέσιμο εισόδημα

μείον ανάλωση πάγιου κεφαλαίου από άποψη όγκου

ίσον με πραγματικό καθαρό εθνικό διαθέσιμο εισόδημα.

Για να είναι δυνατή η έκφραση των διαφόρων συγκεντρωτικών μεγεθών του εθνικού εισοδήματος σε πραγματικούς όρους, συνιστάται ο αποπληθωρισμός των εισπρακτέων και των πληρωτέων των πρωτογενών εισοδημάτων και των μεταβιβάσεων προς και από την αλλοδαπή με έναν δείκτη της ακαθάριστης εγχώριας τελικής δαπάνης. Το πραγματικό εθνικό διαθέσιμο εισόδημα πρέπει να εκφράζεται ως καθαρό, αφού αφαιρεθεί από την ακαθάριστη αξία του η ανάλωση πάγιου κεφαλαίου εκφρασμένη σε όγκο.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΙΜΗΣ ΚΑΙ ΟΓΚΟΥ ΓΙΑ ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ ΑΝΑ ΧΩΡΑ

- 10.48 Το γεγονός ότι οι διάφορες επιμέρους χώρες έχουν διαφορετικά επίπεδα τιμών και διαφορετικά νομίσματα δυσχεραίνει τις συγκρίσεις ανά χώρα τιμών και όγκων. Οι ονομαστικές συναλλαγματικές ισοτιμίες δεν είναι κατάλληλοι παράγοντες μετατροπής σε τέτοιου είδους συγκρίσεις, επειδή δεν αντικατοπτρίζουν επαρκώς τις διαφορές στα επίπεδα τιμών και επειδή δεν είναι αρκετά σταθερές διαχρονικά.
- 10.49 Αντ' αυτών, εφαρμόζονται οι ισοτιμίες αγοραστικής δύναμης (ΙΑΔ). Η ΙΑΔ ορίζεται ως ο αριθμός νομισματικών μονάδων της χώρας Β που απαιτούνται στη χώρα Β για να αγοραστεί η ίδια ποσότητα αγαθών και υπηρεσιών που αγοράζεται στη χώρα Α με μια νομισματική μονάδα της χώρας Α. Έτσι, η ΙΑΔ μπορεί να ερμηνευτεί ως συναλλαγματική ισοτιμία ενός τεχνητού νομίσματος που είναι ευρέως γνωστή ως μονάδα αγοραστικής δύναμης (ΜΑΔ). Αν οι δαπάνες στις χώρες Α και Β, εκφραζόμενες σε εθνικό νόμισμα, μετατραπούν σε ΜΑΔ, οι αριθμοί που προκύπτουν εκφράζονται στο ίδιο επίπεδο τιμών και στο ίδιο νόμισμα, πράγμα που καθιστά δυνατή την αξιόπιστη σύγκριση των όγκων.
- 10.50 Οι ΙΑΔ για τα εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες βασίζονται σε διεθνείς έρευνες τιμών. Αυτές οι έρευνες τιμών διεξάγονται ταυτόχρονα σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες με βάση ένα κοινό δείγμα προϊόντων. Τα είδη του δείγματος προσδιορίζονται ρητά όσον αφορά τα τεχνικά τους χαρακτηριστικά καθώς και άλλες μεταβλητές που υποτίθεται ότι επηρεάζουν την τιμή, όπως το κόστος εγκατάστασης και οι όροι πώλησης. Παρά το ότι δίνεται προτεραιότητα στη συγκρισιμότητα των ειδών του δείγματος, αυτό πρέπει να σταθμίζεται σε σχέση με την αντιπροσωπευτικότητά τους στις εθνικές αγορές. Το δείγμα προϊόντων θα πρέπει, ιδανικά, να είναι εξίσου αντιπροσωπευτικό σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες.
- 10.51 Για τις μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες, οι συγκρίσεις ανά χώρα αντιμετωπίζουν το ίδιο πρόβλημα με τις διαχρονικές, δεδομένου ότι και στις δύο διαστάσεις δεν υπάρχουν τιμές αγοράς. Κατά παράδοση, εφαρμόζεται μια προσέγγιση βάσει εισροών (ή μια προσέγγιση βάσει κόστους εισροών), με αφετηρία την υπόθεση ότι η παραγωγή ισούται με το άθροισμα των εισροών. Η προσέγγιση αυτή, που συνεπάγεται άμεσες ή έμμεσες συγκρίσεις του όγκου των εισροών, αδυνατεί να συνεκτιμήσει τις διαφορές παραγωγικότητας. Για τον λόγο αυτό, όπως και για τις διαχρονικές συγκρίσεις, προτιμώνται οι μέθοδοι που επικεντρώνονται είτε στην απευθείας μέτρηση της παραγωγής είτε στις τιμές παραγωγής που στη συνέχεια χρησιμοποιούνται για τον αποπληθωρισμό των δαπανών, τουλάχιστον για τις ατομικές υπηρεσίες όπως η εκπαίδευση και η υγεία.
- 10.52 Για τον υπολογισμό των ΙΑΔ εφαρμόζονται οι ίδιοι τύποι δεικτών που χρησιμοποιούνται και για τον υπολογισμό των χρονικών δεικτών. Σε ένα διμερές πλαίσιο όπου συμμετέχουν οι χώρες Α και Β, οποιαδήποτε από τις δύο χώρες μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να προσδιοριστούν οι σταθμίσεις. Από την πλευρά της χώρας Α, μπορεί να υπολογιστεί τόσο ένας δείκτης τύπου Laspeyres με σταθμίσεις από τη χώρα Α όσο και ένας δείκτης τύπου Paasche με σταθμίσεις από τη χώρα Β. Ωστόσο, αν οι δύο οικονομίες έχουν διαφορετική δομή, η απόκλιση μεταξύ των δύο δεικτών μπορεί να είναι αρκετά μεγάλη και το τελικό αποτέλεσμα θα επηρεάζεται σοβαρά από την επιλογή του δείκτη. Επομένως, για τις δυαδικές συγκρίσεις είναι προτιμότερο να εφαρμόζεται ο μέσος όρος των δύο, δηλαδή ένας δείκτης Fisher.
- 10.53 Συνήθως οι ρητές αριθμητικές σταθμίσεις δεν είναι διαθέσιμες στο επίπεδο των επιμέρους στοιχείων του δείγματος. Κατά συνέπεια, εφαρμόζεται μια μορφή σιωπηρής στάθμισης, ανάλογα με το αν οι χώρες θεωρούν ή όχι ένα συγκεκριμένο είδος ως αντιπροσωπευτικό του εγχώριου προτύπου ανάλωσης. Το χαμηλότερο επίπεδο συγκέντρωσης για το οποίο υπάρχουν διαθέσιμες αριθμητικές σταθμίσεις είναι γνωστό ως το επίπεδο βασικής θέσης (ΒΘ).
- 10.54 Η μεταβατικότητα συνεπάγεται ότι η άμεση ΙΑΔ μεταξύ των χωρών Α και Γ ισούται με την έμμεση ΙΑΔ η οποία προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό της άμεσης ΙΑΔ μεταξύ των χωρών Α και Β (ή οποιασδήποτε άλλης τρίτης χώρας) με την έμμεση ΙΑΔ μεταξύ των χωρών Β και Γ. Οι ΙΑΔ Fisher σε επίπεδο ΒΘ δεν είναι μεταβατικές, αλλά είναι δυνατόν να εξαχθεί απ' αυτές μια δέσμη μεταβατικών ΙΑΔ που μοιάζουν με τους αρχικούς δείκτες Fisher, χρησιμοποιώντας το κριτήριο των ελάχιστων τετραγώνων για τον σκοπό αυτό. Η εφαρμογή του τύπου Èltetö-Köves-Szulc (EKS) ελαχιστοποιεί τις αποκλίσεις μεταξύ των αρχικών δεικτών Fisher και παράγει μια πλήρη δέσμη μεταβατικών ΙΑΔ σε επίπεδο ΒΘ.
- 10.55 Η προκύπτουσα δέσμη μεταβατικών ΙΑΔ για όλες τις χώρες και όλες τις ΒΘ αθροίζεται μέχρι το επίπεδο του συνολικού ΑΕγχΠ με μέσο στάθμισης τις δαπάνες από τους εθνικούς λογαριασμούς. Οι συγκεντρωτικές ΙΑΔ στο επίπεδο του ΑΕγχΠ ή σε οποιαδήποτε άλλη κατηγορία μπορούν να εφαρμόζονται, για παράδειγμα, για τον υπολογισμό των πραγματικών δαπανών και των δεικτών όγκου ανά χώρα. Μια ΙΑΔ διαιρούμενη διά της ονομαστικής συναλλαγματικής ισοτιμίας μεταξύ δύο χωρών παράγει έναν δείκτη επιπέδων τιμών (ΔΕΤ) που μπορεί να χρησιμοποιείται σε αναλύσεις των συγκριτικών επιπέδων τιμών των χωρών.
- 10.56 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Eurostat) είναι αρμόδια για τον υπολογισμό των ΙΑΔ για τα κράτη μέλη σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1445/2007⁽¹⁾. Στην πράξη, αυτοί οι υπολογισμοί των ΙΑΔ έχουν ενταχθεί σε ένα ευρύτερο πρόγραμμα ΙΑΔ ο συντονισμός του οποίου πραγματοποιείται από κοινού από τη Eurostat και τον ΟΟΣΑ. Οι λεπτομερείς μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στο πρόγραμμα περιγράφονται στο Εγχειρίδιο μεθοδολογίας Eurostat-ΟΟΣΑ για τις ισοτιμίες αγοραστικής δύναμης⁽²⁾.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1445/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2007, για τη θέσπιση κοινών κανόνων για την παροχή βασικών πληροφοριών σχετικά με τις ισοτιμίες αγοραστικής δύναμης και για τον υπολογισμό και τη διάχυσή τους (ΕΕ L 336 της 20.12.2007, σ. 1).

⁽²⁾ Eurostat – ΟΟΣΑ, Εγχειρίδιο μεθοδολογίας Eurostat-ΟΟΣΑ για τις ισοτιμίες αγοραστικής δύναμης (Eurostat-OECD Methodological Manual on Purchasing Power Parities), 2006 (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΙΣΡΟΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- 11.01 Οι συγκρίσεις μεταξύ χωρών ή μεταξύ κλάδων ή τομέων μιας οικονομίας είναι πιο χρήσιμες για ορισμένους σκοπούς, όταν τα συγκεντρωτικά μεγέθη των εθνικών λογαριασμών (για παράδειγμα, ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, τελική κατανάλωση των νοικοκυριών, προστιθέμενη αξία ενός κλάδου οικονομικής δραστηριότητας, εισόδημα εξαρτημένης εργασίας) εξετάζονται σε σχέση με τον αριθμό των κατοίκων και με μεταβλητές για τις εισροές εργασίας. Για αυτές τις περιπτώσεις, οι ορισμοί του πληθυσμού και των εισροών εργασίας πρέπει να είναι συνεπείς με τις έννοιες που χρησιμοποιούνται στους εθνικούς λογαριασμούς και να αντανακλούν το όριο παραγωγής των εθνικών λογαριασμών.
- 11.02 Σκοπός του παρόντος κεφαλαίου είναι να περιγραφούν τα πλαίσια και τα μέτρα των στατιστικών του πληθυσμού και της απασχόλησης και να δοθούν σχετικές οδηγίες στον βαθμό που τα εν λόγω πλαίσια αντιστοιχούν στο σύστημα των εθνικών λογαριασμών.
- 11.03 Οι εισροές εργασίας ταξινομούνται με βάση τις ίδιες στατιστικές μονάδες που χρησιμοποιούνται για την ανάλυση της παραγωγής, δηλαδή την τοπική μονάδα οικονομικής δραστηριότητας και τη θεσμική μονάδα.
- 11.04 Συχνά, τα συγκεντρωτικά μεγέθη στα οποία αναφέρονται τα αριθμητικά στοιχεία για τον πληθυσμό και τις εισροές εργασίας είναι ετήσια σύνολα. Στις περιπτώσεις αυτές, πρέπει να χρησιμοποιούνται οι μέσοι όροι των τιμών των στοιχείων για τον πληθυσμό και τις εισροές εργασίας για όλο το έτος. Όταν διενεργούνται έρευνες πολλές φορές κατά τη διάρκεια του έτους, το στοιχείο που χρησιμοποιείται είναι ο μέσος όρος των αποτελεσμάτων που συγκεντρώνονται σε αυτές τις ημερομηνίες. Όταν μια έρευνα διενεργείται σε κάποια περίοδο μέσα στο έτος, η περίοδος που χρησιμοποιείται πρέπει να είναι αντιπροσωπευτική για την εκτίμηση των στοιχείων για το σύνολο του έτους πρέπει να χρησιμοποιούνται οι πιο πρόσφατες διαθέσιμες πληροφορίες για τις διακυμάνσεις που παρουσιάζονται κατά τη διάρκεια του έτους. Για παράδειγμα, για την εκτίμηση του μέσου όρου της απασχόλησης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι ορισμένα άτομα, όπως οι περιστασιακοί και οι εποχικοί εργαζόμενοι, δεν εργάζονται ολόκληρο το έτος.

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

- 11.05 **Ορισμός:** Σε μια δεδομένη ημερομηνία, ο συνολικός πληθυσμός μιας χώρας αποτελείται από όλα τα άτομα, ημεδαπά ή αλλοδαπά, που είναι μόνιμως εγκατεστημένα στην οικονομική επικράτεια της χώρας, έστω και αν απουσιάζουν προσωρινά από τη χώρα αυτή. Ο ετήσιος μέσος όρος των καταμετρήσεων του πληθυσμού αποτελεί την κατάλληλη βάση για την εκτίμηση των μεταβλητών των εθνικών λογαριασμών ή για χρήση ως παρονομαστής σε συγκρίσεις.
- 11.06 Ο συνολικός πληθυσμός ορίζεται για τους εθνικούς λογαριασμούς σύμφωνα με την έννοια της μόνιμης κατοικίας, όπως αυτή περιγράφεται στο κεφάλαιο 2. Ένα άτομο που διαμένει ή σκοπεύει να διαμείνει στην οικονομική επικράτεια της χώρας για περίοδο ενός έτους ή περισσότερο θεωρείται ότι είναι μόνιμα εγκατεστημένο στη χώρα αυτή. Ένα άτομο θεωρείται ότι απουσιάζει προσωρινά αν είναι μόνιμα εγκατεστημένο στη χώρα, αλλά διαμένει ή σκοπεύει να διαμείνει στην αλλοδαπή για περίοδο μικρότερη από ένα έτος. Όλα τα άτομα που ανήκουν στο ίδιο νοικοκυριό είναι μόνιμοι κάτοικοι του τόπου στον οποίο το νοικοκυριό έχει επίκεντρο κυρίαρχου οικονομικού ενδιαφέροντος: δηλαδή, εκεί όπου το νοικοκυριό διατηρεί κατοικία ή σειρά κατοικιών, την οποία ή τις οποίες τα μέλη του νοικοκυριού αντιμετωπίζουν και χρησιμοποιούν ως την κύρια κατοικία τους. Ένα μέλος ενός νοικοκυριού μόνιμου κατοίκου εξακολουθεί να είναι μόνιμος κάτοικος ακόμη και αν το άτομο αυτό πραγματοποιεί συχνά ταξίδια έξω από την οικονομική επικράτεια, γιατί το επίκεντρο του κυρίαρχου οικονομικού ενδιαφέροντος του ατόμου αυτού εξακολουθεί να βρίσκεται στην οικονομία της οποίας το νοικοκυριό είναι μόνιμος κάτοικος.
- 11.07 Ο συνολικός πληθυσμός μιας χώρας περιλαμβάνει:
- α) τους ημεδαπούς που είναι εγκατεστημένοι στη χώρα·
 - β) τους ημεδαπούς πολίτες που διαμένουν στο εξωτερικό για περίοδο μικρότερη από ένα έτος. Για παράδειγμα, μεθοριακοί εργαζόμενοι, εποχικοί εργαζόμενοι και τουρίστες·
 - γ) τους αλλοδαπούς πολίτες που είναι εγκατεστημένοι στη χώρα για περίοδο ενός έτους ή περισσότερο, περιλαμβανομένου του προσωπικού και των συνοδών μελών του νοικοκυριού τους, των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των διεθνών πολιτικών οργανισμών που βρίσκονται μέσα στη γεωγραφική επικράτεια της χώρας·
 - δ) το αλλοδαπό στρατιωτικό προσωπικό που εργάζεται σε διεθνείς στρατιωτικούς οργανισμούς που βρίσκονται μέσα στη γεωγραφική επικράτεια της χώρας·
 - ε) το μακροχρόνια αποσπασμένο αλλοδαπό προσωπικό τεχνικής βοήθειας που εργάζεται στη χώρα για διάστημα μεγαλύτερο του έτους και θεωρείται ότι απασχολείται από την κυβέρνηση της χώρας υποδοχής για λογαριασμό της κυβέρνησης ή του διεθνούς οργανισμού που χρηματοδοτεί την εργασία του.
- Ο συνολικός πληθυσμός περιλαμβάνει επίσης τα ακόλουθα άτομα, ανεξάρτητα από τη διάρκεια παραμονής τους εκτός της χώρας:
- α) τους ημεδαπούς σπουδαστές στο εξωτερικό, ανεξάρτητα από τη διάρκεια των σπουδών τους·

- β) μέλη των ενόπλων δυνάμεων της χώρας που είναι εγκατεστημένα στην αλλοδαπή·
 - γ) ημεδαπούς που ανήκουν στο προσωπικό ημεδαπών επιστημονικών βάσεων που είναι εγκατεστημένες εκτός της γεωγραφικής επικράτειας της χώρας·
 - δ) ημεδαπούς που ανήκουν στο προσωπικό διπλωματικών αποστολών στο εξωτερικό·
 - ε) τους ημεδαπούς που είναι μέλη πληρωμάτων αλιευτικών σκαφών, άλλων πλοίων, αεροσκαφών και πλωτών εξεδρών των οποίων η λειτουργία πραγματοποιείται έξω από την οικονομική επικράτεια·
 - στ) τους ασθενείς που βρίσκονται στο εξωτερικό για λόγους ιατρικής περίθαλψης.
- 11.08 Αντιστοίχως, ο συνολικός πληθυσμός μιας χώρας δεν περιλαμβάνει:
- α) τους αλλοδαπούς πολίτες που παραμένουν στην επικράτεια λιγότερο από ένα έτος, όπως μεθοριακοί εργαζόμενοι, εποχικοί εργαζόμενοι, τουρίστες και ασθενείς·
 - β) τους ημεδαπούς πολίτες που διαμένουν στο εξωτερικό για περίοδο ενός έτους ή περισσότερο·
 - γ) το ημεδαπό στρατιωτικό προσωπικό που εργάζεται σε διεθνείς οργανισμούς που βρίσκονται στην αλλοδαπή·
 - δ) το μακροχρόνιο αποσπασμένο ημεδαπό προσωπικό τεχνικής βοήθειας που εργάζεται στο εξωτερικό και θεωρείται ότι απασχολείται από την κυβέρνηση της χώρας υποδοχής για λογαριασμό της κυβέρνησης ή του διεθνούς οργανισμού που χρηματοδοτεί την εργασία του·
 - ε) τους αλλοδαπούς σπουδαστές, ανεξάρτητα από τη διάρκεια της παραμονής τους λόγω σπουδών στη χώρα·
 - στ) τα μέλη των ενόπλων δυνάμεων ξένης χώρας που είναι εγκατεστημένα στη χώρα·
 - ζ) το αλλοδαπό προσωπικό ξένων επιστημονικών βάσεων που είναι εγκατεστημένες στη γεωγραφική επικράτεια της χώρας·
 - η) τα μέλη ξένων διπλωματικών αποστολών που είναι εγκατεστημένες στη χώρα.

11.09 Ο ορισμός του πληθυσμού που δόθηκε πιο πάνω διαφέρει από τον παρόντα ή de facto πληθυσμό, ο οποίος αποτελείται από τα άτομα που είναι πραγματικά παρόντα στη γεωγραφική επικράτεια μιας χώρας σε μια δεδομένη ημερομηνία. Διαφέρει επίσης από τον εγγεγραμμένο πληθυσμό.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

11.10 *Ορισμός:* Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός περιλαμβάνει όλα τα άτομα που παρέχουν ή είναι διαθέσιμα να παράσχουν εργασία για τις παραγωγικές δραστηριότητες που εμπίπτουν στο όριο παραγωγής των εθνικών λογαριασμών. Περιλαμβάνει όλα τα άτομα που πληρούν τους όρους για να συμπεριληφθούν στους απασχολούμενους ή στους ανέργους, όπως ορίζονται στη συνέχεια αυτές οι δύο κατηγορίες.

Τα σχετικά πρότυπα για τις στατιστικές εργατικού δυναμικού τηρούνται από τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ). Τα πρότυπα της ΔΟΕ περιέχονται στα ψηφίσματα που εγκρίνονται κατά τις συνόδους της διεθνούς διάσκεψης στατιστικών-λόγων εργασίας (ICLS). Το πιο σχετικό για τη συλλογή και κατάρτιση στατιστικών για το εργατικό δυναμικό είναι το ψήφισμα για τις στατιστικές σχετικά με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, την απασχόληση, την ανεργία και την υποαπασχόληση ⁽¹⁾. Το εν λόγω ψήφισμα εγκρίθηκε από τη δέκατη τρίτη διεθνή διάσκεψη στατιστικών-λόγων εργασίας τον Οκτώβριο του 1982 και τροποποιήθηκε με το ψήφισμα της δέκατης όγδοης ICLS τον Δεκέμβριο του 2008. Στο εν λόγω ψήφισμα ορίζεται το εργατικό δυναμικό με βάση τα άτομα που απασχολούνται σε μια δραστηριότητα που περιλαμβάνεται εντός του ορίου παραγωγής των εθνικών λογαριασμών.

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

11.11 *Ορισμός:* Η απασχόληση καλύπτει όλα τα άτομα που ασχολούνται με παραγωγική δραστηριότητα η οποία εμπίπτει στο όριο παραγωγής των εθνικών λογαριασμών.

Τα απασχολούμενα άτομα είναι μισθωτοί ή αυτοαπασχολούμενοι. Τα άτομα που διατηρούν πάνω από μία θέση εργασίας ταξινομούνται είτε ως μισθωτοί είτε ως αυτοαπασχολούμενοι ανάλογα με το ποια είναι η κύρια απασχόλησή τους.

⁽¹⁾ http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/standards-and-guidelines/resolutions-adopted-by-international-conferences-of-labour-statisticians/WCMS_087481/lang-en/index.htm

Μισθωτοί

11.12 **Ορισμός:** Οι μισθωτοί ορίζονται ως τα άτομα τα οποία, βάσει συμφωνίας, εργάζονται για θεσμική μονάδα μόνιμη κάτοικο και εισπράττουν αμοιβή η οποία καταγράφεται ως εισόδημα εξαρτημένης εργασίας.

Ο όρος «μισθωτοί» αντιστοιχεί στον ορισμό της «αμειβόμενης απασχόλησης» της ΔΟΕ. Υπάρχει σχέση εργοδότη-μισθωτού όταν υπάρχει σύμβαση, επίσημη ή ανεπίσημη, μεταξύ μιας επιχείρησης και ενός ατόμου, η οποία συνάπτεται εθελοντικά και από τις δύο πλευρές, και βάσει αυτής το άτομο εργάζεται για την επιχείρηση έναντι αμοιβής σε χρήμα ή σε είδος.

Τα άτομα που απασχολούνται και ως μισθωτοί και ως αυτοαπασχολούμενοι ταξινομούνται ως μισθωτοί αν η μισθωτή θέση εργασίας συνιστά την κύρια δραστηριότητά τους ως προς το εισόδημα. Αν δεν είναι διαθέσιμο το εισόδημα, τότε πρέπει να χρησιμοποιούνται, ως επικουρικό κριτήριο, οι δεδουλευμένες ώρες.

11.13 Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες μισθωτών:

- α) άτομα που απασχολούνται από έναν εργοδότη στο πλαίσιο σύμβασης απασχόλησης. Παραδείγματα είναι οι χειρώνακτες και μη χειρώνακτες εργαζόμενοι, το διοικητικό προσωπικό, οι οικιακοί βοηθοί και τα άτομα που ασκούν αμειβόμενη παραγωγική δραστηριότητα στο πλαίσιο προγραμμάτων απασχόλησης·
- β) δημόσιοι υπάλληλοι και άλλοι εργαζόμενοι στο δημόσιο, των οποίων οι όροι και οι συνθήκες εργασίας ορίζονται από τη νομοθεσία·
- γ) ένοπλες δυνάμεις, που αποτελούνται από αυτούς που έχουν καταταγεί εθελοντικά για μεγάλο ή μικρό χρονικό διάστημα και από αυτούς που υπηρετούν υποχρεωτική θητεία, περιλαμβανομένης και της πολιτικής θητείας·
- δ) ιερωμένοι, αν αμείβονται απευθείας από τη γενική κυβέρνηση ή από μη κερδοσκοπικό ίδρυμα·
- ε) ιδιοκτήτες εταιρειών και οιονεί εταιρειών, εάν εργάζονται στις εταιρείες αυτές·
- στ) σπουδαστές που έχουν αναλάβει επίσημη υποχρέωση με βάση την οποία συνεισφέρουν μέρος της εργασίας τους ως εισροή στην παραγωγική διεργασία μιας επιχείρησης, έναντι αμοιβής σε χρήμα ή σε είδος υπό τη μορφή υπηρεσιών εκπαίδευσης·
- ζ) εξωτερικοί εργαζόμενοι, αν υπάρχει ρητή συμφωνία ότι ο εξωτερικός εργαζόμενος αμείβεται με βάση την πραγματοποιηθείσα εργασία: δηλαδή, την ποσότητα της εργασίας που προσφέρεται ως εισροή σε κάποια παραγωγική διεργασία· ο εξωτερικός εργαζόμενος είναι μισθωτός αν η σύμβασή του με τον εργοδότη αφορά κατ' ουσία την προσφορά εργασίας·
- η) άτομα που απασχολούνται από πρακτορεία προσωρινής απασχόλησης, και τα οποία θα πρέπει να περιλαμβάνονται στον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας του πρακτορείου που τα απασχολεί και όχι στον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας της επιχείρησης στην οποία εργάζονται πραγματικά.

11.14 Τα άτομα που προσωρινά δεν εργάζονται θεωρούνται επίσης μισθωτοί εφόσον έχουν μια επίσημη σύνδεση με τη θέση εργασίας τους. Αυτή η επίσημη σύνδεση θα πρέπει να καθορίζεται σύμφωνα με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) συνέχιση της είσπραξης μισθού ή ημερομισθίου·
- β) εξασφάλιση της επιστροφής στην εργασία μετά το τέλος των έκτακτων συνθηκών ή συμφωνία όσον αφορά την ημερομηνία επιστροφής.

Περιλαμβάνονται τα άτομα που προσωρινά δεν εργάζονται λόγω ασθένειας ή τραυματισμού, διακοπών, απεργίας ή ανταπεργίας, εκπαιδευτικής άδειας, άδειας μητρότητας ή γονικής άδειας, μείωσης της οικονομικής δραστηριότητας, προσωρινής αποδιοργάνωσης ή διακοπής των εργασιών λόγω: κακοκαιρίας, μηχανικών ή ηλεκτρικών βλαβών ή έλλειψης πρώτων υλών ή καυσίμων. Καλύπτει επίσης, άλλη προσωρινή απουσία με ή χωρίς άδεια.

Αυτοαπασχολούμενοι

11.15 **Ορισμός:** Ως αυτοαπασχολούμενοι ορίζονται τα άτομα που είναι μοναδικοί ιδιοκτήτες ή συνιδιοκτήτες των επιχειρήσεων μη εταιρικής μορφής στις οποίες εργάζονται, με εξαίρεση τις επιχειρήσεις μη εταιρικής μορφής που ταξινομούνται ως οιονεί εταιρείες. Τα άτομα που απασχολούνται τόσο ως μισθωτοί όσο και ως αυτοαπασχολούμενοι ταξινομούνται ως αυτοαπασχολούμενοι αν η αυτοαπασχόληση συνιστά την κύρια δραστηριότητά τους ως προς το εισόδημα.

Εάν δεν είναι άμεσα διαθέσιμο το εισόδημα, τότε μπορούν να χρησιμοποιούνται ως επικουρικό κριτήριο οι δεδουλευμένες ώρες.

Οι αυτοαπασχολούμενοι μπορεί να μην εργάζονται προσωρινά κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Η αμοιβή της αυτοαπασχόλησης είναι μεικτό εισόδημα.

11.16 Στους αυτοαπασχολούμενους περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες:

- α) μη αμειβόμενα συμβοηθούντα μέλη οικογενειών, όπου περιλαμβάνονται και αυτοί που εργάζονται σε επιχειρήσεις μη εταιρικής μορφής που ασχολούνται με την παραγωγή εμπορεύσιμων προϊόντων·
- β) εξωτερικοί εργαζόμενοι των οποίων το εισόδημα είναι συνάρτηση της αξίας των εκροών μιας παραγωγικής διεργασίας για την οποία είναι υπεύθυνοι. Η συμβατική υποχρέωση των εν λόγω εξωτερικών εργαζομένων είναι η παροχή προϊόντων ή υπηρεσιών στο αναθέτον συμβαλλόμενο μέρος·
- γ) εργαζόμενοι που ασχολούνται με παραγωγή που πραγματοποιείται αποκλειστικά για ιδία τελική κατανάλωση ή ίδιο σχηματισμό κεφαλαίου, ατομικά ή συλλογικά. Η παραγωγή αυτή, για να καταγραφεί, πρέπει να αποτελεί σημαντικό μέρος της δικής τους τελικής χρήσης.

Οι εργαζόμενοι εθελοντικά χωρίς αμοιβή περιλαμβάνονται στους αυτοαπασχολούμενους, αν οι εθελοντικές δραστηριότητές τους έχουν ως αποτέλεσμα αγαθά, π.χ. την κατασκευή μιας κατοικίας, ενός ναού ή άλλου κτιρίου. Εάν όμως οι εθελοντικές δραστηριότητές τους έχουν ως αποτέλεσμα υπηρεσίες, για παράδειγμα την παροχή φροντίδας ή καθαρισμό χωρίς αμοιβή, δεν περιλαμβάνονται στην απασχόληση, γιατί αυτές οι εθελοντικές υπηρεσίες εξαιρούνται από την παραγωγή.

Αν και οι υπηρεσίες που παρέχουν οι αρχηγοί νοικοκυριού στους εαυτούς τους ως ιδιοκτήτες των κατοικιών τους περιλαμβάνονται στο όριο παραγωγής των εθνικών λογαριασμών, δεν υπάρχει εισροή εργασίας στην παραγωγή των υπηρεσιών αυτών· οι διαμένοντες σε ιδιόκτητες κατοικίες δεν θεωρούνται αυτοαπασχολούμενοι.

Απασχόληση και μόνιμη κατοικία

11.17 Τα αποτελέσματα της δραστηριότητας των παραγωγικών μονάδων συμπίπτουν ως προς την κάλυψη με την απασχόληση, αν περιλαμβάνονται σε αυτήν τόσο οι μόνιμοι κάτοικοι όσο και οι μη μόνιμοι κάτοικοι που εργάζονται για παραγωγικές μονάδες μόνιμους κατοίκους.

Επομένως, η απασχόληση περιλαμβάνει και τις ακόλουθες κατηγορίες:

- α) μη μόνιμους κατοίκους μεθοριακών εργαζομένων, δηλαδή άτομα που διασχίζουν τα σύνορα κάθε μέρα για να εργαστούν στην οικονομική επικράτεια·
- β) μη μόνιμους κατοίκους εποχικά εργαζομένους, δηλαδή άτομα που εισέρχονται στην οικονομική επικράτεια και παραμένουν για διάστημα μικρότερο από ένα έτος για να εργαστούν σε κλάδους οικονομικής δραστηριότητας οι οποίοι κατά περιόδους χρειάζονται πρόσθετο εργατικό δυναμικό·
- γ) μέλη των ενόπλων δυνάμεων της χώρας που είναι εγκατεστημένα στην αλλοδαπή·
- δ) ημεδαπούς που ανήκουν στο προσωπικό ημεδαπών επιστημονικών βάσεων που είναι εγκατεστημένες εκτός της γεωγραφικής επικράτειας της χώρας·
- ε) ημεδαπούς που ανήκουν στο προσωπικό διπλωματικών αποστολών στο εξωτερικό·
- στ) μέλη των πληρωμάτων αλιευτικών σκαφών, άλλων πλοίων, αεροσκαφών και πλωτών εξεδρών τα οποία ή τις οποίες εκμεταλλεύονται μονάδες μόνιμοι κάτοικοι·
- ζ) τοπικούς εργαζόμενους κρατικών οργανισμών εγκατεστημένων έξω από την οικονομική επικράτεια.

11.18 Στην απασχόληση δεν περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες:

- α) μόνιμοι κάτοικοι που είναι μεθοριακοί εργαζόμενοι ή εποχικά εργαζόμενοι, δηλαδή αυτοί οι οποίοι εργάζονται σε άλλη οικονομική επικράτεια·
- β) ημεδαποί που είναι μέλη πληρωμάτων αλιευτικών σκαφών, άλλων πλοίων, αεροσκαφών και πλωτών εξεδρών τα οποία ή τις οποίες εκμεταλλεύονται μονάδες μη μόνιμοι κάτοικοι·
- γ) τοπικοί εργαζόμενοι αλλοδαπών κρατικών οργανισμών εγκατεστημένων στη γεωγραφική επικράτεια της χώρας·
- δ) το προσωπικό των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των διεθνών πολιτικών οργανισμών που βρίσκονται εντός της γεωγραφικής επικράτειας της χώρας (περιλαμβανομένων και των τοπικών εργαζομένων που έχουν προσληφθεί απευθείας)·
- ε) μέλη των ενόπλων δυνάμεων που εργάζονται σε διεθνείς στρατιωτικούς οργανισμούς εγκατεστημένους στη γεωγραφική επικράτεια της χώρας·
- στ) ημεδαποί που εργάζονται σε αλλοδαπές επιστημονικές βάσεις που είναι εγκατεστημένες στην οικονομική επικράτεια.

11.19 Για να είναι δυνατή η μετάβαση προς τις έννοιες που χρησιμοποιούνται γενικά στις στατιστικές εργατικού δυναμικού (απασχόληση σε εθνική βάση), το ΕΣΛ προβλέπει ιδιαίτερες την ξεχωριστή παρουσίαση των ακόλουθων κατηγοριών:

- α) άτομα που υπηρετούν υποχρεωτική θητεία (που δεν περιλαμβάνονται στις στατιστικές εργατικού δυναμικού, περιλαμβάνονται όμως στο ΕΣΛ στο πλαίσιο των υπηρεσιών της γενικής κυβέρνησης)·
- β) μόνιμοι κάτοικοι που εργάζονται για παραγωγικές μονάδες μη μόνιμους κατοίκους (που περιλαμβάνονται στις στατιστικές εργατικού δυναμικού, αλλά δεν περιλαμβάνονται στην απασχόληση όπως ορίζεται στο ΕΣΛ)·
- γ) μη μόνιμοι κάτοικοι που εργάζονται για παραγωγικές μονάδες μόνιμους κατοίκους (που δεν περιλαμβάνονται στις στατιστικές εργατικού δυναμικού, αλλά περιλαμβάνονται στην απασχόληση όπως ορίζεται στο ΕΣΛ)·
- δ) εργαζόμενοι μόνιμοι κάτοικοι που διαμένουν μόνιμα σε ιδρύματα·
- ε) εργαζόμενοι μόνιμοι κάτοικοι με ηλικία μικρότερη από αυτή που λαμβάνεται υπόψη για τις στατιστικές εργατικού δυναμικού.

ΑΝΕΡΓΙΑ

11.20 **Ορισμός:** Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές που έχουν καταρτιστεί από τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (13η διεθνής διάσκεψη στατιστικολόγων εργασίας), οι οποίες αποσαφηνίστηκαν στη συνέχεια στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1897/2000 της Επιτροπής⁽¹⁾ όσον αφορά τον λειτουργικό ορισμό της ανεργίας, η έννοια της ανεργίας περιλαμβάνει όλα τα άτομα πάνω από μια ορισμένη ηλικία τα οποία, κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, ήταν:

- α) «χωρίς εργασία», δηλαδή χωρίς αμειβόμενη απασχόληση ή αυτοαπασχόληση·
- β) «επί του παρόντος διαθέσιμα για εργασία», δηλαδή ήταν διαθέσιμα για αμειβόμενη απασχόληση ή αυτοαπασχόληση κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς· και
- γ) «σε αναζήτηση εργασίας», δηλαδή είχαν πραγματοποιήσει συγκεκριμένες ενέργειες σε μια συγκεκριμένη πρόσφατη περίοδο για την αναζήτηση αμειβόμενης απασχόλησης ή αυτοαπασχόλησης.

11.21 Οι συγκεκριμένες ενέργειες μπορεί να περιλαμβάνουν: την εγγραφή σε δημόσιο ή ιδιωτικό γραφείο εύρεσης εργασίας· την υποβολή αιτήσεων σε εργοδότες· την αναζήτηση εργασίας σε τόπους εργασίας, αγορήματα, εισόδους εργοστασίων, αγορές και άλλους τόπους συγκέντρωσης· τη δημοσίευση αγγελιών σε εφημερίδες ή την απάντηση σε τέτοιες αγγελίες· την αναζήτηση βοήθειας από φίλους ή συγγενείς· την αναζήτηση γης, κτιρίου, μηχανημάτων ή εξοπλισμού για την ίδρυση δικής τους επιχείρησης· την υποβολή αιτήσεων για άδειες ή χρηματοοικονομικούς πόρους κ.λπ.

ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

11.22 **Ορισμός:** Μια θέση εργασίας είναι μια ρητή ή σιωπηρή σύμβαση μεταξύ ενός ατόμου και μιας θεσμικής μονάδας μόνιμου κατοίκου για την πραγματοποίηση εργασίας έναντι αμοιβής για μια ορισμένη χρονική περίοδο ή μέχρι νεωτέρας.

Ο ορισμός αυτός καλύπτει τους ακόλουθους όρους:

- α) η ρητή ή σιωπηρή σύμβαση αναφέρεται στην παροχή εργασίας ως εισροής και όχι στην παροχή προϊόντων ή υπηρεσιών·
- β) εργασία σημαίνει οποιαδήποτε δραστηριότητα που συμβάλλει στην παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών μέσα στο όριο παραγωγής. Δεν έχει σημασία η νομιμότητα της εργασίας ούτε η ηλικία του εργαζομένου·
- γ) η αμοιβή εδώ πρέπει να ερμηνευθεί με την ευρεία έννοια, έτσι ώστε να περιλαμβάνεται και το μεικτό εισόδημα των αυτοαπασχολούμενων.

Με τον εν λόγω ορισμό καλύπτονται οι θέσεις εργασίας τόσο των μισθωτών όσο και των αυτοαπασχολούμενων: δηλαδή, θέση εργασίας μισθωτού, εάν το άτομο ανήκει σε άλλη θεσμική μονάδα από τον εργοδότη, και θέση εργασίας αυτοαπασχολούμενου, εάν το άτομο ανήκει στην ίδια θεσμική μονάδα ως εργοδότης.

11.23 Η έννοια των θέσεων εργασίας διαφέρει από την έννοια της απασχόλησης όπως αυτή ορίζεται ανωτέρω.

- α) Περιλαμβάνει τη δεύτερη, τρίτη κ.λπ. θέση εργασίας ενός ατόμου. Αυτές οι δεύτερες, τρίτες κ.λπ. θέσεις εργασίας ενός ατόμου μπορούν να ασκούνται διαδοχικά κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς (συνήθως εβδομάδα) ή να ασκούνται παράλληλα, όπως στην περίπτωση που κάποιος έχει και βραδινή εργασία μετά την εργασία της ημέρας.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1897/2000 της Επιτροπής, της 7ης Σεπτεμβρίου 2000, για εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 577/98 του Συμβουλίου για τη διενέργεια δειγματοληπτικής έρευνας εργατικού δυναμικού στην Κοινότητα, όσον αφορά τον λειτουργικό ορισμό της ανεργίας (ΕΕ L 228 της 8.9.2000, σ. 18).

- β) Εξάλλου, δεν περιλαμβάνει τα άτομα που δεν εργάζονται προσωρινά, αλλά έχουν μια «επίσημη σύνδεση με τη θέση εργασίας τους» π.χ. με τη μορφή της «εξασφάλισης όσον αφορά την επιστροφή στην εργασία ή συμφωνίας σχετικά με την ημερομηνία επιστροφής». Μια τέτοια διευθέτηση μεταξύ ενός εργοδότη και ενός ατόμου που έχει απολυθεί προσωρινά ή απουσιάζει για εκπαιδευτικούς σκοπούς δεν θεωρείται από το σύστημα ως θέση εργασίας.

Θέσεις εργασίας και μόνιμη κατοικία

- 11.24 Μια θέση εργασίας στην οικονομική επικράτεια της χώρας είναι μια ρητή ή σιωπηρή σύμβαση μεταξύ ενός ατόμου (που μπορεί να είναι μόνιμος κάτοικος άλλης οικονομικής επικράτειας) και μιας θεσμικής μονάδας που είναι μόνιμη κάτοικος της χώρας.

Για τη μέτρηση της συμβολής της εργασίας στην εγχώρια οικονομική δραστηριότητα, σημασία έχει μόνο ο τόπος εγκατάστασης της παραγωγικής θεσμικής μονάδας, γιατί μόνο οι παραγωγοί που είναι μόνιμοι κάτοικοι συμβάλλουν στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν.

- 11.25 Επιπλέον:

- α) οι θέσεις εργασίας περιλαμβάνονται στον αριθμό των θέσεων εργασίας της οικονομικής επικράτειας όταν οι εργαζόμενοι σε έναν παραγωγό μόνιμο κάτοικο εργάζονται προσωρινά σε άλλη οικονομική επικράτεια και όταν η φύση και η διάρκεια της δραστηριότητας δεν δικαιολογούν την αντιμετώπισή της ως πλασματικής μονάδας μόνιμης κατοίκου της εν λόγω επικράτειας·
- β) οι θέσεις εργασίας δεν περιλαμβάνονται στον αριθμό των θέσεων εργασίας της οικονομικής επικράτειας όταν αφορούν θεσμικές μονάδες μη μόνιμους κατοίκους, δηλαδή, μονάδες των οποίων το επίκεντρο ενδιαφέροντος είναι σε άλλη χώρα και οι οποίες δεν προτίθενται να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους στην εγχώρια επικράτεια για ένα έτος ή περισσότερο·
- γ) οι θέσεις εργασίας του προσωπικού διεθνών οργανισμών και των τοπικών εργαζομένων σε ξένες πρεσβείες δεν συμπεριλαμβάνονται στον αριθμό των θέσεων εργασίας, καθώς οι εργοδότες μονάδες δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι.

ΜΗ ΚΑΤΑΓΕΓΡΑΜΜΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

- 11.26 Η αξία των παραγωγικών δραστηριοτήτων που δεν καταγράφονται άμεσα περιλαμβάνεται καταρχήν εντός του ορίου παραγωγής των εθνικών λογαριασμών. Συνεπώς, περιλαμβάνονται τα εξής τρία είδη δραστηριότητας:

- α) παράνομες δραστηριότητες στις οποίες τα μέρη γίνονται αυτοβούλως εταίροι μιας οικονομικής συναλλαγής·
- β) κρυφές και μυστικές δραστηριότητες κατά τις οποίες οι συναλλαγές, καθαυτές, δεν είναι παράνομες, αλλά δεν δηλώνονται για να αποφευχθεί ο επίσημος έλεγχος·
- γ) δραστηριότητες που περιγράφονται ως «ανεπίσημες», συνήθως όταν δεν τηρούνται αρχεία.

Καταρχήν, η αμοιβή των εργαζομένων αυτών περιλαμβάνεται στο εισόδημα εξαρτημένης εργασίας ή το μεικτό εισόδημα. Η προσαρμογή αυτή πρέπει να ληφθεί υπόψη στα δεδομένα για την απασχόληση και την αυτοαπασχόληση κατά τον υπολογισμό των ποσοστών και άλλων στατιστικών.

Οι παράνομες δραστηριότητες κατά τις οποίες κάποιο από τα μέρη δεν συμμετέχει αυτοβούλως (π.χ. κλοπή) δεν είναι οικονομικές συναλλαγές και, συνεπώς, δεν περιλαμβάνονται στο όριο παραγωγής.

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΩΝ ΩΡΩΝ

- 11.27 Ορισμός: Ο συνολικός αριθμός δεδουλευμένων ωρών αντιπροσωπεύει το σύνολο των ωρών εργασίας που πραγματοποιήσε όντως ένας μισθωτός ή αυτοαπασχολούμενος κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου, όταν το προϊόν τους εμπίπτει στο όριο παραγωγής.

Δεδομένης της ευρύτητας του ορισμού των μισθωτών, που καλύπτει και τα άτομα που προσωρινά δεν εργάζονται αλλά έχουν μια επίσημη σύνδεση καθώς και τους εργαζομένους μερικής απασχόλησης, το κατάλληλο μέτρο για τον υπολογισμό της παραγωγικότητας δεν είναι ο αριθμός των εργαζομένων αλλά ο συνολικός αριθμός δεδουλευμένων ωρών.

Ο συνολικός αριθμός δεδουλευμένων ωρών είναι το πλέον κατάλληλο μέτρο των εισροών εργασίας για τους εθνικούς λογαριασμούς.

Προσδιορισμός των πραγματικά δεδουλευμένων ωρών

- 11.28 Ο συνολικός αριθμός των πραγματικά δεδουλευμένων ωρών εκπροσωπούν τις ώρες εργασίας που συνέβαλαν στην παραγωγή και μπορούν να οριστούν με αναφορά στο όριο παραγωγής των εθνικών λογαριασμών. Το πρότυπο της ΔΟΕ που περιέχεται στο «Ψήφισμα για τη μέτρηση του χρόνου εργασίας», το οποίο εγκρίθηκε από τη δέκατη όγδοη ICLS

τον Δεκέμβριο του 2008 ⁽¹⁾, ορίζει τις πραγματικά δεδουλευμένες ώρες ως τον χρόνο που αναλώθηκε κατά την εκτέλεση δραστηριοτήτων που συμβάλλουν στην παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών στη διάρκεια μιας ορισμένης περιόδου αναφοράς. Το ψήφισμα ορίζει τις δεδουλευμένες ώρες ως εξής:

1. Οι πραγματικά δεδουλευμένες ώρες αφορούν όλα τα είδη θέσεων εργασίας υπό διάφορες μορφές εργασίας και ρυθμίσεις αποζημίωσης με αμοιβή ή χωρίς αμοιβή, που μπορούν να εκτελεστούν σε οποιοδήποτε μέρος.
2. Οι πραγματικά δεδουλευμένες ώρες δεν συνδέονται με διοικητικές ή νομικές έννοιες και, συνεπώς, εφαρμόζονται σε όλα τα εργαζόμενα άτομα και μπορούν να πραγματοποιηθούν εντός των κανονικών ή συμβατικών ωραρίων ή ως υπερωρίες.
3. Στα στατιστικά δεδομένα των πραγματικά δεδουλευμένων ωρών περιλαμβάνονται:
 - α) οι πραγματικά δεδουλευμένες ώρες που πραγματοποιήθηκαν στη διάρκεια κανονικών περιόδων εργασίας και συνέβαλαν απευθείας στην παραγωγή·
 - β) ο χρόνος εργασίας με αποδοχές που αναλώθηκε σε κατάρτιση·
 - γ) ο χρόνος εργασίας επιπλέον αυτού που πραγματοποιήθηκε κατά το κανονικό ωράριο εργασίας, γνωστός ως υπερωρίες. Σημειώνεται ότι οι υπερωρίες που πραγματοποιήθηκαν περιλαμβάνονται ακόμη και αν δεν αμείβονται·
 - δ) ο χρόνος που αναλώθηκε για την εκτέλεση καθηκόντων όπως η προετοιμασία του χώρου εργασίας, εργασίες επισκευής και συντήρησης, προετοιμασία και καθαρισμός εργαλείων και η προετοιμασία αποδείξεων, καταγραφών του χρόνου εργασίας και εκθέσεων·
 - ε) ο χρόνος που αναλώθηκε σε αναμονή ή επιφυλακή κατά τη διάρκεια σύντομων διακοπών της εργασίας εντός της εργάσιμης ημέρας για λόγους όπως η έλλειψη εργασίας, η βλάβη μηχανημάτων ή ατυχήματα, ή ο χρόνος που αναλώθηκε στον χώρο εργασίας κατά τη διάρκεια του οποίου δεν πραγματοποιούνται εργασίες, αλλά για τον οποίο καταβάλλεται αμοιβή στο πλαίσιο σύμβασης εγγυημένης απασχόλησης·
 - στ) ο χρόνος που αντιστοιχεί σε σύντομα διαλείμματα κατά τη διάρκεια της εργάσιμης ημέρας, όπου περιλαμβάνονται και τα διαλείμματα για τσάι και καφέ·
 - ζ) οι εργασιακές ρυθμίσεις εφημερίας. Όταν αυτές πραγματοποιούνται εκτός του χώρου εργασίας, για παράδειγμα κατ' οίκον, ο χρόνος περιλαμβάνεται στις πραγματικά δεδουλευμένες ώρες στον βαθμό που περιορίζονται οι εκτός εργασίας δραστηριότητες και οι μετακινήσεις του ατόμου·
 - η) οι ώρες εργασίας που πραγματοποιούνται από το στρατιωτικό προσωπικό, περιλαμβανομένων όσων υπηρετούν υποχρεωτική θητεία, ακόμη κι αν δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της έρευνας εργατικού δυναμικού μιας χώρας.
4. Στα στατιστικά δεδομένα των πραγματικά δεδουλευμένων ωρών δεν περιλαμβάνονται:
 - α) οι ώρες εργασίας που αμείφθηκαν αλλά δεν πραγματοποιήθηκαν, όπως η ετήσια άδεια με αποδοχές, οι επίσημες αργίες με αποδοχές, η αναρρωτική άδεια με αποδοχές, η γονική άδεια, οι απεργίες, η άδεια σύντομης διάρκειας για λόγους ιατρικής επίσκεψης κ.λπ., η αιφνίδια διακοπή της εργασίας λόγω κακοκαιρίας·
 - β) τα διαλείμματα για φαγητό·
 - γ) ο χρόνος που δαπανάται για τη μετακίνηση μεταξύ τόπου κατοικίας και εργασίας, αν και περιλαμβάνεται οποιαδήποτε εργασία αναλαμβάνεται κατά τη διάρκεια της μετακίνησης αυτής·
 - δ) η εκπαίδευση πλην της κατάρτισης.

Πιο εξαντλητικοί ορισμοί των κριτηρίων αυτών υπάρχουν στο Ψήφισμα της ICLS «για τη μέτρηση του χρόνου εργασίας» του Δεκεμβρίου του 2008 ⁽²⁾.

11.29 Ο συνολικός αριθμός δεδουλευμένων ωρών είναι το άθροισμα των ωρών εργασίας που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου σε θέσεις εργασίας μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων μέσα στην οικονομική επικράτεια:

- α) περιλαμβανομένων των ωρών εργασίας έξω από την οικονομική επικράτεια για εργοδότες θεσμικές μονάδες μόνιμους κατοίκους που δεν έχουν επίκεντρο κυρίαρχου οικονομικού ενδιαφέροντος εκεί·
- β) εξαιρουμένων των ωρών εργασίας για αλλοδαπές εργοδότες θεσμικές μονάδες που δεν έχουν επίκεντρο κυρίαρχου οικονομικού ενδιαφέροντος μέσα στην οικονομική επικράτεια.

⁽¹⁾ http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/standards-and-guidelines/resolutions-adopted-by-international-conferences-of-labour-statisticians/WCMS_112455/lang-en/index.htm

⁽²⁾ http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/standards-and-guidelines/resolutions-adopted-by-international-conferences-of-labour-statisticians/WCMS_112455/lang-en/index.htm

- 11.30 Σε πολλές έρευνες επιχειρήσεων καταγράφονται οι ώρες που αμείφθηκαν και όχι οι δεδουλευμένες ώρες. Στις περιπτώσεις αυτές, ο αριθμός των δεδουλευμένων ωρών θα πρέπει να εκτιμάται για κάθε ομάδα θέσεων εργασίας, χρησιμοποιώντας οποιοσδήποτε διαθέσιμες πληροφορίες υπάρχουν σχετικά με την άδεια με αποδοχές κ.λπ.
- 11.31 Για την ανάλυση οικονομικών κύκλων θα είναι ίσως χρήσιμη η προσαρμογή του ολικού αριθμού των δεδουλευμένων ωρών με τη χρήση τυποποιημένου αριθμού ημερών εργασίας ανά έτος.

ΙΣΟΔΥΝΑΜΟ ΠΛΗΡΟΥΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

- 11.32 Ορισμός: Το ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης, που ισούται με τον αριθμό των ισοδύναμων θέσεων εργασίας πλήρους απασχόλησης, ορίζεται ως ο συνολικός αριθμός δεδουλευμένων ωρών διά του μέσου ετήσιου αριθμού δεδουλευμένων ωρών που πραγματοποιήθηκαν σε θέσεις πλήρους απασχόλησης μέσα στην οικονομική επικράτεια.
- 11.33 Ο ορισμός αυτός δεν περιγράφει υποχρεωτικά πώς εκτιμάται η έννοια αυτή: επειδή η διάρκεια της εργασίας πλήρους απασχόλησης έχει αλλάξει διαχρονικά και διαφέρει από κλάδο σε κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, χρησιμοποιούνται μέθοδοι που καθορίζουν το μέσο ποσοστό και τις μέσες ώρες εργασίας για τη μη πλήρη απασχόληση για κάθε ομάδα θέσεων εργασίας. Θα πρέπει πρώτα να εκτιμηθεί η κανονική εβδομάδα πλήρους απασχόλησης για κάθε ομάδα θέσεων εργασίας. Μια ομάδα θέσεων εργασίας μπορεί να οριστεί, μέσα στον ίδιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, σύμφωνα με το φύλο των εργαζομένων και το είδος της εργασίας. Οι ώρες εργασίας που ορίζονται με σύμβαση είναι, για τις θέσεις εργασίας μισθωτών, το κατάλληλο κριτήριο για τον καθορισμό των μεγεθών αυτών. Τα ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης υπολογίζονται ξεχωριστά για κάθε ομάδα θέσεων εργασίας, και στη συνέχεια αθροίζονται.
- 11.34 Ο συνολικός αριθμός δεδουλευμένων ωρών είναι το καλύτερο μέτρο για τις εισροές εργασίας, αλλά, όπου δεν υπάρχει η πληροφορία αυτή, το ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης μπορεί να είναι το καλύτερο υποκατάστατο: είναι πιο εύκολο να εκτιμηθεί και καθιστά δυνατές τις διεθνείς συγκρίσεις με χώρες που έχουν μόνο εκτιμήσεις της απασχόλησης που ισοδυναμεί με την πλήρη απασχόληση.

ΕΙΣΡΟΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ

- 11.35 Ορισμός: Για τις εισροές εργασίας παρόμοιου τύπου και παρόμοιων προσόντων στην περίοδο βάσης, η εισροή εργασίας μισθωτών σε σταθερές αμοιβές μετρά τις τρέχουσες εισροές εργασίας αποτιμημένες με βάση τα επίπεδα της αμοιβής της μισθωτής εργασίας που επικρατούσαν κατά τη διάρκεια μιας επιλεγμένης περιόδου βάσης.
- 11.36 Το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας σε τρέχουσες τιμές διαιρούμενη διά της αμοιβής της εισροής εργασίας μισθωτών σε σταθερές αμοιβές παρέχει έναν έμμεσο δείκτη τιμών της αμοιβής της εργασίας που είναι συγκρίσιμος με τον έμμεσο δείκτη τιμών των τελικών χρήσεων.
- 11.37 Σκοπός της έννοιας της εισροής εργασίας μισθωτών σε σταθερές αμοιβές είναι να περιγράψει τις μεταβολές στη σύνθεση του εργατικού δυναμικού, για παράδειγμα από χαμηλόμισθους σε υψηλόμισθους εργαζομένους. Για να είναι αποτελεσματική, η ανάλυση πρέπει να γίνεται κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.

ΜΕΓΕΘΗ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

- 11.38 Ορισμός: Η παραγωγικότητα μετρά το αποτέλεσμα (παραγωγή) που προκύπτει από μια παραγωγική διεργασία, ανά μονάδα εισροής. Για παράδειγμα, η παραγωγικότητα της εργασίας εκφράζεται συνήθως ως ο λόγος της παραχθείσας παραγωγής προς τις αντίστοιχες ώρες εργασίας. Είναι, συνεπώς, πολύ σημαντικό τα μεγέθη μέτρησης της εργασίας που χρησιμοποιούνται σε μελέτες στις οποίες η παραχθείσα παραγωγή βασίζεται σε μεγέθη των εθνικών λογαριασμών να είναι συνεπή ως προς την έννοια και το εύρος κάλυψης με τους εθνικούς λογαριασμούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

12.01 Στο παρόν κεφάλαιο καθορίζονται οι κύριες αρχές και τα βασικά χαρακτηριστικά των τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών.

12.02 Οι τριμηνιαίοι εθνικοί λογαριασμοί είναι εθνικοί λογαριασμοί των οποίων η περίοδος αναφοράς είναι ένα τρίμηνο. Αποτελούν ένα σύστημα ολοκληρωμένων τριμηνιαίων δεικτών. Οι τριμηνιαίοι εθνικοί λογαριασμοί παρέχουν ένα εκτενές λογιστικό πλαίσιο για την κατάρτιση οικονομικών στοιχείων και την παρουσίασή τους σε μορφότυπο σχεδιασμένο για τους σκοπούς της οικονομικής ανάλυσης, της λήψης αποφάσεων και της χάραξης πολιτικής σε τριμηνιαία βάση.

12.03 Οι τριμηνιαίοι εθνικοί λογαριασμοί υιοθετούν τις ίδιες αρχές, τους ίδιους ορισμούς και την ίδια δομή με τους ετήσιους εθνικούς λογαριασμούς. Οι τριμηνιαίοι εθνικοί λογαριασμοί χρησιμοποιούν τα εννοιολογικά πλαίσια των ετήσιων εθνικών λογαριασμών, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στο παρόν κεφάλαιο.

12.04 Οι τριμηνιαίοι εθνικοί λογαριασμοί καλύπτουν την πλήρη ακολουθία λογαριασμών και ισολογισμών. Πρακτικά, οι περιορισμοί όσον αφορά τη διαθεσιμότητα στοιχείων, χρόνου και πόρων έχουν ως αποτέλεσμα ότι οι τριμηνιαίοι εθνικοί λογαριασμοί είναι λιγότερο πλήρεις σε σχέση με τους ετήσιους εθνικούς λογαριασμούς.

Σε σύγκριση με τους ετήσιους εθνικούς λογαριασμούς, το πεδίο των τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών είναι πιο περιορισμένο. Επικεντρώνονται στη μέτρηση του ΑΕγχΠ, στη μέτρηση της προσφοράς και χρήσης αγαθών και υπηρεσιών και στη δημιουργία εισοδήματος. Η ανάλυση των κλαδικών δραστηριοτήτων και συγκεκριμένων συναλλαγών είναι περιορισμένη. Αυτό αντικατοπτρίζει μια εξισορρόπηση μεταξύ έγκαιρης διάθεσης και πεδίου εφαρμογής, λεπτομέρειας και αξιοπιστίας.

12.05 Συγκρίνονται με τους ετήσιους εθνικούς λογαριασμούς, οι τριμηνιαίοι εθνικοί λογαριασμοί καταρτίζονται και ανακοινώνονται πιο συχνά. Παρέχουν μια πρώιμη επισκόπηση των οικονομικών εξελίξεων και μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν πρώιμες εκτιμήσεις των ετήσιων εθνικών λογαριασμών.

12.06 Οι χρονοσειρές των στατιστικών για τους τριμηνιαίους εθνικούς λογαριασμούς, λόγω της τρίμηνης συχνότητάς τους, ενέχουν εποχικά χαρακτηριστικά και επηρεάζονται από ημερολογιακά γεγονότα. Τα εποχικά χαρακτηριστικά εξομαλύνονται με διαδικασίες εποχικής και ημερολογιακής προσαρμογής.

12.07 Οι τριμηνιαίοι εθνικοί λογαριασμοί βασίζονται σε πιο περιορισμένες πηγές στοιχείων, σε σχέση με τους ετήσιους εθνικούς λογαριασμούς, και η κατάρτισή τους απαιτεί μεγαλύτερη αξιοποίηση στατιστικών και οικονομετρικών τεχνικών. Υπάρχουν δύο προσεγγίσεις για την κατάρτιση τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών: η άμεση προσέγγιση και η έμμεση προσέγγιση.

12.08 Η άμεση προσέγγιση βασίζεται στη διαθεσιμότητα, σε τριμηνιαία διαστήματα, πηγών δεδομένων παρόμοιων με αυτές που χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση των ετήσιων λογαριασμών· στο πλαίσιο της προσέγγισης αυτής, εφαρμόζονται παρόμοιες μέθοδοι κατάρτισης. Η έμμεση προσέγγιση χρησιμοποιεί τεχνικές στατιστικών και οικονομετρικών εκτιμήσεων που χρησιμοποιούν πληροφορίες από τους ετήσιους λογαριασμούς και βραχυπρόθεσμους δείκτες για την παρεμβολή και προβολή από τις ετήσιες εκτιμήσεις. Η επιλογή μεταξύ αυτών των προσεγγίσεων εξαρτάται από αν οι πληροφορίες που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή των ετήσιων λογαριασμών είναι άμεσα διαθέσιμες στην ίδια μορφή σε τριμηνιαίο επίπεδο.

12.09 Ο σκοπός των τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών είναι διαφορετικός από αυτόν των ετήσιων εθνικών λογαριασμών. Οι τριμηνιαίοι εθνικοί λογαριασμοί επικεντρώνονται στις βραχυπρόθεσμες κινήσεις της οικονομίας και παρέχουν έναν συνεκτικό τρόπο μέτρησης αυτών των κινήσεων, στο πλαίσιο των εθνικών λογαριασμών. Έμφαση δίνεται στους ρυθμούς ανάπτυξης και στα διαχρονικά χαρακτηριστικά τους, όπως η επιτάχυνση, η επιβράδυνση ή η αλλαγή προσημού. Οι ετήσιοι εθνικοί λογαριασμοί δίνουν έμφαση στα επίπεδα και τη δομή της οικονομίας, καθώς και στους ρυθμούς ανάπτυξης.

Οι ετήσιοι εθνικοί λογαριασμοί προσφέρονται λιγότερο απ' ό,τι οι τριμηνιαίοι εθνικοί λογαριασμοί για αναλύσεις του επιχειρηματικού κύκλου, επειδή τα ετήσια στοιχεία κρύβουν τις βραχυπρόθεσμες οικονομικές εξελίξεις.

12.10 Οι τριμηνιαίοι εθνικοί λογαριασμοί μπορούν να χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση των ετήσιων εθνικών λογαριασμών. Βελτιώνουν την αξιοπιστία και την έγκαιρη διάθεση των ετήσιων εθνικών λογαριασμών και, σε ορισμένες χώρες, οι ετήσιοι εθνικοί λογαριασμοί προέρχονται απευθείας από την ομαδοποίηση των τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών στο σύνολο του έτους. Αυτοί οι διαφορετικοί ρόλοι αντικατοπτρίζουν τις διαφορές στη διαθεσιμότητα των στοιχείων και στις διαδικασίες κατάρτισης.

12.11 Στην κατάρτιση των τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών ενσωματώνεται ένα ευρύ φάσμα στοιχείων, όπως βραχυπρόθεσμες στατιστικές για την παραγωγή, τις τιμές, την απασχόληση και το εξωτερικό εμπόριο, δείκτες εμπιστοσύνης επιχειρήσεων και καταναλωτών και διοικητικά στοιχεία όπως τα έσοδα από τον ΦΠΑ. Σε σύγκριση με αυτούς τους δείκτες, οι τριμηνιαίοι εθνικοί λογαριασμοί προσφέρουν:

α) ευρύτερο πεδίο εφαρμογής·

- β) πληρότητα·
- γ) συνεκτικό πλαίσιο εθνικών λογαριασμών·
- δ) συνέπεια με τα εννοιολογικά πλαίσια και τα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών·
- ε) διεθνή συγκρισιμότητα βάσει ενός διεθνούς μεθοδολογικού πλαισίου, του SNA 2008.

12.12 Η κάλυψη των τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών αντιστοιχεί στην κάλυψη των ετήσιων λογαριασμών, περιλαμβάνοντας την πλήρη ακολουθία λογαριασμών και τα αντίστοιχα συγκεντρωτικά μεγέθη, καθώς και το πλαίσιο προσφοράς και χρήσεων. Ωστόσο, η μειωμένη διαθεσιμότητα πληροφοριών και η τριμηνιαία συχνότητα κατάρτισης έχουν συχνά ως αποτέλεσμα τη μείωση της κάλυψης και του πεδίου των τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών.

Το πλαίσιο των τριμηνιαίων λογαριασμών περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- α) κύρια συγκεντρωτικά μεγέθη, περιλαμβανομένων της απασχόλησης και του πληθυσμού·
- β) χρηματοοικονομικούς και μη χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς ανά θεσμικό τομέα·
- γ) περιορισμένη ανάλυση των βασικών συγκεντρωτικών μεγεθών, όπως η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία, η τελική καταναλωτική δαπάνη, ο ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου, οι εισαγωγές και εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, και η απασχόληση· και
- δ) απλουστευμένη ακολουθία λογαριασμών.

Τα στοιχεία αυτά συμπληρώνονται, για λόγους κατάρτισης, από ένα απλουστευμένο πλαίσιο προσφοράς και χρήσεων.

ΕΙΔΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

12.13 Στις επόμενες παραγράφους περιγράφονται τα ακόλουθα θέματα κατάρτισης, τα οποία έχουν ιδιαίτερη σημασία για τους τριμηνιαίους εθνικούς λογαριασμούς:

- α) χρόνος καταγραφής·
- β) ταχείες (flash) εκτιμήσεις·
- γ) ισοσκελισμός και συγκριτική προσαρμογή
- δ) μετρήσεις αλυσωτών δεικτών όγκου· και
- ε) εποχικές και ημερολογιακές προσαρμογές.

Χρόνος καταγραφής

12.14 Οι κανόνες για τον χρόνο καταγραφής που ισχύουν για τους τριμηνιαίους εθνικούς λογαριασμούς είναι ίδιοι με αυτούς που ισχύουν για τους ετήσιους εθνικούς λογαριασμούς. Ωστόσο, προκύπτουν ειδικά προβλήματα μέτρησης όσον αφορά τον χρόνο καταγραφής, λόγω της μικρότερης περιόδου καταγραφής. Αυτό επηρεάζει ιδίως τις μετρήσεις για:

- α) τις εργασίες σε εξέλιξη,
- β) τις δραστηριότητες που εκτελούνται σε συγκεκριμένες περιόδους του έτους· και
- γ) τις χαμηλής συχνότητας πληρωμές.

12.15 Για τους τριμηνιαίους εθνικούς λογαριασμούς είναι σημαντική η καταγραφή των δραστηριοτήτων και των ροών που επικεντρώνονται σε συγκεκριμένες περιόδους του έτους. Το μέγεθος των δραστηριοτήτων αυτών ανά τρίμηνο, όπως η παραγωγή της γεωργίας, των κατασκευών και του τουρισμού, εξαρτάται από εξωγενείς παράγοντες, όπως ο καιρός και οι επίσημες αργίες. Η καταβολή μισθών, φόρων, κοινωνικών παροχών και μερισμάτων μπορεί να υπόκειται σε προσωρινούς τριμηνιαίους παράγοντες, όπως οι ετήσιες έκτακτες αποδοχές που καταβάλλονται σε έναν μήνα. Σφάλματα στη μέτρηση της χρονικής στιγμής και του μεγέθους τέτοιων γεγονότων οδηγούν σε σφάλματα στη μέτρηση της τριμηνιαίας ανάπτυξης.

Εργασίες σε εξέλιξη

12.16 Οι εργασίες σε εξέλιξη αποτελούν ημιτελές προϊόν που δεν είναι ακόμη έτοιμο για παράδοση. Εμφανίζονται όταν η παραγωγή διαρκεί περισσότερο από μία περίοδο. Δραστηριότητες όπως η γεωργία, οι κατασκευές, η κατασκευή μηχανημάτων, αυτοκινήτων και πλοίων, καθώς και υπηρεσίες όπως η ανάπτυξη λογισμικού, οι αρχιτεκτονικές υπηρεσίες, η δημιουργία κινηματογραφικών έργων ή η διοργάνωση μεγάλων αθλητικών γεγονότων χαρακτηρίζονται από μεγάλους κύκλους παραγωγής. Αυτές οι μακρές διαδικασίες παραγωγής συνοδεύονται, συχνά, από πληρωμές ανάλογα με την πρόοδο του έργου, που γίνονται, ιδίως, σε δραστηριότητες όπως η ναυπηγική, η αεροναυπηγική, η οινοποιία και οι διαφημιστικές συμβάσεις.

Η μέτρηση αυτής της παραγωγής απαιτεί την τμήση μιας ενιαίας διαδικασίας σε χωριστές περιόδους. Αυτό είναι πιο δύσκολο για τους τριμηνιαίους εθνικούς λογαριασμούς απ' ό,τι για τους ετήσιους εθνικούς λογαριασμούς. Ωστόσο, οι ίδιες αρχές ισχύουν για τη μέτρηση των εργασιών σε εξέλιξη σε τριμηνιαία και σε ετήσια βάση.

Δραστηριότητες που εκτελούνται σε συγκεκριμένες περιόδους του έτους

12.17 Η κατανομή της παραγωγής με βάση το διαχρονικό κόστος είναι το σύνηθες μέσο κατανομής της τελικής παραγωγής σε περιόδους, σε δεδουλευμένη βάση, όμως δεν εφαρμόζεται πάντοτε πλήρως. Δεν πρέπει να κατανέμεται παραγωγή σε περιόδους στις οποίες δεν υπάρχει σε εξέλιξη διαδικασία παραγωγής, ακόμη και αν υπάρχει συνεχιζόμενο κόστος. Αυτό ισχύει για το κόστος χρήσης κεφαλαίου, π.χ. πληρωμές μίσθωσης για τη χρήση μηχανημάτων. Αυτή η κατάσταση μπορεί να εμφανιστεί στη γεωργία, όπου ενδέχεται να μην υπάρχει παραγωγή σε ορισμένες περιόδους. Περίοδοι χωρίς παραγωγή μπορεί να εμφανιστούν στους κλάδους επεξεργασίας τροφίμων που εξαρτώνται από προϊόντα εσοδείας.

Χαμηλής συχνότητας πληρωμές

12.18 Για δραστηριότητες που πραγματοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, οι χαμηλής συχνότητας πληρωμές είναι αυτές που πραγματοποιούνται μία φορά τον χρόνο ή η καταβολή δόσεων σε μη τακτά χρονικά διαστήματα κατά τη διάρκεια του έτους. Παραδείγματα τέτοιων πληρωμών είναι τα μερίσματα, οι τόκοι, οι φόροι, οι επιδοτήσεις και οι έκτακτες αποδοχές εργαζομένων, όπως το εφάπαξ πριμ στο τέλος του έτους και το επίδομα αδείας. Όλες αυτές οι διανεμητικές συναλλαγές καταγράφονται σε δεδουλευμένη βάση, όταν προκύπτει η απαίτηση και όχι όταν γίνεται η πληρωμή. Το θέμα του χρόνου καταγραφής προκύπτει επίσης στους ετήσιους εθνικούς λογαριασμούς, όταν οι πληρωμές μπορεί εν μέρει να αφορούν άλλο λογιστικό έτος.

12.19 Για να αντιμετωπιστούν παρόμοια θέματα χρονικής καταγραφής γίνεται διάκριση μεταξύ δύο κατηγοριών πληρωμών:

α) πληρωμές που έχουν καθαρά χαρακτήρα *ad hoc* καταγράφονται την περίοδο στην οποία πραγματοποιούνται. Τα μερίσματα, για παράδειγμα, συνήθως καθορίζονται μετά το κλείσιμο των βιβλίων σε ένα οικονομικό έτος και μπορεί να μην αφορούν τα κέρδη της εταιρείας για το εν λόγω έτος·

β) πληρωμές που έχουν σταθερή σχέση με μια συγκεκριμένη περίοδο (π.χ. που θεμελιώνονται σε προηγούμενη περίοδο ή στη διάρκεια μιας σειράς λογιστικών περιόδων) αποδίδονται στις περιόδους στις οποίες θεμελιώνονται. Παραδείγματα τέτοιων πληρωμών είναι οι φόροι εισοδήματος και προϊόντων, οι οποίοι μπορεί να εισπράττονται σε μεταγενέστερη περίοδο.

12.20 Η εφαρμογή των αρχών του δεδουλευμένου στα τριμηνιαία στοιχεία μπορεί, στις περιπτώσεις αυτές, να είναι εξαιρετικά δύσκολη και να χρειάζονται εναλλακτικές μέθοδοι, όπως η ταμειακά προσαρμοσμένη βάση ή η κατανομή των πληρωμών για δεδουλευμένες απαιτήσεις σε επιμέρους περιόδους, έτσι ώστε η στρέβλωση των χαρακτηριστικών των χρονοσειρών να είναι ελάχιστη.

Ταχείες (Flash) εκτιμήσεις

12.21 Οι τριμηνιαίοι εθνικοί λογαριασμοί παρέχουν μια επισκόπηση της κατάστασης της οικονομίας σε βραχύ διάστημα μετά τη λήξη του τριμήνου αναφοράς. Η έγκαιρη διαθεσιμότητα αυτών των πληροφοριών βοηθά στον εντοπισμό και την ερμηνεία των οικονομικών τάσεων. Για τον λόγο αυτό, οι ταχείες εκτιμήσεις κύριων μακροοικονομικών μεγεθών, περιλαμβανομένων της μεταβολής του ΑΕγχΠ και των δεικτών των τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών, καταρτίζονται πιο συχνά από τις στατιστικές αρχές.

12.22 Η ταχεία εκτίμηση είναι η πρώτη εκτίμηση μιας οικονομικής μεταβλητής για την πιο πρόσφατη περίοδο αναφοράς. Συνήθως η ταχεία εκτίμηση υπολογίζεται με βάση ημιτελή στοιχεία, με τη χρήση όμως του ίδιου στατιστικού ή οικονομετρικού μοντέλου με αυτό που χρησιμοποιείται για τις τακτικές εκτιμήσεις. Η κατάρτιση ταχειών εκτιμήσεων ενσωματώνει όσο το δυνατόν περισσότερα στοιχεία. Οι διαφορές ανάμεσα στις ταχείες εκτιμήσεις και τις παραδοσιακές εκτιμήσεις είναι οι εξής:

α) έγκαιρη διάθεση: οι ταχείες εκτιμήσεις διατίθενται πριν από τις παραδοσιακές εκτιμήσεις·

β) ακρίβεια: υπάρχει μια αλληλεπίδραση ανάμεσα στην επικαιρότητα και την ακρίβεια. Οι ταχείες εκτιμήσεις είναι, γενικά, πιο επιρρεπείς για αναθεώρηση, σε σχέση με τις παραδοσιακές·

γ) κάλυψη: ο αριθμός των μεταβλητών που καλύπτονται από τις ταχείες εκτιμήσεις είναι πιο περιορισμένος απ' ό,τι στις παραδοσιακές εκτιμήσεις·

δ) πληροφορίες: οι ταχείες εκτιμήσεις βασίζονται σε λιγότερες πληροφορίες. Συχνά, οι πληροφορίες για παραδοσιακές εκτιμήσεις δεν είναι πλήρως διαθέσιμες·

ε) μέθοδος εκτίμησης: λόγω της έλλειψης στοιχείων, οι ταχείες εκτιμήσεις βασίζονται περισσότερο σε οικονομετρικές μεθόδους και παραδοχές.

Ισοσκελισμός και συγκριτική προσαρμογή

12.23 Οι τριμηνιαίοι εθνικοί λογαριασμοί αποτελούν ένα συνεκτικό σύνολο λογαριασμών που καταρτίζονται σε τριμηνιαία βάση. Αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του πλαισίου των εθνικών λογαριασμών και είναι συνεπείς με τους ετήσιους λογαριασμούς.

- 12.24 Η εσωτερική συνέπεια των τριμηνιαίων λογαριασμών επιτυγχάνεται με τον ισοσκελισμό των εκτιμήσεων της προσφοράς και των χρήσεων για τους λογαριασμούς σε τριμηνιαία βάση. Η συνέπεια με τους ετήσιους λογαριασμούς εξασφαλίζεται είτε με τη συγκριτική προσαρμογή των τριμηνιαίων λογαριασμών στους ετήσιους είτε με την παραγωγή των ετήσιων λογαριασμών από τους τριμηνιαίους λογαριασμούς.

Ισοσκελισμός

- 12.25 Η διαδικασία ισοσκελισμού ή εναρμόνισης αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας κατάρτισης των εθνικών λογαριασμών. Κάνει βέλτιστη χρήση των διάφορων πηγών πληροφοριών που υποστηρίζουν τις διάφορες μετρήσεις στους λογαριασμούς. Υπό την ευρύτερη έννοια, ο ισοσκελισμός επιδιώκει την ένταξη βασικών στατιστικών στοιχείων που υποστηρίζουν τις διάφορες προσεγγίσεις που ακολουθούνται κατά την κατάρτιση του ΑΕγχΠ και των άλλων μερών των λογαριασμών σε ένα πλαίσιο προσφοράς και χρήσεων και, έτσι, προάγει τη χρήση όλων των διαθέσιμων πληροφοριών κατά τρόπο αποτελεσματικό.
- 12.26 Οι αρχές και μέθοδοι της διαδικασίας ισοσκελισμού που εφαρμόζονται στους ετήσιους λογαριασμούς εφαρμόζονται και για τους τριμηνιαίους λογαριασμούς, με επιπλέον διαδικασίες που αντικατοπτρίζουν την τρίμηνη συχνότητα κατάρτισης. Αυτές οι επιπλέον διαδικασίες αντικατοπτρίζουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά των τριμηνιαίων λογαριασμών:

- α) τήρηση της συνέπειας ανάμεσα σε εποχικά προσαρμοσμένα και μη προσαρμοσμένα στοιχεία·
- β) εξασφάλιση συνέπειας ανάμεσα στις μετρήσεις των τρεχουσών τιμών και του όγκου·
- γ) εναρμόνιση των μετρήσεων που προκύπτουν από τις διαφορετικές προσεγγίσεις για την κατάρτιση του ΑΕγχΠ.

Η ανάπτυξη ενός απλουστευμένου τριμηνιαίου πλαισίου προσφοράς και χρήσεων θα βοηθήσει στον ισοσκελισμό των τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών. Όταν καταρτίζονται τακτικά ετήσιοι πίνακες προσφοράς και χρήσεων, οι πληροφορίες στους τριμηνιαίους πίνακες προσφοράς και χρήσεων μπορούν να συνδέονται ρητώς με αυτούς, στο πλαίσιο της διαδικασίας ισοσκελισμού και συγκριτικής προσαρμογής.

Συνέπεια ανάμεσα στους τριμηνιαίους και τους ετήσιους λογαριασμούς — συγκριτική προσαρμογή

- 12.27 Η διαδικασία εναρμόνισης των τριμηνιαίων με τους ετήσιους λογαριασμούς μπορεί να προσεγγιστεί με δύο τρόπους:

- α) εναρμόνιση των τριμηνιαίων με τους ετήσιους λογαριασμούς, γνωστή και ως benchmarking·
- β) παραγωγή των ετήσιων λογαριασμών από τους τριμηνιαίους λογαριασμούς.

- 12.28 Οι ανακολουθίες ανάμεσα στους τριμηνιαίους και τους ετήσιους λογαριασμούς οφείλονται κυρίως σε διαφορές στις πηγές και στη διαθεσιμότητα πληροφοριών από κοινές πηγές.

- 12.29 Μπορούν να χρησιμοποιηθούν πολλές διαφορετικές μέθοδοι για την εναρμόνιση των τριμηνιαίων με τα αντίστοιχα ετήσια συγκεντρωτικά μεγέθη.

Η ιδανική μέθοδος είναι να εντοπιστούν οι αιτίες των διαφορών και να παραχθούν νέα, εναρμονισμένα τριμηνιαία και ετήσια συγκεντρωτικά μεγέθη, με τη χρήση όλων των διαθέσιμων πληροφοριών.

Οι τεχνικές της συγκριτικής προσαρμογής εξασφαλίζουν συνέπεια ανάμεσα στα δύο σύνολα συγκεντρωτικών μεγεθών, λαμβάνοντας το ένα ως πρότυπο και προσαρμόζοντας το άλλο κατά τρόπο που να είναι συνεπές με το πρώτο, μέσω διάφορων μεθόδων, από απλές μαθηματικές προσαρμογές έως σύνθετες στατιστικές και οικονομετρικές διαδικασίες. Οι τεχνικές της συγκριτικής προσαρμογής αποσκοπούν στην εξασφάλιση συνέπειας μεταξύ των δύο συνόλων συγκεντρωτικών μεγεθών από πλευράς καταγραφής των κινήσεων ή άλλων σαφώς καθορισμένων κριτηρίων.

Η συγκριτική προσαρμογή αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας κατάρτισης και πρέπει, καταρχάς, να διενεργείται στο αναλυτικότερο επίπεδο κατάρτισης. Πρακτικά, αυτό μπορεί να απαιτεί τη συγκριτική προσαρμογή διαφορετικών σειρών σε διαχρονικές φάσεις, όπου τα στοιχεία για ορισμένες σειρές, που έχουν ήδη προσαρμοστεί συγκριτικά, χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση άλλων σειρών, ενώ ακολουθεί δεύτερος και τρίτος γύρος συγκριτικής προσαρμογής.

- 12.30 Όταν ως συγκριτικό σημείο λαμβάνονται τα τριμηνιαία συγκεντρωτικά μεγέθη, τα ετήσια συγκεντρωτικά μεγέθη παράγονται με την άθροιση των κατάλληλων τριμηνιαίων μεγεθών. Κατ' αυτό τον τρόπο εξασφαλίζεται συνέπεια.

- 12.31 Πολύ συχνά, η εναρμόνιση των τριμηνιαίων και των ετήσιων συγκεντρωτικών αποτελεσμάτων πηγάζει από ένα μείγμα προσεγγίσεων συγκριτικής προσαρμογής: για παράδειγμα, μπορούν να παράγονται προκαταρκτικές ετήσιες εκτιμήσεις με την άθροιση των τριμηνιαίων μεγεθών και, από τη στιγμή που καταστούν διαθέσιμες οι ετήσιες πληροφορίες και αναθεωρηθεί το ετήσιο μέγεθος, να εφαρμόζεται η συγκριτική προσαρμογή στα ετήσια για την αναθεώρηση των αντίστοιχων τριμηνιαίων μεγεθών.

Μετρήσεις των μεταβολών τιμών και όγκου με αλυσωτούς δείκτες

- 12.32 Για τους ετήσιους εθνικούς λογαριασμούς, η μέτρηση των μεταβολών τιμών και όγκου γίνεται βασικά μέσω ενός ετήσιου αλυσωτού δείκτη. Για λόγους συνοχής, οι τριμηνιαίες μετρήσεις των μεταβολών τιμών και όγκου αντιστοιχίζονται στενά με τις ετήσιες αλυσωτές μετρήσεις.

12.33 Για να υπάρχει συνέπεια ανάμεσα στις μετρήσεις τιμών και όγκου των τριμηνιαίων και των ετήσιων λογαριασμών απαιτείται είτε οι ετήσιες μετρήσεις να παράγονται από τις τριμηνιαίες μετρήσεις είτε τα τριμηνιαία στοιχεία να προσαρμόζονται στα ετήσια με τη χρήση τεχνικών συγκριτικής προσαρμογής. Αυτό ισχύει ακόμη και αν ικανοποιείται η βασική απαίτηση ότι οι τριμηνιαίες και οι ετήσιες μετρήσεις βασίζονται στις ίδιες μεθόδους κατάρτισης και παρουσίασης, π.χ. με τη χρήση του ίδιου μαθηματικού τύπου για τον δείκτη, του ίδιου έτους βάσης και της ίδιας περιόδου αναφοράς. Δεν είναι δυνατόν να υπάρχει αυστηρή συνέπεια, επειδή οι τριμηνιαίοι δείκτες, κανονικά, δεν αντικατοπτρίζουν επακριβώς τον ίδιο ρυθμό μεταβολής με τους αντίστοιχους ετήσιους δείκτες, λόγω του μαθηματικού τύπου του δείκτη.

12.34 Παρότι οι τριμηνιαίες αλυσωτές μετρήσεις όγκου μπορούν να βασίζονται σε τριμηνιαία συχνότητα αλυσωτής σύνδεσης, η αλυσωτή σύνδεση πρέπει, καταρχάς, να διενεργείται ετησίως. Οι τριμηνιαίες μετρήσεις όγκου είναι ετήσιας αλυσωτής σύνδεσης.

12.35 Οι αλυσωτές σειρές όγκου των τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών είναι τριμηνιαίες μεταβολές όγκου που χρησιμοποιούν τις ετήσιες μέσες τιμές του προηγούμενου έτους. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν τρεις προσεγγίσεις για την ετήσια αλυσωτή σύνδεση τριμηνιαίων δεικτών όγκου:

α) ετήσια επικάλυψη·

β) τριμηνιαία επικάλυψη·

γ) ετήσια προσέγγιση.

Η δημιουργία χρονοσειρών με την εφαρμογή μίας από τις τρεις τεχνικές αλυσωτής σύνδεσης προκαλεί συνήθως διαρθρωτικές διακοπές στις προκύπτουσες σειρές αλυσωτής σύνδεσης, των οποίων ο αντίκτυπος καθορίζεται με την επιλεγείσα προσέγγιση σύνδεσης και με την αλλαγή της διάρθρωσης των τιμών, προϊόντος του χρόνου.

12.36 Η προσέγγιση ετήσιας επικάλυψης χρησιμοποιεί τις ετήσιες μέσες τιμές του εκάστοτε προηγούμενου έτους στις τιμές του τρέχοντος έτους. Έτσι προκύπτουν ετήσια συγκεντρωτικά μεγέθη τριμηνιαίων μετρήσεων του όγκου, πανομοιότυπα με τις αλυσωτές σειρές των ετήσιων εθνικών λογαριασμών που παράγονται ανεξάρτητα. Επιπλέον, τα τριμηνιαία ποσοστά μεταβολής εντός του ίδιου ημερολογιακού έτους ανάμεσα στο 1^ο τρίμηνο και στο 4^ο τρίμηνο δεν επηρεάζονται από διακοπές. Ωστόσο, οι σειρές όγκου επηρεάζονται από διακοπές που σημειώνονται από το τέταρτο τρίμηνο ενός έτους στο πρώτο τρίμηνο του επόμενου έτους, κάτι που εμφανίζεται επίσης στο αντίστοιχο τριμηνιαίο ποσοστό μεταβολής.

12.37 Αντίθετα, η προσέγγιση τριμηνιαίας επικάλυψης οδηγεί, γενικά, σε μη διαστρεβλωμένα τριμηνιαία ποσοστά μεταβολής, για όλα τα τρίμηνα του έτους, αφού οι αλυσωτές συνδέσεις αφορούν τις ποσότητες του τέταρτου τριμήνου του εκάστοτε προηγούμενου έτους που εκτιμώνται σε μέσες τιμές του τρέχοντος έτους. Ωστόσο, σε αντίθεση με την προσέγγιση ετήσιας επικάλυψης, η προσέγγιση τριμηνιαίας επικάλυψης οδηγεί σε τριμηνιαίες αλυσωτές σειρές που δεν είναι συνεπείς με τις αλυσωτές σειρές των ετήσιων εθνικών λογαριασμών που παράγονται ανεξάρτητα.

12.38 Η ετήσια προσέγγιση της αλυσωτής σύνδεσης οδηγεί σε μη διαστρεβλωμένα ετήσια ποσοστά μεταβολής για όλα τα τρίμηνα, αφού οι αλυσωτές συνδέσεις αφορούν τους όγκους του ίδιου τριμήνου του εκάστοτε προηγούμενου έτους που εκτιμώνται σε μέσες τιμές του εν λόγω έτους. Ωστόσο, η προσέγγιση αυτή οδηγεί σε αποτελέσματα που επηρεάζονται από διαρθρωτικές διακοπές σε κάθε τρίμηνο, οπότε κάθε τριμηνιαίο ποσοστό μεταβολής επηρεάζεται από διακοπή. Επομένως, η ετήσια προσέγγιση έχει μεγαλύτερη επίδραση στην εντός του έτους διαμόρφωση των σειρών.

12.39 Με την προϋπόθεση ότι οι επιπτώσεις υποκατάστασης (μεταβολές στους όγκους λόγω μεταβολής στη διάρθρωση των τιμών) εντός ενός έτους είναι μικρές, οι τρεις προσεγγίσεις για την τριμηνιαία αλυσωτή σύνδεση όγκων οδηγούν σε πολύ παρόμοια αποτελέσματα.

Για πρακτικούς λόγους, όπως η συνέπεια της τριμηνιαίας μεταβολής με την ετήσια αλυσωτή μεταβολή και η απλότητα και διαφάνεια των υπολογισμών, η μέθοδος ετήσιας επικάλυψης είναι η συνιστώμενη.

Εποχικές και ημερολογιακές προσαρμογές

12.40 Εποχικό είναι κάθε χαρακτηριστικό που επαναλαμβάνεται σε τακτική βάση την ίδια περίοδο κάθε έτους.

Παράδειγμα, οι πωλήσεις παγωτών το καλοκαίρι. Τα τακτικά επαναλαμβανόμενα γεγονότα εξομαλύνονται στη διάρκεια του έτους με την προσαρμογή για την εποχικότητα, ενώ η επίπτωση των μη τακτικών γεγονότων παραμένει ανεπηρέαστη. Η προσαρμογή για την εποχικότητα περιλαμβάνει τη συνεκτίμηση της διαφορετικής διάρκειας μηνών και τριμήνων. Τα εποχικά προσαρμοσμένα αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν «κανονικά» και επαναλαμβανόμενα γεγονότα στη διάρκεια όλου του έτους στο οποίο σημειώνονται. Οι εποχικά προσαρμοσμένες σειρές αποκαλύπτουν, με μεγαλύτερη σαφήνεια απ' ό,τι οι μη εποχικά προσαρμοσμένες σειρές τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

α) μεταβολές των τάσεων· και

β) σημεία καμπίς στον οικονομικό κύκλο.

12.41 Η ημερολογιακή επίδραση είναι ο αντίκτυπος που έχουν σε μια χρονοσειρά τα ακόλουθα:

α) ο αριθμός και η σύνθεση των εργάσιμων ημερών και των ημερών συναλλαγών·

β) η ύπαρξη σταθερών και κινητών εορτών·

γ) τα δίσεκτα έτη και άλλα ημερολογιακά φαινόμενα όπως οι «γέφυρες» μεταξύ αργιών.

- 12.42 Η παρουσία εποχικών και ημερολογιακών επιδράσεων στις σειρές των τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών καθιστά δυσδιάκριτη την τάση στη μεταβολή των συγκεντρωτικών μεγεθών των τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών. Έτσι, οι προσαρμογές για τις εποχικές και ημερολογιακές επιδράσεις βοηθούν στην εξαγωγή συμπερασμάτων για τις τάσεις από τους τριμηνιαίους εθνικούς λογαριασμούς. Επιπλέον, η εποχική προσαρμογή αποκαλύπτει τον αντίκτυπο σημαντικών μη τακτικών επιδράσεων ή γεγονότων, ώστε να γίνουν κατανοητές οι οικονομικές εξελίξεις μέσω των στατιστικών των τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών.
- 12.43 Οι εποχικές αποκλίσεις είναι, συχνά, αποτέλεσμα αποκλίσεων όσον αφορά τη χρήση ενέργειας, τις τουριστικές δραστηριότητες, τις καιρικές συνθήκες που επηρεάζουν εξωτερικές δραστηριότητες όπως οι κατασκευές, τις έκτακτες αποδοχές και τις σταθερές εορτές, καθώς και κάθε είδους θεσμικές ή διοικητικές πρακτικές. Οι εποχικές αποκλίσεις στους τριμηνιαίους εθνικούς λογαριασμούς εξαρτώνται επίσης από τις πηγές των στοιχείων και τις χρησιμοποιούμενες μεθόδους κατάρτισης.
- 12.44 Για την αξιόπιστη εκτίμηση των εποχικών παραγόντων ενδεχομένως να πρέπει να γίνει προπεξεργασία των χρονοσειρών. Έτσι, αποφεύγεται η επίδραση των ακραίων τιμών, όπως οι μεμονωμένες ακραίες τιμές, οι μεταβατικές αλλαγές και οι μεταβολές επιπέδων, των ημερολογιακών επιδράσεων και των εθνικών εορτών, στην ποιότητα των εποχικών εκτιμήσεων. Ωστόσο, οι ακραίες τιμές πρέπει να παραμένουν ορατές στα εποχικά προσαρμοζόμενα στοιχεία, εκτός αν αποτελούν προϋόν σφάλματος, διότι μπορεί να αντικατοπτρίζουν συγκεκριμένα γεγονότα, όπως απεργίες, φυσικές καταστροφές κ.ά. Επομένως οι ακραίες τιμές πρέπει να εισάγονται εκ νέου στις χρονοσειρές αφού εκτιμηθούν οι εποχικές συνιστώσες.

Ακολουθία κατάρτισης εποχικά προσαρμοσμένων αλυσωτών μετρήσεων όγκου

- 12.45 Η κατάρτιση εποχικά και ημερολογιακά προσαρμοσμένων αλυσωτών μετρήσεων όγκου στο πλαίσιο των τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών είναι αποτέλεσμα μιας ακολουθίας λειτουργιών, που περιλαμβάνουν εποχικές και ημερολογιακές προσαρμογές, αλυσωτή σύνδεση, συγκριτική προσαρμογή και ισοσκελισμό και οι οποίες εφαρμόζονται στις διαθέσιμες βασικές ή συγκεντρωτικές πληροφορίες.
- 12.46 Η ακολουθία εφαρμογής των διαφόρων σταδίων της διαδικασίας κατάρτισης εποχικά προσαρμοσμένων αλυσωτών μετρήσεων όγκου στο πλαίσιο των τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών εξαρτάται από τις ιδιαιτερότητες της διαδικασίας παραγωγής και το συγκεντρωτικό επίπεδο στο οποίο εφαρμόζεται.
- Ιδανικά, οι εποχικά προσαρμοσμένες αλυσωτές σειρές όγκου εξάγονται με την εποχική προσαρμογή των αλυσωτών σειρών, ακολουθούμενη από συγκριτική προσαρμογή των προσαρμοσμένων αλυσωτών σειρών.
- 12.47 Υπάρχουν συστήματα κατάρτισης τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών στα οποία τα εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία παράγονται σε πολύ αναλυτικό επίπεδο, ακόμη και σε επίπεδο στο οποίο δεν εφαρμόζεται αλυσωτή σύνδεση, π.χ. κατά την παραγωγή τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών από τριμηνιαίους πίνακες προσφοράς και χρήσεων. Στην περίπτωση αυτή, η σειρά είναι: εποχική προσαρμογή, ακολουθούμενη από ισοσκελισμό, αλυσωτή σύνδεση και συγκριτική προσαρμογή. Σε αναλυτικό επίπεδο, οι εκτιμήσεις της εποχικής συνιστώσας μπορεί να μην είναι τόσο αξιόπιστες όσο σε πιο συγκεντρωτικά επίπεδα των τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών. Στην περίπτωση αυτή χρειάζεται ειδική μέριμνα για αναθεωρήσεις της εποχικής συνιστώσας. Επίσης, ο ισοσκελισμός και η αλυσωτή σύνδεση εποχικά προσαρμοσμένων στοιχείων δεν πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα την εισαγωγή εποχικών χαρακτηριστικών στις σειρές.
- 12.48 Οι μετρήσεις όγκου στο πλαίσιο των τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών σε μέσες τιμές του προηγούμενου έτους μπορούν να συνδεθούν αλυσωτά με την τεχνική επικάλυψης ενός τριμήνου, την τεχνική ετήσιας επικάλυψης ή την ετήσια τεχνική. Από την άποψη της εποχικής προσαρμογής των μετρήσεων όγκου στο πλαίσιο των τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών, η τεχνική της επικάλυψης ενός τριμήνου και η τεχνική της ετήσιας επικάλυψης είναι προτιμητέες. Η ετήσια τεχνική δεν συνιστάται, επειδή μπορεί να εισάγει διακοπές σε κάθε μία τριμηνιαία μετακίνηση των σειρών.
- 12.49 Οι εποχικά προσαρμοσμένες τριμηνιαίες αλυσωτές μετρήσεις όγκου προσαρμόζονται στα αντίστοιχα μη εποχικά προσαρμοσμένα αλυσωτά συνδεδεμένα ετήσια στοιχεία, με τη χρήση τεχνικών συγκριτικής προσαρμογής ή τεχνικών με περιορισμούς που ελαχιστοποιούν τον αντίκτυπο στις τριμηνιαίες μεταβολές των σειρών. Η συγκριτική προσαρμογή απαιτείται για καθαρά πρακτικούς λόγους, όπως η συνέπεια των ετήσιων μέσων ποσοστών μεταβολής. Η συγκριτική προσαρμογή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την εισαγωγή εποχικών χαρακτηριστικών στις σειρές. Τα στοιχεία αναφοράς πρέπει να είναι οι ανεξάρτητα εξαγόμενες αλυσωτά συνδεδεμένες ετήσιες σειρές σε μη προσαρμοσμένη μορφή για εποχικά μόνο προσαρμοσμένους τριμηνιαίους εθνικούς λογαριασμούς. Εξαιρέσεις από τη ζητούμενη διαχρονική συνέπεια επιτρέπονται αν η εποχικότητα μεταβάλλεται ταχέως.
- 12.50 Η ημερολογιακή επίδραση μπορεί να χωριστεί στην εποχική και στη μη εποχική συνιστώσα. Η πρώτη αντιστοιχεί στη μέση ημερολογιακή κατάσταση που επανέρχεται κάθε χρόνο την ίδια εποχή· η δεύτερη αντιστοιχεί στην απόκλιση των ημερολογιακών μεταβλητών, όπως ο αριθμός των ημερών συναλλαγών / εργασιμων ημερών, οι κινητές αργίες και οι πρόσθετες ημέρες των δίσεκτων ετών, από τον εκάστοτε μηνιαίο ή τριμηνιαίο μέσο όρο.
- 12.51 Η ημερολογιακή προσαρμογή απαλείφει από τις σειρές τις μη εποχικές ημερολογιακές συνιστώσες, για τις οποίες υπάρχουν στατιστικές αποδείξεις και οικονομική εξήγηση. Οι ημερολογιακές επιδράσεις για τις οποίες έχει γίνει προσαρμογή της σειράς πρέπει να μπορούν να αναγνωρίζονται και να είναι επαρκώς σταθερές διαχρονικά ή, εναλλακτικά, να είναι δυνατό να αναπτυχθούν κατάλληλα μοντέλα για την επίδρασή τους που αλλάζει με τον χρόνο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

13.01 Στο παρόν κεφάλαιο περιγράφονται οι περιφερειακοί λογαριασμοί γενικά και διευκρινίζονται οι σκοποί, οι σημαντικότερες εννοιολογικές αρχές και τα ειδικότερα ζητήματα που αφορούν την κατάρτιση των περιφερειακών λογαριασμών.

13.02 Ορισμός: Οι περιφερειακοί λογαριασμοί είναι περιφερειακή εξειδίκευση των αντίστοιχων λογαριασμών της εθνικής οικονομίας. Οι περιφερειακοί λογαριασμοί είναι η ανάλυση, σε περιφερειακό επίπεδο, σημαντικών συγκεντρωτικών μεγεθών όπως η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και το εισόδημα των νοικοκυριών.

13.03 Οι έννοιες που διέπουν τους εθνικούς λογαριασμούς θα χρησιμοποιηθούν και για τους περιφερειακούς λογαριασμούς, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά στο παρόν κεφάλαιο.

Τα εθνικά σύνολα κρύβουν διαφορές ως προς τις περιφερειακές οικονομικές συνθήκες και επιδόσεις. Ο πληθυσμός και οι οικονομικές δραστηριότητες είναι, γενικά, ανομοιόμορφα κατανομημένα στις περιφέρειες. Οι αστικές περιφέρειες είναι, γενικά, ειδικευμένες σε υπηρεσίες, ενώ η γεωργία, οι εξορυκτικές δραστηριότητες και η μεταποίηση τείνουν να επικρατούν σε μη αστικές περιοχές. Σημαντικά ζητήματα όπως η παγκοσμιοποίηση, η καινοτομία, η δημογραφική γήρανση, η φορολογία, η φτώχεια, η ανεργία και το περιβάλλον έχουν συχνά περιφερειακή οικονομική διάσταση. Συνεπώς, οι περιφερειακοί λογαριασμοί αποτελούν σημαντικό συμπλήρωμα των εθνικών λογαριασμών.

13.04 Οι περιφερειακοί λογαριασμοί περιέχουν το ίδιο σύνολο λογαριασμών όπως και οι εθνικοί λογαριασμοί, στον βαθμό που καθίστούν ορατές τις περιφερειακές οικονομικές δομές, εξελίξεις και διαφορές. Τα εννοιολογικά προβλήματα και τα προβλήματα μέτρησης έχουν ως απόρροια ένα σύνολο λογαριασμών για τις περιφέρειες των οποίων το πεδίο και η ανάλυση είναι πιο περιορισμένα απ' ό,τι αυτά των εθνικών λογαριασμών.

Οι πίνακες για τις περιφερειακές παραγωγικές δραστηριότητες κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας δείχνουν:

α) το μέγεθος και τη δυναμική της παραγωγής και της απασχόλησης κατά περιφέρεια·

β) τη συμβολή των περιφερειών στα εθνικά συγκεντρωτικά μεγέθη·

γ) την εξειδίκευση κάθε περιφέρειας·

δ) τον ρόλο των διαφόρων περιφερειών για κάθε κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.

Οι περιφερειακοί λογαριασμοί για το εισόδημα των νοικοκυριών δείχνουν το πρωτογενές και το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών κατά περιφέρεια, καθώς επίσης τις πηγές και τη διανομή του εισοδήματος μεταξύ των περιφερειών.

13.05 Σε διάφορα κράτη μέλη, οι περιφέρειες σε διάφορα επίπεδα έχουν ουσιαστική αυτονομία λήψης αποφάσεων. Οι περιφερειακοί λογαριασμοί που αντιστοιχούν σ' αυτές τις περιφέρειες είναι επομένως σημαντικοί για την εθνική και την περιφερειακή πολιτική.

13.06 Οι περιφερειακοί λογαριασμοί εξυπηρετούν σημαντικούς ειδικούς διοικητικούς σκοπούς, όπως:

α) την κατανομή των εσόδων από έναν ειδικό εθνικό φόρο στις περιφερειακές κυβερνήσεις·

β) την κατανομή κεφαλαίων στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής για τη συνοχή.

13.07 Οι περιφερειακοί λογαριασμοί μπορούν να χρησιμοποιηθούν με ευέλικτο τρόπο σε διάφορα επίπεδα εξαγωγής συγκεντρωτικών μεγεθών. Αυτό δεν αντιστοιχεί μόνο σε γεωγραφικές περιφέρειες. Οι γεωγραφικές περιφέρειες μπορούν επίσης να ομαδοποιούνται κατά οικονομική διάρθρωση, τοποθεσία και οικονομικές σχέσεις με άλλες (γειτονικές) περιφέρειες. Αυτό είναι, ιδίως, χρήσιμο για την ανάλυση των εθνικών και ευρωπαϊκών οικονομικών δομών και εξελίξεων.

13.08 Οι περιφερειακοί λογαριασμοί καταρτίζονται βάσει των περιφερειακών δεδομένων που συλλέγονται απευθείας και εθνικών δεδομένων με περιφερειακές κατανομές βάσει υποθέσεων. Όσο πιο ολοκληρωμένα είναι τα στοιχεία που συλλέγονται απευθείας, τόσο μικρότερος είναι ο ρόλος των υποθέσεων. Η έλλειψη επαρκώς ολοκληρωμένων, έγκαιρων και αξιόπιστων περιφερειακών πληροφοριών απαιτεί υποθέσεις κατά την κατάρτιση των περιφερειακών λογαριασμών. Αυτό σημαίνει ότι ορισμένες διαφορές μεταξύ περιφερειών δεν αντικατοπτρίζονται κατ' ανάγκη στους περιφερειακούς λογαριασμούς.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

- 13.09 Η περιφερειακή οικονομία μιας χώρας είναι μέρος του συνόλου της οικονομίας της χώρας αυτής. Το σύνολο της οικονομίας ορίζεται με βάση θεσμικές μονάδες και τομείς. Αποτελείται από όλες τις θεσμικές μονάδες που έχουν το επίκεντρο του κυρίαρχου οικονομικού τους ενδιαφέροντος στην οικονομική επικράτεια μιας χώρας (βλ. σημείο 2.04). Η οικονομική επικράτεια δεν συμπίπτει ακριβώς με τη γεωγραφική επικράτεια (βλ. σημείο 2.05). Η οικονομική επικράτεια μιας χώρας διαιρείται σε περιφερειακές επικράτειες και στην εξωπεριφερειακή επικράτεια.
- 13.10 Η περιφερειακή επικράτεια συνίσταται σε εκείνο το μέρος της οικονομικής επικράτειας μιας χώρας που υπάγεται απευθείας σε μια περιφέρεια, περιλαμβανομένων των ελεύθερων ζωνών, των τελωνειακών αποθηκών και των εργοστασίων.
- 13.11 Η εξωπεριφερειακή επικράτεια αποτελείται από μέρη της οικονομικής επικράτειας μιας χώρας που δεν μπορούν να υπαχθούν απευθείας σε μια περιφέρεια. Αποτελείται από:
- α) τον εθνικό εναέριο χώρο, τα χωρικά ύδατα και την υφαλοκρηπίδα που βρίσκεται σε διεθνή ύδατα όπου η χώρα ασκεί αποκλειστικά δικαιώματα·
 - β) περιφερειακούς θυλάκους (δηλαδή γεωγραφικούς χώρους που βρίσκονται στην αλλοδαπή και χρησιμοποιούνται, στο πλαίσιο διεθνών συνθηκών ή διακρατικών συμφωνιών, από κρατικούς οργανισμούς της χώρας —πρεσβείες, προξενία, στρατιωτικές βάσεις, επιστημονικές βάσεις κ.λπ.)·
 - γ) κοιτάσματα πετρελαίου, φυσικού αερίου κ.λπ. που βρίσκονται σε διεθνή ύδατα, έξω από την υφαλοκρηπίδα της χώρας, και που τα εκμεταλλεύονται μονάδες μόνιμοι κάτοικοι της επικράτειας.
- 13.12 Η ονοματολογία NUTS παρέχει μια ενιαία και ομοιόμορφη κατανομή της οικονομικής επικράτειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για εθνικούς σκοπούς, οι περιφερειακοί λογαριασμοί μπορούν επίσης να καταρτίζονται σε λεπτομερέστερο περιφερειακό επίπεδο.

ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

- 13.13 Για την εθνική οικονομία διακρίνονται δύο είδη μονάδων. Πρώτον, οι εγγραφές για τη θεσμική μονάδα αντανakλούν τις ροές που επηρεάζουν το εισόδημα, τις κεφαλαιακές και χρηματοοικονομικές συναλλαγές, τις λοιπές ροές και τους ισολογισμούς. Δεύτερον, οι εγγραφές για την τοπική μονάδα οικονομικής δραστηριότητας (τοπική ΜΟΔ) δείχνουν τις ροές που εμφανίζονται στην παραγωγική διεργασία και στη χρήση των αγαθών και των υπηρεσιών.

Θεσμικές μονάδες

- 13.14 Για τους περιφερειακούς λογαριασμούς, ανάλογα με το περιφερειακό επίπεδο, διακρίνονται δύο είδη θεσμικών μονάδων:

- α) Οι μονοπεριφερειακές μονάδες, των οποίων το επίκεντρο του κυρίαρχου οικονομικού ενδιαφέροντος βρίσκεται σε μία περιφέρεια. Παραδείγματα μονοπεριφερειακών μονάδων είναι τα νοικοκυριά, εταιρείες των οποίων οι τοπικές ΜΟΔ βρίσκονται όλες στην ίδια περιφέρεια, οι περισσότερες αρχές τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης, ένα μέρος των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης και των ΜΚΙΕΝ.
- β) Οι πολυπεριφερειακές μονάδες, των οποίων το επίκεντρο του κυρίαρχου οικονομικού ενδιαφέροντος βρίσκεται σε περισσότερες περιφέρειες. Εταιρείες και ΜΚΙΕΝ είναι παραδείγματα μονάδων που μπορούν να δραστηριοποιούνται σε διάφορες περιφέρειες. Άλλα παραδείγματα είναι θεσμικές μονάδες των οποίων οι δραστηριότητες εκτείνονται σε ολόκληρη τη χώρα, όπως η κεντρική κυβέρνηση και ένας μικρός αριθμός εταιρειών που ασκούν μονοπώλιο ή οιοινεί μονοπώλιο.

- 13.15 Όλες οι συναλλαγές των μονοπεριφερειακών θεσμικών μονάδων υπάγονται στην περιφέρεια στην οποία έχουν το επίκεντρο του κυρίαρχου οικονομικού ενδιαφέροντός τους. Όσον αφορά τα νοικοκυριά, το επίκεντρο του κυρίαρχου οικονομικού τους ενδιαφέροντος βρίσκεται στην περιφέρεια στην οποία είναι μόνιμοι κάτοικοι, και όχι στην περιφέρεια στην οποία εργάζονται. Άλλες μονοπεριφερειακές μονάδες έχουν το επίκεντρο του κυρίαρχου οικονομικού ενδιαφέροντός τους στην περιφέρεια στην οποία είναι εγκατεστημένες.

- 13.16 Ορισμένες από τις συναλλαγές των πολυπεριφερειακών μονάδων δεν είναι δυνατόν να υπαχθούν σε περιφέρειες. Αυτό συμβαίνει για τις περισσότερες διανεμητικές και χρηματοοικονομικές συναλλαγές. Κατά συνέπεια, τα εξισωτικά μεγέθη πολυπεριφερειακών μονάδων, όπως η αποταμίευση και η καθαρή χορήγηση δανείων, δεν καταγράφονται στο περιφερειακό επίπεδο για τις πολυπεριφερειακές μονάδες.

Τοπικές μονάδες οικονομικής δραστηριότητας και περιφερειακές παραγωγικές δραστηριότητες κατά κλάδο

- 13.17 Οι επιχειρήσεις μπορούν να ασκήσουν παραγωγικές δραστηριότητες σε περισσότερες της μίας τοποθεσίες και, για τους περιφερειακούς λογαριασμούς, είναι ανάγκη να κατανεμηθούν οι δραστηριότητες ανά τοποθεσία. Όταν οι δραστηριότητες επιχειρήσεων κατανέμονται ανά τοποθεσία, τα κατανεμημένα μέρη καλούνται τοπικές μονάδες.
- 13.18 Οι θεσμικές μονάδες μπορούν να ταξινομηθούν βάσει των οικονομικών δραστηριοτήτων για την περιγραφή των παραγωγικών δραστηριοτήτων της οικονομίας κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα ανομοιογενείς κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, δεδομένου ότι πολλές επιχειρήσεις έχουν σημαντικές δευτερεύουσες δραστηριότητες που διαφέρουν από την κύρια δραστηριότητά τους. Έχει ακόμη ως αποτέλεσμα το κύριο προϊόν ενός κλάδου οικονομικής δραστηριότητας να είναι, για ορισμένους κλάδους, ένα μικρό ποσοστό της συνολικής παραγωγής. Για να καταστεί δυνατή η κατάρτιση ομάδων παραγωγών των οποίων οι δραστηριότητες είναι πιο ομοιογενείς από την άποψη του παραγόμενου προϊόντος, της δομής του κόστους και της τεχνολογίας παραγωγής, οι επιχειρήσεις επιμερίζονται σε μικρότερες και περισσότερο ομοιογενείς μονάδες. Αυτές καλούνται μονάδες οικονομικής δραστηριότητας (ΜΟΔ).
- 13.19 Η τοπική μονάδα οικονομικής δραστηριότητας (τοπική ΜΟΔ) είναι το τμήμα μιας ΜΟΔ που αντιστοιχεί σε μια τοπική μονάδα. Όταν μια ΜΟΔ ασκεί παραγωγικές δραστηριότητες σε διάφορες περιοχές, οι πληροφορίες για τη ΜΟΔ επιμερίζονται ώστε να εξαχθούν περιφερειακοί λογαριασμοί. Για τον επιμερισμό αυτόν απαιτούνται πληροφορίες για το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας ή, αν αυτές δεν διατίθενται, για την απασχόληση και τον ακαθάριστο σχηματισμό πάγιου κεφαλαίου. Για τις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε μία μόνο τοποθεσία και για τις οποίες η κύρια δραστηριότητα αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο μέρος της προστιθέμενης αξίας, η τοπική ΜΟΔ ταυτίζεται με την επιχείρηση.
- 13.20 Ένας κλάδος οικονομικής δραστηριότητας για μια περιφέρεια αποτελείται από μια ομάδα τοπικών ΜΟΔ που ασχολούνται με την ίδια ή με παρόμοια δραστηριότητα.
- 13.21 Κατά τον ορισμό μιας τοπικής ΜΟΔ, διακρίνονται τρεις περιπτώσεις:
- Μια παραγωγική δραστηριότητα με σημαντική εισροή εργασίας σε συγκεκριμένη τοποθεσία. Σημαντική εισροή εργασίας, στο πλαίσιο αυτό, είναι τουλάχιστον το ετήσιο ισοδύναμο ενός ατόμου που εργάζεται σε τακτική βάση μισή μέρα.
 - Μια παραγωγική δραστηριότητα χωρίς σημαντική εισροή εργασίας σε μια συγκεκριμένη τοποθεσία δεν πρέπει, γενικά, να θεωρείται ξεχωριστή τοπική ΜΟΔ και η παραγωγή θα πρέπει να αποδοθεί στην τοπική μονάδα που είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση αυτής της παραγωγής. Ωστόσο, υπάρχουν εξαιρέσεις στον κανόνα αυτό και, ενδεικτικά, αναφέρονται οι ανεμόμυλοι, η άντληση πετρελαίου και φυσικού αερίου, οι διαδικτυακοί κόμβοι και τα πλήρως αυτοματοποιημένα πρατήρια βενζίνης. Αυτές οι παραγωγικές δραστηριότητες μπορούν να ασκούνται σε μια περιφέρεια, αλλά η διαχείρισή τους να πραγματοποιείται εξ ολοκλήρου σε διαφορετική περιφέρεια. Το παραγόμενο προϊόν τέτοιων δραστηριοτήτων δεν καταγράφεται στην περιφέρεια στην οποία πραγματοποιείται η διαχείρισή τους, επειδή η παραγωγή πραγματοποιείται σε άλλη περιφέρεια. Ο ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου πρέπει να καταγράφεται στην ίδια περιφέρεια με αυτήν του συναφούς παραγόμενου προϊόντος και της συναφούς προστιθέμενης αξίας.
 - Για μια παραγωγική δραστηριότητα χωρίς σταθερή τοποθεσία, εφαρμόζεται η έννοια της μόνιμης κατοικίας (βλ. σημείο 2.04) στο εθνικό επίπεδο. Για παράδειγμα, σημαντικά κατασκευαστικά έργα που αναλαμβάνονται από εργολήπτες άλλων περιφερειών καταγράφονται ως ξεχωριστή τοπική ΜΟΔ. Παραδείγματα σημαντικών κατασκευαστικών έργων είναι η κατασκευή γεφυρών, φραγμάτων και σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, που χρειάζονται ένα έτος και πλέον για να ολοκληρωθούν και η διαχείρισή τους ανατίθεται σε τοπικό γραφείο στο εργοτάξιο. Για κατασκευαστικά έργα που διαρκούν λιγότερο από χρόνο, η μόνιμη κατοικία της μητρικής κατασκευαστικής εταιρείας χρησιμοποιείται για την κατανομή της παραγωγής ανά περιφέρεια.
- 13.22 Οι συναφείς με την παραγωγή συναλλαγές μεταξύ των τοπικών ΜΟΔ που ανήκουν στην ίδια θεσμική μονάδα και είναι εγκατεστημένες σε διάφορες περιφέρειες καταγράφονται. Ωστόσο, δεν καταγράφεται καμία παράδοση βοηθητικής παραγωγής μεταξύ τοπικών ΜΟΔ, εκτός εάν είναι παρατηρήσιμη (βλ. σημείο 1.31). Αυτό σημαίνει ότι καταγράφονται μόνο οι παραδόσεις της κύριας ή δευτερεύουσας παραγωγής μεταξύ τοπικών ΜΟΔ, στο βαθμό που αυτή είναι η πρακτική στους εθνικούς λογαριασμούς.
- 13.23 Αν μια εγκατάσταση που ασχολείται μόνο με βοηθητικές δραστηριότητες είναι στατιστικά παρατηρήσιμη, με την έννοια ότι είναι ευχερής η πρόσβαση σε ξεχωριστούς λογαριασμούς για την παραγωγή της, ή αν είναι σε διαφορετική γεωγραφική τοποθεσία από τις επιχειρήσεις που εξυπηρετεί, καταγράφεται ως ξεχωριστή μονάδα και καταχωρίζεται στη βιομηχανική ταξινόμηση που αντιστοιχεί στην κύρια δραστηριότητά της, τόσο στους εθνικούς όσο και στους περιφερειακούς λογαριασμούς. Αν δεν διατίθενται κατάλληλα βασικά στοιχεία, η παραγωγή της βοηθητικής δραστηριότητας εκτιμάται από το σύνολο του κόστους.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

- 13.24 Οι περιφερειακοί λογαριασμοί βασίζονται στις συναλλαγές μονάδων που είναι μόνιμοι κάτοικοι μιας περιφερειακής επικράτειας. Γενικά, οι περιφερειακοί λογαριασμοί καταρτίζονται με τη χρήση των εξής:
- μέθοδοι από κάτω προς τα πάνω·

β) μέθοδοι από πάνω προς τα κάτω ή

γ) ένα μείγμα μεθόδων από κάτω προς τα πάνω και από πάνω προς τα κάτω.

- 13.25 Σύμφωνα με τη μέθοδο από κάτω προς τα πάνω ή ανοδική μέθοδο για την εκτίμηση ενός περιφερειακού συγκεντρωτικού μεγέθους, συλλέγονται στοιχεία απευθείας από τις μονάδες μόνιμους κατοίκους και καταρτίζονται αθροιστικά οι περιφερειακές εκτιμήσεις.

Μια προσέγγιση οιονεί από κάτω προς τα πάνω είναι αποδεκτή όταν δεν υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα για τις τοπικές ΜΟΔ. Δεδομένα για τις τοπικές ΜΟΔ μπορούν να εκτιμηθούν από τα δεδομένα της επιχείρησης, της ΜΟΔ ή της τοπικής μονάδας με τη χρήση μοντέλων διανομής. Οι εκτιμήσεις αθροίζονται για την απόκτηση περιφερειακών συνόλων όπως στην προσέγγιση από κάτω προς τα πάνω.

Στο δεύτερο στάδιο της υπολογιστικής διεργασίας, οι εκτιμήσεις από κάτω προς τα πάνω προσαρμόζονται στα σύνολα των εθνικών λογαριασμών.

- 13.26 Όταν οι πληροφορίες διατίθενται μόνο στο επίπεδο μονάδων που περιέχουν διάφορες τοπικές ΜΟΔ με διάφορες δραστηριότητες σε διάφορες περιφέρειες, τότε για την κατάρτιση περιφερειακών κατανομών κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας χρησιμοποιούνται δείκτες όπως το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας και η απασχόληση κατά περιφέρεια.

- 13.27 Η μέθοδος από πάνω προς τα κάτω κατανέμει ένα εθνικό σύνολο στις περιφέρειες, χωρίς να επιχειρεί να διακρίνει μεταξύ μονάδων μόνιμων κατοίκων κατά περιφέρεια. Το εθνικό μέγεθος κατανέμεται με τη χρήση δείκτη που κατανέμεται στις περιφέρειες με τον ίδιο τρόπο όπως και η μεταβλητή που πρόκειται να εκτιμηθεί.

Είναι απαραίτητη η έννοια της μονάδας μόνιμου κατοίκου έτσι ώστε να υπάρχει περιφερειακή κάλυψη του δείκτη που χρησιμοποιείται για την παραγωγή της περιφερειακής κατανομής της απαιτούμενης μεταβλητής.

- 13.28 Οι μέθοδοι από κάτω προς τα πάνω σπάνια συναντώνται στην καθαρή τους μορφή. Είναι επίσης δεκτές οι μεικτές μέθοδοι. Για παράδειγμα, οι περιφερειακές εκτιμήσεις μιας μεταβλητής ή ενός συνόλου μεταβλητών μπορεί να είναι δυνατές μόνο με τη βοήθεια της μεθόδου από κάτω προς τα πάνω σε μακροπεριφερειακό επίπεδο. Για εκτιμήσεις σε λεπτομερέστερο περιφερειακό επίπεδο, εφαρμόζεται μια μέθοδος από πάνω προς τα κάτω.

- 13.29 Προτιμώνται οι άμεσες μετρήσεις των περιφερειακών τιμών από τις έμμεσες μετρήσεις. Εάν υπάρχουν πλήρη και αξιόπιστα μικροδεδομένα στο επίπεδο των τοπικών ΜΟΔ, οι περιφερειακές τιμές που αντιστοιχούν εννοιολογικά στις εθνικές τιμές εκτιμώνται με τη μέθοδο από κάτω προς τα πάνω. Για να υπάρχει συνέπεια με τα σύνολα των εθνικών λογαριασμών, οι εν λόγω εκτιμήσεις των περιφερειακών λογαριασμών γίνονται στη συνέχεια συνεπείς με τα συγκεντρωτικά μεγέθη των εθνικών λογαριασμών.

- 13.30 Η έμμεση μέτρηση βάσει εθνικών συγκεντρωτικών μεγεθών και δείκτη που συσχετίζεται με τη μεταβλητή προς μέτρηση υπόκειται σε σφάλματα μέτρησης. Για παράδειγμα, τα εθνικά μεγέθη για την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας μπορούν να κατανέμονται στις περιφέρειες με τη χρήση περιφερειακών στατιστικών απασχόλησης, βάσει της υπόθεσης ότι, για κάθε κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ανά μισθωτό είναι η ίδια για όλες τις περιφέρειες. Η κατάρτιση των στοιχείων σε επίπεδο λεπτομερούς κλαδικής κατανομής βελτιώνει τους υπολογισμούς από πάνω προς τα κάτω.

- 13.31 Τα συγκεντρωτικά μεγέθη της παραγωγής κατανέμονται στην περιφέρεια όπου η μονάδα που πραγματοποιεί τις συναλλαγές είναι μόνιμος κάτοικος. Η μόνιμη κατοικία της τοπικής ΜΟΔ είναι ένα ουσιαστικό κριτήριο για την κατανομή αυτών των συγκεντρωτικών μεγεθών σε μια συγκεκριμένη περιφέρεια. Η έννοια της μόνιμης κατοικίας προτιμάται από μια γεωγραφική προσέγγιση σύμφωνα με την οποία οι παραγωγικές δραστηριότητες κατανέμονται βάσει της τοποθεσίας των δραστηριοτήτων αυτών.

- 13.32 Για συγκεκριμένους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, όπως ο κατασκευαστικός, η παραγωγή και διανομή ενέργειας, τα δίκτυα επικοινωνιών, οι μεταφορές και η χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση, και για ορισμένες συναλλαγές στους λογαριασμούς νοικοκυριών, όπως το εισόδημα περιουσίας, υπάρχουν ορισμένα ειδικά προβλήματα κατά την κατανομή στις περιφέρειες. Για να είναι διεθνώς συγκρίσιμοι οι περιφερειακοί λογαριασμοί, χρησιμοποιούνται οι ίδιες μέθοδοι κατάρτισης ή μέθοδοι με παρόμοια αποτελέσματα.

- 13.33 Ο ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου κατανέμεται στις περιφέρειες με βάση την ιδιοκτησία. Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν σε μια πολυπεριφερειακή μονάδα κατανέμονται στις τοπικές ΜΟΔ όπου χρησιμοποιούνται. Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται βάσει συμβολαίου λειτουργικής μίσθωσης καταγράφονται στην περιφέρεια του ιδιοκτήτη των περιουσιακών στοιχείων, ενώ τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται βάσει χρηματοδοτικής μίσθωσης καταγράφονται στην περιφέρεια του χρήστη.

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία και ακαθάριστο εγχώριο προϊόν κατά περιφέρεια

- 13.34 Για την εκτίμηση του περιφερειακού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος μπορούν να χρησιμοποιηθούν τρεις προσεγγίσεις: η προσέγγιση της παραγωγής, του εισοδήματος και της δαπάνης.
- 13.35 Η προσέγγιση της παραγωγής μετρά το περιφερειακό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε αγοραίες τιμές ως το ποσό της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας σε βασικές τιμές, συν φόρους μείον επιδοτήσεις προϊόντων. Η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε βασικές τιμές μετριέται ως η διαφορά μεταξύ παραγόμενου προϊόντος σε βασικές τιμές και ενδιάμεσης ανάλωσης σε τιμές αγοραστή.
- 13.36 Η προσέγγιση του εισοδήματος μετρά το περιφερειακό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε αγοραίες τιμές, μετρώντας και συναθροίζοντας τις διάφορες χρήσεις στο περιφερειακό κομμάτι του λογαριασμού δημιουργίας εισοδήματος της συνολικής οικονομίας: εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα και φόροι μείον επιδοτήσεις επί της παραγωγής. Πληροφορίες κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας σχετικά με το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας και την απασχόληση διατίθενται συχνά σε περιφερειακό επίπεδο. Οι πληροφορίες αυτές χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας απευθείας ή μέσω της προσέγγισης της παραγωγής. Η προσέγγιση του εισοδήματος για το περιφερειακό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν συμπίπτει με την προσέγγιση της παραγωγής.
- 13.37 Πληροφορίες για το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα δεν είναι γενικά διαθέσιμες κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και κατά περιφέρεια. Οι πληροφορίες για το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα των παραγωγών εμπορεύσιμων προϊόντων μπορούν να προέλθουν από τους λογαριασμούς των επιχειρήσεων. Δεν υπάρχει συχνά διαθέσιμη ανάλυση κατά θεσμικό τομέα και κατά περιφέρεια. Αυτό αποτελεί εμπόδιο στη χρήση της προσέγγισης του εισοδήματος για την εκτίμηση του περιφερειακού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος.
- 13.38 Οι φόροι (μείον επιδοτήσεις) επί της παραγωγής συνίστανται σε φόρους (μείον επιδοτήσεις) επί των προϊόντων και άλλους φόρους (μείον επιδοτήσεις) επί της παραγωγής. Η κατανομή των φόρων (μείον επιδοτήσεις) επί των προϊόντων εξετάζεται στο σημείο 13.43. Για τους άλλους φόρους (μείον επιδοτήσεις) επί της παραγωγής μπορούν να υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, π.χ. στις έρευνες των επιχειρήσεων ή με συναγωγή από το συγκεκριμένο είδος φόρου ή επιδότησης του οικείου κλάδου. Αυτό μπορεί να είναι ένας δείκτης για την κατανομή της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας κατά περιφέρεια.
- 13.39 Για τη μέτρηση του περιφερειακού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, η προσέγγιση της δαπάνης δεν χρησιμοποιείται λόγω έλλειψης στοιχείων. Παραδείγματα περιπτώσεων έλλειψης στοιχείων είναι οι άμεσες πληροφορίες για τις διαπεριφερειακές πωλήσεις και αγορές και η κατανομή των εξαγωγών και εισαγωγών μεταξύ των περιφερειών.

Η κατανομή των υπηρεσιών χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα σε κλάδους χρήστες

- 13.40 Οι υπηρεσίες χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα (ΥΧΔΜΕ) αντιμετωπίζονται στους περιφερειακούς λογαριασμούς με τον ίδιο τρόπο όπως και στους εθνικούς λογαριασμούς. Η κατανομή της ενδιάμεσης ανάλωσης των ΥΧΔΜΕ κατά κλάδο χρήστη στις περιφέρειες θέτει ένα πρόβλημα, διότι δεν υπάρχουν συνήθως διαθέσιμες εκτιμήσεις αποθεμάτων δανείων και καταθέσεων κατά περιφέρεια. Όταν αυτό συμβαίνει, η κατανομή των ΥΧΔΜΕ κατά κλάδο χρήστη γίνεται με τη δεύτερη καλύτερη δυνατή μέθοδο: χρησιμοποιούνται ως δείκτες διανομής η περιφερειακή ακαθάριστη παραγωγή ή η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.

Απασχόληση

- 13.41 Οι μετρήσεις της περιφερειακής παραγωγής είναι συνεπείς με τις εκτιμήσεις για την απασχόληση σε μια περιφέρεια, όταν η απασχόληση περιλαμβάνει τόσο τους μόνιμους κατοίκους όσο τους μη μόνιμους κατοίκους που εργάζονται σε παραγωγικές μονάδες της περιφέρειας. Η περιφερειακή απασχόληση ορίζεται σύμφωνα με τις αρχές που διέπουν την απασχόληση και τη μόνιμη κατοικία για την εθνική οικονομία (βλ. σημείο 11.17).

Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας

- 13.42 Για τους παραγωγούς, το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας κατανέμεται στις τοπικές ΜΟΔ όπου εργάζονται οι εργαζόμενοι. Όταν δεν είναι διαθέσιμα αυτά τα στοιχεία, το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας κατανέμεται, ως δεύτερη καλύτερη μέθοδος, βάσει των δεδουλευμένων ωρών. Εάν δεν είναι διαθέσιμο ούτε το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας ούτε οι δεδουλευμένες ώρες, χρησιμοποιείται ο αριθμός των εργαζομένων κατά τοπική ΜΟΔ. Το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας στους λογαριασμούς νοικοκυριών κατανέμεται στις περιφέρειες ανάλογα με τη μόνιμη κατοικία.

Μετάβαση από την περιφερειακή ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (ΑΠΑ) στο περιφερειακό ΑΕγχΠ

- 13.43 Για τον υπολογισμό του ΑΕγχΠ σε αγοραίες τιμές για τις περιφέρειες, οι φόροι και οι επιδοτήσεις προϊόντων κατανέμονται στις περιφέρειες. Κατά συνήκη, αυτοί οι υπερπεριφερειακοί φόροι και επιδοτήσεις κατανέμονται βάσει του σχετικού μεγέθους της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας όλων των κλάδων στην περιφέρεια, αποτιμημένες σε βασικές τιμές. Άλλες μέθοδοι κατανομής μπορούν να εφαρμοστούν κατά περίπτωση για επικράτειες με ειδικά φορολογικά συστήματα, που έχουν ως αποτέλεσμα σημαντικά διαφορετικούς συντελεστές φόρων και επιδοτήσεων προϊόντων μέσα σε μία χώρα.

13.44 Για το ΑΕγχΠ όλων των περιφερειών μπορούν να υπολογιστούν αριθμητικά στοιχεία ανά κάτοικο. Τα εν λόγω μεγέθη δεν υπολογίζονται για μετρήσεις εκτός περιφέρειας.

13.45 Το περιφερειακό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν ανά κάτοικο μπορεί να επηρεαστεί σημαντικά από τα άτομα που μετακινούνται καθημερινά μεταξύ περιφερειών προς τον χώρο εργασίας τους. Οι καθαρές εισροές μετακινούμενων εργαζομένων σε περιφέρειες αυξάνουν την παραγωγή πέραν της παραγωγής που θα ήταν δυνατή από τον ενεργό πληθυσμό μόνιμων κατοίκων. Το ΑΕγχΠ ανά κάτοικο εμφανίζεται σχετικά υψηλό στις περιφέρειες με καθαρές εισροές μετακινούμενων εργαζομένων και σχετικά χαμηλό στις περιφέρειες με καθαρές εκροές μετακινούμενων εργαζομένων.

Ρυθμοί μεταβολής του όγκου της περιφερειακής ΑΠΑ

13.46 Κατά τη μέτρηση των μεταβολών τιμών και όγκου, οι αρχές που εφαρμόζονται για την εθνική οικονομία εφαρμόζονται και στις περιφέρειες. Ωστόσο, τα περιφερειακά δεδομένα υποκρύπτουν προβλήματα που καθιστούν δυσχερή την εφαρμογή αυτών των αρχών στις περιφέρειες. Παραδείγματα αυτών των δυσχερειών είναι τα ακόλουθα:

- α) Συχνά δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες για τις μεταβολές των τιμών σε περιφερειακό επίπεδο.
- β) Εάν η περιφερειακή προστιθέμενη αξία σε τρέχουσες τιμές εκτιμάται άμεσα και όχι με αφαίρεση της ενδιάμεσης ανάλωσης από την παραγωγή, τότε δεν είναι δυνατός ο διπλός αποπληθωρισμός της περιφερειακής προστιθέμενης αξίας.
- γ) Ελλείπει περιφερειακών πινάκων προσφοράς και χρήσης, οι μεταβολές τιμών και όγκου δεν μπορούν να μετρηθούν και να αξιολογηθούν σε τέτοιο πλαίσιο.

13.47 Συνεπώς, μια προσέγγιση που χρησιμοποιείται ευρέως συνίσταται στον αποπληθωρισμό της περιφερειακής προστιθέμενης αξίας κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας βάσει των εθνικών μεταβολών των τιμών κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Αυτό γίνεται στο πλέον λεπτομερές επίπεδο στο οποίο διατίθεται η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε τρέχουσες τιμές. Λαμβάνονται υπόψη οι διαφορές μεταξύ εθνικών και περιφερειακών μεταβολών των τιμών λόγω διαφορών στην οικονομική δομή κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Ωστόσο, η λύση αυτή είναι ακόμη ευάλωτη σε πολύ σημαντικές διαφορές μεταξύ εθνικών και περιφερειακών μεταβολών των τιμών. Παραδείγματα τέτοιων διαφορών είναι:

- α) Οι διαφορές στη δομή του κόστους και τη σύνθεση της παραγωγής εντός ενός κλάδου οικονομικής δραστηριότητας μεταξύ παραγωγών διαφορετικών περιφερειών. Μπορεί να υπάρχουν μεγάλες διακυμάνσεις στις μεταβολές τιμών μεταξύ περιφερειών για έναν και τον αυτό κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.
- β) Οι περιφερειακές διαφορές στις μεταβολές τιμών για πολύ σημαντικές εισροές, π.χ. μεταβολές στην τιμή της εργασίας, της γης και της μίσθωσης χώρων. Η ύπαρξη εθνικών συλλογικών συμβάσεων χωρίς διαφοροποίηση ανά περιφέρεια συνεπάγεται ότι οι περιφερειακές διαφορές ως προς το ύψος των μισθών είναι μικρές.

13.48 Ο αποπληθωρισμός της περιφερειακής προστιθέμενης αξίας επιτυγχάνεται με τη χρήση:

- α) Περιφερειακών αποπληθωριστών, όταν αυτοί είναι διαθέσιμοι και ικανοποιητικής ποιότητας, με τη χρήση μεταβολών τιμών της παραγωγής παρά των εισροών. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι περιφερειακοί αποπληθωριστές μπορούν να εξαχθούν έμμεσα με τον συνδυασμό πληροφοριών για τις μεταβολές αξίας και τις μεταβολές όγκου. Όταν χρησιμοποιούνται περιφερειακές τιμές (πιθανόν σε συνδυασμό με τους εθνικούς αποπληθωριστές κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας), οι περιφερειακοί ρυθμοί μεταβολής υπολογίζονται κατά τρόπο ώστε να είναι συνεπή με τους εθνικούς ρυθμούς μεταβολής.
- β) Διπλού αποπληθωρισμού, αν είναι δυνατόν. Αυτό ενδείκνυται, ιδίως, όταν η μεταβολή τιμής της ενδιάμεσης ανάλωσης παρεκκλίνει από αυτήν της παραγωγής και όταν είναι ουσιαστικής σημασίας η ενδιάμεση ανάλωση.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ

13.49 Η διανομή και αναδιανομή του εισοδήματος έχουν ως αποτέλεσμα εξισωτικά μεγέθη, και συγκεκριμένα το πρωτογενές εισόδημα και το διαθέσιμο εισόδημα. Στους περιφερειακούς λογαριασμούς, αυτές οι μετρήσεις εισοδήματος περιορίζονται στα νοικοκυριά.

13.50 Οι περιφερειακοί λογαριασμοί των νοικοκυριών είναι περιφερειακή εξειδίκευση των αντίστοιχων λογαριασμών σε εθνικό επίπεδο. Για λόγους μέτρησης, οι λογαριασμοί αυτοί περιορίζονται στους ακόλουθους:

- α) λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος
- β) λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος.

Στους λογαριασμούς αυτούς καταγράφεται το πρωτογενές και το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών που είναι μόνιμοι κάτοικοι σε μια περιφέρεια (βλ. πίνακα 13.1).

Πίνακας 13.1 — Περιφερειακοί λογαριασμοί εισοδήματος νοικοκυριών

		Περιφέρεια				Διόρθωση για τις περιφερειακές ροές χωρίς εθνικό αντιστάθμισμα	Εθνικό σύνολο
		α	β		Εκτός περιφέρειας		
Διανομή πρωτογενούς εισοδήματος							
Πόροι	B.2/B.3 Καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα / μεικτό εισόδημα						
	D.1 Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας						
	D.4 Εισπρακτέο εισόδημα περιουσίας					Μείον εισόδημα διαπεριφερειακής ιδιοκτησίας συναφές με B.2/B.3	
Χρήσεις	D.4 Πληρωτέο εισόδημα περιουσίας					Μείον εισόδημα διαπεριφερειακής ιδιοκτησίας συναφές με B.2/B.3	
	B.5 Πρωτογενές εισόδημα (εξισωτικό μέγεθος)						
Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος για νοικοκυριά							
Πόροι	B.5 Πρωτογενές εισόδημα						
	D.62 Κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος						
	D.7 Λοιπές εισπρακτέες τρέχουσες μεταβιβάσεις						
Χρήσεις	D.5 Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.						
	D.61 Κοινωνικές εισφορές						
	D.7 Λοιπές τρέχουσες πληρωτέες μεταβιβάσεις						
	B.6 Διαθέσιμο εισόδημα (εξισωτικό μέγεθος)						
	Συμπληρωματικές πληροφορίες						
	Πληθυσμός (αριθμός κατοίκων)						
	Κατά κεφαλή πρωτογενές εισόδημα						
	Κατά κεφαλή διαθέσιμο εισόδημα						

- 13.51 Οι περιφερειακοί λογαριασμοί των νοικοκυριών βασίζονται στα νοικοκυριά που είναι μόνιμοι κάτοικοι της περιφερειακής επικράτειας. Το σύνολο των ατόμων που είναι μέλη των νοικοκυριών μόνιμων κατοίκων ισούται με τον συνολικό πληθυσμό μόνιμων κατοίκων της περιφέρειας.
- 13.52 Οι κανόνες καθορισμού της μόνιμης κατοικίας των νοικοκυριών σε εθνικό επίπεδο εφαρμόζονται επίσης και στους περιφερειακούς λογαριασμούς των νοικοκυριών. Κατ' εξαίρεση, όταν η περιφέρεια φιλοξενία βρίσκεται στην ίδια χώρα όπως και η περιφέρεια μόνιμης κατοικίας, οι σπουδαστές και οι μακροχρόνια ασθενείς αντιμετωπίζονται ως μόνιμοι κάτοικοι της περιφέρειας φιλοξενίας, εφόσον διαμένουν εκεί πάνω από ένα έτος.
- 13.53 Οι λογαριασμοί των νοικοκυριών μπορούν να επεκταθούν στους λογαριασμούς χρήσης του εισοδήματος. Αυτό απαιτεί την κατανομή κατά περιφέρεια των στατιστικών των εθνικών λογαριασμών για την τελική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών και την προσαρμογή για τη μεταβολή της καθαρής συμμετοχής των νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων. Η περιφερειακή αποσταμίευση των νοικοκυριών είναι το εξισωτικό μέγεθος.
- 13.54 Η κατανομή κατά περιφέρεια της τελικής καταναλωτικής δαπάνης των νοικοκυριών απαιτεί αξιόπιστες περιφερειακές πληροφορίες, για παράδειγμα από εκτεταμένη έρευνα οικογενειακών προϋπολογισμών. Ωστόσο, μια τέτοια περιφερειακή κατανομή είναι συνήθως απύσχα, και στους εθνικούς λογαριασμούς η τελική καταναλωτική δαπάνη κατά νοικοκυριό εκτιμάται συχνά με τη χρήση άλλων πληροφοριών. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, είναι πιο δύσκολη η κατασκευή μιας περιφερειακής κατανομής.
- 13.55 Οι κυβερνήσεις μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην παροχή εκπαίδευσης, υγειονομικής περίθαλψης και κοινωνικών υπηρεσιών στα νοικοκυριά, μέσω κοινωνικών μεταβιβάσεων σε είδος. Ο ρόλος αυτών των κοινωνικών μεταβιβάσεων σε είδος διαφέρει σημαντικά μεταξύ των επιμέρους χωρών και μπορεί να παρουσιάσει σημαντικές διακυμάνσεις διαχρονικά. Η κατανομή αυτών των κοινωνικών μεταβιβάσεων σε είδος στις περιφέρειες συνεπάγεται ότι μπορεί να εξαχθεί η περιφερειακή τελική πραγματική κατανάλωση των νοικοκυριών και το προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών. Λαμβανομένου υπόψη του σημαντικού ρόλου των κοινωνικών μεταβιβάσεων σε είδος σε μερικά κράτη μέλη, η σύγκριση πραγματικής τελικής κατανάλωσης και πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών μεταξύ κρατών μελών μπορεί να δώσει διαφορετική εικόνα από μια σύγκριση που βασίζεται στην τελική καταναλωτική δαπάνη και στο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών.
-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ ΠΟΥ ΜΕΤΡΩΝΤΑΙ ΕΜΜΕΣΑ (ΥΧΔΜΕ)

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΥΧΔΜΕ ΚΑΙ Ο ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΤΟΥΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΜΕΩΝ-ΧΡΗΣΤΩΝ ΣΤΑ ΚΥΡΙΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ

- 14.01 Ένας παραδοσιακός τρόπος με τον οποίο παρέχονται χρηματοοικονομικές υπηρεσίες είναι μέσω χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης. Πρόκειται για τη διαδικασία κατά την οποία ένας χρηματοοικονομικός οργανισμός, όπως π.χ. μια τράπεζα, δέχεται καταθέσεις από μονάδες που επιθυμούν να λάβουν τόκο από κεφάλαια και τα δανείζει σε άλλες μονάδες των οποίων τα κεφάλαια δεν επαρκούν για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες τους. Έτσι, η τράπεζα παρέχει έναν μηχανισμό που επιτρέπει στην πρώτη μονάδα να δανείζει τη δεύτερη. Η μονάδα που δανείζει κεφάλαια αποδέχεται επιτόκιο χαμηλότερο απ' αυτό που καταβάλλεται από τον δανειζόμενο. «Επιτόκιο αναφοράς» είναι το επιτόκιο με βάση το οποίο τόσο ο δανειζών όσο και ο δανειζόμενος θα ήταν πρόθυμοι να συνάψουν συμφωνία. Η διαφορά μεταξύ του επιτοκίου αναφοράς και του επιτοκίου που καταβάλλεται πραγματικά στους καταθέτες και χρεώνεται στους δανειζόμενους είναι επιβάρυνση (χρέωση) για υπηρεσία χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης που μετρείται έμμεσα (ΥΧΔΜΕ). Οι συνολικές ΥΧΔΜΕ είναι το άθροισμα των δύο τεκμαρτών επιβαρύνσεων που καταβάλλονται από τον δανειζόμενο και τον δανειστή.
- 14.02 Ωστόσο, σπάνια συμβαίνει το ποσό των κεφαλαίων που δανείζει ένας χρηματοοικονομικός οργανισμός να αντιστοιχεί ακριβώς στο ποσό που έχει κατατεθεί σ' αυτόν. Κάποια χρήματα μπορεί να έχουν κατατεθεί, αλλά να μην έχουν δοθεί ακόμη ως δάνεια· κάποια δάνεια μπορεί να χρηματοδοτούνται από τα ίδια κεφάλαια της τράπεζας και όχι από δανεισθέντα κεφάλαια. Ωστόσο, ο καταθέτης κεφαλαίων λαμβάνει το ίδιο ποσό τόκων και την ίδια υπηρεσία διαμεσολάβησης είτε τα κεφάλαιά του έχουν δοθεί ως δάνεια είτε όχι, ενώ και ο δανειζόμενος πληρώνει το ίδιο επιτόκιο και λαμβάνει την ίδια υπηρεσία διαμεσολάβησης είτε τα κεφάλαιά του παρέχονται από κεφάλαια διαμεσολάβησης είτε από τα ίδια κεφάλαια της τράπεζας. Για τον λόγο αυτό, οι ΥΧΔΜΕ υπολογίζονται για όλα τα δάνεια και τις καταθέσεις που προσφέρονται από έναν χρηματοοικονομικό οργανισμό ανεξάρτητα από την πηγή των κεφαλαίων. Τα ποσά των τόκων που εγγράφονται υπολογίζονται ως το επιτόκιο αναφοράς επί το ύψος του αντίστοιχου δανείου ή της αντίστοιχης κατάθεσης. Η διαφορά μεταξύ των εν λόγω ποσών και των ποσών που έχουν ληφθεί στην πραγματικότητα από το χρηματοοικονομικό ίδρυμα ή έχουν καταβληθεί σ' αυτό εγγράφεται ως έμμεση επιβάρυνση υπηρεσίας που πληρώνεται από τον δανειζόμενο ή τον καταθέτη στο χρηματοοικονομικό ίδρυμα. Τα ποσά που εγγράφονται στο σύστημα ως τόκοι περιγράφονται ως «τόκοι ΕΣΛ» και τα συνολικά ποσά που καταβάλλονται στην πραγματικότητα στο ή από το χρηματοοικονομικό ίδρυμα περιγράφονται ως «τραπεζικοί τόκοι». Η συνολική τεκμαρτή επιβάρυνση είναι το άθροισμα των τραπεζικών τόκων σε δάνεια μείον τους τόκους ΕΣΛ στα ίδια δάνεια συν τους τόκους ΕΣΛ στις καταθέσεις μείον τους τραπεζικούς τόκους στις ίδιες καταθέσεις.
- 14.03 Οι ΥΧΔΜΕ εφαρμόζονται μόνο σε δάνεια και καταθέσεις που παρέχονται από ή κατατίθενται σε χρηματοοικονομικούς οργανισμούς. Οι οικείοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί δεν χρειάζεται να είναι μόνιμοι κάτοικοι· ούτε όμως και οι πελάτες του χρηματοοικονομικού οργανισμού πρέπει να είναι μόνιμοι κάτοικοι. Οι ΥΧΔΜΕ μπορούν να εισαχθούν και να εξαχθούν. Το χρηματοοικονομικό ίδρυμα δεν χρειάζεται να προσφέρει διευκολύνσεις αποδοχής καταθέσεων αλλά ούτε και διευκολύνσεις χορήγησης δανείων. Οι χρηματοοικονομικές θυγατρικές λιανοπωλητών είναι παραδείγματα χρηματοοικονομικών οργανισμών που χορηγούν δάνεια χωρίς να δέχονται καταθέσεις. Ένας δανειστής χρημάτων που έχει επαρκώς λεπτομερείς λογαριασμούς ώστε να αντιμετωπίζεται ως εταιρεία ή ως οιονεί εταιρεία μπορεί να λάβει ΥΧΔΜΕ.
- 14.04 Για να εξεταστεί η επίδραση της κατανομής των ΥΧΔΜΕ στο ΑΕγχΠ και στο εθνικό εισόδημα, σε σύγκριση με την περίπτωση μη κατανομής των ΥΧΔΜΕ, πρέπει να εξεταστούν πέντε περιπτώσεις:
- α) Τα δάνεια παρέχονται και οι καταθέσεις λαμβάνονται από ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς μόνιμους κατοίκους για ενδιάμεση ανάλωση από παραγωγούς εμπορεύσιμων προϊόντων (περιλαμβανομένων των νοικοκυριών ως ιδιοκτητών επιχειρήσεων μη εταιρικής μορφής και κατοικιών):
- Η παραγωγή ΥΧΔΜΕ των ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών αντισταθμίζεται από την ενδιάμεση ανάλωση των παραγωγών εμπορεύσιμων προϊόντων. Συνεπώς, δεν υπάρχει αντίκτυπος στο ΑΕγχΠ και στο εθνικό εισόδημα.
- β) Τα δάνεια παρέχονται και οι καταθέσεις λαμβάνονται από ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς μόνιμους κατοίκους για ενδιάμεση ανάλωση παραγωγών μη εμπορεύσιμων προϊόντων και για τελική κατανάλωση νοικοκυριών:
- Όταν οι ΥΧΔΜΕ καταναλώνονται από παραγωγούς μη εμπορεύσιμων προϊόντων, ως ενδιάμεση ανάλωση, η παραγωγή των εν λόγω παραγωγών αυξάνεται κατά το ίδιο ποσό, καθώς η ενδιάμεση ανάλωση αποτελεί μέρος του κόστους τους, και η αντίστοιχη ροή είναι αύξηση της τελικής καταναλωτικής δαπάνης. Συνεπώς, το ΑΕγχΠ και το εθνικό εισόδημα αυξάνονται κατά το ποσό των κατανεμόμενων ΥΧΔΜΕ.
- Επίσης, όταν οι ΥΧΔΜΕ καταναλώνονται από τα νοικοκυριά ως τελικούς καταναλωτές, το ΑΕγχΠ και το εθνικό εισόδημα αυξάνονται κατά το ποσό των κατανεμόμενων ΥΧΔΜΕ.
- γ) Τα δάνεια παρέχονται και οι καταθέσεις λαμβάνονται από ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς μόνιμους κατοίκους σε ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς μη μόνιμους κατοίκους (εξαγωγές ΥΧΔΜΕ):
- Οι εξαγωγές ΥΧΔΜΕ καταγράφονται, αυξάνοντας το ΑΕγχΠ. Όμως, κατά τη μετάβαση από το ΑΕγχΠ στο εθνικό εισόδημα, η αύξηση αυτή αντισταθμίζεται από τη μείωση των εισπρακτέων τόκων μείον τους πληρωτέους τόκους προς την αλλοδαπή (καθώς οι ΥΧΔΜΕ αφαιρούνται από τους τόκους που είναι εισπρακτέοι για δάνεια και προστίθενται στους τόκους που καταβάλλονται για καταθέσεις). Συνεπώς, οι εξαγωγές ΥΧΔΜΕ δεν έχουν αντίκτυπο στο εθνικό εισόδημα.
- δ) Τα δάνεια παρέχονται και οι καταθέσεις λαμβάνονται από ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς μη μόνιμους κατοίκους για ενδιάμεση ανάλωση παραγωγών εμπορεύσιμων προϊόντων, περιλαμβανομένων των νοικοκυριών ως ιδιοκτητών επιχειρήσεων μη εταιρικής μορφής και κατοικιών (εισαγωγές ΥΧΔΜΕ):

Το ΑΕγχΠ μειώνεται κατά το ποσό της κατηγορίας αυτής των εισαγωγών ΥΧΔΜΕ, καθώς το αντίστοιχο τους είναι η ενδιάμεση ανάλωση. Όμως, κατά τη μετάβαση από το ΑΕγχΠ στο εθνικό εισόδημα, η μείωση αυτή αντισταθμίζεται από την αύξηση των εισπρακτέων τόκων μείον τους πληρωτέους τόκους προς την αλλοδαπή (καθώς οι ΥΧΔΜΕ προστίθενται σε τόκους που είναι εισπρακτέοι για καταθέσεις και αφαιρούνται από τόκους που καταβάλλονται για δάνεια). Συνεπώς, αυτή η κατηγορία εισαγωγών δεν έχει επίδραση στο εθνικό εισόδημα.

- ε) Τα δάνεια παρέχονται και οι καταθέσεις λαμβάνονται από ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς μη μόνιμους κατοίκους για ενδιάμεση ανάλωση παραγωγών μη εμπορεύσιμων προϊόντων και για τελική κατανάλωση νοικοκυριών (εισαγωγές ΥΧΔΜΕ):

Οι εισαγωγές ΥΧΔΜΕ από παραγωγούς μη εμπορεύσιμων προϊόντων αντιστοιχούν σε ενδιάμεση ανάλωση. Η παραγωγή των εν λόγω παραγωγών αυξάνεται κατά το ίδιο ποσό, καθώς η ενδιάμεση ανάλωση είναι μέρος του αθροίσματος των δαπανών τους, και η αντίστοιχη ροή είναι αύξηση της τελικής καταναλωτικής δαπάνης. Κατά τη μέτρηση του ΑΕγχΠ με βάση την προσέγγιση της παραγωγής, η αύξηση της ενδιάμεσης ανάλωσης αντιστοιχείται από την αύξηση της παραγωγής, αφήνοντας αναλλοίωτη την προστιθέμενη αξία. Κατά τη μέτρηση του ΑΕγχΠ από την πλευρά των δαπανών, η αύξηση της τελικής καταναλωτικής δαπάνης εξουδετερώνεται από την αύξηση των εισαγωγών υπηρεσιών. Όμως, κατά τη μετάβαση από το ΑΕγχΠ στο εθνικό εισόδημα, υπάρχει αύξηση των εισπρακτέων τόκων μείον τους πληρωτέους τόκους προς την αλλοδαπή (καθώς οι ΥΧΔΜΕ προστίθενται σε τόκους που είναι εισπρακτέοι για καταθέσεις και αφαιρούνται από τόκους που καταβάλλονται για δάνεια). Συνεπώς, το εθνικό εισόδημα αυξάνεται κατά το ποσό αυτής της κατηγορίας εισαγωγών ΥΧΔΜΕ.

Επίσης, όταν οι ΥΧΔΜΕ εισάγονται από νοικοκυριά ως τελικούς καταναλωτές, δεν υπάρχει αντίκτυπος στο ΑΕγχΠ και το εθνικό εισόδημα αυξάνεται, καθώς υπάρχει αύξηση των εισπρακτέων τόκων μείον τους πληρωτέους τόκους προς την αλλοδαπή.

Κατά συνθήκη, οι ΥΧΔΜΕ δεν υπολογίζονται για διατραπεζικά δάνεια και καταθέσεις μεταξύ ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών μόνιμων κατοίκων ούτε μεταξύ ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών μόνιμων κατοίκων και ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών μη μόνιμων κατοίκων. Όμως τα διατραπεζικά δάνεια και καταθέσεις χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των επιτοκίων αναφοράς.

- 14.05 Από τις πέντε περιπτώσεις που παρουσιάστηκαν στο σημείο 14.04, η επίδραση της κατανομής των ΥΧΔΜΕ στο ΑΕγχΠ και στο εθνικό εισόδημα μπορεί να συνοψισθεί με τον ακόλουθο τρόπο:

- α) Το ΑΕγχΠ αυξάνεται κατά το ποσό των ΥΧΔΜΕ που παρήχθη από ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς μόνιμους κατοίκους και κατανεμήθηκε στους τομείς S.13 (γενική κυβέρνηση), S.14 (για νοικοκυριά ως καταναλωτές), S.15 (ΜΚΙΕΝ) και S.2 (αλλοδαπή).
- β) Το ΑΕγχΠ μειώνεται κατά το ποσό των εισαχθέντων ΥΧΔΜΕ που κατανέμεται στους τομείς S.11 (μη χρηματοοικονομικές εταιρείες), S.12 (χρηματοοικονομικές εταιρείες) πλην S.121 (κεντρική τράπεζα), S.122 (εταιρείες που δέχονται καταθέσεις, εκτός από την κεντρική τράπεζα) και S.125 (άλλοι ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, πλην ασφαλιστικών εταιρειών και συνταξιοδοτικών ταμείων) και S.14 (για νοικοκυριά ως ιδιοκτήτες κατοικιών και επιχειρήσεων μη εταιρικής μορφής).
- γ) Το εθνικό εισόδημα αυξάνεται κατά το ποσό των ΥΧΔΜΕ (που παρήχθη από ΕΧΟ μόνιμους κατοίκους ή εισήχθη) που κατανεμήθηκε στους τομείς S.13 (γενική κυβέρνηση), S.14 (για νοικοκυριά ως καταναλωτές) και S.15 (ΜΚΙΕΝ).

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΧΔΜΕ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ S.122 ΚΑΙ S.125

- 14.06 Η ΥΧΔΜΕ παράγεται από ΕΧΟ: την κεντρική τράπεζα (S.121)· εταιρείες που δέχονται καταθέσεις, εκτός από την κεντρική τράπεζα (S.122)· και λοιπούς ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς, εκτός από τις ασφαλιστικές εταιρείες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία (S.125).

Οι υπολογισμοί των ΥΧΔΜΕ επικεντρώνονται στους υποτομείς S.122 και S.125· κατά συνθήκη, οι ΥΧΔΜΕ δεν υπολογίζονται για την κεντρική τράπεζα (βλ. μέρος VI).

Απαιτούμενα στατιστικά δεδομένα

- 14.07 Για καθέναν από τους υποτομείς S.122 και S.125, απαιτούνται στοιχεία με τη μορφή πίνακα αποδεμάτων δανείων και καταθέσεων σε κατηγορίες ανά τομείς-χρήστες και ως μέσος όρος περιόδου τεσσάρων τριμήνων, καθώς και οι αντίστοιχοι δεδουλευμένοι τόκοι. Οι τόκοι υπολογίζονται μετά την ανακατανομή των επιδοτήσεων επιτοκίου στους αποδέκτες.

Επιτόκια αναφοράς

- 14.08 Στους ισολογισμούς των ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών που περιλαμβάνονται στους υποτομείς S.122 και S.125, τα δάνεια και οι καταθέσεις προς μονάδες μόνιμους κατοίκους πρέπει να διαχωρίζονται, για να γίνεται διάκριση μεταξύ δανείων και καταθέσεων:

- που είναι διατραπεζικής φύσης (δηλαδή μεταξύ των θεσμικών μονάδων που παρέχουν ΥΧΔΜΕ και που περιλαμβάνονται στους υποτομείς S.122 και S.125)·
- που αναλαμβάνονται με τους θεσμικούς τομείς-χρήστες (S.11 — άλλους υποτομείς S.12 — S.13 — S.14 — S.15) (πλην των κεντρικών τραπεζών).

Πέραν τούτου, τα δάνεια και οι καταθέσεις στην αλλοδαπή (S.2) αναλύονται σε δάνεια και καταθέσεις προς ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς μη μόνιμους κατοίκους και δάνεια και καταθέσεις προς άλλους μη μόνιμους κατοίκους.

Εσωτερικό επιτόκιο αναφοράς

- 14.09 Για να ληφθούν, για κάθε θεσμικό τομέα μόνιμο κάτοικο, οι ΥΧΔΜΕ που παρήχθησαν από τους ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς μόνιμους κατοίκους, το εσωτερικό επιτόκιο αναφοράς υπολογίζεται ως το επιτόκιο των τόκων που είναι εισπρακτέοι για δάνεια εντός και μεταξύ των υποτομέων S.122 και S.125 προς αποθέματα δανείων εντός και μεταξύ των υποτομέων S.122 και S.125 ως εξής:

$$\frac{\text{τόκοι εισπρακτέοι για δάνεια εντός και μεταξύ των υποτομέων S.122 και S.125}}{\text{αποθέματα δανείων εντός και μεταξύ των υποτομέων S.122 και S.125}}$$

Θεωρητικά, το εσωτερικό επιτόκιο αναφοράς είναι το ίδιο όταν χρησιμοποιούνται στοιχεία καταθέσεων αντί των στοιχείων δανείων. Λόγω των ασυνεπειών στα στοιχεία, η εκτίμηση με βάση τα στοιχεία καταθέσεων θα είναι διαφορετική από την εκτίμηση που βασίζεται στα στοιχεία δανείων.

Όταν τα στοιχεία καταθέσεων είναι πιο αξιόπιστα, το εσωτερικό επιτόκιο αναφοράς θα πρέπει να υπολογίζεται στις διαπραγματικές καταθέσεις ως λόγος μεταξύ:

$$\frac{\text{τόκων πληρωτέων για καταθέσεις εντός και μεταξύ των υποτομέων S.122 και S.125}}{\text{αποθεμάτων καταθέσεων εντός και μεταξύ των υποτομέων S.122 και S.125}}$$

Εάν τα στοιχεία δανείων και καταθέσεων είναι εξίσου αξιόπιστα, το εσωτερικό επιτόκιο αναφοράς θα πρέπει να υπολογίζεται, για διαπραγματικά δάνεια και καταθέσεις, ως ο λόγος μεταξύ των τόκων που είναι εισπρακτέοι για δάνεια συν τους τόκους που είναι πληρωτέοι για καταθέσεις που τηρούνται μεταξύ ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών και του αποθέματος δανείων συν το απόθεμα των καταθέσεων που τηρούνται από ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς για λογαριασμό άλλων ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών.

Σε περιπτώσεις όπου οι ΕΧΟ μόνιμοι κάτοικοι, για τους πελάτες μόνιμους κατοίκους τους, παρέχουν δάνεια και λαμβάνουν καταθέσεις σε ξένο νόμισμα, πρέπει να υπολογίζονται ορισμένα «εσωτερικά» επιτόκια αναφοράς ανά νόμισμα ή ομάδες νομισμάτων, εάν αυτό βελτιώνει σημαντικά τις εκτιμήσεις. Αυτό θα απαιτούσε τον διαχωρισμό ανά νόμισμα ή ομάδες νομισμάτων τόσο του υπολογισμού των «εσωτερικών» επιτοκίων αναφοράς όσο και των δανείων και καταθέσεων από ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς μόνιμους κατοίκους προς κάθε τομέα-χρήστη μόνιμο κάτοικο.

Εξωτερικά ποσοστά αναφοράς

- 14.10 Για να προσδιοριστούν οι εισαγωγές και οι εξαγωγές ΥΧΔΜΕ, το επιτόκιο αναφοράς που χρησιμοποιείται είναι το μέσο διαπραγματικό επιτόκιο σταθμισμένο κατά τα επίπεδα των αποθεμάτων στους τίτλους «Δάνεια μεταξύ ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών μόνιμων κατοίκων, αφενός, και ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών μη μόνιμων κατοίκων, αφετέρου» και «Καταθέσεις μεταξύ ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών μόνιμων κατοίκων, αφενός, και ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών μη μόνιμων κατοίκων, αφετέρου» που περιλαμβάνονται στους ισολογισμούς των ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών. Έτσι, το εξωτερικό ποσοστό αναφοράς υπολογίζεται ως το ποσοστό τόκων για δάνεια συν τόκους για καταθέσεις μεταξύ ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών μόνιμων κατοίκων, αφενός, και ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών μη μόνιμων κατοίκων, προς το απόθεμα δανείων συν το απόθεμα καταθέσεων μεταξύ ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών μόνιμων κατοίκων, αφενός, και ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών μη μόνιμων κατοίκων, αφετέρου.

Ορισμένα εξωτερικά επιτόκια αναφοράς για διαφορετικά νομίσματα ή ομάδες νομισμάτων πρέπει να υπολογίζονται, εάν τα στοιχεία είναι διαθέσιμα για κάθε νόμισμα ή ομάδα νομισμάτων για τις ακόλουθες κατηγορίες και εάν αυτό βελτιώνει σημαντικά τις εκτιμήσεις:

- δάνεια και καταθέσεις από ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς μη μόνιμους κατοίκους προς κάθε τομέα-χρήστη
- δάνεια και καταθέσεις από ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς μόνιμους κατοίκους προς ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς μη μόνιμους κατοίκους.

Λεπτομερής υπολογισμός των ΥΧΔΜΕ κατά θεσμικό τομέα

- 14.11 Κατά συνθήκη, καμία διαπραγματική ΥΧΔΜΕ δεν πρέπει να υπολογίζεται μεταξύ ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών μόνιμων κατοίκων ούτε μεταξύ ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών μόνιμων κατοίκων και ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών μη μόνιμων κατοίκων. Οι ΥΧΔΜΕ υπολογίζονται μόνον ως προς μη τραπεζικούς θεσμικούς τομείς-χρήστες.

Για κάθε θεσμικό τομέα μη ΕΧΟ, πρέπει να υπάρχουν στοιχεία σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα δανείων που χορηγούνται από τους ΕΧΟ μόνιμους κατοίκους και καταθέσεων σε αυτούς:

	Αποθέματα	Τόκοι εισπρακτέοι από ΕΧΟ μόνιμους κατοίκους		Αποθέματα	Τόκοι πληρωτέοι από ΕΧΟ μόνιμους κατοίκους
Δάνεια που χορηγήθηκαν από ΕΧΟ μόνιμους κατοίκους (S.122 και S.125)			Καταθέσεις σε ΕΧΟ μόνιμους κατοίκους (S.122 και S.125)		

Οι συνολικές ΥΧΔΜΕ ανά θεσμικό τομέα υπολογίζονται ως το άθροισμα των ΥΧΔΜΕ για δάνεια που χορηγήθηκαν στον θεσμικό τομέα και των ΥΧΔΜΕ για καταθέσεις του θεσμικού τομέα.

Οι ΥΧΔΜΕ για τα δάνεια που χορηγήθηκαν στον θεσμικό τομέα υπολογίζονται ως εισπρακτέοι τόκοι για δάνεια μείον (αποθέματα δανείων πολλαπλασιασμένα με το εσωτερικό επιτόκιο αναφοράς).

Οι ΥΧΔΜΕ για τις καταθέσεις του θεσμικού τομέα υπολογίζονται ως (αποθέματα καταθέσεων πολλαπλασιασμένα με το εσωτερικό επιτόκιο αναφοράς) μείον τόκοι πληρωτέοι για καταθέσεις.

Μέρος της παραγωγής εξάγεται με βάση τον ισολογισμό των ΕΧΟ παρατηρούμε:

	Αποθέ- ματα	Τόκοι εισπρακτέοι από ΕΧΟ μόνιμους κατοίκους		Αποθέ- ματα	Τόκοι πληρωτέοι από ΕΧΟ μόνιμους κατοίκους
Δάνεια σε μη τρα- πεζικούς οργανι- σμούς μη μόνιμους κατοίκους			Καταθέσεις σε μη τραπεζικούς οργα- νισμούς μη μόνι- μους κατοίκους		

Οι εξαγωγές ΥΧΔΜΕ υπολογίζονται με βάση το εξωτερικό διατραπεζικό επιτόκιο αναφοράς για δάνεια που χορηγούνται σε μη μόνιμους κατοίκους (πλην των ΕΧΟ), ως εισπρακτέοι τόκοι μείον (απόθεμα δανείων πολλαπλασιασμένο με το εξωτερικό επιτόκιο αναφοράς).

Οι εξαγωγές ΥΧΔΜΕ για τις καταθέσεις μη μόνιμων κατοίκων (πλην των ΕΧΟ) υπολογίζονται ως (αποθέματα καταθέσεων πολλαπλασιασμένα με το εξωτερικό επιτόκιο αναφοράς) μείον πληρωτέοι τόκοι.

Όταν χρησιμοποιούνται περισσότερα επιτόκια αναφοράς για διάφορα νομίσματα ή ομάδες νομισμάτων, τα δάνεια και οι καταθέσεις διαχωρίζονται τόσο ανά θεσμικούς τομείς-χρήστες όσο και ανά νόμισμα (ή ομάδα νομισμάτων) στο οποίο εκφράζονται.

Διάκριση μεταξύ ενδιάμεσης ανάλωσης και τελικής κατανάλωσης των ΥΧΔΜΕ που απευθύνονται σε νοικοκυριά

14.12 Οι ΥΧΔΜΕ που αποδίδονται σε νοικοκυριά κατανέμονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- α) ενδιάμεση ανάλωση νοικοκυριών υπό την ιδιότητά τους ως ιδιοκτητών κατοικιών·
- β) ενδιάμεση ανάλωση νοικοκυριών υπό την ιδιότητά τους ως ιδιοκτητών επιχειρήσεων μη εταιρικής μορφής· και
- γ) τελική κατανάλωση νοικοκυριών.

Η μέθοδος εκτίμησης απαιτεί διάκριση των δανείων σε νοικοκυριά (αποθέματα και τόκοι) στις ακόλουθες αντίστοιχες κατηγορίες:

- i) στεγαστικά δάνεια·
- ii) δάνεια σε νοικοκυριά ως ιδιοκτήτες επιχειρήσεων μη εταιρικής μορφής· και
- iii) λοιπά δάνεια σε νοικοκυριά.

Τα δάνεια σε νοικοκυριά ως ιδιοκτήτες μη μετοχικών επιχειρήσεων και τα στεγαστικά δάνεια εμφανίζονται συνήθως ξεχωριστά στις διάφορες αναλύσεις της δανειοδότησης στις χρηματοοικονομικές και νομισματικές στατιστικές. Τα λοιπά δάνεια σε νοικοκυριά προκύπτουν ως κατάλοιπο στοιχείο με την αφαίρεση των δύο κατηγοριών δανείων που προαναφέρθηκαν από το σύνολο. Οι ΥΧΔΜΕ για δάνεια σε νοικοκυριά θα πρέπει να κατανεμηθούν ανάμεσα στις τρεις κατηγορίες με βάση πληροφορίες για τα αποθέματα και τους τόκους για καθεμία από τις τρεις ομάδες. Τα στεγαστικά δάνεια δεν είναι ταυτόσημα με τα ενυπόθηκα δάνεια, δεδομένου ότι τα ενυπόθηκα δάνεια μπορεί να προορίζονται για άλλους σκοπούς.

Οι καταθέσεις νοικοκυριών διακρίνονται σε:

- 1. καταθέσεις νοικοκυριών ως ιδιοκτητών επιχειρήσεων μη εταιρικής μορφής· και
- 2. καταθέσεις νοικοκυριών ως καταναλωτών.

Ελλείπει στατιστικών για τις καταθέσεις νοικοκυριών ως ιδιοκτητών επιχειρήσεων μη εταιρικής μορφής, τα αποθέματα καταθέσεων υπολογίζονται με μία από τις ακόλουθες μεθόδους:

Μέθοδος 1

Τα αποθέματα καταθέσεων υπολογίζονται με την παραδοχή ότι η αναλογία αποθεμάτων καταθέσεων προς την προ-στιθέμενη αξία που παρατηρείται για τις μικρότερες εταιρείες ισχύει και για τις επιχειρήσεις μη εταιρικής μορφής.

Μέθοδος 2

Τα αποθέματα καταθέσεων υπολογίζονται με την παραδοχή ότι η αναλογία αποθεμάτων καταθέσεων προς τον κύκλο εργασιών που παρατηρείται για τις μικρότερες εταιρείες ισχύει και για τις επιχειρήσεις μη εταιρικής μορφής.

Οι ΥΧΔΜΕ για τις καταθέσεις των νοικοκυριών πρέπει να κατανέμονται μεταξύ των ΥΧΔΜΕ για τις καταθέσεις των νοικοκυριών ως ιδιοκτητών επιχειρήσεων μη εταιρικής μορφής και των ΥΧΔΜΕ για τις καταθέσεις των νοικοκυριών ως καταναλωτών με βάση τα μέσα αποθέματα αυτών των δύο κατηγοριών για τις οποίες, σε περίπτωση έλλειψης άλλων στοιχείων, μπορεί να χρησιμοποιείται το ίδιο επιτόκιο.

Εναλλακτικά, ιδίως όταν δεν υπάρχουν λεπτομερείς πληροφορίες για τα δάνεια και τις καταθέσεις των νοικοκυριών, οι ΥΧΔΜΕ προς τα νοικοκυριά κατανέμονται στην ενδιάμεση ανάλωση και στην τελική κατανάλωση με την παραδοχή ότι όλα τα δάνεια είναι αποδοτέα στα νοικοκυριά ως παραγωγούς ή ως ιδιοκτήτες κατοικιών και όλες οι καταθέσεις είναι αποδοτέες στα νοικοκυριά ως καταναλωτές.

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΥΧΔΜΕ

14.13 Οι ΕΧΟ μη μόνιμοι κάτοικοι χορηγούν δάνεια σε μόνιμους κατοίκους και δέχονται καταθέσεις από αυτούς. Για κάθε θεσμικό τομέα απαιτούνται στοιχεία σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα.

	Αποθέ- ματα	Τόκοι εισπρακτέοι από ΕΧΟ μη μόνι- μους κατοίκους και πληρωτέοι από χρήστες μόνιμους κατοίκους		Αποθέ- ματα	Τόκοι πληρωτέοι από ΕΧΟ μη μόνι- μους κατοίκους και εισπρακτέοι από χρήστες μόνιμους κατοίκους
Δάνεια από ΕΧΟ μη μόνιμους κατοίκους			Καταθέσεις σε ΕΧΟ μη μόνιμους κατοίκους		

Οι εισαγωγές ΥΧΔΜΕ για κάθε θεσμικό τομέα υπολογίζονται ως εξής:

Οι εισαγωγές ΥΧΔΜΕ για δάνεια υπολογίζονται ως οι τόκοι που είναι εισπρακτέοι από ΕΧΟ μη μόνιμους κατοίκους μείον (αποθέματα δανείων πολλαπλασιασμένα με το εξωτερικό επιτόκιο αναφοράς).

Οι εισαγωγές ΥΧΔΜΕ για καταθέσεις υπολογίζονται ως (αποθέματα καταθέσεων πολλαπλασιασμένα με το εξωτερικό επιτόκιο αναφοράς) μείον οι τόκοι που είναι πληρωτέοι από ΕΧΟ μη μόνιμους κατοίκους.

Συνιστάται να χρησιμοποιούνται διάφορα εξωτερικά επιτόκια αναφοράς ανά νόμισμα ή ομάδα νομισμάτων (βλ. σημείο 14.10).

ΥΧΔΜΕ ΑΠΟ ΠΛΕΥΡΑ ΟΓΚΟΥ

14.14 Οι εκτιμήσεις του όγκου των ΥΧΔΜΕ υπολογίζονται με βάση τα αποθέματα δανείων και καταθέσεων αποπληθωρισμένα σε τιμές της περιόδου βάσης, με τη χρήση ενός γενικού δείκτη τιμών, όπως π.χ. ο τεκμαρτός αποπληθωριστής τιμών για την εγχώρια τελική ζήτηση.

Η τιμή των ΥΧΔΜΕ έχει δύο συνιστώσες: η πρώτη είναι η διαφορά μεταξύ του τραπεζικού επιτοκίου και του επιτοκίου αναφοράς (ή το αντίστροφο στην περίπτωση καταθέσεων) που αντιπροσωπεύει το περιθώριο που κερδίζει ο ενδιάμεσος χρηματοοικονομικός οργανισμός. Η δεύτερη είναι ο δείκτης τιμών που χρησιμοποιείται για να αποπληθωρίσει τα δάνεια και τις καταθέσεις σε τιμές της περιόδου βάσης.

Οι ΥΧΔΜΕ από άποψη όγκου υπολογίζονται ως εξής:

$$\frac{\text{Όγκος ΥΧΔΜΕ για τα δάνεια που χορηγήθηκαν στον θεσμικό τομέα}}{\text{ΥΧΔΜΕ για τα δάνεια που χορηγήθηκαν στον θεσμικό τομέα}} = \frac{\text{δείκτης τιμών}}{\text{περιθώριο περιόδου βάσης}} \times \frac{\text{πραγματικό περιθώριο}}{\text{πραγματικό περιθώριο}}$$

$$\frac{\text{Όγκος ΥΧΔΜΕ για τις καταθέσεις του θεσμικού τομέα}}{\text{ΥΧΔΜΕ για τις καταθέσεις του θεσμικού τομέα}} = \frac{\text{δείκτης τιμών}}{\text{περιθώριο περιόδου βάσης}} \times \frac{\text{πραγματικό περιθώριο}}{\text{πραγματικό περιθώριο}}$$

Το περιθώριο της περιόδου βάσης για τα δάνεια είναι ίσο με το πραγματικό επιτόκιο των δανείων μείον το επιτόκιο αναφοράς.

Το περιθώριο της περιόδου βάσης για τις καταθέσεις είναι ίσο με το επιτόκιο αναφοράς μείον το πραγματικό επιτόκιο των καταθέσεων.

Σε ονομαστικούς όρους, το πραγματικό περιθώριο είναι ίσο με την αναλογία ΥΧΔΜΕ προς αποθέματα· έτσι η αντικατάσταση του πραγματικού περιθωρίου με την έκφραση αυτή στους δύο ανωτέρω τύπους δίνει τα ακόλουθα:

$$\frac{\text{Όγκος ΥΧΔΜΕ για τα δάνεια που χορηγήθηκαν στον θεσμικό τομέα}}{\text{αποθέματα δανείων που χορηγήθηκαν στον θεσμικό τομέα}} = \frac{\text{δείκτης τιμών}}{\text{περιθώριο περιόδου βάσης}} \times \text{περιθώριο περιόδου βάσης}$$

$$\frac{\text{Όγκος ΥΧΔΜΕ για τις καταθέσεις του θεσμικού τομέα}}{\text{αποθέματα καταθέσεων του θεσμικού τομέα}} = \frac{\text{δείκτης τιμών}}{\text{περιθώριο περιόδου βάσης}} \times \text{περιθώριο περιόδου βάσης}$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΥΧΔΜΕ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ

14.15 Η κατανομή των ΥΧΔΜΕ στους κλάδους-χρήστες βασίζεται στα αποθέματα δανείων και καταθέσεων κάθε κλάδου και, εάν αυτές οι πληροφορίες δεν είναι αξιόπιστες, στην παραγωγή κάθε κλάδου.

Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

14.16 Η παραγωγή της κεντρικής τράπεζας πρέπει, κατά συνήκη, να μετρηθεί ως το σύνολο των στοιχείων κόστους της, δηλαδή της ενδιάμεσης ανάλωσής της, του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας, της ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου και των λοιπών φόρων μείον επιδοτήσεις στην παραγωγή. Οι ΥΧΔΜΕ δεν πρέπει να υπολογίζονται για την κεντρική τράπεζα.

Οι προμήθειες και τα τέλη που τιμολογούνται από την κεντρική τράπεζα τόσο ως προς μόνιμους κατοίκους όσο και προς μη μόνιμους κατοίκους για υπηρεσίες που μετρώνται άμεσα θα πρέπει να αποδίδονται στις εν λόγω μονάδες.

Μόνο το μέρος της συνολικής παραγωγής της κεντρικής τράπεζας (άθροισμα όλων των στοιχείων κόστους μείον προμήθειες και τέλη) που δεν πωλείται πρέπει, κατά συνήκη, να αποδίδεται στην ενδιάμεση ανάλωση άλλων ΕΧΟ —των υποτομών S.122 (εταιρείες που δέχονται καταθέσεις, εκτός από την κεντρική τράπεζα) και S.125 (άλλοι ΕΧΟ, πλην ασφαλιστικών εταιρειών και συνταξιοδοτικών ταμείων)— σε αναλογία προς την αντίστοιχη προστιθέμενη αξία καθενός από αυτούς τους υποτομείς.

Για να εξισορροπηθούν οι λογαριασμοί των υποτομών S.122 και S.125, το ποσό της αντίστοιχης ενδιάμεσης ανάλωσής τους της υπηρεσίας που παρέχεται από την κεντρική τράπεζα πρέπει να αντισταθμίζεται από τρέχουσα μεταβίβαση (ταξινομημένη υπό το D.759, «διάφορες άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις») που λαμβάνεται από την κεντρική τράπεζα για το ίδιο ποσό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ, ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΔΕΙΕΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- 15.01 Οι συμβάσεις είναι συμφωνίες σχετικά με τους όρους σύμφωνα με τους οποίους τα αγαθά, οι υπηρεσίες και τα περιουσιακά στοιχεία παρέχονται στον πελάτη. Οι συμβάσεις που αντιπροσωπεύουν άμεσες πωλήσεις αγαθών, υπηρεσιών ή περιουσιακών στοιχείων καθορίζουν την αξία και τον χρόνο καταγραφής της συναλλαγής, η οποία στην περίπτωση των αγαθών είναι η αλλαγή κυριότητας. Η διαφορά μεταξύ του χρόνου πληρωμής και του χρόνου καταγραφής αντανακλάται στις εγγραφές «λοιποί εισπρακτέοι ή πληρωτέοι λογαριασμοί» στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό.
- 15.02 Οι μισθώσεις και οι άδειες είναι συμβάσεις που καθορίζουν την ταξινόμηση των πληρωμών και την οικονομική κυριότητα των περιουσιακών στοιχείων· ορισμένες συμβάσεις είναι ξεχωριστό είδος μη χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.
- 15.03 Το παρόν κεφάλαιο εξετάζει, σε επτά τμήματα, την καταγραφή ποικίλων ομάδων πολύπλοκων συμβάσεων και των σχετικών υποκείμενων ροών και αποθεμάτων:
- α) Η διάκριση μεταξύ λειτουργικής μίσθωσης, μίσθωσης εκμετάλλευσης πόρων και χρηματοδοτικής μίσθωσης·
 - β) Άδειες χρήσης φυσικού πόρου·
 - γ) Άδειες άσκησης ειδικών δραστηριοτήτων·
 - δ) Συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα·
 - ε) Συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών·
 - στ) Εμπορεύσιμες λειτουργικές μισθώσεις·
 - ζ) Αποκλειστικά δικαιώματα σε μελλοντικά αγαθά και υπηρεσίες.

Η ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ, ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ

15.04 Διακρίνονται τρία είδη μισθώσεων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (βλέπε πίνακα 15.1):

- α) λειτουργική μίσθωση·
- β) μίσθωση εκμετάλλευσης πόρων·
- γ) χρηματοδοτική μίσθωση.

Καθεμία από τις μισθώσεις αυτές συνδέεται με τη χρήση ενός μη χρηματοοικονομικού στοιχείου:

- Στην περίπτωση των λειτουργικών μισθώσεων και των μισθώσεων εκμετάλλευσης πόρων, δεν αλλάζει η οικονομική κυριότητα, και ο νόμιμος κάτοχος εξακολουθεί να είναι και οικονομικός κάτοχος. Οι μισθώσεις εκμετάλλευσης πόρων χρησιμοποιούνται για φυσικούς πόρους, όπως η γη και το ραδιοφάσμα (φάσμα ραδιοσυχνότητων). Οι λειτουργικές μισθώσεις χρησιμοποιούνται για όλα τα άλλα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.
- Στην περίπτωση των χρηματοδοτικών μισθώσεων, υπάρχει αλλαγή της οικονομικής κυριότητας του περιουσιακού στοιχείου, και ο νόμιμος κάτοχος του περιουσιακού στοιχείου δεν θεωρείται ότι είναι ο οικονομικός κάτοχος. Η χρηματοδοτική μίσθωση μπορεί να εφαρμοστεί σε όλα τα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, περιλαμβανομένων, σε ορισμένες περιπτώσεις, των φυσικών πόρων.

15.05 Κάθε οντότητα όπως αγαθό και υπηρεσία, φυσικός πόρος, χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση έχει και νόμιμο και οικονομικό κάτοχο. Σε πολλές περιπτώσεις ο οικονομικός και ο νόμιμος κάτοχος είναι ο ίδιος. Αν δεν είναι, ο νόμιμος κάτοχος έχει παραχωρήσει στον οικονομικό κάτοχο την ευθύνη για τον κίνδυνο που απορρέει από τη χρήση της οντότητας σε μια οικονομική δραστηριότητα, μαζί με τα σχετικά οφέλη. Σε αντάλλαγμα, ο νόμιμος κάτοχος λαμβάνει από τον οικονομικό κάτοχο πληρωμές για άλλη δέσμη κινδύνων και οφελών.

Πίνακας 15.1 — Η καταγραφή αυτών των τριών διαφορετικών ειδών μισθώσεων

Είδος της μίσθωσης	Μέθοδος καταγραφής για τον χρήστη
Λειτουργική μίσθωση (όχι για φυσικούς πόρους)	Ο χρήστης δεν είναι ο οικονομικός κάτοχος του μη χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου Τα μισθώματα καταγράφονται ως πληρωμές για υπηρεσία, ενδιάμεση ανάλωση ή τελική καταναλωτική δαπάνη της γενικής κυβέρνησης, των νοικοκυριών και των ΜΚΙΕΝ
Μίσθωση εκμετάλλευσης πόρων (μόνο για φυσικούς πόρους)	Ο χρήστης δεν είναι ο οικονομικός κάτοχος του φυσικού πόρου. Οι πληρωμές είναι μισθώματα (εισόδημα περιουσίας)
Χρηματοδοτική μίσθωση	Ο χρήστης είναι ο οικονομικός κάτοχος μη χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, που χρηματοδοτείται με δάνειο από τον εκμισθωτή. Οι πληρωμές είναι ως επί το πλείστον εξόφληση αρχικού κεφαλαίου και πληρωμές τόκων του δανείου. Ορισμένα τμήματα των πληρωμών τόκων μπορούν να καταγραφούν ως ΥΧΔΜΕ, όταν ο δανειστής είναι ενδιάμεσος χρηματοοικονομικός οργανισμός. Αυτή η πληρωμή ταξινομείται ως ενδιάμεση ανάλωση ή τελική καταναλωτική δαπάνη της γενικής κυβέρνησης, των νοικοκυριών και των ΜΚΙΕΝ.

Πίνακας 15.2 — Η καταγραφή των τριών διαφορετικών ειδών μίσθωσης, ανά είδος συναλλαγής

Είδος συναλλαγής	Είδος της χρήσης και του σχετικού περιουσιακού στοιχείου
Ενδιάμεση ανάλωση	Λειτουργική μίσθωση παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων, για παράδειγμα μηχανημάτων και δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας ΥΧΔΜΕ σε χρηματοδοτική μίσθωση
Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου	Μόνο για παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία και μόνο για τον οικονομικό κάτοχο
Τελική καταναλωτική δαπάνη	Λειτουργική μίσθωση διαρκών καταναλωτικών αγαθών Αγορά διαρκών καταναλωτικών αγαθών (περιλαμβανομένων όσων χρηματοδοτούνται από χρηματοδοτική μίσθωση ή αγορά με δόσεις) ΥΧΔΜΕ σε χρηματοδοτική μίσθωση στους τελικούς καταναλωτές
Αγορά μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων Σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου	Αγορά παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων (περιλαμβανομένων όσων χρηματοδοτούνται από χρηματοδοτική μίσθωση)
Απόκτηση φυσικών πόρων	Αγορά φυσικών πόρων, περιλαμβανομένου του δικαιώματος χρήσης μέχρι την εξάντλησή τους
Απόκτηση άλλων μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	Αγορά του δικαιώματος χρήσης φυσικού πόρου για παρατεταμένη περίοδο, π.χ. ποσόστωση αλιείας
Πληρωμές εισοδήματος περιουσίας Μισθώματα	Μίσθωση εκμετάλλευσης πόρων, δηλαδή πληρωμή για χρήση φυσικού πόρου
Τόκοι	Χρηματοδοτική μίσθωση, δηλαδή αγορά μη χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που χρηματοδοτείται ταυτόχρονα από δάνειο
Χρηματοοικονομική συναλλαγή: δάνειο	Χρηματοδοτική μίσθωση, δηλαδή αγορά μη χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που χρηματοδοτείται ταυτόχρονα από δάνειο

15.06 *Ορισμός:* Ο οικονομικός κάτοχος οντοτήτων όπως αγαθά και υπηρεσίες, φυσικοί πόροι, χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις είναι η θεσμική μονάδα που δικαιούται να απαιτήσει τα οφέλη που συνδέονται με τη χρήση της οντότητας στο πλαίσιο της οικονομικής δραστηριότητας, αποδεχόμενη τους κινδύνους που αυτή συνεπάγεται.

15.07 *Ορισμός:* Ο νόμιμος κάτοχος οντοτήτων όπως αγαθά και υπηρεσίες, φυσικοί πόροι, χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις είναι η θεσμική μονάδα που δικαιούται αυτοδικαίως και βάσει του νόμου να απαιτήσει τα οφέλη που συνδέονται με τις οντότητες.

Λειτουργικές μισθώσεις

- 15.08 **Ορισμός:** Λειτουργική μίσθωση είναι η μίσθωση στην οποία ο νόμιμος κάτοχος είναι και οικονομικός κάτοχος, αποδέχεται τους λειτουργικούς κινδύνους και λαμβάνει τα οικονομικά οφέλη που προκύπτουν από το περιουσιακό στοιχείο χρεώνοντας ένα ποσό για τη χρήση του σε μια παραγωγική δραστηριότητα.
- 15.09 Ένδειξη για την ύπαρξη λειτουργικής μίσθωσης είναι ότι η επισκευή και η συντήρηση του περιουσιακού στοιχείου είναι ευθύνη του νόμιμου κατόχου.
- 15.10 Στη λειτουργική μίσθωση το περιουσιακό στοιχείο εξακολουθεί να καταγράφεται στον ισολογισμό του εκμισθωτή.
- 15.11 Οι πληρωμές για παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται βάσει λειτουργικής μίσθωσης καλούνται μισθώματα και καταγράφονται ως πληρωμές για παροχή υπηρεσίας (βλέπε πίνακα 15.2). Τα χαρακτηριστικά των λειτουργικών μισθώσεων είναι σαφέστερα όταν πρόκειται για λειτουργική μίσθωση εξοπλισμού, διότι συχνά οι λειτουργικές μισθώσεις αφορούν οχήματα, γερανούς, τρυπάνια κ.λπ. Ωστόσο, αντικείμενο λειτουργικής μίσθωσης μπορεί να αποτελέσει κάθε είδος μη χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Η υπηρεσία που παρέχεται από τον εκμισθωτή ξεπερνά την απλή παροχή του περιουσιακού στοιχείου. Περιλαμβάνει και άλλα στοιχεία, όπως η διευκόλυνση και η ασφάλεια χρήσης. Στην περίπτωση του εξοπλισμού, ο εκμισθωτής ή ο ιδιοκτήτης του εξοπλισμού διατηρεί συνήθως ένα απόθεμα του εξοπλισμού σε καλή κατάσταση λειτουργίας, το οποίο μπορεί να διατεθεί προς μίσθωση μόλις του ζητηθεί ή σε πολύ σύντομη προθεσμία. Ο εκμισθωτής πρέπει κανονικά να είναι ειδικός στη λειτουργία του εξοπλισμού. Αυτό είναι σημαντικό στην περίπτωση ιδιαίτερα περίπλοκου εξοπλισμού, όπως είναι οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, όπου ο μισθωτής ενδέχεται να μη διαθέτει την αναγκαία εμπειρογνομούση ή την υποδομή για τη σωστή συντήρηση του εξοπλισμού. Ο εκμισθωτής μπορεί επίσης να αναλάβει την αντικατάσταση του εξοπλισμού στην περίπτωση σοβαρής ή παρατεταμένης βλάβης. Στην περίπτωση ενός κτιρίου, ο εκμισθωτής είναι υπεύθυνος για την κατασκευαστική αρτιότητα του κτιρίου και για την αντικατάσταση σε περίπτωση ζημίας που οφείλεται π.χ. σε φυσική καταστροφή, ενώ είναι συνήθως υπεύθυνος και για την εξασφάλιση της σωστής λειτουργίας των ανελκυστήρων και των συστημάτων θέρμανσης και εξαερισμού.
- 15.12 Η λειτουργική μίσθωση αναπτύχθηκε αρχικά για να ανταποκριθεί στις ανάγκες των χρηστών που χρειάζονται ορισμένα είδη εξοπλισμού μόνο ανά τακτά διαστήματα. Πολλές λειτουργικές μισθώσεις διαρκούν για σύντομες περιόδους, αν και ο μισθωτής μπορεί να ανανεώσει τη μίσθωση, όταν η περίοδος εκπνεύσει, ενώ ο ίδιος χρήστης μπορεί να χρησιμοποιήσει τον ίδιο εξοπλισμό πολλές φορές. Ωστόσο, με την εξέλιξη των μηχανημάτων, που γίνονται όλο και πιο περίπλοκα, ιδίως στον τομέα των ηλεκτρονικών, οι υπηρεσίες συντήρησης και τεχνικής υποστήριξης που παρέχει ο εκμισθωτής είναι σημαντικός παράγοντας που μπορεί να επηρεάσει έναν χρήστη να προτιμήσει τη μίσθωση παρά την αγορά. Άλλοι παράγοντες που μπορούν να πείσουν τους χρήστες να προτιμήσουν τη μίσθωση μεγάλης διάρκειας αντί της αγοράς είναι οι συνέπειες στον ισολογισμό, στην ταμειακή ροή ή στις φορολογικές υποχρεώσεις της επιχείρησης.

Χρηματοοικονομικές μισθώσεις

- 15.13 **Ορισμός:** Χρηματοδοτική μίσθωση είναι η μίσθωση στην οποία ο εκμισθωτής είναι ο νόμιμος κάτοχος ενός περιουσιακού στοιχείου, αλλά οικονομικός κάτοχος είναι ο μισθωτής, δεδομένου ότι αυτός αναλαμβάνει τους λειτουργικούς κινδύνους και εισπράττει τα οικονομικά οφέλη από τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου σε μια παραγωγική δραστηριότητα. Σε αντάλλαγμα, ο εκμισθωτής αποδέχεται μια άλλη δέσμη κινδύνων και οφελών από τον μισθωτή με τη μορφή αποπληρωμών που συνδέονται με δάνειο. Συχνά ο εκμισθωτής, αν και νόμιμος κάτοχος του περιουσιακού στοιχείου, δεν παραλαμβάνει ποτέ στα χέρια του το περιουσιακό στοιχείο, αλλά συναινεί στην απευθείας παράδοσή του στον μισθωτή. Ένδειξη για την ύπαρξη χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι ότι η αναγκαία επισκευή και συντήρηση του περιουσιακού στοιχείου είναι ευθύνη του οικονομικού κατόχου.
- 15.14 Σύμφωνα με τη χρηματοδοτική μίσθωση, ο νόμιμος κάτοχος εμφανίζεται ότι παρέχει δάνειο στον μισθωτή, το οποίο ο μισθωτής χρησιμοποιεί για την απόκτηση του περιουσιακού στοιχείου. Στη συνέχεια, το περιουσιακό στοιχείο εμφανίζεται στον ισολογισμό του μισθωτή και όχι του εκμισθωτή· το αντίστοιχο δάνειο εμφανίζεται ως περιουσιακό στοιχείο του εκμισθωτή και υποχρέωση του μισθωτή. Οι πληρωμές που γίνονται στο πλαίσιο χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν αντιμετωπίζονται ως μισθώματα αλλά ως πληρωμή τόκων και εξόφληση κεφαλαίου του τεκμαρτού δανείου. Αν ο εκμισθωτής είναι ενδιάμεσος χρηματοοικονομικός οργανισμός, ένα μέρος της πληρωμής αντιμετωπίζεται και ως χρέωση υπηρεσίας (ΥΧΔΜΕ).
- 15.15 Πολύ συχνά η φύση του περιουσιακού στοιχείου που αποτελεί αντικείμενο χρηματοδοτικής μίσθωσης μπορεί να διαφέρει πολύ από τα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιεί ο εκμισθωτής στην παραγωγική του δραστηριότητα, π.χ. αεροσκάφος της πολιτικής αεροπορίας νόμιμος κάτοχος του οποίου είναι μια τράπεζα, αλλά το οποίο μισθώνεται σε αεροπορική εταιρεία. Δεν έχει κανένα νόημα, από οικονομική άποψη, να καταγράφεται το αεροσκάφος ή η σχετική ανάλωση πάγιου κεφαλαίου στους λογαριασμούς της τράπεζας ούτε να μην περιλαμβάνονται στους λογαριασμούς της αεροπορικής εταιρείας. Η χρηματοδοτική μίσθωση αποτρέπει αυτή την ανεπιθύμητη μορφή καταγραφής της κυριότητας του αεροσκάφους και της μείωσης της αξίας του, διατηρώντας ταυτόχρονα την καθαρή θέση και των δύο μερών στο σωστό της επίπεδο σε όλη τη διάρκεια της μίσθωσης.
- 15.16 Είναι σύνηθες η περίοδος της χρηματοδοτικής μίσθωσης να καλύπτει όλη την οικονομική ζωή του περιουσιακού στοιχείου. Όταν συμβαίνει αυτό, η αξία του τεκμαρτού δανείου αντιστοιχεί στη σημερινή (παρούσα) αξία των πληρωμών που πρέπει να γίνουν βάσει της συμφωνίας μίσθωσης. Η αξία αυτή καλύπτει το κόστος του περιουσιακού στοιχείου και συνήθως περιλαμβάνει ένα τέλος που χρεώνεται από τον εκμισθωτή, βάσει δημοσιονομικής προσαρμογής για την περίοδο της μίσθωσης. Οι πληρωμές που γίνονται στον εκμισθωτή μπορούν να καταγραφούν ως τέσσερις συνιστώσες: πληρωμές τόκων, αποπληρωμή κεφαλαίου του τεκμαρτού δανείου, τέλος που χρεώνεται από τον εκμισθωτή και ΥΧΔΜΕ (αν ο εκμισθωτής είναι ενδιάμεσος χρηματοοικονομικός οργανισμός). Αν οι όροι της συμφωνίας δεν διευκρινίζουν τον τρόπο προσδιορισμού αυτών των τριών πρώτων παραμέτρων, η αποπληρωμή κεφαλαίου πρέπει να αντιστοιχεί στη μείωση της αξίας του περιουσιακού στοιχείου (ανάλωση πάγιου κεφαλαίου), οι πληρωτέοι τόκοι πρέπει να αντιστοιχούν στην απόδοση κεφαλαίου του περιουσιακού στοιχείου και η χρέωση για το τέλος υπηρεσίας στη διαφορά μεταξύ του συνολικού πληρωτέου ποσού και αυτών των δύο παραμέτρων.

- 15.17 Χρηματοδοτική μίσθωση μπορεί να υπάρχει ακόμη και όταν η περίοδος της μίσθωσης είναι μικρότερη από την οικονομική ζωή του περιουσιακού στοιχείου. Σ' αυτή την περίπτωση, η αξία του τεκμαρτού δανείου καλύπτει και πάλι το κόστος του περιουσιακού στοιχείου και το τέλος που χρεώνεται από τον εκμισθωτή συν την αξία της χρέωσης για δαπάνες λειτουργίας που γίνονται στο πλαίσιο της μίσθωσης. Οι πληρωμές που γίνονται τακτικά στον εκμισθωτή καταγράφονται ως πληρωμές τόκων και αποπληρωμή κεφαλαίου του τεκμαρτού δανείου, ως τέλος που χρεώνεται από τον εκμισθωτή και ως ΥΧΔΜΕ (αν ο εκμισθωτής είναι ενδιάμεσος χρηματοοικονομικός οργανισμός). Μπορεί επίσης να περιλαμβάνει προπληρωμές για τη χρηματοδότηση της αγοράς του περιουσιακού στοιχείου στο τέλος της περιόδου μίσθωσης. Στο τέλος της μίσθωσης, το περιουσιακό στοιχείο μπορεί να μεταφερθεί στον ισολογισμό του εκμισθωτή, ανάλογα με τις ρυθμίσεις της σύμβασης. Η αξία των υπολειπόμενων ποσών που εκκρεούν από το δάνειο θα είναι ίση με την αναμενόμενη αγοραία αξία του περιουσιακού στοιχείου στο τέλος της περιόδου μίσθωσης, όπως καθορίστηκε στην αρχή της μίσθωσης. Σ' αυτό το χρονικό σημείο, το περιουσιακό στοιχείο μπορεί να επιστραφεί στον εκμισθωτή ή ο μισθωτής μπορεί να επικαλεστεί ρήτρα που του δίνει το δικαίωμα να αποκτήσει νόμιμα το περιουσιακό στοιχείο ή μπορεί να γίνει ρύθμιση για νέα μίσθωση.

Στη χρηματοδοτική μίσθωση ο μισθωτής αναλαμβάνει τους κινδύνους και τα οφέλη που συνδέονται με τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου. Επομένως, τυχόν κέρδη και ζημιές κτήσης σε σχέση με την αναμενόμενη αξία του περιουσιακού στοιχείου στο τέλος της περιόδου μίσθωσης τα εισπράττει ή τα επωμίζεται ο μισθωτής. Σ' αυτή την περίπτωση, αν ο μισθωτής αποκτήσει νόμιμα το περιουσιακό στοιχείο στο τέλος της περιόδου μίσθωσης, οι πληρωμές μετρητών καταγράφονται ως αποπληρωμή του δανείου, εφόσον το περιουσιακό στοιχείο έχει ήδη καταγραφεί στον ισολογισμό του μισθωτή.

Αν το περιουσιακό στοιχείο επιστραφεί στον εκμισθωτή, τότε η συναλλαγή για την αγορά του καταγράφεται στην τρέχουσα αγοραία αξία του περιουσιακού στοιχείου. Οι πρόσοδοι χρησιμοποιούνται για την αποπληρωμή του ποσού του δανείου, ενώ η τυχόν διαφορά μεταξύ αυτών των δύο ποσών καταγράφεται ως κεφαλαιακή μεταβίβαση. Οι πληρωμές στη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης περιλαμβάνουν συχνά προπληρωμές για την απόκτηση του περιουσιακού στοιχείου, με αποτέλεσμα η συναλλαγή να μη γίνεται με αντιστάθμισμα τοις μετρητοίς, εφόσον το δάνειο έχει εξοφληθεί πλήρως στο μεταξύ.

Αν γίνει διαπραγμάτευση για περαιτέρω περίοδο μίσθωσης, τότε η νέα σύμβαση πρέπει να αναλυθεί για να διαπιστωθεί αν αποτελεί συνέχιση χρηματοδοτικής ή λειτουργικής μίσθωσης.

- 15.18 Αν και μια χρηματοδοτική μίσθωση έχει, κατά κανόνα, διάρκεια πολλών ετών, η διάρκεια της μίσθωσης δεν καθορίζει αν πρέπει να θεωρηθεί λειτουργική ή χρηματοδοτική. Σε ορισμένες περιπτώσεις το περιουσιακό στοιχείο μπορεί να μισθωθεί για σύντομη χρονική περίοδο, ίσως μόνο για ένα έτος τη φορά, αλλά η σύμβαση περιλαμβάνει τον όρο ότι ο μισθωτής αναλαμβάνει κάθε ευθύνη για το περιουσιακό στοιχείο, περιλαμβανομένης όλης της συντήρησης, και καλύπτει κάθε έκτακτη ζημία. Αν και η περίοδος της μίσθωσης είναι σύντομη και ο εκμισθωτής μπορεί να μην είναι χρηματοοικονομικός οργανισμός, αν ο μισθωτής αποδέχεται την πλειονότητα των κινδύνων που συνδέονται με τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου στην παραγωγή καθώς και τα οφέλη, η μίσθωση καταγράφεται ως χρηματοδοτική και όχι ως λειτουργική. Ωστόσο, στην πράξη είναι δύσκολο να υπάρξει απόκλιση από τον τρόπο καταγραφής των συναλλαγών στους επιχειρηματικούς λογαριασμούς, που ακολουθούν διεθνή πρότυπα λογιστικής επιχειρήσεων, σύμφωνα με τα οποία οι χρηματοδοτικές μισθώσεις περιορίζονται σε μισθώσεις που καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος της οικονομικής ζωής του περιουσιακού στοιχείου.

- 15.19 Κάθε εταιρεία που ειδικεύεται στη χρηματοδοτική μίσθωση, ακόμη και αν πρόκειται για κτηματική εταιρεία ή εταιρεία μίσθωσης αεροσκαφών, κατατάσσεται ως ενδιάμεσος χρηματοοικονομικός οργανισμός που προσφέρει δάνεια στις μονάδες που μισθώνουν περιουσιακά στοιχεία απ' αυτόν. Αν ο εκμισθωτής δεν είναι ενδιάμεσος χρηματοοικονομικός οργανισμός, οι πληρωμές που συνδέονται με το τεκμαρτό δάνειο χωρίζονται σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων μόνο· αν ο εκμισθωτής είναι χρηματοοικονομική εταιρεία, περιλαμβάνεται μία επιπλέον συνιστώσα που αντιστοιχεί στη χρέωση για έξοδα λειτουργίας (ΥΧΔΜΕ).

- 15.20 Η αγορά με δόσεις είναι ένα είδος χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Ορισμός: Συμφωνία για αγορά με δόσεις υπάρχει όταν ένα διαρκές αγαθό πωλείται σε έναν αγοραστή με αντάλλαγμα συμφωνηθείσες μελλοντικές πληρωμές. Ο αγοραστής λαμβάνει το αγαθό υπό την κατοχή του αμέσως, αν και από νομική άποψη το αγαθό παραμένει στην κυριότητα του εκμισθωτή ως εμπράγματη εγγύηση μέχρι να καταβάλει ο μισθωτής όλες τις συμφωνηθείσες πληρωμές.

- 15.21 Η αγορά με δόσεις περιορίζεται συνήθως σε διαρκή καταναλωτικά αγαθά, ενώ οι περισσότεροι αγοραστές είναι νοικοκυριά. Κατά κανόνα, οι χρηματοδότες συμβάσεων αγοράς με δόσεις είναι ξεχωριστές θεσμικές μονάδες που λειτουργούν σε στενή συνεργασία με πωλητές διαρκών καταναλωτικών αγαθών.

- 15.22 Στην περίπτωση των αγορών με δόσεις, το διαρκές αγαθό καταγράφεται σαν να αποκτήθηκε από τον αγοραστή την ημέρα που λαμβάνει στην κατοχή του το περιουσιακό στοιχείο στην αγοραία τιμή που θα καταβαλλόταν σε αντίστοιχη συναλλαγή. Ο αγοραστής λαμβάνει τεκμαρτό δάνειο ισοδύναμης αξίας. Οι πληρωμές του αγοραστή προς τον χρηματοδότη καταγράφονται ως αποπληρωμές αρχικού κεφαλαίου και πληρωμές τόκων, χρησιμοποιώντας την ίδια μέθοδο που εφαρμόζεται και για τη χρηματοδοτική μίσθωση. Η παραγωγική δραστηριότητα που διενεργείται από χρηματοδότες συμβάσεων αγοράς με δόσεις είναι η χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση. Δεδομένου ότι δεν χρεώνουν συνήθως απευθείας για τις υπηρεσίες τους, το σύνολο των εκρών τους είναι ΥΧΔΜΕ, που υπολογίζονται ως εισπρακτέο εισόδημα περιουσίας μείον τους πληρωτέους τόκους. Όπως συμβαίνει και στη συμβατική χρηματοδοτική μίσθωση, το ποσό των πληρωτέων τόκων μπορεί να είναι δύσκολο να διακριθεί και, επομένως, πρέπει να εκτιμάται.

Μίσθωση εκμετάλλευσης πόρων

- 15.23 **Ορισμός:** Στη μίσθωση εκμετάλλευσης πόρων ο ιδιοκτήτης των φυσικών πόρων τούς διαθέτει στον εκμισθωτή με αντάλλαγμα μια πληρωμή που καταγράφεται ως μίσθωμα.

15.24 Στη μίσθωση εκμετάλλευσης πόρων, οι πόροι ως περιουσιακό στοιχείο παραμένουν στον ισολογισμό του εκμισθωτή, παρά το γεγονός ότι χρησιμοποιούνται από τον μισθωτή. Τυχόν μείωση της αξίας ενός φυσικού πόρου καταγράφεται ως οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων (υπό το Κ.21, «εξάντληση φυσικών πόρων»). Δεν καταγράφεται ως συναλλαγή παρόμοια με την ανάλωση πάγιου κεφαλαίου, δεδομένου ότι δεν υπάρχει πάγιο κεφάλαιο προς ανάλωση. Οι πληρωμές που οφείλονται στο πλαίσιο της μίσθωσης εκμετάλλευσης πόρων, και μόνον αυτές οι πληρωμές, καταγράφονται ως μίσθωμα.

15.25 Η κλασική περίπτωση περιουσιακού στοιχείου που αποτελεί αντικείμενο μίσθωσης εκμετάλλευσης πόρων είναι η γη. Ωστόσο, με παρόμοιο τρόπο καταγράφεται και η χρήση άλλων φυσικών πόρων, π.χ. ξυλείας, ψαριών, υδάτινων πόρων, ορυκτών πόρων και ραδιοφάσματος (φάσματος ραδιοσυχνότητων).

Άδειες χρήσης φυσικών πόρων

15.26 Άδειες χρήσης φυσικών πόρων μπορούν να παραχωρηθούν από φορείς της γενικής κυβέρνησης αλλά και από ιδιώτες, όπως αγρότες και επιχειρήσεις.

15.27 Όταν εκδίδεται άδεια χρήσης φυσικού πόρου, διακρίνονται τρεις επιλογές για την καταγραφή (βλέπε πίνακα 15.3):

α) Ο κάτοχος μπορεί να παρατείνει ή να διακόψει την άδεια χρήσης του φυσικού πόρου από τη μια περίοδο μίσθωσης στην επόμενη.

β) Ο κάτοχος μπορεί να επιτρέψει τη χρήση του πόρου για παρατεταμένη χρονική περίοδο, έτσι ώστε ο χρήστης στην πραγματικότητα να ελέγχει τη χρήση του πόρου στη διάρκεια αυτής της περιόδου με ελάχιστη ή και καθόλου παρέμβαση από τον κάτοχο.

γ) Ο κάτοχος επιτρέπει τη χρήση των πόρων μέχρι να εξαντληθούν.

Η πρώτη επιλογή κατατάσσεται ως μίσθωση εκμετάλλευσης πόρων και καταγράφεται ως μίσθωμα.

Η δεύτερη επιλογή μπορεί όχι μόνο να οδηγήσει σε καταγραφή του μισθώματος αλλά και στη δημιουργία περιουσιακού στοιχείου για τον χρήστη, διαφορετικού από τον ίδιο τον πόρο αλλά όπου η αξία του πόρου συνδέεται με την αξία του περιουσιακού στοιχείου που επιτρέπει τη χρήση του.

Αυτό το περιουσιακό στοιχείο (κατηγορία ΑΝ.222) καταγράφεται μόνο αν η αξία του, δηλ. το ποσό κατά το οποίο τα οφέλη που παρέχει στον κάτοχο υπερβαίνουν τα ποσά που πρέπει να καταβληθούν στον εκδότη της άδειας, μπορεί να ρευστοποιηθεί μέσω της μεταβίβασης του περιουσιακού στοιχείου. Αυτές οι άδειες παρατηρούνται για πρώτη φορά μέσω της οικονομικής εμφάνισης των περιουσιακών στοιχείων (κατηγορία Κ.1, βλέπε παράγραφο 6.06, στοιχείο ζ). Αν η αξία του περιουσιακού στοιχείου δεν ρευστοποιηθεί, θα τείνει προς το μηδέν όσο πλησιάζει το τέλος της περιόδου μίσθωσης.

Η τρίτη επιλογή καταλήγει στην πώληση (ή πιδανώς στην απαλλοτρίωση) του ίδιου του φυσικού πόρου.

Πίνακας 15.3 — Η καταγραφή των τριών διαφορετικών τύπων αδειών χρήσης φυσικών πόρων

Είδος της χρήσης	Μέθοδος καταγραφής
Άδεια για προσωρινή χρήση, ενδεχομένως για μεγάλο διάστημα	Μίσθωση εκμετάλλευσης πόρων: μίσθωμα (εισόδημα περιουσίας)
Έλεγχος από τον χρήστη για παρατεταμένη περίοδο, ανάληψη κινδύνων και οφελών από τον χρήστη, μεταβιβασιμότητα της άδειας σε ρευστοποιήσιμη αξία	Μίσθωμα και δημιουργία νέου περιουσιακού στοιχείου για το δικαίωμα χρήσης του φυσικού πόρου
Χρήση μέχρι την εξάντληση: μόνιμη χρήση (ο χρήστης αναλαμβάνει όλους τους κινδύνους και αποκομίζει όλα τα οφέλη)	Πώληση φυσικών πόρων

15.28 Για να γίνει η διάκριση μεταξύ μισθώματος, δημιουργίας νέου περιουσιακού στοιχείου και πώλησης φυσικών πόρων, το κύριο κριτήριο είναι η μεταβίβαση των κινδύνων και των οφελών. Ο φυσικός πόρος πωλείται αν έχουν μεταβιβαστεί όλοι οι κίνδυνοι και όλα τα οφέλη. Νέο περιουσιακό στοιχείο δημιουργείται αν η μεταβίβαση κινδύνων και οφελών οδηγεί σε χωριστή και μεταβιβάσιμη άδεια με ρευστοποιήσιμη αξία. Η χρησιμοποίηση άλλων κριτηρίων, όπως οι προσυμφωνίες για πληρωμές, οι προκαταβολές, η διάρκεια της άδειας και ο τρόπος αντιμετώπισης της συναλλαγής στους επιχειρηματικούς λογαριασμούς, μπορεί να είναι παραπλανητική, διότι τα κριτήρια αυτά δεν αντικατοπτρίζουν κατ' ανάγκη τη μεταβίβαση των κινδύνων και των οφελών.

15.29 Φυσικούς πόρους, π.χ. γη και ορυκτούς πόρους, μπορούν να αποκτήσουν και μη μόνιμοι κάτοικοι. Ωστόσο, η πώληση φυσικών πόρων δεν πρέπει να καταγράφεται ως πώληση σε μονάδα μη μόνιμο κάτοικο. Σ' αυτές τις περιπτώσεις δημιουργείται πλασματική μονάδα μόνιμος κάτοικος στην οποία ανήκει η κυριότητα του φυσικού πόρου· η μονάδα μη μόνιμος κάτοικος κατέχει το κεφάλαιο της πλασματικής μονάδας που είναι μόνιμος κάτοικος. Παρόμοια καταγραφή γίνεται στην περίπτωση απόκτησης φυσικών πόρων από μόνιμους κατοίκους στην αλλοδαπή.

15.30 Τα έσοδα της γενικής κυβέρνησης από συγκεκριμένο είδος φυσικών πόρων (π.χ. έσοδα από πετρέλαιο και φυσικό αέριο) μπορούν να προέρχονται από ευρύ φάσμα συναλλαγών. Παραδείγματα:

- α) μισθώματα στην περίπτωση μίσθωσης εκμετάλλευσης πόρων·
- β) διάθεση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων, π.χ. πωλήσεις φυσικών πόρων ή πωλήσεις αδειών εκμετάλλευσης για παρατεταμένη χρονική περίοδο·
- γ) μερίσματα από δημόσια επιχείρηση εκμετάλλευσης φυσικών πόρων·
- δ) φόρος εταιρειών που καταβάλλουν οι εταιρείες εκμετάλλευσης φυσικών πόρων.

Άδειες άσκησης ειδικών δραστηριοτήτων

15.31 Εκτός από τις άδειες και τις μισθώσεις για χρήση περιουσιακού στοιχείου, μπορεί να παραχωρηθεί άδεια για την άσκηση ειδικής δραστηριότητας, χωρίς να έχουν καμία σημασία τα περιουσιακά στοιχεία που εμπλέκονται στη δραστηριότητα. Οι άδειες άσκησης ειδικών δραστηριοτήτων δεν εξαρτώνται από κριτήρια επιλεξιμότητας (όπως το να περάσει κάποιος με επιτυχία τις εξετάσεις για την απόκτηση άδειας οδήγησης αυτοκινήτου), αλλά είναι σχεδιασμένες με τέτοιο τρόπο ώστε να περιορίζεται ο αριθμός των μεμονωμένων μονάδων που δικαιούνται να ασκήσουν τη δραστηριότητα. Οι άδειες αυτές μπορούν να εκδίδονται από φορείς της γενικής κυβέρνησης ή από ιδιωτικές θεσμικές μονάδες· καθεμία από τις δύο αυτές περιπτώσεις αντιμετωπίζεται διαφορετικά.

Πίνακας 15.4 — Η καταγραφή της χρήσης και της αγοράς μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, ανά είδος συναλλαγής και ροής

Είδος συναλλαγής	Είδος χρήσης/αγοράς και είδος περιουσιακού στοιχείου και είδος πληρωμής
Ενδιάμεση ανάλωση	Λειτουργική μίσθωση παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων, π.χ. μηχανημάτων και δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας Τακτικές πληρωμές από εταιρείες για την παροχή νερού ΥΧΔΜΕ που συνδέονται με την παροχή χρηματοδοτικής μίσθωσης
Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου	Μόνο για παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία και μόνο για τον οικονομικό κάτοχο
Τελική καταναλωτική δαπάνη	Λειτουργική μίσθωση διαρκών καταναλωτικών αγαθών Αγορά διαρκών καταναλωτικών αγαθών, περιλαμβανομένων όσων χρηματοδοτούνται από χρηματοδοτική μίσθωση ή συμφωνία αγοράς με δόσεις
Αγορά μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	Αγορά παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων (περιλαμβανομένων όσων χρηματοδοτούνται από χρηματοδοτική μίσθωση) Αγορά φυσικού πόρου, περιλαμβανομένου του δικαιώματος χρήσης του μέχρι να εξαντληθεί Αγορά του δικαιώματος χρήσης φυσικού πόρου για παρατεταμένη περίοδο, π.χ. ποσόστωση αλιείας Μεταβιβάσιμες ρυθμίσεις χρονομεριστικής μίσθωσης Αγορά σύμβασης που μπορεί να μεταβιβαστεί σε τρίτο μέρος Συμβάσεις για μελλοντική παραγωγή, για παράδειγμα συμβάσεις με ποδοσφαιριστές και συγγραφείς
Σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου	
Απόκτηση φυσικών πόρων	
Απόκτηση άλλων μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	
Πληρωμή ως εισόδημα περιουσίας	Μίσθωση εκμετάλλευσης πόρων, δηλαδή πληρωμή για βραχυπρόθεσμη χρήση φυσικού πόρου Τακτικές πληρωμές για το δικαίωμα άντλησης νερού Χρηματοδοτική μίσθωση, δηλαδή αγορά μη χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που χρηματοδοτείται ταυτόχρονα από δάνειο
Μισθώματα	
Μεταβίβαση εισοδήματος	Άδειες που εκδίδονται από τη γενική κυβέρνηση για την άσκηση συγκεκριμένης δραστηριότητας, που δεν εξαρτώνται από κριτήρια ή με δυσανάλογη χρέωση σε σύγκριση με το κόστος διαχείρισης του συστήματος των αδειών Λοιποί φόροι επί της παραγωγής
Άδειες εκπομπών που εκδίδονται από τη γενική κυβέρνηση για τον έλεγχο των συνολικών εκπομπών	
Χρηματοοικονομική συναλλαγή: δάνειο	Χρηματοδοτική μίσθωση, δηλαδή αγορά μη χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που χρηματοδοτείται ταυτόχρονα από δάνειο
Λοιπές μεταβολές του όγκου περιουσιακών στοιχείων	Εξάντληση των φυσικών πόρων από τον κάτοχο Παράνομη υλοτομία, αλιεία ή θήρα (κατάσχεση καλλιεργούμενων περιουσιακών στοιχείων ή φυσικών πόρων χωρίς αποζημίωση)
Μεταβολή της τιμής των περιουσιακών στοιχείων	Λήξη των συμβάσεων και των αδειών που καταγράφονται ως περιουσιακά στοιχεία

- 15.32 Όταν η γενική κυβέρνηση περιορίζει, π.χ., τον αριθμό των αυτοκινήτων που μπορούν να λειτουργούν ως ταξί ή τον αριθμό των καζίνο μέσω της έκδοσης αδειών, στην πραγματικότητα δημιουργεί μονοπωλιακά κέρδη για τους αδειοδοτημένους φορείς και ανακτά μέρος των κερδών με τη μορφή τελών. Τα τέλη αυτά καταγράφονται ως λοιποί φόροι. Η αρχή αυτή εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες η γενική κυβέρνηση εκδίδει άδειες για τον περιορισμό του αριθμού των μονάδων που δραστηριοποιούνται σε έναν συγκεκριμένο τομέα, όταν ο περιορισμός καθορίζεται αυθαίρετα και δεν εξαρτάται μόνο από κριτήρια επιλεξιμότητας.
- 15.33 Καταρχήν, αν η άδεια ισχύει για πολλά χρόνια, η πληρωμή καταγράφεται σε δεδουλευμένη βάση με καταχώριση άλλου εισπρακτέου ή πληρωτέου λογαριασμού για το ποσό που αντιστοιχεί στο τέλος χρήσης της άδειας κατά τα επόμενα χρόνια.
- 15.34 Το κίνητρο για την απόκτηση μιας τέτοιας άδειας είναι ότι ο κάτοχος της πιστεύει ότι θα έχει το δικαίωμα να αποκτήσει μονοπωλιακά κέρδη λόγω του ότι το εισόδημα που θα αποκομίσει στο μέλλον θα είναι μεγαλύτερο από τις πληρωμές που καταβάλλει για την απόκτηση των σχετικών δικαιωμάτων. Το όφελος που αποκομίζει ο κάτοχος της άδειας καθ' υπέρβαση της αξίας που αναλογεί στον εκδότη της αντιμετωπίζεται ως περιουσιακό στοιχείο, αν ο κάτοχος της άδειας μπορεί να το υλοποιήσει μεταβιβάζοντας το περιουσιακό στοιχείο. Το είδος του περιουσιακού στοιχείου περιγράφεται ως άδεια άσκησης ειδικών δραστηριοτήτων (ΑΝ.223).
- 15.35 Η άδεια άσκησης ειδικών δραστηριοτήτων, ως περιουσιακό στοιχείο, εμφανίζεται πρώτα στον λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων. Οι μεταβολές της αξίας, τόσο οι αυξήσεις όσο και οι μειώσεις, καταγράφονται στον λογαριασμό αναπροσαρμογής.
- 15.36 Η αξία της άδειας ως περιουσιακού στοιχείου καθορίζεται από την αξία στην οποία μπορεί να πωληθεί, ή, αν δεν υπάρχουν σχετικά στοιχεία, εκτιμάται ως η σημερινή (παρούσα) αξία της μελλοντικής ροής μονοπωλιακών κερδών. Αν η άδεια επαναπωληθεί, ο νέος κάτοχος έχει το δικαίωμα να λάβει επιστροφή από τη γενική κυβέρνηση, αν η άδεια ακυρωθεί, καθώς και το δικαίωμα να αποκτήσει μονοπωλιακά κέρδη.
- 15.37 Άδεια που εκδίδεται από τη γενική κυβέρνηση για την άσκηση ειδικής δραστηριότητας αντιμετωπίζεται ως περιουσιακό στοιχείο μόνο όταν πληρούνται όλοι οι ακόλουθοι όροι:
- α) η εν λόγω δραστηριότητα δεν χρησιμοποιεί περιουσιακό στοιχείο που ανήκει στη γενική κυβέρνηση· σε αντίθετη περίπτωση, η άδεια χρήσης του περιουσιακού στοιχείου αντιμετωπίζεται ως λειτουργική μίσθωση, χρηματοδοτική μίσθωση, μίσθωση εκμετάλλευσης πόρων ή, πιθανώς, απόκτηση περιουσιακού στοιχείου που επιτρέπει τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου κατά τη διακριτική ευχέρεια του κατόχου της άδειας για παρατεταμένη χρονική περίοδο·
 - β) η άδεια δεν εκδίδεται με βάση κριτήρια επιλεξιμότητας· οι άδειες αυτές αντιμετωπίζονται είτε ως φόροι είτε ως πληρωμές για υπηρεσίες·
 - γ) ο αριθμός των αδειών είναι περιορισμένος και, ως εκ τούτου, ο κάτοχος μπορεί να αποκτήσει μονοπωλιακά κέρδη όταν ασκεί την εν λόγω δραστηριότητα·
 - δ) ο κάτοχος της άδειας πρέπει να είναι σε θέση να πωλήσει την άδεια σε τρίτο μέρος.
- Αν κάποιος από τους παραπάνω όρους δεν ικανοποιείται, οι πληρωμές αντιμετωπίζονται ως φόροι ή ως πληρωμές για υπηρεσίες.
- 15.38 Μονάδες που δεν ανήκουν στη γενική κυβέρνηση είναι πολύ πιο σπάνιο να μπορούν να περιορίσουν τη συμμετοχή σε δεδομένη δραστηριότητα. Τέτοια περίπτωση υφίσταται όταν είναι υποχρεωτική ή επιθυμητή η συμμετοχή σε επαγγελματικό σύλλογο και υπάρχει αυστηρό όριο στον αριθμό των συμμετεχόντων. Ένα άλλο παράδειγμα είναι όταν ο κάτοχος περιουσίας περιορίζει τον αριθμό των μονάδων που δραστηριοποιούνται στην περιουσία του, π.χ. ένα ξενοδοχείο με την πολιτική να επιτρέπει μόνο σε μία εταιρεία ταξί να εξυπηρετεί τους πελάτες. Σ' αυτές τις περιπτώσεις, οι άδειες αντιμετωπίζονται ως πληρωμές για υπηρεσίες. Καταρχήν, η πληρωμή καταγράφεται σε δεδουλευμένη βάση σε όλη τη διάρκεια της περιόδου για την οποία ισχύει η άδεια. Δεν υπάρχει λόγος οι άδειες αυτές να μην αντιμετωπίζονται καταρχήν ως περιουσιακά στοιχεία αν είναι εμπορεύσιμες, αν και αυτή δεν είναι μια συνηθισμένη κατάσταση.
- 15.39 Άδεια άσκησης ειδικής δραστηριότητας που εκδίδεται από μονάδα διαφορετική από τη γενική κυβέρνηση αντιμετωπίζεται ως περιουσιακό στοιχείο μόνο όταν πληρούνται όλοι οι ακόλουθοι όροι:
- α) η εν λόγω δραστηριότητα δεν χρησιμοποιεί περιουσιακό στοιχείο που ανήκει στον εκδότη της άδειας· σε αντίθετη περίπτωση, η άδεια χρήσης του περιουσιακού στοιχείου αντιμετωπίζεται ως λειτουργική μίσθωση, χρηματοδοτική μίσθωση ή μίσθωση εκμετάλλευσης πόρων·
 - β) ο αριθμός των αδειών είναι περιορισμένος και, ως εκ τούτου, ο κάτοχος μπορεί να αποκτήσει μονοπωλιακά κέρδη όταν ασκεί την εν λόγω δραστηριότητα·
 - γ) ο κάτοχος της άδειας πρέπει να είναι σε θέση, νομικά και πρακτικά, να πωλήσει την άδεια σε τρίτο μέρος.
- Αν κάποιος από τους παραπάνω όρους δεν ικανοποιείται, οι πληρωμές καταγράφονται ως πληρωμές για υπηρεσία.

- 15.40 Η γενική κυβέρνηση εκδίδει άδειες εκπομπών για να ελέγχει τις συνολικές εκπομπές. Οι άδειες αυτές δεν περιλαμβάνουν τη χρήση φυσικού περιουσιακού στοιχείου, δεδομένου ότι δεν υπάρχει αξία για τον ατμοσφαιρικό αέρα ο οποίος, συνεπώς, δεν είναι οικονομικό περιουσιακό στοιχείο· ως εκ τούτου, το τέλος της άδειας ταξινομείται ως φόρος. Οι άδειες είναι εμπορεύσιμες και υπάρχει μια δραστήρια αγορά γι' αυτές. Επομένως, οι άδειες αποτελούν περιουσιακά στοιχεία και αποτιμώνται στην αγοραία τιμή στην οποία μπορούν να πωληθούν.

Συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα

- 15.41 Οι συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ) είναι μακροπρόθεσμες συμβάσεις μεταξύ δύο μονάδων, στο πλαίσιο των οποίων μια μονάδα αποκτά ή δημιουργεί περιουσιακό στοιχείο ή δέσμη περιουσιακών στοιχείων, το εκμεταλλεύεται επί ένα χρονικό διάστημα και, στη συνέχεια, το παραδίδει σε δεύτερη μονάδα. Τέτοιες ρυθμίσεις συνάπτονται συνήθως μεταξύ ιδιωτικής επιχείρησης και φορέα της γενικής κυβέρνησης, αλλά είναι δυνατοί και άλλοι συνδυασμοί. Για παράδειγμα, μία από τις δύο μονάδες μπορεί να είναι δημόσια επιχείρηση ή η δεύτερη μονάδα μπορεί να είναι ιδιωτικό ΜΚΕ.

Κυβερνητικοί φορείς συνάπτουν ΣΔΙΤ για πολλούς λόγους, όπως είναι η ελπίδα ότι η ιδιωτική διαχείριση θα οδηγήσει σε αποδοτικότερη παραγωγή και η απόκτηση πρόσβασης σε ευρύτερο φάσμα χρηματοοικονομικών πηγών, καθώς και η επιθυμία να μειώσουν το δημόσιο χρέος.

Την περίοδο της σύμβασης ο ανάδοχος της ΣΔΙΤ έχει τη νομική κυριότητα. Μετά τη λήξη της σύμβασης, ο φορέας της γενικής κυβέρνησης έχει και την οικονομική και τη νομική κυριότητα.

Περισσότερες λεπτομέρειες για την αντιμετώπιση των ΣΔΙΤ παρέχονται στο κεφάλαιο 20 (Λογαριασμοί της κυβέρνησης).

Συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών

- 15.42 Οι συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών παρέχουν σε μια εταιρεία το αποκλειστικό δικαίωμα να παρέχει ορισμένες υπηρεσίες. Για παράδειγμα, σε περίπτωση παραχώρησης δημόσιας υπηρεσίας, μια ιδιωτική εταιρεία συνάπτει συμφωνία με την κυβέρνηση για να έχει το αποκλειστικό δικαίωμα να εκμεταλλεύεται, να συντηρεί και να πραγματοποιεί επενδύσεις σε υπηρεσία κοινής ωφέλειας (όπως σύστημα παροχής νερού ή διόδους αυτοκινητοδρόμου) για συγκεκριμένο αριθμό ετών. Οι συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών δεν καταγράφονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν δεν είναι μεταβιβάσιμες ούτε προκύπτει αξία μέσω της μεταβίβασής τους.

Εμπορεύσιμες λειτουργικές μισθώσεις (ΑΝ.221)

- 15.43 Οι εμπορεύσιμες λειτουργικές μισθώσεις είναι δικαιώματα κυριότητας τρίτων τα οποία αφορούν μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαφορετικά από τους φυσικούς πόρους. Η μίσθωση αναμένεται να αποφέρει στον μισθωτή οικονομικά οφέλη μεγαλύτερα από τα πληρωτέα τέλη και ο μισθωτής θα πρέπει να μπορεί να υλοποιήσει τα οφέλη αυτά μέσω της μεταβίβασής τους. Η αξία αυτής της μίσθωσης είναι το όφελος που αποκομίζει ο μισθωτής καθ' υπέρβαση της αξίας που αναλογεί στον εκμισθωτή. Οι εμπορεύσιμες λειτουργικές μισθώσεις μπορούν να περιλαμβάνουν όλα τα είδη μισθωτήριων συμβολαίων και λειτουργικών μισθώσεων. Για παράδειγμα, ένας ενοικιαστής μπορεί να υπενοικιάσει ένα διαμέρισμα σε τρίτο μέρος.

Αποκλειστικά δικαιώματα σε μελλοντικά αγαθά και υπηρεσίες (ΑΝ.224)

- 15.44 Οι συμβάσεις για μελλοντική παραγωγή μπορούν επίσης να οδηγήσουν σε περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν αντικείμενο δικαιωμάτων κυριότητας τρίτων. Η αξία αυτών των συμβάσεων είναι το όφελος που αποκομίζει ο κάτοχος του δικαιώματος καθ' υπέρβαση της αξίας που αναλογεί στον παρέχοντα το δικαίωμα. Παραδείγματα:

- α) Αποκλειστικά δικαιώματα κάποιου να εργάζεται κάποιος άλλος γι' αυτόν (π.χ. ποδοσφαιριστές) ή να εκδίδει λογοτεχνικά έργα ή να ανεβάζει μουσικές παραστάσεις. Η αξία αυτών των δικαιωμάτων είναι το κέρδος που μπορεί να προκύψει από τη μεταβίβαση των δικαιωμάτων με αντίτιμο που υπερβαίνει το κόστος ακύρωσης της υπάρχουσας σύμβασης.
- β) Ρυθμίσεις χρονομεριστικής μίσθωσης. Μόνο ένα μέρος των ρυθμίσεων χρονομεριστικής μίσθωσης πρέπει να θεωρούνται ως απόκτηση περιουσιακού στοιχείου:
 1. Αν ο κάτοχος έχει καθορισμένο χώρο, διαθέσιμο στο διηνεκές, αν έχει το δικαίωμα να ενεργεί ως μέρος της διαχειριστικής επιτροπής του συστήματος ή αν μπορεί να πουλήσει ή να εκχωρήσει το δικαίωμά του κατά βούληση, τότε η ρύθμιση πιθανότατα είναι περιουσιακό στοιχείο ίδιου τύπου με ένα σπίτι.
 2. Αν ο κάτοχος έχει καθορισμένη συμφωνία που του παρέχει το δικαίωμα να έχει στη διάθεσή του κάποια μορφή καταλύματος σε συγκεκριμένη περίοδο για καθορισμένο χρονικό διάστημα, είναι πιθανό αυτό να αποτελεί προπληρωμένη μίσθωση, δηλαδή προπληρωμένη τελική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών.
 3. Αυτή η προπληρωμένη μίσθωση θα μπορούσε να υπενοικιαστεί περιστασιακά ή να πωληθεί για την υπόλοιπη περίοδο της μίσθωσης ως μεταβιβάσιμη λειτουργική μίσθωση.
 4. Οι συμμετέχοντες σε σύστημα που βασίζεται σε πόντους μπορούν να έχουν έναν εισπρακτέο λογαριασμό μόνο μέσω περιουσιακού στοιχείου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16

ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- 16.01 Οι ασφαλίσεις αποτελούν δραστηριότητα με την οποία οι θεσμικές μονάδες ή ομάδες θεσμικών μονάδων προστατεύονται από τις αρνητικές χρηματοοικονομικές συνέπειες συγκεκριμένων αβέβαιων συμβάντων. Διακρίνονται δύο τύποι ασφαλίσεων: η κοινωνική ασφάλιση και οι λοιπές ασφαλίσεις.
- 16.02 Η κοινωνική ασφάλιση αποτελεί σύστημα που καλύπτει κοινωνικούς κινδύνους και ανάγκες. Συχνά οργανώνεται συλλογικά για μια ομάδα· η συμμετοχή στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης είναι κατά κανόνα υποχρεωτική ή ενθαρρύνεται από ένα τρίτο μέρος. Η κοινωνική ασφάλιση αποτελείται από δημόσια συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, τα οποία επιβάλλονται, ελέγχονται και χρηματοδοτούνται από το κράτος, και από συστήματα που συνδέονται με την απασχόληση, τα οποία παρέχει ή διαχειρίζεται ο εργοδότης για λογαριασμό των εργαζομένων. Η κοινωνική ασφάλιση επεξηγείται στο κεφάλαιο 17.
- 16.03 Οι άλλες ασφαλίσεις πλην της κοινωνικής ασφάλισης καλύπτουν συμβάντα όπως ο θάνατος, η επιβίωση, η πυρκαγιά, οι φυσικές καταστροφές, οι πλημμύρες, τα τροχαία ατυχήματα κ.λπ. Η ασφάλιση για το ενδεχόμενο θανάτου και επιβίωσης αποκαλείται ασφάλιση ζωής, ενώ οι ασφαλίσεις για όλα τα άλλα συμβάντα είναι γνωστές ως ασφαλίσεις κατά ζημιών.
- 16.04 Το παρόν κεφάλαιο εξετάζει τις ασφαλίσεις ζωής και τις ασφαλίσεις κατά ζημιών. Περιγράφει με ποιο τρόπο καταγράφονται οι δραστηριότητες ασφαλίσεων στους λογαριασμούς.
- 16.05 Τα ασφαλιστικά δικαιώματα και οι ασφαλιστικές υποχρεώσεις καθορίζονται από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο. Το ασφαλιστήριο συμβόλαιο αποτελεί σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ του ασφαλιστή και άλλης θεσμικής μονάδας, η οποία αποκαλείται κάτοχος ασφαλιστηρίου συμβολαίου. Βάσει της εν λόγω σύμβασης ο κάτοχος ασφαλιστηρίου συμβολαίου καταβάλλει στον ασφαλιστή ένα ποσό, που ονομάζεται ασφαλιστρο, και, αν ή όταν επέλθει το συγκεκριμένο συμβάν, ο ασφαλιστής καταβάλλει ένα ποσό, που ονομάζεται αποζημίωση, στον κάτοχο του ασφαλιστηρίου συμβολαίου ή σε ένα πρόσωπο που έχει οριστεί. Με τον τρόπο αυτόν, ο κάτοχος του ασφαλιστηρίου συμβολαίου προστατεύεται από ορισμένα είδη κινδύνων· με την ομαδοποίηση των κινδύνων ο ασφαλιστής αποσκοπεί να εισπράξει περισσότερα με την εισπράξη των ασφαλιστρών σε σχέση με τα ποσά που θα χρειαστεί να καταβάλει ως αποζημιώσεις.
- 16.06 Το ασφαλιστήριο συμβόλαιο καθορίζει επίσης τους ρόλους των συμβαλλόμενων μερών, τα οποία είναι:
- α) ο ασφαλιστής που παρέχει την κάλυψη·
 - β) ο κάτοχος ασφαλιστηρίου συμβολαίου που καταβάλλει τα ασφαλιστρα·
 - γ) ο δικαιούχος που λαμβάνει την αποζημίωση·
 - δ) το ασφαλισμένο πρόσωπο ή αντικείμενο, το οποίο διατρέχει τον κίνδυνο.
- Στην πράξη, ο κάτοχος του ασφαλιστηρίου συμβολαίου, ο δικαιούχος και ο ασφαλισμένος μπορεί να είναι το ίδιο πρόσωπο. Το ασφαλιστήριο απαριθμεί τους ρόλους αυτούς και αποδίδει σε κάθε πρόσωπο τον αντίστοιχο ρόλο.
- 16.07 Η πλέον συνηθισμένη μορφή ασφάλισης αποκαλείται πρωτασφάλιση, κατά την οποία οι θεσμικές μονάδες ασφαρίζονται σε ασφαλιστές κατά των χρηματοοικονομικών συνεπειών που συνεπάγονται συγκεκριμένοι κίνδυνοι. Όμως, οι ασφαλιστές πρωτασφάλισης μπορούν και αυτοί να ασφαρίζονται, προβαίνοντας στην ασφάλιση ενός τμήματος των πρωτασφαλισμένων κινδύνων σε άλλους ασφαλιστές. Αυτό αποκαλείται αντασφάλιση και οι πάροχοι τέτοιας μορφής ασφάλισης ονομάζονται αντασφαλιστές.

Πρωτασφάλιση

- 16.08 Υπάρχουν δύο τύποι πρωτασφάλισης: οι ασφαλίσεις ζωής και οι ασφαλίσεις κατά ζημιών.
- 16.09 Ορισμός: Η ασφάλιση ζωής είναι μια δραστηριότητα στο πλαίσιο της οποίας ο κάτοχος ασφαλιστηρίου συμβολαίου καταβάλλει σε τακτά χρονικά διαστήματα στον ασφαλιστή ένα ποσό έναντι του οποίου ο ασφαλιστής εγγυάται ότι θα παράσχει στον δικαιούχο ένα συμφωνημένο ποσό ή μια ετήσια πρόσοδο σε μια συγκεκριμένη ημερομηνία —ή νωρίτερα, αν ο ασφαλισμένος πεθάνει πριν από την ημερομηνία αυτή. Ένα συμβόλαιο ασφάλισης ζωής μπορεί να εγγυάται τη χορήγηση παροχών σε περίπτωση διαφόρων κινδύνων. Για παράδειγμα, ένα ασφαλιστήριο συμβόλαιο γήρατος μπορεί να προβλέπει, αφενός, τη χορήγηση κάποιας παροχής στον ασφαλισμένο, όταν αυτός γίνει 65 ετών, και, αφετέρου, μετά τον θάνατο του ασφαλισμένου, τη χορήγηση παροχής στον επίζυγο σύζυγο έως τον θάνατό του.
- 16.10 Οι ασφαλίσεις ζωής καλύπτουν επίσης τη συμπληρωματική ασφάλιση για το ενδεχόμενο σωματικών βλαβών, περιλαμβανομένης της ανικανότητας προς απασχόληση, την ασφάλιση για το ενδεχόμενο θανάτου από ατύχημα και την ασφάλιση σε περίπτωση αναπηρίας που ενδέχεται να προέλθει από ατύχημα ή ασθένεια.
- 16.11 Ορισμένες κατηγορίες ασφαλίσεων ζωής παρέχουν αποζημίωση στην περίπτωση που επέλθει το συμβάν που αποτελεί αντικείμενο της ασφάλισης, όπως είναι π.χ. η ασφάλιση που συνδέεται με ενυπόθηκο δάνειο και καταβάλλει παροχή μόνο για την εξόφληση του δανείου στην περίπτωση θανάτου του προσώπου που κερδίζει το εισόδημα πριν από τη λήξη του εν λόγω δανείου. Οι περισσότερες από τις κατηγορίες αυτές εμπεριέχουν ένα σημαντικό στοιχείο αποταμίευσης σε συνδυασμό με ένα στοιχείο κάλυψης κινδύνου. Λόγω του σημαντικού στοιχείου αποταμίευσης, η ασφάλιση ζωής θεωρείται μορφή αποταμίευσης και οι αντίστοιχες συναλλαγές καταγράφονται στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό.

- 16.12 Ορισμός: Οι ασφαλίσεις κατά ζημιών είναι μια δραστηριότητα στο πλαίσιο της οποίας ο κάτοχος ασφαλιστήριου συμβολαίου καταβάλλει σε τακτά χρονικά διαστήματα στον ασφαλιστή ένα ποσό έναντι του οποίου ο ασφαλιστής εγγυάται ότι θα παράσχει στον δικαιούχο ένα συμφωνημένο ποσό στην περίπτωση που επέλθει ένα συμβάν που δεν συνδέεται με τον θάνατο ενός προσώπου. Παραδείγματα τέτοιων γεγονότων είναι τα εξής: τροχαία ατυχήματα, ασθένεια, πυρκαγιά κ.λπ. Η ασφάλιση ατυχήματος που καλύπτει κινδύνους που αφορούν τη ζωή κατατάσσεται επίσης στις ασφαλίσεις κατά ζημιών στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες.
- 16.13 Ένα ασφαλιστήριο συμβόλαιο που προβλέπει τη χορήγηση παροχής σε περίπτωση θανάτου μέσα σε μια συγκεκριμένη περίοδο αλλά όχι σε άλλες περιπτώσεις, συμβόλαιο το οποίο συνήθως αποκαλείται πρόσκαιρη ασφάλιση ζωής, θεωρείται στους εθνικούς λογαριασμούς ως ασφάλιση κατά ζημιών, διότι η απαίτηση είναι πληρωτέα μόνο αν συμβεί ένα συγκεκριμένο γεγονός και όχι σε άλλη περίπτωση. Στην πράξη, εξαιτίας του τρόπου με τον οποίο οι ασφαλιστικές μονάδες τηρούν τους λογαριασμούς τους, ενδέχεται να μην είναι πάντοτε δυνατή η διάκριση μεταξύ πρόσκαιρων και ισόβιων ασφαλίσεων ζωής. Στις περιπτώσεις αυτές, οι πρόσκαιρες ασφαλίσεις μπορούν να αντιμετωπίζονται ως ισόβιες ασφαλίσεις ζωής.
- 16.14 Τόσο οι ασφαλίσεις ζωής όσο και οι ασφαλίσεις κατά ζημιών συνεπάγονται διασπορά του κινδύνου. Οι ασφαλιστές λαμβάνουν μικρά τακτικά ποσά, τα οποία καταβάλλονται ως ασφάλιστρα από τους κατόχους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων, και καταβάλλουν μεγάλα ποσά στους δικαιούχους στην περίπτωση που επισυμβεί το γεγονός κατά του οποίου έχει συναφθεί το ασφαλιστήριο. Για τις ασφαλίσεις κατά ζημιών, οι κίνδυνοι είναι διασκορπισμένοι στο σύνολο του πληθυσμού που συνάπτει ασφαλιστήρια συμβόλαια. Ο ασφαλιστής καθορίζει τα ασφάλιστρα που απαιτεί για την παροχή ασφαλιστικών υπηρεσιών ετησίως σε συνάρτηση με το ποσό των απαιτήσεων που αναμένει να καταβάλει κατά το ίδιο έτος. Συνήθως, ο αριθμός όσων υποβάλλουν αίτηση αποζημίωσης είναι πολύ μικρότερος από τον αριθμό των κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Για έναν μεμονωμένο κάτοχο ασφαλιστήριου συμβολαίου κατά ζημιών, δεν υπάρχει σχέση μεταξύ των καταβληθέντων ασφαλιστρών και των εισπραχθεισών αποζημιώσεων, ακόμα και μακροπρόθεσμα, αλλά ο ασφαλιστής καθορίζει μια τέτοια σχέση για κάθε κατηγορία ασφάλισης κατά ζημιών σε ετήσια βάση. Για τις ασφαλίσεις ζωής, η σχέση μεταξύ ασφαλιστρών και απαιτήσεων με την πάροδο του χρόνου είναι σημαντική τόσο για τους κατόχους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων όσο και για τον ασφαλιστή. Για ένα άτομο που συνάπτει ασφάλιση ζωής, οι παροχές που θα λάβει αναμένεται να είναι τουλάχιστον τόσο υψηλές όσο και τα ασφάλιστρα που θα έχει καταβάλει έως τη στιγμή που οφείλονται οι παροχές και μπορούν να θεωρηθούν μια μορφή αποταμίευσης. Ο ασφαλιστής πρέπει να συνδυάζει αυτή την πτυχή του ασφαλιστήριου συμβολαίου με τους αναλογιστικούς υπολογισμούς όσον αφορά το προσδόκιμο ζωής του ασφαλισμένου πληθυσμού, περιλαμβανομένων των κινδύνων από θανατηφόρα ατυχήματα, κατά τον καθορισμό της σχέσης μεταξύ των επιπέδων ασφαλιστρών και παροχών. Περαιτέρω, στο διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της εισπραχθείσας των ασφαλιστρών και της καταβολής των παροχών, ο ασφαλιστής αποκομίζει έσοδα από την επένδυση μέρους των εισπραχθέντων ασφαλιστρών. Το εισόδημα αυτό επηρεάζει επίσης τα επίπεδα των ασφαλιστρών και των παροχών που καθορίζουν οι ασφαλιστές.
- 16.15 Υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των ασφαλίσεων ζωής και των ασφαλίσεων κατά ζημιών, οι οποίες συνεπάγονται διαφορετικούς τύπους εγγραφών στους λογαριασμούς. Οι ασφαλίσεις κατά ζημιών συνίστανται στην αναδιανομή, εντός της τρέχουσας περιόδου, μεταξύ όλων των κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων και λίγων δικαιούχων που υποβάλλουν αίτηση αποζημίωσης. Οι ασφαλίσεις ζωής αναδιανέμουν κυρίως ασφάλιστρα που έχουν καταβληθεί κατά τη διάρκεια ενός χρονικού διαστήματος ως παροχές που καταβάλλονται αργότερα στον ίδιο κάτοχο ασφαλιστήριου συμβολαίου.

Αντασφάλιση

- 16.16 Ορισμός: Ο ασφαλιστής μπορεί να αυτοπροστατεύεται από απροσδόκητα υψηλό αριθμό απαιτήσεων ή από εξαιρετικά υψηλές απαιτήσεις με τη σύναψη σύμβασης αντασφάλισης με αντασφαλιστή. Οι εταιρείες αντασφάλισεων είναι συγκεκριμένες σε μικρό αριθμό χρηματοοικονομικών κέντρων και, ως εκ τούτου, πολλές από τις ροές αντασφάλισης συνίστανται σε συναλλαγές με την αλλοδαπή. Συνήθως, οι αντασφαλιστές συνάπτουν συμβόλαια αντασφάλισης με άλλους αντασφαλιστές με σκοπό την περαιτέρω διασπορά των κινδύνων. Αυτή η περαιτέρω αντασφάλιση αποκαλείται αντεκχώρηση.
- 16.17 Ο περιορισμός των κινδύνων μπορεί επίσης να επιτευχθεί όταν μια ομάδα ασφαλιστών που ονομάζονται ανάδοχοι κινδύνου (underwriters) αποδεχτούν από κοινού τους κινδύνους που συνδέονται με ένα ασφαλιστήριο συμβόλαιο. Κάθε μεμονωμένος ασφαλιστής είναι υπεύθυνος αποκλειστικά και μόνο για το δικό του μερίδιο στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο, δέχεται το αντίστοιχο μερίδιο ασφαλιστρών και καταβάλλει το αντίστοιχο μερίδιο στην περίπτωση πληρωμής αποζημίωσης ή παροχής. Υπεύθυνος για τη διαχείριση του ασφαλιστήριου συμβολαίου είναι είτε ο επικεφαλής του ομίλου είτε ο ασφαλειομεσίτης. Η Lloyds Λονδίνου αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα αγοράς ασφαλίσεων στην οποία γίνεται διασπορά των κινδύνων πρωτασφάλισης και αντασφάλισης σε μεγάλο αριθμό αναδόχων κινδύνου.
- 16.18 Υπάρχουν διάφορες επιλογές όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο ένας πρωτασφαλιστής μπορεί να οργανώσει την έμμεση κάλυψη των κινδύνων που έχει αναλάβει. Γενικά οι αντασφαλίσεις διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες:
- Αναλογική αντασφάλιση, κατά την οποία ο κάτοχος του ασφαλιστήριου συμβολαίου εκχωρεί σε αντασφαλιστή ένα συμφωνημένο ποσοστό όλων των κινδύνων ή όλων των κινδύνων ενός συγκεκριμένου χαρτοφυλακίου συμβολαίων πρωτασφάλισης. Αυτό σημαίνει ότι ο πρωτασφαλιστής μεταβιβάζει το αντίστοιχο ποσό ασφαλιστρών στον αντασφαλιστή ή ο οποίος, στη συνέχεια, καταβάλλει το αντίστοιχο ποσοστό αποζημιώσεων στην περίπτωση πληρωμής σχετικής απαίτησης. Στις περιπτώσεις αυτές, κάθε προμήθεια αντασφάλισης που καταβάλλει ο αντασφαλιστής στον κάτοχο του ασφαλιστήριου συμβολαίου αντιμετωπίζεται ως μείωση των εγγεγραμμένων ασφαλιστρών αντασφάλισης.
 - Μη αναλογική αντασφάλιση, γνωστή και ως αντασφάλιση υπερβολικών ζημιών, κατά την οποία ο αντασφαλιστής είναι υπεύθυνος μόνο αν το ποσό της απαίτησης πρωτασφάλισης υπερβεί ένα συμφωνημένο όριο. Αν δεν υπάρχουν ή υπάρχουν λίγες απαιτήσεις πρωτασφάλισης που υπερβαίνουν το εν λόγω όριο, ο αντασφαλιστής μπορεί να μεταβιβάσει ένα μερίδιο των κερδών του στον πρωτασφαλιστή. Η συμμετοχή στα κέρδη αντιμετωπίζεται στους λογαριασμούς ως τρέχουσα μεταβίβαση από τον αντασφαλιστή στον πρωτασφαλιστή, όπως και η πληρωμή των απαιτήσεων.

Οι δραστηριοποιούμενες μονάδες

16.19 Οι θεσμικές μονάδες που δραστηριοποιούνται στην πρωτασφάλιση και την ανασφάλιση είναι κατά κύριο λόγο οι ασφαλιστές. Καταρχήν, είναι πιθανό να ασχολούνται με τις ασφαλίσεις και άλλα είδη επιχειρήσεων, ως δευτερεύουσα δραστηριότητα, αλλά, συνήθως, οι νομικοί κανονισμοί που διέπουν την άσκηση των ασφαλιστικών δραστηριοτήτων επιβάλλουν να τηρείται ένα χωριστό σύνολο λογαριασμών που να καλύπτουν όλες τις πτυχές της ασφαλιστικής δραστηριότητας και, συνεπώς, μπορεί να προσδιοριστεί μια χωριστή θεσμική μονάδα η οποία κατατάσσεται στους υποτομείς «ασφαλιστικές εταιρείες» (S.128) και «συνταξιοδοτικά ταμεία» (S.129). Ορισμένες φορές, μονάδες της γενικής κυβέρνησης μπορεί να ασκούν άλλες ασφαλιστικές δραστηριότητες, αλλά και πάλι είναι πιθανό να μπορεί να προσδιοριστεί μια χωριστή μονάδα. Αφού επισημάνθηκε το γεγονός ότι στις ασφαλιστικές δραστηριότητες μπορεί να εμπλέκονται και άλλοι τομείς, ακολουθείται στη συνέχεια η παραδοχή ότι όλες οι ασφαλίσεις πραγματοποιούνται από ασφαλιστές, μόνιμους ή μη μόνιμους κατοίκους.

16.20 Οι μονάδες που δραστηριοποιούνται κυρίως σε δραστηριότητες που συνδέονται στενά με τις ασφαλίσεις, αλλά δεν εκτίθενται οι ίδιες σε κινδύνους, είναι οι επικουρικοί ασφαλιστικοί φορείς. Οι μονάδες αυτές κατατάσσονται στον υποτομέα «επικουρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και φορείς» (S.126) και περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, τους εξής:

- α) ασφαλειομεσέτες·
- β) ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν τις ασφαλιστικές εταιρείες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία·
- γ) μονάδες των οποίων η κύρια δραστηριότητα είναι να λειτουργούν ως αρχές εποπτείας ασφαλιστικών εταιρειών, συνταξιοδοτικών ταμείων και ασφαλιστικών αγορών.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΩΤΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

16.21 Η ασφαλιστική εταιρεία λαμβάνει ασφάλιστρα από τον πελάτη και τα κρατάει έως ότου υποβληθεί απαίτηση ή έως ότου λήξει η περίοδος ασφάλισης. Στο μεταξύ, η ασφαλιστική εταιρεία επενδύει τα ασφάλιστρα, και τα εισοδήματα από τις επενδύσεις αποτελούν μια επιπλέον πηγή κεφαλαίων από τα οποία μπορεί να καλύψει τυχόν απαιτήσεις. Η ασφαλιστική εταιρεία καθορίζει το επίπεδο των ασφαλίσεων σε τέτοιο ύψος ώστε το ποσό των ασφαλίσεων συν το εισόδημα από τις επενδύσεις από τα εν λόγω ασφάλιστρα μείον τις αναμενόμενες απαιτήσεις να αφήνει ένα περιθώριο που να μπορεί να κρατήσει η ασφαλιστική εταιρεία. Το περιθώριο αυτό αποτελεί την παραγωγή της ασφαλιστικής εταιρείας. Η παραγωγή του κλάδου των ασφαλίσεων επιμετρείται με τρόπο που αντανάκλα τις πολιτικές καθορισμού ασφαλίσεων που εφαρμόζουν οι ασφαλιστές. Για τον σκοπό αυτό, πρέπει να οριστούν τέσσερα χωριστά στοιχεία. Αυτά είναι τα εξής:

- α) δεδουλευμένα ασφάλιστρα·
- β) συμπληρωματικά ασφάλιστρα·
- γ) θεμελιωθείσες απαιτήσεις ή οφειλόμενες παροχές·
- δ) τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά

Καθένα από τα στοιχεία αυτά εξετάζεται στη συνέχεια, προτού εξεταστεί η μέτρηση της παραγωγής της πρωτασφάλισης κατά ζημιών, της πρωτασφάλισης ζωής και της ανασφάλισης, αντιστοίχως.

Δεδουλευμένα ασφάλιστρα

16.22 Ορισμός: Τα δεδουλευμένα ασφάλιστρα είναι το ποσοστό των εγγεγραμμένων ασφαλίσεων που έχουν εισπραχτεί κατά τη λογιστική περίοδο. Τα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα καλύπτουν την περίοδο που έχει συμφωνηθεί στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο. Η διαφορά μεταξύ εγγεγραμμένων ασφαλίσεων και δεδουλευμένων ασφαλίσεων είναι τα ποσά που αποθεματοποιούνται και περιλαμβάνονται στα αποθεματικά για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα. Τα ποσά αυτά αντιμετωπίζονται ως περιουσιακά στοιχεία των κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Η έννοια των δεδουλευμένων ασφαλίσεων στη λογιστική των ασφαλίσεων συνάδει με την καταγραφή με βάση την αρχή του δεδουλευμένου που επιδιώκεται στους εθνικούς λογαριασμούς.

16.23 Τα ασφάλιστρα είτε καταβάλλονται τακτικά σε μηνιαία ή ετήσια βάση είτε καταβάλλονται εφάπαξ, συνήθως στην αρχή της ασφαλιστικής περιόδου. Τα εφάπαξ ασφάλιστρα αφορούν συνήθως την ασφάλιση κινδύνων που συνδέονται με γεγονότα μεγάλης εμβέλειας, όπως η κατασκευή μεγάλων κτιρίων ή υποδομών και η οδική, σιδηροδρομική, θαλάσσια ή εναέρια μεταφορά αγαθών.

16.24 Τα δεδουλευμένα ασφάλιστρα για το δεδομένο έτος λαμβάνουν τη μορφή:

εγγεγραμμένα ασφάλιστρα

συν τα αποθεματικά για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα στην αρχή του λογιστικού έτους

μείον τα αποθεματικά για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα στο τέλος του λογιστικού έτους.

Ή, αλλιώς, λαμβάνουν τη μορφή:

εγγεγραμμένα ασφάλιστρα

μείον τη μεταβολή (μείον αύξηση ή συν μείωση) των αποθεματικών για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα.

- 16.25 Τα αποθεματικά για μη δεδουλευμένα ασφαλιστρα και άλλα αποθεματικά περιλαμβάνονται στα τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών (AF.61) και στα τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων ζωής (AF.62). Περιγραφή των τεχνικών ασφαλιστικών αποθεματικών δίνεται στα σημεία 16.43 έως 16.45.
- 16.26 Συχνά οι κάτοχοι ασφαλιστήριων συμβολαίων υποχρεούνται να καταβάλουν ειδικό φόρο για την πληρωμή των ασφαλιστρών. Σε πολλές χώρες τα ασφαλιστρα για ασφαλίσεις ζωής αποκλείονται από τον εν λόγω φόρο. Δεδομένου ότι οι ασφαλιστές πρέπει να μεταβιβάζουν τον φόρο αυτό στο κράτος, τα σχετικά ποσά δεν εγγράφονται στους ετήσιους λογαριασμούς των ασφαλιστών. Μόνο ένα σχετικά μικρό ποσό —το υπόλοιπο, για το τρέχον έτος, που δεν έχει μεταβιβαστεί ακόμη στο κράτος— θα μπορούσε να εγγράφεται στον ισολογισμό των ασφαλιστών στις εμπορικές πιστώσεις. Οι πληρωμές φόρων δεν καταγράφονται ως τέτοιοι στους λογαριασμούς των ασφαλιστών. Ο εν λόγω φόρος αντιμετωπίζεται ως φόρος επί προϊόντων στους εθνικούς λογαριασμούς. Οι κάτοχοι ασφαλιστήριων συμβολαίων θεωρείται ότι καταβάλλουν τα ποσά αυτά απευθείας στους λογαριασμούς των φορολογικών αρχών.

Συμπληρωματικά ασφαλιστρα

- 16.27 Ορισμός: Τα συμπληρωματικά ασφαλιστρα είναι το εισόδημα από την επένδυση των τεχνικών ασφαλιστικών αποθεματικών των ασφαλιστικών μονάδων, τα οποία αποτελούν υποχρεώσεις έναντι των κατόχων ασφαλιστήριων συμβολαίων.
- 16.28 Ειδικότερα για τις ασφαλίσεις ζωής, αλλά σε μικρότερο βαθμό και τις ασφαλίσεις κατά ζημιών, το συνολικό ποσό των οφειλόμενων παροχών ή απαιτήσεων που προκύπτουν σε μια δεδομένη περίοδο συχνά υπερβαίνει τα δεδουλευμένα ασφαλιστρα. Τα ασφαλιστρα καταβάλλονται συνήθως σε τακτική βάση, συχνά κατά την έναρξη της περιόδου ασφαλίσης, ενώ οι απαιτήσεις προκύπτουν αργότερα, και, στην περίπτωση των ασφαλίσεων ζωής, οι παροχές συχνά πρέπει να καταβληθούν ύστερα από πολλά έτη. Στο διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της πληρωμής των ασφαλιστρών και της πληρωμής της αποζημίωσης, το ποσό που έχει καταβληθεί βρίσκεται στη διάθεση του ασφαλιστή για να το επενδύσει και να παράγει εισόδημα απ' αυτό. Τα ποσά αυτά ονομάζονται τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά. Το εισόδημα που παράγεται από τα αποθεματικά επιτρέπει στους ασφαλιστές να χρεώνουν χαμηλότερα ασφαλιστρα απ' αυτά που θα χρέωναν σε άλλη περίπτωση. Η μέτρηση της υπηρεσίας που παρέχεται λαμβάνει υπόψη το ύψος του εν λόγω εισοδήματος καθώς και το σχετικό ύψος των ασφαλιστρών και των αποζημιώσεων.
- 16.29 Για τις ασφαλίσεις κατά ζημιών, ακόμη και αν είναι δυνατόν τα ασφαλιστρα να είναι καταβλητέα κατά την αρχή της περιόδου ασφαλιστικής κάλυψης, τα ασφαλιστρα εισπράττονται μόνο σε συνεχή βάση κατά τη διάρκεια της περιόδου. Σε κάθε στιγμή πριν από το τέλος της κάλυψης ο ασφαλιστής κατέχει ένα ποσό που οφείλεται στον κάτοχο του ασφαλιστήριου συμβολαίου όσον αφορά τις υπηρεσίες και τις πιθανές απαιτήσεις που θα πρέπει να παρασχεθούν στο μέλλον. Πρόκειται για μια μορφή πίστωσης που παρέχει ο κάτοχος του ασφαλιστήριου συμβολαίου στον ασφαλιστή, η οποία χαρακτηρίζεται ως μη δεδουλευμένα ασφαλιστρα. Αναλόγως, αν και οι αποζημιώσεις πρέπει να καταβληθούν από τον ασφαλιστή όταν επέλθει το συγκεκριμένο συμβάν που προσδιορίζεται στο ασφαλιστήριο, ενδέχεται να μην καταβληθούν πριν από κάποιο χρονικό διάστημα, συχνά λόγω διαπραγματεύσεων σχετικά με το ύψος του οφειλόμενου ποσού. Αυτό αποτελεί μια άλλη ανάλογη μορφή πίστωσης, η οποία περιγράφεται ως αποθεματικά έναντι εκκρεμών απαιτήσεων.
- 16.30 Ανάλογα αποθεματικά υπάρχουν και για τις ασφαλίσεις ζωής, αλλά υπάρχουν και δύο άλλα στοιχεία ασφαλιστικών αποθεματικών, τα αναλογιστικά αποθεματικά για τις ασφαλίσεις ζωής και τα αποθεματικά για ασφαλίσεις με συμμετοχή στα κέρδη. Αυτά αντιστοιχούν σε ποσά που αποθεματοποιούνται για τις καταβολές παροχών στο μέλλον. Συνήθως τα αποθεματικά επενδύονται σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και το εισόδημα λαμβάνει τη μορφή εισοδήματος από επενδύσεις. Τα εν λόγω αποθεματικά μπορούν να χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση οικονομικών δραστηριοτήτων, όπως η αγορά ακινήτων, για την παραγωγή καθαρού λειτουργικού πλεονάσματος είτε σε χωριστό φορέα είτε ως δευτερογενή δραστηριότητα.
- 16.31 Όλα τα εισοδήματα από επενδύσεις που πρέπει να αποδοθούν σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων εμφανίζονται ως πληρωτέα στους κατόχους των ασφαλιστήριων συμβολαίων στον λογαριασμό πρωτογενούς διανομής εισοδήματος. Για τις ασφαλίσεις κατά ζημιών, το ίδιο ποσό επιστρέφεται στη συνέχεια στον ασφαλιστή ως συμπληρωματικά ασφαλιστρα στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος. Για τις ασφαλίσεις ζωής, τα ασφαλιστρα και τα συμπληρωματικά ασφαλιστρα εμφανίζονται στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό.

Προσαρμοσμένες θεμελιωθείσες απαιτήσεις και οφειλόμενες παροχές

- 16.32 Ορισμός: Οι θεμελιωθείσες απαιτήσεις και οι οφειλόμενες παροχές αποτελούν χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις των ασφαλιστών έναντι του δικαιούχου όσον αφορά τον κίνδυνο να επέλθει το συμβάν εντός της συγκεκριμένης περιόδου που ορίζεται στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο.
- 16.33 Η έννοια «θεμελιωθείσες απαιτήσεις» για τις ασφαλίσεις κατά ζημιών και «οφειλόμενες παροχές» για τις ασφαλίσεις ζωής συνάδουν με την αρχή του δεδουλευμένου στους εθνικούς λογαριασμούς.

Προσαρμοσμένες θεμελιωθείσες απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών

- 16.34 Οι απαιτήσεις διακρίνονται σε πληρωθείσες απαιτήσεις και θεμελιωθείσες απαιτήσεις. Οι θεμελιωθείσες απαιτήσεις αναφέρονται στα ποσά που οφείλονται λόγω των ασφαλισμένων κινδύνων που επήλθαν εντός του έτους. Δεν έχει σημασία αν ο κάτοχος του ασφαλιστήριου συμβολαίου έχει δηλώσει το αντίστοιχο συμβάν ή όχι. Μέρος των αποζημιώσεων θα καταβληθεί το επόμενο έτος ή και αργότερα. Αντιθέτως, απαιτήσεις που οφείλονται σε συμβάντα που επήλθαν τα προηγούμενα έτη καταβάλλονται εντός του τρέχοντος έτους. Το μη πληρωθέν τμήμα των θεμελιωμένων ασφαλιστικών αποζημιώσεων προστίθεται στο αποθεματικό για εκκρεμείς απαιτήσεις.

- 16.35 Οι απαιτήσεις που προκύπτουν για ασφαλίσεις κατά ζημιών κατά τη διάρκεια ενός ημερολογιακού έτους λαμβάνουν την ακόλουθη μορφή:

πληρωθείσες αποζημιώσεις

μείον το αποθεματικό για εκκρεμείς απαιτήσεις στην αρχή του λογιστικού έτους

συν το αποθεματικό για εκκρεμείς απαιτήσεις στο τέλος του λογιστικού έτους.

Η, αλλιώς, λαμβάνουν τη μορφή:

πληρωθείσες αποζημιώσεις

συν τη μεταβολή (συν την αύξηση ή μείον τη μείωση) των αποθεματικών για εκκρεμείς απαιτήσεις.

- 16.36 Οποιοσδήποτε δαπάνες, εξωτερικές ή εσωτερικές, που συνδέονται με τις απαιτήσεις και αναλαμβάνονται από τον ασφαλιστή δεν συνυπολογίζονται στις θεμελιωθείσες απαιτήσεις. Οι δαπάνες αυτές μπορεί να αφορούν: δαπάνες απόκτησης, δαπάνες διαχείρισης συμβολαίων, δαπάνες διαχείρισης επενδύσεων και δαπάνες διεκπεραίωσης απαιτήσεων. Ενδέχεται να μην είναι δυνατόν να προσδιοριστούν χωριστά ορισμένες δαπάνες στα πρωτογενή λογιστικά στοιχεία. Οι εξωτερικές δαπάνες περιλαμβάνουν τα έξοδα για εργασίες που έχει αναθέσει ο ασφαλιστής σε άλλη μονάδα και, κατά συνέπεια, καταγράφονται στους λογαριασμούς ως ενδιάμεση ανάλωση. Οι εσωτερικές δαπάνες περιλαμβάνουν τα έξοδα για εργασίες που έχουν εκτελέσει οι μισθωτοί του ασφαλιστή και, κατά συνέπεια, καταγράφονται στους λογαριασμούς ως κόστος εργασίας.
- 16.37 Στην περίπτωση καταστροφών, οι προκύπτουσες ζημιές δεν πρέπει να επηρεάζουν την αξία των απαιτήσεων. Οι ζημιές λόγω μεγάλων καταστροφών πρέπει να καταγράφονται ως κεφαλαιακή μεταβίβαση από τον ασφαλιστή στον κάτοχο του ασφαλιστήριου συμβολαίου. Το πλεονέκτημα της καταγραφής αυτής είναι ότι το διαθέσιμο εισόδημα του κατόχου του ασφαλιστήριου συμβολαίου δεν αυξάνεται αντίθετα με ό,τι είναι αναμενόμενο, όπως θα συνέβαινε αν οι απαιτήσεις καταγράφονταν διαφορετικά (βλ. σημεία 16.92 και 16.93).
- 16.38 Η παραγωγή των ασφαλιστικών υπηρεσιών αποτελεί μια συνεχή διαδικασία και δεν περιορίζεται μόνο στη στιγμή εμφάνισης του κινδύνου. Ωστόσο, το επίπεδο των απαιτήσεων των κατόχων συμβολαίων ασφαλίσεων κατά ζημιών ποικίλλει από έτος σε έτος και ενδέχεται να υπάρξουν συμβάντα που προκαλούν εξαιρετικά υψηλό ποσοστό απαιτήσεων. Ούτε ο όγκος ούτε η τιμή των ασφαλιστικών υπηρεσιών επηρεάζονται απευθείας από τη μεταβλητότητα των απαιτήσεων. Οι ασφαλιστές καθορίζουν το επίπεδο των ασφαλιστρών με βάση τη δική τους εκτίμηση της πιθανότητας προβολής απαιτήσεων αποζημίωσης. Για τον λόγο αυτόν, ο τύπος που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της παραγωγής χρησιμοποιεί τις προσαρμοσμένες θεμελιωθείσες απαιτήσεις, οι οποίες αποτελούν μια εκτίμηση διορθωμένη για να ληφθεί υπόψη η μεταβλητότητα των απαιτήσεων.
- 16.39 Η εκτίμηση των προσαρμοσμένων θεμελιωθείσων απαιτήσεων μπορεί να γίνει στατιστικά με τη χρήση της προσέγγισης των προσδοκιών με βάση την προηγούμενη εμπειρία σχετικά με το επίπεδο των απαιτήσεων. Ωστόσο, κατά την εξέταση του ιστορικού των πληρωτέων αποζημιώσεων, πρέπει να ληφθεί υπόψη το ποσοστό των εν λόγω αποζημιώσεων που καλύπτονται βάσει των όρων του συμβολαίου ανασφάλισης του πρωτασφαλιστή. Για παράδειγμα, όταν ο πρωτασφαλιστής έχει συνάψει ανασφάλιση υπερβολικών ζημιών, η οποία είναι γνωστή ως μη αναλογική ανασφάλιση, καθορίζει το επίπεδο των ασφαλιστρών για να καλύψει ζημιές έως και το ανώτατο επίπεδο ζημίας που καλύπτει το συμβόλαιο ανασφάλισης συν τα ασφάλιστρα ανασφάλισης που πρέπει να καταβάλει. Βάσει συμβολαίου αναλογικής ανασφάλισης, καθορίζει τα ασφάλιστρα έτσι ώστε να καλύπτει το ποσοστό των απαιτήσεων που πρέπει να πληρώσει συν τα ασφάλιστρα ανασφάλισης.
- 16.40 Μια εναλλακτική μέθοδος για την προσαρμογή των θεμελιωθείσων απαιτήσεων είναι η χρήση λογιστικών στοιχείων σχετικών με τις μεταβολές στα ίδια κεφάλαια και στα εξισωτικά αποθεματικά. Τα εξισωτικά αποθεματικά είναι ποσά που αποθεματοποιούν οι ασφαλιστές σύμφωνα με τις νομικές ή διοικητικές απαιτήσεις, για να καλύπτουν έκτακτες ή απρόβλεπτες μεγάλες απαιτήσεις στο μέλλον. Τα ποσά αυτά περιλαμβάνονται στα τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών (AF.61).

Οφειλόμενες παροχές ασφαλίσεων ζωής

- 16.41 Οι οφειλόμενες παροχές ασφαλίσεων ζωής είναι τα πληρωτέα ποσά βάσει του συμβολαίου κατά την υπό εξέταση λογιστική περίοδο. Δεν απαιτείται καμία προσαρμογή για απρόβλεπτη μεταβλητότητα στην περίπτωση ασφαλίσεων ζωής.
- 16.42 Όλες οι δαπάνες που συνδέονται με τις παροχές δεν πρέπει να περιλαμβάνονται στις οφειλόμενες παροχές, αλλά να καταγράφονται ως ενδιάμεση ανάλωση και κόστος εργασίας.

Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά

- 16.43 Ορισμός: Τα τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά είναι τα ποσά που αποθεματοποιεί ο ασφαλιστής. Τα αποθεματικά είναι περιουσιακά στοιχεία για τους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων και υποχρεώσεις για τους ασφαλιστές. Τα τεχνικά αποθεματικά διακρίνονται σε αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών και αποθεματικά ασφαλίσεων ζωής και προσόδους.
- 16.44 Σύμφωνα με την οδηγία 91/674/ΕΟΚ του Συμβουλίου (¹), γίνεται διάκριση μεταξύ επτά τύπων τεχνικών αποθεματικών. Σε κάθε περίπτωση εμφανίζονται στον ισολογισμό το μεικτό ποσό χωρίς την αφαίρεση της ανασφάλισης, το ποσό που εκχωρείται στους ανασφαλιστές και το καθαρό ποσό. Οι επτά κατηγορίες είναι οι εξής:
- α) Αποθεματικό για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα: η διαφορά μεταξύ εγγεγραμμένων και δεδουλευμένων ασφαλιστρών. Το αποθεματικό αυτό μπορεί, ανάλογα με την εθνική νομοθεσία, να περιλαμβάνει ένα χωριστό στοιχείο που αφορά τους μη λήξαντες κινδύνους.

(¹) Οδηγία 91/674/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1991, για τους ετήσιους και τους ενοποιημένους λογαριασμούς των ασφαλιστικών επιχειρήσεων (ΕΕ L 374 της 31.12.1991, σ. 7).

- β) Αποθεματικά για τις ασφαλίσεις ζωής —τα αποθεματικά αυτά αντανακλούν την παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών παροχών (περιλαμβάνουν τις δηλωμένες συμμετοχές στα κέρδη χωρίς να περιορίζονται σ' αυτές) μείον την παρούσα αξία των μελλοντικών ασφαλιστρών. Εποπτικές αρχές μπορούν να θέτουν ένα όριο στο προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας.
- γ) Αποθεματικά έναντι εκκρεμών απαιτήσεων: η διαφορά μεταξύ απαιτήσεων που έχουν θεμελιωθεί και απαιτήσεων που πληρώνονται. Είναι ίσο με το κατ' εκτίμηση συνολικό κόστος που αντιπροσωπεύει τελικά για την ασφαλιστική επιχείρηση ο διακανονισμός όλων των απαιτήσεων που προκύπτουν από τους κινδύνους που επήλθαν μέχρι το τέλος του οικονομικού έτους, είτε έχουν δηλωθεί είτε όχι, αφαιρουμένων των ποσών που έχουν ήδη καταβληθεί σε σχέση με τις απαιτήσεις αυτές.
- δ) Αποθεματικό για συμμετοχές στα κέρδη και επιστροφές [εκτός αν εμφανίζεται στην κατηγορία που αναφέρεται στο στοιχείο β)] —αυτό περιλαμβάνει τα ποσά που προορίζονται για τους κατόχους ή τους δικαιούχους ασφαλιστήριων συμβολαίων με τη μορφή συμμετοχής στα κέρδη και επιστροφών, στον βαθμό που τα ποσά αυτά δεν έχουν ήδη πιστωθεί στους κατόχους ή τους δικαιούχους ασφαλιστήριων συμβολαίων.
- ε) Το εξισωτικό αποθεματικό περιλαμβάνει κάθε ποσό που αποθεματοποιείται σύμφωνα με νομοθετικές ή διοικητικές απαιτήσεις για την εξισορρόπηση των διακυμάνσεων του ποσοστού ζημιών κατά τα επόμενα έτη ή για την κάλυψη των ειδικών κινδύνων. Ενδέχεται οι εθνικές αρχές να μην επιτρέπουν το αποθεματικό αυτό.
- στ) Άλλα τεχνικά αποθεματικά περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, το αποθεματικό για μη λήξαντες κινδύνους, αν δεν περιλαμβάνεται στην κατηγορία που αναφέρεται στο στοιχείο α). Η θέση αυτή περιλαμβάνει επίσης τα αποθεματικά πρόβλεψης για τη γήρανση του πληθυσμού, τα οποία λαμβάνουν υπόψη τον αντίκτυπο της γήρανσης στο ποσό των απαιτήσεων, π.χ. στην περίπτωση ασφάλισης υγείας.
- ζ) Τεχνικά αποθεματικά για ασφαλίσεις ζωής, όταν ο κάτοχος του ασφαλιστήριου συμβολαίου φέρει τον επενδυτικό κίνδυνο. Στη θέση αυτή περιλαμβάνονται τα τεχνικά αποθεματικά που δημιουργούνται για την κάλυψη των υποχρεώσεων έναντι των κατόχων συμβολαίων ασφάλισης ζωής όταν η αξία της απόδοσης καθορίζεται σε συνάρτηση με επενδύσεις, για τις οποίες τον επενδυτικό κίνδυνο φέρει ο κάτοχος του ασφαλιστήριου συμβολαίου, ή σε συνάρτηση με δείκτη, όπως στην περίπτωση των ασφαλίσεων ζωής που συνδέονται με δείκτη. Η θέση αυτή περιλαμβάνει επίσης τα τεχνικά αποθεματικά που αφορούν τόντινες.

16.45 Όταν προσδιορίζονται οι μεταβολές στα τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά (F.61 και F.62) που χρησιμοποιούνται για τους υπολογισμούς της παραγωγής, πρέπει να αφαιρούνται όλα τα κέρδη και οι ζημιές κτήσης, είτε έχουν πραγματοποιηθεί είτε όχι.

Προσδιορισμός της ασφαλιστικής παραγωγής

- 16.46 Οι ασφαλιστές παρέχουν μια ασφαλιστική υπηρεσία στους πελάτες τους, αλλά δεν τους χρεώνουν συγκεκριμένα ποσά για την υπηρεσία που παρέχουν.
- 16.47 Ο ασφαλιστής εισπράττει ασφάλιστρα και πληρώνει αποζημιώσεις ή παροχές στην περίπτωση που επέλθει στο συμβάν το οποίο αποτελεί αντικείμενο της ασφάλισης. Οι αποζημιώσεις ή παροχές αποτελούν για τον δικαιούχο αντιστάθμιση για τις χρηματικές επιπτώσεις που επέφερε το ασφαλιζόμενο συμβάν.
- 16.48 Τα τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά είναι κεφάλαια τα οποία οι ασφαλιστές χρησιμοποιούν για να επενδύουν και να παράγουν εισόδημα. Τα κεφάλαια αυτά και το αντίστοιχο εισόδημα από επενδύσεις (συμπληρωματικά ασφάλιστρα) θεωρούνται υποχρέωση έναντι των δικαιούχων.
- 16.49 Το παρόν τμήμα περιγράφει τα στοιχεία που απαιτούνται για τον υπολογισμό της παραγωγής των υπηρεσιών πρωτασφάλισης και αντασφάλισης.

Ασφάλιση κατά ζημιών

- 16.50 Η παραγωγή του ασφαλιστή αντιπροσωπεύει την υπηρεσία που παρέχεται στους δικαιούχους.
- 16.51 Αν χρησιμοποιείται η προσέγγιση των προσδοκιών, ο τύπος για τον υπολογισμό της παραγωγής είναι ο εξής:

Δεδουλευμένα ασφάλιστρα

συν συμπληρωματικά ασφάλιστρα

μείον προσαρμοσμένες θεμελιωθείσες απαιτήσεις·

όπου οι προσαρμοσμένες θεμελιωθείσες απαιτήσεις διορθώνονται για συνεκτίμηση της μεταβλητότητας των απαιτήσεων με τη χρήση ιστορικών στοιχείων ή λογιστικών στοιχείων σχετικά με τις μεταβολές στα εξισωτικά αποθεματικά και τα ίδια κεφάλαια. Τα συμπληρωματικά ασφάλιστρα είναι λιγότερο ασταθή από τις απαιτήσεις και δεν απαιτείται προσαρμογή για συνεκτίμηση της μεταβλητότητας. Κατά την εκτίμηση των προσαρμοσμένων απαιτήσεων, τα στοιχεία αναλύονται με βάση το προϊόν, π.χ. ασφάλιση αυτοκινήτου, ασφάλιση ακινήτων κ.λπ.

Αν τα αναγκαία λογιστικά στοιχεία δεν είναι διαθέσιμα και τα ιστορικά στατιστικά στοιχεία δεν επαρκούν για να γίνουν εύλογες μέσες εκτιμήσεις της παραγωγής, η παραγωγή των ασφαλίσεων κατά ζημιών μπορεί να εκτιμηθεί ως το άθροισμα των δαπανών (περιλαμβανομένων των ενδιάμεσων δαπανών, του κόστους εργασίας και του κεφαλαιουχικών δαπανών) συν ένα περιθώριο «κανονικού κέρδους».

Ασφάλιση ζωής

16.52 Η παραγωγή της πρωτασφάλισης ζωής υπολογίζεται χωριστά ως:

Δεδουλευμένα ασφάλιστρα·

συν συμπληρωματικά ασφάλιστρα·

μείον οφειλόμενες παροχές·

μείον τις αυξήσεις (συν τις μειώσεις) των τεχνικών αποθεματικών και των αποθεματικών για ασφαλίσεις με συμμετοχή στα κέρδη.

16.53 Αν δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία για τον υπολογισμό των ασφαλίσεων ζωής σύμφωνα με τον παραπάνω τύπο, χρησιμοποιείται μια προσέγγιση που βασίζεται στο άθροισμα των δαπανών, όμοια μ' αυτήν που περιγράφεται για τις ασφαλίσεις κατά ζημιών. Όπως και στις ασφαλίσεις κατά ζημιών, πρέπει να περιλαμβάνεται ένα περιθώριο για κανονικά κέρδη.

16.54 Στον υπολογισμό της παραγωγής δεν πρέπει να περιλαμβάνονται τα κέρδη και οι ζημιές κτήσης.

Αντασφάλιση

16.55 Ο τύπος για τον υπολογισμό της παραγωγής των υπηρεσιών αντασφάλισης είναι ανάλογος με τον τύπο για την πρωτασφάλιση. Ωστόσο, επειδή πρωταρχικό κίνητρο της αντασφάλισης είναι να περιορίσει την έκθεση του πρωτασφαλιστή στον κίνδυνο, οι συνήθεις εργασίες ενός αντασφαλιστή αφορούν εξαιρετικά μεγάλες απαιτήσεις. Για τον λόγο αυτόν, και επειδή η αγορά αντασφάλισης είναι συγκεντρωμένη σε σχετικά μικρό αριθμό μεγάλων εταιρειών παγκοσμίως, είναι λιγότερο πιθανό ένας αντασφαλιστής να αντιμετωπίσει απροσδόκητα μεγάλες απώλειες σε σύγκριση με έναν πρωτασφαλιστή, ιδιαίτερα στην περίπτωση αντασφάλισης υπερβολικών ζημιών.

16.56 Η παραγωγή της αντασφάλισης μετριέται με τρόπο παρόμοιο μ' αυτόν που εφαρμόζεται στις πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών. Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένες πληρωμές που αφορούν αποκλειστικά την αντασφάλιση. Οι πληρωμές αυτές αποτελούν προμήθειες που καταβάλλονται στον πρωτασφαλιστή στο πλαίσιο αναλογικής αντασφάλισης και επιμερισμού των κερδών στην αντασφάλιση υπερβολικών ζημιών. Αφότου οι προμήθειες αυτές ληφθούν υπόψη, το προϊόν της αντασφάλισης υπολογίζεται ως εξής:

δεδουλευμένα ασφάλιστρα μείον πληρωτέες προμήθειες·

συν συμπληρωματικά ασφάλιστρα·

μείον τις προσαρμοσμένες θεμελιωθείσες απαιτήσεις και τον επιμερισμό των κερδών.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΖΗΜΙΩΝ

16.57 Στο παρόν τμήμα περιγράφεται στο σύνολο των εγγραφών που συνδέονται με ένα ασφαλιστήριο συμβόλαιο ασφαλίσεων κατά ζημιών. Τέτοια συμβόλαια μπορούν να συνάπτουν επιχειρήσεις, νοικοκυριά ως άτομα και μονάδες από την αλλοδαπή. Ωστόσο, όταν ένα συμβόλαιο που έχει συναφθεί από μέλος νοικοκυριού πληροί τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί κοινωνική ασφάλιση, η απαιτούμενη εγγραφή γίνεται όπως περιγράφεται στο κεφάλαιο 17.

Κατανομή της ασφαλιστικής παραγωγής μεταξύ των χρηστών

16.58 Η παραγωγή των ασφαλιστών του κλάδου των ασφαλίσεων κατά ζημιών περιγράφεται στο σημείο 16.51. Η αξία της παραγωγής των ασφαλιστών καταγράφεται ως χρήση ως εξής:

α) ενδιάμεση ανάλωση επιχειρήσεων, περιλαμβανομένων των ακόλουθων κλάδων: μη χρηματοοικονομικές εταιρείες (S.11), χρηματοοικονομικές εταιρείες (S.12), γενική κυβέρνηση (S.13), νοικοκυριά ως εργοδότες (S.141) και αυτο-απασχολούμενοι (S.142) ή μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά (S.15)·

β) τελική καταναλωτική δαπάνη νοικοκυριών ως ατόμων (S.143 και S.144)· ή

γ) εξαγωγές σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων μη μόνιμους κατοίκους (S.2).

16.59 Η αξία της παραγωγής κατανέμεται στους χρήστες ανάλογα με το είδος της ασφάλισης.

16.60 Εναλλακτικά, η αξία της παραγωγής κατανέμεται ως χρήσεις μεταξύ των κατόχων ασφαλιστήριων συμβολαίων ανάλογα με τα πραγματικά πληρωτέα ασφάλιστρά τους.

16.61 Η κατανομή της παραγωγής ως ενδιάμεσης ανάλωσης γίνεται ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.

Ασφαλιστικές υπηρεσίες που παρέχονται προς και από την αλλοδαπή

16.62 Οι ασφαλιστές μόνιμοι κάτοικοι δύνανται να παρέχουν ασφαλιστική κάλυψη σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις της αλλοδαπής, ενώ τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις μόνιμοι κάτοικοι μπορούν να αγοράζουν κάλυψη από ασφαλιστές στην αλλοδαπή. Τα εισοδήματα από επενδύσεις που πρέπει να αποδίδονται από ασφαλιστές μόνιμους κατοίκους στους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων περιλαμβάνουν την απόδοση εισοδημάτων σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων στην αλλοδαπή. Αυτοί οι κάτοχοι ασφαλιστήριων συμβολαίων μη μόνιμοι κάτοικοι καταβάλλουν επίσης συμπληρωματικά ασφάλιστρα στον ασφαλιστή μόνιμο κάτοικο.

16.63 Ανάλογες θεωρήσεις εφαρμόζονται και όσον αφορά την αντιμετώπιση των επιχειρήσεων και νοικοκυριών μόνιμων κατοίκων που συνάπτουν συμβόλαια με ασφαλιστές μη μόνιμους κατοίκους. Οι κάτοχοι ασφαλιστήριων συμβολαίων μόνιμοι κάτοικοι λαμβάνουν τεκμαρτό εισόδημα από επενδύσεις από το εξωτερικό και πληρώνουν ασφάλιστρα και συμπληρωματικά ασφάλιστρα στο εξωτερικό. Η εκτίμηση του μεγέθους των ροών αυτών είναι πιο δύσκολη, ιδιαίτερα όταν δεν υπάρχει ασφαλιστής μόνιμος κάτοικος με τον οποίο θα μπορούσε να γίνει σύγκριση. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν αντίστοιχα στοιχεία για να γίνουν εκτιμήσεις για την εθνική οικονομία. Το επίπεδο των συναλλαγών από μόνιμους κατοίκους πρέπει να είναι γνωστό, ενώ, για να εκτιμηθεί το εισόδημα από επενδύσεις και τα συμπληρωματικά πληρωτέα ασφάλιστρα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο λόγος των συμπληρωματικών ασφαλιστρών προς τα πραγματικά ασφάλιστρα στην οικονομία που παρέχει τις υπηρεσίες.

Οι λογιστικές εγγραφές

16.64 Συνολικά καταγράφονται έξι ζεύγη συναλλαγών όσον αφορά τις ασφαλίσεις κατά ζημιών που δεν ανήκουν στην κοινωνική ασφάλιση· δύο ζεύγη αφορούν τη μέτρηση της παραγωγής και της κατανάλωσης ασφαλιστικών υπηρεσιών, τρία ζεύγη αφορούν τη διανομή και ένα ανήκει στους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, είναι δυνατόν να καταγραφεί στον λογαριασμό κεφαλαίου και μια έβδομη συναλλαγή που αφορά τη διανομή. Η αξία της παραγωγής της δραστηριότητας, το εισόδημα από τις επενδύσεις που πρέπει να αποδοθεί στους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων και η αξία του κόστους των υπηρεσιών υπολογίζονται ειδικά για τις ασφαλίσεις κατά ζημιών με τον τρόπο που περιγράφεται κατωτέρω.

16.65 Οι συναλλαγές παραγωγής και κατανάλωσης είναι οι εξής:

α) Αφού κάθε τέτοια δραστηριότητα των ασφαλιστικών μονάδων μόνιμων κατοίκων εκτελείται από ασφαλιστές, η παραγωγή (P.1) καταγράφεται στον λογαριασμό παραγωγής των ασφαλιστών.

β) Η υπηρεσία μπορεί να καταναλώνεται από οποιονδήποτε τομέα της οικονομίας ή από την αλλοδαπή· η αξία της υπηρεσίας είναι πληρωτέα στους ασφαλιστές. Οι πληρωμές ανά επιχείρηση αποτελούν ενδιάμεση ανάληψη (P.2), η οποία καταγράφεται στον λογαριασμό παραγωγής των επιχειρήσεων. Οι ασφαλιστικές πληρωμές που πραγματοποιούν τα νοικοκυριά ως άτομα αποτελούν τελική καταναλωτική δαπάνη (P.3) και καταγράφονται στον λογαριασμό χρήσης εισοδήματος. Οι πληρωμές από την αλλοδαπή καταγράφονται ως εξαγωγές υπηρεσιών (P.62) στους εξωτερικούς λογαριασμούς αγαθών και υπηρεσιών.

16.66 Οι διανεμητικές συναλλαγές είναι εισοδήματα από επενδύσεις που αποδίδονται στους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων όσον αφορά τις ασφαλίσεις κατά ζημιών, τα καθαρά ασφάλιστρα για τις ασφαλίσεις κατά ζημιών και τις ασφαλιστικές απαιτήσεις:

α) Τα εισοδήματα από επενδύσεις τα οποία προέρχονται από την επένδυση τεχνικών αποθεματικών ασφαλίσεων κατά ζημιών αποδίδονται στους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων (D.441). Συνεπώς, καταγράφονται ως πληρωτέα από τους ασφαλιστές και ως εισπρακτέα από όλους τους τομείς και την αλλοδαπή. Τα εισοδήματα από επενδύσεις πρέπει στην ιδανική περίπτωση να κατανέμονται μεταξύ των κατόχων ασφαλιστήριων συμβολαίων ανάλογα με τα τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών που διαθέτουν ή, εναλλακτικά, ανάλογα με τα πραγματικά εγγεγραμμένα (πληρωτέα) ασφάλιστρα. Τόσο τα πληρωτέα όσο και τα εισπρακτέα καταγράφονται στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος.

β) Καθαρά ασφάλιστρα για πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών (D.711) είναι τα ποσά των ασφαλιστρών και του εισοδήματος από επενδύσεις που χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση των δαπανών των ασφαλιστών. Τα καθαρά ασφάλιστρα αυτά υπολογίζονται ως δεδουλευμένα ασφάλιστρα συν συμπληρωματικά ασφάλιστρα μείον την αξία της παραγωγής των ασφαλιστικών μονάδων. Τα εν λόγω καθαρά ασφάλιστρα καταγράφονται ως πληρωτέα από όλους τους τομείς της οικονομίας ή την αλλοδαπή και ως εισπρακτέα από τους ασφαλιστές. Η κατανομή των καθαρών ασφαλιστρών μεταξύ των τομέων γίνεται ανάλογα με την κατανομή της παραγωγής.

γ) Οι απαιτήσεις από πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών (D.721) είναι ποσά που οφείλουν οι ασφαλιστές στον κάτοχο ασφαλιστήριου συμβολαίου όταν επέρχεται ένα συμβάν. Οι εν λόγω απαιτήσεις καταγράφονται ως εισπρακτέες από όλους τους τομείς της οικονομίας ή από την αλλοδαπή και ως πληρωτέες από τους ασφαλιστές. Τόσο τα καθαρά ασφάλιστρα όσο και οι απαιτήσεις καταγράφονται στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος. Ορισμένες απαιτήσεις προκύπτουν λόγω ζημιών ή τραυματισμών που προκαλεί ο κάτοχος του ασφαλιστήριου συμβολαίου στην ιδιοκτησία τρίτων ή σε άτομα. Στις περιπτώσεις αυτές, οι έγκυρες απαιτήσεις καταγράφονται ως πληρωτέες άμεσα από τον ασφαλιστή προς αυτόν που έχει υποστεί τη ζημία και όχι έμμεσα μέσω του κατόχου του ασφαλιστήριου συμβολαίου.

δ) Οι απαιτήσεις λόγω μεγάλων καταστροφών είναι λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (D.99) και όχι τρέχουσες μεταβιβάσεις και καταγράφονται στον λογαριασμό κεφαλαίου ως πληρωτέες στους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων από τους ασφαλιστές.

ε) Ο χρηματοοικονομικός ισολογισμός καταγράφει τα τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών (AF.61). Τα αποθεματικά αυτά καταγράφονται ως υποχρεώσεις των ασφαλιστών και ως περιουσιακά στοιχεία όλων των τομέων και της αλλοδαπής. Τα αποθεματικά αποτελούνται από προκαταβολές ασφαλιστρών και πληρωμές απαιτήσεων. Δεν απαιτείται ανάλυση της κατηγορίας αυτής, μολονότι και τα δύο στοιχεία χρειάζονται για τον υπολογισμό των δεδουλευμένων ασφαλιστρών και των απαιτήσεων που προκύπτουν.

16.67 Ένα παράδειγμα της λογιστικής καταγραφής τέτοιων ροών εμφανίζεται στον πίνακα 16.1.

Πίνακας 16.1 — Ασφάλιση κατά ζημιών

Χρήσεις										Πόροι						
S.1					S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.1						
Αντίστοιχες εγγραφές του					Αντίστοιχες εγγραφές του											
Σύνολο	Λογαριασμού και υπηρεσιών	Λογαριασμού Υπόλοιπος κώδικος	Σύνολο οικονομίας	NPISH'er	Noikokypia	Γενική Κυβέρνηση	Χρηματοδοτικές εταιρείες	Μη Χρηματοδοτικές εταιρείες	Χρηματοδοτικές εταιρείες	Γενική Κυβέρνηση	Noikokypia	NPISH'er	Σύνολο οικονομίας	Λογαριασμού Υπόλοιπος κώδικος	Λογαριασμού και υπηρεσιών	Σύνολο
0	0	0		P.62											0	0
0	0			P.72										0	0	0
6	6	0	4	P.1									6			6
4		0	4	P.2	3	0	0	1							4	4
6			6	D.441		6							5	0	0	6
44		1	43		0	31	4	0	8				44			44
45		0	45	D.721		45							6	0	1	42
														3		45
2			2	P.3	2										2	2
74		0	74		0	40	0	9	25							74
81		0	81		0	44	0	11	26							81
7		0	7		0	4	0	2	1							7
0		0	0		0	0	0	0	0							0

ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ

16.68 Στο παρόν τμήμα περιγράφεται η διαφορά στην καταγραφή των παροχών στις ασφαλίσσεις ζωής από την καταγραφή των παροχών στην περίπτωση που ανήκουν στην κοινωνική ασφάλιση. Οι παροχές που συνεπάγεται ένα ασφαλιστήριο συμβόλαιο ζωής αντιμετωπίζονται ως μεταβολές περιουσίας, οι οποίες καταγράφονται στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό. Στην περίπτωση ασφαλιστηρίου συμβολαίου που μπορεί να χαρακτηριστεί κοινωνική ασφάλιση, οι παροχές που έχουν τη μορφή συντάξεων καταγράφονται ως εισόδημα στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος. Ο λόγος στον οποίο οφείλεται η διαφορετική αντιμετώπιση είναι ότι ένα ασφαλιστήριο που δεν αποτελεί κοινωνική ασφάλιση συνάπτεται αποκλειστικά με πρωτοβουλία του κατόχου του ασφαλιστηρίου συμβολαίου. Τα ασφαλιστήρια συμβολαία που μπορούν να χαρακτηριστούν κοινωνική ασφάλιση εκφράζουν την παρέμβαση ενός τρίτου μέρους, συνήθως του κράτους ή του εργοδότη, το οποίο ενθαρρύνει ή υποχρεώνει τον κάτοχο του συμβολαίου να δημιουργεί αποθεματικό για την εξασφάλιση εισοδήματος κατά τη συνταξιοδότηση. Η κοινωνική ασφάλιση επεξηγείται στο κεφάλαιο 17.

16.69 Ο κάτοχος ασφαλιστηρίου συμβολαίου ασφάλισης ζωής είναι ένα άτομο που ταξινομείται στον τομέα των νοικοκυριών (S.143 ή S.144). Αν μια εταιρεία συνάψει ασφαλιστήριο συμβόλαιο για τη ζωή ενός υπαλλήλου, πρόκειται για πρόσκαιρη ασφάλιση ζωής και όχι για ισόβια ασφάλιση ζωής. Συνεπώς, οι συναλλαγές ασφαλίσεων ζωής πραγματοποιούνται μόνο μεταξύ ασφαλιστών (που κατατάσσονται εντός του υποτομέα των ασφαλιστικών εταιρειών S.128) και νοικοκυριών μόνιμων κατοίκων ως ατόμων (S.143 και S.144), εκτός αν εξαγονται σε νοικοκυριά μη μόνιμους κατοίκους (που κατατάσσονται στον τομέα «αλλοδαπή» — S.2). Η αξία της παραγωγής των ασφαλίσεων ζωής αντιστοιχεί στην αξία των δαπανών τελικής κατανάλωσης των νοικοκυριών και των εξαγωγών υπηρεσιών, βάσει της ίδιας προσέγγισης που ακολουθείται για τις ασφαλίσσεις κατά ζημιών. Τα εισοδήματα από επενδύσεις τα οποία αποδίδονται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων αντιμετωπίζονται ως συμπληρωματικά ασφαλιστήρια. Ωστόσο, τα ασφαλιστήρια και οι απαιτήσεις δεν εμφανίζονται χωριστά στην περίπτωση ασφαλίσεων ζωής και δεν αντιμετωπίζονται ως τρέχουσες μεταβιβάσεις. Αντίθετα, αποτελούν συνιστώσες της καθαρής συναλλαγής που καταγράφεται στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό, όπου τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία είναι τα δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων.

16.70 Καταγράφονται στους λογαριασμούς τέσσερα ζεύγη συναλλαγών· δύο ζεύγη αφορούν την παραγωγή και των κατανάλωση της ασφαλιστικής υπηρεσίας, ένα ζεύγος δείχνει την απόδοση των εισοδημάτων από επενδύσεις στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων και ένα ζεύγος δείχνει τη μεταβολή στα δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων.

α) Η παραγωγή (P.1) των ασφαλίσεων ζωής καταγράφεται στον λογαριασμό παραγωγής για τους ασφαλιστές.

β) Η αξία των υπηρεσιών που καταναλώνονται καταγράφεται ως τελική καταναλωτική δαπάνη (P.3) των νοικοκυριών στον λογαριασμό χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος ή ως πληρωτέα από την αλλοδαπή και αντιμετωπίζεται ως εξαγωγές υπηρεσιών (P.62) σε νοικοκυριά μη μόνιμους κατοίκους. Οι πληρωμές από νοικοκυριά σε ασφαλιστές μη μόνιμους κατοίκους αποτελούν εισαγωγές υπηρεσιών (P.72).

γ) Το εισόδημα από επενδύσεις το οποίο αποκτάται από την επένδυση τεχνικών αποθεματικών ασφαλίσεων ζωής και αποδίδεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων (D.441) καταγράφεται στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος. Οι συμμετοχές στα κέρδη που δηλώνονται σε σχέση με συμβόλαιο ασφάλισης ζωής αντιμετωπίζονται ως κέρδη που διανέμονται στους κατόχους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων ακόμη και αν υπερβαίνουν το εισόδημα από επενδύσεις που έχει αποκτήσει ο οργανισμός που δηλώνει τη συμμετοχή στα κέρδη. Το εισόδημα από επενδύσεις καταγράφεται ως πληρωτέο από τους ασφαλιστές και ως εισπρακτέο από τα νοικοκυριά μόνιμους κατοίκους ή τα νοικοκυριά μη μόνιμους κατοίκους της αλλοδαπής. Τα εισοδήματα από επενδύσεις πρέπει στην ιδανική περίπτωση να κατανέμονται μεταξύ των κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων ανάλογα με τα τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων ζωής που διαθέτουν ή, αν η πληροφορία αυτή δεν είναι διαθέσιμη, ανάλογα με τα εγγεγραμμένα ασφαλιστήρια.

δ) Ο χρηματοοικονομικός ισολογισμός περιέχει εγγραφές για τα τεχνικά αποθεματικών ασφαλίσεων ζωής και τα δικαιώματα προσόδων (AF.62). Τέτοια αποθεματικά καταγράφονται ως υποχρεώσεις των ασφαλιστών και ως περιουσιακά στοιχεία των νοικοκυριών και της αλλοδαπής. Τα ποσά αυτά αντανakλούν τον αποταμιευτικό χαρακτήρα των συμβολαίων ασφάλισης ζωής. Περιλαμβάνουν την προκαταβολή ασφαλιστών και την πληρωμή παροχών. Δεν απαιτείται ανάλυση της κατηγορίας αυτής, μολονότι και τα δύο στοιχεία χρειάζονται για τον υπολογισμό των δεδουλευμένων ασφαλιστών και των οφειλόμενων παροχών.

16.71 Τα τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων ζωής και τα δικαιώματα προσόδων αντανakλούν συμβόλαιο που αποδίδουν ένα κατ' αποκοπή ποσό σε έναν δεδομένο χρόνο. Το κατ' αποκοπή ποσό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αγορά ετήσιας προσόδου ή οποία μετατρέπεται ένα κατ' αποκοπή ποσό σε μια σειρά πληρωμών. Τα υπό αίρεση δικαιώματα των μεμονωμένων κατόχων ασφαλιστηρίου συμβολαίου —το ποσό που εισπράχθηκε κατά τη λήξη ή μετά τη λήξη του συμβολαίου ως κατ' αποκοπή πληρωμή ή ως ετήσια πρόσοδος— δεν σωρεύονται στην αξία των υποχρεώσεων του ασφαλιστή. Η διαφορά προκύπτει από το γεγονός ότι τα δικαιώματα τελούν υπό αίρεση και από τον υπολογισμό της σημερινής αξίας. Το ποσό που πρέπει να δηλώνεται στην κατηγορία «δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων» καθορίζεται σύμφωνα με τις λογιστικές αρχές των ασφαλιστών.

16.72 Ένα παράδειγμα τέτοιων ροών εμφανίζεται στον πίνακα 16.2.

Πίνακας 16.2 — Ασφάλιση ζωής

Χρήσεις ή περιουσιακά στοιχεία					Πόροι ή υποχρεώσεις						
S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	
Αντίστοιχες εγγραφές Λογαριασμού Αγών και υπηρεσιών Αγών και Λογαριασμού Υπόλοιπος κόσμος	Σύνολο	NPISH'er	Noiko kupidi	Τεχνική κυβέρνηση	Χρηματοδοτικές εταιρίες	Μη Χρηματοδοτικές εταιρίες	Συνεργιστικές εταιρίες				Σύνολο
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	
	Εξωτερικός λογαριασμός Εξαγωγές υπηρεσιών Εισαγωγές υπηρεσιών Λογαριασμός παραγωγής Παραγωγή Λογαριασμός παραγωγής πρωτο- γενούς εισοδήματος Εισόδημα περιουσίας που αποδι- δεται Σε κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων Λογαριασμός χρή- σης διαθέσιμου εισοδήματος Δαπάνες τελικής κατανάλωσης Χρηματοοικονομικοί ισολογισμοί (ανοίγματα) Τεχνικά αποθέματα, Λογαριασμός ζωής Χρηματοοικονομικός ισολογι- σμός (κλεισίματος) Τεχνικά αποθέματα, Ασφάλισης ζωής Χρηματοοικονομική συναλλαγή Τεχνικά αποθέματα, Ασφάλισης ζωής Λογαριασμοί αναπροσαρμογής Τεχνικά αποθέματα, Ασφάλισης ζωής Λογαριασμοί αναπροσαρμογής										
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
221	0	221	221	221	221	221	221	221	221	221	
243	0	243	243	243	243	243	243	243	243	243	
22	0	22	22	22	22	22	22	22	22	22	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΗ

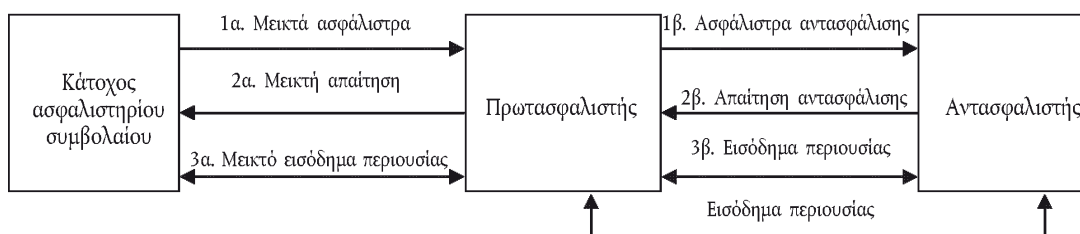
16.73 Οι λογαριασμοί των αντασφαλιστών είναι σε μεγάλο βαθμό οι ίδιοι με τους λογαριασμούς των πρωτασφαλιστών. Η μοναδική διαφορά είναι ότι οι συναλλαγές πρωτασφάλισης με τους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων που οι ίδιοι δεν είναι πάροχοι ασφαλίσεων αντικαθίστανται από συναλλαγές ασφαλίσεων μεταξύ αντασφαλιστών και πρωτασφαλιστών.

16.74 Οι συναλλαγές ασφαλίσεων καταγράφονται χωρίς αφαίρεση της αντασφάλισης. Τα ασφάλιστρα είναι καταρχάς πληρωτέα στον πρωτασφαλιστή, ο οποίος μπορεί στη συνέχεια να καταβάλει ένα μέρος του ασφαλίστρου στον αντασφαλιστή (εκχώρηση), ο οποίος μπορεί στη συνέχεια να καταβάλει ένα μικρότερο ποσό σε άλλο αντασφαλιστή και ούτω καθεξής (αντεκχώρηση). Ανάλογα, το ίδιο ισχύει για τις απαιτήσεις ή τις παροχές. Η γενική αντιμετώπιση ταυτίζεται με την οπτική γωνία του αρχικού κατόχου ασφαλιστήριου συμβολαίου. Ο εν λόγω κάτοχος ασφαλιστήριου συμβολαίου λογικά δεν γνωρίζει ότι ένα ποσό εκχωρείται από τον πρωτασφαλιστή στον αντασφαλιστή και, αν ο αντασφαλιστής πτωχεύσει, ο πρωτασφαλιστής εξακολουθεί να υποχρεούται να καταβάλει το πλήρες ποσό της αποζημίωσης για τους εκχωρηθέντες κινδύνους.

16.75 Η παραγωγή της πρωτασφάλισης υπολογίζεται χωρίς αφαίρεση της αντασφάλισης. Ο εναλλακτικός υπολογισμός, δηλαδή χωρίς την αντασφάλιση, θα γινόταν για να εμφανιστεί το τμήμα των ασφαλίσεων πρωτασφάλισης που πληρώνεται στον πρωτασφαλιστή και το μέρος που καταβάλλεται στον αντασφαλιστή, αλλά αυτός ο τρόπος καταγραφής, που ονομάζεται «καθαρή καταγραφή», δεν επιτρέπεται.

Στο παρακάτω διάγραμμα 1 περιγράφεται η διαδικασία αυτή.

Διάγραμμα 1 — Ροές μεταξύ κατόχων ασφαλιστήριων συμβολαίων

16.76 Το διάγραμμα 1 συνοψίζει τις ακόλουθες ροές:

1. Ο κάτοχος ασφαλιστήριου συμβολαίου καταβάλλει τα μεικτά ασφάλιστρα (με την αντασφάλιση) στον πρωτασφαλιστή (1α), από τα οποία το τμήμα που αντιστοιχεί στην αντασφάλιση εκχωρείται στον αντασφαλιστή (1β).
2. Ομοίως, καταγράφεται η πληρωμή της αποζημίωσης, αλλά στην αντίθετη κατεύθυνση. Η αποζημίωση καταβάλλεται από τον αντασφαλιστή στον πρωτασφαλιστή (2β). Ο πρωτασφαλιστής προσθέτει στο ποσό αυτό τη δική του αποζημίωση, η οποία καταβάλλεται, στη συνέχεια, στον κάτοχο του ασφαλιστήριου συμβολαίου (2α).
3. Τόσο ο πρωτασφαλιστής όσο και ο αντασφαλιστής έχουν κερδίσει εισόδημα περιουσίας από την επένδυση των τεχνικών αποθεματικών τους. Το εισόδημα περιουσίας ο αντασφαλιστής το μεταβιβάζει στον πρωτασφαλιστή (3β), ο οποίος στη συνέχεια προσθέτει το ποσό αυτό στο εισόδημα περιουσίας που έχει αποκτήσει ο ίδιος και το διανέμει περαιτέρω στον κάτοχο του ασφαλιστήριου συμβολαίου (3α).

16.77 Όλες οι μεικτές ροές μεταξύ του κατόχου του ασφαλιστήριου συμβολαίου και του πρωτασφαλιστή περιλαμβάνουν τα αντίστοιχα ποσά των ροών μεταξύ του πρωτασφαλιστή και του αντασφαλιστή. Για τον λόγο αυτό τα βέλη αυτά εμφανίζονται πιο παχιά στο διάγραμμα.

16.78 Όπως συμβαίνει και με την πρωτασφάλιση, ύστερα, π.χ., από μεγάλη καταστροφή, ένα μέρος των αντασφαλιστικών απαιτήσεων για αποζημίωση καταγράφεται ως κεφαλαιακή μεταβίβαση και όχι ως τρέχουσα μεταβίβαση.

16.79 Το σύνολο της παραγωγής του αντασφαλιστή είναι η ενδιάμεση ανάλωση του πρωτασφαλιστή που κατέχει το συμβόλαιο αντασφάλισης. Όπως επισημαίνεται ανωτέρω, πολλά συμβόλαια αντασφάλισης συνάπτονται μεταξύ ασφαλιστών μόνιμων κατοίκων σε διαφορετικές οικονομίες. Συνεπώς, η αξία της παραγωγής σε τέτοιες περιπτώσεις αντιστοιχεί σε εισαγωγές από τον ασφαλιστή που συνάπτει συμβόλαιο αντασφάλισης και σε εξαγωγές από τον αντασφαλιστή.

16.80 Η καταγραφή των ροών που συνδέεται με την αντασφάλιση μοιάζει με την καταγραφή των ασφαλίσεων κατά ζημιών με εξαίρεση το γεγονός ότι ο κάτοχος συμβολαίου αντασφάλισης είναι πάντα άλλος ασφαλιστής.

16.81 Οι συναλλαγές παραγωγής και κατανάλωσης είναι οι εξής:

- α) Η παραγωγή (P.1) καταγράφεται στον λογαριασμό παραγωγής των αντασφαλιστών. Οι υπηρεσίες αντασφάλισης παρέχονται συχνά από αντασφαλιστές μη μόνιμους κατοίκους και, σε τέτοιες περιπτώσεις, καταγράφονται ως εισαγωγές υπηρεσιών (P.72).

- β) Η υπηρεσία του ανασφαλιστή μπορεί να καταναλώνεται μόνο από πρωτασφαλιστή ή άλλον ανασφαλιστή. Αν ο κάτοχος του ασφαλιστήριου συμβολαίου είναι μόνιμος κάτοικος, η χρήση της υπηρεσίας ανασφάλισης καταγράφεται ως ενδιάμεση ανάλωση (P.2) του κατόχου του ασφαλιστήριου συμβολαίου. Αν ο κάτοχος του ασφαλιστήριου συμβολαίου είναι μη μόνιμος κάτοικος, η χρήση καταγράφεται ως εξαγωγή υπηρεσιών (P.6.2).
- 16.82 Οι διανεμητικές συναλλαγές καλύπτουν το εισόδημα από επενδύσεις που αποδίδεται στους κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων όσον αφορά την ανασφάλιση, τα καθαρά ασφάλιστρα ανασφάλισης και τις απαιτήσεις ανασφάλισης:
- α) Το εισόδημα από επενδύσεις (D.441) το οποίο αποκτούν οι ανασφαλιστές από την επένδυση των τεχνικών αποθεματικών ανασφάλισης είναι πληρωτέο στους κατόχους ασφαλιστήριου συμβολαίου, οι οποίοι μπορεί να είναι πρωτασφαλιστές ή ανασφαλιστές. Οι ανασφαλιστές όπως και οι πρωτασφαλιστές μπορούν να είναι μόνιμοι κάτοικοι ή μη μόνιμοι κάτοικοι.
 - β) Τα καθαρά ασφάλιστρα για ανασφάλισης κατά ζημιών (D.712) είναι πληρωτέα από τους κατόχους ασφαλιστήριου συμβολαίου και εισπρακτέα από τους ανασφαλιστές. Οποιαδήποτε από τις μονάδες που πρέπει να καταβάλλει τα ασφάλιστρα ή να τα εισπράξει μπορεί να είναι μη μόνιμος κάτοικος.
 - γ) Οι απαιτήσεις από ανασφάλισης κατά ζημιών (D.722) είναι πληρωτέες από τους ανασφαλιστές και εισπρακτέες από τους κατόχους ασφαλιστήριου συμβολαίου, μόνιμους ή μη μόνιμους κατοίκους. Τόσο τα καθαρά ασφάλιστρα όσο και οι απαιτήσεις καταγράφονται στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος.
 - δ) Ο χρηματοοικονομικός ισολογισμός περιέχει καταχωρίσεις που αντανακλούν τα τεχνικά αποθεματικά ανασφάλισης (υπό το ΑF.61, «τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών»). Τέτοια αποθεματικά καταγράφονται ως υποχρεώσεις των ανασφαλιστών και ως περιουσιακά στοιχεία των κατόχων ασφαλιστήριων συμβολαίων. Οι εν λόγω κάτοχοι ασφαλιστήριων συμβολαίων μπορεί να είναι πρωτασφαλιστές ή ανασφαλιστές.
- 16.83 Οι προμήθειες που οφείλουν να πληρώνουν οι ανασφαλιστές στον ασφαλιστή ως κάτοχο συμβολαίου ανασφάλισης αντιμετωπίζονται ως μειώσεις στα ασφάλιστρα που πρέπει να καταβάλλονται στους ανασφαλιστές. Η συμμετοχή στα κέρδη που πληρώνει ο ανασφαλιστής στον πρωτασφαλιστή καταγράφεται ως τρέχουσα μεταβίβαση. Μολονότι καταγράφονται διαφορετικά, τόσο οι πληρωτέες προμήθειες όσο και οι συμμετοχές στα κέρδη μειώνουν την παραγωγή του ανασφαλιστή.
- 16.84 Αν οι απαιτήσεις πρωτασφάλισης αντιμετωπίζονται ως κεφαλαιακές και όχι ως τρέχουσες μεταβιβάσεις, οι απαιτήσεις από ανασφάλιση για το ίδιο συμβάν αντιμετωπίζονται επίσης ως λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (D.99).

ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΥΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

- 16.85 Η παραγωγή των επικουρικών ασφαλιστικών υπηρεσιών υπολογίζεται βάσει των αμοιβών ή των προμηθειών που απαιτούνται. Στην περίπτωση μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που λειτουργούν ως επαγγελματικές ενώσεις για ασφαλιστικές επιχειρήσεις και συνταξιοδοτικά ταμεία, η παραγωγή τους αποτιμάται με βάση τα ποσά των συνδρομών που καταβάλλουν τα μέλη των ενώσεων. Η παραγωγή αυτή χρησιμοποιείται ως ενδιάμεση ανάλωση από τα μέλη των ενώσεων.

ΠΡΟΣΟΔΟΙ

- 16.86 Η απλούστερη περίπτωση ασφαλιστήριου συμβολαίου ζωής είναι αυτό στο οποίο ο κάτοχος του συμβολαίου καταβάλλει σταδιακά στον ασφαλιστή μια ροή πληρωμών με αντάλλαγμα μια εφάπαξ πληρωμή που λαμβάνει ως αποζημίωση σε μια δεδομένη στιγμή στο μέλλον. Στην απλούστερη περίπτωση της προσόδου, το αντίστοιχο του κατόχου ασφαλιστήριου συμβολαίου, ο επονομαζόμενος «δικαιούχος προσόδου», καταβάλλει ένα εφάπαξ ποσό στον ασφαλιστή και σε αντάλλαγμα λαμβάνει μια ροή πληρωμών είτε για μια συγκεκριμένη περίοδο είτε για το υπόλοιπο του βίου του είτε για το υπόλοιπο του βίου του δικαιούχου της προσόδου και ενός άλλου προσώπου που έχει οριστεί.
- 16.87 Οι πρόσοδοι οργανώνονται από τους ασφαλιστές και αποτελούν μέσο διαχείρισης κινδύνου. Ο δικαιούχος της προσόδου αποφεύγει τον κίνδυνο συμφωνώντας να αποδεχθεί μια γνωστή ροή πληρωμών, γνωστή είτε σε απόλυτους όρους είτε εξαρτώμενη από έναν τύπο, π.χ. συνδεδεμένη με έναν δείκτη, με αντάλλαγμα την καταβολή εφάπαξ πληρωμής. Ο ασφαλιστής αναλαμβάνει το ρίσκο να κερδίσει περισσότερα από την επένδυση της εφάπαξ πληρωμής σε σύγκριση με το ποσό που θα καταβάλει στον δικαιούχο της προσόδου ως ροή πληρωμών. Για τον καθορισμό της ροής των πληρωμών λαμβάνεται υπόψη το προσδόκιμο ζωής.
- 16.88 Όταν συνάπτεται μια πρόσοδος, γίνεται μεταβίβαση κεφαλαίων από το νοικοκυριό στον ασφαλιστή. Εντούτοις, σε πολλές περιπτώσεις, μπορεί να πρόκειται απλώς για ένα κατ' αποκοπή ποσό πληρωτέο από τον ίδιο ή άλλο ασφαλιστή κατά τη λήξη ενός κανονικού ασφαλιστήριου συμβολαίου ζωής το οποίο (ποσό) μετατρέπεται σε καταβολή προσόδων. Στην περίπτωση αυτή, δεν είναι αναγκαίο να καταγράφεται η πληρωμή του κατ' αποκοπή ποσού ούτε η απόκτηση της προσόδου· θα γίνει απλώς μια μεταβολή από τα αποθεματικά ασφαλίσεων ζωής στα αποθεματικά προσόδων στον υποτομέα «ασφαλιστικές εταιρείες» και «συνταξιοδοτικά ταμεία». Αν η αγορά της προσόδου είναι ανεξάρτητη από τη λήξη ενός ασφαλιστήριου συμβολαίου ζωής, τότε καταγράφεται ως ζεύγος χρηματοοικονομικών συναλλαγών μεταξύ του νοικοκυριού και του ασφαλιστή. Το νοικοκυριό καταβάλλει πληρωμή στον ασφαλιστή και εισπράττει, ως αντάλλαγμα, ένα περιουσιακό στοιχείο που προκύπτει από τους όρους του συμβολαίου προσόδου. Ο ασφαλιστής λαμβάνει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο από το νοικοκυριό και αναλαμβάνει μια υποχρέωση απέναντι σ' αυτό.

- 16.89 Τα συμβόλαια προσόδου λήγουν με τον θάνατο του δικαιούχου, οπότε τα τυχόν εναπομείναντα αποθεματικά του δικαιούχου της προσόδου μεταβιβάζονται στον ασφαλιστή. Ωστόσο, αν υποτεθεί ότι ο ασφαλιστής έχει προβλέψει σωστά το προσδόκιμο ζωής για την ομάδα των δικαιούχων της προσόδου στο σύνολό τους, ο μέσος όρος των κεφαλαίων που θα απομένουν μετά τον θάνατό τους θα είναι μηδενικός. Αν αλλάξει το προσδόκιμο ζωής, πρέπει να γίνουν αναπροσαρμογές στα αποθεματικά. Για προσόδους που έχουν αρχίσει να ισχύουν, η παράταση των προσδοκίων ζωής θα μειώσει το ποσό που έχει στη διάθεσή του ο ασφαλιστής ως αμοιβή έναντι παροχής υπηρεσίας, καθιστώντας το ενδεχομένως αρνητικό. Σε μια τέτοια περίπτωση, ο ασφαλιστής θα πρέπει να αντλήσει από τα δικά του κεφάλαια και να ελπίζει ότι θα τα ανακτήσει στο μέλλον επιβάλλοντας υψηλότερες αμοιβές παροχής υπηρεσιών για νέες προσόδους.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΖΗΜΙΩΝ

Αντιμετώπιση προσαρμοσμένων απαιτήσεων

- 16.90 Η καταγραφή των απαιτήσεων που προκύπτουν γίνεται κατά κανόνα όταν επέρχεται το σχετικό συμβάν. Η αρχή αυτή εφαρμόζεται ακόμη και όταν, στην περίπτωση αμφισβητούμενων απαιτήσεων, ο διακανονισμός μπορεί να πραγματοποιηθεί πολλά έτη μετά το σχετικό συμβάν. Εξάιρεση γίνεται στις περιπτώσεις στις οποίες η δυνατότητα να προβληθεί απαίτηση αναγνωρίζεται πολύ αργότερα από τη στιγμή που επήλθε το συμβάν. Για παράδειγμα, μια σημαντική σειρά απαιτήσεων αναγνωρίστηκε μόνο όταν αποδείχθηκε ότι η έκθεση στον αμιάντο αποτελεί αιτία σοβαρών ασθενειών και κρίθηκε ότι μπορεί να οδηγήσει σε αποζημιώσεις βάσει ασφαλιστικών συμβολαίων που ίσχυαν κατά τη στιγμή της έκθεσης. Στις περιπτώσεις αυτές, η απαίτηση καταγράφεται τη στιγμή που η ασφαλιστική εταιρεία αποδέχεται την υποχρέωση. Η χρονική αυτή στιγμή μπορεί να μην είναι η ίδια με τη στιγμή κατά την οποία αποφασίζεται το μέγεθος της αποζημίωσης ή κατά την οποία καταβάλλεται η αποζημίωση.

- 16.91 Δεδομένου ότι ο τύπος για τον υπολογισμό της παραγωγής χρησιμοποιεί τις προσαρμοσμένες απαιτήσεις και όχι τις πραγματικές απαιτήσεις, τα καθαρά ασφάλιστρα θα ισούνται με τις αποζημιώσεις σε μια δεδομένη περίοδο μόνο στην περίπτωση που η αξία των πραγματικών απαιτήσεων είναι η ίδια με τις αναμενόμενες απαιτήσεις. Ωστόσο, τα ποσά πρέπει να είναι περίπου ίσα για μια περίοδο κάποιων ετών, με εξαίρεση το έτος κατά το οποίο καταγράφεται η καταστροφή.

Αντιμετώπιση ζημιών από μεγάλες καταστροφές

- 16.92 Οι απαιτήσεις καταγράφονται ως τρέχουσες μεταβιβάσεις πληρωτέες από τον ασφαλιστή στον κάτοχο του ασφαλιστήριου συμβολαίου. Υπάρχει μία περίπτωση στην οποία οι απαιτήσεις καταγράφονται ως λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (D.99) και όχι ως τρέχουσες μεταβιβάσεις και αυτή είναι η περίπτωση μιας πολύ μεγάλης καταστροφής. Το κριτήριο σχετικά με το πότε πρέπει να αντιμετωπίζονται μ' αυτόν τον τρόπο οι συνέπειες μιας καταστροφής πρέπει να καθορίζεται με βάση τις εθνικές συνθήκες, οι οποίες όμως είναι δυνατόν να αφορούν το αριθμό των κατόχων ασφαλιστήριων συμβολαίων που πλήττονται καθώς και το μέγεθος της ζημίας. Το επιχείρημα για την καταγραφή των απαιτήσεων ως κεφαλαιακών μεταβιβάσεων στην περίπτωση αυτή βασίζεται στο γεγονός ότι πολλές από τις απαιτήσεις θα σχετίζονται με την καταστροφή περιουσιακών στοιχείων όπως κατοικιών, κτιρίων και υποδομών, ή την πρόκληση σοβαρής ζημίας σ' αυτά.

- 16.93 Ύστερα από μια καταστροφή, η συνολική αξία των απαιτήσεων που υπερβαίνουν τα ασφάλιστρα καταγράφεται ως κεφαλαιακή μεταβίβαση από τον ασφαλιστή προς τον κάτοχο ασφαλιστήριου συμβολαίου. Οι πληροφορίες για το ύψος των απαιτήσεων που πρέπει να καλυφθούν βάσει των ασφαλιστήριων συμβολαίων λαμβάνονται από τον ασφαλιστικό κλάδο. Αν ο ασφαλιστικός κλάδος δεν είναι σε θέση να δώσει τα στοιχεία αυτά, μια προσέγγιση για την εκτίμηση του ύψους των απαιτήσεων που αφορούν καταστροφές είναι να ληφθεί υπόψη η διαφορά μεταξύ των προσαρμοσμένων απαιτήσεων και των πραγματικών απαιτήσεων κατά την περίοδο της καταστροφής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 17

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- 17.01 Ορισμός: Τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης είναι συστήματα στα οποία οι ασφαλισμένοι υποχρεώνονται ή ενθαρρύνονται από τρίτο μέρος να ασφαλιστούν από ορισμένους κοινωνικούς κινδύνους ή περιστάσεις που μπορεί να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στην ευημερία των ιδίων ή των συντηρούμενων μελών των οικογενειών τους. Σε τέτοια συστήματα, οι εργαζόμενοι ή κάποιοι άλλοι, ή οι εργοδότες για λογαριασμό των εργαζομένων τους καταβάλλουν κοινωνικές εισφορές, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται το δικαίωμα για παροχές κοινωνικής ασφάλισης, κατά την τρέχουσα περίοδο ή σε μεταγενέστερες περιόδους, για τους εργαζομένους ή τους άλλους συνεισφέροντες, τα συντηρούμενα μέλη των οικογενειών τους ή τους επιζώντες τους. Εισφορές σε συστήματα κοινωνικής ασφάλισης μπορούν επίσης να καταβάλλονται από αυτοαπασχολούμενους ή από άτομα χωρίς απασχόληση ή για λογαριασμό τους.
- 17.02 Υπάρχουν δύο είδη συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης:
- α) το πρώτο είδος αποτελείται από συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που καλύπτουν το σύνολο ή μεγάλα τμήματα της κοινωνίας και τα οποία επιβάλλονται, ελέγχονται και χρηματοδοτούνται από μονάδες της γενικής κυβέρνησης. Οι συντάξεις που καταβάλλονται στο πλαίσιο τέτοιων συστημάτων μπορεί να σχετίζονται ή να μη σχετίζονται με το μισθολογικό επίπεδο του δικαιούχου ή με την προϋπηρεσία του. Οι μη συνταξιοδοτικές παροχές συνδέονται λιγότερο συχνά με το μισθολογικό επίπεδο·
 - β) το δεύτερο είδος αποτελείται από άλλα συστήματα που συνδέονται με την απασχόληση. Τέτοια συστήματα απορρέουν από τη σχέση εργοδότη-εργαζομένου και προβλέπουν την παροχή συνταξιοδοτικών και, ενδεχομένως, και άλλων δικαιωμάτων που αποτελούν μέρος των συνθηκών απασχόλησης, όταν η ευθύνη για την καταβολή παροχών δεν βαρύνει τη γενική κυβέρνηση βάσει των διατάξεων που διέπουν την κοινωνική ασφάλιση.
- 17.03 Το πεδίο των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης ποικίλλει από χώρα σε χώρα και από σύστημα σε σύστημα μέσα στην ίδια χώρα. Παραδείγματα συστημάτων είναι τα ακόλουθα:
- α) Η γενική κυβέρνηση υποχρεώνει όλους τους εργαζομένους να συμμετέχουν σε σύστημα κοινωνικής ασφάλισης·
 - β) Οι εργοδότες θέτουν ως προϋπόθεση για την απασχόληση τη συμμετοχή των εργαζομένων σε σύστημα κοινωνικής ασφάλισης που καθορίζει ο εργοδότης·
 - γ) Ο εργοδότης ενθαρρύνει τον εργαζόμενο να συμμετάσχει σε σύστημα καταβάλλοντας εισφορές για λογαριασμό του εργαζομένου·
 - δ) Μια συνδικαλιστική οργάνωση μεριμνά για μια συμφέρουσα ασφαλιστική κάλυψη που διατίθεται μόνο για τα μέλη της· ή
 - ε) Τα συστήματα που δεν είναι δημόσια συστήματα κοινωνικής ασφάλισης (δηλαδή δεν είναι συστήματα κοινωνικής ασφάλειας) μπορούν να καταρτιστούν με ασφαλιστική εταιρεία είτε με μορφή ομαδικού ασφαλιστήριου συμβολαίου είτε ως σειρά ατομικών ασφαλιστήριων συμβολαίων. Μπορεί επίσης να αναλάβει τη διαχείρισή τους μια ασφαλιστική εταιρεία έναντι αμοιβής. Εναλλακτικά, τα συστήματα μπορεί να τα διαχειρίζεται απευθείας ο εργοδότης για λογαριασμό του ή οι εργοδότες για λογαριασμό των εργαζομένων τους και των συντηρούμενων μελών των οικογενειών τους ή άλλοι για λογαριασμό μιας συγκεκριμένης ομάδας.

Πίνακας 17.1 — Συστήματα κοινωνικής ασφάλισης

Τύπος ασφάλισης	Χαρακτηριστικά	Μορφή οργάνωσης	Τομέας/υποτομέας
Κοινωνική ασφάλιση	Οι ασφαλισμένοι υποχρεούνται από το κράτος να ασφαλιστούν έναντι ορισμένων κοινωνικών κινδύνων.	Οργανώνεται από το κράτος μέσω οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης	Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης (S.1314)
Συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που συνδέονται με την απασχόληση, εκτός της κοινωνικής ασφάλισης	Οι εργοδότες μπορούν να θέτουν ως όρο για την απασχόληση την απαίτηση οι εργαζόμενοι να ασφαλιστούν έναντι ορισμένων κοινωνικών κινδύνων	Οργανώνονται από εργοδότες για λογαριασμό των εργαζομένων τους και των συντηρούμενων μελών των οικογενειών τους ή από άλλους για λογαριασμό συγκεκριμένης ομάδας	Τομέας ή υποτομέας του εργοδότη, ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία ή μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά

Συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, κοινωνική πρόνοια και ατομικά ασφαλιστήρια συμβόλαια

- 17.04 Η κοινωνική πρόνοια δεν είναι μέρος της κοινωνικής ασφάλισης. Οι παροχές κοινωνικής πρόνοιας καταβάλλονται ανεξάρτητα από τη συμμετοχή σε σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, δηλαδή χωρίς να έχουν γίνει αντίστοιχες εισφορές σε σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.

- 17.05 Η κοινωνική πρόνοια διαχωρίζεται από τη κοινωνική ασφάλιση, καθώς η επιλεξιμότητα για την είσπραξη παροχών κοινωνικής πρόνοιας καθορίζεται από τη γενική κυβέρνηση και δεν εξαρτάται από την απόφαση του ενδιαφερομένου να συμμετάσχει στο σύστημα, όπως αυτή προκύπτει από την καταβολή εισφορών. Συνήθως όλα τα μέλη των νοικοκυριών μόνιμων κατοίκων δικαιούνται να ζητήσουν παροχές κοινωνικής πρόνοιας, αλλά οι όροι για τη χορήγησή τους είναι συχνά περιοριστικοί. Συχνά αξιολογείται το διαθέσιμο εισόδημα, περιλαμβανομένων των παροχών κοινωνικής ασφάλισης, σε σχέση με τις ανάγκες του νοικοκυριού. Μόνο τα νοικοκυριά που βρίσκονται κάτω από ένα συγκεκριμένο όριο δικαιούνται την κοινωνική πρόνοια αυτού του είδους.
- 17.06 Τα ατομικά ασφαλιστήρια συμβόλαια μπορούν να χαρακτηριστούν ως συστήματα κοινωνικής ασφάλισης αν καλύπτουν κοινωνικούς κινδύνους και ανάγκες όπως η ασθένεια και το γήρας. Για να θεωρείται ένα ατομικό ασφαλιστήριο συμβόλαιο τμήμα ενός συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, τα ενδεχόμενα ή οι περιστάσεις κατά των οποίων ασφαλίζονται οι συμμετέχοντες πρέπει να αντιστοιχούν στους κινδύνους ή τις ανάγκες του σημείου 4.84· επιπλέον, πρέπει να ικανοποιείται ένας ή περισσότεροι από τους ακόλουθους όρους:
- α) Η συμμετοχή στο σύστημα είναι υποχρεωτική είτε διά νόμου είτε δυνάμει των όρων και των συνθηκών απασχόλησης ενός εργαζομένου ή μιας ομάδας εργαζομένων.
 - β) Το σύστημα είναι συλλογικό και λειτουργεί προς όφελος μιας καθορισμένης ομάδας εργαζομένων, είτε είναι εργαζόμενοι είτε αυτοαπασχολούμενοι ή χωρίς απασχόληση, και η συμμετοχή περιορίζεται στα μέλη αυτής της ομάδας.
 - γ) Ο εργοδότης καταβάλλει εισφορές (πραγματικές ή τεκμαρτές) στο σύστημα για λογαριασμό του εργαζομένου, ανεξάρτητα από το αν ο ίδιος ο εργαζόμενος καταβάλλει επίσης εισφορά.
- 17.07 Αποκλείονται από την κοινωνική ασφάλιση οι αποζημιώσεις με βάση ασφαλιστήρια συμβόλαια που έχουν συναφθεί με αποκλειστικό σκοπό την εξασφάλιση έκπτωσης, ακόμη και αν τα συμβόλαια αυτά βασίζονται σε συλλογική σύμβαση. Τέτοια ατομικά ασφαλιστήρια συμβόλαια καταγράφονται ως ασφαλίσεις ζωής και ασφαλίσεις κατά ζημιών. Επίσης αποκλείονται από την κοινωνική ασφάλιση οι αποζημιώσεις με βάση ασφαλιστήρια συμβόλαια που έχουν συναφθεί αποκλειστικά με πρωτοβουλία του ίδιου του ασφαλισμένου, ανεξάρτητα από τον εργοδότη του ή τη γενική κυβέρνηση.

Κοινωνικές παροχές

- 17.08 Οι κοινωνικές παροχές καθίστανται πληρωτέες όταν συμβαίνουν ορισμένα γεγονότα ή όταν υφίστανται ορισμένες συνθήκες που μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά την ευημερία των οικείων νοικοκυριών είτε με την επιβολή πρόσθετων αναγκών άντλησης ποσών από τους πόρους τους είτε μειώνοντας τα εισοδήματά τους. Οι κοινωνικές παροχές καταβάλλονται σε χρήμα ή σε είδος. Υπάρχουν διάφορες περιστάσεις στις οποίες πρέπει να καταβληθούν κοινωνικές παροχές:
- α) Οι δικαιούχοι ή τα συντηρούμενα μέλη των οικογενειών τους χρειάζονται ιατρική, οδοντιατρική ή άλλη θεραπεία, νοσηλεία, ανάρρωση ή μακροχρόνια φροντίδα λόγω ασθένειας, τραυματισμού, τοκετού, χρόνιας αναπηρίας, γήρατος κ.λπ. Οι κοινωνικές παροχές μπορεί να καταβάλλονται σε είδος με τη μορφή θεραπειών ή φροντίδας που παρέχεται δωρεάν ή σε τιμές που δεν είναι οικονομικά σημαντικές ή με την επιστροφή δαπανών που έχουν πραγματοποιήσει τα νοικοκυριά. Σε δικαιούχους που χρειάζονται υγειονομική περίθαλψη μπορεί να καταβάλλονται επίσης κοινωνικές παροχές σε χρήμα.
 - β) Οι δικαιούχοι πρέπει να υποστηρίζουν συντηρούμενα άτομα διαφόρων κατηγοριών: συζύγους, τέκνα, ηλικιωμένους συγγενείς, άτομα με αναπηρία κ.λπ. Οι κοινωνικές παροχές καταβάλλονται συνήθως σε χρήμα με τη μορφή τακτικών επιδομάτων συντηρούμενων μελών ή οικογενειακών επιδομάτων.
 - γ) Οι δικαιούχοι βλέπουν το εισόδημά τους να μειώνεται, επειδή δεν μπορούν να εργαστούν ή να εργαστούν με πλήρη απασχόληση. Συνήθως οι κοινωνικές παροχές καταβάλλονται τακτικά, σε χρήμα, και για όσο διάστημα ισχύει αυτή η κατάσταση. Σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να καταβληθεί ένα κατ' αποκοπήν ποσό επιπροσθέτως ή αντί μιας τακτικής πληρωμής. Ακολουθούν παραδείγματα λόγων για τους οποίους οι άνθρωποι μπορεί να μην μπορούν να εργαστούν:
 - 1. εθελοντική ή υποχρεωτική συνταξιοδότηση·
 - 2. αναγκαστική ανεργία, περιλαμβανομένων των προσωρινών απολύσεων ή της μερικής ανεργίας·
 - 3. ασθένεια, τραυματισμός από ατύχημα, τοκετός κ.λπ. που εμποδίζουν ένα άτομο να εργαστεί ή να εργαστεί με πλήρη απασχόληση.
 - δ) Οι δικαιούχοι λαμβάνουν πληρωμές για να αντισταθμίσουν τη μείωση εισοδήματός την οποία υφίστανται λόγω του θανάτου του κύριου εισοδηματία της οικογένειας.
 - ε) Στους δικαιούχους παρέχεται στέγη είτε δωρεάν, είτε σε τιμές που δεν είναι οικονομικά σημαντικές, είτε με την επιστροφή δαπανών που έχουν πραγματοποιήσει τα νοικοκυριά. Αυτές είναι κοινωνικές παροχές σε είδος.

στ) Οι δικαιούχοι λαμβάνουν επιδόματα για να καλύψουν εκπαιδευτικές δαπάνες που πραγματοποιούν είτε για λογαριασμό τους είτε για λογαριασμό των συντηρούμενων μελών της οικογένειάς τους. Μπορεί να παρέχονται εκπαιδευτικές υπηρεσίες ως κοινωνικές παροχές σε είδος.

Κοινωνικές παροχές της γενικής κυβέρνησης

- 17.09 Η γενική κυβέρνηση παρέχει κοινωνικές παροχές ως πληρωμές στο πλαίσιο της κοινωνικής ασφάλισης, της κοινωνικής πρόνοιας ή κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος.
- 17.10 Η κοινωνική ασφάλιση αφορά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που τα διαχειρίζεται η γενική κυβέρνηση.
- 17.11 Ο ορισμός των κοινωνικών παροχών περιλαμβάνει την παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης και υγείας. Κατά κανόνα η γενική κυβέρνηση θέτει τις υπηρεσίες αυτές στη διάθεση όλων των μελών του κοινωνικού συνόλου, χωρίς να απαιτεί συμμετοχή σε σύστημα ούτε να θέτει απαιτήσεις που πρέπει να πληρούνται. Οι υπηρεσίες αντιμετωπίζονται ως κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος και όχι ως τμήμα της κοινωνικής ασφάλισης ή της κοινωνικής πρόνοιας. Εκτός από τις υπηρεσίες υγείας και εκπαίδευσης που παρέχονται από τη γενική κυβέρνηση, οι υπηρεσίες αυτές μπορεί επίσης να παρέχονται σε άτομα από μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά. Τέτοιες υπηρεσίες αντιμετωπίζονται επίσης ως κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος και όχι ως τμήμα των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης.

Κοινωνικές παροχές που παρέχονται από άλλες θεσμικές μονάδες

- 17.12 Οι κοινωνικές παροχές μπορεί να παρέχονται από εργοδότες στους εργαζομένους τους και στα συντηρούμενα μέλη των οικογενειών τους ή από άλλες μονάδες όπως οι συνδικαλιστικές οργανώσεις. Όλες οι κοινωνικές παροχές που παρέχονται από μονάδες διαφορετικές από τη γενική κυβέρνηση καταβάλλονται στο πλαίσιο συστήματος κοινωνικής ασφάλισης.

Συντάξεις και άλλες μορφές παροχών

- 17.13 Οι παροχές κοινωνικής ασφάλισης και οι αντίστοιχες εισφορές χωρίζονται σ' αυτές που σχετίζονται με τις συντάξεις και σε εκείνες που σχετίζονται με άλλες μορφές παροχών. Η σημαντικότερη συνταξιοδοτική παροχή που καλύπτεται από συστήματα κοινωνικής ασφάλισης είναι το συνταξιοδοτικό εισόδημα, αλλά υπάρχουν και άλλα παραδείγματα. Για παράδειγμα, μπορεί να πληρώνονται συντάξεις σε χήρους και χήρες ή σε άτομα που έχουν υποστεί εργατικό ατύχημα και δεν είναι πλέον σε θέση να εργαστούν. Ο κύριος εισοδηματίας δεν είναι πλέον σε θέση, λόγω θανάτου ή ανικανότητας, να εξασφαλίσει ένα εισόδημα και, ως εκ τούτου, γίνονται πληρωμές που καταγράφονται ως συντάξεις.
- 17.14 Όλες οι άλλες παροχές ομαδοποιούνται ως μη συνταξιοδοτικές παροχές. Η διάκριση μεταξύ συνταξιοδοτικών και μη συνταξιοδοτικών παροχών είναι σημαντική, διότι για τις συντάξεις καταγράφονται υποχρεώσεις είτε υπάρχουν όντως αποθεματοποιημένα περιουσιακά στοιχεία για την κάλυψη των δικαιωμάτων είτε όχι, ενώ για τις μη συνταξιοδοτικές παροχές καταγράφονται αποθεματικά μόνο όταν υπάρχουν όντως αποθεματικά.

ΠΑΡΟΧΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΕΚΤΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΩΝ

- 17.15 Ορισμός: Οι άλλες παροχές κοινωνικής ασφάλισης ή οι μη συνταξιοδοτικές παροχές είναι παροχές που λαμβάνουν οι δικαιούχοι, άμεσα ή έμμεσα, ανάλογα με συγκεκριμένα συμβάντα και συνήθως σύμφωνα με προκαθορισμένους νομικούς ή συμβατικούς όρους.

Με εξαίρεση το συνταξιοδοτικό εισόδημα, μπορούν να καλύπτονται διάφορα άλλα ενδεχόμενα όπως οι παροχές υγειονομικής ασφάλισης, ασφάλισης ανεργίας και ασφάλισης μακροχρόνιας φροντίδας.

- 17.16 Οι άλλες παροχές κοινωνικής ασφάλισης παρέχονται στους δικαιούχους στο πλαίσιο συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης και συστημάτων που συνδέονται με την απασχόληση εκτός των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης.

Μη συνταξιοδοτικά δημόσια συστήματα κοινωνικής ασφάλισης

- 17.17 Ορισμός: Τα μη συνταξιοδοτικά δημόσια συστήματα κοινωνικής ασφάλισης είναι συμβατικά συστήματα ασφάλισης όπου οι δικαιούχοι, ως συμμετοχοί σε σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, υποχρεώνονται από τη γενική κυβέρνηση να ασφαλιστούν έναντι κινδύνων διαφορετικών από το γήρας και άλλους κινδύνους που συνδέονται με την ηλικία. Οι παροχές κοινωνικής ασφάλισης πλην των συνταξιοδοτικών, γνωστές ως μη συνταξιοδοτικές παροχές, παρέχονται στους δικαιούχους από τη γενική κυβέρνηση.
- 17.18 Οι δικαιούχοι καταβάλλουν συνήθως υποχρεωτικές εισφορές σε μη συνταξιοδοτικό δημόσιο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, το οποίο συχνά χρηματοδοτείται σε διανεμητική βάση. Βάσει του διανεμητικού συστήματος, οι εισφορές που καταβάλλονται σε μια περίοδο χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση των παροχών την ίδια περίοδο. Δεν υπάρχει στοιχείο αποταμίευσης ούτε για τη γενική κυβέρνηση, ούτε για τον εργοδότη που διαχειρίζεται το σύστημα, ούτε για τους δικαιούχους που συμμετέχουν σ' αυτό. Επομένως, γενικά δεν τίθεται θέμα πλεονάσματος και, αν υπάρχουν ελλείψεις στους πόρους, η γενική κυβέρνηση έχει την αρμοδιότητα να αλλάξει τις δεσμεύσεις που απορρέουν όχι μόνο από μελλοντικές αλλά και από παρελθούσες περιόδους απασχόλησης. Ωστόσο, σε ορισμένες χώρες τα μη συνταξιοδοτικά δημόσια συστήματα κοινωνικής ασφάλισης επιτρέπεται να συσσωρεύουν αποθεματικά, γνωστά ως ρυθμιστικά κεφάλαια.

- 17.19 Τα μη συνταξιοδοτικά δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης, ως εκκρεμούντα ποσά στο πλαίσιο δημόσιου συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, δεν αναγνωρίζονται στους βασικούς λογαριασμούς του ΕΣΛ. Οι εκτιμήσεις των εκκρεμούντων ποσών για δικαιώματα στο πλαίσιο μη συνταξιοδοτικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, καθώς και τυχόν άλλων μη συνταξιοδοτικών συστημάτων που συνδέονται με την απασχόληση και παρέχονται από τη γενική κυβέρνηση, δεν περιλαμβάνονται στους βασικούς λογαριασμούς και δεν καταγράφονται στον πίνακα 17.5.

Άλλα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που συνδέονται με την απασχόληση

- 17.20 **Ορισμός:** Τα άλλα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που συνδέονται με την απασχόληση είναι συμβατικά συστήματα ασφάλισης, που είτε είναι υποχρεωτικά διά νόμου είτε ενθαρρύνονται από τρίτο μέρος. Στα άλλα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που συνδέονται με την απασχόληση οι εργοδότες μπορούν να θέσουν ως όρο για την απασχόληση την απαίτηση οι εργαζόμενοι, δηλαδή οι δικαιούχοι, να συμμετέχουν σε σύστημα κοινωνικής ασφάλισης που ορίζει ο εργοδότης έναντι κινδύνων διαφορετικών από το γήρας και άλλους κινδύνους που συνδέονται με την ηλικία. Τέτοια συστήματα που συνδέονται με την απασχόληση παρέχονται στους δικαιούχους είτε από τον εργοδότη είτε από άλλες μονάδες για λογαριασμό του εργοδότη.
- 17.21 Τα άλλα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που συνδέονται με την απασχόληση θεωρούνται, όπως τα σχετικά συνταξιοδοτικά συστήματα, μέρος του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας, και οι διαπραγματεύσεις μεταξύ των εργαζομένων και των εργοδοτών μπορούν να επικεντρώνονται στις τρέχουσες συνθήκες εργασίας και στις μισθολογικές κλίμακες. Συχνά οι μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης παρέχονται από εργοδότες του ιδιωτικού τομέα μέσω συστημάτων που ελέγχονται από τους εργοδότες ή συνάπτονται με τρίτο μέρος, όπως μια ασφαλιστική εταιρεία που παρέχει κοινωνικές παροχές όπως ιδιωτική ιατρική κάλυψη.

Καταγραφή των αποθεματικών και των ροών ανά είδος μη συνταξιοδοτικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης

Δημόσια συστήματα κοινωνικής ασφάλισης

- 17.22 Αναγνωρίζοντας το γεγονός ότι η κοινωνική ασφάλιση χρηματοδοτείται κατά κανόνα σε διανεμητική βάση, τα δικαιώματα που απορρέουν απ' αυτήν, όπως οι κοινωνικές παροχές, περιλαμβανομένων των συντάξεων, δεν εμφανίζονται στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς.
- 17.23 Τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που απορρέουν από τα δημόσια συστήματα κοινωνικής ασφάλισης περιλαμβάνονται στον συμπληρωματικό πίνακα για κεκτημένα σε συγκεκριμένη ημερομηνία συνταξιοδοτικά δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης, αλλά δεν συμβαίνει το ίδιο για τα δικαιώματα που προκύπτουν από τα μη συνταξιοδοτικά δημόσια συστήματα κοινωνικής ασφάλισης.
- 17.24 Η καταγραφή των ροών για τα μη συνταξιοδοτικά δημόσια συστήματα κοινωνικής ασφάλισης αφορά εισφορές του εργοδότη και των εργαζομένων και παροχές κοινωνικής ασφάλισης.
- 17.25 Κάθε εισφορά του εργοδότη αντιμετωπίζεται ως μέρος του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας των εργαζομένων. Καταγράφεται ως διανεμητική συναλλαγή πληρωτέα από τον εργοδότη και εισπρακτέα από τον εργαζόμενο. Στη συνέχεια ο εργαζόμενος καταβάλλει στον οργανισμό κοινωνικής ασφάλισης ποσό ίσο μ' αυτό που λαμβάνει από τον εργοδότη μαζί με τυχόν δική του εισφορά. Το ποσό αυτό καταγράφεται ως χρήση για τα νοικοκυριά και ως πόρος για τη γενική κυβέρνηση.
- 17.26 Τυχόν εισφορές που καταβάλλονται από αυτοαπασχολούμενους ή από άτομα χωρίς απασχόληση περιλαμβάνονται κι αυτές στις εισφορές των νοικοκυριών προς τη γενική κυβέρνηση.
- 17.27 Οι παροχές κοινωνικής ασφάλισης καταγράφονται ως διανεμητικές συναλλαγές από τη γενική κυβέρνηση στα νοικοκυριά.
- 17.28 Στον πίνακα 17.2 αναγράφονται οι συναλλαγές που αφορούν τα συνταξιοδοτικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης. Είναι ταυτοσημίες με τις συναλλαγές που σχετίζονται με τα μη συνταξιοδοτικά δημόσια συστήματα κοινωνικής ασφάλισης.

Άλλα μη συνταξιοδοτικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που συνδέονται με την απασχόληση

- 17.29 Για τα άλλα μη συνταξιοδοτικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που συνδέονται με την απασχόληση τα δικαιώματα των συμμετεχόντων καταγράφονται συνήθως καθώς συγκεντρώνονται. Το εισόδημα από επενδύσεις που έχει αποκτηθεί από τα υπάρχοντα δικαιώματα καταγράφεται σαν να έχει διανεμηθεί στους δικαιούχους και επανεπενδυθεί απ' αυτούς στο σύστημα.
- 17.30 Η κοινωνική εισφορά του εργοδότη σε σύστημα ασφάλισης για λογαριασμό εργαζομένου αντιμετωπίζεται ως μέρος του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας των εργαζομένων.
- 17.31 Το εισόδημα από επενδύσεις επί συσσωρευμένων δικαιωμάτων καταγράφεται σαν να έχει διανεμηθεί στα νοικοκυριά μέσω του συστήματος. Το εισόδημα από επενδύσεις περιλαμβάνει τόκους και μερίσματα συν, αν η θεσμική μονάδα κατέχει μετοχές, το διανεμόμενο εισόδημα συλλογικών επενδύσεων. Είναι πιθανό να ανήκει στο σύστημα περιουσία και, συνεπώς, να παράγεται καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα. Αυτό περιλαμβάνεται στο εισόδημα από επενδύσεις που διανέμεται στους δικαιούχους. Σ' αυτή την περίπτωση, ο όρος «εισόδημα από επενδύσεις» πρέπει να ερμηνευτεί έτσι ώστε να περιλαμβάνει αυτή την πηγή εισοδήματος. Τα κέρδη και οι ζημιές διακράτησης που προκύπτουν από την επένδυση συσσωρευμένων δικαιωμάτων δεν περιλαμβάνονται στο εισόδημα από επενδύσεις, αλλά καταγράφονται ως άλλες μεταβολές λόγω αναπροσαρμογών.

- 17.32 Μέρος του εισοδήματος που διανέμεται στα νοικοκυριά χρησιμοποιείται για να καλύψει τις δαπάνες λειτουργίας του συστήματος. Οι δαπάνες αυτές εμφανίζονται ως παραγωγή του συστήματος και τελικές καταναλωτικές δαπάνες των νοικοκυριών. Το υπόλοιπο μέρος του διανεμόμενου εισοδήματος αντιμετωπίζεται ως συμπληρωματικές εισφορές που επιστρέφονται στο σύστημα από τα νοικοκυριά.
- 17.33 Οι κοινωνικές εισφορές εμφανίζονται ως καταβληθείσες από τα νοικοκυριά υπέρ του συστήματος. Το συνολικό ποσό των κοινωνικών εισφορών αποτελείται από τις πραγματικές εργοδοτικές εισφορές ως τμήμα του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας των εργαζομένων, τις πραγματικές εισφορές των εργαζομένων, των ατόμων που συμμετείχαν στο σύστημα στο παρελθόν, των αυτοαπασχολούμενων, των ατόμων χωρίς απασχόληση και των συνταξιούχων και τις συμπληρωματικές εισφορές που διευκρινίζονται στο σημείο 17.32.
- 17.34 Όσοι καταβάλλουν εισφορές σε σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και δεν είναι εργαζόμενοι, μπορεί να είναι αυτοαπασχολούμενοι ή άτομα χωρίς απασχόληση που συμμετέχουν λόγω του επαγγέλματός τους ή του προηγούμενου καθεστώτος απασχόλησής τους.
- 17.35 Οι κοινωνικές παροχές που καταβάλλονται σε νοικοκυριά από τον διαχειριστή του συστήματος εμφανίζονται ως διανεμητικές συναλλαγές στην κατηγορία των άλλων παροχών κοινωνικής ασφάλισης.
- 17.36 Η πληρωμή για την υπηρεσία που παρέχεται από τον διαχειριστή του συστήματος, η οποία ισούται με την αξία της παραγωγής του συστήματος, καταγράφεται ως τελική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών.
- 17.37 Η αύξηση των δικαιωμάτων λόγω πλεονάσματος των εισφορών έναντι των παροχών εμφανίζεται ως καταβληθείσα από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης στα νοικοκυριά. Το σκεπτικό είναι ότι, αφού αυτή η αύξηση των δικαιωμάτων επηρεάζει απευθείας την καθαρή θέση των νοικοκυριών, πρέπει να περιλαμβάνεται στην αποταμίευση του τομέα των νοικοκυριών.
- 17.38 Η προσαρμογή για τη μεταβολή των δικαιωμάτων που πληρώνονται από το σύστημα στα νοικοκυριά καταγράφεται ως απαίτηση των νοικοκυριών από το σύστημα.
- 17.39 Στον πίνακα 17.3 αναγράφονται οι συναλλαγές που αφορούν τα συνταξιοδοτικά συστήματα που συνδέονται με την απασχόληση. Οι εν λόγω συναλλαγές είναι ταυτοσήμες με τις συναλλαγές που αφορούν τα μη συνταξιοδοτικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης.

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

- 17.40 **Ορισμός:** Οι συντάξεις κοινωνικής ασφάλισης είναι παροχές που λαμβάνουν οι δικαιούχοι όταν συνταξιοδοτηθούν, συνήθως σύμφωνα με προκαθορισμένους νομικούς ή συμβατικούς όρους και κατά κανόνα με τη μορφή εγγυημένης προσόδου.

Η σημαντικότερη συνταξιοδοτική παροχή των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης είναι το συνταξιοδοτικό εισόδημα, αλλά μπορεί επίσης να υπάρχουν και άλλες περιπτώσεις. Για παράδειγμα, μπορεί να πληρώνονται συντάξεις σε χήρους και χήρες ή σε άτομα που έχουν υποστεί εργατικό ατύχημα και δεν είναι πλέον σε θέση να εργαστούν. Όλες οι περιπτώσεις που οδηγούν σε πληρωμές επειδή ο εισοδηματίας της οικογένειας δεν είναι πλέον σε θέση, λόγω θανάτου ή ανικανότητας, να εξασφαλίσει ένα εισόδημα για τον εαυτό του και για τα συντηρούμενα μέλη της οικογένειάς του αντιμετωπίζονται ως συντάξεις.

Είδη συνταξιοδοτικών συστημάτων

- 17.41 Οι συντάξεις που καταβάλλονται στους δικαιούχους μπορεί να λάβουν τις ακόλουθες μορφές:

- α) συνταξιοδοτικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης·
- β) κοινωνική πρόνοια· και
- γ) ατομικά ασφαλιστήρια συμβόλαια που αφορούν συντάξεις.

Συνήθως παρέχονται από οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, άλλους φορείς της γενικής κυβέρνησης, ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία ή θεσμικές μονάδες ως εργοδότες. Ωστόσο, μπορούν να εμπλέκονται άλλοι οργανισμοί, ανάλογα με τις συνθήκες κάθε χώρας. Η χρήση του όρου «οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης» δεν σημαίνει ότι υπάρχει πάντοτε ένα πραγματικό κεφάλαιο περιουσιακών στοιχείων που έχει δημιουργηθεί στο πλαίσιο του συστήματος. Οι όροι «οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης» και «συστήματα κοινωνικής ασφάλισης» είναι συνώνυμοι.

- 17.42 Οι συντάξεις της κοινωνικής ασφάλισης παρέχονται στους δικαιούχους στο πλαίσιο της συμμετοχής τους σε συστήματα κοινωνικής ασφάλισης. Το τμήμα που παρέχεται από τη γενική κυβέρνηση ονομάζεται «συντάξεις κοινωνικής ασφάλισης», περιλαμβάνονται των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης, ενώ το τμήμα που παρέχεται από άλλες μονάδες ονομάζεται λοιπές συντάξεις που συνδέονται με την απασχόληση. Ο διαχωρισμός μεταξύ των συντάξεων που παρέχονται από συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, αφενός, και από άλλα συστήματα που συνδέονται με την απασχόληση, αφετέρου, ποικίλλει σημαντικά από χώρα σε χώρα κι αυτό έχει ως συνέπεια η κάλυψη και, επομένως, η εθνική έννοια του όρου «κοινωνική ασφάλιση» να διαφέρει σημαντικά.

Συνταξιοδοτικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης

- 17.43 Ορισμός: Τα δημόσια συστήματα κοινωνικής ασφάλισης είναι συμβατικά συστήματα ασφάλισης όπου οι δικαιούχοι, στο πλαίσιο της συμμετοχής τους σε σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, υποχρεώνονται από τη γενική κυβέρνηση να ασφαλιστούν έναντι του γήρατος και άλλων κινδύνων που συνδέονται με την ηλικία όπως ανικανότητα, υγεία κλπ. Οι συντάξεις κοινωνικής ασφάλισης παρέχονται στους δικαιούχους από τη γενική κυβέρνηση.
- 17.44 Όταν η γενική κυβέρνηση αναλαμβάνει την ευθύνη για την παροχή συντάξεων σε μεγάλα τμήματα του κοινωνικού συνόλου, η κοινωνική ασφάλιση καλείται στην πραγματικότητα να εκπληρώσει τον ρόλο ενός συστήματος πολλαπλών εργοδοτών.
- 17.45 Οι δικαιούχοι καταβάλλουν συνήθως υποχρεωτικές εισφορές σε συνταξιοδοτικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, το οποίο συχνά χρηματοδοτείται σε διανεμητική βάση. Οι εισφορές που καταβάλλονται σε μία περίοδο χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση των παροχών την ίδια περίοδο. Δεν υπάρχει στοιχείο αποταμίευσης ούτε για τη γενική κυβέρνηση, ή για τον εργοδότη που διαχειρίζεται το σύστημα, ούτε για τους δικαιούχους που συμμετέχουν σ' αυτό. Επομένως, γενικά δεν τίθεται θέμα πλεονάσματος του συστήματος και, αν υπάρχουν ελλείψεις στους πόρους, η γενική κυβέρνηση έχει την αρμοδιότητα να αλλάξει τις δεσμεύσεις που απορρέουν όχι μόνο από μελλοντικές αλλά και από παρελθούσες περιόδους απασχόλησης. Ωστόσο, σε ορισμένες χώρες τα συνταξιοδοτικά δημόσια συστήματα κοινωνικής ασφάλισης επιτρέπεται να συσσωρεύουν αποθεματικά, γνωστά ως ρυθμιστικά κεφάλαια.
- 17.46 Η στενότερη μορφή των συντάξεων κοινωνικής ασφάλισης είναι πολύ βασικού επιπέδου. Το επίπεδο μπορεί να καθορίζεται ανεξάρτητα από το ύψος των εισφορών, όχι όμως και ανεξάρτητα από το γεγονός ότι έχουν καταβληθεί εισφορές για μια συγκεκριμένη περίοδο ή κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες. Συχνά το δικαίωμα του εργαζομένου σε σύνταξη κοινωνικής ασφάλισης είναι μεταβιβάσιμο από εργοδότη σε εργοδότη.
- 17.47 Αντίθετα, σε ορισμένες χώρες οι περισσότερες ή και όλες οι συντάξεις μπορεί να καταβάλλονται μέσω της κοινωνικής ασφάλισης. Σ' αυτή την περίπτωση, η γενική κυβέρνηση ενεργεί ως διαμεσολαβητής για τους εργοδότες έτσι ώστε, όταν η γενική κυβέρνηση λάβει τις εισφορές που έχουν καταβάλει ο εργοδότης και τα νοικοκυριά στο σύστημα, αναλαμβάνει τον κίνδυνο να προβεί στην τελική πληρωμή. Η γενική κυβέρνηση απαλλάσσει τον εργοδότη από τον κίνδυνο το κόστος των συντάξεων να είναι υπερβολικά μεγάλο για την επιχείρησή του και παρέχει στον πληθυσμό τη βεβαιότητα ότι οι συντάξεις θα καταβληθούν, αν και αυτό μπορεί να το κάνει υπό την αίρεση ότι μπορεί να μεταβάλει το ποσό των οφειλόμενων συντάξεων, ακόμη και αναδρομικά.
- 17.48 Τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα, ως εκκρεμούντα ποσά στο πλαίσιο συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, δεν αναγνωρίζονται στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς του ΕΣΛ. Οι εκτιμήσεις των εκκρεμούντων ποσών για δικαιώματα που θεμελιώνονται στο πλαίσιο δημόσιων συνταξιοδοτικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, καθώς και τυχόν άλλων συνταξιοδοτικών συστημάτων καθορισμένων παροχών που συνδέονται με την απασχόληση και παρέχονται από τη γενική κυβέρνηση, δεν περιλαμβάνονται στους βασικούς λογαριασμούς, αλλά καταγράφονται στον συμπληρωματικό πίνακα για κερτημένα σε συγκεκριμένη ημερομηνία συνταξιοδοτικά δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης που περιέχεται στον πίνακα 17.5.

Άλλα συνταξιοδοτικά συστήματα που συνδέονται με την απασχόληση

- 17.49 Ορισμός: Τα άλλα συνταξιοδοτικά συστήματα που σχετίζονται με την απασχόληση είναι συμβατικά ασφαλιστικά συστήματα, που είτε είναι υποχρεωτικά διά νόμου είτε ενθαρρύνονται από τις δημόσιες αρχές ή στα οποία οι εργοδότες θέτουν ως προϋπόθεση για την απασχόληση τη συμμετοχή των εργαζομένων (των δικαιούχων) σε σύστημα κοινωνικής ασφάλισης που καθορίζει ο εργοδότης για να ασφαλιστούν έναντι του γήρατος και άλλων κινδύνων που συνδέονται με την ηλικία. Αυτές οι συντάξεις που συνδέονται με την απασχόληση παρέχονται στους δικαιούχους είτε από τον εργοδότη είτε από άλλες μονάδες για λογαριασμό του εργοδότη.
- 17.50 Τα συνταξιοδοτικά συστήματα που διαχειρίζονται οι εργοδότες του ιδιωτικού τομέα δεν υπόκεινται συνήθως σε αναδρομικές προσαρμογές, εκτός αν οι εργοδότες και οι δικαιούχοι συμφωνήσουν να αλλάξουν τα πληρωτέα ποσά. Ωστόσο, υπάρχει ο κίνδυνος ο εργοδότης να μην είναι σε θέση να πληρώσει, επειδή δεν ασκεί πλέον την επιχειρηματική του δραστηριότητα. Η προστασία των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των επιμέρους ατόμων γίνεται όλο και πιο συνηθισμένη. Τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που συγκεντρώνονται με έναν εργοδότη μπορεί να μην είναι μεταβιβάσιμα σε νέο εργοδότη. Τα εργοδοτικά συστήματα είναι όλο και πιο συνηθισμένο να έχουν αποθεματικά. Ακόμη και αν δεν υπάρχουν αποθεματικά, οι λογιστικές συμβάσεις μπορεί να υποχρεώνουν τους εργοδότες να αναγνωρίσουν συνταξιοδοτικά δικαιώματα σημερινών και προηγούμενων εργαζομένων στους λογαριασμούς τους.
- 17.51 Οι άλλες συντάξεις που συνδέονται με την απασχόληση θεωρούνται μέρος του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας, και οι διαπραγματεύσεις μεταξύ των εργαζομένων και των εργοδοτών μπορούν να επικεντρώνονται στους τρέχοντες όρους εργασίας, στις μισθολογικές κλίμακες και στα συνταξιοδοτικά δικαιώματα. Συχνά οι συντάξεις παρέχονται από εργοδότες του ιδιωτικού τομέα μέσω συστημάτων που οι εργοδότες ελέγχουν ή συνάπτουν με τρίτο μέρος, όπως μια ασφαλιστική εταιρεία. Μερικές φορές είναι δυνατόν μια ειδικευμένη μονάδα να συμφωνήσει να αναλάβει την ευθύνη για την παροχή συντάξεων για έναν αριθμό εργοδοτών ως αντάλλαγμα για την ανάληψη του κινδύνου να εξασφαλιστεί ότι διατίθεται η κατάλληλη χρηματοδότηση για την καταβολή των συντάξεων που έχουν υποσχεθεί οι εργοδότες. Μια τέτοια ρύθμιση ονομάζεται συνταξιοδοτικό σύστημα πολλαπλών εργοδοτών.
- 17.52 Τόσο οι σημερινοί όσο και οι πρώην εργαζόμενοι, που είναι δικαιούχοι, μπορούν να πληρώνουν εισφορές στο σύστημα και θεωρείται ότι θα λάβουν εισόδημα περιουσίας απ' αυτό. Αυτό το εισόδημα περιουσίας θεωρείται, στη συνέχεια, ως συμπληρωματικές εισφορές πληρωτέες από τους ίδιους.

- 17.53 Τα συνταξιοδοτικά συστήματα, ανάλογα με τη φύση τους, υποδιαιρούνται σε συστήματα καθορισμένων εισφορών και συστήματα καθορισμένων παροχών.

Συστήματα καθορισμένων εισφορών

- 17.54 Ορισμός: Ένα σύστημα καθορισμένων εισφορών είναι ένα συνταξιοδοτικό σύστημα οι παροχές του οποίου καθορίζονται αποκλειστικά από το επίπεδο του κεφαλαίου που έχει συγκεντρωθεί από τις εισφορές που καταβάλλει ο εργαζόμενος στην επαγγελματική του ζωή και τις αυξήσεις της αξίας που απορρέουν από την επένδυση τέτοιων κεφαλαίων από τον διευθυντή του συνταξιοδοτικού συστήματος.
- 17.55 Στα συστήματα καθορισμένων εισφορών όλο τον κίνδυνο για την παροχή επαρκούς εισοδήματος στους συνταξιούχους τον επωμίζεται ο εργαζόμενος.
- 17.56 Η παροχή λεπτομερών στοιχείων για τα συστήματα καθορισμένων εισφορών είναι σχετικά απλή, δεδομένου ότι πρέπει να διατίθενται πλήρεις λογαριασμοί και δεν εμπλέκονται αναλογιστικοί υπολογισμοί. Τα περισσότερα από αυτά τα συστήματα αφορούν τον τομέα των εταιρειών (στήλη Α του πίνακα 17.5) αλλά είναι πιθανό, σε ορισμένες περιπτώσεις, να ενεργούν ως διευθυντές του συστήματος φορείς της γενικής κυβέρνησης. Τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που απορρέουν από όλα τα συνταξιοδοτικά συστήματα καθορισμένων εισφορών περιλαμβάνονται στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς.

Συστήματα καθορισμένων παροχών

- 17.57 Ορισμός: Ένα σύστημα καθορισμένων παροχών είναι συνταξιοδοτικό σύστημα στο πλαίσιο του οποίου οι παροχές που πρέπει να καταβληθούν στον εργαζόμενο όταν συνταξιοδοτηθεί ορίζονται με τη χρήση ενός τύπου, είτε μόνου του είτε σε συνδυασμό με ένα εγγυημένο ελάχιστο πληρωτέο ποσό.
- 17.58 Στα συστήματα καθορισμένων παροχών τον κίνδυνο για την παροχή επαρκούς εισοδήματος στους συνταξιούχους τον επωμίζεται ο εργοδότης ή μια μονάδα που ενεργεί για λογαριασμό του.

Πλασματικά συστήματα καθορισμένων εισφορών και υβριδικά συστήματα

- 17.59 Τα πλασματικά συστήματα καθορισμένων εισφορών και τα υβριδικά συστήματα ομαδοποιούνται ως συστήματα καθορισμένων παροχών.
- 17.60 Ορισμός: Ένα πλασματικό σύστημα καθορισμένων εισφορών είναι παρόμοιο με σύστημα καθορισμένων εισφορών αλλά με εγγυημένο ελάχιστο πληρωτέο ποσό.
- 17.61 Στα πλασματικά συστήματα καθορισμένων εισφορών, οι εισφορές (τόσο του εργαζομένου όσο και του εργοδότη) πιστώνονται και συσσωρεύονται σε ατομικούς λογαριασμούς. Αυτοί οι ατομικοί λογαριασμοί είναι πλασματικοί, με την έννοια ότι οι εισφορές στα συστήματα χρησιμοποιούνται για την καταβολή συνταξιοδοτικών παροχών σε σημερινούς συνταξιούχους. Τη στιγμή της συνταξιοδότησης, το συσσωρευμένο υπόλοιπο μετατρέπεται σε πρόσοδο μέσω ενός τύπου που βασίζεται, μεταξύ άλλων, σε έναν υπολογισμό του προσδόκιμου ζωής και αναθεωρείται σε ετήσια βάση, ώστε να συμβαδίζει με τον υπολογισμό του βιοτικού επιπέδου.
- 17.62 Τα υβριδικά συστήματα είναι συστήματα που έχουν στοιχεία καθορισμένων παροχών και καθορισμένων εισφορών. Ένα σύστημα ταξινομείται ως υβριδικό είτε επειδή περιέχει διατάξεις καθορισμένων παροχών και καθορισμένων εισφορών είτε επειδή περιλαμβάνει ένα πλασματικό σύστημα καθορισμένων εισφορών και, παράλληλα, διατάξεις καθορισμένων παροχών ή καθορισμένων εισφορών. Οι διατάξεις μπορεί να συνδυάζονται για έναν μεμονωμένο δικαιούχο ή να διαφοροποιούνται ανάλογα με τις ομάδες των δικαιούχων ανά είδος σύμβασης, παρεχόμενης σύνταξης κ.λπ.
- 17.63 Στα πλασματικά συστήματα καθορισμένων εισφορών και στα υβριδικά συστήματα τον κίνδυνο για την παροχή επαρκούς εισοδήματος στους συνταξιούχους τον μοιράζονται ο εργοδότης και ο εργαζόμενος.
- 17.64 Σε ορισμένες περιπτώσεις, τον κίνδυνο του εργοδότη μπορεί να επωμιστεί το σύστημα πολλαπλών εργοδοτών που διαχειρίζεται το συνταξιοδοτικό σύστημα καθορισμένων παροχών για λογαριασμό του εργοδότη.

Συστήματα καθορισμένων παροχών σε σύγκριση με συστήματα καθορισμένων εισφορών

- 17.65 Στη λογιστική, η θεμελιώδης διαφορά μεταξύ ενός συνταξιοδοτικού συστήματος καθορισμένων παροχών και ενός συνταξιοδοτικού συστήματος καθορισμένων εισφορών είναι ότι, για το συνταξιοδοτικό σύστημα καθορισμένων παροχών, η παροχή που καταβάλλεται στον εργαζόμενο την τρέχουσα περίοδο καθορίζεται με βάση τις ενέργειες του εργοδότη όσον αφορά το επίπεδο της σύνταξης, ενώ για συνταξιοδοτικό σύστημα καθορισμένων εισφορών η παροχή που καταβάλλεται στον εργαζόμενο την τρέχουσα περίοδο καθορίζεται από τις εισφορές προς το σύστημα, από το εισόδημα των επενδύσεων και από τα κέρδη και τις ζημιές κτήσης που έχουν πραγματοποιηθεί στις παρούσες και τις προηγούμενες εισφορές. Επομένως, ενώ διατίθενται καταρχήν πλήρεις πληροφορίες για τις παροχές προς τους συμμετέχοντες σε συνταξιοδοτικό σύστημα καθορισμένων εισφορών, οι παροχές προς τους συμμετέχοντες σε συνταξιοδοτικό σύστημα καθορισμένων παροχών υπολογίζονται αναλογιστικά.

- 17.66 Υπάρχουν τέσσερις πηγές μεταβολών στα συνταξιοδοτικά δικαιώματα τα οποία απορρέουν από συνταξιοδοτικό σύστημα καθορισμένων παροχών. Η πρώτη, η αύξηση βάσει της τρέχουσας υπηρεσίας, είναι η αύξηση των δικαιωμάτων που συνδέεται με τους μισθούς και τα ημερομίσθια που έχουν αποκτηθεί την τρέχουσα περίοδο. Η δεύτερη πηγή, η αύξηση βάσει της προηγούμενης υπηρεσίας, είναι η αύξηση της αξίας του δικαιώματος η οποία οφείλεται στο γεγονός ότι, για όλους τους συμμετέχοντες στο σύστημα, η συνταξιοδότηση (και ο θάνατος) μετατίθεται ένα έτος νωρίτερα. Η τρίτη πηγή μεταβολής του επιπέδου του δικαιώματος είναι η μείωση λόγω της πληρωμής παροχών προς συνταξιούχους του συστήματος. Η τέταρτη πηγή μεταβολής προκύπτει από άλλους παράγοντες, οι οποίοι παρουσιάζονται στον λογαριασμό άλλων μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων.
- 17.67 Όπως συμβαίνει με το συνταξιοδοτικό σύστημα καθορισμένων εισφορών, ο εργοδότης και/ή ο εργαζόμενος μπορούν να καταβάλλουν πραγματικές εισφορές στο σύστημα την τρέχουσα περίοδο. Ωστόσο, τέτοιες πληρωμές ενδέχεται να μην επαρκούν για να καλύψουν την αύξηση των παροχών που προκύπτουν από την απασχόληση του τρέχοντος έτους. Ως εκ τούτου, τεκμαίρεται η καταβολή συμπληρωματικής εισφοράς από τον εργοδότη προκειμένου να υπάρξει εξισορρόπηση μεταξύ των εισφορών (πραγματικών και τεκμαρτών) και της αύξησης των δικαιωμάτων βάσει της τρέχουσας υπηρεσίας. Τέτοιες τεκμαρτές εισφορές είναι συνήθως θετικές, μπορεί όμως να είναι και αρνητικές αν το άθροισμα των εισφορών που λαμβάνονται υπερβαίνει την αύξηση των δικαιωμάτων βάσει της τρέχουσας υπηρεσίας.
- 17.68 Στο τέλος της λογιστικής περιόδου, το επίπεδο των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που οφείλονται σε προηγούμενους και σημερινούς εργαζομένους μπορεί να υπολογιστεί με εκτίμηση της τρέχουσας αξίας των ποσών που πρέπει να πληρωθούν κατά τη συνταξιοδότηση βάσει αναλογιστικών υπολογισμών. Ένα από τα στοιχεία στα οποία οφείλεται η αύξηση αυτού του ποσού έτος με έτος είναι το γεγονός ότι η τρέχουσα αξία των δικαιωμάτων που υπάρχουν στην αρχή του έτους και εξακολουθούν να οφείλονται στο τέλος του έτους αυξήθηκε επειδή το μέλλον έρχεται ένα έτος νωρίτερα και, επομένως, για τον υπολογισμό της τρέχουσας αξίας πρέπει να χρησιμοποιηθεί ένας προεξοφλητικός συντελεστής (συντελεστής αναγωγής στην τρέχουσα αξία) λιγότερος. Αυτή η εξέλιξη στη διαδικασία αναγωγής των οφειλών στην τρέχουσα αξία τους ευθύνεται για την αύξηση των δικαιωμάτων βάσει της προηγούμενης υπηρεσίας.
- 17.69 Μία ακόμη βασική διαφορά μεταξύ του συνταξιοδοτικού συστήματος καθορισμένων παροχών και του συνταξιοδοτικού συστήματος καθορισμένων εισφορών αφορά την πληρωμή του κόστους λειτουργίας του συνταξιοδοτικού συστήματος. Στο συνταξιοδοτικό σύστημα καθορισμένων εισφορών οι δικαιούχοι επωμίζονται όλους τους κινδύνους. Το συνταξιοδοτικό σύστημα λειτουργεί για λογαριασμό τους και πληρώνουν το σχετικό κόστος. Αφού τη διαχείριση του συστήματος μπορεί να την αναλάβει μια μονάδα διαφορετική από τον εργοδότη, είναι σκόπιμο να θεωρηθεί το λειτουργικό κόστος ως μέρος του εισοδήματος από επενδύσεις που παρακρατείται από το σύστημα για να καλύψει το κόστος του και να δημιουργήσει κέρδος. Όπως συμβαίνει και με τη λογιστική αντιμετώπιση των ασφαλίσεων, το εισόδημα από επενδύσεις θεωρείται ότι αποδίδεται πλήρως στους δικαιούχους: ένα μέρος του χρησιμοποιείται για να καλύψει το κόστος και το υπόλοιπο επανεπενδύεται στο σύστημα.
- 17.70 Στα συνταξιοδοτικά συστήματα καθορισμένων παροχών η κατάσταση είναι διαφορετική. Τον κίνδυνο να μην επαρκούν τα κεφάλαια για να καλύψουν τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα τον επωμίζεται εν μέρει ή εξ ολοκλήρου ο εργοδότης ή μια μονάδα που ενεργεί για λογαριασμό του και όχι μόνον οι δικαιούχοι. Το σύστημα μπορεί να ελέγχεται απευθείας από τον εργοδότη και να είναι μέρος της ίδιας θεσμικής μονάδας ή να είναι καθαρά πλασματικό. Ακόμη και σ' αυτή την περίπτωση, υπάρχει κόστος που συνδέεται με τη λειτουργία του συστήματος. Τέτοιο κόστος, αν και το αναλαμβάνει αρχικά ο εργοδότης, είναι σκόπιμο να εκληφθεί ως μορφή εισοδήματος σε είδος που παρέχεται στους εργαζομένους και, για λόγους ευκολίας, μπορεί να συμπεριληφθεί στις εισφορές του εργοδότη. Αυτό προϋποθέτει ότι οι σημερινοί εργαζόμενοι αναλαμβάνουν όλο το κόστος και οι συνταξιούχοι κανένα. Προϋποθέτει επίσης ότι η απόδοση που πρέπει να γίνει στην περίπτωση πλασματικών συστημάτων μπορεί να εφαρμοστεί και σε άλλες περιστάσεις.
- 17.71 Για ένα σύστημα καθορισμένων παροχών, είναι απίθανο οι αυτοαπασχολούμενοι και τα άτομα χωρίς απασχόληση να πληρώνουν εισφορές σήμερα, αν και αυτό είναι δυνατόν αν συμμετείχαν στο παρελθόν σε απασχόληση που θεμελιώνει σύνταξη καθορισμένων παροχών και έχουν το δικαίωμα να συνεχίσουν να συμμετέχουν. Όσοι απασχολούνταν στο παρελθόν, είτε λαμβάνουν σήμερα σύνταξη είτε όχι, εισπράττουν εισόδημα περιουσίας και πληρώνουν συμπληρωματικές εισφορές.

Διαχειριστής συνταξιοδοτικού συστήματος, διευθυντής συνταξιοδοτικού συστήματος, συνταξιοδοτικά ταμεία και συνταξιοδοτικό σύστημα πολλαπλών εργοδοτών

- 17.72 Τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης μπορεί να τα διαχειρίζονται εργοδότες ή φορείς της γενικής κυβέρνησης, μπορεί να οργανώνονται από ασφαλιστικές εταιρείες για λογαριασμό εργαζομένων ή μπορεί να θεσπιστούν ξεχωριστές θεσμικές μονάδες για να διακρατούν και να διαχειρίζονται τα περιουσιακά στοιχεία που θα χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη και τη χορήγηση συντάξεων. Ο υποτομέας των συνταξιοδοτικών ταμείων αποτελείται μόνο από εκείνα τα συνταξιοδοτικά ταμεία κοινωνικής ασφάλισης που είναι θεσμικές μονάδες χωριστές από τις μονάδες που τα δημιουργούν.
- 17.73 Ένας εργοδότης μπορεί να συνάψει σύμβαση με άλλη μονάδα για τη διαχείριση του συνταξιοδοτικού συστήματος και την καταβολή των παροχών στους δικαιούχους. Αυτό μπορεί να γίνει με διάφορους τρόπους.
- 17.74 Πρώτον, ο διαχειριστής του συνταξιοδοτικού συστήματος ενεργεί απλά ως πράκτορας του εργοδότη, αναλαμβάνοντας την καθημερινή διαχείριση του συνταξιοδοτικού συστήματος, ενώ ο εργοδότης εξακολουθεί να έχει την ευθύνη για τυχόν έλλειμμα του συστήματος ή να αποκομίζει το όφελος από τυχόν πλεόνασμα.
- 17.75 Δεύτερον, ο διευθυντής του συνταξιοδοτικού συστήματος είναι επίσης υπεύθυνος για τον καθορισμό των όρων άλλου συνταξιοδοτικού συστήματος που συνδέεται με την απασχόληση και φέρει την τελική ευθύνη για τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα. Ο διευθυντής φέρει επίσης μεγάλο μέρος της ευθύνης για τη μακροπρόθεσμη πολιτική των επενδύσεων σε

περιουσιακά στοιχεία, περιλαμβανομένης της επιλογής των επενδυτικών σχεδίων και της δομής των διοικητικών παρόχων. Αν και η ίδια μονάδα μπορεί συχνά να διεκπεραιώνει τα καθήκοντα τόσο του διαχειριστή όσο και του διευθυντή του συνταξιοδοτικού συστήματος, σε ορισμένες περιπτώσεις διαφορετικές μονάδες αναλαμβάνουν αυτές τις ευθύνες.

- 17.76 Τρίτον, δεν είναι ασυνήθιστο μία μόνο μονάδα να συνάπτει συμβάσεις με περισσότερους εργοδότες προκειμένου να διαχειρίζεται τα συνταξιοδοτικά τους συστήματα στο πλαίσιο συνταξιοδοτικού συστήματος πολλαπλών εργοδοτών. Στην περίπτωση αυτή, το συνταξιοδοτικό σύστημα πολλαπλών εργοδοτών αναλαμβάνει την ευθύνη που προκύπτει όταν τυχόν ελλείμματα στα κεφάλαια δεν επαρκούν για να καλύψουν τα δικαιώματα, με αντάλλαγμα το δικαίωμα να κρατά τυχόν πλεόνασμα κεφαλαίων. Συγκεντρώνοντας τους κινδύνους που αφορούν πολλούς εργοδότες, το σύστημα πολλαπλών εργοδοτών επιδιώκει να επιτύχει ισορροπία μεταξύ της πιθανής υποχρηματοδότησης και υπερχρηματοδότησης των επιμέρους συστημάτων, ώστε τελικά να εξασφαλίσει πλεόνασμα από τα συστήματα συνολικά, όπως μια ασφαλιστική εταιρεία συγκεντρώνει τους κινδύνους για πολλούς πελάτες. Σ' αυτή την περίπτωση, το συνταξιοδοτικό σύστημα πολλαπλών εργοδοτών είναι ο διευθυντής του συνταξιοδοτικού συστήματος.
- 17.77 Όταν η κυβέρνηση αναλαμβάνει την ευθύνη για τη χορήγηση παροχών σε μεγάλα τμήματα του κοινωνικού συνόλου, η κοινωνική ασφάλιση διαδραματίζει τον ρόλο ενός συστήματος πολλαπλών εργοδοτών. Όπως η ασφαλιστική εταιρεία, η γενική κυβέρνηση αναλαμβάνει, στη συνέχεια, την ευθύνη για τυχόν ανεπάρκεια (έλλειψη) των κεφαλαίων που χρειάζονται για την κάλυψη των συνταξιοδοτικών υποχρεώσεων ή μπορεί να έχει το δικαίωμα να κρατήσει τυχόν πλεόνασμα που προκύπτει. Ωστόσο, η κοινωνική ασφάλιση χρηματοδοτείται συχνά σε διανεμητική βάση και επομένως, δεν τίθεται θέμα πλεονάσματος, ενώ, αν υπάρχουν ελλείψεις στους πόρους, η γενική κυβέρνηση μπορεί να έχει την εξουσία να αλλάξει τα δικαιώματα που συνδέονται όχι μόνο με μελλοντικές αλλά και με παρελθούσες περιόδους απασχόλησης.
- 17.78 Η ευθύνη του διευθυντή του συνταξιοδοτικού συστήματος για τυχόν υποχρηματοδότηση ή το όφελος που αποκομίζει από τυχόν υπερχρηματοδότηση καταγράφεται ως σχέση υποχρέωσης / περιουσιακού στοιχείου με τον διαχειριστή του συνταξιοδοτικού συστήματος. Η μεταβολή της υποχρέωσης μεταξύ του διευθυντή και του διαχειριστή του συνταξιοδοτικού συστήματος καταγράφεται ανά περίοδο. Ως υποχρεώσεις του διευθυντή του συνταξιοδοτικού συστήματος δεν καταγράφονται τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα του συστήματος αλλά η διαφορά μεταξύ των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων και των περιουσιακών στοιχείων του συστήματος. Αν τα περιουσιακά στοιχεία του συστήματος είναι μεγαλύτερα από τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα, κατάσταση που περιγράφεται ως υπερχρηματοδότηση, θα καταγράφεται μια σχέση υποχρεώσεων / περιουσιακών στοιχείων με τον διευθυντή του συνταξιοδοτικού συστήματος όταν είναι βέβαιο ότι το πλεόνασμα που προκύπτει από την υπερχρηματοδότηση θα γίνει περιουσία του διευθυντή του συνταξιοδοτικού συστήματος σε περίπτωση εκκαθάρισής του.
- 17.79 Τυχόν κέρδη ή ζημιές κτήσης επί των περιουσιακών στοιχείων που διαχειρίζεται ο διαχειριστής του συνταξιοδοτικού συστήματος αποδίδονται στον διευθυντή, έτσι ώστε η καθαρή θέση των συνταξιοδοτικών ταμείων να παραμένει ακριβώς μηδενική ανά πάσα στιγμή.

Καταγραφή των αποθεματικών και των ροών ανά είδος συνταξιοδοτικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης

Συναλλαγές συνταξιοδοτικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης

- 17.80 Καθώς η κοινωνική ασφάλιση χρηματοδοτείται κατά κανόνα σε διανεμητική βάση, τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που απορρέουν απ' αυτήν δεν εμφανίζονται στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς. Αν όλες οι χώρες χορηγούσαν παρόμοιες παροχές βάσει των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης και των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας, θα ήταν απλό να γίνουν συγκρίσεις σε διεθνές επίπεδο. Ωστόσο, αυτό δεν συμβαίνει και οι εθνικές αντιλήψεις σχετικά με το πεδίο που καλύπτει η κοινωνική ασφάλιση παρουσιάζουν μεγάλες διαφορές.
- 17.81 Συνταξιοδοτικά δικαιώματα που απορρέουν από δημόσια συστήματα κοινωνικής ασφάλισης δεν περιλαμβάνονται στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς. Τα συστήματα αυτά, καθώς και τα συστήματα των εργοδοτών, ποικίλλουν μεταξύ των κρατών μελών. Τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που προκύπτουν από συστήματα κοινωνικής ασφάλισης περιλαμβάνονται στον συμπληρωματικό πίνακα για κεκτημένα σε συγκεκριμένη ημερομηνία συνταξιοδοτικά δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης (πίνακας 17.5), ώστε να είναι δυνατή η σύγκριση των στοιχείων ανά χώρα.
- 17.82 Η καταγραφή των ροών για τα συνταξιοδοτικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης αφορά εισφορές του εργοδότη και των εργαζομένων και παροχές κοινωνικής ασφάλισης.
- 17.83 Κάθε εισφορά του εργοδότη αντιμετωπίζεται ως μέρος του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας των εργαζομένων. Καταγράφεται ως διανεμητική συναλλαγή από τον εργοδότη και προς τον εργαζόμενο. Στη συνέχεια, ο εργαζόμενος καταβάλλει ποσό ίσο με αυτό που λαμβάνει από τον εργοδότη, μαζί με τυχόν εισφορά που πληρώνει για δικό του λογαριασμό στον οργανισμό κοινωνικής ασφάλισης. Το ποσό αυτό καταγράφεται ως καταβληθέν από τα νοικοκυριά στη γενική κυβέρνηση.
- 17.84 Τυχόν εισφορές που καταβάλλονται από αυτοαπασχολούμενους ή από άτομα χωρίς απασχόληση περιλαμβάνονται επίσης στις εισφορές των νοικοκυριών προς τη γενική κυβέρνηση.
- 17.85 Οι παροχές κοινωνικής ασφάλισης καταγράφονται ως διανεμητικές συναλλαγές από τη γενική κυβέρνηση στα νοικοκυριά.
- 17.86 Στον πίνακα 17.2 αναγράφονται οι συναλλαγές ενός συνταξιοδοτικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης.

Πίνακας 17.2 — Λογαριασμοί κοινωνικών εισφορών και συνταξιοδοτικών παροχών που πληρώνονται μέσω της κοινωνικής ασφάλισης

Χρήσεις					Είδος συναλλαγής και ροής	Πόροι				
Εργο- δότης	Οργανι- σμός κοινωνι- κής ασφάλι- σης	Νοικο- κυριά	Άλλοι τομείς	Σύνολο οικονο- μία		Εργο- δότης	Οργανι- σμός κοινωνι- κής ασφάλι- σης	Νοικο- κυριά	Άλλοι τομείς	Σύνολο οικονο- μία
Λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος										
139,0				139,0	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές (D.1211)					
Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος διανομής πρωτογενούς εισοδήματος										
					Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές (D.1211)			139,0		139,0
Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος										
		226,0		226,0	Εισφορές κοινωνικής ασφάλι- σης (συντάξεις)		226,0			226,0
		139,0		139,0	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές (D.6111)		139,0			139,0
		87,0		87,0	Πραγματικές συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών (D.6131)		87,0			87,0
	210,0			210,0	Συνταξιοδοτικές παροχές κοι- νωνικής ασφάλισης σε μετρητά (D.6211)			210,0		210,0

Συναλλαγές άλλων συνταξιοδοτικών συστημάτων που συνδέονται με την απασχόληση

- 17.87 Για τα άλλα συστήματα που συνδέονται με την απασχόληση, τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα των συμμετεχόντων καταγράφονται συνήθως καθώς συσσωρεύονται. Εισόδημα από επενδύσεις που έχει αποκτηθεί από υπάρχοντα συνταξιοδοτικά δικαιώματα καταγράφεται σαν να έχει διανεμηθεί στους δικαιούχους και να το έχουν επανεπενδύσει στο σύστημα.
- 17.88 Η καταγραφή των συναλλαγών για ένα σύστημα καθορισμένων εισφορών δεν είναι τόσο περίπλοκη όσο η καταγραφή των συναλλαγών για ένα σύστημα καθορισμένων παροχών.
- 17.89 Και για τα δύο είδη συστημάτων, υποτίθεται ότι υπάρχει συνταξιοδοτικό ταμείο. Για ένα συνταξιοδοτικό σύστημα καθορισμένων εισφορών, πρέπει να υπάρχει ένα πραγματικό ταμείο. Για ένα συνταξιοδοτικό σύστημα καθορισμένων παροχών, μπορεί να υπάρχει στην πραγματικότητα ταμείο ή μπορεί να είναι πλασματικό. Αν υπάρχει ταμείο, μπορεί να είναι μέρος της ίδιας θεσμικής μονάδας όπως ο εργοδότης, μπορεί να είναι ξεχωριστή θεσμική μονάδα με αυτόνομο συνταξιοδοτικό σύστημα ή μπορεί να είναι μέρος ενός άλλου χρηματοοικονομικού οργανισμού, είτε ασφαλιστικής εταιρείας είτε συνταξιοδοτικού συστήματος πολλαπλών εργοδοτών.

Συναλλαγές συνταξιοδοτικών συστημάτων καθορισμένων εισφορών

- 17.90 Η εισφορά του εργοδότη σε συνταξιοδοτικό σύστημα καθορισμένων εισφορών για λογαριασμό εργαζομένου θεωρείται ως μέρος του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας των εργαζομένων.
- 17.91 Το εισόδημα από επενδύσεις επί συσσωρευμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων καταγράφεται σαν να έχει διανεμηθεί στα νοικοκυριά από το συνταξιοδοτικό ταμείο. Το εισόδημα από επενδύσεις περιλαμβάνει τόκους και μερίσματα συν το διανεμόμενο εισόδημα που προκύπτει από οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων, αν το συνταξιοδοτικό ταμείο κατέχει μετοχές τους. Είναι πιθανό στο συνταξιοδοτικό ταμείο να ανήκει περιουσία και, συνεπώς, να παράγεται καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα· το πλεόνασμα αυτό περιλαμβάνεται στο εισόδημα από επενδύσεις που διανέμεται στους δικαιούχους των συντάξεων. Σ' αυτή την περίπτωση, ο όρος «εισόδημα από επενδύσεις» περιλαμβάνει αυτή την πηγή εισοδήματος, αν υπάρχει. Τα κέρδη και οι ζημιές κτήσης που προκύπτουν από την επένδυση συσσωρευμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων δεν περιλαμβάνονται στο εισόδημα από επενδύσεις, αλλά καταγράφονται ως άλλες μεταβολές λόγω αναπροσαρμογών.
- 17.92 Μέρος του εισοδήματος που διανέμεται σε νοικοκυριά χρησιμοποιείται για να καλύψει τις δαπάνες λειτουργίας του συνταξιοδοτικού ταμείου. Οι δαπάνες αυτές εμφανίζονται ως παραγωγή του συνταξιοδοτικού ταμείου και τελική καταναλωτική δαπάνη του νοικοκυριού. Το υπόλοιπο μέρος του διανεμηθέντος εισοδήματος αντιμετωπίζεται ως συμπληρώματα συνταξιοδοτικών εισφορών που επιστρέφονται στο συνταξιοδοτικό ταμείο από τα νοικοκυριά.

- 17.93 Οι κοινωνικές εισφορές καταγράφονται ως πληρωμένες από νοικοκυριά στο συνταξιοδοτικό ταμείο. Το συνολικό ποσό των κοινωνικών εισφορών αποτελείται από τις πραγματικές εισφορές των εργοδοτών ως μέρος του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας των εργαζομένων, τις πραγματικές εισφορές των εργαζομένων και ενδεχομένως άλλων ατόμων, π.χ. ατόμων που συμμετείχαν στο σύστημα στο παρελθόν, αυτοαπασχολούμενων και ατόμων χωρίς απασχόληση καθώς και συνταξιούχων, και από συμπληρωματικές εισφορές που διευκρινίζονται στο σημείο 17.92. Για λόγους σαφήνειας και για τη διευκόλυνση της σύγκρισης με τα συστήματα καθορισμένων παροχών, οι συμπληρωματικές εισφορές εμφανίζονται στο σύνολο της αξίας τους. Οι συνολικές εισφορές που καταβάλλουν τα νοικοκυριά στο συνταξιοδοτικό ταμείο είναι καθαρές, με τον ίδιο τρόπο που είναι καθαρά τα ασφάλιστρα, δηλαδή αποτελούν το σύνολο όλων των εισφορών που καταβάλλονται μείον τη χρέωση για τα έξοδα λειτουργίας.
- 17.94 Εκτός των εργαζομένων που καταβάλλουν εισφορές σε συνταξιοδοτικό σύστημα καθορισμένων εισφορών, οι συνεισφέροντες μπορεί να είναι αυτοαπασχολούμενοι που συμμετέχουν σε συνταξιοδοτικό σύστημα καθορισμένων εισφορών ή άτομα χωρίς απασχόληση που συμμετέχουν σε συνταξιοδοτικό σύστημα καθορισμένων εισφορών λόγω του επαγγέλματός τους ή της προηγούμενης κατάστασης απασχόλησής τους.
- 17.95 Συνταξιοδοτικές παροχές που καταβάλλονται στα νοικοκυριά από το συνταξιοδοτικό ταμείο καταγράφονται ως διανεμητικές συναλλαγές στην κατηγορία των λοιπών συνταξιοδοτικών παροχών κοινωνικής ασφάλισης (D.6221).
- 17.96 Υπάρχει επίσης μια συναλλαγή για την υπηρεσία που παρέχεται από το συνταξιοδοτικό ταμείο (ίση με την αξία της παραγωγής του συνταξιοδοτικού ταμείου) η οποία καταγράφεται ως τελική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών.
- 17.97 Η αύξηση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω πλεονάσματος των εισφορών έναντι των παροχών καταγράφεται ως καταβληθείσα από το συνταξιοδοτικό ταμείο στα νοικοκυριά. Ομοίως, η μείωση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω ελλείμματος των εισφορών σε σχέση με τις παροχές καταγράφεται ως πληρωμή από τα νοικοκυριά στο συνταξιοδοτικό ταμείο. Η μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων επηρεάζει απευθείας την καθαρή θέση των νοικοκυριών και, επομένως, τις αποταμιεύσεις του τομέα των νοικοκυριών. Δεδομένου ότι μεγάλο μέρος της αύξησης των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των συμμετεχόντων σε συνταξιοδοτικό σύστημα καθορισμένων εισφορών και, κατά συνέπεια, τελικά, η χρηματοδότηση αυτών των παροχών προέρχεται από κέρδη κτήσης που δεν περιλαμβάνονται στις συμπληρωματικές εισφορές των συμμετεχόντων σε συνταξιοδοτικά συστήματα καθορισμένων εισφορών, η προσαρμογή για τη μεταβολή των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων για τα άτομα αυτά θα είναι συχνά αρνητική.
- 17.98 Η προσαρμογή για τη μεταβολή των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που πληρώνονται από το συνταξιοδοτικό ταμείο στα νοικοκυριά καταγράφεται ως απαίτηση των νοικοκυριών από το συνταξιοδοτικό ταμείο.
- 17.99 Ο πίνακας 17.3 παρουσιάζει τις εγγραφές που χρειάζονται για την καταγραφή των συναλλαγών που σχετίζονται με ένα σύστημα καθορισμένων εισφορών. Ο πίνακας αυτός είναι απλούστερος από τον αντίστοιχο πίνακα για ένα σύστημα καθορισμένων παροχών λόγω της απουσίας τεκμαρτών συναλλαγών.

Πίνακας 17.3 — Λογαριασμοί για τις συνταξιοδοτικές παροχές που καταβάλλονται στο πλαίσιο ενός συστήματος καθορισμένων εισφορών

Χρήσεις					Είδος λογαριασμού και συναλλαγής	Πόροι				
Εργοδό- της	Συντα- ξιοδοτικό ταμείο	Νοικο- κυριά	Άλλοι τομείς	Σύνολο οικονο- μία		Εργοδό- της	Συνταξιο- δοτικό ταμείο	Νοικο- κυριά	Άλλοι τομείς	Συνολική οικονο- μία
Λογαριασμός παραγωγής										
					Παραγωγή (P.1)		1,4			1,4
Λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος										
11,0				11,0	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές (D.1211)					
Διανομή πρωτογενούς εισοδήματος										
					Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές (D.1211)			11,0		11,0
			3,0	3,0	Εισόδημα περιουσίας (D.4)		3,0			3,0
	16,2			16,2	Εισόδημα από επενδύσεις πληρωτέο σε δικαιούχους συντάξεων (D.442)			16,2		16,2

Χρήσεις					Είδος λογαριασμού και συναλλαγής	Πόροι				
Εργοδό- της	Συντα- ξιοδοτικό ταμείο	Νοικο- κυριά	Άλλοι τομείς	Σύνολο οικονο- μία		Εργοδό- της	Συνταξιο- δοτικό ταμείο	Νοικο- κυριά	Άλλοι τομείς	Συνο- λική οικο- νομία
Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος										
		37,3		37,3	Συνολικές συνταξιοδοτι- κές εισφορές νοικοκυ- ριών		37,3			37,3
		11,0		11,0	Πραγματικές εργοδοτι- κές συνταξιοδοτικές εισφορές (D.6111)		11,0			11,0
		11,5		11,5	Πραγματικές συνταξιο- δοτικές εισφορές νοικο- κυριών (D.6131)		11,5			11,5
		16,2		16,2	Συμπληρώματα συντα- ξιοδοτικών εισφορών νοικοκυριών (D.6141)		16,2			16,2
		- 1,4		- 1,4	Λειτουργικές δαπάνες συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης (D.615C)		- 1,4			- 1,4
	26,0			26,0	Λοιπές συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης (D.6221)			26,0		26,0
Λογαριασμός χρήσης εισοδήματος										
		1,4		1,4	Τελική καταναλωτική δαπάνη (P.3)					
	11,3			11,3	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτι- κών δικαιωμάτων (D.8)			11,3		11,3
- 11,0	- 11,8	25,8	- 3,0	0	Αποταμίευση					
Μεταβολές περιουσιακών στοιχείων					Χρηματοοικονομικός λογαριασμός	Μεταβολές υποχρεώσεων				
					Καθαρή ικανότητα χρη- ματοδότησης / ανάγκη χρηματοδότησης (B.9)	- 11,0	- 11,8	25,8	- 3,0	0,0
		11,3		11,3	Συνταξιοδοτικά δικαιώ- ματα (F.63)		11,3			11,3
- 11,0	- 0,5	14,5	- 3,0	0,0	Άλλα χρηματοοικονο- μικά περιουσιακά στοι- χεία					

Άλλες ροές που σχετίζονται με τα συνταξιοδοτικά συστήματα καθορισμένων εισφορών

17.100 Οι άλλοι παράγοντες που επηρεάζουν τη μεταβολή, στον ισολογισμό, της εγγραφής για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων εμφανίζονται στον λογαριασμό λοιπών μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων. Ειδικότερα, τα δικαιώματα των δικαιούχων του συστήματος εμφανίζουν, στον λογαριασμό αναπροσαρμογής, κέρδη ή ζημιές κτήσης που αντιστοιχούν ακριβώς στα περιουσιακά στοιχεία που κατέχει το συνταξιοδοτικό ταμείο για να ανταποκριθεί σ' αυτές τις υποχρεώσεις.

17.101 Η επένδυση των δικαιωμάτων των συνταξιοδοτικών συστημάτων καθορισμένων εισφορών οδηγεί σε κέρδη ή ζημιές κτήσης. Τέτοια κέρδη ή ζημιές προέρχονται από τις μεταβολές της αξίας των περιουσιακών στοιχείων που κατέχει το συνταξιοδοτικό ταμείο, και ένα ποσό ακριβώς ισόποσο με τα κέρδη και τις ζημιές κτήσης αποδίδεται ως αύξηση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των δικαιούχων. Το ποσό αυτό καταγράφεται στον λογαριασμό αναπροσαρμογής.

Συναλλαγές συνταξιοδοτικών συστημάτων καθορισμένων παροχών

- 17.102 Στα συνταξιοδοτικά συστήματα καθορισμένων παροχών την ευθύνη της πληρωμής των συντάξεων την έχει ο εργοδότης. Εναλλακτικές δυνατότητες που συνίστανται στη χρήση ενός συστήματος πολλαπλών εργοδοτών ή στην ανάληψη της ευθύνης από τη γενική κυβέρνηση για λογαριασμό του εργοδότη ακολουθούν τους ορισμούς που δίνονται στα σημεία 17.76 και 17.77.
- 17.103 Η συνολική εισφορά του εργοδότη σε συνταξιοδοτικό σύστημα καθορισμένων παροχών για λογαριασμό του εργαζομένου του πρέπει να είναι επαρκής ώστε, μαζί με τις τυχόν πραγματικές εισφορές του εργαζομένου και αφαιρώντας το κόστος λειτουργίας του συστήματος, να αντιστοιχεί στην αύξηση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων του εργαζομένου βάσει της τρέχουσας υπηρεσίας. Η συνεισφορά του εργοδότη χωρίζεται σε δύο μέρη, το ένα πραγματικό και το άλλο τεκμαρτό, και το τεκμαρτό υπολογίζεται έτσι ώστε να εξασφαλίζεται απόλυτη συμφωνία μεταξύ όλων των εισφορών στο ταμείο που αυξάνουν τα δικαιώματα του εργαζομένου και το κόστος τους στην τρέχουσα υπηρεσία.
- 17.104 Η εισφορά του εργοδότη υπολογίζεται σε σχέση με το συνταξιοδοτικό δικαίωμα που αποκτάται την περίοδο ανεξάρτητα από τυχόν εισόδημα από επενδύσεις που αποκτήθηκε από το σύστημα την ίδια περίοδο ή τυχόν υπερχρηματοδότηση του συστήματος. Το δικαίωμα της τρέχουσας περιόδου είναι μέρος του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας των εργαζομένων, ενώ το γεγονός ότι δεν περιλαμβάνει το σύνολο της αξίας των εισφορών του εργοδότη θα οδηγήσει σε υποεκτίμηση του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας των εργαζομένων και σε υπερεκτίμηση του λειτουργικού πλεονάσματος του εργοδότη. Είναι σημαντικό να εξακολουθήσουν να καταγράφονται οι εισφορές ακόμη και στην περίπτωση παύσης εισφορών, όταν ο εργοδότης δεν καταβάλλει στην πραγματικότητα εισφορές, επειδή το όφελος για τον εργοδότη θεωρείται ως μεταβολή των υποχρεώσεων μεταξύ του συνταξιοδοτικού ταμείου και του εργοδότη. Έτσι, η καθαρή θέση και των δύο παραμένει η ίδια όπως όταν οι εισφορές δεν καταγράφονται σε περίοδο παύσης εισφορών, χωρίς να μειώνεται το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας των εργαζομένων με τεχνητό τρόπο.
- 17.105 Στα συστήματα καθορισμένων παροχών, είναι δυνατόν να υπάρχει μια περίοδος θεμελίωσης δικαιώματος μετά το πέρας της οποίας ο εργαζόμενος δικαιούται να λάβει σύνταξη. Παρά την εν λόγω περίοδο θεμελίωσης δικαιώματος, τόσο οι εισφορές όσο και τα δικαιώματα πρέπει να καταγράφονται από την αρχή της απασχόλησης, προσαρμοσμένα με συντελεστή που απηχεί την πιθανότητα να περάσει ο εργαζόμενος με επιτυχία την περίοδο θεμελίωσης δικαιώματος.
- 17.106 Το σύνολο των πραγματικών και τεκμαρτών συνταξιοδοτικών εισφορών των εργοδοτών θεωρείται ως εισόδημα εξαρτημένης εργασίας των εργαζομένων. Καταγράφεται ως χρήση του εργοδότη στον λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος και ως πόρος του εργαζομένου στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος.
- 17.107 Η αύξηση της τρέχουσας αξίας των δικαιωμάτων των εργαζομένων που εξακολουθούν να καταβάλλουν εισφορές και όσων δεν καταβάλλουν πλέον εισφορές, αλλά εξακολουθούν να δικαιούνται συντάξεις στο μέλλον, αντιπροσωπεύει το εισόδημα από επενδύσεις που διανέμεται στους εργαζομένους. Δεν γίνεται καμία αφαίρεση για κανένα ποσό που μπορεί να χρηματοδοτηθεί από κέρδη κτήσης ή που δεν καλύπτεται πλήρως από τα υπάρχοντα κεφάλαια. Το εισόδημα από επενδύσεις που διανέμεται στους εργαζομένους καλύπτει το ποσό που οφείλεται αναντίρρητα στον εργαζόμενο σύμφωνα με τις ισχύουσες συμφωνίες· τα μέσα με τα οποία ο εργοδότης μπορεί τελικά να καλύψει αυτή την υποχρέωση δεν επηρεάζουν την καταγραφή του ως εισοδήματος από επένδυση περισσότερο από ό,τι τα μέσα με τα οποία χρηματοδοτούνται στην πραγματικότητα τα επιτόκια ή τα μερίσματα επηρεάζουν την καταγραφή τους ως εισοδήματος από επένδυση. Το εισόδημα από επενδύσεις καταγράφεται ως χρήση για το συνταξιοδοτικό ταμείο και ως πόρος για τα νοικοκυριά. Επανεπενδύεται αμέσως από τα νοικοκυριά στο ταμείο και περιλαμβάνεται στις συμπληρωματικές συνταξιοδοτικές εισφορές.
- 17.108 Στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος, οι κοινωνικές εισφορές εμφανίζονται ως χρήση των νοικοκυριών και ως πόρος για το συνταξιοδοτικό ταμείο. Το συνολικό ποσό των πληρωτέων κοινωνικών εισφορών αποτελείται από τις πραγματικές και τεκμαρτές εισφορές των εργοδοτών ως μέρος του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας των εργαζομένων, εξαιρουμένου του ποσού των δαπανών λειτουργίας του συνταξιοδοτικού συστήματος, συν τις πραγματικές εισφορές των εργαζομένων συν τις συμπληρωματικές εισφορές που προσδιορίζονται στο σημείο 17.107. Όπως εξηγείται προηγουμένως στα σημεία 17.54 έως 17.56 σχετικά με τα συστήματα καθορισμένων εισφορών, οι λογαριασμοί δείχνουν τη συνολική αξία των εισφορών και των συμπληρωματικών εισφορών μέσω ενός στοιχείου συμψηφισμού που αντιπροσωπεύει την χρέωση για τις πληρωτέες δαπάνες λειτουργίας. Το ποσό που στην πραγματικότητα πληρώθηκε είναι το καθαρό ποσό των εισφορών.
- 17.109 Οι συνταξιοδοτικές παροχές που χορηγούνται στα νοικοκυριά από το συνταξιοδοτικό σύστημα καταγράφονται στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος. Όταν οι παροχές λαμβάνονται με τη μορφή προσόδου, εμφανίζονται οι πληρωμές της προσόδου και όχι τα εφάπαξ ποσά που είναι πληρωτέα τη στιγμή της συνταξιοδότησης.
- 17.110 Στον λογαριασμό χρήσης εισοδήματος, υπάρχει μια εγγραφή για πληρωμή της υπηρεσίας που παρέχεται από το συνταξιοδοτικό ταμείο, ίση με την αξία της παραγωγής του συνταξιοδοτικού ταμείου συν την παραγωγή των επιχειρήσεων που διαχειρίζονται προσόδους που έχουν αγοραστεί με συνταξιοδοτικά δικαιώματα. Εμφανίζεται ως χρήση για τα νοικοκυριά και πόρος για τα συνταξιοδοτικά ταμεία.
- 17.111 Επίσης, στον λογαριασμό χρήσης εισοδήματος, υπάρχει εγγραφή που δείχνει την αύξηση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που προκύπτει από τη χορήγηση περαιτέρω συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων από τον εργοδότη αφενός, μείον τη μείωση από τις εισπρακτέες παροχές αφετέρου. Το ποσό αυτό καταγράφεται ως πόρος για τα νοικοκυριά και χρήση για το συνταξιοδοτικό ταμείο. Το σκεπτικό είναι ότι, εφόσον αυτή η μεταβολή των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων επηρεάζει απευθείας την καθαρή θέση των νοικοκυριών, πρέπει να περιλαμβάνεται στην αποταμίευση του τομέα των νοικοκυριών.

- 17.112 Το ποσό που εμφανίζεται στον λογαριασμό χρήσης εισοδήματος ότι πληρώθηκε από το συνταξιοδοτικό ταμείο στα νοικοκυριά εμφανίζεται στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό ως μεταβολή περιουσιακών στοιχείων των νοικοκυριών έναντι του συνταξιοδοτικού ταμείου.
- 17.113 Και άλλοι οργανισμοί, όπως οι συνδικαλιστικές οργανώσεις, μπορούν να διαχειρίζονται συνταξιοδοτικά συστήματα καθορισμένων παροχών για τα μέλη τους. Τα συστήματα αυτού του είδους είναι, από όλες τις απόψεις, παρόμοια με τα συνταξιοδοτικά συστήματα καθορισμένων παροχών των εργοδοτών. Ακολουθείται ακριβώς ή ίδια καταγραφή, εκτός από το γεγονός ότι οι αναφορές στον εργοδότη πρέπει να νοούνται ως αναφορές στον διευθυντή του συστήματος και οι αναφορές στον εργαζόμενο πρέπει να νοούνται ως αναφορές στον συμμετέχοντα στο συνταξιοδοτικό σύστημα.
- 17.114 Για να καταδειχτεί η καταγραφή των συναλλαγών που συνδέονται με συνταξιοδοτικό σύστημα καθορισμένων παροχών, ο πίνακας 17.4 παρουσιάζει ένα αριθμητικό παράδειγμα. Τα τεκμαρτά στοιχεία εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες· τα στοιχεία που προκύπτουν από αναδρομολόγηση εμφανίζονται με πλάγιους χαρακτήρες.

Πίνακας 17.4 — Λογαριασμοί για συνταξιοδοτικές παροχές που πληρώνονται στο πλαίσιο συστήματος καθορισμένων παροχών

Χρήσεις					Είδος λογαριασμού και συναλλαγής	Πόροι				
Εργοδό- της	Συντα- ξιοδοτικό ταμείο	Νοικο- κυριά	Άλλοι τομείς	Σύνολο οικονο- μία		Εργοδό- της	Συνταξιο- δοτικό ταμείο	Νοικο- κυριά	Άλλοι τομείς	Συνο- λική οικονο- μία
Λογαριασμός παραγωγής										
					Παραγωγή (P.1)		0,6			0,6
Λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος										
10,0				10,0	Πραγματικές εργοδοτι- κές συνταξιοδοτικές εισφορές (D.1211)					
4,1				4,1	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφο- ρές (D.1221)					
Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος διανομής πρωτογενούς εισοδήματος										
					Πραγματικές εργοδοτι- κές συνταξιοδοτικές εισφορές (D.1211)			10,0		10,0
					Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφο- ρές (D.1221)			4,1		4,1
			2,2	2,2	Εισόδημα περιουσίας (D.4)		2,2			2,2
	4,0			4,0	Εισόδημα από επενδύ- σεις πληρωτέο σε δικαιούχους συντάξεων (D.442)			4,0		4,0
Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος										
		19,0		19,0	Συνολικές συνταξιοδοτι- κές εισφορές νοικοκυ- ριών		19,0			19,0
		10,0		10,0	Πραγματικές εργοδοτι- κές συνταξιοδοτικές εισφορές (D.6111)		10,0			10,0
		4,1		4,1	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφο- ρές (D.6121)		4,1			4,1
		1,5		1,5	Πραγματικές συνταξιο- δοτικές εισφορές νοικο- κυριών (D.6131)		1,5			1,5
		4,0		4,0	Συμπληρώματα συντα- ξιοδοτικών εισφορών νοικοκυριών (D.6141)		4,0			4,0

Χρήσεις					Είδος λογαριασμού και συναλλαγής	Πόροι				
Εργοδό- της	Συντα- ξιοδοτικό ταμείο	Νοικο- κυριά	Άλλοι τομείς	Σύνολο οικονο- μία		Εργοδό- της	Συνταξιο- δοτικό ταμείο	Νοικο- κυριά	Άλλοι τομείς	Συνο- λική οικονο- μία
		- 0,6		- 0,6	Λειτουργικές δαπάνες συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης (D.61SC)		- 0,6			- 0,6
	16,0			16,0	Λοιπές συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης (D.6221)			16,0		16,0
Λογαριασμός χρήσης εισοδήματος										
		0,6		0,6	Τελική καταναλωτική δαπάνη (P.3)					
	3			3	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων (D.8)			3		3
- 14,1	- 1,2	17,5	- 2,2	0	Αποταμίευση					
Μεταβολές περιουσιακών στοιχείων					Χρηματοοικονομικός λογαριασμός	Μεταβολές υποχρεώσεων				
					Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / ανάγκη χρηματοδότησης (B.9)	- 14,1	- 1,2	17,5	- 2,2	0
		3		3	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα (F.63)		3			3
	4,1			4,1	Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων (F.64)	4,1				4,1
- 10,0	- 2,3	14,5	- 2,2	0	Άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία					

- 17.115 Οι αναλογιστικοί υπολογισμοί δείχνουν ότι η αύξηση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που προκύπτουν από την τρέχουσα υπηρεσία, δηλαδή το καθαρό ποσό των επιπλέον συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που αποκτήθηκαν το εν λόγω έτος, είναι 15. Τα νοικοκυριά (κάτοχοι ασφαλιστηρίων συμβολαίων / εργαζόμενοι) καταβάλλουν εισφορές 1,5. Επομένως, ο εργοδότης υποχρεώνεται να προσφέρει 13,5. Επιπλέον, το κόστος λειτουργίας του συστήματος υπολογίζεται στο 0,6. Συνεπώς, συνολικά ο εργοδότης πρέπει να προσφέρει 14,1. Στην πραγματικότητα καταβάλλει εισφορές 10, άρα το υπόλοιπο 4,1 είναι τεκμαρτή εισφορά. Η παραγωγή 0,6 εμφανίζεται στον λογαριασμό παραγωγής· η κατανάλωση αυτής της υπηρεσίας καταχωρίζεται στον «λογαριασμό χρήσης εισοδήματος». Οι εισφορές του εργοδότη εμφανίζονται ως χρήση για τον εργοδότη στον λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος και ως πόρος για τα νοικοκυριά στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος.
- 17.116 Στους λογαριασμούς διανομής πρωτογενούς εισοδήματος, εμφανίζεται το εισόδημα περιουσίας. Η αύξηση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που προκύπτουν από προηγούμενη υπηρεσία, λόγω της αναπροσαρμογής του προεξοφλητικού συντελεστή επειδή η συνταξιοδότηση συμβαίνει ένα έτος νωρίτερα, είναι 4. Αυτή εμφανίζεται ως τεκμαρτή ροή εισοδήματος περιουσίας από το συνταξιοδοτικό ταμείο στα νοικοκυριά. Παράλληλα, το συνταξιοδοτικό ταμείο στην πραγματικότητα κερδίζει 2,2 από το εισόδημα από επενδύσεις των κεφαλαίων που διαχειρίζεται. Συνεπώς, σ' αυτό το σημείο, υπάρχει έλλειμμα 1,8 στους πόρους του συνταξιοδοτικού ταμείου, το οποίο όμως δεν εμφανίζεται στους τρέχοντες λογαριασμούς.
- 17.117 Στους λογαριασμούς δευτερογενούς διανομής εισοδήματος εμφανίζονται οι πληρωμές από τα νοικοκυριά στο συνταξιοδοτικό ταμείο. Αυτό μπορεί να το δει κανείς με δύο τρόπους. Το ποσό των εισφορών που κατέβαλαν τα νοικοκυριά πρέπει να είναι ίσο με την αύξηση των δικαιωμάτων που προκύπτουν από την τρέχουσα υπηρεσία (15) συν την αύξηση που προκύπτει από εισόδημα επί προηγούμενων δικαιωμάτων (4), δηλαδή 19 συνολικά. Τα ποσά που καταβάλλονται στην πραγματικότητα είναι τα εξής: 10 που εισπράττονται ως πραγματικές εργοδοτικές εισφορές, 4,1 ως τεκμαρτές εισφορές, 1,5 ως εισφορές των νοικοκυριών, 4 ως συμπληρωματικές εισφορές, μείον τη χρέωση για τις δαπάνες λειτουργίας 0,6· και πάλι 19 συνολικά.
- 17.118 Στον λογαριασμό χρήσης εισοδήματος, παράλληλα με την αγορά της χρέωσης για δαπάνες λειτουργίας ως μέρος της τελικής καταναλωτικής δαπάνης του νοικοκυριού, η μεταβολή των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων εμφανίζεται ως χρήση για το συνταξιοδοτικό ταμείο και ως πόρος για τα νοικοκυριά. Σ' αυτό το παράδειγμα, το ποσό των εισφορών των νοικοκυριών, που είναι 19, συγκρίνεται με τις συνταξιοδοτικές παροχές, που είναι 16. Επομένως, υπάρχει μια αύξηση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων ύψους 3, που οφείλεται στα νοικοκυριά.

Σχέσεις	Σειρά αριθ.	Καταχώριση	Βασικοί εθνικοί λογαριασμοί						Δεν περιλαμβάνονται στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς	Σύνολο συνταξιοδοτικών συστημάτων	Αντίστοιχα στοιχεία: συνταξιοδοτικά δικαιώματα νοικοκυριών μη μόνιμων κατοίκων (*)	
		Διαχειριστής συνταξιοδοτικού ταμείου	Στοιχεία μη υπαγόμενα στην κατηγορία της γενικής κυβέρνησης			Γενική κυβέρνηση						
			Συστήματα καθορισμένων εισφορών	Συστήματα παροχών και λοιπά ⁽¹⁾ συστήματα μη καθορισμένων εισφορών	Σύνολο	Συστήματα καθορισμένων εισφορών	Συστήματα καθορισμένων παροχών για εργαζομένους στη γενική κυβέρνηση ⁽²⁾					Συνταξιοδοτικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης
							Ταξινομούνται στις χρηματοοικονομικές εταιρείες	Ταξινομούνται στη γενική ή κυβερνητική ⁽³⁾	Ταξινομείται στη γενική κυβέρνηση			
		Αριθμός στήλης	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z			H
		Μεταβολές συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω συναλλαγών										
Σ 2.1 έως 2.4 – 2.5	2	Αύξηση συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω κοινωνικών εισφορών										
	2.1	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών										
	2.2	Τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών										
	2.3	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών										
	2.4	Συμπληρώματα κοινωνικών εισφορών νοικοκυριών ⁽⁵⁾										
	2.5	Μείον: Λειτουργικές δαπάνες συνταξιοδοτικών συστημάτων										
	3	Άλλη (αναλογιστική) μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων σε συνταξιοδοτικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης										
	4	Μείωση συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω καταβολής συνταξιοδοτικών παροχών										
2 + 3 – 4	5	Μεταβολές συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω κοινωνικών εισφορών και συνταξιοδοτικών παροχών										
	6	Μεταβιβάσεις συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων μεταξύ συστημάτων										

Σχέσεις	Σειρά αριθ.	Καταχώριση	Βασικοί εθνικοί λογαριασμοί					Δεν περιλαμβάνονται στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς		Σύνολο συνταξιοδοτικών συστημάτων	Αντίστοιχα στοιχεία: συνταξιοδοτικά δικαιώματα νοικοκυριών μη μόνιμων κατοίκων ⁽⁴⁾	
		Διαχειριστής συνταξιοδοτικού ταμείου	Στοιχεία μη υπαγόμενα στην κατηγορία της γενικής κυβέρνησης			Γενική κυβέρνηση						
		Συστήματα καθορισμένων εισφορών	Συστήματα καθορισμένων παροχών και λοιπά ⁽¹⁾ συστήματα μη καθορισμένων εισφορών	Σύνολο	Συστήματα καθορισμένων εισφορών	Συστήματα καθορισμένων παροχών για εργαζομένους στη γενική κυβέρνηση ⁽²⁾			Συνταξιοδοτικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης			
						Ταξινομούνται στις χρηματοοικονομικές εταιρείες	Ταξινομούνται στη γενική κυβέρνηση ⁽³⁾	Ταξινομούνται στη γενική κυβέρνηση				
		Αριθμός στήλης	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z	H	Θ	I
	7	Μεταβολή δικαιωμάτων λόγω μεταβολών της δομής του συστήματος κατόπιν διαπραγματεύσεων										
		Μεταβολές συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω άλλων ροών										
	8	Μεταβολές δικαιωμάτων λόγω αναπροσαρμογών ⁽⁶⁾										
	9	Μεταβολές δικαιωμάτων λόγω άλλων μεταβολών του όγκου ⁽⁶⁾										
		Ισολογισμός κλεισίματος										
1+ Σ 5 έως 9	10	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα										
		Σχετικοί δείκτες										
	11	Παραγωγή										

⁽¹⁾ Αυτά τα λοιπά συστήματα μη καθορισμένων εισφορών, που συχνά ονομάζονται υβριδικά συστήματα, έχουν συγχρόνως ένα στοιχείο καθορισμένων παροχών και ένα στοιχείο καθορισμένων εισφορών.

⁽²⁾ Συστήματα που οργανώνονται από τη γενική κυβέρνηση για τους σημερινούς και προηγούμενους εργαζομένους της.

⁽³⁾ Πρόκειται για μη αυτόνομα συστήματα καθορισμένων παροχών, τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα των οποίων καταγράφονται στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς.

⁽⁴⁾ Αντίστοιχα στοιχεία για τα νοικοκυριά μη μόνιμων κατοίκους εμφανίζονται ξεχωριστά όταν οι σχέσεις του συνταξιοδοτικού συστήματος με την αλλοδαπή είναι σημαντικές.

⁽⁵⁾ Αυτά τα συμπληρώματα αντιπροσωπεύουν την απόδοση των απαιτήσεων των μελών έναντι συνταξιοδοτικών συστημάτων, τόσο μέσω εισοδήματος από επενδύσεις σε περιουσιακά στοιχεία συστημάτων καθορισμένων εισφορών όσο και, για τα συστήματα καθορισμένων παροχών, μέσω της εφαρμογής του προβλεπόμενου προεξοφλητικού επιτοκίου.

⁽⁶⁾ Πρέπει να γίνεται πιο λεπτομερής διαχωρισμός αυτών των θέσεων για τις στήλες Z και H, με βάση τους πρότυπους υπολογισμούς που διενεργούνται για τα συστήματα αυτά. Τα κελιά που εμφανίζονται ως ■ είναι άνευ αντικειμένου. Τα κελιά με ■ θα περιέχουν διαφορετικά στοιχεία από τους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς.

Οι στήλες του πίνακα

17.125 Οι στήλες του πίνακα παραπέμπουν στις τρεις ομάδες συνταξιοδοτικών συστημάτων ως εξής:

- ανά είδος καταχώρισης, σε συνταξιοδοτικά συστήματα που καταγράφονται πλήρως στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς (στήλες A έως ΣΤ) και σε συνταξιοδοτικά συστήματα τα δικαιώματα των οποίων καταγράφονται μόνο στον συμπληρωματικό πίνακα (στήλες Z και H)·
- ανά είδος διευθυντή, σε συνταξιοδοτικά συστήματα που δεν υπάγονται στη γενική κυβέρνηση (στήλες A έως Γ) και σε συνταξιοδοτικά συστήματα της γενικής κυβέρνησης (στήλες Δ έως Η)· τα συνταξιοδοτικά συστήματα, περιλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης, που κατατάσσονται στη γενική κυβέρνηση εμφανίζονται στις στήλες Δ, ΣΤ, Z και Η· και

3. ανά είδος συνταξιοδοτικού συστήματος: σε συστήματα καθορισμένων εισφορών (στήλες Α και Δ) και σε συστήματα καθορισμένων παροχών (στήλες Β και Ε έως Ζ).
- 17.126 Οι δικαιούχοι των συνταξιοδοτικών συστημάτων είναι στην πλειονότητά τους νοικοκυριά μόνιμοι κάτοικοι. Σε ορισμένες χώρες, ο αριθμός των νοικοκυριών μη μόνιμων κατοίκων που λαμβάνουν παροχές μπορεί να είναι σημαντικός. Σ' αυτή την περίπτωση, προστίθεται η στήλη Ι, για να φαίνεται το σύνολο των νοικοκυριών μη μόνιμων κατοίκων.
- 17.127 Η απόφαση να καταγράφονται στους τακτικούς εθνικούς λογαριασμούς ή μόνο στον συμπληρωματικό πίνακα τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που προκύπτουν από διανεμητικό σύστημα καθορισμένων παροχών που συνδέεται με την απασχόληση, τη διοίκηση του οποίου έχει η γενική κυβέρνηση, εξαρτάται από τη φύση του συστήματος καθορισμένων παροχών. Το βασικό κριτήριο για την καταγραφή στους εθνικούς λογαριασμούς είναι η εγγύτητα του συστήματος με το εθνικό δημόσιο συνταξιοδοτικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.
- 17.128 Τα συστήματα που υπάρχουν στην ΕΕ είναι πολυποίκιλα και η συμπερίληψη όλων των συστημάτων θα οδηγούσε σε ασυνέπειες στην καταγραφή. Επομένως, τα δικαιώματα που προκύπτουν από διανεμητικό σύστημα καθορισμένων παροχών που συνδέεται με την απασχόληση, τη διοίκηση του οποίου έχει η γενική κυβέρνηση, καταγράφονται μόνο στον συμπληρωματικό πίνακα. Αυτό επηρεάζει τη μέθοδο υπολογισμού των τεκμαρτών εργοδοτικών κοινωνικών εισφορών για τα συστήματα αυτά στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς.
- 17.129 Τα συνταξιοδοτικά συστήματα κατατάσσονται περαιτέρω ανάλογα με τον διευθυντή του συστήματος, σε συστήματα διευθυνόμενα από τη γενική κυβέρνηση και σε συστήματα μη διευθυνόμενα από τη γενική κυβέρνηση. Ο ορισμός του διευθυντή συνταξιοδοτικού συστήματος δίδεται στο σημείο 17.75.
- 17.130 Τα μέλη ορισμένων εργοδοτικών συνταξιοδοτικών συστημάτων είναι μεικτά, π.χ. περιλαμβάνουν τόσο υπαλλήλους της γενικής κυβέρνησης όσο και εργαζομένους δημόσιων επιχειρήσεων, ενώ πολλά συνταξιοδοτικά συστήματα έχουν παγώσει τη συμμετοχή μελών τους που έχουν αλλάξει εργοδότη. Το γεγονός ότι ένα συνταξιοδοτικό σύστημα έχει μικρή αναλογία εργαζομένων εκτός της γενικής κυβέρνησης δεν εμποδίζει να περιγράφεται το σύστημα ως σύστημα διευθυνόμενο από τη γενική κυβέρνηση.
- 17.131 Τα συνταξιοδοτικά συστήματα καθορισμένων παροχών με χρηματοδότηση από τη γενική κυβέρνηση, για τους εργαζομένους της, εμφανίζονται στις στήλες Ε και ΣΤ. Τα συστήματα τα οποία διαχειρίζονται συνταξιοδοτικά ταμεία ή ασφαλιστική εταιρεία εμφανίζονται στη στήλη Ε ενώ τα συστήματα τα οποία διαχειρίζεται η ίδια η γενική κυβέρνηση εμφανίζονται στη στήλη ΣΤ. Τα συστήματα της γενικής κυβέρνησης για τους δικούς της εργαζομένους, όταν τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα δεν εμφανίζονται στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς, εμφανίζονται στη στήλη Ζ. Συνεπώς, το σύνολο των στηλών Ε, ΣΤ και Ζ παρουσιάζει τη συνολική ευθύνη της κυβέρνησης για τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα των δικών της εργαζομένων.
- 17.132 Τα συνταξιοδοτικά συστήματα κατατάσσονται ανά είδος συνταξιοδοτικού συστήματος σε συστήματα καθορισμένων εισφορών (στήλες Α και Δ) και σε συστήματα καθορισμένων παροχών (στήλες Β, Ε, ΣΤ και Ζ). Η στήλη Η αφορά τα συνταξιοδοτικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης.

Οι σειρές του πίνακα

- 17.133 Οι σειρές του πίνακα σχετίζονται με τις θέσεις του ισολογισμού, τις συναλλαγές και τις άλλες ροές που συνδέονται με τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα των συστημάτων που περιλαμβάνονται στον συμπληρωματικό πίνακα και εμφανίζονται ξεχωριστά στον πίνακα 17.6. Υπάρχει συμφωνία ανάμεσα στο απόθεμα ανοίγματος των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων αυτών των συστημάτων στην αρχή μιας περιόδου και στο απόθεμα κλεισίματός τους στο τέλος μιας περιόδου, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις συναλλαγές και τις άλλες ροές κατά τη διάρκεια της περιόδου. Για τα συστήματα που καταγράφονται στις στήλες Ζ και Η, τα αποθέματα των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων δεν καταγράφονται στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς, αλλά πολλές συναλλαγές καταγράφονται στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς.

Πίνακας 17.6 — Σειρές του συμπληρωματικού πίνακα για κεκτημένα σε συγκεκριμένη ημερομηνία συνταξιοδοτικά δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης

Σειρά αριθ.	
	Ισολογισμός ανοίγματος
1	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα
	Μεταβολές συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω συναλλαγών
2	Αύξηση συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω κοινωνικών εισφορών
2.1	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών
2.2	Τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών

Σειρά αριθ.	
2.3	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών
2.4	Συμπληρώματα κοινωνικών εισφορών νοικοκυριών ⁽¹⁾
2.5	Μείον: Λειτουργικές δαπάνες συνταξιοδοτικών συστημάτων
3	Άλλη (αναλογιστική) αύξηση συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων σε συνταξιοδοτικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης
4	Μείωση συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω καταβολής συνταξιοδοτικών παροχών
5	Μεταβολές συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω κοινωνικών εισφορών και συνταξιοδοτικών παροχών
6	Μεταβιβάσεις συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων μεταξύ συστημάτων
7	Μεταβολή δικαιωμάτων λόγω μεταβολών της δομής του συστήματος κατόπιν διαπραγματεύσεων
Μεταβολές συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω άλλων οικονομικών ροών	
8	Μεταβολές δικαιωμάτων λόγω αναπροσαρμογών ⁽²⁾
9	Μεταβολές δικαιωμάτων λόγω άλλων μεταβολών του όγκου ⁽²⁾
Ισολογισμός κλεισίματος	
10	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα
Σχετικοί δείκτες	
11	Αποτελέσματα

⁽¹⁾ Αυτές οι συμπληρωματικές εισφορές αντιπροσωπεύουν την απόδοση των απαιτήσεων των μελών από τα συνταξιοδοτικά συστήματα, τόσο μέσω του εισοδήματος που προκύπτει από επενδύσεις σε περιουσιακά στοιχεία συστημάτων καθορισμένων εισφορών όσο και, για τα συστήματα καθορισμένων παροχών, μέσω της αναπροσαρμογής του εφαρμοζόμενου προεξοφλητικού συντελεστή.

⁽²⁾ Πρέπει να γίνεται πιο λεπτομερής διαχωρισμός αυτών των θέσεων για τις στήλες Z και H, με βάση τους πρότυπους υπολογισμούς που διενεργούνται για τα συστήματα αυτά (βλ. σημεία 17.158 - 17.160).

Ισολογισμοί ανοίγματος και κλεισίματος

17.134 Η σειρά 1 δείχνει το απόθεμα ανοίγματος των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, που είναι ακριβώς ισοδύναμο με το απόθεμα κλεισίματος της προηγούμενης λογιστικής περιόδου. Η σειρά 10 δείχνει το αντίστοιχο απόθεμα κλεισίματος των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων στο τέλος της λογιστικής περιόδου.

Μεταβολές συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω συναλλαγών

17.135 Οι πραγματικές κοινωνικές εισφορές των εργοδοτών και των εργαζομένων καταγράφονται στις σειρές 2.1 και 2.3 καθώς και στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς. Στην περίπτωση ορισμένων συνταξιοδοτικών συστημάτων, ιδίως των δημόσιων συνταξιοδοτικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, είναι αναγκαίο να γίνει η διάκριση μεταξύ των πραγματικών κοινωνικών εισφορών που σχετίζονται με τις συντάξεις και των κοινωνικών εισφορών που σχετίζονται με άλλους κοινωνικούς κινδύνους όπως η ανεργία.

17.136 Για τα συνταξιοδοτικά συστήματα καθορισμένων παροχών, οι τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές μετρώνται γενικά ως εξισωτικό μέγεθος —τυχόν μεταβολές των δικαιωμάτων στη διάρκεια του έτους που δεν περιλαμβάνονται σε άλλες σειρές του πίνακα περιγράφονται στη σειρά 2.2. Αυτή η σειρά καλύπτει τα «εμπειρικά αποτελέσματα», όπου το παρατηρούμενο αποτέλεσμα των υποθέσεων (παραδοχών) που χρησιμοποιούνται για τη διαμόρφωση υποδειγμάτων (μοντέλων) για τις συντάξεις (ποσοστό αύξησης μισθών, ποσοστό πληθωρισμού και προεξοφλητικός συντελεστής) διαφέρει από τις προβλέψεις βάσει υποθέσεων. Σ' αυτή τη σειρά εμφανίζονται μηδενικά για τα συστήματα καθορισμένων εισφορών.

17.137 Η σειρά 2.4 παρουσιάζει το εισόδημα περιουσίας που αποκτήθηκε ή τεκμαίρεται στο πλαίσιο των συστημάτων και που διέρχεται μέσω του τομέα των νοικοκυριών ή της αλλοδαπής. Πρέπει να σημειωθεί ότι για όλα τα συστήματα καθορισμένων παροχών, περιλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης, είτε με είτε χωρίς χρηματοδότηση, αυτό το εισόδημα περιουσίας ισούται με την εξέλιξη του προεξοφλητικού συντελεστή. Με άλλα λόγια, η αξία είναι ίση με τον προεξοφλητικό συντελεστή πολλαπλασιασμένο με τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα στην αρχή της λογιστικής περιόδου.

17.138 Ορισμένες εγγραφές στις σειρές των στηλών Z και H, και ειδικότερα οι πραγματικές εισφορές που κατέβαλαν τόσο οι εργοδότες όσο και οι εργαζόμενοι, εμφανίζονται στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς, ακόμη και αν τα δικαιώματα και οι μεταβολές τους δεν εμφανίζονται. Άλλες εγγραφές στις στήλες Z και H που εμφανίζονται μόνο στον συμπληρωματικό πίνακα εμφανίζονται γκρίζες στον πίνακα και εξηγούνται παρακάτω.

- 17.139 Ιδιαίτερη προσοχή απαιτούν οι τεκμαρτές εργοδοτικές εισφορές στα συστήματα της γενικής κυβέρνησης για τα οποία τα δικαιώματα εμφανίζονται στη στήλη Ζ αλλά όχι στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς. Στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς οι τεκμαρτές εισφορές πρέπει να υπολογίζονται με βάση αναλογιστικούς υπολογισμούς. Μόνο αν οι αναλογιστικοί υπολογισμοί δεν μπορούν να εξασφαλίσουν επαρκές επίπεδο αξιοπιστίας, είναι δυνατόν να εφαρμοστούν δύο άλλες προσεγγίσεις προκειμένου να εκτιμηθούν οι τεκμαρτές συνταξιοδοτικές εργοδοτικές εισφορές της γενικής κυβέρνησης ως εξής:
1. με βάση εύλογο ποσοστό των μισθών και ημερομισθίων που καταβάλλονται στους εν ενεργεία εργαζομένους· ή
 2. ως ίσες με τη διαφορά μεταξύ των τρεχουσών πληρωτέων παροχών και των πραγματικών πληρωτέων εισφορών (τόσο από τους εργαζομένους όσο και από τη γενική κυβέρνηση ως εργοδότη).
- Τα στοιχεία για τα συμπληρώματα κοινωνικών εισφορών των νοικοκυριών και τις άλλες μεταβολές των δικαιωμάτων εμφανίζονται στην ίδια βάση με τα ιδιωτικά συστήματα.
- 17.140 Ένα στοιχείο που υπολογίζεται στην ίδια αναλογιστική βάση όσον αφορά τη κοινωνική ασφάλιση εμφανίζεται στη σειρά 3 ως «άλλη (αναλογιστική) συσσώρευση συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων σε οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης». Επομένως, διαχωρίζεται μ' αυτόν τον τρόπο από τις τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές.
- 17.141 Δεδομένου ότι ο συμπληρωματικός πίνακας παρέχει εκτενή παρουσίαση των μεταβολών των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων τη λογιστική περίοδο, είναι αναγκαίο να εισαχθεί μια ειδική σειρά για την περίπτωση που οι πραγματικές κοινωνικές εισφορές στο δημόσιο συνταξιοδοτικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης δεν έχουν αναλογιστική βάση και, επομένως, υπάρχει τεκμαρτή εισφορά που δεν είναι ευθύνη κανενός εργοδότη. Αυτές οι τεκμαρτές συναλλαγές των δημόσιων συνταξιοδοτικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης εμφανίζονται στη σειρά 3 ως άλλη αναλογιστική αύξηση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Οι εγγραφές σ' αυτή τη σειρά μπορεί να είναι θετικές ή αρνητικές —αρνητικές είναι όταν σε ένα δημόσιο συνταξιοδοτικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης ο προεξοφλητικός συντελεστής είναι υψηλότερος από τον εσωτερικό συντελεστή απόδοσης του συστήματος. Ο εσωτερικός συντελεστής απόδοσης ενός συνταξιοδοτικού συστήματος είναι ο προεξοφλητικός συντελεστής ο οποίος εξισώνει τη σημερινή αξία των πραγματικών εισφορών που έχουν καταβληθεί με την επικαιροποιημένη αξία των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που έχουν θεμελιωθεί μέσω αυτών των εισφορών. Αρνητικές εγγραφές προκύπτουν, για παράδειγμα, όταν οι εισφορές έχουν υπερβεί το αναλογιστικό επίπεδο που απαιτείται προκειμένου να χρηματοδοτηθεί ένα βραχυπρόθεσμο έλλειμμα μετρητών.
- 17.142 Τα στοιχεία της σειράς 3 δεν αντιπροσωπεύουν μεταβιβάσεις μετρητών από εισοδήματα φορολογίας και θα πρέπει να καταγράφονται στους τυποποιημένους λογαριασμούς ως τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ μονάδων της γενικής κυβέρνησης, αν δεν έχουν αντικτυπο στα συνταξιοδοτικά δικαιώματα. Σε ορισμένα κράτη μέλη, οι κυβερνήσεις προβαίνουν σε μεταβιβάσεις σε συνταξιοδοτικά συστήματα οι οποίες αυξάνουν τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα (για παράδειγμα όταν οι μεταβιβάσεις γίνονται για συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες που δεν είναι σε θέση να συνεισφέρουν απευθείας), πράγμα που δείχνει ότι τα ποσά πρέπει έμμεσα να περιλαμβάνονται στο στοιχείο αυτής της σειράς που έχει υπολογιστεί με βάση τη διαφορά.
- 17.143 Οι διαφορές που εμφανίζονται κατά τη λογιστική περίοδο μεταξύ της προβλεπόμενης και της πραγματικής αύξησης των μισθών [δηλαδή το τμήμα της αύξησης των μισθών που προκύπτει από τα «εμπειρικά αποτελέσματα» ή τα «αναλογιστικά αποτελέσματα» κατά τη διαμόρφωση υποδειγμάτων (μοντέλων)] πρέπει να αντανakλώνται στις συναλλαγές (τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές) μαζί με όλα τα άλλα εμπειρικά αποτελέσματα.
- 17.144 Η σειρά 3 καλύπτει τα «εμπειρικά αποτελέσματα» που παρατηρούνται για τα συνταξιοδοτικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, όπου το παρατηρούμενο αποτέλεσμα των υποθέσεων (παραδοχών) που χρησιμοποιούνται για τη διαμόρφωση υποδειγμάτων (μοντέλων) για τις συντάξεις (ποσοστό αύξησης μισθών, ποσοστό πληθωρισμού και προεξοφλητικός συντελεστής) για κάθε έτος διαφέρει από τις βάσεις των υποθέσεων προβλέψεις.
- 17.145 Στη σειρά 4 εμφανίζονται οι συνταξιοδοτικές παροχές που καταβάλλονται τη λογιστική περίοδο. Η καταβολή των συνταξιοδοτικών παροχών έχει ως αποτέλεσμα τη «ρύθμιση» ορισμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που περιλαμβάνονται στο απόθεμα ανοίγματος στη σειρά 1.
- 17.146 Στη σειρά 5 παρουσιάζονται οι μεταβολές των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων οι οποίες οφείλονται στις εισφορές και τις παροχές. Είναι η σειρά 2 συν η σειρά 3 μείον τη σειρά 4. Αυτό το εξισωτικό μέγεθος, που μετριέται από τους μη χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς, είναι ισοδύναμο με το μέγεθος που μετριέται από τους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς.
- 17.147 Ένα χαρακτηριστικό του μεταβαλλόμενου περιβάλλοντος των συντάξεων είναι η αυξανόμενη δυνατότητα μεταφοράς συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, με την οποία ένα άτομο που αλλάζει θέση εργασίας μπορεί να μεταφέρει τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που είχε αποκτήσει με τον προηγούμενο εργοδότη στο συνταξιοδοτικό σύστημα του νέου εργοδότη. Όταν συμβαίνει αυτό, το συνταξιοδοτικό δικαίωμα του εν λόγω νοικοκυριού μένει ανεπηρέαστο, αλλά υπάρχει συναλλαγή μεταξύ των δύο συνταξιοδοτικών συστημάτων, δεδομένου ότι ο νέος εργοδότης αναλαμβάνει την υποχρέωση του προηγούμενου. Επιπλέον, θα υπάρξει μια αντισταθμιστική συναλλαγή σε ορισμένα περιουσιακά στοιχεία για την κάλυψη αυτών των υποχρεώσεων.
- 17.148 Αν η γενική κυβέρνηση αναλάβει την ευθύνη για την παροχή σύνταξης σε εργαζομένους μονάδας που δεν ανήκει στη γενική κυβέρνηση μέσω ρητής συναλλαγής, κάθε πληρωμή από τη μονάδα που δεν ανήκει στη γενική κυβέρνηση πρέπει να καταγράφεται ως προπληρωμένες κοινωνικές εισφορές (F.89). Αυτού του είδους οι ρυθμίσεις περιγράφονται περαιτέρω στα σημεία 20.272 έως 20.275.

- 17.149 Όταν μια μονάδα αναλαμβάνει από άλλη μονάδα την ευθύνη για συνταξιοδοτικά δικαιώματα, καταγράφονται δύο συναλλαγές στη σειρά 6. Πρώτον, υπάρχει μεταβίβαση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων από το αρχικό συνταξιοδοτικό σύστημα στο νέο. Δεύτερον, μπορεί να υπάρξει μεταβίβαση σε μετρητά ή άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία για την αποζημίωση του νέου συνταξιοδοτικού συστήματος. Είναι πιθανόν η αξία της μεταβίβασης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων να μην είναι ακριβώς ίση με την αξία των μεταβιβασθέντων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων. Σ' αυτή την περίπτωση χρειάζεται μια τρίτη εγγραφή στις συναλλαγές κεφαλαιακών μεταβιβάσεων, για να αντικατοπτρίζονται σωστά οι μεταβολές της καθαρής θέσης των δύο οικείων μονάδων.
- 17.150 Οι εργοδότες μεταρρυθμίζουν όλο και περισσότερο τα συνταξιοδοτικά συστήματα που διαχειρίζονται σύμφωνα με δημογραφικούς και άλλους παράγοντες. Οι μεταρρυθμίσεις μπορεί να λάβουν τη μορφή αλλαγής του τύπου των παροχών, της ηλικίας συνταξιοδότησης ή άλλων διατάξεων του συστήματος.
- 17.151 Στους εθνικούς λογαριασμούς καταγράφονται μόνο οι μεταρρυθμίσεις συνταξιοδοτικών συστημάτων που έχουν πράγματι πραγματοποιηθεί, καταρχάς στις εκτιμήσεις των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων του έτους πραγματοποίησης των μεταρρυθμίσεων και, μεταγενέστερα, στις παρατηρούμενες ροές. Μια ανακοίνωση του εργοδότη για την πρόθεσή του να προβεί σε συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση δεν είναι επαρκής βάση για να εισαχθούν τα αποτελέσματα της μεταρρύθμισης στα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών.
- 17.152 Σε ορισμένες περιπτώσεις μεταρρυθμίσεων, ο εργοδότης επιλέγει να αφήσει αμετάβλητα τα θεμελιωμένα δικαιώματα των υπαρχόντων μελών και εφαρμόζει τις νέες διατάξεις μόνο για τη μελλοντική απόκτηση πρόσθετων δικαιωμάτων. Η πρακτική αυτή δεν έχει κατά κανόνα άμεσο αντίκτυπο στις τρέχουσες συνταξιοδοτικές παροχές. Ο αντίκτυπος θα είναι ορατός στα μελλοντικά μεγέθη των συνταξιοδοτικών παροχών, σύμφωνα με την προσέγγιση που βασίζεται στα θεμελιωμένα δικαιώματα.
- 17.153 Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις ο εργοδότης αποφασίζει να προβεί σε μεταρρυθμίσεις που επηρεάζουν τα δικαιώματα που έχουν ήδη θεμελιωθεί από τα υπάρχοντα μέλη, π.χ. αποφασίζοντας τη γενική αύξηση της ηλικίας συνταξιοδότησης για όλα τα μέλη. Αυτά τα είδη μεταρρυθμίσεων αλλάζουν το απόθεμα των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων το έτος που πραγματοποιήθηκαν. Αυτό το αποτέλεσμα πρέπει να εκλαμβάνεται ως ροή. Μπορεί να έχει μεγάλες διαστάσεις, δεδομένου ότι επηρεάζει τόσο τα τρέχοντα και τα μελλοντικά συνταξιοδοτικά δικαιώματα.
- 17.154 Οι μεταβολές των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων καταγράφονται ως συναλλαγές ως εξής:
- α) Αν τα δικαιώματα ενός συνταξιοδοτικού συστήματος περιλαμβάνονται στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς και ο εργοδότης συμφωνεί να αλλάξει τους όρους των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων μέσω διαπραγμάτευσης με τους ενδιαφερόμενους εργαζομένους, αυτή η μεταβολή καταγράφεται ως συναλλαγή στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς (στο πλαίσιο των τεκμαρτών εργοδοτικών κοινωνικών εισφορών).
 - β) Αν τα δικαιώματα ενός συνταξιοδοτικού συστήματος δεν καταγράφονται στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς και ο εργοδότης συμφωνεί να αλλάξει τους όρους των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων μέσω διαπραγμάτευσης με τους ενδιαφερόμενους εργαζομένους, αυτή η μεταβολή καταγράφεται ως συναλλαγή στον συμπληρωματικό πίνακα.
 - γ) Στην περίπτωση της κοινωνικής ασφάλισης, αν τις μεταβολές των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων τις εγκρίνουν οι κοινοβουλευτικές αρχές, τότε οι μεταβολές καταγράφονται στον συμπληρωματικό πίνακα σαν να είχαν αποτελέσει αντικείμενο διαπραγμάτευσης.
- 17.155 Οι μεταβολές των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που επιβάλλονται χωρίς διαπραγμάτευση καταγράφονται ως άλλες μεταβολές του όγκου των περιουσιακών στοιχείων.
- 17.156 Οι μεταβολές των ήδη θεμελιωθέντων δικαιωμάτων που προκύπτουν από προηγούμενη υπηρεσία καταγράφονται ως κεφαλαιακές μεταβιβάσεις.
- 17.157 Στη σειρά 7 εμφανίζεται ο αντίκτυπος των μεταρρυθμίσεων της δομής των συνταξιοδοτικών συστημάτων στα δικαιώματα που αφορούν προηγούμενη υπηρεσία.
- Μεταβολές στα συνταξιοδοτικά δικαιώματα λόγω άλλων οικονομικών ροών*
- 17.158 Οι σειρές 8 και 9 αντιστοιχούν σε άλλες ροές όπως αναπροσαρμογές και άλλες μεταβολές όγκου που συνδέονται με τα συνταξιοδοτικά συστήματα στο πλαίσιο της κοινωνικής ασφάλισης. Ο πίνακας 17.7 δείχνει τις άλλες ροές, που χωρίζονται σε αναπροσαρμογές και άλλες μεταβολές όγκου.
- 17.159 Οι αναπροσαρμογές στην τρέχουσα αξία οφείλονται σε μεταβολές των βασικών πρότυπων παραδοχών στους αναλογιστικούς υπολογισμούς. Οι παραδοχές αυτές είναι το προεξοφλητικό επιτόκιο, το ύψος των αμοιβών και το ποσοστό του πληθωρισμού. Τα εμπειρικά αποτελέσματα δεν περιλαμβάνονται εδώ, εκτός αν δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν ξεχωριστά. Οι λοιπές μεταβολές των αναλογιστικών εκτιμήσεων είναι πιο πιθανό να καταγράφονται ως άλλες μεταβολές του όγκου των περιουσιακών στοιχείων. Οι συνέπειες των μεταβολών των τιμών που οφείλονται στην επένδυση των δικαιωμάτων καταγράφονται ως αναπροσαρμογές και εμφανίζονται στον λογαριασμό αναπροσαρμογής.
- 17.160 Όταν οι δημογραφικές υποθέσεις που χρησιμοποιούνται στους αναλογιστικούς υπολογισμούς αλλάζουν, καταγράφονται ως λοιπές μεταβολές του όγκου των περιουσιακών στοιχείων.

Πίνακας 17.7 — Άλλες ροές ως αναπροσαρμογές και άλλες μεταβολές του όγκου των περιουσιακών στοιχείων

<u>Επανεκτιμήσεις</u>
Μεταβολές του προβλεπόμενου προεξοφλητικού συντελεστή
Μεταβολές των προβλεπόμενων μισθολογικών εξελίξεων
Μεταβολές των προβλεπόμενων εξελίξεων των τιμών
<u>Άλλες μεταβολές του όγκου των περιουσιακών στοιχείων</u>
Μεταβολές των δημογραφικών προβλέψεων
Άλλες μεταβολές

Σχετικοί δείκτες

- 17.161 Οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες που παράγονται από όλα τα συνταξιοδοτικά συστήματα καταγράφονται ως πληρωθείσες από τα μέλη τους και, συνεπώς, το κόστος των συνταξιοδοτικών συστημάτων δεν καταγράφεται ως ενδιάμεση ανάλωση του εργοδότη που διαχειρίζεται το σύστημα. Ως εκ τούτου, στο διάγραμμα 17.1 παρουσιάζονται οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες χωριστά από τις κοινωνικές εισφορές. Η παρουσίαση των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών με τον τρόπο αυτόν σημαίνει ότι τα στοιχεία που εμφανίζονται ως εισφορές που εισπράττουν οι εργαζόμενοι από τους εργοδότες τους είναι ακριβώς τα ίδια με το τμήμα των εισφορών που καταβάλλεται από τους εργαζομένους στο συνταξιοδοτικό σύστημα. Επιπλέον, δεν χρειάζεται να εμφανίζεται ποιο στοιχείο των κοινωνικών εισφορών καλύπτει το τέλος υπηρεσίας. Είναι η συμπληρωματική εισφορά των νοικοκυριών που καλύπτει το τέλος υπηρεσίας για ένα σύστημα καθορισμένων εισφορών καθώς και η εισφορά είτε των εργοδοτών είτε του νοικοκυριού για ένα σύστημα καθορισμένων παροχών.

Δεδομένου ότι η παραγωγή καταγράφεται για όλα τα εργοδοτικά συνταξιοδοτικά συστήματα που καταναλώνουν τα μέλη του συστήματος, στη σειρά 11 εμφανίζεται η παραγωγή ανά είδος συστήματος.

Διάγραμμα 17.1 — Συνταξιοδοτικά δικαιώματα και μεταβολές τους

	Εισφορές (αναλογιστικές, τεκμαρτές) εκ των οποίων: εισόδημα περιουσίας) (σειρές 2 και 3)	Συνταξιοδοτικές παροχές (σειρά 4)	
		Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	
	Λοιπές ροές (αναπροσαρμογές, άλλες μεταβολές του όγκου) (σειρές 8 και 9)	Μεταβολές συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων (λόγω συναλλαγών και άλλων οικονομικών ροών)	
Συνταξιοδοτικά δικαιώματα στην αρχή της περιόδου (σειρά 1)			Συνταξιοδοτικά δικαιώματα στο τέλος της περιόδου (σειρά 10)
Αποθέματα t_0	Συναλλαγές και άλλες ροές μεταξύ t_0 και t_1		Αποθέματα t_1

Αυτό το διάγραμμα είναι καθαρά ενδεικτικό και δεν πρέπει να δοθεί συγκεκριμένη ερμηνεία στο μέγεθος των διαφορών κελιών.

Αναλογιστικές παραδοχές**Δικαιώματα που έχουν ήδη θεμελιωθεί σε μια συγκεκριμένη ημερομηνία**

- 17.162 Στους εθνικούς λογαριασμούς τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα μετρώνται σε ακαθάριστη βάση. Δεν λαμβάνονται υπόψη ούτε περιουσιακά στοιχεία ούτε συσσωρευμένες κοινωνικές εισφορές για τον προσδιορισμό των κάθε είδους καθαρών δικαιωμάτων. Καλύπτονται μόνο τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που οφείλονται στο πλαίσιο πραγματικών και μελλοντικών συνταξιοδοτικών παροχών.
- 17.163 Η έννοια της υποχρέωσης που έχει δημιουργηθεί σε μια συγκεκριμένη ημερομηνία είναι κατάλληλη για τους σκοπούς των εθνικών λογαριασμών. Περιλαμβάνει τη σημερινή αξία των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που προέρχονται από συνταξιοδοτικά δικαιώματα που έχουν ήδη θεμελιωθεί. Για παράδειγμα, καλύπτει τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που έχουν θεμελιωθεί από σημερινούς εργαζομένους, περιλαμβανομένων των αναβαλλόμενων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, και τα υπόλοιπα συνταξιοδοτικά δικαιώματα των υπαρχόντων συνταξιούχων.
- 17.164 Όπως συμβαίνει με όλα τα στοιχεία εθνικών λογαριασμών, τα στοιχεία μετρώνται εκ των υστέρων, δεδομένου ότι περιλαμβάνουν μόνο τις τρέχουσες αξίες των δικαιωμάτων που προκύπτουν από συνταξιοδοτικά δικαιώματα που έχουν θεμελιωθεί την ημερομηνία κατάρτισης του ισολογισμού. Η μέθοδος βασίζεται σε παρελθόντα γεγονότα και συναλλαγές που μπορούν να παρατηρηθούν, όπως η συμμετοχή σε συνταξιοδοτικό σύστημα και οι καταβληθείσες εισφορές. Ωστόσο, αυτές οι εκ των υστέρων μετρήσεις βασίζονται επίσης σε ορισμένες υποθέσεις κατά τη διαδικασία διαμόρφωσης των υποδείγματων. Γίνονται εκτιμήσεις για την πιθανότητα να αποβιώσουν ή να αποκτήσουν αναπηρία οι σημερινοί εργαζόμενοι που καταβάλλουν εισφορές πριν φτάσουν στην ηλικία συνταξιοδότησης. Τα μεγέθη απηχούν επίσης μελλοντικές αλλαγές της ροής πληρωμών που οφείλονται σε τυχόν νόμους που τίθενται σε ισχύ πριν από το έτος για το οποίο υπολογίζονται τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα. Τέλος, η μέθοδος απαιτεί ορισμένες σημαντικές υποθέσεις (παραδοχές) για τις μελλοντικές εξελίξεις, ιδίως όσον αφορά τον προεξοφλητικό συντελεστή για τις μελλοντικές συνταξιοδοτικές εκταμιεύσεις.

Προεξοφλητικό επιτόκιο

- 17.165 Ο προεξοφλητικός συντελεστής που εφαρμόζεται στις εκτιμήσεις των μελλοντικών συνταξιοδοτικών παροχών στην περίπτωση δικαιωμάτων που έχουν ήδη θεμελιωθεί σε μια συγκεκριμένη ημερομηνία είναι μία από τις σημαντικότερες υποθέσεις (παραδοχές) που μπορούν να γίνουν κατά τη διαμόρφωση των υποδείγματων των συνταξιοδοτικών συστημάτων, δεδομένου ότι ο συσσωρευμένος αντίκτυπος του μπορεί να είναι πολύ μεγάλος για πολλές δεκαετίες. Ο προεξοφλητικός συντελεστής που χρησιμοποιείται στο πλαίσιο μιας επιλεγμένης προσέγγισης μπορεί να αλλάξει με την πάροδο του χρόνου, πράγμα που οδηγεί σε αναπροσαρμογές στους λογαριασμούς.
- 17.166 Ο προεξοφλητικός συντελεστής μπορεί να κριθεί ισοδύναμος με τον αναμενόμενο συντελεστή απόδοσης άνευ κινδύνου επί των περιουσιακών στοιχείων που διατηρεί ένα συνταξιοδοτικό σύστημα. Στην περίπτωση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που πρέπει να καταβληθούν στο μέλλον, ο προεξοφλητικός συντελεστής μπορεί επίσης να θεωρηθεί ως το κόστος του κεφαλαίου, με την έννοια ότι οι μελλοντικές πληρωμές πρέπει να χρηματοδοτηθούν από τη γενική κυβέρνηση μέσω των συνηθισμένων πηγών:
- α) καθαρές αποκτήσεις υποχρεώσεων, όπως δάνεια και χρεόγραφα·
 - β) καθαρές πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων· και
 - γ) εισόδημα της γενικής κυβέρνησης.
- Με βάση το εν λόγω κόστος χρηματοδότησης μπορεί να υπολογιστεί ένας προεξοφλητικός συντελεστής.

- 17.167 Το προεξοφλητικό επιτόκιο πρέπει να είναι απαλλαγμένο από κινδύνους. Παρακάτω παρέχονται ορισμένα κριτήρια για τον προσδιορισμό κατάλληλων επιτοκίων. Το προεξοφλητικό επιτόκιο για δημόσια και εταιρικά ομόλογα υψηλής ποιότητας, βαθμού, π.χ., «AAA», είναι κατάλληλο σημείο αναφοράς. Οι αποδόσεις για εταιρικά ομόλογα υψηλής ποιότητας χρησιμοποιούνται μόνον όταν οι αγορές είναι ευρείες. Η υπολειπόμενη διάρκεια των ομολόγων πρέπει να είναι της ίδιας τάξης με τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα. Συνιστάται η χρήση προεξοφλητικού επιτοκίου που βασίζεται σε μακροπρόθεσμη διάρκεια, με διάρκεια 10 ή και περισσότερα χρόνια. Μπορεί να εφαρμοστεί ο μέσος όρος πολλών ετών του προεξοφλητικού επιτοκίου, που συνδέεται με τη διάρκεια του οικονομικού κύκλου, για να εξομαλυνθούν οι σειρές του προεξοφλητικού επιτοκίου. Η πρόβλεψη του προεξοφλητικού επιτοκίου και η μελλοντική εξέλιξη των μισθών πρέπει να έχουν συνοχή. Τα κράτη μέλη απαιτείται να παράσχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν την εγκυρότητα του προεξοφλητικού επιτοκίου που χρησιμοποιείται για τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα με βάση τα διάφορα κριτήρια που προαναφέρθηκαν.

- 17.168 Για όλα τα συνταξιοδοτικά συστήματα τη διοίκηση των οποίων έχει η γενική κυβέρνηση (περιλαμβανομένων των δημόσιων συνταξιοδοτικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης), σε οποιοδήποτε επίπεδο κυβέρνησης, πρέπει να χρησιμοποιείται ο ίδιος προεξοφλητικός συντελεστής, δεδομένου ότι το επιθυμητό αποτέλεσμα πρέπει να αγγίζει τις άνευ κινδύνων αποδόσεις.

Αύξηση μισθών

- 17.169 Τα συνταξιοδοτικά συστήματα καθορισμένων παροχών εφαρμόζουν συχνά έναν τύπο στον μισθό του μέλους —είτε πρόκειται για τον τελικό μισθό, είτε για έναν μέσο όρο στο σύνολο των ετών, είτε για το σύνολο των μισθών του— προκειμένου να καθορίσουν το επίπεδο της σύνταξης. Οι τελικές συντάξεις που καταβάλλονται επηρεάζονται από τη μέση αύξηση των μισθών των μελών, ιδίως μέσω των προαγωγών και της επαγγελματικής εξέλιξης.
- 17.170 Συνεπώς, πρέπει να εξεταστούν οι υποθέσεις που γίνονται για τη μελλοντική εξέλιξη των μισθών. Η προβλεπόμενη μακροπρόθεσμη εξέλιξη των μισθών πρέπει να αντιστοιχεί με τον προεξοφλητικό συντελεστή που έχει παρατηρηθεί. Και οι δύο μεταβλητές είναι μακροπρόθεσμα αλληλένδετες.

- 17.171 Η λογιστική χρησιμοποιεί δύο αναλογιστικές μεθόδους για να μετρήσει τον αντίκτυπο των μισθολογικών αυξήσεων. Η μέθοδος της υποχρέωσης βάσει των δεδουλευμένων παροχών (ABO) καταγράφει μόνο τις παροχές που έχουν πράγματι θεμελιωθεί μέχρι σήμερα. Αντιπροσωπεύει το ποσό που θα έπαιρνε ο εργαζόμενος αν έφευγε από την εταιρεία αύριο και μπορεί να αποτελέσει τη βάση για τον υπολογισμό της καθαρής θέσης ενός ατόμου, π.χ. σε περίπτωση διαζυγίου.
- 17.172 Η μέθοδος της προβλεπόμενης υποχρέωσης παροχών (PBO) είναι πιο συνετό μέτρο για τον υπολογισμό του πιθανού επιπέδου στο οποίο αναμένεται να φτάσει το δικαίωμα. Για ένα άτομο, η μέθοδος PBO κάνει υποθέσεις για τον αριθμό των μελλοντικών προαγωγών που μπορεί να λάβει το άτομο αυτό και υπολογίζει ανάλογα τον τελικό μισθό του. Στη συνέχεια, αν το εν λόγω άτομο έχει στην πραγματικότητα εργαστεί μόνο 20 από τα αναμενόμενα 40 χρόνια, η μέθοδος διαιρεί διά δύο τον τελικό μισθό του και υπολογίζει το συνταξιοδοτικό δικαίωμα του ατόμου σαν να ήταν αυτός ο σημερινός μισθός του. Όταν η υποχρέωση που προκύπτει βάσει των δεδουλευμένων παροχών ενός ατόμου αυξάνεται με τις προαγωγές του, αυξάνεται επίσης σταθερά, με την πάροδο του χρόνου, και η προβλεπόμενη υποχρέωση παροχών. Για ένα άτομο, η προβλεπόμενη υποχρέωση παροχών είναι πάντα υψηλότερη από την υποχρέωση βάσει των δεδουλευμένων παροχών μέχρι τη στιγμή της συνταξιοδότησης, όταν η υποχρέωση βάσει των δεδουλευμένων παροχών έχει φτάσει το επίπεδο της προβλεπόμενης υποχρέωσης παροχών.
- 17.173 Ο αντίκτυπος των μισθολογικών αυξήσεων πρέπει να αντανακλάται στις συναλλαγές, διότι η μισθολογική αύξηση είναι συνεκτική οικονομική απόφαση του εργοδότη. Επιπλέον, θεωρητικά, και οι δύο προσεγγίσεις (υποχρέωση βάσει των δεδουλευμένων παροχών και προβλεπόμενη υποχρέωση παροχών) οδηγούν μακροπρόθεσμα στην καταγραφή των ιδίων συναλλαγών, ακόμη και αν η χρονική στιγμή αυτών των συναλλαγών διαφέρει ανάλογα με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά του συστήματος.
- 17.174 Οι μεταβολές των υποθέσεων για τις μελλοντικές μισθολογικές μεταβολές, που γίνονται γενικά κάθε λίγα χρόνια έπειτα από γενική αναθεώρηση των υποθέσεων που χρησιμοποιούνται κατά τη διαμόρφωση υποδειγμάτων για τις συντάξεις ή οφείλονται σε σημαντική αναδιάρθρωση του εργατικού δυναμικού, καταγράφονται ως λοιπές ροές (αναπροσαρμογές).
- 17.175 Στην πράξη χρησιμοποιούνται διάφορες παραλλαγές στην εφαρμογή των δύο ανωτέρω μεθόδων ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονται οι συνέπειες των τιμών και των μισθών.
- 17.176 Ένας σημαντικός παράγοντας είναι η αντιμετώπιση των ρυθμίσεων δεικτοποίησης για τις συντάξεις, βάσει των οποίων η σύνταξη που θα καταβληθεί αυξάνεται σύμφωνα με την ονομαστική μισθολογική αύξηση μετά τη συνταξιοδότηση.
- 17.177 Λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία των συνεπειών που έχουν οι μισθοί, συνιστάται η επιλογή μεταξύ των δύο εν λόγω προσεγγίσεων (υποχρέωση βάσει των δεδουλευμένων παροχών ή προβλεπόμενη υποχρέωση παροχών) να βασίζεται στον υποκείμενο τύπο παροχών στο συνταξιοδοτικό σύστημα. Όταν ο τύπος αυτός περιλαμβάνει εμμέσως ή ρητά παράγοντα για τις μισθολογικές αυξήσεις (πριν ή μετά τη συνταξιοδότηση), τότε ακολουθείται η προσέγγιση της προβλεπόμενης υποχρέωσης παροχών. Όταν δεν υπάρχει τέτοιος παράγοντας, χρησιμοποιείται η προσέγγιση της υποχρέωσης βάσει των δεδουλευμένων παροχών.

Δημογραφικές παραδοχές

- 17.178 Οι μελλοντικές συνταξιοδοτικές πληρωμές επηρεάζονται από τη δημογραφική εξέλιξη, αφενός όσον αφορά την ισορροπία των μελών σε επίπεδο ηλικίας/φύλου και αφετέρου όσον αφορά τη μακροζωία τους. Υπάρχουν έγκυροι δημογραφικοί πίνακες για τη διαμόρφωση υποδειγμάτων (μοντέλων) για τα συνταξιοδοτικά συστήματα και τα συστήματα ασφάλισης ζωής.
- 17.179 Όσον αφορά τα συνταξιοδοτικά συστήματα που συνδέονται με την απασχόληση, η συμμετοχή στο σύστημα είναι σαφώς καθορισμένη και, επομένως, τα στοιχεία πρέπει να είναι διαθέσιμα. Στην περίπτωση των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, χρησιμοποιούνται τα στοιχεία του γενικού πληθυσμού, αν δεν διατίθενται συγκεκριμένα στοιχεία για τη συμμετοχή στη κοινωνική ασφάλιση.
- 17.180 Στη χρήση των πινάκων μακροζωίας, που είναι γνωστοί και ως πίνακες θνησιμότητας, προτιμώνται οι πίνακες που αφορούν συγκεκριμένα το φύλο και τις ομάδες των εργαζομένων. Το υπόδειγμα για την ομάδα των μελών που λαμβάνουν σύνταξη αναπηρίας πρέπει να διαμορφώνεται με διαφορετικές προβλέψεις μακροζωίας, αν είναι δυνατόν.
- 17.181 Οι προβλέψεις μακροζωίας πρέπει να περιλαμβάνουν την αύξηση της μακροζωίας με την πάροδο του χρόνου.
- 17.182 Στη διαμόρφωση υποδειγμάτων για τα συνταξιοδοτικά συστήματα μπορεί να χρησιμοποιηθούν και δημογραφικές υποθέσεις εκτός της μακροζωίας, π.χ. μελλοντικοί συντελεστές γονιμότητας, ποσοστά συμμετοχής στην απασχόληση ή ποσοστά μετανάστευσης στην περίπτωση που οι συνταξιοδοτικές παροχές ή ο τύπος δεικτοποίησης βασίζεται σε «αναλογία εξάρτησης» ή παρόμοιου τύπου προσέγγιση.
- 17.183 Όταν η πρόωρη συνταξιοδότηση στο πλαίσιο ενός συστήματος είναι αναλογιστικά ουδέτερη, η διαμόρφωση του υποδείγματος δεν επηρεάζεται. Οι αναλογιστικά μη ουδέτερες πρόωρες συνταξιοδοτήσεις έχουν συνέπειες, πράγμα σύνθηδες δεδομένου του γεγονότος ότι στην πρόωρη συνταξιοδότηση εφαρμόζονται συνήθως διαφορετικά επιτόκια. Επομένως, είναι σημαντική η διαμόρφωση κατάλληλων υποδειγμάτων για την πρόωρη συνταξιοδότηση, ιδίως όταν μια μεταρρύθμιση αυξάνει μελλοντικά την ηλικία συνταξιοδότησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 18

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

18.01 Οι λογαριασμοί των θεσμικών τομέων μόνιμων κατοίκων απεικονίζουν την οικονομική δραστηριότητα: παραγωγή, δημιουργία, διανομή και αναδιανομή εισοδήματος, κατανάλωση και συσσώρευση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων. Οι εν λόγω λογαριασμοί αφορούν συναλλαγές μεταξύ μονάδων μόνιμων κατοίκων και συναλλαγές μεταξύ μονάδων μόνιμων κατοίκων και μονάδων μη μόνιμων κατοίκων, δηλαδή μονάδων της αλλοδαπής.

18.02 Το ΕΣΛ είναι κλειστό σύστημα, με την έννοια ότι τα δύο σκέλη κάθε συναλλαγής καταγράφονται στους λογαριασμούς ως χρήση και ως πόρος. Για τις μονάδες μόνιμους κατοίκους, αυτό επιτρέπει τον σχηματισμό ενός συνεκτικού και συγκροτημένου συνόλου λογαριασμών και την εμφάνιση όλων των οικονομικών δραστηριοτήτων κάθε θεσμικής μονάδας στην ακολουθία λογαριασμών. Αυτό δεν ισχύει για τις μονάδες μη μόνιμους κατοίκους. Οι μονάδες μη μόνιμοι κάτοικοι μπορούν να παρατηρηθούν μόνο μέσω της αλληλεπίδρασής τους με τις μονάδες μόνιμους κατοίκους της οικονομίας που αποτελεί αντικείμενο μέτρησης και, επομένως, μόνο οι συναλλαγές τους με τις μονάδες μόνιμους κατοίκους μπορούν να καταγραφούν. Αυτό γίνεται μέσω της δημιουργίας ενός τομέα αποκαλούμενου «αλλοδαπή» και μέσω της κατάρτισης ενός ειδικού συνόλου λογαριασμών με περιορισμένες καταχωρίσεις, που παρουσιάζουν, για τις μονάδες μη μόνιμους κατοίκους, μόνο τις συναλλαγές με μονάδες μόνιμους κατοίκους.

18.03 Η ακολουθία λογαριασμών για τον τομέα «αλλοδαπή» είναι η ακόλουθη:

- α) Ο εξωτερικός λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών (V.I), που καλύπτει τις εισαγωγές και τις εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών.
- β) Ο εξωτερικός λογαριασμός πρωτογενών και δευτερογενών εισοδημάτων (V.II), που καλύπτει το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, το εισόδημα περιουσίας και το εισόδημα από επενδύσεις, καθώς και τις τρέχουσες μεταβιβάσεις, όπως οι προσωπικές μεταβιβάσεις (περιλαμβανομένων των εμβασμάτων των εργαζομένων) και η διεθνής βοήθεια.
- γ) Οι εξωτερικοί λογαριασμοί συσσώρευσης (V.III), που αποτελούνται από:
 - 1. τον λογαριασμό κεφαλαίου (V.III.1), που παρουσιάζει τις κεφαλαιακές μεταβιβάσεις και τις αποκτήσεις μείον τις διαθέσεις μη παραχθέντων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων·
 - 2. τον χρηματοοικονομικό λογαριασμό (V.III.2), που παρουσιάζει τις συναλλαγές επί χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων·
 - 3. τον λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων (V.III.3.1), που παρουσιάζει τις κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση κ.λπ·
 - 4. τον λογαριασμό ανατίμησης (V.III.3.2), που παρουσιάζει τα ονομαστικά κέρδη και ζημιές κτήσης.
- δ) Ο εξωτερικός λογαριασμός περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (V.IV) παρουσιάζει τους ισολογισμούς ανοίγματος και κλεισίματος, καθώς και τις μεταβολές της αξίας αυτών των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων μεταξύ των ισολογισμών ανοίγματος και κλεισίματος.

Η πλήρης ακολουθία παρουσιάζεται στο κεφάλαιο 8 και οι αριθμοί λογαριασμών που αναγράφονται εντός παρενθέσεως ανωτέρω παραπέμπουν στους αριθμούς λογαριασμών στο εν λόγω κεφάλαιο.

18.04 Καθώς οι λογαριασμοί καταρτίζονται από την άποψη του τομέα «αλλοδαπή», οι εισαγωγές στην εγχώρια οικονομία παρουσιάζονται ως πόροι, ενώ οι εξαγωγές από την εγχώρια οικονομία ως χρήση του εξωτερικού λογαριασμού αγαθών και υπηρεσιών. Παρόμοια αντιστροφή γίνεται σε όλους τους λογαριασμούς της αλλοδαπής. Αν ένα ισοζύγιο είναι θετικό, αυτό σημαίνει πλεόνασμα για την αλλοδαπή και έλλειμμα για το σύνολο της εγχώριας οικονομίας. Ομοίως, ένα αρνητικό ισοζύγιο σημαίνει έλλειμμα για την αλλοδαπή και πλεόνασμα για την εγχώρια οικονομία. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που κατέχει η αλλοδαπή αποτελεί υποχρέωση για την εγχώρια οικονομία, ενώ μια υποχρέωση που βαρύνει την αλλοδαπή αποτελεί περιουσιακό στοιχείο για την εγχώρια οικονομία.

18.05 Το τυποποιημένο πλαίσιο για τις στατιστικές σχετικά με τις συναλλαγές και τις θέσεις μιας οικονομίας σε σχέση με τον τομέα «αλλοδαπή» καθορίζεται στο Εγχειρίδιο του 2008 για το ισοζύγιο πληρωμών και τη διεθνή επενδυτική θέση (Έκτη έκδοση) (BPM6) ⁽¹⁾. Το εν λόγω εγχειρίδιο είναι εναρμονισμένο με το Σύστημα Εθνικών Λογαριασμών [ΣΕΛ (System of National Accounts — SNA)] του 2008, αλλά καθορίζει τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ της εγχώριας οικονομίας και της αλλοδαπής σε ένα σύνολο λογαριασμών και ισολογισμών που παρουσιάζουν τις πληροφορίες με διαφορετικό τρόπο. Το παρόν κεφάλαιο καθορίζει τους λογαριασμούς του τομέα «αλλοδαπή» του ΕΣΛ 2010 και τη σχέση τους με τους διεθνείς λογαριασμούς του BPM6.

⁽¹⁾ Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, *Balance of Payments and International Investment Position Manual*, Sixth Edition (BPM6), 2009, ISBN 978-1-58906-812-4 (διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο: <http://www.imf.org>).

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

18.06 Η συχνότερα χρησιμοποιούμενη έννοια της οικονομικής επικράτειας είναι η περιοχή που τελεί υπό τον πραγματικό οικονομικό έλεγχο μίας και μόνον κυβέρνησης. Ωστόσο, μπορούν να νοηθούν ως επικράτεια και οι νομισματικές ή οι οικονομικές ενώσεις, οι περιφέρειες ή ο κόσμος ως σύνολο, διότι κι αυτά μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο μακρο-οικονομικής πολιτικής ή ανάλυσης. Ο πλήρης ορισμός περιέχεται στο κεφάλαιο 2 (σημεία 2.04 - 2.06).

18.07 Προκειμένου να καθορισθεί αν μια οικονομική οντότητα είναι μόνιμος κάτοικος μιας δεδομένης οικονομικής επικράτειας, πρέπει να εξακριβωθεί:

1. αν η οικονομική οντότητα μπορεί να χαρακτηριστεί θεσμική μονάδα και, αν αυτό συμβαίνει·
2. αν πληροί επίσης τα κριτήρια που καθορίζονται στο κεφάλαιο 2 για τον προσδιορισμό του καθεστώτος του «μόνιμου κατοίκου».

Μόνιμη κατοικία

18.08 Η μόνιμη κατοικία κάθε θεσμικής μονάδας είναι η οικονομική επικράτεια με την οποία έχει τον ισχυρότερο σύνδεσμο, που εκφράζεται ως το κέντρο του κυρίαρχου οικονομικού συμφέροντός της. Οι έννοιες είναι ταυτόσημες στο ΕΣΛ, στο ΣΕΛ του 2008 και στο BPM6. Η εισαγωγή του όρου «κέντρο του κυρίαρχου οικονομικού συμφέροντος» δεν σημαίνει ότι οι οντότητες με σημαντική δραστηριότητα σε δύο ή περισσότερες επικράτειες δεν χρειάζεται πλέον να διαχωριστούν (βλέπε σημείο 18.12) ή ότι οι θεσμικές μονάδες χωρίς σημαντική φυσική παρουσία μπορούν να αγνοηθούν (βλέπε σημεία 18.10 και 18.15). Η έννοια της μόνιμης κατοικίας, τόσο γενικά όσο και για τα νοικοκυριά, τις επιχειρήσεις και τις άλλες οντότητες ειδικότερα, περιγράφεται πλήρως στο κεφάλαιο 2.

ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

18.09 Η έννοια της «θεσμικής μονάδας» είναι ταυτόσημη στο ΕΣΛ, στο ΣΕΛ του 2008 και στο BPM6. Ο γενικός ορισμός δίνεται στο κεφάλαιο 2, σημεία 2.12 - 2.16. Λόγω της εστίασης στην εθνική οικονομία, προβλέπεται ειδική αντιμετώπιση των μονάδων που εμπλέκονται σε καταστάσεις διασυννοριακού χαρακτήρα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι νομικές οντότητες συνδυάζονται σε μία ενιαία θεσμική μονάδα αν είναι μόνιμοι κάτοικοι της ίδιας οικονομίας, αλλά δεν συνδυάζονται αν είναι μόνιμοι κάτοικοι διαφορετικών οικονομιών. Ομοίως, μια ενιαία νομική οντότητα μπορεί να διασπαστεί αν ασκεί σημαντικές δραστηριότητες σε δύο ή περισσότερες οικονομίες. Με την αντιμετώπιση αυτή, η μόνιμη κατοικία των μονάδων που προκύπτουν γίνεται σαφέστερη και η έννοια της οικονομικής επικράτειας ενισχύεται.

18.10 Η χρήση οντοτήτων ειδικού σκοπού (ΟΕΣ) από τις εταιρείες και τις κυβερνήσεις αποβλέπει συνήθως στην άντληση χρηματοδότησης. Αν μια ΟΕΣ είναι μόνιμος κάτοικος της ίδιας οικονομίας με τη μητρική εταιρεία, τότε η αντιμετώπιση είναι απλή. Η ΟΕΣ κανονικά δεν θα έχει κανένα από τα χαρακτηριστικά που θα την καθιστούσαν οντότητα ξεχωριστή από τη μητρική εταιρεία, ενώ τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις της ΟΕΣ θα εμφανίζονται στους λογαριασμούς της μητρικής εταιρείας. Αν η ΟΕΣ δεν είναι μόνιμος κάτοικος, τότε, σύμφωνα με τα κριτήρια μόνιμης κατοικίας που ισχύουν για τον τομέα «αλλοδαπή», επιβάλλεται η αναγνώριση μιας ξεχωριστής οντότητας. Στην περίπτωση αυτή, τυχόν περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της ΟΕΣ εμφανίζονται στον τομέα «αλλοδαπή» και όχι στον τομέα της εγχώριας οικονομίας. Η μεταχείριση των ΟΕΣ μη μόνιμων κατοίκων που υπάγονται στη γενική κυβέρνηση ορίζεται στο σημείο 2.14.

18.11 Τα μέλη ενός νοικοκυριού πρέπει όλα να είναι μόνιμοι κάτοικοι της ίδιας οικονομίας. Αν ένα πρόσωπο κατοικεί σε διαφορετική οικονομία από τα άλλα μέλη του νοικοκυριού, το πρόσωπο αυτό δεν θεωρείται μέλος αυτού του νοικοκυριού, έστω και αν ενδεχομένως συνεισφέρει στα έσοδα και τα έξοδα ή είναι από κοινού κάτοχος περιουσιακών στοιχείων.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ, ΩΣ ΟΡΟΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ ΤΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

18.12 Το υποκατάστημα είναι επιχείρηση μη εταιρικής μορφής που ανήκει σε μονάδα μη μόνιμο κάτοικο, γνωστή ως μητρική εταιρεία. Αντιμετωπίζεται ως μόνιμος κάτοικος και ως οιονεί εταιρεία στην επικράτεια στην οποία είναι εγκατεστημένο. Για να χαρακτηριστεί ένα υποκατάστημα ξεχωριστή θεσμική μονάδα, πρέπει να υπάρχουν ενδείξεις ότι ασκεί ουσιαστικές δραστηριότητες που να μπορούν να διαχωριστούν από τις δραστηριότητες της υπόλοιπης οντότητας. Ένα υποκατάστημα αναγνωρίζεται ως χωριστή οντότητα στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) είτε υπάρχει για το υποκατάστημα πλήρης σειρά λογαριασμών, περιλαμβανομένου ενός ισολογισμού· είτε
- β) είναι δυνατή και σκόπιμη, τόσο από οικονομική όσο και από νομική άποψη, η κατάρτιση των λογαριασμών αυτών, αν απαιτηθεί. Η διατήρηση χωριστών λογιστικών βιβλίων δείχνει ότι υπάρχει μια πραγματική μονάδα και διευκολύνει την κατάρτιση στατιστικών.

Επιπλέον, συντρέχουν συνήθως ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) Το υποκατάστημα αναλαμβάνει ή προτίθεται να αναλάβει παραγωγικές δραστηριότητες μεγάλης κλίμακας σε επικράτεια διαφορετική από εκείνη στην οποία βρίσκονται τα κεντρικά γραφεία του, για ένα έτος τουλάχιστον:
 - i. αν η διεργασία παραγωγής απαιτεί φυσική παρουσία, τότε οι δραστηριότητες θα πρέπει να ασκούνται πραγματικά στην εν λόγω επικράτεια·

- ii. αν η παραγωγή δεν απαιτεί φυσική παρουσία, όπως ορισμένες περιπτώσεις τραπεζικών, ασφαλιστικών ή άλλων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, η απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, εμπορικών σημάτων ή δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, το διαμεσολαβητικό εμπόριο και η «εικονική παραγωγή», τότε η άσκηση των δραστηριοτήτων στην επικράτεια αυτή θα πρέπει να αναγνωριστεί μέσω της εγγραφής στα προβλεπόμενα μητρώα ή της ύπαρξης καταστατικής έδρας για τις συγκεκριμένες δραστηριότητες στην εν λόγω επικράτεια.

β) Το υποκατάστημα θεωρείται ότι υπόκειται στο σύστημα φόρου εισοδήματος —αν υπάρχει— της οικονομίας στην επικράτεια της οποίας είναι εγκατεστημένο, έστω και αν, ενδεχομένως, απολαύει καθεστώςτος φοροαπαλλαγής.

18.13 Ο προσδιορισμός των υποκαταστημάτων έχει συνέπειες στις στατιστικές δηλώσεις τόσο της μητρικής εταιρείας όσο και του υποκαταστήματος. Οι δραστηριότητες του υποκαταστήματος αποκλείονται από τις δραστηριότητες της θεσμικής μονάδας την οποία αποτελούν τα κεντρικά γραφεία του, ενώ η οριοθέτηση μεταξύ μητρικής εταιρείας και υποκαταστήματος πρέπει να γίνεται με συνέπεια και στις δύο εμπλεκόμενες οικονομίες. Μπορεί να προσδιοριστεί υποκατάστημα για δραστηριότητες που αφορούν κατασκευαστικά έργα ή για κινητές δραστηριότητες όπως οι μεταφορές, η αλιεία ή η παροχή συμβουλών. Εντούτοις, αν οι δραστηριότητες δεν είναι αρκετά σημαντικές ώστε να προσδιοριστεί ένα υποκατάστημα, θεωρούνται εξαγωγή αγαθών ή υπηρεσιών από τα κεντρικά γραφεία.

18.14 Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι προκαταρκτικές διαδικασίες που σχετίζονται με ένα μελλοντικό πρόγραμμα άμεσης επένδυσης, πριν από τη σύσταση εταιρείας, αποτελούν επαρκή απόδειξη της απόκτησης μόνιμης κατοικίας, ώστε να τεκμαίρεται η ύπαρξη οιονεί εταιρείας. Παραδείγματος χάριν, οι δαπάνες για λήψη αδειών και οι νομικές δαπάνες για ένα έργο παρουσιάζονται ως δαπάνες που βαρύνουν μια οιονεί εταιρεία και ως άμεσες επενδυτικές ροές προς αυτή τη μονάδα και όχι ως πωλήσεις αδειών σε μη κατοίκους ή ως εξαγωγές υπηρεσιών στα κεντρικά γραφεία, αντιστοίχως.

ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΜΟΝΙΜΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ

18.15 Αν μια έκταση γης που βρίσκεται σε μια επικράτεια ανήκει στην κυριότητα οντότητας που δεν είναι μόνιμος κάτοικος, τότε ορίζεται, για στατιστικούς σκοπούς, ως κύριος της εν λόγω έκτασης γης μια πλασματική μονάδα που θεωρείται μόνιμος κάτοικος. Αυτή η πλασματική μονάδα μόνιμος κάτοικος είναι οιονεί εταιρεία. Η ίδια αντιμετώπιση πλασματικής μονάδας ως μόνιμου κατοίκου εφαρμόζεται επίσης στα συναφή κτίρια, στις κατασκευές και στις άλλες βελτιώσεις της συγκεκριμένης έκτασης γης, στις μακροχρόνιες μισθώσεις γης και στην κυριότητα φυσικών πόρων εκτός από το έδαφος. Συνεπεία αυτής της αντιμετώπισης, ο μη μόνιμος κάτοικος είναι κύριος της πλασματικής μονάδας μόνιμου κατοίκου, χωρίς να έχει άμεσα την κυριότητα της συγκεκριμένης έκτασης γης· έτσι υπάρχει οικονομική υποχρέωση έναντι του μη κατοίκου, αλλά το έδαφος και οι άλλοι φυσικοί πόροι είναι πάντοτε περιουσιακά στοιχεία της οικονομίας στην οποία βρίσκονται. Η πλασματική μονάδα μόνιμος κάτοικος παρέχει συνήθως υπηρεσίες στον κύριό της, π.χ. στέγαση σε περίπτωση κατοικίας διακοπών.

18.16 Γενικά, αν μια μονάδα μη μόνιμος κάτοικος έχει συνάψει μακροπρόθεσμη μίσθωση επί ακινήτου περιουσιακού στοιχείου, όπως ένα κτίριο, η μίσθωση αυτή συνδέεται με την άσκηση, από τη μονάδα αυτή, παραγωγικής δραστηριότητας στην οικονομία του τόπου στον οποίο βρίσκεται το ακίνητο. Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν υπάρχει καμία σχετική παραγωγική δραστηριότητα, δημιουργείται επίσης μια πλασματική μονάδα μόνιμος κάτοικος για την κάλυψη αυτής της μίσθωσης. Επομένως, η μονάδα μη μόνιμος κάτοικος αντιμετωπίζεται ως κύριος της πλασματικής μονάδας μόνιμου κατοίκου και όχι του κτιρίου, το οποίο ανήκει στην οικονομία του τόπου στον οποίο βρίσκεται.

ΠΟΛΥΕΔΑΦΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

18.17 Μερικές επιχειρήσεις ασκούν ενιαία δραστηριότητα σε περισσότερες από μία οικονομικές επικράτειες, κυρίως για διασυνοριακές δραστηριότητες όπως η εκμετάλλευση αερογραμμών, ακτοπλοϊκών γραμμών, υδροηλεκτρικών εγκαταστάσεων σε συνοριακούς ποταμούς, σωληναγωγών, γεφυρών, σιδηρόδρομων και υποθαλάσσιων καλωδίων. Στις περιπτώσεις αυτές πρέπει να προσδιορίζονται χωριστά υποκαταστήματα, εκτός αν η οντότητα ασκεί ενιαία δραστηριότητα χωρίς χωριστούς λογαριασμούς ή χωριστή λήψη αποφάσεων για κάθε επικράτεια στην οποία δραστηριοποιείται. Σε τέτοιες περιπτώσεις, λόγω της επικέντρωσης στην επιδίωξη λήψης δεδομένων για κάθε εθνική οικονομία, είναι απαραίτητο να διαχωριστούν οι δραστηριότητες μεταξύ των επιμέρους οικονομιών. Έτσι, οι δραστηριότητες κατανέμονται αναλογικά με βάση κατάλληλο δείκτη ειδικό για κάθε επιχείρηση, ο οποίος προσδιορίζει τα ποσοστά των δραστηριοτήτων σε κάθε επικράτεια. Η αναλογική κατανομή μπορεί επίσης να υιοθετηθεί για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε ζώνες υποκείμενες σε κοινή διοίκηση δύο ή περισσότερων κυβερνήσεων.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

18.18 Για την κατάρτιση των λογαριασμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο τομέας «αλλοδαπή» (S.2) υποδιαιρείται ως εξής:

α) Κράτη μέλη και όργανα και οργανισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης (S.21)

1. Κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (S.211)

i) Κράτη μέλη της ευρωζώνης (S.2111)

ii) Κράτη μέλη εκτός της ευρωζώνης (S.2112)

2. Όργανα και οργανισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης (S.212)

i) Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) (S.2121)

ii) Ευρωπαϊκά όργανα και οργανισμοί, εκτός από την ΕΚΤ (S.2122)

β) Κράτη που δεν είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διεθνείς οργανισμοί που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης (S.22)

18.19 Για την κατάρτιση των λογαριασμών της ευρωζώνης, οι παραπάνω υποτομείς μπορούν να ομαδοποιηθούν ως εξής:

Κράτη μέλη της ευρωζώνης και Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
(S.2I = S.2111 + S.2121)

Κράτη και διεθνείς οργανισμοί που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι της ευρωζώνης
(S.2X = S.2112 + S.2122 + S.22)

Περιγραφή των ευρωπαϊκών λογαριασμών παρέχεται στο κεφάλαιο 19.

ΟΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

18.20 Οι εθνικοί λογαριασμοί είναι διαφορετικοί από τους διεθνείς λογαριασμούς που εμφανίζονται στο BPM6. Οι διεθνείς λογαριασμοί δείχνουν τις συναλλαγές μεταξύ μιας εγχώριας οικονομίας και των οικονομιών της αλλοδαπής, από την άποψη της εγχώριας οικονομίας. Ακολουθώντας, οι εισαγωγές παρουσιάζονται ως χρήση (οφειλή) και οι εξαγωγές ως πόρος (πίστωση).

Συνοπτική μορφή των διεθνών λογαριασμών, όπως παρουσιάζονται στο BPM6, παρατίθεται στον πίνακα 18.1.

18.21 Μια δεύτερη σημαντική διαφορά μεταξύ των διεθνών λογαριασμών του ισοζυγίου πληρωμών και των λογαριασμών του τομέα «αλλοδαπή» στο ΕΣΛ είναι η χρήση λειτουργικών κατηγοριών στους διεθνείς λογαριασμούς αντί των μέσων ταξινόμησης των χρηματοοικονομικών συναλλαγών στο ΕΣΛ. Το θέμα αυτό εξετάζεται λεπτομερέστερα στα σημεία 18.57 και 18.58.

ΕΞΙΣΩΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΣΤΟΥΣ ΤΡΕΧΟΝΤΕΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

18.22 Η δομή των εξισωτικών μεγεθών του ισοζυγίου πληρωμών είναι κάπως διαφορετική απ' ό,τι στους εθνικούς λογαριασμούς, δεδομένου ότι στους εθνικούς λογαριασμούς κάθε λογαριασμός έχει το δικό του εξισωτικό μέγεθος, καθώς και ένα άλλο που μεταφέρει στον επόμενο λογαριασμό. Για παράδειγμα, ο λογαριασμός πρωτογενούς εισοδήματος έχει το δικό του εξισωτικό μέγεθος (υπόλοιπο του πρωτογενούς εισοδήματος) και ένα σωρευτικό υπόλοιπο (υπόλοιπο από συναλλαγές αγαθών, υπηρεσιών και πρωτογενούς εισοδήματος). Το υπόλοιπο του εξωτερικού λογαριασμού πρωτογενών εισοδημάτων αντιστοιχεί στο υπόλοιπο των πρωτογενών εισοδημάτων και είναι το στοιχείο που λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό του ΑΕΕ. Το τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο αντιστοιχεί στην αποταμίευση της αλλοδαπής σε σχέση με την εγχώρια οικονομία. Τα εξισωτικά μεγέθη στη δομή των λογαριασμών σύμφωνα με το BPM6 παρουσιάζονται στον πίνακα 18.1.

Πίνακας 18.1 — Οι διεθνείς λογαριασμοί ροών του ισοζυγίου πληρωμών

Ισοζύγιο πληρωμών			
Τρέχοντες λογαριασμοί	Πιστώσεις	Οφειλές	Υπόλοιπο
Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών			
Αγαθά	462	392	70
Υπηρεσίες	78	107	- 29
Αγαθά και υπηρεσίες	540	499	41
Λογαριασμός πρωτογενούς εισοδήματος			
Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	6	2	
Τόκοι	13	21	
Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	36	17	
Επανεπενδύόμενα κέρδη	14	0	
Πρωτογενές εισόδημα	69	40	29
Αγαθά, υπηρεσίες και πρωτογενές εισόδημα	609	539	70

Ισοζύγιο πληρωμών			
Λογαριασμός δευτερογενούς εισοδήματος	Πιστώσεις	Οφειλές	Υπόλοιπο
Φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.	1	0	
Καθαρά ασφάλιστρα για ασφαλίσσεις κατά ζημιών	2	11	
Απαιτήσεις από ασφαλίσσεις κατά ζημιών	12	3	
Τρέχουσες διεθνείς μεταβιβάσεις	1	31	
Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	1	10	
Δευτερογενές εισόδημα	17	55	– 38
Ισοζύγιο λογαριασμού τρεχουσών συναλλαγών			32
Λογαριασμός κεφαλαίου			
Αποκτήσεις/διαθέσεις μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0		
Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις	1	– 4	
Ισοζύγιο λογαριασμού κεφαλαίου			– 3
Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / Καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (–)			29
Χρηματοοικονομικός λογαριασμός (κατά λειτουργική κατηγορία)	Μεταβολές περιουσιακών στοιχείων	Μεταβολή υποχρεώσεων	Υπόλοιπο
Άμεσες επενδύσεις	– 4	8	
Επενδύσεις χαρτοφυλακίου	17	7	
Χρηματοοικονομικά παράγωγα κ.λπ.	3	0	
Λοιπές επενδύσεις	42	22	
Αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία	8	—	
Συνολικές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων / υποχρεώσεων	66	37	
Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / Καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (–) (χρηματοοικονομική)			29
Καθαρά σφάλματα και παραλείψεις			0

ΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ «ΑΛΛΟΔΑΠΗ» ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ ΤΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Εξωτερικός λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών

18.23 Ο λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών αποτελείται μόνον από τις εισαγωγές και τις εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, επειδή αυτές είναι οι μόνες συναλλαγές αγαθών και υπηρεσιών με διασυνοριακή διάσταση. Τα αγαθά και οι υπηρεσίες καταχωρίζονται όταν υπάρχει αλλαγή της οικονομικής κυριότητας από μια μονάδα σε μια οικονομία προς μια μονάδα σε μια άλλη χώρα. Αν και υπάρχει συνήθως φυσική διακίνηση αγαθών όταν επέλθει αλλαγή κυριότητας, αυτό δεν συμβαίνει απαραίτητως. Στην περίπτωση του διαμεσολαβητικού εμπορίου, τα αγαθά μπορεί να αλλάξουν κύριο και να μην αλλάξουν θέση, μέχρις ότου μεταπωληθούν σε τρίτο.

Οι πίνακες 18.2 και 18.3 παρουσιάζουν τον τρόπο καταχώρισης πρωτογενούς και δευτερογενούς εισοδήματος στο ΕΣΛ και στο BPM6.

Πίνακας 18.2 — Εξωτερικός λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών (ΕΣΛ V.1)

Χρήσεις			Πόροι		
P.6	Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	540	P.7	Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	499
P.61	Εξαγωγές αγαθών	462	P.71	Εισαγωγές αγαθών	392
P.62	Εξαγωγές υπηρεσιών	78	P.72	Εισαγωγές υπηρεσιών	107
B.11	Εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών	- 41			

Πίνακας 18.3 — Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών του BPM6

Τρέχοντες λογαριασμοί	Πιστώσεις	Οφειλές	Υπόλοιπο
Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών			
Αγαθά	462	392	70
Υπηρεσίες	78	107	- 29
Αγαθά και υπηρεσίες	540	499	41

18.24 Τα αγαθά που διακινούνται από μια οικονομία σε άλλη, αλλά δεν αλλάζουν οικονομική κυριότητα, δεν εμφανίζονται στις εισαγωγές και τις εξαγωγές. Κατά συνέπεια, τα αγαθά που αποστέλλονται στο εξωτερικό για μεταποίηση ή επιστρέφονται μετά από μεταποίηση δεν εμφανίζονται στις εισαγωγές και τις εξαγωγές αγαθών· μόνον αν συμφωνείται αμοιβή για τη μεταποίηση, αυτή εμφανίζεται ως υπηρεσία.

18.25 Το ισοζύγιο πληρωμών δίνει έμφαση στη διάκριση μεταξύ αγαθών και υπηρεσιών. Αυτή η διάκριση οφείλεται σε συμφέροντα πολιτικής, καθώς τα αγαθά και οι υπηρεσίες καλύπτονται από διαφορετικές διεθνείς συνθήκες. Οφείλεται επίσης και σε ζητήματα που αφορούν τα δεδομένα, διότι τα δεδομένα τα σχετικά με τα αγαθά λαμβάνονται συνήθως από τελωνειακές πηγές, ενώ τα δεδομένα τα σχετικά με τις υπηρεσίες λαμβάνονται συνήθως από αρχεία πληρωμών ή από σχετικές έρευνες.

18.26 Οι στατιστικές διεθνών εμπορευματικών συναλλαγών είναι η κύρια πηγή δεδομένων για τα αγαθά. Σχετικά διεθνή πρότυπα περιέχονται στην έκδοση Στατιστικές διεθνών εμπορευματικών συναλλαγών: Έννοιες και ορισμοί αναδ. 2 ⁽¹⁾ (ΣΔΕΣ) των ΗΕ. Το BPM6 προσδιορίζει μερικές πιθανές πηγές διαφοράς μεταξύ της αξίας των αγαθών που καταγράφεται στις στατιστικές εμπορευματικών συναλλαγών και της αξίας που καταγράφεται στο ισοζύγιο πληρωμών. Συνιστά επίσης έναν τυποποιημένο πίνακα αντιστοίχιας για να βοηθήσει τους χρήστες να κατανοήσουν αυτές τις διαφορές. Μια σημαντική πηγή διαφοράς είναι ότι τα πρότυπα για τις ΣΔΕΣ χρησιμοποιούν μια αποτίμηση τύπου CIF (κόστος, ασφάλεια και ναύλος) για τις εισαγωγές, ενώ το ισοζύγιο πληρωμών χρησιμοποιεί μια ομοιόμορφη αποτίμηση τύπου FOB (αξία στα τελωνειακά σύνορα της οικονομίας εξαγωγής, δηλαδή ελεύθερο επί του πλοίου) τόσο για τις εξαγωγές όσο και για τις εισαγωγές. Συνεπώς, είναι απαραίτητο να αποκλειστούν οι δαπάνες ναύλου και ασφάλειας μεταξύ των τελωνειακών συνόρων του εξαγωγέα και των τελωνειακών συνόρων του εισαγωγέα. Λόγω των διαφορών μεταξύ της αποτίμησης τύπου FOB και των πραγματικών συμβατικών ρυθμίσεων, ορισμένες δαπάνες ναύλου και ασφάλειας πρέπει να επαναπροσδιοριστούν.

Οι αρχές αποτίμησης είναι οι ίδιες στο ΕΣΛ και στο ισοζύγιο πληρωμών. Ως εκ τούτου, πρέπει να εφαρμόζεται η αποτίμηση FOB για την καταχώριση των εξαγωγών και των εισαγωγών αγαθών (βλ. σημείο 18.32).

18.27 Το κριτήριο της αλλαγής κυριότητας που χρησιμοποιείται για το ισοζύγιο πληρωμών σημαίνει ότι ο χρόνος καταχώρισης των αγαθών θα αντιστοιχεί με εκείνον των αντίστοιχων χρηματοοικονομικών ροών. Στο BPM6 δεν προβλέπονται πλέον εξαιρέσεις από την αρχή της αλλαγής κυριότητας. Αντίθετα, οι ΣΔΕΣ ακολουθούν το χρονοδιάγραμμα των τελωνειακών διατυπώσεων. Αν και το χρονοδιάγραμμα αυτό αποτελεί συχνά αποδεκτή προσέγγιση, είναι δυνατόν να χρειαστούν σε ορισμένες περιπτώσεις προσαρμογές, π.χ. για τα αγαθά που αποστέλλονται προς φύλαξη. Στην περίπτωση των αγαθών που αποστέλλονται στο εξωτερικό για μεταποίηση χωρίς αλλαγή κυριότητας, οι αξίες των κινήσεων των αγαθών περιλαμβάνονται στις ΣΔΕΣ, όμως οι αλλαγές κυριότητας είναι το πρώτο στοιχείο που εμφανίζεται στο ισοζύγιο πληρωμών και, επομένως, το ισοζύγιο πληρωμών θα δείχνει μόνο τις δαπάνες που έχουν σχέση με τις «υπηρεσίες μεταποίησης που χρησιμοποιούν φυσικές εισροές οι οποίες ανήκουν σε τρίτους»· εντούτοις, οι αξίες των κινήσεων των αγαθών συνιστώνται ως συμπληρωματικά στοιχεία για την κατανόηση της φύσης αυτών των διατυπώσεων μεταποίησης. Περισσότερες λεπτομέρειες για την καταχώριση των διατυπώσεων μεταποίησης περιλαμβάνονται κατωτέρω στο παρόν κεφάλαιο. Μπορεί να απαιτηθούν περαιτέρω προσαρμογές των ΣΔΕΣ για να εναρμονιστούν οι εκτιμήσεις με την αλλαγή της οικονομικής κυριότητας των αγαθών, είτε γενικά είτε λόγω της ιδιαίτερης κάλυψης κάθε χώρας. Σχετικά παραδείγματα είναι το διαμεσολαβητικό εμπόριο, ο μη νομισματικός χρυσός, τα αγαθά που εισέρχονται ή εξέρχονται παράνομα από την επικράτεια και τα αγαθά που μεταφέρονται στους λιμένες από τους μεταφορείς.

⁽¹⁾ Στατιστικές διεθνών εμπορευματικών συναλλαγών: Έννοιες και ορισμοί, Ηνωμένα Έθνη, 1998, (International Merchandise Trade Statistics: Concepts and definitions) ISBN 92-1-161410-4 (<http://unstats.un.org>).

18.28 Οι επανεξαγωγές αφορούν ξένα αγαθά (δηλαδή αγαθά που παράγονται σε άλλες οικονομίες και που εισάγονται προηγουμένως κατόπιν αλλαγής της οικονομικής κυριότητας) τα οποία εξάγονται χωρίς ουσιαστική μεταποίηση από το κράτος στο οποίο είχαν προηγουμένως εισαχθεί. Επειδή τα επανεξαγόμενα αγαθά δεν παράγονται στη σχετική οικονομία, έχουν μικρότερη σύνδεση με την οικονομία απ' ό,τι οι άλλες εξαγωγές. Οι οικονομίες που διαθέτουν σημαντικά σημεία μεταφόρτωσης εμπορευμάτων και εγκατάστασης χονδρεμπόρων έχουν συχνά μεγάλες αξίες επανεξαγωγής. Οι επανεξαγωγές αυξάνουν τα μεγέθη τόσο για τις εισαγωγές όσο και για τις εξαγωγές και, όταν οι επανεξαγωγές είναι σημαντικές, αυξάνονται επίσης τα ποσοστά των εισαγωγών και των εξαγωγών στα οικονομικά συγκεντρωτικά μεγέθη. Συνεπώς, είναι χρήσιμο να παρουσιάζονται οι επανεξαγωγές χωριστά. Τα αγαθά που έχουν εισαχθεί και πρόκειται να επανεξαχθούν καταγράφονται στα αποθέματα του οικονομικού κυρίου που είναι μόνιμος κάτοικος.

Διαμετακομιστικό εμπόριο διεξάγεται όταν αγαθά διασχίζουν μια χώρα στον δρόμο τους προς τον τελικό προορισμό τους και, για τη χώρα που διασχίζεται, τα εν λόγω αγαθά κατά κανόνα αποκλείονται από τις στατιστικές εξωτερικού εμπορίου, τις στατιστικές ισοζυγίου πληρωμών και τους εθνικούς λογαριασμούς.

Το οιονεί διαμετακομιστικό εμπόριο αφορά αγαθά που εισάγονται σε μια χώρα, εκτελωνίζονται για την ελεύθερη κυκλοφορία τους εντός της ΕΕ και, στη συνέχεια, αποστέλλονται σε τρίτη χώρα της ΕΕ. Η οντότητα που χρησιμοποιείται για τον εκτελωνισμό δεν είναι συνήθως θεσμική μονάδα, όπως ορίζεται στο κεφάλαιο 2, και επομένως δεν αποκτά την κυριότητα των αγαθών. Σ' αυτή την περίπτωση, η εισαγωγή εμφανίζεται στους εθνικούς λογαριασμούς ως άμεση εισαγωγή στον τελικό προορισμό, όπως στην περίπτωση του απλού διαμετακομιστικού εμπορίου. Η κατάλληλη αξία είναι εκείνη που καταχωρίζεται κατά την είσοδο των αγαθών στη χώρα τελικού προορισμού.

18.29 Τα αγαθά παρουσιάζονται σε συγκεντρωτικό επίπεδο στο ισοζύγιο πληρωμών. Λεπτομερέστερη κατανομή κατά προϊόντα μπορεί να ληφθεί από τα δεδομένα ΣΔΕΣ.

18.30 Στο ισοζύγιο πληρωμών, παρέχονται λεπτομέρειες για τις ακόλουθες δώδεκα τυποποιημένες συνιστώσες υπηρεσιών:

- α) Υπηρεσίες μεταποίησης που χρησιμοποιούν φυσικές εισροές οι οποίες ανήκουν σε τρίτους·
- β) Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής π.δ.α.α·
- γ) Μεταφορές·
- δ) Ταξίδια·
- ε) Κατασκευές·
- στ) Ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές υπηρεσίες·
- ζ) Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες·
- η) Δαπάνες για τη χρήση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας π.δ.α.α·
- θ) Τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες, υπηρεσίες πληροφορικής και υπηρεσίες πληροφορήσης·
- ι) Λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες·
- ια) Προσωπικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες· και
- ιβ) Αγαθά και υπηρεσίες της γενικής κυβέρνησης π.δ.α.α.

18.31 Τρεις από τις ανωτέρω τυποποιημένες συνιστώσες του ισοζυγίου πληρωμών είναι στοιχεία που βασίζονται στον συναλλασσόμενο, δηλαδή αφορούν μάλλον τον αγοραστή ή τον προμηθευτή παρά το ίδιο το προϊόν. Τα στοιχεία ανήκουν στις κατηγορίες για τα ταξίδια, τις κατασκευές και τα αγαθά και τις υπηρεσίες της γενικής κυβέρνησης π.δ.α.α.

- α) Τα ταξίδια καλύπτουν όλα τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που αποκτώνται από μη μόνιμους κατοίκους κατά τη διάρκεια επισκέψεων είτε για ίδια χρήση είτε για μεταβίβαση. Τα ταξίδια περιλαμβάνουν αγαθά, τοπικές μετακινήσεις, στέγαση, γεύματα και άλλες υπηρεσίες.
- β) Οι κατασκευές καλύπτουν τη συνολική αξία του προϊόντος που παραδίδεται από τον ανάδοχο, περιλαμβανομένων των υλικών επιτόπιας προέλευσης τα οποία, επομένως, δεν καταχωρίζονται στις εισαγωγές και τις εξαγωγές αγαθών·
- γ) Τα αγαθά και οι υπηρεσίες της γενικής κυβέρνησης π.δ.α.α. καλύπτουν μια σειρά στοιχείων τα οποία δεν μπορούν να υπαχθούν σε πιο ειδικές κατηγορίες.

Εκτός από τα ανωτέρω τρία στοιχεία που βασίζονται στον συναλλασσόμενο, οι υπόλοιπες συνιστώσες βασίζονται στο προϊόν και προέρχονται από λεπτομερέστερες κατηγορίες της CPA αναθ. 2. Πρόσθετα πρότυπα για το εμπόριο υπηρεσιών παρατίθενται στο Εγχειρίδιο για τις στατιστικές διεθνών εμπορευματικών συναλλαγών⁽¹⁾ (MSITS), το οποίο είναι εναρμονισμένο με τους διεθνείς λογαριασμούς.

Αποτίμηση

18.32 Οι αρχές αποτίμησης είναι οι ίδιες στο ΕΣΛ και στους διεθνείς λογαριασμούς. Και στις δύο περιπτώσεις χρησιμοποιούνται οι αγοραίες αξίες. Ωστόσο, για μερικές θέσεις συναλλαγών στις οποίες οι αγοραίες τιμές δεν είναι παρατηρήσιμες χρησιμοποιούνται οι ονομαστικές αξίες. Στους διεθνείς λογαριασμούς, η αποτίμηση των εξαγωγών και των εισαγωγών των αγαθών είναι ειδική περίπτωση κατά την οποία χρησιμοποιείται ένα ομοιόμορφο κριτήριο αποτίμησης, δηλαδή η αξία στα τελωνειακά σύνορα της οικονομίας εξαγωγής και συγκεκριμένα η αποτίμηση τύπου FOB (ελεύθερο επί του πλοίου). Η μέθοδος αυτής εξασφαλίζει συνεπή αποτίμηση μεταξύ του εξαγωγέα και του εισαγωγέα και παρέχει μια συνεπή βάση μέτρησης στις περιπτώσεις στις οποίες τα συμβαλλόμενα μέρη μπορεί να διαθέτουν ευρύ φάσμα διαφορετικών συμβατικών ρυθμίσεων, από την παράδοση «εκ του εργοστασίου» (αν ο εισαγωγέας αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου τη μεταφορά και την ασφάλιση) έως την «παράδοση του προϊόντος εκτελωνισμένου» (αν ο εξαγωγέας αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου τη μεταφορά, την ασφάλιση και την καταβολή όλων των εισαγωγικών δασμών).

Αγαθά για μεταποίηση

18.33 Μεταξύ του ΕΣΛ 95 και του ΕΣΛ 2010 άλλαξε ριζικά ο τρόπος αντιμετώπισης των αγαθών που αποστέλλονται στο εξωτερικό για μεταποίηση χωρίς αλλαγή κυριότητας. Στο ΕΣΛ 95, αυτά τα αγαθά θεωρούνταν εξαγωγές κατά την αποστολή τους στο εξωτερικό και, στη συνέχεια, κατά την επιστροφή τους από το εξωτερικό, καταχωρίζονταν ως εισαγωγές, σε υψηλότερη αξία ως αποτέλεσμα της μεταποίησης. Αυτή η μέθοδος, γνωστή ως μέθοδος καταγραφής των μεγεθών σε ακαθάριστη μορφή, τεκμαίρει ότι υπάρχει όντως αλλαγή κυριότητας, με αποτέλεσμα τα μεγέθη του διεθνούς εμπορίου να αντιπροσωπεύουν μια εκτίμηση της αξίας των αγαθών που αποτελούν αντικείμενο συναλλαγής. Το ΣΕΛ 2008, το BPM6 και το ΕΣΛ 2010 δεν τεκμαίρουν αλλαγή κυριότητας, αλλά παρουσιάζουν απλώς μία μόνο καταχώριση: την εισαγωγή της υπηρεσίας μεταποίησης. Αντίστοιχα, για τη χώρα στην οποία πραγματοποιείται η μεταποίηση θα πρόκειται για εξαγωγή της υπηρεσίας. Αυτή η καταγραφή είναι πιο συνεπής με τις λογιστικές πρακτικές και τις σχετικές χρηματοοικονομικές συναλλαγές. Ωστόσο, προκαλεί ασυνέπεια με τις στατιστικές διεθνών εμπορευματικών συναλλαγών (ΣΔΕΣ). Οι ΣΔΕΣ εξακολουθούν να παρουσιάζουν την ακαθάριστη αξία, αφενός, των αγαθών που εξαγονται για μεταποίηση και, αφετέρου, των εισαγόμενων μεταποιημένων αγαθών που επιστρέφουν στη χώρα προέλευσης.

18.34 Για να αποφευχθεί η ασυνέπεια αυτού του είδους στους εθνικούς λογαριασμούς, η αξία των εξαγόμενων αγαθών μπορεί να καταγράφεται σε αντιστοιχία με την αξία των εισαγόμενων αγαθών με τη μορφή συμπληρωματικών στοιχείων, ενώ οι αξίες θα είναι εκείνες που καταγράφονται στις ΣΔΕΣ. Αυτή η διαδικασία θα επιτρέπει τον υπολογισμό της καθαρής υπηρεσίας μεταποίησης, η οποία θα ισούται με την αξία των μεταποιημένων προϊόντων που εξαγονται μείον την αξία των μη μεταποιημένων προϊόντων τα οποία εισάγονται. Αυτή είναι η υπηρεσία η οποία καταγράφεται στους εθνικούς λογαριασμούς. Επομένως, για τη χώρα που μεταποιεί αγαθά στο εξωτερικό, οι εξαγωγές θα καταγράφονται σε αντιστοιχία με τα εισαγόμενα μεταποιημένα αγαθά, ως συμπληρωματικά στοιχεία στον εξωτερικό λογαριασμό αγαθών και υπηρεσιών. Με τον τρόπο αυτόν οι καταχωρίσεις ΣΔΕΣ θα εναρμονιστούν με τα στοιχεία τα σχετικά με τις καθарές εισαγωγές εισαγωγών τα οποία απεικονίζουν το κόστος μεταποίησης.

18.35 Ένα παράδειγμα που περιγράφει την αντιμετώπιση των προς μεταποίηση αγαθών στους πίνακες προσφοράς και χρήσης θα διευκολύνει την κατανόηση της αλλαγής. Θα εξεταστεί η περίπτωση κατά την οποία μια επιχείρηση παραγωγής τροφίμων προβαίνει σε συγκομιδή και μεταποίηση λαχανικών, αλλά αναθέτει την κονσερβοποίηση των λαχανικών σε αλλοδαπή θυγατρική εταιρεία της οποίας έχει την πλήρη κυριότητα και, στη συνέχεια, ανακτά και πωλεί τα κονσερβοποιημένα τρόφιμα.

18.36 Στον πίνακα 18.4 σχετικά με την αντιμετώπιση των προς μεταποίηση αγαθών στο πλαίσιο του διεθνούς εμπορίου σύμφωνα με το ΕΣΛ 95, τα μεγέθη των εισαγωγών και των εξαγωγών θα πρέπει να αντιστοιχούν στις εγγραφές που εμφανίζονται στις στατιστικές διεθνών εμπορευματικών συναλλαγών (ΣΔΕΣ). Οι εξαγωγές αγαθών στη θυγατρική εταιρεία κονσερβοποίησης στο εξωτερικό ανέρχονται σε 50 και, στη συνέχεια, τα κονσερβοποιημένα λαχανικά που επιστρέφονται ως εισαγωγές ανέρχονται σε 90.

Πίνακας 18.4 — Η αντιμετώπιση των προς μεταποίηση αγαθών στο πλαίσιο του διεθνούς εμπορίου σύμφωνα με το ΕΣΛ 95

	Αγορές	Τελική ζήτηση		Σύνολο
		Δαπάνες νοικοκυριών	Εξαγωγές	
Πωλήσεις	Παρασκευή τροφίμων			
Τροφή		90	50	140
Εισαγωγές κονσερβοποιημένων τροφίμων		90		90
Προστιθέμενη αξία		50	ΑΕγχΠ (Ε) =	50
Συνολική παραγωγή		140		

⁽¹⁾ Ηνωμένα Έθνη, Eurostat, ΟΟΣΑ, ΔΝΤ, ΠΟΥ και άλλοι, Εγχειρίδιο για τις στατιστικές διεθνών εμπορευματικών συναλλαγών, 2011 (Manual on Statistics of International Trade in Services) (<http://unstats.un.org>).

Πίνακας 18.5 — Η αντιμετώπιση των προς μεταποίηση αγαθών στο πλαίσιο του διεθνούς εμπορίου σύμφωνα με το ΕΣΛ 2010

Πωλήσεις	Αγορές	Τελική ζήτηση		Σύνολο
		Παρασκευή τροφίμων	Δαπάνες νοικοκυριών Εξαγωγές	
Τροφή		90	0	90
Εισαγωγές κονσερβοποιημένων τροφίμων	40			40
Προστιθέμενη αξία	50		ΑΕγχΠ (Ε) =	50
Συνολική παραγωγή	90			

18.37 Στον πίνακα 18.5 εμφανίζεται η αντιμετώπιση των προς μεταποίηση αγαθών σε καθαρή βάση σύμφωνα με το ΕΣΛ 2010: εμφανίζονται μόνο οι συναλλαγές υπηρεσιών και δεν υπάρχει καμία αντιστοιχία με τις κινήσεις των αγαθών που καταγράφονται στις ΣΔΕΣ. Η καθαρή θέρση, που ισούται με τις εξαγωγές μείον τις εισαγωγές, θα εμφανίζεται στους διεθνείς λογαριασμούς ισοζυγίου πληρωμών και στους αντίστοιχους λογαριασμούς του τομέα «αλλοδαπή». Σύμφωνα με το BPM6, αν είναι γνωστό ότι στις ΣΔΕΣ οι εισαγωγές και οι εξαγωγές απεικονίζουν μια κατάσταση κατά την οποία δεν υπάρχει καμία αλλαγή στην κυριότητα, τα δύο μεγέθη πρέπει να καταχωρίζονται διπλά-διπλά μεταξύ των μεγεθών του ισοζυγίου πληρωμών, έτσι ώστε το στοιχείο των υπηρεσιών να μπορεί να υπολογιστεί αμέσως. Έτσι, για τη συγκεκριμένη επιχείρηση παρασκευής τροφίμων, τα λαχανικά που αποστέλλονται στο εξωτερικό για κονσερβοποίηση θα παρουσιάζονταν ως εξαγωγή με τον αριθμό 50, ενώ τα επανεισαγόμενα κονσερβοποιημένα λαχανικά θα παρουσιάζονταν ως εισαγωγή με τον αριθμό 90. Αυτά τα μεγέθη μπορούν να τεθούν το ένα δίπλα στο άλλο στις στατιστικές διεθνών λογαριασμών ως συμπληρωματικά στοιχεία, με τις εξαγωγές να καταχωρίζονται ως αρνητικές εισαγωγές, πράγμα που επιτρέπει τον υπολογισμό μιας καθαρής εισαγωγής υπηρεσιών κονσερβοποίησης ίσης με 40.

Η καταχώριση αυτού του παραδείγματος στο BPM6 παρουσιάζεται στον πίνακα 18.6.

Πίνακας 18.6 — Καταχώριση της μεταποίησης στο BPM6

Τρέχοντες λογαριασμοί	Πιστώσεις	Οφειλές	Υπόλοιπο
Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών			– 40
Υπηρεσίες (τυποποιημένες συνιστώσες)			
«Υπηρεσίες μεταποίησης που χρησιμοποιούν φυσικές εισροές οι οποίες ανήκουν σε τρίτους»		40	– 40
Συμπληρωματικά στοιχεία			
Αγαθά προς μεταποίηση στο εξωτερικό	50	90	– 40

Διαμεσολαβητικό εμπόριο

Αγαθά που αποτελούν αντικείμενο διαμεσολαβητικού εμπορίου

18.38 Ως διαμεσολαβητικό εμπόριο ορίζεται η αγορά αγαθών εκ μέρους ενός μόνιμου κατοίκου (της οικονομίας αναφοράς) από έναν μη μόνιμο κάτοικο, σε συνδυασμό με την εν συνεχεία μεταπώληση των ίδιων αγαθών σε τρίτο μη μόνιμο κάτοικο, χωρίς τα αγαθά να είναι παρόντα στην οικονομία αναφοράς. Το διαμεσολαβητικό εμπόριο αφορά συναλλαγές στις οποίες η φυσική κατοχή των αγαθών από τον ιδιοκτήτη δεν είναι απαραίτητη για τη διεξαγωγή της συναλλαγής. Αυτές και οι ακόλουθες διευκρινίσεις σχετικά με το διαμεσολαβητικό εμπόριο είναι σύμφωνες με τις αντίστοιχες παραγράφους του BPM6 (σημεία 10.41 έως 10.48).

18.39 Οι ρυθμίσεις σχετικά με το διαμεσολαβητικό εμπόριο εφαρμόζονται τόσο στο χονδρικό όσο και στο λιανικό εμπόριο. Μπορούν επίσης να εφαρμοστούν σε δραστηριότητες μεσετιείας επί εμπορευμάτων, καθώς επίσης στη διαχείριση και τη χρηματοδότηση ολοκληρωμένων διαδικασιών μεταποίησης. Παραδείγματος χάριν, μια επιχείρηση μπορεί να αναθέσει τη συναρμολόγηση ενός αγαθού σε έναν ή περισσότερους αναδόχους, κατά τρόπον ώστε τα αγαθά να αποκτώνται από την επιχείρηση αυτή και να μεταπωλούνται χωρίς διαμετακόμιση μέσω του εδάφους του ιδιοκτήτη. Αν η φυσική μορφή των αγαθών αλλάζει κατά τη διάρκεια της κυριότητας επ' αυτών, λόγω πράξεων μεταποίησης που πραγματοποιούνται από άλλες οντότητες, τότε οι συναλλαγές που αφορούν τα εν λόγω αγαθά καταχωρίζονται στην κατηγορία «γενικά εμπορεύματα» και όχι στο διαμεσολαβητικό εμπόριο. Αντίθετα, αν η μορφή των αγαθών δεν αλλάζει, τα αγαθά συμπεριλαμβάνονται στο διαμεσολαβητικό εμπόριο και η τιμή πώλησης περιλαμβάνει τις δευτερεύουσες δαπάνες μεταποίησης, καθώς

και τα περιθώρια χονδρικού εμπορίου. Στις περιπτώσεις που ο έμπορος είναι ο οργανωτής μιας συνολικής διαδικασίας κατασκευής, η τιμή πώλησης μπορεί επίσης να καλύπτει στοιχεία όπως ο προγραμματισμός, η διαχείριση, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας και η λοιπή τεχνογνωσία, η προώθηση στην αγορά και η χρηματοδότηση. Ιδιαίτερα για τα αγαθά υψηλής τεχνολογίας, αυτές οι μη φυσικές συνεισφορές μπορεί να είναι μεγάλες σε σχέση με την αξία των υλικών και της συναρμολόγησης.

- 18.40 Τα αγαθά που υπάγονται στο διαμεσολαβητικό εμπόριο καταχωρίζονται στους λογαριασμούς του ιδιοκτήτη με τον ίδιο τρόπο όπως οποιαδήποτε άλλα αγαθά των οποίων αυτός είναι κύριος. Ωστόσο, τα αγαθά αναφέρονται λεπτομερώς και με εξειδικευμένο τρόπο στις στατιστικές διεθνών λογαριασμών της οικονομίας του εμπορίου, επειδή παρουσιάζουν ενδιαφέρον από μόνα τους αλλά και επειδή δεν καλύπτονται από το τελωνειακό σύστημα της εν λόγω οικονομίας.

Η υπαγωγή στο διαμεσολαβητικό εμπόριο σημαίνει ότι:

- α) Η απόκτηση των αγαθών από τους εμπόρους καταχωρίζεται στα αγαθά ως αρνητική εξαγωγή της οικονομίας του εμπορίου·
 - β) Η πώληση των αγαθών καταχωρίζεται στα αγαθά που πωλούνται στο διαμεσολαβητικό εμπόριο ως θετική εξαγωγή της οικονομίας του εμπορίου·
 - γ) Η διαφορά μεταξύ των πωλήσεων και των αγορών αγαθών στο διαμεσολαβητικό εμπόριο εμφανίζεται ως το στοιχείο «καθαρές εξαγωγές αγαθών στο πλαίσιο του διαμεσολαβητικού εμπορίου». Η θέση αυτή περιλαμβάνει τα περιθώρια των εμπόρων, τα κέρδη και τις ζημιές κτήσης, καθώς και τις μεταβολές στα αποθέματα εμπορευμάτων που αποτελούν αντικείμενο διαμεσολαβητικού εμπορίου. Λόγω της αυξομειώσης των αποθεμάτων, οι καθαρές εξαγωγές των εμπορευμάτων που υπάγονται στο διαμεσολαβητικό εμπόριο μπορεί να είναι αρνητικές σε ορισμένες περιπτώσεις· και
 - δ) Οι καταχωρίσεις στο διαμεσολαβητικό εμπόριο αποτιμώνται στις τιμές συναλλαγής που συμφώνησαν τα συναλλασσόμενα μέρη και όχι σε τιμές FOB.
- 18.41 Τα στοιχεία που υπάγονται στο διαμεσολαβητικό εμπόριο εμφανίζονται μόνο ως εξαγωγές στους λογαριασμούς της οικονομίας της επικράτειας του εμπορίου. Στις αντίστοιχες οικονομίες εξαγωγής και εισαγωγής, οι πωλήσεις προς εξαγωγή σε εμπόρους και οι αγορές προς εισαγωγή από εμπόρους συμπεριλαμβάνονται στα γενικά εμπορεύματα.
- 18.42 Η χονδρική πώληση, η λιανική πώληση, η μεσσιτεία επί εμπορευμάτων και η διαχείριση της κατασκευής μπορούν επίσης να πραγματοποιηθούν βάσει συμφωνιών που προβλέπουν την παρουσία των αγαθών στην οικονομία του ιδιοκτήτη, οπότε καταχωρίζονται στα γενικά εμπορεύματα και όχι στο διαμεσολαβητικό εμπόριο. Αν τα αγαθά δεν διέρχονται μέσω της οικονομίας του ιδιοκτήτη, αλλά η φυσική μορφή τους αλλάζει, επειδή υποβάλλονται σε μεταποίηση σε άλλη οικονομία, οι διεθνείς συναλλαγές καταχωρίζονται στα γενικά εμπορεύματα και όχι στο διαμεσολαβητικό εμπόριο (οι δαπάνες επεξεργασίας καταχωρίζονται ως υπηρεσία μεταποίησης που πληρώνεται από τον ιδιοκτήτη).

- 18.43 Όταν ένας έμπορος μεταπωλεί αγαθά σε μόνιμο κάτοικο της ίδιας οικονομίας με τον έμπορο, αυτό δεν συνιστά διαμεσολαβητικό εμπόριο. Συνεπώς, στην εν λόγω περίπτωση, η αγορά αγαθών παρουσιάζεται ως εισαγωγή γενικών εμπορευμάτων στην οικονομία. Αν η οντότητα που αγόρασε αγαθά από έμπορο της ίδιας οικονομίας μεταπωλεί στη συνέχεια τα αγαθά σε μόνιμο κάτοικο άλλης οικονομίας, είτε τα αγαθά εισέρχονται στην οικονομία του εμπορίου είτε όχι, οι πωλήσεις των αγαθών καταχωρίζονται στις εξαγωγές γενικών εμπορευμάτων από την οικονομία του εμπορίου. Αν και μια τέτοια περίπτωση παρουσιάζει πολλές ομοιότητες με το διαμεσολαβητικό εμπόριο, δεν πληροί τον ορισμό που δίδεται στο σημείο 18.38. Επιπλέον, είναι δύσκολο για τον πρώτο έμπορο να καταχωρίσει τις αγορές ως διαμεσολαβητικό εμπόριο, διότι ο εν λόγω έμπορος μπορεί να μη γνωρίζει αν ο δεύτερος έμπορος θα φέρει ή όχι τα αγαθά στη δική του οικονομία.

Εισαγωγές και εξαγωγές ΥΧΔΜΕ

- 18.44 Οι πραγματικοί τόκοι δανείων που έχουν είτε καταβληθεί είτε εισπραχθεί περιλαμβάνουν ένα στοιχείο σχετικό με το εισόδημα και μια χρέωση για μια υπηρεσία. Τα πιστωτικά ιδρύματα λειτουργούν προσφέροντας στους καταθέτες τους επιτόκια χαμηλότερα από τα επιτόκια που χρεώνουν στους οφειλότες τους. Τα προκύπτοντα περιθώρια επιτοκίων χρησιμοποιούνται από τις χρηματοοικονομικές εταιρείες για να καλύψουν τις δαπάνες τους και να εξασφαλίσουν ένα λειτουργικό πλεόνασμα. Τα περιθώρια επιτοκίων είναι μια εναλλακτική λύση αντί της ρητής χρέωσης των πελατών έναντι χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Το ΕΣΛ προβλέπει μια χρέωση υπηρεσίας για τις ΥΧΔΜΕ. Η έννοια των ΥΧΔΜΕ και οι οδηγίες για τον υπολογισμό της αξίας των ΥΧΔΜΕ παρέχονται στο κεφάλαιο 14.

- 18.45 Οι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί που χρεώνουν σιωπηρά για ΥΧΔΜΕ δεν είναι απαραίτητως μόνιμοι κάτοικοι, ούτε χρειάζεται να είναι μόνιμοι κάτοικοι οι πελάτες αυτών των οργανισμών. Επομένως, είναι δυνατόν να υπάρξουν εισαγωγές και εξαγωγές αυτού του τύπου χρηματοοικονομικής υπηρεσίας. Οι κατευθυντήριες γραμμές για τη λογιστική καταχώριση των εισαγωγών και των εξαγωγών ΥΧΔΜΕ περιέχονται στο σημείο 14.10.

Ο εξωτερικός λογαριασμός πρωτογενούς και δευτερογενούς εισοδήματος

Οι πίνακες 18.7 και 18.8 παρουσιάζουν ένα παράδειγμα καταχώρισης πρωτογενούς και δευτερογενούς εισοδήματος στο ΕΣΛ και στο BPM6.

Πίνακας 18.7 — Εξωτερικός λογαριασμός πρωτογενούς και δευτερογενούς εισοδήματος (ΕΣΛ V.II)

Χρήσεις			Πόροι		
			B.11	Εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών	– 41
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	6	D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	2
D.2	Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών	0	D.2	Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών	0
D.3	Επιδοτήσεις	0	D.3	Επιδοτήσεις	0
D.4	Εισόδημα περιουσίας	63	D.4	Εισόδημα περιουσίας	38
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.	1	D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.	0
D.6	Κοινωνικές εισφορές και παροχές	0	D.6	Κοινωνικές εισφορές και παροχές	0
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	16	D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	55
D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων	0	D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων	0
B12	Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο	– 32			

Πίνακας 18.8 — Λογαριασμός πρωτογενούς και δευτερογενούς εισοδήματος στο BPM6

	Κωδικός ΕΣΛ	Πιστώσεις	Οφειλές	Υπόλοιπο
Αγαθά και υπηρεσίες				41
Λογαριασμός πρωτογενούς εισοδήματος				
Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	D.1	6	2	
Τόκοι	D.4	13	21	
Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών		36	17	
Επανεπενδυόμενα κέρδη		14	0	
Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών	D.2	0	0	
Επιδοτήσεις	D.3	0	0	
Πρωτογενές εισόδημα		69	40	29
Αγαθά, υπηρεσίες και πρωτογενές εισόδημα		609	539	70
Λογαριασμός δευτερογενούς εισοδήματος				
Φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.	D.5	1	0	
Καθαρά ασφάλιστρα για ασφαλίσσεις κατά ζημιών	D.6, D.7, D.8	2	11	
Απαιτήσεις από ασφαλίσσεις κατά ζημιών		12	3	
Τρέχουσες διεθνείς μεταβιβάσεις		1	31	
Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις		1	10	
Δευτερογενές εισόδημα		17	55	– 38
Ισοζύγιο λογαριασμού τρεχουσών συναλλαγών				32

Ο λογαριασμός πρωτογενούς εισοδήματος

18.46 Στο ισοζύγιο πληρωμών, οι καταχωρίσεις στον λογαριασμό πρωτογενούς εισοδήματος περιλαμβάνουν το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας και το εισόδημα περιουσίας, ακριβώς όπως στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος στο ΕΣΛ. Οι πληρωμές φόρων επί της παραγωγής από μόνιμους κατοίκους και οι εισπράξεις, από μόνιμους κατοίκους, επιδοτήσεων που χορηγούνται από την εθνική γενική κυβέρνηση καταχωρίζονται στον λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος, ο οποίος δεν εμφανίζεται στο ισοζύγιο πληρωμών. Κάθε πληρωμή φόρων επί της παραγωγής πληρωτέων από μόνιμο κάτοικο σε άλλη γενική κυβέρνηση, καθώς και κάθε επιδότηση εισπρακτέα από μόνιμο κάτοικο και χορηγούμενη από άλλη γενική κυβέρνηση καταχωρίζονται στον λογαριασμό πρωτογενούς εισοδήματος του ισοζυγίου πληρωμών. Οι αντιστοίχες καταχωρίσεις για την εθνική γενική κυβέρνηση παρουσιάζονται στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος, ενώ για τις αλλοδαπές κυβερνήσεις στη στήλη «αλλοδαπή» του εν λόγω λογαριασμού και στον λογαριασμό πρωτογενούς εισοδήματος του ισοζυγίου πληρωμών. Περίπτωση καταβολής μισθώματος μπορεί να προκύψει και σε διασυνοριακό πλαίσιο.

18.47 Μίσθωμα μπορεί να προκύψει σε καταστάσεις διασυνοριακού χαρακτήρα. Ωστόσο, αυτό γίνεται σπάνια, διότι το σύνολο του εδάφους θεωρείται ότι ανήκει σε μόνιμους κατοίκους, εν ανάγκη μέσω της δημιουργίας μιας πλασματικής μονάδας μόνιμου κατοίκου. Αν οι πλασματικές αυτές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι ανήκουν σε μη μόνιμους κατοίκους, κάθε εισόδημα που αποκτούν οι εν λόγω μονάδες πρέπει να κατατάσσεται ως εισόδημα από άμεσες επενδύσεις και όχι ως μίσθωμα. Παράδειγμα καταχώρισης μισθώματος στους διεθνείς λογαριασμούς είναι τα βραχυπρόθεσμα δικαιώματα αλιείας σε χωρικά ύδατα που παρέχονται σε αλλοδαπούς αλιευτικούς στόλους. Είναι σύνηθες να χρησιμοποιείται στους διεθνείς λογαριασμούς ο όρος «εισόδημα από επενδύσεις» με την έννοια του «εισοδήματος περιουσίας εξαιρουμένων των μισθωμάτων». Το εισόδημα από επενδύσεις απεικονίζει το εισόδημα που προκύπτει από την κυριότητα χρηματοοικονομικών στοιχείων, ενώ η ανάλυση του εισοδήματος από επενδύσεις αντιστοιχεί με εκείνη των χρηματοοικονομικών στοιχείων και των υποχρεώσεων, έτσι ώστε να μπορούν να υπολογιστούν τα ποσοστά απόδοσης.

Εισόδημα από άμεσες επενδύσεις

18.48 Ο ρόλος των άμεσων επενδύσεων είναι ιδιαίτερα σημαντικός και απεικονίζεται τόσο στις ροές όσο και στις θέσεις στους διεθνείς λογαριασμούς. Σε περίπτωση άμεσης επένδυσης, υποτίθεται ότι ένα ποσοστό των μη διανεμόμενων κερδών της επιχείρησης παρέχεται στον άμεσο επενδυτή ως μια μορφή εισοδήματος από επενδύσεις. Το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί στη συμμετοχή του άμεσου επενδυτή στην επιχείρηση.

18.49 Τα μη διανεμόμενα κέρδη ισούνται προς το καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα της επιχείρησης συν το σύνολο του εισοδήματος περιουσίας που αποκτήθηκε, μείον το σύνολο του πληρωτέου εισοδήματος περιουσίας (πριν από τον υπολογισμό των επανεπενδυόμενων κερδών), συν τις εισπρακτέες τρέχουσες μεταβιβάσεις, μείον τις πληρωτέες τρέχουσες μεταβιβάσεις και μείον το στοιχείο που αφορά την προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων. Τα επανεπενδυόμενα κέρδη που προέρχονται από άμεσα υποκαταστήματα συμπεριλαμβάνονται στο εισόδημα περιουσίας που είναι εισπρακτέο από την επιχείρηση άμεσης επένδυσης.

18.50 Τα επανεπενδυόμενα κέρδη μπορεί να είναι αρνητικά, π.χ. αν η επιχείρηση υφίσταται ζημία ή αν από τα κέρδη κτήσης διανέμονται μερίσματα ή ακόμη στη διάρκεια του τριμήνου κατά το οποίο καταβάλλεται ετήσιο μέρισμα. Ακριβώς όπως τα θετικά επανεπενδυόμενα κέρδη αντιμετωπίζονται ως εισφορά κεφαλαίου στην επιχείρηση άμεσης επένδυσης από τον άμεσο επενδυτή, τα αρνητικά επανεπενδυόμενα κέρδη αντιμετωπίζονται ως απόσυρση κεφαλαίου.

Για μια επιχείρηση άμεσης επένδυσης που ανήκει κατά 100 % σε μη μόνιμο κάτοικο, τα επανεπενδυόμενα κέρδη ισούνται προς τα μη διανεμόμενα κέρδη, ενώ το ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων της επιχείρησης είναι ακριβώς μηδέν.

Ο λογαριασμός δευτερογενούς εισοδήματος (τρέχουσες μεταβιβάσεις) στο BPM 6

18.51 Ο λογαριασμός δευτερογενούς εισοδήματος παρουσιάζει τις τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ μόνιμων κατοίκων και μη μόνιμων κατοίκων. Η σειρά των καταχωρίσεων των τρεχουσών μεταβιβάσεων αντιστοιχεί ακριβώς στις καταχωρίσεις του λογαριασμού δευτερογενούς διανομής εισοδήματος. Αρκетές από τις καταχωρίσεις αυτές είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τους διεθνείς λογαριασμούς, ειδικά για την τρέχουσα διεθνή συνεργασία και τα εμβάσματα που αποστέλλονται από τα άτομα που εργάζονται στο εξωτερικό στις χώρες καταγωγής τους.

18.52 Οι διασυνοριακές προσωπικές μεταβιβάσεις είναι μεταβιβάσεις από νοικοκυριό σε νοικοκυριό και παρουσιάζουν ενδιαφέρον, επειδή αποτελούν σημαντική πηγή διεθνούς χρηματοδότησης για μερικές χώρες που έχουν μεγάλους αριθμούς εργαζομένων μακροπρόθεσμα στο εξωτερικό. Οι προσωπικές μεταβιβάσεις περιλαμβάνουν τα εμβάσματα από τους εργαζομένους μακροπρόθεσμα στο εξωτερικό, δηλαδή εκείνους που αλλάζουν την οικονομία μόνιμης κατοικίας τους.

18.53 Άλλοι εργαζόμενοι, όπως οι διασυνοριακοί και οι εποχικοί εργαζόμενοι, δεν αλλάζουν οικονομία μόνιμης κατοικίας σε σχέση με την οικονομία της χώρας καταγωγής τους. Αντί των μεταβιβάσεων, οι διεθνείς συναλλαγές των εν λόγω εργαζομένων περιλαμβάνουν εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, φόρους και έξοδα μετακίνησης. Στο ισοζύγιο πληρωμών, μια συμπληρωματική παρουσίαση των προσωπικών εμβασμάτων εμφανίζει τις προσωπικές μεταβιβάσεις μαζί με αυτά τα συναφή στοιχεία. Τα προσωπικά εμβάσματα περιλαμβάνουν τις προσωπικές μεταβιβάσεις, το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, μείον τους φόρους και τα έξοδα μετακίνησης, και τις κεφαλαιακές μεταβιβάσεις μεταξύ νοικοκυριών.

18.54 Οι ασφαλιστικές ροές, και ιδίως οι ροές που αφορούν την αντασφάλιση, μπορεί να είναι σημαντικές διεθνώς. Οι συναλλαγές μεταξύ του πρωτασφαλιστή και του αντασφαλιστή καταχωρίζονται ως ένα εξ ολοκλήρου χωριστό σύνολο συναλλαγών, χωρίς να γίνεται καμία ενοποίηση μεταξύ των συναλλαγών του πρωτασφαλιστή ως εκδότη των ασφαλιστήριων συμβολαίων που συνάπτει με τους πελάτες του, αφενός, και του κατόχου ενός ασφαλιστήριου συμβολαίου που συνάπτει με τον αντασφαλιστή, αφετέρου.

Ο εξωτερικός λογαριασμός κεφαλαίου

18.55 Τα στοιχεία του λογαριασμού κεφαλαίου που υπόκεινται σε διεθνείς συναλλαγές είναι πιο περιορισμένα από εκείνα που καλύπτονται στους εγχώριους τομείς. Οι καταχωρίσεις στον λογαριασμό κεφαλαίου καλύπτουν μόνο τις αποκτήσεις και τις διαθέσεις μη παραχθέντων μη χρηματοοικονομικών στοιχείων και τις κεφαλαιακές μεταβιβάσεις. Δεν υπάρχει καμία συναλλαγή που να καταχωρίζεται ως σχηματισμός κεφαλαίου παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων, επειδή η τελική χρήση των εξαγωγών και των εισαγωγών αγαθών δεν είναι γνωστή τη στιγμή της καταχώρισης. Δεν περιλαμβάνονται ούτε οι αποκτήσεις και οι διαθέσεις γης.

18.56 Η καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης ή η καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης είναι το εξισωτικό μέγεθος για το άθροισμα του λογαριασμού τρεχουσών συναλλαγών και του λογαριασμού κεφαλαίου και για τον χρηματοοικονομικό λογαριασμό. Καλύπτει όλα τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την παροχή ή την απόκτηση χρηματοδότησης και όχι μόνο τα δανειοδότησης και δανειοληψίας. Θεωρητικά, η καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης ή η καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης σύμφωνα με το BPM6 έχει την ίδια αξία όπως το αντίστοιχο στοιχείο των εθνικών λογαριασμών για τη συνολική οικονομία και όπως το αντίστοιχο στοιχείο των εθνικών λογαριασμών για την αλλοδαπή αλλά με αντίθετο πρόσημο. Οι πίνακες 18.9, 18.10 και 18.11 παρουσιάζουν την καταχώριση των στοιχείων του λογαριασμού τρεχουσών συναλλαγών και του λογαριασμού κεφαλαίου και το προκύπτον ισοζύγιο τόσο στο ΕΣΛ όσο και στο BPM6.

Πίνακας 18.9 — Μεταβολή της καθαρής θέσης λόγω τρέχοντος εξωτερικού ισοζυγίου και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων (ΕΣΛ V.ΠΙ.1.1) ⁽¹⁾

Μεταβολές περιουσιακών στοιχείων			Μεταβολές υποχρεώσεων και καθαρής θέσης		
			B.12	Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο	– 32
			D.9	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες	4
			D.9	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες	– 1
B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω του τρέχοντος εξωτερικού ισοζυγίου και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	– 29			

⁽¹⁾ Για τον υπόλοιπο κόσμο, το μέγεθος αυτό αφορά τις μεταβολές της καθαρής θέσης που οφείλονται στο τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο και τις κεφαλαιακές μεταβιβάσεις.

Πίνακας 18.10 — Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοοικονομικών στοιχείων (ΕΣΛ V.ΠΙ.1.2)

Μεταβολές περιουσιακών στοιχείων			Μεταβολές υποχρεώσεων και καθαρής θέσης		
			B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω του τρέχοντος εξωτερικού ισοζυγίου και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	– 29
NP	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0			
B.9	Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / Καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (–)	– 29			

Πίνακας 18.11 — Λογαριασμός κεφαλαίου στο BPM6

	Πιστώσεις	Οφειλές	Υπόλοιπο
Ισοζύγιο λογαριασμού τρεχουσών συναλλαγών			32
Λογαριασμός κεφαλαίου			
Αποκτήσεις/διαθέσεις μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0		
Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις	1	4	
Ισοζύγιο λογαριασμού κεφαλαίου			– 3
Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (–)			29

Εξωτερικός χρηματοοικονομικός λογαριασμός και διεθνής επενδυτική θέση (ΔΕΘ)

18.57 Ο χρηματοοικονομικός λογαριασμός του ισοζυγίου πληρωμών και η ΔΕΘ έχουν ιδιαίτερη σημασία, επειδή διευκολύνουν την κατανόηση της διεθνούς χρηματοδότησης και των εννοιών της διεθνούς ρευστότητας και ευπάθειας. Σε σύγκριση με την ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών μέσων που χρησιμοποιείται στο ΕΣΛ, στο ισοζύγιο πληρωμών η ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών μέσων βασίζεται σε λειτουργικές κατηγορίες (βλ. σημείο 18.21), με πρόσθετα στοιχεία όσον αφορά τα μέσα και τους θεσμικούς τομείς. Οι πίνακες 18.12 και 18.13 παρουσιάζουν τον χρηματοοικονομικό λογαριασμό στο ΕΣΛ και στο BPM6 αντίστοιχα.

Πίνακας 18.12 — Χρηματοοικονομικός λογαριασμός (ΕΣΛ V.III.2)

Μεταβολές περιουσιακών στοιχείων			Μεταβολές υποχρεώσεων και καθαρής θέσης		
F	Καθαρή απόκτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	37	F	Καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων	66
F.1	Νομισματικός χρυσός και ΕΤΔ	1	F.1	Νομισματικός χρυσός και ΕΤΔ	0
F.2	Μετρητά και καταθέσεις	11	F.2	Μετρητά και καταθέσεις	- 2
F.3	Χρεόγραφα	9	F.3	Χρεόγραφα	20
F.4	Δάνεια	4	F.4	Δάνεια	45
F.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	2	F.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	14
F.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0	F.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0
F.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0	F.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	3
F.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	10	F.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	- 14
			B.9	Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / Καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (-)	- 29

Πίνακας 18.13 — Χρηματοοικονομικός λογαριασμός στο BPM6

Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / Καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (-) (τρέχοντες λογαριασμοί και λογαριασμοί κεφαλαίων)			29
Χρηματοοικονομικός λογαριασμός (κατά λειτουργική κατηγορία)	Μεταβολές περιουσιακών στοιχείων	Μεταβολή υποχρεώσεων	Υπόλοιπο
Άμεσες επενδύσεις	- 4	8	
Επενδύσεις χαρτοφυλακίου	17	7	
Χρηματοοικονομικά παράγωγα κ.λπ.	3	0	
Λοιπές επενδύσεις	42	22	
Αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία	8	—	
Συνολικές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων / υποχρεώσεων	66	37	
Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (-) (χρηματοοικονομικός λογαριασμός)			29
Καθαρά σφάλματα και παραλείψεις			0

18.58 Οι λειτουργικές κατηγορίες του BPM6 παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τα κίνητρα και τη σχέση μεταξύ των συναλλασσόμενων μερών, οι οποίες παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη διεθνή οικονομική ανάλυση. Τα στοιχεία ανά λειτουργική κατηγορία υποδιαιρούνται περαιτέρω ανά μέσο και θεσμικό τομέα, πράγμα το οποίο επιτρέπει τον συσχετισμό τους με το αντίστοιχο στοιχείο ΕΣΛ και το αντίστοιχο στοιχείο των νομισματικών και οικονομικών στατιστικών. Η ταξινόμηση ανά θεσμικό τομέα στο BPM6 είναι η ίδια όπως στο ΕΣΛ, αν και συνήθως παρουσιάζεται συνεπτυγμένη (σε πέντε τομείς στις τυποποιημένες συνιστώσες). Επιπλέον, χρησιμοποιείται για τις νομισματικές αρχές ένας συμπληρωματικός υποτομέας, ο οποίος είναι λειτουργικός υποτομέας σχετικός με τα αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία. Καλύπτει την κεντρική τράπεζα και όλα τα τμήματα της γενικής κυβέρνησης ή τις χρηματοοικονομικές εταιρείες εκτός από την κεντρική τράπεζα που διαθέτουν αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία και, επομένως, καλύπτει επίσης τις χώρες όπου μερικά ή όλα τα αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία δεν είναι κατατεθειμένα στην κεντρική τράπεζα.

18.59 Στον πίνακα 18.14 παρουσιάζονται οι κύριες σχέσεις μεταξύ των κατηγοριών χρηματοοικονομικών μέσων των εθνικών λογαριασμών και των λειτουργικών κατηγοριών των διεθνών λογαριασμών. Οι λειτουργικές κατηγορίες χρησιμοποιούνται τόσο στην πλευρά των περιουσιακών στοιχείων όσο και στην πλευρά των υποχρεώσεων του χρηματοοικονομικού λογαριασμού του BPM6. Σχετικά ασυνήθιστες σχέσεις δεν παρουσιάζονται.

Πίνακας 18.14 — Σχέσεις μεταξύ των λειτουργικών κατηγοριών του BPM6 και των κατηγοριών χρηματοοικονομικών μέσων του ΕΣΛ

Μέσα ΕΣΛ	Λειτουργικές κατηγορίες διεθνών λογαριασμών				
	Άμεσες επενδύσεις	Επενδύσεις χαρτοφυλακίου	Χρηματοοικονομικά παράγωγα	Άλλες επενδύσεις	Αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία
Νομισματικός χρυσός					X
Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ)				X	X
Μετρητά και καταθέσεις					
Νόμισμα				X	X
Διατραπεζικές θέσεις				X	X
Λοιπές μεταβιβάσιμες καταθέσεις	X			X	X
Λοιπές καταθέσεις	X			X	X
Χρεόγραφα	X	X			X
Δάνεια	X			X	X
Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου					
Συμμετοχικοί τίτλοι					
Εισηγμένες μετοχές	X	X			X
Μη εισηγμένες μετοχές	X	X			X
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	X			X	
Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου					
Μετοχές/ μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	X	X			X
Μετοχές/ μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	X	X		X	X
Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων					
Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσων κατά ζημιών	X			X	
Δικαιώματα ασφαλίσων ζωής και προσόδων	X			X	
Συνταξιοδοτικά δικαιώματα				X	
Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων	X			X	
Δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών				X	
Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων	X			X	
Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς					
Χρηματοοικονομικά παράγωγα			X		X

Μέσα ΕΣΛ	Λειτουργικές κατηγορίες διεθνών λογαριασμών				
	Άμεσες επενδύσεις	Επενδύσεις χαρτοφυλακίου	Χρηματοοικονομικά παράγωγα	Άλλες επενδύσεις	Αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία
Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς			X		
Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί					
Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	X			X	
Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	X			X	

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΜΕΑ «ΑΛΛΟΔΑΠΗ»

18.60 Το μέρος των ισολογισμών που καλύπτεται στους διεθνείς λογαριασμούς καλείται ΔΕΘ. Η ορολογία δίνει έμφαση στις ειδικές συνιστώσες του εθνικού ισολογισμού που συμπεριλαμβάνονται. Η ΔΕΘ καλύπτει μόνο χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις. Στην περίπτωση άμεσης κυριότητας ενός ακινήτου περιουσιακού στοιχείου σε μια χώρα από μονάδα μη κάτοικο, κύριος του ακινήτου θεωρείται μια πλασματική μονάδα μόνιμος κάτοικος η οποία, με τη σειρά της, ανήκει στην κυριότητα της μονάδας μη μόνιμου κατοίκου με τη μορφή ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου (βλέπε επίσης σημείο 18.16). Στην περίπτωση χρηματοοικονομικών απαιτήσεων, το διασυννοριακό στοιχείο προκύπτει όταν το ένα συναλλασσόμενο μέρος είναι μόνιμος κάτοικος και το άλλο συναλλασσόμενο μέρος είναι μη μόνιμος κάτοικος. Επιπλέον, ο χρυσός σε ράβδους, ενώ είναι περιουσιακό στοιχείο που δεν αντιστοιχεί σε υποχρέωση, περιλαμβάνεται στη ΔΕΘ όταν διατηρείται ως αποθεματικό περιουσιακό στοιχείο, λόγω του ρόλου του στις διεθνείς πληρωμές. Όμως, τα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποκλείονται, δεδομένου ότι δεν έχουν αντίστοιχη υποχρέωση ούτε άλλη διεθνή πτυχή.

18.61 Το εξισωτικό μέγεθος της ΔΕΘ είναι η καθαρή ΔΕΘ. Η καθαρή ΔΕΘ συν τα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στον εθνικό ισολογισμό ισούνται με την εθνική καθαρή θέση, διότι οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις ενός μόνιμου κατοίκου έναντι άλλου μόνιμου κατοίκου έχουν καθαρή αξία μηδέν στον εθνικό ισολογισμό. Ο πίνακας 18.15 παρουσιάζει ένα παράδειγμα ισολογισμού για τον τομέα «αλλοδαπή», ενώ ο πίνακας 18.16 παρουσιάζει ένα παράδειγμα ΔΕΘ.

18.62 Οι ίδιες ευρείες κατηγορίες χρησιμοποιούνται για το εισόδημα από επενδύσεις και τη ΔΕΘ. Κατά συνέπεια, μπορούν να υπολογιστούν τα μέσα ποσοστά απόδοσης. Τα ποσοστά απόδοσης μπορούν να συγκριθούν διαχρονικά και για διαφορετικά μέσα και προθεσμίες λήξης. Για παράδειγμα, μπορεί να γίνει ανάλυση των τάσεων που παρουσιάζει η απόδοση των άμεσων επενδύσεων ή να γίνει σύγκριση της απόδοσης με άλλα μέσα.

Πίνακας 18.15 — Ισολογισμοί για τον τομέα «αλλοδαπή» (ΕΣΛ)

		Ισολογισμός ανοίγματος	Μεταβολές λόγω συναλλαγών	Λοιπές μεταβολές του όγκου	Αναπροσαρμογή	Ισολογισμός κλεισίματος
Περιουσιακά στοιχεία						
Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία						
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού		805	37	0	7	849
ΑΦ.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα	0	1	0	0	1
ΑΦ.2	Μετρητά και καταθέσεις	105	11	0	0	116
ΑΦ.3	Χρεόγραφα	125	9	0	4	138
ΑΦ.4	Δάνεια	70	4	0	0	74
ΑΦ.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	345	2	0	3	350
ΑΦ.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	26	0	0	0	26
ΑΦ.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0	0	0	0	0

		Ισολογισμός ανοίγματος	Μεταβολές λόγω συναλλαγών	Λοιπές μεταβολές του όγκου	Αναπροσαρ- μογή	Ισολογισμός κλεισίματος
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	134	10	0	0	144
Υποχρεώσεις		1 074	66	0	3	1 143
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα	770	0	0	0	770
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	116	- 2	0	0	114
AF.3	Χρεόγραφα	77	20	0	2	99
AF.4	Δάνεια	17	45	0	0	62
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	3	14	0	1	18
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	25	0	0	0	25
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	7	3	0	0	10
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	59	- 14	0	0	45
	Καθαρή θέση	269				265

Πίνακας 18.16 — Η ολοκληρωμένη δήλωση ΔΕΘ στο BPM6

Διεθνής επενδυτική θέση (ΔΕΘ)	Θέση ανοίγματος	Συναλλαγές	Λοιπές μεταβολές του όγκου	Αναπροσαρ- μογή	Θέση κλεισίματος
Περιουσιακά στοιχεία					
Άμεσες επενδύσεις	42	- 4	0	1	39
Επενδύσεις χαρτοφυλακίου	40	17	0	2	59
Χρηματοοικονομικά παράγωγα	0	3	0	0	3
Λοιπές επενδύσεις	152	42	0	0	194
Αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία	63	8	0	0	71
Σύνολο ενεργητικού	297	66	0	3	366
Υποχρεώσεις					
Άμεσες επενδύσεις	132	8	0	2	142
Επενδύσεις χαρτοφυλακίου	180	7	0	5	192
Χρηματοοικονομικά παράγωγα	0	0	0	0	0
Λοιπές επενδύσεις	261	22	0	0	283
Σύνολο υποχρεώσεων (παθητικού)	573	37	0	7	617
Καθαρή διεθνής επενδυτική θέση (καθαρή ΔΕΘ)	- 276	29	0	- 4	- 251

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 19

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

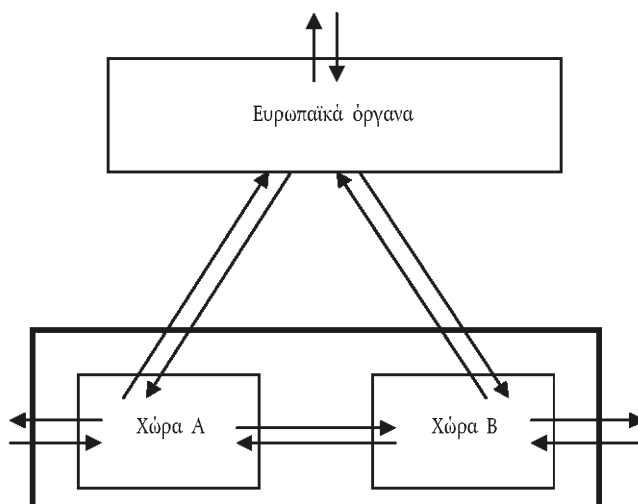
- 19.01 Η διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης κατέστησε απαραίτητη την κατάρτιση ενός πλήρους συνόλου λογαριασμών που αντικατοπτρίζει την ευρωπαϊκή οικονομία συνολικά και επιτρέπει την καλύτερη ανάλυση και διαμόρφωση πολιτικής σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι ευρωπαϊκοί λογαριασμοί καλύπτουν το ίδιο σύνολο λογαριασμών και βασίζονται στις ίδιες έννοιες με τους εθνικούς λογαριασμούς των κρατών μελών.
- 19.02 Το παρόν κεφάλαιο περιγράφει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ευρωπαϊκών λογαριασμών, δηλαδή των λογαριασμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της ευρωζώνης. Οι ευρωπαϊκοί λογαριασμοί απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή ως προς τον ορισμό των μονάδων μόνιμων κατοίκων, τους λογαριασμούς της αλλοδαπής και τον συμψηφισμό των ενδοευρωπαϊκών οικονομικών συναλλαγών (ροών) και χρηματοοικονομικών ισολογισμών (αποθεμάτων).
- 19.03 Η οικονομική επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελείται από:
- α) την οικονομική επικράτεια των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και
 - β) την οικονομική επικράτεια των ευρωπαϊκών οργάνων.
- 19.04 Η οικονομική επικράτεια της ευρωζώνης αποτελείται από:
- α) την οικονομική επικράτεια των κρατών μελών της ευρωζώνης και
 - β) την οικονομική επικράτεια της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΣΤΟΥΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ

- 19.05 Εννοιολογικά οι ευρωπαϊκοί λογαριασμοί δεν ισούνται με το άθροισμα των εθνικών λογαριασμών των κρατών μελών κατόπιν μετατροπής σε κοινό νόμισμα. Θα πρέπει να προστεθούν και οι λογαριασμοί των ευρωπαϊκών οργάνων μόνιμων κατοίκων. Το πεδίο που καλύπτει η έννοια της μόνιμης κατοικίας αλλάζει όταν κάποιος μεταφέρεται από τους εθνικούς λογαριασμούς των κρατών μελών στους ευρωπαϊκούς λογαριασμούς. Οι τρόποι με τους οποίους αντιμετωπίζονται τα επανεπενδύσιμα κέρδη των επιχειρήσεων ξένων άμεσων επενδύσεων ή των μονάδων ειδικού σκοπού είναι καλά παραδείγματα στο πλαίσιο αυτό. Στους εθνικούς λογαριασμούς των κρατών μελών, μια επιχείρηση ξένων άμεσων επενδύσεων δύναται να έχει επενδυτές που είναι μόνιμοι κάτοικοι άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης/ευρωζώνης. Τα αντίστοιχα επανεπενδύσιμα κέρδη δεν καταγράφονται ως τέτοια στους ευρωπαϊκούς λογαριασμούς. Εξάλλου, οι μονάδες ειδικού σκοπού μπορεί να χρειασθεί να επαναταξινομηθούν στον ίδιο θεσμικό τομέα με τη μητρική τους εταιρεία, όταν η τελευταία είναι μόνιμος κάτοικος άλλου κράτους μέλους. Τέλος, οι διασυννοριακές οικονομικές ροές και τα χρηματοοικονομικά αποθέματα μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών πρέπει να επαναταξινομηθούν. Οι διαφορές αυτές παρουσιάζονται στα διαγράμματα 19.1 και 19.2, με την παραδοχή, για λόγους απλοποίησης, ενός ευρωπαϊκού χώρου αποτελούμενου από δύο μόνο κράτη μέλη: το Α και το Β. Οι ροές και τα αποθέματα που αφορούν μόνιμους και μη μόνιμους κατοίκους παρουσιάζονται σχηματικά με βέλη.

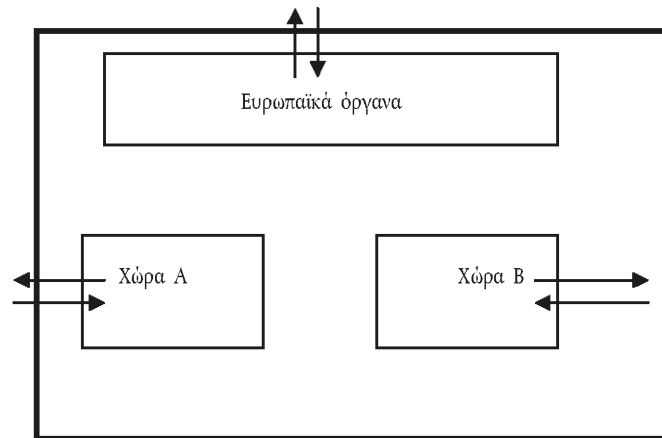
Διάγραμμα 19.1 — Συγκεντρωτική παρουσίαση των εθνικών λογαριασμών των κρατών μελών

Όταν οι εθνικοί λογαριασμοί των χωρών Α και Β εμφανίζονται συγκεντρωτικά, οι συγκεντρωτικοί λογαριασμοί της αλλοδαπής καταγράφουν τις εσωτερικές ροές μεταξύ των χωρών Α και Β, καθώς και τις ροές με άλλες χώρες και με τα ευρωπαϊκά όργανα.

Διάγραμμα 19.2 — Ευρωπαϊκοί λογαριασμοί

Η Ευρωπαϊκή Ένωση/ευρωζώνη θεωρείται ενιαία οντότητα: συμπεριλαμβάνονται οι λογαριασμοί των ευρωπαϊκών οργάνων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, ενώ στους λογαριασμούς της αλλοδαπής καταγράφονται μόνο οι συναλλαγές μονάδων μόνιμων κατοίκων με τρίτες χώρες.

Μετατροπή στοιχείων που εκφράζονται σε διάφορα νομίσματα

19.06 Στους ευρωπαϊκούς λογαριασμούς, οι οικονομικές ροές και τα αποθέματα πάγιων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων πρέπει να εκφράζονται σε ενιαία νομισματική μονάδα. Για τον σκοπό αυτό, τα στοιχεία που έχουν καταγραφεί σε διαφορετικά εθνικά νομίσματα μετατρέπονται σε ευρώ είτε:

α) με χρήση των συναλλαγματικών ισοτιμιών της αγοράς (ή μέσου όρου αυτών) που ίσχυαν κατά τη χρονική περίοδο για την οποία καταρτίστηκαν οι λογαριασμοί·

ή

β) με χρήση σταθερών συναλλαγματικών ισοτιμιών για το σύνολο της χρονικής περιόδου. Η σταθερή ισοτιμία μπορεί να είναι εκείνη που ίσχυε στο τέλος ή στην αρχή της περιόδου ή ο μέσος όρος των συναλλαγματικών ισοτιμιών για το σύνολο της χρονικής περιόδου. Η χρησιμοποιούμενη συναλλαγματική ισοτιμία επηρεάζει τον (σταθερό) συντελεστή βαρύτητας δεδομένου κράτους μέλους στα ευρωπαϊκά συγκεντρωτικά μεγέθη·

ή

γ) με υπολογισμό ενός δείκτη μεταξύ διαδοχικών περιόδων ως του σταθμισμένου μέσου όρου των δεικτών ανάπτυξης των εκφρασμένων σε εθνικό νόμισμα δεδομένων κάθε κράτους μέλους. Οι συντελεστές βαρύτητας διαμορφώνονται ως το μετασχηματισμένο βάσει της συναλλαγματικής ισοτιμίας μερίδιο κάθε κράτους μέλους κατά την πρώτη περίοδο σύγκρισης. Αφού επιλεγεί μια περίοδος αναφοράς ως μέτρο σύγκρισης, μπορεί να εφαρμοσθεί στο εν λόγω μέτρο σύγκρισης ο αλυσωτός δείκτης για να δημιουργηθούν επίπεδα για άλλες περιόδους παρατήρησης.

Με τη μέθοδο α), οι συντελεστές βαρύτητας των κρατών μελών στα ευρωπαϊκά συγκεντρωτικά μεγέθη επικαιροποιούνται σύμφωνα με τις ισοτιμίες των αντίστοιχων νομισμάτων τους. Συνεπώς, τα επίπεδα των ευρωπαϊκών συγκεντρωτικών μεγεθών είναι επίκαιρα σε κάθε χρονική στιγμή, αλλά οι κινήσεις τους δύνανται να επηρεασθούν από τις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Στην περίπτωση των αναλογιών, ο αντίκτυπος των διακυμάνσεων των συναλλαγματικών ισοτιμιών στον αριθμητή και τον παρονομαστή μπορεί σε μεγάλο βαθμό να εξουδετερωθεί.

Με τη μέθοδο β), οι συντελεστές βαρύτητας των κρατών μελών δεν επικαιροποιούνται, γεγονός που προφυλάσσει τις κινήσεις των ευρωπαϊκών συγκεντρωτικών μεγεθών από τις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Ωστόσο, τα επίπεδα των ευρωπαϊκών συγκεντρωτικών μεγεθών δύνανται να επηρεασθούν από την επιλογή των (σταθερών) συναλλαγματικών ισοτιμιών που αντικατοπτρίζουν τις ισοτιμίες των νομισμάτων των κρατών μελών σε μια δεδομένη χρονική στιγμή.

Η μέθοδος γ) προφυλάσσει τις κινήσεις των ευρωπαϊκών συγκεντρωτικών μεγεθών από τις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών, ενώ τα επίπεδα των ευρωπαϊκών συγκεντρωτικών μεγεθών αντικατοπτρίζουν σε μεγάλο βαθμό τις ισοτιμίες που ισχύουν σε κάθε χρονική περίοδο. Αυτό συμβαίνει σε βάρος της προσθετικότητας και άλλων λογιστικών δεσμεύσεων. Αν αυτά χρειασθούν, θα πρέπει να γίνει ανάκτησή τους ως τελευταίο βήμα.

19.07 Οι ευρωπαϊκοί λογαριασμοί δύνανται επίσης να υπολογισθούν μέσω της μετατροπής δεδομένων που έχουν καταγραφεί στα διάφορα εθνικά νομίσματα σε πρότυπα αγοραστικής δύναμης (ΠΑΔ). Οι μέθοδοι α), β) ή γ), που εκτίθενται στην παράγραφο 19.06, δύνανται να χρησιμοποιηθούν για τον σκοπό αυτό, αντικαθιστώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες με τα αντίστοιχα ΠΑΔ.

Ευρωπαϊκά όργανα

19.08 Στο ΕΣΛ, τα ευρωπαϊκά όργανα περιλαμβάνουν τις ακόλουθες οντότητες:

α) τα ευρωπαϊκά μη χρηματοοικονομικά όργανα: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Συμβούλιο, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο·

β) ευρωπαϊκούς μη χρηματοοικονομικούς φορείς, περιλαμβανομένων των οντοτήτων που καλύπτονται από τον γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης (λ.χ. της Κοινωνικής και Οικονομικής Επιτροπής, της Επιτροπής των Περιφερειών, ευρωπαϊκών οργανισμών κ.λ.π.) και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης· και

γ) τα ευρωπαϊκά χρηματοοικονομικά όργανα και φορείς, όπου συμπεριλαμβάνονται συγκεκριμένα: η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων.

Πρέπει να σημειωθεί ότι στην κατηγορία β) των ευρωπαϊκών οργανισμών δεν συμπεριλαμβάνονται οι ρυθμιστικοί οργανισμοί γεωργικών αγορών, κύρια δραστηριότητα των οποίων είναι η αγορά και η πώληση γεωργικών προϊόντων για τη σταθεροποίηση των τιμών. Οι εν λόγω οργανισμοί θεωρούνται μόνιμοι κάτοικοι του κράτους μέλους εντός του οποίου ασκούν τις δραστηριότητές τους.

19.09 Τα ευρωπαϊκά μη χρηματοοικονομικά όργανα και οργανισμοί που καλύπτονται από τον γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελούν μία θεσμική μονάδα, που παρέχει, κατά κύριο λόγο, μη εμπορεύσιμες δημόσιες υπηρεσίες προς όφελος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επομένως, κατατάσσονται στον υποτομέα «ευρωπαϊκά όργανα και οργανισμοί» (S.1315) ⁽¹⁾ του τομέα «γενική κυβέρνηση» (S.13).

19.10 Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης, καθώς ο προϋπολογισμός του δεν εγκρίνεται στο πλαίσιο του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποτελεί διακεκριμένη θεσμική μονάδα που κατατάσσεται στον υποτομέα «ευρωπαϊκά όργανα και οργανισμοί» (S. 1315) του τομέα «γενική κυβέρνηση» (S.13).

19.11 Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αποτελεί θεσμική μονάδα που κατατάσσεται στον υποτομέα «κεντρική τράπεζα» (S.121) του τομέα «χρηματοοικονομικές εταιρείες» (S.12).

19.12 Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων είναι διακεκριμένες θεσμικές μονάδες που κατατάσσονται στον υποτομέα «λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, εκτός από τις ασφαλιστικές εταιρείες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία» (S.125) του τομέα «χρηματοοικονομικές εταιρείες» (S.12).

19.13 Η οικονομική επικράτεια των ευρωπαϊκών οργάνων περιλαμβάνει τους εδαφικούς θυλάκους που βρίσκονται στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε χώρες εκτός ΕΕ, όπως γραφεία εκπροσώπησης, αντιπροσωπείες, γραφεία κ.λπ.

19.14 Οι κυριότερες συναλλαγές των ευρωπαϊκών οργάνων καταγράφονται σε πόρους και χρήσεις όπως περιγράφεται στο παράρτημα.

Ο λογαριασμός της αλλοδαπής

19.15 Στους ευρωπαϊκούς λογαριασμούς, οι λογαριασμοί της αλλοδαπής καταγράφουν τις οικονομικές ροές και τα χρηματοοικονομικά αποθέματα πάγιων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων μεταξύ των μονάδων μόνιμων κατοίκων της Ευρωπαϊκής Ένωσης/ευρωζώνης και των μονάδων μη μόνιμων κατοίκων. Κατά συνέπεια, οι ευρωπαϊκοί λογαριασμοί της αλλοδαπής δεν περιλαμβάνουν συναλλαγές που λαμβάνουν χώρα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης/ευρωζώνης. Οι ροές που λαμβάνουν χώρα μέσα στην ΕΕ/ευρωζώνη καλούνται «εσωτερικές ροές» και οι χρηματοοικονομικές θέσεις μεταξύ μόνιμων κατοίκων της ΕΕ/ευρωζώνης καλούνται «εσωτερικά αποθέματα».

19.16 Οι εισαγωγές και εξαγωγές αγαθών περιλαμβάνουν το οιονεί διαμετακομιστικό εμπόριο, το οποίο συνίσταται σε:

α) αγαθά που εισάγονται από τρίτες χώρες σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης/ευρωζώνης από οντότητα που δεν θεωρείται θεσμική μονάδα και στη συνέχεια αποστέλλονται σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης/ευρωζώνης· και

β) αγαθά που φθάνουν από κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης/ευρωζώνης και τα οποία στη συνέχεια εξάγονται σε τρίτες χώρες από οντότητα που δεν θεωρείται θεσμική μονάδα.

Οι εξαγωγές αγαθών πρέπει να καταγράφονται σε τιμή «ελεύθερο στο πλοίο» (στο εξής: «FOB») στα σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης/ευρωζώνης.

Για αγαθά σε καθεστώς οιονεί διαμετακόμισης που πρόκειται να εξαχθούν, το κόστος μεταφοράς και διανομής στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης/ευρωζώνης πρέπει να θεωρείται ως παραγωγή μεταφορικών υπηρεσιών, αν ο μεταφορέας είναι μόνιμος κάτοικος της Ευρωπαϊκής Ένωσης/ευρωζώνης, και ως εισαγωγή μεταφορικών υπηρεσιών, αν δεν είναι.

19.17 Στους ευρωπαϊκούς λογαριασμούς, το διαμεσολαβητικό εμπόριο περιλαμβάνει μόνο την αγορά αγαθών εκ μέρους μόνιμου κατοίκου της Ευρωπαϊκής Ένωσης/ευρωζώνης από μη μόνιμο κάτοικο με την επακόλουθη μεταπώληση των ίδιων αγαθών σε μη μόνιμο κάτοικο, χωρίς τα αγαθά να είναι φυσικώς παρόντα στην Ευρωπαϊκή Ένωση/ευρωζώνη. Καταγράφονται πρώτα ως αρνητική εξαγωγή αγαθών και στη συνέχεια ως θετική εξαγωγή αγαθών, ενώ οι όποιες χρονικές διαφορές μεταξύ της αγοράς και της πώλησης καταγράφονται ως μεταβολές αποθεμάτων (βλ. σημεία 18.41 και 18.60).

Όταν ένας μεσάζων έμπορος που δεν είναι μόνιμος κάτοικος της Ευρωπαϊκής Ένωσης/ευρωζώνης αγοράζει αγαθά από μη μόνιμο κάτοικο και στη συνέχεια τα πωλεί σε μόνιμο κάτοικο άλλου κράτους μέλους, η αγορά καταγράφεται ως αρνητική εξαγωγή στους εθνικούς λογαριασμούς του κράτους μέλους του μεσάζοντος εμπόρου αλλά ως εισαγωγή στους ευρωπαϊκούς λογαριασμούς.

⁽¹⁾ Ο κωδικός αυτός είναι ειδικός για τους ευρωπαϊκούς λογαριασμούς. Δεν αναφέρεται στο κεφάλαιο 23, «Ταξινομήσεις», καθώς το κεφάλαιο 23 παρουσιάζει τους κωδικούς που πρέπει να χρησιμοποιούνται στους εθνικούς λογαριασμούς των κρατών μελών ενώ τα ευρωπαϊκά όργανα καταγράφονται στον τομέα της αλλοδαπής.

- 19.18 Μια επιχείρηση ξένων άμεσων επενδύσεων είναι μόνιμος κάτοικος της Ευρωπαϊκής Ένωσης/ευρωζώνης όταν ένας επενδυτής που δεν είναι μόνιμος κάτοικος κατέχει τουλάχιστον το 10 % των κοινών μετοχών ή των ψήφων (για μετοχική εταιρεία) ή το ισοδύναμο (για επιχείρηση μη εταιρικής μορφής).

Στους εθνικούς λογαριασμούς των κρατών μελών, οι επιχειρήσεις ξένων άμεσων επενδύσεων μπορεί να έχουν επενδυτές οι οποίοι είναι μόνιμοι κάτοικοι άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης/ευρωζώνης. Τα αντίστοιχα επανεπενδύσιμα κέρδη δεν καταγράφονται ως τέτοια στους ευρωπαϊκούς λογαριασμούς.

Ισοσκελίση των συναλλαγών

- 19.19 Μια μέθοδος κατάρτισης των ευρωπαϊκών λογαριασμών της αλλοδαπής συνίσταται στην αφαίρεση των ενδοευρωπαϊκών ροών, τόσο στην πλευρά των πόρων όσο και στην πλευρά των χρήσεων, από τους λογαριασμούς αλλοδαπής των κρατών μελών. Αν και αυτές οι παράλληλες ροές θα έπρεπε θεωρητικά να ισοσκελίζονται, γενικά αυτό δεν συμβαίνει στην πράξη εξαιτίας της ασύμμετρης καταγραφής της ίδιας συναλλαγής στους εθνικούς λογαριασμούς των δύο μερών.
- 19.20 Οι ασυμμετρίες δημιουργούν ανακολουθία, στους ευρωπαϊκούς λογαριασμούς, μεταξύ της συνολικής οικονομίας και των λογαριασμών της αλλοδαπής. Συνεπώς, η κατάρτιση των ευρωπαϊκών λογαριασμών απαιτεί προσέγγιση (προσαρμογή) των λογαριασμών. Αυτό επιτυγχάνεται με μεθόδους προσέγγισης όπως η μέθοδος των ελάχιστων τετραγώνων ή η αναλογική κατανομή. Στην περίπτωση των αγαθών, μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι στατιστικές των εντός της Ένωσης ανταλλαγών για την κατανομή των ασυμμετριών κατά κατηγορία δαπάνης.
- 19.21 Η άρση των ασυμμετριών και η επακόλουθη ισοσκελίση των λογαριασμών προκαλεί περαιτέρω διαφορές μεταξύ των ευρωπαϊκών συγκεντρωτικών μεγεθών και του άθροισματος των εθνικών λογαριασμών των κρατών μελών.

Μεγέθη τιμών και όγκου

- 19.22 Οι ευρωπαϊκοί μη χρηματοοικονομικοί λογαριασμοί σε τιμές του προηγούμενου έτους μπορούν να καταρτισθούν, για συναλλαγές σε αγαθά και υπηρεσίες, με χρήση παρόμοιας μεθοδολογίας με εκείνη που χρησιμοποιείται για τους ευρωπαϊκούς λογαριασμούς σε τρέχουσες τιμές. Πρώτον, παρουσιάζονται συγκεντρωτικά οι λογαριασμοί των κρατών μελών και των ευρωπαϊκών οργάνων/της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, που καταρτίζονται σε τιμές του προηγούμενου έτους. Δεύτερον, οι διασυννοιακές συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών, σε τιμές του προηγούμενου έτους, διαγράφονται από τους λογαριασμούς της αλλοδαπής. Τρίτον, οι προκύπτουσες ανακολουθίες μεταξύ πόρων και χρήσεων εξαλείφονται με τη χρήση της μεθόδου που έχει επιλεγεί για την ισοσκελίση των ευρωπαϊκών συναλλαγών σε τρέχουσες τιμές.
- 19.23 Οι ευρωπαϊκοί λογαριασμοί σε τιμές του προηγούμενου έτους επιτρέπουν τον υπολογισμό δεικτών όγκου μεταξύ της τρέχουσας χρονικής περιόδου και του προηγούμενου έτους. Αφού επιλεγεί μια περίοδος αναφοράς ως μέτρο αναφοράς, οι δείκτες όγκου δύνανται να συνδεθούν αλυσιδωτά και στη συνέχεια να εφαρμοσθούν στους ευρωπαϊκούς λογαριασμούς σε τρέχουσες τιμές του έτους αναφοράς. Έτσι προκύπτουν ευρωπαϊκοί λογαριασμοί κατ' όγκο για κάθε περίοδο παρατήρησης. Οι σειρές που επιτυγχάνονται κατά τον τρόπο αυτό δεν είναι προσθετικές. Αν απαιτούνται προσθετικότητα και άλλες λογιστικές δεσμεύσεις για την πραγματοποίηση λογιστικών μετρήσεων κατ' όγκο για ειδικούς σκοπούς, πρέπει να γίνει ανάκτησή τους ως τελευταίο βήμα προκειμένου να επιτευχθούν προσθετικές προσαρμοσμένες σειρές.

Ισολογισμοί

- 19.24 Στους ευρωπαϊκούς λογαριασμούς, οι χρηματοοικονομικοί ισολογισμοί δύνανται να καταρτισθούν με τη χρήση παρόμοιας διαδικασίας όπως για τις συναλλαγές:
- α) οι χρηματοοικονομικοί ισολογισμοί των κρατών μελών συμπληρώνονται με τα αποθέματα των περιουσιακών στοιχείων που κατέχονται και των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί από τα ευρωπαϊκά όργανα που είναι μόνιμοι κάτοικοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης/ευρωζώνης·
 - β) τα αποθέματα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων μόνιμου κατοίκου της Ευρωπαϊκής Ένωσης/ευρωζώνης που κατέχονται από άλλον μόνιμο κάτοικο (εσωτερικά αποθέματα) αφαιρούνται από τους εθνικούς λογαριασμούς της αλλοδαπής· και
 - γ) οι ανισορροπίες που δημιουργούνται από τις ανακολουθίες μεταξύ των εσωτερικών αποθεμάτων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των αντίστοιχων υποχρεώσεων κατατάσσονται στους διάφορους τομείς μέσω ισοσκελίσης.
- 19.25 Στους ευρωπαϊκούς λογαριασμούς, οι μη χρηματοοικονομικοί ισολογισμοί δύνανται να καταρτισθούν ως το άθροισμα των μη χρηματοοικονομικών ισολογισμών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης/ευρωζώνης.

Πίνακες «Από ποιον σε ποιον»

- 19.26 Οι πίνακες «Από ποιον σε ποιον» παρουσιάζουν αναλυτικά τις οικονομικές συναλλαγές (αντιστοίχως, τα κατεχόμενα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία) μεταξύ των θεσμικών τομέων. Στους εθνικούς λογαριασμούς των κρατών μελών, οι εν λόγω πίνακες χαρτογραφούν αναλυτικά τις συναλλαγές/χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μεταξύ τομέων προελευσης/πιστωτών και τομέων προορισμού/οφειλετών, καθώς επίσης και μεταξύ των εγχώριων τομέων και της αλλοδαπής.
- 19.27 Στους ευρωπαϊκούς λογαριασμούς, οι πίνακες «Από ποιον σε ποιον» μπορούν να καταρτισθούν με άθροιση των στοιχείων των εθνικών πινάκων και ανακατάταξη των ενδοευρωπαϊκών ροών και αποθεμάτων ως ροών και αποθεμάτων μόνιμων κατοίκων. Για τον σκοπό αυτό, πρέπει να γίνει διάκριση στους εν λόγω εθνικούς πίνακες μεταξύ των συναλλαγών και της κατοχής χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σε σχέση, αφενός, με τις μονάδες μόνιμους κατοίκους της Ευρωπαϊκής Ένωσης/ευρωζώνης και, αφετέρου, με τους μη μόνιμους κατοίκους στον λογαριασμό της αλλοδαπής. Επιπλέον, όσον αφορά τις ροές και τα αποθέματα των μονάδων μόνιμων κατοίκων της Ευρωπαϊκής Ένωσης/ευρωζώνης, θα πρέπει να γίνεται περαιτέρω διάκριση ως προς τους αντίστοιχους τομείς.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 19.1

ΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

Πόροι

- 19.28 Οι κυριότεροι πόροι των ευρωπαϊκών μη χρηματοοικονομικών οργάνων και οργανισμών περιλαμβάνουν τα εξής:
- α) τελωνειακούς δασμούς και γεωργικές εισφορές·
 - β) επιβαρύνσεις παραγωγής σε παραγωγούς ζάχαρης, ισογλυκόζης και σιροπιού ινουλίνης·
 - γ) τον πόρο φόρου προστιθέμενης αξίας· και
 - δ) τον πόρο ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος (ΑΕΕ).
- 19.29 Στους λογαριασμούς των ευρωπαϊκών οργάνων, οι εν λόγω ροές καταγράφονται ως πόροι του υποτομέα «ευρωπαϊκά όργανα και οργανισμοί» (S.1315) και ως χρήσεις της αλλοδαπής (S.211).
- 19.30 Οι τελωνειακοί δασμοί και οι γεωργικές εισφορές εισπράττονται στα εξωτερικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει του κοινού τελωνειακού δασμολογίου. Κατατάσσονται ως «φόροι και δασμοί επί εισαγωγών, εκτός από τον ΦΠΑ» (D.212) και περιλαμβάνουν το κόστος εισπραξης.
- 19.31 Οι επιβαρύνσεις παραγωγής εισπράττονται επί των ποσοστώσεων ζάχαρης, ισογλυκόζης και σιροπιού ινουλίνης που κατέχουν οι παραγωγοί. Κατατάσσονται ως «φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους εισαγωγής» (D.214) και περιλαμβάνουν το κόστος εισπραξης.
- 19.32 Ένα πάγιο ποσοστό των ποσών που εισπράττονται βάσει των στοιχείων α) και β) της παραγράφου 19.Α1.01 κατακρατείται από τα κράτη μέλη ως κόστος εισπραξης. Το ποσοστό αυτό ήταν 25 % το 2009. Στους λογαριασμούς των ευρωπαϊκών οργάνων, το εν λόγω κόστος εισπραξης καταγράφεται, στην πλευρά των χρήσεων, ως «ενδιάμεση ανάλωση» (P.2) του υποτομέα «ευρωπαϊκά όργανα και οργανισμοί» (S.1315). Στην πλευρά των πόρων, καταγράφεται ως «εισαγωγές υπηρεσιών» (P.72) στους λογαριασμούς της αλλοδαπής (S.211).
- 19.33 Ο πόρος του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας υπολογίζεται με την εφαρμογή πάγιου συντελεστή, γνωστού ως συντελεστή καταβολής ΦΠΑ, επί της εναρμονισμένης βάσης του ΦΠΑ κάθε κράτους μέλους. Η βάση του ΦΠΑ έχει ανώτατο όριο που συνδέεται με το ακαθάριστο εθνικό εισόδημα. Το ανώτατο όριο βάσης του ΦΠΑ σημαίνει ότι, αν η βάση του ΦΠΑ ενός κράτους μέλους υπερβαίνει ένα δεδομένο ποσοστό της βάσης ΑΕΕ του εν λόγω κράτους μέλους, τότε ο συντελεστής καταβολής ΦΠΑ δεν εφαρμόζεται στη βάση του ΦΠΑ αλλά στη βάση ΑΕΕ. Ο πόρος Φόρου Προστιθέμενης Αξίας περιλαμβάνει τις πληρωμές για το τρέχον έτος καθώς επίσης και υπόλοιπα προηγούμενων ετών, που αντιστοιχούν σε αναθεωρήσεις βάσεων ΦΠΑ παρελθόντων ετών, όταν πρέπει να καταβληθούν. Ο πόρος του φόρου προστιθέμενης αξίας κατατάσσεται ως «ίδιοι πόροι της ΕΕ που βασίζονται στον ΦΠΑ και στο ΑΕΕ» (D.76).
- 19.34 Ο πόρος του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος αποτελεί συμπληρωματική συνεισφορά στον προϋπολογισμό των ευρωπαϊκών οργάνων, η οποία υπολογίζεται με βάση τα επίπεδα του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος κάθε κράτους μέλους. Κατατάσσεται ως «ίδιοι πόροι της ΕΕ που βασίζονται στον ΦΠΑ και στο ΑΕΕ» (D.76) και περιλαμβάνει επιστροφές καθώς επίσης και πληρωμές υπολοίπων από προηγούμενα έτη. Η διόρθωση ανισορροπιών του προϋπολογισμού που καταβάλλεται από τα άλλα κράτη μέλη στις χώρες που αφορά η διόρθωση καταγράφεται επίσης στο D.76, ως πόροι και χρήσεις της αλλοδαπής (S.211).
- 19.35 Οι συνεισφορές των κρατών μελών στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης κατατάσσονται ως «τρέχουσα διεθνής συνεργασία» (D.74).
- 19.36 Οι συνεισφορές των κρατών μελών στο καταβεβλημένο κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας καταγράφονται στους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς ως «λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι» (F.519). Καταγράφονται ως μεταβολές πάγιων περιουσιακών στοιχείων της αλλοδαπής (S.211) και ως μεταβολές υποχρεώσεων των υποτομέων «λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, εκτός από τις ασφαλιστικές εταιρείες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία» (S.125)/«κεντρική τράπεζα» (S.121).
- 19.37 Οι τόκοι που καταβάλλονται για δάνεια χορηγούμενα από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, έπειτα από αφαίρεση των υπηρεσιών χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης που μετρούνται έμμεσα (ΥΧΔΜΕ), κατατάσσονται ως «τόκοι» (D.41). Στους λογαριασμούς των ευρωπαϊκών οργάνων, καταγράφονται ως χρήσεις της αλλοδαπής (S.2) και πόροι «λοιπών ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών, εκτός από τις ασφαλιστικές εταιρείες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία» (S.125).
- 19.38 Οι τόκοι που καταβάλλονται για δάνεια χορηγούμενα από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα κατατάσσονται ως «τόκοι» (D.41). Στους λογαριασμούς των ευρωπαϊκών οργάνων, καταγράφονται ως χρήσεις της αλλοδαπής (S.211) και πόροι του υποτομέα «κεντρική τράπεζα» (S.121).

Χρήσεις

19.39 Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται από ευρωπαϊκά μη χρηματοοικονομικά όργανα και οργανισμούς συνίστανται στα εξής:

- α) συναλλαγές που σχετίζονται με τις δραστηριότητές τους ως παραγωγών μη εμπορεύσιμων προϊόντων, και κυρίως: «ενδιάμεση ανάλωση» (P.2), «ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου» (P.51) και «εισόδημα εξαρτημένης εργασίας» (D.1)·
- β) διανεμητικές συναλλαγές σχετιζόμενες με μεταβιβάσεις από τα ευρωπαϊκά όργανα προς τα κράτη μέλη. Αυτές λαμβάνουν κυρίως τη μορφή «επιδότησεων προϊόντων» (D.31), «λοιπών επιδοτήσεων παραγωγής» (D.39), «τρέχουσας διεθνούς συνεργασίας» (D.74), «διαφόρων άλλων τρεχουσών μεταβιβάσεων» (D.759), «επιχορηγήσεων επενδύσεων» (D.92) και «λοιπών κεφαλαιακών μεταβιβάσεων» (D.99)· και
- γ) πληρωμές του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης προς τρίτες χώρες, που κατατάσσονται ως «τρέχουσα διεθνής συνεργασία» (D.74).

19.40 Οι λογαριασμοί των ευρωπαϊκών οργάνων καταγράφουν τις πληρωμές που πραγματοποιούνται από ευρωπαϊκά μη χρηματοοικονομικά όργανα και οργανισμούς ως χρήσεις του υποτομέα «ευρωπαϊκά όργανα και οργανισμοί» (S.1315) και πόρους της αλλοδαπής (S.211 ή S.22).

19.41 Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται από ευρωπαϊκά μη χρηματοοικονομικά όργανα και οργανισμούς καταγράφονται κατά κανόνα με βάση τις δηλώσεις δαπανών που παρέχονται από τα κράτη μέλη. Οι προκαταβολικές και οι εκ των υστέρων πληρωμές καταγράφονται στους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς των ευρωπαϊκών οργάνων ως «λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές» (F.89).

19.42 Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται από ευρωπαϊκά χρηματοοικονομικά όργανα και οργανισμούς συνίστανται στα εξής:

- α) συναλλαγές που σχετίζονται με τις δραστηριότητές τους ως παραγωγών εμπορεύσιμων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, και κυρίως: «ενδιάμεση ανάλωση» (P.2), «ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου» (P.51) και «εισόδημα εξαρτημένης εργασίας» (D.1)·
- β) πληρωμές τόκων (D.41).

Καθώς οι συνεισφορές των κρατών μελών στο κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων δεν θεωρούνται ξένες άμεσες επενδύσεις, δεν υφίσταται τεκμαρτή ροή επανεπενδύμενων κερδών (D.43) για καταγραφή στους λογαριασμούς της.

19.43 Οι λογαριασμοί των ευρωπαϊκών οργάνων καταγράφουν τις πληρωμές που πραγματοποιούνται από ευρωπαϊκά χρηματοοικονομικά όργανα και οργανισμούς ως χρήσεις του υποτομέα «λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, εκτός από τις ασφαλιστικές εταιρείες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία» (S.125) και πόρους της αλλοδαπής (S.211 ή S.22).

Ενοποίηση

19.44 Στους ευρωπαϊκούς λογαριασμούς, οι ροές μεταξύ κρατών μελών και ευρωπαϊκών οργάνων δεν ενοποιούνται κανονικά, μεταξύ πόρων και χρήσεων, στο πλαίσιο του τομέα της «γενικής κυβέρνησης» (S.13). Ωστόσο, στην περίπτωση της «τρέχουσας διεθνούς συνεργασίας» (D.74), οι πληρωμές των κρατών μελών προς τα ευρωπαϊκά όργανα για τη χρηματοδότηση, λ.χ., του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης ενοποιούνται και καταγράφονται, στους ευρωπαϊκούς λογαριασμούς, ως χρήσεις της εθνικής «κεντρικής κυβέρνησης (πλην οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης)» (S.1311) και πόροι της αλλοδαπής (S.22).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 20

ΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- 20.01 Οι δραστηριότητες της γενικής κυβέρνησης παρουσιάζονται χωριστά από τις δραστηριότητες της υπόλοιπης οικονομίας, δεδομένου ότι οι εξουσίες, τα κίνητρα και οι λειτουργίες της γενικής κυβέρνησης διαφέρουν από τα αντίστοιχα χαρακτηριστικά άλλων τομέων. Το παρόν κεφάλαιο περιγράφει τους λογαριασμούς του τομέα της γενικής κυβέρνησης και περιλαμβάνει μια παρουσίαση των στατιστικών των οικονομικών της γενικής κυβέρνησης (ΣΟΓΚ), η οποία παρέχει ολοκληρωμένη εικόνα των οικονομικών δραστηριοτήτων της γενικής κυβέρνησης: έσοδα, δαπάνες, έλλειμμα/πλεόνασμα, χρηματοδότηση, άλλες οικονομικές ροές και ισολογισμός.
- 20.02 Οι φορείς της γενικής κυβέρνησης διαθέτουν εξουσίες εισπραχής φόρων και άλλων υποχρεωτικών εισφορών καθώς και εξουσίες έκδοσης νόμων που επηρεάζουν τη συμπεριφορά άλλων οικονομικών μονάδων. Οι κυριότερες οικονομικές δραστηριότητες των φορέων της γενικής κυβέρνησης έχουν ως εξής:
- α) παροχή αγαθών και υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο, είτε για συλλογική χρήση, όπως η δημόσια διοίκηση, η άμυνα και η επιβολή των νόμων, είτε για ατομική χρήση, όπως οι υπηρεσίες εκπαίδευσης, υγείας, ψυχαγωγίας και πολιτισμού, και χρηματοδότηση της παροχής τους μέσω της φορολογίας ή άλλων εσόδων·
 - β) ανακατανομή του εισοδήματος και του πλούτου μέσω μεταβιβαστικών πληρωμών όπως οι φόροι και οι κοινωνικές παροχές·
 - γ) ανάπτυξη δραστηριότητας σε άλλους τομείς μη εμπορικής παραγωγής.
- 20.03 Η παρουσίαση των ΣΟΓΚ των οικονομικών δραστηριοτήτων της γενικής κυβέρνησης εκθέτει τη συνήθη ακολουθία λογαριασμών με τρόπο πιο ενδεδειγμένο για τους αναλυτές των οικονομικών της γενικής κυβέρνησης και τους υπεύθυνους για τη χάραξη πολιτικής. Η παρουσίαση των ΣΟΓΚ χρησιμοποιεί συγκεντρωτικά και εξισωτικά μεγέθη που προσδιορίζονται σύμφωνα με τις έννοιες, τους ορισμούς, τις ταξινομήσεις και τους λογιστικούς κανόνες του ΕΣΛ, ώστε να μπορούν να μετρηθούν κατά τρόπο συνεπή με άλλες μακροοικονομικές μεταβλητές και με τα ίδια μεγέθη άλλων χωρών. Στοιχεία όπως η αποταμίευση και η καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης είναι ήδη διαθέσιμα στην ακολουθία λογαριασμών. Άλλα στοιχεία, όπως τα συνολικά έσοδα, οι συνολικές δαπάνες, η φορολογική επιβάρυνση και το συνολικό χρέος, δεν εμφανίζονται κατά τρόπο σαφή.
- 20.04 Στο τμήμα III «Λογιστικά ζητήματα σχετικά με τη γενική κυβέρνηση» παρέχονται πρόσθετοι κανόνες, που αφορούν ορισμένα δυσχερή ζητήματα ταξινόμησης και μέτρησης του τομέα του τομέα της γενικής κυβέρνησης.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

- 20.05 Ο τομέας της γενικής κυβέρνησης (S.13) αποτελείται από όλες τις μονάδες της γενικής κυβέρνησης και όλα τα μη εμπορικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα (ΜΚΙ) που ελέγχονται από μονάδες της γενικής κυβέρνησης. Περιλαμβάνει επίσης και άλλους παραγωγούς μη εμπορεύσιμων προϊόντων, όπως προσδιορίζεται παρακάτω στις παραγράφους 20.18 έως 20.39.
- 20.06 Οι μονάδες της γενικής κυβέρνησης είναι νομικές οντότητες που έχουν θεσπισθεί μέσω πολιτικών διαδικασιών και οι οποίες διαθέτουν νομοθετική, δικαστική ή εκτελεστική εξουσία επί άλλων θεσμικών μονάδων εντός δεδομένου χώρου. Η κυριότερη λειτουργία τους είναι η παροχή αγαθών και υπηρεσιών προς το κοινωνικό σύνολο και τα νοικοκυριά σε μη εμπορική βάση και η αναδιανομή του εισοδήματος και του πλούτου.
- 20.07 Μια μονάδα της γενικής κυβέρνησης έχει συνήθως την εξουσία να αντλεί κεφάλαια μέσω υποχρεωτικών μεταβιβάσεων από άλλες θεσμικές μονάδες. Για να ικανοποιεί τις βασικές απαιτήσεις της θεσμικής μονάδας, μια μονάδα της γενικής κυβέρνησης θα πρέπει να διαθέτει δικά της κεφάλαια, προερχόμενα από εισόδημα που αντλεί από άλλες μονάδες ή λαμβανόμενα ως μεταβιβάσεις από άλλες μονάδες της γενικής κυβέρνησης, και να έχει την εξουσία να δαπανήσει τα εν λόγω κεφάλαια για την επιδίωξη των στόχων της πολιτικής της. Θα πρέπει επίσης να είναι σε θέση να δανεισθεί κεφάλαια για λογαριασμό της.

Προσδιορισμός των μονάδων της γενικής κυβέρνησης

Μονάδες της γενικής κυβέρνησης

- 20.08 Σε όλες τις χώρες υπάρχει μια κεντρική οντότητα, ειδικότερα στο πλαίσιο της κεντρικής κυβέρνησης, που ασκεί τις εθνικές εκτελεστικές, νομοθετικές και δικαστικές εξουσίες. Τα έσοδά της και οι δαπάνες της ρυθμίζονται και ελέγχονται άμεσα από ένα υπουργείο οικονομικών —ή από το επιχειρησιακό του ισοδύναμο— μέσω ενός γενικού προϋπολογισμού που εγκρίνεται από το νομοθετικό σώμα. Παρά το μέγεθός της και την ποικιλομορφία της, η οντότητα αυτή θεωρείται συνήθως ως μία ενιαία θεσμική μονάδα. Υπηρεσίες υπουργείων, οργανισμοί, συμβούλια, επιτροπές, δικαστικές αρχές και νομοθετικά σώματα αποτελούν μέρος της εν λόγω κεντρικής μονάδας της γενικής κυβέρνησης. Τα επιμέρους υπουργεία της δεν αναγνωρίζονται ως χωριστές θεσμικές μονάδες, διότι δεν διαθέτουν την εξουσία να κατέχουν δικά τους περιουσιακά στοιχεία, να αναλαμβάνουν υποχρεώσεις ή να προβαίνουν σε συναλλαγές εξ ονόματός τους.

- 20.09 Οι υποτομείς του τομέα της γενικής κυβέρνησης, όπως η κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους και η τοπική αυτοδιοίκηση, δύνανται να περιλαμβάνουν τέτοιες πρωτοβάθμιες μονάδες της γενικής κυβέρνησης, όπως περιγράφεται στην παράγραφο 20.08, με την καθεμία να συνδέεται με δεδομένο επίπεδο κυβερνητικού και γεωγραφικού χώρου.
- 20.10 Πέραν αυτής της πρωτοβάθμιας μονάδας, υφίστανται οντότητες της γενικής κυβέρνησης με χωριστές νομικές ταυτότητες και σημαντική αυτονομία, που διαθέτουν, μεταξύ άλλων, τη διακριτική ευχέρεια να αποφασίζουν για τον όγκο και τη σύνθεση των δαπανών τους, καθώς και τη δυνατότητα να έχουν άμεση πηγή δικών τους εσόδων, λχ. εκχωρηθέντα φορολογικά έσοδα. Συχνά οι οντότητες αυτές δημιουργούνται για να εκτελούν συγκεκριμένες λειτουργίες, όπως οδικές κατασκευές ή μη εμπορική παραγωγή υπηρεσιών στον τομέα της υγείας, της εκπαίδευσης ή της έρευνας. Οι εν λόγω οντότητες αποτελούν χωριστές μονάδες της γενικής κυβέρνησης όταν τηρούν πλήρη σύνολα λογαριασμών, κατέχουν αγαθά ή περιουσιακά στοιχεία στο όνομά τους, αναπτύσσουν μη εμπορικές δραστηριότητες για τις οποίες είναι υπόλογες έναντι του νόμου και είναι ικανές να αναλαμβάνουν υποχρεώσεις και να συνάπτουν συμβάσεις. Οι μονάδες αυτές (μαζί με τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που ελέγχονται από τη γενική κυβέρνηση) είναι γνωστές ως «μονάδες εκτός προϋπολογισμού», επειδή έχουν χωριστούς προϋπολογισμούς, είναι αποδέκτες σημαντικών μεταβιβάσεων από τον κύριο προϋπολογισμό και οι πρωτογενείς τους πηγές χρηματοδότησης συμπληρώνονται από δικές τους πηγές εσόδων, οι οποίες βρίσκονται εκτός του κύριου προϋπολογισμού. Οι μονάδες αυτές ταξινομούνται στον τομέα της γενικής κυβέρνησης, εκτός αν είναι κατά κύριο λόγο παραγωγοί εμπορεύσιμων προϊόντων, ελεγχόμενοι από άλλη μονάδα της γενικής κυβέρνησης.
- 20.11 Ο γενικός προϋπολογισμός οποιουδήποτε επιπέδου διακυβέρνησης μπορεί να περιλαμβάνει επιχειρήσεις μη εταιρικής μορφής, οι οποίες είναι παραγωγοί εμπορεύσιμων προϊόντων και οιονεί εταιρείες. Οι επιχειρήσεις αυτές, αν διαθέτουν τα αναγκαία χαρακτηριστικά για να θεωρηθούν θεσμικές μονάδες, δεν αποτελούν μέρος της γενικής κυβέρνησης, αλλά ταξινομούνται στον τομέα των μη χρηματοοικονομικών ή των χρηματοοικονομικών εταιρειών, κατά περίπτωση.
- 20.12 Οι οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης αποτελούν ιδιαίτερο τύπο μονάδων της γενικής κυβέρνησης, με αντικείμενο τη λειτουργία δημόσιων συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Τα δημόσια συστήματα κοινωνικής ασφάλισης είναι συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που καλύπτουν το σύνολο ή μεγάλο τμήμα του κοινωνικού συνόλου και τα οποία επιβάλλονται και ελέγχονται από τη γενική κυβέρνηση. Ένας οργανισμός κοινωνικής ασφάλισης αποτελεί θεσμική μονάδα αν είναι οργανωμένος χωριστά από τις λοιπές δραστηριότητες των μονάδων της γενικής κυβέρνησης, κατέχει τα περιουσιακά του στοιχεία και τις υποχρεώσεις του χωριστά και προβαίνει σε χρηματοοικονομικές συναλλαγές για λογαριασμό του.

ΜΚΙ που κατατάσσονται στον τομέα της γενικής κυβέρνησης

- 20.13 Τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα (ΜΚΙ) τα οποία είναι παραγωγοί μη εμπορεύσιμων προϊόντων και ελέγχονται από μονάδες της γενικής κυβέρνησης αποτελούν επίσης μονάδες της γενικής κυβέρνησης.
- 20.14 Η γενική κυβέρνηση, για την υλοποίηση ορισμένων πολιτικών της, μπορεί να επιλέξει να χρησιμοποιήσει ορισμένα ΜΚΙ αντί δικών της φορέων, επειδή τα εν λόγω ΜΚΙ θεωρούνται περισσότερο ανεξάρτητα, αντικειμενικά και λιγότερο υποκείμενα σε πολιτικές πιέσεις. Για παράδειγμα, η έρευνα και η ανάπτυξη, καθώς επίσης η θέσπιση και διατήρηση προτύπων σε τομείς όπως η υγεία, η ασφάλεια, το περιβάλλον και η εκπαίδευση αποτελούν τομείς στους οποίους τα ΜΚΙ μπορεί να είναι αποτελεσματικότερα από φορείς της γενικής κυβέρνησης.
- 20.15 Ως έλεγχος ενός ΜΚΙ ορίζεται η ικανότητα καθορισμού της γενικής πολιτικής ή του προγράμματός του. Η δημόσια παρέμβαση με τη μορφή γενικών κανονισμών που ισχύουν σε όλες τις μονάδες που εργάζονται στο πλαίσιο της ίδιας δραστηριότητας δεν είναι κατάλληλη όταν πρόκειται να αποφασισθεί κατά πόσον η γενική κυβέρνηση κατέχει τον έλεγχο μιας μεμονωμένης μονάδας. Για να προσδιορισθεί κατά πόσον ένα ΜΚΙ ελέγχεται από τη γενική κυβέρνηση, θα πρέπει να εξετασθούν οι ακόλουθοι πέντε δείκτες ελέγχου:

- α) διορισμός αρμοδίων·
- β) άλλοι όροι της νομιμοποιητικής πράξης, όπως οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο καταστατικό του ΜΚΙ·
- γ) συμβατικές συμφωνίες·
- δ) ο βαθμός χρηματοδότησης·
- ε) η έκθεση σε επιχειρηματικό κίνδυνο.

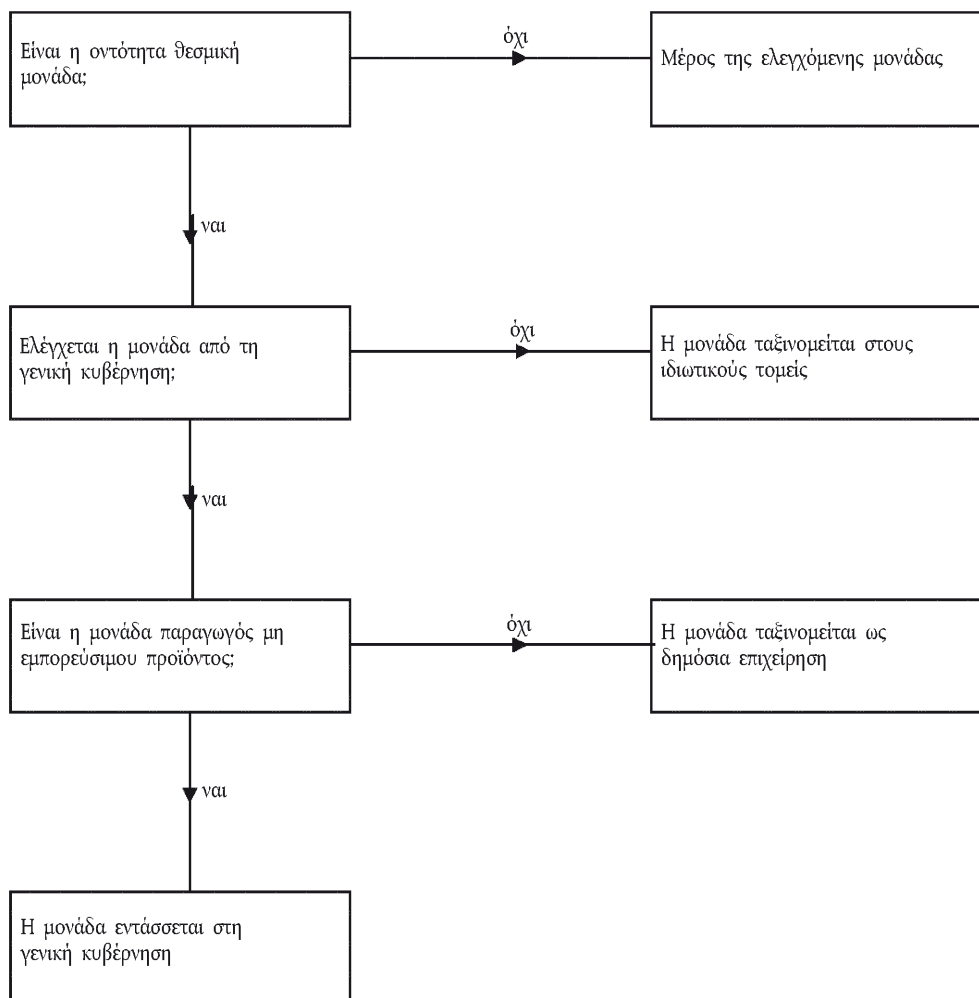
Ένας και μόνος δείκτης μπορεί να επαρκεί για να τεκμηριωθεί ο έλεγχος. Ωστόσο, αν ένα ΜΚΙ που χρηματοδοτείται κατά κύριο λόγο από τη γενική κυβέρνηση εξακολουθεί να είναι σε θέση να προσδιορίζει την πολιτική του ή το πρόγραμμά του σε σημαντικό βαθμό, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στους λοιπούς δείκτες, τότε δεν θεωρείται ότι ελέγχεται από τη γενική κυβέρνηση. Στις περισσότερες περιπτώσεις, ορισμένοι δείκτες συλλογικά υποδηλώνουν έλεγχο. Μια απόφαση βασισμένη σ' αυτούς τους δείκτες θα είναι κατ' ανάγκην απόφαση κρίσεως.

- 20.16 Ο μη εμπορικός χαρακτήρας ενός ΜΚΙ προσδιορίζεται με παρόμοιο τρόπο όπως για τις άλλες μονάδες της γενικής κυβέρνησης.

Άλλες μονάδες της γενικής κυβέρνησης

- 20.17 Ενίοτε ενδέχεται να είναι δύσκολο να ληφθεί απόφαση σχετικά με την ταξινόμηση μονάδων παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών που ενεργούν υπό την επιρροή μονάδων της γενικής κυβέρνησης. Οι εναλλακτικές δυνατότητες είναι να ταξινομηθούν ή ως μονάδες της γενικής κυβέρνησης ή, αν χαρακτηρίζονται θεσμικές μονάδες, ως δημόσιες επιχειρήσεις. Για τη λήψη της σχετικής απόφασης στις περιπτώσεις αυτές, χρησιμοποιείται ο ακόλουθος πίνακας αποφάσεων.

Διάγραμμα 20.1 — Διαδικασία λήψης απόφασης

Δημόσιος έλεγχος

20.18 Ως έλεγχος μιας οντότητας ορίζεται η ικανότητα καθορισμού της γενικής πολιτικής ή του προγράμματός της. Για να προσδιορισθεί η ύπαρξη ελέγχου από μέρους της γενικής κυβέρνησης, τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται είναι εκείνα που χρησιμοποιούνται στην περίπτωση επιχειρήσεων οι οποίες ενδέχεται να αποτελούν δημόσιες επιχειρήσεις, όπως ορίζεται στην παράγραφο 2.32.

Οριοθέτηση του εμπορικού/μη εμπορικού χαρακτήρα**Έννοια των οικονομικά σημαντικών τιμών**

20.19 Οι παραγωγοί μη εμπορεύσιμων προϊόντων παρέχουν το σύνολο ή το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής τους σε άλλους δωρεάν ή σε τιμές που δεν είναι οικονομικά σημαντικές. Οικονομικά σημαντικές τιμές είναι οι τιμές οι οποίες έχουν ουσιώδη επίδραση στις ποσότητες προϊόντων που επιθυμούν να προμηθεύσουν οι παραγωγοί και στις ποσότητες προϊόντων που επιθυμούν να αποκτήσουν οι αγοραστές. Πρόκειται για το κριτήριο που χρησιμοποιείται για την ταξινόμηση της παραγωγής και των παραγωγών ως εμπορικού ή μη εμπορικού χαρακτήρα. Με τον τρόπο αυτόν αποφασίζεται κατά πόσον μια θεσμική μονάδα στην οποία το κράτος έχει συμφέρον ελέγχου θα πρέπει να χαρακτηριστεί ως παραγωγός μη εμπορεύσιμων προϊόντων και, επομένως, να ταξινομηθεί στον τομέα της γενικής κυβέρνησης ή ως παραγωγός εμπορεύσιμων προϊόντων και, επομένως, να ταξινομηθεί ως δημόσια επιχείρηση.

20.20 Ενώ η αξιολόγηση του κατά πόσον μια τιμή είναι οικονομικά σημαντική γίνεται στο επίπεδο κάθε επιμέρους παραγωγής, το κριτήριο που καθορίζει τον εμπορικό / μη εμπορικό χαρακτήρα μιας μονάδας εφαρμόζεται στο επίπεδο της μονάδας.

20.21 Όταν οι παραγωγοί είναι ιδιωτικές εταιρείες, τεκμαίρεται ότι οι τιμές είναι οικονομικά σημαντικές. Αντίθετα, όταν υπάρχει δημόσιος έλεγχος, οι τιμές της μονάδας ενδέχεται να καθορίζονται ή να τροποποιούνται για λόγους δημόσιας πολιτικής, πράγμα που ενδέχεται να προκαλεί δυσχέρειες στον προσδιορισμό του κατά πόσον οι τιμές είναι οικονομικά σημαντικές. Συχνά οι δημόσιες επιχειρήσεις δημιουργούνται από τη γενική κυβέρνηση για να παρέχουν αγαθά και υπηρεσίες που η αγορά δεν θα μπορούσε να παράγει σε ποσότητες ή τιμές που να ανταποκρίνονται στους στόχους που επιδιώκει η πολιτική της γενικής κυβέρνησης. Οι πωλήσεις των εν λόγω δημόσιων μονάδων, τις οποίες στηρίζει η γενική κυβέρνηση, ενδέχεται να καλύπτουν μεγάλο ποσοστό του κόστους τους, αλλά οι εν λόγω μονάδες αντιδρούν στις δυνάμεις της αγοράς με τρόπο διαφορετικό απ' ό,τι οι ιδιωτικές επιχειρήσεις.

- 20.22 Για την ανάλυση της διαφοράς ανάμεσα σε έναν παραγωγό εμπορεύσιμου και σε έναν παραγωγό μη εμπορεύσιμου προϊόντος, σε σχέση με τις αλλαγές των συνθηκών της αγοράς, είναι χρήσιμο να προσδιορισθεί ποιες μονάδες είναι οι καταναλωτές των υπόψη αγαθών και υπηρεσιών και κατά πόσον ο παραγωγός έχει όντως ανταγωνιστές στην αγορά ή είναι ο μόνος προμηθευτής

Τα κριτήρια του αγοραστή της παραγωγής ενός δημόσιου παραγωγού

Η παραγωγή πωλείται πρωταρχικά σε εταιρείες και νοικοκυριά.

- 20.23 Κανονικά, οικονομικά σημαντικές τιμές προκύπτουν όταν πληρούνται δύο κύριες προϋποθέσεις:

1. Ο παραγωγός έχει κίνητρο προσαρμογής της προσφοράς με σκοπό είτε να επιτύχει κέρδος σε μακροπρόθεσμη βάση είτε, τουλάχιστον, να καλύψει το κόστος κεφαλαίου και το λοιπό κόστος παραγωγής, συμπεριλαμβανομένης της ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου, μέσω των πωλήσεων· και
2. οι καταναλωτές είναι ελεύθεροι να επιλέξουν με βάση τις ζητούμενες τιμές.

Η παραγωγή πωλείται μόνο σε φορείς της κεντρικής κυβέρνησης.

- 20.24 Ορισμένες υπηρεσίες ζητούνται κατά κανόνα ως βοηθητικές υπηρεσίες. Αυτές περιλαμβάνουν δραστηριότητες όπως οι μεταφορές, η χρηματοδότηση και οι επενδύσεις, οι αγορές, οι πωλήσεις, η διάθεση στην αγορά, οι υπηρεσίες Η/Υ, οι επικοινωνίες, οι υπηρεσίες καθαριότητας και η συντήρηση. Μια μονάδα που παρέχει αυτόν τον τύπο υπηρεσιών αποκλειστικά στη μητρική της μονάδα ή προς άλλες μονάδες της ίδιας ομάδας μονάδων δύναται να περιγραφεί ως βοηθητική μονάδα. Δεν πρόκειται για χωριστή θεσμική μονάδα και θα πρέπει να ταξινομηθεί μαζί με τη μητρική της μονάδα. Οι βοηθητικές μονάδες διαθέτουν το σύνολο της παραγωγής τους στους ιδιοκτήτες τους για να χρησιμοποιηθεί ως ενδιάμεση ανάλωση ή ως ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου.

- 20.25 Αν ένας δημόσιος παραγωγός πωλεί μόνο σε φορείς της γενικής κυβέρνησης και αποτελεί τον μοναδικό προμηθευτή των υπηρεσιών τους, τεκμαίρεται ότι είναι παραγωγός μη εμπορεύσιμων προϊόντων, εκτός αν ανταγωνίζεται με ιδιώτη παραγωγό. Μια τυπική περίπτωση είναι η συμμετοχή σε διαγωνισμούς προμηθειών ή έργων που προκηρύσσει η γενική κυβέρνηση σύμφωνα με εμπορικούς όρους, οπότε οι σχετικές πληρωμές της γενικής κυβέρνησης αφορούν αποκλειστικά τις παρασχεθείσες υπηρεσίες.

- 20.26 Αν ένας δημόσιος παραγωγός είναι ένας μεταξύ περισσότερων προμηθευτών της γενικής κυβέρνησης, θεωρείται ως παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος αν βρίσκεται σε ανταγωνισμό με άλλους παραγωγούς στην αγορά και αν οι τιμές του πληρούν τα γενικά κριτήρια των οικονομικά σημαντικών τιμών, όπως ορίζεται στις παραγράφους 20.19 έως 20.22.

Η παραγωγή πωλείται σε φορείς της κεντρικής κυβέρνησης και σε άλλους.

- 20.27 Αν ένας δημόσιος παραγωγός είναι ο μοναδικός προμηθευτής των υπηρεσιών που παρέχει, τεκμαίρεται ότι είναι παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος αν οι πωλήσεις του προς μονάδες που δεν ανήκουν στη γενική κυβέρνηση υπερβαίνουν το ήμισυ της συνολικής του παραγωγής ή οι πωλήσεις του προς την κεντρική κυβέρνηση πληρούν την προϋπόθεση περί διαγωνισμού της παραγράφου 20.25.

- 20.28 Αν υπάρχουν περισσότεροι προμηθευτές, ένας δημόσιος παραγωγός θεωρείται παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος αν ανταγωνίζεται με τους άλλους παραγωγούς μέσω συμμετοχής σε διαγωνισμό για σύμβαση της γενικής κυβέρνησης.

Η δοκιμασία «εμπορικού / μη εμπορικού χαρακτήρα»

- 20.29 Η ταξινόμηση σε τομέα των βασικών μονάδων της γενικής κυβέρνησης, που ασχολούνται με την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών σε μη εμπορική βάση και/ή με την αναδιανομή του εισοδήματος και του πλούτου, είναι απλή.

Για τους άλλους παραγωγούς που λειτουργούν υπό τον έλεγχο της γενικής κυβέρνησης, απαιτείται αξιολόγηση της δραστηριότητας και των πόρων τους. Για να αποφασισθεί αν πρόκειται για εμπορικές μονάδες και αν χρεώνουν οικονομικά σημαντικές τιμές, θα πρέπει να ελεγχθούν τα κριτήρια που εκτίθενται στις παραγράφους 20.19 έως 20.28. Συνοπτικά οι προϋποθέσεις έχουν ως εξής:

- α) ο παραγωγός είναι θεσμική μονάδα (απαραίτητη προϋπόθεση· βλ. επίσης τον πίνακα αποφάσεων της διαδικασίας λήψης απόφασης στην παράγραφο 20.17)·
- β) ο παραγωγός δεν είναι αποκλειστικός προμηθευτής βοηθητικών υπηρεσιών·
- γ) ο παραγωγός δεν είναι ο μόνος προμηθευτής αγαθών και υπηρεσιών προς τη γενική κυβέρνηση ή, σε περίπτωση που είναι, έχει ανταγωνιστές· και
- δ) ο παραγωγός έχει κίνητρο να προσαρμόσει την παραγωγή ώστε να αναλάβει βιώσιμη κερδοφόρο δραστηριότητα, για να είναι σε θέση να λειτουργήσει κάτω από συνθήκες της αγοράς και να ανταποκριθεί στις χρηματοοικονομικές του υποχρεώσεις.

Η ικανότητα ανάληψης δραστηριότητας στην αγορά θα ελεγχθεί συγκεκριμένα μέσω του συνηθισμένου ποσοτικού κριτηρίου (κριτήριο του 50 %), χρησιμοποιώντας τη σχέση πωλήσεων προς κόστος παραγωγής (όπως ορίζεται στις παραγράφους 20.30 και 20.31). Για να είναι παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος, η δημόσια μονάδα θα πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον το 50 % του κόστους της από τις πωλήσεις της στη διάρκεια μιας συνεχούς πολυετούς περιόδου.

- 20.30 Για τη δοκιμασία «εμπορικού / μη εμπορικού χαρακτήρα», οι πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών είναι αυτές που αντιστοιχούν στις εισπράξεις από πωλήσεις, ήτοι στην εμπορεύσιμη παραγωγή (P.11) προσαυξημένη κατά τις πληρωμές της μη εμπορεύσιμης παραγωγής (P.13), αν υπάρχει τέτοια. Η παραγωγή για ίδιο λογαριασμό δεν λογίζεται ως μέρος των πωλήσεων στο παρόν πλαίσιο. Από τις πωλήσεις εξαιρούνται επίσης όλες οι πληρωμές που λαμβάνονται από τη γενική κυβέρνηση, εκτός αν χορηγούνται σε άλλους παραγωγούς που ασκούν την ίδια δραστηριότητα.
- 20.31 Το κόστος παραγωγής είναι το άθροισμα της ενδιάμεσης ανάλωσης, των αποδοχών των εργαζομένων (εισόδημα εξαρτημένης εργασίας), της ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου και των άλλων φόρων επί της παραγωγής. Για τους σκοπούς της δοκιμασίας εμπορικού / μη εμπορικού χαρακτήρα, το κόστος παραγωγής προσαυξάνεται κατά την καθαρή επιβάρυνση τόκων και μειώνεται κατά την αξία κάθε τεκμαρτής παραγωγής, και ειδικότερα της παραγωγής για ίδιο λογαριασμό. Δεν γίνεται μείωση για τις επιδοτήσεις παραγωγής.

Η χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση και τα όρια του τομέα της γενικής κυβέρνησης

- 20.32 Η περίπτωση των μονάδων που αναπτύσσουν χρηματοοικονομικές δραστηριότητες χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή. Χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση είναι η δραστηριότητα κατά την οποία μονάδες αποκτούν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και συγχρόνως αναλαμβάνουν υποχρεώσεις για λογαριασμό τους προβαίνοντας σε χρηματοοικονομικές συναλλαγές.
- 20.33 Ένας ενδιάμεσος χρηματοοικονομικός οργανισμός εκθέτει τον εαυτό του σε κίνδυνο αναλαμβάνοντας υποχρεώσεις για λογαριασμό του. Για παράδειγμα, αν μια δημόσια χρηματοοικονομική μονάδα διαχειρίζεται περιουσιακά στοιχεία, αλλά δεν εκτίθεται σε κίνδυνο αναλαμβάνοντας υποχρεώσεις για λογαριασμό της, δεν θεωρείται ενδιάμεσος χρηματοοικονομικός οργανισμός και ταξινομείται στον τομέα της γενικής κυβέρνησης και όχι στον τομέα των χρηματοοικονομικών εταιρειών.
- 20.34 Η εφαρμογή του ποσοτικού κριτηρίου της δοκιμασίας «εμπορικού / μη εμπορικού χαρακτήρα» σε δημόσιες επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση ή στη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων δεν είναι ενδεδειγμένη, λόγω του ότι τα έσοδά τους προέρχονται τόσο από εισόδημα περιουσίας όσο και από κέρδη κτήσης.

Οριακές περιπτώσεις

Δημόσια κεντρικά γραφεία

- 20.35 Τα δημόσια κεντρικά γραφεία (επικεφαλής εταιρικού ομίλου) είναι οντότητες η κύρια λειτουργία των οποίων είναι ο έλεγχος και η διεύθυνση ομίλου θυγατρικών επιχειρήσεων υπό τον έλεγχο μονάδας της κεντρικής κυβέρνησης. Διακρίνονται δύο περιπτώσεις:
- α) Αν το δημόσιο κεντρικό γραφείο αποτελεί θεσμική μονάδα και ασχολείται με τη διαχείριση παραγωγών εμπορεύσιμου προϊόντος, ταξινομείται σύμφωνα με την κύρια δραστηριότητα του ομίλου, ήτοι στον τομέα S.11, αν η κύρια δραστηριότητα είναι η παραγωγή αγαθών και μη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, ή στον τομέα S.12, αν παράγει κατά κύριο λόγο χρηματοοικονομικές υπηρεσίες (βλ. επίσης παραγράφους 2.23 και 2.59).
- β) Αν το δημόσιο κεντρικό γραφείο δεν είναι θεσμική μονάδα (οπότε ορίζεται ενίοτε ως «εταιρεία-κάλυφος») ή ενεργεί ως διαμεσολαβητής της γενικής κυβέρνησης για σκοπούς δημόσιας πολιτικής, όπως η διοχέτευση κεφαλαίων μεταξύ των θυγατρικών επιχειρήσεων, η οργάνωση ιδιωτικοποιήσεων ή η απορρόφηση απαξιωμένων περιουσιακών στοιχείων (δημιουργία «κακής» τράπεζας), ταξινομείται στον τομέα της γενικής κυβέρνησης.
- 20.36 Ο όρος «δημόσιο κεντρικό γραφείο», που χρησιμοποιείται εδώ, καλύπτει μονάδες οι οποίες είναι επίσης γνωστές με τον τίτλο «δημόσιες εταιρείες χαρτοφυλακίου».
- 20.37 Οι θυγατρικές επιχειρήσεις που αποτελούν μέρος του ομίλου, οι οποίες δραστηριοποιούνται στην παραγωγή και διατηρούν πλήρες σύνολο λογαριασμών, θεωρούνται θεσμικές μονάδες ακόμη και αν έχουν εν μέρει εκχωρήσει την αυτονομία τους για λήψη αποφάσεων στον κεντρικό φορέα (βλ. παράγραφο 2.13). Η δοκιμασία «εμπορικού / μη εμπορικού χαρακτήρα» εφαρμόζεται σε μεμονωμένες μονάδες. Συνεπώς, είναι δυνατόν μια θυγατρική επιχείρηση, αλλά όχι άλλες, να αναγνωριστεί ως μη εμπορική και να ταξινομηθεί στον τομέα της γενικής κυβέρνησης.

Συνταξιοδοτικά ταμεία

- 20.38 Τα εργοδοτικά συνταξιοδοτικά συστήματα είναι συμφωνίες που έχουν συναφθεί για την παροχή συνταξιοδοτικών παροχών στα μέλη τους, με βάση μια συμβατική σχέση εργοδότη-εργαζομένου. Τα συστήματα αυτά μπορεί να είναι κεφαλαιοποιητικά, αναδιανεμητικά και μερικώς κεφαλαιοποιητικά.
- 20.39 Ένα κεφαλαιοποιητικό σύστημα καθορισμένων εισφορών, που έχει θεσπισθεί από μονάδα της γενικής κυβέρνησης, δεν αντιμετωπίζεται ως σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, εφόσον δεν υπάρχει εγγύηση από τη γενική κυβέρνηση ως προς το επίπεδο των οφειλομένων συντάξεων και το επίπεδο των συντάξεων είναι αβέβαιο, δεδομένου ότι εξαρτάται από την απόδοση των περιουσιακών στοιχείων. Κατά συνέπεια, η μονάδα που αναγνωρίζεται ως έχουσα τη διαχείριση του συστήματος - καθώς επίσης και το ίδιο το ταμείο, αν πρόκειται για χωριστή θεσμική μονάδα - θεωρείται χρηματοοικονομική εταιρεία και ταξινομείται στον υποτομέα των ασφαλιστικών εταιρειών και συνταξιοδοτικών ταμείων.

Οιονεί εταιρείες

- 20.40 Οι οιονεί εταιρείες είναι επιχειρήσεις μη εταιρικής μορφής που λειτουργούν σαν να ήταν εταιρείες. Οι οιονεί εταιρείες αντιμετωπίζονται σαν να ήταν εταιρείες, ήτοι ως θεσμικές μονάδες διακεκριμένες από τις μονάδες στις οποίες νομικά ανήκουν κατ' αναγνώριση της διακεκριμένης οικονομικής και χρηματοοικονομικής τους συμπεριφοράς. Έτσι, εμπορικές εγκαταστάσεις που ελέγχονται από μονάδες της γενικής κυβέρνησης και αναγνωρίζονται ως οιονεί εταιρείες κατατάσσονται μαζί με τις εταιρείες στον τομέα των μη χρηματοοικονομικών εταιρειών ή στον τομέα των χρηματοοικονομικών εταιρειών.

- 20.41 Ένα κατάστημα της γενικής κυβέρνησης ή ένας όμιλος καταστημάτων που δραστηριοποιούνται στο ίδιο είδος παραγωγής υπό κοινή διαχείριση θεωρείται δημόσια οιοιδήποτε εταιρεία αν:
- α) χρεώνει για τα παραγόμενα προϊόντα τιμές που είναι οικονομικά σημαντικές·
 - β) θεωρείται ότι διαθέτει αυτονομία λήψης αποφάσεων· και
 - γ) υπάρχει πλήρες σύνολο λογαριασμών που επιτρέπει να αναγνωρίζονται και να μετρώνται χωριστά τα λειτουργικά ισοζύγια, οι αποταμιεύσεις, τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις του καταστήματος ή του ομίλου, ή είναι δυνατόν να καταρτισθεί ένα τέτοιο πλήρες σύνολο λογαριασμών.
- 20.42 Το ποσό εισοδήματος που αναλαμβάνεται (αποσύρεται) από μια οιοιδήποτε εταιρεία κατά τη διάρκεια δεδομένης λογιστικής περιόδου αποφασίζεται από τον ιδιοκτήτη. Η ανάληψη αυτή ισοδυναμεί με την καταβολή μερίσματος από εταιρεία προς τους μετόχους της. Το ποσό κερδών που παραμένει στην οιοιδήποτε εταιρεία καθορίζεται με βάση το ποσό του αναληφθέντος εισοδήματος. Ο ιδιοκτήτης δύναται να επενδύσει περισσότερο κεφάλαιο στην επιχείρηση ή να αποσύρει κεφάλαιο απ' αυτήν, διαθέτοντας ορισμένα από τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της, και οι εν λόγω ροές κεφαλαίου θα πρέπει επίσης να εμφανίζονται στους λογαριασμούς, όποτε συμβαίνουν. Οι ροές εισοδήματος επενδύσεων και περιουσιας που εισέρχονται στην οιοιδήποτε εταιρεία καταχωρίζονται με τον ίδιο τρόπο όπως οι αντίστοιχες ροές στις εταιρείες. Ειδικότερα, οι επιδοτήσεις επενδύσεων καταχωρίζονται ως κεφαλαιακές μεταβιβάσεις.
- 20.43 Οι οντότητες-παραγωγοί που δεν αντιμετωπίζονται ως οιοιδήποτε εταιρείες παραμένουν ενσωματωμένες στις μονάδες της γενικής κυβέρνησης στις οποίες ανήκουν. Ενώ οι μονάδες της γενικής κυβέρνησης αποτελούνται σε μεγάλο βαθμό από παραγωγούς μη εμπορεύσιμων προϊόντων, μπορεί να υπάρχουν στο πλαίσιο μιας μονάδας της γενικής κυβέρνησης και εμπορικές εγκαταστάσεις. Οι πωλήσεις αυτών των εμπορικών καταστημάτων προστίθενται στις περιστασιακές πωλήσεις, οι οποίες είναι δευτερεύουσα παραγωγή πωλούμενη από μη εμπορικά καταστήματα σε οικονομικά σημαντικές τιμές. Ως εκ τούτου, μια μονάδα της γενικής κυβέρνησης μπορεί να παρουσιάζει μη μηδενικό καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα: το καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα που δημιουργείται από εμπορικές εγκαταστάσεις.

Οργανισμοί αναδιάρθρωσης

- 20.44 Ορισμένες μονάδες της γενικής κυβέρνησης συμμετέχουν στην αναδιάρθρωση εταιρειών. Οι εν λόγω εταιρείες ενδέχεται να ελέγχονται ή να μην ελέγχονται από τη γενική κυβέρνηση. Αυτοί οι οργανισμοί αναδιάρθρωσης μπορεί να είναι από μακρού υφιστάμενες μονάδες ή οργανισμοί της γενικής κυβέρνησης που έχουν δημιουργηθεί για τον συγκεκριμένο σκοπό. Η γενική κυβέρνηση χρηματοδοτεί την αναδιάρθρωση με διάφορους τρόπους, είτε άμεσα, μέσω εισφορών κεφαλαίου (όπως μεταβιβάσεις κεφαλαίου, δανεισμός ή απόκτηση μετοχικού κεφαλαίου), είτε έμμεσα, μέσω της χορήγησης εγγυήσεων. Τα σημαντικότερα κριτήρια που καθορίζουν την ταξινόμηση των οργανισμών αναδιάρθρωσης σε τομέα είναι το αν οι εν λόγω οντότητες είναι ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, ο εμπορικός χαρακτήρας της κύριας δραστηριότητας και ο βαθμός κινδύνου που αναλαμβάνεται από τον δημόσιο οργανισμό. Σε πολλές περιπτώσεις, ο βαθμός κινδύνου που αναλαμβάνεται από τον οργανισμό αναδιάρθρωσης είναι χαμηλός εξαιτίας του γεγονότος ότι αυτός ενεργεί με δημόσια χρηματοδοτική υποστήριξη και εξ ονόματος της κυβέρνησης. Οι οργανισμοί αναδιάρθρωσης δύναται να διαχειρισθούν ιδιωτικοποίηση ή απορρόφηση απαξιωμένων περιουσιακών στοιχείων.

Οργανισμοί ιδιωτικοποίησης

- 20.45 Ο πρώτος τύπος οργανισμού αναδιάρθρωσης διαχειρίζεται την ιδιωτικοποίηση μονάδων του δημόσιου τομέα. Μπορούμε να διακρίνουμε δύο περιπτώσεις:
- α) Η μονάδα αναδιάρθρωσης, όποιο κι αν είναι το νομικό της καθεστώς, ενεργεί ως άμεσος διαμεσολαβητής της γενικής κυβέρνησης ή έχει περιορισμένη διάρκεια ζωής. Η κύρια λειτουργία της είναι η αναδιανομή του εθνικού εισοδήματος και πλούτου, με διοχέτευση κεφαλαίων από μονάδα σε μονάδα. Η μονάδα αναδιάρθρωσης ταξινομείται στον τομέα της γενικής κυβέρνησης.
 - β) Η μονάδα αναδιάρθρωσης είναι εταιρεία χαρτοφυλακίου που ελέγχει και διαχειρίζεται όμιλο θυγατρικών εταιρειών και μόνο ένα μικρό μέρος των δραστηριοτήτων της είναι αφιερωμένο στη διενέργεια ιδιωτικοποιήσεων και στη διοχέτευση κεφαλαίων από μια θυγατρική εταιρεία σε άλλη εξ ονόματος της γενικής κυβέρνησης και για σκοπούς δημόσιας πολιτικής. Η μονάδα ταξινομείται ως εταιρεία, ενώ κάθε συναλλαγή που γίνεται εξ ονόματος της γενικής κυβέρνησης θα πρέπει να αναδρομολογείται μέσω της γενικής κυβέρνησης.

Οργανισμοί απορρόφησης απαξιωμένων περιουσιακών στοιχείων

- 20.46 Ο δεύτερος τύπος οργανισμού αναδιάρθρωσης ασχολείται με απαξιωμένα περιουσιακά στοιχεία και μπορεί να δημιουργηθεί στο πλαίσιο μιας τραπεζικής ή άλλης οικονομικής κρίσης. Οι οργανισμοί αυτού του είδους αναφέρονται ως «οργανισμοί απορρόφησης απαξιωμένων περιουσιακών στοιχείων» ή ως «κακές τράπεζες». Ένας οργανισμός αναδιάρθρωσης θα πρέπει να ταξινομείται ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου που αναλαμβάνει, λαμβάνοντας υπόψη τον βαθμό χρηματοοικονομικής υποστήριξης από μέρους της γενικής κυβέρνησης.

Στην πλέον συνηθισμένη περίπτωση, ο οργανισμός αναδιάρθρωσης αγοράζει περιουσιακά στοιχεία σε τιμές ανώτερες εκείνων της αγοράς με την άμεση ή έμμεση χρηματοοικονομική υποστήριξη της γενικής κυβέρνησης. Οι δραστηριότητές του συνεπάγονται αναδιανομή εθνικού εισοδήματος και πλούτου. Αν η «κακή» τράπεζα δεν εκτίθεται πραγματικά σε κίνδυνο, ταξινομείται στον τομέα της γενικής κυβέρνησης.

Οντότητες ειδικού σκοπού

- 20.47 Οι οντότητες ειδικού σκοπού (ΟΕΣ), που καλούνται επίσης και οχήματα ειδικού σκοπού (ΟΕΣ), δύνανται να συγκροτηθούν από φορείς της γενικής κυβέρνησης ή από ιδιωτικές οντότητες για λόγους χρηματοοικονομικής διευκόλυνσης. Οι ΟΕΣ δύνανται να συμμετάσχουν σε δημοσιονομικές πράξεις, περιλαμβανομένων της τιτλοποίησης περιουσιακών στοιχείων, του δανεισμού εξ ονόματος της κυβέρνησης κ.λπ. Οι εν λόγω ΟΕΣ δεν αποτελούν χωριστές θεσμικές μονάδες όταν είναι μόνιμοι κάτοικοι. Οι εν λόγω οντότητες ταξινομούνται σύμφωνα με την κύρια δραστηριότητα του κυρίου τους, ενώ οι ΟΕΣ που εκτελούν δημοσιονομικές πράξεις ταξινομούνται στον τομέα της γενικής κυβέρνησης.
- 20.48 Οι ΟΕΣ μη μόνιμοι κάτοικοι αναγνωρίζονται ως χωριστές θεσμικές μονάδες. Όλες οι ροές και οι αποθεματικές θέσεις μεταξύ της γενικής κυβέρνησης και των ΟΕΣ μη μόνιμων κατοίκων καταγράφονται στους λογαριασμούς της γενικής κυβέρνησης και των ΟΕΣ. Επιπλέον, όταν οι εν λόγω ΟΕΣ μη μόνιμοι κάτοικοι αναλαμβάνουν τον δανεισμό της γενικής κυβέρνησης ή επωμίζονται δαπάνες της γενικής κυβέρνησης στο εξωτερικό, έστω και αν δεν υπάρχουν καταγεγραμμένες ροές μεταξύ της γενικής κυβέρνησης και των ΟΕΣ που συνδέονται με τις εν λόγω δημοσιονομικές δραστηριότητες, καταγράφονται τεκμαρτές συναλλαγές τόσο στον λογαριασμό της γενικής κυβέρνησης όσο και στον λογαριασμό της οντότητας μη μόνιμου κατοίκου, ώστε να αντικατοπτρίζονται οι δημοσιονομικές δραστηριότητες της γενικής κυβέρνησης. Αν μια ΟΕΣ μη μόνιμος κάτοικος αναλαμβάνει μια πράξη τιτλοποίησης χωρίς την πώληση περιουσιακού στοιχείου, η πράξη αποτελεί συναλλαγή δανεισμού της γενικής κυβέρνησης. Το οικονομικό περιεχόμενο της εν λόγω συναλλαγής λαμβάνεται υπόψη με την καταγραφή τεκμαρτού δανεισμού ίσης αξίας της γενικής κυβέρνησης από την ΟΕΣ μη μόνιμο κάτοικο κατά τον ίδιο χρόνο κατά τον οποίο η ΟΕΣ ανέλαβε την υποχρέωση έναντι του αλλοδαπού πιστωτή.

Κοινές επιχειρήσεις

- 20.49 Πολλές δημόσιες μονάδες συνάπτουν συμφωνίες με ιδιωτικές οντότητες ή άλλες δημόσιες μονάδες για την από κοινού ανάληψη ποικιλίας δραστηριοτήτων. Οι δραστηριότητες μπορεί να καταλήγουν σε εμπορεύσιμη ή μη εμπορεύσιμη παραγωγή. Οι κοινές επιχειρήσεις μπορούν γενικά να διαθρώνονται σύμφωνα με έναν από τους εξής τρεις τύπους: από κοινού ελεγχόμενες μονάδες, που αναφέρονται εδώ ως κοινές επιχειρήσεις· από κοινού ελεγχόμενες πράξεις· και από κοινού ελεγχόμενα περιουσιακά στοιχεία.
- 20.50 Μια κοινή επιχείρηση απαιτεί τη δημιουργία μιας εταιρείας, μιας συνεταιρικής επιχείρησης ή μιας άλλης θεσμικής μονάδας όπου το κάθε μέρος ελέγχει από κοινού με τα άλλα τις δραστηριότητες της μονάδας. Ως θεσμική μονάδα, η κοινή επιχείρηση δύναται να συνάπτει συμβάσεις για λογαριασμό της και να συγκεντρώνει χρηματοδότηση για τους σκοπούς της. Μια κοινή επιχείρηση τηρεί τους δικούς της λογαριασμούς.
- 20.51 Κανονικά, το ποσοστό κυριότητας αρκεί για τον προσδιορισμό του ελέγχου. Αν κάθε ιδιοκτήτης κατέχει ίσο μερίδιο της κοινής επιχείρησης, θα πρέπει να εξετασθούν οι υπόλοιποι δείκτες ελέγχου.
- 20.52 Οι δημόσιες μονάδες μπορούν επίσης να συνάψουν κοινές επιχειρησιακές συμφωνίες που δεν υλοποιούνται από χωριστές θεσμικές μονάδες. Στην περίπτωση αυτή, δεν υπάρχουν μονάδες που να απαιτούν ταξινόμηση, αλλά θα πρέπει να δοθεί προσοχή ώστε να εξασφαλισθεί η σωστή καταγραφή της κυριότητας των περιουσιακών στοιχείων και να γίνει κατανομή εσόδων και δαπανών σύμφωνα με τις διατάξεις της σύμβασης από την οποία διέπονται. Για παράδειγμα, δύο μονάδες μπορεί να συμφωνήσουν να είναι αρμόδιες για διαφορετικά στάδια μιας κοινής παραγωγικής διαδικασίας ή μια μονάδα μπορεί να κατέχει ένα περιουσιακό στοιχείο ή ένα σύνολο σχετικών μεταξύ τους περιουσιακών στοιχείων, αλλά αμφότερες οι μονάδες συμφωνούν να μοιράζονται τα έσοδα και τις δαπάνες.

Οργανισμοί ρύθμισης της αγοράς

- 20.53 Οι δημόσιοι οργανισμοί που ενεργούν στον τομέα της γεωργίας δραστηριοποιούνται σε δύο τύπους δραστηριοτήτων:

- α) είτε αγορά, κατοχή και πώληση γεωργικών και άλλων προϊόντων διατροφής στην αγορά· είτε
- β) δραστηριότητες, αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο, διανομέα επιδοτήσεων ή άλλων μεταβιβάσεων σε παραγωγούς.

Στην πρώτη περίπτωση, η θεσμική μονάδα, επειδή ενεργεί ως παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος, ταξινομείται στον τομέα των μη χρηματοοικονομικών εταιρειών (S.11). Στη δεύτερη περίπτωση, ταξινομείται στον τομέα της γενικής κυβέρνησης (S.13).

- 20.54 Αν ο οργανισμός ρύθμισης της αγοράς ασκεί και τις δύο δραστηριότητες που περιγράφονται στην παράγραφο 20.53, ο οργανισμός διαχωρίζεται σε δύο θεσμικές μονάδες, ανάλογα με την κύρια δραστηριότητα, όπου η μία ταξινομείται στον τομέα των μη χρηματοοικονομικών εταιρειών (S.13) και η άλλη στον τομέα της γενικής κυβέρνησης (S.13). Αν είναι δύσκολος ο διαχωρισμός του οργανισμού με τον τρόπο αυτό, μια κατά σύμβαση λύση είναι η προσαρμογή της συνηθούς δοκιμασίας ταξινόμησης σε τομέα με την εφαρμογή του κριτηρίου της «κύριας δραστηριότητας» με βάση το κόστος. Αν το κόστος της μονάδας συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με δραστηριότητες διαχείρισης της αγοράς, η μονάδα ταξινομείται στον τομέα των μη χρηματοοικονομικών εταιρειών. Συνιστάται ένα κατώτατο όριο 80 % όσον αφορά την αναλογία του κόστους προς τις πωλήσεις. Αν η αναλογία κόστους προς πωλήσεις που συνδέεται με τη ρυθμιστική δραστηριότητα είναι χαμηλότερη του εν λόγω κατώτατου ορίου, η μονάδα ταξινομείται στον τομέα της γενικής κυβέρνησης (S.13).

Υπερεθνικές αρχές

- 20.55 Ορισμένες χώρες συμμετέχουν σε θεσμική συμφωνία μέσω της οποίας οι χώρες συμμετέχουν σε μια υπερεθνική αρχή. Κανονικά, μια τέτοια συμφωνία συνεπάγεται νομισματικές μεταβιβάσεις από τις χώρες μέλη προς την υπερεθνική αρχή και αντιστρόφως. Η υπερεθνική αρχή θα προβαίνει επίσης σε μη εμπορεύσιμη παραγωγή. Για τους εθνικούς λογαριασμούς των χωρών μελών, οι υπερεθνικές αρχές αποτελούν θεσμικές μονάδες μη μόνιμους κατοίκους που ταξινομούνται σε ειδικό υποτομέα της αλλοδαπής.

Οι υποτομείς του τομέα της γενικής κυβέρνησης

- 20.56 Ανάλογα με τις επιμέρους διοικητικές και νομικές ρυθμίσεις, υπάρχουν κατά κανόνα περισσότερα του ενός επίπεδα διακυβέρνησης σε μια χώρα. Στο κεφάλαιο 2 προσδιορίζονται τρία επίπεδα διακυβέρνησης: το κεντρικό, το ομόσπονδο (ή περιφερειακό) και το τοπικό, με έναν υποτομέα για κάθε επίπεδο. Επιπλέον των εν λόγω επιπέδων διακυβέρνησης, η ύπαρξη και το μέγεθος της κοινωνικής ασφάλισης και ο ρόλος της στη δημοσιονομική πολιτική απαιτούν τη συγκέντρωση στατιστικών για όλες τις μονάδες κοινωνικής ασφάλισης ως τέταρτου διακεκριμένου υποτομέα της γενικής κυβέρνησης. Δεν διαθέτουν όλες οι χώρες όλα τα επίπεδα· ορισμένες μπορεί να διαθέτουν μόνο κεντρική κυβέρνηση ή κεντρική κυβέρνηση και ένα κατώτερο επίπεδο. Σε χώρες που διαθέτουν πάνω από τρία επίπεδα, οι διάφορες μονάδες θα πρέπει να ταξινομούνται σε ένα από τα προαναφερθέντα επίπεδα.

Κεντρική κυβέρνηση

- 20.57 Ο υποτομέας της κεντρικής κυβέρνησης (πλην οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης) (S.1311) αποτελείται από όλες τις μονάδες της γενικής κυβέρνησης που έχουν πανεθνική σφαίρα αρμοδιοτήτων, με εξαίρεση τις μονάδες κοινωνικής ασφάλισης. Η πολιτική εξουσία της κεντρικής κυβέρνησης μιας χώρας εκτείνεται σε ολόκληρη την επικράτεια της χώρας. Η κεντρική κυβέρνηση δύναται να επιβάλει φόρους σε όλες τις θεσμικές μονάδες μόνιμους και μη κατοίκους που ασκούν οικονομικές δραστηριότητες στη χώρα. Κατά κανόνα, η κεντρική κυβέρνηση είναι αρμόδια για την παροχή συλλογικών υπηρεσιών προς όφελος του κοινωνικού συνόλου, όπως η εθνική άμυνα, οι σχέσεις με άλλες χώρες, η δημόσια τάξη και ασφάλεια και η κανονιστική ρύθμιση του κοινωνικού και οικονομικού συστήματος της χώρας. Επιπλέον, μπορεί να αναλαμβάνει δαπάνες για την παροχή υπηρεσιών, όπως η εκπαίδευση ή η υγεία, πρωτίστως προς όφελος των επιμέρους νοικοκυριών, και μπορεί να πραγματοποιεί μεταβιβάσεις προς άλλες θεσμικές μονάδες, συμπεριλαμβανομένων των άλλων επιπέδων διακυβέρνησης.
- 20.58 Η κατάρτιση στατιστικών για την κεντρική κυβέρνηση είναι σημαντική λόγω του ειδικού ρόλου που διαδραματίζει στην ανάλυση της οικονομικής πολιτικής. Η δημοσιονομική πολιτική επιδρά επί των πληθωριστικών ή αποπληθωριστικών πιέσεων στην οικονομία κυρίως μέσω της κεντρικής κυβέρνησης. Γενικά, το επίπεδο της κεντρικής κυβέρνησης είναι εκείνο στο οποίο ένας φορέας λήψης αποφάσεων χαράσσει και εφαρμόζει πολιτικές για την επίτευξη των εθνικών οικονομικών στόχων.
- 20.59 Στις περισσότερες χώρες ο υποτομέας της κεντρικής κυβέρνησης είναι ευρύς και πολύπλοκος υποτομέας. Γενικά αποτελείται από μια κεντρική ομάδα υπηρεσιών ή υπουργείων, που συγκροτούν μια ενιαία θεσμική μονάδα, συν διάφορους φορείς που λειτουργούν υπό τον έλεγχο της κεντρικής κυβέρνησης, αλλά διαθέτουν χωριστή νομική ταυτότητα και επαρκή αυτονομία, ώστε να αποτελούν πρόσθετες μονάδες της κεντρικής κυβέρνησης.
- 20.60 Η κύρια κεντρική ομάδα ή πρωτογενής κεντρική κυβέρνηση καλείται ενίοτε κεντρική κυβέρνηση εντός προϋπολογισμού, πράγμα που δίνει έμφαση στο γεγονός ότι ουσιαστικό στοιχείο των βασικών χρηματοοικονομικών της καταστάσεων αποτελεί ο «προϋπολογισμός». Αυτό σημαίνει ότι ο προϋπολογισμός παρέχει ένα νοητό όριο αυτής της υποκείμενης θεσμικής μονάδας της κεντρικής κυβέρνησης. Ενίοτε αυτή η θεσμική μονάδα καλείται «κράτος», αλλά δεν πρέπει να συγχέεται με την έννοια της κυβέρνησης ομόσπονδου κράτους, όπως οι επαρχίες, τα *länder*, τα καντόνια, οι δημοκρατίες, οι νομαρχίες ή οι διοικητικές περιφέρειες ενός ομοσπονδιακού συστήματος διακυβέρνησης. Κατά την κατάρτιση της πλήρους ακολουθίας λογαριασμών για την εντός προϋπολογισμού κεντρική κυβέρνηση, συχνά ενδείκνυται να συμπεριληφθούν οι δραστηριότητες των εκτός προϋπολογισμού ταμείων, όταν αυτά δεν αποτελούν θεσμικές μονάδες, και γενικά όλες οι ταμειακές πράξεις που δεν αναφέρονται στον προϋπολογισμό.
- 20.61 Το άλλο συστατικό μέρος της κεντρικής κυβέρνησης είναι οι λοιποί φορείς της κεντρικής κυβέρνησης —καλούνται επίσης «μονάδες εκτός προϋπολογισμού»—, οι οποίοι περιλαμβάνουν οργανισμούς ή οντότητες εκτός προϋπολογισμού που χαρακτηρίζονται ως θεσμικές μονάδες, δημόσιες επιχειρήσεις μη εμπορικού χαρακτήρα με νομική προσωπικότητα και MKI χωρίς εμπορικό χαρακτήρα ελεγχόμενα από τη γενική κυβέρνηση.
- 20.62 Η κεντρική κυβέρνηση μπορεί να χωριστεί σε δύο συνιστώσες: την εντός προϋπολογισμού κεντρική κυβέρνηση και τους λοιπούς φορείς της κεντρικής κυβέρνησης. Ο διαχωρισμός αυτός είναι θέμα κρίσης και μπορεί να επηρεασθεί από πρακτικές εκτιμήσεις. Ένα σημαντικό κριτήριο είναι η θεσμική κάλυψη του «προϋπολογισμού». Ωστόσο, η ακριβής σύνθεση θα πρέπει να είναι με ακρίβεια γνωστή και συμφωνημένη μεταξύ των αρμόδιων για την κατάρτιση στατιστικών σε εθνικό επίπεδο, για να ενισχυθεί η συνοχή των πρωτογενών στοιχείων. Η ικανότητα κατάρτισης μιας πλήρους ακολουθίας λογαριασμών για τους εν λόγω δύο «υποτομείς» της κεντρικής κυβέρνησης είναι σημαντική για την αξιολόγηση της ποιότητας των στοιχείων.

Κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους

- 20.63 Ο υποτομέας της κυβέρνησης ομόσπονδου κράτους (πλην οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης) (S.1312) αποτελείται από όλες τις μονάδες της γενικής κυβέρνησης ενός ομοσπονδιακού συστήματος διακυβέρνησης των οποίων η σφαίρα αρμοδιοτήτων καλύπτει το ομόσπονδο ή περιφερειακό επίπεδο, με πιθανή εξαίρεση τις μονάδες κοινωνικής ασφάλισης. Το ομόσπονδο κράτος αποτελεί τη μεγαλύτερη γεωγραφική περιοχή στην οποία υποδιαιρείται μια χώρα για πολιτικούς ή διοικητικούς σκοπούς. Οι περιοχές αυτές είναι γνωστές με όρους όπως επαρχίες, *länder*, καντόνια, δημοκρατίες ή διοικητικές περιφέρειες. Όλες διαθέτουν το επαρκές επίπεδο εξουσιών που απαιτούνται σε ένα ομοσπονδιακό σύστημα διακυβέρνησης. Η νομοθετική, δικαστική και εκτελεστική εξουσία μιας κυβέρνησης ομόσπονδου κράτους εκτείνεται σε ολόκληρη την έκταση του επιμέρους ομόσπονδου κράτους, που συνήθως περιλαμβάνει πολυάριθμες τοπικές κοινότητες,

αλλά δεν επεκτείνεται και σε άλλα ομόσπονδα κράτη. Σε πολλές χώρες δεν υφίστανται κυβερνήσεις ομόσπονδων κρατών. Στις ομοσπονδιακές χώρες, σημαντικές εξουσίες και αρμοδιότητες μπορούν να ανατεθούν στις κυβερνήσεις των ομόσπονδων κρατών, και στις περιπτώσεις αυτές ενδείκνυται η δημιουργία ενός υποτομέα κυβέρνησης ομόσπονδου κράτους.

- 20.64 Μια κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους διαθέτει συνήθως τη φορολογική εξουσία να επιβάλλει φόρους σε θεσμικές μονάδες που είναι μόνιμοι κάτοικοι ή ασκούν οικονομικές δραστηριότητες στην περιοχή της αρμοδιότητάς της. Για να αναγνωρίζεται ως μονάδα της γενικής κυβέρνησης, η οντότητα θα πρέπει να είναι ικανή να κατέχει περιουσιακά στοιχεία, να συγκεντρώνει κεφάλαια και να αναλαμβάνει υποχρεώσεις για λογαριασμό της και επίσης θα πρέπει να διαθέτει το δικαίωμα να δαπανά ή να χορηγεί κάποιους από τους φόρους ή τα άλλα έσοδα που εισπράττει σύμφωνα με τις δικές της πολιτικές. Ωστόσο, η οντότητα δύναται να δέχεται από την κεντρική κυβέρνηση μεταβιβάσεις που συνδέονται με ορισμένους συγκεκριμένους σκοπούς. Μια κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους δύναται να διορίζει υπαλλήλους ανεξάρτητα από εξωτερικό διοικητικό έλεγχο. Αν μια οντότητα της γενικής κυβέρνησης που λειτουργεί σε ένα ομόσπονδο κράτος εξαρτάται πλήρως από κονδύλια προερχόμενα από την κεντρική κυβέρνηση και αν η κεντρική κυβέρνηση υπαγορεύει επίσης τους τρόπους με τους οποίους δαπανώνται τα εν λόγω κονδύλια, τότε η οντότητα αποτελεί οργανισμό της κεντρικής κυβέρνησης.

Τοπική αυτοδιοίκηση

- 20.65 Ο υποτομέας της τοπικής αυτοδιοίκησης (πλην οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης) (S.1313) αποτελείται από μονάδες της γενικής κυβέρνησης που διαθέτουν τοπική σφαίρα αρμοδιοτήτων (με πιθανή εξαίρεση τις μονάδες κοινωνικής ασφάλισης). Κατά κανόνα, οι μονάδες της τοπικής αυτοδιοίκησης προσφέρουν στους τοπικούς κατοίκους ευρεία δέσμη υπηρεσιών, ορισμένες από τους οποίες ενδέχεται να χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις προερχόμενες από ανώτερα επίπεδα διακυβέρνησης. Οι στατιστικές για την τοπική αυτοδιοίκηση καλύπτουν ποικιλία μονάδων της γενικής κυβέρνησης, όπως οι κομητείες, οι δήμοι, οι πόλεις, οι κοινότητες, οι κομπούλες, τα δημοτικά διαμερίσματα, οι σχολικές περιφέρειες και οι περιφέρειες υδροδότησης ή αποχέτευσης. Συχνά, μονάδες της τοπικής αυτοδιοίκησης με διαφορετικές λειτουργικές ευθύνες έχουν αρμοδιότητα στις ίδιες γεωγραφικές περιοχές. Για παράδειγμα, χωριστές μονάδες της γενικής κυβέρνησης που αντιπροσωπεύουν μια πόλη, μια κομητεία και μια σχολική περιφέρεια έχουν αρμοδιότητα στην ίδια περιοχή. Επιπλέον, δύο ή περισσότερες όμορες μονάδες της τοπικής αυτοδιοίκησης μπορούν να οργανώσουν μια μονάδα της γενικής κυβέρνησης με περιφερειακή αρμοδιότητα που θα είναι υπόλογη στις μονάδες τοπικής αυτοδιοίκησης. Οι μονάδες αυτές ταξινομούνται στον υποτομέα της τοπικής αυτοδιοίκησης.
- 20.66 Η νομοθετική, δικαστική και εκτελεστική εξουσία των μονάδων της τοπικής αυτοδιοίκησης περιορίζεται στις μικρότερες γεωγραφικές περιοχές που διακρίνονται για διοικητικούς και πολιτικούς σκοπούς. Τα πεδία αρμοδιοτήτων μιας αρχής τοπικής αυτοδιοίκησης είναι κατά γενικό κανόνα πολύ μικρότερο από εκείνο της κεντρικής κυβέρνησης ή της κυβέρνησης ομόσπονδου κράτους και οι αρχές αυτές άλλοτε δικαιούνται και άλλοτε δεν δικαιούνται να επιβάλλουν φόρους επί των θεσμικών μονάδων που βρίσκονται στην περιοχή τους ή επί των οικονομικών δραστηριοτήτων που ασκούνται σ' αυτές. Συχνά εξαρτώνται από επιχορηγήσεις προερχόμενες από ανώτερα επίπεδα διακυβέρνησης και ενεργούν σε κάποιο βαθμό ως αντιπρόσωποι της κεντρικής κυβέρνησης ή της κυβέρνησης ομόσπονδου κράτους. Ωστόσο, για να αντιμετωπίζονται ως θεσμικές μονάδες, θα πρέπει να δικαιούνται να κατέχουν δικά τους περιουσιακά στοιχεία, να συγκεντρώνουν οικονομικούς πόρους και να αναλαμβάνουν υποχρεώσεις δανειζόμενες για δικό τους λογαριασμό. Θα πρέπει επίσης να διαθέτουν την ευχέρεια επιλογής ως προς τους τρόπους δαπάνης των εν λόγω πόρων και να είναι σε θέση να διορίζουν δικούς τους υπαλλήλους ανεξάρτητα από εξωτερικό διοικητικό έλεγχο.

Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης

- 20.67 Ο υποτομέας των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης (S.1314) αποτελείται από όλες τις μονάδες κοινωνικής ασφάλισης, ανεξάρτητα από το κυβερνητικό επίπεδο που λειτουργεί ή διαχειρίζεται τα συστήματα. Αν ένα σύστημα κοινωνικής ασφάλισης δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις ώστε να αποτελεί θεσμική μονάδα, θα ταξινομαίνεται μαζί με τη μητρική του μονάδα σε έναν από τους άλλους υποτομείς του τομέα της γενικής κυβέρνησης. Αν τα δημόσια νοσοκομεία προσφέρουν μη εμπορική υπηρεσία προς το κοινωνικό σύνολο και αν ελέγχονται από συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, τότε ταξινομούνται στον υποτομέα των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Πλαίσιο

- 20.68 Η εμπειρία έχει δείξει ότι, για τη γενική κυβέρνηση, μια άλλη παρουσίαση, διαφορετική από την ακολουθία λογαριασμών του κεντρικού πλαισίου ΕΣΛ, ανταποκρίνεται καλύτερα σε ορισμένες απαιτήσεις ανάλυσης. Η εναλλακτική αυτή λύση είναι γνωστή ως παρουσίαση των «στατιστικών των οικονομικών της γενικής κυβέρνησης» (ΣΟΓΚ). Η εν λόγω παρουσίαση παρέχει μια διαφορετική αλλά εξίσου ολοκληρωμένη εικόνα των λογαριασμών της γενικής κυβέρνησης, εμφανίζοντας τα ακόλουθα μεγέθη της οικονομικής δραστηριότητας της γενικής κυβέρνησης: έσοδα, δαπάνες, έλλειμμα/πλεόνασμα, χρηματοδότηση, λοιπές οικονομικές ροές και επίπεδα ισολογισμού.
- 20.69 Η βασισμένη στο ΕΣΛ παρουσίαση των στατιστικών των οικονομικών της γενικής κυβέρνησης αποτελείται από συναλλαγές καταχωρισμένες στους διάφορους τρέχοντες λογαριασμούς, στον λογαριασμό κεφαλαίου και στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό του ΕΣΛ, οι οποίες αναταξινόμούνται, όσον αφορά τις μη χρηματοοικονομικές συναλλαγές, σε μια παρουσίαση ενιαίου λογαριασμού περισσότερο κατάλληλη για δημοσιονομική ανάλυση.
- 20.70 Στο σύστημα ΣΟΓΚ, τα έσοδα ορίζονται ως το συγκεντρωτικό μέγεθος όλων των συναλλαγών που καταγράφονται ως θετικοί πόροι στο κεντρικό πλαίσιο του ΕΣΛ και ως εισπρακτέες επιδοτήσεις στους τρέχοντες λογαριασμούς, καθώς και ως εισπρακτέες κεφαλαιακές μεταβιβάσεις που καταγράφονται στον λογαριασμό κεφαλαίου. Οι δαπάνες αποτελούν συγκεντρωτικό μέγεθος όλων των συναλλαγών που καταγράφονται ως θετικές χρήσεις και ως επιδοτήσεις πληρωτέες τους τρέχοντες λογαριασμούς, καθώς και ως κεφαλαιουχικές δαπάνες —ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου συν πληρωτέες κεφαλαιακές μεταβιβάσεις— που καταγράφονται στον λογαριασμό κεφαλαίου. Τα εν λόγω μεγέθη εσόδων και δαπανών είναι χαρακτηριστικά της παρουσίασης των στατιστικών των οικονομικών της γενικής κυβέρνησης, αλλά οι υποκείμενες συναλλαγές είναι εκείνες του ΕΣΛ.

20.71 Η διαφορά μεταξύ εσόδων και δαπανών, που ισοδυναμεί προς το πλεόνασμα/έλλειμμα, είναι η καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (Β.9). Η χρηματοδότηση του πλεονάσματος/ελλείμματος εμφανίζεται στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό, όπου καταγράφονται οι καθαρές αποκτήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και οι καθαρές αναλήψεις υποχρεώσεων. Οι εγγραφές δαπανών και εσόδων συνοδεύονται από αντίστοιχη εγγραφή στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό. Οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές μπορούν επίσης να οδηγήσουν σε δύο εγγραφές στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό. Αυτό αντικατοπτρίζει την αρχή της διπλής εγγραφής, σύμφωνα με την οποία για κάθε συναλλαγή υπάρχει μια αντίστοιχη συναλλαγή στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό. Καταρχήν, η καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης μπορεί να υπολογισθεί επίσης και από τις συναλλαγές επί χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

20.72 Η παρουσίαση ΣΟΓΚ έχει ως εξής:

Παρουσίαση των στατιστικών των οικονομικών της γενικής κυβέρνησης	
	Έσοδα
	Φόροι
	Κοινωνικές εισφορές
	Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών
	Λοιπά τρέχοντα έσοδα
	Έσοδα από κεφαλαιακές μεταβιβάσεις
μείον	Δαπάνες
	Ενδιάμεση ανάλωση
	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας
	Τόκοι
	Επιδότησεις
	Κοινωνικές παροχές
	Λοιπές τρέχουσες δαπάνες
	Δαπάνες κεφαλαιακών μεταβιβάσεων
	Επενδυτικές δαπάνες
ίσον	Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / Καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης
ίσον	Καθαρές χρηματοοικονομικές συναλλαγές

20.73 Διάφοροι συμπληρωματικοί λογαριασμοί του συστήματος ΣΟΓΚ παρουσιάζουν άλλες οικονομικές ροές και ισολογισμούς, σε πλήρη συνοχή με την ακολουθία λογαριασμών του ΕΣΛ. Οι εν λόγω λογαριασμοί επιτρέπουν την πλήρη συμφωνία μεταξύ της μεταβολής του ισολογισμού και των ροών που λαμβάνουν χώρα στη διάρκεια της λογιστικής περιόδου. Για κάθε περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση ισχύει η ακόλουθη ταυτότητα:

	Ισολογισμός ανοίγματος
συν	συναλλαγές
συν	ανατιμήσεις / υποτιμήσεις περιουσιακών στοιχείων
συν	άλλες μεταβολές όγκου
ίσον	Ισολογισμός κλεισίματος

20.74 Ο ισολογισμός παρουσιάζει τα συνολικά επίπεδα περιουσιακών στοιχείων —μη χρηματοοικονομικών και χρηματοοικονομικών— καθώς και τα αποθέματα υποχρεώσεων, γεγονός που επιτρέπει να υπολογισθούν τα ακόλουθα μεγέθη: η καθαρή θέση, ως το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων μείον το σύνολο των υποχρεώσεων, και η χρηματοοικονομική καθαρή θέση, ως το σύνολο των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων μείον το σύνολο των υποχρεώσεων.

20.75 Οι στατιστικές των οικονομικών της γενικής κυβέρνησης παρουσιάζουν τη χρηματοοικονομική επίδοση του τομέα της γενικής κυβέρνησης και των υποτομέων του ή οποιασδήποτε ομάδας μονάδων της γενικής κυβέρνησης, καθώς και τις επιδόσεις επιμέρους θεσμικών μονάδων, όπως η εντός προϋπολογισμού κεντρική κυβέρνηση.

Έσοδα

- 20.76 Συναλλαγή εσόδων είναι η συναλλαγή η οποία αυξάνει την καθαρή θέση και έχει θετική επίδραση στην καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (-). Τα έσοδα της γενικής κυβέρνησης κυριαρχούνται συνήθως από υποχρεωτικές εισφορές που επιβάλλονται από τη γενική κυβέρνηση με τη μορφή φόρων και κοινωνικών εισφορών. Για ορισμένα επίπεδα διακυβέρνησης, σημαντική πηγή εσόδων αποτελούν οι μεταβιβάσεις από άλλες μονάδες της γενικής κυβέρνησης και οι επιχορηγήσεις από διεθνείς οργανισμούς. Άλλες γενικές κατηγορίες εσόδων περιλαμβάνουν το εισόδημα περιουσίας, τις πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών και διάφορες μεταβιβάσεις εκτός επιχορηγήσεων. Τα συνολικά έσοδα της γενικής κυβέρνησης σε μια λογιστική περίοδο υπολογίζονται με την πρόσθεση των συναλλαγών που είναι εισπρακτές, ως εξής:

Σύνολο εσόδων	=	σύνολο φόρων	D.2 + D.5 + D.91
	+	σύνολο κοινωνικών εισφορών	D.61
	+	σύνολο πωλήσεων αγαθών και υπηρεσιών	P.11 + P.12 + P.131
	+	λοιπά τρέχοντα έσοδα	D.39 + D.4 + D.7
	+	λοιπά έσοδα κεφαλαίου	D.92 + D.99

Φόροι και κοινωνικές εισφορές

- 20.77 Το σύνολο των φόρων περιλαμβάνει τους φόρους επί της παραγωγής και των εισαγωγών (D.2), τους τρέχοντες φόρους εισοδήματος και περιουσίας κ.λπ. (D.5) και τους φόρους κεφαλαίου (D.91). Το σύνολο των κοινωνικών εισφορών αποτελείται από τις πραγματικές κοινωνικές εισφορές (D.611) και τις τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές (D.612).
- 20.78 Η εκτίμηση των φόρων και των κοινωνικών εισφορών μπορεί να είναι δυσχερής. Τα σχετικά προβλήματα και οι προτεινόμενες λύσεις περιγράφονται στο τμήμα III «Λογιστικά ζητήματα σχετικά με τη γενική κυβέρνηση» του παρόντος κεφαλαίου. Ενώ οι φόροι καταγράφονται σε διάφορους λογαριασμούς του κεντρικού πλαισίου του ΕΣΛ, στην παρουσίαση των στατιστικών των οικονομικών της γενικής κυβέρνησης όλοι οι φόροι παρουσιάζονται ως μία κατηγορία εσόδων, με υποκατηγορίες ανάλογα με τη βάση επί της οποίας επιβάλλεται ο φόρος. Στην παρουσίαση των στατιστικών των οικονομικών της γενικής κυβέρνησης οι φόροι κεφαλαίου αναφέρονται ως φόροι εισοδήματος.
- 20.79 Τα στοιχεία για τα έσοδα από φόρους και από κοινωνικές εισφορές ⁽¹⁾ χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό λόγων (ποσοστών) συνολικού φορολογικού βάρους ή φορολογικής επιβάρυνσης (όπως ο λόγος της συνολικής φορολογικής επιβάρυνσης προς το επίπεδο του ΑΕγχΠ), που χρησιμοποιούνται σε διεθνείς συγκρίσεις. Στο πλαίσιο αυτό, οι υποχρεωτικές κοινωνικές εισφορές παρουσιάζονται συγχρόνως με τις στατιστικές φόρων και συμπεριλαμβάνονται στη μέτρηση της φορολογικής επιβάρυνσης ή των υποχρεωτικών εισφορών.

Πωλήσεις

- 20.80 Το σύνολο των πωλήσεων αγαθών και υπηρεσιών αποτελείται από την εμπορεύσιμη παραγωγή (P.11) και τις πληρωμές για μη εμπορεύσιμη παραγωγή (P.131). Περιλαμβάνεται επίσης —με εξαίρεση την περίπτωση χρήσης προϊόντων για τη δοκιμασία «εμπορικού / μη εμπορικού χαρακτήρα» (βλ. παράγραφο 20.30)— την παραγωγή για ίδια τελική χρήση (P.12). Τα περισσότερα από τα προϊόντα που παράγονται από τη γενική κυβέρνηση συνίστανται σε αγαθά και υπηρεσίες που δεν πωλούνται ή πωλούνται σε τιμές που δεν είναι οικονομικά σημαντικές. Η διανομή μη εμπορεύσιμης παραγωγής δεν συνάδει με την έννοια των εσόδων. Για τα αγαθά και τις υπηρεσίες, μόνο οι πραγματικές πωλήσεις και ορισμένες ειδικές τεκμαρτές πωλήσεις περιλαμβάνονται στα έσοδα.
- 20.81 Η εμπορεύσιμη παραγωγή (P.11) του τομέα της γενικής κυβέρνησης περιλαμβάνει:
- α) την εμπορεύσιμη παραγωγή εμπορικών εγκαταστάσεων που περιλαμβάνονται στη γενική κυβέρνηση, όπως μια πολεμική βιομηχανία που αποτελεί τμήμα του Υπουργείου Άμυνας ή καντίνες που έχουν δημιουργηθεί από μονάδες της γενικής κυβέρνησης για τους υπαλλήλους τους και οι οποίες χρεώνουν οικονομικά μη σημαντικές τιμές·
 - β) τα δευτερογενή εμπορεύσιμα προϊόντα που πωλούνται από μη εμπορικές εγκαταστάσεις, τα οποία ενίοτε αναφέρονται ως «περιστασιακές πωλήσεις», όπως εκείνα που προκύπτουν από συμβάσεις έρευνας και ανάπτυξης μεταξύ δημόσιων πανεπιστημίων και επιχειρήσεων ή εκδόσεις που πωλούνται από μονάδες της γενικής κυβέρνησης σε οικονομικά μη σημαντικές τιμές.
- 20.82 Οι προαναφερθείσες «περιστασιακές πωλήσεις» διαφέρουν από το εισιτήριο εισόδου σε μουσεία που καταβάλλουν οι επισκέπτες, το οποίο συνήθως αποτελεί μερική πληρωμή για μη εμπορεύσιμη παραγωγή (P.131). Άλλες σημαντικές μερικές πληρωμές είναι οι πληρωμές σε νοσοκομεία ή σχολεία, όταν αυτές είναι μη εμπορικού χαρακτήρα.
- 20.83 Η αξία του σχηματισμού κεφαλαίου για ίδιο λογαριασμό θεωρείται ως έσοδο στις βασιζόμενες στο ΕΣΛ στατιστικές οικονομικών της γενικής κυβέρνησης και περιλαμβάνεται τις πωλήσεις. Οι πωλήσεις περιλαμβάνουν επίσης την αξία αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται και διατίθενται ως αμοιβή μισθωτών (εισόδημα εξαρτημένης εργασίας) σε είδος ή ως άλλες πληρωμές σε είδος.

⁽¹⁾ Η βασισμένη στο ΕΣΛ μέτρηση των εσόδων από το σύνολο των φόρων και των κοινωνικών εισφορών ευθυγραμμίζεται με εκείνη των στατιστικών των ΟΟΣΑ για τα έσοδα, με εξαίρεση την καταγραφή των πληρωτέων εκπτώσεων φόρου και των τεκμαρτών κοινωνικών εισφορών. Η καταγραφή των φόρων και των κοινωνικών εισφορών στο ΕΣΛ είναι επίσης εναρμονισμένη με την παρουσίαση των στατιστικών των οικονομικών της γενικής κυβέρνησης του ΔΝΤ, με ορισμένες διαφορές στις υποδιαίρεσεις.

- 20.84 Τα έσοδα από πωλήσεις στις βασίζόμενες στο ΕΣΛ στατιστικές οικονομικών της γενικής κυβέρνησης παρουσιάζονται από την πλευρά της παραγωγής: δεν διαφέρουν από την παραγωγή, ενώ οι πραγματικές πωλήσεις σε πελάτες διαφέρουν κατά τις μεταβολές των αποθεμάτων. Ωστόσο, οι εν λόγω μεταβολές στα αποθέματα είναι πιθανό να είναι μικρές για τις μονάδες του τομέα της γενικής κυβέρνησης και για τους άλλους παραγωγούς μη εμπορεύσιμων προϊόντων, που ασχολούνται περισσότερο με την παραγωγή υπηρεσιών παρά με την παραγωγή αγαθών. Οι πωλήσεις αποτιμώνται σε βασικές τιμές.

Πλαίσιο 20.1 — Από το κεντρικό πλαίσιο του ΕΣΛ στις συναλλαγές και τα συγκεντρωτικά μεγέθη των ΣΟΓΚ

Πόροι ΕΣΛ		Έσοδα ΕΣΛ — ΣΟΓΚ
P.1	Παραγωγή, από την οποία	
	Εμπορεύσιμη παραγωγή (P.11)	Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών
	Παραγωγή για ιδία τελική χρήση (P.12)	Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών
	Μη εμπορεύσιμη παραγωγή (P.13), από την οποία:	
	— Πληρωμές για μη εμπορεύσιμη παραγωγή (P.131)	Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών
	— Μη εμπορεύσιμη παραγωγή, λοιπή (P.132)	Μη υπολογιζόμενη στο σύνολο εσόδων
D.2	Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών (εισπρακτέοι)	Σύνολο φόρων
D.3	Επιδότησεις (εισπρακτέες)	Λοιπά τρέχοντα έσοδα
D.4	Εισόδημα περιουσίας	Λοιπά τρέχοντα έσοδα
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος και περιουσίας	Σύνολο φόρων
D.61	Κοινωνικές εισφορές	Σύνολο κοινωνικών εισφορών
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	Λοιπά τρέχοντα έσοδα
D.91r	Φόροι κεφαλαίου (εισπρακτέοι)	Σύνολο φόρων
D.92r	Επιχορηγήσεις επενδύσεων (εισπρακτέες)	Λοιπά έσοδα κεφαλαίου
D.99r	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (εισπρακτέες)	Λοιπά έσοδα κεφαλαίου
Πόροι ΕΣΛ		Έσοδα ΕΣΛ — ΣΟΓΚ
P.2	Ενδιάμεση ανάλωση	Ενδιάμεση ανάλωση
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας
D.2	Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών (πληρωτέοι)	Λοιπές τρέχουσες δαπάνες
D.3	Επιδότησεις (πληρωτέες)	Επιδότησεις
D.41	Τόκοι	Τόκοι
D.4	Εισόδημα περιουσίας (εκτός D.41)	Λοιπές τρέχουσες δαπάνες
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος	Λοιπές τρέχουσες δαπάνες
D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	Κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος
D.632	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος μέσω παραγωγών εμπορεύσιμων προϊόντων	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος μέσω παραγωγών εμπορεύσιμων προϊόντων
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	Λοιπές τρέχουσες δαπάνες
D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων	Λοιπές τρέχουσες δαπάνες
P.31	Ατομική καταναλωτική δαπάνη σε εμπορεύσιμη παραγωγή	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος μέσω παραγωγών εμπορεύσιμων προϊόντων

Πόροι ΕΣΛ		Έσοδα ΕΣΛ — ΣΟΓΚ
P.31	Ατομική καταναλωτική δαπάνη σε μη εμπορεύσιμη παραγωγή	Μη υπολογιζόμενη στο σύνολο δαπανών
P.32	Συλλογική καταναλωτική δαπάνη	Μη υπολογιζόμενη στο σύνολο δαπανών
P.5	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	Κεφαλαιουχικές δαπάνες
NP	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	Κεφαλαιουχικές δαπάνες
D.92p	Επιχορηγήσεις επενδύσεων (πληρωτέες)	Κεφαλαιουχικές δαπάνες
D.99p	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (πληρωτέες)	Κεφαλαιουχικές δαπάνες

Στο κεντρικό πλαίσιο του ΕΣΛ, η καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (B.9) είναι το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού κεφαλαίου. Το εξισωτικό μέγεθος της γενικής κυβέρνησης στην παρουσίαση των ΣΟΓΚ στο ΕΣΛ είναι ταυτόσημο με την καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (B.9). Το παρακάτω πλαίσιο εξηγεί γιατί.

Το κεντρικό πλαίσιο του ΕΣΛ

Ο πρώτος λογαριασμός είναι ο λογαριασμός παραγωγής και, επομένως, ο πρώτος πόρος ενός θεσμικού τομέα στο ΕΣΛ είναι η παραγωγή του. Καθώς η πλειονότητα των υπηρεσιών που παρέχονται από τη γενική κυβέρνηση δεν πωλούνται σε οικονομικά σημαντικές τιμές και, επομένως, είναι μη εμπορεύσιμες, η παραγωγή της γενικής κυβέρνησης μετράται κατά σύμβαση ως το σύνολο του κόστους παραγωγής.

Ομοίως, η τελική συλλογική καταναλωτική δαπάνη, που αποτελείται από τις υπηρεσίες που παρέχονται στο κοινωνικό σύνολο από τη γενική κυβέρνηση ως γενικές υπηρεσίες, άμυνα, ασφάλεια και δημόσια τάξη, μετράται ως το σύνολο του κόστους παραγωγής. Επίσης κατά σύμβαση, η συλλογική καταναλωτική δαπάνη (P.32) ισούται με την πραγματική τελική κατανάλωση (P.4) της γενικής κυβέρνησης.

Η τελική ατομική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών που παρέχεται απευθείας από τη γενική κυβέρνηση σε μη εμπορεύσιμη βάση μετράται επίσης μέσω του κόστους παραγωγής της.

Ως αποτέλεσμα των παραπάνω, δύο τύποι ροών «τεκμαίρονται» στους λογαριασμούς της γενικής κυβέρνησης του ΕΣΛ:

1. στην πλευρά των πόρων, η λοιπή μη εμπορεύσιμη παραγωγή (P.132), που καταγράφεται στον λογαριασμό παραγωγής·
2. στην πλευρά των χρήσεων, η πραγματική τελική κατανάλωση (P.4) και οι κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος —μη εμπορεύσιμη παραγωγή (D.631). Αυτές καταγράφονται στον λογαριασμό αναδιανομής εισοδήματος σε είδος και στον λογαριασμό χρήσης διορθωμένου διαθέσιμου εισοδήματος.

Κάθε τεκμαρτή ροή ισούται προς το άθροισμα των πραγματικών ροών: ήτοι, το κόστος παραγωγής. Αυτοί οι δύο τύποι τεκμαρτών ροών, στην πλευρά των πόρων και στην πλευρά των χρήσεων, ισοσκελίζονται στην ακολουθία λογαριασμών του ΕΣΛ.

Η παρουσίαση των στατιστικών ΕΣΛ — ΣΟΓΚ

Οι ίδιες βασικές κατηγορίες συναλλαγών χρησιμοποιούνται στην παρουσίαση ΕΣΛ – ΣΟΓΚ, αλλά κυρίως στη βάση των πραγματικών νομισματικών ροών, για τον υπολογισμό των συνολικών εσόδων και των συνολικών δαπανών της γενικής κυβέρνησης. Μόνο μια επιλογή τεκμαρτών ροών λαμβάνεται υπόψη: οι τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές και οι κεφαλαιακές μεταβιβάσεις σε είδος.

Η απάλειψη, από την πλευρά των πόρων, της μη εμπορεύσιμης παραγωγής (P.132) για τον υπολογισμό των συνολικών εσόδων και η απάλειψη, από την πλευρά των χρήσεων, της πραγματικής τελικής κατανάλωσης (P.4 = P.32) και των κοινωνικών μεταβιβάσεων σε είδος —μη εμπορεύσιμη παραγωγή (D.631) για τον υπολογισμό της συνολικής δαπάνης καταλήγει στο ίδιο εξισωτικό μέγεθος: την καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (B.9).

Οι μόνες κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος που λαμβάνονται υπόψη στο συγκεντρωτικό μέγεθος της συνολικής δαπάνης της γενικής κυβέρνησης στις ΣΟΓΚ είναι οι κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος που παρέχονται σε νοικοκυριά μέσω παραγωγών εμπορεύσιμων προϊόντων (D.632), καθώς αυτές υπόκεινται σε πραγματικές πληρωμές μονάδων της γενικής κυβέρνησης. Οι εν λόγω συναλλαγές είναι επίσης εκείνες που θα πρέπει να προστεθούν στο σύνολο του κόστους παραγωγής (που ισούται με τη λοιπή μη εμπορεύσιμη παραγωγή, P.132) για τον υπολογισμό της τελικής καταναλωτικής δαπάνης της γενικής κυβέρνησης.

$$P.3 = P.132 + D.632$$

Λοιπά έσοδα

- 20.85 Τα λοιπά τρέχοντα έσοδα αποτελούνται από το εισόδημα περιουσίας (D.4), τις λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής (D.39) και τις λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις (D.7).
- 20.86 Το εισόδημα περιουσίας περιλαμβάνει τους τόκους (D.41), το διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών (μερίσματα και αναλήψεις από εισόδημα οιονεί εταιρειών) (D.42) και, πιο οριακά, τα επανεπενδύσιμα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις της γενικής κυβέρνησης (D.43), τα λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις (D.44) και τα μισθώματα (D.45).
- 20.87 Οι λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις (D.7) περιλαμβάνουν κυρίως εσωτερικές μεταβιβάσεις της γενικής κυβέρνησης. Αυτές ενοποιούνται όταν καταρτίζονται οι λογαριασμοί του τομέα συνολικά.
- 20.88 Τα λοιπά έσοδα κεφαλαίου περιλαμβάνουν τις επιχορηγήσεις επενδύσεων (D.92) και τις λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (D.99) που εισπράττει η μονάδα από άλλες μονάδες, και κυρίως από άλλες μονάδες της γενικής κυβέρνησης (αν και η ενοποίηση που πραγματοποιείται κατά την παρουσίαση των στατιστικών μπορεί να μειώσει το φαινόμενο μέγεθος τους) και από όργανα της ΕΕ, αλλά επίσης από διάφορες άλλες μονάδες, αντικατοπτρίζοντας συναλλαγές όπως η αποπληρωμή από οφειλέτη έπειτα από ενεργοποίηση εγγύησης.
- 20.89 Οι επιχορηγήσεις, οι οποίες ενίοτε προσδιορίζονται σε άλλα στατιστικά συστήματα ως μεταβιβάσεις παρά ως επιδοτήσεις που εισπράττει μια μονάδα της γενικής κυβέρνησης από άλλη μονάδα της γενικής κυβέρνησης ή από διεθνή οργανισμό, δεν αποτελούν κατηγορία του ΕΣΛ. Το ποσό τους θα πρέπει να ισούται με το άθροισμα των ακόλουθων εσόδων από μεταβιβάσεις: D.73 + D.74 + D.92, μαζί με D.75 + D.99 σε ορισμένες περιπτώσεις.
- 20.90 Οι επιδοτήσεις που εισπράττονται από μονάδες της γενικής κυβέρνησης συνίστανται μόνο σε λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής. Όταν εισπράττονται από παράγουσες οντότητες που ανήκουν στη γενική κυβέρνηση, οι επιδοτήσεις προϊόντων περιλαμβάνονται στην αποτίμηση της παραγωγής και των πωλήσεων σε βασικές τιμές.

Δαπάνες

- 20.91 Μια συναλλαγή δαπάνης είναι εκείνη που έχει αρνητική επίδραση στην καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (-). Οι συνολικές δαπάνες αποτελούνται από τις τρέχουσες δαπάνες και τις κεφαλαιουχικές δαπάνες. Οι τρέχουσες δαπάνες περιλαμβάνουν: τις σχετικές με την παραγωγή δαπάνες (εισόδημα εξαρτημένης εργασίας και ενδιάμεση ανάλωση)· το πληρωτέο εισόδημα περιουσίας (που είναι κυρίως τόκοι)· και μεταβιβαστικές πληρωμές (όπως οι κοινωνικές παροχές, οι τρέχουσες επιχορηγήσεις σε άλλους φορείς της γενικής κυβέρνησης και διάφορες άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις).
- 20.92 Οι συνολικές δαπάνες της γενικής κυβέρνησης σε μια λογιστική περίοδο υπολογίζονται με τη χρήση της ακόλουθης εξίσωσης, με την οποία αθροίζονται οι συναλλαγές που είναι πληρωτέες:

Σύνολο δαπανών	=	Ενδιάμεση ανάλωση	P.2
	+	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	D.1
	+	Τόκοι	D.41
	+	Κοινωνικές παροχές εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	D.62
	+	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος μέσω παραγωγών εμπορεύσιμων προϊόντων	D.632
	+	Επιδότησεις	D.3
	+	Λοιπές τρέχουσες δαπάνες	D.29 + (D.4 — D.41) + D.5 + D.7 + D.8
	+	Κεφαλαιουχικές δαπάνες	P.5 + NP + D.92 + D.99

Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας και ενδιάμεση ανάλωση

- 20.93 Το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας (αμοιβή εργαζομένων) και η ενδιάμεση ανάλωση αποτελούν κόστος παραγωγής για τις μονάδες της γενικής κυβέρνησης.
- 20.94 Το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας (D.1) περιλαμβάνει τα ημερομίσθια και τους μισθούς (D.11) που καταβάλλονται καθώς και τις εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές (D.12), συμπεριλαμβανομένων των τεκμαρτών κοινωνικών εισφορών, οι οποίες, στο πλαίσιο του ΕΣΛ, θεωρούνται ως χρήσεις των νοικοκυριών και ως πόροι της γενικής κυβέρνησης και, επομένως, δεν ενοποιούνται. Το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας καταγράφεται σε δεδουλευμένη βάση, κατά τον χρόνο εκτέλεσης της εργασίας και όχι κατά τον χρόνο κατά τον οποίο πρέπει να πραγματοποιηθεί ή πραγματοποιείται η καταβολή των ημερομισθίων ή των μισθών. Στα ημερομίσθια συμπεριλαμβάνονται τα καταβαλλόμενα επιμίσθια (πριμ) και άλλα κατ' αποκοπήν ποσά (που οφείλονται λόγω καθυστερούμενων οφειλών —αναδρομικά— ή λόγω ανανέωσης της σύμβασης), ενώ ο αντίστοιχος χρόνος καταγραφής μπορεί να είναι δύσκολο να προσδιορισθεί: συχνά, όταν καλύπτονται μακρές περίοδοι απασχόλησης, χρόνος καταγραφής είναι ο χρόνος καθορισμού του επιμίσθιου και όχι η χρονική περίοδος την οποία θεωρητικά καλύπτει το επιμίσθιο.

- 20.95 Η ενδιάμεση ανάλυση (P.2) περιλαμβάνει τα αγαθά και τις υπηρεσίες που καταναλώνονται στη διάρκεια της λογιστικής περιόδου κατά την παραγωγική διεργασία. Η ενδιάμεση ανάλυση διαφέρει εννοιολογικά από τις αγορές και τις άλλες πιθανές μορφές αποκτήσεων: κάθε απόκτηση εισέρχεται στα αποθέματα, από τα οποία εξέρχεται κατά την ανάλυση. Αγαθά και υπηρεσίες μπορούν επίσης να αποκτηθούν από εμπορικές και μη εμπορικές εγκαταστάσεις της γενικής κυβέρνησης.
- 20.96 Θεωρητικά, ο χρόνος καταγραφής της ενδιάμεσης ανάλυσης είναι σαφής: είναι ο χρόνος χρησιμοποίησης του προϊόντος στην παραγωγική διεργασία. Ως χρόνος καταγραφής των αγορών και των άλλων αποκτήσεων ορίζεται ο χρόνος της παράδοσης, αν και ενδέχεται να υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες είναι δύσκολο να προσδιορισθεί με βεβαιότητα ο χρόνος παράδοσης.

Δαπάνη κοινωνικών παροχών

- 20.97 Η δαπάνη κοινωνικών παροχών αποτελείται από τις κοινωνικές παροχές, εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος (D.62), που συνίστανται κυρίως σε πληρωμές σε μετρητά, και από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος που παρέχονται στα νοικοκυριά μέσω παραγωγών μη εμπορεύσιμων προϊόντων (D.632). Οι κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος μέσω παραγωγών μη εμπορεύσιμων προϊόντων αποτελούν δαπάνες της γενικής κυβέρνησης οι οποίες χρηματοδοτούν αγαθά και υπηρεσίες που παρέχονται στα νοικοκυριά από παραγωγούς μη εμπορεύσιμων προϊόντων. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αυτού του είδους είναι η υγειονομική περίθαλψη και τα αγαθά και υπηρεσίες που παρέχονται από γιατρούς και φαρμακοποιούς και που χρηματοδοτούνται από μονάδες της γενικής κυβέρνησης μέσω συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης ή προγραμμάτων κοινωνικής αρωγής.
- 20.98 Από τις δαπάνες κοινωνικών παροχών εξαιρούνται οι κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος που παρέχονται σε νοικοκυριά από μη εμπορικούς παραγωγούς της γενικής κυβέρνησης. Συχνά ο δημόσιος τομέας παράγει υπηρεσίες και αγαθά και τα διανέμει δωρεάν ή σε τιμές που δεν οικονομικά σημαντικές. Για την αποφυγή αλληλοεπικαλύψεων, στην παρουσίαση των στατιστικών των οικονομικών της γενικής κυβέρνησης, το σχετικό κόστος παραγωγής των εν λόγω αγαθών και υπηρεσιών καταγράφεται μόνο μία φορά ως δαπάνη (ενδιάμεση ανάλυση, εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, λοιποί φόροι επί της παραγωγής) και ως έσοδο (λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής). Στην ακολουθία λογαριασμών του ΕΣΛ, οι εν λόγω δαπάνες εξισορροπούνται από έναν πόρο στην κατηγορία της μη εμπορεύσιμης παραγωγής και καταγράφονται πάλι ως χρήση στην τελική καταναλωτική δαπάνη (P.3) που διανέμεται ως κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος. Για αναλυτικούς σκοπούς, θα ήταν ίσως χρήσιμος ο υπολογισμός ενός ευρύτερου συγκεντρωτικού μεγέθους κοινωνικών μεταβιβάσεων που θα συμπεριλαμβάνει τις τελευταίες: κοινωνικές παροχές σε χρήμα (D.62) συν κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος (D.63).
- 20.99 Στο ΕΣΛ, οι συνταξιοδοτικές παροχές που καταβάλλονται σε απασχολούμενους του τομέα της γενικής κυβέρνησης, ακόμη και όταν θεωρούνται εκκαθάριση υποχρέωσης της γενικής κυβέρνησης (βλ. τμήμα III «Λογιστικά ζητήματα σχετικά με τη γενική κυβέρνηση»), καταγράφονται επίσης και ως τρέχουσα δαπάνη, και οι σχετικές εισφορές περιλαμβάνονται ως έσοδο. Ωστόσο, όταν το σύστημα είναι κεφαλαιοποιητικό, οι εν λόγω εισφορές και παροχές αντιστοιχούν σε χρηματοδότηση και, ως εκ τούτου, προστίθεται στη δαπάνη μια προσαρμογή για τη μεταβολή των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων (D.8): αυτή ισούται με τις κοινωνικές εισφορές που εισπράττονται ως συντάξεις ή άλλες συνταξιοδοτικές παροχές μείον τις κοινωνικές παροχές που καταβάλλονται για συντάξεις ή άλλες συνταξιοδοτικές παροχές για τα συστήματα στα οποία οι υποχρεώσεις αναγνωρίζονται ως παθητικό.

Τόκοι

- 20.100 Η δαπάνη τόκων περιλαμβάνει ό,τι οφείλεται για το κόστος της ανάληψης υποχρεώσεων, και συγκεκριμένα για δάνεια, συναλλαγματικές, γραμμάτια και ομόλογα, αλλά επίσης και για υποχρεώσεις από καταθέσεις ή άλλα μέσα που αποτελούν υποχρεώσεις της γενικής κυβέρνησης. Οι τόκοι καταγράφονται σε δεδουλευμένη βάση (βλ. τμήμα III «Λογιστικά ζητήματα σχετικά με τη γενική κυβέρνηση»).
- 20.101 Στις στατιστικές της γενικής κυβέρνησης που βασίζονται στο ΕΣΛ η δαπάνη τόκων υφίσταται προσαρμογή για να ληφθούν υπόψη οι ΥΧΔΜΕ. Οι τόκοι που καταβάλλονται σε χρηματοοικονομικούς οργανισμούς για δάνεια και καταθέσεις διαχωρίζονται σε μια συνιστώσα υπηρεσίας, που καταγράφεται ως ενδιάμεση ανάλυση, και σε μια συνιστώσα εισοδήματος περιουσίας, που καταγράφεται ως καταβληθέντες τόκοι. Η ίδια προσαρμογή γίνεται στα έσοδα της γενικής κυβέρνησης από τόκους που καταβάλλονται από χρηματοοικονομικούς οργανισμούς για καταθέσεις ή δάνεια.

Λοιπές τρέχουσες δαπάνες

- 20.102 Οι λοιπές τρέχουσες δαπάνες περιλαμβάνουν τους λοιπούς φόρους επί της παραγωγής (D.29), το εισόδημα περιουσίας εκτός τόκων (D.4 — D.41), τους τρέχοντες φόρους εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ. (D.5), τις λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις (D.7) και την προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων (D.8).
- 20.103 Ενώ οι λοιποί φόροι επί της παραγωγής που καταβάλλονται από μονάδες της γενικής κυβέρνησης καταγράφονται ως δαπάνες της γενικής κυβέρνησης, οι φόροι επί των προϊόντων δεν εμφανίζονται χωριστά ως δαπάνες της γενικής κυβέρνησης. Αυτό γίνεται, αφενός, επειδή οι εν λόγω φόροι, που δεν αποτελούν πόρο για τους παραγωγούς εμπορεύσιμων προϊόντων της γενικής κυβέρνησης, η παραγωγή των οποίων αποτιμάται σε βασικές τιμές, δεν εμφανίζονται στις χρήσεις τους και, αφετέρου, επειδή οι φόροι επί των προϊόντων που αποτελούν μέρος της ενδιάμεσης ανάλυσης της γενικής κυβέρνησης συμπεριλαμβάνονται στην αποτίμησή της σε τιμές απόκτησης.

Κεφαλαιουχικές δαπάνες

- 20.104 Οι κεφαλαιουχικές δαπάνες περιλαμβάνουν τις κεφαλαιακές μεταβιβάσεις με τη μορφή επιχορηγήσεων επενδύσεων (D.92) και λοιπών κεφαλαιακών μεταβιβάσεων (D.99), καθώς επίσης και τις επενδυτικές δαπάνες: ακαθάριστο σχηματισμό κεφαλαίου [P.5, που αποτελείται από τον ακαθάριστο σχηματισμό πάγιου κεφαλαίου (P.51g) συν τις μεταβολές αποθεμάτων (P.52) και τις αποκτήσεις μείον διαθέσεις τιμαλφών (P.53)]· και αποκτήσεις μείον διαθέσεις μη παραχθέντων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (NP). Οι διαθέσεις μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, όπως κτιρίων, δεν καταγράφονται ως έσοδα αλλά ως αρνητικές κεφαλαιουχικές δαπάνες, που καθιστούν θετικότερη την καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (B.9).

Διασύνδεση με την τελική καταναλωτική δαπάνη του τομέα της γενικής κυβέρνησης (P.3)

- 20.105 Η διασύνδεση της συνολικής δαπάνης της γενικής κυβέρνησης και των συνιστωσών της με την τελική καταναλωτική δαπάνη της γενικής κυβέρνησης (P.3) είναι σημαντική για τους χρήστες των δημοσιονομικών και λοιπών μακροοικονομικών στατιστικών.
- 20.106 Η τελική καταναλωτική δαπάνη της γενικής κυβέρνησης ισούται με το σύνολο της παραγωγής της (P.1), συν τη δαπάνη για προϊόντα που διατίθενται σε νοικοκυριά μέσω παραγωγών εμπορεύσιμων προϊόντων (ήτοι κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — D.632), μείον τις πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών (P11 + P12 + P131).
- 20.107 Η παραγωγή της γενικής κυβέρνησης —εμπορεύσιμη παραγωγή, σχηματισμός κεφαλαίου για ίδιο λογαριασμό και μη εμπορεύσιμη παραγωγή— ισούται με το σύνολο του κόστους παραγωγής της (εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, ενδιάμεση ανάλωση, ανάλωση πάγιου κεφαλαίου, και καταβληθέντες φόρους επί της παραγωγής μείον εισπραχθείσες επιδοτήσεις παραγωγής) συν το καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα (B.2n) που προκύπτει από τις εμπορικές εγκαταστάσεις της γενικής κυβέρνησης.
- 20.108 Επομένως, ο ακόλουθος υπολογισμός παρέχει την τελική καταναλωτική δαπάνη με χρήση επιλεγμένων στοιχείων δαπανών και εσόδων της γενικής κυβέρνησης, καθώς και του καθαρού λειτουργικού πλεονάσματος (B.2n):

	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας (D.1)
συν	Ενδιάμεση ανάλωση (P.2)
συν	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου (P.51c1)
συν	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής, πληρωτέοι (D.29 U)
μείον	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής, εισπρακτέες (D.39 R)
συν	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό (B.2n)
ίσον	Παραγωγή (P.1)

και:

	Παραγωγή
μείον	Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών (P.11 + P.12 + P.131)
συν	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος μέσω παραγωγών μη εμπορεύσιμων προϊόντων (D.632)
ίσον	Τελική καταναλωτική δαπάνη (P.3)

Δαπάνες της γενικής κυβέρνησης ανά λειτουργία (COFOG)

- 20.109 Αναπόσπαστο μέρος της παρουσίασης των οικονομικών της γενικής κυβέρνησης αποτελεί η ταξινόμηση των συναλλαγών δαπανών με βάση την ταξινόμηση των κρατικών λειτουργιών (COFOG): πρόκειται για ένα σημαντικό αναλυτικό όργανο των δαπανών της γενικής κυβέρνησης, ιδιαίτερα χρήσιμο για διεθνείς συγκρίσεις. Η εν λόγω ταξινόμηση δείχνει τον σκοπό για τον οποίο πραγματοποιούνται οι συναλλαγές δαπανών. Οι σκοποί αυτοί διαφέρουν από τη διοικητική οργάνωση των φορέων της γενικής κυβέρνησης. Για παράδειγμα, μια διοικητική μονάδα αρμόδια για υπηρεσίες υγείας μπορεί να αναλαμβάνει δραστηριότητες με εκπαιδευτικό σκοπό, όπως η κατάρτιση επαγγελματιών του ιατρικού τομέα. Ζητείται μια διασταυρούμενη παρουσίαση των συναλλαγών της γενικής κυβέρνησης ανά οικονομικό χαρακτήρα (η συνήθης ταξινόμηση του ΕΣΛ) και ανά λειτουργία.
- 20.110 Η ταξινόμηση COFOG περιγράφει τις δαπάνες της γενικής κυβέρνησης σύμφωνα με δέκα σημαντικές λειτουργίες που εκτίθενται παρακάτω και σύμφωνα με δύο πρόσθετα επίπεδα αναλυτικότερης κατανομής που δεν παρουσιάζονται εδώ. Ως παράδειγμα αναφέρεται ότι το δεύτερο επίπεδο είναι απαραίτητο για την παροχή πληροφοριών σχετικά με τη δαπάνη έρευνας και ανάπτυξης, καθώς και για την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις δαπάνες της γενικής κυβέρνησης που αφορούν τους κινδύνους και τις κοινωνικές ανάγκες κοινωνικής προστασίας.
- 20.111 Η ταξινόμηση COFOG είναι συνεπής με τη διάκριση που γίνεται μεταξύ συλλογικών μη εμπορικών υπηρεσιών και ατομικών μη εμπορικών υπηρεσιών που παρέχονται από τη γενική κυβέρνηση: οι έξι πρώτες λειτουργίες, καθώς και κάποια περιορισμένα μέρη των υπολοίπων, αντιστοιχούν σε συλλογικές υπηρεσίες. Αυτό επιτρέπει τον υπολογισμό της τελικής συλλογικής καταναλωτικής δαπάνης της γενικής κυβέρνησης. Το συγκεντρωτικό μέγεθος της συνολικής δαπάνης και οι συναλλαγές δαπανών, κατανεμημένες ανά λειτουργία, συμφωνούν με τα αντίστοιχα μεγέθη των στατιστικών των οικονομικών της γενικής κυβέρνησης στο ΕΣΛ. Επομένως, δεν συμπεριλαμβάνονται σ' αυτό οι κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — μη εμπορεύσιμη παραγωγή (D.631), που ήδη έχουν συνυπολογισθεί στο κόστος παραγωγής της γενικής κυβέρνησης.

Πίνακας 20.1 — COFOG, οι δέκα λειτουργίες της γενικής κυβέρνησης

Κωδικός	Λειτουργία	Τύπος υπηρεσίας
01	Γενικές δημόσιες υπηρεσίες	Συλλογική
02	Άμυνα	Συλλογική
03	Δημόσια τάξη και ασφάλεια	Συλλογική
04	Οικονομικές υποθέσεις	Συλλογική
05	Προστασία του περιβάλλοντος	Συλλογική
06	Στέγαση και υποδομή κοινής ωφελείας	Συλλογική
07	Υγεία	Κυρίως ατομική
08	Αναψυχή, πολιτισμός και θρησκεία	Κυρίως συλλογική
09	Εκπαίδευση	Κυρίως ατομική
10	Κοινωνική προστασία	Κυρίως ατομική

Εξισωτικά μεγέθη**Η καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (B.9)**

- 20.112 Η καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (–) της γενικής κυβέρνησης (B.9) είναι η διαφορά μεταξύ του συνόλου εσόδων και του συνόλου δαπανών. Ισούται με το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού κεφαλαίου (B.9N) στους λογαριασμούς ΕΣΛ. Αντιπροσωπεύει το ποσό που διαθέτει η γενική κυβέρνηση προς δανεισμό ή το ποσό που θα πρέπει να δανεισθεί για να χρηματοδοτήσει τις μη χρηματοοικονομικές πράξεις της.
- 20.113 Η καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (–) αποτελεί επίσης το εξισωτικό μέγεθος του χρηματοοικονομικού λογαριασμού (B.9F στο κεντρικό πλαίσιο). Εννοιολογικά, είναι το ίδιο με το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού κεφαλαίου, αν και στην πράξη μπορεί να προκύψει στατιστική απόκλιση.
- 20.114 Ο όρος «καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης» είχε αποδοθεί εκ παραδρομής στο προηγούμενο ΕΣΟΛ 95 με τον όρο «καθαρή χορήγηση / καθαρή λήψη δανείων», ο οποίος αποτελούσε, κατά κάποιον τρόπο, ορολογική σύντμηση (κατ' αναλογία προς τον αγγλικό όρο «net lending / net borrowing»). Όταν η μεταβλητή είναι θετική (που σημαίνει ότι δείχνει ικανότητα προς χρηματοδότηση), πρέπει να καλείται καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+), ενώ όταν είναι αρνητική (που σημαίνει ότι δείχνει ανάγκη δανεισμού), πρέπει να καλείται καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (–).

Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων (B.101)

- 20.115 Η διαφορά μεταξύ όλων των συναλλαγών που επηρεάζουν την καθαρή θέση κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου είναι το εξισωτικό μέγεθος: μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων (B.101).
- 20.116 Οι μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων παρέχουν ένα χρήσιμο μέτρο των λογαριασμών και των πολιτικών της γενικής κυβέρνησης, καθώς αντιπροσωπεύουν τους πόρους που αποκτώνται ή αναλώνονται στο πλαίσιο των τρεχουσών πράξεων της γενικής κυβέρνησης.
- 20.117 Οι μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων ισούνται με την καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης συν την καθαρή απόκτηση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (P.5 + NP) μείον την ανάλωση πάγιου κεφαλαίου (P.51c1).

	Καθαρή αποταμίευση συν κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (B.101)
μείον	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (P.5 + NP)
συν	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου (P.51c1)
ίσον	Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (B.9)
ίσον	Συναλλαγές επί χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων μείον υποχρεώσεις (χρηματοδότηση)

Χρηματοδότηση

- 20.118 Ο χρηματοοικονομικός λογαριασμός της γενικής κυβέρνησης στις ΣΟΓΚ καταγράφει τις συναλλαγές επί χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων όπως περιγράφεται στο κεφάλαιο 5.

Συναλλαγές επί περιουσιακών στοιχείων

- 20.119 Τα μετρητά και οι καταθέσεις (F.2) αντικατοπτρίζουν κυρίως κινήσεις καταθέσεων της γενικής κυβέρνησης σε τράπεζες, και κυρίως σε κεντρικές τράπεζες, που μπορεί να παρουσιάζουν σημαντικές διακυμάνσεις από περίοδο σε περίοδο, ιδίως εξαιτίας ταμειακών πράξεων της γενικής κυβέρνησης. Οι άλλες μονάδες της γενικής κυβέρνησης όπως η τοπική αυτοδιοίκηση και οι οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης, έχουν επίσης σημαντικές καταθέσεις σε τραπεζικούς λογαριασμούς.
- 20.120 Τα χρεόγραφα (F.3) αντικατοπτρίζουν κυρίως τις καθαρές αγορές συναλλαγματικών, γραμματίων ή ομολόγων που εκδίδονται από τράπεζες, μη χρηματοοικονομικές εταιρείες ή μη μόνιμους κατοίκους, συμπεριλαμβανομένων των ξένων κυβερνήσεων· οι αγορές πραγματοποιούνται κατά κύριο λόγο από οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης που διαθέτουν πολλά περιουσιακά στοιχεία ή άλλα αποθεματικά κεφάλαια. Οι από μέρους της γενικής κυβέρνησης αγορές ομολόγων που έχουν εκδοθεί από άλλες μονάδες της γενικής κυβέρνησης μόνιμους κατοίκους περιλαμβάνονται στον τίτλο αυτόν σε περίπτωση μη ενοποιημένης παρουσίασης αλλά εξαιρούνται από τον εν λόγω τίτλο σε περίπτωση ενοποιημένης παρουσίασης, οπότε αναφέρονται ως εξόφληση χρέους.
- 20.121 Τα δάνεια (F.4) περιλαμβάνουν, πέραν των δανείων προς άλλες μονάδες της γενικής κυβέρνησης, τα δάνεια που χορηγούνται σε ξένες κυβερνήσεις, σε δημόσιες επιχειρήσεις και σε σπουδαστές. Οι ακυρώσεις δανείων εμφανίζονται επίσης εδώ με αντίστοιχη εγγραφή στις δαπάνες κεφαλαιακών μεταβιβάσεων. Από τα δάνεια που έχει χορηγήσει η γενική κυβέρνηση, όσα είναι απίθανο να αποπληρωθούν καταγράφονται στο ΕΣΛ ως κεφαλαιακές μεταβιβάσεις και δεν αναφέρονται εδώ.
- 20.122 Οι συμμετοχικοί τίτλοι και οι μετοχές εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου (F.5) περιλαμβάνουν τις αποκτήσεις μείων διαθέσεις συμμετοχικών τίτλων εταιρειών από μέρους μονάδων της γενικής κυβέρνησης. Οι πράξεις αυτές μπορεί να αφορούν την εισφορά μετοχικού κεφαλαίου σε δημόσιες επιχειρήσεις ή επενδύσεις χαρτοφυλακίου, έσοδα από διαδικασίες ιδιωτικοποίησης ή υπερβολικά μερίσματα. Κατά κύριο λόγο συνίστανται στα εξής:
- α) Εισφορές κεφαλαίου (κατά γενικό κανόνα με τη μορφή μετρητών) σε συγκεκριμένες δημόσιες επιχειρήσεις, όπου η γενική κυβέρνηση ενεργεί ως επενδυτής με την προσδοκία να εξασφαλίσει κάποια απόδοση από τα κεφάλαια που επενδύει. Οι εισφορές αυτές δεν θεωρούνται δαπάνη της γενικής κυβέρνησης στους εθνικούς λογαριασμούς.
 - β) Επενδύσεις χαρτοφυλακίου, με τη μορφή αγοράς εισηγμένων μετοχών από μονάδες της γενικής κυβέρνησης, λ.χ. από οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης που διαθέτουν πολλά περιουσιακά στοιχεία, ή με τη μορφή άλλων πράξεων επενδύσεων χαρτοφυλακίου.
 - γ) Καθαρές επενδύσεις σε αμοιβαία κεφάλαια, που αποτελούν εναλλακτικά επενδυτικά μέσα. Ειδικότερα, οι τοποθετήσεις σε αμοιβαία κεφάλαια διαχείρισης διαθέσιμων αναφέρονται εδώ και όχι στον τίτλο μετρητά και καταθέσεις, παρά το ότι αποτελούν μέχρι ενός βαθμού παραπλήσια υποκατάστατα των τραπεζικών καταθέσεων.
 - δ) Ιδιωτικοποιήσεις που εκτελούνται από ειδικούς οργανισμούς ιδιωτικοποίησης, καθώς οι εν λόγω οντότητες ταξινομούνται στη γενική κυβέρνηση.
 - ε) Διανομές ποσών από δημόσιες επιχειρήσεις στους ιδιοκτήτες τους πέραν του επιχειρησιακού τους κέρδους, εξαιρουμένων των κερδών/ζημιών κτήσης, που καταγράφονται στις χρηματοοικονομικές συναλλαγές ως ανάληψη κεφαλαίου παρόμοια με μερική ρευστοποίηση της εταιρείας και όχι ως έσοδο της γενικής κυβέρνησης.
- 20.123 Οι συναλλαγές σε άλλους εισπρακτέους λογαριασμούς (F.8) αντικατοπτρίζουν τον αντίκτυπο της αρχής της καταγραφής των μεγεθών σε δεδομένη βάση, η οποία εφαρμόζεται στο ΕΣΛ και συνίσταται στην καταγραφή των συναλλαγών τη στιγμή που προκύπτει η υποχρέωση πληρωμής και όχι τη στιγμή κατά την οποία εκτελείται όντως η πληρωμή, έστω και αν, στις περισσότερες χώρες, οι καταγραφές στους δημόσιους λογαριασμούς ή στον προϋπολογισμό γίνονταν επί μακρό χρονικό διάστημα σε ταμειακή βάση. Ο αντίκτυπος επί των αναγκών χρηματοδότησης της γενικής κυβέρνησης δεν απορρέει άμεσα από το έλλειμμα, καθώς τα έσοδα της γενικής κυβέρνησης μπορούν να εισπραχθούν ή οι δαπάνες της γενικής κυβέρνησης να πληρωθούν σε διαφορετικές λογιστικές περιόδους απ' ό,τι η ίδια η οικονομική συναλλαγή. Οι λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί περιλαμβάνουν εισπρακτέους φόρους και κοινωνικές εισφορές καθώς επίσης και ποσά που αφορούν συναλλαγές με την ΕΕ (ποσά που καταβάλλονται από τη γενική κυβέρνηση για λογαριασμό της ΕΕ, τα οποία όμως δεν έχουν επιστραφεί ακόμη από την ΕΕ), εμπορικές πιστώσεις ή προκαταβολές δαπανών, όπως για στρατιωτικό εξοπλισμό ή, σπανιότερα, για μισθούς ή παροχές που καταβάλλονται ένα μήνα νωρίτερα κ.λπ. Ενώ, θεωρητικά, τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία είναι προσωρινά από τη φύση τους και κατ' ανάγκην εξαφανίζονται ένα ένα με την πάροδο του χρόνου, η ροή που αναφέρεται για έναν τομέα, όπως η γενική κυβέρνηση, εμφανίζει συνήθως έναν μέσο όρο ανώτερο του μηδενικού, ακόμη και διαχρονικά, λόγω του ότι το απόθεμα των εισπρακτέων στοιχείων τείνει να αυξάνεται μαζί με την υπόλοιπη οικονομία.
- 20.124 Στις περισσότερες χώρες, τον νομισματικό χρυσό και τα ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ) τα διαχειρίζεται η κεντρική τράπεζα. Όταν τα διαχειρίζεται η γενική κυβέρνηση, καταγράφονται στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό της γενικής κυβέρνησης.
- 20.125 Οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές καταγράφονται σύμφωνα με την αξία της συναλλαγής, ήτοι την αξία σε εθνικό νόμισμα με την οποία τα αντίστοιχα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και/ή υποχρεώσεις δημιουργούνται, ρευστοποιούνται, ανταλλάσσονται ή αναλαμβάνονται μεταξύ θεσμικών μονάδων, βάσει αποκλειστικά εμπορικών κριτηρίων.

- 20.126 Η αξία συναλλαγής αναφέρεται σε μια συγκεκριμένη χρηματοοικονομική συναλλαγή και την αντισταθμιστική της συναλλαγή. Θεωρητικά, θα πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ της αξίας της συναλλαγής και μιας αξίας βασισμένης σε τιμή που προσφέρεται στην αγορά, μια «δίκαιη» τιμή της αγοράς ή κάθε τιμή που θεωρείται ότι εκφράζει τις τιμές που συνήθως εφαρμόζονται για μια κατηγορία παρόμοιων ή και ταυτόσημων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και /ή υποχρεώσεων. Η αξία που θα πρέπει να αναφέρεται στους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς για ένα δάνειο που πωλείται στη δευτερογενή αγορά είναι η αξία πώλησης του δανείου και όχι η ονομαστική αξία, ενώ η αποκατάσταση του ισοζυγίου εγγράφεται στον λογαριασμό λοιπών μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων.
- 20.127 Ωστόσο, όταν η αντισταθμιστική συναλλαγή μιας χρηματοοικονομικής συναλλαγής είναι, λ.χ., μια μεταβίβαση και, επομένως, η χρηματοοικονομική συναλλαγή εκτελείται όχι για αποκλειστικά εμπορικούς λόγους, η αξία της συναλλαγής θα αντιστοιχεί στην τρέχουσα αγοραία αξία των σχετικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και/ή υποχρεώσεων. Επομένως, ένα δάνειο που αγοράζεται από τη γενική κυβέρνηση στην ονομαστική του αξία και όχι στη δίκαιη ή τη μειωμένη του λογιστική αξία διασπάται μεταξύ μιας εγγραφής ως δανείου στους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς στη δίκαιη αξία και μιας κεφαλαιακής μεταβίβασης, που αντικατοπτρίζει τη μεταβίβαση περιουσιακού στοιχείου από τη γενική κυβέρνηση.
- 20.128 Η αξία συναλλαγής δεν περιλαμβάνει χρέωση υπηρεσιών, αμοιβές, προμήθειες και παρόμοιες πληρωμές για υπηρεσίες που παρέχονται κατά την πραγματοποίηση των συναλλαγών· αυτές θα πρέπει να καταγράφονται ως πληρωμές για παροχή υπηρεσιών. Οι φόροι επί των χρηματοοικονομικών συναλλαγών εξαιρούνται επίσης και αντιμετωπίζονται ως φόροι επί υπηρεσιών στο πλαίσιο των φόρων επί των προϊόντων. Όταν μια χρηματοοικονομική συναλλαγή συνεπάγεται μια νέα δημιουργία υποχρέωσης, η αξία της συναλλαγής ισούται προς το ποσό της αναληφθείσας υποχρέωσης, εξαιρουμένων των τυχόν τόκων που καταβλήθηκαν προκαταβολικά. Κατά τον ίδιο τρόπο, όταν εξαιρείται μια υποχρέωση, η αξία συναλλαγής τόσο για τον πιστωτή όσο και για τον οφειλέτη πρέπει να αντιστοιχεί στη μείωση της υποχρέωσης.

Συναλλαγές επί υποχρεώσεων

- 20.129 Οι συναλλαγές επί υποχρεώσεων καταγράφονται με την αξία με την οποία δημιουργήθηκαν ή εξοφλήθηκαν οι σχετικές υποχρεώσεις. Η αξία αυτή ενδέχεται να μην είναι η ονομαστική τους αξία. Οι συναλλαγές επί υποχρεώσεων περιλαμβάνουν την επίπτωση των δεδουλευμένων τόκων.
- 20.130 Η επαναγορά υποχρεώσεων από μια μονάδα καταγράφεται ως εξόφληση υποχρεώσεων και όχι ως απόκτηση περιουσιακών στοιχείων. Ομοίως, στο επίπεδο ενός υποτομέα ή ενός τομέα, η αγορά, από μια μονάδα της γενικής κυβέρνησης, υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί από άλλη μονάδα του σχετικού υποτομέα θα εμφανισθεί στην ενοποιημένη παρουσίαση ως εξόφληση υποχρεώσεων από τον εν λόγω υποτομέα.
- 20.131 Οι συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης και οι συμβάσεις συμπράξεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ), όταν το περιουσιακό στοιχείο περιλαμβάνεται στον ισολογισμό της γενικής κυβέρνησης, συνεπάγονται αναγνώριση χρέους από τον μισθωτή ή τον εκχωρητή. Οι πληρωμές στο πλαίσιο των εν λόγω χρηματοδοτικών μισθώσεων ή συμβάσεων ΣΔΙΤ δεν αποτελούν δαπάνη για τα πλήρη ποσά αλλά εξυπηρέτηση χρέους: εξόφληση δανείου και δαπάνη για τόκους.
- 20.132 Η χρηματοδότηση που εμφανίζεται με τη μορφή μακροπρόθεσμων εμπορικών πιστώσεων ή συστημάτων εισπρακτέων ή πληρωτέων λογαριασμών θα πρέπει να ταξινομείται στα δάνεια, διότι αυτά συνεπάγονται την παροχή μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης υπέρ του δανειζομένου, η οποία διαφέρει από την ταμειακή διευκόλυνση που χορηγούν συνήθως οι πωλητές στους αγοραστές μέσω βραχυπρόθεσμων εμπορικών πιστώσεων. Παρατείνοντας σε σημαντικό βαθμό την προθεσμία της υποχρέωσης πληρωμής, ο κατασκευαστής αναλαμβάνει χρηματοοικονομικό ρόλο που διαφέρει από την κύρια δραστηριότητά του ως παραγωγού.
- 20.133 Τα κατ' αποκοπήν ποσά που ανταλλάσσονται αρχικά στις συμφωνίες ανταλλαγής εκτός αγοράς ταξινομούνται ως δάνεια (ΑΕ.4) όταν το κατ' αποκοπήν ποσό εισπράττεται από τη γενική κυβέρνηση. Οι συμφωνίες ανταλλαγής εκτός αγοράς διαχωρίζονται στον ισολογισμό σε μια συνιστώσα δανείου και σε μια κανονική συνιστώσα ανταλλαγής σε ουδέτερη (τρέχουσα) αξία.
- 20.134 Όπως για τα εισπρακτέα στοιχεία, οι συναλλαγές σε λοιπούς πληρωτέους λογαριασμούς αντικατοπτρίζουν τον αντίκτυπο που έχει ως προς τον χρόνο η αρχή της καταγραφής σε δεδουλευμένη βάση, αλλά από την πλευρά των υποχρεώσεων: όταν η δαπάνη έχει πραγματοποιηθεί αλλά δεν έχει ακόμη πληρωθεί ή όταν έχουν πραγματοποιηθεί πληρωμές πριν από την καταγραφή του εσόδου. Επιπλέον των εμπορικών πιστώσεων, όταν αυτές είναι βραχυπρόθεσμες, τα πληρωτέα στοιχεία περιλαμβάνουν ποσά που έχουν ληφθεί από την ΕΕ αλλά δεν έχουν ακόμη καταβληθεί στους τελικούς δικαιούχους από τη γενική κυβέρνηση, προπληρωμές φόρων ή επιστροφές φόρων που δεν έχουν ακόμη πραγματοποιηθεί.

Άλλες οικονομικές ροές

- 20.135 Τόσο ο λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου του περιουσιακών στοιχείων όσο και ο λογαριασμός αναπροσαρμογής του ΕΣΛ — ΣΟΓΚ είναι ταυτόσημοι με τους λογαριασμούς που περιγράφονται στο κεφάλαιο 6. Όλες οι μεταβολές περιουσιακών στοιχείων και οι μεταβολές υποχρεώσεων που απορρέουν από γεγονότα εκτός οικονομικών συναλλαγών καταγράφονται σε έναν απ' αυτούς τους λογαριασμούς.

Λογαριασμός αναπροσαρμογής

- 20.136 Οι αναπροσαρμογές είναι ίδιες με εκείνες που περιγράφονται στο κεφάλαιο 6. Διάφορες συμπληρωματικές σχετικές πληροφορίες με τη μορφή υπομνηματικών στοιχείων, λ.χ. οι αναπροσαρμογές του μετοχικού κεφαλαίου που κατέχουν μονάδες της γενικής κυβέρνησης σε δημόσιες επιχειρήσεις, μπορεί να είναι ιδιαίτερα σημαντικές και, συγχρόνως, δύσκολο να μετρηθούν, καθώς είναι ελάχιστα πιθανό να υπάρχουν διαθέσιμες οποιεσδήποτε αγοραίες τιμές.

20.137 Στο ΕΣΛ, οι εγγραφές στους ισολογισμούς γίνονται ιδανικά σε αγοραίες τιμές, εκτός από ένα ή δύο συγκεκριμένα μέσα, ενώ οι διακυμάνσεις των επιτοκίων που αντικατοπτρίζονται στους χρηματιστηριακούς δείκτες οδηγούν σε σημαντικές μεταβολές της αξίας των αποθεμάτων και της καθαρής θέσης των θεσμικών μονάδων. Οι μεταβολές αυτές δεν αποτελούν εισόδημα στο ΕΣΛ και, επομένως, δεν αποτελούν έσοδο ή δαπάνη της γενικής κυβέρνησης και δεν επηρεάζουν το έλλειμμα/πλεόνασμα της γενικής κυβέρνησης. Οι μεταβολές καταγράφονται στον λογαριασμό αναπροσαρμογής, γεγονός που οδηγεί σε μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης (B.103). Οι μεταβολές της καθαρής χρηματοοικονομικής θέσης της γενικής κυβέρνησης κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου επηρεάζονται σημαντικά από τις αναπροσαρμογές. Πέραν του αντικτύπου των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που είναι εκφρασμένα σε ξένο συνάλλαγμα, οι κυριότερες πηγές αναπροσαρμογών που επηρεάζουν την καθαρή χρηματοοικονομική θέση είναι τα ακόλουθα:

- α) ακίνητα περιουσιακά στοιχεία της γενικής κυβέρνησης·
- β) συμμετοχικοί τίτλοι της γενικής κυβέρνησης·
- γ) υποχρεώσεις από χρεόγραφα.

20.138 Όταν μια εισφορά κεφαλαίου από τη γενική κυβέρνηση σε δημόσια επιχείρηση θεωρείται κεφαλαιακή μεταβίβαση, η αποτίμηση της συμμετοχής της γενικής κυβέρνησης στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας που λαμβάνει την εισφορά κατά γενικό κανόνα θα αυξηθεί, με εγγραφές στον λογαριασμό αναπροσαρμογής και όχι στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό.

20.139 Όταν ένα υφιστάμενο δάνειο ή μια υπάρχουσα εμπορική πίστωση πωλείται σε άλλη θεσμική μονάδα, η διαφορά μεταξύ της τιμής εξαγοράς και της τιμής της συναλλαγής καταγράφεται στον λογαριασμό αναπροσαρμογής του πωλητή και του αγοραστή κατά τη στιγμή της συναλλαγής.

Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων

20.140 Ο λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων περιλαμβάνει ροές που δεν είναι ούτε οικονομικές συναλλαγές ούτε αναπροσαρμογές. Για παράδειγμα, απεικονίζει τον αντίκτυπο μιας μεταβολής της τομεακής ταξινόμησης των μονάδων.

20.141 Όταν δεν υποδηλώνουν την ακύρωση οφειλής με ρητή ή σιωπηρή διμερή συμφωνία, οι διαγραφές δανείων δεν αποτελούν συναλλαγή και καταγράφονται στον λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων, χωρίς αντίκτυπο στην καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης.

Ισολογισμοί

20.142. Στους λογαριασμούς ΣΟΓΚ του τομέα της γενικής κυβέρνησης χρησιμοποιείται για τα περιουσιακά στοιχεία ο ίδιος ορισμός με εκείνον του κεφαλαίου 7. Η ταξινόμηση και η αξία των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων είναι ταυτόσημη στο ΕΣΛ και στις βασισμένες στο ΕΣΛ — ΣΟΓΚ.

20.143 Το σύνολο των υποχρεώσεων μπορεί να θεωρηθεί ως απόθεμα χρέους. Ωστόσο, ο ορισμός του δημόσιου χρέους (δηλ. του χρέους της γενικής κυβέρνησης) στο πλαίσιο της δημοσιονομικής εποπτείας αποκλίνει από το συνολικό απόθεμα υποχρεώσεων στο ΕΣΛ και στις ΣΟΓΚ, τόσο ως προς την έκταση των υποχρεώσεων που λαμβάνονται υπόψη όσο και ως προς την αποτίμηση.

20.144 Ορισμένα περιουσιακά στοιχεία αποτελούν χαρακτηριστικότερα περιουσιακά στοιχεία της γενικής κυβέρνησης: περιουσιακά στοιχεία πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως τα ιστορικά μνημεία· περιουσιακά στοιχεία υποδομής, όπως οδοί και τηλεπικοινωνιακές εγκαταστάσεις· και συμμετοχές στο μετοχικό κεφάλαιο δημόσιων επιχειρήσεων που δεν έχουν ισόδυναμο στον ιδιωτικό τομέα.

20.145 Στην πλευρά των υποχρεώσεων, δεν θα πρέπει κανονικά να καταγράφονται για τις μονάδες της γενικής κυβέρνησης υποχρεώσεις υπό μορφή συμμετοχικών τίτλων (ΑΦ.5). Ωστόσο, σε ένα πιο συγκεντρωτικό επίπεδο των υποτομέων της γενικής κυβέρνησης, μπορούν να εμφανισθούν υποχρεώσεις υπό μορφή συμμετοχικών τίτλων, αν οι οντότητες έχουν ταξινομηθεί στο εσωτερικό του τομέα της γενικής κυβέρνησης, ως αποτέλεσμα της δοκιμασίας «εμπορικού / μη εμπορικού χαρακτήρα».

20.146 Η καθαρή θέση είναι το εξισωτικό μέγεθος (B.90) του ισολογισμού:

Καθαρή θέση	=	Σύνολο περιουσιακών στοιχείων (ενεργητικού)
	μείον	Σύνολο υποχρεώσεων (παθητικού)

20.147 Τα ίδια κεφάλαια ισούνται με το άθροισμα της καθαρής θέσης (B.90) και των εκδοθέντων συμμετοχικών τίτλων (ΑΦ.5). Επομένως, στο ΕΣΛ τα ίδια κεφάλαια των μονάδων ορίζονται ως τα περιουσιακά στοιχεία μείον τις υποχρεώσεις, εξαιρουμένων των υποχρεώσεων που απορρέουν από συμμετοχικούς τίτλους, ενώ η καθαρή θέση ορίζεται ως τα περιουσιακά στοιχεία μείον τις υποχρεώσεις, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων που απορρέουν από συμμετοχικούς τίτλους. Η καθαρή θέση στο ΕΣΛ δεν είναι η ίδια με το μετοχικό κεφάλαιο ή την καθαρή θέση της λογιστικής επιχείρησης. Η καθαρή θέση, σύμφωνα με τη λογιστική επιχείρησης, πλησιάζει περισσότερο προς την έννοια των ιδίων κεφαλαίων που χρησιμοποιείται στο ΕΣΛ.

- 20.148 Όταν η καθαρή θέση (B.90) του τομέα της γενικής κυβέρνησης δεν μπορεί να υπολογισθεί, εξαιτίας της έλλειψης πληροφοριών για τον υπολογισμό του αποθέματος μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, αναφέρεται η χρηματοοικονομική καθαρή θέση (BF.90), η οποία παρουσιάζει τη διαφορά μεταξύ του συνόλου των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και του συνόλου των υποχρεώσεων.
- 20.149 Το ΕΣΛ αποτιμά τον ισολογισμό σε αγοραία αξία, εκτός τριών συγκεκριμένων μέσων: μετρητά και καταθέσεις (AF.2), δάνεια (AF.4) και λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί (AF.8). Για τα τρία αυτά μέσα, οι αξίες που καταγράφονται στους ισολογισμούς τόσο των πιστωτών όσο και των οφειλετών είναι τα ποσά του αρχικού κεφαλαίου που οι οφειλέτες είναι συμβατικά υπόχρεοι να εξοφλήσουν στους πιστωτές, ακόμη και στις περιπτώσεις που το δάνειο είχε συναφθεί υπό ή υπέρ το άρτιο, συμπεριλαμβανομένων των δεδουλευμένων τόκων.
- 20.150 Οι υποχρεώσεις από χρεόγραφα αποτιμώνται στην αγοραία αξία. Ακόμη και αν ο οφειλέτης δεσμεύεται μόνο για την αξία του αρχικού κεφαλαίου, η αγοραία αξία είναι σημαντική, διότι ο οφειλέτης υποχρεούται να καταβάλει μια μελλοντική ταμειακή ροή, η τρέχουσα αξία της οποίας κυμαίνεται ανάλογα με την απόδοση της αγοράς, η δε αγοραία αξία αντικατοπτρίζει την τιμή που θα έπρεπε να πληρώσει η γενική κυβέρνηση αν εξοφλούσε το μέσο εξαγοράζοντάς το στην αγορά.
- 20.151 Οι εισηγμένες μετοχές αποτιμώνται με χρήση της πλέον πρόσφατης χρηματιστηριακής τιμής κατά τη στιγμή της κατάρτισης του ισολογισμού. Οι μη εισηγμένες μετοχές δύνανται να αποτιμηθούν μέσω της σύγκρισης λόγων, λ.χ. του λόγου των ιδίων κεφαλαίων σε λογιστική αξία προς την αγοραία αξία των μετοχών, για παρόμοιες κατηγορίες εισηγμένων εταιρειών. Για την αποτίμηση των μη εισηγμένων μετοχών μπορούν να χρησιμοποιηθούν και άλλες προσεγγίσεις, όπως η χρησιμοποίηση των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας, μειώνοντας με τον τρόπο αυτό την καθαρή θέση στο μηδέν. Η εν λόγω προσέγγιση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τις δημόσιες επιχειρήσεις που παρουσιάζουν ενιαίο τύπο δραστηριότητας, όπως όταν η γενική κυβέρνηση κατέχει μετοχικό κεφάλαιο σε κεντρικές τράπεζες. Ωστόσο, δεν συνιστάται η χρήση των ιδίων κεφαλαίων σε λογιστική αξία χωρίς προσαρμογές, ούτε η χρήση της ονομαστικής αξίας των εκδοθεισών μετοχών.

Ενοποίηση

- 20.152 Η ενοποίηση είναι μια μέθοδος παρουσίασης των λογαριασμών για ένα σύνολο μονάδων σαν να αποτελούσαν μια ενιαία οντότητα (μονάδα, τομέα ή υποτομέα). Η μέθοδος αυτή συνεπάγεται την εξάλειψη των συναλλαγών και των αμοιβαίων αποθεματικών θέσεων, καθώς και των άλλων συναφών οικονομικών ροών μεταξύ των μονάδων που ενοποιούνται.
- 20.153 Η ενοποίηση είναι σημαντική για τον τομέα της γενικής κυβέρνησης και τους υποτομείς του. Για παράδειγμα, η αξιολόγηση της γενικής επίδρασης των ενεργειών της γενικής κυβέρνησης στο σύνολο της οικονομίας ή η βιωσιμότητα των εν λόγω ενεργειών είναι αποτελεσματικότερη όταν το μέτρο αυτών των ενεργειών εμφανίζεται ως σύνολο ενοποιημένων στατιστικών. Για τον συσχετισμό των συγκεντρωτικών μεγεθών του τομέα της γενικής κυβέρνησης με την οικονομία ως σύνολο, όπως στη σχέση εσόδων ή δαπανών προς το ΑΕγχΠ, είναι προτιμότερο να εξαλειφθούν οι εσωτερικές κινήσεις κεφαλαίων και να συμπεριληφθούν μόνο οι συναλλαγές με άλλους εγχώριους τομείς και με τον τομέα της αλλοδαπής. Η πτυχή αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική για τις ακόλουθες συναλλαγές:
- α) εισόδημα περιουσίας, λ.χ. τόκους·
 - β) τρέχουσες μεταβιβάσεις και κεφαλαιακές μεταβιβάσεις·
 - γ) συναλλαγές σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις.
- 20.154 Η ενοποίηση δεν επηρεάζει τα εξισωτικά μεγέθη, διότι τα ενοποιημένα στοιχεία εμφανίζονται συμμετρικά στο εσωτερικό κάθε λογαριασμού. Για παράδειγμα, μια επιχορήγηση από μια μονάδα της κεντρικής κυβέρνησης προς μια μονάδα της τοπικής αυτοδιοίκησης ενοποιείται με την εξάλειψη της δαπάνης από την κεντρική κυβέρνηση και του εσόδου από την τοπική αυτοδιοίκηση, αφήνοντας έτσι αμετάβλητη την καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης της γενικής κυβέρνησης.
- 20.155 Θεωρητικά, ο σκοπός της ενοποίησης είναι η εξάλειψη όλων των ροών μεταξύ των ενοποιημένων μονάδων, αλλά το ζήτημα πρέπει να αντιμετωπίζεται και από πρακτική σκοπιά. Στη θεωρία πάντα, οι συναλλαγές που εμφανίζονται στον λογαριασμό παραγωγής, όπως οι πωλήσεις και οι αγορές αγαθών και υπηρεσιών, δεν θα έπρεπε ή δεν μπορούν να ενοποιηθούν. Η απόφαση σχετικά με το επίπεδο λεπτομέρειας που θα εφαρμοσθεί στην ενοποίηση θα πρέπει να βασίζεται στη χρησιμότητα των στοιχείων που ενοποιούνται από πολιτική άποψη και στη σχετική σημασία των διαφόρων τύπων συναλλαγών ή αποθεμάτων.
- 20.156 Κατά την κατάρτιση των ενοποιημένων λογαριασμών της γενικής κυβέρνησης, το ΕΣΛ συνιστά την ενοποίηση των εξής σημαντικών συναλλαγών (κατά σειρά σπουδαιότητας):
- α) τρέχουσες μεταβιβάσεις και κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, όπως επιχορηγήσεις της κεντρικής κυβέρνησης προς χαμηλότερα επίπεδα διακυβέρνησης·
 - β) τόκοι που απορρέουν από την κατοχή χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων μεταξύ διαφόρων μονάδων της γενικής κυβέρνησης·
 - γ) συναλλαγές, λοιπές οικονομικές ροές και αποθέματα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όπως είναι λ.χ. τα δάνεια που χορηγούνται σε άλλους φορείς της γενικής κυβέρνησης ή οι αποκτήσεις αξιογράφων της γενικής κυβέρνησης από μονάδες κοινωνικής ασφάλισης.

- 20.157 Οι αγορές/πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ μονάδων της γενικής κυβέρνησης δεν ενοποιούνται στο ΕΣΛ. Αυτό γίνεται επειδή οι λογαριασμοί παρουσιάζουν τις πωλήσεις βάσει της παραγωγής και όχι βάσει της διάθεσης, με αποτέλεσμα να είναι δύσκολο να αποφασισθεί ποιος είναι ο έτερος συμβαλλόμενος στην εν λόγω παραγωγή. Επιπλέον, η ενδιάμεση ανάλωση και η παραγωγή ακολουθούν δύο διαφορετικούς κανόνες αποτίμησης (βασικές τιμές και τιμές αγοραστί), γεγονός που δημιουργεί πρόσθετες δυσχέρειες.
- 20.158 Οι φόροι ή οι επιδοτήσεις που καταβάλλονται από μια μονάδα ή οντότητα της γενικής κυβέρνησης σε μια άλλη δεν πρέπει να ενοποιούνται. Ωστόσο, οι φόροι και οι επιδοτήσεις επί προϊόντων δεν μπορούν να ενοποιηθούν στο σύστημα, διότι δεν υπάρχει αντίστοιχος τομεακός συμβαλλόμενος στο ΕΣΛ για τις συναλλαγές αυτές: τα αντίστοιχα ποσά δεν προσδιορίζονται ως δαπάνες και έσοδα (αντιστοίχως), αλλά συμπεριλαμβάνονται στην αξία της ενδιάμεσης ανάλωσης ή των πωλήσεων ή εξαιρούνται απ' αυτήν.
- 20.159 Οι αποκτήσεις/διαθέσεις μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των συναλλαγών στο εσωτερικό του τομέα της γενικής κυβέρνησης που αφορούν γη, κτίρια και εξοπλισμό, δεν ενοποιούνται, επειδή ήδη εμφανίζονται σε καθαρή βάση στον λογαριασμό: αποκτήσεις μείον διαθέσεις. Οι ενοποιημένοι και οι μη ενοποιημένοι λογαριασμοί δείχνουν πάντοτε ίσα ποσά για τα εν λόγω στοιχεία.
- 20.160 Ορισμένοι τύποι συναλλαγών που φαίνεται να λαμβάνουν χώρα μεταξύ δύο μονάδων της γενικής κυβέρνησης δεν ενοποιούνται ποτέ, επειδή αναδρομολογούνται προς άλλες μονάδες στο σύστημα. Για παράδειγμα: Οι εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές, είτε πληρώνονται στην κοινωνική ασφάλιση είτε σε συνταξιοδοτικά ταμεία της γενικής κυβέρνησης, θεωρείται ότι καταβάλλονται στον εργαζόμενο ως μέρος της αμοιβής του και στη συνέχεια καταβάλλονται από τον εργαζόμενο στο ταμείο. Οι φόροι τους οποίους παρακρατούν μονάδες της γενικής κυβέρνησης από την αμοιβή των υπαλλήλων τους, όπως οι φόροι που εισπράττονται στην πηγή και καταβάλλονται σε άλλους υποτομείς της γενικής κυβέρνησης, θεωρείται ότι καταβάλλονται απευθείας από τους εργαζομένους. Η γενική κυβέρνηση ως εργοδότης ενεργεί απλώς ως εισπρακτικός φορέας, στην εν λόγω περίπτωση, για λογαριασμό της δεύτερης μονάδας της γενικής κυβέρνησης.
- 20.161 Η ενοποίηση προσκρούει σε ορισμένες πρακτικές δυσχέρειες. Για παράδειγμα, όταν στους λογαριασμούς μιας μονάδας εντοπίζεται μια συναλλαγή που πρέπει να ενοποιηθεί, αναμένεται η εμφάνιση της αντίστοιχης συνδιαλλαγής στους λογαριασμούς της αντίστοιχης μονάδας· αυτή όμως ενδέχεται να μην υπάρχει εκεί, διότι μπορεί να έχει καταγραφεί σε διαφορετική περίοδο, να έχει διαφορετική αξία ή να έχει ταξινομηθεί σε διαφορετικό είδος συναλλαγής λόγω διαφορετικών λογιστικών πρακτικών. Οι δυσκολίες αυτές είναι εγγενείς στο σύστημα τετραπλής καταγραφής που χρησιμοποιείται στο ΕΣΛ, αλλά μπορεί να εμφανίζονται με τρόπο περισσότερο εμφανή στις συναλλαγές μεταξύ μονάδων του τομέα της γενικής κυβέρνησης.

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

- 20.162 Οι αρχές των εθνικών λογαριασμών εφαρμόζονται στον τομέα της γενικής κυβέρνησης με τον ίδιο τρόπο όπως στους λοιπούς τομείς της οικονομίας. Ωστόσο, λόγω της οικονομικής φύσης των δραστηριοτήτων των μονάδων της γενικής κυβέρνησης ή για πρακτικούς λόγους, στο παρόν τμήμα παρέχονται ορισμένοι πρόσθετοι κανόνες.
- 20.163 Ομοίως, οι αρχές των εθνικών λογαριασμών εφαρμόζονται με τον ίδιο τρόπο όπως για τη μέτρηση των εσόδων και των δαπανών της γενικής κυβέρνησης. Ωστόσο, οι αρχές αυτές, συμπεριλαμβανομένης ειδικότερα της αρχής της καταγραφής των μεγεθών σε δεδουλευμένη βάση, εφαρμόζονται έχοντας υπόψη ότι οι περιορισμοί της γενικής κυβέρνησης σε θέματα φερεγγυότητας και ρευστότητας διαφέρουν θεμελιωδώς από εκείνους άλλων μεγεθών. Αν οι δαπάνες καταγράφονται στους λογαριασμούς της γενικής κυβέρνησης όταν αναλαμβάνεται η σχετική υποχρέωση από κάθε μονάδα της γενικής κυβέρνησης, ανεξαρτήτως της σημαντικής καθυστέρησης της πληρωμής, τα έσοδα θα πρέπει να καταγράφονται στους λογαριασμούς μόνο όταν υπάρχει μεγάλη προσδοκία και επαρκής βεβαιότητα ότι η αντίστοιχη ταμειακή ροή όντως θα υλοποιηθεί.
- 20.164 Κατά την ταξινόμηση μιας συναλλαγής, οι αρμόδιοι της εθνικής λογιστικής δεν δεσμεύονται από τον χαρακτηρισμό της συναλλαγής στους δημόσιους λογαριασμούς της γενικής κυβέρνησης ή στα λογιστικά βιβλία μιας εταιρείας. Για παράδειγμα, μια σημαντική πληρωμή στη γενική κυβέρνηση, που πραγματοποιείται από τα αποθεματικά της εταιρείας ή από πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων και καλείται «μέρισμα» στους δημόσιους λογαριασμούς, ταξινομείται ως υπερβολικό μέρισμα και καταγράφεται ως χρηματοοικονομική συναλλαγή στους εθνικούς λογαριασμούς — αποτελεί απόληψη μετοχικού κεφαλαίου. Η απεικόνιση της οικονομικής πραγματικότητας, όταν αυτή διαφέρει από τη νομική μορφή, αποτελεί θεμελιώδη λογιστική αρχή, που αποσκοπεί στο να επιτευχθεί συνοχή και να εξασφαλισθεί ότι συναλλαγές παρόμοιου τύπου παράγουν παρόμοια αποτελέσματα στους μακροοικονομικούς λογαριασμούς, ανεξαρτήτως των νομικών ρυθμίσεων. Η πτυχή αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία για τις συναλλαγές στις οποίες συμμετέχει η γενική κυβέρνηση.

Φορολογικά έσοδα

Χαρακτήρας των φορολογικών εσόδων

- 20.165 Οι φόροι αποτελούν υποχρεωτικές μη ανταποδοτικές πληρωμές, σε χρήμα ή σε είδος, που πραγματοποιούνται από τις θεσμικές μονάδες προς τη γενική κυβέρνηση ή προς υπερεθνικές αρχές που ασκούν τις κυριαρχές ή άλλες εξουσίες τους. Συνήθως αποτελούν το σημαντικότερο τμήμα των εσόδων της γενικής κυβέρνησης. Στο πλαίσιο του συστήματος οι φόροι θεωρούνται συναλλαγές, διότι λογίζεται ότι αποτελούν αλληλεπίδραση μεταξύ μονάδων η οποία γίνεται βάσει αμοιβαίας συμφωνίας. Οι φόροι περιγράφονται ως μη ανταποδοτικοί, διότι ο δημόσιος τομέας δεν παρέχει τίποτε ανάλογο του καταβληθέντος ποσού ως αντάλλαγμα στη συγκεκριμένη μονάδα που προέβη στην πληρωμή.

- 20.166 Ωστόσο, υπάρχουν περιπτώσεις κατά τις οποίες η γενική κυβέρνηση παρέχει κάτι προς τη συγκεκριμένη μονάδα έναντι της πληρωμής, με τη μορφή της απευθείας χορήγησης μιας άδειας ή μιας έγκρισης. Στην περίπτωση αυτή, η πληρωμή αποτελεί μέρος μιας υποχρεωτικής διαδικασίας που εγγυάται την ορθή αναγνώριση της κυριότητας και επιτρέπει να εξασφαλίζεται ότι οι δραστηριότητες εκτελούνται σύμφωνα με τον νόμο. Για να ταξινομηθούν οι εν λόγω πληρωμές ως φόροι ή ως πώληση υπηρεσίας ή ως πώληση περιουσιακού στοιχείου από τη γενική κυβέρνηση, απαιτούνται πρόσθετοι κανόνες. Οι κανόνες αυτοί αναφέρονται στο κεφάλαιο 4.

Εκπτώσεις φόρου

- 20.167 Οι φορολογικές ελαφρύνσεις δύνανται να λάβουν τη μορφή φορολογικής απαλλαγής ή μείωσης, που αφαιρείται από τη φορολογική βάση (δηλ. από το φορολογητέο εισόδημα), ή έκπτωσης φόρου, που αφαιρείται απευθείας από τον φόρο που θα όφειλε διαφορετικά να καταβάλει το δικαιούχο νοικοκυριό ή η δικαιούχος εταιρεία. Οι εκπτώσεις φόρου μπορεί να είναι πληρωτέες, με την έννοια ότι κάθε ποσό της έκπτωσης που υπερβαίνει τη φορολογική υποχρέωση πληρώνεται στο δικαιούχο. Αντίθετα, ορισμένες εκπτώσεις φόρου είναι μη πληρωτέες και ονομάζονται «μη ανακτήσιμες». Αυτές περιορίζονται στο ποσό της φορολογικής υποχρέωσης.
- 20.168 Στους εθνικούς λογαριασμούς, μια φορολογική ελάφρυνση που ενσωματώνεται στο φορολογικό σύστημα καταγράφεται ως μείωση της φορολογικής υποχρέωσης και, επομένως, ως μείωση των φορολογικών εσόδων της γενικής κυβέρνησης. Αυτό ισχύει για τις φορολογικές απαλλαγές και μειώσεις, καθώς αυτές συνεκτιμώνται άμεσα στον υπολογισμό της φορολογικής υποχρέωσης. Το ίδιο ισχύει και για τις μη πληρωτέες εκπτώσεις φόρου, διότι η αξία τους για τον φορολογούμενο περιορίζεται στο ποσό της φορολογικής του υποχρέωσης. Αντίθετα, αυτό δεν ισχύει για τις πληρωτέες εκπτώσεις φόρου, οι οποίες εξ ορισμού δύνανται να επηρεάζουν τόσο τους μη φορολογούμενους όσο και τους φορολογούμενους. Καθώς είναι πληρωτέες, οι πληρωτέες εκπτώσεις φόρου ταξινομούνται ως δαπάνη και καταγράφονται ως δαπάνη για το συνολικό τους ποσό. Επομένως, τα φορολογικά έσοδα της γενικής κυβέρνησης είναι τα οφειλόμενα, χωρίς μείωση βάσει των χορηγούμενων πληρωτέων εκπτώσεων φόρου, και οι δαπάνες του τομέα της γενικής κυβέρνησης θα συμπεριλαμβάνουν όλες τις χορηγούμενες πληρωτέες πιστώσεις φόρου. Αυτό δεν επηρεάζει την καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης της γενικής κυβέρνησης, αλλά έχει αντίκτυπο τόσο στη φορολογική επιβάρυνση όσο και στις δαπάνες της γενικής κυβέρνησης, καθώς και στις αντίστοιχες σχέσεις (λόγους) ως προς το ΔΕΥΓΠ. Η παρουσίαση των στατιστικών πρέπει να επιτρέπει τον υπολογισμό των εκπτώσεων φόρου σε καθαρή βάση.

Ποσά προς καταγραφή

- 20.169 Η σωστή καταγραφή των φορολογικών εσόδων έχει ουσιαστική σημασία για τη μέτρηση των δραστηριοτήτων και των επιδόσεων της γενικής κυβέρνησης. Τα καταγραφόμενα ποσά πρέπει να αντιστοιχούν στα ποσά που είναι όντως πιθανό να εισπραχθούν από τη γενική κυβέρνηση. Αυτό σημαίνει ότι ποσά που δηλώνονται αλλά κρίνονται μη ανακτήσιμα δεν πρέπει να καταγράφονται ως έσοδα.

Μη εισπράξιμα ποσά

- 20.170 Σε όλες τις περιπτώσεις, πρέπει να καταγράφονται μόνο τα ποσά που η γενική κυβέρνηση προσδοκά πραγματικά να εισπράξει. Οι μη εισπράξιμοι φόροι δεν πρέπει να υπολογίζονται στην καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης της γενικής κυβέρνησης και, γενικά, ούτε στο σύνολο των εσόδων. Επομένως, ο αντίκτυπος που έχουν στην καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης της γενικής κυβέρνησης οι φόροι και οι κοινωνικές εισφορές που καταγράφονται στο σύστημα σε δεδουλευμένη βάση πρέπει να ισοδυναμεί, σε μια εύλογη χρονική περίοδο, με τα αντίστοιχα ποσά που όντως εισπράχθηκαν. Οι κανόνες για την καταγραφή των φόρων και των κοινωνικών εισφορών εκτίθενται στο κεφάλαιο 4.

Χρόνος καταγραφής

Καταγραφή σε δεδουλευμένη βάση

- 20.171 Η λογιστική σε δεδουλευμένη βάση καταγράφει τις ροές κατά τον χρόνο δημιουργίας, μετασχηματισμού, ανταλλαγής, μεταβίβασης ή απόσβεσης της οικονομικής αξίας. Η καταγραφή αυτή διαφέρει από την καταγραφή σε ταμειακή βάση και, κατ'αρχήν, από την καταγραφή βάσει της ημερομηνίας κατά την οποία γίνονται απαιτητές οι πληρωμές, η οποία ορίζεται ως η ύστατη χρονική στιγμή κατά την οποία μπορούν να πραγματοποιηθούν οι πληρωμές χωρίς προσυζητήσεις ή κυρώσεις. Κάθε χρονικό διάστημα μεταξύ της στιγμής που η πληρωμή καθίσταται δεδουλευμένη και της στιγμής που όντως εκτελείται καταχωρίζεται με την καταγραφή εισπρακτέου ή πληρωτέου ποσού στους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς. Η καταγραφή στο ΕΣΛ γίνεται σε δεδουλευμένη βάση. Για ορισμένες συναλλαγές, όπως η πληρωμή μερισμάτων ή ορισμένες ειδικές μεταβιβάσεις, χρησιμοποιείται η ημερομηνία κατά την οποία η πληρωμή καθίσταται απαιτητή.

Καταγραφή των φόρων σε δεδουλευμένη βάση

- 20.172 Για τη γενική κυβέρνηση, η καταγραφή των εσόδων και των απαιτήσεων κατά τη χρονική στιγμή του υποκείμενου συμβάντος είναι ιδιαίτερα δυσχερής, διότι συχνά οι καταγραφές της γενικής κυβέρνησης, λ.χ. για τους φόρους, γίνονται σε ταμειακή βάση. Όταν οι δεδουλευμένοι φόροι υπολογίζονται βάσει εκτιμήσεων των οφειλόμενων φόρων, υπάρχει κίνδυνος καταγραφής υπερβολικού ποσού φορολογικών εσόδων, που αποτελούν κρίσιμης σημασίας χρηματοοικονομικό συγκεντρωτικό μέγεθος της γενικής κυβέρνησης.
- 20.173 Το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της στιγμής που μια συναλλαγή καταγράφεται ως δεδουλευμένη στους μη χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς και της στιγμής που πραγματοποιείται όντως η πληρωμή καλύπτεται με την καταγραφή ενός εισπρακτέου λογαριασμού στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό των λογαριασμών της μιας πλευράς και ενός πληρωτέου λογαριασμού στους λογαριασμούς της άλλης. Όταν πραγματοποιείται προς τη γενική κυβέρνηση μια προκαταβολική πληρωμή, που καλύπτει δύο ή περισσότερες λογιστικές περιόδους, καταγράφεται στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό της γενικής κυβέρνησης για τα οφειλόμενα κατά τις μελλοντικές περιόδους ποσά ένας πληρωτέος λογαριασμός, ο οποίος είναι μια μορφή δανεισμού. Η υποχρέωση αυτή εξαλείφεται κατά την καταγραφή των οφειλόμενων ποσών της συναλλαγής κατά τις μελλοντικές περιόδους. Ωστόσο, η καταγραφή αυτής της υποχρέωσης γίνεται μόνο όταν η γενική κυβέρνηση οφείλει, βάσει του νόμου ή βάσει τεκμαρτής υποχρέωσης, να προβεί σε επιστροφή προκαταβληθέντων ποσών στον πληρωτή, αν το φορολογητέο γεγονός δεν έλαβε χώρα.

- 20.174 Σύμφωνα με την καταγραφή σε δεδουλευμένη βάση, οι φόροι πρέπει να καταγράφονται όταν λαμβάνουν χώρα οι δραστηριότητες, οι συναλλαγές ή τα άλλα γεγονότα που δημιουργούν την υποχρέωση καταβολής φόρου (με άλλα λόγια, όταν συμβαίνουν τα φορολογητέα γεγονότα) και όχι όταν καθίστανται απαιτητές ή πραγματοποιούνται οι πληρωμές. Συνήθως ο χρόνος αυτός είναι η στιγμή που το εισόδημα θεωρείται δεδουλευμένο ή η στιγμή πραγματοποίησης μιας συναλλαγής (όπως είναι η αγορά αγαθών και υπηρεσιών) που δημιουργεί την υποχρέωση, στον βαθμό που η φορολογική υποχρέωση μπορεί να μετρηθεί με αξιόπιστο τρόπο. Οι διάφορες θεσμικές φορολογικές ρυθμίσεις (ύπαρξη ή μη φορολογικών αποτιμήσεων, όπως είναι οι φορολογικοί κατάλογοι) ενδέχεται στην πράξη να οδηγήσουν στη χρήση διαφορετικών μεθόδων καταγραφής, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του φόρου. Ως εκ τούτου, ιδίως όταν δεν υφίστανται αξιόπιστες αποτιμήσεις ή όταν τα ποσά που δεν είναι πιθανό να εισπραχθούν δεν μπορούν να εκτιμηθούν με αξιόπιστο τρόπο, η χρονικά προσαρμοσμένη ταμειακή μέθοδος θεωρείται αποδεκτό υποκατάστατο της μεθόδου καταγραφής σε δεδουλευμένη βάση.
- 20.175 Στην πράξη, όταν οι φόροι βασίζονται σε αποτιμήσεις, επιτρέπεται κάποια ευελιξία όσον αφορά τον χρόνο καταγραφής στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η μέτρηση δεν μπορεί να γίνει με αξιόπιστο τρόπο πριν από τον χρόνο της αποτίμησης. Ειδικότερα, για τους φόρους εισοδήματος, τα φορολογικά συστήματα μπορεί να απαιτούν την κατάρτιση φορολογικών καταλόγων ή αποτιμήσεις φόρου άλλης μορφής πριν γίνουν γνωστά τα οφειλόμενα ποσά φόρων με αξιόπιστο τρόπο, λαμβανομένων υπόψη των μεταβολών των φορολογικών συντελεστών και των τελικών διακανονισμών. Αυτή η χρονική στιγμή, η οποία θα μπορούσε να είναι εκείνη κατά την οποία επηρεάζεται η οικονομική συμπεριφορά των νοικοκυριών, είναι ένας αποδεκτός χρόνος για την καταγραφή. Δεν πρόκειται κατ' ανάγκη για τη λογιστική περίοδο κατά την οποία λαμβάνεται η πληρωμή.

Τόκοι

- 20.176 Οι τόκοι αποτελούν δαπάνη που βαρύνει τον οφειλέτη για τη χρήση των κεφαλαίων άλλης μονάδας. Βάσει των όρων του χρηματοοικονομικού μέσου που έχει συναφθεί και συμφωνηθεί μεταξύ του πιστωτή και του οφειλέτη, ο τόκος (D.41) είναι το ποσόν που υποχρεούται να καταβάλει ο οφειλέτης στον πιστωτή για μια καθορισμένη χρονική περίοδο, χωρίς μείωση του ποσού του αρχικού οφειλόμενου κεφαλαίου.
- 20.177 Ο τόκος ταξινομείται στο εισόδημα περιουσίας (D.4). Αντίθετα από τα μερίσματα (D.421), ο τόκος (D.41) προσφέρει στον κάτοχο/δανειστή ένα σταθερό και προκαθορισμένο εισόδημα (ή ένα εισόδημα που υπολογίζεται σε συνάρτηση με μια συμφωνημένη βάση αναφοράς, σε περίπτωση κυμαινόμενου επιτοκίου). Συνήθως οι τόκοι αποτελούν σημαντική δαπάνη για τη γενική κυβέρνηση, δεδομένου ότι συχνά οι φορείς της γενικής κυβέρνησης είναι διαρθρωτικοί δανειολήπτες στην αγορά.
- 20.178 Στο σύστημα, οι τόκοι καταγράφονται σε δεδουλευμένη βάση, ήτοι πιστώνονται συνεχώς, με την πάροδο του χρόνου, στον δανειστή επί του ποσού του οφειλόμενου αρχικού κεφαλαίου.
- 20.179 Υπάρχουν δύο τρόποι με τους οποίους μπορεί να προσδιοριστεί η αξία που έχουν στη διάρκεια της ζωής τους τα αξιόγραφα που εκδόθηκαν υπό το άρτιο, όταν το ισχύον επιτόκιο διαφέρει από το επιτόκιο που ίσχυε όταν εκδόθηκε το αξιόγραφο. Η προσέγγιση από τη σκοπιά του οφειλέτη συνίσταται στην αντιμετώπιση του θέματος από τη σκοπιά της μονάδας έκδοσης του αξιογράφου, ενώ στην προσέγγιση από τη σκοπιά του πιστωτή το ζήτημα αντιμετωπίζεται από τη σκοπιά της μονάδας που κατέχει το αξιόγραφο. Σύμφωνα με την προσέγγιση από τη σκοπιά του οφειλέτη, χρησιμοποιείται το αρχικά συμφωνημένο επιτόκιο καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του αξιογράφου. Σύμφωνα με την προσέγγιση από τη σκοπιά του πιστωτή, χρησιμοποιείται το τρέχον επιτόκιο για την εκτίμηση του τόκου μεταξύ δύο οποιωνδήποτε χρονικών στιγμών κατά τη διάρκεια της ζωής του αξιογράφου.
- 20.180 Οι δεδουλευμένοι τόκοι καταγράφονται σύμφωνα με την προσέγγιση από τη σκοπιά του οφειλέτη, η οποία βασίζεται στο επιτόκιο ή την απόδοση που ίσχυε κατά τον χρόνο δημιουργίας του χρηματοοικονομικού μέσου. Επομένως, η δαπάνη τόκων που θα πρέπει να καταγραφεί για τα χρεόγραφα σταθερού επιτοκίου δεν κυμαίνεται διαχρονικά συνάρτησις των διακυμάνσεων της αγοράς, μολονότι η αγοραία αξία των αξιογράφων κυμαίνεται και, συνεπώς, το κόστος ευκαιρίας του εν λόγω χρέους ποικίλλει. Με τον τρόπο αυτό, η δαπάνη για τόκους αποφεύγει τη μεταβλητότητα που συνεπάγεται η προσέγγιση από τη σκοπιά του πιστωτή. Η επαναγορά των αξιογράφων στην αγορά, σε τιμή ανώτερη ή κατώτερη του απομένοντος οφειλόμενου αρχικού κεφαλαίου (υπέρ ή υπό το άρτιο), δεν οδηγεί σε καμία εγγραφή εσόδων ή δαπανών κατά τον χρόνο της αγοράς ή μετά απ' αυτήν. Αντίθετα, κάθε διαφορά που προκύπτει από την υπέρ ή υπό το άρτιο επαναγορά αντικατοπτρίζει τον διακανονισμό (που καταγράφεται στους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς) ενός κέρδους ή μιας ζημίας κτήσης που επήλθε στο παρελθόν και καταγράφηκε στους λογαριασμούς αναπροσαρμογής τη στιγμή εκείνη.
- 20.181 Η καταγραφή των τόκων σε δεδουλευμένη βάση έχει ως συνέπεια, λ.χ. για ένα αξιόγραφο, την καταγραφή της σωρευτικής επιβάρυνσης των δεδουλευμένων τόκων από τη στιγμή έκδοσης του αξιογράφου, χωρίς να αναμένεται η πρώτη πληρωμή τοκομεριδίου (συνήα το επόμενο έτος, στην κλασική περίπτωση αξιογράφου με ετήσια πληρωμή τοκομεριδίων). Αυτό σημαίνει επίσης ότι οι δεδουλευμένοι τόκοι επί των αξιογράφων αρχίζουν να εμφανίζονται ως υποχρέωση από τη στιγμή που οι τόκοι επανεπενδύονται στο περιουσιακό στοιχείο που τους αποδίδει. Ως εκ τούτου, το απόθεμα των εκκρεμούντων δεδουλευμένων τόκων πρέπει πάντα να προστίθεται στην αξία του κεφαλαίου του υποκείμενου μέσου και, επομένως, κάθε πληρωμή τόκων μειώνει την υποχρέωση του οφειλέτη. Αυτή η βασική αρχή καλύπτει όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα που συνεπάγονται την καταβολή τόκων.
- 20.182 Σε πολλές χώρες, τα έντοκα γραμμάτια ή τα ομόλογα των φορέων της γενικής κυβέρνησης εκδίδονται σε ανταλλάξιμες (αντικαταστατέες) δόσεις, επί σειρά ετών, με τους ίδιους όρους που διέπουν το ονομαστικό επιτόκιο. Επειδή η απόδοση των αξιογράφων στην αγορά κατά τον χρόνο της μετέπειτα πώλησης των δόσεων κυμαίνεται, κάθε δόση πωλείται στην πραγματικότητα υπέρ ή υπό το άρτιο. Επομένως, το επιτόκιο που συμφωνήθηκε κατά τον χρόνο έκδοσης του ομολόγου χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των τόκων, οι οποίοι θα ποικίλλουν για κάθε δόση, πράγμα που αντικατοπτρίζει τις διαφορετικές αποσβέσεις των υπέρ ή υπό το άρτιο ποσών, κατά τρόπο ανάλογο με την απόσβεση των υπό το άρτιο ποσών (εκπτώσεων) των ομολόγων χωρίς τοκομερίδιο.

- 20.183 Η τιμή έκδοσης των ομολόγων και των εντόκων γραμματίων που εκδίδονται σε ανταλλάξιμες (αντικαταστατές) δόσεις και φέρουν τοκομερίδια περιλαμβάνει ένα ποσό για τα δεδουλευμένα μέχρι τη συγκεκριμένη ημερομηνία τοκομερίδια, τα οποία στην πράξη «πωλούνται» τη στιγμή της έκδοσης. Τα εν λόγω πωλούμενα τοκομερίδια δεν αποτελούν έσοδο της γενικής κυβέρνησης κατά τον χρόνο πώλησης ούτε αντιμετωπίζονται ως ποσό υπέρ το άρτιο. Θεωρούνται μάλλον ως χρηματοδοτική προκαταβολή.

Ομόλογα υπό το άρτιο και ομόλογα χωρίς τοκομερίδιο

- 20.184 Τα ομόλογα χωρίς τοκομερίδιο αποτελούν μέσα στο πλαίσιο των οποίων ο οφειλέτης δεν έχει υποχρέωση να πραγματοποιήσει καμία πληρωμή προς τον πιστωτή μέχρι την εξόφληση του ομολόγου. Το ποσό του δανεισθέντος κεφαλαίου είναι χαμηλότερο από την αξία του ομολόγου που θα εξοφληθεί από τον οφειλέτη. Στην πραγματικότητα, η υποχρέωση του οφειλέτη εξαλείφεται με μια ενιαία καταβολή κατά τη λήξη, η οποία καλύπτει συγχρόνως το αρχικό κεφάλαιο και τους δεδουλευμένους τόκους που προέκυψαν κατά τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου. Η διαφορά μεταξύ του ποσού που καταβάλλεται κατά τη λήξη της σύμβασης και του αρχικά χορηγηθέντος ποσού αποτελεί τόκο και κατανέμεται στις λογιστικές περιόδους μεταξύ της έναρξης και της λήξης της σύμβασης. Οι τόκοι που αντιστοιχούν σε κάθε περίοδο αντιμετωπίζονται σαν να είχαν καταβληθεί από τον οφειλέτη και στη συνέχεια να επανεπενδύθηκαν ως πρόσθετο ποσό της ίδιας υποχρέωσης. Οι δαπάνες τόκων και οι αυξήσεις της υποχρέωσης καταγράφονται στη συνέχεια συγχρόνως για κάθε περίοδο.

- 20.185 Η βαθμιαία αύξηση της αγοραίας αξίας ενός ομολόγου λόγω της συσσώρευσης δεδουλευμένων και επανεπενδυόμενων τόκων αντικατοπτρίζει αύξηση του αρχικού κεφαλαίου, δηλαδή του μεγέθους του περιουσιακού στοιχείου.

- 20.186 Η ίδια αρχή εφαρμόζεται στα ομόλογα που εκδίδονται υπό το άρτιο ή υπέρ το άρτιο. Στην περίπτωση αυτή, η δαπάνη τόκων που πρέπει να καταγραφεί είναι το ποσό των δεδουλευμένων τόκων του τοκομεριδίου, όπως ορίζεται στη σύμβαση, συν το ποσό αύξησης κάθε περιόδου που οφείλεται στη διαφορά μεταξύ της τιμής εξόφλησης και της τιμής έκδοσης.

Αξίογραφα συνδεδεμένα με δείκτη (δεικτοποιημένα)

- 20.187 Τα δεικτοποιημένα αξιόγραφα είναι χρηματοοικονομικά μέσα, συνήθως μακροπρόθεσμα ομόλογα, για τα οποία τα ποσά των περιοδικών πληρωμών και/ή το κεφάλαιο συνδέονται με τιμαριθμικό ή άλλο δείκτη. Όλες οι πρόσθετες πληρωμές προς τους πιστωτές λόγω μεταβολών του δείκτη θεωρούνται τόκοι, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης του αρχικού κεφαλαίου, και καταγράφονται σε δεδουλευμένη βάση. Όταν η αξία του αρχικού κεφαλαίου συνδέεται με δείκτη, η διαφορά μεταξύ της τιμής εξόφλησης και της τιμής έκδοσης αντιμετωπίζεται ως τόκος παραγόμενος καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του περιουσιακού στοιχείου, επιπλέον κάθε οφειλόμενου τόκου για την εν λόγω περίοδο.

Χρηματοοικονομικά παράγωγα

- 20.188 Οι διακανονισμοί συναλλαγών ανταλλαγής (swaps) δεν θεωρούνται εισοδήματα περιουσίας στο πλαίσιο του ΕΣΛ. Οι διακανονισμοί που συνδέονται με χρηματοοικονομικά παράγωγα αποτελούν χρηματοοικονομικές συναλλαγές, οι οποίες θα πρέπει να καταγράφονται κατά τη στιγμή της πραγματικής ανταλλαγής του χρηματοοικονομικού μέσου.

Δικαστικές αποφάσεις

- 20.189 Όταν ένα δικαστήριο αποφασίζει ότι πρέπει να καταβληθεί μια αποζημίωση ή να ακυρωθεί μια συναλλαγή, εξαιτίας συμβάντων του παρελθόντος ή σε σχέση με συμβάντα του παρελθόντος, ο χρόνος καταγραφής της δαπάνης ή του εσόδου είναι η στιγμή κατά την οποία, αφενός, οι δικαιούχοι έχουν αυτόματο και αναμφισβήτητο δικαίωμα να λάβουν ένα συγκεκριμένο ποσό το οποίο μπορεί να προσδιορισθεί μεμονωμένα και, αφετέρου, είναι απίθανο να μη διεκδικήσουν το ποσό που δικαιούνται. Αν το δικαστήριο αποφανθεί απλώς ότι οφείλεται καταρχήν κάποια αποζημίωση ή αν οι απαιτήσεις πρέπει να επανεξετασθούν ως προς την επιλεξιμότητά τους και τον προσδιορισμό του ποσού από διοικητικές υπηρεσίες, η δαπάνη ή το έσοδο καταγράφεται μόλις προσδιορισθεί με αξιόπιστο τρόπο η αξία της υποχρέωσης.

Στρατιωτικές δαπάνες

- 20.190 Τα στρατιωτικά οπικά συστήματα, συμπεριλαμβανομένων των οχημάτων και του λοιπού εξοπλισμού, όπως πολεμικά πλοία, υποβρύχια, στρατιωτικά αεροσκάφη, τεθωρακισμένα οχήματα, φορείς και εκτοξευτές πυραύλων κ.λπ., χρησιμοποιούνται συνεχώς στην παραγωγή υπηρεσιών άμυνας. Πρόκειται για πάγια περιουσιακά στοιχεία, όπως εκείνα που χρησιμοποιούνται συνεχώς για περισσότερο από ένα έτος στη μη στρατιωτική παραγωγή. Η απόκτησή τους καταγράφεται ως ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου, ήτοι ως κεφαλαιουχική δαπάνη. Τα είδη μιας χρήσης, όπως πυρομαχικά, πυραύλοι, ρουκέτες και βόμβες, αντιμετωπίζονται ως στρατιωτικά αποθέματα. Ωστόσο, ορισμένοι τύποι βαλλιστικών πυραύλων θεωρείται ότι παρέχουν διαρκή υπηρεσία αποτροπής και, επομένως, πληρούν τα γενικά κριτήρια ταξινόμησής τους ως πάγιων περιουσιακών στοιχείων.

- 20.191 Ο χρόνος καταγραφής της απόκτησης του περιουσιακού στοιχείου είναι ο χρόνος μεταβίβασης της κυριότητας του περιουσιακού στοιχείου. Στην περίπτωση μακροχρόνιων συμβάσεων που αφορούν πολύπλοκα συστήματα, ο χρόνος καταγραφής της μεταβίβασης των περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει να είναι ο χρόνος της πραγματικής παράδοσης των περιουσιακών στοιχείων και όχι ο χρόνος της πληρωμής σε μετρητά. Αν ορισμένες μακροχρόνιες συμβάσεις καλύπτουν επιπλέον την παροχή υπηρεσιών, οι δαπάνες της γενικής κυβέρνησης θα πρέπει να καταγράφονται κατά τη στιγμή της παροχής των υπηρεσιών, χωριστά από την προμήθεια των περιουσιακών στοιχείων.

- 20.192 Αν ο στρατιωτικός εξοπλισμός παρέχεται με καθεστώς μίσθωσης, η συναλλαγή καταγράφεται πάντα ως χρηματοδοτική μίσθωση και όχι ως λειτουργική μίσθωση. Αυτό συνεπάγεται ότι η καταγραφή μιας απόκτησης στρατιωτικού περιουσιακού στοιχείου συνδυάζεται με την εμφάνιση τεκμαρτού δανείου από τη γενική κυβέρνηση ως μισθωτή. Ως εκ τούτου, οι πληρωμές από τη γενική κυβέρνηση καταγράφονται ως εξυπηρέτηση χρέους, κατά ένα μέρος ως αποπληρωμή δανείου και κατά ένα μέρος ως τόκοι.

Σχέσεις της γενικής κυβέρνησης με τις δημόσιες επιχειρήσεις

Μετοχικές επενδύσεις σε δημόσιες επιχειρήσεις και διανομή των κερδών τους

- 20.193 Οι μονάδες της γενικής κυβέρνησης έχουν στενή σχέση με τις δημόσιες επιχειρήσεις και οιονεί εταιρείες που κατέχουν. Παρά τη στενή αυτή σχέση, οι ροές μεταξύ μιας μονάδας της γενικής κυβέρνησης και της ελεγχόμενης απ' αυτήν επιχείρησης ή οιονεί εταιρείας που σχετίζονται με τη μετοχική της επένδυση αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο όπως οι ροές μεταξύ οποιασδήποτε εταιρείας και των ιδιοκτητών της: μετοχικές επενδύσεις από τον επενδυτή προς τη μονάδα επένδυσης· διανομές κερδών από τη μονάδα επένδυσης προς τον επενδυτή.

Μετοχική επένδυση

- 20.194 Μετοχική επένδυση υπάρχει όταν οι οικονομικοί παράγοντες θέτουν κεφάλαια στη διάθεση εταιρειών, με αντάλλαγμα την υπόσχεση μελλοντικών μερισμάτων ή άλλων τύπων απόδοσης. Το επενδύσιμο ποσό είναι γνωστό ως μετοχικό κεφάλαιο και είναι μέρος των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας, ενώ η εταιρεία διαθέτει μεγάλο βαθμό ελευθερίας ως προς τον τρόπο χρήσης του. Ως αντάλλαγμα, οι ιδιοκτήτες λαμβάνουν μετοχές ή άλλους συμμετοχικούς τίτλους. Τα εν λόγω στοιχεία αντιπροσωπεύουν δικαιώματα κυριότητας επί των εταιρειών και των οιονεί εταιρειών και παρέχουν στους κατόχους τους το δικαίωμα σε:

α) μερίδιο επί των τυχόν μερισμάτων (ή αναλήψεων εισοδημάτων από οιονεί εταιρείες) που πληρώνονται κατ' επιλογή της εταιρείας και όχι σύμφωνα με ένα σταθερό και προκαθορισμένο εισόδημα· και

β) μερίδιο επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας σε περίπτωση ρευστοποίησής της.

και ως εκ τούτου, οι μετοχές αποτελούν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.

- 20.195 Είναι σημαντικό να γίνει διάκριση μεταξύ της ανάληψης μετοχικού κεφαλαίου από την εταιρεία υπέρ του ιδιοκτήτη της και της απόδοσης των μετοχικών επενδύσεων, και συγκεκριμένα του εισοδήματος που αποκτάται με τη μορφή μερισμάτων. Μόνο οι τακτικές διανομές επιχειρηματικού εισοδήματος καταγράφονται ως μερίσματα εταιρειών ή ως αναλήψεις από το εισόδημα των οιονεί εταιρειών. Οι σημαντικές και μη τακτικές πληρωμές προς τον ιδιοκτήτη καταγράφονται ως ανάληψη μετοχικού κεφαλαίου.

- 20.196 Είναι αναγκαίο να προσδιορίζεται πότε οι πληρωμές της γενικής κυβέρνησης προς δημόσιες επιχειρήσεις αποτελούν δαπάνες της γενικής κυβέρνησης ή απόκτηση περιουσιακών στοιχείων —και, συνεπώς, χρηματοοικονομική συναλλαγή— και, αντιστρόφως, πότε οι διανομές προς τη γενική κυβέρνηση από δημόσιες επιχειρήσεις αποτελούν έσοδο της γενικής κυβέρνησης ή χρηματοοικονομική συναλλαγή.

Εισφορές κεφαλαίου

Επιδοτήσεις και εισφορές κεφαλαίου

- 20.197 Οι επιδοτήσεις είναι τρέχουσες μεταβιβάσεις, που πραγματοποιούνται συνήθως σε τακτική βάση, από τη γενική κυβέρνηση ή περιστασιακά από την αλλοδαπή, προς παραγωγούς με σκοπό να επηρεάσουν τα επίπεδα παραγωγής τους, τις τιμές στις οποίες πωλούνται τα προϊόντα τους ή την αμοιβή των συντελεστών παραγωγής.

- 20.198 Οι σημαντικές και μη τακτικές πληρωμές προς τις δημόσιες επιχειρήσεις, που συχνά καλούνται «εισφορές κεφαλαίου», δεν αποτελούν επιδοτήσεις. Πρόκειται για πράξεις που στοχεύουν στην κεφαλαιοποίηση ή την ανακεφαλαιοποίηση της δικαιούχου εταιρείας, ενώ τα σχετικά κεφάλαια τίθενται στη διάθεσή της σε μακροπρόθεσμη βάση. Σύμφωνα με τη «δοκιμασία εισφοράς κεφαλαίου», οι εν λόγω εισφορές κεφαλαίου αποτελούν είτε κεφαλαιακές μεταβιβάσεις είτε απόκτηση μετοχικού κεφαλαίου είτε συνδυασμό των δύο. Οι δύο περιπτώσεις έχουν ως εξής:

α) Οι πληρωμές που προορίζονται για την κάλυψη συσσωρευμένων, εξαιρετικών ή μελλοντικών ζημιών ή που πραγματοποιούνται για την κάλυψη αναγκών πολιτικής της γενικής κυβέρνησης καταγράφονται ως κεφαλαιακή μεταβίβαση. Οι εξαιρετικές ζημιές είναι μεγάλες ζημιές που καταγράφονται στη διάρκεια μιας λογιστικής περιόδου στους επιχειρηματικούς λογαριασμούς μιας εταιρείας και που συνήθως προκύπτουν από υποτιμήσεις περιουσιακών στοιχείων του ισολογισμού, με αποτέλεσμα η εταιρεία να απειλείται από χρηματοοικονομικές πιέσεις (αρνητικά ίδια κεφάλαια, κίνδυνος αφερεγγυότητας κ.λπ.).

β) Οι πληρωμές που εκτελούνται στις περιπτώσεις στις οποίες η γενική κυβέρνηση ενεργεί ως μέτοχος, υπό την έννοια ότι έχει εύλογη προσδοκία επαρκούς ποσοστού απόδοσης, με τη μορφή μερισμάτων ή κερδών κτήσης, αποτελούν απόκτηση μετοχικού κεφαλαίου. Η εταιρεία πρέπει να διαθέτει μεγάλο βαθμό ελευθερίας ως προς τον τρόπο χρήσης των κεφαλαίων που της διατίθενται. Όταν στην εισφορά κεφαλαίου μετέχουν ιδιώτες επενδυτές και οι όροι για τους ιδιώτες επενδυτές και τους επενδυτές της γενικής κυβέρνησης είναι παρόμοιοι, αυτό δείχνει ότι η πληρωμή είναι πιθανόν να αποτελεί απόκτηση μετοχικού κεφαλαίου.

20.199 Σε πολλές περιπτώσεις, οι πληρωμές που εκτελούνται από μονάδες της γενικής κυβέρνησης προς δημόσιες επιχειρήσεις προορίζονται για την αντιστάθμιση παρελθουσών ή μελλοντικών ζημιών. Οι πληρωμές της γενικής κυβέρνησης αντιμετωπίζονται ως απόκτηση μετοχικού κεφαλαίου μόνο αν υπάρχουν επαρκή στοιχεία για τη μελλοντική αποδοτικότητα (κερδοφορία) της εταιρείας και την ικανότητά της να καταβάλλει μερίσματα.

20.200 Επειδή οι εισφορές κεφαλαίου αυξάνουν τα ίδια κεφάλαια της μονάδας στην οποία επενδύονται, είναι πιθανό να οδηγήσουν επίσης σε αύξηση του ποσοστού συμμετοχής του επενδυτή στην εν λόγω μονάδα. Αυτό ισχύει αυτόματα στην περίπτωση των δημόσιων επιχειρήσεων που ελέγχονται σε ποσοστό 100 %, το μετοχικό κεφάλαιο των οποίων αντιστοιχεί στην αξία των ιδίων κεφαλαίων τους. Μια τέτοια αύξηση μετοχικού κεφαλαίου δεν χρησιμοποιείται ως κριτήριο για να χαρακτηριστεί η φύση της εισφοράς κεφαλαίου· οδηγεί μάλλον σε εγγραφή στον λογαριασμό αναπροσαρμογής, όταν η εισφορά καταγράφεται ως κεφαλαιακή μεταβίβαση, και σε εγγραφή στους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς, όταν η εισφορά καταγράφεται ως προσθήκη στο μετοχικό κεφάλαιο.

Κανόνες που ισχύουν σε ειδικές περιπτώσεις

20.201 Οι εισφορές κεφαλαίου που εκτελούνται στο πλαίσιο ιδιωτικοποίησης, όταν η ιδιωτικοποίηση αναμένεται να πραγματοποιηθεί σε λιγότερο από ένα έτος, καταγράφονται ως συναλλαγή μετοχικού κεφαλαίου για το ποσό που δεν υπερβαίνει το προϊόν της ιδιωτικοποίησης, ενώ το υπόλοιπο υποβάλλεται στη δοκιμασία εισφοράς κεφαλαίου. Θεωρείται τότε ότι το προϊόν της ιδιωτικοποίησης αποπληρώνει την εισφορά κεφαλαίου.

20.202 Οι εισφορές κεφαλαίου μπορούν να πραγματοποιηθούν μέσω ακύρωσης χρέους ή αναδοχής χρέους. Σύμφωνα με τους λογιστικούς κανόνες που εφαρμόζονται στις πράξεις αυτές, η πληρωμή αποτελεί κεφαλαιακή μεταβίβαση, εκτός από την περίπτωση της ιδιωτικοποίησης, όπου πρόκειται για απόκτηση μετοχικού κεφαλαίου, η αξία του οποίου δεν υπερβαίνει το ποσό του προϊόντος της ιδιωτικοποίησης.

20.203 Οι εισφορές κεφαλαίου σε είδος, μέσω της διάθεσης μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, δεν έχουν αντίκτυπο στην καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης. Όταν η εισφορά κεφαλαίου αναμένεται να αποφέρει επαρκές ποσοστό απόδοσης, θεωρείται ως μεταβολή δομής (Κ.61) και το σχετικό περιουσιακό στοιχείο εισέρχεται στον ισολογισμό της εταιρείας μέσω των λογαριασμών των λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων. Όταν η εισφορά κεφαλαίου δεν αναμένεται να αποφέρει επαρκές ποσοστό απόδοσης, καταγράφεται κεφαλαιακή μεταβίβαση (επιδότηση επένδυσης, D.92) συγχρόνως με αντίστοιχη εγγραφή διάθεσης μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (P.5 ή NP).

Δημοσιονομικές πράξεις

20.204 Οι δημοσιονομικές πράξεις εκτελούνται από τη γενική κυβέρνηση και χρηματοδοτούνται μέσω του προϋπολογισμού βάσει των συνήθων δημοσιονομικών διαδικασιών. Ωστόσο, ορισμένες πράξεις που εκτελούνται από μονάδες της γενικής κυβέρνησης ενδέχεται να συνεπάγονται την παρέμβαση οντοτήτων που δεν διέπονται από το νομικό πλαίσιο της γενικής κυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων επιχειρήσεων. Αν και οι πράξεις αυτές δεν εμφανίζονται στον προϋπολογισμό και θα μπορούσαν να διαφύγουν των συνήθων διαδικασιών ελέγχου, ενδείκνυται η καταγραφή τους στα έσοδα και τις δαπάνες της γενικής κυβέρνησης. Αυτό γίνεται επειδή το ΕΣΛ καταγράφει τις καταστάσεις στις οποίες η γενική κυβέρνηση αποτελεί το κύριο συμβαλλόμενο μέρος μιας πράξης και η δημόσια επιχείρηση ενεργεί ως μεσάζων.

Διανομές δημόσιων επιχειρήσεων

Μερίσματα και ανάληψη κεφαλαίου

20.205 Τα κέρδη που προέρχονται από μετοχικές επενδύσεις σε δημόσιες επιχειρήσεις μπορούν να καταγραφούν ως διανεμητική συναλλαγή, συνήθως υπό μορφή μερισμάτων, ή ως χρηματοοικονομική συναλλαγή. Τα μερίσματα αποτελούν εισόδημα περιουσίας. Οι διαθέσιμοι πόροι προς διανομή μερισμάτων είναι το επιχειρηματικό εισόδημα της εταιρείας. Επομένως, οι πόροι από τους οποίους καταβάλλονται τα μερίσματα δεν περιλαμβάνουν ούτε το προϊόν από πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων ούτε τη διανομή κερδών από ανατίμηση. Τα μερίσματα που χρηματοδοτούνται από πηγές αυτού του είδους ή βασίζονται σ' αυτές καταγράφονται ως ανάληψη μετοχικού κεφαλαίου. Οι ίδιες βασικές αρχές εφαρμόζονται και στις αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών.

20.206 Οι σημαντικές και μη τακτικές πληρωμές ή οι πληρωμές που υπερβαίνουν το ετήσιο εισόδημα της επιχείρησης καλούνται υπερβολικά μερίσματα. Αυτά χρηματοδοτούνται από συσσωρευμένα αποθεματικά ή από πώληση περιουσιακών στοιχείων και καταγράφονται ως απόληψη μετοχικού κεφαλαίου ίση προς τη διαφορά μεταξύ της πληρωμής και του εισοδήματος της επιχείρησης κατά την αντίστοιχη λογιστική περίοδο. Αν δεν υπάρχουν αριθμητικά στοιχεία για το εισόδημα της επιχείρησης, χρησιμοποιείται ως υποκατάστατο το κέρδος εκμετάλλευσης από τους επιχειρηματικούς λογαριασμούς.

20.207 Τα ενδιάμεσα μερίσματα καταγράφονται ως εισόδημα περιουσίας (D.42) στον βαθμό που μπορούν να συσχετισθούν με το εισόδημα που αποκτήθηκε από την εταιρεία. Στην πράξη, πρέπει να πληρούνται δύο προϋποθέσεις:

α) η εταιρεία που εκτελεί την πληρωμή αυτή δημοσιεύει τους βραχυπρόθεσμους λογαριασμούς και η πληρωμή βασίζεται τουλάχιστον σε δύο τρίμηνα·

β) η ενδιάμεση πληρωμή θα πρέπει να είναι ανάλογη των μερισμάτων που καταβλήθηκαν κατά τα προηγούμενα έτη και να συνάδει με το σύννηδες ποσοστό απόδοσης για τον μέτοχο καθώς και με την τάση ανάπτυξης της εταιρείας.

Αν δεν πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις, η ενδιάμεση πληρωμή καταγράφεται ως χρηματοοικονομική προκαταβολή στους λοιπούς εισπρακτέους/πληρωτέους λογαριασμούς (F.8), μέχρι να προσδιορισθεί το ετήσιο αποτέλεσμα, δεδομένης της ανάγκης να πραγματοποιηθεί η δοκιμασία υπερβολικού μερίσματος, ήτοι η σύγκριση μεταξύ των ενδιάμεσων μερισμάτων και του ετήσιου εισοδήματος της επιχείρησης.

Φόροι και ανάληψη μετοχικού κεφαλαίου

20.208 Οι φόροι έχουν νομική βάση και βρίσκονται υπό τον έλεγχο νομοθετικής διαδικασίας. Οι εν λόγω συναλλαγές, που πραγματοποιούνται βάσει αμοιβαίας συμφωνίας, αποτελούν το κύριο έσοδο της γενικής κυβέρνησης.

20.209 Ωστόσο, μια συναλλαγή που περιγράφεται ως φόρος στα νομικά έγγραφα μπορεί, σε κάποιες περιπτώσεις, να μην καταγραφεί ως τέτοια στο ΕΣΛ. Σχετικό παράδειγμα είναι η περίπτωση έμμεσης ιδιωτικοποίησης. Αν μια δημόσια επιχείρηση χαρτοφυλακίου πουλήσει το μερίδιο που διατέτε στο μετοχικό κεφάλαιο άλλης δημόσιας επιχείρησης και καταβάλει μέρος του προϊόντος της εν λόγω πώλησης στη γενική κυβέρνηση με τη μορφή φόρου ή αν, λόγω της παραπάνω ιδιωτικοποίησης και των επακόλουθων πραγματοποιηθέντων κερδών, υποχρεούται να καταβάλει φόρο υπερβάλλουσας, η πληρωμή καταγράφεται ως χρηματοοικονομική συναλλαγή.

Ιδιωτικοποίηση και κρατικοποίηση

Ιδιωτικοποίηση

20.210 Η ιδιωτικοποίηση συνεπάγεται συνήθως την πώληση, από τη γενική κυβέρνηση, μετοχών ή άλλων συμμετοχικών τίτλων δημόσιας επιχείρησης. Το προϊόν της ιδιωτικοποίησης δεν αποτελεί έσοδο της γενικής κυβέρνησης αλλά χρηματοοικονομική συναλλαγή που καταγράφεται στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό, χωρίς αντίκτυπο στο έλλειμμα/πλεόνασμα της γενικής κυβέρνησης, καθώς η πράξη αυτή είναι ουδέτερη από πλευράς καθαρής θέσης και αποτελεί αναταξινόμηση περιουσιακών στοιχείων (AF.5 αντί AF.2) στον ισολογισμό της γενικής κυβέρνησης. Η άμεση πώληση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, λ.χ. κτιρίων και γης και όχι μιας ολόκληρης εταιρείας, καταγράφεται στον λογαριασμό κεφαλαίου ως διάθεση πάγιων περιουσιακών στοιχείων ή μη παραχθέντων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, εκτός αν η εν λόγω διάθεση έλαβε χώρα στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης της επιχείρησης.

20.211 Ωστόσο, κάθε αγορά υπηρεσιών για τη διεξαγωγή της εν λόγω διαδικασίας πρέπει να καταγράφεται ως ενδιάμεση ανάλωση της γενικής κυβέρνησης και να μη συμψηφίζεται με το προϊόν της ιδιωτικοποίησης. Επομένως, το προϊόν της ιδιωτικοποίησης θα πρέπει να καταγράφεται σε ακαθάριστη βάση στους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς.

Έμμεσες ιδιωτικοποιήσεις

20.212 Η ιδιωτικοποίηση μπορεί να πραγματοποιηθεί και βάσει πολυπλοκότερων θεσμικών διατάξεων. Για παράδειγμα, τα περιουσιακά στοιχεία μιας δημόσιας επιχείρησης είναι δυνατόν να πωληθούν από μια δημόσια εταιρεία χαρτοφυλακίου ή άλλη δημόσια επιχείρηση, ελεγχόμενη από τη γενική κυβέρνηση, και το σύνολο ή μέρος του προϊόντος της ιδιωτικοποίησης να περιέλθουν στη γενική κυβέρνηση. Σε όλες τις περιπτώσεις, η καταβολή, στη γενική κυβέρνηση, του προϊόντος της πώλησης των περιουσιακών στοιχείων με τον τρόπο αυτό πρέπει να καταγράφεται ως χρηματοοικονομική συναλλαγή, ανεξαρτήτως του τρόπου με τον οποίο παρουσιάζεται στα λογιστικά βιβλία της γενικής κυβέρνησης ή της θυγατρικής της, με ταυτόχρονη μείωση των μετοχών και των λοιπών συμμετοχικών τίτλων που αντιστοιχούν στη μερική ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας χαρτοφυλακίου. Κάθε προϊόν ιδιωτικοποίησης που παρακρατείται από την εταιρεία χαρτοφυλακίου αντιστοιχεί σε έσοδα της γενικής κυβέρνησης από ιδιωτικοποίηση τα οποία επανεπενδύονται μέσω εισφοράς κεφαλαίου, η οποία στη συνέχεια υποβάλλεται σε δοκιμασία εισφοράς κεφαλαίου για τον προσδιορισμό του χαρακτήρα της πληρωμής.

20.213 Είναι επίσης δυνατόν η δημόσια εταιρεία χαρτοφυλακίου ή άλλη δημόσια επιχείρηση να ενεργεί ως «οργανισμός αναδιάρθρωσης». Στην περίπτωση αυτή, το προϊόν της πώλησης μπορεί να μην καταβληθεί στη γενική κυβέρνηση, αλλά να παρακρατηθεί από τον οργανισμό αναδιάρθρωσης, προκειμένου να γίνει εισφορά κεφαλαίου σε άλλες επιχειρήσεις. Όταν η μονάδα που εκτελεί την αναδιάρθρωση, ανεξαρτήτως του νομικού της καθεστώτος, ενεργεί ως άμεσος μεσάζων της γενικής κυβέρνησης, η κύρια λειτουργία του συνίσταται στην αναδιάρθρωση και την αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των δημόσιων επιχειρήσεων και στη διοχέτευση κεφαλαίων από τη μία μονάδα στην άλλη. Η μονάδα θα ταξινομηθεί κανονικά στον τομέα της γενικής κυβέρνησης. Ωστόσο, αν η μονάδα που προβαίνει στην αναδιάρθρωση είναι εταιρεία χαρτοφυλακίου η οποία ελέγχει όμιλο θυγατρικών εταιρειών και αν μόνο ένα μικρό μέρος των δραστηριοτήτων της αφιερώνεται στη διοχέτευση κεφαλαίων κατά τον προαναφερθέντα τρόπο, εξ ονόματος της γενικής κυβέρνησης και για σκοπούς άσκησης πολιτικής της γενικής κυβέρνησης, η δημόσια εταιρεία χαρτοφυλακίου ταξινομείται σε έναν από τους τομείς των εταιρειών, ανάλογα με την κύρια δραστηριότητά της, ενώ οι συναλλαγές που εκτελούνται εξ ονόματος της γενικής κυβέρνησης πρέπει να αναδρομολογούνται μέσω της γενικής κυβέρνησης.

Κρατικοποίηση

20.214 Κρατικοποίηση είναι η από μέρους της γενικής κυβέρνησης ανάληψη του ελέγχου συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων ή του συνόλου μιας εταιρείας, συνήθως μέσω της απόκτησης της πλειοψηφίας ή του συνόλου του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας.

20.215 Συνήθως η κρατικοποίηση λαμβάνει τη μορφή της αγοράς μετοχών: η γενική κυβέρνηση αγοράζει το σύνολο ή μέρος των μετοχών της εταιρείας στην αγορά ή σε παραπλήσια τιμή, λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες στην αγορά πρακτικές όσον αφορά την αποτίμηση εταιρειών που ασκούν παρόμοιες δραστηριότητες. Η συναλλαγή εκτελείται βάσει αμοιβαίας συμφωνίας, έστω και αν ο προηγούμενος κύριος δεν έχει πραγματικά την επιλογή να αρνηθεί την προσφορά ή να διαπραγματευθεί την τιμή. Η αγορά μετοχών αποτελεί χρηματοοικονομική συναλλαγή που πρέπει να καταγράφεται στον χρηματοοικονομικό λογαριασμό.

20.216 Κατ' εξαίρεση, η γενική κυβέρνηση μπορεί να αποκτήσει την κυριότητα εταιρείας μέσω απαλλοτρίωσης ή κατάσχεσης: η μεταβολή στο ιδιοκτησιακό καθεστώς των περιουσιακών στοιχείων δεν είναι αποτέλεσμα συναλλαγής που πραγματοποιήθηκε βάσει αμοιβαίας συμφωνίας. Δεν υπάρχει πληρωμή στους ιδιοκτήτες ή η πληρωμή που έγινε δεν αντικατοπτρίζει την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων. Η διαφορά μεταξύ της αγοραίας αξίας των αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων και της όποιας αντιστάθμισης παρασχέθηκε καταγράφεται ως κατάσχεση χωρίς αποζημίωση στον λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων.

Συναλλαγές με την κεντρική τράπεζα

20.217 Στην πράξη παρατηρούνται δύο είδη πληρωμών από την κεντρική τράπεζα προς τη γενική κυβέρνηση:

α) πληρωμές που γίνονται σε τακτική βάση, συνήθως με τη μορφή μερισμάτων, βάσει της τρέχουσας δραστηριότητας της κεντρικής τράπεζας (όπως η διαχείριση των αποθεμάτων ξένου συναλλάγματος). Οι εν λόγω πληρωμές καταγράφονται ως μερίσματα, αν δεν υπερβαίνουν ένα μέγεθος του καθαρού εισοδήματος εκμετάλλευσης, που αποτελείται από το καθαρό εισόδημα περιουσίας, χωρίς το κόστος και τις ενδεχόμενες μεταβιβάσεις. Ποσά που υπερβαίνουν το εν λόγω μέγεθος θα πρέπει να καταγράφονται ως μείωση μετοχικού κεφαλαίου.

β) έκτακτες πληρωμές κατόπιν της πώλησης ή της ανατίμησης αποθεματικών περιουσιακών στοιχείων. Οι εν λόγω πληρωμές καταγράφονται ως ανάληψη μετοχικού κεφαλαίου. Το σκεπτικό, στην περίπτωση αυτή, είναι ότι η αξία αυτών των περιουσιακών στοιχείων επηρεάζει την αξία της μετοχικής υποχρέωσης της κεντρικής τράπεζας και των μετοχικών περιουσιακών στοιχείων της γενικής κυβέρνησης. Επομένως, τα κέρδη από τη διακράτηση αποθεματικών περιουσιακών στοιχείων της κεντρικής τράπεζας έχουν ως αντίστοιχο τα μετοχικά περιουσιακά στοιχεία της γενικής κυβέρνησης μέσω της μετοχικής υποχρέωσης της κεντρικής τράπεζας.

Οι πληρωμές από τη γενική κυβέρνηση προς την κεντρική τράπεζα πρέπει να καταγράφονται με το ίδιο τρόπο όπως για τις άλλες δημόσιες επιχειρήσεις. Ειδικότερα, οι σημαντικές πληρωμές υπόκεινται στη «δοκιμασία εισφοράς κεφαλαίου» για τον προσδιορισμό του χαρακτήρα των πληρωμών.

Αναδιάρθρωσεις, συγχωνεύσεις και αναταξινόμησης

20.218 Όταν μια δημόσια επιχείρηση αναδιარθρώνεται, ενδέχεται να εμφανίζονται ή να εξαφανίζονται χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις λόγω των νέων χρηματοοικονομικών σχέσεων. Οι μεταβολές αυτές καταγράφονται ως μεταβολές της ταξινόμησης κατά τομείς και ως μεταβολές δομής στον λογαριασμό των λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων. Παράδειγμα τέτοιας αναδιάρθρωσης είναι η περίπτωση στην οποία μια επιχείρηση διαχωρίζεται σε δύο ή περισσότερες θεσμικές μονάδες και δημιουργούνται νέα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις.

20.219 Από την άλλη πλευρά, η αγορά μετοχών και άλλων συμμετοχικών τίτλων μιας εταιρείας στο πλαίσιο συγχώνευσης πρέπει να καταγράφεται ως χρηματοοικονομική συναλλαγή μεταξύ της αγοράστριας εταιρείας και του προηγούμενου ιδιοκτήτη.

20.220 Κάθε μεταβολή στην ταξινόμηση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που δεν σχετίζεται με αναδιάρθρωση και κάθε μεταβολή στην ταξινόμηση σε τομέα, όπως η νομιμοποίηση ή η απονομιμοποίηση χρυσού, καταγράφεται ως μεταβολή της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων στον λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων.

Πράξεις σχετικές με το χρέος

20.221 Οι σχετικές με το χρέος πράξεις μπορεί να είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τον τομέα της γενικής κυβέρνησης, διότι η γενική κυβέρνηση τις χρησιμοποιεί συχνά ως μέσο παροχής οικονομικής βοήθειας σε άλλες μονάδες. Η καταγραφή των εν λόγω πράξεων καλύπτεται στο κεφάλαιο 5. Η γενική αρχή για κάθε ακύρωση ή αναδοχή χρέους μιας μονάδας από άλλη μονάδα με αμοιβαία συμφωνία είναι ότι πρέπει να θεωρείται ότι υπάρχει εθελοντική μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων μεταξύ των δύο μονάδων. Αυτό σημαίνει ότι η αντισταθμιστική συναλλαγή της αναληφθείσας υποχρέωσης ή της ακυρωθείσας απαίτησης αποτελεί κεφαλαιακή μεταβίβαση. Επειδή συνήθως δεν παρατηρείται καμία χρηματική ροή, μπορεί να θεωρηθεί ότι πρόκειται για κεφαλαιακή μεταβίβαση σε είδος.

Αναδοχή χρέους, ακύρωση χρέους και διαγραφή χρέους*Αναδοχή και ακύρωση χρέους*

20.222 Αναδοχή χρέους υπάρχει όταν μια μονάδα αναλαμβάνει την ευθύνη για εκκρεμή υποχρέωση άλλης μονάδας έναντι ενός πιστωτή. Αυτό συμβαίνει συχνά όταν μια μονάδα της γενικής κυβέρνησης εγγυάται χρέος άλλης μονάδας και η εγγύηση καταπίπτει ή ενεργοποιείται.

20.223 Όταν η γενική κυβέρνηση αναλαμβάνει (αναδέχεται) ένα χρέος, η αντισταθμιστική συναλλαγή της νέας υποχρέωσης της γενικής κυβέρνησης αποτελεί κεφαλαιακή μεταβίβαση υπέρ του αφερέγγυου οφειλέτη. Η περίπτωση κατά την οποία ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο καταγράφεται ως αντιστάθμιση πρέπει να εξετάζεται προσεκτικά. Υπάρχουν δύο διαφορετικά πλαίσια:

α) Ένα προϋπάρχον περιουσιακό στοιχείο αποκτάται από τρίτον, όπως στην περίπτωση εγγυημένης ασφάλισης εξαγωγών. Επομένως, η γενική κυβέρνηση καταγράφει, ως αντισταθμιστική συναλλαγή της νέας υποχρέωσης της, την απόκτηση χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ίσου προς την παρούσα αξία του ποσού που αναμένεται να εισπραχθεί. Αν το ποσό αυτό ισούται με την αναληφθείσα υποχρέωση, δεν απαιτούνται περαιτέρω εγγραφές. Αν το ποσό που αναμένεται να ανακτηθεί είναι χαμηλότερο της αναληφθείσας υποχρέωσης, η γενική κυβέρνηση καταγράφει κεφαλαιακή μεταβίβαση για τη διαφορά μεταξύ της αναληφθείσας υποχρέωσης και της αξίας του αποκτηθέντος περιουσιακού στοιχείου.

β) Η γενική κυβέρνηση απλώς καταγράφει απαίτηση έναντι της επωφελούμενης εταιρείας, η οποία στις περισσότερες περιπτώσεις είναι δημόσια επιχείρηση που αντιμετωπίζει δυσχέρειες. Γενικά, εξαιτίας τής, σε μεγάλο βαθμό, υποθετικής αξίας της εν λόγω απαίτησης, η εν λόγω απαίτηση δεν καταγράφεται. Πιθανές μελλοντικές εξοφλήσεις από τον αποδέκτη θα καταγραφούν ως έσοδο της γενικής κυβέρνησης.

- 20.224 Οι πληρωμές χρέους για λογαριασμό άλλων είναι παρόμοιες με την αναδοχή χρέους, αλλά η μονάδα που πραγματοποιεί τις πληρωμές δεν αναλαμβάνει το σύνολο του χρέους. Οι καταγραφόμενες συναλλαγές είναι παρόμοιες.
- 20.225 Η ακύρωση χρέους (ή άφεςη χρέους) είναι η εξάλειψη ή η μείωση μιας απαίτησης κατόπιν συμφωνίας μεταξύ του πιστωτή και του οφειλέτη. Ο πιστωτής καταγράφει πληρωτέα κεφαλαιακή μεταβίβαση για το ακυρούμενο ποσό και η άλλη μονάδα καταγράφει εισπρακτέα κεφαλαιακή μεταβίβαση. Συχνά η αμοιβαία συμφωνία τεκμαίρεται, αν και δεν συνάπτεται επίσημως, όταν η γενική κυβέρνηση αποποιείται απαιτήσεις της, όπως στην περίπτωση σπουδαστικών και αγροτικών δανείων.
- 20.226 Οι πράξεις αναδοχής ή ακύρωσης χρέους υπέρ ελεγχόμενης οντότητας έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση της αξίας της μετοχικής συμμετοχής στη μονάδα στην οποία γίνεται η επένδυση, γεγονός που αντικατοπτρίζεται στους λογαριασμούς αναπροσαρμογής. Αν το χρέος μονάδας της γενικής κυβέρνησης αναλαμβάνεται από άλλη μονάδα της γενικής κυβέρνησης, τότε η πρώτη μονάδα καταγράφει έσοδο από κεφαλαιακή μεταβίβαση, νέο χρέος για την αναλαμβάνουσα το χρέος μονάδα της γενικής κυβέρνησης ή και τα δύο.
- 20.227 Οι πράξεις αναδοχής ή ακύρωσης χρέους που εκτελούνται στο πλαίσιο ιδιωτικοποίησης καταγράφονται ως συναλλαγές μετοχικού κεφαλαίου για το ποσό που δεν υπερβαίνει το προϊόν της ιδιωτικοποίησης, ενώ το υπολειπόμενο ποσόν αποτελεί κεφαλαιακή μεταβίβαση, ώστε να εξασφαλίζεται η λογιστική ουδετερότητα του τρόπου με τον οποίο πραγματοποιήθηκε η ιδιωτικοποίηση. Η ιδιωτικοποίηση πρέπει να εκτελείται εντός ενός έτους.
- 20.228 Όταν οι οφειλέτριες μονάδες της γενικής κυβέρνησης προσφέρονται να εξοφλήσουν το χρέος νωρίτερα, σε τιμή κατώτερη της αξίας του αρχικού κεφαλαίου, που περιλαμβάνει και τους τόκους υπερημερίας, το γεγονός οδηγεί σε εγγραφή στον λογαριασμό κεφαλαίου με αντίκτυπο στην καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης της γενικής κυβέρνησης, καθώς θεωρείται ότι υπάρχει επιχορήγηση από τον πιστωτή. Όταν η πρόωρη εξόφληση έχει ως αποτέλεσμα την καταβολή χρηματικής ποινής ή τέλους στον δανειστή, όπως προβλέπεται στη σύμβαση, το ποσόν θα καταγράφεται ως έσοδο του δανειστή. Στην περίπτωση των αξιογράφων, τυχόν επαναγορά στην αγορά οδηγεί σε εγγραφή στους λογαριασμούς αναπροσαρμογής, εκτός αν η πρόωρη εξόφληση επιβάλλεται στον κάτοχο των αξιογράφων.
- 20.229 Αν πωληθούν σε τρίτον απαιτήσεις της γενικής κυβέρνησης έναντι άλλων κυβερνήσεων, η διαφορά αξίας έχει ως αποτέλεσμα την εγγραφή κεφαλαιακής μεταβίβασης στους λογαριασμούς κεφαλαίου, με αντίκτυπο στο δημόσιο έλλειμμα, δεδομένου ότι ο χαρακτήρας της απαίτησης συνεπάγεται την αρχική πρόθεση για αποκόμιση κέρδους, και η πώληση αποτελεί τρόπο αναδιάρθρωσης χρέους.
- 20.230 Επομένως, η δαπάνη κεφαλαιακής μεταβίβασης της γενικής κυβέρνησης αποτελεί έσοδο του οφειλέτη, λόγω του γεγονότος ότι αυτός επωφελείται στην πραγματικότητα από τη συναλλαγή, με εγγραφή στον λογαριασμό της αλλοδαπής που αντιστοιχεί στη δαπάνη της γενικής κυβέρνησης που είναι ο πιστωτής. Για τον πωλητή, η συναλλακτική αξία της πίστωσης που εκχωρείται αντιστοιχεί στην αξία του αρχικού κεφαλαίου. Η αξία της απαίτησης εμφανίζεται συγχρόνως στους λογαριασμούς του νέου πιστωτή και του οφειλέτη, ήτοι, αντίστοιχα, στον ισολογισμό της τράπεζας και στους λογαριασμούς της αλλοδαπής, για τη διεθνή επενδυτική θέση, στη μειωμένη της αξία.
- 20.231 Σε σπανιότερες περιπτώσεις, όταν η έκπτωση που αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης με την τρίτη πλευρά ή με οφειλέτη που προσφέρεται να εξαγοράσει το χρέος του αντικατοπτρίζει μόνο τις διακυμάνσεις των επιτοκίων της αγοράς και όχι μεταβολή στη φερεγγυότητα, η μονάδα της γενικής κυβέρνησης που είναι πιστωτής μπορεί να θεωρηθεί ότι ενεργεί ως κανονικός επενδυτής. Η διαφορά, απαλλαγμένη ποινών ή τελών, εγγράφεται στους λογαριασμούς αναπροσαρμογής. Εν είδει δοκιμής, μπορεί να εκτιμηθεί αν το επιστρεφόμενο ποσό θα μπορούσε να είναι ανώτερο της αξίας του αρχικού κεφαλαίου.

Αναδοχή χρέους συνεπαγόμενη μεταβίβαση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

- 20.232 Όταν μονάδες της γενικής κυβέρνησης επιθυμούν να μειώσουν το χρέος μιας δημόσιας επιχείρησης, μπορούν επίσης, εκτός από την αναδοχή του χρέους από μονάδα της γενικής κυβέρνησης, να αναλάβουν μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία όπως, λ.χ., μια υποδομή δημόσιας μεταφορών. Αυτή η αναδοχή χρέους, που συνεπάγεται μεταβίβαση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων προς τη μονάδα της γενικής κυβέρνησης, θεωρείται ότι εκτελείται κατόπιν αμοιβαίας συμφωνίας και έχει ακριβώς τον ίδιο αντίκτυπο με την αναδοχή χρέους στην καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης της γενικής κυβέρνησης: το ποσό της κεφαλαιακής μεταβίβασης που πρέπει να καταγραφεί υπέρ της εταιρείας είναι ίσο με το ποσόν του αναληφθέντος χρέους. Η απόκτηση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχει αρνητική επίδραση στην καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (-).

Διαγραφή ή μείωση χρέους

- 20.233 Διαγραφή χρέους είναι η μείωση, από μέρους ενός πιστωτή στον ισολογισμό του, του ποσού που του οφείλεται, συνήθως όταν ένας πιστωτής συμπεραίνει ότι μια υποχρέωση χρέους έχει μικρή ή μηδενική αξία, λόγω του ότι το χρέος δεν πρόκειται να αποπληρωθεί: ο οφειλέτης έχει πτωχεύσει, έχει εξαφανισθεί ή δεν μπορεί ρεαλιστικά να αποτελέσει αντικείμενο δώξης για ανάκτηση του χρέους με τρόπο που να δικαιολογεί τις σχετικές δαπάνες. Η μείωση χρέους αναφέρεται στη μείωση, από μέρους ενός πιστωτή, της λογιστικής αξίας περιουσιακού στοιχείου στον ισολογισμό του.
- 20.234 Οι διαγραφές και οι μειώσεις χρέους αποτελούν εσωτερικές λογιστικές ενέργειες του πιστωτή και συχνά δεν αναγνωρίζονται ως συναλλαγές, δεδομένου ότι δεν εκτελούνται κατόπιν αμοιβαίας συμφωνίας. Ωστόσο, οι μειώσεις και οι διαγραφές δεν οδηγούν πάντοτε σε ακύρωση της απαίτησης έναντι του οφειλέτη· επομένως, είναι πιθανό —και συμβαίνει συχνά— να ανακληθεί η απόφαση του πιστωτή για μείωση του χρέους ή, σπανιότερα, για διαγραφή του.

- 20.235 Οι μειώσεις χρέους, αυτές καθαυτές, δεν οδηγούν σε εγγραφές στον ισολογισμό του πιστωτή λόγω του ότι η λογιστική αξία του χρέους αντικατοπτρίζει ήδη την αγοραία αξία του μέσου ή ισοδυναμεί με την ονομαστική αξία στην περίπτωση των δανείων, εκτός αν η αγοραία αξία μπορεί να υποκατασταθεί από τη μειωμένη λογιστική αξία (αν η μείωση καταγραφεί στους λογαριασμούς αναπροσαρμογής). Αντίθετα, η διαγραφή χρέους οδηγεί στην αφαίρεση του περιουσιακού στοιχείου από τον ισολογισμό του πιστωτή μέσω άλλης μεταβολής όγκου για το εξερχόμενο ποσόν, - αξία του αρχικού κεφαλαίου ενός δανείου ή αγοραία αξία αξιογράφων, εκτός αν η διαγραφή αντικατοπτρίζει πράξη ακύρωσης χρέους. Συνεπώς, αντίθετα από την αναδοχή ή την ακύρωση χρέους, οι διαγραφές και οι μειώσεις χρέους δεν έχουν επίπτωση στην καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης της γενικής κυβέρνησης.

Άλλες μορφές αναδιάρθρωσης χρέους

- 20.236 Αναδιάρθρωση χρέους είναι μια συμφωνία τροποποίησης των όρων εξυπηρέτησης υφιστάμενου χρέους, συνήθως με ευνοϊκότερους όρους για τον οφειλέτη. Το μέσο δανεισμού που αναδιαρθρώνεται θεωρείται ότι εξαλείφεται και αντικαθίσταται από νέο μέσο δανεισμού με νέους όρους και προϋποθέσεις. Αν υπάρχει διαφορά στην αξία μεταξύ του εξαλειφθέντος μέσου δανεισμού και του νέου μέσου δανεισμού, θεωρείται ότι πρόκειται για μια μορφή ακύρωσης χρέους και, συνεπώς, απαιτείται κεφαλαιακή μεταβίβαση για τη λογιστική τακτοποίηση της διαφοράς.
- 20.237 Ανταλλαγή χρεών έναντι μετοχικού κεφαλαίου λαμβάνει χώρα όταν ένας πιστωτής συμφωνεί να αντικαταστήσει ένα χρέος που του οφείλεται με τίτλους συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο. Για παράδειγμα, η γενική κυβέρνηση μπορεί να συμφωνήσει με μια δημόσια επιχείρηση που της ανήκει να δεχτεί αύξηση του ποσοστού συμμετοχής της γενικής κυβέρνησης στο μετοχικό κεφάλαιο της επιχείρησης έναντι υφιστάμενου δανείου. Στην περίπτωση αυτή, η πράξη θα υπόκειται στη δοκιμασία εισφοράς κεφαλαίου. Κάθε διαφορά μεταξύ της αξίας του μέσου δανεισμού που εξαλείφεται και της συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο αναγνωρίζεται ως κεφαλαιακή μεταβίβαση και συνδεύεται από εγγραφή στους λογαριασμούς ανατίμησης/υποτίμησης.
- 20.238 Καθυστερημένες οφειλές προκύπτουν όταν ένας οφειλέτης παραλείπει την πληρωμή τόκων ή κεφαλαίου. Το μέσο δανεισμού κανονικά δεν μεταβάλλεται, αλλά η γνώση του ποσού των καθυστερούμενων οφειλών μπορεί να παράσχει σημαντικές πληροφορίες.

Εξαγορά χρέους υπεράνω της αγοραίας αξίας του

- 20.239 Η εξαγορά χρέους σε τιμή που υπερβαίνει την αγοραία αξία του καλείται, κατά την έναρξη, «προτιμησιακά δάνεια» και, αργότερα, «αντιστάθμιση χρέους». Και στις δύο περιπτώσεις, η πρόθεση είναι να μεταβιβασθεί ένα όφελος και, επομένως, απαιτείται η καταγραφή δαπάνης, λ.χ. μια κεφαλαιακή μεταβίβαση.
- 20.240 Αντιστάθμιση χρέους υπάρχει όταν ένας οφειλέτης αντισταθμίζει (αντιπαραθέτει) τα μέσα δανεισμού με χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που παράγουν τις ίδιες ή μεγαλύτερες εισροές εξυπηρέτησης. Ακόμη και όταν τα αντισταθμιζόμενα μέσα έχουν μεταφερθεί σε χωριστή οντότητα, πρέπει να καταγράφεται η ακαθάριστη θέση και η νέα οντότητα να αντιμετωπίζεται ως βοηθητική μονάδα και να ενοποιείται με τη μονάδα η οποία εφαρμόζει το σχέδιο αντιστάθμισης χρέους. Αν η βοηθητική μονάδα δεν είναι μόνιμος κάτοικος, αντιμετωπίζεται ως οντότητα ειδικού σκοπού, και οι συναλλαγές της γενικής κυβέρνησης με την εν λόγω μονάδα θα αντιμετωπίζονται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο τμήμα «Στατιστική παρουσίαση των οικονομικών της γενικής κυβέρνησης».
- 20.241 Χρέος εκδιδόμενο με προτιμησιακούς όρους. Δεν υφίσταται ακριβής ορισμός για τα προτιμησιακά δάνεια, αλλά είναι γενικά αποδεκτό ότι δάνεια αυτού του είδους υπάρχουν όταν μονάδες του τομέα της γενικής κυβέρνησης δανείζουν σε άλλες μονάδες με τέτοιο τρόπο ώστε το συμβατικό επιτόκιο να ορίζεται εκ προθέσεως σε επίπεδο κατώτερο του επιτοκίου της αγοράς που θα εφαρμοζόταν αλλιώς. Ο προτιμησιακός χαρακτήρας του δανείου μπορεί να ενισχυθεί με περιόδους χάριτος, καθώς επίσης με ευνοϊκή για τον οφειλέτη συχνότητα πληρωμών και προθεσμία εξόφλησης. Επειδή οι όροι ενός προτιμησιακού δανείου είναι ευνοϊκότεροι για τον οφειλέτη απ' όσο θα το επέτρεπαν διαφορετικά οι ισχύοντες στην αγορά όροι, τα προτιμησιακά δάνεια περιλαμβάνουν στην πράξη μια μεταβίβαση από τον πιστωτή προς τον οφειλέτη.
- 20.242 Τα προτιμησιακά δάνεια καταγράφονται με την ονομαστική τους αξία ακριβώς όπως και τα λοιπά δάνεια, αλλά τη στιγμή της έκδοσης του δανείου καταγράφεται ως υπομνηματικό στοιχείο κεφαλαιακή μεταβίβαση ίση προς τη διαφορά μεταξύ της συμβατικής αξίας του χρέους και της παρούσας αξίας του, χρησιμοποιώντας κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο της αγοράς. Δεν υφίσταται ενιαίο επιτόκιο της αγοράς που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για τη μέτρηση της κεφαλαιακής μεταβίβασης. Μπορεί να εφαρμοσθεί το εμπορικό επιτόκιο αναφοράς που δημοσιεύεται από τον ΟΟΣΑ, όταν το δάνειο εκδίδεται από μία από τις χώρες μέλη του.

Διασώσεις εταιρειών

- 20.243 Ο όρος «διάσωση εταιρείας» σημαίνει τη διάσωση της από χρηματοοικονομικές δυσχέρειες. Χρησιμοποιείται συχνά όταν μια μονάδα της γενικής κυβέρνησης παρέχει βραχυπρόθεσμη χρηματοοικονομική συνδρομή σε εταιρεία, για να τη βοηθήσει να επιβιώσει σε περίοδο χρηματοοικονομικών δυσχερειών, ή προβαίνει σε πιο μόνιμη εισφορά χρηματοοικονομικών πόρων για να συμβάλει στην ανακεφαλαιοποίηση της εταιρείας. Ειδική μορφή διάσωσης εταιρειών αποτελεί η διάσωση χρηματοοικονομικών οργανισμών. Οι διασώσεις συνεπάγονται συνήθως εφάπαξ συναλλαγές μεγάλης αξίας που λαμβάνουν μεγάλη δημοσιότητα και, συνεπώς, είναι ευχερώς αναγνωρίσιμες.
- 20.244 Οι παρεμβάσεις της γενικής κυβέρνησης μπορούν να λάβουν διάφορες μορφές. Σχετικά παραδείγματα είναι τα εξής:

- α) Μια μονάδα της γενικής κυβέρνησης μπορεί να εγγυηθεί ορισμένες υποχρεώσεις της επιχείρησης στην οποία προσφέρει συνδρομή.

- β) Μια μονάδα της γενικής κυβέρνησης μπορεί να παράσχει χρηματοδότηση μετοχικού κεφαλαίου με εξαιρετικά ευνοϊκούς όρους στην επιχείρηση στην οποία παρέχει συνδρομή.
- γ) Μια μονάδα της γενικής κυβέρνησης μπορεί να αγοράσει περιουσιακά στοιχεία από την επιχείρηση στην οποία παρέχει συνδρομή σε τιμές ανώτερες της πραγματικής τους αγοραίας αξίας.
- δ) Μια μονάδα της γενικής κυβέρνησης μπορεί να δημιουργήσει οντότητα ειδικού σκοπού ή δημόσιο φορέα άλλου τύπου για τη χρηματοδότηση και/ή τη διαχείριση των πωλήσεων περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων της επιχείρησης στην οποία παρέχει συνδρομή.
- 20.245 Οι εγγυήσεις που παρέχει η γενική κυβέρνηση στο πλαίσιο της διάσωσης αντιμετωπίζονται ως μεμονωμένες εγγυήσεις προς οντότητες που βρίσκονται σε χρηματοοικονομική δυσπραγία. Ως παράδειγμα αναφέρεται η περίπτωση κατά την οποία η οντότητα δεν είναι σε θέση ή δυσκολεύεται σημαντικά να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της, διότι οι δυνατότητές της να δημιουργήσει ρευστό είναι περιορισμένες ή η εμπορευσιμότητα των περιουσιακών στοιχείων της είναι σοβαρά περιορισμένη λόγω έκτακτων περιστατικών. Η κατάσταση αυτή οδηγεί κανονικά στην καταγραφή κεφαλαιακής μεταβίβασης κατά την έναρξη, όπως αν κατέπιπε η εγγύηση, για το σύνολο της χορηγηθείσας εγγύησης ή, στην περίπτωση που υπάρχει διαθέσιμη αξιόπιστη εκτίμηση, για το ποσό που αναμένεται να καταπέσει, το οποίο αποτελεί την αναμενόμενη ζημία της γενικής κυβέρνησης. Βλ. επίσης παράγραφο 20.256.
- 20.246 Αν η γενική κυβέρνηση αγοράσει περιουσιακά στοιχεία από την επιχείρηση στην οποία παρέχει συνδρομή, το καταβαλλόμενο ποσό θα είναι κανονικά υψηλότερο από την πραγματική τιμή των περιουσιακών στοιχείων στην αγορά. Η αγορά καταγράφεται με την πραγματική αγοραία τιμή και καταγράφεται και μια κεφαλαιακή μεταβίβαση για τη διαφορά μεταξύ της αγοραίας τιμής και του συνολικά καταβληθέντος ποσού.
- 20.247 Στις πράξεις διάσωσης, η γενική κυβέρνηση συχνά εξαγοράζει δάνεια από χρηματοοικονομικούς οργανισμούς στην ονομαστική και όχι στην αγοραία αξία τους. Ακόμη και αν τα δάνεια καταγράφονται στην ονομαστική τους τιμή, η συναλλαγή διαχωρίζεται: καταγράφεται μια κεφαλαιακή μεταβίβαση και μια εγγραφή στους λογαριασμούς αναπροσαρμογής. Αν υπάρχουν αξιόπιστες πληροφορίες από τις οποίες προκύπτει ότι ορισμένα δάνεια είναι μη ανακτήσιμα, ολοκληρωτικά ή σχεδόν για το συνολικό τους ποσό, ή αν δεν υπάρχουν αξιόπιστες πληροφορίες για την αναμενόμενη ζημία, τα εν λόγω δάνεια υπολογίζονται με μηδενική αξία και καταγράφεται κεφαλαιακή μεταβίβαση για την προηγούμενη ονομαστική τους αξία.
- 20.248 Αν η γενική κυβέρνηση δημιουργήσει μια δημόσια θεσμική μονάδα με αποκλειστικό καθήκον τη διαχείριση της διαδικασίας διάσωσης, η μονάδα πρέπει να ταξινομηθεί στον τομέα της γενικής κυβέρνησης. Αν η νέα μονάδα προορίζεται να αναλάβει μόνιμο ρόλο και η διάσωση αποτελεί προσωρινό καθήκον, η ταξινόμησή της ως μονάδας της γενικής κυβέρνησης ή ως δημόσιας επιχείρησης γίνεται σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες που περιγράφονται παραπάνω στο τμήμα για τους οργανισμούς αναδιάρθρωσης. Μονάδες που αγοράζουν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία από χρηματοοικονομικές εταιρείες που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέριες με σκοπό να τα πωλήσουν με μεθοδικό τρόπο δεν μπορούν να θεωρηθούν ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, επειδή δεν εκτίθενται οι ίδιες σε κίνδυνο. Ταξινομούνται στον τομέα της γενικής κυβέρνησης.

Εγγυήσεις χρέους (δανειακές εγγυήσεις)

- 20.249 Η εγγύηση χρέους αποτελεί ρύθμιση μέσω της οποίας ένας εγγυητής συμφωνεί να πληρώσει τον πιστωτή σε περίπτωση αφερεγγυότητας του οφειλέτη. Για τη γενική κυβέρνηση, η παροχή εγγύησης είναι ένας τρόπος υποστήριξης των οικονομικών δραστηριοτήτων χωρίς την ανάγκη άμεσης χρηματικής δαπάνης. Οι εγγυήσεις έχουν σημαντικό αντίκτυπο στη συμπεριφορά των οικονομικών παραγόντων, διότι τροποποιούν τις συνθήκες χορήγησης και λήψης δανείων στις χρηματοοικονομικές αγορές.
- 20.250 Σε κάθε διαδικασία εγγυοδοσίας συμμετέχουν τρεις πλευρές: ο δανειστής, ο δανειζόμενος και ο εγγυητής. Αρχικά, τα αποθέματα και οι ροές της πιστωτικής σχέσης καταγράφονται μεταξύ του δανειστή και του δανειζόμενου, ενώ μετά την κατάρτιση της εγγύησης τα αποθέματα και οι ροές που σχετίζονται με τη σχέση εγγυοδοσίας καταγράφονται μεταξύ του δανειστή και του εγγυητή. Επομένως, η ενεργοποίηση των εγγυήσεων συνεπάγεται την καταγραφή ροών και μεταβολών στον ισολογισμό του δανειζόμενου, του δανειστή και του εγγυητή.
- 20.251 Υπάρχουν τρία κύρια είδη εγγύησης:
- i) εγγυήσεις που ανταποκρίνονται στον ορισμό του χρηματοοικονομικού παραγώγου·
 - ii) τυποποιημένες εγγυήσεις· και
 - iii) μεμονωμένες εγγυήσεις.

Εγγυήσεις τύπου παραγώγων

- 20.252 Εγγυήσεις που ανταποκρίνονται στον ορισμό των χρηματοοικονομικών παραγώγων είναι οι εγγυήσεις που αποτελούν ενεργά αντικείμενο εμπορικής διαπραγμάτευσης στις χρηματοοικονομικές αγορές, λ.χ. οι συμβάσεις ανταλλαγής κινδύνου αθέτησης πιστωτικών υποχρεώσεων. Το παράγωγο βασίζεται στον κίνδυνο αθέτησης ενός μέσου αναφοράς και, γενικά, δεν συνδέεται πραγματικά με ένα συγκεκριμένο δάνειο ή ομόλογο.

- 20.253 Όταν συνάπτεται μια τέτοια εγγύηση, ο αγοραστής προβαίνει σε πληρωμή προς τον χρηματοοικονομικό οργανισμό που δημιουργεί το παράγωγο χρηματοοικονομικό προϊόν. Η ενέργεια αυτή καταγράφεται ως συναλλαγή χρηματοοικονομικών παραγώγων. Οι μεταβολές της αξίας του παραγώγου καταγράφονται ως αναπροσαρμογές. Αν υπάρξει αθέτηση του μέσου αναφοράς, ο εγγυητής πληρώνει τον αγοραστή για τη θεωρητική του ζημία επί του ομολόγου αναφοράς. Αυτό καταγράφεται επίσης ως συναλλαγή επί χρηματοοικονομικών παραγώγων.

Τυποποιημένες εγγυήσεις

- 20.254 Οι τυποποιημένες εγγυήσεις καλύπτουν παρόμοιους τύπους πιστωτικών κινδύνων για μεγάλο αριθμό περιπτώσεων. Δεν είναι δυνατή η ακριβής εκτίμηση του κινδύνου αθέτησης που παρουσιάζει το κάθε συγκεκριμένο δάνειο, αλλά, μέσα από ένα ευρύ σύνολο δανείων, είναι δυνατή η εκτίμηση του αριθμού δανείων που θα περιέλθουν στην κατάσταση αυτή. Η αντιμετώπιση των τυποποιημένων εγγυήσεων εξηγείται στο κεφάλαιο 5.

Μεμονωμένες εγγυήσεις

- 20.255 Μεμονωμένες εγγυήσεις παρέχονται στις περιπτώσεις στις οποίες οι όροι του δανείου ή του αξιογράφου είναι τόσο ιδιόζοντες ώστε να μην είναι δυνατόν να υπολογισθεί με κάποια ακρίβεια ο βαθμός του κινδύνου που απορρέει από το δάνειο. Γενικά, η χορήγηση μιας μεμονωμένης εγγύησης θεωρείται απρόβλεπτο γεγονός και δεν καταγράφεται ως χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο / υποχρέωση στον ισολογισμό του εγγυητή.
- 20.256 Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οι μεμονωμένες εγγυήσεις που παρέχονται από τη γενική κυβέρνηση σε εταιρείες σε ορισμένες σαφώς καθορισμένες καταστάσεις οικονομικής δυσπραγίας (λ.χ. όταν η επιχείρηση εμφανίζει αρνητικά ίδια κεφάλαια), που συνεπάγονται πολύ υψηλή πιθανότητα κατάπτωσης της εγγύησης, αντιμετωπίζονται σαν να είχαν καταπέσει ήδη από την έναρξή τους (βλ. επίσης παράγραφο 20.245).
- 20.257 Η ενεργοποίηση μιας μεμονωμένης εγγύησης αντιμετωπίζεται με τον ίδιο τρόπο όπως η αναδοχή χρέους. Το αρχικό χρέος ρευστοποιείται και δημιουργείται νέο χρέος μεταξύ του εγγυητή και του πιστωτή. Η αναδοχή χρέους συνεπάγεται την καταγραφή κεφαλαιακής μεταβίβασης υπέρ του αθετούντος οφειλέτη. Η κεφαλαιακή μεταβίβαση αντισταθμίζεται με χρηματοοικονομική συναλλαγή, δηλ. τη χρηματοοικονομική υποχρέωση που μεταβιβάζεται από την εταιρεία στη γενική κυβέρνηση.
- 20.258 Η ενεργοποίηση της εγγύησης μπορεί να απαιτεί ή να μην απαιτεί την εφάπαξ εξόφληση του χρέους. Η αρχή της καταγραφής σε δεδουλευμένη βάση σημαίνει ότι το συνολικό ποσό του αναλαμβανόμενου χρέους πρέπει να καταγραφεί κατά τον χρόνο ενεργοποίησης της εγγύησης και αναδοχής του χρέους. Ο εγγυητής είναι ο νέος οφειλέτης και οι εξοφλήσεις του αρχικού κεφαλαίου από τον εγγυητή, όπως και οι δεδουλευμένοι τόκοι, θα πρέπει να καταγράφονται όταν πραγματοποιούνται οι σχετικές ροές. Επομένως, όταν η κατάπτωση εγγυήσεων συνεπάγεται αποκλειστικά τον διακανονισμό του ποσού που οφείλεται για την εξυπηρέτηση του χρέους κατά τη λογιστική περίοδο, όπως στην περίπτωση της καταβολής μετρητών, καταγράφεται κεφαλαιακή μεταβίβαση για τα καταβληθέντα ποσά. Όταν όμως παρατηρούνται επανειλημμένες επιμέρους καταπτώσεις, λ.χ. τρεις διαδοχικές φορές, με πιθανότητα συνέχισης της διαδικασίας αυτής, καταγράφεται αναδοχή χρέους.
- 20.259 Όταν ο αρχικός οφειλέτης εξοφλεί τον εγγυητή, ενώ έχει καταγραφεί δαπάνη για προηγούμενες καταπτώσεις εγγύησης, καταγράφεται έσοδο για τον εγγυητή. Ωστόσο, αν ο οφειλέτης ελέγχεται από τον εγγυητή, το εν λόγω έσοδο πρέπει να υποβληθεί στη δοκιμασία υπερβολικού μερίσματος: κάθε μέρος του ποσού εξόφλησης που υπερβαίνει το επιχειρηματικό εισόδημα καταγράφεται ως ανάληψη μετοχικού κεφαλαίου.

Τιτλοποίηση

Ορισμός

- 20.260 Η τιτλοποίηση συνίσταται στην έκδοση αξιογράφων (τίτλων) με βάση τις ταμειακές ροές που αναμένεται να δημιουργηθούν από περιουσιακά στοιχεία ή άλλες ροές εσόδων. Τα αξιογραφα που εξαρτώνται από ταμειακές ροές προερχόμενες από περιουσιακά στοιχεία καλούνται «διασφαλισμένα αξιογραφα».
- 20.261 Στην τιτλοποίηση, ο αρχικός δικαιούχος μεταβιβάζει δικαιώματα κυριότητας επί περιουσιακών στοιχείων ή το δικαίωμα λήψης ειδικών μελλοντικών ροών σε μια μονάδα τιτλοποίησης, η οποία καταβάλλει ως αντάλλαγμα στον αρχικό δικαιούχο ένα ποσό προερχόμενο από δική της πηγή χρηματοδότησης. Η εν λόγω μονάδα τιτλοποίησης είναι συχνά γνωστή ως οντότητα ειδικού σκοπού. Η μονάδα τιτλοποίησης εξασφαλίζει τη δική της χρηματοδότηση εκδίδοντας αξιογραφα και χρησιμοποιώντας ως εγγύηση τα περιουσιακά στοιχεία ή δικαιώματα σε μελλοντικές ροές που μεταβιβάζονται από τον αρχικό δικαιούχο. Το βασικό ερώτημα αναφορικά με την καταγραφή της πληρωμής από τη μονάδα τιτλοποίησης στον αρχικό δικαιούχο είναι κατά πόσον η μεταβίβαση του περιουσιακού στοιχείου αποτελεί πώληση υφιστάμενου περιουσιακού στοιχείου προς τη μονάδα τιτλοποίησης ή μέσω δανεισμού με εγγύηση τις μελλοντικές ροές εσόδων.

Κριτήρια για την αναγνώριση πώλησης

- 20.262 Για να αντιμετωπισθεί η τιτλοποίηση ως πώληση, θα πρέπει να υπάρχει ένα εμπορεύσιμο περιουσιακό στοιχείο στον ισολογισμό της γενικής κυβέρνησης και θα πρέπει επίσης να υπάρχει πλήρης αλλαγή ιδιοκτησιακού καθεστώτος υπέρ της μονάδας τιτλοποίησης, που θα αποδεικνύεται από τη μεταβίβαση των κινδύνων και οφελών που συνδέονται με το εν λόγω περιουσιακό στοιχείο.
- 20.263 Ως εκ τούτου, η τιτλοποίηση μελλοντικών ροών εσόδων που δεν αναγνωρίζονται ως απόδοση οικονομικών περιουσιακών στοιχείων, όπως λ.χ. μελλοντικά δικαιώματα από εκμετάλλευση πετρελαίου, είναι λήψη δανείου για τον εκδότη.

- 20.264 Όταν μια τιτλοποίηση συνεπάγεται ροές συνδεδεμένες με χρηματοοικονομικό ή μη χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, πρέπει να μεταβιβάζονται οι κίνδυνοι και τα οφέλη που συνδέονται με την κυριότητα των περιουσιακών στοιχείων για να καταγραφεί πώληση.
- 20.265 Αν η γενική κυβέρνηση διατηρεί συμφέρον στην τιτλοποίηση, υπό μορφή ποσού που υπερβαίνει την τιμή αγοράς, δηλ. διατηρώντας το δικαίωμα να οικειοποιηθεί τις ροές που υπερβαίνουν την αρχική αξία τιτλοποίησης ή το δικαίωμα κατοχής της τελευταίας δόσης που εκδίδεται από τη μονάδα τιτλοποίησης ή με άλλα μέσα, θεωρείται ότι δεν επήλθε πώληση και η πράξη αποτελεί λήψη δανείου από τον αρχικό δικαιούχο.
- 20.266 Αν η γενική κυβέρνηση, ως αρχικός δικαιούχος, εγγυάται την εξόφληση κάθε χρέους που συνδέεται με το περιουσιακό στοιχείο και έχει συναφθεί από τη μονάδα τιτλοποίησης, θεωρείται ότι οι κίνδυνοι που συνδέονται με το περιουσιακό στοιχείο δεν έχουν μεταβιβασθεί. Δεν πρόκειται για πώληση, και η πράξη αποτελεί λήψη δανείου από τον αρχικό δικαιούχο. Οι εγγυήσεις μπορεί να λάβουν διάφορες μορφές, όπως ασφαλιστικές συμβάσεις, παράγωγα ή ρήτρες υποκατάστασης περιουσιακών στοιχείων.
- 20.267 Αν διαπιστωθεί ότι η σύμβαση τιτλοποίησης συνεπάγεται πραγματική πώληση εμπορεύσιμου περιουσιακού στοιχείου, πρέπει να εξετασθεί η τομεακή ταξινόμηση της μονάδας τιτλοποίησης. Στο τμήμα I καθορίζονται κριτήρια που επιτρέπουν να διαπιστωθεί αν η μονάδα τιτλοποίησης είναι θεσμική μονάδα και αν ασκεί ρόλο χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης. Αν η μονάδα τιτλοποίησης ταξινομείται στον τομέα της γενικής κυβέρνησης, τότε η τιτλοποίηση θα καταγραφεί ως δανεισμός της γενικής κυβέρνησης. Αν η μονάδα τιτλοποίησης ταξινομείται στον τομέα της γενικής κυβέρνησης, ως άλλος ενδιάμεσος χρηματοοικονομικός οργανισμός (S.125), τότε η τιτλοποίηση θα καταγραφεί ως πώληση περιουσιακών στοιχείων: χωρίς άμεσο αντίκτυπο στο δημόσιο χρέος και με αντίκτυπο στο δημόσιο έλλειμμα αν έχουν τιτλοποιηθεί ροές επί μη χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.
- 20.268 Αν η γενική κυβέρνηση παρέχει αντιστάθμιση με τη μορφή μετρητών μετά την πράξη ή με άλλα μέσα, λ.χ. εγγυήσεις, καταργώντας με τον τρόπο αυτό τη μεταβίβαση των κινδύνων, μια πράξη τιτλοποίησης που είχε αρχικά θεωρηθεί ως πώληση ταξινομείται, από τη συγκεκριμένη στιγμή, ως δανεισμός, με τις ακόλουθες συναλλαγές: ανάληψη υποχρέωσης και απόκτηση περιουσιακών στοιχείων με δαπάνη κεφαλαιακής μεταβίβασης στην περίπτωση που η αξία της υποχρέωσης υπερβαίνει την αξία του περιουσιακού στοιχείου.

Καταγραφή ροών

- 20.269 Όταν μια πράξη τιτλοποίησης καταγράφεται ως δανεισμός, οι ταμειακές ροές που μεταβιβάστηκαν στη μονάδα τιτλοποίησης καταγράφονται πρώτα στους λογαριασμούς της γενικής κυβέρνησης και συγχρόνως ως εξόφληση χρέους, τόσο τόκων όσο και αρχικού κεφαλαίου.
- 20.270 Όταν οι ταμειακές ροές παύουν πριν από την απόσβεση του αναληφθέντος χρέους, η υπολειπόμενη υποχρέωση αφαιρείται από τον ισολογισμό της γενικής κυβέρνησης μέσω μιας άλλης μεταβολής του όγκου.
- 20.271 Μετά την πλήρη εξάλειψη του χρέους, οι τυχόν υπολειπόμενες ταμειακές ροές που έχουν μεταβιβασθεί στη μονάδα τιτλοποίησης καταγράφονται ως δαπάνη του αρχικού δικαιούχου.

Άλλα ζητήματα

Συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις

- 20.272 Η αντιμετώπιση των συνταξιοδοτικών συστημάτων περιγράφεται στο κεφάλαιο 17, όπου συμπεριλαμβάνεται ένας συμπληρωματικός πίνακας σχετικός με τους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς του ΕΣΛ, όπου πρέπει να καταγράφονται όλες οι υποχρεώσεις των συνταξιοδοτικών συστημάτων, συμπεριλαμβανομένων των συνταξιοδοτικών υποχρεώσεων που απορρέουν από δημόσια συστήματα κοινωνικής ασφάλισης. Τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που απορρέουν από διανεμητικά συστήματα καθορισμένων παροχών που συνδέονται με την απασχόληση και υποστηρίζονται από τη γενική κυβέρνηση πρέπει να καταγράφονται μόνο σ' αυτούς τους συμπληρωματικούς λογαριασμούς.

Πληρωμές ποσών κατ' αποκοπήν

- 20.273 Μερικές φορές κάποιες μονάδες καταβάλλουν ένα κατ' αποκοπήν ποσό στη γενική κυβέρνηση σε αντάλλαγμα της από μέρους της ανάληψης ορισμένων από τις συνταξιοδοτικές τους υποχρεώσεις. Αυτές οι σημαντικές εφάπαξ συναλλαγές πραγματοποιούνται μεταξύ μιας μονάδας της γενικής κυβέρνησης και μιας άλλης μονάδας, συνήθως δημόσιας επιχείρησης, και συχνά συνδέονται με την αλλαγή του καθεστώτος της επιχείρησης ή την ιδιωτικοποίησή της. Συνήθως η γενική κυβέρνηση αναλαμβάνει τις εν λόγω υποχρεώσεις με αντάλλαγμα την καταβολή μετρητών που καλύπτουν το αναμενόμενο από τη μεταβίβαση έλλειμμα.
- 20.274 Θεωρητικά, καθώς πρόκειται για ισοδύναμη ανταλλαγή μετρητών έναντι ανάληψης υποχρέωσης, η συναλλαγή δεν θα πρέπει να επηρεάζει την καθαρή θέση και την καθαρή χρηματοοικονομική θέση ούτε να μεταβάλλει την καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης της γενικής κυβέρνησης. Ωστόσο, οι συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις μπορεί να μην εμφανίζονται ως υποχρέωση στον ισολογισμό της μιας ή της άλλης από τις μονάδες που μεταβιβάζουν και αναλαμβάνουν τις υποχρεώσεις. Για παράδειγμα, τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα, όταν μεταβιβάζονται στη γενική κυβέρνηση, μπορεί να συγχωνευθούν με δημόσιο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης για το οποίο δεν αναγνωρίζεται καμία υποχρέωση.

20.275 Στο πλαίσιο αυτό, μια τέτοια καταβολή ποσού κατ' αποκοπήν θα πρέπει να θεωρείται προκαταβολική πληρωμή κοινωνικών εισφορών. Λαμβανομένων υπόψη των διαφόρων ρυθμίσεων που παρατηρούνται στην πράξη και για να αποφευχθεί κάθε στρέβλωση στον υπολογισμό ορισμένων συνολικών μεγεθών, όπως το κόστος εργασίας και οι υποχρεωτικές εισφορές, το κατ' αποκοπήν ποσό καταγράφεται ως χρηματοοικονομική προκαταβολή (F.8), ήτοι ως προκαταβολική πληρωμή διαφόρων τρεχουσών μεταβιβάσεων (D.75), που θα καταγράφεται στο μέλλον αναλογικά προς τις αντίστοιχες καταβολές συντάξεων. Ως εκ τούτου, η καταβολή του κατ' αποκοπήν ποσού δεν έχει επίδραση στην καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης της γενικής κυβέρνησης κατά το έτος μεταβίβασης των υποχρεώσεων.

Συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ)

Πεδίο εφαρμογής των ΣΔΙΤ

20.276 Οι συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ) είναι πολύπλοκες, μακροπρόθεσμες συμβάσεις μεταξύ δύο μονάδων, μία από τις οποίες κανονικά είναι εταιρεία (ή όμιλος εταιρειών, ιδιωτικός ή δημόσιος), καλούμενη «ο επιχειρηματίας» ή «ο εταίρος», ενώ η άλλη κανονικά είναι μονάδα της γενικής κυβέρνησης, καλούμενη «ο εκχωρητής». Οι ΣΔΙΤ συνεπάγονται σημαντική κεφαλαιουχική δαπάνη για τη δημιουργία ή την ανακαίνιση πάγιων περιουσιακών στοιχείων από την εταιρεία, η οποία στη συνέχεια αναλαμβάνει τη λειτουργία και τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων για την παραγωγή και παροχή υπηρεσιών είτε προς τη μονάδα της γενικής κυβέρνησης είτε προς το κοινωνικό σύνολο εξ ονόματος της μονάδας της γενικής κυβέρνησης.

20.277 Κατά τη λήξη της περιόδου της σύμβασης, ο εκχωρητής αποκτά συνήθως τη νομική κυριότητα των πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Στις περισσότερες περιπτώσεις τα πάγια περιουσιακά στοιχεία είναι χαρακτηριστικά στοιχεία ορισμένων βασικών υπηρεσιών κοινής ωφελείας, όπως σχολεία ή πανεπιστήμια, νοσοκομεία και φυλακές. Μπορεί επίσης να είναι περιουσιακά στοιχεία υποδομών, διότι πολλά από τα μεγάλα έργα που έχουν αναληφθεί μέσω ΣΔΙΤ αφορούν την παροχή υπηρεσιών μεταφορών και επικοινωνιών, δικτύων κοινής ωφελείας ή άλλων υπηρεσιών που γενικά περιγράφονται ως υπηρεσίες υποδομών.

20.278 Η γενική περιγραφή που ακολουθεί εξετάζει τα πλέον συνήθη λογιστικά προβλήματα: Μια εταιρεία συμφωνεί να αποκτήσει ένα σύνολο πάγιων περιουσιακών στοιχείων και, στη συνέχεια, να χρησιμοποιήσει τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία, μαζί με άλλες εισροές, για την παραγωγή υπηρεσιών. Οι εν λόγω υπηρεσίες δύνανται να παρέχονται στη γενική κυβέρνηση είτε για να χρησιμοποιηθούν ως εισροή σε δική της παραγωγή, όπως στην περίπτωση υπηρεσιών συντήρησης οχημάτων, είτε για παροχή στο κοινό χωρίς αμοιβή, όπως στην περίπτωση των εκπαιδευτικών υπηρεσιών· στην περίπτωση αυτή η γενική κυβέρνηση θα καταβάλλει περιοδικές πληρωμές στη διάρκεια της συμβατικής περιόδου και η εταιρεία προσδοκά να καλύψει το κόστος της και να κερδίσει επαρκές ποσοστό απόδοσης για την επένδυσή της μέσω των εν λόγω πληρωμών.

20.279 Οι συμβάσεις ΣΔΙΤ που ανταποκρίνονται στον ορισμό αυτό συνεπάγονται την καταβολή τελών «διαθεσιμότητας» ή «ζήτησης» από τον εκχωρητή στον επιχειρηματία και, συνεπώς, αποτελούν συμβάσεις προμηθειών. Σε αντίθεση με άλλες μακροπρόθεσμες συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, στις συμβάσεις αυτές δημιουργείται ειδικό περιουσιακό στοιχείο. Επομένως, μια σύμβαση ΣΔΙΤ συνεπάγεται την αγορά, από τη γενική κυβέρνηση, μιας υπηρεσίας που παράγεται από έναν εταίρο μέσω της δημιουργίας ενός περιουσιακού στοιχείου. Μπορεί να υπάρχουν διάφορες μορφές συμβάσεων ΣΔΙΤ ανάλογα με τη διάθεση των περιουσιακών στοιχείων μετά τη λήξη της σύμβασης, την απαιτούμενη λειτουργία και συντήρηση των περιουσιακών στοιχείων κατά τη διάρκεια της σύμβασης, την τιμή, την ποιότητα και τον όγκο των παραγόμενων υπηρεσιών κ.λπ.

20.280 Όταν η εταιρεία πωλεί τις υπηρεσίες απευθείας στη γενική κυβέρνηση, λ.χ. μέσω οδικών διοδίων, η σύμβαση θεωρείται παραχώρηση και όχι ΣΔΙΤ. Το αντίτιμο ρυθμίζεται κανονικά από τη γενική κυβέρνηση και ορίζεται σε επίπεδο που η επιχείρηση προσδοκά ότι θα της επιτρέψει να καλύψει το κόστος της και να εξασφαλίσει ικανοποιητικό ποσοστό απόδοσης για την επένδυσή της. Κατά τη λήξη της συμβατικής περιόδου, η γενική κυβέρνηση μπορεί να αποκτήσει τη νομική κυριότητα και τον επιχειρησιακό έλεγχο των περιουσιακών στοιχείων, ενδεχομένως χωρίς την καταβολή τιμήματος.

20.281 Στη σύμβαση ΣΔΙΤ, η εταιρεία αποκτά τα πάγια περιουσιακά στοιχεία και είναι ο νόμιμος κύριός τους κατά τη διάρκεια της συμβατικής περιόδου, υποστηριζόμενη σε μερικές περιπτώσεις από τη γενική κυβέρνηση. Συχνά η σύμβαση επιβάλλει να ανταποκρίνονται τα περιουσιακά στοιχεία στον σχεδιασμό, την ποιότητα και την ικανότητα εξυπηρέτησης που προσδιορίζονται από τη γενική κυβέρνηση, να χρησιμοποιούνται κατά τον τρόπο που ορίζεται από τη γενική κυβέρνηση για την παραγωγή των υπηρεσιών που προβλέπονται από τη σύμβαση και να συντηρούνται σύμφωνα με τα πρότυπα που ορίζει η γενική κυβέρνηση.

20.282 Επιπλέον, τα περιουσιακά στοιχεία έχουν κατά κανόνα διάρκεια ζωής πολύ μεγαλύτερη από την περίοδο της σύμβασης, οπότε η γενική κυβέρνηση μπορεί να ελέγχει τα περιουσιακά στοιχεία, να αναλαμβάνει τους κινδύνους και να απολαμβάνει τα οφέλη για σημαντικό τμήμα της διάρκειας ζωής των περιουσιακών στοιχείων. Ως εκ τούτου, είναι συχνά δύσκολο να προσδιοριστεί αν αυτός που επωμίζεται τους περισσότερους κινδύνους και απολαμβάνει τα περισσότερα οφέλη είναι η εταιρεία ή η γενική κυβέρνηση.

Οικονομική κυριότητα και απόδοση του περιουσιακού στοιχείου

20.283 Όπως στην περίπτωση των χρηματοδοτικών μισθώσεων, ο οικονομικός κύριος των περιουσιακών στοιχείων σε μια ΣΔΙΤ προσδιορίζεται με κριτήριο το ποια μονάδα επωμίζεται τους περισσότερους κινδύνους και ποια μονάδα αναμένεται να απολαύσει τα περισσότερα οφέλη από τα περιουσιακά στοιχεία. Το περιουσιακό στοιχείο και, κατά συνέπεια, και ο ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου θα αποδοθούν στην εν λόγω μονάδα. Οι κυριότεροι κίνδυνοι και τα κυριότερα οφέλη που πρέπει να αξιολογούνται είναι τα εξής:

α) Κατασκευαστικός κίνδυνος, που περιλαμβάνει τις υπερβάσεις κόστους, την πιθανότητα να προκύψουν πρόσθετες δαπάνες λόγω καθυστερημένης παράδοσης ή μη ανταπόκρισης σε προδιαγραφές ή οικοδομικούς κώδικες, καθώς επίσης περιβαλλοντικούς και λοιπούς κινδύνους που απαιτούν πληρωμές προς τρίτους.

- β) Κίνδυνος συνδεόμενος με τη διαθεσιμότητα, ο οποίος περιλαμβάνει την πιθανότητα πρόσθετου κόστους, όπως κόστους συντήρησης και χρηματοδότησης, και την επιβολή κυρώσεων λόγω μη ανταπόκρισης του όγκου ή της ποιότητας των υπηρεσιών στα πρότυπα που ορίζει η σύμβαση.
- γ) Κίνδυνος συνδεόμενος με τη ζήτηση, ο οποίος περιλαμβάνει την πιθανότητα υψηλότερης ή χαμηλότερης ζήτησης από την προσδοκώμενη.
- δ) Κίνδυνος συνδεόμενος με την υπολειμματική αξία και την απαξίωση λόγω παλαιώσης, που περιλαμβάνει τον κίνδυνο να έχει το περιουσιακό στοιχείο, κατά τη λήξη της σύμβασης, αξία μικρότερη από την προσδοκώμενη και τον βαθμό κατά τον οποίο η γενική κυβέρνηση έχει το δικαίωμα να αποκτήσει τα περιουσιακά στοιχεία.
- ε) Η ύπαρξη εκχωρητή που χρηματοδοτεί ή χορηγεί εγγυήσεις ή η ύπαρξη ευνοϊκών ρητρών περάτωσης, ειδικότερα όταν η περάτωση πραγματοποιείται με πρωτοβουλία του επιχειρηματία.
- 20.284 Οι κίνδυνοι και τα οφέλη ανήκουν στον επιχειρηματία αν οι κατασκευαστικοί κίνδυνοι και είτε οι κίνδυνοι που συνδέονται με τη ζήτηση είτε οι κίνδυνοι που συνδέονται με τη διαθεσιμότητα έχουν όντως μεταβιβάσθει. Η χρηματοδότηση του μεγαλύτερου μέρους της σύμβασης, η ύπαρξη εγγυήσεων που καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος των αντληθέντων πόρων χρηματοδότησης ή η πρόβλεψη ρητρών περάτωσης που προβλέπουν την επιστροφή του μεγαλύτερου μέρους των κεφαλαίων στον πάροχο της χρηματοδότησης σε περίπτωση περάτωσης με πρωτοβουλία του επιχειρηματία οδηγούν στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει πραγματική μεταβίβαση των εν λόγω κινδύνων.
- 20.285 Επιπλέον, λόγω της ιδιαιτερότητας των συμβάσεων ΣΔΙΤ, οι οποίες εμπεριέχουν πολύπλοκα περιουσιακά στοιχεία, και όταν η εκτίμηση κινδύνων και οφελών δεν καταλήγει σε ασφαλές συμπέρασμα, ένα ερώτημα που πρέπει να τίθεται είναι ποια μονάδα έχει αποφασιστική επίδραση στη φύση του περιουσιακού στοιχείου και με ποιο τρόπο προσδιορίζονται οι όροι των υπηρεσιών που παράγονται με το εν λόγω περιουσιακό στοιχείο, και συγκεκριμένα:
- α) ο βαθμός στον οποίο η γενική κυβέρνηση καθορίζει τον σχεδιασμό, την ποιότητα, το μέγεθος και τη συντήρηση των περιουσιακών στοιχείων·
- β) ο βαθμός στον οποίο η γενική κυβέρνηση είναι σε θέση να καθορίζει τις παρεχόμενες υπηρεσίες, τις μονάδες στις οποίες παρέχονται οι υπηρεσίες και τις τιμές των παραγόμενων υπηρεσιών.
- 20.286 Οι διατάξεις κάθε σύμβασης ΣΔΙΤ πρέπει να αξιολογούνται ώστε να κριθεί ποια μονάδα είναι ο οικονομικός κύριος. Λόγω της πολυπλοκότητας και της ποικιλίας των συμβάσεων ΣΔΙΤ, εξετάζονται όλα τα γεγονότα και όλες οι περιστάσεις που σχετίζονται με κάθε σύμβαση και, στη συνέχεια, επιλέγεται η λογιστική αντιμετώπιση που αντικατοπτρίζει καλύτερα τις υποκείμενες οικονομικές σχέσεις.

Λογιστικά ζητήματα

- 20.287 Αν η εταιρεία εκτιμάται ότι είναι ο οικονομικός κύριος και αν —όπως συμβαίνει συνήθως— η γενική κυβέρνηση αποκτά τη νομική και οικονομική κυριότητα κατά τη λήξη της σύμβασης χωρίς πραγματική πληρωμή, καταγράφεται συναλλαγή για την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων από τη γενική κυβέρνηση. Σύμφωνα με μια γενική προσέγγιση, η γενική κυβέρνηση θεμελιώνει βαθμιαία μια χρηματοοικονομική απαίτηση και η εταιρεία αναλαμβάνει βαθμιαία την αντίστοιχη υποχρέωση, έτσι ώστε η αξία των δύο στοιχείων να είναι ίση με την αναμενόμενη υπολειμματική αξία των περιουσιακών στοιχείων κατά τη λήξη της συμβατικής περιόδου. Η εφαρμογή της εν λόγω προσέγγισης απαιτεί την αναδιευθέτηση των υφιστάμενων νομισματικών συναλλαγών ή την τεκμαρτή δημιουργία νέων συναλλαγών βάσει υποθέσεων αναφορικά με τις αναμενόμενες αξίες των περιουσιακών στοιχείων και τα επιτόκια. Αυτό συνεπάγεται τον διαχωρισμό των πληρωμών που γίνονται στο πλαίσιο των ΣΔΙΤ, όταν το περιουσιακό στοιχείο των ΣΔΙΤ δεν περιέχεται στον ισολογισμό της γενικής κυβέρνησης, ώστε να προκύψει μια συνιστώσα που αντιπροσωπεύει την απόκτηση χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.
- 20.288 Μια εναλλακτική προσέγγιση είναι η καταγραφή της μεταβολής της νόμιμης και της οικονομικής κυριότητας κατά τη λήξη ως κεφαλαιακής μεταβίβασης σε είδος. Ούτε η προσέγγιση της κεφαλαιακής μεταβίβασης αντικατοπτρίζει την υποκείμενη οικονομική πραγματικότητα, αλλά οι περιορισμοί ως προς τα στοιχεία, η αβεβαιότητα αναφορικά με την αναμενόμενη υπολειμματική αξία και οι συμβατικές διατάξεις που επιτρέπουν την άσκηση ποικιλίας επιλογών τόσο από τη μία όσο και από την άλλη πλευρά καθιστούν την προσέγγιση της κεφαλαιακής μεταβίβασης την πλέον συνετή.
- 20.289 Ένα άλλο σημαντικό πρόβλημα προκύπτει όταν η γενική κυβέρνηση εκτιμάται ότι είναι ο οικονομικός κύριος των περιουσιακών στοιχείων, αλλά δεν καταβάλλει καμία πραγματική πληρωμή κατά την έναρξη της σύμβασης. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να δημιουργηθεί μια τεκμαρτή συναλλαγή για την πραγματοποίηση της απόκτησης. Η συνήθως προτεινόμενη λύση είναι η πραγματοποίηση της απόκτησης μέσω τεκμαρτής χρηματοδοτικής μίσθωσης λόγω της ομοιότητας με τις πραγματικές χρηματοδοτικές μισθώσεις. Ωστόσο, η εφαρμογή της επιλογής αυτής εξαρτάται από τις συγκεκριμένες συμβατικές διατάξεις, από τον τρόπο ερμηνείας τους και, ενδεχομένως, από άλλους παράγοντες. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένα τεκμαρτό δάνειο και, στη συνέχεια, οι πραγματικές πληρωμές της γενικής κυβέρνησης στην εταιρεία, εφόσον υφίστανται, θα μπορούσαν να αναδιευθετηθούν με τέτοιο τρόπο ώστε ένα μέρος κάθε πληρωμής να αντιπροσωπεύει πληρωμές εξόφλησης του δανείου. Αν δεν υπάρχουν πραγματικές πληρωμές της γενικής κυβέρνησης, τότε θα μπορούσαν να κατασκευασθούν για τις πληρωμές του δανείου μη νομισματικές συναλλαγές. Άλλα μέσα πληρωμής από τη γενική κυβέρνηση για το περιουσιακό στοιχείο θα μπορούσαν να είναι τα εξής: μια προκαταβολική πληρωμή λειτουργικής μίσθωσης, αν δημιουργηθεί μια τεκμαρτή λειτουργική μίσθωση, ή ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο για το δικαίωμα της εταιρείας να έχει πρόσβαση στα περιουσιακά στοιχεία για την παραγωγή υπηρεσιών.

20.290 Ένα άλλο σημαντικό πρόβλημα αφορά τη μέτρηση της παραγωγής. Όποιες κι αν είναι οι αποφάσεις που θα ληφθούν σχετικά με το ποια μονάδα είναι ο οικονομικός κύριος των περιουσιακών στοιχείων κατά τη διάρκεια της συμβατικής περιόδου και ποιος είναι ο τρόπος με τον οποίο τα αποκτά τελικά η γενική κυβέρνηση, θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα ώστε η παραγωγή να μετρηθεί σωστά. Και πάλι, υπάρχουν διάφορες επιλογές, και το ποια θα προτιμηθεί εξαρτάται από την ακριβή κατάσταση και τη διαθεσιμότητα δεδομένων. Η δυσχέρεια προκύπτει όταν η γενική κυβέρνηση εκτιμάται ότι είναι ο οικονομικός κύριος των περιουσιακών στοιχείων, αλλά τα εν λόγω στοιχεία χρησιμοποιούνται από την εταιρεία για την παραγωγή υπηρεσιών. Είναι ευκαίιο να εμφανίζεται η αξία των υπηρεσιών κεφαλαίου ως κόστος παραγωγής της εταιρείας, αλλά αυτό ενδέχεται να απαιτεί την κατασκευή μιας τεκμαρτής λειτουργικής μίσθωσης, η οποία με τη σειρά της ενδέχεται να απαιτεί την αναδιευθέτηση των τρεχουσών συναλλαγών ή την κατασκευή μη νομισματικών συναλλαγών για την ταυτοποίηση των πληρωμών μίσθωσης. Μια εναλλακτική λύση είναι να εμφανισθεί το κόστος των υπηρεσιών κεφαλαίου στον λογαριασμό παραγωγής της γενικής κυβέρνησης, αλλά να ταξινομηθεί η παραγωγή της γενικής κυβέρνησης με τον ίδιο τρόπο όπως γίνεται η ταξινόμηση της παραγωγής της εταιρείας, έτσι ώστε να ταξινομηθεί ορθά η συνολική παραγωγή στην οικονομία.

Συναλλαγές με διεθνείς και υπερεθνικούς οργανισμούς

20.291 Μεταξύ μονάδων μόνιμων κατοίκων και διεθνών ή υπερεθνικών οργανισμών πραγματοποιούνται συναλλαγές οι οποίες ταξινομούνται στον τομέα της αλλοδαπής.

20.292 Παράδειγμα συναλλαγών του είδους αυτού είναι οι συναλλαγές μεταξύ μόνιμων κατοίκων που δεν ανήκουν στη γενική κυβέρνηση και οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όταν αυτά θεωρούνται ως τα κύρια μέρη της συναλλαγής, έστω και αν μονάδες της γενικής κυβέρνησης διαδραματίζουν ρόλο ενδιάμεσου παράγοντα στη διοχέτευση των κονδυλίων. Η καταγραφή των κύριων συναλλαγών γίνεται άμεσα μεταξύ των δύο μερών και δεν έχει αντίκτυπο στον τομέα της γενικής κυβέρνησης. Ο ρόλος της γενικής κυβέρνησης καταγράφεται ως χρηματοοικονομική συναλλαγή (F.89).

20.293 Παρακάτω παρουσιάζεται η καταγραφή συγκεκριμένων συναλλαγών μεταξύ ημεδαπών μόνιμων κατοίκων και οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για διάφορες κατηγορίες:

α) Φόροι: Ορισμένοι φόροι επί προϊόντων, όπως οι εισαγωγικοί δασμοί και οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης, καταβάλλονται στα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε άλλους υπερεθνικούς οργανισμούς. Αυτοί εντάσσονται σε τρεις κατηγορίες:

1. οι φόροι που καταβάλλονται απευθείας, όπως, κατά το παρελθόν, η εισφορά υπέρ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα επί των επιχειρήσεων εξόρυξης άνθρακα και παραγωγής σιδήρου και χάλυβα, καταγράφονται άμεσα·
2. οι φόροι που εισπράττουν οι εθνικές κυβερνήσεις ως μεσάζοντες για λογαριασμό των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων υπερεθνικών οργανισμών, αλλά όπου ο φόρος θεωρείται ότι καταβάλλεται απευθείας από τους παραγωγούς μόνιμους κατοίκους. Παραδείγματα είναι οι εισφορές για τα εισαγόμενα γεωργικά προϊόντα, τα νομιμοτικά εξισωτικά ποσά που εισπράττονται στις εισαγωγές και τις εξαγωγές, οι εισφορές για την παραγωγή ζάχαρης και ο φόρος ισογλυκόζης, τα τέλη συνυπευθυνότητας για το γάλα και τα δημητριακά και οι τελωνειακοί δασμοί που εισπράττονται βάσει του ενοποιημένου δασμολογίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Αυτοί καταγράφονται άμεσα από τους παραγωγούς στον υπερεθνικό οργανισμό, ενώ ο ρόλος της γενικής κυβέρνησης ως ενδιάμεσου καταγράφεται ως χρηματοοικονομική συναλλαγή·
3. οι εισπράξεις φόρου προστιθέμενης αξίας σε κάθε κράτος μέλος. Αυτές καταγράφονται ως εισπράξεις από τις εθνικές κυβερνήσεις, ενώ τα ποσά που παρέχουν τα κράτη μέλη στην Ευρωπαϊκή Ένωση καταγράφονται ως τρέχουσα μεταβίβαση (D.76). Ο χρόνος καταγραφής της μεταβίβασης από τη γενική κυβέρνηση είναι η στιγμή πληρωμής της.

β) Επιδοτήσεις: Κάθε επιδότηση άμεσα πληρωτέα από υπερεθνικούς οργανισμούς σε παραγωγούς μόνιμους κατοίκους καταγράφεται ως άμεσα πληρωτέα από τον υπερεθνικό οργανισμό και όχι από μονάδα της γενικής κυβέρνησης μόνιμο κάτοικο. Οι επιδοτήσεις που καταβάλλονται σε παραγωγούς μόνιμους κατοίκους και διοχετεύονται μέσω μονάδων της γενικής κυβέρνησης ως ενδιάμεσων καταγράφονται ομοίως άμεσα μεταξύ των κύριων μερών, αλλά δημιουργούν επίσης εγγραφές στους λοιπούς εισπρακτέους/πληρωτέους λογαριασμούς (F.89) στους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς της γενικής κυβέρνησης.

γ) Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις: Συνεισφορές στον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τα κράτη μέλη για τον τρίτο και τέταρτο τύπο πληρωμών που προβλέπονται για τους ίδιους πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο τρίτος πόρος υπολογίζεται με την εφαρμογή ενιαίου συντελεστή στη βάση ΦΠΑ κάθε κράτους μέλους. Ο τέταρτος πόρος βασίζεται στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα κάθε κράτους μέλους. Οι πληρωμές αυτές θεωρούνται ότι αποτελούν υποχρεωτικές μεταβιβάσεις από τις κυβερνήσεις προς την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ταξινομούνται ως διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις και καταγράφονται όταν πρέπει να καταβληθούν.

δ) Τρέχουσα διεθνής συνεργασία: Οι περισσότερες από τις λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις, σε χρήμα ή σε είδος, μεταξύ της γενικής κυβέρνησης και μονάδων μη μόνιμων κατοίκων, συμπεριλαμβανομένων των διεθνών οργανισμών, ταξινομούνται ως τρέχουσα διεθνής συνεργασία. Η τρέχουσα διεθνής συνεργασία περιλαμβάνει την τρέχουσα βοήθεια προς τις αναπτυσσόμενες χώρες, τις αμοιβές που καταβάλλονται σε δασκάλους, συμβούλους και άλλα πρόσωπα που υπάγονται στη γενική κυβέρνηση και τα οποία δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό κ.λπ. Ένα χαρακτηριστικό της τρέχουσας διεθνούς συνεργασίας είναι ότι αποτελείται από μεταβιβάσεις που γίνονται σε εθελοντική βάση.

- ε) Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις: Οι επιδοτήσεις επενδύσεων, σε χρήμα ή σε είδος, καθώς και οι λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, ιδίως ως αντισταθμιστικές συναλλαγές ακύρωσης χρέους ή αναδοχής χρέους, μπορεί να είναι πληρωτέες σε διεθνή ή υπερεθνικό οργανισμό ή εισπρακτέες απ' αυτόν.
- στ) Χρηματοοικονομικές συναλλαγές: Ορισμένες χρηματοοικονομικές συναλλαγές, συνήθως δάνεια, μπορούν να καταγράφονται όταν χορηγούνται από διεθνείς οργανισμούς όπως η Παγκόσμια Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Οι επενδύσεις της γενικής κυβέρνησης στο κεφάλαιο διεθνών και υπερεθνικών οργανισμών εκτός του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου ταξινομούνται ως λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι (F.519), εκτός αν δεν υπάρχει πιθανότητα επιστροφής, οπότε ταξινομούνται ως τρέχουσα διεθνής συνεργασία.
- 20.294 Τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβαίνουν σε σημαντικές τρέχουσες και κεφαλαιακές μεταβιβάσεις μέσω των διαρθρωτικών ταμείων όπως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής. Οι τελικοί δικαιούχοι των εν λόγω μεταβιβάσεων μπορεί να είναι μονάδες της γενικής κυβέρνησης ή μη.
- 20.295 Συχνά οι ενισχύσεις που καταβάλλονται από τα διαρθρωτικά ταμεία συνεπάγονται συγχρηματοδότηση, οπότε η Ευρωπαϊκή Ένωση χρηματοδοτεί από κοινού μια επένδυση που πραγματοποιείται από τη γενική κυβέρνηση. Μπορεί να υπάρχει ένα μείγμα προκαταβολικών πληρωμών, ενδιάμεσων και τελικών πληρωμών, οι οποίες είναι δυνατόν να διοχετεύονται μέσω τουλάχιστον μίας μονάδας της γενικής κυβέρνησης. Οι μονάδες της γενικής κυβέρνησης μόνιμοι κάτοικοι δύνανται επίσης να πραγματοποιούν πληρωμές προκαταβολών έναντι των ποσών που αναμένεται να λάβουν από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- 20.296 Όταν δικαιούχοι είναι μονάδες εκτός της γενικής κυβέρνησης, κάθε πληρωμή που εκτελείται από τη γενική κυβέρνηση ως προκαταβολή έναντι των χρηματικών ποσών που αναμένεται να ληφθούν από την Ευρωπαϊκή Ένωση καταγράφεται ως χρηματοοικονομική συναλλαγή στους λοιπούς εισπρακτέους/πληρωτέους λογαριασμούς. Το άλλο μέρος της χρηματοοικονομικής συναλλαγής είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση, αν το γενεσιουργό γεγονός της μη χρηματοοικονομικής συναλλαγής έχει πραγματοποιηθεί, ενώ στις λοιπές περιπτώσεις είναι ο δικαιούχος. Οι θέσεις των εισπρακτέων/πληρωτέων λογαριασμών εξελίσσονται κατά την πορεία καταβολής των χρηματικών ποσών.
- 20.297 Ο χρόνος καταγραφής των μεταβιβάσεων συγχρηματοδοτούμενης δαπάνης της γενικής κυβέρνησης είναι η στιγμή κατά την οποία χορηγείται η έγκριση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 20.298 Ενδέχεται να υπάρχουν περιπτώσεις κατά τις οποίες οι προκαταβολές της γενικής κυβέρνησης υπερβαίνουν το ποσό που θα χορηγηθεί τελικά, όταν αυτό προσδιοριστεί μέσω της διαδικασίας έγκρισης. Αν ο δικαιούχος είναι σε θέση να επιστρέψει το επιπλέον ποσό, αυτό εμφανίζεται στους λοιπούς πληρωτέους λογαριασμούς που έχει με τη γενική κυβέρνηση. Αν ο δικαιούχος δεν δύναται να το επιστρέψει, τότε καταγράφεται κεφαλαιακή μεταβίβαση από τη γενική κυβέρνηση η οποία ακυρώνει τους λοιπούς πληρωτέους λογαριασμούς.
- 20.299 Αν οι δικαιούχοι είναι μονάδες της γενικής κυβέρνησης, τα έσοδα της γενικής κυβέρνησης μετατοπίζονται στο μέλλον ώστε να καταγραφούν την ίδια χρονική στιγμή με τη δαπάνη, κατά παρέκκλιση από τον γενικό κανόνα που διέπει τον χρόνο καταγραφής των εν λόγω μεταβιβάσεων. Αν υπάρχει σημαντική χρονική υστέρηση μεταξύ της πραγματοποίησης της δαπάνης της γενικής κυβέρνησης και της λήψης του χρηματικού ποσού, τότε το έσοδο μπορεί να καταγραφεί όταν υποβληθεί η αίτηση προς την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο κανόνας αυτός εφαρμόζεται μόνο όταν: δεν υπάρχουν αξιόπιστες πληροφορίες για τον χρόνο πραγματοποίησης της δαπάνης· ή όταν τα ποσά είναι μεγάλα· ή η χρονική υστέρηση μεταξύ της δαπάνης και της υποβολής της αίτησης είναι μικρή.
- 20.300 Όλες οι πληρωμές προκαταβολών από την Ευρωπαϊκή Ένωση προς μονάδες της γενικής κυβέρνησης ως τελικούς δικαιούχους κατά την έναρξη πολυετών προγραμμάτων καταγράφονται ως χρηματοοικονομικές προκαταβολές.

Αναπτυξιακή βοήθεια

- 20.301 Η γενική κυβέρνηση παρέχει βοήθεια σε άλλες χώρες δανείζοντας κεφάλαια με επιτόκιο ηθελημένα χαμηλότερο από το επιτόκιο που ισχύει στην αγορά για δάνεια ανάλογου κινδύνου (προτιμησιακά δάνεια, όπως περιγράφονται στο τμήμα III, μέρος) ή παρέχοντας βοήθεια σε χρήμα και σε είδος.
- 20.302 Η καταγραφή της διεθνούς βοήθειας που παρέχεται σε είδος, όπως οι αποστολές τροφίμων, είναι συχνά δυσχερής. Οι τιμές των αγαθών ή των υπηρεσιών που παρέχονται σε είδος, όπως τα τρόφιμα, ενδέχεται να διαφέρουν σημαντικά στην αποδέκτρια χώρα από τις τιμές που ισχύουν στη δωρήτρια χώρα. Η γενική αρχή είναι ότι η αξία της δωρεάς προς τον αποδέκτη θα πρέπει να θεωρείται ίση με το κόστος παροχής της βοήθειας προς αυτόν. Επομένως, για τον υπολογισμό της αξίας της δωρεάς πρέπει να χρησιμοποιούνται ως βάση οι τιμές της δωρήτριας χώρας. Επιπλέον των ιδίων των αγαθών ή υπηρεσιών, θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται όλες οι πρόσθετες δαπάνες που διαπιστώνεται ότι συνδέονται με την αποστολή των αγαθών ή των υπηρεσιών, όπως η μεταφορά στην ξένη χώρα, η παράδοση εντός της χώρας αυτής, η αμοιβή των υπαλλήλων της γενικής κυβέρνησης της δωρήτριας χώρας για την προπαρασκευή των αποστολών ή την επίβλεψη της παράδοσής τους, η ασφάλιση κ.λπ.

Ο ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

- 20.303 Ο δημόσιος τομέας αποτελείται από τη γενική κυβέρνηση και τις δημόσιες επιχειρήσεις. Τα στοιχεία που συνθέτουν τον δημόσιο τομέα είναι ήδη παρόντα στην κύρια τομεακή διάρθρωση του συστήματος και μπορούν να αναδιευθετηθούν, ώστε να καταρτισθούν οι λογαριασμοί του δημόσιου τομέα. Αυτό επιτυγχάνεται με τον συνυπολογισμό των υποτομέων του τομέα της γενικής κυβέρνησης και των δημόσιων υποτομέων των μη χρηματοοικονομικών και των χρηματοοικονομικών εταιρειών.

Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	MKIEΝ	Νοικοκυριά
Δημόσιος τομέας	Δημόσιος τομέας	Δημόσιος τομέας	Ιδιωτικός τομέας	Ιδιωτικός τομέας
Ιδιωτικός τομέας	Ιδιωτικός τομέας			

- 20.304 Οι δημόσιες χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις (εταιρείες) μπορούν με τη σειρά τους να υποδιαιρεθούν περαιτέρω στην κεντρική τράπεζα και τις λοιπές δημόσιες χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις, οι οποίες μπορούν να υποδιαιρεθούν ακόμη περαιτέρω σε υποτομείς χρηματοοικονομικών εταιρειών, κατά περίπτωση.

Πίνακας 20.2 — Ο δημόσιος τομέας και οι υποτομείς του

Γενική κυβέρνηση				Δημόσιες επιχειρήσεις	
Κεντρική κυβέρνηση	Κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους	Τοπική αυτοδιοίκηση	Δημόσια κοινωνική ασφάλιση· κοινωνική ασφάλεια	Δημόσιες μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις	Δημόσιες χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις
					Κεντρική τράπεζα Άλλες δημόσιες χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις

- 20.305 Οι λογαριασμοί του δημόσιου τομέα μπορούν να κατασκευασθούν σύμφωνα με το πλαίσιο και την ακολουθία λογαριασμών του ΕΣΛ. Καταρχήν, τόσο οι ενοποιημένες όσο και οι μη ενοποιημένες εκδοχές τους είναι χρήσιμες από αναλυτική άποψη. Χρήσιμες είναι επίσης και οι εναλλακτικές παρουσιάσεις, όπως η ενοποιημένη και η μη ενοποιημένη αντίστοιχη παρουσίαση των στατιστικών για τα οικονομικά της γενικής κυβέρνησης, που περιγράφονται παραπάνω στο παρόν κεφάλαιο.
- 20.306 Όλες οι θεσμικές μονάδες που περιλαμβάνονται στον δημόσιο τομέα είναι μονάδες μόνιμοι κάτοικοι που ελέγχονται από τη γενική κυβέρνηση, είτε άμεσα είτε έμμεσα μέσω μονάδων του δημόσιου τομέα συνολικά. Ως έλεγχος μιας οντότητας ορίζεται η ικανότητα καθορισμού της γενικής πολιτικής της. Αναλυτικότερη ανάπτυξη του θέματος αυτού παρέχεται παρακάτω.
- 20.307 Η διάκριση μεταξύ μιας μονάδας του δημόσιου τομέα που αποτελεί μέρος της γενικής κυβέρνησης και μιας δημόσιας επιχείρησης καθορίζεται μέσω της δοκιμασίας «εμπορικού / μη εμπορικού χαρακτήρα», όπως περιγράφεται στο κεφάλαιο 3 και παραπάνω. Οι μη εμπορικού χαρακτήρα μονάδες του δημόσιου τομέα ταξινομούνται στις μονάδες της γενικής κυβέρνησης, ενώ οι εμπορικού χαρακτήρα μονάδες του δημόσιου τομέα ταξινομούνται στις δημόσιες επιχειρήσεις. Η μόνη εξάιρεση από τον εν λόγω γενικό κανόνα αφορά ορισμένους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς που είτε εποπτεύουν είτε εξυπηρετούν τον χρηματοοικονομικό τομέα και οι οποίοι ταξινομούνται ως δημόσιες χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις, ασχέτως του εμπορικού ή μη εμπορικού τους χαρακτήρα.
- 20.308 Η νομική μορφή ενός φορέα δεν αποτελεί αποφασιστικό στοιχείο για την ταξινόμησή του σε τομέα. Για παράδειγμα, ορισμένες νομίμως συσταθείσες επιχειρήσεις του δημόσιου τομέα μπορεί να είναι μονάδες μη εμπορικού χαρακτήρα και, ως εκ τούτου, να ταξινομούνται στη γενική κυβέρνηση και όχι στις δημόσιες επιχειρήσεις.

Έλεγχος από τον δημόσιο τομέα

- 20.309 Ως έλεγχος μιας μονάδας του δημόσιου τομέα που είναι μόνιμος κάτοικος ορίζεται η ικανότητα καθορισμού της γενικής πολιτικής της εν λόγω μονάδας. Αυτό μπορεί να γίνεται μέσω των άμεσων δικαιωμάτων μιας συγκεκριμένης μονάδας του δημόσιου τομέα ή των συλλογικών δικαιωμάτων περισσότερων. Θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθοι δείκτες ελέγχου:

- α) Δικαιώματα διορισμού, άρνησης διορισμού ή απομάκρυνσης της πλειοψηφίας των στελεχών, των μελών του διοικητικού συμβουλίου κ.λπ. Τα δικαιώματα διορισμού, απομάκρυνσης, έγκρισης ή άρνησης διορισμού της πλειοψηφίας των μελών του διοικητικού συμβουλίου μιας οντότητας αρκούν για την τεκμηρίωση του ελέγχου. Τα εν λόγω δικαιώματα είναι δυνατόν να κατέχονται άμεσα από μία μονάδα του δημόσιου τομέα ή έμμεσα από μονάδες του δημόσιου τομέα ως σύνολο. Αν η πρώτη σειρά διορισμών ελέγχεται από τον δημόσιο τομέα, αλλά οι επόμενες αντικαταστάσεις δεν υπόκεινται στους εν λόγω ελέγχους, τότε η οντότητα παραμένει στον δημόσιο τομέα μέχρι τη στιγμή κατά την οποία τα περισσότερα διευθυντικά στελέχη δεν διορίζονται με ελεγχόμενους διορισμούς.

- β) Δικαιώματα διορισμού, άρνησης διορισμού ή απομάκρυνσης σημαντικών μελών του προσωπικού. Αν ο έλεγχος της γενικής πολιτικής καθορίζεται όντως από μέλη του διοικητικού συμβουλίου που ασκούν σημαντική επιρροή, όπως ο γενικός διευθυντής, ο πρόεδρος και ο οικονομικός διευθυντής, τότε οι εξουσίες διορισμού, άρνησης διορισμού ή απομάκρυνσης των εν λόγω μελών του προσωπικού αποκτούν ακόμη μεγαλύτερη σημασία.
- γ) Δικαιώματα διορισμού, άρνησης διορισμού ή απομάκρυνσης της πλειοψηφίας των μελών σημαντικών επιτροπών της οντότητας. Αν βασικά στοιχεία της γενικής πολιτικής, όπως η αμοιβή του ανώτερου προσωπικού και η επιχειρηματική στρατηγική, έχουν ανατεθεί σε υποεπιτροπές, τότε τα δικαιώματα διορισμού, άρνησης διορισμού ή απομάκρυνσης των διευθυντών των εν λόγω υποεπιτροπών αποτελούν καθοριστικό στοιχείο ελέγχου.
- δ) Κατοχή της πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου. Αυτό το στοιχείο καθορίζει κανονικά τον έλεγχο όταν οι αποφάσεις λαμβάνονται με βάση την αρχή «μία ψήφος ανά μετοχή». Οι μετοχές δύνανται να κατέχονται άμεσα ή έμμεσα, ενώ όλες τις μετοχές που κατέχονται από μονάδες του δημόσιου τομέα αθροίζονται σε ενιαίο σύνολο. Αν οι αποφάσεις δεν λαμβάνονται βάσει της αρχής «μία ψήφος ανά μετοχή», τότε η κατάσταση θα πρέπει να αναλύεται για να διαπιστωθεί κατά πόσον ο δημόσιος τομέας διαθέτει πλειοψηφική ψήφο.
- ε) Δικαιώματα βάσει ειδικών μετοχών και δικαιωμάτων προαίρεσης. Αυτές οι προνομιούχες ή ειδικές μετοχές ήταν άλλοτε συνηθισμένες στις ιδιωτικοποιημένες επιχειρήσεις και συναντώνται ακόμη σε ορισμένες οντότητες ειδικού σκοπού. Σε ορισμένες περιπτώσεις παρέχουν σε οντότητες του δημόσιου τομέα ορισμένα ειδικά δικαιώματα για την προστασία των συμφερόντων τους· αυτά μπορεί να είναι μόνιμα ή χρονικά περιορισμένα. Η ύπαρξη τέτοιων μετοχών δεν αποτελεί από μόνη της δείκτη ελέγχου, αλλά πρέπει να αναλύεται προσεκτικά, ιδιαίτερα όσον αφορά τις περιστάσεις υπό τις οποίες μπορεί να γίνει επίκληση των εν λόγω εξουσιών. Αν οι εξουσίες επηρεάζουν την τρέχουσα γενική πολιτική της οντότητας, τότε έχουν σημασία όσον αφορά την απόφαση ταξινόμησης. Στις λοιπές περιπτώσεις αποτελούν εφεδρικές εξουσίες που δύνανται να παράσχουν δικαιώματα για τον έλεγχο της γενικής πολιτικής σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης κ.λπ., ενώ θεωρούνται ως μη αποφασιστικής σημασίας αν δεν επηρεάζουν την υφιστάμενη πολιτική, έστω και αν, στην περίπτωση που χρησιμοποιηθούν, θα προκαλέσουν συνήθως άμεση αναταξινόμηση. Παρόμοια κατάσταση είναι η ύπαρξη δικαιώματος προαίρεσης για την αγορά μετοχών από οντότητες του δημόσιου τομέα σε ορισμένες περιστάσεις, οπότε απαιτείται εκτίμηση του κατά πόσον οι εξουσίες εφαρμογής του εν λόγω δικαιώματος προαίρεσης επηρεάζουν τη γενική πολιτική της οντότητας.
- στ) Δικαιώματα ελέγχου μέσω συμβατικών διατάξεων. Αν όλες οι πωλήσεις μιας οντότητας πραγματοποιούνται προς μία και μόνη οντότητα του δημόσιου τομέα ή προς ένα σύνολο οντοτήτων του δημόσιου τομέα, μπορεί να θεωρηθεί ότι υφίσταται κυριαρχούσα επιρροή η οποία δύνανται να θεωρηθεί ως άσκηση ελέγχου. Η παρουσία άλλων πελατών ή η δυνατότητα ύπαρξης άλλων πελατών αποτελεί δείκτη ότι η οντότητα δεν ελέγχεται από μονάδες του δημόσιου τομέα. Αν η οντότητα στερείται της δυνατότητας συναλλαγών με πελάτες εκτός του δημόσιου τομέα εξαιτίας της επιρροής του τομέα αυτού, τότε αυτό αποτελεί δείκτη άσκησης ελέγχου από τον δημόσιο τομέα.
- ζ) Δικαιώματα ελέγχου που προκύπτουν από συμφωνίες/εγκρίσεις δανεισμού. Οι δανειστές συχνά επιβάλλουν ελέγχους ως προϋποθέσεις χορήγησης δανείων. Αν ο δημόσιος τομέας επιβάλλει ελέγχους για τη χορήγηση δανείων ή για να προστατευθεί από την έκθεσή του σε κινδύνους όταν παρέχει εγγύηση, ελέγχους οι οποίοι είναι αυστηρότεροι από εκείνους που κατά κανόνα θα επιβάλλονταν από μια τράπεζα σε μια οντότητα του ιδιωτικού τομέα, τότε πρόκειται για δείκτη άσκησης ελέγχου. Αν μια οντότητα χρειάζεται άδεια από τον δημόσιο τομέα για να δανεισθεί, αυτό αποτελεί ένδειξη ελέγχου.
- η) Έλεγχος μέσω υπερβολικών κανονιστικών ρυθμίσεων. Όταν οι κανονιστικές ρυθμίσεις είναι τόσο αυστηρές, ώστε ουσιαστικά να απαγορεύουν τη γενική πολιτική της επιχείρησης, αποτελούν μια μορφή ελέγχου. Οι δημόσιες αρχές μπορεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, να διαθέτουν ισχυρές ρυθμιστικές εξουσίες, ειδικά σε τομείς όπως τα μονοπώλια και οι ιδιωτικοποιημένες υπηρεσίες κοινής ωφελείας, όπου ενυπάρχει στοιχείο δημόσιας υπηρεσίας. Είναι δυνατόν να υπάρξει ρυθμιστική συμμετοχή σε σημαντικούς τομείς, όπως ο καθορισμός τιμών, χωρίς η οντότητα να εκχωρεί τον έλεγχο της γενικής της πολιτικής. Η επιλογή εισόδου ή λειτουργίας σε ένα περιβάλλον υψηλών κανονιστικών ρυθμίσεων αποτελεί ομοίως δείκτη ότι η οντότητα δεν υπόκειται σε έλεγχο.
- θ) Άλλοι δείκτες. Η άσκηση ελέγχου μπορεί επίσης να επιτυγχάνεται μέσω ρυθμιστικών εξουσιών ή δικαιωμάτων που περιέχονται στην πράξη σύστασης μιας οντότητας, λ.χ. για τον περιορισμό των δραστηριοτήτων, στόχων και επιχειρησιακών πτυχών, την έγκριση προϋπολογισμών ή την παρεμπόδιση της οντότητας να μεταβάλει το καταστατικό της, να διαλυθεί, να εγκρίνει μερίσματα ή να περατώσει τη σχέση της με τον δημόσιο τομέα. Μια οντότητα που χρηματοδοτείται ολοκληρωτικά ή σχεδόν ολοκληρωτικά από τον δημόσιο τομέα θεωρείται ότι ελέγχεται αν οι έλεγχοι που ασκούνται στην εν λόγω χρηματοδοτική ροή είναι αρκετά περιοριστικοί ώστε να απαγορεύουν τη γενική πολιτική στον εν λόγω τομέα.
- 20.310 Κάθε περίπτωση ταξινόμησης πρέπει να εξετάζεται βάσει των χαρακτηριστικών της. Σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση ενδέχεται να μην είναι ενδεδειγμένη η εφαρμογή του συνόλου αυτών των δεικτών. Ορισμένοι δείκτες, όπως οι α), γ) και δ) της παραγράφου 20.309, είναι από μόνοι τους επαρκείς για την τεκμηρίωση της άσκησης ελέγχου. Σε άλλες περιπτώσεις, περισσότεροι μεμονωμένοι δείκτες δύνανται από κοινού να υποδηλώνουν την άσκηση ελέγχου.

Κεντρικές τράπεζες

- 20.311 Οι κεντρικές τράπεζες θεωρούνται κατά κανόνα δημόσιες χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις, ακόμη και όταν ο μοναδικός ή ο πλειοψηφικός νόμιμος κύριός τους δεν είναι η γενική κυβέρνηση. Θεωρούνται δημόσιες επιχειρήσεις λόγω του γεγονότος ότι η γενική κυβέρνηση είναι ο οικονομικός τους κύριος ή τις ελέγχει με άλλα μέσα.

- 20.312 Η κεντρική τράπεζα είναι ενδιάμεσος χρηματοοικονομικός οργανισμός, η δραστηριότητα του οποίου υπόκειται σε συγκεκριμένες νομικές διατάξεις και ο οποίος βρίσκεται υπό τον γενικό έλεγχο της γενικής κυβέρνησης, που αντιπροσωπεύει το εθνικό συμφέρον, έστω και αν η κεντρική τράπεζα διαθέτει υψηλό βαθμό αυτονομίας ή ανεξαρτησίας όσον αφορά την άσκηση της κύριας δραστηριότητάς της (κυρίως τη νομισματική πολιτική). Το ουσιαστικό ζήτημα εδώ είναι η αναγνώριση της κύριας λειτουργίας και δραστηριότητας της κεντρικής τράπεζας —διαχείριση των αποθεματικών περιουσιακών στοιχείων του κράτους και άσκηση της νομισματικής πολιτικής— παρά το νομικό καθεστώς της. Συχνά η γενική κυβέρνηση διαθέτει επίσημο δικαίωμα επί του προϊόντος ρευστοποίησης.
- 20.313 Λόγω της ύπαρξης των εν λόγω συμφερόντων ή εξαιτίας του ρόλου της γενικής κυβέρνησης, η κυριότητα της γενικής κυβέρνησης επί του μετοχικού κεφαλαίου της κεντρικής τράπεζας —ή, τουλάχιστον, επί των αποθεματικών περιουσιακών στοιχείων που διαχειρίζεται η κεντρική τράπεζα— αναγνωρίζεται στους εθνικούς λογαριασμούς, ως οικονομική κυριότητα, ακόμη και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν υφίσταται νομική κυριότητα.

Δημόσιες οιονεί εταιρείες

- 20.314 Οι δημόσιες οιονεί εταιρείες δεν διαθέτουν τα νομικά χαρακτηριστικά των ανεξάρτητων επιχειρήσεων, αλλά συμπεριφέρονται με τρόπο επαρκώς διαφοροποιημένο από εκείνο των κατόχων τους και περισσότερο ως οντότητες του τομέα των μη χρηματοοικονομικών ή των χρηματοοικονομικών εταιρειών, ώστε να αναγνωρίζονται ως θεσμικές μονάδες.
- 20.315 Οι δραστηριότητες της οιονεί εταιρείας πρέπει να αποτελούν αντικείμενο χωριστής λογιστικής, με επαρκή πληροφόρηση που να επιτρέπει την κατάρτιση πλήρους συνόλου λογαριασμών [βλ. στοιχείο στ) της παραγράφου 2.13], και να αποτελούν εμπορικές μονάδες.

Οντότητες ειδικού σκοπού και μη μόνιμοι κάτοικοι

- 20.316 Οι οντότητες του δημόσιου τομέα μπορούν να δημιουργούν ή να χρησιμοποιούν οντότητες ειδικού σκοπού (ΟΕΣ) ή επιχειρήσεις ειδικού σκοπού. Συχνά οι εν λόγω μονάδες δεν διαθέτουν υπαλλήλους ούτε μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, ενώ η φυσική τους παρουσία, πέραν μιας «πινακίδας» με την οποία επιβεβαιώνεται ο τόπος καταχώρισής τους, είναι περιορισμένη. Μπορούν να είναι μόνιμοι κάτοικοι άλλης επικράτειας.
- 20.317 Οι μονάδες ΟΕΣ που δημιουργούνται από τον δημόσιο τομέα πρέπει να εξετάζονται, ώστε να διαπιστώνεται αν διαθέτουν την εξουσία να ενεργούν ανεξάρτητα, αν οι δραστηριότητές τους είναι περιορισμένες και αν αναλαμβάνουν τους κινδύνους και απολαμβάνουν τα οφέλη που συνδέονται με τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις τους. Αν δεν πληρούν τα εν λόγω κριτήρια, δεν αναγνωρίζονται ως χωριστές θεσμικές μονάδες και, αν είναι μόνιμοι κάτοικοι, ενοποιούνται με τη μονάδα του δημόσιου τομέα που τις δημιούργησε. Αν δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι, αναγνωρίζονται ως μέρος της αλλοδαπής και οι τυχόν συναλλαγές που πραγματοποιούν αναταξινομούνται μέσω της μονάδας του δημόσιου τομέα που τις δημιούργησε.
- 20.318 Οι διεθνείς κοινές επιχειρήσεις μη μόνιμοι κάτοικοι που δημιουργούνται μεταξύ μονάδων της γενικής κυβέρνησης, όπου καμία πλευρά δεν κατέχει τον έλεγχο της οντότητας, ταξινομούνται στις μονάδες της γενικής κυβέρνησης ως πλασματικές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι.

Κοινές επιχειρήσεις

- 20.319 Μονάδες του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα μπορούν να δημιουργήσουν κοινή επιχείρηση, ιδρύοντας με τον τρόπο αυτό μια θεσμική μονάδα. Η μονάδα μπορεί να συνάπτει συμβάσεις στο όνομά της και να συγκεντρώνει κεφάλαια για τους σκοπούς της. Η εν λόγω μονάδα εντάσσεται στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα ανάλογα με την πλευρά που ασκεί τον έλεγχό της.
- 20.320 Στην πράξη, στις περισσότερες κοινές επιχειρήσεις ο έλεγχος ασκείται από κοινού. Αν η μονάδα ταξινομείται ως μη εμπορικού χαρακτήρα, κατατάσσεται κατά σύμβαση στη γενική κυβέρνηση, δεδομένου ότι η συμπεριφορά της είναι συμπεριφορά μονάδας της γενικής κυβέρνησης. Αν η μονάδα ταξινομείται ως παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος και ο έλεγχος της ασκείται από κοινού και εξίσου, τότε η μονάδα χωρίζεται σε δύο ημίσεα και το ένα ήμισυ ταξινομείται στον δημόσιο τομέα, ενώ το άλλο στον ιδιωτικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 21

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΜΕΤΑΞΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

21.01 Οι λογαριασμοί επιχειρήσεων σε συνδυασμό με τις έρευνες σε επιχειρήσεις αποτελούν σημαντική πηγή πληροφοριών για τη μέτρηση των εταιρικών δραστηριοτήτων στους εθνικούς λογαριασμούς. Η εθνική λογιστική έχει ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά με τη λογιστική επιχειρήσεων, εκ των οποίων τα κυριότερα είναι:

- α) η καταγραφή των συναλλαγών σε λογαριασμούς, δηλαδή σε πίνακες με δύο στήλες·
- β) η χρηματική αποτίμηση·
- γ) η χρήση εξισωτικών μεγεθών·
- δ) η καταγραφή των συναλλαγών τη στιγμή που πραγματοποιούνται· και
- ε) η εσωτερική συνοχή του συστήματος λογαριασμών.

Ωστόσο, η εθνική λογιστική διαφέρει σε ορισμένα σημεία, επειδή έχει διαφορετικό στόχο: η εθνική λογιστική αποσκοπεί στην περιγραφή εντός συνεκτικού πλαισίου όλων των δραστηριοτήτων μιας χώρας και όχι μόνον αυτών μιας επιχείρησης ή ενός ομίλου επιχειρήσεων. Αυτός ο στόχος μιας συνεκτικής εικόνας με όλες τις οντότητες μιας οικονομίας και τις σχέσεις τους με την αλλοδαπή συνεπάγεται περιορισμούς οι οποίοι δεν επηρεάζουν τη λογιστική επιχειρήσεων.

21.02 Η εθνική λογιστική ακολουθεί διεθνή πρότυπα που εφαρμόζονται από όλες τις χώρες της υφελίου. Η ανάπτυξη και η εφαρμογή της λογιστικής επιχειρήσεων διαφέρουν από χώρα σε χώρα. Ωστόσο, η λογιστική επιχειρήσεων κινείται προς την εφαρμογή κοινών διεθνών προτύπων. Η εναρμόνιση σε παγκόσμιο επίπεδο άρχισε στις 29 Ιουνίου 1973 με τη δημιουργία της Διεθνούς Επιτροπής Λογιστικών Προτύπων (IASB), της οποίας η αποστολή ήταν η ανάπτυξη βασικών λογιστικών προτύπων, των επανομαζόμενων Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IAS — International Accounting Standards) και αργότερα Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (IFRS — International Financial Reporting Standards). Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι ενοποιημένοι λογαριασμοί των εισηγμένων εταιρειών της ΕΕ καταρτίζονται σύμφωνα με το πλαίσιο αναφοράς IFRS από το 2005 και μετά.

21.03 Λεπτομερείς κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τα περιεχόμενα των λογαριασμών επιχειρήσεων και τον τρόπο με τον οποίο συνδέονται οι λογαριασμοί επιχειρήσεων με τους εθνικούς λογαριασμούς υπάρχουν σε εξειδικευμένα εγχειρίδια. Στο παρόν κεφάλαιο παρέχονται απαντήσεις στα πιο συνήθη ερωτήματα που προκύπτουν κατά την κατάρτιση των εθνικών λογαριασμών με βάση τους λογαριασμούς επιχειρήσεων και εξετάζονται ειδικά θέματα της μέτρησης των εταιρικών δραστηριοτήτων.

ΟΡΙΣΜΕΝΟΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

21.04 Για την εξαγωγή πληροφοριών από λογαριασμούς επιχειρήσεων, οι εθνικοί λογιστές πρέπει να κατανοούν τα διεθνή πρότυπα λογιστικής για ιδιωτικές επιχειρήσεις και για δημόσιους φορείς. Τα πρότυπα για ιδιωτικές επιχειρήσεις εκπονήθηκαν και τηρούνται από τον Οργανισμό Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (International Accounting Standards Board — IASB) και για τους δημόσιους φορείς από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων του Δημόσιου Τομέα (International Public Sector Accounting Standards Board — IPSASB). Στις ακόλουθες παραγράφους ορίζονται οι γενικές αρχές της λογιστικής επιχειρήσεων.

Χρόνος καταγραφής

21.05 Στους λογαριασμούς επιχειρήσεων οι συναλλαγές καταγράφονται όταν εκτελούνται, δημιουργώντας απαιτήσεις και υποχρεώσεις, ανεξάρτητα από την πληρωμή. Η καταγραφή αυτή πραγματοποιείται σε δεδουλευμένη και όχι σε ταμειακή βάση. Οι εθνικοί λογαριασμοί καταρτίζονται επίσης σε δεδουλευμένη βάση.

Λογιστική διπλογραφίας και τετραπλογραφίας

21.06 Στους λογαριασμούς επιχειρήσεων, κάθε συναλλαγή της επιχείρησης καταγράφεται τουλάχιστον σε δύο διαφορετικούς λογαριασμούς, μία φορά στη στήλη χρέωσης και μία φορά στη στήλη πίστωσης για το ίδιο ποσό. Αυτό το σύστημα διπλογραφίας επιτρέπει τον έλεγχο της συνοχής των λογαριασμών.

Στους εθνικούς λογαριασμούς, μπορεί επίσης να χρησιμοποιείται για τις περισσότερες συναλλαγές ένα σύστημα τετραπλογραφίας. Μια συναλλαγή καταγράφεται δύο φορές για καθεμία από τις σχετικές θεσμικές μονάδες, π.χ. μία φορά ως μη χρηματοοικονομική συναλλαγή στους λογαριασμούς παραγωγής, εισοδήματος και κεφαλαίου, και μία φορά ως χρηματοοικονομική συναλλαγή που συνδέεται με τη μεταβολή χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Αποτίμηση

21.07 Τόσο στους λογαριασμούς επιχειρήσεων όσο και στους εθνικούς λογαριασμούς, οι συναλλαγές καταγράφονται στην πραγματική τιμή που συμφωνήθηκε μεταξύ των συναλλασσόμενων μερών.

Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις αποτιμώνται γενικά στο αρχικό ή στο ιστορικό τους κόστος στις οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων, πιθανώς σε συνδυασμό με άλλες τιμές, π.χ. αγοραίες τιμές για τα αποθέματα. Τα χρηματοοικονομικά μέσα θα πρέπει να αποτιμώνται στη σωστή τους αξία, η οποία πρέπει να αντανάκλα τις τιμές που παρατηρούνται στις αγορές με τη χρήση ειδικών τεχνικών αποτίμησης, αν χρειασθεί.

Στους εθνικούς λογαριασμούς, τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις καταγράφονται στην τρέχουσα αξία που είχαν κατά τη χρονική στιγμή στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός, και όχι στην αρχική τους αποτίμηση.

Λογαριασμός αποτελεσμάτων και ισολογισμός

21.08 Για τους λογαριασμούς επιχειρήσεων εκπονούνται δύο οικονομικές καταστάσεις: ο λογαριασμός αποτελεσμάτων και ο ισολογισμός. Στον λογαριασμό αποτελεσμάτων συγκεντρώνονται οι συναλλαγές εσόδων και κόστους, ενώ στον ισολογισμό παρουσιάζονται τα αποθέματα περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων. Αυτές οι καταστάσεις δείχνουν τα υπόλοιπα των λογαριασμών και τις συναλλαγές σε συνολικό επίπεδο. Οι καταστάσεις αυτές παρουσιάζονται με τη μορφή λογαριασμών. Αμφότερες οι καταστάσεις συνδέονται στενά μεταξύ τους. Το υπόλοιπο του λογαριασμού αποτελεσμάτων είναι το κέρδος ή η ζημία της επιχείρησης. Το κέρδος ή η ζημία αυτή περιλαμβάνονται επίσης στον ισολογισμό.

21.09 Οι λογαριασμοί συναλλαγών των οποίων το υπόλοιπο περιλαμβάνεται στον λογαριασμό αποτελεσμάτων είναι οι λογαριασμοί ροής. Στόχος τους είναι να παρουσιάσουν τα σύνολα εσόδων και δαπανών στη διάρκεια του οικονομικού έτους.

21.10 Οι ισολογισμοί είναι λογαριασμοί αποθεμάτων. Παρουσιάζουν την αξία των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων στο τέλος του οικονομικού έτους.

ΕΘΝΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ: ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

21.11 Για να μπορούν οι εθνικοί λογιστές να χρησιμοποιούν λογαριασμούς επιχειρήσεων σε μεγάλη κλίμακα και όχι μόνο σε μεμονωμένες περιπτώσεις, πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις.

Η πρώτη είναι η πρόσβαση στους λογαριασμούς επιχειρήσεων. Συνήθως, η δημοσίευση λογαριασμών είναι υποχρεωτική για τις μεγάλες επιχειρήσεις. Οι βάσεις δεδομένων αυτών των λογαριασμών καταρτίζονται από ιδιωτικούς ή δημόσιους φορείς, και είναι σημαντικό οι εθνικοί λογιστές να μπορούν να έχουν πρόσβαση σ' αυτές. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, είναι γενικά δυνατόν να λαμβάνονται οι λογαριασμοί απευθείας από αυτές.

Η δεύτερη προϋπόθεση είναι ένας ελάχιστος βαθμός τυποποίησης των λογιστικών εγγράφων που δημοσιεύονται από τις επιχειρήσεις, επειδή η τυποποίηση αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για τη μηχανογραφική επεξεργασία. Το υψηλό επίπεδο τυποποίησης οφείλεται συχνά στην ύπαρξη φορέα συλλογής λογαριασμών από επιχειρήσεις στην τυποποιημένη αυτή μορφή. Η συλλογή μπορεί να οργανώνεται σε προαιρετική βάση, όπως στην περίπτωση του φορέα που διαχειρίζεται κέντρο οικονομικών καταστάσεων το οποίο πραγματοποιεί αναλύσεις για τα μέλη του, ή μπορεί να καταστεί υποχρεωτική από τον νόμο, όπως στην περίπτωση στην οποία το κέντρο συλλογής είναι η εφορία. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, οι εθνικοί λογιστές πρέπει να ζητήσουν πρόσβαση στις βάσεις δεδομένων τηρώντας τις πολιτικές εχεμύθειας που ισχύουν.

21.12 Η λογιστική επιχειρήσεων μπορεί να χρησιμοποιηθεί ακόμη και όταν οι λογαριασμοί δεν καταρτίζονται σε αυστηρά τυποποιημένη βάση. Σε πολλές χώρες, οι οικονομικοί τομείς κυριαρχούνται από μικρό αριθμό μεγάλων επιχειρήσεων, και οι λογαριασμοί αυτών των μεγάλων επιχειρήσεων μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τους εθνικούς λογαριασμούς. Χρήσιμες πληροφορίες υπάρχουν επίσης στις σημειώσεις των λογαριασμών, όπως π.χ. περισσότερες λεπτομέρειες ή οδηγίες σχετικά με τον τρόπο ερμηνείας των εγγράφων στους λογαριασμούς.

21.13 Οι έρευνες σε επιχειρήσεις είναι η άλλη σημαντική πηγή στοιχείων για τους εθνικούς λογαριασμούς σχετικά με τις εταιρικές δραστηριότητες. Αυτές οι έρευνες παρέχουν ικανοποιητικά αποτελέσματα αν τα ερωτήματα που τίθενται είναι συμβατά με τις εγγραφές και τις έννοιες των λογαριασμών των επιχειρήσεων. Μια επιχείρηση δεν θα παρέχει αξιόπιστες πληροφορίες που δεν βασίζονται στο εσωτερικό της σύστημα πληροφόρησης. Οι έρευνες σε επιχειρήσεις είναι γενικά αναγκαίες, ακόμη και —στην καλύτερη περίπτωση— όταν οι εθνικοί λογιστές μπορούν να έχουν πρόσβαση στις βάσεις δεδομένων λογιστικής, επειδή οι πληροφορίες που περιέχουν αυτές οι βάσεις δεδομένων είναι σπανίως αρκετά αναλυτικές ώστε να ικανοποιούν όλες τις ανάγκες των εθνικών λογιστών.

21.14 Η παγκοσμιοποίηση καθιστά πολύπλοκη τη χρήση των λογαριασμών επιχειρήσεων για την εκπόνηση των εθνικών λογαριασμών. Οι λογαριασμοί επιχειρήσεων πρέπει να καταρτίζονται σε εθνική βάση για να είναι χρήσιμοι και αυτό δεν είναι δυνατόν όταν οι επιχειρήσεις έχουν θυγατρικές εταιρείες στο εξωτερικό. Όταν η δραστηριότητα της επιχείρησης επεκτείνεται πέρα από το εθνικό έδαφος, πρέπει να γίνουν κάποιες προσαρμογές για να σχηματισθεί μια εθνική εικόνα με βάση τους λογαριασμούς των επιχειρήσεων. Οι επιχειρήσεις πρέπει να προσθέτουν στη βάση δεδομένων που συγκεντρώνει τους λογαριασμούς των επιχειρήσεων, είτε λογαριασμούς που καταρτίστηκαν σε εθνική βάση είτε τις προσαρμογές που χρειάζονται για να παρουσιασθούν οι λογαριασμοί επιχειρήσεων σε εθνική βάση. Η εφορία, όταν συλλέγει τους λογαριασμούς από τις επιχειρήσεις, απαιτεί γενικά τα στοιχεία να παρέχονται σε εθνική βάση προκειμένου να μπορεί να υπολογίσει τον φόρο στο κέρδος, και αυτή είναι η πιο ευνοϊκή περίπτωση για χρήση σε εθνικούς λογαριασμούς.

21.15 Μια άλλη πρακτική προϋπόθεση είναι ότι το οικονομικό έτος θα πρέπει να αντιστοιχεί στην περίοδο αναφοράς των εθνικών λογαριασμών. Για τους ετήσιους λογαριασμούς, η περίοδος αναφοράς είναι γενικά το ημερολογιακό έτος, και έτσι είναι επιθυμητό, προκειμένου να γίνει βέλτιστη χρήση των λογαριασμών επιχειρήσεων, οι περισσότερες επιχειρήσεις να αρχίζουν το οικονομικό τους έτος την 1η Ιανουαρίου. Οι επιχειρήσεις μπορούν να επιλέξουν άλλες ημερομηνίες έναρξης του οικονομικού τους έτους. Για τις δραστηριότητες που αντιστοιχούν στις ροές στους εθνικούς λογαριασμούς, είναι συχνά αποδεκτή η εκ νέου κατάρτιση λογαριασμών με βάση το ημερολογιακό έτος με τον συνδυασμό αναλογιών δύο διαδοχικών οικονομικών ετών, αλλά για τους ισολογισμούς η μέθοδος αυτή παρέχει λιγότερο ικανοποιητικά αποτελέσματα, ειδικά για τα στοιχεία που υπόκεινται σε ραγδαίες διακυμάνσεις στη διάρκεια του έτους. Οι μεγάλες επιχειρήσεις καταρτίζουν συχνά τριμηνιαίους λογαριασμούς, αλλά οι λογαριασμοί αυτοί σπάνια συλλέγονται σε συστηματική βάση.

Η ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟΥΣ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ: ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΩΝ ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

21.16 Η χρήση των λογιστικών στοιχείων μη χρηματοοικονομικών επιχειρήσεων για την εκπόνηση των εθνικών λογαριασμών απαιτεί διάφορες προσαρμογές. Αυτές οι προσαρμογές μπορούν να καταταχθούν σε τρεις κατηγορίες: εννοιολογικές προσαρμογές, προσαρμογές για να επιτευχθεί η συνοχή με τους λογαριασμούς άλλων τομέων και προσαρμογές για λόγους πληρότητας.

Εννοιολογικές προσαρμογές

21.17 Οι εννοιολογικές προσαρμογές απαιτούνται επειδή οι λογαριασμοί επιχειρήσεων δεν βασίζονται στις ίδιες ακριβώς έννοιες όπως οι εθνικοί λογαριασμοί και επειδή, όταν αυτές οι έννοιες είναι παραπλήσιες, οι μέθοδοι αποτίμησης μπορεί να είναι διαφορετικές. Ορισμένα παραδείγματα εννοιολογικών προσαρμογών για τον υπολογισμό της παραγωγής είναι τα εξής:

- α) Προσαρμογές για τη μετάβαση στη βασική τιμή. Ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων αναφέρεται γενικά χωρίς τον ΦΠΑ, αλλά συχνά περιλαμβάνει φόρους επί των προϊόντων. Αντιστρόφως, οι επιδοτήσεις προϊόντων σπάνια περιλαμβάνονται στον κύκλο εργασιών. Συνεπώς, είναι αναγκαίο να πραγματοποιηθεί αναπροσαρμογή στα στοιχεία που προκύπτουν από τους λογαριασμούς επιχειρήσεων με την αφαίρεση αυτών των φόρων επί των προϊόντων και την πρόσδεση αυτών των επιδοτήσεων προϊόντων προκειμένου να επιτευχθεί εκτίμηση της παραγωγής σε βασικές τιμές.
- β) Ασφάλιστρα. Τα ασφάλιστρα που πληρώνουν οι επιχειρήσεις αποτελούν μέρος των δαπανών τους, αλλά στους εθνικούς λογαριασμούς απαιτείται η κατανομή τους σε τρία στοιχεία: τα καθαρά ασφάλιστρα, την ασφαλιστική υπηρεσία και τα συμπληρωματικά ασφάλιστρα. Μόνο το μέρος που αντιστοιχεί στην υπηρεσία είναι ενδιάμεση ανάληψη, και γι' αυτό πραγματοποιείται διόρθωση με την αφαίρεση των καθαρών και των συμπληρωματικών ασφαλιστρών από το ακαθάριστο ποσό πληρωμής.

Προσαρμογές για την επίτευξη συνοχής με τους λογαριασμούς άλλων τομέων

21.18 Οι εθνικοί λογαριασμοί απαιτούν τη συνοχή των λογαριασμών επιχειρήσεων με τους λογαριασμούς άλλων επιχειρήσεων και μονάδων σε άλλους θεσμικούς τομείς. Έτσι, οι φόροι και οι επιδοτήσεις που αποτιμώνται με βάση τους λογαριασμούς επιχειρήσεων πρέπει να είναι συνεκτικοί με αυτούς που λαμβάνονται από ή καταβάλλονται από τη γενική κυβέρνηση. Στην πράξη, αυτό δεν τηρείται και χρειάζεται κανόνας προκειμένου να επιτευχθεί η συνοχή. Κατά κανόνα, οι πληροφορίες από τη γενική κυβέρνηση είναι πιο αξιόπιστες από αυτές των επιχειρήσεων και, ως εκ τούτου, τα στοιχεία που προέρχονται από τους λογαριασμούς επιχειρήσεων προσαρμόζονται ανάλογα.

Παραδείγματα προσαρμογών για λόγους πληρότητας

21.19 Παραδείγματα προσαρμογών που γίνονται στα στοιχεία λογιστικής επιχειρήσεων για λόγους πληρότητας είναι η απουσία από τα στατιστικά αρχεία, η απαλλαγή από την υποχρέωση φορολογικών και κοινωνικών δηλώσεων και η φοροδιαφυγή.

Παραδείγματα ειδικών προσαρμογών είναι τα ακόλουθα:

- α) Η φοροδιαφυγή σε σχέση με την παραγωγή που πωλείται και την πώληση αγαθών προς μεταπώληση. Οι επιχειρήσεις ενδέχεται να μειώνουν την αξία των πωλήσεων για να αποφύγουν την πληρωμή φόρων, οπότε πραγματοποιείται προσαρμογή στη δήλωση μειωμένων πωλήσεων με βάση τις πληροφορίες που παρέχουν οι εφορίες.
- β) Το εισόδημα σε είδος είναι η ανταμοιβή των εργαζομένων υπό μορφή αγαθών και υπηρεσιών που παρέχονται δωρεάν. Όταν αυτή η παραγωγή και το αντίστοιχο εισόδημα δεν καταγράφονται στους λογαριασμούς της επιχείρησης, πραγματοποιείται αναπροσαρμογή στις αξίες που έχουν καταγραφεί, προς χρήση στους εθνικούς λογαριασμούς. Όταν οι εργαζόμενοι στεγάζονται δωρεάν, περιλαμβάνεται εκτίμηση της αντίστοιχης μίσθωσης ακινήτων στην παραγωγή και στο εισόδημα των εργαζομένων, αν δεν έχει ήδη συμπεριληφθεί στους λογαριασμούς της επιχείρησης.
- γ) Τα φιλοδωρήματα. Όταν οι εργαζόμενοι δέχονται φιλοδωρήματα από πελάτες της επιχείρησης, αυτά πρέπει να θεωρούνται μέρος του κύκλου εργασιών και συνεπώς μέρος της παραγωγής. Τα φιλοδωρήματα που δεν καταγράφονται ως παραγωγή και εισόδημα του εργαζομένου στους λογαριασμούς της επιχείρησης, εκτιμώνται ως παραγωγή και εισόδημα και αναπροσαρμόζονται για τους εθνικούς λογαριασμούς.

ΕΙΔΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ**Κέρδη/ζημίες κτήσης**

21.20 Τα κέρδη/ζημίες κτήσης είναι μία από τις κύριες δυσκολίες κατά τη μετάβαση από τους λογαριασμούς επιχειρήσεων στους εθνικούς λογαριασμούς, κυρίως λόγω του χαρακτήρα των πληροφοριών που διατίθενται στους λογαριασμούς επιχειρήσεων. Π.χ. η ενδιάμεση ανάληψη πρώτων υλών μπορεί να μην είναι άμεση αγορά, αλλά απόσυρση από το απόθεμα. Στους εθνικούς λογαριασμούς, η απόσυρση από το απόθεμα αποτιμάται στην τρέχουσα αγοραία τιμή, ενώ στους λογαριασμούς επιχειρήσεων η απόσυρση από το απόθεμα αποτιμάται στο ιστορικό κόστος του, δηλαδή στην τιμή των αγαθών όταν αγοράστηκαν. Η διαφορά μεταξύ των δύο τιμών είναι κέρδος/ζημία κτήσης στους εθνικούς λογαριασμούς.

21.21 Δεν είναι εύκολο να εξαλειφθούν τα κέρδη/ζημίες κτήσης στα αποθέματα, επειδή απαιτείται η συλλογή πολυάριθμων ειδών συμπληρωματικών στοιχείων λογιστικής και η χρήση πολλών υποθέσεων. Οι πληροφορίες που συλλέχθηκαν πρέπει να έχουν σχέση τόσο με το είδος των προϊόντων που αποδεματοποιήθηκαν όσο και με τη μεταβολή των τιμών στη διάρκεια του έτους. Επειδή οι διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με το είδος των προϊόντων συχνά σχετίζονται περισσότερο με τις πωλήσεις και τις αγορές παρά με τα ίδια τα αποθέματα, είναι αναγκαίο να βασίζονται οι εκτιμήσεις σε μοντέλα των οποίων η καταλληλότητα είναι δύσκολο να επαληθευτεί. Όμως, η διαδικασία αυτή, μολονότι ανακριβής, είναι το τμήμα που πρέπει να πληρωθεί για να καταστεί δυνατή η χρήση των στοιχείων από τους λογαριασμούς επιχειρήσεων.

- 21.22 Οι αποτιμήσεις των περιουσιακών στοιχείων στη σωστή τους αξία παρέχουν καλύτερη εικόνα του ισολογισμού από τις αποτιμήσεις σε ιστορικό κόστος, αλλά δημιουργούν επίσης περισσότερα στοιχεία για τα κέρδη/ζημιές κτήσης.

Παγκοσμιοποίηση

- 21.23 Η παγκοσμιοποίηση κάνει τη χρήση των λογαριασμών επιχειρήσεων πιο δύσκολη όταν οι επιχειρήσεις έχουν υποκαταστήματα στο εξωτερικό. Η δραστηριότητα που διεξάγεται πέρα από τα εθνικά σύνορα πρέπει να αποκλείεται από τους λογαριασμούς, προκειμένου να μπορούν αυτοί να χρησιμοποιηθούν για τους εθνικούς λογαριασμούς. Ο εν λόγω αποκλεισμός είναι δύσκολος εκτός, στην καλύτερη περίπτωση, αν η φορολογική νομοθεσία απαιτεί από τις επιχειρήσεις να δημοσιεύουν λογαριασμούς για τις δραστηριότητες που αναπτύσσουν αποκλειστικά σε εθνικό έδαφος. Η ύπαρξη πολυεθνικών ομίλων δημιουργεί προβλήματα αποτίμησης, διότι οι ανταλλαγές μεταξύ θυγατρικών μπορεί να γίνονται βάσει τιμών που δεν παρατηρούνται στην ελεύθερη αγορά, αλλά που ορίζονται με στόχο να ελαχιστοποιηθεί το συνολικό φορολογικό βάρος. Οι εθνικοί λογιστές κάνουν αναπροσαρμογές για να εναρμονίσουν τις τιμές των συναλλαγών εντός ομίλου με τις αγοραίες τιμές. Στην πράξη αυτό είναι εξαιρετικά δύσκολο, λόγω της έλλειψης πληροφοριών και της έλλειψης συγκρίσιμης ελεύθερης αγοράς για εξαιρετικά εξειδικευμένα προϊόντα. Οι προσαρμογές μπορούν να γίνουν μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, με βάση ανάλυση η οποία είναι αποδεκτή από τους εμπειρογνώμονες του εκάστοτε τομέα.
- 21.24 Η παγκοσμιοποίηση συνέβαλε στην επανεφαρμογή της καταγραφής των εισαγωγών και των εξαγωγών με βάση την αλλαγή της ιδιοκτησίας των αγαθών και όχι με βάση την αλλαγή της φυσικής θέσης τους. Το γεγονός αυτό καθιστά τους λογαριασμούς επιχειρήσεων πιο κατάλληλους για τους εθνικούς λογαριασμούς, αφού οι λογαριασμοί επιχειρήσεων βασίζονται επίσης στην αλλαγή της ιδιοκτησίας των αγαθών παρά στην αλλαγή της φυσικής τους θέσης. Όταν μια επιχείρηση αναθέτει την επεξεργασία σε μια επιχείρηση που εδρεύει εκτός της εθνικής οικονομικής επικράτειας, οι λογαριασμοί επιχειρήσεων έχουν την κατάλληλη βάση για να χρησιμεύσει ως πηγή δεδομένων για τους εθνικούς λογαριασμούς. Μολονότι αυτό βοηθά, εξακολουθούν να παραμένουν πολλά ζητήματα μέτρησης στην εκτίμηση των πολυεθνικών επιχειρήσεων στους εθνικούς λογαριασμούς.

Συγχωνεύσεις και εξαγορές

- 21.25 Η αναδιάρθρωση των επιχειρήσεων προκαλεί την εμφάνιση και εξαφάνιση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων. Όταν μια εταιρεία εξαφανίζεται ως ανεξάρτητο νομικό πρόσωπο, επειδή απορροφάται από μία ή περισσότερες άλλες εταιρείες, όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις, συμπεριλαμβανομένων των μετοχών και των λοιπών συμμετοχικών τίτλων που υπάρχουν μεταξύ αυτής της εταιρείας και των εταιρειών που την απορρόφησαν, εξαφανίζονται από το σύστημα εθνικών λογαριασμών. Αυτή η εξαφάνιση καταγράφεται ως μεταβολή της ταξινόμησης κατά τομείς και μεταβολή δομής στους λογαριασμούς λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων.
- 21.26 Ωστόσο, η αγορά μετοχών και λοιπών συμμετοχικών τίτλων μιας εταιρείας στο πλαίσιο μιας συγχώνευσης καταγράφεται ως χρηματοοικονομική συναλλαγή μεταξύ της αγοράστριας εταιρείας και του προηγούμενου ιδιοκτήτη. Η αντικατάσταση των υπαρχουσών μετοχών με μετοχές της αγοράστριας ή της νέας εταιρείας καταγράφονται ως εξαγορές μετοχών, συνοδευόμενες από την έκδοση νέων μετοχών. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις που υπήρχαν μεταξύ της εταιρείας που απορροφήθηκε και τρίτων μερών παραμένουν αναλλοίωτα και μεταβιβάζονται στην εταιρεία ή τις εταιρείες που την απορρόφησαν.
- 21.27 Όταν μια εταιρεία διαιρείται με νομική πράξη σε δύο ή περισσότερες θεσμικές μονάδες, τα νέα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις (εμφάνιση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων) καταγράφονται ως μεταβολές της ταξινόμησης κατά τομείς και μεταβολές δομής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 22

ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- 22.01 Το παρόν κεφάλαιο αποτελεί γενική εισαγωγή στους δορυφορικούς λογαριασμούς. Περιγράφει και αναλύει τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί το κεντρικό πλαίσιο ως σύστημα δομικών στοιχείων για να εξυπηρετήσει πολλές ανάγκες για σημαντικά ειδικά στοιχεία.
- 22.02 Με τους δορυφορικούς λογαριασμούς είναι δυνατή η επεξεργασία ή η τροποποίηση των πινάκων του κεντρικού πλαισίου για να εξυπηρετηθούν ανάγκες για ειδικά στοιχεία.
- 22.03 Το κεντρικό πλαίσιο αποτελείται από τα ακόλουθα:
- α) τους ολοκληρωμένους οικονομικούς λογαριασμούς (λογαριασμοί των θεσμικών τομέων), που παρέχουν επισκόπηση όλων των οικονομικών ροών και αποθεμάτων·
 - β) το πλαίσιο εισροών-εκροών, που παρέχει μια επισκόπηση της προσφοράς και της χρήσης αγαθών και υπηρεσιών σε τρέχουσες τιμές και με βάση τον όγκο·
 - γ) πίνακες που συνδέουν τις πληροφορίες για τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας στο πλαίσιο εισροών-εκροών με τους λογαριασμούς των θεσμικών τομέων·
 - δ) πίνακες σχετικά με τις δαπάνες ανά λειτουργία της γενικής κυβέρνησης, των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων·
 - ε) πίνακες σχετικά με τον πληθυσμό και την απασχόληση.
- Οι εν λόγω λογαριασμοί και πίνακες μπορεί να καταρτίζονται σε ετήσια ή τριμηνιαία βάση και να είναι εθνικοί ή περιφερειακοί.
- 22.04 Οι δορυφορικοί λογαριασμοί μπορούν να καλύψουν εξειδικευμένες ανάγκες στοιχείων, με την παροχή περισσότερων λεπτομερειών, με την αναδιάταξη εννοιών από το κεντρικό πλαίσιο ή με την παροχή συμπληρωματικών πληροφοριών, π.χ. για τις μη νομισματικές ροές και τα αποθέματα. Ενδέχεται να αποκλίνουν από τις έννοιες που χρησιμοποιούνται στο κεντρικό πλαίσιο. Η αλλαγή των εννοιών μπορεί να βελτιώσει τη σχέση με θεωρητικές οικονομικές έννοιες, όπως η ευημερία ή το κόστος των συναλλαγών, με διοικητικές έννοιες, όπως το φορολογητέο εισόδημα ή τα κέρδη στους λογαριασμούς των επιχειρήσεων και με έννοιες πολιτικής, όπως οι στρατηγικοί κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας, η οικονομία της γνώσης και οι επιχειρηματικές επενδύσεις, έννοιες που χρησιμοποιούνται στην εθνική ή την ευρωπαϊκή οικονομική πολιτική. Σε τέτοιες περιπτώσεις, το σύστημα των δορυφορικών λογαριασμών περιλαμβάνει επίσης έναν πίνακα που δείχνει τη διασύνδεση μεταξύ των κύριων συγκεντρωτικών μεγεθών του και των αντίστοιχων μεγεθών του κεντρικού πλαισίου.
- 22.05 Οι δορυφορικοί λογαριασμοί μπορούν να παρουσιάζονται ως απλοί πίνακες ή ως ένα εκτεταμένο σύνολο λογαριασμών. Οι δορυφορικοί λογαριασμοί μπορούν να καταρτίζονται και να δημοσιεύονται σε ετήσια ή τριμηνιαία βάση. Ορισμένοι δορυφορικοί λογαριασμοί ενδείκνυται να καταρτίζονται σε πιο αραιά χρονικά διαστήματα, π.χ. μία φορά κάθε πέντε έτη.
- 22.06 Οι δορυφορικοί λογαριασμοί είναι δυνατόν να παρουσιάζουν διάφορα χαρακτηριστικά:
- α) διασυνδέσεις προς τις λειτουργίες, όπως στους λειτουργικούς δορυφορικούς λογαριασμούς·
 - β) διασυνδέσεις προς τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας ή τα προϊόντα, που είναι ένα είδος ειδικών τομεακών λογαριασμών·
 - γ) διασυνδέσεις με τους θεσμικούς τομείς, που είναι ένα δεύτερο είδος ειδικών τομεακών λογαριασμών·
 - δ) επέκταση με φυσικά ή άλλα μη νομισματικά δεδομένα·
 - ε) πρόσθετες λεπτομέρειες·
 - στ) χρήση συμπληρωματικών εννοιών·
 - ζ) τροποποίηση μερικών βασικών εννοιών·
 - η) χρήση μοντέλων ή ένταξη πειραματικών αποτελεσμάτων.

Κάθε συγκεκριμένος δορυφορικός λογαριασμός μπορεί να παρουσιάζει ένα ή περισσότερα από τα χαρακτηριστικά που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως η). Αυτό απεικονίζεται στον πίνακα 22.1.

Πίνακας 22.1 — Επισκόπηση των δορυφορικών λογαριασμών και βασικά χαρακτηριστικά τους

	Οκτώ χαρακτηριστικά των δορυφορικών λογαριασμών								
		Ειδικοί τομεακοί λογαριασμοί							
	Λειτουργικοί λογαριασμοί	Διασυνδέσεις με κλάδους οικονομικής δραστηριότητας ή προϊόντα	Διασυνδέσεις με θεσμικούς τομείς	Ένταξη μη νομισματικών στοιχείων	Πρόσθετες λεπτομέρειες	Συμπληρωματικές έννοιες	Διαφορετικές βασικές έννοιες	Πειραματικά αποτελέσματα και περισσότερη χρήση μοντέλων	Μέρος του προγράμματος διαβίβασης στοιχείων της ΕΕ

1. Δορυφορικοί λογαριασμοί που περιγράφονται στο παρόν κεφάλαιο

Γεωργία		X			X	X			X
Περιβάλλον	X	X		X	X	X	X	X	X
Υγεία	X	X		X	X		X		X
Παραγωγή νοικοκυριών			X	X	X		X	X	
Εργασία και μητρά κοινωνικής λογιστικής		X	X	X	X				
Παραγωγικότητα και ανάπτυξη		X		X	X	X	X	X	X
E&A	X	X		X	X		X	X	
Κοινωνική προστασία	X			X	X				X
Τουρισμός	X	X		X	X	X			

2. Δορυφορικοί λογαριασμοί που περιγράφονται σε άλλα κεφάλαια

Ισοζύγιο πληρωμών			X		X				X
Οικονομικά της γενικής κυβέρνησης			X		X	X			X
Νομισματικές και χρηματοοικονομικές στατιστικές και ροή κεφαλαίων			X		X	X			X
Συμπληρωματικός πίνακας για τις συντάξεις			X		X	X	X	X	X

3. Παραδείγματα άλλων δορυφορικών λογαριασμών που διέπονται από διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές, ή από το πρόγραμμα διαβίβασης στοιχείων της ΕΕ

Δραστηριότητα επιχειρήσεων			X		X				
Άτυπος τομέας					X			X	
Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα			X		X			X	
Δημόσιος τομέας			X		X				
Πίνακες φορολογικών εσόδων			X		X				X

22.07 Στο παρόν κεφάλαιο εξετάζονται τα χαρακτηριστικά των δορυφορικών λογαριασμών και περιγράφονται εν συντομία οι ακόλουθοι εννέα δορυφορικοί λογαριασμοί:

- α) Γεωργικοί λογαριασμοί·
- β) Περιβαλλοντικοί λογαριασμοί·
- γ) Λογαριασμοί του τομέα της υγείας·

- δ) Λογαριασμοί για την παραγωγή των νοικοκυριών·
- ε) Λογαριασμοί εργασίας και μητρες κοινωνικής λογιστικής·
- στ) Λογαριασμοί παραγωγικότητας και ανάπτυξης·
- ζ) Λογαριασμοί E&A·
- η) Λογαριασμοί κοινωνικής προστασίας·
- θ) Λογαριασμοί τουρισμού.

Άλλα κεφάλαια περιέχουν περιγραφές άλλων δορυφορικών λογαριασμών, όπως το ισοζύγιο πληρωμών, οι στατιστικές για τα οικονομικά της γενικής κυβέρνησης, οι νομισματικές και χρηματοοικονομικές στατιστικές και ο συμπληρωματικός πίνακας για τις συντάξεις.

Το ΣΕΛ 2008 περιγράφει εκτενώς διάφορους δορυφορικούς λογαριασμούς, οι οποίοι καλύπτονται σε περιορισμένο βαθμό στο πλαίσιο του ΕΣΛ 2010. Παραδείγματα αποτελούν οι εξής:

- α) ΣΕΛ 2008, κεφάλαιο 21: Λογαριασμοί δραστηριότητας επιχειρήσεων·
- β) ΣΕΛ 2008, κεφάλαιο 22: Λογαριασμοί του δημόσιου τομέα·
- γ) ΣΕΛ 2008, κεφάλαιο 23: Λογαριασμοί μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων· και
- δ) ΣΕΛ 2008, κεφάλαιο 25: Λογαριασμοί του άτυπου τομέα.

Για τη διεθνή σύγκριση του επιπέδου και της σύνθεσης των φόρων, οι εθνικές στατιστικές φορολογικών εσόδων διαβιβάζονται στον ΟΟΣΑ, το ΔΝΤ και την Eurostat. Οι έννοιες και τα στοιχεία συνδέονται πλήρως με εκείνα των εθνικών λογαριασμών. Οι στατιστικές φορολογικών εσόδων αποτελούν παράδειγμα δορυφορικού λογαριασμού των εθνικών λογαριασμών.

Τα παραδείγματα αυτά αφορούν εδραιωμένους δορυφορικούς λογαριασμούς, διότι οι εν λόγω λογαριασμοί ακολουθούν διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές ή αποτελούν ήδη μέρος διεθνούς προγράμματος διαβίβασης στοιχείων. Οι δορυφορικοί λογαριασμοί που καταρτίζονται σε διάφορες χώρες καταδεικνύουν τη σημασία και τη χρησιμότητα των δορυφορικών λογαριασμών· σχετικά παραδείγματα είναι τα εξής:

- α) Οι λογαριασμοί του πολιτιστικού και του δημιουργικού τομέα, οι οποίοι απεικονίζουν την οικονομική σημασία του πολιτιστικού και του δημιουργικού τομέα.
- β) Οι λογαριασμοί του τομέα της εκπαίδευσης, οι οποίοι προβάλλουν την οικονομική σημασία της προσφοράς, της χρήσης και της χρηματοδότησης της εκπαίδευσης.
- γ) Οι λογαριασμοί του τομέα της ενέργειας, οι οποίοι προβάλλουν την οικονομική σημασία των διαφόρων τύπων ενέργειας και τη σχέση τους με τις εισαγωγές, τις εξαγωγές και τους φόρους και τις επιδοτήσεις της γενικής κυβέρνησης.
- δ) Οι λογαριασμοί των τομέων της αλιείας και της δασοκομίας, οι οποίοι καταδεικνύουν την οικονομική σημασία των τομέων αυτών για το κράτος και τις περιφέρειες.
- ε) Οι λογαριασμοί της τεχνολογίας της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ), οι οποίοι παρουσιάζουν την προσφορά και τη χρήση των σημαντικότερων προϊόντων ΤΠΕ και των παραγωγών τους.
- στ) Ο λογαριασμός αναδιανομής μέσω των δημόσιων δαπανών, ο οποίος δείχνει ποιες εισοδηματικές ομάδες επωφελούνται από τις δημόσιες δαπάνες για την εκπαίδευση, την υγειονομική περίθαλψη, τον πολιτισμό και τη στέγαση.
- ζ) Οι λογαριασμοί του τομέα κατασκευής κατοικιών, οι οποίοι προβάλλουν την οικονομική σημασία της κατασκευής κατοικιών για το κράτος και τις περιφέρειες.
- η) Οι λογαριασμοί για την ασφάλεια, οι οποίοι παρουσιάζουν τις δημόσιες και ιδιωτικές δαπάνες για την ασφάλεια.
- θ) Οι λογαριασμοί για τον αθλητισμό, οι οποίοι προβάλλουν την οικονομική σημασία του αθλητισμού.
- ι) Οι λογαριασμοί ύδατος, οι οποίοι παρουσιάζουν την αλληλεπίδραση μεταξύ του φυσικού υδάτινου συστήματος και της οικονομίας σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο λεκανών απορροής ποταμών.

22.08 Μια σημαντική ομάδα δορυφορικών λογαριασμών έχει λειτουργική σημασία. Οι διάφορες λειτουργικές ταξινομήσεις περιγράφονται στο παρόν κεφάλαιο.

22.09 Το ευρύ φάσμα δορυφορικών λογαριασμών δείχνει ότι οι εθνικοί λογαριασμοί χρησιμεύουν ως πλαίσιο αναφοράς για μια ποικιλία στατιστικών. Δείχνει επίσης τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του κεντρικού πλαισίου. Με την εφαρμογή των εννοιών, των ταξινομήσεων και των παρουσιάσεων όπως οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων του κεντρικού πλαισίου σε ευρύ φάσμα θεμάτων αποδεικνύεται η ευελιξία και η καταλληλότητα της προσέγγισης των δορυφορικών λογαριασμών στα θέματα αυτά. Συγχρόνως, οι προσθήκες, οι αναδιατάξεις και οι εννοιολογικές τροποποιήσεις δείχνουν επίσης τα μειονεκτήματα του κεντρικού πλαισίου για τη μελέτη αυτών των θεμάτων. Για παράδειγμα, οι περιβαλλοντικοί λογαριασμοί επεκτείνουν το κεντρικό πλαίσιο έτσι ώστε να λάβει υπόψη το περιβαλλοντικό κόστος, ενώ οι λογαριασμοί παραγωγής των νοικοκυριών επεκτείνουν το όριο παραγωγής έτσι ώστε να συμπεριλάβει τις μη αμειβόμενες οικιακές υπηρεσίες. Με τον τρόπο αυτό, αποδεικνύουν ότι οι έννοιες του προϊόντος, του εισοδήματος και της κατανάλωσης σύμφωνα με το κεντρικό πλαίσιο δεν αποτελούν πλήρη μεζέτη μέτρησης της ευημερίας.

22.10 Μεταξύ των σημαντικότερων πλεονεκτημάτων των δορυφορικών λογαριασμών περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

α) Βασίζονται σε μια δέσμη σαφών ορισμών.

β) Εφαρμόζουν μια συστηματική λογιστική προσέγγιση. Παραδείγματα αποτελούν: η κατανομή ενός συνόλου σε διάφορες διαστάσεις, όπως π.χ. η προσφορά και η χρήση αγαθών και υπηρεσιών κατά προϊόν και κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας· η διάκριση ως προς το ποιος παράγει, ποιος πληρώνει και ποιος επωφελείται από μια υπηρεσία· η συστηματική λογιστική αποθεμάτων-ροών· και η συνεπής λογιστική σε νομισματικούς και μη νομισματικούς όρους. Αυτή η λογιστική προσέγγιση παρουσιάζει συνέπεια και συνοχή. Επίσης, επιτρέπει τη λογιστική ανάλυση με βάση την κατάτμηση ενός συνόλου στις συνιστώσες του, όπου η αλλαγή στο σύνολο εξηγείται από τις αλλαγές στα μέρη, η μεταβολή της αξίας εξηγείται από τις μεταβολές του όγκου και των τιμών και οι μεταβολές των αποθεμάτων εξηγούνται από τις αντίστοιχες ροές και τις σταθερές αναλογίες που χρησιμοποιούνται για την ανάλυση εισροών-εκροών. Αυτές οι λογιστικές αναλύσεις μπορούν να συμπληρωθούν με μοντέλα στα οποία λαμβάνεται υπόψη η οικονομική συμπεριφορά.

γ) Συνδέονται με τις βασικές έννοιες των εθνικών λογαριασμών. Παραδείγματα αποτελούν οι έννοιες που χρησιμοποιούνται για συγκεκριμένα αποθέματα και ροές, όπως η παραγωγή, το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, οι φόροι, οι κοινωνικές παροχές και ο σχηματισμός κεφαλαίου, οι έννοιες που χρησιμοποιούνται στις ταξινομήσεις κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και κατά θεσμικό τομέα, όπως η γεωργία και η μεταποιητική βιομηχανία ή ο τομέας της γενικής κυβέρνησης, καθώς και σημαντικά εξισωτικά μεγέθη, όπως η προστιθέμενη αξία, το εγχώριο προϊόν, το διαθέσιμο εισόδημα και η καθαρή θέση. Αυτές οι βασικές έννοιες των εθνικών λογαριασμών έχουν καθιερωθεί σε ολόκληρο τον κόσμο σταθερά με την πάροδο του χρόνου και η μέτρησή τους δεν επηρεάζεται σχεδόν καθόλου από πολιτικές πιέσεις.

δ) Συνδέονται με τις στατιστικές εθνικών λογαριασμών: αυτές οι στατιστικές είναι εύκολα διαθέσιμες, είναι συγκρίσιμες διαχρονικά, καταρτίζονται σύμφωνα με κοινά διεθνή πρότυπα και επιτρέπουν την ένταξη των μεγεθών των δορυφορικών λογαριασμών στο πλαίσιο της εθνικής οικονομίας και των κυριότερων συνιστωσών της, όπως η σχέση με την οικονομική ανάπτυξη και τα δημόσια οικονομικά.

Λειτουργικές ταξινομήσεις

22.11 Οι λειτουργικές ταξινομήσεις κατατάσσουν τις δαπάνες κατά τομέα, καθώς και κατά τον σκοπό της δαπάνης. Απεικονίζουν τη συμπεριφορά των καταναλωτών, της γενικής κυβέρνησης, των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων και των παραγωγών.

22.12 Οι τέσσερις διαφορετικές λειτουργικές ταξινομήσεις που υπάρχουν στο ΕΣΛ έχουν ως εξής:

α) Ταξινόμηση της ατομικής κατανάλωσης με βάση τον σκοπό (COICOP).

β) Ταξινόμηση των κρατικών λειτουργιών (COFOG).

γ) Ταξινόμηση των δαπανών κατά σκοπό των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων (COPNI).

δ) Ταξινόμηση των δαπανών των παραγωγών με βάση τον σκοπό (COPP).

22.13 Στην COICOP διακρίνονται 14 κύριες κατηγορίες:

α) Τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά.

β) Αλκοολούχα ποτά, καπνός και ναρκωτικά.

γ) Είδη ένδυσης και υπόδησης.

- δ) Στέγαση, ύδρευση, ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο και άλλα καύσιμα·
- ε) Επίπλωση και διακόσμηση, οικιακός εξοπλισμός και συνήθης συντήρηση κατοικιών·
- στ) Υγεία·
- ζ) Μεταφορές·
- η) Επικοινωνίες·
- θ) Αναψυχή και πολιτισμός·
- ι) Εκπαίδευση·
- ια) Εστιατόρια και ξενοδοχεία·
- ιβ) Διάφορα αγαθά και υπηρεσίες·
- ιγ) Δαπάνες ατομικής κατανάλωσης μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά· και
- ιδ) Δαπάνες ατομικής κατανάλωσης της γενικής κυβέρνησης.

Οι πρώτες 12 κατηγορίες παρέχουν τη συνολική ατομική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών. Οι δύο τελευταίες προσδιορίζουν την ατομική καταναλωτική δαπάνη του τομέα των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά (ΜΚΙΕΝ) και του τομέα της γενικής κυβέρνησης, δηλαδή τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος. Οι 14 κατηγορίες από κοινού αντιπροσωπεύουν την πραγματική τελική κατανάλωση των νοικοκυριών.

- 22.14 Η ατομική καταναλωτική δαπάνη των ΜΚΙΕΝ και της γενικής κυβέρνησης αναλύεται σε πέντε κοινές υποκατηγορίες που αντιστοιχούν σε σημαντικά θέματα πολιτικής: στέγαση, υγεία, αναψυχή και πολιτισμό, εκπαίδευση και κοινωνική προστασία. Οι υποκατηγορίες αυτές αποτελούν επίσης λειτουργίες της COICOP και για την ατομική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών· η κοινωνική προστασία αποτελεί υποκατηγορία της κατηγορίας 12 (Διάφορα αγαθά και υπηρεσίες). Κατά συνέπεια, η COICOP δείχνει επίσης, για καθμία απ' αυτές τις πέντε κοινές υποκατηγορίες, τον ρόλο των ιδιωτικών νοικοκυριών, της γενικής κυβέρνησης και των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά. Για παράδειγμα, μπορεί να δείχνει τον ρόλο της γενικής κυβέρνησης στην παροχή στέγασης, υγειονομικής περίθαλψης και εκπαίδευσης.
- 22.15 Η COICOP εξυπηρετεί επίσης και άλλες σημαντικές χρήσεις, όπως η χρήση των υποκατηγοριών για τον προσδιορισμό των δαπανών των νοικοκυριών για διαρκή καταναλωτικά αγαθά. Επιπλέον, στις έρευνες προϋπολογισμού των νοικοκυριών χρησιμοποιείται συχνά ένα σύστημα ταξινόμησης βασισμένο στην COICOP για τη συλλογή πληροφοριών για τις δαπάνες των νοικοκυριών. Οι πληροφορίες αυτές μπορούν στη συνέχεια να κατανεμηθούν σε επιμέρους προϊόντα σε έναν πίνακα προσφοράς και χρήσεων.
- 22.16 Η ταξινόμηση των δαπανών της γενικής κυβέρνησης ανά λειτουργία (ταξινόμηση των κρατικών λειτουργιών — COFOG) αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την περιγραφή και την ανάλυση των οικονομικών της γενικής κυβέρνησης. Οι δέκα μεγάλες κατηγορίες που διακρίνονται είναι οι εξής:
- α) Γενικές δημόσιες υπηρεσίες·
 - β) Άμυνα·
 - γ) Δημόσια τάξη και ασφάλεια·
 - δ) Οικονομικές υποθέσεις·
 - ε) Προστασία του περιβάλλοντος·
 - στ) Στέγαση και υποδομή κοινής ωφελείας·
 - ζ) Υγεία·
 - η) Αναψυχή, πολιτισμός και θρησκεία·
 - θ) Εκπαίδευση· και
 - ι) Κοινωνική προστασία.

Η ταξινόμηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ταξινόμηση της ατομικής και της συλλογικής καταναλωτικής δαπάνης της γενικής κυβέρνησης. Ωστόσο, χρησιμεύει επίσης για να περιγράψει τον ρόλο και άλλων τύπων δαπανών (όπως οι επιδοτήσεις, οι επιχορηγήσεις επενδύσεων και η κοινωνική πρόνοια σε χρήμα), που πραγματοποιούνται για την επιδίωξη σκοπών πολιτικής.

22.17 Για την περιγραφή και την ανάλυση των δαπανών των ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά, χρησιμοποιείται η COPNI (ταξινόμηση, κατά σκοπό, των δαπανών των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά). Οι εννέα μεγάλες κατηγορίες που διακρίνονται είναι οι εξής:

- α) Στέγαση·
- β) Υγεία·
- γ) Αναψυχή και πολιτισμός·
- δ) Εκπαίδευση·
- ε) Κοινωνική προστασία·
- στ) Θρησκεία·
- ζ) Πολιτικά κόμματα, εργατικές και επαγγελματικές ενώσεις·
- η) Προστασία του περιβάλλοντος· και
- θ) Υπηρεσίες π.δ.κ.α. (πλην E&A)

22.18 Για την περιγραφή και την ανάλυση της συμπεριφοράς των παραγωγών, μπορεί να χρησιμοποιηθεί η COPP (ταξινόμηση των δαπανών των παραγωγών με βάση τον σκοπό). Διακρίνονται οι ακόλουθες έξι κύριες κατηγορίες:

- α) Δαπάνες για υποδομή·
- β) Δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη·
- γ) Δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος·
- δ) Δαπάνες για μάρκετινγκ·
- ε) Δαπάνες για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού·
- στ) Δαπάνες για τρέχοντα προγράμματα παραγωγής, διοίκηση και διαχείριση.

Σε συνδυασμό με τις πληροφορίες ανά συναλλαγή, η COPP μπορεί να παράσχει πληροφορίες για τον «εξωπορισμό» (εξωτερική ανάθεση) διαφόρων επιχειρηματικών υπηρεσιών, δηλ. την αντικατάσταση βοηθητικών δραστηριοτήτων, όπως η καθαριότητα, η παρασκευή γευμάτων, η μεταφορά και η έρευνα, με την αγορά αντίστοιχων υπηρεσιών από άλλους παρόχους.

22.19 Η COFOG και η COPP δείχνουν τις δαπάνες της γενικής κυβέρνησης και των παραγωγών για την προστασία του περιβάλλοντος. Αυτές οι πληροφορίες χρησιμοποιούνται για την περιγραφή και την ανάλυση της αλληλεπίδρασης μεταξύ της οικονομικής ανάπτυξης και του περιβάλλοντος.

22.20 Μερικές δαπάνες, όπως η τελική καταναλωτική δαπάνη και οι δαπάνες ενδιάμεσης ανάλωσης, μπορούν να ταξινομηθούν κατά λειτουργία και κατά ομάδα προϊόντων. Η ταξινόμηση κατά προϊόντα δείχνει ποια προϊόντα χρησιμοποιούνται και παρέχει περιγραφή των διαφόρων διεργασιών παραγωγής και της σχέσης τους με την προσφορά και τη χρήση των προϊόντων. Η προσέγγιση αυτή έρχεται σε αντίθεση με τις λειτουργικές ταξινομήσεις ως προς τα εξής σημεία:

- α) οι δαπάνες για διάφορα προϊόντα μπορούν να εξυπηρετήσουν μία λειτουργία·
- β) οι δαπάνες για ένα προϊόν μπορούν να εξυπηρετήσουν διάφορες λειτουργίες·
- γ) ορισμένες δαπάνες δεν αφορούν συναλλαγές για προϊόντα, αλλά μπορεί να είναι πολύ σημαντικές για μια λειτουργική ταξινόμηση, π.χ. οι επιδοτήσεις και οι παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα για την ταξινόμηση των δαπανών της γενικής κυβέρνησης.

ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ**Λειτουργικοί δορυφορικοί λογαριασμοί**

- 22.21 Οι λειτουργικοί δορυφορικοί λογαριασμοί επικεντρώνονται στην περιγραφή και την ανάλυση της οικονομίας για μια λειτουργία, όπως το περιβάλλον, η υγεία, η έρευνα και η ανάπτυξη. Για κάθε λειτουργία παρέχουν ένα συστηματικό λογιστικό πλαίσιο. Δεν παρέχουν επισκόπηση της εθνικής οικονομίας, αλλά επικεντρώνονται σ' αυτό που έχει σημασία για τη λειτουργία. Προς τον σκοπό αυτόν, παρουσιάζουν λεπτομέρειες μη ορατές στο συγκεντρωτικό κεντρικό πλαίσιο, αναδιατάσσουν τις πληροφορίες, προσθέτουν πληροφορίες για τις μη νομισματικές ροές και τα αποθέματα, αγνοούν όλα τα μη απαραίτητα στοιχεία για τη συγκεκριμένη λειτουργία και καθορίζουν λειτουργικά συγκεντρωτικά μεγέθη ως βασικές έννοιες.
- 22.22 Το κεντρικό πλαίσιο είναι κυρίως θεσμικού χαρακτήρα. Ένας λειτουργικός δορυφορικός λογαριασμός μπορεί να συνδυάσει μια λειτουργική προσέγγιση με μια ανάλυση δραστηριοτήτων και προϊόντων. Μια τέτοια συνδυασμένη προσέγγιση είναι χρήσιμη για πολλούς τομείς, όπως ο πολιτισμός, ο αθλητισμός, η εκπαίδευση, η υγεία, η κοινωνική προστασία, ο τουρισμός, η προστασία του περιβάλλοντος, η έρευνα και η ανάπτυξη (E&A), η αναπτυξιακή βοήθεια, οι μεταφορές, η ασφάλεια και η στέγαση. Οι περισσότεροι από τους τομείς αυτούς αφορούν υπηρεσίες· συμπεριλαμβάνουν γενικά διάφορες δραστηριότητες και αντιστοιχούν, σε πολλές περιπτώσεις, σε θέματα που σχετίζονται με ζητήματα οικονομικής ανάπτυξης ή κοινωνικού προβληματισμού.
- 22.23 Μια βασική έννοια των λειτουργικών δορυφορικών λογαριασμών είναι η εθνική δαπάνη για μια συγκεκριμένη λειτουργία, όπως φαίνεται στον πίνακα 22.2. Αυτή η βασική έννοια είναι επίσης χρήσιμη για τον καθορισμό της κάλυψης του λειτουργικού δορυφορικού λογαριασμού.
- 22.24 Για την ανάλυση των χρήσεων που αντιστοιχούν σε μια λειτουργία χρησιμοποιούνται ερωτήματα όπως «πόσοι πόροι αφιερώνονται στην εκπαίδευση, τις μεταφορές, τον τουρισμό, την προστασία του περιβάλλοντος, την επεξεργασία δεδομένων;». Για να δοθούν απαντήσεις σε τέτοια ερωτήματα, πρέπει να ληφθούν αποφάσεις σχετικά με τα εξής:
- α) Ποια προϊόντα είναι σχετικά μ' αυτόν τον τομέα. Οι εθνικές δαπάνες περιλαμβάνουν όλες τις τρέχουσες χρήσεις των προϊόντων αυτών και τον σχηματισμό κεφαλαίου από τα εν λόγω προϊόντα;
 - β) Για ποιες δραστηριότητες θα καταχωρισθεί σχηματισμός κεφαλαίου.
 - γ) Ποιες μεταβιβάσεις είναι σχετικές με αυτόν τον τομέα.

Πίνακας 22.2 — Εθνική δαπάνη σχετική με μια λειτουργία ή ένα προϊόν

	Ετήσιες σειρές στοιχείων
Πραγματική τελική κατανάλωση των επιλεγμένων προϊόντων	
Εμπορεύσιμα προϊόντα	
Μη εμπορεύσιμα προϊόντα	
Ατομική κατανάλωση	
Συλλογική κατανάλωση	
Ενδιάμεση ανάλωση	
Πραγματική	
Εσωτερική	
Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	
στα επιλεγμένα προϊόντα	
άλλα	
Επιλεγμένες τρέχουσες μεταβιβάσεις	
Επιλεγμένες κεφαλαιακές μεταβιβάσεις	
Χρήσεις μονάδων μόνιμων κατοίκων που χρηματοδοτούνται από την αλλοδαπή	
Εθνική δαπάνη	

Πίνακας 22.4 — Η χρήση χαρακτηριστικών και συναφών προϊόντων

	Κόστος παραγωγής κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας				Λοιποί παραγωγοί			Σύνολο	Εξαγωγές	Τελική κατανάλωση			Σύνολο	Ακαθάρι- στος σχη- ματισμός κεφαλαίου	Συνολική χρήση σε τιμές αγορα- στή
	Παραγωγοί χαρακτηριστικών προϊόντων									Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	ΜΚΙΕΝ			
	Κύριο προϊ- όν	Δευτερεύον προϊόν	Βοηθητικές δραστηριό- τητες	Σύνολο	Κύριο προϊ- όν	Δευτερεύον προϊόν	Βοηθητικές δραστηριό- τητες			Συλλογική	Ατομική				
Παραγωγοί χαρακτηριστικών προϊόντων															
1.															
2.															
...															
Συναφή προϊόντα															
1.															
2.															
....															
Λοιπά προϊόντα															
Σύνολο															
Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας															
Λοιποί καθαροί φόροι επί της παρα- γωγής															
Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου															
Ειδικά προϊόντα (χαρακτηριστικά ή συναφή)															
Λοιπά															
Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό															
Σύνολο															
Συμπληρωματικές πληροφορίες															
Εισροές εργασίας															
Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου															
Ειδικά προϊόντα															
Λοιπά															
Απόθεμα πάγιου κεφαλαίου, καθαρό															
Ειδικά προϊόντα															
Λοιπά															

- 22.25 Ανάλογα με τον τομέα, για τον σχεδιασμό ενός δορυφορικού λογαριασμού δίνεται έμφαση στα εξής:
- α) στις λεπτομερείς αναλύσεις της παραγωγής και των χρήσεων των συγκεκριμένων αγαθών και των υπηρεσιών, π.χ. της E&A, της ΤΠΕ ή των μεταφορών·
 - β) στη λεπτομερή ανάλυση των μεταβιβάσεων, π.χ. για την κοινωνική προστασία·
 - γ) εξίσου στην παραγωγή, τις χρήσεις και τις μεταβιβάσεις, π.χ. για την εκπαίδευση και την υγεία·
 - δ) στις ίδιες τις χρήσεις, σε τομείς όπως ο τουρισμός και η προστασία του περιβάλλοντος·
 - ε) στη χρηματοδότηση της κοινωνικής προστασίας και της υγείας από τη γενική κυβέρνηση και τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα.
- 22.26 Διακρίνονται δύο τύποι προϊόντων: χαρακτηριστικά προϊόντα και συναφή προϊόντα. Η πρώτη κατηγορία καλύπτει τα προϊόντα που είναι χαρακτηριστικά για τον εξεταζόμενο τομέα. Για τα προϊόντα αυτά, ο δορυφορικός λογαριασμός μπορεί να δείξει πώς παράγονται αυτά τα προϊόντα, τι είδους παραγωγοί συμμετέχουν, τι είδους εργασία και πάγιο κεφάλαιο χρησιμοποιούν και ποια είναι η αποδοτικότητα της παραγωγικής διεργασίας. Για παράδειγμα, για την υγεία, τα χαρακτηριστικά προϊόντα είναι οι υπηρεσίες υγείας, οι υπηρεσίες δημόσιας διοίκησης, οι υπηρεσίες εκπαίδευσης και οι υπηρεσίες E&A σε θέματα υγείας.
- 22.27 Τα συναφή προϊόντα σχετίζονται με συγκεκριμένη λειτουργία χωρίς όμως να είναι χαρακτηριστικά της λειτουργίας αυτής, είτε λόγω της φύσης τους είτε επειδή ταξινομούνται σε ευρύτερες κατηγορίες προϊόντων. Για παράδειγμα, για την υγεία, η μεταφορά των ασθενών είναι συναφής υπηρεσία. Άλλα παραδείγματα συναφών προϊόντων είναι τα φαρμακευτικά προϊόντα και άλλα ιατρικά είδη, όπως τα γυαλιά. Για τα προϊόντα αυτά, ο δορυφορικός λογαριασμός δεν παρουσιάζει χαρακτηριστικά παραγωγής. Η ακριβής διαχωριστική γραμμή μεταξύ των χαρακτηριστικών και των συναφών προϊόντων εξαρτάται από την οικονομική οργάνωση κάθε χώρας και από τον σκοπό του κάθε δορυφορικού λογαριασμού.
- 22.28 Μερικές υπηρεσίες μπορεί να εμφανίζονται σε δύο ή περισσότερους δορυφορικούς λογαριασμούς. Για παράδειγμα, η έρευνα που διεξάγεται στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με τις υπηρεσίες υγείας είναι προϊόν που αφορά τους δορυφορικούς λογαριασμούς για την έρευνα και την ανάπτυξη, την εκπαίδευση και την υγεία. Αυτό επίσης σημαίνει ότι οι εθνικές δαπάνες για τις διάφορες λειτουργίες μπορεί εν μέρει να αλληλεπικαλύπτονται· η απλή άθροιση των εν λόγω δαπανών για τον υπολογισμό ενός συνόλου ως ποσοστού του ΑΕγχΠ μπορεί να συνεπάγεται διπλή μέτρηση.
- 22.29 Οι έννοιες που χρησιμοποιούνται στους δορυφορικούς λογαριασμούς μπορεί να παρεκκλίνουν από τις έννοιες που χρησιμοποιούνται στο κεντρικό πλαίσιο. Για παράδειγμα, η εθελοντική εργασία μπορεί να περιλαμβάνεται στους δορυφορικούς λογαριασμούς για την εκπαίδευση και την υγεία. Σε έναν δορυφορικό λογαριασμό για τις μεταφορές, οι βοηθητικές υπηρεσίες μεταφορών είναι δυνατόν να παρουσιάζονται χωριστά. Ένας δορυφορικός λογαριασμός για την αναπτυξιακή βοήθεια συνυπολογίζει τα δάνεια που παρέχονται με προτιμησιακούς όρους. Τα κέρδη ή οι δαπάνες που προκύπτουν από επιτόκια χαμηλότερα από εκείνα της αγοράς καταγράφονται ως σωπηρές μεταβιβάσεις.
- 22.30 Για τους δορυφορικούς λογαριασμούς τους σχετικούς με την κοινωνική προστασία και την αναπτυξιακή βοήθεια, οι ειδικές μεταβιβάσεις είναι οι σημαντικότερες συνιστώσες των εθνικών δαπανών. Σε άλλους τομείς, όπως η εκπαίδευση και η υγεία, το σημαντικότερο μέρος των μεταβιβάσεων, οι περισσότερες από τις οποίες γίνονται σε είδος, αποτελεί το μέσο για τη χρηματοδότηση της απόκτησης από τους χρήστες. Αυτό σημαίνει ότι συμπεριλαμβάνονται ήδη στην τελική καταναλωτική δαπάνη, στην ενδιάμεση ανάλωση και στον σχηματισμό κεφαλαίου και δεν πρέπει να καταχωρισθούν δύο φορές. Εντούτοις, αυτό δεν ισχύει για όλες τις μεταβιβάσεις, π.χ. οι φοιτητικές υποτροφίες μπορεί να χρησιμεύουν για τη χρηματοδότηση διαφόρων δαπανών πέραν των διδάκτρων ή των σχολικών βιβλίων· αυτό το υπόλοιπο μέρος πρέπει εν συνεχεία να καταχωρισθεί ως μεταβίβαση στον δορυφορικό λογαριασμό.
- 22.31 Ο λειτουργικός δορυφορικός λογαριασμός μπορεί να παρέχει μια επισκόπηση των χρηστών ή των δικαιούχων. Η ταξινόμηση των χρηστών και των δικαιούχων μπορεί να βασίζεται στην ταξινόμηση των θεσμικών τομέων και των τύπων παραγωγών, π.χ. παραγωγοί εμπορεύσιμων προϊόντων, παραγωγοί μη εμπορεύσιμων προϊόντων, γενική κυβέρνηση ως συλλογικός καταναλωτής, νοικοκυριά ως καταναλωτές και αλλοδαπή. Μπορούν να διακριθούν διάφορες υποκατηγορίες, π.χ. κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και κατά θεσμικό υποτομέα.
- 22.32 Σε πολλούς δορυφορικούς λογαριασμούς, τα νοικοκυριά ή τα άτομα αποτελούν τον σημαντικότερο τύπο χρηστών και δικαιούχων. Για να αποτελέσουν χρήσιμο στοιχείο για την κοινωνική πολιτική και ανάλυση, απαιτείται μια περαιτέρω κατανομή των νοικοκυριών. Ανάλογα με τους επιδιωκόμενους σκοπούς, μπορούν να χρησιμοποιηθούν διάφορα κριτήρια όπως το εισόδημα, η ηλικία, το φύλο, ο τόπος κ.λπ. Για τη χάραξη πολιτικής και τη διεξαγωγή αναλύσεων, πρέπει να είναι γνωστός ο αριθμός των ατόμων κάθε κατηγορίας, προκειμένου να υπολογισθεί η μέση ανάλωση ή το μέσο ύψος των μεταβιβάσεων ή ο αριθμός των ατόμων που δεν επωφελούνται.

Ειδικοί τομεακοί λογαριασμοί

- 22.33 Οι ειδικοί τομεακοί λογαριασμοί παρέχουν μια επισκόπηση που επικεντρώνεται σε έναν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας ή σε ένα προϊόν, μια ομαδοποίηση διαφόρων κλάδων παραγωγής ή προϊόντων, έναν υποτομέα ή μια ομαδοποίηση διαφόρων υποτομέων. Μπορούν να διακριθούν τρεις τύποι ειδικών τομεακών λογαριασμών:
- α) Λογαριασμοί που αφορούν κλάδους οικονομικής δραστηριότητας ή προϊόντα·
 - β) Λογαριασμοί που αφορούν θεσμικούς τομείς·

γ) Λογαριασμοί που συνδυάζουν και τις δύο προσεγγίσεις.

Παραδείγματα ειδικών τομεακών λογαριασμών που αφορούν κλάδους οικονομικής δραστηριότητας ή προϊόντα είναι οι γεωργικοί λογαριασμοί, οι λογαριασμοί της δασοκομίας και της αλιείας, οι λογαριασμοί του τουρισμού, οι λογαριασμοί της ΤΠΕ, οι λογαριασμοί του τομέα της ενέργειας, οι λογαριασμοί των μεταφορών, οι λογαριασμοί των οικιστικών κατασκευών και οι λογαριασμοί του δημιουργικού τομέα.

Παραδείγματα ειδικών τομεακών λογαριασμών που αφορούν θεσμικούς τομείς είναι οι στατιστικές των οικονομικών της γενικής κυβέρνησης, οι νομισματικές και χρηματοοικονομικές στατιστικές, το ισοζύγιο πληρωμών, οι λογαριασμοί του δημόσιου τομέα, οι λογαριασμοί για τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα, οι λογαριασμοί των νοικοκυριών και οι λογαριασμοί επιχειρηματικής δραστηριότητας. Οι στατιστικές φορολογικών εσόδων μπορούν να θεωρηθούν ως συμπληρωματικοί πίνακες σε σχέση με τις στατιστικές των οικονομικών της γενικής κυβέρνησης.

- 22.34 Οι ειδικοί τομεακοί λογαριασμοί μπορούν επίσης να επικεντρώνονται στην ολοκληρωμένη ανάλυση των οικονομικών δραστηριοτήτων στο πλαίσιο ενός ή περισσότερων θεσμικών τομέων. Για παράδειγμα, οι λογαριασμοί για τους υποτομείς των μη χρηματοοικονομικών εταιρειών μπορούν να καταρτίζονται μέσω ομαδοποίησης ανάλογα με την κύρια οικονομική δραστηριότητά τους. Η ανάλυση μπορεί να καλύψει ολόκληρη την οικονομική διεργασία, από την παραγωγή έως την κεφαλαιοποίηση. Αυτό μπορεί να γίνει συστηματικά σε ένα σχετικά συγκεντρωτικό επίπεδο της τυποποιημένης ταξινόμησης των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας. Μπορεί επίσης να γίνει για επιλεγμένους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για μια χώρα. Παρόμοια ανάλυση μπορεί να γίνει για τις παραγωγικές δραστηριότητες των νοικοκυριών, τουλάχιστον μέχρι το σημείο στο οποίο υπολογίζεται η επιχειρηματική εισόδημα. Μπορεί επίσης να είναι χρήσιμο να υπογραμμισθούν οι δραστηριότητες που διαδραματίζουν κυρίαρχο ρόλο στις εξωτερικές συναλλαγές της οικονομίας. Αυτές οι βασικές δραστηριότητες μπορεί να αφορούν τον τομέα του πετρελαίου, τις τραπεζικές εργασίες, τις μεταλλευτικές δραστηριότητες, τις δραστηριότητες που συνδέονται με συγκεκριμένες καλλιέργειες, την παραγωγή τροφίμων και ποτών, όπως ο καφές, τα λουλούδια, το κρασί και το ούισκι, και τον τουρισμό. Μπορούν να διαδραματίζουν ρόλο ζωτικής σημασίας στην εθνική οικονομία, εφόσον αντιπροσωπεύουν σημαντικό μέρος των εξαγωγών, της απασχόλησης, των συναλλαγματικών διαθέσιμων και των πόρων της γενικής κυβέρνησης. Οι βασικοί τομείς μπορεί επίσης να περιλαμβάνουν τους τομείς που αξίζουν ιδιαίτερη προσοχή από άποψη κοινωνικής οικονομικής πολιτικής. Σχετικά παραδείγματα αποτελούν οι γεωργικές δραστηριότητες που λαμβάνουν επιδοτήσεις και άλλες μεταβιβάσεις σε κεντρικό, τοπικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο ή που προστατεύονται με σημαντικούς εισαγωγικούς δασμούς.
- 22.35 Το πρώτο βήμα στην κατάρτιση ειδικών τομεακών λογαριασμών είναι ο καθορισμός των βασικών δραστηριοτήτων και των αντιστοιχών προϊόντων τους. Για τον σκοπό αυτόν μπορεί να χρειάζεται να ομαδοποιηθούν τα στοιχεία της Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης των Κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας (ISIC) ή των αντιστοιχών εθνικών ταξινόμησεων. Η επέκταση του βασικού τομέα εξαρτάται από τις οικονομικές περιστάσεις και τις απαιτήσεις πολιτικής και ανάλυσης.
- 22.36 Για τα βασικά προϊόντα καταρτίζεται ένας λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών, στον οποίο παρουσιάζονται οι πόροι και οι χρήσεις αυτών των προϊόντων. Καταρτίζεται επίσης ένας λογαριασμός παραγωγής και ένας λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος για τους βασικούς κλάδους οικονομικής δραστηριότητας. Για τις βασικούς κλάδους οικονομικής δραστηριότητας και τα βασικά προϊόντα, χρησιμοποιούνται λεπτομερείς ταξινόμησεις για την πλήρη κατανομή της οικονομικής διεργασίας και των σχετικών διαδικασιών αποτίμησης σ' αυτόν τον τομέα. Γενικά ισχύει ένας συνδυασμός τιμών αγοράς και προκαθορισμένων τιμών και ένα σύνθετο σύστημα φόρων και επιδοτήσεων.
- 22.37 Τα βασικά προϊόντα και οι βασικοί κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας μπορούν να αναλυθούν στο πλαίσιο ενός πίνακα προσφοράς και χρήσης, όπως φαίνεται στους πίνακες 22.5 και 22.6. Οι βασικοί κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας παρουσιάζονται λεπτομερώς σε στήλες, ενώ οι λοιποί κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας μπορούν να παρουσιάζονται αθροιστικά. Στις σειρές, παρουσιάζονται επίσης λεπτομερώς τα βασικά προϊόντα και αθροίζονται τα λοιπά προϊόντα. Στο κατώτατο σημείο του πίνακα χρήσης, οι σειρές παρουσιάζουν τις εισροές εργασίας, τον ακαθάριστο σχηματισμό πάγιου κεφαλαίου και τα αποθέματα πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Όταν η βασική δραστηριότητα πραγματοποιείται από πολύ ανομοιογενείς τύπους παραγωγών, π.χ. από μικρούς αγρότες και από μεγάλες γεωργικές εκμεταλλεύσεις που ανήκουν και σε εταιρείες και διευθύνονται απ' αυτές, γίνεται διάκριση μεταξύ αυτών των δύο ομάδων παραγωγών, διότι αυτοί έχουν διαφορετικές δομές κόστους και συμπεριφέρονται διαφορετικά.
- 22.38 Για τον βασικό τομέα καταρτίζεται ένα σύνολο λογαριασμών. Για τον σκοπό αυτόν, ο βασικός τομέας πρέπει να οριοθετηθεί. Στην περίπτωση της πετρελαϊκής βιομηχανίας και των μεταλλευτικών δραστηριοτήτων, ο βασικός τομέας αποτελείται κατά κανόνα από έναν περιορισμένο αριθμό μεγάλων εταιρειών. Καλύπτονται όλες οι συναλλαγές των εταιρειών αυτών, ακόμη και όταν πραγματοποιούν δευτερεύουσες δραστηριότητες. Η διάκριση μεταξύ δημόσιων, ελεγχόμενων από την αλλοδαπή και ιδιωτικών εταιρειών μπορεί επίσης να είναι θεμελιώδης κατά την εξέταση ενός βασικού τομέα. Η διεξαγωγή ολοκληρωμένης ανάλυσης απαιτεί την προσεκτική μελέτη των ιδίων των επιχειρηματικών λογαριασμών κάθε μεγάλης εταιρείας που συμμετέχει. Μέρος των μεταλλευτικών δραστηριοτήτων μπορεί να πραγματοποιείται από μικρές εταιρείες ή από επιχειρήσεις μη εταιρικής μορφής. Αυτές οι μονάδες πρέπει να περιληφθούν στον βασικό τομέα, έστω κι αν χρειασθεί να χρησιμοποιηθούν μη πλήρεις πληροφορίες που προέρχονται από στατιστικές έρευνες ή διοικητικά δεδομένα.
- 22.39 Σε πολλές περιπτώσεις, η γενική κυβέρνηση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στις βασικές δραστηριότητες, είτε μέσω των φόρων και των εσόδων από εισοδήματα περιουσίας είτε μέσω της ρυθμιστικής δραστηριότητας και των επιδοτήσεων. Συνεπώς, έχει μεγάλη σημασία η λεπτομερής μελέτη των συναλλαγών μεταξύ του βασικού τομέα και της γενικής κυβέρνησης. Η ταξινόμηση των συναλλαγών μπορεί να επεκταθεί για να προσδιορίσει τις ροές που συνδέονται με τη βασική δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών φόρων στα προϊόντα. Αυτές οι ροές εισέρχονται όχι μόνο στον ίδιο τον γενικό προϋπολογισμό αλλά και στους προϋπολογισμούς διαφόρων φορέων της γενικής κυβέρνησης, π.χ. υπηρεσιών για ειδικούς σκοπούς, πανεπιστημίων, ταμείων και ειδικών λογαριασμών. Για την ανάλυση, μπορεί να είναι πολύ χρήσιμο να προσδιορισθεί ποιες χρήσεις αυτών των κεφαλαίων γίνονται από τη γενική κυβέρνηση. Αυτό απαιτεί μια ανάλυση κατά σκοπό αυτού του μέρους της δαπάνης της γενικής κυβέρνησης.

Πίνακας 22.6 — Πίνακας χρήσεων για τους βασικούς κλάδους οικονομικής δραστηριότητας και προϊόντα

	Κόστος παραγωγής κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας				Λοιποί παραγωγοί	Σύνολο	Εξαγωγές.	Τελική κατανάλωση			Σύνολο	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	Συνολική χρήση σε τιμές αγοραστή
	Βασικοί κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας							Νοικοκυριά	Γενική κυβέρνηση	ΜΚΙΕΝ			
	1	2	...	Σύνολο									
Παραγωγοί χαρακτηριστικών προϊόντων													
1.													
2.													
...													
Λοιπά προϊόντα													
Σύνολο													
Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας													
Λοιποί καθαροί φόροι επί της παραγωγής													
Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου													
Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό													
Σύνολο													
Συμπληρωματικές πληροφορίες													
Εισροές εργασίας													
Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου													
Απόθεμα πάγιου κεφαλαίου, καθαρό													

- 22.40 Όταν οι βασικές δραστηριότητες βασίζονται σε φυσικούς μη ανανεώσιμους πόρους, όπως οι πόροι του υπεδάφους, οι βασικοί τομεακοί λογαριασμοί καταγράφουν, αφενός, τις μεταβολές αυτών των πόρων, που οφείλονται σε νέες ανακαλύψεις και στην εξάντληση πόρων, στον λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων και, αφετέρου, τα σχετικά κέρδη και ζημιές διακράτησης στον λογαριασμό αναπροσαρμογής. Τα στοιχεία αυτά έχουν ζωτική σημασία για την αξιολόγηση των οικονομικών επιδόσεων της οικονομίας. Γενικότερα, οι βασικοί τομεακοί λογαριασμοί μπορούν να επεκτείνονται στην περιβαλλοντική λογιστική.
- 22.41 Οι βασικοί τομεακοί λογαριασμοί μπορούν να ενταχθούν στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων οικονομικών λογαριασμών. Εισάγεται μια στήλη ή μια ομάδα στηλών για τους βασικούς τομείς και οι άλλες στήλες μετονομάζονται κατά περίπτωση, π.χ. «άλλες μη χρηματοοικονομικές εταιρείες» ή «άλλα νοικοκυριά». Με τον τρόπο αυτόν φαίνονται τα αντίστοιχα μερίδια του βασικού τομέα και των άλλων τομέων στις συναλλαγές και τα εξισωτικά μεγέθη. Η ακριβής μορφή αυτού του πίνακα εξαρτάται από τους στόχους που επιδιώκονται. Ένα ακόμη βήμα μπορεί να συνίσταται στην παρουσίαση, σε πρόσθετους πίνακες, της σχέσης «από ποιον σε ποιον» μεταξύ του βασικού τομέα και των άλλων τομέων, συμπεριλαμβανομένης της αλλοδαπής.

Ένταξη μη νομισματικών στοιχείων

- 22.42 Ένα σημαντικό χαρακτηριστικό πολλών δορυφορικών λογαριασμών είναι ο συνυπολογισμός μη νομισματικών στοιχείων, όπως είναι τα στοιχεία για τις εκπομπές CO₂ από τη βιομηχανία στους περιβαλλοντικούς λογαριασμούς ή ο αριθμός θεραπευτικών αγωγών ανά τύπο υγειονομικής περιθαλψής στους υγειονομικούς λογαριασμούς. Η σύνδεση των εν λόγω μη νομισματικών στοιχείων με νομισματικά δεδομένα μπορεί να παράσχει βασικούς δείκτες, όπως είναι οι εκπομπές CO₂ ανά δισεκατομμύρια ευρώ προστιθέμενης αξίας ή το κόστος ανά θεραπευτική αγωγή. Ο πίνακας 22.7 παρέχει πολλά σχετικά παραδείγματα.

Πρόσθετες λεπτομέρειες και συμπληρωματικές έννοιες

- 22.43 Δύο άλλα σημαντικά χαρακτηριστικά των δορυφορικών λογαριασμών είναι οι επιπλέον λεπτομέρειες και οι συμπληρωματικές έννοιες. Πολλά σχετικά παραδείγματα παρέχονται στους πίνακες 22.8 και 22.9.

Πίνακας 22.7 Παραδείγματα μη νομισματικών δεδομένων σε δορυφορικούς λογαριασμούς

Δορυφορικοί λογαριασμοί	Παράδειγμα μη νομισματικών δεδομένων	Λόγος νομισματικών και μη νομισματικών δεδομένων;
Λογαριασμοί του τομέα της εκπαίδευσης	Αριθμός μαθητών και σπουδαστών Αριθμός εκπαιδευτικών	Κόστος και τέλη ανά μαθητή/σπουδαστή Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας ανά εκπαιδευτικό
Περιβαλλοντικοί λογαριασμοί	Τόνοι πετρελαίου Εκπομπές CO ₂ ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	Τιμή πετρελαίου ανά βαρέλι Εκπομπές CO ₂ ανά κλάδο δραστηριότητας ανά προστιθέμενη αξία 1 δισ. ευρώ.
Οικονομικά της γενικής κυβέρνησης	Απασχόληση στον τομέα της γενικής κυβέρνησης Αριθμός κοινωνικών παροχών	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας ανά μισθωτό Μέσος όρος κοινωνικών παροχών
Λογαριασμοί του τομέα της υγείας	Αριθμός θεραπειών/ασθενών ανά τύπο υγειονομικής περιθαλψής	Κόστος ανά θεραπεία/ασθενή
Λογαριασμοί παραγωγής νοικοκυριών	Χρήση του χρόνου στην παραγωγή των νοικοκυριών	Κόστος ευκαιρίας της χρήσης του χρόνου
Λογαριασμοί εργασίας	Απασχόληση (δεδουλευμένες ώρες / ΙΠΑ) ανά κλάδο δραστηριότητας Αριθμός θέσεων εργασίας	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας ανά δεδουλευμένη ώρα / ΙΠΑ
Λογαριασμοί παραγωγικότητας και ανάπτυξης	Εισροές εργασίας ανά κλάδο δραστηριότητας	Παραγωγικότητα εργασίας ανά κλάδο δραστηριότητας
Λογαριασμοί E&A	Αριθμός διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που απονεμήθηκαν Απασχόληση στον τομέα της E&A	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας ανά μισθωτό
Λογαριασμοί ασφάλειας	Αριθμός κρατουμένων	Κόστος ανά κρατούμενο
Λογαριασμοί κοινωνικής προστασίας	Αριθμός κοινωνικών παροχών, π.χ. για τους δικαιούχους συνταξιοδότησης	Μέσος όρος κοινωνικών παροχών ανά σύστημα (τύπο συστήματος)
Λογαριασμοί τουρισμού	Αριθμός τουριστών	Δαπάνη ανά τουρίστα

Πίνακας 22.8 Παραδείγματα πρόσθετων λεπτομερειών σε διαφόρους δορυφορικούς λογαριασμούς

Δορυφορικοί λογαριασμοί	Πρόσθετες λεπτομέρειες
Γεωργικοί λογαριασμοί	Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με την παραγωγή των διαφόρων γεωργικών προϊόντων
Περιβαλλοντικοί λογαριασμοί	Πολύ περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις αξίες των αποθεμάτων και των ροών των φυσικών πόρων Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος
Λογαριασμοί του τομέα της υγείας	Λεπτομερής κατανομή των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης
Λογαριασμοί παραγωγής νοικοκυριών	Οικιακή παραγωγή καταμετρημένη ανά βασική λειτουργία (π.χ. στέγαση, διατροφή, φροντίδα)
Λογαριασμοί προσωπικού εισοδήματος και πλούτου	Πληροφορίες σχετικά με την κατανομή του προσωπικού εισοδήματος και πλούτου
Λογαριασμοί εργασίας και ΜΚΑ	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας και απασχόληση κατά ηλικία, φύλο και επίπεδο εκπαίδευσης
Λογαριασμοί κοινωνικής προστασίας	Έσοδα και δαπάνες ανά επιμέρους σύστημα κοινωνικής προστασίας και ομαδοποίηση συστημάτων
Πίνακες φορολογικών εσόδων	Φορολογικά έσοδα καταμετρημένα σε πολύ πιο λεπτομερή ταξινόμηση

Πίνακας 22.9 Παραδείγματα πρόσθετων εννοιών σε διαφόρους δορυφορικούς λογαριασμούς

Δορυφορικοί λογαριασμοί	Πρόσθετες έννοιες
Γεωργικοί λογαριασμοί	Τρεις δείκτες γεωργικού εισοδήματος
Περιβαλλοντικοί λογαριασμοί	Περιβαλλοντικοί φόροι
Οικονομικά της γενικής κυβέρνησης	Έσοδα και δαπάνες της γενικής κυβέρνησης
Άτυποι τομεακοί λογαριασμοί	Άτυπος τομέας
Λογαριασμοί παραγωγικότητας και ανάπτυξης	Παραγωγικότητα του συνόλου των συντελεστών παραγωγής
Λογαριασμοί κοινωνικής προστασίας	Συνολική δαπάνη για παροχές γήρατος
Πίνακες φορολογικών εσόδων	Συνολικά φορολογικά έσοδα, σύμφωνα με διαφόρους εναλλακτικούς ορισμούς

Διαφορετικές βασικές έννοιες

- 22.44 Η χρήση διαφορετικών βασικών εννοιών δεν είναι συνηθισμένη στους δορυφορικούς λογαριασμούς. Μια σχετικά μικρή διαφορά είναι ότι σε διάφορους δορυφορικούς λογαριασμούς ορισμένες υπηρεσίες δεν θεωρούνται βοηθητικές: π.χ. για έναν δορυφορικό λογαριασμό των μεταφορών, η υπηρεσία μεταφοράς δεν θεωρείται βοηθητική. Ωστόσο, για μερικούς δορυφορικούς λογαριασμούς, μπορεί να χρειασθούν σημαντικές αλλαγές στις βασικές έννοιες: π.χ. στον περιβαλλοντικό λογαριασμό το εγχώριο προϊόν θα μπορούσε να προσαρμοσθεί σε συνάρτηση με την εξάντληση των φυσικών πόρων. Παραδείγματα παρέχονται στον πίνακα 22.10.

Χρήση μοντέλων και ένταξη πειραματικών αποτελεσμάτων

- 22.45 Ορισμένοι δορυφορικοί λογαριασμοί είναι δυνατόν να χαρακτηρίζονται από την ένταξη πειραματικών αποτελεσμάτων ή τη χρήση μοντέλων· τα στοιχεία του δορυφορικού λογαριασμού είναι λιγότερο αξιόπιστα από εκείνα των βασικών λογαριασμών. Ωστόσο, μερικές φορές η κατάρτιση των βασικών λογαριασμών περιλαμβάνει επίσης τη χρήση οικονομικών ή μαθηματικών μοντέλων και συνυπολογίζει πειραματικά αποτελέσματα. Συνεπώς, αυτό δεν αποτελεί θεμελιώδη διαφορά μεταξύ του πλαισίου των βασικών λογαριασμών και των δορυφορικών λογαριασμών. Όλα αυτά τα θέματα απεικονίζονται με παραδείγματα στον πίνακα 22.11.

Πίνακας 22.10 Παραδείγματα διαφόρων βασικών εννοιών δορυφορικών λογαριασμών

Δορυφορικοί λογαριασμοί	Διάφορες βασικές έννοιες
Περιβαλλοντικοί λογαριασμοί	Προσαρμογή του εγχώριου προϊόντος για τη συνεκτίμηση (α) της εξάντλησης των φυσικών πόρων (β) των δαπανών της γενικής κυβέρνησης για την προάσπιση του περιβάλλοντος και (γ) της υποβάθμισης
Λογαριασμοί του τομέα της υγείας	Η επαγγελματική υγειονομική περίθαλψη δεν αποτελεί βοηθητική υπηρεσία

Δορυφορικοί λογαριασμοί	Διάφορες βασικές έννοιες
Λογαριασμοί παραγωγής νοικοκυριών	Οι μη αμειβόμενες οικιακές και εθελοντικές υπηρεσίες περιλαμβάνονται στην παραγωγή
Διευρυμένοι λογαριασμοί	Λογαριασμοί που περιλαμβάνουν πιο σημαντικές έννοιες της παραγωγής και του σχηματισμού κεφαλαίου (π.χ. ανθρώπινο κεφάλαιο και διαρκή καταναλωτικά αγαθά)
Συμπληρωματικός πίνακας για τις συντάξεις	Οι αναδιανεμητικές καθορισμένες συνταξιοδοτικές παροχές αντιμετωπίζονται ως υποχρεώσεις και περιουσιακά στοιχεία
Λογαριασμοί μεταφορών	Οι υπηρεσίες μεταφορών δεν αποτελούν βοηθητικές υπηρεσίες

Πίνακας 22.11 Παραδείγματα της χρήσης οικονομετρικών ή μαθηματικών μοντέλων για την κατάρτιση του κεντρικού πλαισίου και των δορυφορικών λογαριασμών

Κεντρικό πλαίσιο	Εκτίμηση της αξίας των χρηματοοικονομικών ή μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων όπως η καθαρή παρούσα αξία των προσδοκώμενων μελλοντικών εισοδημάτων και δαπανών Διόρθωση των ερευνών στα νοικοκυριά λόγω μη απάντησης με τη χρήση της παλινδρομικής ανάλυσης Εκτίμηση του καθαρού αποθέματος πάγιου κεφαλαίου και της ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου με τη χρήση της μεθόδου διαρκούς απογραφής του προσδόκιμου οικονομικής ζωής και των μαθηματικών συναρτήσεων της υποτίμησης Εκτίμηση της αξίας των υπηρεσιών στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης με τη χρήση δεδομένων αποθέματος κατοικιών, ενοικίων της αγοράς και παλινδρομικής ανάλυσης Εκτίμηση των εποχικών διορθώσεων με χρήση μαθηματικού μοντέλου Εκτίμηση της μεταβολής των ηδονικών τιμών με χρήση μαθηματικού μοντέλου
Δορυφορικοί λογαριασμοί	
Περιβαλλοντικοί λογαριασμοί	Εκτίμηση της αξίας της εξάντλησης και της υποβάθμισης
Λογαριασμοί παραγωγής νοικοκυριών	Εκτίμηση της αξίας των μη αμειβόμενων οικιακών υπηρεσιών
Άτυποι τομεακοί λογαριασμοί	Πειραματική εκτίμηση της αξίας όλων των ειδών άτυπης δραστηριότητας
Λογαριασμοί παραγωγικότητας και ανάπτυξης	Εκτίμηση του όγκου των εισροών κεφαλαίου με τη χρήση συναρτήσεων ηλικίας-αποδοτικότητας για κάθε είδος περιουσιακού στοιχείου
Συμπληρωματικός πίνακας για τις συντάξεις	Εκτίμηση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων με τη χρήση αναλογιστικών υποθέσεων κάθε είδους σχετικά με τη δημογραφία, τους συντελεστές αναγωγής στην τρέχουσα αξία και την αύξηση των μισθών
Πίνακας με πειραματικά αποτελέσματα για την αντιμετώπιση των δαπανών Ε&Α ως σχηματισμού κεφαλαίου	

Σχεδιασμός και κατάρτιση δορυφορικών λογαριασμών

22.46 Ο σχεδιασμός και η κατάρτιση ενός δορυφορικού λογαριασμού γίνονται σε τέσσερις φάσεις:

- Καθορισμός των σκοπών, των χρήσεων και των απαιτήσεων·
- Επιλογή των σχετικών στοιχείων από τους εθνικούς λογαριασμούς·
- Επιλογή των σχετικών συμπληρωματικών πληροφοριών, π.χ. από διάφορες ειδικές στατιστικές ή πηγές διοικητικών δεδομένων·
- Συνδυασμός συνόλων εννοιών και μεγεθών σε ένα σύνολο πινάκων και λογαριασμών.

22.47 Ο σχεδιασμός και η κατάρτιση δορυφορικών λογαριασμών, όταν γίνονται για πρώτη φορά, συχνά συνεπάγονται απροσδόκητα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια των τεσσάρων φάσεων. Κατά συνέπεια, η κατάρτιση δορυφορικών λογαριασμών είναι συνεχές έργο. Μόνο αφού αποκτηθεί πείρα στην κατάρτιση και τη χρήση των δορυφορικών λογαριασμών και αφού γίνουν οι αναγκαίες τροποποιήσεις, μπορεί ένα πειραματικό σύνολο πινάκων να μετατραπεί σε ώριμο στατιστικό προϊόν.

22.48 Κατά την επιλογή των σχετικών στοιχείων από τους εθνικούς λογαριασμούς, μπορούν να διακριθούν τρεις πτυχές: οι διεθνείς έννοιες των εθνικών λογαριασμών, οι επιχειρησιακές έννοιες που χρησιμοποιούνται στις στατιστικές εθνικών λογαριασμών μιας χώρας και η αξιοπιστία των στατιστικών των εθνικών λογαριασμών.

- 22.49 Κατά τον σχεδιασμό και την κατάρτιση ενός δορυφορικού λογαριασμού, η εφαρμογή των εννοιών του κεντρικού πλαισίου για έναν σκοπό συχνά αποκαλύπτει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Από την άποψη του συγκεκριμένου σκοπού, αυτά τα χαρακτηριστικά μπορεί να είναι χρήσιμα ή να συνεπάγονται απροσδόκητους περιορισμούς. Για παράδειγμα, κατά τον σχεδιασμό και την κατάρτιση ενός λογαριασμού έρευνας και ανάπτυξης για πρώτη φορά, είναι πιθανό να προκύψουν προβλήματα όπως η αλληλεπικάλυψη με την Ε&Α στον τομέα του λογισμικού και της υγειονομικής περιθάλψης ή ο ρόλος των πολυεθνικών κατά την εισαγωγή και την εξαγωγή Ε&Α.
- 22.50 Παρόμοια διαδικασία ισχύει και για τις επιχειρησιακές έννοιες που χρησιμοποιούνται κατά την κατάρτιση των στατιστικών των εθνικών λογαριασμών. Μπορεί να αποδειχθεί ότι λείπει μια ουσιαστική λεπτομέρεια λόγω ενός υπερβολικά συγκεντρωτικού επιπέδου κατάρτισης ή δημοσίευσης, ή οι έννοιες καθολικής εφαρμογής μπορεί να μην εφαρμόστηκαν αυστηρά. Για παράδειγμα, οι δραστηριότητες Ε&Α ορισμένων σημαντικών πολυεθνικών μπορεί να περιληφθούν στον κλάδο των κύριων δραστηριοτήτων τους και όχι στον κλάδο των υπηρεσιών Ε&Α.
- 22.51 Η αξιοπιστία ορισμένων τμημάτων των στατιστικών των εθνικών λογαριασμών μπορεί να αποτελέσει πρόβλημα, π.χ. αν οι στατιστικές εθνικών λογαριασμών καταρτίστηκαν και δημοσιεύθηκαν χωρίς να ληφθεί υπόψη ο σκοπός του δορυφορικού λογαριασμού. Μια απλή επιλογή των σχετικών στοιχείων από τις επίσημες στατιστικές εθνικών λογαριασμών συχνά αποκαλύπτει ότι το μέγεθος, η σύνθεση ή η διαχρονική ανάπτυξη δεν είναι αληθοφανείς για τον συγκεκριμένο σκοπό. Κατά συνέπεια, οι τρέχουσες πηγές δεδομένων και οι εφαρμοζόμενες μέθοδοι κατάρτισης πρέπει να ελέγχονται και να ενισχύονται με συμπληρωματικές πηγές δεδομένων ή βελτιωμένες μεθόδους κατάρτισης.
- 22.52 Η επιλογή των σχετικών πληροφοριών από πηγές εκτός από τους εθνικούς λογαριασμούς, όπως άλλες επίσημες στατιστικές ή πηγές διοικητικών δεδομένων, μπορεί να δημιουργήσει παρόμοια προβλήματα από άποψη εννοιών και μεγεθών: οι έννοιες που χρησιμοποιούνται επίσημα μπορεί να αποκαλύψουν απροσδόκητες ατέλειες όσον αφορά τον συγκεκριμένο σκοπό του δορυφορικού λογαριασμού, οι έννοιες που χρησιμοποιούνται στην πράξη μπορεί να διαφέρουν από τις επίσημες έννοιες, ενώ η αξιοπιστία, ο βαθμός λεπτομέρειας, ο συγχρονισμός και η συχνότητα μπορεί να δημιουργήσουν προβλήματα. Όλα αυτά τα προβλήματα πρέπει να επιλυθούν, είτε μέσω επιπλέον εκτιμήσεων για την εξάλειψη των διαφορών μεταξύ των εννοιών, είτε με την ταξινόμηση των μη νομισματικών ροών κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας ή τομέα είτε με την προσαρμογή των εννοιών που χρησιμοποιούνται στον δορυφορικό λογαριασμό.
- 22.53 Ο συνδυασμός των πληροφοριών που περιέχονται στους εθνικούς λογαριασμούς και των άλλων πληροφοριών σε ένα σύνολο πινάκων ή λογαριασμών απαιτεί πρόσθετες δραστηριότητες: πρέπει να επιλυθούν οι παραλείψεις, οι αλληλεπικαλύψεις και οι αριθμητικές ασυνέπειες και να αξιολογηθεί η ευλογοφάνεια των αποτελεσμάτων. Πρέπει, κατά προτίμηση, να προκύψει ένα πλήρως ισορροπημένο σύνολο πινάκων. Μπορεί, όμως, να χρειασθεί να φανούν οι διαφορές μεταξύ των πηγών δεδομένων και των εναλλακτικών προσεγγίσεων.
- 22.54 Η μετατροπή ενός συνεκτικού δορυφορικού λογαριασμού σε προϊόν για τους χρήστες των στοιχείων μπορεί να χρειάζεται μερικά επιπλέον βήματα. Μπορεί να προστεθεί ένας συνοπτικός πίνακας με βασικούς δείκτες για ορισμένα έτη. Αυτοί οι βασικοί δείκτες θα μπορούσαν να επικεντρώνονται στην περιγραφή του μεγέθους, των συνιστωσών και των εξελίξεων του σχετικού ειδικού θέματος, ή ενδεχομένως να δείχνουν τη σχέση με την εθνική οικονομία και τις βασικές συνιστώσες της. Μπορούν να προστεθούν επιπλέον λεπτομέρειες ή ταξινομήσεις κατάλληλες για πολιτικούς και αναλυτικούς σκοπούς. Μπορούν να παραλειφθούν οι λεπτομέρειες που έχουν μικρή προστιθέμενη αξία ή προκύπτουν με σχετικά υψηλό κόστος. Θα ήταν επίσης δυνατόν να καταβληθούν προσπάθειες για τη μείωση της πολυπλοκότητας των πινάκων, την αύξηση της απλότητας και της διαφάνειας για τους χρήστες των στοιχείων και την ένταξη ορισμένων τυποποιημένων λογιστικών υποδιαίρεσεων σε χωριστό πίνακα.

ΕΝΝΕΑ ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

- 22.55 Στα υπόλοιπα σημεία του παρόντος κεφαλαίου, εξετάζονται εν συντομία οι ακόλουθοι δορυφορικοί λογαριασμοί:
- α) Γεωργικοί λογαριασμοί·
 - β) Περιβαλλοντικοί λογαριασμοί·
 - γ) Λογαριασμοί του τομέα της υγείας·
 - δ) Λογαριασμοί για την παραγωγή των νοικοκυριών·
 - ε) Λογαριασμοί εργασίας και μίτρες κοινωνικής λογιστικής (ΜΚΛ)·
 - στ) Λογαριασμοί παραγωγικότητας και ανάπτυξης·
 - ζ) Λογαριασμοί Ε&Α·
 - η) Λογαριασμοί κοινωνικής προστασίας·
 - θ) Δορυφορικοί λογαριασμοί τουρισμού.

Γεωργικοί λογαριασμοί

22.56 Παράδειγμα γεωργικού λογαριασμού είναι οι οικονομικοί λογαριασμοί της γεωργίας (ΕΛΓ) ⁽¹⁾. Σκοπός τους είναι η περιγραφή της γεωργικής παραγωγής και της ανάπτυξης του γεωργικού εισοδήματος. Αυτές οι πληροφορίες χρησιμοποιούνται για την ανάλυση της οικονομικής κατάστασης της γεωργίας ενός κράτους μέλους, καθώς επίσης για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της κοινής αγροτικής πολιτικής στην Ένωση.

22.57 Οι ΕΛΓ αποτελούνται από έναν λογαριασμό παραγωγής, ένα λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος, ένα λογαριασμό επιχειρηματικού εισοδήματος και ένα λογαριασμό κεφαλαίου για τη γεωργική παραγωγή. Ο λογαριασμός παραγωγής περιλαμβάνει μια λεπτομερή κατανομή, που δείχνει την παραγωγή μιας σειράς γεωργικών προϊόντων, καθώς και τις μη γεωργικές δευτερεύουσες δραστηριότητες· παρέχονται επίσης σημαντικές λεπτομέρειες για την ενδιάμεση ανάλυση και τον σχηματισμό κεφαλαίου. Τα στοιχεία για τον λογαριασμό παραγωγής και τον ακαθάριστο σχηματισμό πάγιου κεφαλαίου εκφράζονται τόσο σε τρέχουσες τιμές όσο και με βάση τον όγκο. Επιπλέον, παρουσιάζονται οι ακόλουθοι τρεις δείκτες γεωργικού εισοδήματος:

- α) ο δείκτης του πραγματικού εισοδήματος των συντελεστών στη γεωργία ανά ετήσια μονάδα εργασίας, η οποία λαμβάνεται ως ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης·
- β) ο δείκτης του πραγματικού καθαρού γεωργικού επιχειρηματικού εισοδήματος ανά μη μισθωτή ετήσια μονάδα εργασίας, η οποία λαμβάνεται ως ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης·
- γ) το καθαρό γεωργικό επιχειρηματικό εισόδημα.

Οι δείκτες και οι διακυμάνσεις της αξίας των δεικτών εισοδήματος σε πραγματικές τιμές προκύπτουν από τον αποπληθωρισμό των αντίστοιχων ονομαστικών στοιχείων με τον τεκμαρτό δείκτη τιμών του ΑΕγχΠ.

22.58 Ο γεωργικός κλάδος οικονομικής δραστηριότητας στους ΕΛΓ μοιάζει με τον γεωργικό κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στο κεντρικό πλαίσιο. Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένες διαφορές. Για παράδειγμα, οι μονάδες που συμμετέχουν στην παραγωγή σπόρων για έρευνα ή πιστοποίηση ή οι μονάδες για τις οποίες η γεωργική δραστηριότητα αντιπροσωπεύει απλώς μια δραστηριότητα ελεύθερου χρόνου παραλείπονται. Όμως οι περισσότερες από τις γεωργικές δραστηριότητες των μονάδων των οποίων η κύρια δραστηριότητα δεν είναι γεωργική συμπεριλαμβάνονται στον γεωργικό κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.

22.59 Οι ΕΛΓ επικεντρώνονται στην παραγωγική διεργασία και στο εισόδημα που προέρχεται απ' αυτήν. Ωστόσο, κατά κανόνα, ένας δορυφορικός λογαριασμός για τη γεωργία δεν χρειάζεται να αντιστοιχεί πλήρως στους ΕΛΓ. Οι γεωργικοί λογαριασμοί θα μπορούσαν επίσης να περιλαμβάνουν έναν πίνακα προσφοράς και χρήσεων που να παρέχει συστηματική επισκόπηση της προσφοράς και της χρήσης των γεωργικών προϊόντων. Ένας τέτοιος πίνακας θα μπορούσε να παρέχει πληροφορίες για τον ρόλο των εισαγωγών, συμπεριλαμβανομένου του ρόλου των εισαγωγικών δασμών, για τις εξελίξεις της ζήτησης για γεωργικά προϊόντα, όπως οι εξαγωγές και η τελική κατανάλωση των νοικοκυριών, και για τον ρόλο των σχετικών φόρων και επιδοτήσεων. Οι γεωργικοί λογαριασμοί θα μπορούσαν επίσης να επεκταθούν συμπεριλαμβάνοντας και τις δευτερεύουσες μη γεωργικές δραστηριότητες, όπως εκείνες που πραγματοποιούνται για λόγους αναψυχής. Με τον τρόπο αυτό θα μπορούσαν να αποκαλυφθούν σημαντικές τάσεις και μηχανισμοί υποκατάστασης. Η αλληλεπίδραση με τον τομέα της γενικής κυβέρνησης μπορεί να εκφραστεί με σαφήνεια με την προσθήκη ενός πίνακα που να παρουσιάζει όλες τις μεταβιβάσεις εισοδήματος και κεφαλαίου από τη γενική κυβέρνηση, σε τοπικό, κεντρικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, προς τον γεωργικό κλάδο· ο πίνακας αυτός μπορεί επίσης να περιλαμβάνει και περιπτώσεις ειδικής μεταχείρισης στο πλαίσιο του φορολογικού συστήματος. Οι γεωργικοί λογαριασμοί θα μπορούσαν επίσης να σχεδιασθούν ως ειδικός τομεακός λογαριασμός και να περιλαμβάνουν μια πλήρη ακολουθία λογαριασμών, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης ισολογισμών και χρηματοοικονομικών λογαριασμών, για τους αγρότες και τις εταιρείες που ασχολούνται με τη γεωργία.

Περιβαλλοντικοί λογαριασμοί

22.60 Στις διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές για τους περιβαλλοντικούς λογαριασμούς (Σύστημα Περιβαλλοντικής και Οικονομικής Λογιστικής — ΣΠΟΛ, 2003) ⁽²⁾, παρουσιάζεται ένα αναλυτικό λογιστικό πλαίσιο για την περιγραφή και την ανάλυση του περιβάλλοντος και των αλληλεπιδράσεών του με την οικονομία. Οι περιβαλλοντικοί λογαριασμοί είναι δορυφορικός λογαριασμός των εθνικών λογαριασμών. Αυτό σημαίνει ότι χρησιμοποιούνται οι ίδιες ταξινομήσεις και έννοιες· τροποποιήσεις γίνονται μόνο αν είναι απαραίτητες για τους σκοπούς των περιβαλλοντικών λογαριασμών.

22.61 Το ολοκληρωμένο σύνολο λογαριασμών για τα οικονομικά και περιβαλλοντικά στοιχεία επιτρέπει μια ανάλυση της συμβολής του περιβάλλοντος στην οικονομία και του αντικτύπου της οικονομίας στο περιβάλλον. Ανταποκρίνεται στις ανάγκες των υπευθύνων χάραξης πολιτικής με την παροχή δεικτών και περιγραφικών στατιστικών για την παρακολούθηση της αλληλεπίδρασης μεταξύ του περιβάλλοντος και της οικονομίας. Μπορεί επίσης να χρησιμοποιεί ως εργαλείο για τον στρατηγικό σχεδιασμό και την πολιτική ανάλυση με σκοπό τον προσδιορισμό περισσότερο βιώσιμων μεθόδων ανάπτυξης. Για παράδειγμα, οι φορείς χάραξης πολιτικής που καθορίζουν την ανάπτυξη των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας οι οποίοι χρησιμοποιούν σε πολύ μεγάλο βαθμό περιβαλλοντικούς πόρους, είτε ως εισροές στην παραγωγή είτε ως χώρους για την απόθεση αποβλήτων, πρέπει να γνωρίζουν τις μακροπρόθεσμες περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Οι φορείς χάραξης πολιτικής που καθορίζουν τα περιβαλλοντικά πρότυπα πρέπει επίσης να γνωρίζουν τις πιθανές συνέπειές τους για την οικονομία, π.χ. ποιοι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας είναι πιθανόν να υποστούν τις συνέπειες και ποιες ■ είναι οι συνέπειες για την απασχόληση και την αγοραστική δύναμη. Λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών συνεπειών, είναι δυνατόν να γίνουν συγκρίσεις μεταξύ εναλλακτικών περιβαλλοντικών στρατηγικών.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 138/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Δεκεμβρίου 2003, για τους οικονομικούς λογαριασμούς της γεωργίας στην Κοινότητα (ΕΕ L 33 της 5.2.2004, σ. 1).

⁽²⁾ Το εγχειρίδιο δημοσιεύεται υπό την κοινή ευθύνη των Ηνωμένων Εθνών, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, του ΟΟΣΑ και της Παγκόσμιας Τράπεζας.

- 22.62 Στο κεντρικό πλαίσιο, έχουν ληφθούν υπόψη διάφορες πτυχές της περιβαλλοντικής λογιστικής. Ειδικότερα, οι ταξινομήσεις και οι λογαριασμοί που αφορούν τα αποθέματα και τις λοιπές μεταβολές του όγκου των περιουσιακών στοιχείων προσδιορίζουν χωριστά πολλά στοιχεία κόστους και κεφαλαίου που υπάγονται στη λογιστική των φυσικών πόρων. Για παράδειγμα, η ταξινόμηση των μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων παρέχει χωριστά στοιχεία για διάφορα περιουσιακά στοιχεία του υπεδάφους όπως τα αποθέματα πετρελαίου, τα αποθέματα ορυκτών, οι μη καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι και οι υδάτινοι πόροι. Αυτά τα χαρακτηριστικά διευκολύνουν τη χρήση του κεντρικού πλαισίου ως σημείου εκκίνησης για την περιβαλλοντική λογιστική. Ωστόσο, πολλά στοιχεία του κεντρικού πλαισίου, και ιδίως εκείνα που περιλαμβάνονται στον λογαριασμό λοιπών μεταβολών όγκου, αναλύονται περαιτέρω και αναταξινομούνται στον δορυφορικό λογαριασμό, ενώ προστίθενται και άλλα στοιχεία.
- 22.63 Από περιβαλλοντική άποψη, το κεντρικό πλαίσιο και τα βασικά μεγέθη του, όπως το ΑΕγχΠ, ο σχηματισμός κεφαλαίου και η αποταμίευση, παρουσιάζουν δύο σοβαρά μειονεκτήματα. Πρώτον, η εξάντληση και η σπανιότητα των φυσικών πόρων καλύπτονται σε περιορισμένο βαθμό, μολονότι αυτοί οι παράγοντες μπορεί να απειλήσουν τη βιώσιμη παραγωγικότητα της οικονομίας. Δεύτερον, το κεντρικό πλαίσιο δεν καλύπτει την υποβάθμιση της ποιότητας του περιβάλλοντος και τις επιπτώσεις της στην ανθρώπινη υγεία και ευεξία.
- 22.64 Στο κεντρικό πλαίσιο, για τον υπολογισμό της καθαρής προστιθέμενης αξίας λαμβάνονται υπόψη μόνο τα παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία. Το κόστος της χρήσης τους απεικονίζεται στην ενδιάμεση ανάλωση και στην ανάλωση πάγιου κεφαλαίου. Τα μη παραχθέντα φυσικά περιουσιακά στοιχεία —όπως το έδαφος, τα αποθέματα ορυκτών και τα δάση— συμπεριλαμβάνονται στα περιουσιακά στοιχεία μόνο αν ελέγχονται πραγματικά από θεσμικές μονάδες. Ωστόσο, η χρήση τους δεν υπολογίζεται στο κόστος παραγωγής. Αυτό σημαίνει είτε ότι οι τιμές των προϊόντων δεν αντανακλούν το εν λόγω κόστος είτε ότι, σε περίπτωση κόστους που οφείλεται σε εξάντληση των πόρων, αυτό το κόστος περιλαμβάνεται, μαζί με άλλα άγνωστα στοιχεία, στον υπολειμματικό υπολογισμό του λειτουργικού πλεονάσματος. Οι περιβαλλοντικοί λογαριασμοί επιτρέπουν τον σαφή προσδιορισμό και υπολογισμό αυτού του κόστους.
- 22.65 Το πλαίσιο περιβαλλοντικής λογιστικής (ΣΠΟΛ) του 2003 περιλαμβάνει τις εξής πέντε κατηγορίες:
- α) Λογαριασμοί φυσικών και υβριδικών ροών·
 - β) Οικονομικοί λογαριασμοί για τις περιβαλλοντικές συναλλαγές·
 - γ) Λογαριασμοί περιβαλλοντικών περιουσιακών στοιχείων σε φυσικούς και νομισματικούς όρους·
 - δ) Λογαριασμοί για τις δαπάνες προάσπισης του περιβάλλοντος και την εξάντληση των φυσικών πόρων·
 - ε) Τροποποίηση συγκεντρωτικών μεγεθών του κεντρικού πλαισίου για να ληφθεί υπόψη η υποβάθμιση.
- 22.66 Οι λογαριασμοί φυσικών και υβριδικών ροών παρουσιάζουν τέσσερις διαφορετικούς τύπους ροών:
- α) Φυσικοί πόροι: ορυκτά, ενεργειακοί πόροι, νερό, έδαφος και βιολογικοί πόροι. Από τη στιγμή που πωλούνται στις αγορές, εισέρχονται στην οικονομική σφαίρα και μπορούν να χαρακτηρίζονται ως προϊόντα.
 - β) Εισροές οικοσυστήματος: οξυγόνο απαραίτητο για την καύση, νερό που προέρχεται από βροχοπτώσεις ή από φυσικά υδατορρέυματα και άλλες φυσικές εισροές, όπως οι θρεπτικές ουσίες και το διοξείδιο του άνθρακα που απαιτούνται για την ανάπτυξη των φυτών· εξαίρούνται το νερό, οι θρεπτικές ουσίες ή το οξυγόνο που παρέχονται ως προϊόντα από την οικονομία.
 - γ) Προϊόντα: αγαθά και υπηρεσίες που παράγονται μέσα στην οικονομική σφαίρα και που χρησιμοποιούνται σ' αυτήν, συμπεριλαμβανομένων των εισροών αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ της εθνικής οικονομίας και της αλλοδαπής. Περιλαμβάνονται τα καλλιεργούμενα βιολογικά περιουσιακά στοιχεία, οι φυσικοί πόροι που πωλούνται ή αγοράζονται (όπως το πετρέλαιο, το ξύλο και το νερό) και τα απορρίμματα υλικών με οικονομική αξία.
 - δ) Κατάλοιπα: τυχαίες και ανεπιθύμητες εκροές από την οικονομία που έχουν μηδενική ή αρνητική αξία για το πρόσωπο που τις δημιουργεί. Τα κατάλοιπα περιλαμβάνουν τα στερεά, τα υγρά και τα αέρια απόβλητα. Μπορούν να ανακυκλώνονται, να επαναχρησιμοποιούνται ή να απελευθερώνονται στο περιβάλλον. Τα κατάλοιπα μπορεί να έχουν θετική αξία για μια μονάδα διαφορετική από εκείνη που τα δημιουργεί. Για παράδειγμα, τα οικιακά απορρίμματα που συλλέγονται για ανακύκλωση δεν έχουν καμία αξία για το νοικοκυριό, αλλά μπορεί να έχουν κάποια αξία για τον ανακυκλωτή. Τα απορρίμματα υλικών που έχουν αξία την οποία μπορεί να ρευστοποιήσει αυτός που τα δημιουργεί, όπως ο απορριπτόμενος εξοπλισμός, αντιμετωπίζονται ως προϊόντα και όχι ως κατάλοιπα.
- 22.67 Οι φυσικές ροές μετρούνται σε μονάδες ποσότητας, που εκφράζουν τα φυσικά χαρακτηριστικά των σχετικών υλικών, της σχετικής ενέργειας ή των σχετικών καταλοίπων. Μια φυσική ροή μπορεί να μετριέται σε εναλλακτικές μονάδες ανάλογα με τα φυσικά χαρακτηριστικά που λαμβάνονται υπόψη. Η καταλληλότητα μιας συγκεκριμένης μονάδας εξαρτάται από

τον σκοπό και την προβλεπόμενη χρήση του λογαριασμού ροής. Για τη λογιστική των φυσικών ροών, το βάρος και ο όγκος είναι τα φυσικά χαρακτηριστικά που χρησιμοποιούνται συχνότερα. Στην περίπτωση των ενεργειακών ροών, οι συχνότερα χρησιμοποιούμενες μονάδες είναι τα τζάουλ ή οι τόνοι ισοδύναμου πετρελαίου. Οι μονάδες ποσότητας στους λογαριασμούς φυσικών ροών διαφέρουν από τους όγκους που χρησιμοποιούνται στο κεντρικό πλαίσιο. Για παράδειγμα, στο κεντρικό πλαίσιο, ο όγκος ενός υπολογιστή δεν είναι το βάρος του, αλλά ένας σταθμισμένος συνδυασμός των χαρακτηριστικών που επιθυμεί ο χρήστης, όπως η ταχύτητα του υπολογισμού.

- 22.68 Οι λογαριασμοί φυσικών ροών μπορούν να παρουσιάζονται ως πίνακες προσφοράς και χρήσεων, όπως γίνεται στους πίνακες 22.12 και 22.13.
- 22.69 Οι λογαριασμοί υβριδικών ροών είναι μια παρουσίαση υπό μορφή ενιαίας μήτρας που περιέχει τόσο εθνικούς λογαριασμούς, εκφρασμένους σε νομισματικούς όρους, όσο και λογαριασμούς φυσικών ροών. Ένας σημαντικός τύπος υβριδικών λογαριασμών είναι οι υβριδικοί πίνακες προσφοράς και χρήσεων· οι πίνακες αυτοί συνδυάζουν πληροφορίες από τους πίνακες φυσικής προσφοράς και φυσικών χρήσεων με πληροφορίες από τους πίνακες προσφοράς και χρήσεων που είναι εκφρασμένοι σε νομισματικούς όρους.
- 22.70 Οι πληροφορίες από τους λογαριασμούς υβριδικών ροών μπορούν να συνδεθούν με περιβαλλοντικά θέματα που αφορούν ιδιαίτερα περιβαλλοντικά προβλήματα, όπως το φαινόμενο του θερμοκηπίου, η καταστροφή της στιβάδας του όζοντος και η οξίνιση. Για τον σκοπό αυτόν απαιτούνται συντελεστές μετατροπής, έτσι ώστε τα μεγέθη που αφορούν συγκεκριμένες ουσίες να μετατραπούν σε συγκεντρωτικούς δείκτες για τα περιβαλλοντικά θέματα. Η διαδικασία αυτή μπορεί στη συνέχεια να οδηγήσει στην κατάρτιση ενός πίνακα επισκόπησης που να δείχνει τη συμβολή της ανάλωσης και της παραγωγής των διαφόρων κλάδων οικονομικής δραστηριότητας στα διάφορα περιβαλλοντικά θέματα και το ΑΕγχΠ, όπως γίνεται στον πίνακα 22.14.

Πίνακας 22.12 — Πίνακας φυσικής προσφοράς και φυσικών χρήσεων

Πίνακας φυσικής προσφοράς

		Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας				Ανάλωση			Κεφάλαιο	Αλλοδαπή				Εθνικό περιβάλλον	Συνολική προσφορά υλικών
		Γεωργία, αλιεία και εξορυκτικές δραστηριότητες	Μεταποίηση, ηλεκτρική ενέργεια και κατασκευές	Υπηρεσίες	Σύνολο κλάδων	Μεταφορές για ίδιο λογαριασμό	Λοιπή κατανάλωση	Συνολική κατανάλωση	Σχηματισμός κεφαλαίου, μεταβολές αποθεμάτων, αποθήκευση αποβλήτων	Εισαγωγές προϊόντων	Φυσικοί πόροι και εισροές από οικοσυστήματα που παρέχονται από μη μόνιμους κατοίκους στην εθνική επικράτεια	Κατάλοιπα από μόνιμους κατοίκους στην αλλοδαπή	Διασυνοριακές εισροές από την αλλοδαπή από περιβαλλοντικά μέσα		
		I1	I2	I3	I	C1	C2	C	CF	M2	M1	M1	M3	E	
Προϊόντα	P1	Ζωικά και φυτικά προϊόντα	66,000	49,000	1,000	116,000				16,000					132,000
	P2	Πέτρα, αμμοχάλικο και οικοδομικά υλικά	112,000	163,000		275,000				13,000					288,000
	P3	Ενέργεια	65,000	59,000		124,000				95,000					219,000
	P4	Μέταλλα, μηχανήματα κ.λπ.		10,000		10,000				10,000					20,000
	P5	Πλαστικό και προϊόντα πλαστικού		2,000		2,000				2,000					4,000
	P6	Ξύλο, χαρτί κ.λπ.	7,000	7,000		14,000				1,000					15,000
	P7	Άλλα προϊόντα		9,000	1,000	10,000				13,000					23,000
		Σύνολο προϊόντων	250,000	299,000	2,000	551,000				150,000					701,000

			Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας				Ανάλωση			Κεφάλαιο	Αλλοδαπή				Εθνικό περιβάλλον	Συνολική προσφορά υλικών
			Γεωργία, αλιεία και εξορυκτικές δραστηριότητες	Μεταποίηση, ηλεκτρική ενέργεια και κατασκευές	Υπηρεσίες	Σύνολο κλάδων	Μεταφορές για ίδιο λογαριασμό	Λοιπή κατανάλωση	Συνολική κατανάλωση	Σχηματισμός κεφαλαίου, μεταβολές αποθεμάτων, αποθήκευση αποβλήτων	Εισαγωγές προϊόντων	Φυσικοί πόροι και εισροές από οικοσυστήματα που παρέχονται από μη μόνιμους κατοίκους στην εθνική επικράτεια	Κατάλοιπα από μόνιμους κατοίκους στην αλλοδαπή	Διασυνοριακές εισροές από την αλλοδαπή από περιβαλλοντικά μέσα		
			I1	I2	I3	I	C1	C2	C	CF	M2	M1	M1	M3	E	
Κατάλοιπα	Εθνική επικράτεια															
	R1	CO ₂	19,020	111,398	29,930	160,348	16,908	25,080	41,988	0,990				4,172		207,498
	R2	N ₂ O	0,007	0,042	0,012	0,061	0,003	0,004	0,007					0,001		0,069
	R3	CH ₄	0,073	0,452	0,125	0,650	0,004	0,020	0,024	0,477				0,001		1,152
	R4	NO _x	0,061	0,275	0,151	0,487	0,084	0,026	0,110					0,025	0,117	0,739
	R5	SO ₂	0,023	0,139	0,030	0,192	0,003	0,001	0,004					0,001	0,087	0,284
	R6	NH ₃	0,020	0,123	0,038	0,181		0,007	0,007						0,019	0,207
	R7	Λοιπά στον αέρα	0,010	0,061	0,015	0,086		0,012	0,012						0,002	0,100
	R8	P	0,070	0,020	0,004	0,094		0,011	0,011	0,003				0,001	0,014	0,123
	R9	N	0,590	0,210	0,098	0,898		0,117	0,117	0,024				0,006	0,323	1,368
	R10	Λοιπά στο νερό	0,030	0,021	0,006	0,057		0,021	0,021	0,001				0,001	0,003	0,083
	R11	Απόβλητα εξόρυξης	7,233	2,320		9,553										9,553
	R12	Άλλα στερεά απόβλητα	8,103	71,619	22,929	102,651	0,100	5,060	5,160	71,100				1,548	7,656	188,115

(Εκατομμύρια τόνοι)

		Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας				Ανάλωση			Κεφάλαιο	Αλλοδαπή				Εθνικό περιβάλλον	Συνολική προσφορά υλικών
		Γεωργία, αλιεία και εξορυκτικές δραστηριότητες Μεταποίηση, ηλεκτρική ενέργεια και κατασκευές Υπηρεσίες Σύνολο κλάδων				Μεταφορές για ίδιο λογαριασμό Λοιπή κατανάλωση Συνολική κατανάλωση			Σχηματισμός κεφαλαίου, μεταβολές αποθεμάτων, αποθήκευση αποβλήτων	Εισαγωγές προϊόντων Φυσικοί πόροι και εισροές από οικοσυστήματα που παρέχονται από μη μόνιμους κατοίκους στην εθνική επικράτεια Κατάλοιπα από μόνιμους κατοίκους στην αλλοδαπή Διασυνοριακές εισροές από την αλλοδαπή από περιβαλλοντικά μέσα					
		I1	I2	I3	I	C1	C2	C	CF	M2	M1	M1	M3	E	
	Σύνολο εθνικής επικράτειας	35,240	186,680	53,338	275,258	17,102	30,359	47,461	72,595			5,756	8,221		409,291
	Αλλοδαπή														
	Στον αέρα														
R1	CO ₂			4,569	4,569	0,739		0,739							5,308
R4	NO _x			0,010	0,010	0,004		0,004							0,014
R5	SO ₂			0,008	0,008	0,002		0,002							0,010
	Σύνολο αλλοδαπής			4,587	4,587	0,745		0,745							5,332
	Σύνολο καταλοίπων	35,240	186,680	57,925	279,845	17,847	30,359	48,206	72,595			5,756	8,221		414,623
Συνολική προσφορά υλικών		285,240	485,680	59,925	830,845	17,847	30,359	48,206	72,595	150,000		5,756	8,221		1 115,623
						Καθαρή αύξηση ανά κατανάλωση (διαρκή καταναλωτικά αγαθά)			Καθαρή αύξηση σε κεφάλαιο	Καθαρή εξαγωγή προϊόντων	Καθαρή απορρόφηση από μη μόνιμους κατοίκους	Καθαρά κατάλοιπα από μόνιμους κατοίκους στην αλλοδαπή	Καθαρά διασυνοριακή εκροή καταλοίπων από περιβαλλοντικά μέσα	Καθαρή συσσώρευση καταλοίπων στο εθνικό περιβάλλον	Καθαρό υπόλοιπο
Καθαρή συσσώρευση όλων των υλικών (χρήση μείον προσφορά)						1,153	15,641	16,794	72,215	− 49,000	3,000	− 0,424	− 4,302	372,717	411,000

Πηγή: σύνολο στοιχείων SEEAland.

Πίνακας 22.13 — Πίνακας φυσικής προσφοράς και φυσικών χρήσεων (συνέχεια)

Πίνακας φυσικών χρήσεων

		Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας				Ανάλωση			Κεφάλαιο	Αλλοδαπή				Εθνικό περιβάλλον	Συνολική χρήση υλικών
		Γεωργία, αλιεία και εξορυκτικές δραστηριότητες	Μεταποίηση, ηλεκτρική ενέργεια και κατασκευές	Υπηρεσίες	Σύνολο κλάδων	Μεταφορές για ίδιο λογαριασμό	Λοιπή κατανάλωση	Συνολική κατανάλωση	Σχηματισμός κεφαλαίου, μεταβολές αποθεμάτων, αποθήκευση αποβλήτων	Εξαγωγές	Πόροι και εισροές οικοσυστήματος που χρησιμοποιούνται από μη κατοίκους στην εθνική επικράτεια	Κατάλοιπα από κατοίκους της αλλοδαπής	Διασυνοριακές εκροές στην αλλοδαπή από περιβαλλοντικά μέσα		
		I1	I2	I3	I	C1	C2	C	CF	X2	X1	X1	X3	E	
Προϊόντα	P1	Ζωικά και φυτικά προϊόντα	23,000	60,000	4,000	87,000		16,000	16,000	3,000	26,000				132,000
	P2	Πέτρα, αμμοχάλικο και οικοδομικά	12,000	148,000	2,000	162,000		2,000	2,000	114,000	10,000				288,000
	P3	Ενέργεια	34,000	101,000	20,000	155,000	7,000	10,000	17,000		47,000				219,000
	P4	Μέταλλα, μηχανήματα κλπ.		11,000		11,000	1,000		1,000	1,000	7,000				20,000
	P5	Πλαστικό και προϊόντα πλαστικού		2,000		2,000					2,000				4,000
	P6	Ξύλο, χαρτί κλπ.		7,000	4,000	11,000		1,000	1,000		3,000				15,000
	P7	Άλλα προϊόντα	5,000	8,000	1,000	14,000		2,000	2,000	1,000	6,000				23,000
		Σύνολο προϊόντων:	74,000	337,000	31,000	442,000	8,000	31,000	39,000	119,000	101,000				701,000

(Εκατομμύρια τόνοι)

		Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας				Ανάλωση			Κεφάλαιο	Αλλοδαπή				Εθνικό περιβάλλον	Συνολική χρήση υλικών
		Γεωργία, αλιεία και εξορυκτικές δραστηριότητες	Μεταποίηση, ηλεκτρική ενέργεια και κατασκευές	Υπηρεσίες	Σύνολο κλάδων	Μεταφορές για ίδιο λογαριασμό	Λοιπή κατανάλωση	Συνολική κατανάλωση	Σχηματισμός κεφαλαίου, μεταβολές αποθεμάτων, αποθήκευση αποβλήτων	Εξαγωγές	Πόροι και εισροές οικοσυστήματος που χρησιμοποιούνται από μη κατοίκους στην εθνική επικράτεια	Κατάλογα από κατοίκους της αλλοδαπής	Διασυνοριακές εκροές στην αλλοδαπή από περιβαλλοντικά μέσα		
		I1	I2	I3	I	C1	C2	C	CF	X2	X1	X1	X3	E	
Φυσικοί πόροι	Εθνικοί φυσικοί πόροι														
	N1 Πετρέλαιο	38,000			38,000										38,000
	N2 Φυσικό αέριο	27,000			27,000										27,000
	N3 Άλλοι	118,000	55,000		173,000										173,000
	N4 Ξυλεία	7,000	1,000		8,000		1,000	1,000							9,000
	N5 Ψάρια	1,000			1,000						1,000				2,000
	N6 Άλλοι		2,000		2,000										2,000
	N7 Νερό	1,000	6,000		7,000										7,000
	Σύνολο εθνικών φυσικών πόρων	192,000	64,000		256,000		1,000	1,000			1,000				258,000
	ROW φυσικοί πόροι της αλλοδαπής														
	N5 Ψάρια	4,000			4,000										4,000
	N7 Νερό		1,000		1,000		1,000	1,000							2,000
	Σύνολο φυσικών πόρων της αλλοδαπής	4,000	1,000		5,000		1,000	1,000							6,000
	Σύνολο φυσικών πόρων	196,000	65,000		261,000		2,000	2,000			1,000				264,000

(Εκατομμύρια τόνοι)

		Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας				Ανάλωση			Κεφάλαιο	Αλλοδαπή				Εθνικό περιβάλλον	Συνολική χρήση υλικών		
		Γεωργία, αλιεία και εξορυκτικές δραστηριότητες	Μεταποίηση, ηλεκτρική ενέργεια και κατασκευές	Υπηρεσίες	Σύνολο κλάδων	Μεταφορές για ίδιο λογαριασμό	Λοιπή κατανάλωση	Συνολική κατανάλωση	Σχηματισμός κεφαλαίου, μεταβολές αποθεμάτων, αποθήκευση αποβλήτων	Εξαγωγές	Πόροι και εισροές οικοσυστήματος που χρησιμοποιούνται από μη κατοίκους στην εθνική επικράτεια	Κατάλοιπα από κατοίκους της αλλοδαπής	Διασυνοριακές εκροές στην αλλοδαπή από περιβαλλοντικά μέσα				
														I1		I2	I3
Εισροές οικο- συστήματος	Εθνικές εισροές οικοσυστήματος	15,000	81,000	22,000	118,000	10,000	13,000	23,000		2,000					143,000		
	Εισροές οικοσυστήματος αλλοδαπής			3,000	3,000	1,000		1,000							4,000		
	Συνολικές εισροές οικοσυστήματος	15,000	81,000	25,000	121,000	11,000	13,000	24,000		2,000					147,000		
Κατάλοιπα	Από την εθνική επικράτεια																
	R1	CO ₂													207,498	207,498	
	R2	N ₂ O													0,069	0,069	
	R3	CH ₄													1,152	1,152	
	R4	NO _x									0,669				0,070	0,739	
	R5	SO ₂									0,196				0,088	0,284	
	R6	NH ₃									0,099				0,108	0,207	
	R7	Άλλα από τον αέρα									0,002				0,098	0,100	
	R8	P	0,020				0,020					0,010				0,093	0,123
	R9	N	0,115				0,115					0,543				0,710	1,368
	R10	Άλλα από το νερό	0,010				0,010					0,002				0,071	0,083
	R11	Κατάλοιπα εξόρυξης													9,553	9,553	
	R12	Άλλα στερεά κατάνοι- πα	0,240	2,680	3,780	6,700				25,810	2,398				153,207	188,115	

(Εκατομμύρια τόνοι)

		Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας				Ανάλωση			Κεφάλαιο	Αλλοδαπή				Εθνικό περιβάλλον	Συνολική χρήση υλικών
		Γεωργία, αλιεία και εξορυκτικές δραστηριότητες	Μεταποίηση, ηλεκτρική ενέργεια και κατασκευές	Υπηρεσίες	Σύνολο κλάδων	Μεταφορές για ίδιο λογαριασμό	Λοιπή κατανάλωση	Συνολική κατανάλωση	Σχηματισμός κεφαλαίου, μεταβολές αποθεμάτων, αποθήκευση αποβλήτων	Εξαγωγές	Πόροι και εισροές οικοσυστήματος που χρησιμοποιούνται από μη κατοίκους στην εθνική επικράτεια	Κατάλογα από κατοίκους της αλλοδαπής	Διασυνοριακές εκροές στην αλλοδαπή από περιβαλλοντικά μέσα		
		I1	I2	I3	I	C1	C2	C	CF	X2	X1	X1	X3	E	
	Σύνολο από την εθνική επικράτεια	0,240	2,680	3,925	6,845				25,810				3,919	372,717	409,291
	Από την αλλοδαπή														
R1	CO ₂											5,308			5,308
R4	NO _x											0,014			0,014
R5	SO ₂											0,010			0,010
	Σύνολο από την αλλοδαπή											5,332			5,332
	Σύνολο	0,240	2,680	3,925	6,845				25,810			5,332	3,919	372,717	414,623
Συνολική χρήση υλικών		285,240	485,680	59,925	830,845	19,000	46,000	65,000	144,810	101,000	3,000	5,332	3,919	372,717	1 526,623

Πίνακας 22.14 — Καθαρή συμβολή κατανάλωσης και παραγωγής στο ΑΕγχΠ και σε έξι περιβαλλοντικά θέματα στις Κάτω Χώρες, 1993

Ποσοστό

	Οικονομία	Περιβάλλον				
		Φαινόμενο του θερμοκηπίου	Καταστροφή του στρώματος όζοντος	Οξίνιση	Ευτροφισμός	Στερεά απόβλητα
Σύνολο		100	100	100	100	100
Κατανάλωση		19	2	15	9	31
Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας		79	97	85	91	66
Κεφάλαιο και άλλες πηγές		2	1	—	—	3
Κατανάλωση	100	100	100	100	100	100
Μεταφορές για ίδιο λογαριασμό	8	38	—	88	21	1
Λοιπή κατανάλωση	92	62	100	12	79	99
Παραγωγή	100	100	100	100	100	100
Γεωργία, κηνύγι, δασοκομία, αλιεία	3	15	2	47	91	7
Ορυχεία και λατομεία	3	2	—	1	—	1
Μεταποίηση						
Βιομηχανία πετρελαίου	1	7	—	11	—	
Χημική βιομηχανία	2	14	27	6	2	16
Μεταλλικά προϊόντα και μηχανήματα	3	2	9	1	—	2
Άλλες μεταποιητικές δραστηριότητες	12	12	20	7	6	25
Υπηρεσίες κοινής ωφέλειας	2	26	—	9	1	2
Μεταφορές και αποθήκευση	6	8	6	12	1	5
Άλλες υπηρεσίες	68	14	36	6	— 1	42

Πηγή: de Haan (1997).

Σημείωση: Η παύλα (—) δείχνει ότι το ποσό είναι μηδέν.

- 22.71 Οι οικονομικοί λογαριασμοί περιβαλλοντικών συναλλαγών αποτελούνται από λογαριασμούς προστασίας του περιβάλλοντος και λογαριασμούς για άλλες σχετικές με το περιβάλλον συναλλαγές, π.χ. φόρους, επιδοτήσεις, επιχορηγήσεις επενδύσεων, εισόδημα περιουσίας και απόκτηση δικαιωμάτων εκπομπής και δικαιωμάτων κυριότητας.
- 22.72 Για την περιγραφή της προστασίας του περιβάλλοντος, είναι πολύ χρήσιμο να εφαρμοσθεί μια λειτουργική προσέγγιση σε συνδυασμό με μια ανάλυση που αφορά τα είδη δραστηριοτήτων και τα προϊόντα. Η προστασία του περιβάλλοντος καλύπτει ευρύ φάσμα οικονομικών δραστηριοτήτων και προϊόντων. Σχετικά παραδείγματα είναι η επένδυση στις καθαρές τεχνολογίες, η αποκατάσταση του μολυσμένου περιβάλλοντος, η ανακύκλωση, η παραγωγή περιβαλλοντικών αγαθών και υπηρεσιών, η συντήρηση και η διαχείριση φυσικών περιουσιακών στοιχείων και πόρων. Είναι δυνατόν να καθορισθεί ένα εθνικό συγκεντρωτικό μέγεθος των δαπανών προστασίας του περιβάλλοντος, που να συμπεριλαμβάνει τις βοηθητικές δραστηριότητες και τα συναφή προϊόντα.
- 22.73 Στους λογαριασμούς περιβαλλοντικών περιουσιακών στοιχείων διακρίνονται τρεις διαφορετικοί τύποι περιβαλλοντικών περιουσιακών στοιχείων: οι φυσικοί πόροι· το έδαφος και τα επιφανειακά ύδατα· και τα οικοσυστήματα. Αρκετά απ' αυτά τα περιβαλλοντικά περιουσιακά στοιχεία δεν καταχωρίζονται στο κεντρικό πλαίσιο. Αυτό ισχύει για τα περιβαλλοντικά περιουσιακά στοιχεία επί των οποίων δεν μπορεί να αποκτηθεί δικαίωμα κυριότητας. Σ' αυτά περιλαμβάνονται στοιχεία του περιβάλλοντος όπως ο αέρας, σημαντικά υδάτινα συστήματα και οικοσυστήματα που είναι τόσο απέραντα ή ανεξέλεγκτα, ώστε να μην μπορούν να ασκηθούν επ' αυτών πραγματικά δικαιώματα κυριότητας. Ομοίως, οι πόροι η ύπαρξη των οποίων δεν έχει σαφώς αποδειχθεί μέσω δραστηριοτήτων εξερεύνησης και ανάπτυξης, όπως είναι τα υποτιθέμενα κοιτάσματα πετρελαίου, ή οι πόροι που είναι σήμερα δυσπρόσοιτοι, όπως τα απομονωμένα δάση, δεν θεωρούνται περιουσιακά στοιχεία στο κεντρικό πλαίσιο. Το ίδιο ισχύει για τους πόρους οι οποίοι έχουν αποδειχθεί γεωλογικά ή είναι εύκολα προσίτοι, αλλά δεν αποδίδουν κανένα τρέχον οικονομικό όφελος επειδή δεν μπορούν ακόμη να τυχουν επικερδούς εκμετάλλευσης.

- 22.74 Οι λογαριασμοί περιβαλλοντικών περιουσιακών στοιχείων, σε φυσικούς και νομισματικούς όρους, περιγράφουν τα αποθέματα των διαφόρων περιβαλλοντικών περιουσιακών στοιχείων και τις μεταβολές τους. Ενώ για ορισμένα περιουσιακά στοιχεία είναι δυνατή η κατάρτιση τέτοιων λογαριασμών σε νομισματικούς όρους, για κάποια άλλα μπορούν να καταρτισθούν μόνο φυσικοί λογαριασμοί. Για τα περιουσιακά στοιχεία που αφορούν οικοσυστήματα, είναι μάλλον απίθανο να υπάρχουν επαρκείς πληροφορίες για τον υπολογισμό των αποθεμάτων ή των μεταβολών τους κατά τη διάρκεια ενός έτους με τον ίδιο ακριβώς τρόπο όπως για τα άλλα περιβαλλοντικά περιουσιακά στοιχεία. Γι' αυτά τα περιουσιακά στοιχεία μπορεί να είναι πιο χρήσιμη η επικέντρωση στη μέτρηση των αλλαγών της ποιότητας, οι περισσότερες από τις οποίες συνίστανται σε υποβάθμιση, π.χ. οξίνιση του εδάφους και των υδάτων και φυλλόπτωση των δέντρων.
- 22.75 Τα συγκεντρωτικά μεγέθη του κεντρικού πλαισίου μπορούν να τροποποιούνται για να λαμβάνονται καλύτερα υπόψη τα περιβαλλοντικά θέματα. Συνιστώνται συνήθως τρεις τύποι προσαρμογών: πρώτον, για την εξάντληση των πόρων, δεύτερον, για τις δαπάνες που πραγματοποιεί η γενική κυβέρνηση για την προάσπιση του περιβάλλοντος και, τρίτον, για την υποβάθμιση.
- 22.76 Από περιβαλλοντική άποψη, η προσαρμογή για την εξάντληση των πόρων πρέπει να γίνει επειδή το ΑΕγχΠ και το ποσοστό αύξησής του δεν λαμβάνουν υπόψη την εξάντληση των διαφόρων περιβαλλοντικών περιουσιακών στοιχείων, όπως το πετρέλαιο, τα μη εκτρεφόμενα ψάρια και τα δάση. Ο τρόπος υπολογισμού της εξάντλησης των φυσικών πόρων δεν είναι απλός, και υπάρχουν πολλές διαφορετικές επιλογές. Μια ακραία επιλογή είναι να θεωρηθεί ολόκληρη η χρήση αυτών των μη παραχθέντων φυσικών περιουσιακών στοιχείων ως εξάντληση και, επομένως, όχι ως εισόδημα από παραγωγή. Η άλλη ακραία επιλογή είναι να θεωρηθούν όλα τα έσοδα από την πώληση αυτών των περιουσιακών στοιχείων ως εισόδημα που συμβάλλει στο εγχώριο προϊόν. Όλες οι άλλες επιλογές διαχωρίζουν τη χρήση αυτών των περιουσιακών στοιχείων σε μια συνιστώσα για την εξάντληση και μια συνιστώσα για το εισόδημα. Οι διάφορες επιμέρους αρχές και υποθέσεις που υιοθετούνται για τη διάρκεια ζωής και τα ποσοστά αναγωγής στην τρέχουσα αξία οδηγούν σε διαφορετικά μεγέθη για την προσαρμογή λόγω της εξάντλησης.
- 22.77 Οι δαπάνες για την προάσπιση του περιβάλλοντος δεν αποτελούνται μόνο από τις δαπάνες περιβαλλοντικής προστασίας. Μπορεί να αφορούν διοικητικές δραστηριότητες καθορισμού και παρακολούθησης αλιευτικών ποσοστώσεων ή δαπάνες υγείας που έχουν σχέση με την ατμοσφαιρική ρύπανση ή με μια πυρηνική καταστροφή. Συνιστάται η πραγματοποίηση μιας προσαρμογής για τις δαπάνες που πραγματοποιεί η γενική κυβέρνηση για την προάσπιση του περιβάλλοντος, προκειμένου να αποφευχθεί η αύξηση του ΑΕγχΠ λόγω των δαπανών αυτών: οι εν λόγω δαπάνες προορίζονται να μετριάσουν ή να εξαλείψουν τις αρνητικές περιβαλλοντικές συνέπειες (επακόλουθα) της παραγωγής ή της κατανάλωσης οι οποίες δεν καταχωρίζονται καθόλου στο ΑΕγχΠ. Από την άποψη του καθαρού εγχώριου προϊόντος, μια λύση μπορεί να είναι να καταγραφούν όλες οι δαπάνες που πραγματοποιεί η γενική κυβέρνηση για την προάσπιση του περιβάλλοντος ως σχηματισμός κεφαλαίου και ταυτόχρονα ως ανάληψη κεφαλαίου. Ωστόσο, από την άποψη του ΑΕγχΠ, που χρησιμοποιείται πιο συχνά, δεν προκύπτει καμία διαφορά.
- 22.78 Το εγχώριο προϊόν, η αποταμίευση και άλλα βασικά συγκεντρωτικά μεγέθη μπορούν επίσης να προσαρμοσθούν για να ληφθεί υπόψη η υποβάθμιση του περιβάλλοντος, π.χ. οι επιπτώσεις της ρύπανσης του αέρα και των υδάτων. Ωστόσο, η ενσωμάτωση των επιπτώσεων της υποβάθμισης είναι δυσκολότερη, λιγότερο ασφαλής και πιο αμφισβητούμενη απ' ό,τι η προσαρμογή των λογαριασμών για τη συνεκτίμηση της εξάντλησης και των δαπανών προάσπισης του περιβάλλοντος. Για παράδειγμα, πώς να υπολογισθεί η βλάβη της ανθρώπινης υγείας ή το γεγονός ότι τα φυτά ή τα ζώα αναπτύσσονται πιο αργά, αναπαράγονται λιγότερο και πεθαίνουν νωρίτερα λόγω της περιβαλλοντικής ρύπανσης; Πρέπει να καταχωρίζονται οι καταστροφές που οφείλονται στην ανθρώπινη οικονομική δραστηριότητα και, συνεπώς, να αφαιρούνται από το ΑΕγχΠ.

Λογαριασμοί του τομέα της υγείας

- 22.79 Οι λογαριασμοί του τομέα της υγείας (βλ. ΟΟΣΑ, 2000, A System of Health Accounts — Ένα σύστημα λογαριασμών υγείας) είναι ένα διεθνές πλαίσιο για τα δεδομένα υγείας, που αποσκοπεί να εξυπηρετήσει τις ανάγκες ανάλυσης και πολιτικής σε εθνικό, καθώς και σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Το πλαίσιο είναι σχεδιασμένο για χώρες με ευρύ φάσμα διαφορετικών προτύπων οργάνωσης των εθνικών συστημάτων υγείας τους. Το πλαίσιο είναι σημαντικό εργαλείο για την παρακολούθηση των ταχέως μεταβαλλόμενων και όλο και περισσότερο πολύπλοκων συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης. Μετρά και παρουσιάζει τις διαρθρωτικές αλλαγές, όπως η μεταστροφή από την ενδονοσοκομειακή στην εξωνοσοκομειακή περίθαλψη και η εμφάνιση πολυλειτουργικών παρόχων.
- 22.80 Οι λογαριασμοί της υγείας απαντούν σε τρία βασικά ερωτήματα:
- α) Τι είδους υπηρεσίες και αγαθά αγοράζονται για λόγους υγείας;
 - β) Ποιος είναι ο πάροχος αυτών των υπηρεσιών και αγαθών;
 - γ) Ποιες είναι οι πηγές χρηματοδότησης;
- 22.81 Τα αγαθά και οι υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης διακρίνονται κατά λειτουργία. Διακρίνονται τρεις κατηγορίες: προσωπικές υπηρεσίες και αγαθά υγειονομικής περίθαλψης· συλλογικές υγειονομικές υπηρεσίες· και λειτουργίες που σχετίζονται με την υγεία.
- 22.82 Οι σημαντικότεροι τύποι προσωπικών υπηρεσιών και αγαθών υγειονομικής περίθαλψης που διακρίνονται είναι: υπηρεσίες θεραπευτικής αγωγής· υπηρεσίες αγωγής αποκατάστασης· υπηρεσίες μακροχρόνιας νοσηλευτικής φροντίδας· βοηθητικές υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης· και ιατρικά προϊόντα που χορηγούνται σε εξωτερικούς ασθενείς. Γι' αυτές τις προσωπικές υπηρεσίες, είναι πολύ χρήσιμη μια κατανομή σύμφωνα με τον τρόπο παροχής· φροντίδα εσωτερικών ασθενών, ημερήσια φροντίδα, φροντίδα εξωτερικών ασθενών και φροντίδα κατ' οίκον. Σημαντικές είναι επίσης και πολλές άλλες διαστάσεις για την ταξινόμηση της προσωπικής υγειονομικής περίθαλψης, όπως η ηλικία, το φύλο και το επίπεδο εισοδήματος για μεγάλες κατηγορίες υγειονομικής περίθαλψης ή η ταξινόμηση κατά μεγάλες ομάδες νόσων, η οποία είναι χρήσιμη για τη μελέτη του κόστους των νόσων.

	% ΑΕγχΠ	% μεταβολή της αξίας	% μεταβολή του όγκου	% μεταβολή της τιμής
	έτος t έτος t + 1 έτος t + 2	έτος t έτος t + 1 έτος t + 2	έτος t έτος t + 1 έτος t + 2	έτος t έτος t + 1 έτος t + 2
Δαπάνες για υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης				
Προσωπικές δαπάνες για την υγεία				
Θεραπευτική αγωγή				
Αγωγή αποκατάστασης				
Μακροπρόθεσμη νοσηλεία				
Βοηθητικές υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης Ιατρικά προϊόντα				
Συλλογικές δαπάνες για την υγεία				

	% ΑΕγχΠ			% μεταβολή της αξίας			% μεταβολή του όγκου			% μεταβολή της τιμής		
	έτος t	έτος t + 1	έτος t + 2	έτος t	έτος t + 1	έτος t + 2	έτος t	έτος t + 1	έτος t + 2	έτος t	έτος t + 1	έτος t + 2
Σύνολο												
Αύξηση του πληθυσμού												
Κατά κεφαλήν δαπάνη												
Πηγές χρηματοδότησης												
Γενική κυβέρνηση και κοινωνική ασφάλιση												
Ιδιωτική ασφάλιση υγείας												
Άλλες												
Σύνολο												
ΑΕγχΠ	100	100	100									
Αύξηση του πληθυσμού												
Κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ												
	% του εθνικού συνόλου						% μεταβολή του όγκου			% μεταβολή ποσοστών αμοιβών		
Απασχόληση στους κλάδους της υγείας												

Λογαριασμοί παραγωγής νοικοκυριών

22.89 Στο κεντρικό πλαίσιο, οι δραστηριότητες των νοικοκυριών, όπως οι υπηρεσίες στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης, η γεωργική παραγωγή για ίδια κατανάλωση και η ανέγερση κατοικιών για ίδιο λογαριασμό καταχωρίζονται ως παραγωγή. Ωστόσο, δύο σημαντικοί τύποι δραστηριότητας των νοικοκυριών, η παροχή, από μέλη του νοικοκυριού, μη αμειβόμενων υπηρεσιών που καταναλώνονται μέσα στο ίδιο νοικοκυριό και η παροχή εθελοντικών υπηρεσιών δεν καταχωρίζονται ως παραγωγή. Ακόμη και στο πλαίσιο ενός δορυφορικού λογαριασμού, τα θέματα των μη αμειβόμενων και των εθελοντικών υπηρεσιών των νοικοκυριών εγείρουν πολύ δύσκολα εννοιολογικά προβλήματα, καθώς και προβλήματα μέτρησης. Αποτελούν τομέα συνεχούς έρευνας. Ο σκοπός του δορυφορικού λογαριασμού για την παραγωγή των νοικοκυριών⁽¹⁾ είναι να παράσχει μια πλήρη εικόνα της παραγωγής των νοικοκυριών και να δείξει το εισόδημα, την κατανάλωση και την αποταμίευση διάφορων τύπων νοικοκυριών, καθώς και τις αλληλεπιδράσεις με τους υπόλοιπους τομείς της οικονομίας.

Τα σημαντικότερα ερωτήματα που εξετάζονται είναι τα εξής:

- α) Ποιες υπηρεσίες παρέχονται;
- β) Ποιος παρέχει αυτές τις υπηρεσίες;
- γ) Ποια είναι η αξία αυτών των υπηρεσιών;
- δ) Ποιες είναι οι κύριες εισροές και τι συμβαίνει με την παραγωγικότητα;
- ε) Ποιες είναι οι επιπτώσεις στο μέγεθος και την κατανομή του εισοδήματος, της κατανάλωσης και της αποταμίευσης στους διάφορους τύπους νοικοκυριών και στη διάρκεια του κύκλου ζωής;
- στ) Παρατηρούνται μεταστροφές μεταξύ αμειβόμενων και μη αμειβόμενων υπηρεσιών στο πλαίσιο των νοικοκυριών, οι οποίες οφείλονται σε διαρθρωτικές οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις, στις επιδράσεις συγκυριακών κύκλων ή σε πολιτικές της γενικής κυβέρνησης, π.χ. σε φορολογικά θέματα ή σε θέματα επιχορηγήσεων για την πληρωμή της παιδικής φροντίδας;

⁽¹⁾ Βλ. π.χ. Eurostat, 2003, *Household production and consumption; proposal for a methodology of household satellite accounts* (Παραγωγή και κατανάλωση των νοικοκυριών· πρόταση για μια μεθοδολογία δορυφορικών λογαριασμών νοικοκυριών)· J. Varjonen and K. Aalto, 2006, *Household production and consumption in Finland, household satellite account*, Statistics Finland & National consumer research centre· S. Holloway, S. Short, S. Tamplin, 2002, *Household Satellite account*, ONS London· S.J. Landefeld and S.H. McCulla, 2000, *Accounting for nonmarket household production within a national accounts framework*, Review of Income and Wealth.

- 22.90 Οι λογαριασμοί παραγωγής των νοικοκυριών μπορεί να παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ανάλυση των μακροπρόθεσμων οικονομικών εξελίξεων και για τη διεθνή σύγκριση των επιπέδων παραγωγής, εισοδήματος και κατανάλωσης. Οι κύριες πηγές στοιχείων που χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση των λογαριασμών παραγωγής των νοικοκυριών είναι οι έρευνες για τον προϋπολογισμό των νοικοκυριών και οι έρευνες για τη χρήση του χρόνου, όμως τα ετήσια συγκεντρωτικά μεγέθη που προκύπτουν από τις πηγές αυτές στρεβλώνονται από σφάλματα δειγματοληψίας, πράγμα που εμποδίζει τον υπολογισμό του ακριβούς ετήσιου ρυθμού αύξησης. Ως εκ τούτου, οι λογαριασμοί παραγωγής των νοικοκυριών καταρτίζονται σε τακτική αλλά όχι ετήσια βάση, π.χ. κατά διαστήματα πέντε ετών, και συνδέονται με μια εκτενή έρευνα χρήσης του χρόνου.
- 22.91 Η παραγωγή των νοικοκυριών περιλαμβάνει μόνο υπηρεσίες που μπορούν να ανατεθούν σε πρόσωπο διαφορετικό από εκείνο το οποίο επωφελείται από τις υπηρεσίες αυτές, προσέγγιση που είναι γνωστή ως αρχή του τρίτου μέρους. Κατά συνέπεια, οι δραστηριότητες προσωπικής φροντίδας, η μελέτη μαθημάτων, ο ύπνος και οι δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου αποκλείονται.
- 22.92 Για την παραγωγή των νοικοκυριών μπορούν να διακριθούν διάφορες κύριες λειτουργίες: η στέγαση, η διατροφή, η ένδυση, η φροντίδα παιδιών, ενηλίκων και ζώων συντροφιάς, καθώς και η εθελοντική εργασία, η οποία εξ ορισμού καταναλώνεται σε άλλο νοικοκυριό. Για καθεμία από τις εν λόγω κύριες λειτουργίες, μπορούν να καθορισθούν κύριες ή χαρακτηριστικές δραστηριότητες. Η προσέγγιση αυτή επιτρέπει να κατανέμονται σ' αυτές τις κύριες λειτουργίες οι δαπάνες ή ο χρόνος που διατίθενται για τις εν λόγω δραστηριότητες. Ωστόσο, μερικές δραστηριότητες, όπως τα ψώνια, τα ταξίδια και η διαχείριση του νοικοκυριού, αφορούν διάφορες λειτουργίες. Κατά συνέπεια, οι δαπάνες ή ο χρόνος που διατίθενται για τις εν λόγω δραστηριότητες κατανέμονται σ' αυτές τις λειτουργίες.
- 22.93 Στο κεντρικό πλαίσιο, οι δαπάνες για διαρκή καταναλωτικά αγαθά αποτελούν μέρος της τελικής καταναλωτικής δαπάνης. Αντίθετα, στους λογαριασμούς παραγωγής των νοικοκυριών, δαπάνες όπως οι δαπάνες για οχήματα, ψυγεία και εξοπλισμό για κατασκευές και επισκευές καταχωρίζονται ως σχηματισμός κεφαλαίου. Οι υπηρεσίες κεφαλαίου των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων είναι εισροές στην παραγωγή των νοικοκυριών.
- 22.94 Η παραγωγή και η προστιθέμενη αξία της παραγωγικής δραστηριότητας των νοικοκυριών μπορούν να αποτιμηθούν με μια μέθοδο εισροών ή εκροών. Η μέθοδος των εκροών συνίσταται στην αποτίμηση της παραγωγής των νοικοκυριών σε αγοραίες τιμές, δηλαδή στην τιμή που παρατηρείται για παρόμοιες υπηρεσίες που πωλούνται στην αγορά. Για τη μέθοδο των εισροών, βάσει της οποίας η παραγωγή αποτιμάται ως το σύνολο του κόστους, κρίσιμη σημασία έχει η επιλογή της μεθόδου αποτίμησης για τις εισροές εργασίας. Οι σχετικές εναλλακτικές δυνατότητες περιλαμβάνουν την αποτίμηση των αμοιβών με ή χωρίς τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, καθώς και διάφορες επιλογές ομάδας αναφοράς (μέσος όρος των αμοιβών όλων των εργαζομένων, αμοιβές των ειδικευμένων εργαζομένων ή αμοιβές των οικιακών βοηθών).
- 22.95 Ένα σημαντικό θέμα για τους λογαριασμούς της παραγωγής των νοικοκυριών είναι το μέγεθος και η σύνθεση της παραγωγής των νοικοκυριών και οι σχέσεις με το κεντρικό πλαίσιο. Τα στοιχεία αυτά απεικονίζονται με τη μορφή ενός πίνακα χρήσεων, όπως ο πίνακας 22.16.

Πίνακας 22.16 — Ένας πίνακας για την παραγωγή των νοικοκυριών

	Κόστος παραγωγής								Λοιποί παραγωγοί	Σύνολο	Εξαγωγές	Τελική κατανάλωση		Σύνολο	Ακαθάρι- στος σχη- ματισμός κεφαλαίου	Συνολική χρήση σε τιμές αγοραστή
	Παραγωγή των νοικοκυριών ανά λειτουργία											Νοικοκυριά Συλλ.	Γενική κυβέρνηση Ατομ.			
	Στέγαση	Διατροφή	Ένδυση	Φροντίδα παιδιών,	Φροντίδα ενηλίκων,	Φροντίδα άλλου είδους,	Εθελοντι- σμός	Σύνολο								
Προϊόντα ΣΕΛ																
Εννοιολογικές διαφορές																
Σύνολο																
Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας ΣΕΛ																
Εννοιολογικές διαφορές																
Λοιποί καθαροί φόροι επί της παραγωγής																
Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου ΣΕΛ																
Εννοιολογικές διαφορές																
Λειτουργικό πλεόνασμα, καθα- ρό																
Σύνολο ΣΕΛ																
Εννοιολογικές διαφορές																
Συμπληρωματικές πληροφορίες																
Εισροές εργασίας ΣΕΛ																
Εννοιολογικές διαφορές																
Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου ΣΕΛ																
Εννοιολογικές διαφορές																
Απόθεμα πάγιου κεφαλαίου, καθαρό ΣΕΛ																
Εννοιολογικές διαφορές																

Λογαριασμοί εργασίας και ΜΚΛ

22.96 Σε πολλές χώρες, συλλέγεται ευρύ φάσμα δεδομένων για την αγορά εργασίας. Οι απογραφές πληθυσμού και εγκαταστάσεων, οι έρευνες σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις σχετικά με το εργατικό δυναμικό, τις ώρες εργασίας, τις αποδοχές και το κόστος εργασίας, καθώς επίσης και τα μητρώα πληθυσμού, φορολογίας και κοινωνικής ασφάλισης παρέχουν στοιχεία για την παρακολούθηση και την ανάλυση των εξελίξεων της αγοράς εργασίας σε τακτική βάση. Παρά την ύπαρξη πολλών τέτοιων στατιστικών πληροφοριών, οι πληροφορίες αυτές δεν παρέχουν πλήρη και αξιόπιστη εικόνα της αγοράς εργασίας. Τα πιο σημαντικά προβλήματα των μετρήσεων είναι τα εξής:

- α) Αντιφατικά αποτελέσματα μεταξύ διαφόρων πηγών στοιχείων·
- β) Χρήση πολλών διαφορετικών εννοιών χωρίς σαφή δεσμό μεταξύ τους·
- γ) Ανεπαρκής κάλυψη·
- δ) Περιορισμοί στην περιγραφή της δυναμικής της αγοράς εργασίας·
- ε) Απουσία διασυνδέσεων μεταξύ των στατιστικών για την αγορά εργασίας και των εθνικών λογαριασμών, των δημογραφικών δεδομένων και των λοιπών κοινωνικών και οικονομικών στατιστικών, όπως οι στατιστικές για την παιδεία και την κοινωνική ασφάλιση.

Ένα σύστημα λογαριασμών εργασίας μπορεί να επιλύσει αυτά τα προβλήματα, συνδυάζοντας όλες τις πληροφορίες που αφορούν την αγορά εργασίας και απεικονίζοντας τις διασυνδέσεις με τις σημαντικότερες έννοιες και ταξινομήσεις της αγοράς εργασίας στους εθνικούς λογαριασμούς, όπως οι έννοιες του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας και της ταξινόμησης κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Η ύπαρξη ενός ισχυρού δεσμού με τους εθνικούς λογαριασμούς βελτιώνει την κατάρτιση τόσο των εθνικών λογαριασμών όσο και των λογαριασμών εργασίας και είναι χρήσιμη για την περιγραφή των σχέσεων μεταξύ της αγοράς εργασίας και της υπόλοιπης οικονομίας.

22.97 Στον πίνακα 22.17 παρουσιάζεται ένα απλό σύστημα λογαριασμών εργασίας. Το σύστημα αυτό εκμεταλλεύεται τη λογιστική ταυτότητα μεταξύ εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας, ωρών εργασίας, αριθμού θέσεων εργασίας, αριθμού απασχολούμενων ατόμων και ενεργού και δυνητικού εργατικού δυναμικού. Το σύστημα είναι απλό, δεδομένου ότι χρησιμοποιεί μια περιορισμένη κατάταξη ανά κοινωνικοοικονομικό χαρακτηριστικό, π.χ. το φύλο αλλά όχι η ηλικία ή το επίπεδο εκπαίδευσης, καθώς και μια απλή κατανομή μόνο σε τρεις κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, χωρίς να λαμβάνει υπόψη τους διασυνδεδεμένους εργαζομένους.

22.98 Η μήτρα κοινωνικής λογιστικής (Social Accounting Matrix — ΜΚΛ) είναι μια παρουσίαση με μορφή μήτρας που απεικονίζει τις διασυνδέσεις μεταξύ των πινάκων προσφοράς και χρήσεων και των θεσμικών τομεακών λογαριασμών. Η ΜΚΛ παρέχει κατά κανόνα πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με το επίπεδο και τη σύνθεση της απασχόλησης, μέσω της υποδιαίρεσης του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας και του μεικτού εισοδήματος κατά τύπο απασχολούμενου. Αυτή η υποδιαίρεση εφαρμόζεται τόσο στη χρήση της εργασίας κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, όπως εμφανίζεται στους πίνακες χρήσεων, όσο και στην προσφορά εργασίας κατά κοινωνικοοικονομική υποομάδα, όπως εμφανίζεται στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των υποτομέων του τομέα των νοικοκυριών. Έτσι, παρουσιάζεται με συστηματικό τρόπο η προσφορά και η χρήση υπηρεσιών αμειβόμενης εργασίας. Η ΜΚΛ μπορεί να θεωρηθεί ως ένα διευρυμένο σύστημα λογαριασμών εργασίας που παρουσιάζεται με μορφή μήτρας. Όπως οι λογαριασμοί εργασίας και οι εθνικοί λογαριασμοί, η ΜΚΛ παρουσιάζει συγκεντρωτικά μεγέθη και επιτρέπει την ανάλυση μόνο από άποψη συγκεντρωτικών μεγεθών και μέσων όρων. Ως εκ τούτου, για πολλές κοινωνικοοικονομικές αναλύσεις, τα προτιμώμενα μοντέλα χρησιμοποιούν μια εκτεταμένη βάση μικροδεδομένων με πληροφορίες για τα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά ανά άτομο και νοικοκυριό.

Πίνακας 22.17 Ένα απλό σύστημα λογαριασμών εργασίας

	Δεδουλευμένες ώρες ανά κλάδο δραστηριότητας				Ωρες ανά θέση εργασίας	Θέσεις εργασίας απασχολούμενα άτομα και εργατικό δυναμικό						
	Γεωργία	Μεταποίηση	Υπηρεσίες	Σύνολο δεδουλευμ. ένω- ν ωρών		Αριθμός θέσεων εργασίας	Αριθμός δεύτερων θέσεων εργασίας	Απασχολούμε- να άτομα	Απασχο- λούμ. ένα ατόμα	Ενεργό εργατικό δυναμικό	Μη ενεργό εργατικό δυνα- μικό	Δυνητικό εργατικό δυναμι- κό
	(1)	(2)	(3)	(4) = 1 + 2 + 3	(5)	(6) = 4/5	(7)	(8) = 6 - 7	(9)	(10) = 8 + 9	(11)	(12) = 10 + 11
Μισθωτοί												
Άντρες												
Γυναίκες												
Αυτοαπασχολούμε νοι												
Άντρες												
Γυναίκες												
Σύνολο												
	Εισόδημα εξαρτημένης εργαίας / μεικτό εισόδημα											
Μισθωτοί												
Άντρες												
Γυναίκες												
Αυτοαπασχολούμε νοι												
Άντρες												
Γυναίκες												
Σύνολο												
	Αμοιβή ανά δεδουλευμένη ώρα											
Μισθωτοί												
Άντρες												
Γυναίκες												
Αυτοαπασχολούμε νοι												
Άντρες												
Γυναίκες												
Σύνολο												

Λογαριασμοί παραγωγικότητας και ανάπτυξης

- 22.99 Μια σημαντική χρήση των εθνικών λογαριασμών είναι να περιγράφουν, να παρακολουθούν και να αναλύουν την αύξηση της παραγωγικότητας (για μια εκτενή επισκόπηση της ανάλυσης της παραγωγικότητας, βλ. εγχειρίδιο του ΟΟΣΑ, 2001, για τη μέτρηση της παραγωγικότητας: Μέτρηση της αύξησης της παραγωγικότητας συνολικά και σε επίπεδο κλάδων οικονομικής δραστηριότητας — *Measurement of Aggregate and Industry-level Productivity Growth*). Η μέτρηση και η ανάλυση της αύξησης της παραγωγικότητας χρησιμοποιούνται για την κατανόηση των σημαντικότερων αλλαγών στη διάρθρωση των διαφόρων κλάδων οικονομικής δραστηριότητας και της ανόδου του βιοτικού επιπέδου κατά τη διάρκεια του προηγούμενου αιώνα σε πολλές χώρες. Η μέτρηση και η ανάλυση της αύξησης της παραγωγικότητας χρησιμοποιούνται επίσης για τη χάραξη πολιτικών που ενθαρρύνουν την αύξηση της παραγωγικότητας και της ευημερίας, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη και άλλα ζητήματα πολιτικής, όπως η δικαιοσύνη και τα περιβαλλοντικά ζητήματα.
- 22.100 Κατά την έννοια των εθνικών λογαριασμών, οικονομική ανάπτυξη (μεγέθυνση) είναι η αύξηση του όγκου του ΑΕγχΠ, που μπορεί να αναλυθεί σε διάφορες συνιστώσες που περιλαμβάνουν τις μεταβολές της παραγωγικότητας της εργασίας, την παραγωγικότητα ανά μονάδα εργασίας, καθώς και τις μεταβολές του όγκου της εργασίας. Η ίδια κατανομή μπορεί να γίνει για τη μεταβολή του όγκου της προστιθέμενης αξίας ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Αυτή η απλή προσέγγιση παρέχει ένα πλαίσιο για την παρακολούθηση και την ανάλυση της οικονομικής ανάπτυξης ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Περισσότερο ομοιογενή στοιχεία για τις εισροές εργασίας, τα οποία προκύπτουν με τη χρησιμοποίηση όχι μόνο του αριθμού των απασχολούμενων αλλά και των ισοδυνάμων πλήρους απασχόλησης ή των ωρών εργασίας και με τη διάκριση μεταξύ των διαφόρων ποιοτήτων εργατικού δυναμικού, οδηγούν σε πιο λεπτομερή στοιχεία για την παραγωγικότητα της εργασίας.
- 22.101 Αυτή η απλή προσέγγιση παραλείπει τον ρόλο των άλλων εισροών, όπως οι υπηρεσίες κεφαλαίου και τα ενδιάμεσα προϊόντα. Αυτό μπορεί να είναι πολύ παραπλανητικό. Για παράδειγμα, η παραγωγικότητα της εργασίας μπορεί προφανώς να αυξηθεί σημαντικά λόγω μιας πολύ υψηλότερης έντασης κεφαλαίου, αλλά μπορεί επίσης να αυξηθεί και λόγω κερδών αποδοτικότητας, μολονότι χρησιμοποιείται η ίδια ποσότητα κεφαλαίου. Με τη συνεκτίμηση και των άλλων εισροών, μετριέται η πολυπαραγοντική παραγωγικότητα και μπορούν να γίνουν καλύτερα κατανοητές οι πηγές της αύξησης της παραγωγικότητας. Η μέτρηση της πολυπαραγοντικής παραγωγικότητας συνίσταται στην υποδιαίρεση της μεταβολής του όγκου της παραγωγής στις επιμέρους μεταβολές του όγκου των εισροών συν ένα υπόλοιπο: την ανάπτυξη της πολυπαραγοντικής παραγωγικότητας. Η ανάπτυξη της πολυπαραγοντικής παραγωγικότητας απεικονίζει όλα όσα δεν εξηγούνται από τις διάφορες εισροές, δηλ. τον ρόλο των λοιπών εισροών. Ωστόσο, μπορεί επίσης να απεικονίζει τα σφάλματα μέτρησης στις εκροές ή τις εισροές.
- 22.102 Ο όγκος της εισροής κεφαλαίου από το απόθεμα πάγιου κεφαλαίου μπορεί να μετρηθεί με διάφορους τρόπους. Υπάρχουν τρεις κρίσιμες επιλογές που πρέπει να γίνουν:
- α) Η μορφή της συνάρτησης «ηλικίας-αποδοτικότητας» ή «ηλικίας-τιμής» για κάθε είδος περιουσιακών στοιχείων· οι συνήθεις επιλογές έχουν μορφή ευθείας γραμμής, γεωμετρική μορφή ή μορφή υπερβολής.
 - β) Η φύση των σταθμίσεων που χρησιμοποιούνται για τη συγκεντρωτική παρουσίαση των διαφόρων ειδών περιουσιακών στοιχείων: σταθμίσεις με βάση το κόστος χρήστη ή τις τιμές της αγοράς.
 - γ) Ο αριθμητικός τύπος του δείκτη με τον οποίο υπολογίζονται τα συγκεντρωτικά μεγέθη. Οι επιλογές είναι ένας δείκτης σταθμισμένος σε πάγια βάση, όπως ο δείκτης Laspeyres, ή ένας μεικτός σταθμισμένος δείκτης, όπως ο δείκτης Fisher ή Törnqvist.
- 22.103 Η μέτρηση της πολυπαραγοντικής παραγωγικότητας βοηθά στον εντοπισμό της άμεσης συμβολής που έχουν στην ανάπτυξη η εργασία, το κεφάλαιο, οι ενδιάμεσες εισροές και η μεταβολή της πολυπαραγοντικής παραγωγικότητας. Χρησιμοποιείται για την επανεξέταση παλαιών προτύπων ανάπτυξης και για την αξιολόγηση των δυνατοτήτων μελλοντικής οικονομικής ανάπτυξης. Ωστόσο, για λόγους ανάλυσης και πολιτικής, κατά την ερμηνεία των μετρήσεων της πολυπαραγοντικής παραγωγικότητας, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:
- α) Δεν καταλήγουν όλες οι τεχνικές αλλαγές σε αύξηση της πολυπαραγοντικής παραγωγικότητας. Η ενσώματη τεχνολογική αλλαγή μπορεί να υπολογίζεται μέσω των όγκων του κεφαλαίου και των ενδιάμεσων εισροών. Η ενσώματη τεχνολογική αλλαγή αντιπροσωπεύει την πρόοδο στον σχεδιασμό και την ποιότητα των νέων μορφών κεφαλαίου και των ενδιάμεσων εισροών και τα αποτελέσματά της αποδίδονται στους αντίστοιχους παράγοντες, εφόσον ο σχετικός παράγοντας αμείβεται αναλόγως. Αντίθετα, η άυλη τεχνική αλλαγή θεωρείται ότι είναι «ανέξοδη» και έχει, π.χ., τη μορφή γενικών γνώσεων, τεχνικών σχεδιαγραμμάτων, αποτελεσμάτων δικτύου ή δευτερογενών θετικών επιδράσεων από άλλους παράγοντες της παραγωγής, όπως η καλύτερη διαχείριση και η οργανωτική αλλαγή. Μια τέτοια τεχνική αλλαγή καταλήγει εξ ορισμού στο υπόλοιπο, δηλ. στην αύξηση της πολυπαραγοντικής παραγωγικότητας.
 - β) Η αύξηση της πολυπαραγοντικής παραγωγικότητας δεν προέρχεται απαραίτητα από την τεχνολογική αλλαγή: το υπόλοιπο λαμβάνει υπόψη και άλλους μη τεχνολογικούς παράγοντες, όπως το κόστος προσαρμογής, τα αποτελέσματα κλίμακας, τα αποτελέσματα του οικονομικού κύκλου, τις καθарές αλλαγές στην αποδοτικότητα και τα σφάλματα μέτρησης.
 - γ) Η αύξηση της πολυπαραγοντικής παραγωγικότητας είναι ένα στατικό μέτρο και δεν λαμβάνει άμεσα υπόψη τα αμφίδρομα αποτελέσματα μεταξύ της εξέλιξης της παραγωγικότητας και του κεφαλαίου (π.χ. η αύξηση της κατά κεφαλήν παραγωγής μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση της αποταμίευσης και των επενδύσεων και σε αύξηση του λόγου «κεφάλαιο προς εργασία»). Κατά συνέπεια, τείνει να μειώσει τη σημασία που έχει τελικά η εξέλιξη της παραγωγικότητας στην τόνωση της αύξησης της παραγωγής.

- δ) Η μέτρηση της πολυπαραγοντικής παραγωγικότητας βοηθά στον προσδιορισμό της σχετικής σημασίας των διαφόρων πηγών ανάπτυξης της παραγωγικότητας. Ωστόσο, πρέπει να συμπληρωθεί με θεσμικές, ιστορικές και περιπτώσιολογικές μελέτες για τη διερεύνηση των βαθύτερων αιτιών της ανάπτυξης, της καινοτομίας και της εξέλιξης της παραγωγικότητας.
- 22.104 Για την καλύτερη μέτρηση, ανάλυση και παρακολούθηση της ανάπτυξης και της παραγωγικότητας, έχουν αναπτυχθεί σε ολόκληρο τον κόσμο οι λογαριασμοί ανάπτυξης και παραγωγικότητας KLEMS. Ένας από τους βασικούς στόχους είναι η εστίαση της ανάλυσης σε επίπεδο χαμηλότερο από το επίπεδο της συνολικής οικονομίας, με σκοπό να εξετασθεί η απόδοση των επιμέρους κλάδων δραστηριότητας από την άποψη της παραγωγικότητας και να προσδιορισθεί η συμβολή τους στην οικονομική ανάπτυξη. Για να αποκαλυφθεί η τεράστια ανομοιογένεια μεταξύ των επιμέρους κλάδων όσον αφορά την παραγωγή και την αύξηση της παραγωγικότητας, διακρίνονται πολλοί διαφορετικοί κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας και, στην Ένωση, η EE-KLEMS διακρίνει εβδομήντα δύο κλάδους. Οι λογαριασμοί περιλαμβάνουν ποσότητες και τιμές παραγωγής, καθώς επίσης εισροές κεφαλαίου (Κ), εργασίας (L), ενέργειας (Ε), υλικών (Μ) και υπηρεσιών (S) σε επίπεδο κλάδων οικονομικής δραστηριότητας. Τα μεγέθη της παραγωγής και της παραγωγικότητας παρέχονται σε όρους ποσοστών αύξησης και σχετικών επιπέδων. Αναπτύσσονται πρόσθετα μεγέθη σχετικά με τη δημιουργία γνώσης, όπως η E&A, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, η ενσώματη τεχνολογική αλλαγή, άλλες καινοτομικές δραστηριότητες και η συνεργασία. Τα μεγέθη αυτά αναπτύσσονται για τα επιμέρους κράτη μέλη και συνδέονται με βάσεις δεδομένων KLEMS σε ολόκληρη την αλλοδαπή.
- 22.105 Οι λογαριασμοί αποτελούνται από τρεις αλληλένδετες ενότητες: μια αναλυτική ενότητα και δύο στατιστικές ενότητες.
- 22.106 Η αναλυτική ενότητα προβλέπει μια βάση δεδομένων έρευνας προς χρήση από τον ακαδημαϊκό κόσμο και τους φορείς χάραξης πολιτικής. Χρησιμοποιεί τεχνικές «βέλτιστης πρακτικής» στη λογιστική της ανάπτυξης, επικεντρώνεται στη διεθνή συγκρισιμότητα και αποσκοπεί στην πλήρη κάλυψη από άποψη αριθμού χωρών, κλάδων οικονομικής δραστηριότητας και μεταβλητών. Μπορεί επίσης να υιοθετήσει εναλλακτικές ή πρωτοποριακές παραδοχές όσον αφορά τις στατιστικές συμβάσεις, π.χ. για τον τρόπο αντιμετώπισης των αγαθών της ΤΠΕ και των μη εμπορεύσιμων υπηρεσιών και για τη μέτρηση των υπηρεσιών κεφαλαίου.
- 22.107 Οι στατιστικές ενότητες της βάσης δεδομένων αναπτύσσονται παράλληλα με την αναλυτική ενότητα. Περιλαμβάνουν στοιχεία τα οποία, σε μεγάλο βαθμό, συμφωνούν με τα στοιχεία που δημοσιεύονται από τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες. Οι μέθοδοι τους αντιστοιχούν συνήθως στις μεθόδους του κεντρικού πλαισίου των εθνικών λογαριασμών, π.χ. χρησιμοποιούνται πίνακες προσφοράς και χρήσεων ως συντονιστικό πλαίσιο για την ανάλυση της παραγωγικότητας και εφαρμόζονται αλυσωτοί δείκτες. Η στατιστική ενότητα περιλαμβάνει όχι μόνο στοιχεία των εθνικών λογαριασμών, αλλά και συμπληρωματικές πληροφορίες, όπως στατιστικά στοιχεία για την απασχόληση σχετικά με την ποσότητα (πρόσωπα και ώρες εργασίας) και την ποιότητα (κατανομή των ποσοτήτων ανάλογα με την ηλικία, το φύλο και το επίπεδο εκπαίδευσης) των εισροών εργασίας κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.

Λογαριασμοί έρευνας και ανάπτυξης

- 22.108 Στο κεντρικό πλαίσιο, οι δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης αντιμετωπίζονται ως ενδιάμεση ανάλωση, δηλ. ως τρέχουσες δαπάνες που ωφελούν την παραγωγή για την τρέχουσα περίοδο μόνο. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με την ίδια τη φύση της E&A, στόχος της οποίας είναι να βελτιωθεί η παραγωγή για τις μελλοντικές περιόδους. Για να επιλυθούν τα εννοιολογικά και πρακτικά ζητήματα της καταχώρισης της E&A ως σχηματισμού κεφαλαίου, θα καταρτιστούν από κράτη μέλη δορυφορικοί πίνακες για την αναγνώριση της E&A ως μορφής σχηματισμού κεφαλαίου. Αυτό θα επιτρέψει στα κράτη μέλη να αναπτύξουν έγκυρες και συγκρίσιμες μεθόδους και εκτιμήσεις. Σε ένα δεύτερο στάδιο, όταν επιτευχθεί ένα επαρκώς υψηλό επίπεδο αξιοπιστίας και συγκρισιμότητας, η E&A θα καταχωρισθεί ως σχηματισμός κεφαλαίου στους βασικούς λογαριασμούς των κρατών μελών.
- 22.109 Εκτός από τον εν λόγω συμπληρωματικό πειραματικό πίνακα, μπορεί να καταρτισθεί ένα σύνολο λογαριασμών έρευνας και ανάπτυξης. Ο σκοπός αυτών των λογαριασμών έρευνας και ανάπτυξης είναι να καταδειχθεί ο ρόλος της E&A στην εθνική οικονομία. Τα ερωτήματα που απαντώνται είναι, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- α) Ποιος παράγει E&A;
- β) Ποιος χρηματοδοτεί την E&A;
- γ) Ποιος χρησιμοποιεί την E&A;
- δ) Ποια είναι η αξία των περιουσιακών στοιχείων E&A σε σύγκριση με τα διάφορα άλλα περιουσιακά στοιχεία;
- ε) Ποιες είναι οι συνέπειες για την παραγωγικότητα και την οικονομική ανάπτυξη;

Ένας πίνακας προσφοράς και χρήσεων παρέχει μια γενική εικόνα για το ποιος παράγει και χρησιμοποιεί την E&A, πράγμα που εμφανίζεται στους πίνακες 22.18 και 22.19.

Λογαριασμοί κοινωνικής προστασίας

- 22.110 Η κοινωνική προστασία και η αλληλεπίδρασή της με θέματα όπως η γήρανση του πληθυσμού, η υγειονομική περιθαλψη και ο κοινωνικός αποκλεισμός είναι σημαντικό ζήτημα για την εθνική και ευρωπαϊκή οικονομική και κοινωνική πολιτική. Για την παρακολούθηση, την πρόβλεψη, την ανάλυση και τη συζήτηση των θεμάτων κοινωνικής προστασίας, απαιτούνται λεπτομερείς, συγκρίσιμες και επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με την οργάνωση, την τρέχουσα κατάσταση και τις εξελίξεις της κοινωνικής προστασίας στα κράτη μέλη και πέραν αυτών.
- 22.111 Οι παροχές κοινωνικής προστασίας είναι μεταβιβάσεις σε νοικοκυριά ή ιδιώτες, σε χρήμα ή σε είδος, που προορίζονται να τα ανακουφίσουν από μια σειρά κινδύνων ή αναγκών. Οι κίνδυνοι ή οι ανάγκες κοινωνικής προστασίας αφορούν τις εξής καταστάσεις: ανικανότητα, ασθένεια / υγειονομική περιθαλψη, γηρατειά, επιζώντες, οικογένεια/παιδιά, ανεργία, στέγαση και κοινωνικός αποκλεισμός που δεν κατατάσσεται αλλού. Κατά κανόνα, η εκπαίδευση δεν συμπεριλαμβάνεται ως κίνδυνος ή ανάγκη, εκτός αν αποτελεί υποστήριξη για άπορες οικογένειες με παιδιά.
- 22.112 Οι παροχές κοινωνικής προστασίας χορηγούνται μέσω συστημάτων κοινωνικής προστασίας. Τα συστήματα αυτά τα διαχειρίζονται και τα οργανώνουν δημόσιοι ή ιδιωτικοί φορείς: οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης, φορείς της γενικής κυβέρνησης, ασφαλιστικές εταιρείες, δημόσιοι ή ιδιωτικοί εργοδότες και ιδιωτικά ιδρύματα πρόνοιας και κοινωνικής αρωγής. Τα συστήματα δεν υπόκεινται απαραίτητως σε ειδικές θεσμικές ρυθμίσεις, κανονισμούς ή νόμους, αν και αυτό συμβαίνει σε πολλές περιπτώσεις. Όλα τα συστήματα που βασίζονται αποκλειστικά σε ατομικές ρυθμίσεις ή για τα οποία ισχύουν ταυτόχρονες αμοιβαίες συμφωνίες δεν θεωρούνται κοινωνική προστασία.
- 22.113 Αν η αμοιβαία συμφωνία του εργαζομένου δεν είναι ταυτόχρονη, οι δαπάνες ταξινομούνται ως κοινωνική προστασία. Η αρχή αυτή ισχύει για τις συντάξεις γήρατος και επιζώντων που καταβάλλονται από έναν εργοδότη και για τη δωρεάν στέγαση που προσφέρεται σε συνταξιούχους εργαζομένους. Η συνέχιση της καταβολής μισθών και ημερομισθίων ενώ ένας εργαζόμενος είναι ανίκανος προς εργασία λόγω ασθένειας, μητρότητας, αναπηρίας, απόλυσης και ούτω καθεξής θεωρείται ως παροχή κοινωνικής προστασίας που χορηγείται από τον εργοδότη.
- 22.114 Συστήματα ελεγχόμενα από τη γενική κυβέρνηση είναι εκείνα στα οποία η γενική κυβέρνηση λαμβάνει όλες τις κύριες αποφάσεις σχετικά με το επίπεδο των παροχών, τους όρους καταβολής τους και τους τρόπους χρηματοδότησης του συστήματος. Η κοινωνική προστασία που ελέγχεται από τη γενική κυβέρνηση καθιερώνεται συνήθως βάσει νόμου ή κανονιστικής πράξης. Περιλαμβάνει τα συστήματα που παρέχουν κοινωνική προστασία στους δημόσιους υπαλλήλους με τους ίδιους όρους όπως η προστασία που παρέχεται στον γενικό πληθυσμό μέσω συστημάτων ελεγχόμενων από τη γενική κυβέρνηση. Όμως, δεν περιλαμβάνει συστήματα τα οποία μπορεί να οργανώσει η γενική κυβέρνηση στο πλαίσιο του ρόλου του ως εργοδότη, χωρίς να υπάρχουν αντίστοιχα συστήματα ελεγχόμενα από τη γενική κυβέρνηση στον ιδιωτικό τομέα.
- 22.115 Παραδείγματα συστημάτων που ελέγχονται από τη γενική κυβέρνηση είναι τα εξής:
- α) Τα μη ανταποδοτικά συστήματα που θεσπίζονται από τη γενική κυβέρνηση στο πλαίσιο της γενικής κοινωνικής ευθύνης της, όπως ένα σύστημα εισοδηματικής στήριξης για απόρους ή ένα σύστημα στεγαστικής βοήθειας.
 - β) Συστήματα που τα διαχειρίζονται οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης.
 - γ) Συστήματα που συστάθηκαν αρχικά στον ιδιωτικό τομέα και για τα οποία η γενική κυβέρνηση ανέλαβε αργότερα την ευθύνη.
- 22.116 Παραδείγματα συστημάτων που δεν ελέγχονται από τη γενική κυβέρνηση είναι τα εξής:
- α) Συστήματα που τα διαχειρίζονται μη κερδοσκοπικά ιδρύματα, π.χ. αλληλοβοηθητικά σωματεία ή ενώσεις και ιδρύματα που τα συνδιαχειρίζονται οι κοινωνικοί εταίροι.
 - β) Συστήματα που τα διαχειρίζονται εμπορικές ασφαλιστικές εταιρείες.
 - γ) Μη αυτόνομα συστήματα που τα διαχειρίζονται οι εργοδότες: τα συστήματα αυτά περιλαμβάνουν τόσο τα κεφαλαιοποιητικά συστήματα, στα οποία υπάρχουν χωριστά αποθεματικά στον ισολογισμό για την κάλυψη της υποχρέωσης καταβολής παροχών στο μέλλον, όσο και τα μη κεφαλαιοποιητικά (διανεμητικά) συστήματα, που δεν διαθέτουν τέτοια χωριστά αποθεματικά.
- 22.117 Χρησιμοποιώντας πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένα επιμέρους συστήματα, οι λογαριασμοί κοινωνικής προστασίας παρέχουν μια πολυδιάστατη επισκόπηση της κοινωνικής προστασίας, όπως περιγράφεται στο «Ευρωπαϊκό Σύστημα Ολοκληρωμένων Στατιστικών και Στατιστικών Κοινωνικής Προστασίας», ESSPROS, Eurostat, 2008. Οι λογαριασμοί περιγράφουν το μέγεθος και τη σύνθεση των παροχών κοινωνικής προστασίας, τη χρηματοδότησή τους και τα σχετικά διοικητικά έξοδα. Οι παροχές κοινωνικής προστασίας ταξινομούνται κατά λειτουργία, όπως η ασθένεια και το γήρας, κατά τύπο, όπως σε χρήμα και σε είδος, και ανάλογα με το αν χορηγούνται με βάση το εισόδημα. Τα υποκείμενα συστήματα ταξινομούνται ανάλογα με το αν ελέγχονται από τη γενική κυβέρνηση ή όχι ή ανάλογα με το αν είναι βασικά (κύρια) ή επικουρικά συστήματα.

- 22.118 Για κάθε επιμέρους σύστημα κοινωνικής προστασίας, παρέχονται πληροφορίες σχετικά με το εισόδημα και τις δαπάνες, καθώς και μια ολόκληρη σειρά ποιοτικών πληροφοριών, π.χ. το πεδίο κάλυψης του συστήματος, η χρηματοδότησή του, το ιστορικό του και οι σημαντικότερες τροποποιήσεις του διαχρονικά.
- 22.119 Οι τυποποιημένες πληροφορίες σχετικά με τα διάφορα επιμέρους συστήματα κοινωνικής προστασίας είναι γνωστές με τον όρο «βασικό σύστημα κοινωνικής προστασίας» και συμπληρώνονται από διάφορες ενότητες. Οι ενότητες αυτές είναι οι ακόλουθες:
- α) μια ενότητα που καλύπτει τον αριθμό των δικαιούχων συντάξεων·
 - β) μια ενότητα που αφορά τις καθαρές παροχές κοινωνικής προστασίας. Η ενότητα αυτή καλύπτει την επίδραση των φόρων και των κοινωνικών εισφορών που καταβάλλονται για τις παροχές από τους δικαιούχους και την έκταση κατά την οποία οι κοινωνικές παροχές παρέχονται υπό μορφή φορολογικών επιστροφών ή φορολογικών μειώσεων.
- 22.120 Οι έννοιες και οι ταξινομήσεις στους λογαριασμούς κοινωνικής προστασίας συνδέονται στενά με εκείνες του κεντρικού πλαισίου. Η σημαντικότερη διαφορά μεταξύ των παροχών κοινωνικής προστασίας και των κοινωνικών παροχών στο κεντρικό πλαίσιο είναι ότι οι τελευταίες καλύπτουν επίσης και τις δαπάνες για την εκπαίδευση· μια άλλη διαφορά είναι ότι οι παροχές κοινωνικής προστασίας μπορεί να περιλαμβάνουν και τις κεφαλαιακές μεταβιβάσεις που γίνονται για κάποιον κοινωνικό σκοπό. Ένας απλός πίνακας επισκόπησης, όπως ο πίνακας 22.20, παρουσιάζει τους δεσμούς αυτούς και ταυτόχρονα παρέχει μια γενική εικόνα του μεγέθους και της σύνθεσης των παροχών κοινωνικής προστασίας σε μια χώρα.

Πίνακας 22.20 Επισκόπηση των κοινωνικών παροχών (παροχών κοινωνικής προστασίας) κατά κοινωνικό κίνδυνο / ανάγκη και συναλλαγή

	Ασθένεια	Ανικανότη τα	Γήρας	Επιζώντες	Παιδιά/ Οικογένεια	Απασχόληση / Ανεργία	Στέγαση	Κοινωνικός αποκλεισμός π.δ.κ.α.	Σύνολο παροχών κοινωνικής προστασίας	Εκπαίδευση	Σύνολο κοινωνικών παροχών εθνικών λογαριασμών
Συστήματα ελεγχόμενα από τη γενική κυβέρνηση Παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα σε είδος Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα σε είδος μέσω παραγωγών εμπο- ρεύσιμων προϊόντων σε είδος μέσω άλλης μη εμπο- ρεύσιμης παραγωγής Άλλες παροχές κοινωνικής προστασίας (πχ. συνολικές μεταβιβάσεις από τη γενική κυβέρνηση) Σύνολο παροχών κοινωνικής προ- στασίας ελεγχόμενων από τη γενική κυβέρνηση											Κενό εξ ορισμού
Συστήματα, η ελεγχόμενα από τη γενική κυβέρνηση Συνταξιοδοτικές παροχές (κεφαλαι- οποιητικές) Λοιπές ιδιωτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης Αναδιανεμητικές κοινωνικές παροχές σε μισθωτούς (συμπεριλαμβάνονται και οι χορηγούμενες από τη γενική κυβέρνηση) Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε είδος από ΜΚΙΕΝ Λοιπές παροχές κοινωνικής προστασίας Σύνολο λοιπών παροχών κοινωνι- κής προστασίας											Κενό εξ ορισμού
Σύνολο παροχών κοινωνικής προ- στασίας											

22.121 Η στενή σύνδεση των τυποποιημένων στατιστικών των εθνικών λογαριασμών με τις στατιστικές κοινωνικής προστασίας παρέχει ευκαιρίες για τα δύο είδη στατιστικών. Από τη μία πλευρά, οι στατιστικές κοινωνικής προστασίας μπορούν να συσχετισθούν με τις επίσημες στατιστικές που αφορούν την εθνική οικονομία, π.χ. με την οικονομική ανάπτυξη και τα δημόσια οικονομικά. Οι στατιστικές των εθνικών λογαριασμών, που κατανέμονται ανά σύστημα κοινωνικής προστασίας, μπορούν επίσης να χρησιμεύσουν ως μέσο ελέγχου της πληρότητας και της αξιοπιστίας των στατιστικών κοινωνικής προστασίας. Μπορεί επίσης να υπάρξει σύνδεση των διαδικασιών κατάρτισης των δύο τύπων στατιστικών, πράγμα το οποίο επιτρέπει εξοικονόμηση δαπανών κατάρτισης, αυξάνει την αξιοπιστία και παρέχει νέες ευκαιρίες, όπως τη δυνατότητα να είναι οι στατιστικές κοινωνικής προστασίας εξίσου επίκαιρες με τις στατιστικές των εθνικών λογαριασμών⁽¹⁾. Παρόμοια πλεονεκτήματα ισχύουν και για τους εθνικούς λογαριασμούς. Οι λογαριασμοί κοινωνικής προστασίας είναι σχετικά εύκολο να ληφθούν από τους τομεακούς λογαριασμούς και τον πίνακα δαπανών της γενικής κυβέρνησης ανά λειτουργία COFOG και χρησιμοποιούνται για τη χάραξη της οικονομικής και της κοινωνικής πολιτικής. Επιπλέον, χρησιμεύουν ως μέσο ελέγχου της αξιοπιστίας και της πληρότητας των τυποποιημένων μεγεθών των εθνικών λογαριασμών, όπως οι κοινωνικές παροχές και εισφορές.

22.122 Ο ΟΟΣΑ δημοσιεύει επίσης στοιχεία για τις κοινωνικές δαπάνες ανά επιμέρους σύστημα στη βάση δεδομένων για τις κοινωνικές δαπάνες, SOCX. Συλλέγει ο ίδιος τα δεδομένα για τις χώρες εκτός ΕΕ, ενώ η Eurostat παρέχει στον ΟΟΣΑ τα στοιχεία τα σχετικά με τις δαπάνες κοινωνικής προστασίας για τα κράτη μέλη. Ένα ιδιαίτερο γνώρισμα της εργασίας του ΟΟΣΑ για τις κοινωνικές δαπάνες είναι ότι επικεντρώνεται στη διεθνή σύγκριση των καθαρών κοινωνικών δαπανών· η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει προσαρμογή που αποσκοπεί στο να συνεκτιμηθεί ο αντίκτυπος που έχουν στην κατανάλωση των νοικοκυριών οι διαφορές των φόρων επί της παραγωγής και των εισαγωγών.

Δορυφορικοί λογαριασμοί τουρισμού

22.123 Ο δορυφορικός λογαριασμός τουρισμού⁽²⁾ παρέχει μια επισκόπηση της προσφοράς και της χρήσης αγαθών και υπηρεσιών για τους διάφορους τύπους τουρισμού και απεικονίζει τη σημασία τους για την εγχώρια απασχόληση, το ισοζύγιο πληρωμών, τα οικονομικά της γενικής κυβέρνησης και το ατομικό και επιχειρηματικό εισόδημα.

22.124 Ο «τουρισμός» περιλαμβάνει τις δραστηριότητες των προσώπων που ταξιδεύουν και μένουν σε τόπους διαφορετικούς από το συνήθισμένο περιβάλλον τους για διάστημα μικρότερο από ένα έτος και με κύριο σκοπό διαφορετικό από την απασχόληση σε οντότητα που είναι μόνιμος κάτοικος του τόπου που επισκέπτονται. Αυτές οι δραστηριότητες καλύπτουν όλες τις ενέργειες που κάνουν οι εν λόγω επισκέπτες για ένα ταξίδι ή σε ένα ταξίδι. Ο «τουρισμός» δεν περιορίζεται στις τυπικές δραστηριότητες τουρισμού όπως είναι οι περιηγήσεις σε αξιοθέατα, η ηλιοθεραπεία και η επίσκεψη χώρων. Στην έννοια του τουρισμού είναι επίσης δυνατόν να υπάγονται τα επιχειρηματικά (επαγγελματικά) ταξίδια καθώς και τα ταξίδια για εκπαίδευση και κατάρτιση.

22.125 Η ζήτηση που δημιουργείται από τον τουρισμό καλύπτει μια ποικιλία αγαθών και υπηρεσιών, εξέχουσα θέση μεταξύ των οποίων κατέχουν οι υπηρεσίες μεταφορών, στέγασης και διατροφής. Για να επιτευχθεί διεθνής συγκρισιμότητα, ως χαρακτηριστικά προϊόντα του τουρισμού ορίζονται τα προϊόντα τα οποία, αν δεν υπήρχαν επισκέπτες, στις περισσότερες χώρες θα έπαυαν πιθανώς να υπάρχουν σε σημαντική ποσότητα ή για τα οποία το επίπεδο κατανάλωσης θα μειωνόταν σημαντικά, και για τα οποία φαίνεται εφικτό να ληφθούν στατιστικές πληροφορίες. Τα συναφή με τον τουρισμό προϊόντα αποτελούν υπολειμματική κατηγορία, η οποία περιλαμβάνει και τα προϊόντα που έχουν οριστεί ως ειδικά για τον τουρισμό σε μια δεδομένη χώρα, αλλά για τα οποία αυτή η ιδιότητα δεν έχει αναγνωριστεί σε παγκόσμια βάση.

22.126 Μερικές από τις υπηρεσίες που παρέχονται για τουριστικούς σκοπούς, όπως η διαμονή σε δευτερεύουσες (εξοχικές) κατοικίες ή η μεταφορά με ιδιωτικά μηχανοκίνητα οχήματα, μπορούν να παραχθούν σε σημαντικό βαθμό και για ίδιο λογαριασμό. Ωστόσο, στο κεντρικό πλαίσιο, αντίθετα από τις υπηρεσίες στέγασης για ίδιο λογαριασμό, οι υπηρεσίες μεταφορών που παράγονται μέσα στα νοικοκυριά προς όφελός τους δεν θεωρούνται παραγωγή. Συνιστάται η τήρηση της εν λόγω σύμβασης και στον δορυφορικό λογαριασμό τουρισμού. Αλλά οι χώρες στις οποίες οι υπηρεσίες μεταφορών για ίδιο λογαριασμό είναι σημαντικές θα μπορούσαν να τις παρουσιάσουν χωριστά στον δορυφορικό λογαριασμό τουρισμού.

22.127 Το βασικό μέτρο για την περιγραφή της τουριστικής ζήτησης είναι η κατανάλωση των επισκεπτών κατανεμημένη κατά νοικοκυριό, κατά φορέα της γενικής κυβέρνησης, κατά μη κερδοσκοπικό ίδρυμα που εξυπηρετεί νοικοκυριά και κατά επιχείρηση. Οι συνιστώσες του είναι οι ακόλουθες:

- α) Τελική καταναλωτική δαπάνη επισκεπτών σε χρήμα.
- β) Τελική καταναλωτική δαπάνη επισκεπτών σε είδος, όπως οι υπηρεσίες στέγασης για ίδιο λογαριασμό.
- γ) Τουριστικές κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος, όπως ατομικές μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες που απορροφώνται από τους επισκέπτες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγείας που παρέχονται από ιαματικά λουτρά και των μη εμπορεύσιμων υπηρεσιών μουσείου.
- δ) Επιχειρηματικές δαπάνες τουρισμού. Αυτές οι δαπάνες περιλαμβάνουν τις δαπάνες τουρισμού που ταξινομούνται ως ενδιάμεση ανάλωση και δεν περιλαμβάνουν άλλες δαπάνες που πραγματοποιούνται από μισθωτούς σε επαγγελματικά ταξίδια και οι οποίες πληρώνονται από τις επιχειρήσεις, όπως οι πληρωμές για τα γεύματα, που αντιμετωπίζονται ως αμοιβή σε είδος. Κατά συνέπεια, οι επιχειρηματικές δαπάνες τουρισμού δεν αντιπροσωπεύουν τη συνολική κατανάλωση των επισκεπτών σε επαγγελματικά ταξίδια.

⁽¹⁾ Το χρονοδιάγραμμα διάδοσης ESSPROS καθορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 458/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Απριλίου 2007, σχετικά με το ευρωπαϊκό σύστημα ολοκληρωμένων στατιστικών κοινωνικής προστασίας (ESSPROS) (ΕΕ L 113 της 30.4.2007, σ. 3).

⁽²⁾ Βλ. *Tourism satellite account: recommended methodological framework* (Δορυφορικός λογαριασμός τουρισμού: συνιστώμενο μεθοδολογικό πλαίσιο), 2008.

ε) Επιπλέον, για να υπογραμμισθεί η οικονομική σημασία των ενεργειών που αναλαμβάνουν οι δημόσιες αρχές για να δημιουργήσουν ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάπτυξη του τουρισμού, συνιστάται η ειδική μέτρηση της συγκεκριμένης αξίας της συλλογικής τουριστικής κατανάλωσης. Οι εν λόγω ενέργειες περιλαμβάνουν δραστηριότητες όπως η προώθηση του τουρισμού από μονάδα της γενικής κυβέρνησης, η διατήρηση της τάξης και της ασφάλειας και η συντήρηση του δημόσιου χώρου.

22.128 Η προσφορά και η χρήση αγαθών και υπηρεσιών για τουριστικούς σκοπούς, καθώς και η προστιθέμενη αξία και η απασχόληση που δημιουργούνται από τον τουρισμό, μπορούν να εμφανίζονται χωριστά σε έναν πίνακα προσφοράς και χρήσεων που να παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά προϊόντα και τους χαρακτηριστικούς κλάδους οικονομικής δραστηριότητας του τουρισμού, καθώς και τα συναφή με τον τουρισμό προϊόντα.

22.129 Στον δορυφορικό λογαριασμό τους για τον τουρισμό, οι χώρες μπορούν να αναλύουν και να κατηγοριοποιούν περαιτέρω την αγορά τους, με βάση τη διάρκεια της παραμονής, τον σκοπό της επίσκεψης και τα χαρακτηριστικά των επισκεπτών (π.χ., αν πρόκειται για διεθνείς ή εγχώριους επισκέπτες).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 23

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- 23.01 Οι ταξινομήσεις στο ΕΣΛ 2010 συνάδουν πλήρως με τη νέα κωδικοποίηση του SNA 2008, της NACE αναθ. 2, της CPA 2008 (στα επίπεδα ομαδοποίησης που χρησιμοποιούνται στο πρόγραμμα διαβίβασης στοιχείων), της COFOG, της Coicorp, της COPNI και της COPR. Έχει απλώς εισαχθεί ένας πολύ περιορισμένος αριθμός πρόσθετων κωδικών.
- 23.02 Οι λογαριασμοί καταρτίζονται με βάση έναν μικρό αριθμό εννοιολογικών στοιχείων, και συγκεκριμένα τους τομείς, τις συναλλαγές και τις ταξινομήσεις των στοιχείων που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο συναλλαγών και άλλων ροών, όπως είναι κυρίως τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις. Για καθένα από τα στοιχεία αυτά υπάρχει μια ιεραρχική ταξινόμηση. Η κατάρτιση των λογαριασμών μπορεί να γίνει με μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό λεπτομέρειας με τη χρησιμοποίηση ανώτερων ή χαμηλότερων επιπέδων αυτών των ιεραρχικών ταξινομήσεων.
- 23.03 Οι καταχωρίσεις στους λογαριασμούς υποδιαιρούνται σε επιμέρους είδη, που δηλώνονται με ένα ή δύο γράμματα ως εξής:
- α) Κωδικοί S για τους τομείς·
 - β) Κωδικοί P για τις συναλλαγές προϊόντων·
 - γ) Κωδικοί NP για τις συναλλαγές μη χρηματοοικονομικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων·
 - δ) Κωδικοί D για τις διανεμητικές συναλλαγές·
 - ε) Κωδικοί F για τις συναλλαγές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων·
 - στ) Κωδικοί K για άλλες μεταβολές περιουσιακών στοιχείων·
 - ζ) Κωδικοί B για τα εξισωτικά μεγέθη και τα μεγέθη καθαρής θέσης·
 - η) Κωδικοί L για τις καταχωρίσεις ισολογισμών·
 - θ) Κωδικοί AN για τα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (παραχθέντα και μη παραχθέντα)·
 - ι) Κωδικοί AF για τα αποθέματα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.
- 23.04 Στο πλαίσιο μιας προσέγγισης του ΑΕγχΠ, των πινάκων κατά κλάδο και του πλαισίου εισροών-εκροών η οποία έχει ως βάση την έννοια της παραγωγής, χρησιμοποιούνται επίσης δύο ευρωπαϊκές ταξινομήσεις: η NACE αναθ. 2 για τις οικονομικές δραστηριότητες και η CPA 2008 για τα προϊόντα κατά οικονομικές δραστηριότητες. Η NACE αναθ. 2 είναι η ευρωπαϊκή έκδοση της ISIC αναθ. 4. Εξάλλου, για μια προσέγγιση του ΑΕγχΠ με βάση την έννοια της δαπάνης, χρησιμοποιούνται οι ταξινομήσεις CPA 2008, COFOG (ταξινόμηση των δαπανών με βάση τον σκοπό: ταξινόμηση των κρατικών λειτουργιών) και Coicorp (ταξινόμηση της ατομικής κατανάλωσης με βάση τον σκοπό)· οι δύο τελευταίες ταξινομήσεις έχουν συνταχθεί από τον ΟΗΕ.
- 23.05 Οι λειτουργικές ταξινομήσεις περιλαμβάνουν όχι μόνο την COFOG και την Coicorp αλλά και την COPNI (ταξινόμηση των δαπανών κατά σκοπό των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά) και την COPR (ταξινόμηση των δαπανών των παραγωγών με βάση τον σκοπό). Αυτές οι ταξινομήσεις χρησιμοποιούνται για τη λειτουργική ανάλυση των δαπανών από τις εταιρείες, τη γενική κυβέρνηση, τα νοικοκυριά και τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά και για τους λειτουργικούς δορυφορικούς λογαριασμούς.

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΤΟΜΕΩΝ (S)

S.1	Συνολική οικονομία ⁽¹⁾
S.11	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες
S.11001	Δημόσιες μη χρηματοοικονομικές εταιρείες
S.11002	Ημεδαπές ιδιωτικές μη χρηματοοικονομικές εταιρείες
S.11003	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες που ελέγχονται από την αλλοδαπή
S.12	Χρηματοοικονομικές εταιρείες
S.121	Κεντρική τράπεζα ⁽²⁾ (δημόσια)

S.122	Εταιρείες που δέχονται καταθέσεις, εκτός από την κεντρική τράπεζα ⁽²⁾
S.12201	Δημόσιες
S.12202	Ημεδαπές ιδιωτικές
S.12203	Ελεγχόμενες από την αλλοδαπή
S.123	Εταιρίες διαχείρισης διαθεσίμων
S.12301	Δημόσιες
S.12302	Ημεδαπές ιδιωτικές
S.12303	Ελεγχόμενες από την αλλοδαπή
S.124	Εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου, πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων
S.12401	Δημόσιες
S.12402	Ημεδαπές ιδιωτικές
S.12403	Ελεγχόμενες από την αλλοδαπή
S.125	Λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, εκτός από ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία
S.12501	Δημόσιες
S.12502	Ημεδαπές ιδιωτικές
S.12503	Ελεγχόμενες από την αλλοδαπή
S.126	Επικουρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και φορείς
S.12601	Δημόσιοι
S.12602	Ημεδαποί ιδιωτικοί
S.12603	Ελεγχόμενοι από την αλλοδαπή
S.127	Θυγατρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και δανειστές χρημάτων
S.12701	Δημόσιοι
S.12702	Ημεδαποί ιδιωτικοί
S.12703	Ελεγχόμενοι από την αλλοδαπή
S.128	Ασφαλιστικές εταιρείες ⁽³⁾
S.12801	Δημόσιες
S.12802	Ημεδαπές ιδιωτικές
S.12803	Ελεγχόμενες από την αλλοδαπή
S.129	Συνταξιοδοτικά ταμεία ⁽³⁾
S.12901	Δημόσια
S.12902	Ημεδαπά ιδιωτικά
S.12903	Ελεγχόμενά από την αλλοδαπή
S.121 + S.122 + S.123	Νομισματικές χρηματοοικονομικές εταιρείες
S.13	Γενική κυβέρνηση

S.1311	Κεντρική κυβέρνηση (πλην των ταμείων κοινωνικής ασφάλισης)
S.1312	Κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους (πλην των ταμείων κοινωνικής ασφάλισης)
S.1313	Τοπική αυτοδιοίκηση (πλην των ταμείων κοινωνικής ασφάλισης)
S.1314	Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης
S.14	Νοικοκυριά
S.141	Εργοδότες
S.142	Αυτοαπασχολούμενοι
S.143	Μισθωτοί
S.144	Αποδέκτες εισοδημάτων περιουσίας και μεταβιβάσεων εισοδήματος
S.1441	Αποδέκτες εισοδημάτων περιουσίας
S.1442	Αποδέκτες συντάξεων
S.1443	Αποδέκτες άλλων μεταβιβάσεων εισοδήματος
S.15	Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά
S.15002	Ημεδαπά ιδιωτικά
S.15003	Ελεγχόμενα από την αλλοδαπή
S.2	Αλλοδαπή
S.21	Κράτη μέλη, όργανα και οργανισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης
S.211	Κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης
S.2111	Κράτη μέλη της ευρωζώνης
S.2112	Κράτη μέλη εκτός της ευρωζώνης
S.212	Όργανα και οργανισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης
S.2121	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ)
S.2122	Όργανα και οργανισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκτός από την ΕΚΤ
S.22	Κράτη που δεν είναι μέλη της ΕΕ και διεθνείς οργανισμοί που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης

(¹) Για όλους τους κωδικούς των τομέων S.11 και S.12, το 5ο ψηφίο 1/2/3 υποδηλώνει τον δημόσιο/ημεδαπό ιδιωτικό/αλλοδαπό έλεγχο.

(²) Η κεντρική τράπεζα (S.121) μαζί με τις εταιρείες που δέχονται καταθέσεις, εκτός από την κεντρική τράπεζα (S.122), αντιστοιχούν στον κωδικό S.12B.

(³) Οι ασφαλιστικές εταιρείες (S.128) μαζί με τα συνταξιοδοτικά ταμεία (S.129) αντιστοιχούν στον κωδικό S.12I.

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΡΟΩΝ

Συναλλαγές προϊόντων (P)

P.1	Παραγωγή
P.11	Εμπορεύσιμη παραγωγή
P.119	Υπηρεσίες χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης που μετρούνται έμμεσα (ΥΧΔΜΕ)
P.12	Παραγωγή για ίδια τελική χρήση
P.13	Μη εμπορεύσιμη παραγωγή

P.2	Ενδιάμεση ανάλωση
P.3	Τελική καταναλωτική δαπάνη
P.31	Ατομική καταναλωτική δαπάνη
P.32	Συλλογική καταναλωτική δαπάνη
P.4	Πραγματική τελική κατανάλωση
P.41	Πραγματική ατομική κατανάλωση
P.42	Πραγματική συλλογική κατανάλωση
P.5	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου / P.5n Καθαρός σχηματισμός κεφαλαίου
P.51g	Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου
P.511	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων
P.5111	Αποκτήσεις νέων πάγιων περιουσιακών στοιχείων
P.5112	Αποκτήσεις υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων
P.5113	Διαθέσεις υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων
P.512	Κόστος μεταβίβασης της κυριότητας μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου (-)
P.51c1	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου στο ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα (-)
P.51c2	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου στο ακαθάριστο μεικτό εισόδημα (-)
P.51n	Καθαρός σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου
P.52	Μεταβολές αποθεμάτων
P.53	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις τιμαλφών
P.6	Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών
P.61	Εξαγωγές αγαθών
P.62	Εξαγωγές υπηρεσιών
P.7	Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών
P.71	Εισαγωγές αγαθών
P.72	Εισαγωγές υπηρεσιών

Συναλλαγές μη παραχθέντων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (Κωδικοί NP)

Οι κωδικοί που χρησιμοποιούνται για τις συναλλαγές μη παραχθέντων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων μπορούν να αναλυθούν περαιτέρω, αν χρειασθεί, με προσθήκη κωδικών της ταξινόμησης των μη παραχθέντων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, ΑΝ.2.

NP	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
NP.1	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις φυσικών πόρων
NP.2	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις συμβάσεων, μισθώσεων και αδειών
NP.3	Αγορές μείον πωλήσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης

Διανεμητικές συναλλαγές (D)

D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας
D.11	Μισθοί και ημερομίσθια
D.12	Εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές
D.121	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές
D.1211	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές
D.1212	Πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές
D.122	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές
D.1221	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές
D.1222	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές
D.2	Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών
D.21	Φόροι επί προϊόντων
D.211	Φόροι τύπου φόρου προστιθεμένης αξίας (ΦΠΑ)
D.212	Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών, εκτός από τον ΦΠΑ
D.2121	Εισαγωγικοί δασμοί
D.2122	Φόροι επί εισαγωγών, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς
D.214	Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους εισαγωγής
D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής
D.3	Επιδότησεις
D.31	Επιδότησεις προϊόντων
D.311	Επιδότησεις εισαγωγών
D.319	Λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων
D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής
D.4	Εισόδημα περιουσίας
D.41	Τόκοι
D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών
D.421	Μερίσματα
D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών
D.43	Επανεπενδύσιμα κέρδη από άμεσες επενδύσεις εξωτερικού
D.44	Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις
D.441	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων
D.442	Εισόδημα από επενδύσεις πληρωτέο σε δικαιούχους συντάξεων
D.443	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου

D.4431	Μερίσματα αποδοτέα σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
D.4432	Μη διανεμόμενα κέρδη αποδοτέα σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
D.45	Μισθώματα

Τρέχουσες μεταβιβάσεις σε χρήμα και σε είδος (D.5-D.8)

D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.
D.51	Φόροι εισοδήματος
D.59	Λοιποί τρέχοντες φόροι
D.6	Κοινωνικές εισφορές και παροχές
D.61	Καθαρές κοινωνικές εισφορές
D.611	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές
D.6111	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές
D.6112	Πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές
D.612	Τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών
D.6121	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές
D.6122	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές
D.613	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών
D.6131	Πραγματικές συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών
D.6132	Πραγματικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών
D.614	Συμπληρώματα κοινωνικών εισφορών νοικοκυριών
D.6141	Συμπληρώματα συνταξιοδοτικών εισφορών νοικοκυριών
D.6142	Συμπληρώματα μη συνταξιοδοτικών εισφορών νοικοκυριών
D.61SC	Λειτουργικές δαπάνες συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης (–) ⁽¹⁾
D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος
D.621	Παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα
D.6211	Συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα
D.6212	Μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα
D.622	Λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης
D.6221	Λοιπές συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης
D.6222	Λοιπές μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης
D.623	Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα
D.63	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος
D.631	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — μη εμπορεύσιμη παραγωγή
D.632	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — αγορασμένη εμπορεύσιμη παραγωγή

D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις
D.71	Καθαρά ασφάλιστρα για ασφαλίσεις κατά ζημιών
D.711	Καθαρά ασφάλιστρα για πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών
D.712	Καθαρά ασφάλιστρα για αντασφαλίσεις κατά ζημιών
D.72	Απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών
D.721	Απαιτήσεις από πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών
D.722	Απαιτήσεις από αντασφαλίσεις κατά ζημιών
D.73	Τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό της γενικής κυβέρνησης
D.74	Τρέχουσα διεθνής συνεργασία
D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις
D.751	Τρέχουσες μεταβιβάσεις προς ΜΚΙΕΝ
D.752	Τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ νοικοκυριών
D.759	Διάφορες άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις
D.76	Ίδιοι πόροι της ΕΕ που βασίζονται στον ΦΠΑ και στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ)
D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων
D.9	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις
D.9r	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες
D.91r	Φόροι κεφαλαίου, εισπρακτέοι
D.92r	Επιχορηγήσεις επενδύσεων, εισπρακτέες
D.99r	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες
D.9p	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες
D.91p	Φόροι κεφαλαίου, πληρωτέοι
D.92p	Επιχορηγήσεις επενδύσεων, πληρωτέες
D.99p	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες

(¹) Οι εργοδοτικές εισφορές εμφανίζονται τόσο στον λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος όσο και στον λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος ως πληρωτέες από τους εργοδότες και εισπρακτέες από τους μισθωτούς. Στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος αυτά τα ποσά είναι πληρωτέα από τα νοικοκυριά και εισπρακτέα από τους διαχειριστές συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Για να εμφανίζεται ακριβώς η ίδια αξία σε κάθε περίπτωση, η αφαίρεση της επιβάρυνσης που αντιπροσωπεύει μέρος της παραγωγής των συστημάτων και της τελικής κατανάλωσης των δικαιούχων νοικοκυριών παρουσιάζεται επίσης στον λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος ως χωριστό στοιχείο. Συνεπώς, το στοιχείο των λειτουργικών δαπανών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης (D.61SC) είναι απλώς στοιχείο προσαρμογής και όχι αυτούσια διανεμητική συναλλαγή.

Συναλλαγές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (F)

(Καθαρές αποκτήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων / Καθαρές αναλήψεις υποχρεώσεων)

F.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα
F.11	Νομισματικός χρυσός
F.12	Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα
F.2	Μετρητά και καταθέσεις
F.21	Μετρητά

F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις
F.221	Διατραπεζικές θέσεις
F.229	Λοιπές μεταβιβάσιμες καταθέσεις
F.29	Λοιπές καταθέσεις
F.3	Χρεόγραφα
F.31	Βραχυπρόθεσμα
F.32	Μακροπρόθεσμα
F.4	Δάνεια ⁽¹⁾
F.41	Βραχυπρόθεσμα
F.42	Μακροπρόθεσμα
F.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
F.51	Συμμετοχικοί τίτλοι
F.511	Εισηγμένες μετοχές
F.512	Μη εισηγμένες μετοχές
F.519	Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι
F.52	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
F.521	Μετοχές/μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων
F.522	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου, πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων
F.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων
F.61	Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών
F.62	Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων
F.63	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα
F.64	Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων
F.65	Δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών
F.66	Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων
F.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς
F.71	Χρηματοοικονομικά παράγωγα
F.711	Δικαιώματα προαίρεσης (options)
F.712	Προθεσμιακά συμβόλαια (forwards)
F.72	Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς
F.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί
F.81	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές
F.89	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές

(¹) Υπομνηματικό στοιχείο: Ξένες άμεσες επενδύσεις (να προστεθεί ο κωδικός FDI).

Άλλες μεταβολές περιουσιακών στοιχείων (Κ)

K.1-5	Συνολικές μεταβολές όγκου
K.1	Οικονομική εμφάνιση περιουσιακών στοιχείων
K.2	Οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
K.21	Εξάντληση φυσικών πόρων
K.22	Άλλη οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
K.3	Ζημίες λόγω μεγάλων καταστροφών
K.4	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση
K.5	Άλλες μεταβολές όγκου π.δ.κ.α.
K.6	Μεταβολές ταξινόμησης
K.61	Μεταβολές ταξινόμησης κατά τομείς και μεταβολές δομής
K.62	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων
K.7	Ονομαστικά κέρδη και ζημίες κτήσης
K.71	Ουδέτερα κέρδη και ζημίες κτήσης
K.72	Πραγματικά κέρδη και ζημίες κτήσης

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΕΙΣΩΤΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ (Β) ⁽¹⁾

B.1g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη/Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν
B.2g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο
B.3g	Μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο
B.4g	Επιχειρηματικό εισόδημα, ακαθάριστο
B.5g	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, ακαθάριστο / Εθνικό εισόδημα, ακαθάριστο
B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο
B.7g	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο
B.8g	Αποταμίευση, ακαθάριστη
B.9	Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / Καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (-)
B.9N	Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / Καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (-) των μη χρηματοοικονομικών λογαριασμών
B.9F	Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / Καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (-) των χρηματοοικονομικών λογαριασμών
B.10	Μεταβολές της καθαρής θέσης
B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων ⁽²⁾ ⁽³⁾
B.102	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων
B.103	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών και ζημιών κτήσης

B.1031	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης
B.1032	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης
B.11	Εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών
B.12	Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο
B.90	Καθαρή θέση
BF.90	Χρηματοοικονομική καθαρή θέση

(¹) Όλα τα εξισωτικά μεγέθη μπορούν να μετρηθούν ως ακαθάριστα ή καθαρά, δηλαδή συμπεριλαμβανόμενης ή όχι της ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου. Ο κωδικός για τα ακαθάριστα εξισωτικά μεγέθη αποτελείται από τον κωδικό του στοιχείου συν το γράμμα «g». Ομοίως, η προσθήκη του γράμματος «n» στον κωδικό δηλώνει την καθαρή αξία.

(²) Δεν είναι εξισωτικό μέγεθος στη διάθρωση του λογιστικού συστήματος. Είναι το σύνολο της δεξιάς πλευράς του λογαριασμού κεφαλαίου. Ωστόσο, ως σημαντική συνιστώσα των μεταβολών της καθαρής θέσης, κωδικοποιείται μαζί με τις άλλες συνιστώσες της καθαρής θέσης.

(³) Για την αλλοδαπή, το μέγεθος αυτό αφορά τις μεταβολές της καθαρής θέσης που οφείλονται στο τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο και τις κεφαλαιακές μεταβιβάσεις.

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (L)

Για έναν συγκεκριμένο μεμονωμένο ισολογισμό, όπως για τον χρηματοοικονομικό λογαριασμό, οι μόνοι κωδικοί που χρειάζονται είναι οι κωδικοί που παρέχουν λεπτομέρειες των περιουσιακών στοιχείων ανά είδος, με χρήση των κωδικών AN και AF. Ωστόσο, η κατάρτιση ενός λογαριασμού μπορεί να γίνει με την παρουσίαση των επιπέδων αποθεμάτων στην αρχή (LS) και στο τέλος (LE) μιας περιόδου, καθώς και των συνολικών μεταβολών μεταξύ τους (LX). Και οι τρεις κωδικοί πρέπει να προσδιορίζουν το είδος περιουσιακών στοιχείων. Οι καταχωρίσεις LX είναι το άθροισμα των καταχωρίσεων των κωδικών P.5, NP, F και K για τα αντίστοιχα περιουσιακά στοιχεία για την περίοδο που καλύπτεται.

Από τις καταχωρίσεις στον ισολογισμό ανοίγματος μπορεί να υπολογισθεί μια τιμή για την καθαρή θέση (B.90). Η διαφορά μεταξύ της τιμής αυτής και της τιμής του B.90 στον ισολογισμό κλεισίματος πρέπει να είναι ίση με το υπόλοιπο όλων των κωδικών LX, το οποίο πρέπει επίσης να είναι ίσο με την τιμή του B.10.

LS	Ισολογισμός ανοίγματος
LX	Μεταβολές του ισολογισμού
LE	Ισολογισμός κλεισίματος

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (A)

Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (AN)

AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία κατά είδος περιουσιακού στοιχείου
AN.111	Κατοικίες
AN.112	Λοιπά κτίρια και κατασκευές
AN.1121	Κτίρια πλην κατοικιών
AN.1122	Λοιπές κατασκευές
AN.1123	Έγγχεις βελτιώσεις
AN.113	Μηχανήματα και εξοπλισμός
AN.1131	Εξοπλισμός μεταφορών
AN.1132	Εξοπλισμός ΤΠΕ
AN.1139	Λοιπά μηχανήματα και εξοπλισμός
AN.114	Οπλικά συστήματα
AN.115	Καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι
AN.1151	Ζωικοί πόροι που παρέχουν προϊόντα επανειλημμένως

AN.1152	Δέντρα, καλλιέργειες και φυτικοί πόροι που παρέχουν προϊόντα επανειλημμένως
(AN.116)	(Κόστος μεταβίβασης της κυριότητας μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων) ⁽¹⁾
AN.117	Προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας
AN.1171	Έρευνα και ανάπτυξη
AN.1172	Μεταλλευτικές έρευνες και αξιολογήσεις
AN.1173	Λογισμικό υπολογιστών και βάσεις δεδομένων
AN.11731	Λογισμικό υπολογιστών
AN.11732	Βάσεις δεδομένων
AN.1174	Ψυχαγωγικά, λογοτεχνικά ή καλλιτεχνικά πρωτότυπα
AN.1179	Άλλα προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας
AN.12	Αποθέματα κατά είδος αποθέματος
AN.121	Υλικά και προμήθειες
AN.122	εργασίες σε εξέλιξη
AN.1221	εργασίες σε εξέλιξη σε καλλιεργούμενα βιολογικά περιουσιακά στοιχεία
AN.1222	Λοιπές εργασίες σε εξέλιξη
AN.123	Έτοιμα προϊόντα
AN.124	Στρατιωτικά αποθέματα
AN.125	Αγαθά προς μεταπώληση
AN.13	Τιμαλφή
AN.131	Πολύτιμα μέταλλα και πολύτιμοι λίθοι
AN.132	Παλαιά αντικείμενα (αντίκες) και λοιπά αντικείμενα τέχνης
AN.133	Λοιπά τιμαλφή
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
AN.21	Φυσικοί πόροι
AN.211	Γη
AN. 2111	Γη που βρίσκεται κάτω από κτίρια και κατασκευές
AN. 2112	Καλλιεργούμενη γη
AN. 2113	Γη για ψυχαγωγική χρήση και συναφή επιφανειακά ύδατα
AN. 2119	Λοιπή γη και συναφή επιφανειακά ύδατα
AN.212	Ορυκτοί και ενεργειακοί πόροι
AN.213	Μη καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι
AN.214	Υδάτινοι πόροι
AN.215	Άλλοι φυσικοί πόροι
AN.2151	Ραδιοφάσμα

AN.2159	Λοιπά
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες
AN.221	Εμπορεύσιμες λειτουργικές μισθώσεις
AN.222	Άδειες χρήσης φυσικών πόρων
AN.223	Άδειες άσκησης ειδικών δραστηριοτήτων
AN.224	Αποκλειστικά δικαιώματα σε μελλοντικά αγαθά και υπηρεσίες
AN.23	Αγορές μείον πωλήσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης

(¹) Το κόστος μεταβίβασης της κυριότητας μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων (AN.116) αντιμετωπίζεται ως τμήμα του σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου, δηλαδή ως απόκτηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Ωστόσο, όταν αναλύονται τα επίπεδα αποθεμάτων, η αξία αυτού του κόστους μεταβίβασης της κυριότητας συμπεριλαμβάνεται στα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αφορά και, ως εκ τούτου, δεν αναφέρεται χωριστά ως τμήμα του AN.11. Σε περίπτωση μεταβίβασης γης, το κόστος μεταβίβασης της κυριότητας για το σύνολο της γης πρέπει να συμπεριλαμβάνεται με τις έγγιες βελτιώσεις (AN.1123). Το στοιχείο AN.116 συμπεριλαμβάνεται στον πλήρη κατάλογο, που παρουσιάζεται κατωτέρω, για λόγους παρουσίασης και μόνο.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (AF)

Υπάρχει μονοσήμαντη αντιστοιχία μεταξύ των κωδικών για τις συναλλαγές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (κωδικοί F) και των κωδικών για τα επίπεδα των αποθεμάτων ή τις θέσεις (κωδικοί AF) για τα ίδια περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις. Ωστόσο, στην πράξη, τα στοιχεία του ισολογισμού μπορεί να είναι λιγότερο λεπτομερή και να μην υπάρχουν πέραν της ανάλυσης πρώτου επιπέδου, που παρουσιάζεται κατωτέρω. Προαιρετικά, οι κωδικοί AF μπορούν να αναλυθούν περαιτέρω σύμφωνα με τον βαθμό λεπτομέρειας που παρέχεται για τους κωδικούς F, ως εξής:

AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα
AF.11	Νομισματικός χρυσός
AF.12	Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις
AF.21	Μετρητά
AF.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις
AF.221	Διατραπεζικές θέσεις
AF.229	Λοιπές μεταβιβάσιμες καταθέσεις
AF.29	Λοιπές καταθέσεις
AF.3	Χρεόγραφα
AF.31	Βραχυπρόθεσμα
AF.32	Μακροπρόθεσμα
AF.4	Δάνεια (¹)
AF.41	Βραχυπρόθεσμα
AF.42	Μακροπρόθεσμα
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
AF.51	Συμμετοχικοί τίτλοι
AF.511	Εισηγμένες μετοχές

AF.512	Μη εισηγμένες μετοχές
AF.519	Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι
AF.52	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
AF.521	Μετοχές/μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων
AF.522	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου, πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων
AF.61	Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών
AF.62	Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων
AF.63	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα
AF.64	Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων
AF.65	Δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών
AF.66	Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς
AF.71	Χρηματοοικονομικά παράγωγα
F.711	Δικαιώματα προαίρεσης (options)
F.712	Προθεσμιακά συμβόλαια (forwards)
AF.72	Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί
AF.81	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές
AF.89	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές

(¹) Υπομνηματικό στοιχείο: Ξένες άμεσες επενδύσεις (να προστεθεί ο κωδικός FDI).

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Η γενική σύμβαση είναι ότι ένας συμπληρωματικός κωδικός αρχίζει με το γράμμα X και συνδέεται με τον κωδικό ενός τυποποιημένου στοιχείου με την προσθήκη ενδείξεων στον κωδικό του εν λόγω στοιχείου.

Μη εξυπηρετούμενα δάνεια

Για τα αποθέματα και τις ροές μη εξυπηρετούμενων δανείων ισχύουν οι κατωτέρω κωδικοί. Δεδομένου ότι τα δάνεια έχουν τους κωδικούς AF.4 και F.4, οι συμπληρωματικοί κωδικοί αρχίζουν με τα XAF4 για τα αποθέματα και XF4 για τις ροές.

Οι κωδικοί για τα αποθέματα είναι:

XAF4_NNP	Δάνεια: ονομαστική αξία, μη εξυπηρετούμενα
XAF4_MNP	Δάνεια: αγοραία αξία, μη εξυπηρετούμενα

και για τις σχετικές ροές:

XF4_NNP	Δάνεια: ονομαστική αξία, μη εξυπηρετούμενα
XF4_MNP	Δάνεια: αγοραία αξία, μη εξυπηρετούμενα

Και στα δύο σύνολα κωδικών, η κάτω παύλα είναι το σημείο στο οποίο προστίθενται οι λεπτομερείς κωδικοί για τα δάνεια στις αντίστοιχες περιπτώσεις, π.χ. στον ισολογισμό:

XAF41NNP	Βραχυπρόθεσμα δάνεια: ονομαστική αξία, μη εξυπηρετούμενα
XAF42MNP	Μακροπρόθεσμα δάνεια: αγοραία αξία, μη εξυπηρετούμενα

Υπηρεσίες κεφαλαίου

Για τις υπηρεσίες κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι κωδικοί.

XCS	Υπηρεσίες κεφαλαίου
XCSC	Υπηρεσίες κεφαλαίου — Μετοχικές εταιρείες
P.51c1	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου στο ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα
XRC	Απόδοση κεφαλαίου — Μετοχικές εταιρείες
XOC	Λοιπό κόστος κεφαλαίου — Μετοχικές εταιρείες
XCSU	Υπηρεσίες κεφαλαίου — Επιχειρήσεις μη εταιρικής μορφής
P.51c2	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου στο ακαθάριστο μεικτό εισόδημα
XRU	Απόδοση κεφαλαίου — Επιχειρήσεις μη εταιρικής μορφής
XOU	Λοιπό κόστος κεφαλαίου — Επιχειρήσεις μη εταιρικής μορφής

Πίνακας για τις συντάξεις

Οι ακόλουθοι κωδικοί ισχύουν για τον συμπληρωματικό πίνακα που περιγράφεται στο κεφάλαιο για τις συντάξεις. Προτείνονται διαφορετικοί κωδικοί για τις στήλες και τις σειρές του πίνακα.

Στήλες

Στην περιγραφή των στηλών το γράμμα «W» σημαίνει «μη κρατικό» και οι αριθμοί που υπάρχουν σ' αυτούς τους κωδικούς αφορούν τους αντίστοιχους θεσμικούς τομείς.

α) Υποχρεώσεις που καταχωρίζονται στην κύρια σειρά λογαριασμών

Συστήματα στα οποία η ευθύνη για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή δεν ανήκει στη γενική κυβέρνηση

XPC1W	Συστήματα καθορισμένων εισφορών
XPB1W	Συστήματα καθορισμένων παροχών
XPCB1W	Σύνολο

Συστήματα στα οποία η ευθύνη για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή ανήκει στη γενική κυβέρνηση

XPCG	Συστήματα καθορισμένων εισφορών

Συστήματα καθορισμένων παροχών για τους μισθωτούς της γενικής κυβέρνησης

XPBG12	Στον τομέα των χρηματοοικονομικών εταιρειών
XPBG13	Στον τομέα της γενικής κυβέρνησης

β) Υποχρεώσεις που δεν καταχωρίζονται στην κύρια σειρά λογαριασμών

XPBOUT13	Στον τομέα της γενικής κυβέρνησης
XP1314	Συνταξιοδοτικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης
XPTOT	Σύνολο συνταξιοδοτικών συστημάτων
XPTOTNRH	Από την οποία: Νοικοκυριά μη μόνιμοι κάτοικοι

Σειρές

α) Ισολογισμός ανοίγματος

XAF63LS	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα

β) Συναλλαγές

XD61p	Ειδικές εισφορές για συνταξιοδοτικά συστήματα
XD6111	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών
XD6121	Τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών
XD6131	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών
XD6141	Συμπληρώματα κοινωνικών εισφορών νοικοκυριών
XD619	Άλλη (αναλογιστική) συσσώρευση συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων σε οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης
XD62p	Συνταξιοδοτικές παροχές
XD8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων
XD81	Μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω μεταβίβασης δικαιωμάτων
XD82	Μεταβολή δικαιωμάτων λόγω μεταβολών της δομής του συστήματος κατόπιν διαπραγματεύσεων

γ) Άλλες οικονομικές ροές

XK7	Επανεκτιμήσεις
XK5	Λοιπές μεταβολές του όγκου

δ) Ισολογισμός κλεισίματος

XAF63LE	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα

ε) Σχετικοί δείκτες

XP1	Παραγωγή
XAFN	Περιουσιακά στοιχεία συνταξιοδοτικών συστημάτων στο τέλος του έτους

Διαρκή καταναλωτικά αγαθά

Για την κωδικοποίηση των διαρκών καταναλωτικών αγαθών χρησιμοποιείται το γράμμα X ως πρόθεμα και προστίθενται το DHHCE (δαπάνες κατανάλωσης νοικοκυριών σε διαρκή καταναλωτικά αγαθά) συν ένα ψηφίο για τις υποομάδες και δύο ψηφία για τα στοιχεία. Παρέχονται επίσης οι αντίστοιχοι αριθμοί Coicop.

Coicop	Κωδικοί SNA	
	XDHHCE1	Έπιπλα και οικιακές συσκευές
05.1.1	XDHHCE11	Έπιπλα και οικιακά είδη
05.1.2	XDHHCE12	Τάπητες και άλλα καλύμματα δαπέδου
05.3.1	XDHHCE13	Μεγάλες οικιακές συσκευές, ηλεκτρικές ή μη
05.5.1	XDHHCE14	Μεγάλα εργαλεία και εξοπλισμός για το σπίτι και τον κήπο
	XDHHCE2	Προσωπικός εξοπλισμός μεταφορών
07.1.1	XDHHCE21	Αυτοκίνητα οχήματα
07.1.2	XDHHCE22	Μοτοσικλέτες
07.1.3	XDHHCE23	Ποδήλατα
07.1.4	XDHHCE24	Ζωήλατα οχήματα
	XDHHCE3	Αγαθά αναψυχής και ψυχαγωγίας
08.2.0	XDHHCE31	Τηλεφωνικός και τηλεομοιοτυπικός εξοπλισμός
09.1.1	XDHHCE32	Εξοπλισμός για τη λήψη, την εγγραφή και την αναπαραγωγή ήχου και εικόνων
09.1.2	XDHHCE33	Φωτογραφικός και κινηματογραφικός εξοπλισμός και οπτικά όργανα
09.1.3	XDHHCE34	Εξοπλισμός επεξεργασίας πληροφοριών
09.2.1	XDHHCE35	Μεγάλα διαρκή αγαθά αναψυχής ανοικτών χώρων
09.2.2	XDHHCE36	Μουσικά όργανα και μεγάλα διαρκή αγαθά αναψυχής κλειστών χώρων
	XDHHCE4	Άλλα διαρκή αγαθά
12.3.1	XDHHCE41	Κοσμήματα και ρολόγια κάθε είδους
06.1.3	XDHHCE42	Θεραπευτικές ιατρικές συσκευές και εξοπλισμός

Ξένες άμεσες επενδύσεις

Τα συμπληρωματικά στοιχεία για τις ξένες άμεσες επενδύσεις (FDI) μπορούν να κωδικοποιηθούν με το γράμμα X ως πρόθεμα συν τον κωδικό F ή AF συν το επίθημα FDI, π.χ.:

XF42FDI	για τις ξένες άμεσες επενδύσεις σε μακροπρόθεσμα δάνεια

Εξαρτώμενες θέσεις

Οι συμπληρωματικοί κωδικοί για τις εξαρτώμενες θέσεις κωδικοποιούνται με το γράμμα X ως πρόθεμα συν τον κωδικό AF συν το επίθημα CP, π.χ.:

XAF11CP	όταν η ενεχυρίαση νομισματικού χρυσού μπορεί να επηρεάσει τη δυνατότητα χρήσης του ως αποθεματικού περιουσιακού στοιχείου

Μετρητά και καταθέσεις

Τα συμπληρωματικά στοιχεία για την ταξινόμηση μετρητών και καταθέσεων σε εθνικό και σε ξένο νόμισμα κωδικοποιούνται με το γράμμα X ως πρόθεμα συν τον κωδικό F ή AF συν το επίθημα NC για τα μετρητά και τις καταθέσεις σε εθνικό νόμισμα ή το επίθημα FC με τον διεθνή νομισματικό κωδικό για τα μετρητά και τις καταθέσεις σε ξένο νόμισμα, π.χ.:

Για τις συναλλαγές

XF21NC	τοπικά χαρτονομίσματα και κέρματα
XF22FC	καταθέσεις σε ξένο νόμισμα

Για τα αποθέματα

XAF21NC	τοπικά χαρτονομίσματα και κέρματα
XAF22FC	καταθέσεις σε ξένο νόμισμα

Ταξινόμηση των χρεογράφων με βάση την ημερομηνία λήξης τους

Προτείνεται η ταξινόμηση των χρεογράφων με βάση την ημερομηνία λήξης τους. Αυτό μπορεί να γίνει με τη χρησιμοποίηση ενός προθέματος X συν τον κωδικό AF συν ένα επίθημα που θα δηλώνει την ημερομηνία λήξης, π.χ.:

XAF32Y20	για τα χρεόγραφα που λήγουν το 2020

Εισηγμένα και μη εισηγμένα χρεόγραφα

Τα συμπληρωματικά στοιχεία για τα χρεόγραφα κωδικοποιούνται με το γράμμα X ως πρόθεμα συν τον κωδικό F ή AF συν τον αριθμό 1 για τα εισηγμένα και τον αριθμό 2 για τα μη εισηγμένα, π.χ.:

Για τις συναλλαγές

XF321	για τις συναλλαγές επί εισηγμένων μακροπρόθεσμων χρεογράφων
XF322	για τις συναλλαγές επί μη εισηγμένων μακροπρόθεσμων χρεογράφων

Για τα αποθέματα

XAF321	για τα αποθέματα εισηγμένων μακροπρόθεσμων χρεογράφων
XAF322	για τα αποθέματα μη εισηγμένων μακροπρόθεσμων χρεογράφων

Μακροπρόθεσμα δάνεια που λήγουν σε διάστημα μικρότερο του ενός έτους και μακροπρόθεσμα δάνεια που εξασφαλίζονται με υποθήκη

Τα μακροπρόθεσμα δάνεια που λήγουν σε διάστημα μικρότερο του ενός έτους και τα μακροπρόθεσμα δάνεια που εξασφαλίζονται με υποθήκη κωδικοποιούνται με το γράμμα X ως πρόθεμα συν τον κωδικό F ή τον κωδικό AF συν το επίθημα L1, που δηλώνει τη λήξη σε διάστημα μικρότερο του ενός έτους, ή το επίθημα LM, που δηλώνει τα δάνεια που εξασφαλίζονται με υποθήκη, π.χ.:

Για τις συναλλαγές

XF42L1	για τα μακροπρόθεσμα δάνεια που λήγουν σε διάστημα μικρότερο του ενός έτους
XF42LM	για τα μακροπρόθεσμα δάνεια που εξασφαλίζονται με υποθήκη

Για τα αποθέματα

XAF42L1	για τα μακροπρόθεσμα δάνεια που λήγουν σε διάστημα μικρότερο του ενός έτους
XAF42LM	για τα μακροπρόθεσμα δάνεια που εξασφαλίζονται με υποθήκη

Μετοχές εισηγμένων και μη εισηγμένων εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου

Οι μετοχές εισηγμένων και μη εισηγμένων εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου κωδικοποιούνται με το γράμμα X ως πρόδεμα συν τον κωδικό F ή AF συν τον αριθμό 1 για τις εισηγμένες και τον αριθμό 2 για τις μη εισηγμένες, π.χ.:

Για τις συναλλαγές

XF5221	για τις συναλλαγές επί μετοχών εισηγμένων εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου, πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων
XF5222	για τις συναλλαγές επί μετοχών μη εισηγμένων εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου, πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων

Για τα αποθέματα

XAF5221	για τα αποθέματα μετοχών εισηγμένων εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου, πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων
XAF5222	για τα αποθέματα μετοχών μη εισηγμένων εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου, πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων

Καθυστερούμενοι τόκοι και καθυστερούμενες αποπληρωμές

Οι καθυστερούμενοι τόκοι και οι καθυστερούμενες αποπληρωμές κωδικοποιούνται με το γράμμα X ως πρόδεμα συν τον κωδικό AF συν το επίθημα IA για τους καθυστερούμενους τόκους και το επίθημα PA για τις καθυστερούμενες αποπληρωμές, π.χ.:

XAF42IA	για τους καθυστερούμενους τόκους μακροπρόθεσμων δανείων και
XAF42PA	για τις καθυστερούμενες αποπληρωμές μακροπρόθεσμων δανείων

Προσωπικά και συνολικά εμβάσματα

Τα προσωπικά εμβάσματα και τα συνολικά εμβάσματα μεταξύ νοικοκυριών μόνιμων κατοίκων και νοικοκυριών μη μόνιμων κατοίκων κωδικοποιούνται με το γράμμα X ως πρόδεμα συν τον κωδικό τρέχουσας μεταβίβασης συν το επίθημα PR για τα προσωπικά εμβάσματα και το επίθημα TR για τα συνολικά εμβάσματα, ως εξής:

XD5452PR	για τα προσωπικά εμβάσματα μεταξύ νοικοκυριών μόνιμων κατοίκων και νοικοκυριών μη μόνιμων κατοίκων
XD5452TR	για τα συνολικά εμβάσματα μεταξύ νοικοκυριών μόνιμων κατοίκων και νοικοκυριών μη μόνιμων κατοίκων

ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΚΛΑΔΩΝ (A) ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (P)

Οι ταξινομήσεις των δραστηριοτήτων και των προϊόντων που πρέπει να χρησιμοποιούνται είναι η NACE αναθ. 2 και η CPA 2008. Οι αντίστοιχες ομαδοποιήσεις για το πρόγραμμα διαβίβασης στοιχείων ΕΣΛ είναι οι εξής: A*3, A*10, A*21, A*38 και A*64 για τις οικονομικές δραστηριότητες και P*3, P*10, P*21, P*38 και P*64 για τα προϊόντα. Τα επίπεδα A*88 (NACE αναθ. 2) και P*88 (CPA), αν και δεν χρησιμοποιούνται στο πρόγραμμα διαβίβασης στοιχείων ΕΣΛ, παρουσιάζονται επίσης στο παρόν κεφάλαιο.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι νέες ομαδοποιήσεις.

A*3

Αύξων αριθ.	Τομείς της NACE αναθ. 2	Περιγραφή
1	A	Γεωργία, δασοκομία και αλιεία
2	B, Γ, Δ, E και ΣΤ	Ορυχεία και λατομεία· μεταποίηση· παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού· παροχή νερού· επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης· κατασκευές
3	Z, H, Θ, I, K, Λ, M, N, Ξ, O, Π, P, Σ, T και Y	Υπηρεσίες

A*10

Αύξων αριθ.	Τομείς της NACE αναθ. 2	Περιγραφή
1	A	Γεωργία, δασοκομία και αλιεία
2	B, Γ, Δ και Ε	Ορυχεία και λατομεία· μεταποίηση· παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού· παροχή νερού· επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης
2α	Γ	Εκ των οποίων: Μεταποίηση
3	ΣΤ	Κατασκευές
4	Z, Η και Θ	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο· επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών· μεταφορά και αποθήκευση· δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης
5	I	Ενημέρωση και επικοινωνία
6	K	Χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες
7	Λ	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας
8	M και N	Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες· διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες
9	Ξ, Ο και Π	Δημόσια διοίκηση και άμυνα· υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση· εκπαίδευση· δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα
10	P, Σ, Τ και Υ	Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία· άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών· δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών· μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών, που αφορούν την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ιδία χρήση· δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων

A*21

Αύξων αριθ.	Τομέας της NACE αναθ. 2	Κλάδος της NACE αναθ. 2	Περιγραφή
1	A	01-03	Γεωργία, δασοκομία και αλιεία
2	B	05-09	Ορυχεία και λατομεία
3	Γ	10-33	Μεταποίηση
4	Δ	35	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού
5	E	36-39	Παροχή νερού· επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης
6	ΣΤ	41-43	Κατασκευές
7	Z	45-47	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο· επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών
8	H	49-53	Μεταφορά και αποθήκευση
9	Θ	55-56	Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης
10	I	58-63	Ενημέρωση και επικοινωνία
11	K	64-66	Χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες
12	Λ	68	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας
13	M	69-75	Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες
14	N	77-82	Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες
15	Ξ	84	Δημόσια διοίκηση και άμυνα· υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση

Αύξων αριθ.	Τομέας της NACE αναθ. 2	Κλάδος της NACE αναθ. 2	Περιγραφή
16	O	85	Εκπαίδευση
17	Π	86-88	Δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα
18	P	90-93	Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία
19	Σ	94-96	Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών
20	T	97-98	Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών· μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών, που αφορούν την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ιδία χρήση
21	Y	99	Δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων

A*38

Αύξων αριθ.	Κλάδοι της NACE αναθ. 2	Περιγραφή
1	01-03	Γεωργία, δασοκομία και αλιεία
2	05-09	Ορυχεία και λατομεία
3	10-12	Παραγωγή τροφίμων, ποτών και προϊόντων καπνού
4	13-15	Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, ειδών ένδυσης και δερμάτινων προϊόντων
5	16-18	Κατασκευή προϊόντων ξύλου και χαρτιού, και εκτύπωση
6	19	Παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου
7	20	Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων
8	21	Παραγωγή βασικών φαρμακευτικών προϊόντων και φαρμακευτικών σκευασμάτων
9	22-23	Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες και παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων
10	24-25	Παραγωγή βασικών μετάλλων και μεταποιημένων μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού
11	26	Κατασκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών, ηλεκτρονικών και οπτικών προϊόντων
12	27	Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού
13	28	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού π.δ.κ.α.
14	29-30	Κατασκευή εξοπλισμού μεταφορών
15	31-33	Κατασκευή επίπλων· άλλες μεταποιητικές δραστηριότητες· επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού
16	35	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού
17	36-39	Παροχή νερού· επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης
18	41-43	Κατασκευές
19	45-47	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο· επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών
20	49-53	Μεταφορά και αποθήκευση
21	55-56	Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης
22	58-60	Εκδοτικές, οπτικοακουστικές και ραδιοτηλεοπτικές δραστηριότητες
23	61	Τηλεπικοινωνίες

Αύξων αριθ.	Κλάδοι της NACE αναθ. 2	Περιγραφή
24	62-63	Δραστηριότητες προγραμματισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών, παροχής συμβουλών και συναφείς δραστηριότητες· δραστηριότητες υπηρεσιών πληροφορίας
25	64-66	Χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες
26	68	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας
26α		Εκ των οποίων: Τεκμαρτά μισθώματα λόγω ιδιοκατοίκησης
27	69-71	Νομικές και λογιστικές δραστηριότητες· δραστηριότητες κεντρικών γραφείων· δραστηριότητες παροχής συμβουλών διαχείρισης· αρχιτεκτονικές δραστηριότητες και δραστηριότητες μηχανικών· τεχνικές δοκιμές και αναλύσεις
28	72	Επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη
29	73-75	Διαφήμιση και έρευνα αγοράς· άλλες επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες· κτηνιατρικές δραστηριότητες
30	77-82	Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες
31	84	Δημόσια διοίκηση και άμυνα· υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση
32	85	Εκπαίδευση
33	86	Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας
34	87-88	Δραστηριότητες κοινωνικής μέριμνας
35	90-93	Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία
36	94-96	Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών
37	97-98	Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών οικιακού προσωπικού και μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες ιδιωτικών νοικοκυριών, που αφορούν την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση
38	99	Δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων

A*64

Αύξων αριθ.	Κλάδοι της NACE αναθ. 2	Περιγραφή
1	01	Φυτική και ζωική παραγωγή, θήρα και συναφείς δραστηριότητες
2	02	Δασοκομία και υλοτομία
3	03	Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια
4	05-09	Ορυχεία και λατομεία
5	10-12	Παραγωγή τροφίμων, ποτών και προϊόντων καπνού
6	13-15	Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, ειδών ένδυσης και δερμάτινων προϊόντων
7	16	Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από έπιπλα· κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής
8	17	Χαρτοποιία και παραγωγή χάρτινων προϊόντων
9	18	Εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων
10	19	Παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου
11	20	Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων
12	21	Παραγωγή βασικών φαρμακευτικών προϊόντων και φαρμακευτικών σκευασμάτων
13	22	Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες

Αύξων αριθ.	Κλάδοι της NACE αναθ. 2	Περιγραφή
14	23	Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων
15	24	Παραγωγή βασικών μετάλλων
16	25	Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού
17	26	Κατασκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών, ηλεκτρονικών και οπτικών προϊόντων
18	27	Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού
19	28	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού π.δ.κ.α.
20	29	Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων, ρυμουλκούμενων και ημιρυμουλκούμενων οχημάτων
21	30	Κατασκευή λοιπού εξοπλισμού μεταφορών
22	31-32	Κατασκευή επίπλων· άλλες μεταποιητικές δραστηριότητες
23	33	Επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού
24	35	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού
25	36	Συλλογή, επεξεργασία και παροχή νερού
26	37-39	Επεξεργασία λυμάτων· συλλογή, επεξεργασία και διάθεση αποβλήτων· ανάκτηση υλικών· δραστηριότητες εξυγίανσης και άλλες υπηρεσίες για τη διαχείριση αποβλήτων
27	41-43	Κατασκευές
28	45	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο και επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών
29	46	Χονδρικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών
30	47	Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών
31	49	Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών
32	50	Πλωτές μεταφορές
33	51	Αεροπορικές μεταφορές
34	52	Αποθήκευση και υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες
35	53	Ταχυδρομικές και ταχυμεταφορικές δραστηριότητες
36	55-56	Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος· δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης
37	58	Εκδοτικές δραστηριότητες
38	59-60	Παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο και τηλεοπτικών προγραμμάτων, ηχογραφήσεις και μουσικές εκδόσεις· δραστηριότητες προγραμματισμού και ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών
39	61	Τηλεπικοινωνίες
40	62-63	Δραστηριότητες προγραμματισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών, παροχής συμβουλών και συναφείς δραστηριότητες· δραστηριότητες υπηρεσιών πληροφορίας
41	64	Δραστηριότητες παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, με εξαίρεση τις ασφαλιστικές δραστηριότητες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία
42	65	Ασφαλιστικά, αντασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ταμεία, εκτός από την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση
43	66	Δραστηριότητες συναφείς προς τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και τις ασφαλιστικές δραστηριότητες
44	68	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας
44a		Εκ των οποίων: Τεκμαρτά μισθώματα λόγω ιδιοκατοίκησης
45	69-70	Νομικές και λογιστικές δραστηριότητες· δραστηριότητες κεντρικών γραφείων· δραστηριότητες παροχής συμβουλών διαχείρισης

Αύξων αριθ.	Κλάδοι της NACE αναθ. 2	Περιγραφή
46	71	Αρχιτεκτονικές δραστηριότητες και δραστηριότητες μηχανικών· τεχνικές δοκιμές και αναλύσεις
47	72	Επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη
48	73	Διαφήμιση και έρευνα αγοράς
49	74-75	Άλλες επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες· κτηνιατρικές δραστηριότητες
50	77	Δραστηριότητες ενοικίασης και εκμίσθωσης
51	78	Δραστηριότητες απασχόλησης
52	79	Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων, γραφείων οργανωμένων ταξιδιών και υπηρεσιών κρατήσεων και συναφείς δραστηριότητες
53	80-82	Δραστηριότητες παροχής προστασίας και ερευνών· δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών σε κτίρια και εξωτερικούς χώρους· διοικητικές δραστηριότητες γραφείου, γραμματειακή υποστήριξη και άλλες δραστηριότητες παροχής υποστήριξης προς τις επιχειρήσεις
54	84	Δημόσια διοίκηση και άμυνα· υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση
55	85	Εκπαίδευση
56	86	Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας
57	87-88	Δραστηριότητες κοινωνικής μέριμνας
58	90-92	Δημιουργικές δραστηριότητες, τέχνες και διασκέδαση· δραστηριότητες βιβλιοθηκών, αρχειοφυλακείων, μουσείων και λοιπές πολιτιστικές δραστηριότητες· τυχερά παιχνίδια και στοιχήματα
59	93	Αθλητικές δραστηριότητες και δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας
60	94	Δραστηριότητες οργανώσεων
61	95	Επισκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και ειδών ατομικής ή οικιακής χρήσης
62	96	Άλλες δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών
63	97-98	Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών οικιακού προσωπικού και μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες ιδιωτικών νοικοκυριών, που αφορούν την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ιδία χρήση
64	99	Δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων

A*88

Αύξων αριθ.	Κλάδοι της NACE αναθ. 2	Περιγραφή
1	01	Φυτική και ζωική παραγωγή, θήρα και συναφείς δραστηριότητες
2	02	Δασοκομία και υλοτομία
3	03	Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια
4	05	Εξόρυξη άνθρακα και λιγνίτη
5	06	Άντληση αργού πετρελαίου και φυσικού αερίου
6	07	Εξόρυξη μεταλλούχων μεταλλευμάτων
7	08	Λοιπά ορυχεία και λατομεία
8	09	Υποστηρικτικές δραστηριότητες εξόρυξης
9	10	Βιομηχανία τροφίμων
10	11	Ποτοποιία

Αύξων αριθ.	Κλάδοι της NACE αναθ. 2	Περιγραφή
11	12	Παραγωγή προϊόντων καπνού
12	13	Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών
13	14	Κατασκευή ειδών ένδυσης
14	15	Βιομηχανία δέρματος και δερμάτινων ειδών
15	16	Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από έπιπλα· κατασκευή ειδών καθαριότητας και σπαρτοπλεκτικής
16	17	Χαρτοποιία και παραγωγή χάρτινων προϊόντων
17	18	Εκτυώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων
18	19	Παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου
19	20	Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων
20	21	Παραγωγή βασικών φαρμακευτικών προϊόντων και φαρμακευτικών σκευασμάτων
21	22	Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες
22	23	Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων
23	24	Παραγωγή βασικών μετάλλων
24	25	Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού
25	26	Κατασκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών, ηλεκτρονικών και οπτικών προϊόντων
26	27	Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού
27	28	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού π.δ.κ.α.
28	29	Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων, ρυμουλκούμενων και ημρυμουλκούμενων οχημάτων
29	30	Κατασκευή λοιπού εξοπλισμού μεταφορών
30	31	Κατασκευή επίπλων
31	32	Άλλες μεταποιητικές δραστηριότητες
32	33	Επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού
33	35	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού
34	36	Συλλογή, επεξεργασία και παροχή νερού
35	37	Επεξεργασία λυμάτων
36	38	Συλλογή, επεξεργασία και διάθεση αποβλήτων· ανάκτηση υλικών
37	39	Δραστηριότητες εξυγίανσης και άλλες υπηρεσίες για τη διαχείριση αποβλήτων
38	41	Κατασκευές κτιρίων
39	42	Έργα πολιτικού μηχανικού
40	43	Εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες
41	45	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο και επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών
42	46	Χονδρικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών
43	47	Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών

Αύξων αριθ.	Κλάδοι της NACE αναθ. 2	Περιγραφή
44	49	Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών
45	50	Πλωτές μεταφορές
46	51	Αεροπορικές μεταφορές
47	52	Αποθήκευση και υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες
48	53	Ταχυδρομικές και ταχυμεταφορικές δραστηριότητες
49	55	Καταλύματα
50	56	Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης
51	58	Εκδοτικές δραστηριότητες
52	59	Παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο και τηλεοπτικών προγραμμάτων, ηχογραφήσεις και μουσικές εκδόσεις
53	60	Δραστηριότητες προγραμματισμού και ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών
54	61	Τηλεπικοινωνίες
55	62	Δραστηριότητες προγραμματισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών, παροχής συμβουλών και συναφείς δραστηριότητες
56	63	Δραστηριότητες υπηρεσιών πληροφορίας
57	64	Δραστηριότητες παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, με εξαίρεση τις ασφαλιστικές δραστηριότητες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία
58	65	Ασφαλιστικά, αντασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ταμεία, εκτός από την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση
59	66	Δραστηριότητες συναφείς προς τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και τις ασφαλιστικές δραστηριότητες
60	68	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας
60α		Εκ των οποίων: Τεκμαρτά μισθώματα λόγω ιδιοκατοίκησης
61	69	Νομικές και λογιστικές δραστηριότητες
62	70	Δραστηριότητες κεντρικών γραφείων· δραστηριότητες παροχής συμβουλών διαχείρισης
63	71	Αρχιτεκτονικές δραστηριότητες και δραστηριότητες μηχανικών· τεχνικές δοκιμές και αναλύσεις
64	72	Επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη
65	73	Διαφήμιση και έρευνα αγοράς
66	74	Άλλες επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες
67	75	Κτηνιατρικές δραστηριότητες
68	77	Δραστηριότητες ενοικίασης και εκμίσθωσης
69	78	Δραστηριότητες απασχόλησης
70	79	Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων, γραφείων οργανωμένων ταξιδιών και υπηρεσιών κρατήσεων και συναφείς δραστηριότητες
71	80	Δραστηριότητες παροχής προστασίας και ερευνών
72	81	Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών σε κτίρια και εξωτερικούς χώρους
73	82	Διοικητικές δραστηριότητες γραφείου, γραμματειακή υποστήριξη και άλλες δραστηριότητες παροχής υποστήριξης προς τις επιχειρήσεις
74	84	Δημόσια διοίκηση και άμυνα· υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση
75	85	Εκπαίδευση
76	86	Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας

Αύξων αριθ.	Κλάδοι της NACE αναθ. 2	Περιγραφή
77	87	Δραστηριότητες βοήθειας κατ' οίκον
78	88	Δραστηριότητες κοινωνικής μέριμνας χωρίς παροχή καταλύματος
79	90	Δημιουργικές δραστηριότητες, τέχνες και διασκέδαση
80	91	Δραστηριότητες βιβλιοθηκών, αρχειοφυλακείων, μουσείων και λοιπές πολιτιστικές δραστηριότητες
81	92	Τυχερά παιχνίδια και στοιχήματα
82	93	Αθλητικές δραστηριότητες και δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας
83	94	Δραστηριότητες οργανώσεων
84	95	Επισκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και ειδών ατομικής ή οικιακής χρήσης
85	96	Άλλες δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών
86	97	Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών οικιακού προσωπικού
87	98	Μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες ιδιωτικών νοικοκυριών, που αφορούν την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση
88	99	Δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων

P*3

Αύξων αριθ.	Τομείς CPA 2008	Περιγραφή
1	A	Προϊόντα γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας
2	B, Γ, Δ, E και ΣΤ	Ορυχεία και λατομεία· προϊόντα μεταποίησης· ηλεκτρικό ρεύμα, αέριο, νερό και διαχείριση αποβλήτων· κατασκευές και κατασκευαστικές εργασίες
3	Z, H, Θ, I, K, Λ, M, N, Ξ, O, Π, P, Σ, T και Y	Υπηρεσίες

P*10

Αύξων αριθ.	Τομείς CPA 2008	Περιγραφή
1	A	Προϊόντα γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας
2	B, Γ, Δ και E	Ορυχεία και λατομεία· προϊόντα μεταποίησης· ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο, νερό και διαχείριση αποβλήτων
2α	Γ	Εκ των οποίων: Προϊόντα μεταποίησης
3	ΣΤ	Κατασκευές και κατασκευαστικές εργασίες
4	Z, H και Θ	Υπηρεσίες χονδρικού και λιανικού εμπορίου· υπηρεσίες επισκευής μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών· υπηρεσίες μεταφοράς και αποθήκευσης· υπηρεσίες παροχής καταλύματος και υπηρεσίες εστίασης
5	I	Υπηρεσίες πληροφόρησης και επικοινωνίας
6	K	Χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες
7	Λ	Υπηρεσίες διαχείρισης ακίνητης περιουσίας
8	M και N	Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές υπηρεσίες· διοικητικές υπηρεσίες και υπηρεσίες υποστήριξης
9	Ξ, O και Π	Υπηρεσίες δημόσιας διοίκησης και άμυνας· υπηρεσίες υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης· εκπαίδευση· υπηρεσίες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα
10	P, Σ, T και Y	Υπηρεσίες σχετικές με τις τέχνες, τη διασκέδαση και την ψυχαγωγία, υπηρεσίες επισκευής ειδών οικιακής χρήσης και άλλες υπηρεσίες

P*21

Αύξων αριθ.	CPA τομέας 2008	CPA διαίρεση 2008	Περιγραφή
1	A	01-03	Προϊόντα γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας
2	B	05-09	Ορυχεία και λατομεία
3	Γ	10-33	Προϊόντα μεταποίησης
4	Δ	35	Ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο, ατμός και κλιματισμός
5	E	36-39	Παροχή νερού· υπηρεσίες επεξεργασίας λυμάτων, διαχείρισης αποβλήτων και εξυγίανσης
6	ΣΤ	41-43	Κατασκευές και κατασκευαστικές εργασίες
7	Z	45-47	Υπηρεσίες χονδρικού και λιανικού εμπορίου· υπηρεσίες επισκευής μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών
8	H	49-53	Υπηρεσίες μεταφοράς και αποθήκευσης
9	Θ	55-56	Υπηρεσίες διαμονής και υπηρεσίες εστίασης
10	I	58-63	Υπηρεσίες πληροφόρησης και επικοινωνίας
11	K	64-66	Χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες
12	Λ	68	Υπηρεσίες διαχείρισης ακίνητης περιουσίας
13	M	69-75	Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές υπηρεσίες
14	N	77-82	Διοικητικές υπηρεσίες και υπηρεσίες υποστήριξης
15	Ξ	84	Υπηρεσίες δημόσιας διοίκησης και άμυνας· υπηρεσίες υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης
16	O	85	Υπηρεσίες εκπαίδευσης
17	Π	86-88	Υπηρεσίες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα
18	P	90-93	Υπηρεσίες σχετικές με τις τέχνες, τη διασκέδαση και την ψυχαγωγία
19	Σ	94-96	Άλλες υπηρεσίες
20	T	97-98	Υπηρεσίες νοικοκυριών ως εργοδοτών· μη διαφοροποιημένα αγαθά και υπηρεσίες που παράγονται από νοικοκυριά για ίδια χρήση
21	Υ	99	Υπηρεσίες παρεχόμενες από ετερόδικους οργανισμούς και φορείς

P*38

Αύξων αριθ.	Διαίρεσεις της CPA 2008	Περιγραφή
1	01-03	Προϊόντα γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας
2	05-09	Ορυχεία και λατομεία
3	10-12	Είδη διατροφής, ποτά και προϊόντα καπνού
4	13-15	Προϊόντα κλωστοϋφαντουργίας, είδη ένδυσης και δερμάτινα προϊόντα
5	16-18	Προϊόντα ξύλου και χαρτιού και υπηρεσίες εκτύπωσης
6	19	Προϊόντα οπτάνθρακα και προϊόντα διύλισης πετρελαίου
7	20	Χημικές ουσίες και προϊόντα

Αύξων αριθ.	Διαθέσεις της CPA 2008	Περιγραφή
8	21	Βασικά φαρμακευτικά προϊόντα και φαρμακευτικά σκευάσματα
9	22-23	Προϊόντα από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες και άλλα μη μεταλλικά ορυκτά προϊόντα
10	24-25	Βασικά μέταλλα και κατασκευασμένα μεταλλικά προϊόντα, εκτός μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού
11	26	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές, ηλεκτρονικά και οπτικά προϊόντα
12	27	Ηλεκτρολογικός εξοπλισμός
13	28	Μηχανήματα και είδη εξοπλισμού π.δ.κ.α.
14	29-30	Εξοπλισμός μεταφορών
15	31-33	Έπιπλα, άλλα προϊόντα μεταποίησης· υπηρεσίες επισκευής και εγκατάστασης μηχανημάτων και εξοπλισμού
16	35	Ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο, ατμός και κλιματισμός
17	36-39	Παροχή νερού· υπηρεσίες επεξεργασίας λυμάτων, διαχείρισης αποβλήτων και εξυγίανσης
18	41-43	Κατασκευές και κατασκευαστικές εργασίες
19	45-47	Υπηρεσίες χονδρικού και λιανικού εμπορίου· υπηρεσίες επισκευής μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών
20	49-53	Υπηρεσίες μεταφοράς και αποθήκευσης
21	55-56	Υπηρεσίες διαμονής και υπηρεσίες εστίασης
22	58-60	Εκδοτικές, οπτικοακουστικές και ραδιοτηλεοπτικές υπηρεσίες
23	61	Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών
24	62-63	Υπηρεσίες προγραμματισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών, παροχής συμβουλών πληροφορικής και συναφείς υπηρεσίες· υπηρεσίες πληροφορίας
25	64-66	Χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες
26	68	Υπηρεσίες διαχείρισης ακίνητης περιουσίας
26α		Εκ των οποίων: Τεκμαρτά μισθώματα λόγω ιδιοκατοίκησης
27	69-71	Νομικές και λογιστικές υπηρεσίες· υπηρεσίες κεντρικών γραφείων (εδρών) εταιρειών· υπηρεσίες παροχής συμβουλών διαχείρισης· υπηρεσίες αρχιτεκτόνων και μηχανικών· υπηρεσίες τεχνικών δοκιμών και αναλύσεων
28	72	Υπηρεσίες επιστημονικής έρευνας και ανάπτυξης
29	73-75	Υπηρεσίες διαφήμισης και έρευνας αγοράς· άλλες επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές υπηρεσίες· κτηνιατρικές υπηρεσίες
30	77-82	Διοικητικές υπηρεσίες και υπηρεσίες υποστήριξης
31	84	Υπηρεσίες δημόσιας διοίκησης και άμυνας· υπηρεσίες υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης
32	85	Υπηρεσίες εκπαίδευσης
33	86	Υπηρεσίες ανθρώπινης υγείας
34	87-88	Υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας
35	90-93	Υπηρεσίες σχετικές με τις τέχνες, τη διασκέδαση και την ψυχαγωγία
36	94-96	Άλλες υπηρεσίες
37	97-98	Υπηρεσίες νοικοκυριών ως εργοδοτών· μη διαφοροποιημένα αγαθά και υπηρεσίες που παράγονται από νοικοκυριά για ιδία χρήση
38	99	Υπηρεσίες παρεχόμενες από ετερόδικους οργανισμούς και φορείς

P*64

Αύξων αριθ.	Διαιρέσεις της CPA 2008	Περιγραφή
1	01	Προϊόντα γεωργίας, θήρας και συναφείς υπηρεσίες
2	02	Προϊόντα δασοκομίας και υλοτομίας και συναφείς υπηρεσίες
3	03	Ψάρια και άλλα αλιευτικά προϊόντα· προϊόντα υδατοκαλλιέργειας· υποστηρικτικές προς την αλιεία υπηρεσίες
4	05-09	Ορυχεία και λατομεία
5	10-12	Είδη διατροφής· ποτά· προϊόντα καπνού
6	13-15	Προϊόντα κλωστοϋφαντουργίας· είδη ένδυσης· δέρμα και συναφή προϊόντα
7	16	Ξυλεία και προϊόντα από ξύλο και φελλό (εκτός από έπιπλα)· είδη καλαθοποιίας και σπαρτο-πλεκτικής
8	17	Χαρτί και προϊόντα από χαρτί
9	18	Υπηρεσίες εκτύπωσης και εγγραφής προεγγεγραμμένων μέσων
10	19	Προϊόντα οπτάνθρακα και προϊόντα διύλισης πετρελαίου
11	20	Χημικές ουσίες και προϊόντα
12	21	Βασικά φαρμακευτικά προϊόντα και φαρμακευτικά σκευάσματα
13	22	Προϊόντα από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες
14	23	Άλλα μη μεταλλικά ορυκτά προϊόντα
15	24	Βασικά μέταλλα
16	25	Κατασκευασμένα μεταλλικά προϊόντα εκτός μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού
17	26	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές, ηλεκτρονικά και οπτικά προϊόντα
18	27	Ηλεκτρολογικός εξοπλισμός
19	28	Μηχανήματα και είδη εξοπλισμού π.δ.κ.α.
20	29	Μηχανοκίνητα οχήματα, ρυμουλκούμενα και ημιρυμουλκούμενα
21	30	Άλλος εξοπλισμός μεταφορών
22	31-32	Έπιπλα, άλλα προϊόντα μεταποίησης
23	33	Υπηρεσίες επισκευής και εγκατάστασης μηχανημάτων και εξοπλισμού
24	35	Ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο, ατμός και κλιματισμός
25	36	Φυσικό νερό· υπηρεσίες επεξεργασίας και παροχής νερού
26	37-39	Υπηρεσίες επεξεργασίας λυμάτων· λυματολάσπη· υπηρεσίες συλλογής, επεξεργασίας και διάθεσης αποβλήτων· ανάκτηση υλικών· υπηρεσίες εξυγίανσης και άλλες υπηρεσίες διαχείρισης αποβλήτων
27	41-43	Κατασκευές και κατασκευαστικές εργασίες
28	45	Υπηρεσίες χονδρικού και λιανικού εμπορίου και υπηρεσίες επισκευής μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών
29	46	Υπηρεσίες χονδρικού εμπορίου, εκτός χονδρικού εμπορίου μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών
30	47	Υπηρεσίες λιανικού εμπορίου, εκτός από το λιανικό εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών
31	49	Υπηρεσίες χερσαίων μεταφορών και υπηρεσίες μεταφορών μέσω αγωγών

Αύξων αριθ.	Διαθέσεις της CPA 2008	Περιγραφή
32	50	Υπηρεσίες πλωτών μεταφορών
33	51	Υπηρεσίες αεροπορικών μεταφορών
34	52	Υπηρεσίες αποθήκευσης και υποστηρικτικές προς τη μεταφορά υπηρεσίες
35	53	Ταχυδρομικές και ταχυμεταφορικές υπηρεσίες
36	55-56	Υπηρεσίες διαμονής και υπηρεσίες εστίασης
37	58	Εκδοτικές υπηρεσίες
38	59-60	Υπηρεσίες παραγωγής κινηματογραφικών ταινιών, ταινιών βίντεο και τηλεοπτικού προγράμματος, ηχογραφήσεις και μουσικές εκδόσεις· υπηρεσίες προγραμματισμού και ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών
39	61	Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών
40	62-63	Υπηρεσίες προγραμματισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών, παροχής συμβουλών και συναφείς υπηρεσίες· υπηρεσίες πληροφορίας
41	64	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες εκτός από τις ασφαλιστικές υπηρεσίες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία
42	65	Ασφαλιστικά, αντασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ταμεία, εκτός από την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση
43	66	Υπηρεσίες συναφείς προς τις χρηματοοικονομικές και τις ασφαλιστικές υπηρεσίες
44	68	Υπηρεσίες διαχείρισης ακίνητης περιουσίας
44a		Εκ των οποίων: Τεκμαρτά μισθώματα λόγω ιδιοκατοίκησης
45	69-70	Νομικές και λογιστικές υπηρεσίες· υπηρεσίες κεντρικών γραφείων (εδρών) εταιρειών· υπηρεσίες παροχής συμβουλών διαχείρισης
46	71	Υπηρεσίες αρχιτεκτόνων και μηχανικών· υπηρεσίες τεχνικών δοκιμών και αναλύσεων
47	72	Υπηρεσίες επιστημονικής έρευνας και ανάπτυξης
48	73	Υπηρεσίες διαφήμισης και έρευνας αγοράς
49	74-75	Άλλες επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές υπηρεσίες· κτηνιατρικές υπηρεσίες
50	77	Υπηρεσίες ενοίκιασης και χρηματοδοτικής μίσθωσης
51	78	Υπηρεσίες απασχόλησης
52	79	Υπηρεσίες ταξιδιωτικών πρακτορείων, γραφείων οργανωμένων ταξιδιών και άλλες υπηρεσίες κράτησης και συναφείς υπηρεσίες
53	80-82	Υπηρεσίες παροχής προστασίας και ερευνών· υπηρεσίες σε κτίρια και εξωτερικούς χώρους· υπηρεσίες διοίκησης γραφείου, γραμματειακής υποστήριξης και άλλες υπηρεσίες παροχής υποστήριξης προς τις επιχειρήσεις
54	84	Υπηρεσίες δημόσιας διοίκησης και άμυνας· υπηρεσίες υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης
55	85	Υπηρεσίες εκπαίδευσης
56	86	Υπηρεσίες ανθρώπινης υγείας
57	87-88	Υπηρεσίες φροντίδας κατ' οίκον· υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας χωρίς παροχή καταλύματος
58	90-92	Υπηρεσίες δημιουργικής δραστηριότητας, τεχνών και ψυχαγωγίας· υπηρεσίες βιβλιοθηκών, αρχαιοφυλακείων, μουσείων και άλλες πολιτιστικές υπηρεσίες· υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών και στοιχημάτων
59	93	Αθλητικές υπηρεσίες και υπηρεσίες διασκέδασης και ψυχαγωγίας
60	94	Υπηρεσίες παρεχόμενες από οργανώσεις
61	95	Υπηρεσίες επισκευής ηλεκτρονικών υπολογιστών και ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης
62	96	Άλλες προσωπικές υπηρεσίες

Αύξων αριθ.	Διαθέσεις της CPA 2008	Περιγραφή
63	97-98	Υπηρεσίες νοικοκυριών ως εργοδοτών οικιακού προσωπικού και μη διαφοροποιημένα αγαθά και υπηρεσίες που παράγονται από ιδιωτικά νοικοκυριά για ιδία χρήση
64	99	Υπηρεσίες παρεχόμενες από ετερόδικους οργανισμούς και φορείς

P*88

Αύξων αριθ.	Διαθέσεις της CPA 2008	Περιγραφή
1	01	Προϊόντα γεωργίας, θήρας και συναφείς υπηρεσίες
2	02	Προϊόντα δασοκομίας και υλοτομίας και συναφείς υπηρεσίες
3	03	Ψάρια και άλλα αλιευτικά προϊόντα· προϊόντα υδατοκαλλιέργειας· υποστηρικτικές προς την αλιεία υπηρεσίες
4	05	Άνθρακας και λιγνίτης
5	06	Αργό πετρέλαιο και φυσικό αέριο
6	07	Μεταλλεύματα
7	08	Άλλα προϊόντα ορυχείων και λατομείων
8	09	Υποστηρικτικές υπηρεσίες για εξορυκτικές δραστηριότητες
9	10	Είδη διατροφής
10	11	Ποτά
11	12	Προϊόντα καπνού
12	13	Κλωστοϋφαντουργικές ύλες
13	14	Είδη ένδυσης
14	15	Δέρμα και συναφή προϊόντα
15	16	Ξυλεία και προϊόντα από ξύλο και φελλό (εκτός από έπιπλα)· είδη καθαθοποιίας και σπαρτο-πλεκτικής
16	17	Χαρτί και προϊόντα από χαρτί
17	18	Υπηρεσίες εκτύπωσης και εγγραφής προεγγεγραμμένων μέσων
18	19	Προϊόντα οπτάνθρακα και προϊόντα διύλισης πετρελαίου
19	20	Χημικές ουσίες και προϊόντα
20	21	Βασικά φαρμακευτικά προϊόντα και φαρμακευτικά σκευάσματα
21	22	Προϊόντα από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες
22	23	Άλλα μη μεταλλικά ορυκτά προϊόντα
23	24	Βασικά μέταλλα
24	25	Κατασκευασμένα μεταλλικά προϊόντα εκτός μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού
25	26	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές, ηλεκτρονικά και οπτικά προϊόντα
26	27	Ηλεκτρολογικός εξοπλισμός
27	28	Μηχανήματα και είδη εξοπλισμού π.δ.κ.α.
28	29	Μηχανοκίνητα οχήματα, ρυμουλκούμενα και ημρυμουλκούμενα

Αύξων αριθ.	Διαιρέσεις της CPA 2008	Περιγραφή
29	30	Άλλος εξοπλισμός μεταφορών
30	31	Έπιπλα
31	32	Άλλα προϊόντα μεταποίησης
32	33	Υπηρεσίες επισκευής και εγκατάστασης μηχανημάτων και εξοπλισμού
33	35	Ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο, ατμός και κλιματισμός
34	36	Φυσικό νερό· υπηρεσίες επεξεργασίας και παροχής νερού
35	37	Υπηρεσίες επεξεργασίας λυμάτων· λυματολάσπη
36	38	Υπηρεσίες συλλογής, επεξεργασίας και διάθεσης αποβλήτων· υπηρεσίες ανάκτησης υλικών
37	39	Υπηρεσίες εξυγίανσης και άλλες υπηρεσίες διαχείρισης αποβλήτων
38	41	Κτίρια και κατασκευαστικές εργασίες κτιρίων
39	42	Κατασκευές και κατασκευαστικές εργασίες πολιτικού μηχανικού
40	43	Εξειδικευμένες κατασκευαστικές εργασίες
41	45	Υπηρεσίες χονδρικού και λιανικού εμπορίου και υπηρεσίες επισκευής μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών
42	46	Υπηρεσίες χονδρικού εμπορίου, εκτός χονδρικού εμπορίου μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών
43	47	Υπηρεσίες λιανικού εμπορίου, εκτός από το λιανικό εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών
44	49	Υπηρεσίες χερσαίων μεταφορών και υπηρεσίες μεταφορών μέσω αγωγών
45	50	Υπηρεσίες πλωτών μεταφορών
46	51	Υπηρεσίες αεροπορικών μεταφορών
47	52	Υπηρεσίες αποθήκευσης και υποστηρικτικές προς τη μεταφορά υπηρεσίες
48	53	Ταχυδρομικές και ταχυμεταφορικές υπηρεσίες
49	55	Υπηρεσίες παροχής καταλύματος
50	56	Υπηρεσίες εστίασης (πώλησης τροφίμων και ποτών)
51	58	Εκδοτικές υπηρεσίες
52	59	Υπηρεσίες παραγωγής κινηματογραφικών ταινιών, ταινιών βίντεο και τηλεοπτικού προγράμματος, ηχογραφήσεις και μουσικές εκδόσεις
53	60	Υπηρεσίες προγραμματισμού και ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών
54	61	Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών
55	62	Υπηρεσίες προγραμματισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών, παροχής συμβουλών και συναφείς υπηρεσίες
56	63	Υπηρεσίες πληροφορίας
57	64	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες εκτός από τις ασφαλιστικές υπηρεσίες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία
58	65	Ασφαλιστικά, αντασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ταμεία, εκτός από την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση
59	66	Υπηρεσίες συναφείς προς τις χρηματοοικονομικές και τις ασφαλιστικές υπηρεσίες
60	68	Υπηρεσίες διαχείρισης ακίνητης περιουσίας
60a		Εκ των οποίων: Τεκμαρτά μισθώματα λόγω ιδιοκατοίκησης

Αύξων αριθ.	Διαθέσεις της CPA 2008	Περιγραφή
61	69	Νομικές και λογιστικές υπηρεσίες
62	70	Υπηρεσίες κεντρικών γραφείων (εδρών) εταιρειών· υπηρεσίες παροχής συμβουλών διαχείρισης
63	71	Υπηρεσίες αρχιτεκτόνων και μηχανικών· υπηρεσίες τεχνικών δοκιμών και αναλύσεων
64	72	Υπηρεσίες επιστημονικής έρευνας και ανάπτυξης
65	73	Υπηρεσίες διαφήμισης και έρευνας αγοράς
66	74	Άλλες επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές υπηρεσίες
67	75	Κτηνιατρικές υπηρεσίες
68	77	Υπηρεσίες ενοικίασης και χρηματοδοτικής μίσθωσης
69	78	Υπηρεσίες απασχόλησης
70	79	Υπηρεσίες ταξιδιωτικών πρακτορείων, γραφείων οργανωμένων ταξιδιών και άλλες υπηρεσίες κράτησης και συναφείς υπηρεσίες
71	80	Υπηρεσίες παροχής προστασίας και ερευνών
72	81	Υπηρεσίες σε κτίρια και εξωτερικούς (υπαίθριους) χώρους
73	82	Υπηρεσίες διοίκησης γραφείου, γραμματειακής υποστήριξης και άλλες υπηρεσίες παροχής υποστήριξης στις επιχειρήσεις
74	84	Υπηρεσίες δημόσιας διοίκησης και άμυνας· υπηρεσίες υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης
75	85	Υπηρεσίες εκπαίδευσης
76	86	Υπηρεσίες ανθρώπινης υγείας
77	87	Υπηρεσίες φροντίδας κατ' οίκον
78	88	Υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας χωρίς παροχή καταλύματος
79	90	Υπηρεσίες δημιουργικής δραστηριότητας, τεχνών και ψυχαγωγίας
80	91	Υπηρεσίες βιβλιοθηκών, αρχειοφυλακείων, μουσείων και άλλες πολιτιστικές υπηρεσίες
81	92	Υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών και στοιχημάτων
82	93	Αθλητικές υπηρεσίες και υπηρεσίες διασκέδασης και ψυχαγωγίας
83	94	Υπηρεσίες παρεχόμενες από οργανώσεις
84	95	Υπηρεσίες επισκευής ηλεκτρονικών υπολογιστών και ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης
85	96	Άλλες προσωπικές υπηρεσίες
86	97	Υπηρεσίες νοικοκυριών ως εργοδοτών οικιακού προσωπικού
87	98	Μη διαφοροποιημένα αγαθά και υπηρεσίες που παράγονται από ιδιωτικά νοικοκυριά για ιδία χρήση
88	99	Υπηρεσίες παρεχόμενες από ετερόδοκους οργανισμούς και φορείς

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ (COFOG)

01	Γενικές δημόσιες υπηρεσίες
01.1	Εκτελεστικά και νομοθετικά όργανα, χρηματοοικονομικές και δημοσιονομικές υποθέσεις, εξωτερικές υποθέσεις
01.2	Οικονομική βοήθεια στην αλλοδαπή
01.3	Γενικές υπηρεσίες

01.4	Βασική έρευνα
01.5	Έρευνα και ανάπτυξη για τις γενικές δημόσιες υπηρεσίες
01.6	Γενικές δημόσιες υπηρεσίες π.δ.κ.α.
01.7	Συναλλαγές σχετικές με το δημόσιο χρέος
01.8	Μεταβιβάσεις γενικού χαρακτήρα μεταξύ διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης
02	Άμυνα
02.1	Στρατιωτική άμυνα
02.2	Πολιτική άμυνα
02.3	Στρατιωτική βοήθεια αλλοδαπής
02.4	Έρευνα και ανάπτυξη για την άμυνα
02.5	Άμυνα π.δ.κ.α.
03	Δημόσια τάξη και ασφάλεια
03.1	Αστυνομικές υπηρεσίες
03.2	Πυροσβεστικές υπηρεσίες
03.3	Δικαστήρια
03.4	Φυλακές
03.5	Έρευνα και ανάπτυξη για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια
03.6	Δημόσια τάξη και ασφάλεια π.δ.κ.α.
04	Οικονομικές υποθέσεις
04.1	Γενικές οικονομικές, εμπορικές και εργασιακές υποθέσεις
04.2	Γεωργία, δασοκομία, αλιεία και θήρα
04.3	Καύσιμα και ενέργεια
04.4	Εξόρυξη, μεταποίηση και κατασκευές
04.5	Μεταφορές
04.6	Επικοινωνίες
04.7	Άλλοι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας
04.8	Έρευνα και ανάπτυξη για τις οικονομικές υποθέσεις
04.9	Οικονομικές υποθέσεις π.δ.κ.α.
05	Προστασία του περιβάλλοντος
05.1	Διαχείριση αποβλήτων
05.2	Διαχείριση λυμάτων
05.3	Καταπολέμηση της ρύπανσης
05.4	Προστασία της βιοποικιλότητας και του τοπίου
05.5	Έρευνα και ανάπτυξη για την προστασία του περιβάλλοντος

05.6	Προστασία του περιβάλλοντος π.δ.κ.α.
06	Στέγαση και υποδομή κοινής ωφελείας
06.1	Στεγαστική ανάπτυξη
06.2	Ανάπτυξη υποδομής κοινής ωφελείας
06.3	Υδρευση
06.4	Φωτισμός οδών
06.5	Έρευνα και ανάπτυξη για τη στέγαση και την υποδομή κοινής ωφελείας
06.6	Στέγαση και υποδομή κοινής ωφελείας π.δ.κ.α.
07	Υγεία
07.1	Προϊόντα, συσκευές και εξοπλισμός ιατρικής
07.2	Εξωνοσοκομειακές Υπηρεσίες
07.3	Νοσοκομειακές υπηρεσίες
07.4	Υπηρεσίες δημόσιας υγείας
07.5	Έρευνα και ανάπτυξη για την υγεία
07.6	Υγεία π.δ.κ.α.
08	Αναψυχή, πολιτισμός και θρησκεία
08.1	Ψυχαγωγικές και αθλητικές υπηρεσίες
08.2	Πολιτιστικές υπηρεσίες
08.3	Υπηρεσίες ραδιοφωνικής ή τηλεοπτικής μετάδοσης και εκδοτικές υπηρεσίες
08.4	Θρησκευτικές υπηρεσίες και άλλες υπηρεσίες για το κοινωνικό σύνολο
08.5	Έρευνα και ανάπτυξη για την αναψυχή, τον πολιτισμό και τη θρησκεία
08.6	Αναψυχή, πολιτισμός και θρησκεία π.δ.κ.α.
09	Εκπαίδευση
09.1	Προσχολική και πρωτοβάθμια εκπαίδευση
09.2	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση
09.3	Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμιου επιπέδου
09.4	Τριτοβάθμια εκπαίδευση
09.5	Εκπαίδευση που δεν μπορεί να ταξινομηθεί βάσει του επιπέδου
09.6	Επικουρικές προς την εκπαίδευση υπηρεσίες
09.7	Έρευνα και ανάπτυξη για την εκπαίδευση
09.8	Εκπαίδευση π.δ.κ.α.
10	Κοινωνική προστασία
10.1	Ασθένεια και αναπηρία
10.2	Γήρας

10.3	Επιζώντες
10.4	Οικογένεια και τέκνα
10.5	Ανεργία
10.6	Στέγαση
10.7	Κοινωνικός αποκλεισμός π.δ.κ.α.
10.8	Έρευνα και ανάπτυξη για την κοινωνική προστασία
10.9	Κοινωνική προστασία π.δ.κ.α.

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΣΚΟΠΟ (COICOP)

01-12 Δαπάνες ατομικής κατανάλωσης των νοικοκυριών

01	Τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά
01.1	Τρόφιμα
01.2	Μη αλκοολούχα ποτά
02	Αλκοολούχα ποτά, καπνός και ναρκωτικά
02.1	Αλκοολούχα ποτά
02.2	Καπνός
02.3	Ναρκωτικά
03	Είδη ένδυσης και υπόδησης
03.1	Είδη ένδυσης
03.2	Είδη υπόδησης
04	Στέγαση, ύδρευση, ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο και άλλα καύσιμα
04.1	Πραγματικά μισθώματα για στέγαση
04.2	Τεκμαρτά μισθώματα για στέγαση
04.3	Συντήρηση και επισκευή κατοικιών
04.4	Υδρευση και διάφορες υπηρεσίες σχετικά με την κατοικία
04.5	Ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο και άλλα καύσιμα
05	Επίπλωση και διακόσμηση, οικιακός εξοπλισμός και συνήθης συντήρηση κατοικιών
05.1	Έπιπλα και διακοσμητικά είδη, τάπητες και άλλα καλύμματα δαπέδου
05.2	Υφαντουργικά είδη οικιακής χρήσης
05.3	Οικιακές συσκευές
05.4	Υαλικά, επιτραπέζια σκεύη και σκεύη οικιακής χρήσης
05.5	Εργαλεία και εξοπλισμός για το σπίτι και τον κήπο
05.6	Αγαθά και υπηρεσίες για συνήθη οικιακή συντήρηση
06	Υγεία

06.1	Προϊόντα, συσκευές και εξοπλισμός ιατρικής
06.2	Εξωνοσοκομειακές Υπηρεσίες
06.3	Νοσοκομειακές υπηρεσίες
07	Μεταφορές
07.1	Αγορά οχημάτων
07.2	Χειρισμός εξοπλισμού προσωπικής μεταφοράς
07.3	Υπηρεσίες μεταφορών
08	Επικοινωνίες
08.1	Ταχυδρομικές υπηρεσίες
08.2	Τηλεφωνικός και τηλεομοιοτυπικός εξοπλισμός
08.3	Υπηρεσίες τηλεφωνίας και τηλεομοιοτυπίας
09	Αναψυχή και πολιτισμός
09.1	Οπτικοακουστικός και φωτογραφικός εξοπλισμός και εξοπλισμός επεξεργασίας πληροφοριών
09.2	Άλλα σημαντικά διαρκή αγαθά αναψυχής και πολιτισμού
09.3	Άλλα είδη και εξοπλισμός αναψυχής, κήποι και ζώα συντροφιάς
09.4	Ψυχαγωγικές και πολιτιστικές υπηρεσίες
09.5	Εφημερίδες, βιβλία και γραφική ύλη
09.6	Οργανωμένες διακοπές
10	Εκπαίδευση
10.1	Προσχολική και πρωτοβάθμια εκπαίδευση
10.2	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση
10.3	Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμιου επιπέδου
10.4	Τριτοβάθμια εκπαίδευση
10.5	Εκπαίδευση που δεν μπορεί να ταξινομηθεί βάσει του επιπέδου
11	Εστιατόρια και ξενοδοχεία
11.1	Υπηρεσίες τροφοδοσίας
11.2	Υπηρεσίες παροχής καταλύματος
12	Διάφορα αγαθά και υπηρεσίες
12.1	Προσωπική φροντίδα
12.2	Πορνεία
12.3	Προσωπικά είδη π.δ.κ.α.
12.4	Κοινωνική προστασία
12.5	Ασφαλίσεις
12.6	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες π.δ.κ.α.

12.7	Άλλες υπηρεσίες π.δ.κ.α.
13	Δαπάνες ατομικής κατανάλωσης μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά (MKIEN)
13.1	Στέγαση
13.2	Υγεία
13.3	Αναψυχή και πολιτισμός
13.4	Εκπαίδευση
13.5	Κοινωνική προστασία
13.6	Άλλες υπηρεσίες
14	Δαπάνες ατομικής κατανάλωσης της γενικής κυβέρνησης
14.1	Στέγαση
14.2	Υγεία
14.3	Αναψυχή και πολιτισμός
14.4	Εκπαίδευση
14.5	Κοινωνική προστασία

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΚΑΤΑ ΣΚΟΠΟ ΤΩΝ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ (CORN)

01	Στέγαση
02	Υγεία
02.1	Προϊόντα, συσκευές και εξοπλισμός ιατρικής
02.2	Εξωνοσοκομειακές Υπηρεσίες
02.3	Νοσοκομειακές υπηρεσίες
02.4	Υπηρεσίες δημόσιας υγείας
02.5	Έρευνα και ανάπτυξη για την υγεία
02.6	Άλλες υπηρεσίες υγείας
03	Αναψυχή και πολιτισμός
03.1	Ψυχαγωγικές και αθλητικές υπηρεσίες
03.2	Πολιτιστικές υπηρεσίες
04	Εκπαίδευση
04.1	Προσχολική και πρωτοβάθμια εκπαίδευση
04.2	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση
04.3	Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμιου επιπέδου
04.4	Τριτοβάθμια εκπαίδευση
04.5	Εκπαίδευση που δεν μπορεί να ταξινομηθεί βάσει του επιπέδου
04.6	Έρευνα και ανάπτυξη για την εκπαίδευση

04.7	Άλλες εκπαιδευτικές υπηρεσίες
05	Κοινωνική προστασία
05.1	Υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας
05.2	Έρευνα και ανάπτυξη για την κοινωνική προστασία
06	Θρησκεία
07	Πολιτικά κόμματα, εργατικές και επαγγελματικές οργανώσεις
07.1	Υπηρεσίες πολιτικών κομμάτων
07.2	Υπηρεσίες εργατικών οργανώσεων
07.3	Υπηρεσίες επαγγελματικών οργανώσεων
08	Προστασία του περιβάλλοντος
08.1	Υπηρεσίες προστασίας του περιβάλλοντος
08.2	Έρευνα και ανάπτυξη για την προστασία του περιβάλλοντος
09	Υπηρεσίες π.δ.κ.α.
09.1	Υπηρεσίες π.δ.κ.α. (πλην έρευνας και ανάπτυξης)
09.2	υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης π.δ.κ.α.

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΣΚΟΠΟ (COPP)

01	Δαπάνες για υποδομή
01.1	Δαπάνες για έργα οδοποιίας και εγγείων βελτιώσεων
01.2	Δαπάνες για έργα μηχανικού και συναφή τεχνικά έργα
01.3	Δαπάνες για τη διαχείριση των πληροφοριών
02	Δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη
02.1	Δαπάνες για την έρευνα και την πειραματική ανάπτυξη σχετικά με τις φυσικές επιστήμες και τις επιστήμες μηχανικού
02.2	Δαπάνες για την έρευνα και την πειραματική ανάπτυξη σχετικά με τις κοινωνικές και τις ανθρωπιστικές επιστήμες
03	Δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος
03.1	Δαπάνες για την προστασία του περιβαλλοντικού αέρα και του κλίματος
03.2	Δαπάνες για τη διαχείριση των λυμάτων
03.3	Δαπάνες για τη διαχείριση των αποβλήτων
03.4	Δαπάνες για την προστασία του εδάφους και των υπόγειων υδάτων
03.5	Δαπάνες για τη μείωση των θορύβων και των κραδασμών
03.6	Δαπάνες για την προστασία της βιοποικιλότητας και του τοπίου
03.7	Δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος π.δ.κ.α.
04	Δαπάνες για μάρκετινγκ
04.1	Δαπάνες για δραστηριότητες απευθείας πωλήσεων

04.2	Δαπάνες για διαφήμιση
04.3	Δαπάνες για μάρκετινγκ π.δ.κ.α.
05	Δαπάνες για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού
05.1	Δαπάνες για την εκπαίδευση και την κατάρτιση
05.2	Δαπάνες για την υγεία
05.3	Δαπάνες για κοινωνικές υπηρεσίες
06	Δαπάνες για τρέχοντα προγράμματα παραγωγής, διοίκηση και διαχείριση
06.1	Δαπάνες για τρέχοντα προγράμματα παραγωγής
06.2	Δαπάνες για εξωτερικές μεταφορές
06.3	Δαπάνες για ασφάλεια και προστασία
06.4	Δαπάνες για διοίκηση και διαχείριση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 24

ΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

Πίνακας 24.1 — Λογαριασμός 0: Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών

Πόροι			Χρήσεις		
P.1	Παραγωγή	3 604	P.2	Ενδιάμεση ανάλωση	1 883
P.11	Εμπορεύσιμη παραγωγή	3 077	P.3	Τελική καταναλωτική δαπάνη	1 399
P.12	Παραγωγή για ίδια τελική χρήση	147	P.31	Ατομική καταναλωτική δαπάνη	1 230
P.13	Μη εμπορεύσιμη παραγωγή	380	P.32	Συλλογική καταναλωτική δαπάνη	169
D.21	Φόροι επί προϊόντων	141	P.5g	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	414
D.31	Επιδότησεις προϊόντων	– 8	P.511	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων	359
P.7	Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	499	P.5111	Αποκτήσεις νέων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	358
P.71	Εισαγωγές αγαθών	392	P.5112	Αποκτήσεις υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	9
P.72	Εισαγωγές υπηρεσιών	107	P.5113	Διαθέσεις υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	– 8
			P.512	Κόστος μεταβίβασης της κυριότητας μη περιουσιακών στοιχείων	17
			P.52	Μεταβολές αποθεμάτων	28
			P.53	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις τιμαλφών	10
			P.6	Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	540
			P.61	Εξαγωγές αγαθών	462
			P.62	Εξαγωγές υπηρεσιών	78

Πίνακας 24.2 — Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για το σύνολο της οικονομίας

I: Λογαριασμός παραγωγής

Χρήσεις			Πόροι		
P.2	Ενδιάμεση ανάλωση	1 883	P.1	Παραγωγή	3 604
			P.11	Εμπορεύσιμη παραγωγή	3 077
			P.12	Παραγωγή για ίδια τελική χρήση	147
			P.13	Μη εμπορεύσιμη παραγωγή	380
			D.21 - D.31	Φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων	133
B.1*g	Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν	1 854			
P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου	222			
B.1*n	Καθαρό εγχώριο προϊόν	1 632			

II: Λογαριασμοί διανομής και χρήσης εισοδήματος*II.1: Λογαριασμός πρωτογενούς διανομής εισοδήματος**II.1.1: Λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος*

Χρήσεις			Πόροι		
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	1 150	B.1*g	Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν	1 854
D.11	Μισθοί και ημερομίσθια	950	B.1*n	Καθαρό εγχώριο προϊόν	1 632
D.12	Εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	200			
D.121	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	181			
D.1211	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	168			
D.1212	Πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	13			
D.122	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	19			
D.1221	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	18			
D.1222	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	1			
D.2	Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών	235			
D.21	Φόροι επί προϊόντων	141			
D.211	Φόροι τύπου φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ)	121			
D.212	Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών, εκτός από τον ΦΠΑ	17			
D.2121	Εισαγωγικοί δασμοί	17			
D.2122	Φόροι επί εισαγωγών, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς	0			
D.214	Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους εισαγωγής	3			
D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	94			
D.3	Επιδότησεις	- 44			
D.31	Επιδότησεις προϊόντων	- 8			
D.311	Επιδότησεις εισαγωγών	0			
D.319	Λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων	- 8			
D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	- 36			

Χρήσεις			Πόροι		
B.2g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο	452			
B.3g	Μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο	61			
P.51c1	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου στο ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα	214			
P.51c2	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου στο ακαθάριστο μεικτό εισόδημα	8			
B.2n	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	238			
B.3n	Μεικτό εισόδημα, καθαρό	53			

II.1.2: Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
D.4	Εισόδημα περιουσίας	391	B.2g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο	452
D.41	Τόκοι	217	B.3g	Μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο	61
D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	62	B.2n	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	238
D.421	Μερίσματα	54	B.3n	Μεικτό εισόδημα, καθαρό	53
D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	8			
D.43	Επανεπενδύόμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις	0	D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	1 154
D.44	Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις	47	D.11	Μισθοί και ημερομίσθια	954
D.441	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε		D.12	Εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	200
	κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων	25	D.121	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	181
D.442	Εισόδημα από επενδύσεις πληρωτέο σε δικαιούχους		D.1211	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	168
	συντάξεων	8	D.1212	Πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	13
D.443	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε μετόχους		D.122	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	19
	συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	14	D.1221	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	18
D.4431	Μερίσματα αποδοτέα σε μετόχους εταιρειών		D.1222	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	1
	συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	6			
D.4432	Μη διανεμόμενα κέρδη αποδοτέα σε μετόχους εταιρειών		D.2	Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών	235
	συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	8	D.21	Φόροι επί προϊόντων	141

Χρήσεις			Πόροι		
D.45	Μισθώματα	65	D.211	Φόροι τύπου φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ)	121
			D.212	Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών, εκτός από τον ΦΠΑ	17
			D.2121	Εισαγωγικοί δασμοί	17
			D.2122	Φόροι επί εισαγωγών, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς	0
			D.214	Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους εισαγωγής	3
			D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	94
			D.3	Επιδότησεις	– 44
			D.31	Επιδότησεις προϊόντων	– 8
			D.311	Επιδότησεις εισαγωγών	0
			D.319	Λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων	– 8
			D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	– 36
			D.4	Εισόδημα περιουσίας	397
			D.41	Τόκοι	209
			D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	62
			D.421	Μερίσματα	53
			D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	9
			D.43	Επανεπενδύμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις	14
			D.44	Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις	47
			D.441	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων	25
			D.442	Εισόδημα από επενδύσεις πληρωτέο σε δικαιούχους συντάξεων	8
			D.443	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε μετόχους συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	14
			D.4431	Μερίσματα αποδοτέα σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	6
			D.4432	Μη διανεμόμενα κέρδη αποδοτέα σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	8
			D.45	Μισθώματα	65
B.5*g	Ακαθάριστο εθνικό εισόδημα	1 864			
B.5*n	Καθαρό εθνικό εισόδημα	1 642			

II.1.2.1: Λογαριασμός επιχειρηματικού εισοδήματος

Χρήσεις		
D.4	Εισόδημα περιουσίας	240
D.41	Τόκοι	162
D.44	Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις	47
D.441	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων	25
D.442	Εισόδημα από επενδύσεις πληρωτέο σε δικαιούχους συντάξεων	8
D.443	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε μετόχους συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	14
D.45	Μισθώματα	31
B.4g	Επιχειρηματικό εισόδημα, ακαθάριστο	343
B.4n	Επιχειρηματικό εισόδημα, καθαρό	174

II.1.2.2: Λογαριασμός διανομής λοιπού πρωτογενούς εισοδήματος

Χρήσεις		
D.4	Εισόδημα περιουσίας	151
D.41	Τόκοι	55
D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	62
D.421	Μερίσματα	54

Πόροι		
B.2g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο	452
B.3g	Μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο	61
B.2n	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	238
B.3n	Μεικτό εισόδημα, καθαρό	53
D.4	Εισόδημα περιουσίας	245
D.41	Τόκοι	139
D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	35
D.421	Μερίσματα	35
D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	0
D.43	Επανεπενδυόμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις	11
D.44	Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις	16
D.441	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων	5
D.442	Εισόδημα από επενδύσεις πληρωτέο σε δικαιούχους συντάξεων	0
D.443	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε μετόχους συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	11
D.45	Μισθώματα	44

Πόροι		
B.4g	Επιχειρηματικό εισόδημα, ακαθάριστο	343
B.4n	Επιχειρηματικό εισόδημα, καθαρό	174
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	1 154

Χρήσεις			Πόροι		
D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	8	D.11	Μισθοί και ημερομίσθια	954
D.43	Επανεπενδυόμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις	0	D.12	Εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	200
D.44	Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις		D.121	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	181
D.441	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων		D.122	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	19
D.442	Εισόδημα από επενδύσεις πληρωτέο σε δικαιούχους συντάξεων		D.2	Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών	235
D.443	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε μετόχους συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου		D.21	Φόροι επί προϊόντων	141
D.45	Μισθώματα	34	D.211	Φόροι τύπου φόρου προστι- θεμένης αξίας (ΦΠΑ)	121
			D.212	Φόροι και δασμοί επί εισα- γωγών, εκτός από τον ΦΠΑ	17
			D.2121	Εισαγωγικοί δασμοί	17
			D.2122	Φόροι επί εισαγωγών, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς	0
			D.214	Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους εισα- γωγής	3
			D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	94
			D.3	Επιδότησεις	- 44
			D.31	Επιδότησεις προϊόντων	- 8
			D.311	Επιδότησεις εισαγωγών	0
			D.319	Λοιπές επιδοτήσεις προϊ- όντων	- 8
			D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	- 36
			D.4	Εισόδημα περιουσίας	152
			D.41	Τόκοι	70
			D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	27
			D.421	Μερίσματα	18
			D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	9
			D.43	Επανεπενδυόμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις	3
			D.44	Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις	31

Χρήσεις			Πόροι		
			D.441	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων	20
			D.442	Εισόδημα από επενδύσεις πληρωτέο σε δικαιούχους συντάξεων	8
			D.443	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε μετόχους συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	3
			D.45	Μισθώματα	21
B.5*g	Ακαθάριστο εθνικό εισόδημα	1 864			
B.5*n	Καθαρό εθνικό εισόδημα	1 642			

II.2: Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
	Τρέχουσες μεταβιβάσεις	1 212	B.5*g	Ακαθάριστο εθνικό εισόδημα	1 864
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.	212	B.5*n	Καθαρό εθνικό εισόδημα	1 642
D.51	Φόροι εισοδήματος	203			
D.59	Λοιποί τρέχοντες φόροι	9		Τρέχουσες μεταβιβάσεις	1 174
D.61	Καθαρές κοινωνικές εισφορές	333	D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.	213
D.611	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	181	D.51	Φόροι εισοδήματος	204
D.6111	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	168	D.59	Λοιποί τρέχοντες φόροι	9
D.6112	Πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	13	D.61	Καθαρές κοινωνικές εισφορές	333
D.612	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	19	D.611	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	181
D.6121	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	18	D.6111	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	168
D.6122	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	1	D.6112	Πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	13
D.613	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών	129	D.612	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	19
D.6131	Πραγματικές συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	115	D.6121	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	18

Χρήσεις			Πόροι		
D.6132	Πραγματικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	14	D.6122	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	1
D.614	Συμπληρωματικές/ πρόσθετες κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών	10	D.613	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών	129
D.6141	Συμπληρωματικές/ πρόσθετες συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	8	D.6131	Πραγματικές συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	115
D.6142	Συμπληρωματικές/ πρόσθετες μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	2	D.6132	Πραγματικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	14
D.61SC	Λειτουργικές δαπάνες συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης	- 6	D.614	Συμπληρωματικές/ πρόσθετες κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών	10
			D.6141	Συμπληρωματικές/ πρόσθετες συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	8
D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	384	D.6142	Συμπληρωματικές/ πρόσθετες μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	2
D.621	Παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα	53	D.61SC	Λειτουργικές δαπάνες συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης	6
D.6211	Συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα	45			
D.6212	Μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα	8	D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	384
D.622	Λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	279	D.621	Παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα	53
D.6221	Λοιπές συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	250	D.6211	Συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα	45
D.6222	Λοιπές μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	29	D.6212	Μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα	8
D.623	Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα	52	D.622	Λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	279
			D.6221	Λοιπές συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	250
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	283	D.6222	Λοιπές μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	29
D.71	Καθαρά ασφαλιστρα για ασφαλίσεις κατά ζημιών	56	D.623	Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα	52
D.711	Καθαρά ασφαλιστρα για πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών	43			
D.712	Καθαρά ασφαλιστρα για αντασφαλίσεις κατά ζημιών	13	D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	244

Χρήσεις			Πόροι		
D.72	Απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών	48	D.71	Καθαρά ασφαλιστρα για ασφαλίσεις κατά ζημιών	47
D.721	Απαιτήσεις από πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών	45	D.711	Καθαρά ασφαλιστρα για πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών	44
D.722	Απαιτήσεις από αντασφαλίσεις κατά ζημιών	3	D.712	Καθαρά ασφαλιστρα για αντασφαλίσεις κατά ζημιών	3
D.73	Τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό της γενικής κυβέρνησης	96	D.72	Απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών	57
D.74	Τρέχουσα διεθνής συνεργασία	22	D.721	Απαιτήσεις από πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών	42
D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	52	D.722	Απαιτήσεις από αντασφαλίσεις κατά ζημιών	15
D.751	Τρέχουσες μεταβιβάσεις προς MKIEN	36	D.73	Τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό της γενικής κυβέρνησης	96
D.752	Τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ νοικοκυριών	7	D.74	Τρέχουσα διεθνής συνεργασία	1
D.759	Διάφορες άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις	9	D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	43
D.76	Ίδιοι πόροι της ΕΕ που βασίζονται στον ΦΠΑ και στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ)	9	D.751	Τρέχουσες μεταβιβάσεις προς MKIEN	36
			D.752	Τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ νοικοκυριών	1
			D.759	Διάφορες άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις	6
B.6*g	Διαθέσιμο εθνικό εισόδημα, ακαθάριστο	1 826			
B.6*n	Διαθέσιμο εθνικό εισόδημα, καθαρό	1 604			

II.3: Λογαριασμός αναδιανομής εισοδήματος σε είδος

Χρήσεις			Πόροι		
D.63	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	215	B.6*g	Διαθέσιμο εθνικό εισόδημα, ακαθάριστο	1 826
D.631	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — μη εμπορεύσιμη παραγωγή	211	B.6*n	Διαθέσιμο εθνικό εισόδημα, καθαρό	1 604
D.632	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — αγορασμένη εμπορεύσιμη παραγωγή	4			
			D.63	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	215
			D.631	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — μη εμπορεύσιμη παραγωγή	211
			D.632	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — αγορασμένη εμπορεύσιμη παραγωγή	4
B.7*g	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εθνικό εισόδημα, ακαθάριστο	1 826			
B.7*n	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εθνικό εισόδημα, καθαρό	1 604			

II.4: Λογαριασμός χρήσης εισοδήματος

II.4.1: Λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
			B.6*g	Διαθέσιμο εθνικό εισόδημα, ακαθάριστο	1 826
P.3	Τελική καταναλωτική δαπάνη	1 399	B.6*n	Διαθέσιμο εθνικό εισόδημα, καθαρό	1 604
P.31	Ατομική καταναλωτική δαπάνη	1 230			
P.32	Συλλογική καταναλωτική δαπάνη	169	D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων	11
D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων	11			
B.8*g	Εθνική Αποταμίευση, ακαθάριστη	427			
B.8*n	Εθνική Αποταμίευση, καθαρή	205			

II.4.2: Λογαριασμός χρήσης προσαρμοσμένου διαθέσιμου εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
			B.7g	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	1 826
P.4	Πραγματική τελική κατανάλωση	1 399	B.7n	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	1 604
P.41	Πραγματική ατομική κατανάλωση	1 230			
P.42	Πραγματική συλλογική κατανάλωση	169	D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων	11
D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων	11			
B.8*g	Εθνική Αποταμίευση, ακαθάριστη	427			
B.8*n	Εθνική Αποταμίευση, καθαρή	205			

III: Λογαριασμοί συσσώρευσης

III.1: Λογαριασμός κεφαλαίου

III.1.1: Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	202	B.8*n	Εθνική Αποταμίευση, καθαρή	205
			D.9r	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες	62
			D.91r	Φόροι κεφαλαίου, εισπρακτέοι	2
			D.92r	Επιχορηγήσεις επενδύσεων, εισπρακτέες	23
			D.99r	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες	37

Μεταβολές ενεργητικού		Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
		D.9p	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες – 65
		D.91p	Φόροι κεφαλαίου, πληρωτέοι – 2
		D.92p	Επιχορηγήσεις επενδύσεων, πληρωτέες – 27
		D.99p	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες – 36

III.1.2: Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοοικονομικών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού		Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
P.5g	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	414	B.101 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων 202
P.5n	Καθαρός σχηματισμός κεφαλαίου	192	
P.51g	Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου	376	
P.511	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων	359	
P.5111	Αποκτήσεις νέων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	358	
P.5112	Αποκτήσεις υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	9	
P.5113	Διαθέσεις υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	– 8	
P.512	Κόστος μεταβίβασης της κυριότητας μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	17	
P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου	– 222	
P.52	Μεταβολές αποθεμάτων	28	
P.53	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις τιμαλφών	10	
NP	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0	
NP.1	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις φυσικών πόρων	0	
NP.2	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις συμβάσεων, μισθώσεων και αδειών	0	
NP.3	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων	0	
B.9	Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / Καθαρή ανάγκη για χρηματοδότηση (–)	10	

III.2: Χρηματοοικονομικός λογαριασμός

Μεταβολές ενεργητικού		Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
		B.9	Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / Καθαρή ανάγκη για χρηματοδότηση (–) 10
ΣΤ	Καθαρή απόκτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	436	ΣΤ Καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων 426

Μεταβολές ενεργητικού		
F.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	- 1
F.11	Νομισματικός χρυσός	- 1
F.12	Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0
F.2	Μετρητά και καταθέσεις	89
F.21	Μετρητά	33
F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	26
F.221	Διατραπεζικές θέσεις	- 5
F.229	Λοιπές μεταβιβάσιμες καταθέσεις	31
F.29	Λοιπές καταθέσεις	30
F.3	Χρεόγραφα	86
F.31	Βραχυπρόθεσμα	27
F.32	Μακροπρόθεσμα	59
F.4	Δάνεια	78
F.41	Βραχυπρόθεσμα	22
F.42	Μακροπρόθεσμα	56
F.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	107
F.51	Συμμετοχικοί τίτλοι	91
F.511	Εισηγμένες μετοχές	77
F.512	Μη εισηγμένες μετοχές	7
F.519	Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	7
F.52	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	16
F.521	Μετοχές/μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	7
F.522	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	9
F.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	48
F.61	Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών	7
F.62	Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων	22
F.63	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα	11
F.64	Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων	3

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
F.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0
F.11	Νομισματικός χρυσός	
F.12	Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0
F.2	Μετρητά και καταθέσεις	102
F.21	Μετρητά	35
F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	28
F.221	Διατραπεζικές θέσεις	- 5
F.229	Λοιπές μεταβιβάσιμες καταθέσεις	33
F.29	Λοιπές καταθέσεις	39
F.3	Χρεόγραφα	74
F.31	Βραχυπρόθεσμα	24
F.32	Μακροπρόθεσμα	50
F.4	Δάνεια	47
F.41	Βραχυπρόθεσμα	11
F.42	Μακροπρόθεσμα	36
F.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	105
F.51	Συμμετοχικοί τίτλοι	94
F.511	Εισηγμένες μετοχές	84
F.512	Μη εισηγμένες μετοχές	7
F.519	Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	3
F.52	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	11
F.521	Μετοχές/μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	5
F.522	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	6
F.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	48
F.61	Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών	7
F.62	Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων	22
F.63	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα	11
F.64	Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων	3

Μεταβολές ενεργητικού		
F.65	Δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών	2
F.66	Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων	3
F.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	14
F.71	Χρηματοοικονομικά παράγωγα	12
F.711	Δικαιώματα προαίρεσης (options)	5
F.712	Προθεσμιακά συμβόλαια (forwards)	7
F.72	Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	2
F.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	15
F.81	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	7
F.89	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	8

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
F.65	Δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών	2
F.66	Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων	3
F.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	11
F.71	Χρηματοοικονομικά παράγωγα	9
F.711	Δικαιώματα προαίρεσης (options)	4
F.712	Προθεσμιακά συμβόλαια (forwards)	5
F.72	Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	2
F.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	39
F.81	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	16
F.89	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	23

III.3: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων

III.3.1: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού		
K.1	Οικονομική εμφάνιση περιουσιακών στοιχείων	33
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	3
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	30
AN.21	Φυσικοί πόροι	26
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	4
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0
K.2	Οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	- 11
K.21	Εξάντληση φυσικών πόρων	- 8
AN.21	Φυσικοί πόροι	- 8
K.22	Άλλη οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	- 3
AN.21	Φυσικοί πόροι	0
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	- 1

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.5	Άλλες μεταβολές όγκου π.δ.κ.α.	1
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	1
K.6	Μεταβολές ταξινόμησης	2
K.61	Μεταβολές ταξινόμησης κατά τομείς και μεταβολές δομής	2
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	2
K.62	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσιμες υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	- 2	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0
K.3	Ζημιές λόγω μεγάλων καταστροφών	- 11	Λοιπές μεταβολές του όγκου		3
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	- 9	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	- 2	AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0	AN.12	Αποθέματα	
K.4	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0	AN.13	Τιμαλφή	
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.21	Φυσικοί πόροι	
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	
K.5	Άλλες μεταβολές όγκου π.δ.κ.α.	2	AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσιμες υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	1	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	3
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	1	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	
K.6	Μεταβολές ταξινόμησης	0	AF.3	Χρεόγραφα	
K.61	Μεταβολές ταξινόμησης κατά τομείς και μεταβολές δομής	2	AF.4	Δάνεια	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	2
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	1
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	2	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	
K.62	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	- 2	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	- 2			
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0			
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0			
Λοιπές μεταβολές του όγκου		13			

Μεταβολές ενεργητικού		
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	- 7
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	- 2
AN.12	Αποθέματα	- 3
AN.13	Τιμαλφή	- 2
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	17
AN.21	Φυσικοί πόροι	9
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	6
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	3
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
AF.3	Χρεόγραφα	0
AF.4	Δάνεια	
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	2
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	1
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
B.102	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων	10

III.3.2: Λογαριασμός αναπροσαρμογής

Μεταβολές ενεργητικού		
K.7	Ονομαστικά κέρδη (+) / ζημιές (-) κτήσης	
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	280
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	126
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	111
AN.12	Αποθέματα	7
AN.13	Τιμαλφή	8

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.7	Ονομαστικά κέρδη (-) / ζημιές (+) κτήσης	
AF	Υποχρεώσεις	76
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
AF.3	Χρεόγραφα	42
AF.4	Δάνεια	0

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	154	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	34
AN.21	Φυσικοί πόροι	152	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	2	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	84			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	12			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0			
AF.3	Χρεόγραφα	40			
AF.4	Δάνεια	0			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	32			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0			
			B.103	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης	288

III.3.2.1: Λογαριασμός ουδέτερων κερδών/ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές υποχρεώσεων και καθαρής θέσης		
K.71	Ουδέτερα κέρδη (+) / ζημιές (-) κτήσης		K.71	Ουδέτερα κέρδη (-) / ζημιές (+) κτήσης	
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	198	AF	Υποχρεώσεις	126
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	121	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	111	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	30
AN.12	Αποθέματα	4	AF.3	Χρεόγραφα	26
AN.13	Τιμαλφή	6	AF.4	Δάνεια	29
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	77	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	28
AN.21	Φυσικοί πόροι	76	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	7

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές υποχρεώσεων και καθαρής θέσης		
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	1	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	6
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	136			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	16			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	30			
AF.3	Χρεόγραφα	25			
AF.4	Δάνεια	28			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	26			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	7			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	4			
			B.1031	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδετέρων κερδών/ζημιών κτήσης	208

III.3.2.2: Λογαριασμός πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.72	Πραγματικά κέρδη (+) / ζημιές (-) κτήσης		K.72	Πραγματικά κέρδη (-) /ζημιές (+) κτήσης	
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	82	AF	Υποχρεώσεις	- 50
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	5	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	0	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	- 30
AN.12	Αποθέματα	3	AF.3	Χρεόγραφα	16
AN.13	Τιμαλφή	2	AF.4	Δάνεια	- 29
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	77	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	6
AN.21	Φυσικοί πόροι	76	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	- 7
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	1	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	- 6

Μεταβολές ενεργητικού		
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	– 52
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	– 4
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	– 30
AF.3	Χρεόγραφα	15
AF.4	Δάνεια	– 28
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	6
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	– 7
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	– 4

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
B.1032	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης	80

IV: Ισολογισμοί

IV.1: Ισολογισμός ανοίγματος

Περιουσιακά στοιχεία		
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	4 621
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	2 818
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	2 579
AN.12	Αποθέματα	114
AN.13	Τιμαλφή	125
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	1 803
AN.21	Φυσικοί πόροι	1 781
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	22
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	8 231
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	770
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	1 482
AF.3	Χρεόγραφα	1 263

Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
AF	Υποχρεώσεις	7 762
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	1 471
AF.3	Χρεόγραφα	1 311
AF.4	Δάνεια	1 437
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	2 756
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	471
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	14
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	302

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
AF.4	Δάνεια	1 384			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	2 614			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	470			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	21			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	227			
			B.90	Καθαρή θέση	5 090

IV.2: Μεταβολές του ισολογισμού

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
Συνολικές μεταβολές ενεργητικού			Συνολικές μεταβολές υποχρεώσεων		
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	482	AF	Υποχρεώσεις	505
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	294	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	246	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	102
AN.12	Αποθέματα	32	AF.3	Χρεόγραφα	116
AN.13	Τιμαλφή	16	AF.4	Δάνεια	47
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	186	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	141
AN.21	Φυσικοί πόροι	178	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	49
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	8	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	11
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	39
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	523			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	11			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	89			
AF.3	Χρεόγραφα	126			
AF.4	Δάνεια	78			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	141			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	49			

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	14			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	15			
			B.10	Μεταβολές της καθαρής θέσης	500
			B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	202
			B.102	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων	10
			B.103	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών και ζημιών κτήσης	288
			B.1031	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης	208
			B.1032	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης	80

IV.3: Ισολογισμός κλεισίματος

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	5 101	AF	Υποχρεώσεις	8 267
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	3 112	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	2 825	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	1 573
AN.12	Αποθέματα	146	AF.3	Χρεόγραφα	1 427
AN.13	Τιμαλφή	141	AF.4	Δάνεια	1 484
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	1 989	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	2 897
AN.21	Φυσικοί πόροι	1 959	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	520
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	30	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	25
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	341
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	8 754			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	781			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	1 571			

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
AF.3	Χρεόγραφα	1 389			
AF.4	Δάνεια	1 462			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	2 755			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	519			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	35			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	242			
			B.90	Καθαρή θέση	5 590

Πίνακας 24.3 — Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για μη χρηματοοικονομικές εταιρείες

I: Λογαριασμός παραγωγής

Χρήσεις			Πόροι		
P.2	Ενδιάμεση ανάλωση	1 477	P.1	Παραγωγή	2 808
			P.11	Εμπορεύσιμη παραγωγή	2 808
			P.12	Παραγωγή για ίδια τελική χρήση	0
B.1g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη	1 331			
P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου	157			
B.1n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή	1 174			

II: Λογαριασμοί διανομής και χρήσης εισοδήματος

II.1: Λογαριασμός πρωτογενούς διανομής εισοδήματος

II.1.1: Λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	986	B.1g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη	1 331
D.11	Μισθοί και ημερομίσθια	841	B.1n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή	1 174
D.12	Εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	145			
D.121	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	132			
D.1211	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	122			
D.1212	Πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	10			
D.122	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	13			

Χρήσεις			Πόροι		
D.1221	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	12			
D.1222	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	1			
D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	88			
D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	– 35			
B.2g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο	292			
P.51c1	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου στο ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα	157			
B.2n	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	135			

II.1.2: Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος διανομής πρωτογενούς εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
D.4	Εισόδημα περιουσίας	134	B.2g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο	292
D.41	Τόκοι	56	B.2n	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	135
D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	47			
D.421	Μερίσματα	39	D.4	Εισόδημα περιουσίας	96
D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	8	D.41	Τόκοι	33
D.43	Επανεπενδύόμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις	0	D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	10
D.45	Μισθώματα	31	D.421	Μερίσματα	10
			D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	
			D.43	Επανεπενδύόμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις	4
			D.44	Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις	8
			D.441	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων	5
			D.442	Εισόδημα από επενδύσεις πληρωτέο σε δικαιούχους συντάξεων	
			D.443	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε μετόχους συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	3
			D.4431	Μερίσματα αποδοτέα σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	1

Χρήσεις			Πόροι		
			D.4432	Μη διανεμόμενα κέρδη αποδοτέα σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	2
			D.45	Μισθώματα	41
B.5g	Ισοζύγιο πρωτογενούς εισοδήματος, ακαθάριστο	254			
B.5n	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, καθαρό	97			

II.1.2.1: Λογαριασμός επιχειρηματικού εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
D.4	Εισόδημα περιουσίας	87	B.2g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο	292
D.41	Τόκοι	56	B.2n	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	135
D.45	Μισθώματα	31			
			D.4	Εισόδημα περιουσίας	96
			D.41	Τόκοι	33
			D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	10
			D.421	Μερίσματα	10
			D.43	Επανεπενδυόμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις	4
			D.44	Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις	8
			D.441	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων	5
			D.443	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε μετόχους συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	3
			D.45	Μισθώματα	41
B.4g	Επιχειρηματικό εισόδημα, ακαθάριστο	301			
B.4n	Επιχειρηματικό εισόδημα, καθαρό	144			

II.1.2.2: Λογαριασμός διανομής λοιπού πρωτογενούς εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
D.4	Εισόδημα περιουσίας	47	B.4g	Επιχειρηματικό εισόδημα, ακαθάριστο	301
D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	47	B.4n	Επιχειρηματικό εισόδημα, καθαρό	144
D.421	Μερίσματα	39			
D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	8			
D.43	Επανεπενδυόμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις	0			
B.5g	Ισοζύγιο πρωτογενούς εισοδήματος, ακαθάριστο	254			
B.5n	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, καθαρό	97			

II.2: Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
Τρέχουσες μεταβιβάσεις			B.5g	Ισοζύγιο πρωτογενούς εισοδήματος, ακαθάριστο	254
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.	24	B.5n	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, καθαρό	97
D.51	Φόροι εισοδήματος	20			
D.59	Λοιποί τρέχοντες φόροι	4		Τρέχουσες μεταβιβάσεις	72
			D.61	Καθαρές κοινωνικές εισφορές	66
D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	62	D.611	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	31
D.622	Λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	62	D.6111	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	27
D.6221	Λοιπές συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	49	D.6112	Πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	4
D.6222	Λοιπές μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	13	D.612	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	12
			D.6121	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	12
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	12	D.6122	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	0
D.71	Καθαρά ασφαλιστρα για ασφαλίσεις κατά ζημιών	8	D.613	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών	25
D.711	Καθαρά ασφαλιστρα για πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών	8	D.6131	Πραγματικές συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	19
D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	4	D.6132	Πραγματικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	6
D.751	Τρέχουσες μεταβιβάσεις προς MKIEN	1	D.61SC	Λειτουργικές δαπάνες συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης	2
D.759	Διάφορες άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις	3			
			D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	6
			D.72	Απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών	6
			D.721	Απαιτήσεις από πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών	6
			D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	0
B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	228			
B.6n	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	71			

II.4: Λογαριασμός χρήσης εισοδήματος

II.4.1: Λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
			B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	228
D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων	0	B.6n	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	71
B.8g	Αποταμίευση, ακαθάριστη	228			
B.8n	Αποταμίευση, καθαρή	71			

III: Λογαριασμοί συσσώρευσης

III.1: Λογαριασμός κεφαλαίου

III.1.1: Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	88	B.8n	Αποταμίευση, καθαρή	71
			D.9r	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες	33
			D.92r	Επιχορηγήσεις επενδύσεων, εισπρακτέες	23
			D.99r	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες	10
			D.9p	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες	- 16
			D.91p	Φόροι κεφαλαίου, πληρωτέοι	0
			D.99p	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες	- 16

III.1.2: Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοοικονομικών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
P.5g	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	308	B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	88
P.5n	Καθαρός σχηματισμός κεφαλαίου	151			
P.51g	Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου	280			
P.511	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων	263			
P.5111	Αποκτήσεις νέων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	262			
P.5112	Αποκτήσεις υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	5			
P.5113	Διαθέσεις υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	- 4			
P.512	Κόστος μεταβίβασης της κυριότητας μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	17			

Μεταβολές ενεργητικού		
P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου	- 157
P.52	Μεταβολές αποθεμάτων	26
P.53	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις τιμαλφών	2
NP	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	- 7
NP.1	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις φυσικών πόρων	- 6
NP.2	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις συμβάσεων, μισθώσεων και αδειών	- 1
NP.3	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων	0
B.9	Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / Καθαρή ανάγκη για χρηματοδότηση (-)	- 56

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
B.9	Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / Καθαρή ανάγκη για χρηματοδότηση (-)	- 56
F	Καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων	139
F.2	Μετρητά και καταθέσεις	39
F.21	Μετρητά	5
F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	30
F.229	Λοιπές μεταβιβάσιμες καταθέσεις	30
F.29	Λοιπές καταθέσεις	4
F.3	Χρεόγραφα	7
F.31	Βραχυπρόθεσμα	10
F.32	Μακροπρόθεσμα	- 3
F.4	Δάνεια	19
F.41	Βραχυπρόθεσμα	14
F.42	Μακροπρόθεσμα	5
F.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	10
F.51	Συμμετοχικοί τίτλοι	10
F.511	Εισηγμένες μετοχές	5
F.512	Μη εισηγμένες μετοχές	3
F.519	Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	2

III.2: Χρηματοοικονομικός λογαριασμός

Μεταβολές ενεργητικού		
F	Καθαρή απόκτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	83
F.2	Μετρητά και καταθέσεις	39
F.21	Μετρητά	5
F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	30
F.229	Λοιπές μεταβιβάσιμες καταθέσεις	30
F.29	Λοιπές καταθέσεις	4
F.3	Χρεόγραφα	7
F.31	Βραχυπρόθεσμα	10
F.32	Μακροπρόθεσμα	- 3
F.4	Δάνεια	19
F.41	Βραχυπρόθεσμα	14
F.42	Μακροπρόθεσμα	5
F.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	10
F.51	Συμμετοχικοί τίτλοι	10
F.511	Εισηγμένες μετοχές	5
F.512	Μη εισηγμένες μετοχές	3
F.519	Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	2

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
B.9	Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / Καθαρή ανάγκη για χρηματοδότηση (-)	- 56
F	Καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων	139
F.2	Μετρητά και καταθέσεις	39
F.21	Μετρητά	5
F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	30
F.229	Λοιπές μεταβιβάσιμες καταθέσεις	30
F.29	Λοιπές καταθέσεις	4
F.3	Χρεόγραφα	6
F.31	Βραχυπρόθεσμα	2
F.32	Μακροπρόθεσμα	4
F.4	Δάνεια	21
F.41	Βραχυπρόθεσμα	4
F.42	Μακροπρόθεσμα	17
F.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	83
F.51	Συμμετοχικοί τίτλοι	83
F.511	Εισηγμένες μετοχές	77
F.512	Μη εισηγμένες μετοχές	3
F.519	Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	3

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
F.52	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0	F.52	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	
F.521	Μετοχές/μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	0	F.521	Μετοχές/μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	
F.522	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	0	F.522	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	
F.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	1	F.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	
F.61	Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών	1	F.61	Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών	
F.62	Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων	0	F.62	Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων	
F.66	Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων	0	F.66	Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων	
F.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	3	F.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	3
F.71	Χρηματοοικονομικά παράγωγα	3	F.71	Χρηματοοικονομικά παράγωγα	2
F.711	Δικαιώματα προαίρεσης (options)	1	F.711	Δικαιώματα προαίρεσης (options)	2
F.712	Προθεσμιακά συμβόλαια (forwards)	2	F.712	Προθεσμιακά συμβόλαια (forwards)	0
F.72	Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0	F.72	Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	1
F.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	4	F.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	26
F.81	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	3	F.81	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	6
F.89	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	1	F.89	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	20

III.3: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων

III.3.1: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.1	Οικονομική εμφάνιση περιουσιακών στοιχείων	26	K.5	Άλλες μεταβολές όγκου π.δ.κ.α.	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.1	Παραχθέντα στοιχεία ενεργητικού	
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	26	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	
AN.21	Φυσικοί πόροι	22	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	4	K.6	Μεταβολές ταξινόμησης	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	K.61	Μεταβολές ταξινόμησης κατά τομείς και μεταβολές δομής	0

Μεταβολές ενεργητικού		
K.2	Οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	- 9
K.21	Εξάντληση φυσικών πόρων	- 6
AN.21	Φυσικοί πόροι	- 6
K.22	Άλλη οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	- 3
AN.21	Φυσικοί πόροι	0
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	- 1
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	- 2
K.3	Ζημιές λόγω μεγάλων καταστροφών	- 5
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	- 5
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0
K.4	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	- 5
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	- 1
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	- 4
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
K.5	Άλλες μεταβολές όγκου π.δ.κ.α.	1
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	1
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0
K.6	Μεταβολές ταξινόμησης	6
K.61	Μεταβολές ταξινόμησης κατά τομείς και μεταβολές δομής	6
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	3
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	1

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0
K.62	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0
	Λοιπές μεταβολές του όγκου	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	
AN.12	Αποθέματα	
AN.13	Τιμαλφή	
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	
AN.21	Φυσικοί πόροι	
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα	
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	
AF.3	Χρεόγραφα	
AF.4	Δάνεια	
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	2	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	
K.62	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0			
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0			
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0			
Λοιπές μεταβολές του όγκου		14			
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	- 2			
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	1			
AN.12	Αποθέματα	- 3			
AN.13	Τιμαλφή	0			
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	14			
AN.21	Φυσικοί πόροι	10			
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	4			
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0			
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	2			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0			
AF.3	Χρεόγραφα	0			
AF.4	Δάνεια	0			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	2			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων				
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0			
			B.102	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων	14

III.3.2: Λογαριασμός αναπροσαρμογής

Μεταβολές ενεργητικού		
K.7	Ονομαστικά κέρδη (+) / ζημιές (-) κτήσης	
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	144
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	63
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	58
AN.12	Αποθέματα	4
AN.13	Τιμαλφή	1
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	81
AN.21	Φυσικοί πόροι	80
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	1
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	8
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	
AF.3	Χρεόγραφα	3
AF.4	Δάνεια	
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	5
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.7	Ονομαστικά κέρδη (-) / ζημιές (+) κτήσης	
AF	Υποχρεώσεις	18
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	
AF.3	Χρεόγραφα	1
AF.4	Δάνεια	
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	17
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0
B.103	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης	134

III.3.2.1: Λογαριασμός ουδέτερων κερδών/ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού		
K.71	Ουδέτερα κέρδη (+) / ζημιές (-) κτήσης	
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	101
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	60

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.71	Ουδέτερα κέρδη (-) / ζημιές (+) κτήσης	
AF	Υποχρεώσεις	37
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	58	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	1
AN.12	Αποθέματα	1	AF.3	Χρεόγραφα	1
AN.13	Τιμαλφή	1	AF.4	Δάνεια	18
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	41	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	14
AN.21	Φυσικοί πόροι	40	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	1	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	3
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	18			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα				
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	8			
AF.3	Χρεόγραφα	2			
AF.4	Δάνεια	1			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	3			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	1			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	3			
			B.103	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδετέρων κερδών/ζημιών κτήσης	82

III.3.2.2: Λογαριασμός πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.72	Πραγματικά κέρδη (+) / ζημιές (-) κτήσης		K.72	Πραγματικά κέρδη (-) / ζημιές (+) κτήσης	
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	43	AF	Υποχρεώσεις	- 19
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	3	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	0	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	- 1
AN.12	Αποθέματα	3	AF.3	Χρεόγραφα	0
AN.13	Τιμαλφή	0	AF.4	Δάνεια	- 18
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	40	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	3

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AN.21	Φυσικοί πόροι	40	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	- 3
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	- 10			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεηκτικά δικαιώματα				
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	- 8			
AF.3	Χρεόγραφα	1			
AF.4	Δάνεια	- 1			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	2			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	- 1			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	- 3			
			B.1032	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης	52

IV: Ισολογισμοί

IV.1: Ισολογισμός ανοίγματος

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	2 151	AF	Υποχρεώσεις	3 221
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	1 274	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεηκτικά δικαιώματα	
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	1 226	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	40
AN.12	Αποθέματα	43	AF.3	Χρεόγραφα	44
AN.13	Τιμαλφή	5	AF.4	Δάνεια	897
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	877	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	1 987
AN.21	Φυσικοί πόροι	864	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	12
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	13	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	4
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	237
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	982			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεηκτικά δικαιώματα				

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	382			
AF.3	Χρεόγραφα	90			
AF.4	Δάνεια	50			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	280			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	25			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	5			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	150			
			B.90	Καθαρή θέση	- 88

IV.2: Μεταβολές του ισολογισμού

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
Συνολικές μεταβολές ενεργητικού			Συνολικές μεταβολές υποχρεώσεων		
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	301	AF	Υποχρεώσεις	157
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	195	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεηκτικά δικαιώματα	
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	165	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
AN.12	Αποθέματα	27	AF.3	Χρεόγραφα	7
AN.13	Τιμαλφή	3	AF.4	Δάνεια	21
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	106	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	100
AN.21	Φυσικοί πόροι	101	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	5	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	3
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	26
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	93			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεηκτικά δικαιώματα				
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	39			
AF.3	Χρεόγραφα	10			
AF.4	Δάνεια	19			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	17			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	1			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	3			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	4			

Περιουσιακά στοιχεία		Υποχρεώσεις και καθαρή θέση	
		B.10 Μεταβολές της καθαρής θέσης	237
		B.101 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	88
		B.102 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων	14
		B.103 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών και ζημιών κτήσης	134
		B.1031 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης	82
		B.1032 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης	52

IV: Ισολογισμοί

IV.3: Ισολογισμός κλεισίματος

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	2 452	AF	Υποχρεώσεις	3 378
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	1 469	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα	
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	1 391	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	40
AN.12	Αποθέματα	70	AF.3	Χρεόγραφα	51
AN.13	Τιμαλφή	8	AF.4	Δάνεια	918
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	983	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	2 087
AN.21	Φυσικοί πόροι	965	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	12
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	18	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	7
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	263
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	1 075			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα				
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	421			
AF.3	Χρεόγραφα	100			
AF.4	Δάνεια	69			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	297			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	26			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	8			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	154			
			B.90 Καθαρή θέση		149

Πίνακας 24.4 — Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για χρηματοοικονομικές εταιρείες

I: Λογαριασμός παραγωγής

Χρήσεις			Πόροι		
P.2	Ενδιάμεση ανάλωση	52	P.1	Παραγωγή	146
			P.11	Εμπορεύσιμη παραγωγή	146
			P.12	Παραγωγή για ιδία τελική χρήση	0
B.1g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη	94			
P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου	12			
B.1n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή	82			

II: Λογαριασμοί διανομής και χρήσης εισοδήματος

II.1: Λογαριασμός πρωτογενούς διανομής εισοδήματος

II.1.1: Λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	44	B.1g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη	94
D.11	Μισθοί και ημερομίσθια	29	B.1n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή	82
D.12	Εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	5			
D.121	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	4			
D.1211	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	4			
D.1212	Πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	0			
D.122	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	1			
D.1221	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	1			
D.1222	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	0			
D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	4			
D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	0			
B.2g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο	46			
P.51c1	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου στο ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα	12			
B.2n	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	34			

II.1.2: Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
D.4	Εισόδημα περιουσίας	168	B.2g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο	46
D.41	Τόκοι	106	B.2n	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	34
D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	15			
D.421	Μερίσματα	15	D.4	Εισόδημα περιουσίας	149
D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	0	D.41	Τόκοι	106
D.43	Επανεπενδύόμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις	0	D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	25
D.44	Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις	47	D.421	Μερίσματα	25
D.441	Εισόδημα από επενδύσεις σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων		D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	0
D.442	Εισόδημα από επενδύσεις πληρωτέο σε δικαιούχους συντάξεων		D.44	Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις	8
D.443	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε μετόχους συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου			συμβολαίων	0
D.4431	Μερίσματα αποδοτέα σε μετόχους εταιρειών			συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	8
	συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	6	D.4431	Μερίσματα αποδοτέα σε μετόχους εταιρειών	
D.4432	Μη διανεμόμενα κέρδη αποδοτέα σε μετόχους εταιρειών			συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	3
	συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	8	D.4432	Μη διανεμόμενα κέρδη αποδοτέα σε μετόχους εταιρειών	
D.45	Μισθώματα	0		συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	5
B.5g	Ισοζύγιο πρωτογενούς εισοδήματος, ακαθάριστο	27	D.45	Μισθώματα	3
B.5n	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, καθαρό	15			

II.1.2.1: Λογαριασμός επιχειρηματικού εισοδήματος

Χρήσεις		
D.4	Εισόδημα περιουσίας	153
D.41	Τόκοι	106
D.44	Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις	47
D.441	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων	25
D.442	Εισόδημα από επενδύσεις πληρωτέο σε δικαιούχους συντάξεων	8
D.443	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε μετόχους συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	14
D.45	Μισθώματα	0
B.4g	Επιχειρηματικό εισόδημα, ακαθάριστο	42
B.4n	Επιχειρηματικό εισόδημα, καθαρό	30

Πόροι		
B.2g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο	46
B.2n	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	34
D.4	Εισόδημα περιουσίας	149
D.41	Τόκοι	106
D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	25
D.421	Μερίσματα	25
D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	0
D.43	Επανεπενδυόμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις	7
D.44	Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις	8
D.441	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων	0
D.442	Εισόδημα από επενδύσεις πληρωτέο σε δικαιούχους συντάξεων	8
D.443	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε μετόχους συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	3
D.45	Μισθώματα	3

II.1.2.2: Λογαριασμός διανομής λοιπού πρωτογενούς εισοδήματος

Χρήσεις		
D.4	Εισόδημα περιουσίας	15
D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	15
D.421	Μερίσματα	15
D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	0
D.43	Επανεπενδυόμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις	0
B.5g	Ισοζύγιο πρωτογενούς εισοδήματος, ακαθάριστο	27
B.5n	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, καθαρό	15

Πόροι		
B.4g	Επιχειρηματικό εισόδημα, ακαθάριστο	42
B.4n	Επιχειρηματικό εισόδημα, καθαρό	30

II.2: Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
	Τρέχουσες μεταβιβάσεις	277	B.5g	Ισοζύγιο πρωτογενούς εισοδήματος, ακαθάριστο	27
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.	10	B.5n	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, καθαρό	15
D.51	Φόροι εισοδήματος	7			
D.59	Λοιποί τρέχοντες φόροι	3		Τρέχουσες μεταβιβάσεις	275
			D.61	Καθαρές κοινωνικές εισφορές	212
D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	205	D.611	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	109
D.622	Λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	205	D.6111	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	104
D.6221	Λοιπές συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	193	D.6112	Πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	5
D.6222	Λοιπές μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	12	D.612	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	2
			D.6121	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	1
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	62	D.6122	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	1
D.71	Καθαρά ασφάλιστρα για ασφαλίσεις κατά ζημιών	13	D.613	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών	94
D.711	Καθαρά ασφάλιστρα για πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών	0	D.6131	Πραγματικές συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	90
D.712	Καθαρά ασφάλιστρα για αντασφαλίσεις κατά ζημιών	13	D.6132	Πραγματικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	4
D.72	Απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών	48	D.614	Συμπληρωματικές/ πρόσθετες κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών	10
D.721	Απαιτήσεις από πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών	45	D.6141	Συμπληρωματικές/ πρόσθετες συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	8
D.722	Απαιτήσεις από αντασφαλίσεις κατά ζημιών	3	D.6142	Συμπληρωματικές/ πρόσθετες μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	2
D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	1	D.61SC	Λειτουργικές δαπάνες συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης	3

Χρήσεις			Πόροι		
D.751	Τρέχουσες μεταβιβάσεις προς MKIEN	1			
D.759	Διάφορες άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις	0	D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	62
			D.71	Καθαρά ασφάλιστρα για ασφαλίσεις κατά ζημιών	47
			D.711	Καθαρά ασφάλιστρα για πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών	44
			D.712	Καθαρά ασφάλιστρα για αντασφαλίσεις κατά ζημιών	3
			D.72	Απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών	15
			D.722	Απαιτήσεις από αντασφαλίσεις κατά ζημιών	15
			D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	0
B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	25			
B.6n	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	13			

II.4: Λογαριασμός χρήσης εισοδήματος

II.4.1: Λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
			B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	25
D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων	11	B.6n	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	13
B.8g	Αποταμίευση, ακαθάριστη	14			
B.8n	Αποταμίευση, καθαρή	2			

III: Λογαριασμοί συσσώρευσης

III.1: Λογαριασμός κεφαλαίου

III.1.1: Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	- 5	B.8n	Αποταμίευση, καθαρή	2
			D.9r	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες	0
			D.92r	Επιχορηγήσεις επενδύσεων, εισπρακτέες	0
			D.99r	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες	
			D.9p	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες	- 7
			D.91p	Φόροι κεφαλαίου, πληρωτέοι	0
			D.99p	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες	- 7

III.1.2: Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοοικονομικών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
P.5g	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	8	B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	- 5
P.5n	Καθαρός σχηματισμός κεφαλαίου	- 4			
P.51g	Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου	8			
P.511	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων	8			
P.5111	Αποκτήσεις νέων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	8			
P.5112	Αποκτήσεις υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	0			
P.5113	Διαθέσεις υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	0			
P.512	Κόστος μεταβίβασης της κυριότητας μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0			
P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου	- 12			
P.52	Μεταβολές αποθεμάτων	0			
P.53	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις τιμαλφών	0			
NP	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0			
NP.1	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις φυσικών πόρων	0			
NP.2	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις συμβάσεων, μισθώσεων και αδειών	0			
NP.3	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων	0			
B.9	Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / Καθαρή ανάγκη για χρηματοδότηση (-)	- 1			

III.2: Χρηματοοικονομικός λογαριασμός

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
			B.9	Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / Καθαρή ανάγκη για χρηματοδότηση (-)	- 1
F	Καθαρή απόκτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	172	F	Καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων	173
F.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεηκτικά δικαιώματα	- 1	F.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεηκτικά δικαιώματα	0
F.11	Νομισματικός χρυσός	- 1	F.11	Νομισματικός χρυσός	0
F.12	Ειδικά τραπεηκτικά δικαιώματα	0	F.12	Ειδικά τραπεηκτικά δικαιώματα	0
F.2	Μετρητά και καταθέσεις	10	F.2	Μετρητά και καταθέσεις	65

Μεταβολές ενεργητικού		
F.21	Μετρητά	15
F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	– 5
F.221	Διατραπεζικές θέσεις	– 5
F.229	Λοιπές μεταβιβάσιμες καταθέσεις	0
F.29	Λοιπές καταθέσεις	0
F.3	Χρεόγραφα	66
F.31	Βραχυπρόθεσμα	13
F.32	Μακροπρόθεσμα	53
F.4	Δάνεια	53
F.41	Βραχυπρόθεσμα	4
F.42	Μακροπρόθεσμα	49
F.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	28
F.51	Συμμετοχικοί τίτλοι	25
F.511	Εισηγμένες μετοχές	23
F.512	Μη εισηγμένες μετοχές	1
F.519	Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	1
F.52	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	3
F.521	Μετοχές/μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	2
F.522	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	1
F.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	7
F.61	Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών	2
F.62	Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων	0
F.63	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα	
F.64	Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων	3
F.65	Δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών	
F.66	Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων	2

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
F.21	Μετρητά	
F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	26
F.221	Διατραπεζικές θέσεις	– 5
F.229	Λοιπές μεταβιβάσιμες καταθέσεις	31
F.29	Λοιπές καταθέσεις	39
F.3	Χρεόγραφα	30
F.31	Βραχυπρόθεσμα	18
F.32	Μακροπρόθεσμα	12
F.4	Δάνεια	0
F.41	Βραχυπρόθεσμα	0
F.42	Μακροπρόθεσμα	0
F.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	22
F.51	Συμμετοχικοί τίτλοι	11
F.511	Εισηγμένες μετοχές	7
F.512	Μη εισηγμένες μετοχές	4
F.519	Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	0
F.52	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	11
F.521	Μετοχές/μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	5
F.522	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	6
F.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	48
F.61	Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών	7
F.62	Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων	22
F.63	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα	11
F.64	Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων	3
F.65	Δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών	2
F.66	Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων	3

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
F.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	8	F.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	8
F.71	Χρηματοοικονομικά παράγωγα	8	F.71	Χρηματοοικονομικά παράγωγα	7
F.711	Δικαιώματα προαίρεσης (options)	3	F.711	Δικαιώματα προαίρεσης (options)	2
F.712	Προθεσμιακά συμβόλαια (forwards)	5	F.712	Προθεσμιακά συμβόλαια (forwards)	5
F.72	Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0	F.72	Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	1
F.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	1	F.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0
F.81	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές		F.81	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	0
F.89	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	1	F.89	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	0

III.3: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων

III.3.1: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.1	Οικονομική εμφάνιση περιουσιακών στοιχείων	0	K.5	Άλλες μεταβολές όγκου π.δ.κ.α.	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.21	Φυσικοί πόροι	0	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0	K.6	Μεταβολές ταξινόμησης	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	K.61	Μεταβολές ταξινόμησης κατά τομείς και μεταβολές δομής	0
K.2	Οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
K.21	Εξάντληση φυσικών πόρων	0	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.21	Φυσικοί πόροι	0	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0
K.22	Άλλη οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0	K.62	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0
AN.21	Φυσικοί πόροι	0	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.3	Ζημιές λόγω μεγάλων καταστροφών	0	Λοιπές μεταβολές του όγκου		0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0	AN.12	Αποθέματα	
K.4	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0	AN.13	Τιμαλφή	
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.21	Φυσικοί πόροι	
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	
K.5	Άλλες μεταβολές όγκου π.δ.κ.α.	1	AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	1	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	
K.6	Μεταβολές ταξινόμησης	- 2	AF.3	Χρεόγραφα	
K.61	Μεταβολές ταξινόμησης κατά τομείς και μεταβολές δομής	0	AF.4	Δάνεια	
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	
K.62	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	- 2	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	- 2			
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0			
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0			
Λοιπές μεταβολές του όγκου		- 1			
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	- 2			
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	0			

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AN.12	Αποθέματα	0			
AN.13	Τιμαλφή	- 2			
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0			
AN.21	Φυσικοί πόροι	- 2			
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0			
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0			
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	1			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0			
AF.3	Χρεόγραφα	0			
AF.4	Δάνεια	0			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	1			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0			
			B.102	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων	- 1

III.3.2: Λογαριασμός αναπροσαρμογής

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.7	Ονομαστικά κέρδη (+) / ζημιές (-) κτήσης		K.7	Ονομαστικά κέρδη (-) / ζημιές (+) κτήσης	
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	4	AF	Υποχρεώσεις	51
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	2	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	2	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	
AN.12	Αποθέματα	0	AF.3	Χρεόγραφα	34
AN.13	Τιμαλφή	0	AF.4	Δάνεια	
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	2	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	17
AN.21	Φυσικοί πόροι	1	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	1	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	57			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	11			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις				
AF.3	Χρεόγραφα	30			
AF.4	Δάνεια	0			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	16			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0			
			B.103	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης	10

III.3.2.1: Λογαριασμός ουδέτερων κερδών/ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.71	Ουδέτερα κέρδη (+) / ζημιές (-) κτήσης		K.71	Ουδέτερα κέρδη (-) / ζημιές (+) κτήσης	
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	3	AF	Υποχρεώσεις	68
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	2	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	2	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	26
AN.12	Αποθέματα	0	AF.3	Χρεόγραφα	21
AN.13	Τιμαλφή	0	AF.4	Δάνεια	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	1	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	14
AN.21	Φυσικοί πόροι	1	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	7
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0

Μεταβολές ενεργητικού		
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	71
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	14
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
AF.3	Χρεόγραφα	18
AF.4	Δάνεια	24
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	14
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	1
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
B.103	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδετέρων κερδών/ζημιών κτήσης	6

III.3.2.2: Λογαριασμός πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού		
K.72	Πραγματικά κέρδη (+) / ζημιές (-) κτήσης	
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	1
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	0
AN.12	Αποθέματα	0
AN.13	Τιμαλφή	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	1
AN.21	Φυσικοί πόροι	0
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	1
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	- 14
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	- 3
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
AF.3	Χρεόγραφα	12

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.72	Πραγματικά κέρδη (-) / ζημιές (+) κτήσης	
AF	Υποχρεώσεις	- 17
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	- 26
AF.3	Χρεόγραφα	13
AF.4	Δάνεια	0
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	3
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	- 7
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AF.4	Δάνεια	- 24			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	2			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	- 1			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0			
			B.1032	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης	4

IV: Ισολογισμοί

IV.1: Ισολογισμός ανοίγματος

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	93	AF	Υποχρεώσεις	3 544
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	67	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα	
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	52	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	1 281
AN.12	Αποθέματα	0	AF.3	Χρεόγραφα	1 053
AN.13	Τιμαφή	15	AF.4	Δάνεια	
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	26	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	765
AN.21	Φυσικοί πόροι	23	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	435
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	3	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	10
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	3 421			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα	690			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις				
AF.3	Χρεόγραφα	950			
AF.4	Δάνεια	1 187			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	551			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	30			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	13			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0			
			B.90	Καθαρή θέση	- 30

IV.2: Μεταβολές του ισολογισμού

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
Συνολικές μεταβολές ενεργητικού			Συνολικές μεταβολές παθητικού		
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	- 4	AF	Υποχρεώσεις	224
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	- 4	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα	
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	- 2	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	65

Περιουσιακά στοιχεία		
AN.12	Αποθέματα	0
AN.13	Τιμαλφή	- 2
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.21	Φυσικοί πόροι	- 1
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	1
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	230
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	10
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	10
AF.3	Χρεόγραφα	96
AF.4	Δάνεια	53
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	44
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	8
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	8
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	1

Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
AF.3	Χρεόγραφα	64
AF.4	Δάνεια	0
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	39
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	48
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	8
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0

B.10	Μεταβολές της καθαρής θέσης	2
B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	- 5
B.102	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων	- 1
B.103	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών και ζημιών κτήσης	10
B.1031	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης	6
B.1032	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης	4

IV: Ισολογισμοί

IV.3: Ισολογισμός κλεισίματος

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	89	AF	Υποχρεώσεις	3 768
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	63	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	50	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	1 346
AN.12	Αποθέματα	0	AF.3	Χρεόγραφα	1 117
AN.13	Τιμαλφή	13	AF.4	Δάνεια	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	26	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	804
AN.21	Φυσικοί πόροι	22	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	483
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	4	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	18
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	3 651			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	700			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	10			
AF.3	Χρεόγραφα	1 046			
AF.4	Δάνεια	1 240			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	595			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	38			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	21			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	1			
			B.90	Καθαρή θέση	- 28

Πίνακας 24.5 — Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για τη γενική κυβέρνηση

I: Λογαριασμός παραγωγής

Χρήσεις			Πόροι		
P.2	Ενδίαμεση ανάλωση	222	P.1	Παραγωγή	348
			P.11	Εμπορεύσιμη παραγωγή	0
			P.12	Παραγωγή για ίδια τελική χρήση	0

Χρήσεις			Πόροι		
			P.13	Μη εμπορεύσιμη παραγωγή	348
B.1g	Προστιθέμενη αξία, ακαθά- ριστη	126			
P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου	27			
B.1n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή	99			

II: Λογαριασμοί διανομής και χρήσης εισοδήματος

II.1: Λογαριασμός πρωτογενούς διανομής εισοδήματος

II.1.1: Λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	98	B.1g	Προστιθέμενη αξία, ακαθά- ριστη	126
D.11	Μισθοί και ημερομίσθια	63	B.1n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή	99
D.12	Εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	55			
D.121	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	51			
D.1211	Πραγματικές εργοδο- τικές συνταξιοδοτικές εισφορές	48			
D.1212	Πραγματικές εργοδο- τικές μη συνταξιοδοτι- κές εισφορές	3			
D.122	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	4			
D.1221	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	4			
D.1222	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	0			
D.29	Λοιποί φόροι επί της παρα- γωγής	1			
D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγω- γής	0			
B.2g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο	27			
P.51c1	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου στο ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα	27			
B.2n	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	0			

II.1.2: Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
D.4	Εισόδημα περιουσίας	42	B.2g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο	27
D.41	Τόκοι	35	B.2n	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	0
D.45	Μισθώματα	7			
			D.2	Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών	235
			D.21	Φόροι επί προϊόντων	141
			D.211	Φόροι τύπου φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ)	121
			D.212	Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών, εκτός από τον ΦΠΑ	17
			D.2121	Εισαγωγικοί δασμοί	17
			D.2122	Φόροι επί εισαγωγών, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς	0
			D.214	Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους εισαγωγής	3
			D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	94
			D.3	Επιδότησεις	- 44
			D.31	Επιδότησεις προϊόντων	- 8
			D.311	Επιδότησεις εισαγωγών	0
			D.319	Λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων	- 8
			D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	- 36
			D.4	Εισόδημα περιουσίας	22
			D.41	Τόκοι	14
			D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	7
			D.421	Μερίσματα	5
			D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	2
			D.43	Επανεπενδύσιμα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις	0
			D.44	Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις	1
			D.441	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων	0
			D.442	Εισόδημα από επενδύσεις πληρωτέο σε δικαιούχους συντάξεων	

Χρήσεις			Πόροι		
			D.443	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε μετόχους συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	1
			D.4431	Μερίσματα αποδοτέα σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0
			D.4432	Μη διανεμόμενα κέρδη αποδοτέα σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	1
			D.45	Μισθώματα	0
B.5g	Ισοζύγιο πρωτογενούς εισοδήματος, ακαθάριστο	198			
B.5n	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, καθαρό	171			

II.2: Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
	Τρέχουσες μεταβιβάσεις	248	B.5g	Ισοζύγιο πρωτογενούς εισοδήματος, ακαθάριστο	198
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.	0	B.5n	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, καθαρό	171
D.51	Φόροι εισοδήματος	0			
D.59	Λοιποί τρέχοντες φόροι	0		Τρέχουσες μεταβιβάσεις	367
			D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.	213
D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	112	D.51	Φόροι εισοδήματος	204
D.621	Παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα	53	D.59	Λοιποί τρέχοντες φόροι	9
D.6211	Συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα	45			
D.6212	Μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα	8	D.61	Καθαρές κοινωνικές εισφορές	50
D.622	Λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	7	D.611	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	38
D.6221	Λοιπές συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	5	D.6111	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	35
D.6222	Λοιπές μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	2	D.6112	Πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	3

Χρήσεις			Πόροι		
D.623	Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα	52	D.612	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	4
			D.6121	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	4
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	136	D.6122	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	0
D.71	Καθαρά ασφάλιστρα για ασφαλίσεις κατά ζημιών	4	D.613	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών	9
D.711	Καθαρά ασφάλιστρα για πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών	4	D.6131	Πραγματικές συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	6
D.712	Καθαρά ασφάλιστρα για αντασφαλίσεις κατά ζημιών		D.6132	Πραγματικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	3
D.72	Απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών				
D.721	Απαιτήσεις από πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών		D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	104
D.722	Απαιτήσεις από αντασφαλίσεις κατά ζημιών		D.71	Καθαρά ασφάλιστρα για ασφαλίσεις κατά ζημιών	
D.73	Τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό της γενικής κυβέρνησης	96	D.711	Καθαρά ασφάλιστρα για πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών	
D.74	Τρέχουσα διεθνής συνεργασία	22	D.712	Καθαρά ασφάλιστρα για αντασφαλίσεις κατά ζημιών	
D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	5	D.72	Απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών	1
D.751	Τρέχουσες μεταβιβάσεις προς ΜΚΙΕΝ	5	D.721	Απαιτήσεις από πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών	1
D.752	Τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ νοικοκυριών		D.722	Απαιτήσεις από αντασφαλίσεις κατά ζημιών	
D.759	Διάφορες άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις	0	D.73	Τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό της γενικής κυβέρνησης	96
D.76	Ίδιοι πόροι της ΕΕ που βασίζονται στον ΦΠΑ και στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ)	9	D.74	Τρέχουσα διεθνής συνεργασία	1
			D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	6
			D.751	Τρέχουσες μεταβιβάσεις προς ΜΚΙΕΝ	
			D.752	Τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ νοικοκυριών	
			D.759	Διάφορες άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις	6
B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	317			
B.6n	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	290			

II.3: Λογαριασμός αναδιανομής εισοδήματος σε είδος

Χρήσεις			Πόροι		
D.63	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	184	B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	317
D.631	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — μη εμπορεύσιμη παραγωγή	180	B.6n	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	290
D.632	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — αγορασμένη εμπορεύσιμη παραγωγή	4			
B.7g	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	133			
B.7n	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	106			

II.4: Λογαριασμός χρήσης εισοδήματος

II.4.1: Λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
P.3	Τελική καταναλωτική δαπάνη	352	B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	317
P.31	Ατομική καταναλωτική δαπάνη	184	B.6n	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	290
P.32	Συλλογική καταναλωτική δαπάνη	168			
D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων	0			
B.8g	Αποταμίευση, ακαθάριστη	- 35			
B.8n	Αποταμίευση, καθαρή	- 62			

II.4.2: Λογαριασμός χρήσης προσαρμοσμένου διαθέσιμου εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
P.4	Πραγματική τελική κατανάλωση	168	B.7g	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	133
P.41	Πραγματική ατομική κατανάλωση		B.7n	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	106
P.42	Πραγματική συλλογική κατανάλωση	168			
D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων	0			
B.8g	Αποταμίευση, ακαθάριστη	- 35			
B.8n	Αποταμίευση, καθαρή	- 62			

III: Λογαριασμοί συσσώρευσης

III.1: Λογαριασμός κεφαλαίου

III.1.1: Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	- 90	B.8n	Αποταμίευση, καθαρή	- 62
			D.9r	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες	6
			D.91r	Φόροι κεφαλαίου, εισπρακτέοι	2
			D.92r	Επιχορηγήσεις επενδύσεων, εισπρακτέες	0
			D.99r	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες	4
			D.9p	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες	- 34
			D.91p	Φόροι κεφαλαίου, πληρωτέοι	0
			D.92p	Επιχορηγήσεις επενδύσεων, πληρωτέες	- 27
			D.99p	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες	- 7

III.1.2: Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοοικονομικών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
P.5g	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	38	B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	- 90
P.5n	Καθαρός σχηματισμός κεφαλαίου	11			
P.51g	Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου	35			
P.511	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων	35			
P.5111	Αποκτήσεις νέων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	38			
P.5112	Αποκτήσεις υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	0			
P.5113	Διαθέσεις υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	- 3			
P.512	Κόστος μεταβίβασης της κυριότητας μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων				
P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου	- 27			
P.52	Μεταβολές αποθεμάτων	0			
P.53	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις τιμαλφών	3			

Μεταβολές ενεργητικού		
NP	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	2
NP.1	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις φυσικών πόρων	2
NP.2	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις συμβάσεων, μισθώσεων και αδειών	0
NP.3	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων	
B.9	Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / Καθαρή ανάγκη για χρηματοδότηση (-)	- 103

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		

III.2: Χρηματοοικονομικός λογαριασμός

Μεταβολές ενεργητικού		
F	Καθαρή απόκτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	- 10
F.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
F.11	Νομισματικός χρυσός	
F.12	Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
F.2	Μετρητά και καταθέσεις	- 26
F.21	Μετρητά	2
F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	- 27
F.221	Διατραπεζικές θέσεις	
F.229	Λοιπές μεταβιβάσιμες καταθέσεις	- 27
F.29	Λοιπές καταθέσεις	- 1
F.3	Χρεόγραφα	4
F.31	Βραχυπρόθεσμα	1
F.32	Μακροπρόθεσμα	3
F.4	Δάνεια	3
F.41	Βραχυπρόθεσμα	1
F.42	Μακροπρόθεσμα	2
F.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	3
F.51	Συμμετοχικοί τίτλοι	3
F.511	Εισηγμένες μετοχές	1
F.512	Μη εισηγμένες μετοχές	1

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
B.9	Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / Καθαρή ανάγκη για χρηματοδότηση (-)	- 103
F	Καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων	93
F.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
F.11	Νομισματικός χρυσός	
F.12	Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
F.2	Μετρητά και καταθέσεις	37
F.21	Μετρητά	35
F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	2
F.221	Διατραπεζικές θέσεις	
F.229	Λοιπές μεταβιβάσιμες καταθέσεις	2
F.29	Λοιπές καταθέσεις	0
F.3	Χρεόγραφα	38
F.31	Βραχυπρόθεσμα	4
F.32	Μακροπρόθεσμα	34
F.4	Δάνεια	9
F.41	Βραχυπρόθεσμα	3
F.42	Μακροπρόθεσμα	6
F.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	
F.51	Συμμετοχικοί τίτλοι	
F.511	Εισηγμένες μετοχές	
F.512	Μη εισηγμένες μετοχές	

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
F.519	Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	1	F.519	Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	
F.52	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0	F.52	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	
F.521	Μετοχές/μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	0	F.521	Μετοχές/μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	
F.522	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	0	F.522	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	
F.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	1	F.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0
F.61	Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών	0	F.61	Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών	
F.62	Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων	0	F.62	Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων	
F.63	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα		F.63	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα	
F.64	Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων		F.64	Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων	
F.65	Δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών		F.65	Δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών	
F.66	Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων	1	F.66	Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων	0
F.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0	F.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
F.71	Χρηματοοικονομικά παράγωγα	0	F.71	Χρηματοοικονομικά παράγωγα	0
F.711	Δικαιώματα προαίρεσης (options)	0	F.711	Δικαιώματα προαίρεσης (options)	0
F.712	Προθεσμιακά συμβόλαια (forwards)	0	F.712	Προθεσμιακά συμβόλαια (forwards)	0
F.72	Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0	F.72	Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
F.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	5	F.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	9
F.81	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	1	F.81	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	6
F.89	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	4	F.89	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	3

III.3: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων

III.3.1: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.1	Οικονομική εμφάνιση περιουσιακών στοιχείων	7	K.5	Άλλες μεταβολές όγκου π.δ.κ.α.	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	3	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	

Μεταβολές ενεργητικού		
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	4
AN.21	Φυσικοί πόροι	4
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0
K.2	Οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	- 2
K.21	Εξάντληση φυσικών πόρων	- 2
AN.21	Φυσικοί πόροι	- 2
K.22	Άλλη οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0
AN.21	Φυσικοί πόροι	0
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0
K.3	Ζημίες λόγω μεγάλων καταστροφών	- 6
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	- 4
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	- 2
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0
K.4	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	5
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	1
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	4
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
K.5	Άλλες μεταβολές όγκου π.δ.κ.α.	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0
K.6	Μεταβολές ταξινόμησης	2
K.61	Μεταβολές ταξινόμησης κατά τομείς και μεταβολές δομής	2
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	2
K.62	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0
Λοιπές μεταβολές του όγκου		2
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	
AN.12	Αποθέματα	
AN.13	Τιμαλφή	
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	
AN.21	Φυσικοί πόροι	
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	2
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	
K.6	Μεταβολές ταξινόμησης	- 4	AF.3	Χρεόγραφα	
K.61	Μεταβολές ταξινόμησης κατά τομείς και μεταβολές δομής	- 4	AF.4	Δάνεια	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	- 3	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	2
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	- 1	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	
K.62	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0			
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0			
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0			
	Λοιπές μεταβολές του όγκου	0			
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	- 3			
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	- 3			
AN.12	Αποθέματα	0			
AN.13	Τιμαλφή	0			
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	3			
AN.21	Φυσικοί πόροι	1			
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	2			
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης				
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα				
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις				
AF.3	Χρεόγραφα				
AF.4	Δάνεια				
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου				

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων				
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0			
			B.102	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων	- 2

III.3.2: Λογαριασμός αναπροσαρμογής

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.7	Ονομαστικά κέρδη (+) / ζημιές (-) κτήσης		K.7	Ονομαστικά κέρδη (-) / ζημιές (+) κτήσης	
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	44	AF	Υποχρεώσεις	7
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	21	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	18	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
AN.12	Αποθέματα	1	AF.3	Χρεόγραφα	7
AN.13	Τιμαλφή	2	AF.4	Δάνεια	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	23	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0
AN.21	Φυσικοί πόροι	23	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AN.23	Αποκτήσεις μείων διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	1			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	1			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0			
AF.3	Χρεόγραφα	0			
AF.4	Δάνεια	0			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων				
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0			
			B.103	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης	38

III.3.2.1: Λογαριασμός ουδέτερων κερδών/ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού		
K.71	Ουδέτερα κέρδη (+) / ζημιές (-) κτήσης	
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	32
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	20
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	18
AN.12	Αποθέματα	1
AN.13	Τιμαλφή	1
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	12
AN.21	Φυσικοί πόροι	12
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	8
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	2
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	3
AF.3	Χρεόγραφα	0
AF.4	Δάνεια	3
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.71	Ουδέτερα κέρδη (-) / ζημιές (+) κτήσης	
AF	Υποχρεώσεις	13
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	2
AF.3	Χρεόγραφα	4
AF.4	Δάνεια	7
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0
B.1031	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδέτερων κερδών/ζημιών κτήσης	27

III.3.2.2: Λογαριασμός πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού		
K.72	Πραγματικά κέρδη (+) / ζημιές (-) κτήσης	
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	12
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	1

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.72	Πραγματικά κέρδη (-) / ζημιές (+) κτήσης	
AF	Υποχρεώσεις	- 6
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	0	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	- 2
AN.12	Αποθέματα	0	AF.3	Χρεόγραφα	3
AN.13	Τιμαλφή	1	AF.4	Δάνεια	- 7
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	11	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0
AN.21	Φυσικοί πόροι	11	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης		AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	- 7			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	- 1			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	- 3			
AF.3	Χρεόγραφα	0			
AF.4	Δάνεια	- 3			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0			
			B.1032	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης	11

IV: Ισολογισμοί

IV.1: Ισολογισμός ανοίγματος

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	789	AF	Υποχρεώσεις	687
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	497	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	467	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	102
AN.12	Αποθέματα	22	AF.3	Χρεόγραφα	212
AN.13	Τιμαλφή	8	AF.4	Δάνεια	328
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	292	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	4

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
AN.21	Φυσικοί πόροι	286	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	19
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	6	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης		AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	22
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	396			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	80			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	150			
AF.3	Χρεόγραφα	0			
AF.4	Δάνεια	115			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	12			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	20			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	19			
			B.90	Καθαρή θέση	498

IV.2: Μεταβολές του ισολογισμού

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
Συνολικές μεταβολές ενεργητικού			Συνολικές μεταβολές παθητικού		
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	57	AF	Υποχρεώσεις	102
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	29	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	23	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	37
AN.12	Αποθέματα	1	AF.3	Χρεόγραφα	45
AN.13	Τιμαλφή	5	AF.4	Δάνεια	9
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	28	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	2
AN.21	Φυσικοί πόροι	26	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	2	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης		AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	9
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	– 9			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	1			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	– 26			
AF.3	Χρεόγραφα	4			
AF.4	Δάνεια	3			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	3			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	1			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	5			
			B.10	Μεταβολές της καθαρής θέσης	– 54
			B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	90
			B.102	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων	– 2
			B.103	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών και ζημιών κτήσης	38
			B.1031	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης	27
			B.1032	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης	11

IV: Ισολογισμοί

IV.3: Ισολογισμός κλεισίματος

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	846	AF	Υποχρεώσεις	789
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	526	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	490	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	139

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
AN.12	Αποθέματα	23	AF.3	Χρεόγραφα	257
AN.13	Τιμαλφή	13	AF.4	Δάνεια	337
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	320	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	6
AN.21	Φυσικοί πόροι	312	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	19
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	8	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	31
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	387			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	81			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	124			
AF.3	Χρεόγραφα	4			
AF.4	Δάνεια	118			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	15			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	21			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	24			
			B.90	Καθαρή θέση	444

Πίνακας 24.6 — Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για τα νοικοκυριά

I: Λογαριασμός παραγωγής

Χρήσεις			Πόροι		
P.2	Ενδιάμεση ανάλωση	115	P.1	Παραγωγή	270
			P.11	Εμπορεύσιμη παραγωγή	123
			P.12	Παραγωγή για ίδια τελική χρήση	147
B.1g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη	155			
P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου	23			
B.1n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή	132			

II: Λογαριασμοί διανομής και χρήσης εισοδήματος

II.1: Λογαριασμός πρωτογενούς διανομής εισοδήματος

II.1.1: Λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	11	B.1g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη	155
D.11	Μισθοί και ημερομίσθια	11	B.1n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή	132
D.12	Εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	0			
D.121	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	0			
D.1211	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	0			
D.1212	Πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	0			
D.122	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	0			
D.1221	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	0			
D.1222	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	0			
D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	0			
D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	- 1			
B.2g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο	84			
B.3g	Μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο	61			
P.51c1	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου στο ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα	15			
P.51c2	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου στο ακαθάριστο μεικτό εισόδημα	8			
B.2n	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	69			
B.3n	Μεικτό εισόδημα, καθαρό	53			

II.1.2: Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
D.4	Εισόδημα περιουσίας	41	B.2g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο	84
D.41	Τόκοι	14	B.3g	Μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο	61

Χρήσεις			Πόροι		
D.45	Μισθώματα	27	B.2n	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	69
			B.3n	Μεικτό εισόδημα, καθαρό	53
			D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	1 154
			D.11	Μισθοί και ημερομίσθια	954
			D.12	Εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	200
			D.121	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	181
			D.1211	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	168
			D.1212	Πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	13
			D.122	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	19
			D.1221	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	18
			D.1222	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	1
			D.4	Εισόδημα περιουσίας	123
			D.41	Τόκοι	49
			D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	20
			D.421	Μερίσματα	13
			D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	7
			D.43	Επανεπενδύόμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις	3
			D.44	Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις	30
			D.441	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων	20
			D.442	Εισόδημα από επενδύσεις πληρωτέο σε δικαιούχους συντάξεων	8
			D.443	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	2

Χρήσεις			Πόροι		
			D.4431	Μερίσματα αποδοτέα σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	2
			D.4432	Μη διανεμόμενα κέρδη αποδοτέα σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0
			D.45	Μισθώματα	21
B.5g	Ισοζύγιο πρωτογενούς εισοδήματος, ακαθάριστο	1 381			
B.5n	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, καθαρό	1 358			

II.2: Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
	Τρέχουσες μεταβιβάσεις	582	B.5g	Ισοζύγιο πρωτογενούς εισοδήματος, ακαθάριστο	1 381
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.	178	B.5n	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, καθαρό	1 358
D.51	Φόροι εισοδήματος	176			
D.59	Λοιποί τρέχοντες φόροι	2		Τρέχουσες μεταβιβάσεις	420
D.61	Καθαρές κοινωνικές εισφορές	333	D.61	Καθαρές κοινωνικές εισφορές	0
D.611	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	181	D.611	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	0
D.6111	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	168	D.6111	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	0
D.6112	Πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	13	D.6112	Πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	0
D.612	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	19	D.612	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	0
D.6121	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	18	D.6121	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	0
D.6122	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	1	D.6122	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	0
D.613	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών	129	D.613	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών	0
D.6131	Πραγματικές συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	115	D.6131	Πραγματικές συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	0
D.6132	Πραγματικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	14	D.6132	Πραγματικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	0
D.614	Συμπληρωματικές/ πρόσθετες κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών	10	D.614	Συμπληρωματικές/ πρόσθετες κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών	0
D.6141	Συμπληρωματικές/ πρόσθετες συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	8	D.6141	Συμπληρωματικές/ πρόσθετες συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	0

Χρήσεις			Πόροι		
D.6142	Συμπληρωματικές/ πρόσθετες μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	2	D.6142	Συμπληρωματικές/ πρόσθετες μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	0
D.61SC	Λειτουργικές δαπάνες συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης	- 6	D.61SC	Λειτουργικές δαπάνες συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης	1
D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	0	D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	384
D.622	Λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	0	D.621	Παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα	53
D.6221	Λοιπές συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	0	D.6211	Συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα	45
D.6222	Λοιπές μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	0	D.6212	Μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα	8
			D.622	Λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	279
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	71	D.6221	Λοιπές συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	250
D.71	Καθαρά ασφάλιστρα για ασφαλίσεις κατά ζημιών	31	D.6222	Λοιπές μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	29
D.711	Καθαρά ασφάλιστρα για πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών	31	D.623	Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα	52
D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	40	D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	36
D.751	Τρέχουσες μεταβιβάσεις προς ΜΚΙΕΝ	29	D.72	Απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών	35
D.752	Τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ νοικοκυριών	7	D.721	Απαιτήσεις από πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών	35
D.759	Διάφορες άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις	4	D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	1
			D.751	Τρέχουσες μεταβιβάσεις προς ΜΚΙΕΝ	0
			D.752	Τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ νοικοκυριών	1
			D.759	Διάφορες άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις	0
B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	1 219			
B.6n	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	1 196			

II.3: Λογαριασμός αναδιανομής εισοδήματος σε είδος

Χρήσεις		Πόροι	
B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	1 219	
B.6n	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	1 196	
D.63	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	215	

Χρήσεις			Πόροι		
			D.631	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — μη εμπορεύσιμη παραγωγή	211
			D.632	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — αγορασμένη εμπορεύσιμη παραγωγή	4
B.7g	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	1 434			
B.7n	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	1 411			

II.4: Λογαριασμός χρήσης εισοδήματος

II.4.1: Λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
P.3	Τελική καταναλωτική δαπάνη	1 015	B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	1 219
P.31	Ατομική καταναλωτική δαπάνη	1 015	B.6n	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	1 196
			D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων	11
B.8g	Αποταμίευση, ακαθάριστη	215			
B.8n	Αποταμίευση, καθαρή	192			

II.4.2: Λογαριασμός χρήσης προσαρμοσμένου διαθέσιμου εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
P.4	Πραγματική τελική κατανάλωση	1 230	B.7g	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	1 434
P.41	Πραγματική ατομική κατανάλωση	1 230	B.7n	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	1 411
			D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων	11
B.8g	Αποταμίευση, ακαθάριστη	215			
B.8n	Αποταμίευση, καθαρή	192			

III: Λογαριασμοί συσσώρευσης

III.1: Λογαριασμός κεφαλαίου

III.1.1: Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	210	B.8n	Αποταμίευση, καθαρή	192
			D.9r	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες	23

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
			D.92r	Επιχορηγήσεις επενδύσεων, εισπρακτέες	0
			D.99r	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες	23
			D.9p	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες	– 5
			D.91p	Φόροι κεφαλαίου, πληρωτέοι	– 2
			D.92p	Επιχορηγήσεις επενδύσεων, πληρωτέες	
			D.99p	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες	– 3

III.1.2: Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοοικονομικών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
P.5g	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	55	B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	210
P.5n	Καθαρός σχηματισμός κεφαλαίου	32			
P.51g	Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου	48			
P.511	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων	48			
P.5111	Αποκτήσεις νέων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	45			
P.5112	Αποκτήσεις υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	3			
P.5113	Διαθέσεις υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	0			
P.512	Κόστος μεταβίβασης της κυριότητας μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0			
P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου	– 23			
P.52	Μεταβολές αποθεμάτων	2			
P.53	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις τιμαλφών	5			
NP	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	4			
NP.1	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις φυσικών πόρων	3			
NP.2	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις συμβάσεων, μισθώσεων και αδειών	1			
NP.3	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων				
B.9	Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / Καθαρή ανάγκη για χρηματοδότηση (–)	174			

III.2: Χρηματοοικονομικός λογαριασμός

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
			B.9	Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / Καθαρή ανάγκη για χρηματοδότηση (-)	174
F	Καθαρή απόκτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	189	F	Καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων	15
F.2	Μετρητά και καταθέσεις	64	F.3	Χρεόγραφα	0
F.21	Μετρητά	10	F.31	Βραχυπρόθεσμα	0
F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	27	F.32	Μακροπρόθεσμα	0
F.229	Λοιπές μεταβιβάσιμες καταθέσεις	27			
F.29	Λοιπές καταθέσεις	27	F.4	Δάνεια	11
			F.41	Βραχυπρόθεσμα	2
F.3	Χρεόγραφα	10	F.42	Μακροπρόθεσμα	9
F.31	Βραχυπρόθεσμα	3			
F.32	Μακροπρόθεσμα	7	F.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
			F.71	Χρηματοοικονομικά παράγωγα	0
F.4	Δάνεια	3	F.711	Δικαιώματα προαίρεσης (options)	0
F.41	Βραχυπρόθεσμα	3	F.712	Προθεσμιακά συμβόλαια (forwards)	0
F.42	Μακροπρόθεσμα	0	F.72	Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
			F.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	4
F.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	66	F.81	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	4
F.51	Συμμετοχικοί τίτλοι	53	F.89	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	0
F.511	Εισηγμένες μετοχές	48			
F.512	Μη εισηγμένες μετοχές	2			
F.519	Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	3			
F.52	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	13			
F.521	Μετοχές/μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	5			
F.522	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	8			
F.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	39			
F.61	Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών	4			
F.62	Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων	22			

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
F.63	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα	11			
F.64	Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων				
F.65	Δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών	2			
F.66	Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων	0			
F.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	3			
F.71	Χρηματοοικονομικά παράγωγα	1			
F.711	Δικαιώματα προαίρεσης (options)	1			
F.712	Προθεσμιακά συμβόλαια (forwards)	0			
F.72	Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	2			
F.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	4			
F.81	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	3			
F.89	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	1			

III.3: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων

III.3.1: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.1	Οικονομική εμφάνιση περιουσιακών στοιχείων	0	K.5	Άλλες μεταβολές όγκου π.δ.κ.α.	1
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.21	Φυσικοί πόροι	0	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	1
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0	K.6	Μεταβολές ταξινόμησης	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	K.61	Μεταβολές ταξινόμησης κατά τομείς και μεταβολές δομής	0
K.2	Οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
K.21	Εξάντληση φυσικών πόρων	0	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.21	Φυσικοί πόροι	0	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/ υποχρεώσεις	0
K.22	Άλλη οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0	K.62	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AN.21	Φυσικοί πόροι	0	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0
K.3	Ζημίες λόγω μεγάλων καταστροφών	0	Λοιπές μεταβολές του όγκου		1
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0	AN.12	Αποθέματα	0
K.4	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0	AN.13	Τιμαλφή	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.21	Φυσικοί πόροι	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0
K.5	Άλλες μεταβολές όγκου π.δ.κ.α.	0	AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	1
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	
K.6	Μεταβολές ταξινόμησης	0	AF.3	Χρεόγραφα	
K.61	Μεταβολές ταξινόμησης κατά τομείς και μεταβολές δομής	0	AF.4	Δάνεια	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	1
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
K.62	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0			
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0			

Μεταβολές ενεργητικού		
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0
	Λοιπές μεταβολές του όγκου	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	0
AN.12	Αποθέματα	0
AN.13	Τιμαλφή	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.21	Φυσικοί πόροι	0
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	
AF.3	Χρεόγραφα	
AF.4	Δάνεια	0
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
B.102	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων	- 1

III.3.2: Λογαριασμός αναπροσαρμογής

Μεταβολές ενεργητικού		
K.7	Ονομαστικά κέρδη (+) / ζημιές (-) κτήσης	
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	80
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	35
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	28

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.7	Ονομαστικά κέρδη (-) / ζημιές (+) κτήσης	
AF	Υποχρεώσεις	0
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AN.12	Αποθέματα	2	AF.3	Χρεόγραφα	0
AN.13	Τιμαλφή	5	AF.4	Δάνεια	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	45	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0
AN.21	Φυσικοί πόροι	45	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	16			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα				
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις				
AF.3	Χρεόγραφα	6			
AF.4	Δάνεια	0			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	10			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων				
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0			
			B.103	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης	96

III.3.2.1: Λογαριασμός ουδέτερων κερδών/ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.71	Ουδέτερα κέρδη (+) / ζημιές (-) κτήσης		K.71	Ουδέτερα κέρδη (-) / ζημιές (+) κτήσης	
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	56	AF	Υποχρεώσεις	5
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	34	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	28	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
AN.12	Αποθέματα	2	AF.3	Χρεόγραφα	0
AN.13	Τιμαλφή	4	AF.4	Δάνεια	3
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	22	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AN.21	Φυσικοί πόροι	22	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	2
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	36			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα				
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	17			
AF.3	Χρεόγραφα	4			
AF.4	Δάνεια	0			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	9			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	5			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	1			
			B.1031	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδετέρων κερδών/ζημιών κτήσης	87

III.3.2.2: Λογαριασμός πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.72	Πραγματικά κέρδη (+) / ζημιές (-) κτήσης		K.72	Πραγματικά κέρδη (-) / ζημιές (+) κτήσης	
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	24	AF	Υποχρεώσεις	- 5
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	1	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	0	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
AN.12	Αποθέματα	0	AF.3	Χρεόγραφα	0
AN.13	Τιμαλφή	1	AF.4	Δάνεια	- 3
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	23	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0
AN.21	Φυσικοί πόροι	23	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	- 2
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	- 20			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα				
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	- 17			
AF.3	Χρεόγραφα	2			
AF.4	Δάνεια	0			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	1			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	- 5			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	- 1			
			B.1032	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης	9

IV: Ισολογισμοί

IV.1: Ισολογισμός ανοίγματος

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	1 429	AF	Υποχρεώσεις	189
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	856	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	713	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	10
AN.12	Αποθέματα	48	AF.3	Χρεόγραφα	2
AN.13	Τιμαλφή	95	AF.4	Δάνεια	169
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	573	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	
AN.21	Φυσικοί πόροι	573	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	8

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	3 260			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα				
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	840			
AF.3	Χρεόγραφα	198			
AF.4	Δάνεια	24			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	1 749			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	391			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	3			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	55			
			B.90	Καθαρή θέση	4 500

IV.2: Μεταβολές του ισολογισμού

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
Συνολικές μεταβολές ενεργητικού			Συνολικές μεταβολές παθητικού		
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	115	AF	Υποχρεώσεις	16
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	67	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	53	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
AN.12	Αποθέματα	4	AF.3	Χρεόγραφα	0
AN.13	Τιμαλφή	10	AF.4	Δάνεια	11
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	48	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0
AN.21	Φυσικοί πόροι	48	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	1
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	4
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	205			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα				
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	64			
AF.3	Χρεόγραφα	16			

Περιουσιακά στοιχεία		
AF.4	Δάνεια	3
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	76
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	39
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	3
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	4

Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
B.10	Μεταβολές της καθαρής θέσης	304
B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	210
B.102	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων	- 1
B.103	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών και ζημιών κτήσης	96
B.1031	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης	87
B.1032	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης	9

IV: Ισολογισμοί

IV.3: Ισολογισμός κλεισίματος

Περιουσιακά στοιχεία		
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	1 544
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	923
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	766
AN.12	Αποθέματα	52
AN.13	Τιμαλφή	105
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	621
AN.21	Φυσικοί πόροι	621
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0

Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
AF	Υποχρεώσεις	205
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	10
AF.3	Χρεόγραφα	2
AF.4	Δάνεια	180
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	1
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	12
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	3 465			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα				
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	904			
AF.3	Χρεόγραφα	214			
AF.4	Δάνεια	27			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	1 825			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	430			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	6			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	59			
			B.90	Καθαρή θέση	4 804

Πίνακας 24.7 — Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά
I: Λογαριασμός παραγωγής

Χρήσεις			Πόροι		
P.2	Ενδιάμεση ανάλωση	17	P.1	Παραγωγή	32
			P.11	Εμπορεύσιμη παραγωγή	0
			P.12	Παραγωγή για ίδια τελική χρήση	0
			P.13	Μη εμπορεύσιμη παραγωγή	32
B.1g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη	15			
P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου	3			
B.1n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή	12			

II: Λογαριασμοί διανομής και χρήσης εισοδήματος

II.1: Λογαριασμός πρωτογενούς διανομής εισοδήματος

II.1.1: Λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	11	B.1g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη	15
D.11	Μισθοί και ημερομίσθια	6	B.1n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή	12

Χρήσεις			Πόροι		
D.12	Εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	5			
D.121	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	4			
D.1211	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	4			
D.1212	Πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	0			
D.122	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	1			
D.1221	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	1			
D.1222	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	0			
D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	1			
D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	0			
B.2g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο	3			
P.51c1	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου στο ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα	3			
B.2n	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	0			

II.1.2: Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
D.4	Εισόδημα περιουσίας	6	B.2g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο	3
D.41	Τόκοι	6	B.3g	Μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο	
D.45	Μισθώματα	0	B.2n	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	0
			B.3n	Μεικτό εισόδημα, καθαρό	
D.4	Εισόδημα περιουσίας	7			
D.41	Τόκοι	7			
D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	0			
D.421	Μερίσματα	0			
D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών				

Χρήσεις			Πόροι		
			D.43	Επανεπενδυόμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις	0
			D.44	Λοιπά εισοδήματα από επεν- δύσεις	0
			D.441	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων	0
			D.442	Εισόδημα από επενδύσεις πληρωτέο σε δικαιούχους συντάξεων	
			D.443	Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε μετόχους συλ- λογικών επενδύσεων χαρτο- φυλακίου	0
			D.4431	Μερίσματα αποδοτέα σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0
			D.4432	Μη διανεμόμενα κέρδη απο- δοτέα σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0
			D.45	Μισθώματα	0
B.5g	Ισοζύγιο πρωτογενούς εισοδήματος, ακαθάριστο	4			
B.5n	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, καθαρό	1			

II.2: Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι	
Τρέχουσες μεταβιβάσεις		7	
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.	0	
D.51	Φόροι εισοδήματος	0	
D.59	Λοιποί τρέχοντες φόροι	0	
D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	5	
D.621	Παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα		
D.6211	Συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα		
B.5g	Ισοζύγιο πρωτογενούς εισοδήματος, ακαθάριστο	4	
B.5n	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, καθαρό	1	
Τρέχουσες μεταβιβάσεις		40	
D.61	Καθαρές κοινωνικές εισφορές	5	
D.611	Πραγματικές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	3	
D.6111	Πραγματικές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	2	
D.6112	Πραγματικές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	1	

Χρήσεις			Πόροι		
D.6212	Μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα		D.612	Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές	1
D.622	Λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	5	D.6121	Τεκμαρτές εργοδοτικές συνταξιοδοτικές εισφορές	1
D.6221	Λοιπές συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	3	D.6122	Τεκμαρτές εργοδοτικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές	0
D.6222	Λοιπές μη συνταξιοδοτικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	2	D.613	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών	1
D.623	Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα		D.6131	Πραγματικές συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	0
			D.6132	Πραγματικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών	1
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	2			
D.71	Καθαρά ασφαλιστρα για ασφαλίσεις κατά ζημιών	0	D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	36
D.711	Καθαρά ασφαλιστρα για πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών	0	D.72	Απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών	0
D.712	Καθαρά ασφαλιστρα για αντασφαλίσεις κατά ζημιών		D.721	Απαιτήσεις από πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών	0
D.72	Απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών		D.722	Απαιτήσεις από αντασφαλίσεις κατά ζημιών	
D.721	Απαιτήσεις από πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών		D.73	Τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό της γενικής κυβέρνησης	
D.722	Απαιτήσεις από αντασφαλίσεις κατά ζημιών		D.74	Τρέχουσα διεθνής συνεργασία	
D.73	Τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό της γενικής κυβέρνησης		D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	36
D.74	Τρέχουσα διεθνής συνεργασία		D.751	Τρέχουσες μεταβιβάσεις προς ΜΚΙΕΝ	36
D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	2	D.752	Τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ νοικοκυριών	
D.751	Τρέχουσες μεταβιβάσεις προς ΜΚΙΕΝ	0	D.759	Διάφορες άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις	0
D.752	Τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ νοικοκυριών				
D.759	Διάφορες άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις	2			
B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	37			
B.6n	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	34			

II.3: Λογαριασμός αναδιανομής εισοδήματος σε είδος

Χρήσεις			Πόροι		
D.63	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	31	B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	37
D.631	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — μη εμπορεύσιμη παραγωγή	31	B.6n	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	34
D.632	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος — αγορασμένη εμπορεύσιμη παραγωγή	0			
B.7g	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	6			
B.7n	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	3			

II.4: Λογαριασμός χρήσης εισοδήματος

II.4.1: Λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
P.3	Τελική καταναλωτική δαπάνη	32	B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	37
P.31	Ατομική καταναλωτική δαπάνη	31	B.6n	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	34
P.32	Συλλογική καταναλωτική δαπάνη	1			
D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων	0			
B.8g	Αποταμίευση, ακαθάριστη	5			
B.8n	Αποταμίευση, καθαρή	2			

II.4.2: Λογαριασμός χρήσης προσαρμοσμένου διαθέσιμου εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
P.4	Πραγματική τελική κατανάλωση	1	B.7g	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	6
P.41	Πραγματική ατομική κατανάλωση		B.7n	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	3
P.42	Πραγματική συλλογική κατανάλωση	1			
D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων	0			
B.8g	Αποταμίευση, ακαθάριστη	5			
B.8n	Αποταμίευση, καθαρή	2			

III: Λογαριασμοί συσσώρευσης

III.1: Λογαριασμός κεφαλαίου

III.1.1: Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	- 1	B.8n	Αποταμίευση, καθαρή	2
			D.9r	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες	0
			D.92r	Επιχορηγήσεις επενδύσεων, εισπρακτέες	0
			D.99r	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες	0
			D.9p	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες	- 3
			D.91p	Φόροι κεφαλαίου, πληρωτέοι	0
			D.92p	Επιχορηγήσεις επενδύσεων, πληρωτέες	
			D.99p	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες	- 3

III.1.2: Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοοικονομικών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
P.5g	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	5	B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	- 1
P.5n	Καθαρός σχηματισμός κεφαλαίου	2			
P.51g	Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου	5			
P.511	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων	5			
P.5111	Αποκτήσεις νέων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	5			
P.5112	Αποκτήσεις υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	1			
P.5113	Διαθέσεις υπαρχόντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	- 1			
P.512	Κόστος μεταβίβασης της κυριότητας μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0			
P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου	- 3			
P.52	Μεταβολές αποθεμάτων	0			
P.53	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις τιμαλφών	0			
NP	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	1			

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
NP.1	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις φυσικών πόρων	1			
NP.2	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις συμβάσεων, μισθώσεων και αδειών	0			
NP.3	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων				
B.9	Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / Καθαρή ανάγκη για χρηματοδότηση (-)	- 4			

III.2: Χρηματοοικονομικός λογαριασμός

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
			B.9	Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / Καθαρή ανάγκη για χρηματοδότηση (-)	- 4
F	Καθαρή απόκτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	2	F	Καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων	6
F.2	Μετρητά και καταθέσεις	2	F.3	Χρεόγραφα	0
F.21	Μετρητά	1	F.31	Βραχυπρόθεσμα	0
F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	1	F.32	Μακροπρόθεσμα	0
F.229	Λοιπές μεταβιβάσιμες καταθέσεις	1			
F.29	Λοιπές καταθέσεις	0	F.4	Δάνεια	6
			F.41	Βραχυπρόθεσμα	2
F.3	Χρεόγραφα	- 1	F.42	Μακροπρόθεσμα	4
F.31	Βραχυπρόθεσμα	0			
F.32	Μακροπρόθεσμα	- 1	F.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
			F.71	Χρηματοοικονομικά παράγωγα	0
			F.711	Δικαιώματα προαίρεσης (options)	0
F.4	Δάνεια	0	F.712	Προθεσμιακά συμβόλαια (forwards)	0
F.41	Βραχυπρόθεσμα	0	F.72	Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
F.42	Μακροπρόθεσμα	0			
F.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0	F.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0
F.51	Συμμετοχικοί τίτλοι	0	F.81	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	0
F.511	Εισηγμένες μετοχές	0	F.89	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	0

Μεταβολές ενεργητικού		
F.512	Μη εισηγμένες μετοχές	0
F.519	Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	0
F.52	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0
F.521	Μετοχές/μερίδια εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	0
F.522	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των εταιρειών διαχείρισης διαθεσίμων	0
F.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0
F.61	Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών	0
F.62	Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων	0
F.63	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα	
F.64	Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων	
F.65	Δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών	
F.66	Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων	0
F.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
F.71	Χρηματοοικονομικά παράγωγα	0
F.711	Δικαιώματα προαίρεσης (options)	0
F.712	Προθεσμιακά συμβόλαια (forwards)	0
F.72	Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
F.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	1
F.81	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	
F.89	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	1

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης

III.3: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων

III.3.1: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού		
K.1	Οικονομική εμφάνιση περιουσιακών στοιχείων	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.5	Άλλες μεταβολές όγκου π.δ.κ.α.	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0

Μεταβολές ενεργητικού		
AN.21	Φυσικοί πόροι	0
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0
K.2	Οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0
K.21	Εξάντληση φυσικών πόρων	0
AN.21	Φυσικοί πόροι	0
K.22	Άλλη οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0
AN.21	Φυσικοί πόροι	0
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0
K.3	Ζημίες λόγω μεγάλων καταστροφών	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0
K.4	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
K.5	Άλλες μεταβολές όγκου π.δ.κ.α.	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0
K.6	Μεταβολές ταξινόμησης	0
K.61	Μεταβολές ταξινόμησης κατά τομείς και μεταβολές δομής	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0
K.6	Μεταβολές ταξινόμησης	0
K.61	Μεταβολές ταξινόμησης κατά τομείς και μεταβολές δομής	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0
K.62	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0
Λοιπές μεταβολές του όγκου		
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	0
AN.12	Αποθέματα	0
AN.13	Τιμαλφή	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AN.21	Φυσικοί πόροι	0
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	0
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
AF.3	Χρεόγραφα	0
AF.4	Δάνεια	0
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
K.62	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0			
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0			
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία/υποχρεώσεις	0			
	Λοιπές μεταβολές του όγκου	0			
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0			
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	0			
AN.12	Αποθέματα	0			
AN.13	Τιμαλφή	0			
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0			
AN.21	Φυσικοί πόροι	0			
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0			
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0			
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα				
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις				
AF.3	Χρεόγραφα				
AF.4	Δάνεια	0			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων				
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0			
			B.102	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων	- 1

III.3.2: Λογαριασμός αναπροσαρμογής

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.7	Ονομαστικά κέρδη (+) / ζημιές (-) κτήσης		K.7	Ονομαστικά κέρδη (-) / ζημιές (+) κτήσης	
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	8	AF	Υποχρεώσεις	0
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	5	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	5	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
AN.12	Αποθέματα	0	AF.3	Χρεόγραφα	0
AN.13	Τιμαλφή	0	AF.4	Δάνεια	0
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	3	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0
AN.21	Φυσικοί πόροι	3	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	2			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα				
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις				
AF.3	Χρεόγραφα	1			
AF.4	Δάνεια				
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	1			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων				
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0			
			B.103	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης	10

III.3.2.1: Λογαριασμός ουδέτερων κερδών/ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.71	Ουδέτερα κέρδη (+) / ζημιές (-) κτήσης		K.71	Ουδέτερα κέρδη (-) / ζημιές (+) κτήσης	
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	6	AF	Υποχρεώσεις	3

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	5	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	5	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	1
AN.12	Αποθέματα	0	AF.3	Χρεόγραφα	0
AN.13	Τιμαλφή	0	AF.4	Δάνεια	1
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	1	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0
AN.21	Φυσικοί πόροι	1	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	1
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	3			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα				
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	2			
AF.3	Χρεόγραφα	1			
AF.4	Δάνεια	0			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0			
			B.1031	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδετέρων κερδών/ζημιών κτήσης	6

III.3.2.2: Λογαριασμός πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.72	Πραγματικά κέρδη (+) / ζημιές (-) κτήσης		K.72	Πραγματικά κέρδη (-) / ζημιές (+) κτήσης	
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	2	AF	Υποχρεώσεις	- 3
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	0	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	- 1
AN.12	Αποθέματα	0	AF.3	Χρεόγραφα	0

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AN.13	Τιμαλφή	0	AF.4	Δάνεια	- 1
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	2	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0
AN.21	Φυσικοί πόροι	2	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	- 1
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	- 1			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα				
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	- 2			
AF.3	Χρεόγραφα	0			
AF.4	Δάνεια	0			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	1			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0			
			B.1032	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης	4

IV: Ισολογισμοί

IV.1: Ισολογισμός ανοίγματος

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	159	AF	Υποχρεώσεις	121
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	124	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	121	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	38
AN.12	Αποθέματα	1	AF.3	Χρεόγραφα	0
AN.13	Τιμαλφή	2	AF.4	Δάνεια	43
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	35	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	
AN.21	Φυσικοί πόροι	35	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	5

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	35
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	172			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα				
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	110			
AF.3	Χρεόγραφα	25			
AF.4	Δάνεια	8			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	22			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	4			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	3			
			B.90	Καθαρή θέση	210

IV.2: Μεταβολές του ισολογισμού

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
Συνολικές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων			Συνολικές μεταβολές παθητικού		
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	11	AF	Υποχρεώσεις	6
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	7	AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	7	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
AN.12	Αποθέματα	0	AF.3	Χρεόγραφα	0
AN.13	Τιμαλφή	0	AF.4	Δάνεια	6
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	4	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0
AN.21	Φυσικοί πόροι	4	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0

Περιουσιακά στοιχεία		
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	4
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	2
AF.3	Χρεόγραφα	0
AF.4	Δάνεια	0
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	1
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	0
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	1

Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
B.10	Μεταβολές της καθαρής θέσης	9
B.101	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	- 1
B.102	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων	0
B.103	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών και ζημιών κτήσης	10
B.1031	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης	6
B.1032	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης	4

IV: Ισολογισμοί

IV.3: Ισολογισμός κλεισίματος

Περιουσιακά στοιχεία		
AN	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	170
AN.1	Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	131
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	128
AN.12	Αποθέματα	1
AN.13	Τιμαλφή	2

Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
AF	Υποχρεώσεις	127
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	38
AF.3	Χρεόγραφα	0
AF.4	Δάνεια	49

Περιουσιακά στοιχεία			Υποχρεώσεις και καθαρή θέση		
AN.2	Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	39	AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	0
AN.21	Φυσικοί πόροι	39	AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	5
AN.22	Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες	0	AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0
AN.23	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης	0	AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	35
AF	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	176			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα				
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	112			
AF.3	Χρεόγραφα	25			
AF.4	Δάνεια	8			
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	23			
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	4			
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	0			
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	4			
			B.90	Καθαρή θέση	219

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Επισκόπηση των πινάκων

Πίνακας αριθ.	Θέμα των πινάκων	Προθεσμία t + μήνες (ημέρες όπου προσδιορίζεται) ⁽¹⁾	Καλυπτό-μενη περίοδος ⁽²⁾
1	Κύρια συγκεντρωτικά μεγέθη – τριμηνιαία	2	1995Q1 και μετά
1	Κύρια συγκεντρωτικά μεγέθη – ετήσια	2 /9	1995 και μετά
2	Κύρια συγκεντρωτικά μεγέθη γενικής κυβέρνησης – ετήσια	3/9	1995 και μετά
3	Πίνακες κατά κλάδο – ετήσιοι	9/21	1995 και μετά
5	Τελική καταναλωτική δαπάνη νοικοκυριών κατά σκοπό – ετήσια	9	1995 και μετά
6	Χρηματοοικονομικοί λογαριασμοί κατά τομέα (συναλλαγές) – ετήσιοι	9	1995 και μετά
7	Ισολογισμοί χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων – ετήσιοι	9	1995 και μετά
8	Μη χρηματοοικονομικοί λογαριασμοί κατά τομέα – ετήσιοι	9	1995 και μετά
801	Μη χρηματοοικονομικοί λογαριασμοί κατά τομέα – τριμηνιαίοι	85 ημέρες ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾	1999 Q1 και μετά
9	Ανάλυση φορολογικών εσόδων και εσόδων από κοινωνικές εισφορές ανά είδος φόρου ή κοινωνικής εισφοράς και επωφελούμενου υποτομέα, συμπεριλαμβανομένου του καταλόγου φόρων και κοινωνικών εισφορών σύμφωνα με την εθνική ταξινόμηση – ετήσια	9	1995 και μετά
10	Πίνακες κατά κλάδο και κατά περιφέρεια, NUTS επίπεδο 2 – ετήσιοι	12 ⁽³⁾ /24	2000 και μετά
11	Δαπάνες γενικής κυβέρνησης κατά λειτουργική διάκριση – ετήσιες	12	1995 και μετά
12	Πίνακες κατά κλάδο και κατά περιφέρεια, NUTS επίπεδο 3 – ετήσιοι	24	2000 και μετά
13	Λογαριασμοί νοικοκυριών κατά περιφέρεια, NUTS επίπεδο 2 – ετήσιοι	24	2000 και μετά
15	Πίνακας προσφοράς σε βασικές τιμές, συμπεριλαμβανομένης της μετατροπής σε τιμές αγοραστή – ετήσιος	36	2010 και μετά
16	Πίνακας χρήσεων σε τιμές αγοραστή – ετήσιος	36	2010 και μετά
17	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών σε βασικές τιμές – πενταετής	36	2010 και μετά
20	Διασταυρωμένη ταξινόμηση των πάγιων περιουσιακών στοιχείων κατά κλάδο και κατά περιουσιακό στοιχείο – ετήσια	24	2000 και μετά
22	Διασταυρωμένη ταξινόμηση του ακαθάριστου σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου κατά κλάδο και κατά περιουσιακό στοιχείο – ετήσια	24	1995 και μετά
26	Ισολογισμοί για μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία – ετήσιοι	24	1995 και μετά
27	Χρηματοοικονομικοί λογαριασμοί γενικής κυβέρνησης — τριμηνιαίοι	85 ημέρες ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾	1999Q1 και μετά

Πίνακας αριθ.	Θέμα των πινάκων	Προθεσμία t + μήνες (ημέρες όπου προσδιορίζεται) ⁽¹⁾	Καλυπτό-μενη περίοδος ⁽²⁾
28	Δημόσιο χρέος (χρέος Μάαστριχτ) για τη γενική κυβέρνηση – τριμηνιαίο	3	2000Q1 και μετά
29	Θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης – τριετή	24	2012 και μετά

t = περίοδος αναφοράς (έτος ή τρίμηνο).

⁽¹⁾ Σε κάθε περίπτωση, οι μεταβλητές πρέπει να διαβιβάζονται στην Επιτροπή (Eurostat) το αργότερο την ημέρα που δημοσιεύονται από την εθνική αρχή. Όταν αναθεωρούνται δεδομένα που έχουν διαβιβασθεί ήδη στην Επιτροπή (Eurostat), τα εν λόγω αναθεωρημένα δεδομένα διαβιβάζονται στην Επιτροπή (Eurostat) το αργότερο την ημέρα που δημοσιεύονται από την εθνική αρχή.

⁽²⁾ Ισχύει για το όλο τον πίνακα εκτός από τα επιλεγμένα στοιχεία (βλ. λεπτομέρειες πίνακα).

⁽³⁾ Ισχύει για τα επιλεγμένα στοιχεία (βλ. λεπτομέρειες πίνακα).

⁽⁴⁾ Η προθεσμία των 85 ημερών εφαρμόζεται στα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ. Για τα κράτη μέλη που δεν έχουν ως νόμισμα το ευρώ η προθεσμία διαβίβασης των δεδομένων είναι τρεις μήνες.

Εάν σηματοδοτηθούν ως μη δημοσιευμένα σε εθνικό επίπεδο, τα προσωρινά στοιχεία που έχουν διαβιβαστεί πριν από τη λήξη της προθεσμίας των 85 ημερών από μεμονωμένα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να δημοσιευτούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Τα αντίστοιχα τελικά στοιχεία διαβιβάζονται από τα σχετικά κράτη μέλη πριν από τη λήξη της προθεσμίας των τριών μηνών. Η διαβίβαση εντός 85 ημερών των εποχικά προσαρμοσμένων στοιχείων και στοιχείων σε αλυσωτές σειρές όγκου είναι προαιρετική.

Για τα κράτη μέλη που προσχωρούν στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, η εφαρμοστέα προθεσμία διαβίβασης στοιχείων είναι 85 ημέρες μετά την ημερομηνία προσχώρησης του κράτους μέλους.

⁽⁵⁾ Εάν ένα κράτος μέλος διαβιβάσει την πλήρη σειρά δεδομένων εντός 85 ημερών, δεν χρειάζεται να υποβληθούν τα δεδομένα εντός τριών μηνών.

⁽⁶⁾ Για τα κράτη μέλη των οποίων το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε τρέχουσες τιμές είναι λιγότερο από 1 % του αντίστοιχου συνολικού ΑΕΠ της Ένωσης, είναι σε υποχρεωτική βάση μόνο τα δεδομένα για τα επιλεγμένα στοιχεία (βλ. λεπτομέρειες πίνακα 801).

Πίνακας 1 — Κύρια συγκεντρωτικά μεγέθη – τριμηνιαία ⁽¹⁾ και ετήσια στοιχεία

Κωδικός	Κατάλογος μεταβλητών	Ανάλυση ⁽²⁾	Τρέχουσες τιμές	Τιμές προηγούμενου έτους και αλυσωτοί δείκτες όγκου ⁽¹⁰⁾
Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία και ακαθάριστο εγχώριο προϊόν				
B.1g	1. Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε βασικές τιμές	A*10	x	x
D.21	2. α) Φόροι επί προϊόντων ⁽³⁾		x	x
D.31	β) Επιδότησεις προϊόντων ⁽³⁾		x	x
B.1*g	3. Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε τιμές αγοράς		x	x

Δαπάνες του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος

P.3	4. Συνολική δαπάνη τελικής κατανάλωσης		x	x
P.3	5. α) Τελική καταναλωτική δαπάνη νοικοκυριών (εγχώρια έννοια)	Διάρκεια ⁽⁴⁾	x	x
P.3	β) Τελική καταναλωτική δαπάνη νοικοκυριών (εθνική έννοια)		x	x
P.3	6. Δαπάνη για τελική κατανάλωση των ΜΚΙΕΝ		x	x
P.3	7. Τελική καταναλωτική δαπάνη της γενικής κυβέρνησης		x	x
P.31	α) Ατομική καταναλωτική δαπάνη		x	x
P.32	β) Συλλογική καταναλωτική δαπάνη		x	x
P.4	8. Πραγματική τελική κατανάλωση		x	x
P.41	α) Πραγματική ατομική κατανάλωση		x	x

Κωδικός	Κατάλογος μεταβλητών	Ανάλυση ⁽²⁾	Τρέχουσες τιμές	Τιμές προηγούμενου έτους και αλυσωτοί δείκτες όγκου ⁽¹⁰⁾
P.5	9. Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου		x	x
P.51g	α) Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου	AN_F6 ⁽⁵⁾	x	x
P.52	β) Μεταβολές αποθεμάτων		x	x ⁽⁶⁾
P.53	γ) Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών		x	x ⁽⁶⁾
P.6	10. Εξαγωγές αγαθών (fob) και υπηρεσιών		x	x
P.61	α) Αγαθά		x	x
P.62	β) Υπηρεσίες		x	x
	Εξαγωγές αγαθών (fob) και υπηρεσιών προς κράτη μέλη S.2I με νόμισμα το ευρώ, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και άλλα όργανα και οργανισμούς της ευρωζώνης ⁽⁷⁾		x	x
	Κράτη μέλη S.xx (S.21 - S.2I) που δεν έχουν ως νόμισμα το ευρώ και όργανα και οργανισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκτός της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και άλλων οργάνων και οργανισμών της ευρωζώνης) ⁽⁷⁾		x	x
	Εξαγωγές αγαθών (fob) και υπηρεσιών προς κράτη S.22 που δεν είναι μέλη και διεθνείς οργανισμούς που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽⁷⁾		x	x
P.7	11. Εισαγωγές αγαθών (fob) και υπηρεσιών		x	x
P.71	α) Αγαθά		x	x
P.72	β) Υπηρεσίες		x	x
	Εισαγωγές αγαθών (fob) και υπηρεσιών από κράτη μέλη S.2I με νόμισμα το ευρώ, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και άλλα όργανα και οργανισμούς της ευρωζώνης ⁽⁷⁾		x	x
	Εισαγωγές αγαθών (fob) και υπηρεσιών από κράτη μέλη S.xx (S.21 - S.2I) που δεν έχουν ως νόμισμα το ευρώ και όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκτός της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και άλλων οργάνων και οργανισμών της ευρωζώνης) ⁽⁷⁾		x	x
	Εισαγωγές αγαθών (fob) και υπηρεσιών από κράτη S.22 που δεν είναι μέλη και διεθνείς οργανισμούς που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽⁷⁾		x	x
B.11	12. Εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών		x	x ⁽⁶⁾
Ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα και ακαθάριστο μεικτό εισόδημα, φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών, επιδοτήσεις				
B.2g+B.3g	13. Ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα και ακαθάριστο μεικτό εισόδημα		x	
D.2	14. Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών		x	
D.3	15. Επιδοτήσεις		x	

Κωδικός	Κατάλογος μεταβλητών	Ανάλυση (2)	Τρέχουσες τιμές	Τιμές προηγούμενου έτους και αλυσωτοί δείκτες όγκου (10)
Πληθυσμός, απασχόληση, εισόδημα εξαρτημένης εργασίας				
	16. Δεδομένα για τον πληθυσμό και την απασχόληση			
POP	α) Συνολικός πληθυσμός (χιλιάδες άτομα)			
EMP	β) Απασχόληση σε παραγωγικές μονάδες μόνιμων κατοίκων (χιλιάδες απασχολούμενοι, χιλιάδες δεδουλευμένες ώρες και χιλιάδες θέσεις απασχόλησης (8)) και απασχόληση μόνιμων κατοίκων (χιλιάδες άτομα)	A*10 (9)		
ESE	γ) Αυτοαπασχολούμενοι	A*10 (9)		
EEM	δ) Μισθωτοί	A*10 (9)		
D.1	17. Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας απασχολούμενων σε παραγωγικές μονάδες μόνιμων κατοίκων και εισόδημα εξαρτημένης εργασίας απασχολούμενων μόνιμων κατοίκων	A*10	x	
D.11	α) Μισθοί και ημερομίσθια	A*10	x	
D.12	β) Κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	A*10	x	

(1) Τα τριμηνιαία δεδομένα πρέπει να παρέχονται σε μη εποχικά προσαρμοσμένη μορφή καθώς και σε εποχικά προσαρμοσμένη μορφή (περιλαμβανομένων, κατά περίπτωση, ημερολογιακών προσαρμογών). Δεν χρειάζεται να παρέχονται εποχικά προσαρμοσμένα τριμηνιαία δεδομένα σε τιμές του προηγούμενου έτους. Η παροχή τριμηνιαίων δεδομένων που περιλαμβάνουν μόνο ημερολογιακές προσαρμογές είναι προαιρετική.

(2) Εάν δεν αναφέρεται ανάλυση, εννοείται το σύνολο της οικονομίας.

(3) Ο διαχωρισμός μεταξύ φόρων και επιχορηγήσεων για τριμηνιαίους λογαριασμούς είναι προαιρετικός.

(4) Ανάλυση ανά διάρκεια για ετήσιους λογαριασμούς: διαρκή αγαθά, ημιδιαρκή αγαθά, μη διαρκή αγαθά, υπηρεσίες.

Ανάλυση ανά διάρκεια για τους τριμηνιαίους λογαριασμούς: διαρκή αγαθά και άλλα.

(5) AN_F6: Ανάλυση πάγιων περιουσιακών στοιχείων:

AN.111 κατοικίες

AN.112 λοιπά κτίρια και κατασκευές

AN.113+AN.114 μηχανήματα και είδη εξοπλισμού + οπτικά συστήματα

— AN.1131 εξοπλισμός μεταφορών

— AN.1132 εξοπλισμός ΤΠΕ (*)

— AN.1139+AN.114 λοιπά μηχανήματα και εξοπλισμός + οπτικά συστήματα (*)

AN.115 καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι

AN.117 προϊόντα διανοητικής ιδιοκτησίας

(*) Σε προαιρετική βάση

(6) Μόνο σε τιμές προηγούμενου έτους.

(7) Οι εισαγωγές και εξαγωγές αναλύονται σε:

α) S.2I Κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και άλλα όργανα και οργανισμούς της ευρωζώνης,

β) S.xx (S.21 - S.2I) Κράτη μέλη που δεν έχουν ως νόμισμα το ευρώ και όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκτός της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και άλλων οργάνων και οργανισμών της ευρωζώνης),

γ) S.22 Κράτη που δεν είναι μέλη και διεθνείς οργανισμούς που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης λαμβανομένων υπόψη των εξής:

— οι αναλύσεις ONE και EE θα πρέπει να παρουσιάζουν την πραγματική σύνθεση στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς («εξελισσόμενη σύνθεση»),

— τα δεδομένα για τις περιόδους αναφοράς από το 2012 και έπειτα θα πρέπει να παρέχονται σε τρέχουσες τιμές, τιμές προηγούμενου έτους και αλυσωτές σειρές όγκου σε υποχρεωτική βάση,

— τα δεδομένα για τις περιόδους αναφοράς 2008-2011 θα πρέπει να παρέχονται σε τρέχουσες τιμές σε υποχρεωτική βάση και σε τιμές προηγούμενου έτους και αλυσωτές σειρές όγκου σε προαιρετική βάση,

— τα δεδομένα για τις περιόδους αναφοράς 1999-2007 θα πρέπει να παρέχονται σε τρέχουσες τιμές σε προαιρετική βάση.

(8) Σε προαιρετική βάση.

(9) A*10 μόνο για το σύνολο της απασχόλησης, των αυτοαπασχολούμενων και των μισθωτών σε παραγωγικές μονάδες μόνιμους κατοίκους.

(10) Για το έτος αναφοράς 1995 δεν χρειάζεται να παρέχονται ετήσια και τριμηνιαία δεδομένα σε τιμές προηγούμενου έτους.

Πίνακας 2 — Κύρια συγκεντρωτικά μεγέθη της γενικής κυβέρνησης

Κωδικός	Συναλλαγή	Τομείς και υποτομείς (*) (1) (2)
P.1	Παραγωγή	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.11+P.12	— Εμπορεύσιμη παραγωγή και παραγωγή για ίδια χρήση	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

Κωδικός	Συναλλαγή	Τομείς και υποτομείς (*) (1) (2)
P.13	— Μη εμπορεύσιμη παραγωγή	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.131	Πληρωμές για μη εμπορεύσιμη παραγωγή	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.132	Μη εμπορεύσιμη παραγωγή, λοιπή	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.11+P.12+P.131	Εμπορεύσιμη παραγωγή, παραγωγή για ίδια τελική χρήση και πληρωμές για μη εμπορεύσιμη παραγωγή	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.2	Ενδιάμεση ανάλωση	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.1g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.1n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.1p	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, πληρωτέο	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.29p	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής, πληρωτέοι	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.39r	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής, εισπρακτέες	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.2n	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.2r	Φόροι επί των προϊόντων και των εισαγωγών, εισπρακτέοι	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.21r	Φόροι επί προϊόντων, εισπρακτέοι	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.211r	ΦΠΑ, εισπρακτέος	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.29r	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής, πληρωτέοι	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.4r	Εισόδημα περιουσίας, εισπρακτέο (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.41r	Τόκοι, εισπρακτέοι (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.42r+D.43r+D.44r+D.45r	Λοιπές πρόσοδοι περιουσίας, εισπρακτέες (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.3p	Επιδοτήσεις, πληρωτέες	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.31p	Επιδοτήσεις προϊόντων, πληρωτέες	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

Κωδικός	Συναλλαγή	Τομείς και υποτομείς (*) (1) (2)
D.39p	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής, πληρωτέες	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.4p	Εισόδημα περιουσίας, πληρωτέο (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.4p_S.1311	από το οποίο, πληρωτέο στον υποτομέα «κεντρική κυβέρνηση» (S.1311) (1) (4)	S.1312, S.1313, S.1314
D.4p_S.1312	από το οποίο, πληρωτέο στον υποτομέα «κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους» (S.1312) (1) (4)	S.1311, S.1313, S.1314
D.4p_S.1313	από το οποίο, πληρωτέο στον υποτομέα «τοπική αυτοδιοίκηση» (S.1313) (1) (4)	S.1311, S.1312, S.1314
D.4p_S.1314	από το οποίο, πληρωτέο στον υποτομέα «οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης» (S.1314) (1) (4)	S.1311, S.1312, S.1313
D. 41 p	— Τόκοι, πληρωτέοι (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.42p+D.43p+D.44p+D.45p	— Λοιπές πρόσοδοι περιουσίας, πληρωτέες (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.5n	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, καθαρό	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.5r	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λ.π., εισπρακτέοι	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.61r	Καθαρές κοινωνικές εισφορές, εισπρακτέες	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.611r	— από τις οποίες, πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.613r	— από τις οποίες, πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7r	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις, εισπρακτέες (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.5p	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λ.π., πληρωτέοι	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.62p	Κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος, πληρωτέες	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.632p	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος – αγορασμένη εμπορεύσιμη παραγωγή, πληρωτέες	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.62p+D.632p	Κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος, πληρωτέες και κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος – αγορασμένη εμπορεύσιμη παραγωγή, πληρωτέες	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7p	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις, πληρωτέες (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7p_S.1311	από τις οποίες, πληρωτέες στον υποτομέα «κεντρική κυβέρνηση» (S.1311) (1) (4)	S.1312, S.1313, S.1314
D.7p_S.1312	από το οποίο, πληρωτέο στον υποτομέα «κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους» (S.1312) (1) (4)	S.1311, S.1313, S.1314

Κωδικός	Συναλλαγή	Τομείς και υποτομείς (*) (1) (2)
D.7p_S.1313	από τις οποίες, πληρωτέες στον υποτομέα «τοπική αυτοδιοίκηση» (S.1313) (1) (4)	S.1311, S.1312, S.1314
D.7p_S.1314	από τις οποίες, πληρωτέες στον υποτομέα «οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης» (S.1314) (1) (4)	S.1311, S.1312, S.1313
B.6n	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.3	Τελική καταναλωτική δαπάνη	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.31	— Ατομική καταναλωτική δαπάνη	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.32	— Συλλογική καταναλωτική δαπάνη	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.8g	Αποταμίευση, ακαθάριστη	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.8n	Αποταμίευση, καθαρή	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.9r	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.91r	— Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.92r+D.99r	— Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις και επιχορηγήσεις επενδύσεων, εισπρακτέες (1) (2)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.9p	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες (1) (2)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.9p_S.1311	από τις οποίες, πληρωτέες στον υποτομέα «κεντρική κυβέρνηση» (S.1311) (1) (2) (4)	S.1312, S.1313, S.1314
D.9p_S.1312	από τις οποίες, πληρωτέες στον υποτομέα «κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους» (S.1312) (1) (2) (4)	S.1311, S.1313, S.1314
D.9p_S.1313	από τις οποίες, πληρωτέες στον υποτομέα «τοπική αυτοδιοίκηση» (S.1313) (1) (2) (4)	S.1311, S.1312, S.1314
D.9p_S.1314	από τις οποίες, πληρωτέες στον υποτομέα «οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης» (S.1314) (1) (2) (4)	S.1311, S.1312, S.1313
D.92p	— Επιχορηγήσεις επενδύσεων, πληρωτέες	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.5	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.51g	— Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.52+P.53	— Μεταβολές αποθεμάτων και αποκτήσεις μείον διαθέσιμες τιμαλφών	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
NP	Αγορές μείον πωλήσεις μη χρηματοοικονομικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

Κωδικός	Συναλλαγή	Τομείς και υποτομείς (*) (1) (2)
OP5ANP	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου και αποκτήσεις μείον διαθέσιμες μη χρηματοοικονομικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.9	Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (-)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
TE	Σύνολο δαπανών	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
TR	Σύνολο εσόδων	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.995	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις από τη γενική κυβέρνηση σε σχετικούς τομείς οι οποίες αντιπροσωπεύουν φόρους και κοινωνικές εισφορές που έχουν αποτιμηθεί, αλλά είναι απίθανο να εισπραχθούν (1) (2) (3)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
PTC	Σύνολο πληρωτέων εκπτώσεων φόρου (5) (6) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
TC	— από τις οποίες, πληρωτέες εκπτώσεις φόρου που υπερβαίνουν τη φορολογική οφειλή του φορολογουμένου (5) (6) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

(*) Τομείς και υποτομείς:

S.13 Ανάλυση υποτομών γενικής κυβέρνησης:

- S.13 Γενική κυβέρνηση
- S.1311 Κεντρική κυβέρνηση
- S.1312 Κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους
- S.1313 Τοπική αυτοδιοίκηση
- S.1314 Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης

(1) Τα δεδομένα των υποτομών ενοποιούνται εντός κάθε υποτομεία αλλά όχι μεταξύ υποτομών. Τα στοιχεία του τομέα S.13 ισοούνται με το άθροισμα των στοιχείων των υποτομών, με εξαίρεση τα στοιχεία D.4, D.7 και D.9 (και τα υποστοιχεία τους) τα οποία θα πρέπει να ενοποιούνται μεταξύ υποτομών (με αντίστοιχη πληροφόρηση).

(2) Το D.995 πρέπει να αφαιρείται από το D.99r. Το D.9p δεν πρέπει να περιλαμβάνει κανένα ποσό για το D.995.

(3) Ο διαχωρισμός κατά επωφελούμενους υποτομείς είναι προαιρετικός.

(4) Όταν γίνονται σημαντικές πληρωμές μεταξύ υποτομών για στοιχεία διαφορετικά από τα D.4, D.7 ή D.9 και τα υποστοιχεία τους, παρακαλείσθε να διευκρινίσετε τις πληρωμές αυτές στις υποσημειώσεις αποστολής.

(5) Η έκπτωση φόρου είναι φορολογική ελάφρυνση που αφαιρείται απευθείας από τον οφειλόμενο φόρο τον οποίο θα έπρεπε διαφορετικά να καταβάλει το δικαιούχο νοικοκυριό ή η δικαιούχος εταιρεία. Οι πληρωτέες εκπτώσεις φόρου είναι εκπτώσεις φόρου για τις οποίες οποιοδήποτε ποσό υπερβαίνει το ποσό του οφειλόμενου φόρου (που θα έπρεπε διαφορετικά να καταβληθεί) πληρώνεται στο δικαιούχο. Ολόκληρο το ποσό της πληρωτέας έκπτωσης φόρου πρέπει να καταγράφεται ως δαπάνη της κυβέρνησης («Συνολικές πληρωτέες εκπτώσεις φόρου», PTC), ενώ πρέπει να σημειώνεται και το ποσό της «μεταβιβαστέας συνιστώσας» (TC), που είναι οι πληρωτέες εκπτώσεις φόρου οι οποίες υπερβαίνουν τη φορολογική οφειλή του φορολογουμένου και οι οποίες καταβάλλονται στον εν λόγω φορολογούμενο.

(6) Δεδομένα που πρέπει να διαβιβάζονται σε προαιρετική βάση για τους υποτομείς.

(7) Δεδομένα για έτη αναφοράς πριν από το 2012 πρέπει να διαβιβάζονται σε προαιρετική βάση. Η διαβίβαση είναι υποχρεωτική για τα έτη αναφοράς από το 2012 και έπειτα.

Πίνακας 3 — Πίνακες κατά κλάδο

Κωδικός	Κατάλογος μεταβλητών	Ανάλυση αριθ. (1) (2)	Τρέχουσες τιμές	Τιμές προηγούμενου έτους και αλυσωτοί δείκτες όγκου (2)
Παραγωγή				
P.1	1. Παραγωγή σε βασικές τιμές κατά κλάδο	A*21/A*64	x	
P.2	2. Ενδιάμεση ανάλυση σε τιμές αγοραστή κατά κλάδο	A*21/A*64	x	
B.1g	3. Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε βασικές τιμές κατά κλάδο	A*21/A*64	x	x
P.51c	4. Ανάλυση άγιου κεφαλαίου κατά κλάδο	A*21/ A*64	x	x
B.2n+B.3n	5. Καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα και καθαρό μεικτό εισόδημα	A*21/ A*64	x	
D.29-D.39	6. Λοιποί φόροι επί της παραγωγής μείον τις λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	A*21/ A*64	x	

Κωδικός	Κατάλογος μεταβλητών	Ανάλυση αριθ. (1) (2)	Τρέχουσες τιμές	Τιμές προηγούμενου έτους και αλυσωτοί δείκτες όγκου (2)
Σχηματισμός κεφαλαίου				
P.5	7. Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου		x	x
P.51g	α) Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου κατά κλάδο	A*10 (A*21 (5))/A*10 (A*64 (5))	x	x
	Ανάλυση ανά πάγιο περιουσιακό στοιχείο AN_F6	A*10 (A*21 (5))/ A*10 (A*64 (5))	x	x
P.52	β) Μεταβολές αποθεμάτων κατά κλάδο	A*10 (A*21 (5))/ A*10 (A*64 (5))	x	x (6)
P.53	γ) Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών		x	x (6)
Απασχόληση και εισόδημα εξαρτημένης εργασίας				
EMP	8. Απασχόληση κατά κλάδο (χιλιάδες άτομα, χιλιάδες δεδουλευμένες ώρες (4) και χιλιάδες θέσεις απασχόλησης (5))	A*21/ A*64		
ESE	α) Αυτοαπασχολούμενοι κατά κλάδο (χιλιάδες άτομα, χιλιάδες δεδουλευμένες ώρες (4) και χιλιάδες θέσεις απασχόλησης (5))	A*21/ A*64		
EEM	β) Μισθωτοί κατά κλάδο (χιλιάδες άτομα, χιλιάδες δεδουλευμένες ώρες (4) και χιλιάδες θέσεις απασχόλησης (5))	A*21/ A*64		
D.1	9. Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας κατά κλάδο	A*21/ A*64	x	
D.11	α) Μισθοί και ημερομίσθια κατά κλάδο	A*21/ A*64	x	

AN_F6: Ανάλυση πάγιων περιουσιακών στοιχείων:

AN.111 κατοικίες

AN.112 λοιπά κτίρια και κατασκευές

AN.113+AN.114 μηχανήματα και είδη εξοπλισμού + οπλικά συστήματα

— AN.1131 εξοπλισμός μεταφορών

— AN.1132 εξοπλισμός ΤΠΕ (*), (**)

— AN.1139+AN.114 λοιπά μηχανήματα και εξοπλισμός + οπλικά συστήματα (*), (**)

AN.115 καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι

AN.117 προϊόντα διανοητικής ιδιοκτησίας (**)

(*) Σε προαιρετική βάση

(**) Μόνο το σύνολο της οικονομίας

(1) Ανάλυση κατά κλάδο σύμφωνα με την ονοματολογία NACE. Το πρώτο αναφερόμενο επίπεδο ανάλυσης εφαρμόζεται στη διαβίβαση εντός t+9 μηνών. Το δεύτερο αναφερόμενο επίπεδο ανάλυσης εφαρμόζεται στη διαβίβαση εντός t+21 μηνών. Εάν δεν αναφέρεται ανάλυση, εννοείται το σύνολο της οικονομίας.

(2) Για το έτος αναφοράς 1995 δεν χρειάζεται να παρέχονται δεδομένα σε τιμές προηγούμενου έτους.

(3) Για τις αναλύσεις επιπέδου A*64, η διαβίβαση δεδομένων για το υποστοιχείο «τεκμαρτά μισθώματα λόγω ιδιοκατοίκησης» (στοιχείο 44, – «Διαχείριση ακίνητης περιουσίας») είναι υποχρεωτική μόνο για τις μεταβλητές P.1, P.2, B.1g.

(4) Για τα δεδομένα η διάταξη για τις δεδουλευμένες ώρες σε επίπεδο NACE A*64 είναι προαιρετική.

(5) Σε προαιρετική βάση.

(6) Μόνο σε τιμές προηγούμενου έτους.

Πίνακας 5 — Τελική καταναλωτική δαπάνη νοικοκυριών

Κωδικός	Κατάλογος μεταβλητών	Ανάλυση	Τρέχουσες τιμές	Τιμές προηγούμενου έτους και αλυσωτοί δείκτες όγκου ⁽²⁾
P.3	1. Τελική καταναλωτική δαπάνη νοικοκυριών κατά σκοπό	Ομάδες COICOP ⁽¹⁾	x	x
P.3	2. Τελική καταναλωτική δαπάνη νοικοκυριών μόνιμων και μη μόνιμων κατοίκων στην οικονομική επικράτεια		x	x
P.33	3. Τελική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών μόνιμων κατοίκων στην αλλοδαπή		x	x
P.34	4. Τελική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών μη μόνιμων κατοίκων στην οικονομική επικράτεια		x	x
P.3	5. Τελική καταναλωτική δαπάνη νοικοκυριών μόνιμων κατοίκων στην οικονομική επικράτεια και στην αλλοδαπή		x	x

⁽¹⁾ Οι κατηγορίες COICOP C12.2 «Πορνεία» και C12.7 «Λοιπές υπηρεσίες, που δεν ταξινομούνται αλλού» θα παρέχονται ως άθροισμα.

⁽²⁾ Για το έτος αναφοράς 1995 δεν χρειάζεται να παρέχονται δεδομένα σε τιμές προηγούμενου έτους.

Πίνακας 6 — Χρηματοοικονομικοί λογαριασμοί κατά τομέα

(Συναλλαγές, λοιπές μεταβολές όγκου και λογαριασμοί αναπροσαρμογής – ενοποιημένοι και μη ενοποιημένοι – και αντίστοιχη πληροφόρηση ^(*))

		Συνολική οικονομία	Χρηματοοικονομικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽¹⁾	Χρηματοοικονομικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽²⁾	Γενική κυβέρνηση, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽³⁾	Νοικοκυριά και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά ⁽⁴⁾	Αλλοδαπή, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽⁵⁾
Συναλλαγές/άλλες μεταβολές όγκου ^(**) /αναπροσαρμογή χρηματοοικονομικών μέσων ^(**)	ΗΣΥ	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	F.A	x	x	x	x	x	x
Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	F.1	x	x	x	x	x	x
Νομισματικός χρυσός	F.11	x	x	x	x	x	x
Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	F.12	x	x	x	x	x	x
Μετρητά και καταθέσεις	F.2	x	x	x	x	x	x
Νόμισμα	F.21	x	x	x	x	x	x
Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	F.22	x	x	x	x	x	x
Λοιπές καταθέσεις	F.29	x	x	x	x	x	x
Χρεωστικοί τίτλοι	F.3	x	x	x	x	x	x
Βραχυπρόθεσμα	F.31	x	x	x	x	x	x
Μακροπρόθεσμα	F.32	x	x	x	x	x	x

		Συνολική οικονομία	Χρηματοοικονομικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽¹⁾	Χρηματοοικονομικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽²⁾	Γενική κυβέρνηση, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽³⁾	Νοικοκυριά και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά ⁽⁴⁾	Αλλοδαπή, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽⁵⁾
Συναλλαγές/άλλες μεταβολές όγκου ^(**) /αναπροσαρμογή χρηματοοικονομικών μέσων ^(**)	ΗΕΥ	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Δάνεια	F.4	x	x	x	x	x	x
Βραχυπρόθεσμα	F.41	x	x	x	x	x	x
Μακροπρόθεσμα	F.42	x	x	x	x	x	x
Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	F.5	x	x	x	x	x	x
Συμμετοχικοί τίτλοι	F.51	x	x	x	x	x	x
Εισηγμένες μετοχές	F.511	x	x	x	x	x	x
Μη εισηγμένες μετοχές	F.512	x	x	x	x	x	x
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	F.519	x	x	x	x	x	x
Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	F.52	x	x	x	x	x	x
Μετοχές/μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων διαχείρισης διαθεσίμων ⁽⁶⁾	F.521	x	x	x	x	x	x
Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των αμοιβαίων κεφαλαίων διαχείρισης διαθεσίμων ⁽⁶⁾	F.522	x	x	x	x	x	x
Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	F.6	x	x	x	x	x	x
Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών	F.61	x	x	x	x	x	x
Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων	F.62	x	x	x	x	x	x
Συνταξιοδοτικά δικαιώματα, απαιτήσεις των συνταξιοδοτικών ταμείων από τους διευθυντές των συνταξιοδοτικών συστημάτων και δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών	F.63+ F.64+ F.65	x	x	x	x	x	x
Συνταξιοδοτικά δικαιώματα ⁽⁶⁾	F.63	x	x	x	x	x	x
Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων ⁽⁶⁾	F.64	x	x	x	x	x	x
Δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών ⁽⁶⁾	F.65	x	x	x	x	x	x
Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων	F.66	x	x	x	x	x	x
Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	F.7	x	x	x	x	x	x

		Συνολική οικονομία	Χρηματοοικονομικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽¹⁾	Χρηματοοικονομικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽²⁾	Γενική κυβέρνηση, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽³⁾	Νοικοκυριά και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά ⁽⁴⁾	Αλλοδαπή, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽⁵⁾
Συναλλαγές/άλλες μεταβολές όγκου (**)/αναπροσαρμογή χρηματοοικονομικών μέσων (**)	ΗΣΥ	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Χρηματοοικονομικά παράγωγα ⁽⁶⁾	F.71	x	x	x	x	x	x
Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς ⁽⁶⁾	F.72	x	x	x	x	x	x
Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	F.8	x	x	x	x	x	x
Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	F.81	x	x	x	x	x	x
Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	F.89	x	x	x	x	x	x
Υποχρεώσεις	F.L	x	x	x	x	x	x
Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	F.1	x	x	x	x	x	x
Νομισματικός χρυσός	F.11	x	x	x	x	x	x
Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	F.12	x	x	x	x	x	x
Μετρητά και καταθέσεις	F.2	x	x	x	x	x	x
Νόμισμα	F.21	x	x	x	x	x	x
Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	F.22	x	x	x	x	x	x
Λοιπές καταθέσεις	F.29	x	x	x	x	x	x
Χρεωστικοί τίτλοι	F.3	x	x	x	x	x	x
Βραχυπρόθεσμα	F.31	x	x	x	x	x	x
Μακροπρόθεσμα	F.32	x	x	x	x	x	x
Δάνεια	F.4	x	x	x	x	x	x
Βραχυπρόθεσμα	F.41	x	x	x	x	x	x
Μακροπρόθεσμα	F.42	x	x	x	x	x	x
Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	F.5	x	x	x	x	x	x
Συμμετοχικοί τίτλοι	F.51	x	x	x	x	x	x
Εισηγμένες μετοχές	F.511	x	x	x	x	x	x
Μη εισηγμένες μετοχές	F.512	x	x	x	x	x	x
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	F.519	x	x	x	x	x	x
Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	F.52	x	x	x	x	x	x

		Συνολική οικονομία	Χρηματοοικονομικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽¹⁾	Χρηματοοικονομικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽²⁾	Γενική κυβέρνηση, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽³⁾	Νοικοκυριά και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά ⁽⁴⁾	Αλλοδαπή, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽⁵⁾
Συναλλαγές/άλλες μεταβολές όγκου ^(**)/αναπροσαρμογή χρηματοοικονομικών μέσων ^(**)	ΗΕΥ	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Μετοχές/μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων διαχείρισης διαθεσίμων ⁽⁶⁾	F.521	x	x	x	x	x	x
Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των αμοιβαίων κεφαλαίων διαχείρισης διαθεσίμων ⁽⁶⁾	F.522	x	x	x	x	x	x
Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	F.6	x	x	x	x	x	x
Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών	F.61	x	x	x	x	x	x
Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων	F.62	x	x	x	x	x	x
Συνταξιοδοτικά δικαιώματα, απαιτήσεις των συνταξιοδοτικών ταμείων από τους διευθυντές των συνταξιοδοτικών συστημάτων και δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών	F.63+ F.64+ F.65	x	x	x	x	x	x
Συνταξιοδοτικά δικαιώματα ⁽⁶⁾	F.63	x	x	x	x	x	x
Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων ⁽⁶⁾	F.64	x	x	x	x	x	x
Δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών ⁽⁶⁾	F.65	x	x	x	x	x	x
Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων	F.66	x	x	x	x	x	x
Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	F.7	x	x	x	x	x	x
Χρηματοοικονομικά παράγωγα ⁽⁶⁾	F.71	x	x	x	x	x	x
Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς ⁽⁶⁾	F.72	x	x	x	x	x	x
Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	F.8	x	x	x	x	x	x
Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	F.81	x	x	x	x	x	x
Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	F.89	x	x	x	x	x	x
Καθαρή απόκτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ⁽⁷⁾	F.A	x	x	x	x	x	x

		Συνολική οικονομία	Χρηματοοικονομικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽¹⁾	Χρηματοοικονομικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽²⁾	Γενική κυβέρνηση, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽³⁾	Νοικοκυριά και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά ⁽⁴⁾	Αλλοδαπή, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽⁵⁾
Συναλλαγές/άλλες μεταβολές όγκου ^(**) /αναπροσαρμογή χρηματοοικονομικών μέσων ^(**)	ΗΣΥ	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων ⁽⁷⁾	F.L	x	x	x	x	x	x
Καθαρές χρηματοοικονομικές συναλλαγές ⁽⁷⁾		x	x	x	x	x	x

(*) Μπορούν να παρέχονται σε προαιρετική βάση, μόνο για τους παρακάτω αντίστοιχους τομείς, μη ενοποιημένα αντίστοιχα στοιχεία:

- S.11 Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες
- S.12 Χρηματοοικονομικές εταιρείες
- S.13 Γενική κυβέρνηση
- S.14 + S.15 Νοικοκυριά και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά
- S.2 Υπόλοιπος κόσμος

(**) Πρέπει να παρέχονται σε υποχρεωτική βάση, για τα έτη αναφοράς από το 2012 και έπειτα και μόνο για τους παρακάτω τομείς και με την ακόλουθη ανάλυση, μη ενοποιημένα στοιχεία για τις λοιπές μεταβολές όγκου και τους λογαριασμούς αναπροσαρμογής:

- S.11 Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες
- S.12 Χρηματοοικονομικές εταιρείες
- S.13 Γενική κυβέρνηση
- S.14 + S.15 Νοικοκυριά και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά
- S.2 Υπόλοιπος κόσμος
- F.1 Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ)
- F.2 Μετρητά και καταθέσεις
- F.3 Χρεωστικοί τίτλοι
- F.4 Δάνεια
- F.5 Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
- F.6 Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων
- F.7 Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς
- F.8 Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί

Είναι δυνατή η προαιρετική παροχή ενοποιημένων στοιχείων για τις λοιπές μεταβολές όγκου και τους λογαριασμούς αναπροσαρμογής.

(1) Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες

- S.11 Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες – σύνολο
- S.11001 Όλες οι δημόσιες μη χρηματοοικονομικές εταιρείες (προαιρετική παροχή)

(2) Χρηματοοικονομικοί οργανισμοί:

- S.12 Χρηματοοικονομικοί οργανισμοί - σύνολο
- S.121+S.122+S.123 Νομισματικές χρηματοοικονομικές εταιρείες
- S.121 Κεντρική Τράπεζα
- S.122+S.123 Εταιρείες που δέχονται καταθέσεις, εκτός από την κεντρική τράπεζα, και αμοιβαία κεφάλαια βραχυπρόθεσμων επενδύσεων (ανάλυση σε προαιρετική βάση)
- S.124 Εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου, πλην των αμοιβαίων κεφαλαίων διαχείρισης διαθεσίμων
- S.125+S.126+S.127 Άλλοι ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, εκτός των ασφαλιστικών εταιρειών και των συνταξιοδοτικών ταμείων, επικουρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και θυγατρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και δανειστές χρημάτων (ανάλυση σε προαιρετική βάση)
- S.128+S.129 Ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία (ανάλυση σε προαιρετική βάση)
- S.12001 Όλες οι δημόσιες μη χρηματοοικονομικές εταιρείες (προαιρετική παροχή)

(3) Ανάλυση υποτομέων γενικής κυβέρνησης:

- S.13 Γενική κυβέρνηση – σύνολο
- S.1311 Κεντρική κυβέρνηση
- S.1312 Κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους
- S.1313 Τοπική αυτοδιοίκηση
- S.1314 Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης

(4) Νοικοκυριά και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά (ανάλυση σε προαιρετική βάση για τα έτη αναφοράς πριν από το 2012):

- S.14+S.15 Νοικοκυριά + μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά – σύνολο
- S.14 Νοικοκυριά
- +S.15 Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά

(5) Αλλοδαπή:

- S.2 Αλλοδαπή – σύνολο (ανάλυση σε προαιρετική βάση)
- S.21 Κράτη μέλη και όργανα και οργανισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- S.21 Κράτη μέλη με νόμιμα το ευρώ, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και άλλα όργανα και οργανισμούς της ευρωζώνης
- S.22 Κράτη που δεν είναι μέλη και διεθνείς οργανισμοί που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης, λαμβανομένων υπόψη των εξής:
- οι αναλύσεις ONE και ΕΕ θα πρέπει να παρουσιάζουν την πραγματική σύνθεση στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς («εξειλισμένη σύνθεση»),
- δεν θα πρέπει να παρέχονται προαιρετικά δεδομένα για τις περιόδους αναφοράς πριν από το 1999.

(6) Η παροχή σχετικών στοιχείων είναι προαιρετική.

(7) Μόνο για τις «συναλλαγές σε χρηματοοικονομικά μέσα» αλλά δεν έχει νόημα για τις «μεταβολές όγκου», την «αναπροσαρμογή χρηματοοικονομικών μέσων» και τις πληροφορίες για τους αντίστοιχους τομείς.

Πίνακας 7 — Ισολογισμοί χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (Αποθέματα χρηματοοικονομικών μέσων – ενοποιημένα και μη ενοποιημένα – και αντίστοιχη πληροφόρηση (*))

		Συνολική οικονομία	Χρηματοοικονομικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽¹⁾	Χρηματοοικονομικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽²⁾	Γενική κυβέρνηση, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽³⁾	Νοικοκυριά και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά ⁽⁴⁾	Αλλοδαπή, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽⁵⁾
Αποθέματα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	ΗΣΥ	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	AF.A	x	x	x	x	x	x
Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	AF.1	x	x	x	x	x	x
Νομισματικός χρυσός	AF.11	x	x	x	x	x	x
Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	AF.12	x	x	x	x	x	x
Μετρητά και καταθέσεις	AF.2	x	x	x	x	x	x
Νόμισμα	AF.21	x	x	x	x	x	x
Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	AF.22	x	x	x	x	x	x
Λοιπές καταθέσεις	AF.29	x	x	x	x	x	x
Χρεωστικοί τίτλοι	AF.3	x	x	x	x	x	x
Βραχυπρόθεσμα	AF.31	x	x	x	x	x	x
Μακροπρόθεσμα	AF.32	x	x	x	x	x	x
Δάνεια	AF.4	x	x	x	x	x	x
Βραχυπρόθεσμα	AF.41	x	x	x	x	x	x
Μακροπρόθεσμα	AF.42	x	x	x	x	x	x
Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	AF.5	x	x	x	x	x	x
Συμμετοχικοί τίτλοι	AF.51	x	x	x	x	x	x
Εισηγμένες μετοχές	AF.511	x	x	x	x	x	x
Μη εισηγμένες μετοχές	AF.512	x	x	x	x	x	x
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	AF.519	x	x	x	x	x	x
Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	AF.52	x	x	x	x	x	x
Μετοχές/μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων διαχείρισης διαθεσίμων ⁽⁶⁾	AF.521	x	x	x	x	x	x
Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των αμοιβαίων κεφαλαίων διαχείρισης διαθεσίμων ⁽⁶⁾	AF.522	x	x	x	x	x	x
Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	AF.6	x	x	x	x	x	x
Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών	AF.61	x	x	x	x	x	x
Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων	AF.62	x	x	x	x	x	x

		Συνολική οικονομία	Χρηματοοικονομικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽¹⁾	Χρηματοοικονομικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽²⁾	Γενική κυβέρνηση, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽³⁾	Νοικοκυριά και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά ⁽⁴⁾	Αλλοδαπή, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽⁵⁾
Αποθέματα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	ΗΣΥ	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Συνταξιοδοτικά δικαιώματα, απαιτήσεις των συνταξιοδοτικών ταμείων από τους διευθυντές των συνταξιοδοτικών συστημάτων και δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών	AF.63+ AF.64+ AF.65	x	x	x	x	x	x
Συνταξιοδοτικά δικαιώματα ⁽⁶⁾	AF.63	x	x	x	x	x	x
Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων ⁽⁶⁾	AF.64	x	x	x	x	x	x
Δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών ⁽⁶⁾	AF.65	x	x	x	x	x	x
Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων	AF.66	x	x	x	x	x	x
Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	AF.7	x	x	x	x	x	x
Χρηματοοικονομικά παράγωγα ⁽⁶⁾	AF.71	x	x	x	x	x	x
Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς ⁽⁶⁾	AF.72	x	x	x	x	x	x
Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	AF.8	x	x	x	x	x	x
Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	AF.81	x	x	x	x	x	x
Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	AF.89	x	x	x	x	x	x
Υποχρεώσεις	AF.L	x	x	x	x	x	x
Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	AF.1	x	x	x	x	x	x
Νομισματικός χρυσός	AF.11	x	x	x	x	x	x
Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	AF.12	x	x	x	x	x	x
Μετρητά και καταθέσεις	AF.2	x	x	x	x	x	x
Νόμισμα	AF.21	x	x	x	x	x	x
Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	AF.22	x	x	x	x	x	x
Λοιπές καταθέσεις	AF.29	x	x	x	x	x	x
Χρεωστικοί τίτλοι	AF.3	x	x	x	x	x	x
Βραχυπρόθεσμα	AF.31	x	x	x	x	x	x

		Συνολική οικονομία	Χρηματοοικονομικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽¹⁾	Χρηματοοικονομικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽²⁾	Γενική κυβέρνηση, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽³⁾	Νοικοκυριά και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά ⁽⁴⁾	Αλλοδαπή, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽⁵⁾
Αποθέματα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	ΗΣΥ	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Μακροπρόθεσμα	AF.32	x	x	x	x	x	x
Δάνεια	AF.4	x	x	x	x	x	x
Βραχυπρόθεσμα	AF.41	x	x	x	x	x	x
Μακροπρόθεσμα	AF.42	x	x	x	x	x	x
Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	AF.5	x	x	x	x	x	x
Συμμετοχικοί τίτλοι	AF.51	x	x	x	x	x	x
Εισηγμένες μετοχές	AF.511	x	x	x	x	x	x
Μη εισηγμένες μετοχές	AF.512	x	x	x	x	x	x
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	AF.519	x	x	x	x	x	x
Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	AF.52	x	x	x	x	x	x
Μετοχές/μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων διαχείρισης διαθεσίμων ⁽⁶⁾	AF.521	x	x	x	x	x	x
Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου πλην των αμοιβαίων κεφαλαίων διαχείρισης διαθεσίμων ⁽⁶⁾	AF.522	x	x	x	x	x	x
Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	AF.6	x	x	x	x	x	x
Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών	AF.61	x	x	x	x	x	x
Δικαιώματα ασφαλίσεων ζωής και προσόδων	AF.62	x	x	x	x	x	x
Συνταξιοδοτικά δικαιώματα, απαιτήσεις των συνταξιοδοτικών ταμείων από τους διευθυντές των συνταξιοδοτικών συστημάτων και δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών	AF.63 + AF.64 + AF.65	x	x	x	x	x	x
Συνταξιοδοτικά δικαιώματα ⁽⁶⁾	AF.63	x	x	x	x	x	x
Απαιτήσεις συνταξιοδοτικών ταμείων από διευθυντές συνταξιοδοτικών συστημάτων ⁽⁶⁾	AF.64	x	x	x	x	x	x
Δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών ⁽⁶⁾	AF.65	x	x	x	x	x	x
Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων	AF.66	x	x	x	x	x	x
Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	AF.7	x	x	x	x	x	x

		Συνολική οικονομία	Χρηματοοικονομικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽¹⁾	Χρηματοοικονομικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽²⁾	Γενική κυβέρνηση, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽³⁾	Νοικοκυριά και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά ⁽⁴⁾	Αλλοδαπή, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων ⁽⁵⁾
Αποθέματα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	ΗΣΥ	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Χρηματοοικονομικά παράγωγα ⁽⁶⁾	AF.71	x	x	x	x	x	x
Μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς ⁽⁶⁾	AF.72	x	x	x	x	x	x
Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	AF.8	x	x	x	x	x	x
Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	AF.81	x	x	x	x	x	x
Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	AF.89	x	x	x	x	x	x
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ⁽⁷⁾	AF.A	x	x	x	x	x	x
Υποχρεώσεις ⁽⁷⁾	AF.L	x	x	x	x	x	x
Χρηματοοικονομική καθαρή θέση ⁽⁷⁾	BF.90	x	x	x	x	x	x

(*) Μπορούν να παρέχονται σε προαιρετική βάση, μόνο για τους παρακάτω αντίστοιχους τομείς, μη ενοποιημένα αντίστοιχα στοιχεία:

- S.11 Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες
- S.12 Χρηματοοικονομικές εταιρείες
- S.13 Γενική κυβέρνηση
- S.14 + S.15 Νοικοκυριά και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά
- S.2 Υπόλοιπος κόσμος

(¹) Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες

- S.11 Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες – σύνολο
- S.11001 Όλες οι δημόσιες μη χρηματοοικονομικές εταιρείες (προαιρετική παροχή)

(²) Χρηματοοικονομικοί οργανισμοί:

- +S.15 Χρηματοοικονομικοί οργανισμοί - σύνολο
- S.121+S.122+S.123 Νομισματικές χρηματοοικονομικές εταιρείες
- S.121 Κεντρική Τράπεζα
- S.122+S.123 Εταιρείες που δέχονται καταθέσεις, εκτός από την κεντρική τράπεζα, και αμοιβαία κεφάλαια βραχυπρόθεσμων επενδύσεων (ανάλυση σε προαιρετική βάση)
- S.124 Εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου, πλην των αμοιβαίων κεφαλαίων διαχείρισης διαθεσίμων
- S.125 + S.126+S.127 Άλλοι ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, εκτός των ασφαλιστικών εταιρειών και των συνταξιοδοτικών ταμείων, επικουρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και θυγατρικοί χρηματοοικονομικοί και δανειστές χρημάτων (ανάλυση σε προαιρετική βάση)
- S.128+S.129 Ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία (ανάλυση σε προαιρετική βάση)
- S.12001 Όλες οι δημόσιες μη χρηματοοικονομικές εταιρείες (προαιρετική παροχή)

(³) Ανάλυση υποτομέων γενικής κυβέρνησης:

- S.13 Γενική κυβέρνηση – σύνολο
- S.1311 Κεντρική κυβέρνηση
- S.1312 Κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους
- S.1313 Τοπική αυτοδιοίκηση
- S.1314 Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης

(⁴) Νοικοκυριά και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά (ανάλυση σε προαιρετική βάση για τα έτη αναφοράς πριν από το 2012):

- S.14+S.15 Νοικοκυριά + μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά – σύνολο
- S.14 Νοικοκυριά
- S.15 Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά

(⁵) Αλλοδαπή:

- Αλλοδαπή – σύνολο (ανάλυση σε προαιρετική βάση)
- S.21 Κράτη μέλη και όργανα και οργανισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- S.21 Κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και άλλα όργανα και οργανισμούς της ευρωζώνης
- S.22 Κράτη που δεν είναι μέλη και διεθνείς οργανισμοί που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης, λαμβανομένων υπόψη των εξής:
 - οι αναλύσεις ONE και ΕΕ θα πρέπει να παρουσιάζουν την πραγματική σύνθεση στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς («εξελισόμενη σύνθεση»),
 - δεν θα πρέπει να παρέχονται προαιρετικά δεδομένα για τις περιόδους πριν από το έτος αναφοράς 1999.

(⁶) Η παροχή σχετικών στοιχείων είναι προαιρετική.

(⁷) Η παροχή αντίστοιχης τομεακής πληροφόρησης δεν έχει νόημα για το στοιχείο αυτό.

Πίνακας 8 — Μη χρηματοοικονομικοί λογαριασμοί κατά τομέα – ετήσιοι

Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη		Τομείς														
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2		
		Σύνολο οικονομίας	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Δημόσιες μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Δημόσιες χρηματοοικονομικές εταιρείες		Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά + μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά:	Νοικοκυριά	Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά	Χωρίς κατάταξη σε τομείς	Υπόλοιπος κόσμος		
P.1	Παραγωγή	x	x	o		x	o		x	x	x	x				
(P.11+P.12 +P.131)	Εμπορεύσιμη παραγωγή, παραγωγή για ίδια τελική χρήση και πληρωμές για λοιπή μη εμπορεύσιμη παραγωγή								x							
P.11	— Εμπορεύσιμη παραγωγή	x	x	o		x	o		x	x	x	x				
P.12	— Παραγωγή για ίδια τελική χρήση	x	x	o		x	o		x	x	x	x				
P.13	— Μη εμπορεύσιμη παραγωγή	x							x	x		x				
P.7	Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών													x		
P.71	— Εισαγωγές αγαθών													x		
P.72	— Εισαγωγές υπηρεσιών													x		
P.72F	— Εισαγωγές ΥΧΔΜΕ													o		
(D.21 – D.31)	Φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων	x											x			
Χρήσεις		2														
P.2	Ενδιάμεση ανάλωση	x	x	o		x	o		x	x	x	x				
P.6	— Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών														x	
P.61	— Εξαγωγές αγαθών														x	
P.62	— Εξαγωγές υπηρεσιών														x	
P.62F	— — Εξαγωγές ΥΧΔΜΕ														o	
B.1g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη/Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x			

Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη		Τομείς												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2
		Σύνολο οικονομίας	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Δημόσιες μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Δημόσιες χρηματοοικονομικές εταιρείες		Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά + μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά:	Νοικοκυριά	Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά	Χωρίς κατάταξη σε τομείς	Υπόλοιπος κόσμος
B.11	Εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών													x
P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.1n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή / Καθαρό εγχώριο προϊόν	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	
II. 1.1. Λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος		Τομείς												
Πόροι		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2
B.1g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη/Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	
D.3	Επιδότησεις	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	
D.31	— Επιδοτήσεις προϊόντων	x											x	
D.39	— Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
Χρήσεις														
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.11	— Μισθοί και ημερομίσθια	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.12	— Κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.2	Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	
D.21	— Φόροι επί προϊόντων	x											x	
D.29	— Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
(B.2g+ B.3g)	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο, συν μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο	x	x	o		x	o		x	x	x	x		

Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη		Τομείς													
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2	
		Σύνολο οικονομίας	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Δημόσιες μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Δημόσιες χρηματοοικονομικές εταιρείες		Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά + μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά:	Νοικοκυριά	Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά	Χωρίς κατάταξη σε τομείς	Υπόλοιπος κόσμος	
B.2g	— Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο	x								x	x				
B.3g	— Μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο	x								x	x				
II.1.2 Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος		Πόροι													
Τομείς		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2	
(B.2g+B.3g)	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο, συν μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο	x	x	o		x	o		x	x	x	x			
B.2g	— Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο	x								x	x				
B.3g	— Μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο	x								x	x				
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	x								x	x				
D.11	— Μισθοί και ημερομίσθια	x								x	x				
D.12	— Κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	x								x	x				
D.2	Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών	x							x					x	
D.21	— Φόροι επί προϊόντων	x							x					x	
D.211	— — Φόροι τύπου φόρου προστιθεμένης αξίας (ΦΠΑ)	x							x					x	
D.212	— — Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών εκτός από ΦΠΑ	x							x					x	
D.214	— — Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς	x							x					x	
D.29	— Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	x							x					x	
D.4	Εισόδημα περιουσίας	x	x	o		x	o		x	x	x	x			
D.41	— Τόκοι ⁽²⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x			
D.42	— Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	x	x	o		x	o		x	x	x	x			

Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη		Τομείς												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2
		Σύνολο οικονομίας	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Δημόσιες μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Δημόσιες χρηματοοικονομικές εταιρείες		Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά + μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά:	Νοικοκυριά	Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά	Χωρίς κατάταξη σε τομείς	Υπόλοιπος κόσμος
D.421	— — Μερίσματα	o	o	o		o	o		o	o	o	o		o
D.422	— — Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	o	o	o		o	o		o	o	o	o		o
D.43	— Επανεπενδυόμενα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις (ΞΑΕ)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.43S2I	— — Επανεπενδυόμενα κέρδη από ΞΑΕ εντός ευρωζώνης ⁽³⁾ ⁽⁴⁾		x	o		x	o							
D.43S2X	— — Επανεπενδυόμενα κέρδη από ΞΑΕ εκτός ευρωζώνης ⁽³⁾ ⁽⁴⁾		x	o		x	o							
D.43S21	— — Επανεπενδυόμενα κέρδη από ΞΑΕ εντός ΕΕ ⁽³⁾		x	o		x	o							
D.43S22	— — Επανεπενδυόμενα κέρδη από ΞΑΕ εκτός ΕΕ ⁽³⁾		x	o		x	o							
D.44	— Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.441	— — Επενδυτικό εισόδημα αποδοτέο σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων ⁽³⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.442	— — Επενδυτικό εισόδημα σε δικαιούχους συντάξεων ⁽³⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.443	— — Επενδυτικό εισόδημα αποδοτέο σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου ⁽³⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.45	— Μισθώματα	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.4g	Επιχειρηματικό εισόδημα, ακαθάριστο	o	x	o		x	o		o	o	o	o		

Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη		Τομείς																								
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2												
		Σύνολο οικονομίας	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Δημόσιες μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Δημόσιες χρηματοοικονομικές εταιρείες		Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά + μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά:	Νοικοκυριά	Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά	Χωρίς κατάταξη σε τομείς	Υπόλοιπος κόσμος												
D.41g	Σύνολο τόκων πριν από την κατανομή των ΥΧΔΜΕ ⁽²⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x												
Χρήσεις																										
D.3	Επιδοτήσεις	x							x					x												
D.31	— Επιδοτήσεις προϊόντων	x							x					x												
D.39	— Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	x							x					x												
D.4	Εισόδημα περιουσίας	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x												
D.41	— Τόκοι ⁽²⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x												
D.42	— Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	x	x	o		x	o							x												
D.421	— — Μερίσματα	o	o	o		o	o													o						
D.422	— — Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	o	o	o		o	o																			o
D.43	— Επανεπενδύσιμα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις	x	x	o		x	o																			
D.43S2I	— — Επανεπενδύσιμα κέρδη από ΞΑΕ εντός ευρωζώνης ⁽³⁾ ⁽⁴⁾		x	o		x	o																			
D.43S2X	— — Επανεπενδύσιμα κέρδη από ΞΑΕ εκτός ευρωζώνης ⁽³⁾ ⁽⁴⁾		x	o		x	o																			
D.43S21	— — Επανεπενδύσιμα κέρδη από ΞΑΕ εντός ΕΕ ⁽³⁾		x	o		x	o																			
D.43S22	— — Επανεπενδύσιμα κέρδη από ΞΑΕ εκτός ΕΕ ⁽³⁾		x	o		x	o																			
D.44	— Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x												

Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη		Τομείς												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2
		Σύνολο οικονομίας	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Διμήσιες μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Διμήσιες χρηματοοικονομικές εταιρείες		Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά + μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά:	Νοικοκυριά	Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά	Χωρίς κατάταξη σε τομείς	Υπόλοιπος κόσμος
I Λογαριασμός παραγωγής/Εξωτερικός λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών														
Πόροι														
D.441	— — Εισόδημα από επενδύσεις αποδοτέο σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων σε κατόχους ασφαλιστήριων συμβολαίων ⁽³⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.442	— — Επενδυτικό εισόδημα σε δικαιούχους συντάξεων ⁽³⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.443	— — Επενδυτικό εισόδημα αποδοτέο σε μετόχους εταιρειών συλλογικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου ⁽³⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.45	— Μισθώματα	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.5g	Ισοζύγιο πρωτογενούς εισοδήματος, ακαθάριστο / Εθνικό εισόδημα, ακαθάριστο	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
D.41g	Σύνολο τόκων πριν από την κατανομή των ΥΧΔΜΕ ⁽²⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
II.2 Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος		Τομείς												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2
Πόροι														
B.5g	Ισοζύγιο πρωτογενούς εισοδήματος, ακαθάριστο / Εθνικό εισόδημα, ακαθάριστο	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.	x							x					x
D.51	— Φόροι εισοδήματος	x							x					x
D.59	— Λοιποί τρέχοντες φόροι	x							x					x
D.6	Κοινωνικές εισφορές και παροχές	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.61	— Καθαρές κοινωνικές εισφορές	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x

[illegible]

Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη		Τομείς													
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2	
		Σύνολο οικονομίας	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Δημόσιες μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Δημόσιες χρηματοοικονομικές εταιρείες		Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά + μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά:	Νοικοκυριά	Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά	Χωρίς κατάταξη σε τομείς	Υπόλοιπος κόσμος	
D.75	— Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις ⁽²⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
D.76	— Ίδιοι πόροι της ΕΕ που βασίζονται στον ΦΠΑ και στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ)													x	
Χρήσεις															
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
D.51	— Φόροι εισοδήματος	x	x	o		x	o		x	x	x			x	
D.59	— Λοιποί τρέχοντες φόροι	x	x	o		x	o		x	x	x	x			x
D.6	Κοινωνικές εισφορές και παροχές	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
D.61	— Καθαρές κοινωνικές εισφορές	x								x	x			x	
D.611	— — Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών ⁽³⁾	x								x				x	
D.612	— — Τεκμαρτές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές ⁽³⁾	x								x				x	
D.613	— — Πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών ⁽³⁾	x								x				x	
D.614	— — Συμπληρωματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών ⁽³⁾	x								x				x	
D.61SC	— — Λειτουργικές δαπάνες συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης ⁽³⁾	x								x				x	
D.62	— Κοινωνικές παροχές εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
D.63	— Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	x								x	x		x		
D.631	— Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος – μη εμπορεύσιμη παραγωγή	o								x	o				o
D.632	— Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος – αγορασμένη εμπορεύσιμη παραγωγή	o								x	o				o

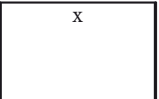
Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη		Τομείς												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2
		Σύνολο οικονομίας	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Δημόσιες μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Δημόσιες χρηματοοικονομικές εταιρείες		Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά + μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά:	Νοικοκυριά	Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά	Χωρίς κατάταξη σε τομείς	Υπόλοιπος κόσμος
I Λογαριασμός παραγωγής/Εξωτερικός λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών														
Πόροι														
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.71	— Καθαρά ασφάλιστρα για ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.72	— Απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών	x				x	o		x					x
D.74	— Τρέχουσα διεθνής συνεργασία	x							x					x
D.74A	— — Από την οποία: καταβλητέα σε / εισπρακτέα από ευρωπαϊκά όργανα (π.χ. ΕΤΑ)	x							x					
D.75	— Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις ⁽²⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.76	— Ίδιοι πόροι της ΕΕ που βασίζονται στον ΦΠΑ και στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ)	x							x					
B.7g	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	x							x	x	x	x		
B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
II.4.1 Λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος		Πόροι												
Τομείς		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2
B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων	x								x	x			x
Χρήσεις														
P.3	Τελική καταναλωτική δαπάνη	x							x	x	x	x		

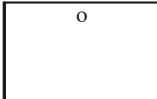
Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη		Τομείς													
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2	
		Σύνολο οικονομίας	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Διμήσιες μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Διμήσιες χρηματοοικονομικές εταιρείες		Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά + μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά:	Νοικοκυριά	Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά	Χωρίς κατάταξη σε τομείς	Υπόλοιπος κόσμος	
P.31	— Ατομική καταναλωτική δαπάνη	x							x	x	x	x			
P.32	— Συλλογική καταναλωτική δαπάνη	x							x						
D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
B.8g	Αποταμίευση, ακαθάριστη	x	x	o		x	o		x	x	x	x			
B.12	Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο													x	
III.1.1 Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων															
Μεταβολές υποχρεώσεων και καθαρής θέσης															
B.8g	Αποταμίευση, ακαθάριστη	x	x	o		x	o		x	x	x	x			
B.12	Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο													x	
D.9r	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x		
D.91r	— Φόροι κεφαλαίου, εισπρακτέοι	x							x						
D.92r	— Επιχορηγήσεις επενδύσεων, εισπρακτέες ⁽²⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x		
D.99r	— Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες ⁽²⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x		
Μεταβολές περιουσιακών στοιχείων															
D.9p	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
D.91p	— Φόροι κεφαλαίου, πληρωτέοι	x	x	o		x	o			x	x	x		x	

Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη		Τομείς												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2
		Σύνολο οικονομίας	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Διμόρφους μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Διμόρφους χρηματοοικονομικές εταιρείες		Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά + μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά:	Νοικοκυριά	Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά	Χωρίς κατάταξη σε τομείς	Υπόλοιπος κόσμος
I Λογαριασμός παραγωγής/Εξωτερικός λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	Πόροι													
D.92p	— Επιχορηγήσεις επενδύσεων, εισπρακτέες ⁽²⁾	x							x					x
D.99p	— Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες ⁽²⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.10.1	Μεταβολή καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
III.1.2 Λογαριασμός αποκτήσεων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	Τομείς	Μεταβολές υποχρεώσεων και καθαρής θέσης												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2
B.10.1	Μεταβολή καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
Μεταβολές περιουσιακών στοιχείων														
P.5g	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.51g	— Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.52	— Μεταβολές αποθεμάτων	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.53	— Αποκτήσεις μείον διαθέσεις τιμαλφών	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
NP	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
B.9	Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (–)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x

Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη		Τομείς												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2
		Σύνολο οικονομίας	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Δημόσιες μη χρηματοοικονομικές εταιρείες		Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Δημόσιες χρηματοοικονομικές εταιρείες		Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά + μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά:	Νοικοκυριά	Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά	Χωρίς κατάταξη σε τομείς	Υπόλοιπος κόσμος
DB.9	Διαφορά με την καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης/καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης των χρηματοοικονομικών λογαριασμών	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
Πρόσθετες πληροφορίες														
EMP	Απασχόληση (σε αριθμό ατόμων και αριθμό δεδουλευμένων ωρών)	o	o	o		o	o		x	o	o	o		
OTE	Συνολικές δαπάνες γενικής κυβέρνησης								x					
OTR	Συνολικά έσοδα γενικής κυβέρνησης								x					

 = μη συναφή κελιά

 x = required

 o = voluntary

⁽¹⁾ Τα δεδομένα όσον αφορά τα S.14 και S.15 για τα έτη αναφοράς πριν από το 2012 πρέπει να διαβιβάζονται σε προαιρετική βάση. Η διαβίβαση είναι υποχρεωτική για τα έτη αναφοράς από το 2012 και έπειτα.

⁽²⁾ Γενικά, τα κρατικά δεδομένα θα πρέπει να ενοποιούνται εντός κάθε υποτομέα αλλά όχι μεταξύ υποτομέων. Ωστόσο για τη συναλλαγή αυτή θα πρέπει να γίνεται ενοποίηση και μεταξύ υποτομέων της γενικής κυβέρνησης (S.13): κεντρικής κυβέρνησης, κυβέρνησης ομόσπονδου κράτους, τοπικής αυτοδιοίκησης και ταμείων κοινωνικής ασφάλισης.

⁽³⁾ Τα δεδομένα για τα έτη αναφοράς πριν από το 2012 πρέπει να διαβιβάζονται σε προαιρετική βάση. Η διαβίβαση είναι υποχρεωτική για τα έτη αναφοράς από το 2012 και έπειτα.

⁽⁴⁾ Θα διαβιβάζονται μόνο από το κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ.

Πίνακας 801 — Μη χρηματοοικονομικοί λογαριασμοί κατά τομέα – τριμηνιαίοι

Κωδικός	Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη	Τομείς						
		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
		Σύνολο οικονομίας	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά + μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά:	Χωρίς κατάταξη σε τομείς	Υπόλοιπος κόσμος
I Λογαριασμός παραγωγής/Εξωτερικός λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών								
Πόροι								
P.1	Παραγωγή	ο	ο	ο	ο	ο		
P.11+P.12 P131)	Από την οποία: Εμπορεύσιμη παραγωγή, παραγωγή για ιδία τελική χρήση και πληρωμές για λοιπή μη εμπορεύσιμη παραγωγή				x			
P.7	Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών							x
P.71	— Εισαγωγές αγαθών							x
P.72	— Εισαγωγές υπηρεσιών							x
P.72F	— Εισαγωγές ΥΧΔΜΕ							ο
D.21 – D.31	Φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων	x					x	
Χρήσεις								
P.2	Ενδίαμεση ανάλωση	ο	ο	ο	ο	ο		
P.6	Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών							x
P.61	— Εξαγωγές αγαθών							x
P.62	— Εξαγωγές υπηρεσιών							x
P.62F	— Εξαγωγές ΥΧΔΜΕ							ο
B.1g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη/ Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν	x	x	x	x	x	x	
B.11	Εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών							x
P51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου	x	x	x	x	x		
B.1n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή / Καθαρό εγχώριο προϊόν	x	x	x	x	x		
II. 1.1. Λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος		Τομείς						
Πόροι		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
B.1g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη/ Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν	x	x	x	x	x	x	
D.3	Επιδοτήσεις	x	x	x	x	x	x	
D.31	— Επιδοτήσεις προϊόντων	x					x	
D.39	— Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	x	x	x	x	x		
Χρήσεις								
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	x	x	x	x	x		x
D.2	Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών	x	x	x	x	x	x	
D.21	— Φόροι επί προϊόντων	x					x	
D.29	— Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	x	x	x	x	x		
B.2g+B.3g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο, συν μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο	x	x	x	x	x	x	
B.3g	— Μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο	x				x		

Κωδικός	Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη	Τομείς						
		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
		Σύνολο οικονομίας	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά + μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά:	Χωρίς κατάταξη σε τομείς	Υπόλοιπος κόσμος
I Λογαριασμός παραγωγής/Εξωτερικός λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών								
Πόροι								
II.1.2 Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος		Πόροι						
Τομείς		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
B.2g+B.3g	Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο, συν μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο	x	x	x	x	x	x	
B.3g	— Μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο	x				x		
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	x				x		x
D.2	Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών	x			x			x
D.21	— Φόροι επί προϊόντων	x			x			x
D.211	— Φόροι τύπου φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ)				x			
D.29στ	— Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	x			x			x
D.4	Εισόδημα περιουσίας	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.41	— Τόκοι ⁽²⁾	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
(D.42+D.43+D.44+D.45)	— Άλλη πρόσοδος περιουσίας που δεν αναφέρεται αλλού	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.42	— Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.43	— Επανεπενδύσιμα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.43S2I	— Επανεπενδύσιμα κέρδη από ΞΑΕ εντός ευρωζώνης		o	o				
D.43S2X	— Επανεπενδύσιμα κέρδη από ΞΑΕ εκτός ευρωζώνης		o	o				
D.43S21	— Επανεπενδύσιμα κέρδη από ΞΑΕ εντός ΕΕ		o	o				
D.43S22	— Επανεπενδύσιμα κέρδη από ΞΑΕ εκτός ΕΕ		o	o				
D.44	— Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.45	— Μισθώματα	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		
B.4g	Επιχειρηματικό εισόδημα, ακαθάριστο	o	x	x	o	o		
D.41g	Σύνολο τόκων πριν από την κατανομή των ΥΧΔΜΕ ⁽²⁾	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
Χρήσεις								
D.3	Επιδότησεις	x			x		x	x
D.31	— Επιδοτήσεις προϊόντων	x			x		x	x
D.39	— Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	x			x			x

Κωδικός	Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη	Τομείς						
		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
		Σύνολο οικονομίας	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά + μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά:	Χωρίς κατάταξη σε τομείς	Υπόλοιπος κόσμος
I Λογαριασμός παραγωγής/Εξωτερικός λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών								
Πόροι								
D.4	Εισόδημα περιουσίας	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.41	— Τόκοι ⁽²⁾	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
(D.42+D.43+D.44+D.45)	— Άλλη πρόσοδος περιουσίας που δεν αναφέρεται αλλού	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.42	— Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	x ⁽¹⁾	x	x				x
D.43	— Επανεπενδύσιμα κέρδη από ξένες άμεσες επενδύσεις	x ⁽¹⁾	x	x				x
D.43S2I	— Επανεπενδύσιμα κέρδη από ΞΑΕ εντός ευρωζώνης		o	o				
D.43S2X	— Επανεπενδύσιμα κέρδη από ΞΑΕ εκτός ευρωζώνης		o	o				
D.43S21	— Επανεπενδύσιμα κέρδη από ΞΑΕ εντός ΕΕ		o	o				
D.43S22	— Επανεπενδύσιμα κέρδη από ΞΑΕ εκτός ΕΕ		o	o				
D.44	— Λοιπά εισοδήματα από επενδύσεις	x ⁽¹⁾	x	x	x			
D.45	— Μισθώματα	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		
B.5g	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, ακαθάριστο / Εθνικό εισόδημα, ακαθάριστο	x	x	x	x	x		
D.41g	Σύνολο τόκων πριν από την κατανομή των ΥΧΔΜΕ ⁽²⁾	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
II.2 Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος		Πόροι						
Τομείς		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
B.5g	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, ακαθάριστο / Εθνικό εισόδημα, ακαθάριστο	x	x	x	x	x		
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λ.π.	x			x			x
D.6	Κοινωνικές εισφορές και παροχές	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.61	— Καθαρές κοινωνικές εισφορές	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.62	— Κοινωνικές παροχές εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	x ⁽¹⁾				x		x
D.63	— Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	x ⁽¹⁾				x		
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.71	— Καθαρά ασφάλιστρα για ασφαλείες εκτός των ασφαλειών ζωής	x ⁽¹⁾		x	x			x
D.72	— Απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
(D.74+D.75+D.76)	— Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις, που δεν αναφέρονται αλλού	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x

Κωδικός	Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη	Τομείς						
		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
		Σύνολο οικονομίας	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά + μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά	Χωρίς κατάταξη σε τομείς	Υπόλοιπος κόσμος
	I Λογαριασμός παραγωγής/Εξωτερικός λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών							
	Πόροι							
D.74	— Τρέχουσα διεθνής συνεργασία	ο			ο			ο
D.74A	— Από την οποία: καταβλητέα σε / εισπρακτέα από ευρωπαϊκά όργανα (π.χ. ΕΤΑ)							χ
D.75	— Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις ⁽²⁾	ο	ο	ο	ο	ο		ο
D.76	— Ίδιοι πόροι της ΕΕ που βασίζονται στον ΦΠΑ και στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ)							ο
	Χρήσεις							
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λ.π.	χ ⁽¹⁾	χ	χ	χ	χ		χ
D.6	Κοινωνικές εισφορές και παροχές	χ ⁽¹⁾	χ	χ	χ	χ		χ
D.61	— Καθαρές κοινωνικές εισφορές	χ ⁽¹⁾				χ		χ
D.62	— Κοινωνικές παροχές εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	χ ⁽¹⁾	χ	χ	χ	χ		χ
D.63	— Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	χ ⁽¹⁾			χ	χ		
D.631	— Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος – μη εμπορεύσιμη παραγωγή	χ			χ			
D.632	— Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος – αγορασμένη εμπορεύσιμη παραγωγή	χ			χ			
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	χ ⁽¹⁾	χ	χ	χ	χ		χ
D.71	— Καθαρά ασφάλιστρα για ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής	χ ⁽¹⁾	χ	χ	χ	χ		χ
D.72	— Απαιτήσεις από ασφαλίσεις κατά ζημιών	χ ⁽¹⁾		χ	χ			χ
(D.74+D.75+D.76)	— Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις, που δεν αναφέρονται αλλού	χ ⁽¹⁾	χ	χ	χ	χ		χ
D.74	— Τρέχουσα διεθνής συνεργασία	ο			ο			ο
D.74A	— Από την οποία: καταβλητέα σε / εισπρακτέα από ευρωπαϊκά όργανα (π.χ. ΕΤΑ)	χ			χ			
D.75	— Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις ⁽²⁾	ο	ο	ο	ο	ο		ο
D.76	— Ίδιοι πόροι της ΕΕ που βασίζονται στον ΦΠΑ και στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ)	ο			ο			
B.7g	Προσαρμοσμένο διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο				χ	χ		
B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	χ	χ	χ	χ	χ		

Κωδικός	Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη	Τομείς						
		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
		Σύνολο οικονομίας	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά + μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά:	Χωρίς κατάταξη σε τομείς	Υπόλοιπος κόσμος
	I Λογαριασμός παραγωγής/Εξωτερικός λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών							
	Πόροι							
	II.4.1 Λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος	Πόροι						
	Τομείς	S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
B.6g	Διαθέσιμο εισόδημα, ακαθάριστο	x	x	x	x	x		
D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων	x				x		x
	Χρήσεις							
P.3	Τελική καταναλωτική δαπάνη	x			x	x		
P.31	— Ατομική καταναλωτική δαπάνη	x			x	x		
P.32	— Συλλογική καταναλωτική δαπάνη	x			x			
D.8	Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων	x	x	x	x	x		x
B.8g	Αποταμίευση, ακαθάριστη	x	x	x	x	x		
B.12	Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο							x
	III.1.1 Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων							
	Μεταβολές υποχρεώσεων και καθαρής θέσης							
B.8g	Ακαθάριστη αποταμίευση	x	x	x	x	x		
B.12	Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο							x
D.9r	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.91r	— Φόροι κεφαλαίου, εισπρακτέοι	x			x			x
D.92r+D.99r	— Επιχορηγήσεις επενδύσεων και λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις ⁽²⁾	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.92r	— Επιχορηγήσεις επενδύσεων, εισπρακτέες ⁽²⁾	o	o	o	o	o		o
D.99r	— Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες ⁽²⁾	o	o	o	o	o		o
	Μεταβολές περιουσιακών στοιχείων							
D.9p	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, πληρωτέες	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.91p	— Φόροι κεφαλαίου, πληρωτέοι	x ⁽¹⁾	x	x		x		x
D.92p+D.99p	— Επιχορηγήσεις επενδύσεων και λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις ⁽²⁾	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.92p	— Επιχορηγήσεις επενδύσεων, εισπρακτέες ⁽²⁾	o			o			o
D.99p	— Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, εισπρακτέες ⁽²⁾	o	o	o	o	o		o
P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου	x	x	x	x	x		

Κωδικός	Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη	Τομείς						
		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
		Σύνολο οικονομίας	Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες	Χρηματοοικονομικές εταιρείες	Γενική κυβέρνηση	Νοικοκυριά + μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά;	Χωρίς κατάταξη σε τομείς	Υπόλοιπος κόσμος
I Λογαριασμός παραγωγής/Εξωτερικός λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών								
Πόροι								
B.101	Μεταβολή καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	x	x	x	x	x		x
III.1.2 Λογαριασμός αποκτήσεων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων		Τομείς						
Μεταβολές υποχρεώσεων και καθαρής θέσης		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
B.101	Μεταβολή καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	x	x	x	x	x		x
Μεταβολές περιουσιακών στοιχείων								
P.5g	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	x	x	x	x	x		
P.51g	— Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου	x	x	x	x	x		
P.51c	Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου	x	x	x	x	x		
P.52+P.53	— Μεταβολές αποθεμάτων και καθαρή απόκτηση τιμαλφών	x	x	x	x	x		
NP	Αποκτήσεις μείον διαθέσεις μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	x	x	x	x	x		
B.9	Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (–)	x	x	x	x	x		x
DB.9	Διαφορά με την καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης/καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης των χρηματοοικονομικών λογαριασμών	o	o	o	o	o		o
Πρόσθετες πληροφορίες								
EMP	Απασχόληση (σε αριθμό ατόμων και αριθμό δεδουλευμένων ωρών)	o	o	o	o	o		o
OTE	Συνολικές δαπάνες γενικής κυβέρνησης				x			
OTR	Συνολικά έσοδα γενικής κυβέρνησης				x			
AN.111	Κατοικίες					o		
AN.211	Γη					o		
	= μη συναφή κελιά	x	= υποχρεωτικά			o	= προαιρετικά	

ΕΠΟΧΙΚΗ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ

- Η εποχική προσαρμογή (περιλαμβανομένων, κατά περίπτωση, ημερολογιακών προσαρμογών) από το έτος αναφοράς 2014 είναι υποχρεωτική για τα εξής:

Χρήσεις: S.2/P.6, S.2/D.1+D.2+D.3+D.4, S.2/D.5+D.6+D.7, S.2/D.8, S.2/D.9

Πόρους: S.2/P.7, S.2/D.1+D.2+D.3+D.4, S.2/D.5+D.6+D.7, S.2/D.8, S.2/D.9

Εξισωτικά μεγέθη: S.1/B.1g, S.1/B.2g+B.3g, S.1/B.5g, S.1/B.6g, S.1/B.8g, S.1/B.9

Προθεσμία διαβίβασης: τρεις εργάσιμες ημέρες μετά τη λήξη της προθεσμίας για τα μη εποχικά προσαρμοσμένα δεδομένα.

- Η εποχική προσαρμογή (περιλαμβανομένων, κατά περίπτωση, ημερολογιακών προσαρμογών) από το έτος αναφοράς 2017 είναι υποχρεωτική για τα εξής:

Χρήσεις: S.11/D.1 ^(*), S.11/P.51g ^(*), S.13/P.3, S.13/P.51g, S.13/OTE, S.14+S.15/D.4 ^(*), S.14+S.15/D.5 ^(*), S.14+S.15/D.61 ^(*), S.14+S.15/D.7 ^(*), S.14+S.15/D.8 ^(*), S.14+S.15/P.31, S.14+S.15/P.51g ^(*)

Πόρους: S.13/OTR, S.14+S.15/D.1 ^(*), S.14+S.15/D.4 ^(*), S.14+S.15/D.62 ^(*), S.14+S.15/D.7 ^(*), S.14+S.15/D.8 ^(*)

Εξισωτικά μεγέθη: S.11/B.1g ^(*), S.11/B.2g+B.3g ^(*), S.13/B.9, S.14+S.15/B.2g+B.3g ^(*), S.14+S.15/B.6g ^(*), S.14+S.15/B.8g ^(*)

Προθεσμία διαβίβασης: τρεις εργάσιμες ημέρες μετά τη λήξη της προθεσμίας για τα μη εποχικά προσαρμοσμένα δεδομένα.

- Η εποχική προσαρμογή (περιλαμβανομένων, κατά περίπτωση, ημερολογιακών προσαρμογών) είναι προαιρετική για τα εξής:

Χρήσεις: S.11/(P.52+P.53), S.11/D.5, S.14+S.15/D.62, S.14+S.15/D.63, S.2/P.61, S.2/P.62

Πόρους: S.14+S.15/D.61, S.14+S.15/D.63, S.2/P.71, S.2/P.72

Εξισωτικά μεγέθη: S.11/B.4g, S.11/B.9, S.14+S.15/B.3g, S.14+S.15/B.9

Προθεσμία διαβίβασης: τρεις εργάσιμες ημέρες μετά τη λήξη της προθεσμίας για τα μη εποχικά προσαρμοσμένα δεδομένα.

(*) Σε προαιρετική βάση για τις χώρες για τις οποίες το ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές αντιστοιχεί σε λιγότερο από 1 % του αντίστοιχου συνόλου της Ένωσης. Το κατώτατο όριο του 1 % υπολογίζεται ως κινητός μέσος όρος που βασίζεται στα τρία τελευταία διαθέσιμα έτη.

ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΟΓΚΩΝ

Τα δεδομένα σε αλυσωτούς δείκτες όγκου, μετά την εποχική προσαρμογή (περιλαμβανομένων, κατά περίπτωση, ημερολογιακών προσαρμογών) είναι προαιρετικά για τα εξής:

S.11/B1g, S.11/P.51g, S.14+S.15/P.31, S.14+S.15/P.51g.

Προθεσμία διαβίβασης: τρεις εργάσιμες ημέρες μετά τη λήξη της προθεσμίας για τα μη εποχικά προσαρμοσμένα δεδομένα.

ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ

Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή για τις κύριες μεθοδολογικές ή άλλες μεταβολές που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τα δεδομένα τα οποία έχουν διαβίβσει, το αργότερο τρεις μήνες μετά την έναρξη ισχύος της μεταβολής αυτής.

Πίνακας 9 — Ανάλυση φορολογικών εσόδων και εσόδων από κοινωνικές εισφορές ανά είδος φόρου ή κοινωνικής εισφοράς και επωφελούμενου υποτομέα, συμπεριλαμβανομένου του καταλόγου φόρων και κοινωνικών εισφορών σύμφωνα με την εθνική ταξινόμηση (*)

Κωδικός (**)	Συναλλαγή
D.2	Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών
D.21	Φόροι επί προϊόντων
D.211	Φόροι τύπου φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ)
D.212	Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών, εκτός από τον ΦΠΑ
D.2121	Εισαγωγικοί δασμοί
D.2122	Φόροι επί εισαγωγών εκτός από ΦΠΑ και δασμοί επί εισαγωγών
D.2122a	Δασμοί επί εισαγόμενων αγροτικών προϊόντων
D.2122b	Νομισματικά εξισωτικά ποσά που επιβάλλονται σε εισαγωγές

Κωδικός (**)	Συναλλαγή
D.2122c	Ειδικοί φόροι κατανάλωσης
D.2122d	Γενικοί φόροι επί πωλήσεων
D.2122e	Φόροι για συγκεκριμένες υπηρεσίες
D.2122f	Κέρδη επιχειρήσεων που ασκούν μονοπώλιο όσον αφορά τις εισαγωγές
D.214	Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους εισαγωγής
D.214a	Ειδικοί φόροι κατανάλωσης και άλλοι φόροι κατανάλωσης
D.214b	Φόροι χαρτοσήμου
D.214c	Φόροι επί χρηματοοικονομικών και κεφαλαιακών συναλλαγών
D.214d	Φόροι εγγραφής αυτοκινήτων σε μητρώα
D.214e	Φόροι ψυχαγωγίας
D.214f	Φόροι επί λαχείων, τυχερών παιχνιδιών και στοιχημάτων
D.214g	Φόροι επί ασφαλίσεων
D.214h	Λοιποί φόροι επί συγκεκριμένων υπηρεσιών
D.214i	Γενικοί φόροι πωλήσεων ή φόροι κύκλου εργασιών
D.214j	Κέρδη φορολογικών μονοπωλίων
D.214k	Δασμοί επί εξαγωγών και νομισματικά εξισωτικά ποσά που εισπράττονται από εξαγωγές
D.214l	Λοιποί φόροι επί προϊόντων π.δ.κ.α.
D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής
D.29a	Φόροι επί γης, κτιρίων ή λοιπών κατασκευών
D.29b	Φόροι επί της χρήσης πάγιων περιουσιακών στοιχείων
D.29c	Φόροι επί της συνολικής μισθολογικής κατάστασης και φόροι επί του συνολικού μισθού
D.29d	Φόροι επί διεθνών συναλλαγών
D.29e	Επιχειρηματικές και επαγγελματικές άδειες
D.29f	Φόροι για τη ρύπανση
D.29g	Υποεκτίμηση του ΦΠΑ (σύστημα ενιαίας χρέωσης)
D.29h	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής π.δ.κ.α.
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λ.π.
D.51	Φόροι εισοδήματος
D.51a +D.51c1	Φόροι επί ατομικών εισοδημάτων ή εισοδημάτων νοικοκυριών συμπεριλαμβανομένων των κερδών κτήσης
D.51a	Φόροι επί ατομικών εισοδημάτων ή εισοδημάτων νοικοκυριών, εξαιρουμένων των κερδών κτήσης ⁽¹⁾
D.51c1	Φόροι επί ατομικών κερδών κτήσης ή κερδών κτήσης νοικοκυριών ⁽¹⁾

Κωδικός (**)	Συναλλαγή
D.51b+D.51c2	Φόροι επί των εισοδημάτων ή των κερδών επιχειρήσεων συμπεριλαμβανομένων των κερδών κτήσης
D.51b	Φόροι επί των εισοδημάτων ή των κερδών επιχειρήσεων, εξαιρουμένων των κερδών κτήσης ⁽¹⁾
D.51c2	Φόροι επί των κερδών κτήσης επιχειρήσεων ⁽¹⁾
D.51c3	Λοιποί φόροι επί κερδών κτήσης ⁽¹⁾
D.51c	Φόροι επί κερδών κτήσης
D.51d	Φόροι επί των κερδών από λαχεία ή τυχερά παιχνίδια
D.51e	Λοιποί φόροι εισοδήματος π.δ.κ.α.
D.59	Λοιποί τρέχοντες φόροι
D.59a	Τρέχοντες φόροι επί κεφαλαίων
D.59b	Κεφαλικοί φόροι
D.59c	Φόροι επί των δαπανών
D.59d	Πληρωμές από νοικοκυριά για άδειες
D.59e	Φόροι επί διεθνών συναλλαγών
D.59f	Λοιποί τρέχοντες φόροι π.δ.κ.α.
D.91	Φόροι κεφαλαίου
D.91a	Φόροι επί μεταβιβάσεων κεφαλαίου
D.91b	Έκτακτοι φόροι κεφαλαίου
D.91c	Λοιποί φόροι κεφαλαίου π.δ.κ.α.
ODA	Συνολικά φορολογικά έσοδα
D.61	Καθαρές κοινωνικές εισφορές
D.611	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών
D.611C	Υποχρεωτικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών
D.611V	Προαιρετικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών
D.61SC	Λειτουργικές δαπάνες συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης ⁽³⁾
D.6111	Πραγματικές συνταξιοδοτικές εισφορές εργοδοτών ⁽¹⁾
D.6112	Πραγματικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές εργοδοτών ⁽¹⁾
D.6121	Τεκμαρτές συνταξιοδοτικές εισφορές εργοδοτών ⁽¹⁾
D.6122	Τεκμαρτές μη συνταξιοδοτικές εισφορές εργοδοτών ⁽¹⁾
D.6131	Πραγματικές συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών ⁽¹⁾
D.6132	Πραγματικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών ⁽¹⁾
D.6141	Συμπληρωματικές συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών ⁽¹⁾

Κωδικός (**)	Συναλλαγή
D.6142	Συμπληρωματικές μη συνταξιοδοτικές εισφορές νοικοκυριών ⁽¹⁾
D.612	Τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών
D.613	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών
D.613c	Υποχρεωτικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών
D.613ce	Υποχρεωτικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών
D.613cs	Υποχρεωτικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές αυτοαπασχολούμενων ⁽¹⁾
D.613cn	Υποχρεωτικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές ατόμων χωρίς απασχόληση ⁽¹⁾
D.613v	Εθελοντικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών
D.614	Συμπληρωματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών ⁽³⁾
D.995	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις από τη γενική κυβέρνηση σε σχετικούς τομείς που αντιπροσωπεύουν φόρους και κοινωνικές εισφορές που αποτιμήθηκαν, αλλά είναι απίθανο να εισπραχθούν ⁽²⁾
D.995a	Φόροι επί προϊόντων που αποτιμήθηκαν, αλλά είναι απίθανο να εισπραχθούν ⁽²⁾
D.995b	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής που αποτιμήθηκαν, αλλά είναι απίθανο να εισπραχθούν ⁽²⁾
D.995c	Φόροι εισοδήματος που αποτιμήθηκαν αλλά δεν προβλέπεται να εισπραχθούν ⁽²⁾
D.995d	Λοιποί τρέχοντες φόροι που αποτιμήθηκαν, αλλά είναι απίθανο να εισπραχθούν ⁽²⁾
D.995e	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών που αποτιμήθηκαν, αλλά είναι απίθανο να εισπραχθούν ⁽²⁾
D.995f	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών που αποτιμήθηκαν, αλλά είναι απίθανο να εισπραχθούν ⁽²⁾
D.995fe	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών που αποτιμήθηκαν, αλλά είναι απίθανο να εισπραχθούν ⁽²⁾
D.995fs	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές αυτοαπασχολούμενων που αποτιμήθηκαν, αλλά είναι απίθανο να εισπραχθούν ⁽¹⁾
D.995fn	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές ατόμων χωρίς απασχόληση που αποτιμήθηκαν, αλλά είναι απίθανο να εισπραχθούν ⁽¹⁾
D.995g	Φόροι κεφαλαίου που αποτιμήθηκαν αλλά είναι απίθανο να εισπραχθούν ⁽²⁾
ODB	Συνολικές εισπράξεις από φόρους και κοινωνικές εισφορές μετά την αφαίρεση των ποσών που αποτιμήθηκαν αλλά δεν προβλέπεται να εισπραχθούν
ODC	Συνολικές εισπράξεις από φόρους και κοινωνικές εισφορές (συμπεριλαμβανομένων των τεκμαρτών κοινωνικών εισφορών) μετά την αφαίρεση των ποσών που αποτιμήθηκαν, αλλά είναι απίθανο να εισπραχθούν
ODD	Φορολογική επιβάρυνση = συνολικές εισπράξεις από φόρους και υποχρεωτικές κοινωνικές εισφορές μετά την αφαίρεση των ποσών που αποτιμήθηκαν, αλλά είναι απίθανο να εισπραχθούν

(*) Τομέας και υποτομείς:

S.13 Γενική κυβέρνηση. Ανάλυση υποτομέων:

— S.13 Γενική κυβέρνηση

— S.1311 Κεντρική κυβέρνηση

— S.1312 Κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους

— S.1313 Τοπική αυτοδιοίκηση

— S.1314 Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης

S.212 Όργανα και οργανισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης

(**) Επιπροσθέτως, στον πίνακα 9 θα παρέχεται πλήρης ανάλυση της εθνικής ταξινόμησης φόρων και κοινωνικών εισφορών («εθνικού φορολογικού καταλόγου»), με τα αντίστοιχα ποσά για κάθε σχετικό κωδικό ΕΣΛ. Ο εθνικός φορολογικός κατάλογος ζητείται σε υποχρεωτική βάση για τη γενική κυβέρνηση καθώς και για τα όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

⁽¹⁾ Σε προαιρετική βάση.

⁽²⁾ Προαιρετικός διαχωρισμός των επωφελομένων υποτομέων

⁽³⁾ Τα δεδομένα για έτη αναφοράς πριν από το 2012 πρέπει να διαβιβάζονται σε προαιρετική βάση. Η διαβίβαση είναι υποχρεωτική για τα έτη αναφοράς από το 2012 και έπειτα.

Πίνακας 10 — Πίνακες κατά κλάδο και κατά περιφέρεια (NUTS επίπεδο 2)

Κωδικός	Κατάλογος μεταβλητών	Ανάλυση
B.1g	1. Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε βασικές τιμές (ποσοστό αύξησης του όγκου με βάση τις τιμές του προηγούμενου έτους) ⁽¹⁾	
B.1g	2. Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε βασικές τιμές (τρέχουσες τιμές) ⁽²⁾	A*10
D.1	3. Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας (τρέχουσες τιμές)	A*10
P.51g	4. Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου (τρέχουσες τιμές)	A*10
	5. Απασχόληση ⁽²⁾ ⁽³⁾ σε χιλιάδες άτομα και σε χιλιάδες δεδουλευμένες ώρες	
ETO	— Σύνολο ⁽²⁾ ⁽³⁾	A*10
EEM	— Μισθωτοί ⁽³⁾	A*10
POP	6. Συνολικός πληθυσμός σε χιλιάδες άτομα ⁽⁴⁾	

⁽¹⁾ Διαβίβαση σε προαιρετική βάση έως το 2016. Από το 2017 και έπειτα: διαβίβαση στους t+24 μήνες σε υποχρεωτική βάση και διαβίβαση στους t +12 μήνες σε προαιρετική βάση.

⁽²⁾ Συνολική ακαθάριστη προστιθέμενη αξία και συνολική απασχόληση σε χιλιάδες άτομα: διαβίβαση στους t +12 μήνες.

Συνολική απασχόληση σε δεδουλευμένες ώρες, αναλύσεις A*10 της απασχόλησης σε άτομα και ώρες εργασίας, ανάλυση A*10 της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας: διαβίβαση στους t +24 μήνες.

⁽³⁾ Απασχόληση και μισθωτοί: μόνιμοι και μη μόνιμοι κάτοικοι απασχολούμενοι από παραγωγικές μονάδες μόνιμους κατοίκους (εγχώρια έννοια, DC).

⁽⁴⁾ Διαβίβαση σε T+24 μήνες είναι υποχρεωτική.

Πίνακας 11 — Δαπάνες γενικής κυβέρνησης κατά λειτουργική διάκριση

Κωδικός	Κατάλογος μεταβλητών	Λειτουργία	Ανάλυση υποτομών ⁽¹⁾
OP5ANP	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου + αγορές μείον πωλήσεις μη χρηματοοικονομικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.5	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.51g	από τον οποίο, ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽⁷⁾	S.13
NP	Αγορές μείον πωλήσεις μη χρηματοοικονομικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.3	Επιδότησεις	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.4	Εισόδημα περιουσίας ⁽²⁾	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.4p_S.1311	από τις οποίες, πληρωτέες στον υποτομέα «κεντρική κυβέρνηση» (S.1311) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽⁷⁾	S.1312, S.1313, S.1314
D.4p_S.1312	από το οποίο, πληρωτέο στον υποτομέα «κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους» (S.1312) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽⁷⁾	S.1311, S.1313, S.1314
D.4p_S.1313	από τις οποίες, πληρωτέες στον υποτομέα «τοπική αυτοδιοίκηση» (S.1313) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽⁷⁾	S.1311, S.1312, S.1314

Κωδικός	Κατάλογος μεταβλητών	Λειτουργία	Ανάλυση υποτομέων ⁽¹⁾
D.4p_S.1314	από τις οποίες, πληρωτέες στον υποτομέα «οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης» (S.1314) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽⁷⁾	S.1311, S.1312, S.1313
D.62+D.632	Κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος και κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος - αγορασμένη εμπορεύσιμη παραγωγή	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος ⁽⁸⁾	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.632	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος - αγορασμένη εμπορεύσιμη παραγωγή ⁽⁸⁾	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.2+D.29+D.5+D.8	Ενδιάμεση ανάλωση + Λοιποί φόροι επί της παραγωγής + Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ. + Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.2	Ενδιάμεση ανάλωση	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.29+D.5+D.8	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής + Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ. + Προσαρμογή για τη μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις ⁽²⁾	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7p_S.1311	από τις οποίες, πληρωτέες στον υποτομέα «κεντρική κυβέρνηση» (S.1311) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽⁷⁾	S.1312, S.1313, S.1314
D.7p_S.1312	από το οποίο, πληρωτέο στον υποτομέα «κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους» (S.1312) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽⁷⁾	S.1311, S.1313, S.1314
D.7p_S.1313	από το οποίο, πληρωτέο στον υποτομέα «τοπική αυτοδιοίκηση» (S.1313) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽⁷⁾	S.1311, S.1312, S.1314
D.7p_S.1314	από τις οποίες, πληρωτέες στον υποτομέα «οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης» (S.1314) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽⁷⁾	S.1311, S.1312, S.1313
D.9	Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις ⁽²⁾ ⁽⁵⁾	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.92p	από τις οποίες, επιχορηγήσεις επενδύσεων ⁽²⁾ ⁽³⁾	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽⁷⁾	S.13
D.9p_S.1311	από τις οποίες, πληρωτέες στον υποτομέα «κεντρική κυβέρνηση» (S.1311) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽⁷⁾	S.1312, S.1313, S.1314
D.9p_S.1312	από το οποίο, πληρωτέο στον υποτομέα «κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους» (S.1312) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽⁷⁾	S.1311, S.1313, S.1314
D.9p_S.1313	από το οποίο, πληρωτέο στον υποτομέα «τοπική αυτοδιοίκηση» (S.1313) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽⁷⁾	S.1311, S.1312, S.1314

Κωδικός	Κατάλογος μεταβλητών	Λειτουργία	Ανάλυση υποτομέων ⁽¹⁾
D.9p_S.1314	από τις οποίες, πληρωτέες στον υποτομέα «οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης» (S.1314) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽⁷⁾	S.1311, S.1312, S.1313
TE	Σύνολο δαπανών	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.3	Τελική καταναλωτική δαπάνη	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.31	Ατομική καταναλωτική δαπάνη ⁽⁴⁾	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.32	Συλλογική καταναλωτική δαπάνη ⁽⁴⁾	διαιρέσεις COFOG ομάδες COFOG ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

⁽¹⁾ Ανάλυση υποτομέων γενικής κυβέρνησης:

- S.13 Γενική κυβέρνηση
- S.1311 Κεντρική κυβέρνηση
- S.1312 Κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους
- S.1313 Τοπική αυτοδιοίκηση
- S.1314 Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης

⁽²⁾ Τα δεδομένα των υποτομέων θα πρέπει να ενοποιούνται εντός κάθε υποτομέα αλλά όχι μεταξύ υποτομέων. Τα στοιχεία του τομέα S.13 ισούνται με το άθροισμα των στοιχείων των υποτομέων, με εξαίρεση τα στοιχεία D.4, D.7 και D.9 (και τα υποστοιχεία τους) τα οποία θα πρέπει να ενοποιούνται μεταξύ υποτομέων (με αντίστοιχη πληροφόρηση).

⁽³⁾ Σε προαιρετική βάση για τους υποτομείς.

⁽⁴⁾ Σε υποχρεωτική βάση για το σύνολο των ομάδων COFOG.

⁽⁵⁾ Το D.9p δεν πρέπει να περιλαμβάνει κανένα ποσό για το D.995. Το D.995 πρέπει να αφαιρείται από το D.99r.

⁽⁶⁾ Σε προαιρετική βάση.

⁽⁷⁾ Θα παρέχονται για το έτος αναφοράς 2001 και έπειτα.

⁽⁸⁾ Δεδομένα για έτη αναφοράς πριν από το 2012 που πρέπει να διαβιβάζονται σε προαιρετική βάση. Η διαβίβαση είναι υποχρεωτική για τα έτη αναφοράς από το 2012 και έπειτα.

Πίνακας 12 — Πίνακες κατά κλάδο και κατά περιφέρεια (NUTS επίπεδο 3)

Κωδικός	Κατάλογος μεταβλητών	Ανάλυση ⁽¹⁾
B1.g	1. Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε βασικές τιμές (τρέχουσες τιμές)	A*10
ETO	2. Απασχόληση ⁽²⁾ (χιλιάδες άτομα)	
EEM	— Συνολικό	A*10
POP	— Μισθωτοί	A*10
	3. Πληθυσμός (χιλιάδες άτομα)	

⁽¹⁾ Για την ανάλυση A*10 μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι ακόλουθες θέσεις της NACE αναθ. 2:

- (Z, H, Θ και I) αντί (Z, H και Θ) και (I)·
- (K, Λ, M και N) αντί (K), (Λ) και (M και N)·
- (Ξ, Ο, Π, Ρ, Σ, Τ και Υ) αντί (Ξ, Ο και Π) και (Ρ, Σ, Τ και Υ).

⁽²⁾ Απασχόληση και μισθωτοί: μόνιμοι και μη μόνιμοι κάτοικοι απασχολούμενοι από παραγωγικές μονάδες μόνιμους κατοίκους (εγχώρια έννοια, DC).

Πίνακας 13 — Λογαριασμοί νοικοκυριών κατά περιφέρεια (NUTS επίπεδο 2)

Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος νοικοκυριών (S.14)			
Κωδικός	Χρήσεις	Κωδικός	Πόροι
D.4	1. Εισόδημα περιουσίας	B.2n/B.3n	3. Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό/μεικτό εισόδημα, καθαρό
B.5n	2. Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, καθαρό	D.1	4. Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας
		D.4	5. Εισόδημα περιουσίας

Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος νοικοκυριών (S.14)			
Κωδικός	Χρήσεις	Κωδικός	Πόροι
Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος νοικοκυριών (S.14)			
Κωδικός	Χρήσεις	Κωδικός	Πόροι
D.5	6. Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ.	B.5	10. Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, καθαρό
D.61	7. Καθαρές κοινωνικές εισφορές	D.62	11. Κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος
D.7	8. Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	D.7	12. Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις
B.6n	9. Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό		
Τελική καταναλωτική δαπάνη νοικοκυριών (P.14):			
P.3	13. Τελική καταναλωτική δαπάνη νοικοκυριών ⁽¹⁾		

⁽¹⁾ Σε προαιρετική βάση.

Πίνακας 15 — Πίνακας προσφοράς σε βασικές τιμές, περιλαμβανομένης της μετατροπής σε τιμές αγοραστή (τρέχουσες τιμές και τιμές του προηγούμενου έτους ⁽¹⁾)

n=64, m=64

		Κλάδοι (NACE A*64) 1 2 3 4 n	Σ (1)	Εισαγωγές cif ⁽²⁾	Συνολική προσφορά σε βασικές τιμές	Εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια	Φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων	Συνολική προσφορά σε τιμές αγοραστή
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1 2 3 4 . . . Προϊόντα (CPA) . . . m	(1)	Παραγωγή κατά προϊόν και κατά κλάδο σε βασικές τιμές		α) Εντός ΕΕ cif ⁽²⁾ α1) από τα κράτη μέλη S.2I με νόμισμα το ευρώ, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και άλλα όργανα και οργανισμούς της ευρωζώνης (cif) ⁽²⁾ α2) από τα κράτη μέλη S.xx (S.21 - S.2I) που δεν έχουν ως νόμισμα το ευρώ και τα όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκτός της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και άλλων οργάνων και οργανισμών της ευρωζώνης) (cif) ⁽²⁾ β) Εκτός ΕΕ cif ⁽²⁾ γ) Σύνολο				
Σ (1)		Συνολική παραγωγή κατά κλάδο οικονομι- κής δραστηριότητας						
Μεγέθη προσαρμογής: — Προσαρμογές cif/fob επί των εισαγωγών — Απευθείας αγορές στο εξω- τερικό από μόνιμους κατοί- κους	(2)	— —				— —	— —	
(1) + (2)								
Σύνολο, από το οποίο: — Εμπορεύσιμη παραγωγή — Παραγωγή για ιδία τελική χρήση — Μη εμπορεύσιμη παραγωγή	(3)			— —	— —	— —	— —	

⁽¹⁾ Διαβίβαση δεδομένων σε τιμές προηγούμενου έτους για τα έτη αναφοράς 2010-2014 σε προαιρετική βάση. Υποχρεωτική διαβίβαση για τα έτη αναφοράς από το 2015 και έπειτα.⁽²⁾ Οι εισαγωγές θα πρέπει να αναλύονται σε:

α) κράτη μέλη S.21 και όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

α1) κράτη μέλη S.2I με νόμισμα το ευρώ, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και άλλα όργανα και οργανισμούς της ευρωζώνης,

α2) κράτη μέλη S.xx (S.21 - S.2I) που δεν έχουν ως νόμισμα το ευρώ και τα όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκτός της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και άλλων οργάνων και οργανισμών της ευρωζώνης), και

β) κράτη S.22 που δεν είναι μέλη και διεθνείς οργανισμούς που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

λαμβάνομένων υπόψη των εξής:

— οι αναλύσεις ΟΝΕ και ΕΕ θα πρέπει να παρουσιάζουν την πραγματική σύνθεση στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς («εξελισσόμενη σύνθεση»),

— τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ πρέπει να παρέχουν όλες τις αναλύσεις που αναφέρονται ανωτέρω στα στοιχεία α), α1) α2) και β): τα κράτη μέλη που δεν έχουν ως νόμισμα το ευρώ θα πρέπει να παρέχουν τις αναλύσεις που αναφέρονται ανωτέρω στα στοιχεία α) και β), αλλά η παροχή των αναλύσεων που αναφέρονται στα στοιχεία α1) και α2) είναι προαιρετική,

— τα δεδομένα θα πρέπει να παρέχονται σε τρέχουσες τιμές και σε τιμές προηγούμενου έτους.

⁽³⁾ Η έννοια που πρέπει να εφαρμόζεται στα δεδομένα κατά προϊόν στους πίνακες προσφοράς και χρήσης και στους πίνακες εισροών-εκροών είναι η εγχώρια έννοια. Οι προσαρμογές προς την εθνική έννοια (απευθείας αγορές στο εξωτερικό από μόνιμους κατοίκους) περιλαμβάνονται ως σύνολα σειρών στο μέρος (2) του πίνακα. Οι εισαγωγές (cif) κατά προϊόν δεν περιλαμβάνουν τις απευθείας αγορές στο εξωτερικό από μόνιμους κατοίκους.

Πίνακας 16 — Πίνακας χρήσεων σε τιμές αγοραστή () (τρέχουσες τιμές και τιμές του προηγούμενου έτους ⁽¹⁾)

n=64, m=64

		Κλάδοι (NACE A*64) 1 2 3 n	Σ (1)	Τελικές χρήσεις α) β) γ) δ) ε) στ) ζ) η) θ) ι) ια) ιβ)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Προϊόντα Προϊόντα (CPA)	1	(1) Ενδιάμεση ανάλωση σε τιμές αγοραστή κατά προϊόν και κατά κλάδο		Τελικές χρήσεις σε τιμές αγοραστή ⁽²⁾: Τελική καταναλωτική δαπάνη: α) από νοικοκυριά β) από ΜΚΙΕΝ γ) από τη γενική κυβέρνηση δ) σύνολο Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου: ε) ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου στ) μεταβολές αποθεμάτων ⁽²⁾ ζ) μεταβολές τιμαλφών ⁽²⁾ η) μεταβολές αποθεμάτων και τιμαλφών θ) σύνολο Εξαγωγές fob ⁽³⁾: ι) εντός ΕΕ ι1) προς τα κράτη μέλη S.2I με νόμισμα το ευρώ, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και άλλα όργανα και οργανισμούς της ευρωζώνης ⁽³⁾ ι2) προς τα κράτη μέλη S.xx (S.21 - S.2I) που δεν έχουν ως νόμισμα το ευρώ και τα όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκτός της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και άλλων οργάνων και οργανισμών της ευρωζώνης) ⁽³⁾ ια) εκτός ΕΕ ⁽³⁾ ιβ) σύνολο		
	2					
	3					
	.					
	.					
	.					
	.					
	.					
	.					
	m					
Σ (1)	(2)	Συνολική ενδιάμεση ανάλωση κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας		Συνολικές τελικές χρήσεις κατά τύπο		Τελική χρήση
Διορθωτικά μεγέθη:						
— Διορθώσεις cif/fob επί των εξαγωγών		—		μόνον εξαγωγές	μόνον εξαγωγές	
— Απευθείας αγορές στο εξωτερικό από μόνιμους κατοίκους		—		μόνον τελικές δαπάνες κατανάλωσης των νοικοκυριών	μόνον τελικές δαπάνες κατανάλωσης των νοικοκυριών	
— Αγορές στην οικονομική επικράτεια της χώρας από μη μόνιμους κατοίκους	(3)	—		μόνον τελικές δαπάνες κατανάλωσης των νοικοκυριών και εξαγωγές	μόνον τελικές δαπάνες κατανάλωσης των νοικοκυριών και εξαγωγές	

		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Σ (2) + Σ (3)	(4)					
— Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας ⁽⁴⁾ Μισθοί και ημερομίσθια ⁽⁴⁾	(5)			—	—	—
— Λοιποί φόροι μείον επιδοτήσεις παραγωγής ⁽⁴⁾				—	—	—
— Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου ⁽⁴⁾				—	—	—
— Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό ⁽⁴⁾				—	—	—
— Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάρι- στο ⁽⁴⁾				—	—	—
— Μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο ⁽⁴⁾				—	—	—
Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε βασικές τιμές	(6)			—	—	—
Συνολική παραγωγή σε βασικές τιμές	(7)			—	—	—
Συμπληρωματικά προαιρετικά δεδομένα:						
— Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου	(8)(2)			—		
— Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου				—		
— Δεδουλευμένες ώρες (σε χιλιάδες)				—		

(*) Οι πέντε πρόσθετοι πίνακες που αναφέρονται κατωτέρω απαιτούνται σε πενταετή βάση (για τα έτη αναφοράς που λήγουν σε 0 ή 5). Η διαβίβαση των πέντε αυτών πρόσθετων πινάκων σε τρέχουσες τιμές είναι υποχρεωτική και προαιρετική σε τιμές προηγούμενου έτους.

Οι πέντε πίνακες είναι οι εξής:

- πίνακας χρήσης σε βασικές τιμές (σειρές (1) – (7))
- πίνακας χρήσης για την εγχώρια παραγωγή σε βασικές τιμές (σειρές (1) και (2)),
- πίνακας χρήσης για τις εισαγωγές σε βασικές τιμές (σειρές (1) και (2)),
- πίνακας εμπορικών και μεταφορικών περιθωρίων (σειρές (1) και (2)),
- πίνακας φόρων μείον επιδοτήσεις προϊόντων (σειρές (1) και (2)).

(1) Διαβίβαση δεδομένων σε τιμές προηγούμενου έτους για τα έτη αναφοράς 2010-2014 σε προαιρετική βάση. Υποχρεωτική διαβίβαση για τα έτη αναφοράς από το 2015 και έπειτα.

(2) Σε προαιρετική βάση.

(3) Οι εξαγωγές θα πρέπει να αναλύονται σε:

ι) Κράτη μέλη S.21 και όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ι1) κράτη μέλη S.21 με νόμισμα το ευρώ, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και άλλα όργανα και οργανισμούς της ευρωζώνης,

ι2) κράτη μέλη S.xx (S.21 - S.21) που δεν έχουν ως νόμισμα το ευρώ και τα όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκτός της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και άλλων οργάνων και οργανισμών της ευρωζώνης), και

ια) κράτη S.22 που δεν είναι μέλη και διεθνείς οργανισμούς που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης, λαμβανομένων υπόψη των εξής:

- οι αναλύσεις ONE και EE θα πρέπει να παρουσιάζουν την πραγματική σύνθεση στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς («εξελισσόμενη σύνθεση»),
- τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ πρέπει να παρέχουν όλες τις αναλύσεις που αναφέρονται ανωτέρω στα στοιχεία ι), ι1) ι2) και ια): τα κράτη μέλη που δεν έχουν ως νόμισμα το ευρώ θα πρέπει να παρέχουν τις αναλύσεις που αναφέρονται ανωτέρω στα στοιχεία ι) και ια), αλλά η παροχή των αναλύσεων που αναφέρονται στα στοιχεία ι1) και ι2) είναι προαιρετική,
- τα δεδομένα θα πρέπει να παρέχονται σε τρέχουσες τιμές και σε τιμές προηγούμενου έτους.

(4) Δεδομένα σε τρέχουσες τιμές σε υποχρεωτική βάση, δεδομένα σε τιμές προηγούμενου έτους σε προαιρετική βάση.

(5) Η έννοια που πρέπει να εφαρμόζεται στα δεδομένα κατά προϊόν στους πίνακες προσφοράς και χρήσης και στους πίνακες εισροών-εκροών είναι η εγχώρια έννοια. Οι προσαρμογές προς την εθνική έννοια (απευθείας αγορές στο εξωτερικό από μόνιμους κατοίκους και αγορές στην οικονομική επικράτεια της χώρας από μη μόνιμους κατοίκους) περιλαμβάνονται ως σύνολα σειρών στο μέρος (3) του πίνακα. Η τελική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών κατά προϊόν δεν περιλαμβάνει τις απευθείας αγορές στο εξωτερικό από κατοίκους. Η τελική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών κατά προϊόν περιλαμβάνει τις αγορές στην οικονομική επικράτεια της χώρας από μη μόνιμους κατοίκους. Οι εξαγωγές (fob) κατά προϊόν δεν περιλαμβάνουν τις αγορές στην οικονομική επικράτεια της χώρας από μη μόνιμους κατοίκους.

Πίνακας 17 — Συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών σε βασικές τιμές (**) (προϊόν προς προϊόν (*))

(τρέχουσες τιμές ⁽⁴⁾)

n=64

		Προϊόντα 1 2 3 n	Σ (1)	Τελικές χρήσεις α) β) γ) δ) ε) στ) ζ) η) θ) ι) ια) ιβ)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Προϊόντα 1 2 3 . . . n	(1)	Ενδιάμεση κατανάλωση σε βασικές τιμές (προϊόν προς προϊόν)		Τελικές χρήσεις σε τιμές αγοραστή ⁽³⁾ : Τελική καταναλωτική δαπάνη: α) από νοικοκυριά β) από ΜΚΙΕΝ γ) από τη γενική κυβέρνηση δ) σύνολο Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου: ε) ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου στ) μεταβολές αποθεμάτων ⁽¹⁾ ζ) μεταβολές τιμαλφών ⁽¹⁾ η) μεταβολές αποθεμάτων και τιμαλφών θ) σύνολο Εξαγωγές ⁽²⁾ : ι) εντός ΕΕ ι1) — προς τα κράτη μέλη S.2I με νόμισμα το ευρώ, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και άλλα όργανα και οργανισμούς της ευρωζώνης ⁽²⁾ ι2) — προς τα κράτη μέλη S.xx (S.21 - S.2I) που δεν έχουν ως νόμισμα το ευρώ και τα όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκτός της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και άλλων οργά- νων και οργανισμών της ευρωζώνης) ια) εκτός ΕΕ ⁽²⁾ ιβ) σύνολο		
	(2)	Συνολική ενδιάμεση κατανάλωση σε βασικές τιμές κατά προϊόν		Τελική χρήση κατά τύπο σε βασικές τιμές		Συνολική χρήση σε βασικές τιμές
		Συνολική ενδιάμεση κατανάλωση εισαγόμενων προϊόντων κατά προϊόν, cif		Τελική χρήση εισαγόμενων προϊόντων, cif		Σύνολο εισαγωγών
	(3)	Φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων κατά προϊόν		Φόροι μείον επιδοτήσεις κατά τύπο τελικής χρήσης		Συνολικοί φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων
	(4)	Συνολική ενδιάμεση ανάλωση σε τιμές αγοραστή κατά προϊόν		Συνολικές τελικές χρήσεις κατά τύπο σε τιμές αγοραστή		Συνολική χρήση σε τιμές αγοραστή

		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
— Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας Μισθοί και ημερομίσθια	(5)					
— Λοιποί φόροι μείον επιδοτήσεις παραγωγής				—	—	—
— Ανάλωση πάγιου κεφαλαίου				—	—	—
— Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό				—	—	—
— Λειτουργικό πλεόνασμα, ακαθάριστο				—	—	—
— Μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο ⁽¹⁾				—	—	—
Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε βασικές τιμές	(6)			—	—	—
Συνολική παραγωγή σε βασικές τιμές	(7)			—	—	—
Εισαγωγές εντός ΕΕ, cif ⁽²⁾						
— εισαγωγές από τα κράτη μέλη S.2I με νόμισμα το ευρώ, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και άλλα όργανα και οργανισμούς της ευρωζώνης (cif) ⁽²⁾				—	—	—
— εισαγωγές από τα κράτη μέλη S.xx (S.21 - S.2I) που δεν έχουν ως νόμισμα το ευρώ και τα όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκτός της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και άλλων οργάνων και οργανισμών της ευρωζώνης) (cif) ⁽²⁾	(8)			—	—	—
Εισαγωγές εκτός ΕΕ, cif ⁽²⁾						
Σ (8)	(9)	Εισαγωγές cif κατά προϊόν		—	—	—
Συνολική προσφορά σε βασικές τιμές	(10)	Προσφορά σε βασικές τιμές κατά προϊόν				

(*) «Κλάδος προς κλάδο» υπό την προϋπόθεση ότι ο «κλάδος προς κλάδο» συνιστά καλή προσέγγιση του «προϊόντος προς προϊόν».

(**) Η διαβίβαση των δύο πρόσθετων πινάκων που αναφέρονται ανωτέρω είναι υποχρεωτική σε τρέχουσες τιμές:

— συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών για την εγχώρια παραγωγή σε βασικές τιμές (σειρά (1), σειρά (2), σειρά «χρήση εισαγόμενων προϊόντων», σειρές (3) και (4))

— συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών για τις εισαγωγές σε βασικές τιμές (σειρές (1) και (2)).

(***) Μόνο για τον υποπίνακα της εγχώριας παραγωγής.

(1) Σε προαιρετική βάση.

(2) Οι εισαγωγές και εξαγωγές θα πρέπει να αναλύονται σε:

ι) Κράτη μέλη S.21 και όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ι1) κράτη μέλη S.2I με νόμισμα το ευρώ, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και άλλα όργανα και οργανισμούς της ευρωζώνης,

ι2) κράτη μέλη S.xx (S.21 - S.2I) που δεν έχουν ως νόμισμα το ευρώ και τα όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκτός της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και άλλων οργάνων και οργανισμών της ευρωζώνης), και

ια) κράτη S.22 που δεν είναι μέλη και διεθνείς οργανισμούς που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

λαμβάνομένων υπόψη των εξής:

— οι αναλύσεις ONE και ΕΕ θα πρέπει να παρουσιάζουν την πραγματική σύνθεση στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς («εξελισόμενη σύνθεση»),

— τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ πρέπει να παρέχουν όλες τις αναλύσεις που αναφέρονται ανωτέρω στα στοιχεία ι), ι1) ι2) και ια): τα κράτη μέλη που δεν έχουν ως νόμισμα το ευρώ θα πρέπει να παρέχουν τις αναλύσεις που αναφέρονται ανωτέρω στα στοιχεία ι) και ια), αλλά η παροχή των αναλύσεων που αναφέρονται στα στοιχεία ι1) και ι2) είναι προαιρετική,

— τα δεδομένα θα πρέπει να παρέχονται σε τρέχουσες τιμές.

(3) Η έννοια που πρέπει να εφαρμόζεται στα δεδομένα κατά προϊόν στους πίνακες προσφοράς και χρήσης και στους πίνακες εισροών-εκροών είναι η εγχώρια έννοια. Οι προσαρμογές προς την εθνική έννοια (απευθείας αγορές στο εξωτερικό από μόνιμους κατοίκους και αγορές στην οικονομική επικράτεια της χώρας από μη μόνιμους κατοίκους) περιλαμβάνονται ως σύνολα σειρών στο μέρος (3) του πίνακα. Η τελική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών κατά προϊόν δεν περιλαμβάνει τις απευθείας αγορές στο εξωτερικό από κατοίκους. Η τελική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών κατά προϊόν περιλαμβάνει τις αγορές στην οικονομική επικράτεια της χώρας από μη μόνιμους κατοίκους. Οι εξαγωγές (fob) κατά προϊόν δεν περιλαμβάνουν τις αγορές στην οικονομική επικράτεια της χώρας από μη μόνιμους κατοίκους.

(4) Η διαβίβαση όλων των συμμετρικών πινάκων εισροών-εκροών σε τιμές προηγούμενου έτους είναι προαιρετική.

Πίνακας 20 — Διασταυρωμένη ταξινόμηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων κατά κλάδο και κατά περιουσιακό στοιχείο (αποθέματα)

Κωδικός	Κατάλογος μεταβλητών	Ανάλυση Κλάδοι ⁽¹⁾	Τρέχον κόστος αντικατάστασης	Κόστος αντικατάστασης προηγούμενου έτους
AN.11g	1. Πάγια περιουσιακά στοιχεία, ακαθάριστα		x	x
AN.111g	2. Κατοικίες, ακαθάριστα	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.112g	3. Λοιπά κτίρια και κατασκευές, ακαθάριστα	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.113g+AN.114g	4. Μηχανήματα και εξοπλισμός, ακαθάριστα + οπλικά συστήματα, ακαθάριστα	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.1131g	5. Εξοπλισμός μεταφορών, ακαθάριστα	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.1132g	6. Εξοπλισμός ΤΠΕ, ακαθάριστα		x	x
AN.11321g	7. Υλικό (hardware) υπολογιστών, ακαθάριστα		x	x
AN.11322g	8. Εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών, ακαθάριστα		x	x
AN.1139g+AN.114g	9. Λοιπά μηχανήματα και εξοπλισμός, ακαθάριστα + οπλικά συστήματα, ακαθάριστα		x	x
AN.11g	10. Καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι, ακαθάριστα	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.117g	11. Προϊόντα διανοητικής ιδιοκτησίας, ακαθάριστα		x	x
AN.1173g	12. Λογισμικό υπολογιστών και βάσεις δεδομένων		x	x
AN.11n	13. Πάγια περιουσιακά στοιχεία, καθαρά		x	x
AN.111n	14. Κατοικίες, καθαρά	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.112n	15. Λοιπά κτίρια και κατασκευές, καθαρά	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.113n+AN.114n	16. Μηχανήματα και εξοπλισμός, καθαρά + οπλικά συστήματα, καθαρά	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.1131n	17. Εξοπλισμός μεταφορών, καθαρά	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.1132n	18. Εξοπλισμός ΤΠΕ, καθαρά		x	x
AN.11321n	19. Υλικό (hardware) υπολογιστών, καθαρά		x	x
AN.11322n	20. Εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών, καθαρά		x	x
AN.1139n+AN.114n	21. Λοιπά μηχανήματα και εξοπλισμός, καθαρά + οπλικά συστήματα, καθαρά		x	x
AN.115n	22. Καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι, καθαρά	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.117n	23. Προϊόντα διανοητικής ιδιοκτησίας, καθαρά		x	x
AN.1173n	24. Λογισμικό υπολογιστών και βάσεις δεδομένων, καθαρά		x	x

⁽¹⁾ A*21 υποχρεωτικά

A*38/A*64: σε προαιρετική βάση

Εάν δεν αναφέρεται ανάλυση, εννοείται το σύνολο της οικονομίας.

Πίνακας 22 — Διασταυρωμένη ταξινόμηση του ακαθάριστου σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου (ΑΣΠΚ) κατά κλάδο και κατά περιουσιακό στοιχείο (συναλλαγές)

Κωδικός	Κατάλογος μεταβλητών	Ανάλυση Κλάδοι (1)	Τρέχουσες τιμές	Τιμές προηγούμενου έτους και αλυσωτοί δείκτες όγκου (3)
P.51g_AN.11	1. ΑΕΠΚ σε πάγια περιουσιακά στοιχεία		x	x
P.51g_AN.111	2. ΑΕΠΚ σε κατοικίες	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.112	3. ΑΕΠΚ σε λοιπά κτίρια και κατασκευές	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.113+AN.114	4. ΑΕΠΚ σε μηχανήματα και εξοπλισμό + οπλικά συστήματα	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.1131	5. ΑΕΠΚ σε εξοπλισμό μεταφορών	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.1132	6. ΑΕΠΚ σε εξοπλισμό ΤΠΕ (2)		x	x
P.51g_AN.11321	7. ΑΕΠΚ σε υλικό (hardware) υπολογιστών (2)		x	x
P.51g_AN.11322	8. ΑΕΠΚ σε εξοπλισμό τηλεπικοινωνιών (2)		x	x
P.51g_AN.1139+AN.114	9. ΑΕΠΚ σε λοιπά μηχανήματα και εξοπλισμό + οπλικά συστήματα (2)		x	x
P.51g_AN.115	10. ΑΕΠΚ σε καλλιεργημένους βιολογικούς πόρους	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.117	11. ΑΕΠΚ σε προϊόντα διανοητικής ιδιοκτησίας		x	x
P.51g_AN.1173	12. ΑΕΠΚ σε λογισμικό υπολογιστών και βάσεις δεδομένων (2)		x	x

(1) A*21 υποχρεωτικά

A*38/A*64: σε προαιρετική βάση

Εάν δεν αναφέρεται ανάλυση, εννοείται το σύνολο της οικονομίας.

(2) Σε προαιρετική βάση για τα έτη αναφοράς πριν από το 2000. Για τα έτη αναφοράς από το 2000 και έπειτα σε υποχρεωτική βάση.

(3) Για το έτος αναφοράς 1995 δεν χρειάζεται να παρέχονται δεδομένα σε τιμές προηγούμενου έτους.

Πίνακας 26 — Ισολογισμοί για μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Κωδικός	Κατάλογος μεταβλητών	Ανάλυση Τομείς
AN.1	1. Παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (3)	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.11+AN.12	2. Πάγια περιουσιακά στοιχεία + Αποθέματα (1)	S.1, S.11 (4), S.12 (4), S.13 (4), S.14 + S.15 (4)
AN.11g	3. Πάγια περιουσιακά στοιχεία (2)	S.1, S.11 (4), S.12 (4), S.13 (4), S.14 + S.15 (4)
AN.111	4. Κατοικίες	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.112	5. Λοιπά κτίρια και κατασκευές (2)	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1121	6. Κτίρια πλην κατοικιών (1)	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1122	7. Λοιπές κατασκευές (1)	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.113+AN.114	8. Μηχανήματα και εξοπλισμός + Οπλικά συστήματα (2)	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.115	9. Καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι (2)	S.1, S.11 (4), S.12 (4), S.13 (4), S.14 + S.15 (4)
AN.117	10. Προϊόντα διανοητικής ιδιοκτησίας (2)	S.1, S.11 (4), S.12 (4), S.13 (4), S.14 + S.15 (4)
AN.1171	11. Έρευνα και ανάπτυξη (3)	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15

Κωδικός	Κατάλογος μεταβλητών	Ανάλυση Τομείς
AN.1172	12. Μεταλλευτικές έρευνες και αξιολογήσεις ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1173	13. Λογισμικό υπολογιστών και βάσεις δεδομένων ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1174	14. Ψυχαγωγικά, λογοτεχνικά ή καλλιτεχνικά πρωτότυπα ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1179	15. Άλλα προϊόντα διανοητικής ιδιοκτησίας ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.12	16. Αποθέματα ⁽¹⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.13	17. Τιμαλφή ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.2	18. Μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.21	19. Φυσικοί πόροι ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.211	20. Γη	S.1 ⁽³⁾ , S.11 ⁽³⁾ , S.12 ⁽³⁾ , S.13 ⁽³⁾ , S.14 + S.15 ⁽⁴⁾
AN.212	21. Ορυκτοί και ενεργειακοί πόροι ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.213 + AN.214	22. Μη καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι και υδάτινοι πόροι ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.215	23. Άλλοι φυσικοί πόροι ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.22	24. Συμβάσεις, μισθώσεις και άδειες ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.23	25. Αγορές μείον πωλήσεις υπεραξίας (goodwill) και περιουσιακών στοιχείων εμπορικής φύσης ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15

Μονάδα: τρέχουσες τιμές

⁽¹⁾ Δεδομένα για έτη αναφοράς πριν από το 2012 πρέπει να διαβιβάζονται σε προαιρετική βάση. Η διαβίβαση είναι υποχρεωτική για τα έτη αναφοράς από το 2012 και έπειτα.

⁽²⁾ Τα δεδομένα για τα έτη αναφοράς πριν από το 2000 πρέπει να διαβιβάζονται σε προαιρετική βάση. Τα δεδομένα για τα έτη αναφοράς 2000 – 2011 σε υποχρεωτική βάση μόνο για το σύνολο της οικονομίας. Η διαβίβαση είναι υποχρεωτική για το σύνολο της οικονομίας και για τους θεσμικούς τομείς για τα έτη αναφοράς από το 2012 και έπειτα.

⁽³⁾ Σε προαιρετική βάση.

⁽⁴⁾ Πρώτη διαβίβαση το 2017.

Πίνακας 27 ⁽¹⁾ — Τριμηνιαίοι μη χρηματοοικονομικοί λογαριασμοί της γενικής κυβέρνησης

Κωδικός	Συναλλαγή / Υπόλοιπο	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	Τομείς και υποτομείς ⁽²⁾ ⁽³⁾
ΣΤ	Χρηματοοικονομικές συναλλαγές	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.2	Μετρητά και καταθέσεις	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.21	Νόμισμα	Υποχρεώσεις	S.1311
F.3	Χρεωστικοί τίτλοι	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.31	Βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.32	Μακροπρόθεσμα χρεόγραφα	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.4	Δάνεια	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.41	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

Κωδικός	Συναλλαγή / Υπόλοιπο	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	Τομείς και υποτομείς ⁽²⁾ ⁽³⁾
F.42	Μακροπρόθεσμα δάνεια	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.51	Συμμετοχικοί τίτλοι	Περιουσιακά στοιχεία	S.13
F.52	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	Περιουσιακά στοιχεία	S.13
F.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.61	Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.63+F.64+F.65	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα, απαιτήσεις των συνταξιοδοτικών ταμείων από τους διευθυντές των συνταξιοδοτικών συστημάτων και δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.66	Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
LE	Υπόλοιπο	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.21	Νόμισμα	Υποχρεώσεις	S.1311
AF.3	Χρεωστικοί τίτλοι	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.31	Βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.32	Μακροπρόθεσμα χρεόγραφα	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.4	Δάνεια	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.41	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.42	Μακροπρόθεσμα δάνεια	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.51	Συμμετοχικοί τίτλοι	Περιουσιακά στοιχεία	S.13
AF.52	Μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	Περιουσιακά στοιχεία	S.13

Κωδικός	Συναλλαγή / Υπόλοιπο	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	Τομείς και υποτομείς ⁽²⁾ ⁽³⁾
AF.6	Ασφαλιστικά συστήματα, συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα τυποποιημένων εγγυήσεων	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.61	Τεχνικά αποθεματικά ασφαλίσεων κατά ζημιών	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.63+AF.64+AF.65	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα, απαιτήσεις των συνταξιοδοτικών ταμείων από τους διευθυντές των συνταξιοδοτικών συστημάτων και δικαιώματα μη συνταξιοδοτικών παροχών	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.66	Προβλέψεις για καταπτώσεις τυποποιημένων εγγυήσεων	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.7	Χρηματοοικονομικά παράγωγα και μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης που χορηγούνται σε μισθωτούς	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.8	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
	Αντίστοιχη πληροφόρηση ⁽⁴⁾ / Συναλλαγές		
F.31	Βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα	Περιουσιακά στοιχεία	S.1311 και S.1314 έναντι: S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
F.32	Μακροπρόθεσμα χρεόγραφα	Περιουσιακά στοιχεία	S.1311 και S.1314 έναντι: S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
F.41	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	Περιουσιακά στοιχεία	S.1311 και S.1314 έναντι: S.11, S.12 ⁽⁵⁾ , S.128+S.129, S.14+S.15, S.2 ⁽⁵⁾
F.41	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	Υποχρεώσεις	S.1311 and S.1314 vis-à-vis: S.11 ⁽⁵⁾ , S.12 ⁽⁵⁾ , S.128+S.129, S.2 ⁽⁵⁾
F.42	Μακροπρόθεσμα δάνεια	Περιουσιακά στοιχεία	S.1311 και S.1314 έναντι: S.11, S.12 ⁽⁴⁾ , S.128+S.129, S.14+S.15, S.2 ⁽⁴⁾
F.42	Μακροπρόθεσμα δάνεια	Υποχρεώσεις	S.1311 και S.1314 έναντι: S.11 ⁽⁵⁾ , S.12 ⁽⁵⁾ , S.128+S.129, S.2 ⁽⁵⁾
F.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	Περιουσιακά στοιχεία	S.1311 και S.1314 έναντι: S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
	Αντίστοιχη πληροφόρηση ⁽⁴⁾ / Υπόλοιπο		
AF.31	Βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα	Περιουσιακά στοιχεία	S.1311 και S.1314 έναντι: S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
AF.32	Μακροπρόθεσμα χρεόγραφα	Περιουσιακά στοιχεία	S.1311 και S.1314 έναντι: S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
AF.41	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	Περιουσιακά στοιχεία	S.1311 και S.1314 έναντι: S.11, S.12 ⁽⁵⁾ , S.128 +S.129, S.14+S.15, S.2 ⁽⁵⁾
AF.41	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	Υποχρεώσεις	S.1311 και S.1314 έναντι: S.11 ⁽⁵⁾ , S.12 ⁽⁵⁾ , S.128 +S.129, S.2 ⁽⁵⁾
AF.42	Μακροπρόθεσμα δάνεια	Περιουσιακά στοιχεία	S.1311 και S.1314 έναντι: S.11, S.12 ⁽⁵⁾ , S.128 +S.129, S.14+S.15, S.2 ⁽⁵⁾

Κωδικός	Συναλλαγή / Υπόλοιπο	Περιουσιακά στοιχεία / υποχρεώσεις	Τομείς και υποτομείς ⁽²⁾ ⁽³⁾
AF.42	Μακροπρόθεσμα δάνεια	Υποχρεώσεις	S.1311 και S.1314 έναντι: S.11 ⁽⁵⁾ , S.12 ⁽⁵⁾ , S.128 +S.129, S.2 ⁽⁵⁾
AF.5	Συμμετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου	Περιουσιακά στοιχεία	S.1311 και S.1314 έναντι: S.11, S.12, S.128+S.129, S.2

⁽¹⁾ Τα κράτη μέλη παρέχουν στην Επιτροπή (Eurostat) περιγραφή των πηγών και μεθόδων που έχουν χρησιμοποιηθεί για τη συγκέντρωση των δεδομένων, όταν διαβιβάζουν για πρώτη φορά τον πίνακα 27. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή (Eurostat) σχετικά με οιαδήποτε αναθεώρηση της εν λόγω αρχικής περιγραφής όταν ανακοινώνουν τα αναθεωρημένα στοιχεία.

⁽²⁾ Ανάλυση υποτομέων γενικής κυβέρνησης:

- S.13 Γενική κυβέρνηση
- S.1311 Κεντρική κυβέρνηση
- S.1312 Κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους
- S.1313 Τοπική αυτοδιοίκηση
- S.1314 Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης

⁽³⁾ Ενοποίηση:

- S.13 Ενοποιημένα και μη ενοποιημένα
- άλλοι υποτομείς: ενοποιημένα

⁽⁴⁾ Αντίστοιχη πληροφόρηση – αντίστοιχοι τομείς και υποτομείς:

- S.11 Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες
- S.12 Χρηματοοικονομικές εταιρείες
- S.128+S.129 Ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία
- S.14+S.15 Νοικοκυριά και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά
- S.2 Υπόλοιπος κόσμος

⁽⁵⁾ Σε προαιρετική βάση.

Πίνακας 28 — Τριμηνιαίο δημόσιο χρέος (χρέος Μάαστριχτ) για τη γενική κυβέρνηση

Κωδικός	Υποχρεώσεις ⁽¹⁾	Τομείς και υποτομείς ⁽²⁾ ⁽³⁾
GD	Συνολικό	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.21	Νόμισμα	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.22 +AF.29	Καταθέσεις	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.3	Χρεωστικοί τίτλοι	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.31	Βραχυπρόθεσμα	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.32	Μακροπρόθεσμα	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.4	Δάνεια	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.41	Βραχυπρόθεσμα	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.21	Μακροπρόθεσμα	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

⁽¹⁾ Επίπεδο στην ονομαστική αξία που εκκρεμεί στο τέλος του τριμήνου.

⁽²⁾ Ανάλυση υποτομέων γενικής κυβέρνησης:

- S.13 Γενική κυβέρνηση
- S.1311 Κεντρική κυβέρνηση
- S.1312 Κυβέρνηση ομόσπονδου κράτους
- S.1313 Τοπική αυτοδιοίκηση
- S.1314 Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης

⁽³⁾ Τα δεδομένα των υποτομέων θα πρέπει να ενοποιούνται εντός κάθε υποτομέα αλλά όχι μεταξύ υποτομέων.

Πίνακας 29 — Συνταξιοδοτικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης ⁽⁷⁾ ⁽⁸⁾

Σχέσεις	Κωδικός	Σειρά αριθ.	Καταγραφή	Βασικοί εθνικοί λογαριασμοί					Δεν περιλαμβάνονται στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς		Σύνολο συνταξιοδοτικών συστημάτων		Αντίστοιχα στοιχεία: Συνταξιοδοτικά δικαιώματα των νοικοκυριών μη μόνιμων κατοίκων ⁽⁴⁾				
			Διαχειριστής συνταξιοδοτικού ταμείου	Στοιχεία μη υπαγόμενα στην κατηγορία της γενικής κυβέρνησης			Γενική κυβέρνηση										
				Συστήματα καθορισμένων εισφορών	Συστήματα καθορισμένων παροχών και λοιπά ⁽¹⁾ συστήματα μη καθορισμένων εισφορών	Συνολικό	Συστήματα καθορισμένων εισφορών	Συστήματα καθορισμένων παροχών για εργαζομένους στη γενική κυβέρνηση ⁽²⁾						Συνταξιοδοτικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης			
								Που κατατάσσονται στις χρηματοοικονομικές εταιρείες	Που κατατάσσονται στη γενική κυβέρνηση ⁽³⁾	Που κατατάσσονται στη γενική κυβέρνηση							
			Κωδικός	XPC1W	XPB1W	XPCB1W	XPCG	XPBG12	XPBG13	XPBOUT13				XP1314	XPTOT		XPTOTNRH
			Αριθμός στήλης	α)	β)	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Ζ				Η	Θ		Ι
			Ισολογισμός ανοίγματος														
	XAF63LS	1	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα														
			Μεταβολές συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω συναλλαγών														
Σ 2.1 έως 2.4 -2.5	XD61p	2	Αύξηση συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω κοινωνικών εισφορών														
	XD6111	2.1	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών														
	XD6121	2.2	Τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών														
	XD6131	2.3	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές νοικοκυριών														
	XD6141	2.4	Συμπληρώματα κοινωνικών εισφορών νοικοκυριών ⁽⁵⁾														

Σχέσεις	Κωδικός	Σειρά αριθ.	Καταγραφή	Βασικοί εθνικοί λογαριασμοί					Δεν περιλαμβάνονται στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς		Σύνολο συνταξιοδοτικών συστημάτων		Αντίστοιχα στοιχεία: Συνταξιοδοτικά δικαιώματα των νοικοκυριών μη μόνιμων κατοίκων ⁽⁴⁾	
			Διαχειριστής συνταξιοδοτικού ταμείου	Στοιχεία μη υπαγόμενα στην κατηγορία της γενικής κυβέρνησης			Γενική κυβέρνηση							
			Συστήματα καθορισμένων εισφορών	Συστήματα καθορισμένων παροχών και λοιπά ⁽¹⁾ συστήματα μη καθορισμένων εισφορών	Συνολικό	Συστήματα καθορισμένων εισφορών	Συστήματα καθορισμένων παροχών για εργαζομένους στη γενική κυβέρνηση ⁽²⁾			Συνταξιοδοτικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης				
							Που κατατάσσονται στις χρηματοοικονομικές εταιρείες	Που κατατάσσονται στη γενική κυβέρνηση ⁽³⁾	Που κατατάσσονται στη γενική κυβέρνηση					
			Κωδικός	XPC1W	XPB1W	XPCB1W	XPCG	XPBG12	XPBG13	XPBOUT13				XP1314
Αριθμός στήλης	α)	β)	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Ζ	Η	Θ		Ι			
	XD61SC	2.5	Μείον: Λειτουργικές δαπάνες συνταξιοδοτικών συστημάτων											
	XD619	3	Άλλη (αναλογιστική) μεταβολή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων σε συνταξιοδοτικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης											
	XD62p	4	Μείωση συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω καταβολής συνταξιοδοτικών παροχών											
2 + 3 – 4	XD8	5	Μεταβολές συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω κοινωνικών εισφορών και συνταξιοδοτικών παροχών											
	XD81	6	Μεταβιβάσεις συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων μεταξύ συστημάτων											
	XD82	7	Μεταβολή δικαιωμάτων λόγω μεταβολών της δομής του συστήματος κατόπιν διαπραγματεύσεων											

Σχέσεις	Κωδικός	Σειρά αριθ.	Καταγραφή	Βασικοί εθνικοί λογαριασμοί					Δεν περιλαμβάνονται στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς		Σύνολο συνταξιοδοτικών συστημάτων	Αντίστοιχα στοιχεία: Συνταξιοδοτικά δικαιώματα των νοικοκυριών μη μόνιμων κατοίκων (*)	
			Διαχειριστής συνταξιοδοτικού ταμείου	Στοιχεία μη υπαγόμενα στην κατηγορία της γενικής κυβέρνησης			Γενική κυβέρνηση						
			Συστήματα καθορισμένων εισφορών	Συστήματα καθορισμένων παροχών και λοιπά (1) συστήματα μη καθορισμένων εισφορών	Συνολικό	Συστήματα καθορισμένων εισφορών	Συστήματα καθορισμένων παροχών για εργαζομένους στη γενική κυβέρνηση (2)			Συνταξιοδοτικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης			
							Που κατατάσσονται στις χρηματοοικονομικές εταιρείες	Που κατατάσσονται στη γενική κυβέρνηση (3)	Που κατατάσσονται στη γενική κυβέρνηση				
							Κωδικός	XPC1W	XPB1W				XPCB1W
			Αριθμός στήλης	α)	β)	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Ζ			Η
			Μεταβολές συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω άλλων ροών										
	XK7	8	Μεταβολές δικαιωμάτων λόγω αναπροσαρμογών (6)										
	XK5	9	Μεταβολές δικαιωμάτων λόγω άλλων μεταβολών του όγκου (6)										
			Ισολογισμός κλεισίματος										
1+ Σ 5 έως 9	XAF63LE	10	Συνταξιοδοτικά δικαιώματα										
			Σχετικοί δείκτες										
	XP1	11	Παραγωγή										

⁽¹⁾ Αυτά τα λοιπά συστήματα μη καθορισμένων εισφορών, που συχνά ονομάζονται υβριδικά συστήματα, έχουν συγχρόνως ένα στοιχείο καθορισμένων παροχών και ένα στοιχείο καθορισμένων εισφορών.

⁽²⁾ Συστήματα που οργανώνονται από τη γενική κυβέρνηση για τους σημερινούς και προηγούμενους εργαζομένους της.

⁽³⁾ Πρόκειται για μη αυτόνομα συστήματα καθορισμένων παροχών, τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα των οποίων καταγράφονται στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς.

⁽⁴⁾ Αντίστοιχα στοιχεία για τα νοικοκυριά μη μόνιμους κατοίκους εμφανίζονται ξεχωριστά όταν οι σχέσεις του συνταξιοδοτικού συστήματος με τον υπόλοιπο κόσμο είναι σημαντικές.

⁽⁵⁾ Αυτά τα συμπληρώματα αντιπροσωπεύουν την απόδοση των απαιτήσεων των μελών έναντι συνταξιοδοτικών συστημάτων, τόσο μέσω εισοδήματος από επενδύσεις σε περιουσιακά στοιχεία συστημάτων καθορισμένων εισφορών όσο και, για τα συστήματα καθορισμένων παροχών, μέσω της εφαρμογής του προβλεπόμενου προεξοφλητικού επιτοκίου.

⁽⁶⁾ Πρέπει να γίνεται πιο λεπτομερής διαχωρισμός αυτών των θέσεων για τις στήλες Ζ και Η, με βάση τους πρότυπους υπολογισμούς που διενεργούνται για τα συστήματα αυτά. Τα κελιά που εμφανίζονται ως ■ είναι άνευ αντικειμένου. Τα κελιά με ■■■ περιέχουν στοιχεία τα οποία δεν είναι στους βασικούς εθνικούς λογαριασμούς.

⁽⁷⁾ Στα στοιχεία για τις στήλες Ζ και Η θα περιλαμβάνουν τις εν λόγω σειρές στοιχείων που βασίζονται στους αναλογιστικούς υπολογισμούς που διεξάγονται για τα εν λόγω συνταξιοδοτικά συστήματα. Στις σειρές στοιχείων θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται τα αποτελέσματα της ανάλυσης ευαισθησίας αναφορικά με τις σημαντικότερες παραμέτρους των υπολογισμών όπως έχουν συμφωνήσει οι στατιστικολόγοι αφενός και οι εμπειρογνώμονες ως προς τη γήρανση του πληθυσμού που δραστηριοποιούνται στο πλαίσιο της Επιτροπής Οικονομικής πολιτικής αφετέρου. Οι προς χρήση παράμετροι διευκρινίζονται σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 3 του παρόντος κανονισμού.

⁽⁸⁾ Τα στοιχεία για το έτος αναφοράς 2012 πρέπει να διαβιβάζονται σε προαιρετική βάση. Η διαβίβαση των στοιχείων είναι υποχρεωτική για τα έτη αναφοράς από το 2015 και έπειτα.